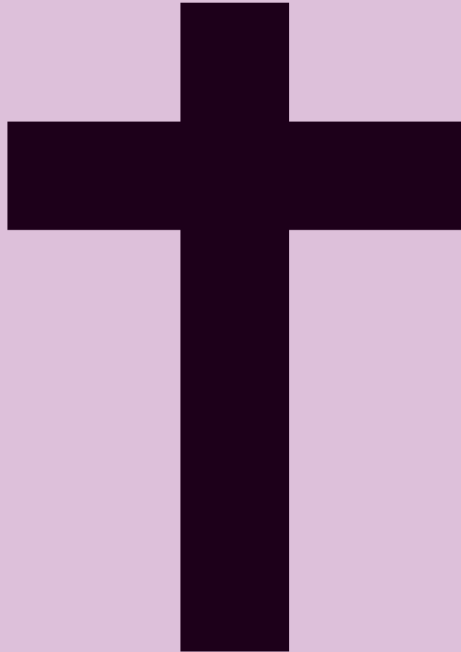

Anötö ndê Yom Lêñsêm
Wakuc

Bugawac: Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc New Testament

Anötö ndê Yom Lênsêm Wakuc
Bugawac: Anötö ndê Yom Lênsêm Wakuc New Testament

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048

Contents

MATYU	1
MAK	47
LUK	75
JON	122
APOSEL	158
ROM	203
1 KORIN	226
2 KORIN	249
GALESIA	265
EPESAS	274
PILIPAI	282
KOLOSI	288
1 TESALONIKA	293
2 TESALONIKA	298
1 TIMOTI	301
2 TIMOTI	308
TAITUS	313
PILEMON	316
HIBRU	318
JEMS	336
1 PITA	342
2 PITA	349
1 JON	353
2 JON	359
3 JON	360
JUD	361
REVELESEN	363

Matyu ndê nawaê nayaham Yom whê nawaê nayaham dindéc sa-nga

Matyu in Yisu ndê ngacsênomi 12 si dan, ma in ndê naê dan bu Liwai (Mak 2:14). Têñ namata-nga in kôm gwelen whin gavman Rom-nga ma kôc mone takis-nga yêc lau Israel-nga. Ma tinambu Yisu kégalêm in sa ti ndê ngacsênom dan.

Matyu in ngac Israel-nga, ma in to nawaê nayaham dindéc gic in dau ndê lau Israel-nga nawaê. In to tu bu whê sa bu Mesaya nan Anötö gic bata bu êñkinj têt lau Israel-nga, nan Yisu dau. Matyu kôc yom daêsam yêc lau Israel si buku dabun (nan dasam bu Yom Lêñsêm Akwa) bu puc yom nan in to pi Yisu, nan dôñ, ma bu tôc asê bu yom hon nan propet akwa-kwa sêto pi Mesaya dau, nan nandô sa pi Yisu. Ma Matyu to yom daêsam pi yom nan Yisu sôm ma kédôhônj têt lau, ma pi gêt nan in kôm.

Nawaê nayaham dindéc gic waê lau Israel-nga tawasê dom, magoc gic waê lau nom-nga hon. Nahu bu Matyu to yom daêsam pi †Anötö ndê gôlinj (kingdom), ma whê sa bu Anötö tac whin bu lau hon sêsôc in ndê gôlinj napu, ma sêti in ndê balêkoc. Tôm yom nan Yisu sôm têt lau Israel-nga, ma Matyu to yêc 4:17, nan yêc bocdec bu:

Anötö ndê gôlinj meñ kêtin su. Bocdinañ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac sinj.

*Yisu ndê apai nadenan
(Luk 3:22-38)*

¹ Yisu †Kilisi ndê apai si nadenan dindéc. In sa akêtin Dawid ndê, ma Dawid sa akêtin Abraham ndê.

² Abraham ndê atu in Aisak. Ma Aisak ndê atu in Jakob. Jakob ndê atui †Juda ti in ndê asidôwai. ³ Juda gêm Tama ma inlu sêkwê balê lu asê, nan Peres lu Sera. Peres ndê atu in Hesron, ma Hesron ndê

atu in Ram. ⁴ Ram ndê atu in Aminadab. Aminadab ndê atu in Nason, ma Nason ndê atu in Salmon. ⁵ Salmon gêm Rahab, ma inlu sêkwê Boas asê. Boas gêm Rut, ma inlu sêkwê Obed asê. Ma Obed in Jessi damba. ⁶ Ma Jessi ndê atu in Kin Dawid.

Dawid gêm Betsiba, nan munnga ti Uria ndê awhê, ma Dawid lu Betsiba sêkwê Solomon asê. ⁷ Solomon ndê atu in Rehoboam. Ma Rehoboam ndê atu in Abaisa. Abaisa ndê atu in Asa. ⁸ Asa ndê atu Yehosapat, ma Yehosapat ndê atu in Yehoram. Yehoram ndê atu in Usiah. ⁹ Usiah ndê atu Yotam, ma Yotam ndê atu Ahas. Ahas ndê atu in Hesekeya. ¹⁰ Hesekeya ndê atu in Manase, ma Manase ndê atu Amon. Amon ndê atu in Josaya. ¹¹ Ma Josaya ndê atui, nan Yekonaya ti ndê asii. Têt Josaya ndê têt lau Babilon-nga sêngaho lau †Israelnga su, ma sêkôc nac sa si sêndôc gameñ apa Babilon-nga gitôm lau gapocwalô-nga.

¹² Têt ndoc lau Israel-nga sêmbo gameñ Babilon-nga, nan Yekonaya kwê Sealtial asê. Tinambu lau Israelnga sêmbo akêtin gameñ Babilon-nga sêmbo, ma Sealtial kwê Serubabel asê. ¹³ Serubabel ndê atu in Abiud, ma Abiud ndê atu Eliakim. Eliakim ndê atu in Aso. ¹⁴ Ma Aso ndê atu Sadok. Sadok ndê atu in Akim, ma Akim ndê atu in Eliud. ¹⁵ Eliud ndê atu in Eleasa, ma Eleasa ndê atu Matan. Matan ndê atu in Jakob, ¹⁶ ma Jakob ndê atu in Josep. Josep gêm Maria nan kôc Yisu, ngac nan sêsam bu Kilisi.

¹⁷ Bocdinañ, têt Abraham ndê têt ma meñ têt Kin Dawid ndê têt, Yisu ndê apangaci 14 sêmbo. Ma têt Dawid ndê têt ma meñ têt ndoc lau Israel-nga sêndôc Babilon, nan in ndê apai 14 tiyham sêmbo. Ma têt ndoc lau Israel-nga sêndôc Babilon, e meñ têt ndoc Maria kôc Kilisi, nan apai 14 tiyham sêmbo.

Yisu ndê dinda kôc in

¹⁸ Yisu Kilisi dinda kôc in naminj dau dec. Nac sêhê in dinda Maria têt Josep su, magoc inlu sêmbo sêwhin dau dom, ma sêlic bu Maria daê. In daê akêtin Nalau Dabun ndê. ¹⁹ Josep, nan sêmasan yom bu nem Maria, nan ngac gitên, ma bu

kôm in maya sa dom, dec gauc gêm bu hu in sin gelec.

²⁰ In kôc gauc dinañ su, goc Pômdau ndê añela dañ hoc dau asê têt in ña mbê, ma sôm, “Josep, Dawid ndê apañgac, töc daôm dom bu kôc Maria sa ti am nem awhê, bu Nalau Dabuñ dau kêt balêkoc nañ mbo in ñatac ñalôm. ²¹ Maria oc kôc balê dañ, ma am oc sam in ndê ñaê bu †Yisu, ñahu bu in oc nem in ndê lau si yêc ñac si sac ñagêyô.”

²² Gêt hon dinañ hóc asê ma bocdinañ Pômdau ndê yom nañ propet Aisaya hoc asê muñ su, nañ ñandô sa. In hoc yom dau asê bocdec bu:

²³ Alic su nañ. Awhê akiñ dañ oc daê e kôc balêkoc ñgac dañ, ma ñac oc sêsam in ndê ñaê bu Imanuel. [*Ais 7:14*]

(Ñaê ‘Immanuel’ dau ñahu bu ‘Anötö mbo whiñ yac.’)

²⁴ Têt ndoc Josep tapo sa, nañ in kôm gitôm Pômdau ndê añela gic atu in, ma kôc Maria sa meñ mbo in ndê andu ti in ndê awhê. ²⁵ Inlu sêmbo sêwhiñ dandi, magoc Josep gic ahê Maria mbo e gitôm in kôc balêkoc dau su. Ma in sam in ndê ñaê bu Yisu.

2

Lau tigauc sêñsalê Yisu

¹ Yisu dinda kôc in yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-ña, têt têt Kiñ †Herod gêm gôliñ mbo. Tiñambu lau apa ñatô sêhóc asê Jerusalem. ñac lau tigauc tu sêñyalê tata-ña, ma sêmey akêt gameñ ac pi-ña. ² Sêhóc asê ma sêndac, “Balêkoc nañ bu ti lau Israel si kiñ, nañ dinda kôc in yêc nde? Yac alic tata wakuc dañ pô yac mba gameñ dec kêt puc yac bu in hóc asê su. Ma yac amey bu atoc in sa ti apôn handuc têt in.”

³ ñac si yom dinañ kôm Kiñ Herod sö ma gauc gêm yom daêsam. Ma lau Jerusalem-ña hon boc-dinañ. ⁴ Goc Herod kêtalêm lau Israel si †dabuñsiga atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu, nañ sa sêpitigen, ma ndac ñac, “Mac nem †Mesaya dinda oc kôc in yêc malac bocke?” ⁵ Ma sê in ndê yom ma sêsôm,

“In dinda oc kôc in yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-ña. Propet akwa dañ to yom pi in muñ su bocdec bu:

⁶ O malac Betlehem yêc gameñ nañ †Juda ndê ton sêwêkaiñ. Malac atu-tu hon nañ sêyêc Juda ndê gameñ, nañ ñadañ hóc gêlêc am su dom, ñahu bu gôliñwaga nañ oc sa yêc am, nañ oc ti ñgac atu tu yob aney lau Israel-ña.” [*Mai 5:2*]

⁷ Herod ñgô yom hon dinañ su, ma kêt ñac sêsa si. Goc in gic lau tigauc dinañ sa tiyham gelec, ma kip yom sa yêc ñac, bu béc bocke tata dau meñ hóc asê ma ñac sêlic. ñac sic miñ yom hon têt in su, ⁸ ma in kêtin ñac bu sêtêt malac Betlehem sêndi, ma sôm têt ñac, “Andi añsalê balêkoc dau, ma têt ndoc mac atap in sa, nañ goc ambu amey akêt ñawaê têt aö bu aö dauñ waloc, ma watoc in sa.”

⁹ Lau dinañ sêngô Herod ndê yom su, ma sêsa si. Ma tata nañ sêlic su yêc ñac si gameñ ac pi-ña, nañ wê ñac gi e kalhac andu nañ balêkoc yêc, nañ ñahô solop. ¹⁰ ñac sêlic tata dau dec kôm ñac atac ñayham atu. ¹¹ Sêsôc andu dau si, ma sêlic balêkoc lu dinda Maria. Ma sêpôn haduc têt balêkoc dau ma sêtoc in sa. Goc ñac sêkac si talhi sa, ma sêkêt si awalaun nañ ñaöli atu-tu têt in kaiñ gitôm gol, ma a ñakwi ñamalu ti gêt ñamalu ñayham. ¹² Têt ndoc dinañ Anötö kêt puc ñac ña mbê bu sêmbu sêtêt Herod sêndi dom. Bocdinañ sêlhö sêsa señ dañ dau-ña dañ, ma sêmbu sêtêt ñac si gameñ si.

Josep lu Maria ma Yisu sêsip Isip si

¹³ Têt têt lau tigauc dinañ sêhu ñac sin su, Pômdau ndê añela dañ suñ mbê têt Josep ma sôm, “Herod kêtalê balê dau bu ndic in ndu. Bocdinañ tisa, ma kôc balê lu dinda sa ma asip Isip andi. Ambo dinañ e tôm aö wakêt puc mac.” ¹⁴ Josep ñgô añela ndê yom su, goc tisa têt ôbwêc dinañ ma kôc balê lu dinda sa, ma sêsip Isip si. ¹⁵ Ma ñac sêmbo gameñ dinañ, e Herod mbac ndu su. Ma ñalêt dau dinañ dec Pômdau ndê yom nañ propet

dañ hoc asê muñ su, nañ ñandô sa. Yom dau bocdec bu:

Aö kagalêm aneñ atunḡac sa akêñ gameñ Isip-ḡaga meñ. *[Hos 11:1]*

Herod gic balêkoc dedec ndu

16 Têñ ndoc Josep kôc Maria lu Yisu sa sêsip Isip si, nañ Herod hôn lau tiguauc bu sêkêñ ḡawaê têt in pi balê dau. Magoc ḡac sêmeñ dom, dec in kêtalê bu ḡac sêḡsau in, ma in tac ḡandê atu. Goc kêtin in ndê lau siñ-ḡaga sêtêt Betlehem si, ma sic balêkoc ḡac dedec hoñ ndu yêc malac Betlehem, ma yêc gameñ ḡamakê-ḡaga whiñ. In tap ḡawaê sa su yêc lau tiguauc, pi bêc nañ tata hóc asê ḡac-ḡaga, ma bocdinañ ḡac sic balêkoc ḡac dedec e gi tap ḡac nañ si yala tilu, nañ hoñ ndu. 17 Ma tu dinañ-ḡaga yom nañ propet Jeremaya to, nañ ḡandô sa. In to yom bocdec bu:

18 Lau sêtan ḡaḡgibo atu yêc malac Rama.* Rakel ndê lau wakuc sêtan ḡac si balêkoc nañ siñga su. Ma lau ḡaḡ sêtôm bu sênem malô ḡac dom. *[Jer 31:15]*

Josep kôc Yisu lu dinda sêmbu sêmeñ

19 Tinambu Herod mbac ndu, ma yêc Isip, Pômdau ndê aḡela hoc dau asê têt Josep ḡa mbê, 20 ma sôm têt in, “Tisa ma kôc balê lu dinda sa, ma ambu atêt gameñ Israel-ḡaga andi. Lau nañ sêkôm bu sêndic balê dau ndu, nañ hoñ sêmbac ndu su.” 21 Goc Josep tisa, kôc balê lu dinda sa, ma ḡac sêmbu sêtêt Israel si. 22 Tigeñ Josep ḡô bu Akelaus gêm gôlin gameñ Judia-ḡaga ô damba Herod su, dec töt dau bu mbu têt gameñ Judia-ḡaga ndi. Ma Pômdau kêt puc in ḡa mbê bu têt gameñ Galili-ḡaga ndi. 23 Goc ḡac sêtêt Galili si, ma sêndöc malac ḡaḡ ḡaê Nasaret. Ma bocdinañ yom nañ propet akwa-kwa sêto muñ su, nañ ḡandô sa pi Yisu. ḡac sêto yom yêc bocdec bu, “Lau oc sêsam in bu ḡac Nasaret-ḡaga.”

* 2:18 Rama - malac saun ḡaḡ nañ yêc kêtin Jerusalem.

3

Jon, ḡac Kêku Lau-ḡaga kêmasañ Yisu ndê señ

(Mak 1:2-8; Luk 3:2-17)

1 Tinambu Jon, ḡac Kêku Lau-ḡaga hóc asê gameñ Judia-ḡaga, ma gêm mêtê mbo gameñ sawa. 2 In sôm têt lau, “Anötö ndê gôlin meñ kêtin su. Bocdinañ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac siñ.” 3 Gêt dau kêtuc yom nañ propet Aisaya hoc asê muñ su bocdec bu:

ḡamalac ḡaḡ ta yom mbo gameñ sawa, bocdec bu, ‘Amasañ Pômdau ndê señ tisolop. Amasañ nem ḡalôm bu akôc in sa.’ *[Ais 40:3]*

4 Jon sôc ḡakwê nañ sêmasañ ḡa kamel ḡamliclhu, ma kic piḡkap yêc in ḡampêbalê. Ma in gêt gêt bambalin gitôm wakô ma lêt.

5 Lau daêsam sêsa sêtêt Jon si. ḡac lau akêt malac atu Jerusalem ma malac hoñ yêc gameñ Judia-ḡaga, ma lau nañ sêndöc Bu Jordan ḡamakê. 6 ḡac sêhoc si sac asê têt Jon, ma in kêtuc ḡac yêc Bu Jordan. 7 Ma lau †Palêsai ti lau †Sadiusi daêsam sêsa sêtêt gameñ nañ Jon kêtuc lau mbo, nañ si. Têt ndoc Jon gêtic ḡac in sôm ḡac bocdec bu, “Mac mboc ḡatui mac! Tu sake-ḡaga mac alhö amêt? Mac akôc gauc pi Anötö ndê tac ḡandê nañ lau propet sêkêñ puc yac bu oc meñ sa, dec gauc gêm bu amêt ma alin saḡgu ḡambwa, a? 8 Anḡô! Akôm mêtê ḡayham nañ töt asê bu mac am daôm kwi yomandô. 9 Ma asôm têt daôm dom bu, ‘Abraham apai yac, ma tu dinañ-ḡaga Anötö oc kôt yac sa.’ Aö wasôm têt mac bu Anötö gitôm bu nem hoc hoñ dindéc kwi sêti Abraham ndê atui sêo mac. 10 A hoñ nañ sem ḡandô ḡayham dom, nañ kwahic dec Anötö kêt ki ḡamata têt ḡawakac, ma in oc lêt su ma tuc pi ya ndi.

11 “Aö wasôm têt mac hoñ bu ḡac ḡaḡ oc meñ êḡkuc aö, nañ ndê ḡaclai hóc gêtéc aneñ su. Aö ḡac ḡambwa, gitôm dom bu wati in ndê ḡac akiñ tu waken in ndê atapa-ḡaga. Aö dec kaku mac ḡa bu ḡambwa, nañ töt asê bu mac am daôm kwi su. Tigeñ in ḡac dau oc êḡku mac ḡa

Ŋalau Dabuŋ ti ya. ¹² Inj meŋ bu êŋsahê lau, gitôm ŋgac naŋ whê wit ŋandô ti ŋapa kôc, goc gic ŋandô sa sôc andu gêŋ ŋandô-ŋga gi, ma tuc ŋapa sip ya naŋ sa ŋapan, naŋ gi.”

Jon kêku Yisu

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

¹³ Têŋ dinaŋ Yisu meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga ma hôc asê Jon yêc Bu Jordan. Inj tac whiŋ bu Jon êŋku inj. ¹⁴ Magoc Jon gic yao dau têt inj ma sôm, “Am bu êmku aô, oc ŋayham. Bocke dec am sôm bu aô waŋku am?” ¹⁵ Tigeŋ Yisu ô Jon ndê yom ma sôm, “Am tec dom. Kwahic dec am êmku aô, bu taŋkuc lêŋ solop naŋ Anötö kêmasaŋ gwanan su.” Yisu sôm su ma Jon gôlôc bu êŋku inj. ¹⁶ Yisu gêliŋ saŋgu su ma pi akêŋ bu meŋ. Ma undambê kac sa, ma inj gêlic Anötö ndê Ŋalau sip meŋ gitôm balusi ma sac inj ŋahô. ¹⁷ Ma awha dan sa akêŋ undambê, naŋ sôm bu, “Aô Atuŋgac atac whiŋ-ŋga dau dindec. Aô gatisambuc inj ŋandô.”

4

Sadaŋ kêtôm Yisu

(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Tiŋambu Ŋalau Dabuŋ wê Yisu sa gameŋ sawa gi, bu †Sadaŋ êntôm inj. ² Yisu gêŋ gêŋ dan dom tôm acsalô 40 ma ôbwêc 40, ma tiŋambu gêŋ yô inj ŋandô. ³ Ma têt dinaŋ Sadaŋ hôc asê inj ma sôm têt inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ sôm têt hoc dindec bu sênem dau kwi ti gêŋ daneŋ-ŋga.” ⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘*Gêŋ daneŋ-ŋga ŋambwa kêŋ lau sêndöc tali dom. Ŋac danŋa wambu yom hoŋ naŋ Anötö sôm, dec ŋac oc sêndöc tali.*’ ”

⁵ Goc Sadaŋ kôc inj sa pi malac dabuŋ Jerusalem gi, ma kêŋ inj kalhac †lôm dabuŋ ŋapoc lôlôc. ⁶ Ma sôm têt inj, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinaŋ pwê sip ndi. Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pômdau oc êŋkiŋ ndê aŋela bu sêyob am, ma sêpê am sa lôlôc bu am tiŋ gahim pi hoc dan dom.*’ ” ⁷ Magoc Yisu sôm têt inj, “Mba! Sêto yom dan tiyham

yêc bocdec bu, ‘*Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.*’ ”

⁸ Goc Sadaŋ kôc inj sa, ma lu sêpi lôc baliŋ dan si. Ma gameŋ hoŋ naŋ kiŋ nom-ŋga sem gôliŋ, ma kiŋ dau si awa ti gêŋ ŋayham-ŋayham hoŋ, naŋ Sadaŋ tôc têt Yisu. ⁹ Ma sôm, “Am bu pôt hamduc têt aô ma nem akiŋ aô, goc wakêŋ gêŋ hoŋ dec sip am amam.” ¹⁰ Magoc Yisu sôm têt inj, “Mba, Sadaŋ! Am kôc daôm sa ndi! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Pôt hamduc têt Pômdau am nem Anötö, ma nem akiŋ inj tawasê.*’ ” ¹¹ Têt dinaŋ Sadaŋ hu inj siŋ, ma aŋela sêmeŋ ma sem akiŋ inj.

Yisu gic hu ndê gwelen

¹² Tiŋambu †Herod kêkiŋ ndê lau siŋ-ŋga si ma sêkôc Jon dôŋ, ma sêkêŋ inj ndöc gapocwalô. Ma têt ndoc Yisu ŋgô ŋawaê, goc inj mbu têt gameŋ Galili-ŋga gi. ¹³ Inj gi ndöc malac Nasaret dom, magoc inj gi ndöc Kapenaom, malac naŋ yêc kêpiŋ Bugictoŋ Galili-ŋga. Muŋ-ŋga andô †Jakob ndê atu lu, Sebulun lu Naptali sêwêkaiŋ nom yêc gameŋ dinaŋ. ¹⁴ Ŋalêŋ dinaŋ yom naŋ propet Aisaya to muŋ su, naŋ ŋandô sa. Yom dau bocdec bu:

¹⁵⁻¹⁶ Ŋawê atu dan meŋ pô lau naŋ sêndöc Sebulun lu Naptali si gameŋ naŋ yêc kêpiŋ bugictoŋ, ma yêc Bu Jordan ŋamakê. Gameŋ Galili-ŋga dinaŋ sêsam bu lau apa si gameŋ, ma lau naŋ sêndöc dinaŋ, naŋ sêmbo tôm lau naŋ ŋasec atu kôm ŋac ahuc, ma tôm lau naŋ sêmpiŋ bu sêmbac ndu. Magoc kwahic dec sêlic ŋawê atu su. *[Ais 9:1-2]*

¹⁷ Têt ndoc dinaŋ Yisu gic hu ndê gwelen nem mêtê lau-ŋga, ma inj hoc yom asê têt lau bocdec bu, “Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ su. Bocdinaŋ anem daôm kwi, ma ahu mêtê sac siŋ.”

Yisu mbwêc lau hale tu sêŋkuc inj-ŋga

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)

¹⁸ Têt bêc dan Yisu kêsêlêŋ mbo Bugictoŋ Galili-ŋga ŋamakê. Ma inj gêlic Saimon naŋ ndê ŋaê dan Pita, lu asi Andru. Inlu sêkêŋ wasaŋ sêmbo, bu inlu ŋgac sêkôc i-ŋga lu. ¹⁹ Goc Yisu sôm têt injlu, “Amlu amen aŋkuc aô, ma aô

wakêñ amlu ahê ñamalac sêmenj sêñkuc aõ, tòm nanj kwahic dec amlu ahê i.”
²⁰ Ma ñagahô injlu sêtec si wasañ yêc, ma sêñkuc inj.

²¹ Sêñsêlêñ si, ma Yisu gêlic Sebedi ndê atu lu, nanj Jems lu Jon. Sêndöc wanj sêwhinj damba Sebedi, ma sêpô si wasañ kic sêmbo. Yisu mbwêc injlu bu sêmenj sêñkuc inj, ²² ma ñagahô injlu sêhu damba ti wanj sinj, ma sêñkuc Yisu.

Yisu gêm lau gêmbac sa

²³ Dinañ su, goc Yisu kêsêlêñ golom-golom malac yêc gameñ Galili-nga. Inj kêdôhôn lau mbo flôm wê-nga, ma gêm mêtê ñawaê ñayham pi Anötö ndê gölinj. Ma inj kôm lau ti gêmbac tidau-tidau hoñ ñayham sa. ²⁴ Ñawaê pi gêñ dau gêm gameñ Siria-nga hoñ ahuc, ma tu dinañ-nga lau sêkôc ñac si lau gêmbac hoñ sêtêñ Yisu si, ma inj kôm ñac ñayham sa. Lau nanj sêhóc ñandê atu, lau ti ñalau sac, lau bôlinj, ma lau denđenj ti mboloctê, lau ti ñawapac hoñ dinañ inj gêm ñac sa. ²⁵ Ma lau daêsam sêsa si ma sêñkuc inj. Ñatô sêmenj akêñ gameñ Galili-nga, ma ñatô akêñ gameñ Dekapolis-nga.* Ma ñatô sêmenj akêñ malac Jerusalem ma malac hoñ yêc gameñ Judia-nga, ma ñatô sêmenj akêñ Bu Jordan ñadañga.

5

Yisu gêm mêtê mbo lôc (Luk 6:20-23)

¹ Têñ béc dañ Yisu gêlic bu lau daêsam sêñkuc inj, goc pi lôc dañ gi. Inj ndöc sic, ma inj ndê tsêñjomi sêtigasuc inj. ² Ma inj gic hu kêdôhôn ñac ma sôm,

³ “Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nanj sêñgwiniñ dau yêc inj anjô-nga. Inj gêlic ñayham bu kôc ñac sa sêmbo inj ndê gölinj ñapu.

⁴ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nanj sêndöc ti ñalôm ñawapac. Inj oc kôm ñac si ñalôm timalô.

⁵ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau ti lêñ malô ma yom malô. Bu ñac oc sêwêkainj gameñ nom-nga sambob.

⁶ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nanj atac whinj ndu andô bu sêsa lêñ gitêñ ej. Inj oc nem ñac sa sêti lau gitêñ ñandô.

⁷ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nanj tawalô lau. Inj oc tawalô ñac.

⁸ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau ti ñalôm ñawasi. Ñac oc sêlic Anötö.

⁹ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nanj sêñsalê lêñ tu sêmbo ti yom malô-nga. Inj oc sam ñac bu inj dau atui awhê ma ñac.

¹⁰ Anötö ndê mwasiñ gic waê lau nanj sêtap kisa sa tu sêsa Anötö ndê lêñ gitêñ-nga. Inj gêlic ñayham bu kôc ñac sa sêmbo inj ndê gölinj ñapu.

¹¹ “Têñ ndoc lau sêkêñ kisa mac ma sêpu mac ti sêñgôlinj yom sac daêsam pi mac tu mac anjuc aõ-nga, nanj ahêgo daôm dom. Bu Anötö oc êmwasiñ mac. ¹² Atac ñayham ma atisambuc, bu Anötö oc kêñ ñaôli ñayham têñ mac yêc undambê. Ma gauc nem bu ñalêñ tigenj, lau sêkêñ kisa Anötö ndê lau propet nanj sêmbo muñ su.”

Anötö ndê lau sêtôm gwêc so ma sêtôm ñawê

¹³ Ma Yisu sôm, “Dakêñ gwêc so sip gêñ daneñ-nga bu dakôm gêñ dau ñayham. Ma mac ambo lau nom-nga ñalôm atôm gwêc so. Tigenj gwêc so bu ñamakic ñinga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêñ nde? Inj tisac su, ma tambalinj sinj ñinga, ma lau sêkwê dôñ.

¹⁴ “Ma mac ambo nom atôm ñawê bu pô gameñ. Malac dañ bu yêc lôc, oc tôm dom bu sinj dau kwi. ¹⁵ Ma têñ ndoc datunj lam asê, oc tanjatôc ña suc ahuc dom. Tanjinj sa bu ñawê pô gameñ hoñ. ¹⁶ Bocdinañ, akôm mêtê ñayham yêc lau hoñ anjô-nga, nanj gitôm mac nem ñawê bu pô gameñ. Ma lau oc sêlic mac nem mêtê ñayham, ma sêmpinj Damam undambê-nga.”

Yisu sôm yom pi yomsu ma propet si yom

* **4:25** Dekapolis - ñaê dinañ danem kwi bu ‘malac amanju.’ Malac amanju dinañ sêyêc Bugictonj Galili-nga ñagamenj têñ ac pi-nga.

17 “Gauc nem dom bu aö gameñ tu wasen Anötö ndê yom nan Moses ti lau propet sêto yêc, nan su-nga. Aö gameñ tu wasen su-nga dom, tigen tu wakôm yom dau ñandô sa-nga. 18 Yomandô, aö wasôm têt mac bu undambê ti nom bu niñga, magoc yom ñalhô sauñ dan oc niñga yêc yomsu dom e aö dauñ wandic dabiñ gêt hon. 19 Asa nan kêtgîli yomsu nan hêganôn gêt sauñ andô dan, me kédôhôn lau ñatô bu sêkôm bocdinañ, nan ti ñamalac waêmba yêc Anötö ndê gôliñ ñapu. Magoc asa nan danğa wambu Anötö ndê yomsu, ma kédôhôn lau ñatô bu sêkôm bocdinañ, nan ti ñamalac tiwaê yêc Anötö ndê gôliñ ñapu. 20 Anğô! Lau Palêsai ti †kédôhôn-waga yomsu-nga sêñsahê ñanğa bu sêti lau gitêt, tigen aö wasôm têt mac, bu mac bu ati lau gitêt ahôc gêlêc ñac dom, dec oc tôm dom bu mac ambo Anötö ndê gôliñ ñapu.”

Yomsu dandic ñamalac ndu-nga ñahu

21 Ma Yisu sôm têt ñac, “Mac anyalê yom nan Anötö kêt têt abani bocdec bu, ‘Ndic ñamalac ndu dom.’ Ma ‘Asa nan bu ndic ñamalac ndu, nan oc tap ñagêyô sa.’ 22 Tigen kwahic dec aö wasôm têt mac, bu asa nan tac ñandê têt ñamalac dan, nan oc tap ñagêyô sa gitôm in nan gic ñamalac ndu. Ma mac nem ñagôliñ dan sôm bu lau atu-tu sêmatôc ñamalac nan sam ndê asidôwa bu ñamalac gauc mbasi-nga. Magoc aö wasôm têt mac, bu asa nan sôm yom kaiñ dinañ, nan gitôm bu tap ñagêyô lambwam-nga sa.

23 “Bocdinañ têt ndoc am bu lic om ma bu kêt nem da têt Anötö, ma bu gauc nem yom dan yêc amlu ñamalac dan ñasawa, 24 nan goc hu nem da siñ yêc alta ñamakê ma sa ndi tap ñamalac dau sa. Gêt ñamata-nga amlu amasañ yom nan yêc amlu ñasawa, goc mbu ndi ma kêt nem da têt Anötö.

* 5:32 Lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec. Ngac dan bu hu ndê nawhê siñ ñambwa, ma awhê dau bu mbo tawasê, dec lau ñatô oc gauc nem bu in nakweñ hu in siñ tu in kôm mêtê mockaiñ-nga whiñ ngac dan, ma bocdinañ ñac oc sêlic in tôm awhê mockaiñ-nga. Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec. Têt ndoc awhê dinañ nakweñ hu in siñ, goc in oc nem ngac wakuc. Tigen Anötö gêlic bu in nakweñ hu in siñ ñambwa, dec in lu si yom sênem dau-nga gacgeñ yêc. Bocdinañ awhê dau lu nakweñ wakuc sêkôm mêtê mockaiñ-nga yêc Anötö anğô-nga.

25 “Ma am nem têt bu yêc ñamalac dan, ma in bu wê am têt ngac êmatôc yom-nga ndi, nan êmasañ yom têt in ñagahô, têt ndoc amlu anşêlêñ ambo sen. Ma bocdinañ ngac dau oc kêt am têt ngac êmatôc yom-nga dom. Bu mba, mboe ngac êmatôc yom-nga oc kêt am têt ngac yob gapocwalô-nga, ma in êmbaliñ am sôc gapoc-walô ndi. 26 Aö wasôm yom ñandô têt am, am oc ndôc gapocwalô ñapan e am ndic nem têt hon pacndê.”

Yomsu mockaiñ-nga ñahu

27 “Ma mac anyalê yom nan Moses to bocdec bu, ‘Kôm gêt mockaiñ-nga dom.’ 28 Tigen kwahic dec aö wasôm têt mac, ngac dan bu tahê awhê dan e ñalôm ñagalac, nan gitôm in kôm mêtê mockaiñ-nga têt in su, yêc in ndê ñalôm.

29 “Am tanôm danğa bu hê am têt sac, goc kip tanôm dinañ sa ma êmbaliñ niñga. Am tanôm dan bu niñga, nan hôt gêlêc am tanôm lu yêc ma hê am bu kôm sac, ma tiñambu Anötö kêt am sip ya lambwam-nga ti ñamlic sambuc ndi. 30 Ma amam danğa bu tim am, goc tim kic ma êmbaliñ niñga. Amam dan bu niñga, nan hôt gêlêc am mbo ti amam lu-lu ma kôm sac su, ma tiñambu sip ya lambwam-nga ti ñamlic sambuc ndi.”

Awhê lu ngac sêhu dau siñ dom

31 “Ma Moses to yom dan bocdec bu, ‘Ngac dan nan gauc gêm bu hu nawhê siñ, nan kêt bapia sêhu dau siñ-nga têt nawhê, goc hu in siñ.’ 32 Tigen aö wasôm têt mac, bu yom tigen yêc bu ngac hu in nawhê siñ, nan awhê dau kôm mêtê mockaiñ-nga whiñ ngac dan. Ngac dan bu hu nawhê siñ ñambwa, nan kôm in ti awhê mockaiñ-nga. Ma ngac wakuc dan bu nem awhê dau, nan kôm mêtê mockaiñ-nga* whiñ.”

Dasôm yom tidôn goc dakôm ñandô sa

³³ “Mac anyalê yom dan tiyham nan Anötö kên têt abanji bocdec bu, ‘Yom bocke nan mac amatiñ tidôn, nan akôm popoc dom,’ ma ‘Yom nan mac bu apuc dôñ bu yomandô yêc Pômdau anğô-nga, nan akôm nandô sa.’ ³⁴⁻³⁵ Magoc aö wasôm têt mac, bu asôm yom dan tu apuc nem yom dôñ-nga dom. Asôm yom pi undambê me pi nom tu bu apuc nem yom dôñ-nga dom, nahu bu Anötö in undambê ti nom nado. Ma asôm yom pi Jerusalem dom, bu Anötö kêyalin malac dau sa ti in ndê kin atu ndê malac. ³⁶ Ma asôm yom pi nem nğolôn dom, bu mac atôm dom bu akôm nem kêclauñ dan tisêp me tiyec. ³⁷ Asa bu lôc bu kôm gêt dan, nan sôm ‘Aêc, aö wakôm,’ ma bu kôm dom goc sôm, ‘Mba, aö wakôm dom.’ Yom natô bocke nan mac asôm tu apuc yom dau dôñ-nga, nan meñ akên Sadañ ndê.”

Daô sac nan sêkôm têt yac, nan dom

³⁸ “Ma mac anyalê yom nan Moses to bocdec bu, ‘Namalac dan bu ndic am tanôm tisac, nan ndic in ndê ô. Ma asa nan tuc nem nğlôm dan dulu, nan tuc in ndê dulu ô.’ ³⁹ Tigen aö wasôm têt mac bu akôm mêtê sac ô mêtê sac nan lau sêkôm têt mac, nan dom. Dan bu tap am sip alim andô danğa, nan kên danğa bu in ndic whin. ⁴⁰ Ma nğac dan bu wê am têt lau sêmatôc yom-nga, ma in tac whin bu am nemlhi in na am nem gêt sauñ dan, goc kên nem gêt atu têt in whin. ⁴¹ Ma lau †Rom-nga si nğac siñ-nga dan bu kac yom am bu hon in ndê wapa señ nğasawa apê, goc hon wapa dau êmsêlên señ nğasawa baliñ whin in ndi. ⁴² Êmgamiñ nem gêt têt lau nan sêten gêt têt am, nan dom, ma dan bu ndac am bu nem in sa na gêt dan, nan puc dômwêm in dom.”

Atac whin nem nğacyo (Luk 6:27-36)

⁴³ “Ma mac anyalê yom nan Moses to bocdec bu, ‘Atac whin nem lau menpañ am-nga,’ ma yom nan lau sêsôm bocdec bu, ‘Atac tec nem nğacyo.’ ⁴⁴ Tigen aö wasôm têt mac bu atac whin nem nğacyo,

ma atên mbec tu lau nan sêkên kisa mac-nga. ⁴⁵ Mac bu akôm boc-dinan, goc Damam undambê-nga oc sam mac bu in atui awhê ma nğac. In dau kên ndê ac pi pô lau sac ti lau nayham, ma kên u gic lau gitên ti lau nan sêsa lêt giso. ⁴⁶ Lau sac ma lau nan sêkôc takis-nga atac whin lau nan atac whin nğac, ma sêtec lau nan sêtec nğac. Mac bu anğuc nğac si mêtê, dec tu sake-nga Anötö oc lic mac nayham? ⁴⁷ Lau sambuc sêtoc dau si asidôwai sa, magoc sêtec lau natô. Bocdinañ mac bu atoc nem asidôwai tawasê sa, dec tu sake-nga Anötö oc lic mac nayham hóc gêlêc lau sambuc? ⁴⁸ Akôc gauc pi yom hon dinan, ma akôm mêtê solop en, tôm Damam undambê-nga ndê mêtê.”

6

Yom pi sakin gitên natô

¹ Ma Yisu gic têt yom ma sôm, “Ayob daôm bu akôm nem sakin anem akiñ Anötö-nga tu bu lau sêlic e sêmpiñ mac-nga dom. Mac bu akôm tu bu lau sêmpiñ mac-nga, oc atap nem nğoli dan sa yêc Damam undambê-nga dom.”

Mêtê dakên gêt têt lau-nga

² “Bocdinañ têt ndoc am bu nem lau nğlôm sawa sa, nan goc sêc gêt dau ahuc. Ndic dahuc tañ bu kên puc lau dom. †Lau sêtim yom lau-nga nan sêtoc dau sa, nan sêkôm bocdinañ yêc lôm wê-nga ti malac lôm, bu lau sêlic e sêmpiñ nğac. Yomandô aö wasôm têt mac bu lau si sêmpiñ nğac, dinañ ti nğac si nğoli sambuc nan sêkôc sa su. ³ Tigen têt ndoc am bu kên gêt têt lau nğlôm sawa, nan siñ ma kên gelec têt nğac, ma yob bu lau dan sêngô nayom dom. ⁴ Bocdinañ am nem mêtê kôm yac lau-nga oc yêc siñ dau. Ma Damam nan gêlic gêt nan yêc siñ, nan oc kên nğoli têt am.”

Mêtê dateñ mbec-nga (Luk 11:2-4, 9-13)

⁵ “Ma têt ndoc am bu teñ mbec, nan teñ tôm lau sêtim yom lau-nga dom. Nac atac whin bu sêten mbec sêlhac lôm wê-nga ti señ nğamakê, tu bu lau sêlic ma sêmpiñ nğac-nga. Yomandô aö wasôm têt

mac bu lau si sêmpin̄ ḡac, dinan̄ ti ḡac si ḡaôli sambuc nan̄ sêkôc sa su. ⁶ Têḡ tēm am bu teḡ mbec, nan̄ goc sôc nem andu ḡalôm ma sêc gatam ahuc, ma teḡ mbec tēḡ Damam yêc malam nan̄ lau dan̄ sêlic dom. Ma Damam nan̄ kêyalê ḡêḡ nan̄ yêc sin̄ dau, nan̄ oc kêḡ ḡaôli tēḡ am.

⁷ “Ma tēḡ tēm mac bu atēḡ mbec, nan̄ atēḡ mbec baliḡ tôm lau sambuc dom. ḡac gauc ḡêm bu mbec dau oc ḡandô sa tu ḡac si yom ḡalhô daêsam-ḡga. ⁸ An̄kuc ḡac si ḡêbôm dom, bu Damam kêyalê ḡwanan̄ su, ḡêḡ nan̄ mac apônda.

⁹ Bocdinan̄ atēḡ mbec bocdec bu:

Daman̄, am nan̄ mbo undambê. Am nem ḡaê lau sênem dabuḡ maḡ.

¹⁰ Mweḡ ti lau hoḡ si Pômdau. Kêḡ lau dan̄ga wambu nem yom ḡapep yêc nom, ḡitôm yêc undambê.

¹¹ Kêḡ yac mba ḡô tēḡ ac dindec.

¹² Suc yac mba sac ḡatôp kwi, tôm yac asuc lau nan̄ sêkôm sac tēḡ yac, nan̄ si sac ḡatôp kwi.

¹³ Yob yac tēḡ lêtôm bu tap yac sa dom, ma tēḡ ḡgac sac Sadaḡ bu kôm yac ḡayom dom.

¹⁴ Mac bu asuc lau nan̄ sêkôm sac tēḡ mac, nan̄ si sac kwi, goc Damam undambê-ḡga oc suc mac nem kwi bocdinan̄. ¹⁵ Magoc mac bu asuc lau si sac kwi dom, dec Damam oc suc mac nem kwi dom bocdinan̄.”

Mêḡe dahu ḡêḡ danēḡ-ḡga sin̄ tu danem akiḡ Anötô-ḡga

¹⁶ “Ma tēḡ tēm mac bu ahu ḡêḡ danēḡ-ḡga sin̄ tu anem akiḡ Anötô-ḡga, nan̄ akôm aḡôm andô masiḡ-masiḡ tôm lau sêtim yom lau-ḡga sêkôm, nan̄ dom. Lau dinan̄ sêkôm aḡô andô tisac, bu lau sêlic ma sêḡyalê bu ḡac sêhu ḡêḡ danēḡ-ḡga sin̄ ma tu dinan̄-ḡga sêmpin̄ ḡac. Yomandô aô wasôm tēḡ mac bu lau si sêmpin̄ ḡac, dinan̄ ti ḡac si ḡaôli sambuc nan̄ sêkôc sa su. ¹⁷ Bocdinan̄ tēḡ tēm mac ahu ḡêḡ danēḡ-ḡga sin̄ tu anem akiḡ Anötô-ḡga, nan̄ aliḡ bu ma amasan̄ daôm ḡapep. ¹⁸ Ma ḡalêḡ dinan̄ lau dan̄ oc sêḡyalê dom bu mac ahu ḡêḡ danēḡ-ḡga sin̄. Tigeḡ mac nem Damam nan̄ mbo sin̄

dau, nan̄ kêyalê ḡêḡ hoḡ nan̄ yêc sin̄ dau, ma bocdinan̄ oc kêḡ nem ḡaôli tēḡ mac.”

Tan̄salê awa ḡandô undambê-ḡga
(Luk 12:33-34)

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Andic nem awa ti wapa sa lhac nom dom, bu sop oc neḡ, ma u oc nôḡ ḡêḡ dau tibalê, ma lau kaḡ oc sênem kaḡ sa. ²⁰ Apo ḡêḡ undambê-ḡga sa ti nem awa ḡandô, ma sop ti u oc seḡ su dom, ma ḡitôm dom bu lau kaḡ sêsôc sêndi bu sênem kaḡ. ²¹ Aô ḡasôm yom dinan̄, ḡahu bu gameḡ bocke nan̄ mac nem awa yêc, nan̄ mac nem ḡalôm ti gauc oc sap dôḡ ḡapan̄.”

ḡamalac si tandô ḡitôm ya ḡawê
(Luk 11:33-36)

²² “ḡamalac si tandô ḡitôm ya ḡawê nan̄ tôc seḡ tēḡ ḡac. Bocdinan̄ mac nem tanôm bu wê mac asa lêḡ ḡayham, goc mac nem ḡamlic ḡagêḡ hoḡ oc yêc ḡawê ḡalôm eḡ. ²³ Magoc tanôm bu wê mac asa lêḡ sac-ḡga, goc mac ḡacgeḡ ambo ḡasec ḡalôm. Bocdinan̄ mac bu gauc nem bu ambo ḡawê ḡalôm, magoc asa lêḡ ḡasec-ḡga, nan̄ dec ḡasec ḡêm mac ahuc sambuc.”

Danem akiḡ ḡadau lu dom

²⁴ “ḡamalac dan̄ ḡitôm dom bu nem akiḡ ḡadau lu, bu iḡ oc tec dan̄, ma atac whiḡ dan̄, me sap dan̄ dôḡ ma pu dan̄. Ma mac bocdinan̄, ḡitôm dom bu mac atoc Anötô ma awa nom-ḡga lu-lu sa ti mac nem ḡadau.”

Dahêḡo dauḡ dom
(Luk 12:22-32)

²⁵ “Tu dinan̄-ḡga dec ahêḡo daôm dom tu ḡêḡ anēḡ-ḡga ti anôm-ḡga, me tu ḡakwê asôc-ḡga. Anötô kêḡ mac ambo tamli, ma ḡêḡ dinan̄ iḡ ḡêḡ atu. ḡêḡ danēḡ-ḡga iḡ ḡêḡ atu dom. Ma Anötô kêḡ mac nem ḡamlic ḡagêḡ hoḡ, ma ḡêḡ dinan̄ iḡ ḡêḡ atu. ḡakwê asôc-ḡga iḡ ḡêḡ atu dom.

²⁶ “Akôc gauc pi mbac. ḡac sêso ḡêḡ dom, sêhoḡ ḡêḡ ḡandô ma sic sa sôc andu ḡêḡ ḡandô-ḡga dom. Tigeḡ Damam undambê-ḡga ḡôlôm ḡac. Ma iḡ tac whiḡ mac ḡamalac hôc ḡêlêc mbac hoḡ su.

27 Ma mac nem asa bu hêgo dau, dec oc tòm bu ndic têku ndê têm mbo tali-nga?

28 “Tu sake-nga mac nem ñalôm ñawapac tu ñakwê asôc-nga? Akôc gauc pi ñaola ñayham nañ sêpo sêlhac kwan ñalôm, nañ sêkôm gwelen ti sêmasañ ñakwê dom. 29 Tigen aö wasôm têt mac bu Kin Solomon in sôc ñakwê ñayham andô, magoc in ndê gôlôn ti ñawasi hóc gêlêc ñaola dinañ dañ su dom. 30 O mac lau nañ akêt whin gwalec, aṅgô! Kwan ti ñaola nom-ṅg a sêlhac béc daêsam dom, ma lau oc sêkêt ya neñ su. Magoc Anötö kêt gêt dau ti ñadalô ñayham, ma yob ñapep. Ma bocdinañ aṅyalê bu yom ñandô, in oc yob mac, ma kêt ñakwê têt mac whin. 31 Bocdinañ ahêgo daôm dom ma asôm bu ‘Daneñ sake?’ me ‘Danôm sake?’ me ‘Dasôc ñakwê bocke?’ lec dom. 32 Lau sambuc nañ sêṅyalê Anötö dom, nañ sêhêgo dau tu gêt hoñ dinañ-nga, tigen Damam undambê-nga kêyalê su bu mac apônda gêt hoñ dinañ. 33 Gêt ñamata-nga akôm ñanṅa bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ñapu, ma bu asa in ndê lêt gitêt. Ma in oc yob mac tu gêt nom-nga-nga whin.

34 “Bocdinañ ambo ti nem ñalôm ñawapac tu gêt lañsê-nga dom. Ahu sin yêc e lañsê dau hóc asê. Ñawapac béc tigen-nga nañ gitôm béc tigen dinañ.”

7

Dapu lau ñambwa dom (Luk 6:37-42)

1 Ma Yisu sôm, “Alic lau sac ñambwa tu ñac si lêt ti sakin-nga dom, dec Anötö oc lic mac sac tu nem-nga dom. 2 Bu Anötö oc êṅsahê mac tòm mac aṅsahê lau, ma nem dôhôn mac nem lêt ti sakin tòm dôhôn nañ mac am dôhôn lau si.

3 “Tu sake-nga am hêgo daôm tu gêt golop saun nañ yêc nem asidôwa tandô, tigen gêt golop atu nañ yêc am daôm tanôm, nañ gêlic apu? 4 Ma bocke am sôm têt nem asidôwa, ‘Aö bu wakôc gêt golop nañ yêc am tanôm, nañ sa.’ Tigen gêt golop atu pôc daôm nem tanôm ahuc? 5 Am ṅac tim yom lau-nga! Kôc gêt golop atu sa yêc daôm tanôm muñ e

tanôm ñawa sa, nañ goc kôc gêt golop saun dinañ sa yêc nem asidôwa tandô.”

Dayob Anötö ndê gêt dabun ñapep

6 “Akêt gêt dabun têt giam dom, b u oc sêkac dau kwi ma sêsen mac. Ma ambalin nem gôlôn ñayham têt bôc dom, bu oc sêkwê popoc.”

Anötö in ñadau bu kêt gêt têt yac-nga

7 “Ateñ gêt têt Anötö, dec oc akôc ñandô, aṅsalê in ti ndê lêt, ma oc atap sa, ma bu amati gatam oc lêt su têt mac. 8 Bu Anötö kêt gêt têt lau hoñ nañ sêndac in, ma lau hoñ nañ sêṅsalê in ti ndê lêt, nañ oc sêtap sa, ma ñac nañ sêmati gatam nañ oc lêt su têt ñac.

9 “Mac dambai aṅgô! Nem balê dañ bu teñ gö têt am, dec am oc kêt hoc têt in, a? 10 Ma bu teñ i oc kêt mboc sac têt in, a? 11 Mba! Mac lau sac, tigen atoc nem balêkoc sa ña gêt ñayham. Magoc Damam nañ mbo undambê in gitêt eñ, ma oc kêt gêt ñayham-ñayham eñ têt lau nañ sêteñ in. 12 Akôm mêtê ñayham têt lau hoñ, gitôm mêtê ñayham nañ mac atac whin bu sêkôm têt mac. Yom hoñ nañ Moses ti lau propet sêto, nañ hêganôn yac dakôm mêtê ñayham bocdinañ.”

Yom señ lu-nga

13 “Aṅsahê ñanṅa bu atap gameñ andôc tamli ñapan-nga sa, magoc aṅyalê bu gatam gameñ dinañ-nga in gatam saun. Bu gameñ andinam-nga dê yêc, ma señ têt gameñ dau in señ atu, ma ñagatam atu bocdinañ. Lau daêsam sêsa señ atu dinañ, ma oc sêsôc gatam atu dau. 14 Magoc gameñ dandôc tanli ñapan-nga ñagatam in gatam saun, ma señ têt gameñ dinañ in señ atu dom, ma lau daêsam oc sêtap sa dom.”

Yom pi propet tasan

15 “Ayob daôm tu propet tasan-nga. Ñac sêtôm giam pôm nañ sêmpan dau ahuc ña domba ñamlic, tu bu sêti gasuc domba-nga ma sêsen ñac su. Ñalêt tigen propet tasan oc sêtêt mac sêloc tu sêṅsau mac-nga. 16 Aṅsahê ñac si lêt dec tòm bu mac aṅyalê bu ñac lau tasan. Ñalêt

tigen, yac dalic a nandô ma tanjalê a dau bu nayham me sac. Oc tòm dom bu dahin nandô nayham yêc a sac. ¹⁷ Yomandô! A nayham sem nandô nayham, ma a sac sem nandô sac. ¹⁸ A nayham dan gitôm dom bu nem nandô sac, ma a sac gitôm dom bu nem nandô nayham. ¹⁹ Ma a hon nan sem nandô sac, nan oc sêlên su ma sêruc pi ya ndi, ma ya ney su. ²⁰ Bocdinañ anjahê propet si lên, ma anyalê nac bu propet nayham me sac.”

Pômdau kêyalê in ndê lau su

²¹ “Lau daêsam sêsam aö bu, ‘Pômdau,’ tigen nac hon oc sêtap gameñ undambê-nga sa dom. Mba! Lau nan danğa wambu Damañ undambê-nga napep, ma sêkôm mêtê tòm in atac whin, nan oc sêtap undambê sa. ²² Têñ Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, nan lau tasan daêsam oc sêsôm têt aö bu, ‘Pômdau, Pômdau! Yac ahoc yom asê atôm propet, ma atin nalau sac su ma akôm gêt dalô daêsam am am anôm. Bocdinañ kôc yac sa.’ ²³ Tigen aö wasôm têt nac bu, ‘Aö kayalê mac dom sambuc mac lau sac. Alhö su yêc aö!’ ”

Yom gôlin pi ngac lu nan sêkwê andu (Luk 6:46-49)

²⁴ “Lau nan sêngô aney yom ma sêkôm nandô sa, nan sêtôm ngac tigauc nan kwê ndê andu kalhac nom nanga ma kêt hoc kégapiñ alhö dôñ. ²⁵ Têñ ndoc u gic e bu hêc, ma mbu puc nadinda hóc pi andu dau, nan andu dau ku sa dom bu hoc kégapiñ dôñ. ²⁶ Magoc lau nan sêngô aney yom ma sêkôm nandô sa dom, nan sêtôm ngac gauc mba nan kwê ndê andu kalhac nom babalê. ²⁷ Ma u gic ti bu hêc, ma mbu puc nadinda hóc pi andu dau, goc ku sa ma tisac sambuc.”

²⁸ Yisu gic bata ndê yom dinañ, ma lau hon sêhêdaê tu in ndê yom-nga. ²⁹ Nahu bu yom nan in kêdôhôn têt nac nan yom ti naclai, hóc gêlêc lau Israel-nga si kêdôhônwaga yomsu-nga si yom hon su.

8

Yisu kôm ngac ti gêmbac leprasi nayham sa (Mak 1:40-45; Luk 5:12-14)

¹ Yisu sip akêt lôc meñ, ma lau daêsam sênkuc in. ² Ma ngac dan ti gêmbac fleprasi têt in gi, goc pôn haduc ma sôm, “Pômdau. Am bu tac whin dec gitôm bu am oc kôm aö namlic nawasi sa.” ³ Yisu kêmatôc amba sa gi ma kêmasêc in, ma sôm, “Aö atac whin, dec wasôm têt am bu namlic nawasi sa.” Ma ngahô en gêmbac hu in sin, ma in namlic nayham sa. ⁴ Ma Yisu sôm têt in, “Am ngô! Gêt nan kwahic dec hóc asê am, nan sôm asê têt lau dan dom. Tigen têt †dabuñsiga ndi, tóc daôm têt in bu lic bu am nem namlic nawasi sa su. Ma kêt da tòm yomsu nan Moses kêt têt yac. Ma nalên dinañ lau hon oc sênyalê bu am namlic nayham sa.”

Ngac bata sin-nga dan kêt whin nanga (Luk 7:1-10)

⁵ Tinambu Yisu sôc malac Kapenaom gi. Ma ngac bata Rom-nga dan, nan gêm gôlin lau sin-nga 100, nan têt in gi ma ndac in bu nem in sa. ⁶ In sôm, “Pômdau, aney ngac akin dan ndôc bôlin. In yêc andu napan ma kêsahê nandê atu.” ⁷ Ma Yisu sôm têt in, “Aö oc waloc ma wakôm in nayham sa.” ⁸ Tigen ngac bata dau ô yom ma sôm, “Pômdau, am ngac atu ma aö ngac apa, dec mayan daun bu am sôc aney andu. Tigen aö kayalê su bu am ngac ti naclai atu, ma bocdinañ dec am bu ndic atu yom, goc aney ngac akin oc nayham sa. ⁹ Bu aö daun danğa wambu lau nan si naclai hóc gêlêc aö ney, ma aney lau sin-nga danğa wambu aö. Aö bu wasôm têt dan, ‘Am ndi!’ goc in oc ndi. Ma bu wasôm têt dan, ‘Am mweñ,’ goc in oc meñ. Ma bu wasôm têt aney ngac akin bu kôm gêt dan, goc in oc kôm.”

¹⁰ Yisu ngô ngac bata ndê yom ma hêdaê, ma sôm têt lau nan sênkuc in bu, “Yomandô wasôm têt mac, bu yêc lau Israel hon aö gatap nac si dan nan kêt whin nanga gitôm ngac Rom-nga dindêc, nan sa dom. ¹¹ Anngô! Lau daêsam nan lau Israel dom, nan oc sêmeñ akêt nom nabatin hon, ma sêtap mwasiñ atu sa yêc undambê sêwhin Abraham, Aisak ma Jakob. ¹² Tigen lau Israel daêsam nan gauc gêm bu sic waê bu sêndôc undambê,

nañ Anötö oc êmasuc ñac su sêndöc gameñ ñasec-nga, ma sêtañ ti lhö êñsin pi dau.”

¹³ Yisu sôm yom dinañ têtj lau hoñ su, goc sôm têtj ñgac bata, “Am lhö mbu ndi. Aö oc wakôm am nem ñgac akin dinañ ñayham sa, tôm am kêtj whiñ.” Ma têtj ndoc dau dinañ gêmbac hu ñgac akin dau siñ, ma in ñayham sa.

*Yisu kôm lau daêsam ñayham sa
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Tinambu Yisu têtj Pita ndê andu gi ma gêlic Pita lawawê gêmbac lic ñandê atu ma yêc. ¹⁵ Yisu têtj in gi ma kêmasac in amba, goc gêmbac hu in siñ. Ma in tisa, ma ndê gêtj daneñ-nga ma kêtj têtj Yisu.

¹⁶ Têtj telha dinañ ac gi sip su, g oc lau malac-nga sêkôc lau daêsam nañ ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nañ sa sêtêtj Yisu si. Ma in gic atu yom, goc ñalau sac sêhu lau dau siñ, ma in kôm lau gêmbac hoñ ñayham sa.

¹⁷ Nalêtj dau dinañ yom nañ propet Aisaya sôm su nañ dec ñandô sa. Mun-nga in to yom pi Mesaya bocdec bu:

In hôc yac neñ ñawapac tu nem yac sa-nga. [Ais 53:4]

*Lêtj tanjuk Yisu-nga
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Têtj béc dañ Yisu gêlic lau daêsam sêngihi in ahuc, goc sôm têtj ndê †ngacsêñomi bu sêlom bugicton ma sêpi dañga sêndi. ¹⁹ S êmasañ dau sêmbo ma kêdôhôn-waga yomsu-nga dañ meñ ma sôm têtj in, “Kêdôhônwaga, aö bu wañkuc am, wawhiñ am watêtj gameñ bocke nañ am oc ndi.” ²⁰ Ma Yisu ô in ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuñ yêc, ma mbac lolôc-nga si ñaic yêc, tigen †ñamalac ndê Atu dau ndê mala yêc béc-nga mba.”

²¹ Ma sêñom dañ sôm têtj in, “P ômdau, aö bu wañkuc am, magoc gêtj ñamata-nga aö wandi wambo wawhiñ aneñ lau e anshuñ damañ su nañ.” ²² Tigen Yisu sôm, “Mba! Am bu gauc nem bu êmkuc aö, nañ gêtj ñamata-nga. Tec lau batê sêñshuñ lau batê.”

*Yisu kôm bu ñampon timalô
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Yisu sôm yom dinañ su, goc pi wañ dañ gi. Ma in ndê ñgac-sêñomi sêñkuc in ma sêpi wañ sêwhiñ. ²⁴ Sêlac si, ma mbu puc atu ma gêli bu ñampon sa gic sip wañ, e kêtj bu wañ pac. Tigen Yisu yêc béc yêc wañ. ²⁵ Dec sêtêtj in si, sêsuñ in sa ma sêsôm, “Pômdau, nem yac sa, bu yac oc dapac dandiñ.” ²⁶ Magoc Yisu sôm têtj ñac, “O mac lau nañ akêtj whiñ gwalec. Tu sake-nga mac atöc daôm?” Goc in tisa ma sôm yom ñañga têtj mbu ti bu ñampon, ma gameñ ñañeñ sa. ²⁷ Ma ñac hoñ sêhêdaê ma sêsôm têtj dandi, “Ei! In ñgac kaiñ bocke? Bu gêtj hoñ sêsôc in ndê yom ñapu, ma mbu ti bu sêwhiñ.”

*Yisu soc ñalau sac su yêc ñgac lu
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Ñac sêhêc asê bugicton ñadañga ma sêsôc lau Gadala-nga si gameñ si. Ma yêc dindê ñgac lu sêsa akêtj ôm sêhôn-nga ma sêtêtj Yisu si. Inlu ñgac lu nañ ñalau sac sêmbo inlu ñalôm, ma sêkôm inlu sêti ñgac pôm. Ma bocdinañ lau hoñ sêtöc inlu ma sêmbo ahê inlu, ma inlu sêndöc ôm sêhôn-nga ñapan. ²⁹ Têtj ndoc inlu sêhêc asê Yisu, nañ ñalau sac nañ sêmbo inlu ñalôm, nañ sêmbwêc bocdec bu, “O Anötö ndê Atu! Am bu kôm sake têtj yac? Têm bu Anötö êmatöc yac-nga yêc dôn yêc. Ma bocke am kwahic dec mweñ bu kôm yac ñayom?”

³⁰ Bêc ton atu dañ señ gêtj sêmbo ahê gameñ nañ ñac sêlhac. ³¹ Goc ñalau sac sêteñ Yisu bu, “Am bu soc yac su, nañ kêtj yac asip bêc ñalôm.” ³² Ma in sôm têtj ñac, “Andi!” Goc sêhu ñgac lu dinañ siñ ma sêsôc bêc ñalôm si. Ma bêc hoñ sênti sêsip salic sac, sêsip bugicton ñalôm si, ma bu kô ñac sêmbac ndu. ³³ Lau sêyob bêc-nga sêlic gêtj dau, goc sêlhô sêsa malac si, ma sic miñ têtj lau malac-nga pi gêtj hoñ dinañ, ma pi gêtj nañ Yisu kôm têtj ñgac lu ti ñalau sac. ³⁴ Ma lau malac-nga hoñ sêsa sêtêtj Yisu si, ma têtj ndoc sêlic in, nañ sêteñ in bu hu ñac si gameñ siñ.

9

*Yisu kôm ngac bôlinj danj nayham sa
(Mak 2:3-12; Luk 5:17-26)*

¹ Goc Yisu pi wanj gi ma gic bugictonj kic, ma têtj inj ndê malac Kapenaom gi. ² Ma lau gamej dinanj-nga sêmbalanj ngac bôlinj danj yêc sac danj ma sêtêtj Yisu si. Inj gêlic bu nac sêkêtj whinj inj, dec sôm têtj ngac bôlinj dau, “Anej balê, atac nayham sa. Kwahic dec aô oc wasuc am nem sac kwi.”

³ Kêdôhônwaga yomsu-nga natô s êngô Yisu ndê yom dau, goc sêsôm têtj dandi, “Ngac dê ndê yom sac sambuc! Anötö tigenj gitôm bu suc sac kwi.” ⁴ Yisu kêyalê nac si gauc, goc ndac nac, “Tu sake-nga mac gauc gêm yom sac yêc nem nalôm? ⁵ Mac akêtj whinj dom bu anej naclai yêc bu wasôm têtj ngac dau bu, ‘Aô wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinaj aô wasôm têtj inj bu, ‘Tisa ma êmsêlêj.’ ⁶ Ma têtj ndoc mac alic bu anej yom dinanj nandô sa, goc anyalê bu Anötö kêj naclai têtj Namalac ndê Atu yêc nom, bu suc namalac si sac kwi whinj.” Goc Yisu sôm têtj ngac bôlinj bu, “Tisa ma hóc nem mbô sa, ma lhô têtj nem andu ndi!” ⁷ Goc ngac dau tisa ma kôlhô têtj ndê andu gi. ⁸ Ma lau daêsam nanj sêlic gêtj dau sêhêdaê nandô, ma sêmpinj Anötö nanj kêj naclai bocdinaj têtj namalac.

*Yisu kêgalêm Matyu bu ênkuc inj
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Yisu kêsêlêj gi ma gêlic ngac danj naê Matyu nanj ndöc ndê mala kôc takis-nga. Ma inj sôm têtj inj, “Êmkuc aô!” Goc Matyu tisa ma kêkuc inj.

¹⁰ Tinjambu Yisu gêtj gêtj ndöc Matyu ndê andu nalôm, ma lau daêsam sêmenj ma senj gêtj sêndöc sêwhinj Yisu ti ndê ngacsênomi. Nac lau sêkôc takis-nga ti lau natô nanj lau Palêsai sêsam nac bu lau sac. ¹¹ Ma lau Palêsai natô sêlic gêtj dinanj, goc sêndac inj ndê ngacsênomi bocdec bu, “Tu sake-nga mac nem kêdôhônwaga gêtj gêtj ndöc whinj lau sac dindê?” ¹² Yisu ngô nac si yom dau ma sôm, “Lau nanj sêlic dau bu gêmbac mba, nanj oc sênjalê dokta dom,

magoc lau ti gêmbac oc sênjalê dokta. ¹³ Gauc nem Anötö ndê yom nanj propet akwa danj to yêc bocdec bu, ‘Gêtj atu nanj aô atac whinj, nanj bu mac tamwalô lau, hóc gêlêc domba honj nanj mac bu andic ndu ma akêtj ti da, nanj su.’ Andi ma akôc gauc pi yom dau e anyalê njahu njapep. Bu aô gamej bu wanjalêm lau nanj sêlic dau bu lau gitêtj, nanj sa dom. Aô gamej bu wanjalêm lau sac sa, bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ndê gôlinj njapu.”

*Yao gêtj danenj-nga-nga
(Mak 2:18-20; Luk 5:33-35)*

¹⁴ Ma Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê sênomi natô sêtêtj Yisu si ma sêndac inj bu, “Bocke dec yac ti lau Palêsai akêtj béc natô bu anej gêtj dom tu gauc nem Anötö-nga, tigenj am nem ngacsênomi senj gêtj tôm béc honj?” ¹⁵ Ma Yisu sôm têtj nac, “Ngac nem awhê-nga danj bu êngalêm lau sa sêmbo sêwhinj inj tu sênenj mwasiñ nem awhê-nga, dec oc tôm dom bu sêhu gêtj danenj-nga sinj ma sêndöc ti nalôm nawapac têtj ndoc ngac dau mbo whinj nac. Mba! Ma bocdinaj anej ngacsênomi sêmbo sêwhinj aô ti atac nayham, ma sêhu gêtj danenj-nga sinj dom. Tigenj ndoc oc meñ nanj lau oc sêkôc aô su yêc nac, ma têtj têm dinanj nac oc nalôm nawapac ma sênkuc lêtj dahu gêtj danenj-nga sinj-nga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêtj wakuc
(Mak 2:21-22; Luk 5:36-39)*

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi njakwê akwa nanj kic, nanj dom. Bu po wakuc oc hóc njakwê akwa kic e tisac sambuc. ¹⁷ Ma têtj ndoc lau sêmasanj wain wakuc, nanj sêkêc sip bôc njamlic wain-nga akwa dom. Mba! Nac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hóc njamlic akwa kôc. Ma wain oc wê ninja, ma njamlic dau oc tisac. Bocdinaj lau sêkêc wain wakuc sip bôc njamlic wakuc, ma lu- lu oc sêyêc nayham.”

*Yisu kôm awhê lu nayham sa
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Yisu sôm yom dinanj mbo, ma ngac bata danj meñ pônj haduc têtj inj ma sôm, “Anej atuñwê kwahic dec mbac ndu su,

magoc am bu mwenj ma kênj amam sac in, dec in oc mbo tali tiyham.”¹⁹ Goc Yisu tisa ma in ti ndê ngacsênjomi sêwhin ngac dau si.

²⁰ Sênjêlênj sêmbo, ma awêhê danj tiga-suc inj kalhac inj dômbwê ma kêmasêc inj ndê njakwê njadali. Awêhê dau hôc njawapac gêm dac-nga njapanj gitôm yala 12 su, dec ²¹ gauc gêm yêc dau bu, “Aô bu wamasec inj ndê njakwê njambwa, dec oc kôm aô njayham sa tiyham.” ²² Yisu kac dau kwi e gêlic inj, goc sôm, “Anênj bawhê, atac pa su. Am njayham sa tiyham tu am nem kênj whinj aô-nga.” Ma tênj ndoc dau dinanj awêhê dau njayham sa.

²³ Ma tinjambu Yisu gi e hôc asê ngac bata dau ndê andu, ma gêlic bu lau tonj atu sêmbo. Njatô sêyu gasuc ma njatô sêtanj ti njanta atu. ²⁴ Goc sôm, “Alhô su, bu bawhê dau mbac ndu dom. Inj yêc bêc nanj yêc.” Magoc njac sêmbwac inj. ²⁵ Dec Yisu sôm bu sêsoc njac sêsa sêndi, goc sôt gi kêmbawhê sip amba, ma inj tisa. ²⁶ Ma yom dau njawaê tiapa sambuc yêc gamej dinanj.

Yisu kôm ngac tapec lu njayham sa

²⁷ Dinanj su, goc Yisu kêsêlênj gi. Ma ngac tapec lu sênjkuc inj ma sêmbwêc, “O †Dawid ndê Atu, tamwalô alu!” ²⁸ Magoc Yisu kêsêlênj gi sôt andu danj, dec ngac lu dinanj sêtênj inj si, ma inj ndac, “Amlu akênj whinj bu anênj njac lai yêc bu wakôm amlu njayham sa, me mba?” Ma injlu sêsôm, “Aêc, Pômdau!” ²⁹ Goc Yisu kêmasêc injlu tandô, ma sôm bu, “Tu amlu akênj whinj aô-nga, dec gênj nanj amlu andac, nanj oc njandô sa.” ³⁰ Ma injlu tandô po asê. Goc Yisu gic yao injlu bu sêsôm gênj dau njayom asê tênj lau danj dom. ³¹ Magoc injlu sêsa si, ma sêkôm inj ndê waê sa e tiapa gêm gamej dinanj ahuc.

Yisu kôm ngac awha mba sôm yom asê

³² Njac sêsa si ma lau njatô sêtênj Yisu sêmênj. Njac sêkôt ngac danj, nanj njalau sac kôm inj awha mba. ³³ Yisu soc njalau sac sa awê gi su, goc awha mba dau sôm yom asê. Lau daêsam dinanj sêsenj amba ma sêsôm bu, “Yac dalic gênj danj bocdec yêc Israel dom andô.” ³⁴ Magoc

lau Palêsai sêsôm bu, “Inj kôt njac lai yêc njalau sac si njadau Sadanj, dec tinj njalau sac su.”

Yisu tawalô lau

³⁵ Ma Yisu kêsêlênj golom-golom malac atu ti saunj. Inj kêdôhônj lau mbo lôm wê-nga, ma hoc njawaê njayham pi Anötô ndê gôlinj asê. Ma inj kôm lau ti gêm bac tidau-tidau honj njayham sa.

³⁶ Magoc tênj ndoc inj gêlic lau daêsam nanj sênjkuc inj, nanj tawalô njac. Njahu bu inj gêlic njac sêtôm domba nanj si njac yob njac-nga mba, dec giam pôm sêtê njac salinj-salinj njapanj. ³⁷ Goc inj sôm tênj inj ndê ngacsênjomi, “Gênj njandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic njandô sa-nga daêsam dom. ³⁸ Bocdininj atênj mbec tênj ôm njadau bu ênjkinj lau gwelenj-nga sêsôt inj ndê ôm ma sêndic gênj njandô sa.”

10

Yisu kêyalinj †apotel 12 sa (Mak 3:16-19; Luk 6:12-16)

¹ Yisu ta inj ndê ngac-sênjomi 12 sêtênj inj si, ma kênj njac lai tênj njac bu sêsoc njalau sac su yêc lau, ma bu sêkôm gêm bac honj njayham sa. ² Apotel 12 dau si njac bocdec. Ngac njamata-nga inj Saimon nanj sêsam bu Pita, lu inj asi Andru, ma Sebedi ndê atu lu Jems lu Jon, ³ P ilip ma Batolomeas, Tomas ma ngac kôt takis-nga Matyu, ma Alpayas ndê atu Jems, Tadaus, ⁴ Saimon nanj sêsam bu ‘Njac †Selot,’ ma Judas Iskeriot nanj tinjambu hoc Yisu asê.

Yisu kêkinj apotel 12 sêsa si bu sênem mêtê lau (Mak 6:7-11; Luk 9:1-5)

⁵ Yisu kêkinj lau 12 dinanj sêsa si bu sênem mêtê, ma gic yomsu njac bocdec bu, “Asôt lau apa ti lau †Samaria-nga si malac danj dom, ⁶ tigenj gênj njamata-nga atênj domba Israel-nga nanj sinja su, nanj andi. ⁷ Anem mêtê ma asôm tênj lau bu Anötô ndê gôlinj me njapin su. ⁸ Akôm lau gêm bac njayham sa, ma akôm lau ti gêm bac leprasi njamlic njawasi sa. Au njac lau batê sêtisa, ma asoc njalau sac su yêc lau. Anötô kênj njac lai tênj mac njac lai mba, ma bocdininj anem lau sa njambwa.

9-10 Ma têt ndoc mac anşêlêt andi, nañ gauc nem wapa señ-nga dom. Anşêlêt amam sawa, akôc mone dom, ampwic talhi dom, akôc ñakwê aô daôm-nga ti atapa dom, ma ahôc tôc dom. Ñalêt solop bu lau sêlôm lau nañ sem gwelen mêtê-nga ma sêpuc ñac dôn ña gêt dinan, nañ ti ñac si ñaôli ô gwelen.

11 “Malac bocke mac bu asôc andi, nañ anşalê ñamalac ñayham nañ toc Anötö sa ñapep, bu ambo awhiñ in e mac ahu malac dau siñ. 12 Têt ndoc mac api in ndê andu andi, nañ anem mbec in ndê lau ña mbec yom malô-nga. 13 Ma ñac lau dau bu lau gitêt, goc yom malô oc yêc ñac. Ma ñac bu lau gitêt dom, goc mac nem mbec yom malô-nga oc gacgeñ yêc mac-nga. 14 Ma lau malac dan bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc ahu malac me andu dinan siñ ma aton kop su yêc gahim. 15 Aô wasôm têt mac bu têt Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, lau malac dinan-nga oc sêtap ñagêyô sac sambuc sa, hóc gêlêc ñagêyô nañ in oc kêt têt lau Sodom ti Gomora-nga têt têt ñambu-nga, nañ su.”

*Yisu ndê lau oc sêtap kisa sa
(Mak 13:11-13; Luk 21:12-17)*

16 “A ngô su nañ! Aô wanñiñ mac asa andi, atôm domba nañ sêsip giam pôm si gameñ. Bocdinañ akôc gauc ñapep ma akôm nem gwelen, ma akôm mêtê ñayham eñ e lau dan gitôm dom bu sêpu mac. 17 Ayob daôm têt lau nañ sêkêt whiñ aô dom, bu ñac oc sêkêt mac atêt lau sêmatôc yom-nga andi, ma sêhi mac ña sô yêc ñac si lôm wê-nga. 18 Tu mac anñkuc aô-nga dec ñac oc sêkêt mac alhac gôliñwaga ti kiñ si anğô-nga. Ndoc dinan ti mac nem ndoc bu awhê aneñ yom sa têt lau atu-tu dinan, ma têt lau akêt gameñ hoñ, nañ whiñ. 19 Ma têt ndoc sêkôc mac dôn, nañ ahêgo daôm dom tu yom asôm-nga. Anötö oc nem mac sa tu asôm yom-nga. 20 Ma yom nañ mac bu asôm, nañ mac nem yom dom. Damam undambê-nga oc kêt in ndê Ñalau puc mac dôn, ma hóc nem awham sa.

21 “Têt ndoc ñawapac-nga dinan, lau nañ sêkêt whiñ dom oc sêhoc si asidôwai

sêkêt whiñ aô-nga asê bu sêndic ñac ndu, ma dambai oc sêkôm têt atui bocdinañ. Balêkoc oc sêli dau sa têt damba ti dindai, ma sêkêt ñac sêtêt lau bu sêndic ñac ndu. 22 Ma lau sambob oc atac tec mac tu aô-nga. Magoc asa nañ bu lhac ñanğa ma hu aô siñ dom, nañ oc tap Anötö ndê mwasiñ nem in si-nga sa. 23 Ma lau bu sêkêt kisa mac, goc ahu ñac si malac siñ ma atêt malac dan andi. Yom ñandô aô wasôm têt mac! Mac nem gwelen anem mêtê ñawaê ñayham-nga yêc malac Israel-nga hoñ oc pacndê dom, e Ñamalac ndê Atu meñ sa tiawê.”

*Lau nañ sêkuc Yisu oc sêhoc
ñawapac gitôm in dau
(Luk 6:40)*

24 “Kwapuc dan oc hóc gêlêc gwalam akwa nañ kêdôhôn in, nañ dom. Ma ngac akiñ oc hóc gêlêc in ndê ñadau dom. 25 Kwapuc bu tôm ndê gwalam akwa ma ngac akiñ bu tôm ndê ñadau, goc tôm. Lau sêpu gôlôwac ñadau aô ma sêsam aô bu †Belsebal, ma bocdinañ ñac oc sêkôm têt ñadau ndê lau mac, hóc gêlêc su.”

*Atôc lau nom-nga dom
(Luk 12:2-7)*

26 “Magoc atôc daôm tu lau nañ sêkêt kisa mac-nga dom. Ñahu bu gêt hoñ nañ lau sem ahuc, me yêc siñ dau, nañ oc meñ sa tiawê. 27 Yom nañ aô gasôm têt mac têt ôbwêc, nañ asôm asê têt acsalô, ma yom nañ aô gac yom sec têt mac, nañ asôm tiatu alhac malac lôm. 28 Atôc lau nañ bu sêndic mac ndu-nga dom, bu ñac gitôm dom bu sêseñ mac gatôm su whiñ. Atôc lau dom, magoc atôc Anötö ma asôc in ñapu. Bu mba, goc in gitôm bu kêt mac ñamlic ti gatôm lu-lu sêsip lambwam sêndi e sêniñga gacgeñ.

29 “Akôc gauc pi mbac kecsoc nañ lau sêlic bu gêt ñambwa. Tigeñ Anötö gêlic gêt sauñ dinan bu gêt ñambwa dom, ma in bu lôc dom, dec dan oc niñga dom. 30-31 Bocdinañ ahêgo daôm dom, bu Anötö tac whiñ mac hóc gêlêc mbac kecsoc daêsam su. In kêyalê mac e pi sa, gitôm in sê mac nem kêclauñ hoñ sa timala.”

*Dasêc Yisu ahuc dom
(Luk 12:8-9)*

³² “Asa nanj sôm asê yêc namalac anjô-nga bu inj kênj whinj aö, nanj aö wasôm inj ndê ñaê asê yêc Damanj undambê-nga anjô-nga. ³³ Tigenj asa nanj sêc inj ndê kênj whinj aö-nga ahuc yêc namalac anjô-nga, nanj wasêc inj ahuc yêc Damanj anjô-nga bocdinañ.”

*Tanjuc Yisu ti dahôc ñawapac
(Luk 12:49-53; 14:26-27; 9:48)*

³⁴ “Gauc nem bu aö gameñ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-nga dec lau oc sêwhê dau kôc ma sêkênj kisa dau. ³⁵ Tu aö-nga dec damba lu atuñgac oc sêkênj kisa dau, ma dinda lu atuwê, ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkênj kisa dau bocdinañ. ³⁶ Njgac danj oc tap inj ndê ñacyo sa yêc inj dau ndê lau.

³⁷ “Asa nanj tac whinj damba me dinda me atuñgac me atuwê hóc gêlêc inj ndê atac whinj aö su, nanj oc tòm dom bu ti aneñ danj. ³⁸ Ma asa nanj tec bu hóc inj ndê a gicso dau* ma êñkuc aö, nanj tòm dom bu ti aneñ danj bocdinañ. ³⁹ Lau nanj takwê gênj nom-nga ñapanj tu puc ñac si ñamlic dônj-nga, nanj oc sêninga. Magoc asa nanj bu hu gênj nom-nga sinj tu aö-nga, nanj oc mbo tali ñapanj.

⁴⁰ “Lau nanj sêkôc mac sa, nanj gitôm sêkôc aö dauñ sa, ma ñac nanj sêkôc aö sa, nanj sêkôc Anötö nanj kêkinj aö gameñ, nanj sa. ⁴¹ Asa nanj toc aneñ propet danj sa, ma kôc inj sa tu inj ti propet gêm aö anjôn-nga, nanj Anötö oc kênj ñagêyô ñayham têtj inj gitôm inj kênj têtj propet dau. Ma asa nanj toc namalac gitêtj danj sa, ma kôc inj sa tu aneñ ñaê-nga, nanj Anötö oc kênj ñagêyô ñayham têtj inj gitôm inj kênj têtj njgac gitêtj dau. ⁴² Ma asa nanj kôm gênj sauñ bocke bu nem lau nanj sênkuc aö, nanj sa, tòm inj kênj bu ñalhuc têtj ñac sênôm, nanj Anötö oc êñlhinj inj sinj dom. Inj oc kênj ñagêyô ñayham têtj inj yomandô.”

* **10:38** Yisu ndê yom pi a gicso dau, nanj ñahu bu tamasanj dauñ tòm bêc hoñ bu dahôc ñandê ti ñawapac tu inj-nga e tòm dambac ndu tòm inj dau mbac ndu.

11

¹ Yom hoñ dinañ Yisu sôm têtj inj ndê njgacsênjomi 12 tu êndôhônj ñac-nga. Inj gic bata yom dau, goc kêsêlêñ golom-golom malac nanj sêyêc gameñ Galili-nga dinañ, ma gêm mêtê ti kêdôhônj lau.

Yisu sôm yom pi Jon, Njgac Kêku Lau-nga

(Luk 7:18-35)

² Têtj ndoc dinañ Jon, Njgac Kêku Lau-nga ndôc gapocwalô, ma inj ngô ñawaê pi gênj hoñ nanj Kilisi kôm. Bocdinañ inj kêkinj inj ndê sênjomi ñatô sêtêtj Yisu si, ³ ma sêndac inj bocdec bu, “Anötö gic bata têtj yac bu oc êñkinj Mesaya. Am daôm dinañ, me yac oc akênj batanj njgac danj tiyham?” ⁴ Yisu ô yom ma sôm, “Ambu andi ma asôm yom têtj Jon pi mêtê nanj mac anjô-aö gahoc asê, ma pi gênj nanj mac alic aö gakôm. ⁵ Lau tapec sêlic gameñ tiyham, lau bôlinj sênjsêlêñ tiyham, lau ti gêmbac leprasi ñamlic ñawasi sa, lau dangasunj bic sênjgô yom, lau batê sêtisa, ma lau ñalôm sawa sênjgô ñawaê ñayham. ⁶ A ngô! Lau nanj atac lu-lu tu aö-nga dom, nanj oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.”

⁷ Jon ndê sênjomi sêsa si, ma Yisu sôm yom pi Jon têtj lau toñ atu nanj sêmbo sêwhinj inj. Inj ndac ñac bocdec bu, “Têtj ndoc mac asa atêtj Jon yêc gameñ sawa a, dec gauc gêm bu atap namalac kainj bocke sa? Mac bu alic njgac gauc babalê gitôm gakoc nanj mbu kêwic, a? ⁸ Mac asa a bu alic njgac danj nanj sôc ñakwê ñayham, a? Mba! Lau nanj sêsôc ñakwê ñayham, nanj sêmbo gameñ ñayham gitôm kinj si andu. ⁹ Bocdinañ aö wandac mac, mac asa a bu alic sake? Bu alic propet danj? Yomandô! Inj propet danj, ma inj hóc gêlêc propet hoñ su. ¹⁰ Propet akwa danj to yom nanj Anötö sôm têtj Mesaya bocdec bu, ‘Aö wanjkinj aneñ njgac aheñ-nga muñ am, bu êmasanj am nem señ.’ Y om pi njgac aheñ-nga dau hêganônj Jon solop. ¹¹ Yêc namalac nom-nga, danj hóc gêlêc Jon, Njgac Kêku Lau-nga su dom. Tigenj aö wasôm yom ñandô têtj mac, bu lau hoñ nanj sêmbo Anötö ndê

gôlinj ɲapu, lau tiwaê, ma lau waêm̄ba boc-dinaɲ, naɲ hoɲ sêhóc gêlêc Jon su yêc Anötö aɲgô-ɲga.

¹²⁻¹³ “Muɲ-ɲga, Moses ti propet akwa-kwa sêhoc yom asê gwanaj pi Anötö ndê gôlinj. Ma ɲac si yom ɲandô sa dom, e Jon meɲ ma gêm mêtê bu Anötö ndê gôlinj meɲ kêpinj. Têɲ ndoc Jon gic hu yom dau e meɲ têtɲ kwahic dec, Anötö ndê gôlinj kêsôwec gi tiatu, ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötö ndê gôlinj ɲapu. ¹⁴ Anötö gic bata bu êɲkinj propet daɲ muɲ Mesaya, naɲ gitôm propet Elaija. Ma aö wasôm têtɲ mac bu yomandô, Jon inj propet dau dinaɲ. Mac akêɲ whiɲ yom dinaɲ, me mba? ¹⁵ Mac bu daɲamsuɲ yêc, naɲ aɲgô anej yom!

¹⁶ “Lau têtɲ dindec-ɲga ɲac lau kain bocke? ɲac sêtôm balêkoc naɲ sêkóc whê sêmbo malac lôm, naɲ sêtucdinj ɲac si silip ɲatô ma sêsôm, ¹⁷ ‘Têɲ ndoc naɲ yac ac oɲ bu datê wê, naɲ mac atec. Ma têtɲ ndoc yac am wê daɲgibo-ɲga, naɲ mac atec bu ataɲ awhiɲ.’ ¹⁸ Ma lau têtɲ dindec-ɲga bocdinaɲ. Jon meɲ ma gêtɲ gêtɲ ti nôm gêtɲ ɲayham dom, ma sêsôm bu ɲalau sac mbo inj ndê ɲalôm. ¹⁹ Ma ɲamalac ndê Atu meɲ nôm ti gêtɲ gêtɲ ɲayham, tigeɲ sêsôm bu inj ɲgac gêtɲ gêtɲ ti nôm wain ɲawahô-ɲga, ma bu inj hê silip têtɲ lau sac ti lau sêkóc takis-ɲ ga. Bocdinaɲ, mac lau têtɲ dindec-ɲga atôm balêkoc naɲ sêkôm tô aɲinj ɲapaɲ. Tigeɲ Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêtɲ hoɲ, ma inj ndê lau sêɲyalê bu inj ndê lêtɲ inj lêtɲ solop.”

Yisu sôm yom pi lau naɲ sem dau kwi dom
(Luk 10:13-15)

²⁰ Têtɲ dinaɲ Yisu gic hu pu lau naɲ sêndöc malac ɲatô. ɲahu bu inj kôm gêtɲ dalô daêsam yêc ɲac aɲgô-ɲga, tigeɲ ɲac sem si ɲalôm kwi dom. ²¹ Inj sôm, “Oyaê mac lau Korasin ti lau Betsaida-ɲga. Mac ac waê bu atap Anötö ndê atac ɲandê sa. Lau apa naɲ sêndöc Taya ma Saidon, naɲ bu sêlic gêtɲ dalô naɲ aö gakôm yêc mac aɲôm-ɲga, dec oc tôm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndöc ti sêtaɲ si sac. ²² Tigeɲ mac akôm dom, dec wasôm têtɲ

mac bu têtɲ ndoc Anötö êmatôc lau-ɲga, naɲ inj oc kêtɲ ɲagêyô sac sambuc têtɲ mac, hóc gêlêc ɲagêyô naɲ inj oc kêtɲ têtɲ lau Taya ti Saidon-ɲga, naɲ su.

²³ “Ma mac lau Kapenaom-ɲga. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Aö wasôm mba! Inj oc êmasuc mac su asip lambwam andi. Lau Sodom bu sêlic gêtɲ dalô gitôm mac alic su, dec oc tôm sêhu si sac siɲ ma sêndöc ɲayham e kwahic dec. ²⁴ Aö wasôm têtɲ mac bu Anötö oc kêtɲ ɲagêyô sac têtɲ mac, hóc gêlêc ɲagêyô naɲ inj oc kêtɲ têtɲ lau Sodom-ɲga.”

Yisu kêpinj Damba
(Luk 10:21-22)

²⁵ T êɲ ndoc dinaɲ Yisu teɲ mbec ma sôm, “O Damaɲ, undambê ti nom ɲadau. Aö wampinj am bu am tôtec nem yom ɲa-ɲandô asê têtɲ lau naɲ sêɲgwiniɲ dau, ma siɲ kwi têtɲ lau naɲ gauc gêm bu ɲac lau tigauc ma sêɲyalê gêtɲ hoɲ. ²⁶ Aêc, Damaɲ, am kôm bocdinaɲ kêkuc am daôm nem atac whiɲ.”

²⁷ Goc Yisu sôm, “Damaɲ kêtɲ gêtɲ hoɲ sip aö amanj. Lau daɲ sêɲyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê inj. Ma lau daɲ sêɲyalê Damba dom, tigeɲ inj ndê Atu kêyalê inj, ma lau naɲ Atu dau atac whiɲ bu tôtec inj asê têtɲ ɲac, naɲ sêɲyalê Damba.”

Yisu gêm malô lau kwapac

²⁸ “Mac lau hoɲ naɲ ahóc ɲawapac ma kwampac, naɲ atêtɲ aö amenj, ma aö wakêtɲ mac asê awham su. ²⁹ Amenj ma akôm aö neɲ gwelenj awhiɲ aö, ma aö oc wandôhônj mac. Aö ɲgac malô ma gatoc dauɲ sa dom, ma mac oc atap malam aɲwhaɲ daôm-ɲga sa yêc aö. ³⁰ ɲahu bu gwelenj naɲ mac akôm awhiɲ aö, naɲ ɲadehe dom, ma aö wakêtɲ mac ahóc ɲawapac atu dom.”

12

Yisu inj Pômdau bêc Sabat-ɲga
(Mak 2:23-3:6; Luk 6:1-11)

¹ Têtɲ têtɲ dinaɲ ɲabêc †Sabat-ɲga daɲ, naɲ Yisu ti ndê ɲgacsêɲgomi sêɲsêlêtɲ sêmbo lôcwha naɲ gic ôm wit-ɲga daɲ

kie. Ma gêñ yô ngacsênjomi, dec sêkôc wit ñandô ma señ. ² Lau Palêsai ñatô sêlic, goc sêsôm têtñ in, “Lic su nan. Am nem ngacsênjomi sêkôc wit ñandô ma yomsu gic yao bu dakôm gwelen kajñ dinañ têtñ bêc Sabat-nga dom.” ³ Goc Yisu ô ñac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nan sêto yêc, pi gêtñ nan Kin Dawid ti ndê lau sêkôm têtñ ndoc gêtñ yô ñac. Mac asam su, me?” ⁴ Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma kôc bolom dabuñ nan lau sêkêtñ ti da, nan Moses kêtñ yao bu dabuñsiga tawasê sênen, ma lau bambalin sênen dom. Ma Dawid ti ndê lau señ, magoc lau dan sênjôlin yom pi Dawid ma sêsôm bu in kêtñ yomsu lec dom.

⁵ “Ma gêtñ dan tiyham, nan mac asam su yêc Moses ndê yomsu. Têtñ bêc Sabat-nga hon dabuñsiga sêkôm gwelen yêc lôm dabuñ, ma gwelen dinañ kêtñ yomsu Sabat-nga. Magoc lau sênjôlin yom pi ñac dom.

⁶ “A ö wasôm têtñ mac, bu gwelen nan aö gameñ tu wakôm-nga, nan hóc gêtñ sakin lôm dabuñ-nga hon su. ⁷ Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec, ‘Gêtñ atu nan aö atac whin, nan hóc gêtñ mac nem da hon su, nan bu mac tamwalô lau.’ Mac anyalê yom dau ñahu dom. Mac bu anyalê, dec gitôm dom bu mac anjôlin yom pi lau nan sêkôm gêtñ so dan dom. ⁸ Bu Ñamalac ndê Atu in gêtñ hon ñadau, ma in Pômdau bêc Sabat-nga whin.”

Yisu kôm ngac amba balê ñayham sa têtñ bêc Sabat-nga

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yisu kêsêlêtñ gi, ma sôc ñac si lôm wê-nga gi. ¹⁰ Ma yêc dinañ, ngac amba tibalê dan ndöc. Lau Palêsai sênjalê yom tu sênjôlin pi Yisu-nga, goc sêndac in, “Yac bu dakôm ñamalac dan ñamlic ñayham sa têtñ bêc Sabat-nga, oc tanjili yomsu Sabat-nga, me mba?” ¹¹ Ma Yisu sôm têtñ ñac, “Mac nem domba dan, bu pen sip sê ñalôm têtñ bêc Sabat-nga, nan mac oc akôm sake? Mac oc akôc sa. ¹² Aêc! Ma ñamalac sêhóc gêtñ domba su! Bocdinañ yac bu dakôm ñayham ma

danem lau sa têtñ bêc Sabat-nga, oc daso yomsu Sabat-nga dom.” ¹³ Goc Yisu sôm têtñ ngac dau, “Êmatôc amam!” Ma in kêtmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham, gitôm in amba danja. ¹⁴ Tigeñ lau Palêsai sêsa si ma sem yomgalôm pi lêtñ sêndic Yisu ndu-nga.

Yisu in Anötö ndê Ngac Akin

¹⁵ Yisu kêtjalê lau Palêsai si gauc, goc hu gameñ dinañ sin. Lau daêsam sênkuc in, ma in kôm ñac si gêtmbac hon ñayham sa. ¹⁶ Tigeñ in gic yao bu sêsôm in ñahu asê dom. ¹⁷ Ñalêtñ dinañ yom nan propet Aisaya sôm pi Mesaya muñ su, nan ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

¹⁸ Alic aneñ ngac akin dindec, nan aö kayalin in sa. Aö atac whin in kêtñ, ma aneñ ñalôm tisambuc in. Wakêtñ aneñ Ñalau nem in ahuc, ma in oc hoc yom gitêtñ matôc-nga asê têtñ lau akêtñ gameñ nom-nga hon.

¹⁹ In oc sôm yom tac ñandê-nga me mbwêc ñanja dom. Ma lau dan oc sênjô in whasuñ yêc malac lôm dom.

²⁰ Gakoc timdec in oc pôtñ dulu dom, ma ya ñawê nan tisaun, nan in oc yu ndu dom.* Ma in oc kôm bocdinañ e nditôm in ndê yom gitêtñ matôc-nga nem nom sambuc ahuc.

²¹ Ma lau akêtñ gameñ nom-nga hon oc sêkêtñ bata bu Anötö nem ñac si tu in ndê ñaê-nga. *[Ais 42:1-4]*

Yisu ndê ñaclai ñahu

(Mak 3:23-27; Luk 11:14-22)

²² Têtñ têtñ dinañ lau sêwê ngac dan nan ñalau sac kôm in tandô t ipec ma awha mba, nan sêtêtñ Yisu sêmen. Yisu soc ñalau sac dinañ su, goc kôm ngac dau ñayham sa, ma in gêtñ gameñ ma sôm yom asê. ²³ Lau hon sêhêdaê tu Yisu-nga, ma sêsôm, “Mboe †Dawid ndê Atu in ngac dau dec, me?” ²⁴ Tigeñ lau Palêsai sênjô ñawaê, dec sêpu Yisu ma sêsôm, “In kôc ñaclai yêc ñalau sac si ñadau †Belsebal, dec in soc ñalau sac su.” ²⁵ Yisu kêtjalê ñac si gauc, ma sôm, “Lau gameñ dan, me malac dan, me gêtñwac dan, bu

* **12:20** Yom pi gakoc timdec ma ya ñawê nan mbac, nan hêganôn lau nan sêkêtñ whin ñanja dom.

sêwhê dau kôc, dec ñac oc sêlhac ñanğa dom, ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu. ²⁶ Ma Sadañ boc-dinañ. In bu soc dau ndê ñalau sac su, dec in kên kisa dau, ma in ndê ñaclai oc niñga.

²⁷ “Mac asôm bu aö gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêñomi nañ sêsoc ñalau sac sêwhiñ, nañ mac aṅgôliñ yom dau pi ñac whiñ, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! ²⁸ Tigen aö gasoc ñalau sac ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, dec aṅyalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem gôliñ gêñ hoñ, nañ hóc asê mac su.

²⁹ “Ñgac dañ oc sôc ñgac ti licwalô atu dañ ndê andu ma êṅgaho in ndê wapa su ñalêñ bocke? Gêñ ñamata-ṅga in sô ñgac dau dôn, goc kôc in ndê wapa su. Ma Sadañ in gitôm ñgac ti licwalô atu.

³⁰ “Asa nañ kalhac whiñ aö dom, nañ ti aneñ ñacyo. Ma asa nañ gic lau sa sêtêñ aö sêmeñ dom, nañ soc ñac su yêc aö. ³¹ Tu dinañ-ṅga aö wasôm têñ mac bu ñamalac nañ kac ndê ñalôm kwi ma hu ndê sac siñ, nañ Anötö oc suc in ndê sac ti yom sac-sac hoñ kwi. Tigen yom sac nañ ñamalac dañ bu sôm pi Ñalau Dabuñ, nañ Anötö oc suc kwi dom.† ³² Asa nañ bu sôm yom sac pi Ñamalac ndê Atu, tigen tiñambu kac ndê ñalôm kwi, nañ Anötö oc suc in ndê sac kwi. Magoc asa nañ bu sôm yom sac pi Ñalau Dabuñ, nañ Anötö oc suc in ndê sac kwi têñ têm dindec-ṅga dom, ma têñ têm ñambu-ṅga dom bocdinañ.”

Lau si mêtê whê ñac sa bu ñayham me sac
(Luk 6:43-45)

³³ Ma Yisu sôm, “A ñayham sem ñandô ñayham. Ma a sac sem ñandô sac. Dalic a ñandô, dec taṅyalê a bu ñayham me sac. ³⁴ Mac lau sac atôm mboc ñatui! Mac atôm bu asôm yom ñayham dañ dom! Bu lau sêsôm yom kêkuc gauc ti mêtê nañ hóc ñac si ñalôm ahuc. ³⁵ Gauc ti mêtê ñayham hóc lau ñayham si ñalôm ahuc,

dec sêsôm yom ñayham. Ma gauc ti mêtê sac hóc lau sac si ñalôm ahuc, dec sêsôm yom sac. ³⁶ Aö wasôm yom ñandô têñ mac. Tiñambu Anötö oc êmatôc lau pi yom sac ti yom ñambwa hoñ nañ ñac sêsôm. ³⁷ Lau nañ si yom ñayham, nañ in oc sam ñac bu lau gitêñ, magoc ñac nañ si yom sac, nañ oc sêtap in ndê matôc sa.”

Lau sêndac Yisu bu kôm gêñ dalô
(Luk 11:29-32)

³⁸ Goc lau Palêsai ti kêdôhôn-waga yomsu-ṅga ñatô sêsôm têñ Yisu, “Kêdôhônwaga, yac bu alic am kôm gêñ dalô atu bu whê nem ñahu sa.” ³⁹ Ma Yisu sôm, “Mac lau têm dindec-ṅga, mac lau sac nañ apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêñ bambaliñ gitôm lau mockaiñ-ṅga. Mac andac bu alic gêñ dalô, magoc Anötö oc kên gêñ dalô tigen têñ mac alic, tôm gêñ dalô nañ in kôm pi propet Jona. ⁴⁰ Jona mbo i atu ñalôm gitôm acsalô tö ti ôbwêc tö. Ma bocdinañ Ñamalac ndê Atu oc yêc nom ñalôm nditôm acsalô tö ti ôbwêc tö. ⁴¹ Têñ ndoc Jona gêm mêtê lau Ninewa, nañ sêkac si ñalôm kwi. Ma ñgac nañ hóc gêlêc Jona su dec mbo, tigen mac am daôm kwi dom. Tu dinañ-ṅga têñ bêc matôc-ṅga, lau Ninewa oc sêtisa akêñ lau batê sêwhiñ mac lau têm dindec-ṅga, ma ñac oc sêhoc mac nem sac asê. ⁴² Muñṅga, Kwin Siba-ṅga‡ kêsêlêñ señ baliñ bu ṅgô Kiñ Solomon ndê yom ti gauc atu. Ma kwahic dec ñgac nañ hóc gêlêc Solomon su, nañ mbo dec. Magoc mac akêñ dañam in dom. Tu dinañ-ṅga, têñ bêc matôc-ṅga, Kwin dau oc tisa whiñ mac lau têm dindec-ṅga, ma hoc mac nem sac asê.”

Ñalau sac sêñsalê mala nañ yêc ñambwa
(Luk 11:24-26)

⁴³ “Têñ ndoc ñalau sac dañ sa yêc ñamalac dañ, nañ gitôm in kêgihi mbo gameñ sawa ma kêsâlê mala êṅwhañ dau-ṅga. Tigen têñ ndoc in tap sa dom, ⁴⁴ nañ in oc sôm têñ dau, ‘Aö wambu

† 12:31 Lau Palêsai sêsôm bu Yisu kôc ñaclai yêc Sadañ ndê ma soc ñalau sac su, ma Yisu tôc asê bu yom dau gitôm yom sac sambuc nañ sêsôm pi Ñalau Dabuñ. ‡ 12:42 Matyu to yom pi Kwin akêñ gameñ ñapu-ṅga (South). Yom dau hêganôn Kwin Siba-ṅga, nañ ndê miñ sêto yêc 1 Kiñ 10:1-13. Kwahic dec dasam gameñ Siba-ṅga bu ‘Arabia.’

wandi wasôc andu nan aö gahu sinj su.' Ma inj oc mbu ndi ma tap sa bu ñamalac dau ndê ñalôm yêc ñambwa, gitôm andu nan sêmasañ ñawasi sa. ⁴⁵ Dec inj oc sa ndi, wê ñ alau 7 nan sac sambuc sêhóc gêlêc inj su, nan sêmenj, ma hoj sêsôc ñamalac dau ndê ñalôm sêndi, ma sêmbo dinañ. Bocdinañ ñawapac nan tap ñamalac dau sa, nan hóc gêlêc ñawapac ñamata-ñga-ñga su. Ma ñalêñ tigenj mac lau sac têm dindec-ñga, oc atap ñawapac atu sa têt têm ñambu-ñga."

Yisu dinda ti asii
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Lau daêsam sêmbo andu danj sêwhinj Yisu têt ndoc inj sôm yom dinañ mbo, ma inj dinda ti asii sêmenj sêlhac awê, ma bu sêsôm yom têt inj. ⁴⁷ Goc ñamalac danj kêñ ñawaê têt inj ma sôm, "Am dinam ti asimi sêlhac awê ma bu sêsôm yom têt am." ⁴⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, "Aneñ dinañ asa, ma asiñi ñac lau asa?" ⁴⁹ Goc inj tôc amba têt ndê ñgacsêñomi, ma sôm, "Aö dinañ ti asiñi dau dindec. ⁵⁰ Bu lau nan danja wambu Damañ undambê-ñga ndê yom, nan ñac aö asiñi ti lhuñwêi ma dinañi."

13

Yom gôlinj pi ñgac kêbalip wit ñawhê
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Têt béc dinañ Yisu hu andu sinj ma sa gi ndöc Bugictonj Galili-ñga ñamakê. ² Ma lau daêsam sêkac sa sêñgihi inj ahuc e ñasawa mbasi. Tu dinañ-ñga dec inj pi gi ndöc wanj danj nanj poc kêpinj baö. Ma lau hoj dinañ sêlhac baö. ³ Goc Yisu sôm yom gôlinj daêsam têt ñac. Inj sôm yom gôlinj danj bocdec bu, "Ñgac danj sa gi bu êmbalip wit ñawhê yêc inj ndê ôm. ⁴ Ma têt ndoc inj kêbalip gêt dau, nan ñatô sêpenj sêsip señ, dec mbac sêmenj ma señ su. ⁵ Ma ñawhê ñatô sêpenj sêsip gameñ hoc-hoc, nanj nom ñagec sac hoc ñahô ñambwa. Ñawhê dau sêsip nom ñalôm gacgeñ si dom, dec sêpo sêpi sêmenj ñagahô. ⁶ Magoc tinjambu ac pec ñagatôm ma gêm bôlinj. Ñahu bu nom ñayham mba tu ñawakac sip ndi-ñga. ⁷ Ma wit ñawhê ñatô sêpenj sêsip kwanj ti

ñakwa ñalôm, magoc têt ndoc sêpo sêpi sêmenj, nanj kwanj pi whinj e yanj ndu. ⁸ Ma ñatô sêpenj sêsip nom ñayham ma sêpo sêpi ñayham e sem ñandô. Ñatô sem ñandô 30, ma ñatô sem 60 ma ñatô sem ñandô 100. ⁹ Asa bu danjasuñ yêc, nanj ngô aneñ yom."

Yom gôlinj ñahu
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Tinjambu Yisu ndê ñgac-sêñomi sêtigasuc inj ma sêndac, "Tu sake-ñga am sôm yom têt lau ña yom gôlinj?" ¹¹ Ma inj ô yom ma sôm, "Anötô ndê gôlinj ñalêñ ñahu sip ñalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anjyalê ñahu dau, magoc lau nanj sêkêñ whinj aö dom, nanj oc tôm dom bu sêñyalê. ¹² Asa nanj kôc Anötô ndê yom sa sip ndê ñalôm e tidônj, nanj Anötô oc kêñ gauc têt inj êñlêc, e inj êñyalê yom dau timala eñ. Magoc asa nanj yom dau tidônj inj dom, nanj Anötô oc kôc gêt hoj su yêc inj. ¹³ Tu dinañ-ñga aö wasôm yom têt lau ña yom gôlinj. Ñac sêlic gêt ñapanj, tigenj ñac si gauc sa dom, ma ñac sêngô yom ñapanj, tigenj ñac sêñyalê ñahu dom. ¹⁴ Yom nanj propet Aisaya hoc asê muñ su, nanj dec ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

Ñac sêngô aneñ yom ñapanj, magoc sêñyalê ñahu dom. Ma sêlic gêt nanj aö gakôm nanj ñapanj, tigenj ñac si gauc sa dom.

¹⁵ Lau dau si ñalôm ñadandi. Ñac si danjasuñ hóc ahuc, ma ñac sêpôc si tandô ahuc. Bu bocdinañ dom, dec oc tôm bu tandô sêlic ma danjasuñ sêngô, ma sêñyalê aö tidônj yêc ñac si ñalôm e sênem dau kwi, ma aö wakôm ñac ñayham sa." [Ais 6:9-10]

¹⁶ Ma Yisu sôm têt ñgacsêñomi, "Aö wampinj mac nem tanôm ti danjasuñ, bu mac alic gêt atu-tu nanj aö gakôm, ti anjô aneñ yom. ¹⁷ Aö wasôm yom ñandô têt mac bu propet ti lau gitêt daêsam nanj sêmbo muñ su, nanj sêkêñ bata bu sêlic gêt nanj mac alic su, magoc sêlic dom. Ma sêkêñ bata bu sêngô yom nanj mac anjô su, tigenj sêngô dom."

Yisu whê yom gôlinj wit nawhê-nga nahu sa

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Dec akêj danam ma wawhê yom gôlinj ngac kêbalip wit nawhê-nga sa. ¹⁹ Yom pi nawhê nan sêpenj sêsip senj, nan hêganônj lau nan sêngô yom pi Anötö ndê gôlinj, magoc sênyalê nahu dom. Bocdinaj Sadanj dau meñ kégaho yom dau su yêc nac si njalôm. ²⁰ Ma yom pi nawhê nan sêpenj sêsip gameñ hoc-hoc, nan hêganônj lau nan sêngô Anötö ndê yom, ma sêkôc sa ngagahô ma ti atac nayham. ²¹ Magoc tôm nawhê dinañ nawakac sip gi dom, nan yom dau tidônj yêc lau dinañ si njalôm dom. Sêlhac nasawa saunj, tigenj têtj ndoc sêtap nawapac sa me lau sêkêj kisa nac tu Anötö ndê yom-nga, nan sêhu si sêkêj whinj sinj ngagahô enj. ²² Ma yom pi nawhê nan sêpenj sêsip kwanj ti nakwa njalôm, nan hêganônj lau nan sêngô Anötö ndê yom, magoc yom dau gêm njandô yêc nac si njalôm dom. Nahu bu nac sêhêgo dau pi gêtj nom-nga njapanj, ma sêsa lêtj atac whinj mone-nga e gêtj kainj dinañ kôm Anötö ndê yom ahuc. ²³ Ma yom pi nawhê nan sêpenj sêsip nom nayham ma sem njandô 30, me 60, me 100, nan hêganônj lau nan sêngô yom ma sênyalê nahu, ma sem njandô daêsam.”

Yom gôlinj pi wahô

²⁴ Yisu sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec bu, “Aö bu wawhê Anötö ndê gôlinj sa njalêj bocdec. Ngac danj kêbalip wit nawhê nayham sip ndê ôm. ²⁵ Magoc têtj ndoc lau sêyêc bêc, nan inj ndê nacyo meñ, ma kêbalip wahô nawhê sip ôm dau whinj wit nawhê nayham, goc kölhö gi. ²⁶ Tinjambu wit nawhê po pi meñ, ma têtj ndoc njandô sa, nan lau sêlic bu wahô pi meñ whinj. ²⁷ Goc ôm njadau ndê lau akinj sêtêj inj si ma sêsôm, ‘Njadau, yac alic bu am kêbalip nawhê nayham sip nem ôm. Magoc wahô dec meñ akêj nde?’ ²⁸ Ma inj ô yom ma sôm, ‘Nacyo danj kôm gêtj dau.’ Ma sêndac inj, ‘Am tac whinj bu yac asa andi ayê wahô dau sa, me?’ ²⁹ Ma inj sôm, ‘Mba! Bu mboe mac ayê wahô ma apuc wit sa whinj. ³⁰ Atec lu-lu sêlhac sêwhinj

dau ma sêtiatu e ndoc sêndic gêtj njandô sa-nga. Têtj dinañ aö oc wasôm têtj lau sêndic gêtj njandô sa-nga bu sêndic wahô sa munj, goc sêkic dônj ma sêkêj pi ya ndi. Ma tinjambu sêndic wit njandô sa pi anenj andu gêtj njandô-nga.’ ”

Yom gôlinj pi gêtj nawhê saunj

(Mak 4:31-32; Luk 13:18-19)

³¹ Ma inj sôm yom gôlinj danj têtj nac bocdec, “Anötö ndê gôlinj gitôm a soc nawhê, nan ngac danj sô sip inj ndê ôm. ³² Nawhê dau inj gêtj saunj-têc, tigenj tinjambu oc po pi meñ e ti a atu hóc gêlêc gêtj ôm-nga honj, ma mbac lôlôc-nga oc sêmeñ sêhê si njac yêc nasangac.”

Yom gôlinj pi yist

(Luk 13:20-21)

³³ Ma inj sôm yom gôlinj danj tiyham bocdec, “Anötö ndê gôlinj gitôm yist, nan awhê danj kêtj sip plawa lôj atu danj ma kêgalunj e kôm plawa honj sunj.”

Yisu sôm yom gôlinj daêsam

(Mak 4:33-34)

³⁴ Yom honj nanj Yisu sôm têtj lau tonj atu dinañ, nan inj sôm njac yom gôlinj nambwa. Ma inj sôm yom njalêj danj dom. ³⁵ Ma bocdinañ propet ndê yom bocdec njandô sa:

Aö wasôm anenj yom njac yom gôlinj, ma gêtj nanj yêc sinj dau têtj têm Anötö kêtj undambê ti nom e meñ, nan kwahic dec wasôm asê. [BW 78:2]

Yom gôlinj wahô-nga nahu

³⁶ Goc Yisu hu lau honj sinj ma sôc andu gi. Ma inj ndê ngacsênomi sêtêj inj si ma sêndac, “Gitôm bu am whê yom gôlinj wahô-nga nahu sa têtj yac?” ³⁷ Ma Yisu sôm, “Ngac nanj kêbalip nawhê nayham, nan Namalac ndê Atu. ³⁸ Ma inj ndê ôm, nanj nom sambuc lec. Yom pi nawhê nayham hêganônj lau nanj sêmbo Anötö ndê gôlinj njapu, ma wahô hêganônj njalau sac si njadau ndê lau. ³⁹ Ma nacyo nanj kêbalip wahô nawhê, nanj Sadanj dau. Ndoc sêndic gêtj njandô sa-nga, nanj tôm bêc nambu-nga, ma lau sêndic gêtj njandô sa-nga, nanj Anötö ndê anjela. ⁴⁰ Têtj bêc nambu-nga, lau sac oc sêsip ya atu njalôm sêndi, njalêj tigenj tôm wahô nanj lau sic sa ma sêkêj pi ya gi.

⁴¹ Namalac ndê Atu oc ênkiñ ndê aņela, ma ñac oc sêkôc gêñ lêtôm-ņga ti lau hoñ nañ sêkôm sac, nañ su yêc Anötö ndê lau. ⁴² Ma ñac oc sêmbaliñ ñac sêsip ya atu ñalôm sêndi, ma ñac oc sêtañ atu ti lhô êñsiñ pi dau. ⁴³ Têñ dinañ lau gitêñ si ñawasi ti ñawê oc pô gameñ gitôm ac, yêc ñac si Damba ndê gameñ undambê-ņga. Mac bu dañamsuñ yêc, nañ aņgô aneñ yom.”

Yom gôliñ lu pi Anötö ndê gôliñ

⁴⁴ “Anötö ndê gôliñ ñamwasinñ gitôm awa ñayham andô dañ nañ yêc siñ dau yêc nom dañ ñalôm. Namalac nañ tap awa dau sa, nañ oc siñ kwi tiyham, ma lhô ndi ti atac ñayham atu ma kêñ ndê gêñ hoñ têt lau sênemlihi, goc nemlihi nom dinañ bu kôc awa dau sa.

⁴⁵⁻⁴⁶ “Ma Anötö ndê gôliñ ñamwasinñ gitôm yac ñapa ñaôli atu. Ngac tidulu gêñ-ņga nañ kêsâlê yac ñapa ñayham tu êmasañ gôlôn-ņga, nañ bu tap yac ñapa ñayham andô dau sa, dec inñ oc lhô ndi ma kêñ ndê gêñ hoñ têt lau sênemlihi, goc nemlihi yac ñayham dau.”

Yom gôliñ pi wasañ

⁴⁷⁻⁴⁸ “M a yom gôliñ dañ tiyham. Nalên nañ Anötö kêgalêm lau sa bu s êmbo inñ ndê gôliñ ñapu, nañ gitôm wasañ nañ lau sêkêñ sip gwêc, ma i tidau-tidau sêsip wasañ dau si e meñhu. Goc lau sêhê sa pi baô gi. Ma sêndôc sic ma sênjaliñ i ñayham-ñayham sa sip dalu, ma i sac-sac, nañ sêmbaliñ siñga. ⁴⁹ Ma ñalên tigenñ têt bêt ñambu-ņga, aņela oc sêmeñ ma sêwhê lau sac ti lau gitêñ kôc. ⁵⁰ Ñac oc sêmbaliñ lau sac sêsip ya atu ñalôm sêndi, ma ñac oc sêtañ ti lhô êñsiñ pi dau.”

Awa akwa ma awa wakuc

⁵¹ Yisu gic bata yom dinañ, goc ndac inñ ndê ngacsênjomi, “Mac aņyalê aneñ yom hoñ dindêc ñahu, me mba?” Ma sêlôc, “Aêc.” ⁵² Goc inñ sôm têt ñac, “Kêdôhônwaga yomsu-ņga nañ sênjaliñ Anötö ndê gôliñ ñahu tidôn whiñ, nañ sêtôm bu sêwhê yom akwa sa têt lau, ma yom wakuc whiñ. Ma bocdinañ ñac sêtôm andu ñadau dañ nañ gic awa

daêsam sa, dec têt awa akwa ti awa wakuc asê têt lau.”

Yisu ndê lau sêkôc inñ sa dom (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Yisu sôm yom gôliñ hoñ dinañ pacndê, goc hu gameñ dinañ siñ. ⁵⁴ Inñ mbu têt inñ ndê malachu gi, ma kêdôhôn lau mbo ñac si lôm wê-ņga. Dec ñac sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ei! Gauc ñayham ti ñaclai bu kôm gêñ dalô atu-tu, nañ ngac dec tap sa yêc nde? ⁵⁵ Inñ k apenta ndê atu! Inñ dinda inñ Maria, ma inñ asii Jems, Josep, Saimon, ma Judas. ⁵⁶ Ma inñ ndê lhuwêi sêmba sêwhiñ yac. Bocdinañ gêñ hoñ dindêc inñ kôc sa yêc nde?” ⁵⁷ Ma ñac atac lu-lu tu inñ-ņga. Magoc Yisu sôm têt ñac, “Lau hoñ sêtoc propet dañ sa, tigenñ yêc propet dau ndê malachu, inñ dau ndê lau sêtoc inñ sa dom.” ⁵⁸ Ma tu ñac sêkêñ whiñ inñ dom-ņga, dec inñ kôm gêñ dalô atu-tu daêsam yêc ñac si gameñ dom.

14

Herod Antipas ñgô ñawaê pi Yisu (Mak 6:14-16; Luk 9:7-9)

¹ Têt ndoc dinañ †Herod, nañ gêm gôliñ gameñ Galili-ņga, nañ ñgô ñawaê pi Yisu. ² Ma inñ sôm têt inñ ndê lau akiñ bu, “Ngac dê mboe Jon, Ngac Kêku Lau-ņga nañ tisa akêñ lau batê-ņga. Ma tu dinañ-ņga inñ kôc ñaclai bu kôm gêñ dalô atu-tu dinañ.”

Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-ņga ndu ñamin (Mak 6:17-29)

³⁻⁴ Muñ-ņga, Herod gêm inñ ndê asi Pilip ndê awhê Herodias ti ndê awhê, dec Jon sôm têt inñ, “Am kôm gêñ so sambuc.” Tu dinañ-ņga Herod kêkiñ ndê lau bu sêkôc Jon dôñ ma sêkêñ inñ ndôc gapocwalô. ⁵ Herod tac whiñ bu ndic Jon ndu, tigenñ inñ têt lau daêsam nañ sêlic Jon bu propet dañ. ⁶ Têt ndoc dañ sêndê mwasiñ tu Herod ndê bêt dinda kôc inñ-ņga, ma Herodias atuwê têt wê yêc mwasiñ dau ñalôm. Herod gêlic ma tac ñayham atu, ⁷ dec inñ kêmatiñ yom têt inñ ma sôm, “Yomandô aô wasôm têt am. Gêñ bocke am bu tac whiñ nañ sôm, ma aô oc wakêñ têt am.” ⁸ Goc bawhê dau sa gi gêlic

dinda Herodias. In dinda tec Jon, dec sôm têt bawhê bu ndac Herod bocdec bu, "Aô tac whin bu am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, ma kêt in ndê ngôlôn sip pele dan ma kêt têt aô, bu walic pi tanôn bu in mbac ndu nandô." ⁹ Têt ndoc Herod ngô yom dinan, in ndê nalôm nawapac atu. Tigen tu in kêmatin yom yêc lau hon angô-nga, dec in sôm têt in ndê lau sin-nga bu sêkôm tôm bawhê dau ten. ¹⁰ In kêkin nac sêsôc gapoc-walô si, ma sêtim Jon ndê kachu kic. ¹¹ Ma sêkêt ngôlôn sip pele dan, ma sêkôc sêmen ma sêkêt têt bawhê. Goc bawhê dau kôc sa gi kêt têt dinda gêlic. ¹² Tinambu Jon ndê sênomi sêmen sêkôc in namlan sa ma si sênsuhun. Goc sêtêt Yisu si ma sic min têt in.

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)

¹³ Têt ndoc Yisu ngô nawae pi Jon, nan in pi wan dan gi bu pi bugicton nadanga, ma lhô têt gamej sawa dan ndi ma mbo tawasê. Magoc lau malac-nga sêngô nawae bu in pi wan dau gi, ma daêsam sêwê sêmbo baô ma sênkuc in. ¹⁴ Têt ndoc Yisu sôc baô gi, nan gêlic lau daêsam dinan ma tawalô nac. Ma in kôm nac si gêmbac nayham sa.

¹⁵ Têt telha, kêpin bu ac ndi sip, goc ngacsênomi sêtêt in sêmen ma sêsôm, "Gamej dec gamej sawa, ma ac gi su. Kêt lau sêlhô sêtêt malac sêndi bu sênemlhi si gêt sênen-nga." ¹⁶ Magoc Yisu sôm, "Mba! Oc tôm bu sênen gêt yêc dec. Mac daôm akêt gêt têt nac sênen." ¹⁷ Ma sêsôm, "Yac oc akôm nalên nde, bu yac mba bolom amandan ma i lu solop dec yêc." ¹⁸ Goc in sôm, "Akôc gêt dau sa amên." ¹⁹ Ma in sôm têt lau bu sêndôc sic sêndôc kwan. In kôc bolom amandan ma i lu, tatic undambê goc gêm mbec ma pô bolom kôc-kôc. Ma in kêt têt ngacsênomi, ma sic sam têt lau. ²⁰ Nac hon sen gitôm, ma ngacsênomi sic gêt nadêlê sa sip gatop 12 e menhu. ²¹ Lau nan sen gêt dau, nan si laungac nanamba gitôm 5,000. Ma lauwhê ti balêkoc daêsam sêmbo sêwhin.

Yisu kêsêlên mbo bu nahô
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

²² Dinan su, goc Yisu kêkin ndê ngacsênomi sêpi wan bu sêmun in sêmbu sêpi bugicton nadanga sêndi. Ma in dau gacgen mbo, bu kêt lau sêlhô sêndi. ²³ Sêlhô si su, goc in pi lôc tawasê gi bu ten mbec. Nasec sa, ma in tawasê mbo. ²⁴ Magoc wan dau sa awê tibalin gi su, ma mbu nadinda gêli bu sa e gic sip wan.

²⁵ Têt ôbwêc lôm, Yisu kêsêlên mbo bu nahô têt nac gi. ²⁶ Magoc têt ndoc ngacsênomi sêlic in kêsêlên mbo bu nahô, nan sêtôc dau ti sêmbwêc, ma sêsôm, "Êê! Nalau dan!" ²⁷ Goc Yisu sôm têt nac, "Atôc daôm dom! Nalôm pên dôn, bu aô dau dec." ²⁸ Goc Pita sôm, "Pômdau, bu am daôm dinan, nan goc sôm aô wansêlên wambo bu nahô watên am waloc." ²⁹ Ma Yisu sôm, "Mwen!" Goc Pita sip yêc wan, ma kêsêlên mbo bu nahô têt in gi. ³⁰ Magoc mbu nadinda kôm in têt dau atu ma in kwê bu solon tigen. Goc in mbwêc, "Pômdau, nem aô sa!" ³¹ Nagahô Yisu kêmatôc amba gi, hê in sa ma sôm, "O am ngac kêt whin babalê-nga. Bocke ma am atac lu-lu tu anên naclai-nga?" ³² Goc inlu sêpi wan si, ma mbu timalô. ³³ Ma ngacsênomi nan sêndôc wan sêpôn haduc ma sêmpin in ma sêsôm, "Yomandô, am Anötô ndê Atu!"

Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret

(Mak 6:53-56; Jon 6:22-25)

³⁴ Sêlac wan si e sêsôc baô yêc malac Genesaret. ³⁵ Ma têt ndoc lau malac-nga sêlic bu Yisu men, nan sêkêt nawae têt gamej namakê-nga hon, ma lau sêkôc si lau gêmbac hon sa sêtêt in sêmen. ³⁶ Nac sêten bu sêmasec in ndê nakwê nadali nambwa, ma lau hon nan sêmasec in, nan nayham sa.

15

Gên nan kôm namalac nadômbwi sa yêc Anötô angô-nga
(Mak 7:1-23)

¹ Têñ dinan lau Palêsai ti kêdôhônwaga yomsu-nga ñatô sêmen akên Jerusalem sêtên Yisu si, ma sêndac in, ² “Tu sake-nga am nem ngacsênomi sêkôm ñagôlin ñan lau andô sic dulu têt yac, ñan popoc? Têt ndoc sênen gêt, ñan sêtngwasin amba mun su dom.” ³ Ma Yisu ô ñac si yom bocdec bu, “Ma bocke? Tu sake-nga mac atoc lau andô si ñagôlin sa ma akôm Anötö ndê yomsu popoc?” ⁴ Anötö dau sôm, ‘*Toc damam lu dinam sa,*’ ma in sôm tiyham bu, ‘*Asa ñan sôm yom sac pi in damba me dinda, ñan oc sêndic in ndu.*’ ⁵ Tigen mac ankcuc yomsu dau dom. Ngac dan ndê awa me gêt bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc in sôm têt inlu, ‘Oc tôm dom bu wanem amlu sa, bu gêt dindac aô wakên ti da têt Anötö,’ ⁶ goc mac alic ñayham bu in toc damba sa dom. Bocdinañ mac asen Anötö ndê yom ñan sôm bu atoc damam lu dinam sa, ñan popoc, tu bu ankcuc lau andô si ñagôlin. ⁷ Mac lau atim yom lau-nga! Yom ñan propet Aisaya hoc asê mun su, ñan hêganôn mac solop. In sôm bu, ⁸ ‘*Lau dindac sêtoc aô sa ña whasun ñambwa, tigen ñac si ñalôm yêc dan dau-nga.*’ ⁹ *Ñac sem akin aô ñandô dom, ma yom ñan sêndôhôn têt lau, ñan ñamalac si yomsu ñambwa.*’ ”

¹⁰ Goc Yisu ta lau hon ma sôm, “Anğô ma anyalê ñapep. ¹¹ Gêt danen-nga ñan sip ñamalac whasun, ñan kôm ñac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga dom. Tigen yom ñan sa akên ñamalac whasun, ñan kôm ñac ñadômbwi sa.” ¹² Têt dinan Yisu ndê ngacsênomi sêtigasuc in ma sêsôm têt in, “Lau Palêsai sêtngô am nem yom dinan, dec kôm ñac sêlic sac. Am kêyalê, me mba?” ¹³⁻¹⁴ Goc in sôm têt ñac, “Ahêgo daôm tu ñac-nga dom! Atec ñac. Lau hon ñan danğa wambu Daman undambê-nga ndê yom dom, ñan sêtôm wahô ñan in oc puc sa ti ñawakac. ñac bu sêtôc sen têt lau ñatô, magoc ñac tandô pec. Ma ngac tapec dan bu wê tapec dan, inlu lu-lu oc sêpen sêsip sê.”

¹⁵ Dec Pita sôm, “Gitôm bu am whê yom gôlin dinan ñahu sa têt yac?” ¹⁶ Goc Yisu ndac, “Ma bocke? Têt nde mac oc

anyalê? ¹⁷ Alic! Gêt ñan sip ñamalac whasun, ñan sip in ñatac ñalôm gi, ma tinambu sa men tiyham. ¹⁸ Tigen yom sac ñan sa ñamalac whasun, ñan sa akên in ndê ñalôm, ma sac ñan yêc ñamalac ñalôm, dec kôm in ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga. ¹⁹ Gac sac, mêtê sêndic ñamalac ndu-nga, mêtê mockain-nga ñan lau ñan sem dau sa su, ma lau ñan sem dau sa su dom, ñan sêkôm, mêtê sênem kan gêt-nga, yom tasan, ma yom sêpu lau-nga, ²⁰ ñan yêc ñamalac ñalôm, ñan kôm ñac ñadômbwi sa. Tigen yac bu tanğwasin aman dom ma danen gêt, dec oc kôm yac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga dom.”

Awhê Kanan-nga kêt whin ñanğa
(Mak 7:24-30)

²¹ Yisu hu malac dinan sin, ma in ti ndê ngacsênomi sêtên malac Taya ma Saidon ñagamen ñamakê-nga si. ²² Ma awhê Kanan-nga dan, ñan ndöc gamen dinan, ñan têt in men ma mbwêc, “O Pômdau, †Dawid ndê Atu, tamwalô aô. Ñalau sac kêt ñawapac atu têt aô atunwê, ma kôm in tisac.” ²³ Yisu gêm don ma ô yom dan dom, goc ngacsênomi sêtigasuc in ma sêsôm, “Kêt in lhô ndi, bu in kêtuc yac ma mbwêc yom ñapan.” ²⁴ Ma in sôm, “Awhê dau in awhê Israel-nga dom. Anötö kêkin aô bu wanem lau Israel-nga sa, bu ñac sêtôm domba ñan sinğa su.”

²⁵ Têt dinan awhê dau men pôn haduc têt in ma ndac tiyham, “Pômdau, nem aô sa.” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Solop dom bu dakôc balêkoc si gêt danen-nga su ma tambalin têt giam sênen.” ²⁷ Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, tigen giam ñan sêndöc ñadau ndê tebo ñapu, ñan sen gêt ñapopoc ñan pen yêc tebo.” ²⁸ Yisu ngô yom dinan ma sôm, “O awhê, am kêt whin ñanğa. Aô oc wakôm tôm am ndac.” Ma têt acgatu ñasawa dau dinan, awhê dau ndê atuwê ñayham sa.

Yisu gôlôm lau 4,000
(Mak 8:1-10)

²⁹ Yisu kôlhô gi ma kêselên whin ndê ngacsênomi mbo Bugicton Galili-nga ñamakê. Goc in pi lôc dan gi ma ndöc sic.

³⁰ Ma lau daêsam sêwê sêtêñ in sêmen. Nac sêkôc lau gahi sac, lau tapec, l au bôlin, awha mba, ti lau gêmbac daêsam, ma sêkêñ nac sêyêc Yisu anjô-nga. Ma in kôm nac hon nayham sa. ³¹ Têñ ndoc lau sêlic awha mba sêsôm yom asê, ma lau gahi sac ti lau bôlin sêñsêlêñ tiyham, ma tapec si tandô nawa sa, nan sêhêdaê nandô. Ma sêmpin Anötö Israel-nga.

³² Yisu ta in ndê ngacsênomi sêmen, goc sôm têt nac, "Aö tanwalô lau dindec, bu sêmbô sêwhin aö gitôm bêc tö su. Nac si gêt daneñ-nga pacndê, ma aö gatec bu wakêt nac sêlhô sêndi ti gêt yô nac, mbo nac tagôlô yêc señ." ³³ Magoc ngac-sênomi sêsôm, "Bocke? Gameñ dec gameñ sawa, ma danemlhi bolom yêc nde, bu dakêt têt nac sêneñ?" ³⁴ Ma Yisu ndac, "Mac nem bolom hinnga ndöc?" Ma sêsôm, "Bolom 7 ma i mwambwa natô." ³⁵ Goc Yisu sôm têt lau bu sêndöc sic. ³⁶ Dec in k ôc bolom 7 ma i sa ma gêm danje, p ô kôc-kôc, ma kêt têt ngacsênomi, ma nac sic sam têt lau. ³⁷ Nac hon señ e gitôm, ma tinambu ngac-sênomi sic gêt nadêlê sa sip gatop 7 e menhu. ³⁸ Lau daêsam señ gêt dinañ e gitôm. Nac si laungac nanamba gitôm 4,000, ma lauwê ti balêkoc sêmbô sêwhin.

³⁹ Tinambu Yisu kêt lau hon sêlhô si, goc in ti ndê ngacsênomi sêpi wan dan ma sêtêñ malac Magadan ngameñ si.

16

Lau Palêsai sêndac gêt dalô (Mak 8:11-13)

¹ Lau Palêsai ti lau Sadiusi natô sêtêñ Yisu sêmen bu sêñsahê in. Nac sêndac in bu kôm gêt dalô bu tôc asê bu in kôc naclai yêc Anötö ndê. ² Dec in sôm, "Mac bu alic umbon tikoc, goc mac asôm bu 'Ac oc pi nayham.' ³ Ma mac bu alic umbon tiyec, goc mac asôm, 'U oc ndic.' Mac alic gêt dalô umbon-nga dinañ, ma anyalê gêt nahu. Ma bocke dec mac anyalê gêt dalô daêsam nan aö gakôm têt nasawa dindec, nan nahu dom? ⁴ Mac lau sac nan apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêt bambalin gitôm lau mockain-nga. Mac

anjalê gêt dalô, tigen Anötö oc kêt gêt dalô tigen têt mac alic, gitôm gêt dalô nan in kôm pi Jona." Yisu sôm yom dinañ su, goc hu nac sin ma kölhö gi.

Yisu puc lau Palêsai ti lau Sadiusi si giso asê

(Mak 8:14-21)

⁵ Têt ndoc Yisu ti ngacsênomi sêmbu akêt bugicton nandanja sêmen, nan ngacsênomi sêkôc bolom dom, sêñlhin dau sin. ⁶ Ma Yisu sôm têt nac, "Ayob daôm napep tu lau Palêsai ti lau Sadiusi si yist." ⁷ Goc nac sem yomgalôm sêwhin dandi ma sêsôm, "In sôm yom dinañ nahu bu yac dakôc bolom dom." ⁸ Magoc Yisu kêyalê nac si yom dau, dec sôm, "O mac lau nan akêt whin gwalec! Tu sake-nga mac am yomgalôm awhin daôm, ma gauc gêm bu aö gasôm yom pi yist, nahu bu mac nem bolom mba? ⁹ Bocke mac nem gauc sa pi gêt hon nan aö gakôm, nan dom? Gauc nem bolom amandan nan gakêt têt lau 5,000 señ. Tinambu mac ahon nadêlê sa sip gatop hinnga? ¹⁰ Ma têt ndoc lau 4,000 señ bolom amandan nandôlu, nan nadêlê sip gatop hinnga? ¹¹ Aö gasôm yom pi bolom kain dinañ dom, ma bocke dec mac anyalê aneñ yom nahu dom? Ayob daôm napep pi lau Sadiusi ti lau Palêsai si yist." ¹² Têt dinañ nac si gauc sa. Ma sênyalê bu in ndê yom hêganôn yist bolom-nga dom. Sênyalê bu in kêt puc nac bu sêyob dau pi yom nan lau Sadiusi ti lau Palêsai sêndôhôn têt lau.

Pita hoc Yisu nahu asê

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Yisu ti ndê ngacsênomi sêhóc asê gameñ nan sêsam bu Sisaria Pilipai, ma in ndac nac, "Lau sêsôm sake pi Namalac ndê Atu? Sêsôm bu in asa?" ¹⁴ Ma sêsôm, "Lau natô sêsôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-nga, ma natô sêsôm bu am Elaija, ma natô sêsôm bu am Jeremaya me propet akwa-kwa si dan." ¹⁵ Goc Yisu ndac nac, "Ma mac daôm, mac asôm bu aö asa?" ¹⁶ Ma Saimon Pita ô yom ma sôm, "Am Mesaya, Anötö Tali Nadau ndê Atu am." ¹⁷ Dec Yisu sôm,

“O Saimon, Jona ndê atu, aö awhañ hóc am, bu ñamalac dañ hoc yom dau asê têt am dom. Damañ undambê-nga kêt gauc dinañ têt am. ¹⁸ Aö wasôm têt am, bu am Pita, ma aö wandic aneñ gôlôwac dabuñ sa sêlhac hoc dau ñahô.* Ma ñaclai lambwam-nga gitôm dom bu ku ñac dulu. ¹⁹ Ma aö wakêt ki têt am bu yob gatam lau sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu-nga. Ma gêt bocke nañ am bu êmbwala su yêc nom, nañ wambwala su yêc undambê. Ma gêt bocke nañ am bu sô dôn yêc nom, nañ wasô dôn yêc undambê bocdinañ.” ²⁰ Yisu sôm yom dinañ su, goc gic yao in ndê ñgacsêñomi ti ñañga, bu sêsôm asê têt lau bu in Mesaya dau dom.

*Yisu sôm gwanaj bu in oc hóc ñandê
(Mak 8:31-33; Luk 9:22)*

²¹ Têt têt dinañ Yisu gic hu sôm yom têt ndê ñgacsêñomi, pi gêt nañ oc hóc asê in. In whê sa bu in gic waê bu têt Jerusalem ndi, ma lau bata Israel-nga ti dabuñsiga atu-tu, ma kêdôhônwaga yomsu-nga oc sêkêt ñawapac daêsam têt in e lau sêndic in ndu. Ma têt bêc titô-nga Anötö oc uñ in sa mbo tali tiyham. ²² Goc Pita kôc in sa ñasawa sauñ gi, ma sôm in bocdec bu, “Pômdau, mba! Tu Anötö-nga, oc mba! Gêt dinañ oc tap am sa dom andô!” ²³ Yisu kac dau kwi ma sôm têt Pita, “Sadañ, kôc daôm sa lhô su! Am gauc gêm bu lhac aö ahuc, a? Am kêyalê Anötö ndê lêt dom, am bu êmkuc ñamalac si gauc ñambwa.”

*Lau nañ sêñkuc Yisu oc sêhóc
ñawapac
(Mak 8:34-9:1; Luk 9:23-27)*

²⁴ Goc in sôm têt in ndê ñgac-sêñomi, “Asa nañ tac whiñ bu êñkuc aö, nañ êñgwiniñ dau ma hóc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aö. ²⁵ Bu asa nañ tac whiñ bu sap gêt nom-nga dôn ñapan tu mbo tali-nga, nañ oc ñiñga. Magoc asa nañ bu hu gêt nom-nga siñ tu êñkuc aö-nga, nañ oc ñiñga dom. ²⁶ Ñamalac dañ bu po gêt nom-nga hoñ sa, magoc in dau gatu

bu ñiñga, dec gêt nom-nga hoñ dinañ oc tôm dom bu nem in sa. Gêt ñayham bocke yêc, nañ gitôm bu dakêt têt Anötö ô yac neñ gatun? ²⁷ Tiñambu Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ ti Damba ndê ñaclai ti ñawasi undambê-nga, ma whiñ añela hoñ. Têt dinañ in oc kêt ñagêyô têt ñamalac hoñ tôm ndi, êñkuc mêtê nañ ñac sêkôm. ²⁸ Aö wasôm yom ñandô têt mac! Lau ñatô nañ sêlhac dec, nañ oc gacgeñ sêmbo tali e sêlic Ñamalac ndê Atu meñ ti ndê ñaclai nem gôliñ-nga.”

17

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Bêc 6 giñga su, goc Yisu kôc Pita, ma Jems lu asi Jon sêwhiñ in, ma ñac tawasê sêpi lôc baliñ dañ si. ² Yêc dindê sêlic Yisu ndê ñamlic kaiñ dañ sa. In añgô andô ñawê sa gitôm ac pô gameñ, ma in ndê ñakwê ñawasi sêp sambuc. ³ Ma sêlic Moses lu Elaija sêhoc dau asê ma inlu sem yomgalôm sêwhiñ Yisu. ⁴ Goc Pita sôm têt Yisu, “Pômdau, ñayham kêlêc bu dambo dec. Am bu tac whiñ, goc aö wakwê bac tö bu mac ambo-nga, am nem bac dañ, Moses ndê dañ, ma Elaija ndê bac dañ.” ⁵ In sôm yom dau mbo, ma dao ti ñawê atu dañ sip meñ ma kêgatôc ñac ahuc. Ma awha dañ sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aö neñ atuñgac dau dindê. Aö gatisambuc in, ma atac whiñ in ndu andô. Añgô in ndê yom mañ!” ⁶ Têt ndoc ñgac-sêñomi tö sêngô awha dinañ, nañ sêtôc dau ñalêt sac, ma sêhu dau añgô andô sip nom. ⁷ Magoc Yisu têt ñac gi, kêmasêc ñac ma sôm, “Atisa ma atôc daôm dom.” ⁸ Ma sêhóc tandô sa ma sêlic bu Yisu tawasê mbo.

*Gêndac pi Elaija
(Mak 9:11-13)*

⁹ Tiñambu ñac sêsip akêt lôc dau sêmen, ma Yisu kêt yao ñac bocdec bu, “Andic miñ pi gêt nañ mac alic nañ dom,

* **16:18** Yêc Yom Grik Pita ndê ñaê sêsam bu ‘Petros,’ ma hoc sêsam bu ‘petra.’ Lau ñatô gauc gêm bu Yisu ndê yom pi hoc nañ in ndê gôlôwac dabuñ oc sêlhac ñahô, nañ hêganôn yom nañ Pita hoc asê pi Yisu. Bu Pita hoc yom asê ma sôm bu Yisu in Mesaya, Anötö Atu, ma yom dau ti gôlôwac dabuñ hoñ si yom sêkêt whiñ-nga ñahu.

e Njamalac ndê Atu tisa akêñ lau batê-nga." ¹⁰ Ma ngacsêñomi tö dinañ sêndac in bocdec bu, "Lau †Skraib nañ sêndôhôn yomsu, nañ sêsôm bu Elaija oc meñ hóc asê mun, ma tiñambu Mesaya oc meñ. Yom dau ñahu bocke?" ¹¹ Goc Yisu ô yom ma sôm, "Elaija gic waê bu meñ ma êmasañ gêñ hoñ tisolop. ¹² Ma aô wasôm têt mac, bu Elaija meñ su, tigen lau sêñyalê in dom. Ma sêkôm mêtê sac têt in tôm ñac atac whiñ. Ma ñalêt tigen Njamalac ndê Atu oc sip ñac si amba, ma sêkêt ñandê atu têt in." ¹³ Têt dinañ ñac si gauc sa bu Yisu ndê yom pi Elaija hêganôn Jon, Ngac Kêku Lau-nga.

*Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Têt têt ñac sêmbu sêmen, nañ sêtap lau toñ atu sa, ma ngac dañ têt Yisu gi ma pôn haduc. ¹⁵ Ma in sôm, "Pômdau, tamwalô aneñ balê ma nem in sa. In hóc ñawapac atu dañ, ma ndoc daêsam kôm in titoñ e peñ sip ya me bu. ¹⁶ Aô gakôc in gatêt nem ngac-sêñomi ga, magoc ñac sêtôm dom bu sêkôm in ñayham sa." ¹⁷ Ma Yisu sôm, "O mac lau sac! Aô gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêt dañ? Aô wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa-nga ñapañ dom! Mac nem akêt whiñ mbasi. Akôc balê dau sa ameñ." ¹⁸ Goc Yisu hec yom ñalau sac nañ mbo balê dau ñalôm, ma soc in sa awê gi, ma ñagahô eñ balê dau ñayham sa.

¹⁹ Tiñambu ngacsêñomi sêtêt Yisu si, ma sêndac in gelec, "Tu sake-nga yac atôm dom bu aseñ ñalau sac dinañ su?"

²⁰ Ma in ô yom ma sôm, "Mac atôm dom, bu mac akêt whiñ Anötö ndê ñaclai gitôm dom. Yomandô aô wasôm têt mac, bu mac nem akêt whiñ bu nditôm gêt saun andô dañ, tôm soc ñamatu saun, dec oc tôm bu mac asôm têt lôc dañ bu puc dau sa ma têt gameñ wakuc ndi, goc lôc dau oc ndi. Akêt whiñ, ma mac oc atôm bu akôm gêt hoñ. [²¹ Yac bu dasoc

ñalau sac kain dinañ su, goc gêt ñamata-nga dahu gêt daneñ-nga siñ tu gauc nem Anötö-nga, ma dateñ mbec ñañga.]"

Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Tiñambu Yisu ndê ngac-sêñomi sêkac dau sa yêc gameñ Galili-nga, ma in sôm têt ñac, "Tiñambu oc sêkêt Njamalac ndê Atu sip lau ñatô amba. ²³ ñac oc sêndic in ndu, magoc têt bêt titö-nga Anötö oc uñ in sa mbo tali tiyham." Yisu ndê yom dinañ kôm ngacsêñomi si ñalôm ñawapac ñandô.

Takis Lôm Dabuñ-nga

²⁴ Tiñambu Yisu ti ndê ngac-sêñomi sêhóc asê malac Kapenaom, ma lau nañ sêkôc takis lôm dabuñ-nga,* nañ sêtêt Pita si ma sêndac in bocdec bu, "Bocke? Mac nem kêdôhônwaga oc kêt mone nemlhi takis lôm dabuñ-nga, me mba?" ²⁵ Ma Pita sôm, "Hecet, in oc nemlhi."

Têt ndoc Pita sôc andu gi, nañ in gic miñ yom dau têt Yisu dom, magoc Yisu dau ndac in, "Saimon, am gauc gêm sake? Kij nom-nga sêkôc takis yêc lau asa? Sêkôc yêc ñac dau si atui, me sêkôc yêc lau ñatô?" ²⁶ Goc Pita ô yom ma sôm, "Ñac sêkôc takis yêc lau ñatô." Ma Yisu sôm, "Bocdinañ yomsu takis-nga hêganôn Kij ndê atui dom. ²⁷ Tigen yham dom bu ñac sêlic yac sac. Bocdinañ sa ndi ma kêt gam yêc bugictoñ. Ma i ñamata-nga nañ am hê sa, nañ kac i dau whasun sa, ma am oc tap mone sa gitôm bu nemlhi hêclu neñ takis lôm dabuñ-nga. Kôc sa, ma kêt têt ñac."

18

Asa ti ñamalac ñamata-nga?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Têt ndoc dinañ ngac-sêñomi sêtêt Yisu si, ma sêndac in bocdec bu, "Lau nañ sêmbô Anötö ndê gôliñ ñapu, nañ si asa ti ñamalac ñamata-nga?" ² Goc Yisu ta balêkoc saun dañ meñ, ma kêt in kalhac

* **17:24** Tôm yala tigen-tigen laungac Israel-nga hoñ nañ si yala hóc gêlêc 20, nañ semlhi takis lôm dabuñ-nga. Takis dau gitôm lau Grik si mone drakma lu, gitôm ñaôli nañ sêkôc tu gwelen bêt lu-nga. Alic Eks 30:13; ma 38:26.

ņac ņalhu. ³ Ma iņ sôm, “Anem daôm kwi ma aņgwiniņ daôm e atôm balêkoc sauņ. Bu mba, naņ wasôm yom ņandô têt mac bu mac atôm dom bu asôc Anötö ndê gôliņ ņapu. ⁴ Asa naņ bu eņgwiniņ dau nditôm balêkoc dindec, naņ ti ņamalac ņamata-ņga yêc Anötö ndê gôliņ ņapu. ⁵ Ma asa naņ kôc balêkoc sauņ daņ gitôm iņ dindec, naņ sa tu aneņ ņaê-ņga, naņ gitôm iņ kôc aô dauņ sa.”

Puc pi lêtôm

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Ma Yisu sôm, “ņamalac daņ bu tim balêkoc sauņ dindec si daņ naņ kêt whiņ aô bu kôm mêtê sac, naņ kôm giso atu. Oc ņayham bu dasô hoc atu daņ pi iņ kachu, ma tambaliņ iņ sip gwêc tim ndi, ma gwêc kô iņ mbac ndu. Ma boc-dinaņ oc tôm dom bu iņ tim balêkoc dau, ma tiņambu tap Anötö ndê matôc sa.

⁷ “Aô wasôm têt mac, bu gêt lêtôm-ņga oc sêmeņ, ma sêkêt ņawapac têt lau nom-ņga. Tigeņ asa naņ bu kôc gêt lêtôm-ņga daņ meņ, naņ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê! ⁸ Bocdinaņ am amam me gahim daņ bu wê am bu kôm sac, goc tim kic. Oc ņayham bu am sôc undambê ma ndöc tamli ti amam gatuc me gahim gatuc, hóc gêlêc naņ am kôm sac ti lic sambuc e Anötö tuc am sip ya naņ sa ņapaņ, naņ ndi. ⁹ Ma am nem tanôm bu wê am bu kôm sac, goc kip sa ma êmbaliņ niņga. Am bu mbo tamli ndöc undambê ti tanôm tigeņ, naņ hóc gêlêc am mbo ti tanôm lu ma kôm sac, dec tiņambu Anötö tuc am sip ya lambwam-ņga ndi.”

Yom gôliņ pi domba naņ giņga

(Luk 15:4-7)

¹⁰ “Ma ayob daôm ņapep bu alic lau sauņ dindec gitôm gêt ņambwa dom. Aô wasôm têt mac, bu ņac si aņela naņ sêmbo undambê, naņ sêlhac Damaņ undambê-ņga ndê aņgô andô-ņga. [¹¹ ņamalac ndê Atu meņ bu nem lau naņ siņga su, naņ si.]

¹² “Akôc gauc pi ņgac daņ naņ yob domba 100. Têt ndoc domba daņ bu eņsêlêt bambaliņ e ndi niņga, naņ iņ oc kôm sake? Iņ oc hu 99 siņ sêmbo, ma sa

ndi eņsalê daņ naņ giņga. ¹³ Aô wasôm têt mac bu têt ndoc iņ tap sa, naņ iņ ndê atac ņayham tu domba tigeņ dinaņ-ņga oc hóc gêlêc iņ ndê atac ņayham pi 99 naņ sêmbo, naņ su. ¹⁴ Ma bocdinaņ, mac nem Damam undambê-ņga tec bu lau sauņ daņ sêniņga.”

Lêt tamatôc asidôwai si yom-ņga

¹⁵ “Am nem asidôwa daņ bu kôm sac têt am, goc am tamwasêm têt iņ ndi, ma sôm iņ ndê giso asê têt iņ. Iņ bu ņgô am nem yom ma kac ndê ņalôm kwi, dec amlu apitigeņ tiyham ma ambo ti yom malô. ¹⁶ Magoc iņ bu ņgô dom, dec kôm tôm yac neņ ņagôliņ, naņ sôm bu yom naņ lau lu me tö sêpuc dôt, naņ dakôc sa ti yom ņandô. Boc-dinaņ kôc ņamalac tigeņ me lu sêwhiņ am, tu bu sêpuc am nem yom dôt-ņga, ma atêt nem asidôwa dau andi. ¹⁷ Ma asidôwa dau bu sôc lau dinaņ si yom ņapu dom, naņ sôm yom dau asê têt gôlôwac dabuņ hoņ. Ma iņ bu tec bu sôc gôlôwac dabuņ si yom ņapu, naņ goc alic iņ gitôm ņgac sambuc me ņgac kôc takis-ņga naņ kêtalê Anötö dom.

¹⁸ “Aô wasôm yom ņandô têt mac. Gêt bocke naņ mac ambwala su yêc nom, naņ wambwala su yêc undambê. Ma gêt bocke naņ mac asô dôt yêc nom, naņ wasô dôt yêc undambê bocdinaņ.

¹⁹ “Ma gêt daņ tiyham. Mac nem ņamalac lu me tö bu ņalôm tigeņ bu atêt gêt daņ têt Damaņ undambê-ņga, naņ iņ oc kêt têt mac. ²⁰ ņahu bu gameņ bocke naņ mac nem ņamalac lu me tö akac daôm sa tu aneņ ņaê-ņga, naņ aô oc wambo wawhiņ mac.”

Dasuc asidôwai si sac kwi maņ

²¹ Pita têt Yisu gi, ma ndac iņ bocdec bu, “Pômdau, sôm têt aô. Aneņ asidôwa daņ bu kôm sac têt aô ņapaņ, naņ wasuc iņ ndê sac kwi tidim hiņga? Nditôm 7, me tidim hiņga?” ²² Goc Yisu sôm, “Aô wasôm têt am, bu tidim 7 dom. Suc iņ ndê sac kwi tidim 77 ma hóc gêlêc. Sê sa dom!

²³ “Aņgô su naņ! Aô bu wawhê sa têt mac, lêt dasuc sac kwi-ņga naņ gic waê lau naņ sêmbo Anötö ndê gôliņ ņapu.

Kiñ dañ mbo, ma inñ tac whiñ bu êmasañ yom whiñ inñ ndê lau akiñ nañ si tîp yêc inñ. ²⁴ Inñ gic hu gwelenñ dau, ma sêkênñ ngac dañ kalhac inñ anğô-nga, nañ ndê tîp atu andô, gitôm mone talent 10,000.* ²⁵ Ngac dinañ gitôm dom bu ô ndê tîp, goc Kiñ dau sôm bu sêkênñ inñ ti inñ ndê awhê ma balêkoc ma inñ ndê gênñ honñ bu lau sênemlhi ô tîp dau. ²⁶ Dec ngac akiñ dau hu dau sip gi pônñ haduc têtñ Kiñ, ma têtñ inñ bocdec bu, 'Kênñ ñasawa têtñ aô, ma waô gênñ honñ!' ²⁷ Goc Kiñ tawalô inñ, ma hu yom tîp-nga siñ, ma kênñ inñ sa gi.

²⁸ "Tigenñ tinambu ngac dau tap ngac akiñ dañ sa, nañ ndê tîp saunñ yêc inñ, gitôm mone †denarii 100.† Inñ gôlô ngac dau dônñ, hóc inñ sip kachu, ma sôm, 'Am ndic nem tîp têtñ aô!' ²⁹ Ma ngac dau hu dau sip gi pônñ haduc ma têtñ inñ bocdec bu, 'Kênñ ñasawa têtñ aô ma waô neñ tîp.' ³⁰ Tigenñ inñ tec, ma kênñ ngac dau ndöc gapocwalô e inñ ô tîp honñ pacndê. ³¹ Lau akiñ ñatô sêlic gênñ dinañ, dec ñalôm ñawapac ñandô, ma sêtênñ Kiñ si ma sic miñ gênñ honñ têtñ inñ. ³² Goc inñ ta ngac akiñ dau ma sôm têtñ inñ, 'Am ngac sac! Am têtñ aô bu tañwalô am, dec aô gahu am nem yom tîp-nga siñ. ³³ Tu sake-nga am tamwalô ngac dinañ dom, gitôm aô tañwalô am?' ³⁴ Goc inñ tac ñandê atu, ma kênñ ngac akiñ dau têtñ lau gapocwalô-nga, bu sêndic inñ ñamlic ñandê ma ndöc gapocwalô e inñ ndic ndê tîp sambuc su."

³⁵ Yisu gic bata yom gôlinñ dau, goc sôm, "Mac bocdinañ, asuc nem asidôwai si sac kwi ma gauc nem tiyham dom. Bu mba, dec aneñ Damañ undambê-nga oc kôm têtñ mac gitôm Kiñ dinañ kôm têtñ ndê ngac akiñ."

19

Anötö tec bu awhê lu ngac sêhu dau siñ (Mak 10:1-12)

¹ Yisu sôm yom dau su, goc hu gameñ Galili-nga siñ, ma têtñ gameñ Judia-nga nañ yêc Bu Jordan ñadanga têtñ ac pi-nga, nañ gi. ² Lau daêsam sênkuc inñ, ma

yêc gameñ dinañ inñ kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

³ Ma lau Palêsai ñatô sêtênñ inñ si bu sêtim inñ, dec sêndac inñ bocdec bu, "Yom dañ yêc, nañ tîm bu ngac dañ hu ndê awhê siñ, me mba? Inñ oc êngilî yomsu, me mba?" ⁴ Goc inñ sôm, "Mac anyalê Anötö ndê yom nañ sêto yêc, me mba? Yom dau sôm bu, 'Têtñ têtñ ñamata-nga Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ngac.' ⁵ Ma yom dañ tiyham sôm, 'Tu dinañ-nga ngac dañ oc hu damba lu dinda siñ, ma sap inñ ndê awhê dônñ. Ma inñlu sêti gênñ tigenñ.' ⁶ Yom dau whê sa bu inñlu sêmbo sêtôm ñamalac lu dom, inñlu sêti gênñ tigenñ yêc Anötö anğô-nga. Bocdinañ yham dom andô bu ñamalac sêkac gênñ nañ Anötö dau kênñ pitigenñ, nañ su."

⁷ Goc sêndac inñ, "Bocdinañ dec tu sake-nga Moses to yomsu dañ, nañ sôm bu ngac dañ gitôm bu to bapia hu nawhê siñ-nga, goc hu inñ siñ?" ⁸ Ma Yisu ô yom bocdec bu, "Moses kêyalê bu mac nem ñalôm ñadandi, dec sôm bu ngac dañ gitôm bu hu ndê awhê siñ. Tigenñ têtñ têtñ ñamata-nga Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ngac tu bu sêhu dau siñ-nga dom. ⁹ Aô wasôm têtñ mac, bu yom tigenñ yêc bu ngac dañ hu ndê awhê siñ, nañ awhê dau kôm mêtê mockaiñ-nga whiñ ngac dañ. Ma ngac dañ bu hu ndê awhê siñ tu gênñ dau-nga dañ-nga, ma nem awhê wakuc, nañ kôm mêtê mockaiñ-nga yêc Anötö anğô-nga."

¹⁰ Têtñ dinañ Yisu ndê ngac-sênjomi sêsôm têtñ inñ, "Bu bocdinañ, dec mboe oc ñayham bu lau sênem dau dom, a? Oc ñawapac atu bu awhê lu ngac sêsôc yom dau ñapu." ¹¹ Magoc inñ sôm, "Mba! Anötö kêmasañ awhê lu ngac bu sênem dau. Magoc lau tigenñ-tigenñ inñ kêmasañ ñac bu sênem awhê me ngac dom. ¹² Lauñgac ñatô dindai sêkôc ñac, nañ sêtôm dom bu sênem awhê. Ma lauñgac ñatô nañ sêsê ñac bu sênem awhê dom. Ma ñatô sêkênñ dau sambuc tu gwelenñ ñawaê ñayham-nga tu bu sêpo Anötö ndê gôlinñ sa, ma tu dinañ-nga dec

* **18:24** Lau Grik si mone nañ sêsam bu talent, nañ ñaôli atu andô - talent tigenñ gitôm K5-6,000. Bocdinañ ngac dau ndê tîp hóc gêlêc 5 milien kina. † **18:28** Ngac dau ndê tîp gitôm K5-600.

sem awê dom. Am asa nan gitôm bu kôc yom dindéc sa ma sôc napan, nan kôc sa.”

Yisu gêm mbec balêkoc
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Lau natô sêkôc si balêkoc sêtên Yisu si. Nac tac whin bu in kên amba sac nac, ma ten mbec pi nac. Tigen ngacsênomi sêsôm dinda ti dambai. ¹⁴ Goc Yisu sôm, “Atec balêkoc sêtên aô sêmen. Alhac nac ahuc dom, bu Anötö ndê gôlin gic lau nan sêtôm balêkoc saun dindéc, nan nawaê.”

¹⁵ Ma in kên amba sac nac hon ma gêm mbec nac, goc tisa ma kôlhö gi.

Ngac ti lêlôm
(Mak 10:17-22; Luk 18:18-23)

¹⁶ Ma ngac dan tên Yisu gi, ma ndac in bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aô wakôm gên nayham bocke, dec tinambu Anötö oc kôc aô sa wandöc tanli yêc undambê?”

¹⁷ Yisu ô yom ma sôm, “Tu sake-nga am ndac aô bu gên sake in gên nayham? Anötö tawasê in nayham. Am bu ndöc tamli yêc undambê, nan danam wambu yomsu nan Anötö kên tên Moses.” ¹⁸ Goc ngac dau ndac, “Yomsu hon, me yomsu bocke?” Ma Yisu sôm, “Yomsu bocdec bu, ‘Ndic namalac ndu dom. Kôm gên mockain-nga dom. Nem kan gên dom. Sôm yom tasan pi lau dom.’” ¹⁹ Toc damam lu dinam sa, ma ‘Tac whin lau natô gitôm am tac whin daôm.’” ²⁰ Goc in sôm, “Yomsu hon dina aô kakuc gambo. Ma gên sake yêc tu wakôm-nga?” ²¹ Ma Yisu sôm, “Am bu ti ngac gitên, nan sa ndi ma kên nem gên hon tên lau sênemlihi, ma kên na-awa tên lau nalôm sawa. Ma bocdina dec êmyalê bu am nem awa nandô yêc undambê. Ma tinambu mwen ma êmkuc aô.” ²² Ngac dau in ndê yala daêsam dom, ma tên ndoc in ngô Yisu ndê yom dina, goc in kôlhö ti nalôm nawapac gi. Nahu bu in ngac ti lêlôm.

Puc pi awa ti wapa
(Mak 10:23-31; Luk 18:24-30)

²³ Goc Yisu sôm tên ndê ngac-s ênomi, “Yomandô wasôm tên mac, bu lau ti lêlôm oc tôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlin napan ngahô, nahu bu nac si awa ti wapa hê nac kwi. ²⁴ Angô! Bôc

atu dan gitôm kamel, oc tôm bu sôc so nalasê ngahô hêc gêlêc ngac ti lêlôm dan, nan bu sôc Anötö ndê gôlin napan.”

²⁵ Tên ndoc ngacsênomi sêngô yom dina dec sêhêdaê nandô, ma sêndac Yisu, “Bu bocdina dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasin nem lau si-nga sa? Oc nawapac atu!” ²⁶ Magoc Yisu tahê nac ma sôm, “Gên nan namalac sêtôm dom bu sêkôm, nan Anötö gitôm bu kôm.”

²⁷ Ma Pita ô yom ma sôm, “Yac ahu gên hon sin tu ankuc am-nga. Bocdina yac oc atap mwasin bocke sa?” ²⁸ Dec Yisu sôm tên nac hon, “Yomandô wasôm tên mac, bu tên ndoc nambu-nga nan gên hon sêtiwakuc, nan Namalac ndê Atu oc ndöc in ndê pôn Kin-nga ti naclai ma nawasi atu. Ma mac lau nan ankuc aô, nan oc andöc pôn 12, ma anem gôlin lau Israel-nga si ton 12. ²⁹ Ma lau hon nan sêhu andu me damba lu dinda, me asidôwai ma balêkoc, me nom sin tu aô-nga, nan Anötö oc kên gên kain dina daêsam tên nac ô. Ma tinambu in oc kên nac sêwêkain gamej sêndöc tali napan-nga.

³⁰ “Magoc lau daêsam nan sêti lau namata-nga tên têm kwahic dec-nga, nan oc sêti lau nambu-nga, ma lau nambu-nga oc sêti lau namata-nga.”

20

Yom gôlin pi lau nan sem gwelen yêc ôm wain-nga.

¹ Goc Yisu sôm, “Angô yom gôlin dindéc pi Anötö ndê gôlin, oc whê anen yom dina sa. Ngac dan mbo, nan wêkain ôm wain-nga atu dan. In tisa tên bêbêc ganduc ma sôc malac lôm gi, ma kêsâlê lau tu sênem gwelen yêc in ndê ôm-nga. ² In tap lau natô sa, ma sôm bu in oc nemlihi nac na mone gitôm ðenarias tigen tu gwelen bêc tigen-nga. Goc in kêkin nac sêsôc in ndê ôm si. ³ Ma tên acgatu gitôm 9 kilok, in sa gi gêlic lau natô sêlhac nambwa sêlhac malac lôm. ⁴ Ma in sôm tên nac, ‘Andi akôm gwelen yêc anen ôm wain-nga, ma aô oc wakên naôli solop tên mac ô nem gwelen.’ ⁵ Goc sêsôc ôm si ma sem gwelen. Ma in kôm

bocdinaŋ têtj ac kalhac lhu ma têtj 3 kilok telha-ŋga. Inj gi tap lau sa, ma kêkinj ŋac si sêkôm gwelenj. ⁶ Ma têtj 5 kilok telha-ŋga inj sa gi tap lau ŋatô sa, naŋ sêlhac ŋambwa. Ma inj sôm têtj ŋac, ‘Tu sake-ŋga mac ambo ŋambwa têtj acsalô sambuc dindec?’ ⁷ Ma sêsôm, ‘Lau daŋ sêmenj sêkêŋ gwelenj têtj yac tu akôm-ŋga dom.’ Goc inj sôm, ‘Mac andi anem gwelenj yêc anej ôm.’

⁸ “Têtj ac gi sip, goc ôm ŋadau sôm têtj inj ndê ŋgac ŋamata-ŋga, ‘M bwêc lau naŋ sem gwelenj sêmbo, naŋ sêmenj, ma kêŋ ŋac si ŋaôli têtj ŋac. Nemplhi lau naŋ sêmenj têtj 5 kilok telha-ŋga naŋ muŋ, goc tinjambu nemlhi lau naŋ sêmenj têtj bêbêc.’ ⁹ Ma lau naŋ ŋadau kôc ŋac sa têtj 5 kilok, naŋ sêkôc denarias tigen-tigen ti ŋac si ŋaôli tôm gi. ¹⁰ Tu dinaŋ-ŋga dec lau naŋ sic hu gwelenj têtj bêbêc, sêkêŋ bata bu oc sêkôc ŋaôli hóc gêlêc denarias tigenj su. Magoc ŋac hoŋ sêkôc denarias tigenj. ¹¹ Têtj dinaŋ ŋac sic hu sêtucdiŋ ŋadau, ¹² ma sêsôm, ‘Lau naŋ sêmenj tinjambu, naŋ sem gwelenj gitôm ŋasawa apê, ma yac am gwelenj atu ma ac pec yac acsalô sambuc dindec. Magoc yac hoŋ akôc ŋaôli kaiŋ tigenj.’ ¹³ Magoc ŋadau sôm têtj ŋac si daŋ, ‘O anej silip! Bocke dec am sôm bu aô gakôm gêtj so têtj am? Bêbêc lec am gôlôc bu kôc denarias tigenj ti am nem ŋaôli gwelenj-ŋga. ¹⁴ Bocdinaŋ kôc nem ŋaôli sa, ma lhô ndi. Aô tac whiŋ bu wakêŋ ŋaôli têtj lau ŋambu-ŋga gitôm aô gakêŋ têtj am. ¹⁵ Mone dindec anej gêtj, ma wakôm tôm aô atac whiŋ. Bocke dec am gêlic sac bu aô ŋgac wamwasinj lau-ŋga.’ ”

¹⁶ Goc Yisu sôm têtj ndê ŋgac-sêŋomi, “Bocdinaŋ, lau ŋambu-ŋga oc sêti lau ŋamata-ŋga, ma lau ŋ amata-ŋga oc sêti lau ŋambu-ŋga.”

*Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)*

¹⁷ Tinjambu Yisu ma lau naŋ sêŋkuc inj, sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ bu sêpi malac Jerusalem sêndi. Ma Yisu wê ŋgacsêŋomi 12 sêsa si sêmbo dau-ŋga, ma sôm têtj ŋac, ¹⁸ “Kwahic dec yac oc dapi malac Jerusalem dandi, ma ŋgac daŋ

oc kêŋ ŋamalac ndê Atu sip dabuŋ-siga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-ŋga amba. ŋac oc sêkic yom bu sêndic inj ndu, ¹⁹ ma sêkêŋ inj sip lau Rom-ŋga amba. Ma lau Rom-ŋga oc sêsu inj susu, ma sêndic inj ŋamlic ŋandê atu, goc sêndic inj ndu pi a gicso dau. Ma têtj bêc titô-ŋga, Anötô oc uŋ inj sa mbo tali tiyham.”

Jems lu Jon bu sêhóc gêlêc ŋgac-sêŋomi ŋatô

(Mak 10:35-45)

²⁰ Têtj ndoc dinaŋ Jems lu Jon dinda bu teŋ gêtj daŋ têtj Yisu nem injlu awha, goc kôc Sebedi ndê atu lu dinaŋ sa sêtêŋ Yisu si, ma pôtj haduc yêc inj aŋgô-ŋga. ²¹ Ma Yisu ndac, “Am tac whiŋ sake?” Goc awhê dau sôm, “Aô tac whiŋ bu am toc anej atuŋ lu dindec sa, ma sôm bu injlu sêndôc sêwhiŋ am têtj ndoc am ndôc nem pôtj kiŋ-ŋga ma nem gôliŋ lau. Kêŋ daŋ ndôc amam andô-ŋga, ma daŋ ndôc gasê-ŋga.” ²² Dec Yisu sôm têtj injlu, “Amlu aŋyalê gêtj naŋ amlu andac, naŋ dom. Amlu atôm bu anôm gêtj sip laclhu ŋawapac-ŋga naŋ aô wanôm, a?” Ma injlu sêsôm, “Aêc, alu atôm.” ²³ Ma Yisu sôm, “Yomandô, amlu oc ahôc ŋawapac gitôm aô wahôc. Magoc aô dec oc waŋyaliŋ lau sa bu sêndôc aô amanj andô-ŋga me gasê-ŋga, naŋ dom. Anej Damaŋ ti ŋadau bu êŋyaliŋ lau sa bu sêndôc dinaŋ.”

²⁴ Têtj ndoc ŋgacsêŋomi amanlu sêŋgô yom dau ŋawaê, dec kôm ŋac atac ŋandê têtj Jems lu Jon. ²⁵ Goc Yisu mbwêc ŋac sêtêŋ inj si, ma sôm, “Mac aŋyalê bu lau sambuc si gôliŋwaga sêtoc dau sa têtj ŋac si lau, ma ŋac si lau bata sêŋgwiniŋ lau naŋ sêmbo ŋac ŋapu. ²⁶ Tigenj mac aŋkuc ŋac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa naŋ tac whiŋ bu ti ŋamalac tiwaê yêc Anötô aŋgô-ŋga, naŋ nem akiŋ mac. ²⁷ Aêc! Asa naŋ bu ti mac nem ŋamalac ŋamata-ŋga, naŋ êŋgwiniŋ dau ma ti mac nem ŋgac akiŋ ŋambwa. ²⁸ ŋalêŋ tigenj ŋamalac ndê Atu meŋ bu lau sênem akiŋ inj dom. Inj meŋ bu nem akiŋ lau, ma bu kêŋ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ŋatôp.”

*Yisu kôm ngac tapec lu nayham sa
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Têñ ndoc Yisu ti in ndê ngac-sênomi sêhu malac Jeriko sin, nan lau daêsam sênkuc in. ³⁰ Ngac tapec lu sêndoc señ namakê, ma sêngô nawê bu Yisu kêsêlên meñ, goc sêmbwêc, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.” ³¹ Goc lau sêsôm inlu bu sênem dau dôn. Magoc inlu sêmbwêc ti nannga, “Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu.” ³² Yisu kwê dôn kalhac ma ta inlu sêmeñ. Ma in ndac, “Amlu atac whin bu wakôm sake têñ amlu?” ³³ Ma sêo yom ma sêsôm, “Pômdau, alu atac whin bu tanôn nayham sa.” ³⁴ Dec Yisu tawalô inlu, ma kêmasec inlu tandô. Ma ngahô inlu tandô nayham sa, ma sênkuc in.

21

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mak 11:1-10; Luk 19:29-38; Jon 12:12-15)

¹ Nac sêsun sa Jerusalem ma sêhac asê malac Betpaji yêc Lóc Olib. Ma Yisu kêkin ndê ngacsênomi si ngac lu, ² ma sôm têñ inlu, “Amlu asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donki dinda dan sa, nan sêsô dôn kalhac, whin donki dau natu. Angapwêc su, ma akôc sa atên aô amên. ³ Ma namalac dan bu ndac amlu pi gên dau, nan asôm têñ in bu, ‘Pômdau tac whin bu donki lu dindêc sênem in sa,’ ma ngahô in oc kêñ donki lu dau têñ amlu.”

⁴ Nalên dinañ dec yom nan propet akwa dan sôm, nan nandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec:

⁵ Asôm têñ lau †Sayon-nga bu, “Alic su nan! Mac nem Kin têñ mac meñ. In ngac malô, ma in meñ ndoc donki natu dan nahô.” [*Sek 9:9; Ais 62:11*]

⁶ Ngacsênom lu dinañ sêsôc malac si, ma sêkôm tôm Yisu sôm. ⁷ Sêwê donki dinda lu natu sêtên Yisu si, ma sêkên ngac si nakwê awê-nga sac donki, ma Yisu

pi gi ndoc nahô. ⁸ Ma lau daêsam sêhê si nakwê yêc señ, ma sêhêako a nalauñ ma sêkên yêc señ. ⁹ Ma lau ton atu nan sênsêlên sêmun Yisu, ti lau nan sênkuc in, nan sêmbwêc, “Hosana têñ Dawid ndê Atu. Anötö nem mbec in nan meñ gêm Pômdau angô. Hosana têñ Anötö lôlôc-nga.”

¹⁰ Têñ ndoc Yisu sôc malac Jerusalem gi, nan lau malac-nga hon gauc gêm yom daêsam ma sêndac, “In asa dê?” ¹¹ Ma lau daêsam sêngô nac si yom ma sêsôm, “In Yisu, propet atu nan meñ akên malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabun
(Mak 11:15-18; Luk 19:45-46)*

¹² Yisu sôc lôm dabun nabatêm-ndö gi, ma soc lau nan sic dulu gên ti semlhi gên, nan su. Ma in tac lau nan sêo mone,* nan si tebo sa, ma lau nan sêkên balusi† tu lau sênemlhi-nga, nan in kêbalip nac si gên hon ginnga. ¹³ Ma in sôm, “Sêto Anötö ndê yom yêc, nan sôm, ‘Aneñ andu gic waê bu lau sêten mbec sêmbo-nga.’ Tigen mac akôm Anötö ndê andu ti lau kan si gameñ.”

¹⁴ Lau bôlin ti lau tapec sêtên Yisu si yêc lôm dabun namakê, ma in kôm nac nayham sa. ¹⁵ Ma balêkoc nan sêmbo gameñ dinañ, n an sêmbwêc yom bocdec, “Hosana têñ Dawid ndê Atu!” Magoc têñ ndoc dabunsga atu-tu ma kêdôhônwaga yomsu-nga sêlic gên dalô nan Yisu kôm, ma sêngô balêkoc dau si yom, dec kôm nac atac nandê atu. ¹⁶ Ma sêndac in, “Am ngô balêkoc dindêc sêmbwêc yom so, me?” Ma in sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Anötö kêyalin balêkoc ti lau sauñ sa, tu bu sêhoc in ndê waê asê-nga.’”

¹⁷ Tinambu Yisu hu nac sin ma sa yêc malac Jerusalem gi, ma têñ ôbwêc dinañ in yêc malac Betani.

* **21:12** Lau sêmeñ akên gameñ balin bu sêlic om atu-atu yêc malac Jerusalem, ma bu sêkên da ya ti sêtoc Anötö sa yêc lôm dabun. Nac gitôm dom bu sênemlhi gên bu sêkên ti da, me sênemlhi takis lôm dabun-nga na mone akên nac si gameñ, ma bocdinañ lau natô sêkôm gwelen yêc lôm dabun ma sêo nac si mone na mone nan gitôm bu sênemlhi gên-nga. † **21:12** Lau nalôm sawa nan gitôm dom bu sênemlhi domba bu sêkên ti da, nan semlhi balusi bu sêkên ti da. (Alic Lev 5:7; 12:6; 14:22; ma Luk 2:22-24).

*Yisu pucbo a kiñ dañ
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Têñ bêtêc ganduc Yisu kêsêlêñ bu mbu têtñ Jerusalem ndi, ma gêtñ yô in. ¹⁹ Ma in gêtlic a kiñ dañ kalhac señ ñamakê, goc têtñ a dau gi ma kêsâlê a ñandô. Tigenñ a dau ñandô mba, in tap ñalaun ñambwa sa. Dec in pucbo a dau ma sôm, “Am oc nem ñandô tiyham dom!” Ma ñagahô a dau mbac. ²⁰ Têtñ ndoc ñgacsêñomi sêlic gêtñ dau, dec sêhêdaê ma sêndac dandi, “Bocke dec a dindê mbac ñagahô?” ²¹ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yom ñandô têtñ mac. Akêtñ whiñ, ma atac lu-lu pi Anötö ndê ñaclai dom. Ma mac oc atôm bu akôm tôm nañ aô gakôm têtñ a dindê. Ma mac oc atôm bu akôm gêtñ dalô atu-tu ñatô whiñ. Oc nditôm mac asôm têtñ lôc dindê bu, ‘Puc daôm sa, ma sip gwêc ñalôm ndi,’ ma gêtñ dau oc ñandô sa. ²² Mac bu akêtñ whiñ, goc gêtñ nañ mac atên têtñ Anötö, nañ in oc kêtñ têtñ mac.”

*Gêndac pi Yisu ndê ñaclai ñahu
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Yisu têtñ lôm dabunñ gi, ma kêtôhônñ lau mbo lôm ñamakê, ma dabunñsiga atu-tu ti lau bata Israel-ña sêtên in si. Ma sêndac in, “Am kôc ñaclai yêc nde, bu kôm gêtñ hoñ nañ am kôm? Asa kêtñ têtñ am?” ²⁴ Ma in sôm, “Gêtñ ñamata-ña aô wakêtñ gêndac dañ têtñ mac. Mac aô aneñ yom muñ, goc wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têtñ mac. ²⁵ Mac asôm têtñ aô, asa kêtñ ñaclai têtñ Jon, dec in kêtñ lau? Anötö kêtñ ñaclai têtñ in, me mba?”

Goc ñac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêsôm têtñ dandi, “Yac bu dasôm bu Anötö kêtñ ñaclai têtñ Jon, goc in oc ndac yac, ‘Tu sake-ña mac akêtñ whiñ Jon dom?’ ²⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon kêtñ lau kêtñc ñamalac nom-ña si gauc ñambwa, dec lau oc sêkôm yac ñayom, ñahu bu sêlic Jon bu Anötö ndê propet dañ.” ²⁷ Bocdinañ sêsôm têtñ Yisu, “Yac anyalê dom.” Ma in sôm têtñ ñac, “Ma bocdinañ aô wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têtñ mac dom.”

Yom gôlinñ pi balê lu

²⁸ Goc Yisu sôm têtñ ñac, “Akôc gauc pi yom dindec. Ngac dañ ti in ndê atu lu sêmbo. Têtñ bêt dañ in ndac balê dañ bocdec bu, ‘Aneñ balê, kwahic dec aô bu wandac am bu sôc ôm wain-ña ndi ma nem gwelen.’ ²⁹ Ma balê dau sôm, ‘Mba, aô gatec!’ Tigenñ tiñambu in kac ndê ñalôm kwi, ma sôc ôm gi ma gêm gwelen. ³⁰ Ma damba gi tap balê tilu-ña sa, ma ndac in bu nem gwelen ôm-ña. Ma in sôm, ‘Aêc, oc wandi.’ Tigenñ tiñambu in tec ma gi dom.”

³¹ Dec Yisu ndac ñac, “Mac gauc gêm sake? Balê lu si asa kôm tôm damba tac whiñ?” Ma sêsôm, “Balê ñamata-ña.” Goc in sôm têtñ ñac, “Yomandô aô wasôm têtñ mac. Lau nañ sêkôc takis ma lauwê señ-ña sêsôc Anötö ndê gôlinñ ñapu, sêhêc gêtlic mac lau dabunñsiga ti lau bata su. ³² Bu Jon hôc asê mac bu têtñ lêtñ gitêtñ têtñ mac, tigenñ mac akêtñ whiñ in dom. Lau nañ sêkôc takis ma lauwê señ-ña sêkêtñ whiñ in ndê yom ma sem dau kwi. Ma têtñ têtñ mac alic gêtñ nañ lau dau sêkôm, nañ mac am daôm kwi dom, ma akêtñ whiñ dom.”

*Yom gôlinñ pi lau sêyob ôm wain-ña
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Ma Yisu sôm, “Angô yom gôlinñ dañ tiyham. Ngac dañ sô ôm wain-ña dañ, sô tunñ kêtñgihi, kêmasañ gameñ sêmasañ wain ñakwi-ña, ma kwê andu baliñ dañ, bu lau sêlhac ma sêtup lau kañ. Goc in kêtñ ôm dau têtñ lau ñatô sêyob, ma kôlhô gi mbo gameñ dañ. ³⁴ Têtñ ndoc sêhoñ ôm dau ñandô sa-ña, nañ in kêtñ lau akiñ ñatô sêtên lau sêyob ôm-ña si, bu sêkêtñ wain ñandô ñatô têtñ ñac. ³⁵ Magoc ñac sêlô lau akiñ dau dôn. Sic ngac akiñ dañ ñamlic ñandê, sic dañ ndu, ma sêtuc dañ ña hoc. ³⁶ Ma tiñambu ôm ñadau kêtñ lau akiñ toñ hic atu tiyham, magoc lau nañ sêyob in ndê ôm, nañ sêkôm mêtê kaiñ tigenñ têtñ ñac. ³⁷ Tiñambu in kêtñ in ndê atunñgac têtñ ñac gi, bu in gauc gêm bu ñac oc sêtoc in ndê atu dau sa. ³⁸ Tigenñ têtñ têtñ lau sêyob ôm-ña sêlic ñadau ndê atu dau kêsêlêñ meñ, nañ sêsôm têtñ dandi, ‘Balê kêtñ oc wêtkañ ôm dindec ti ndê gêtñ lêtñsêm. Bocdinañ dandic in ndu,

ma dakôc ôm dindéc su ti yac neŋ.’³⁹ Goc sêlô inŋ dôŋ ma sêhê inŋ sa awê gi, ma sic inŋ ndu.”

⁴⁰ Yisu gic bata yom gôlinŋ dau, ma ndac, “Têŋ ndoc ôm ŋadau mbu meŋ, naŋ inŋ oc kôm sake?”⁴¹ Ma sêsôm têŋ inŋ, “Ôm ŋadau oc ndic lau sac dinaŋ ndu, ma kêŋ ndê ôm têŋ lau ŋatô sêyob. Ma ŋac oc sêkêŋ ôm ŋandô têŋ inŋ têŋ ndoc sêhoŋ ŋandô sa-ŋga.”⁴² Goc Yisu sôm têŋ ŋac, “Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc naŋ lau sêkwê andu-ŋga sêtec, naŋ kwahic dec ti hoc ŋamata-ŋga yêc andu dau. Pômdau kôm gêŋ dau, ma yac alic ŋayham.’ Mac asam yom dau su, me mba?⁴³⁻⁴⁴ [Asa naŋ peŋ tu hoc dinaŋ-ŋga, naŋ oc niŋga, ma hoc dau bu peŋ pi ŋamalac, dec oc sec inŋ popoc.] Bocdinaŋ aô wasôm têŋ mac, bu Anötô oc seŋ mac su bu ayob lau naŋ sêmbo inŋ ndê gôlinŋ ŋapu, naŋ tiyham dom. Ma inŋ oc êŋyaliŋ lau ŋatô sa bu sêyob inŋ ndê lau, naŋ oc sêkôm gwelenŋ ŋapep ma sênem ŋandô ŋayham.”

⁴⁵ Dabuŋsiga atu-tu ti lau Palêsai sêŋgô Yisu ndê yom gôlinŋ dinaŋ, ma sêŋyalê bu yom dau hêganônŋ ŋac.⁴⁶ Dec sêŋsalê lêŋ bu sêkôc inŋ dôŋ, magoc sêtôc lau, bu lau hoŋ sêlic inŋ bu propet danŋ.

22

Yom gôlinŋ pi mwasiŋ atu (Luk 14:16-24)

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinŋ danŋ tiyham têŋ ŋac bocdec bu,² “Ŋalêŋ naŋ Anötô kêgalêm lau sa bu sêmbo inŋ ndê gôlinŋ ŋapu, naŋ bocdec. Kiŋ danŋ kêmasaŋ mwasiŋ atu danŋ tu inŋ ndê atuŋgac naŋ bu nem awê-ŋga.³ Ma inŋ kêkiŋ inŋ ndê lau akiŋ bu sêkêŋ aheŋ lau naŋ sic waê bu sêneŋ mwasiŋ dau. Magoc ŋac hoŋ sêtec bu sêmeŋ.⁴ Goc inŋ kêkiŋ lau akiŋ ŋatô ma sôm, ‘Mac asa andi asôm têŋ lau naŋ aô kagalêm ŋac sa su, bu aô kamasanŋ gêŋ hoŋ pacndê su. Aneŋ lau sic makao tôp ŋayham ndu su, bocdinaŋ dec amêŋ aneŋ mwasiŋ dau.’⁵ Tigeŋ lau hoŋ sêtec inŋ ndê yom dau, ma sêmbo si gêŋ. Ŋatô sêsôc ôm si, ma ŋatô sem si gwelenŋ awa-ŋga.⁶ Ma ŋatô sêlô Kiŋ ndê lau akiŋ

dônŋ, sêkôm ŋatô ŋayom, ma sic ŋatô ndu.⁷ Goc Kiŋ dau tac ŋandê atu. Ma inŋ kêkiŋ inŋ ndê lau siŋ-ŋga ma ŋac sic lau sac dinaŋ ndu. Ma sêkêŋ ya gêŋ ŋac si malac hoŋ su.

⁸ “Goc inŋ sôm têŋ ndê lau akiŋ, ‘Aô kamasanŋ gêŋ hoŋ su. Magoc aô galic lau naŋ aô kagalêm ŋac sa, naŋ gitôm dom bu sêneŋ mwasiŋ dau.⁹ Bocdinaŋ asa seŋ malac-ŋga andi, ma aŋgalêm lau bocke naŋ mac bu atap sa, naŋ sa sêmeŋ ma sêneŋ mwasiŋ dau.’¹⁰ Goc ŋac sêsa seŋ si ma sêŋsalê lau, ma sêhoŋ lau daêsam sa, lau ŋayham ma lau sac sêwhiŋ sêmeŋ, e andu ŋalôm atu sêneŋ mwasiŋ-ŋga meŋhu.

¹¹ “Têŋ ndoc Kiŋ meŋ bu lic inŋ ndê ŋaclêŋ dinaŋ, dec inŋ gêlic ŋgac danŋ naŋ sôc ŋakwê mwasiŋ-ŋga dom.¹² Ma inŋ ndac, ‘Bocke dec am sôc mweŋ, magoc am sôc ŋakwê mwasiŋ-ŋga dom?’ Ma ŋgac dau ndê yom mba.¹³ Goc Kiŋ sôm têŋ inŋ ndê lau akiŋ, ‘Mac asô inŋ ndê amba ti gahi dôŋ, ma atuc inŋ sa awê ndi mbo gameŋ ŋasec-ŋga. Yêc dê lau oc sêtaŋ atu ti lhô êŋsiŋ pi dau.’”

¹⁴ Goc Yisu gic bata yom dau ma sôm, “Anötô kêgalêm lau daêsam sa, magoc inŋ oc kôc ŋac hoŋ sa dom.”

Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-ŋga (Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Têŋ dinaŋ lau Palêsai sêsa si, ma sêmasaŋ yom bu sêtim Yisu bu sôm yom so danŋ.¹⁶ Goc sêŋkiŋ ŋac si lau ŋatô sêwhiŋ lau Israel-ŋga ŋatô naŋ sêpuc Herod ma lau Rom-ŋga si gôlinŋ dôŋ, naŋ sêtêŋ inŋ si, ma sêsôm têŋ inŋ, “Kêdôhônwaga, yac aŋyalê bu am ŋgac sôm yom ŋandô-ŋga, ma bu am whê Anötô ndê lêŋ sa ti yom ŋandô. Ma am gauc gêm lau si waê dom, magoc toc ŋac hoŋ sa ŋalêŋ tigeŋ.¹⁷ Boc-dinaŋ sôm asê têŋ yac. Solop bu dakêŋ takis têŋ †Sisa, me mba?”

¹⁸ Yisu kêyalê su bu ŋac bu sêtim inŋ, dec sôm, “Mac lau daêtim-ŋga! Tu sake-ŋga mac bu atim aô?¹⁹ Atôc mone anemlhi takis-ŋga danŋ têŋ aô.” Goc sêkêŋ denarias tigeŋ têŋ inŋ.²⁰ Ma inŋ ndac ŋac, “Asa ndê ŋagatu ti ŋaê yêc mone

dindec?” ²¹ Ma sêsôm, “Sisa ndê.” Goc in sôm, “Bocdinañ atoc Sisa sa ña gên nañ gic in ñawaê, ma atoc Anötö sa ña gên nañ gic in ñawaê.” ²² Têñ ndoc sêngô Yisu ndê yom dinañ, nañ sêhêdaê tu in ndê gauc-nga, ma sêhu in sin ma sêlhö si.

Lau Sadiusi bu sêtîm Yisu pi yom datisa akêñ lau batê-nga

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Têñ bêc dinañ lau ñatô akêñ Sadiusi si toñ sêtêñ Yisu si bu sêkêñ gêndac têt in. Lau dau sêkêñ whiñ bu dom lau batê oc sêtisa tiyham. ²⁴ Ma sêsôm têt in, “Kêdôhônwaga, Moses to yom pi ñgac nañ gêm awhê sa su magoc mbac ndu ma in ndê balêkoc mba. Moses ndê yom sôm têt yac bu ñgac dau ndê asi nem awhê sawa dau, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga. ²⁵ Têñ ndoc dañ, asidôwa 7 sêmbo sêwhiñ yac. Ñgac ñamata-nga gêm awhê sa magoc in mbac ndu ma balêkoc mba. Ma ñgac tilu-nga gêm dôwa ndê awhê sawa. ²⁶ Magoc in mbac ndu, ma ñalên tigen ñgac titö-nga sip e gi têt ñgac ñambu-nga ñac sem awhê sawa, magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. ²⁷ Ma tiñambu awhê dau mbac ndu. ²⁸ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tiyham tôm lau ñatô sêsôm, goc awhê dau oc ti asidôwa 7 dinañ si asa nawhê? Bu ñac hoñ sem in su têt ndoc sêmbo tali.”

²⁹ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Mac akôc gauc so, bu mac aňyalê Anötö ndê yom ti in ndê ñaclai dom. ³⁰ Têñ têt ñambu-nga nañ lau batê sêtisa, nañ lau oc sênem dau dom. Ñac oc sêmbo sêtôm aňela undambê-nga. ³¹ Ma yom dañ tiyham tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem Anötö dau ndê yom, nañ mac asam su. ³² In sam dau bu Abraham, ma Aisak, ma Jakob si Anötö. Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-nga Anötö sam dau bu lau tö dinañ si Anötö? In lau batê si Anötö dom, in lau tali si Anötö.” ³³ Ñalên dinañ Yisu kêdôhôn lau, ma lau hoñ nañ sêngô in ndê yom dinañ sêhêdaê.

Yomsu ñamata-nga

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Lau Sadiusi sêngô Yisu ndê yom dinañ ma ñac si yom mba. Ma lau Palêsai sêngô gên dau ñawaê, goc ñac si lau ñatô sêtêñ Yisu si. ³⁵ Ñac si dañ in gwalam akwa yomsu-nga ma in bu êñsahê Yisu dec ndac in bocdec bu, ³⁶ “Kêdôhônwaga, yêc Moses ndê buku, yomsu bocke ti yomsu ñamata-nga?” ³⁷ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Yomsu nañ sôm, ‘Am atac whiñ Pômdau am nem Anötö, ti nem ñalôm sambuc, ma ti gatôm sambuc, ma ti nem gauc sambuc.’ ³⁸ Yomsu dinañ tiñamata ma hóc gêlêc yomsu ñatô hoñ su. ³⁹ Ma yomsu tilu-nga nañ gitôm ñamata-nga, nañ sôm, ‘Atac whiñ nem asidôwai gitôm am atac whiñ daôm.’ ⁴⁰ Yomsu lu dinañ sêpiñ yom hoñ nañ Moses ti lau propet sêto, nañ dôñ sêpitigen.”

Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Lau ñatô akêñ Palêsai si toñ sêlhac dinañ, dec Yisu ndac ñac, ⁴² “Mac asôm sake pi Mesaya? In asa ndê atungac?” Ma sêsôm têt in bu, “Mesaya in Dawid ndê Atu.” ⁴³ Goc Yisu sôm, “Ma bocke Dawid dau sam Mesaya bu in dau ndê Pômdau? Ñalau Dabuñ puc Dawid dôñ, dec in to yom yêc bocdec bu, ⁴⁴ ‘Anötö sôm têt aneñ Pômdau, ‘Am ndöc aö aman andô-nga e nditôm aö wakêñ nem ñacyo sêsôc am gahim ñapu.’ ⁴⁵ Bocdinañ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke mac asam Mesaya bu Dawid ndê Atu?” ⁴⁶ Ma ñac si dañ gitôm dom bu ô in ndê yom. Ma tiñambu lau hoñ sêtöc dau bu sêkêñ gêndac têt in tiyham.

23

Yisu pu lau bata Israel-nga

(Mak 12:38-39; Luk 13:34-35; 20:45-46)

¹ Goc Yisu sôm têt lau daêsam nañ sêkac dau sa sêmbo, ma têt in ndê ñgacsêngomi bu, ² “Lau Palêsai ti lau †Skraib sêndôhôn Anötö ndê yomsu têt lau, tôm Moses kôm têt têt ñamata-nga. ³ Bocdinañ asôc ñac ñapu, ma aňgô ñac si yom. Magoc aňkuc ñac si mêtê dom, bu ñac lau sêtîm yom lau-nga. Sêsôm yom ñayham-ñayham, magoc ñac dau sêñkuc

si yom dau dom. ⁴ Ma yomsu daêsam nañ sêkêñ têt lau, nañ kêt ñawapac atu têt ñac, magoc ñac dau sêkôm gêt dañ tu sênem lau dau sa-ña dom.

⁵ “Ma gêt hoñ nañ ñac sêkôm, nañ sêkôm yêc lau si aᅅgô-ña tu sêtoc dau sa-ña. Yomsu ti apan nañ sêkic pi dau, nañ sêmasañ atu-tu tu lau sêlic-ña, ma sêsôc ñakwê ti ñabala baliñ.* ⁶ Ñac atac whiñ bu sêndôc lau tiwaê si pôn yêc lau si mwasiñ ñalôm, ma yêc lôm wê-ña. ⁷ Ñac tac whiñ bu lau sêhê mwalêc ñac yêc malac lôm, ma bu lau hoñ sêtoc ñac sa ma sêsam ñac bu ‘Kêdôhônwaga.’

⁸ “Magoc aᅅkuc ñac si mêtê dom. Mac hoñ ambo nom atôm asidôwai, ma mac nem kêdôhôn-waga tigeñ mbo. Tu dinañ-ña solop dom bu lau sêsam mac bu ‘Kêdôhônwaga.’ ⁹ Ma asam lau nom-ña bu mac nem damami dom, bu mac nem Damam tigeñ mbo undambê. ¹⁰ Ma mac nem ñadau tigeñ mbo, nañ Mesaya, dec solop dom bu lau sêsam mac bu ñac si ñadau. ¹¹ Asa nañ gêm akiñ mac, nañ ti ñamalac ñamata-ña yêc Anötö aᅅgô-ña. ¹² Bu asa nañ toc dau sa, nañ Anötö oc êᅅgwiniñ iñ, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc iñ sa.

¹³ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-ña! Mac nem lêñ kalhac lau ahuc bu sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu dom. Mac daôm asôc iñ ñapu dom, ma lau nañ tac whiñ bu sêsôc iñ ñapu, nañ mac alhac ñac ahuc. [¹⁴ Oyaê mac lau Skraib ti lau Palêsai, mac lau atim yom lau-ña. Mac aten mbec baliñ bu atoc daôm sa yêc lau si aᅅgô-ña, magoc têt ndoc lau sêlic mac dom, nañ mac aᅅsau lauwhê sawa bu aᅅgaho ñac si andu su. Tu dinañ-ña Anötö oc kêt ñagêyô sac sambuc têt mac.]

¹⁵ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-ña! Mac aᅅsêlêñ sen baliñ yêc b aö ma yêc gwêc, bu atap sêñom dañ sa tu êᅅkuc mac-ña. Mac Sadañ ndê lau mac! Ma têt ndoc mac ahê

sêñom dañ kêkuc mac, nañ mac akôm iñ ti Sadañ ndê balêkoc dañ, hóc gêlêc mac daôm su.

¹⁶ “Oyaê! Mac bu atôc sen têt lau ñatô, magoc mac daôm tampec. Têt ndoc lau sêsôm yom pi lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôñ-ña, nañ mac asôm bu ñac si yom iñ yom ñambwa. Magoc têt ndoc sêsôm yom pi gôlôn gol nañ yêc lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôñ-ña, nañ mac asôm bu yom dau tidôn su, ma gitôm dom bu sêsen su. ¹⁷ Mac lau tampec, gauc mbasi. Gêt sake hóc gêlêc su? Gol, me lôm dabuñ nañ kôm gol dau ti gêt dabuñ? ¹⁸ Ma lau bu sêsôm yom pi alta nañ kalhac lôm dabuñ tu bu sêpuc si yom dôñ-ña, nañ mac asôm bu ñac si yom iñ yom ñambwa. Magoc ñac bu sêsôm yom pi da nañ kalhac alta ñahô, nañ mac asôm bu yom dau tidôn. ¹⁹ Mac lau tampec! Gêt sake ti gêt ñamata-ña? Da, me alta nañ kôm da dau ti dabuñ? ²⁰ Asa nañ sôm yom pi alta, nañ sôm pi alta ma pi gêt hoñ nañ kalhac alta ñahô whiñ. ²¹ Ma asa nañ sôm yom pi lôm dabuñ, nañ sôm pi lôm dau, ma pi Anötö nañ ti lôm dabuñ ñadau, nañ whiñ. ²² Ma asa nañ sôm yom pi undambê, nañ sôm pi Anötö ndê pôn atu, ma pi Anötö nañ ndôc pôn ñahô, nañ whiñ.

²³ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai. Mac lau atim yom lau-ña! Mac awhê gêt saun-saun ôm-ña hoñ kôc gi toñ amanlu, ma akêt toñ dañ ti da. Magoc mac ahu mêtê ñandô yomsu-ña siñ. Mêtê atu hêganôn mac tamwalô lau, ma amatôc lau si yom ñalêñ gitên, ma akôm nem yom ñandô sa. Mêtê hoñ dinañ iñ gêt atu! Solop bu mac akôm gêt saun-saun tôm yomsu sôm, magoc akôm gêt atu-tu whiñ.

²⁴ “Mac lau tampec nañ akôm bu atôc sen têt lau ñatô. Mac atôm lau nañ sêhêgo dau bu sêᅅgati gêt golop atêc nañ poc bu ñahô, nañ sa, magoc gêt

* **23:5** Lau Palêsai sêto yomsu ñatô sip bapia ma sêkêñ sip apan saun, goc sêkic pi si sêcbala ti amba têt ndoc sêten mbec. Ñac gauc gêm bu Anötö gic yomsu ñac bu sêkôm bocdinañ - alic Eks 13:9, 16; Diut 6:4-9; ma 11:13-21. Ma sêsôc ñakwê ti ñabala bu sêtôc asê bu ñac lau sem akiñ Anötö-ña - alic Nam 15:37-41. Magoc lau Palêsai ti lau Skraib sêmasañ apan atu, ma ñakwê ti ñabala baliñ, tu bu sêtoc dau sa ma sêhóc gêlêc lau ñatô su-ña.

ɲadômbwi atu naɲ poc bu dau ɲalôm, naɲ sêlic apu.

²⁵ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ɲga! Mêtê tamgatu gêɲ ti aneɲ gêɲ ɲawahô-ɲga hôc mac nem ɲalôm ahuc. Bocdinaɲ mac atôm laclhu ti pele naɲ sêɲgwasiɲ ɲadômbwê-ɲga ɲambwa ɲawasi sa. ²⁶ O lau Palêsai, mac lau tampec! Gêɲ ɲamata-ɲga aɲgwasiɲ laclhu ti pele ɲalôm ɲawasi sa, goc gêɲ awê-ɲga oc ɲawasi sa bocdinaɲ.

²⁷ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ɲga! Mac atôm sêhò naɲ sêsê pen pi gi e ɲawasi sêp sambuc ma lau sêlic ɲayham. Magoc yêc sêhò dau ɲalôm lau batê si ɲakwa ti gêɲ mbôp meɲhu. ²⁸ Ma mac lau daôm bocdinaɲ. Lau sêlic gêɲ awê-ɲga naɲ mac akôm, dec gauc gêm bu mac lau gitêɲ. Magoc yêc mac nem ɲalôm, mêtê tasan ma mêtê aɲgili yomsu-ɲga hôc mac ahuc.

²⁹ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom-ɲga! Mac amasan sêhò ti gôlôn atu, tu bu atoc lau propet ti lau gitêɲ naɲ mac apami sic ndu muɲ su, naɲ sa. ³⁰ Ma mac asôm bu mac bu ambo têtɲ apami si têtɲ, dec mac oc aɲkuc ɲac si lêtɲ sêkêc propet dau si dac siɲ-ɲga dom. ³¹ Mac nem yom dinaɲ tôc asê bu mac asa akêɲ lau Israel-ɲga naɲ sic lau propet ndu. ³² Bocdinaɲ dec mac akôm mêtê sac tôm apami sêkôm. ³³ Mac mboc, ma mboc ɲatui mac! Gitôm dom bu mac awê Anötö ndê matôc sa. In oc êɲkiɲ mac asip lambwam andi.

³⁴ “Aɲgô! Aö waɲkiɲ lau propet ma lau tiguauc, ma lau ɲatô bu sêndôhôn mac. Magoc mac oc andic ɲac lic ɲandê yêc mac nem lôm wê-ɲga, ma ambulu ɲac alom-alom malac. Ma ɲac si lau ɲatô mac oc andic ndu, ma andic ɲatô pi a gicso dau sêndi. ³⁵ Bocdinaɲ mac oc atap ɲagêyô sa tu lau gitêɲ hoɲ si dac, naɲ apami sêkêc siɲ-ɲga. Abel in ɲgac ɲamata-ɲga, ma Berekaya ndê atu Sekaria in ɲgac ɲambu-ɲga.† Sekaria in ɲgac naɲ sic ndu yêc lôm dabuɲ ma alta naɲ kalhac lôm dau ɲasactô, naɲ ɲalhu. ³⁶ Yomandô wasôm

têtɲ mac. Mac lau têtɲ dindêc-ɲga oc atap matôc sa pi lau hoɲ dinaɲ si dac.

³⁷ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêɲ naɲ in kêkiɲ têtɲ mac, naɲ mac atuc ɲa hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whiɲ bu wandic mac sa asôc Anötö ndê gôliɲ ɲapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ɲatu sa sêsôc ɲamakê ɲapu. Tigeɲ mac atec. ³⁸ Bocdinaɲ Anötö oc hu mac ti mac nem andu siɲ. ³⁹ Aö wasôm têtɲ mac, bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiɲ Mesaya naɲ meɲ gêm Pômdau aɲgô.’”

24

Yisu sôm yom pi lôm dabuɲ Jerusalem-ɲga

(Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Yisu hu lôm dabuɲ ɲagameɲ siɲ ma bu êɲsêlêɲ ndi, ma in ndê ɲgacsêɲomi sêtêɲ in si. Ma sêsôm yom pi lôm dabuɲ ma pi gêɲ ɲayham hoɲ naɲ lau sêkwê yêc gameɲ dinaɲ. ² Magoc in sôm, “Mac alic gêɲ hoɲ dindêc. Aö wasôm yom ɲandô têtɲ mac, bu ɲacyo oc sêseɲ hoc hoɲ dindêc su e hoc daɲ ndöc hoc daɲ ɲahô tiyham dom.”

Gêɲ wapac têtɲ ɲambu-ɲga-ɲga

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Tiɲambu Yisu ndöc Lôc Olib, ma in ndê ɲgacsêɲomi tawasê sêtêɲ in si, ma sêndac, “Sôm têtɲ yac, ɲawapac naɲ am sôm yom pi, naɲ oc hôc asê Jerusalem têtɲ têtɲ bocke? Ma gêɲ sake oc kêɲ puc yac bu am oc mbu mweɲ, ma bu bêc ɲambu-ɲga oc hôc asê?” ⁴ Goc in sôm, “Ayob daôm ɲapep bu lau daɲ sêɲsau mac dom. ⁵ Bu lau daêsam oc sêɲsau bu sênem aö aɲôn ma sêsôm, ‘Aö Mesaya dauɲ dec!’ Ma ɲac oc sêɲsau lau daêsam. ⁶ Ma têtɲ ndoc mac aɲgô ɲawaê bu lau sic siɲ têtɲ dau me sêmasaɲ dau tu sêndic siɲ-ɲga, naɲ asô dom. Bu gêɲ hoɲ dinaɲ gic waê bu meɲ hôc asê, magoc têtɲ ɲambu-ɲga yêc dôn yêc. ⁷ Kiɲ nom-ɲga oc sêkêɲ kisa dau, ma lau gameɲ daɲ oc sêndic siɲ têtɲ lau gameɲ daɲ. Ma tóbôm ti tiyhô atu

† 23:35 Yisu sôm yom dinaɲ hêganônɲ lau gitêɲ hoɲ naɲ lau Israel sic ndu, naɲ sêto ɲamiɲ yêc Yom Lêɲsêm Akwa. Abel in ɲgac ɲamata-ɲga - alic Gen 4:8, ma Sekaria in ɲgac ɲambu-ɲga - alic 2 Kr 24:20-22.

oc sêkôm gameŋ ŋatô tisac. ⁸ Gêŋ hoŋ dinaŋ oc ndic hu ŋawapac têm ŋambu-ŋga-ŋga gitôm awhê naŋ kêsahê balêkoc tuŋ iŋ ma gêŋ dau gic hu ŋandê atu naŋ iŋ oc hôc tu kôc balêkoc-ŋga.

⁹ “Têŋ ndoc dinaŋ lau oc sêkôc mac dôŋ ma sêkôm mac ŋayom, ma sêndic mac nem ŋatô ndu. Lau nom-ŋga hoŋ oc atac tec mac tu mac aŋkuc aö-ŋga. ¹⁰ Têŋ têm dinaŋ lau daêsam oc sêhu si sêkêŋ whiŋ aö siŋ, ma ŋac oc sêhoc si lau ŋatô asê ma sêtec dandi. ¹¹ Ma propet tasan daêsam oc sêhoc asê ma sêŋsau lau daêsam. ¹² Mêtê sac oc êŋsôwec tiatu e lau daêsam oc sêhu mêtê atac whiŋ asidôwai-ŋga siŋ. ¹³ Magoc asa naŋ bu lhac ŋaŋga ma hu aö siŋ dom e ndê têm pacndê, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem iŋ si-ŋga sa. ¹⁴ Ma bêc ŋambu-ŋga oc hôc asê dom, e lau sêhoc ŋawaê ŋayham pi Anötö ndê gôliŋ asê, tôm nom ŋagameŋ sambob, ma lau hoŋ sêŋgô su.”

*Ŋawapac gameŋ Judia-ŋga
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Propet Daniel hoc yom asê gwananŋ su, pi gêŋ sac sambuc* naŋ lau oc sêkêŋ lhac lôm dabuŋ, naŋ oc kôm gameŋ tisac.” (Asa naŋ sam yom dindec, naŋ kôc gauc pi ŋapep, bu ŋahu yêc siŋ dau.) ¹⁶ “Têŋ ndoc mac alic gêŋ sac dinaŋ, naŋ mac lau hoŋ naŋ ambo gameŋ Judia-ŋga alhö api gameŋ lôc-ŋga andi. ¹⁷ Alhö ŋagahô, ma gauc nem mac nem gêŋ daŋ dom. Lau naŋ sêndôc andu ŋasactô, naŋ sêsôc andu ŋalôm bu sêkôc ŋac si gêŋ daŋ sa dom. ¹⁸ Ma ŋac naŋ sêmbo ôm, naŋ bocdinaŋ. Sêkac dau kwi bu sêkôc si gêŋ ŋatô dom. ¹⁹ Oyaê. Lauwhê tidaê, ma ŋac naŋ sêkêŋ su têŋ balêkoc, naŋ oc sêtap ŋawapac atu sa têŋ têm dinaŋ. ²⁰ Ateŋ mbec bu têm ŋawapac-ŋga dinaŋ tap ma sa têŋ ndoc uhô-ŋga me têŋ bêc Sabat-ŋga daŋ dom. ²¹ Bu ŋawapac têm dinaŋ-ŋga oc hôc gêlêc ŋawapac hoŋ su.

Têŋ têm ŋamata-ŋga e meŋ têŋ kwahic dec, ŋawapac atu kainŋ dinaŋ daŋ hôc asê su dom. Ma tiŋambu ŋawapac kainŋ dinaŋ oc hôc asê tiyham dom. ²² Anötö oc tawalô lau naŋ iŋ kêyaliŋ ŋac sa su, ma tu dinaŋ-ŋga iŋ oc kêŋ têm ŋawapac-ŋga dau tiapê. Bu mba, ma têm d au tibaliŋ, goc lau hoŋ oc sêniŋga.

²³ “Têŋ têm dinaŋ, lau daŋ bu sêsôm têŋ mac bu, ‘Alic, Mesaya dec meŋ,’ me ‘Mesaya dau dê,’ naŋ akêŋ whiŋ ŋac dom. ²⁴ Bu lau naŋ sêŋsau bu ŋac Mesaya, ma propet tasan oc sêhoc asê sêmêŋ, ma sêkôm gêŋ dalô atu-tu bu sêŋsau lau. Ma ŋac oc sêŋsahê bu sêtim lau naŋ Anötö kêyaliŋ ŋac sa, naŋ sêwhiŋ. ²⁵ Anŋô ŋapep, bu aö gasôm gêŋ hoŋ dindec têŋ mac gwananŋ. ²⁶ Bocdinaŋ, lau bu sêsôm, ‘Mesaya kêlê mbo gameŋ sawa,’ naŋ asa andi dom. Ma bu sêsôm, ‘Mesaya kelec mbo andu daŋ ŋalôm,’ naŋ akêŋ whiŋ dom. ²⁷ Ŋamalac ndê Atu oc mbu meŋ ŋagahô eŋ, gitôm sickac naŋ gic hep tigeŋ, ma umboŋ ŋasawa sambuc ŋawê sa. ²⁸ Mac bu alic macmponŋ sêŋgihi sêmbo, naŋ aŋyalê bu gêŋ daŋ mbac ndu yêc. Ma bocdinaŋ gêŋ hoŋ dindec kêŋ puc mac pi ndoc Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ-ŋga.”

*Ŋamalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mak 13:24-31; Luk 21:25-33)*

²⁹ “T êŋ ndoc ŋawapac-ŋga dinaŋ pacndê, goc ac oc nem ganduc, ma ayô oc ŋawê sa dom. Gêŋ ti ŋaclai naŋ sêlhac umboŋ oc wiwic sa, ma tata oc sêpeŋ akêŋ umboŋ. ³⁰ Têŋ ndoc dinaŋ lau titonŋ-titonŋ nom-ŋga hoŋ oc sêlic gêŋ dalô yêc umboŋ, naŋ kêŋ puc ŋac bu Ŋamalac ndê Atu oc mbu meŋ, ma ŋac hoŋ oc sêtaŋ daŋgibo atu. Ma ŋac oc sêlic Ŋamalac ndê Atu dau meŋ ndôc dao ŋahô ti ŋawasi ma ŋaclai atu. ³¹ Goc iŋ oc êŋkiŋ iŋ ndê aŋela sêndic dahuc taŋ atu, ma sêsa sêtêŋ nom ŋabatiŋ ti undambê

* **24:15** Alic Dan 9:27; 11:31; ma 12:11. Daniel ndê yom hêganônŋ anötö tasanŋ Seus ndê gwam naŋ Antiokus Epipanes kêŋ kalhac lôm dabuŋ têŋ yala 168BC. Yisu ndê yom tôc asê bu gêŋ kainŋ dinaŋ oc hôc asê tiyham têŋ têm ŋambu-ŋga. Lau ŋatô gauc gêm bu yom dau hêganônŋ lau Rom-ŋga naŋ seŋ lôm dabuŋ popoc têŋ yala 70AD. Ma lau ŋatô gauc gêm bu yom dau hêganônŋ gêŋ naŋ sêto yom pi yêc 2 Tes 2:4; ma Rev 13:14-15.

ṅabatinṅ honṅ, bu sêndic lau nanṅ inṅ kêyalinṅ ṅac sa su, nanṅ sa.

³² “Gauc nem a lanṅ. Têṅ ndoc mac alic ṅalauṅ wakuc bu lêc, nanṅ anyalê bu ndoc ac-ṅga meṅ kêpinṅ. ³³ Ma bocdinaṅ têtṅ ndoc mac alic gêtṅ nanṅ aô gasôm yom pi, nanṅ anyalê bu ṅamalac ndê Atu ndê bêc mbu meṅ-ṅga meṅ kêpinṅ su, gitôm inṅ meṅ kalhac gatam nem andu-ṅga. ³⁴ Yomandô! Lau têtṅ dinaṅ-ṅga oc sêmbac ndu dom e gêtṅ honṅ dinaṅ hôt asê. ³⁵ Undambê ti nom oc niṅga, magoc aneṅ yom danṅ oc niṅga dom. Gêtṅ honṅ oc ṅandô sa têtṅ aô gasôm.”

Lau danṅ sêṅyalê Yisu ndê bêc mbu meṅ-ṅga dom

(Luk 17:26-36)

³⁶ Ma Yisu sôm, “ṅamalac danṅ kêyalê bêc me acgatu nanṅ ṅamalac ndê Atu oc mbu meṅ, nanṅ dom. Anṅela undambê-ṅga sêṅyalê dom, ma Anôtô ndê Atu kêyalê dom. Damba tawasê kêyalê. ³⁷ Têtṅ ndoc ṅamalac ndê Atu mbu meṅ, nanṅ lau oc sêmbo têtṅ lau sêmbo têtṅ Noa ndê têtṅ. ³⁸⁻³⁹ Têtṅ ndoc dinaṅ, lau sêṅlhinṅ dau sinṅ ma seṅ ti sêṅôm gêtṅ, ma sem dandi e Noa sôt wanṅ gi, ma bu suṅ meṅ ma seṅ ṅac honṅ su sinṅga. Ma lau nom-ṅga oc sêmbo ṅalêṅ tigenṅ dinaṅ, têtṅ ṅamalac ndê Atu ndê bêc mbu meṅ-ṅga. ⁴⁰ ṅgac lu oc sêkôm gwelenṅ sêmbo ôṅ, ma Anôtô oc kôt inṅlu si danṅ sa, ma hu danṅ sinṅ. ⁴¹ Ma awhê lu oc sêndê gêtṅ sêmbo, ma inṅ oc kôt danṅ sa, ma hu danṅ sinṅ.

⁴² “Bocdinaṅ amasaṅ daôm ṅapep, bu mac am gauc bêc bocke mac nem Pômdau oc mbu meṅ. ⁴³ Gauc nem yom dindêc. Andu ṅadau danṅ, bu êṅyalê ndoc nanṅ ṅgac kaṅ danṅ oc meṅ, nanṅ inṅ oc yob inṅ ndê andu bu ṅgac kaṅ dau sôt meṅ dom. ⁴⁴ Ma bocdinaṅ, amasaṅ daôm têtṅ bêc honṅ, bu ṅamalac ndê Atu oc mbu meṅ têtṅ ndoc nanṅ mac akêtṅ batam, nanṅ dom.”

Yom gôlinṅ pi ṅgac akiṅ ṅayham ma sac
(Luk 12:42-46)

⁴⁵ Ma Yisu sôm, “ṅgac akiṅ ṅayham ma ti gauc, inṅ ṅgac kaiṅ bocdec. Inṅ ndê ṅadau bu lhô têtṅ gameṅ danṅ ndi, goc inṅ oc kêtṅ inṅ yob lau akiṅ ṅatô, ma kêtṅ gêtṅ

daneṅ-ṅga têtṅ ṅac têtṅ ṅandoc. ⁴⁶ Ma têtṅ ndoc ṅadau mbu meṅ, ma tap inṅ sa kôm inṅ ndê gwelenṅ ṅapep mbo, nanṅ inṅ oc lic inṅ ṅayham ma kôm ṅayham têtṅ inṅ. ⁴⁷ Yomandô! ṅadau oc kêtṅ inṅ yob inṅ ndê wapa honṅ. ⁴⁸ Magoc ṅgac akiṅ sac oc sôm têtṅ dau, ‘Aneṅ ṅadau oc mbu meṅ ṅagahô dom.’ ⁴⁹ Goc inṅ oc ndic lau akiṅ ṅatô, ma sa ndi nôṅ ti neṅ gêtṅ whinṅ lau nanṅ sêṅôm gêtṅ êṅinṅ ṅac-ṅga ṅapaṅ. ⁵⁰ ṅadau oc mbu meṅ hôt asê têtṅ bêc ti acgatu nanṅ ṅgac akiṅ dau kêtṅ bata, nanṅ dom. ⁵¹ Ma inṅ oc kêtṅ ṅagêyô sac sambuc têtṅ inṅ, ma soc inṅ su ndi mbo whinṅ lau sêtṅim yom lau-ṅga. Yêc dindê lau oc sêṅsahê ṅandê atu e sêtṅanṅ ma lhô êṅsinṅ pi dau ṅapaṅ.”

25

Yom gôlinṅ pi lauwhê akiṅ amanṅlu

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinṅ danṅ bocdec bu, “Têtṅ ndoc ṅamalac ndê Atu mbu meṅ bu nem gôlinṅ gêtṅ honṅ, nanṅ lau ṅatô oc sêmasaṅ dau ṅapep, ma lau ṅatô oc mba. Oc têtṅ lauwhê akiṅ amanṅlu nanṅ sêkôt si lam ma sêsa si bu sêhônṅ ṅgac nem awhê-ṅga, nanṅ sêkêtṅ bata bu oc meṅ. ² ṅac si amandaṅ ṅac lauwhê tigauc, ma amandaṅ ṅac lauwhê gauc mbasi. ³ Lauwhê gauc mbasi dinaṅ sêkôt si lam, magoc sêkôt buya ṅatô whinṅ dom. ⁴ Ma lauwhê tigauc sêkôt si lam, ma sêkôt buya ṅatô sip bu akôp tôhônṅ. ⁵ ṅac sêhônṅ ṅgac nem awhê-ṅga sêmbo, magoc inṅ hôt asê ṅagahô dom e ṅac kwapac sa, ma sêyêc bêc.

⁶ “Timaniṅhu goc ṅgac aheṅ-ṅga danṅ ta yom bocdec bu, ‘Oê! ṅgac dau meṅ! Asa andi ma akôt inṅ sa.’ ⁷ Goc lauwhê akiṅ sêtisa, ma sêmasaṅ ṅac si lam. ⁸ Ma amandaṅ gauc mbasi dinaṅ sêndac lauwhê tigauc bocdec, ‘Akêtṅ buya ṅatô têtṅ yac, bu yac mba lam sêmbac.’ ⁹ Magoc ṅac sêṅ yom ma sêṅôm, ‘Mba! Mboe buya oc têtṅ yac honṅ dom. Magoc mac andi alic lau nanṅ sêkêtṅ buya tu lau sêṅemlhi-ṅga, ma anemlhi nem.’ ¹⁰ Magoc têtṅ ndoc sêlhô si bu sêṅemlhi buya, goc ṅgac nem awhê-ṅga meṅ hôt asê. Ma lauwhê akiṅ nanṅ sêmasaṅ dau

gwanan, nan sêwhin in sêsôc in ndê gameŋ si, bu sêneŋ mwasiŋ awhê-ŋga. Goc in gic gatam ahuc. ¹¹ Tiŋambu lauwê akiŋ gauc mbasi dinaŋ sêmbu sêmeŋ ma sêmbwêc, 'Ŋadau! Ŋadau! Lêc gatam su têtŋ yac.' ¹² Magoc ŋadau sôm, 'Mba! Aö wasôm yomandô bu kayalê mac dom!' " ¹³ Yisu gic bata yom gôliŋ dinaŋ ma sôm, "Boc-dinaŋ anem ali ma ayob daôm ŋapep, bu mac aŋyalê bêc ti acgatu nan aö oc wambu wameŋ, nan dom."

*Yom gôliŋ pi mone gol
(Luk 19:12-27)*

¹⁴ Ma Yisu sôm yom gôliŋ dan tiyham pi têtŋ ŋambu-ŋga bocdec bu, "Ŋgac tiwaê dan bu sa têtŋ gameŋ baliŋ dan ndi. Bocdinaŋ in mbwêc in ndê lau akiŋ, ma kêŋ ndê gêtŋ ŋatô têtŋ ŋac bu sêyob e in mbu meŋ. ¹⁵ In kêŋ mone gol nan sêsam bu talent* têtŋ ŋac, kêkuc ŋac si licwalô ti ŋac si gauc. In kêŋ talent amandan têtŋ ŋgac dan, ma talent lu têtŋ dan, ma talent tigen têtŋ dan. Goc in hu ŋac siŋ ma kölhö gi. ¹⁶ Ma ŋgac akiŋ nan kôc mone amandan, nan gi kôm gwelen pi mone dau e t ap mone amandan tiyham sa. ¹⁷ Ma in nan kôc mone lu nan kôm boc-dinaŋ, ma tap mone lu tiyham sa. ¹⁸ Magoc ŋgac nan kôc mone tigen, nan sa gi kwê sê dan ma siŋ ŋadau ndê mone kwi yêc sê dau ŋalôm.

¹⁹ "Ŋasawa hic baliŋ gi su, goc lau akiŋ dinaŋ si ŋadau mbu meŋ, ma bu ŋgô ŋac si yom pi mone dau. ²⁰ Ma ŋgac nan kôc mone amandan, nan kôc amandan nan in tap sa, nan whin ma sôm, 'Pômdau, am kêŋ mone amandan têtŋ aö gayob, ma lic, aö gakôc amandan tiyham.' ²¹ Goc ŋadau sôm, 'O aneŋ ŋgac ŋayham, am kôm ŋayham. Am yob gêtŋ amandan ŋapep, dec wakêtŋ am yob gêtŋ daêsam. Mweŋ ma mbo whin aö ti atac ŋayham.' ²² Ma ŋgac akiŋ nan kôc mone lu, nan meŋ ma sôm, 'Pômdau, am kêŋ mone lu têtŋ aö gayob, ma aö gakôc mone lu tiyham whin.' ²³ Ma ŋadau sôm, 'O aneŋ ŋgac akiŋ ŋayham, am kôm ŋayham. Am

yob gêtŋ lu ŋapep, dec wakêtŋ am yob gêtŋ daêsam. Mweŋ ma mbo whin aö ti atac ŋayham.'

²⁴ "Têtŋ dinaŋ ŋgac nan kôc mone tigen, nan meŋ ma sôm, 'Pômdau, aö kayalê bu am ŋgac lêtê-ŋga dom, ma bu am oc kêŋ batam bu ndic gêtŋ ŋandô sa yêc gameŋ nan am daôm kêbalip gêtŋ ŋawhê me sô gêtŋ dom. ²⁵ Bocdinaŋ aö gatôc dauŋ ma kasalê lêtŋ bu am nem mone niŋga dom, dec gasa ga gasiŋ kwi yêc nom ŋalôm. Lic, gêtŋ dau kelec.' ²⁶ Goc ŋadau ô yom ma sôm, 'Am ŋgac sac solop! Am ŋgac oyom. Am kêyalê su bu aö oc wandic gêtŋ ŋandô sa yêc gameŋ nan aö gasô gêtŋ dom. ²⁷ Bocdinaŋ am gitôm bu kêŋ aneŋ mone têtŋ lau sêyob mone-ŋga bu sêyob e aö wambu wameŋ, dec oc tôm bu sêkêtŋ mone ŋagec sac mone dau ŋahô, ma aö wakôc hoŋ sa.' ²⁸ Goc ŋadau sôm têtŋ in ndê lau ŋatô, 'Akôc mone su yêc in, ma akêtŋ têtŋ ŋgac nan kôc mone amanlu. ²⁹⁻³⁰ Ma atiŋ ŋgac akiŋ sac dindéc sa awê ndi bu mbo gameŋ ŋasec-ŋga nan lau sêtaŋ, ma ŋalhô êŋsiŋ pi dau. Bu asa nan yob gêtŋ nan gakêtŋ sip in amba, nan ŋapep, nan wakêtŋ gêtŋ ŋatô tiyham têtŋ in whin, ma in ndê gêtŋ oc ti daêsam. Magoc asa nan yob ndê gêtŋ ŋapep dom, nan wakôc in ndê gêtŋ hoŋ su.' "

*Pômdau oc whê lau kôc têtŋ bêc
ŋambu-ŋga*

³¹ Goc Yisu sôm, "Têtŋ ndoc Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ whin aŋela hoŋ, nan in oc ndöc in ndê pôtŋ kiŋ-ŋga ti in ndê ŋaclai ma ŋawasi atu undambê-ŋga. ³² Ŋac oc sêndic ŋamalac hoŋ sa sêlhac in aŋgô-ŋga. Ma in oc whê ŋac kôc gitôm ŋgac yob domba-ŋga, nan whê in ndê domba ti naniŋ kôc. ³³ In oc kêŋ domba sêlhac in amba andô-ŋga, ma naniŋ sêlhac gasê-ŋga.

³⁴ "Dec Kiŋ atu dau oc sôm têtŋ lau nan sêlhac in amba andô-ŋga, 'Ameŋ mac lau nan Damaŋ gêlic mac ŋayham. Ma andöc mac nem malam yêc gameŋ undambê-ŋga, nan Damaŋ kêmasaŋ tu mac-ŋga têtŋ ndoc in kêŋ undambê ma nom. Dinaŋ ti

* **25:15** Alic yom pi talent yêc Mat 18:24.

mac nem gêñ lêñsêm. ³⁵ Yom dinañ ña-ñandô in bocdec. Têñ ndoc aö gêñ yô aö, nañ mac akêñ gêñ aö gañ. Ma têtñ ndoc bu yô aö, nañ mac akêñ bu têtñ aö ganôm. Aö ñgac apa, ma mac akôc aö sa ma ayob aö. ³⁶ Aneñ ñakwê mba, ma mac akêñ têtñ aö. Aö gêmback, ma mac am yaom aö. Aö gandöc gapocwalô, ma mac ameneñ ac aö kési.’

³⁷ “Ma têtñ dinañ lau gitêñ oc sêo yom ma sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têtñ nde yac alic am gêñ yô am me bu yô am, ma yac akêñ gêñ daneñ-ña me bu têtñ am? ³⁸ Ma têtñ nde yac alic am ñgac apa, ma akôc am sa, me am pônnda ñakwê, ma akêñ têtñ am? ³⁹ Ma têtñ nde yac alic am gêmback me am ndöc gapocwalô, dec yac ameneñ alic am?’ ⁴⁰ Goc Kiñ atu dau oc ô yom ma sôm, ‘Alic lau sêkêñ whiñ-ña hoñ nañ sêti aneñ asini ti lhuñwêi. Yomandô wasôm têtñ mac, bu gêñ bocke nañ mac akôm têtñ ñac si ñamalac tiwaê me ñamalac waêm-ña dan, nañ gitôm mac akôm têtñ aö dauñ.’

⁴¹ “Goc in oc sôm têtñ lau nañ sêlhac in amba gasê-ña, ‘Mac lau atap Anötô ndê atac ñandê sa-ña! Alhö su yêc aö, asip ya nañ sa ñapañ andi. Ya dau, Anötô kêmasañ gic Sadañ ti in ndê añela sac ñawaê. ⁴² Yom dinañ ña-ñandô in bocdec. Aö gêñ yô aö, magoc mac akêñ gêñ daneñ-ña têtñ aö dom. Ma bu yô aö, magoc mac akêñ têtñ aö dom. ⁴³ Aö ñgac apa, magoc mac akôc aö sa dom. Aö gapônnda ñakwê, ma mac akêñ têtñ aö dom. Aö gêmback, ma gandöc gapocwalô, magoc mac ameneñ alic aö dom.’

⁴⁴ “Ma ñac oc sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têtñ nde yac alic am gêñ yô am, bu yô am, am ñgac apa, am pônnda ñakwê, gêmback kôm am, me am ndöc gapocwalô, ma yac am am sa dom?’ ⁴⁵ Ma in oc sôm, ‘Yomandô wasôm têtñ mac, bu têtñ ndoc mac alic aneñ lau tiwaê me lau waêm-ña dan nañ pônnda dau, magoc am in sa dom, nañ gitôm mac am aö dauñ sa dom.’

⁴⁶ “Têtñ dinañ in oc êñkiñ ñac sêtêñ gameñ sêhoc ñandê-ña sêndi, bu sêmbo ñapañ. Magoc lau gitêñ in oc kôc ñac sa sêndöc tali ñapañ.”

26

Lau bata sêkic yom bu sêndic Yisu ndu (Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

¹ Yisu sôm yom hoñ dinañ su, goc sôm têtñ in ndê ñgacsêñomi, ² “Bêc lu yêc dôn yêc tu lau Israel-ña sêlic om atu †Pasowa-ña. Ma lau oc sêkêñ Ñamalac ndê Atu sip lau amba, bu sêndic in ndu pi a gicso dau.”

³ Têtñ ndoc dinañ dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-ña sic dau sa sêmbo †dabuñsiga ñamata-ña Kayapas ndê andu. ⁴ Ma ñac sêñsalê lêtñ bu sêkôc Yisu dôn gelec ma sêndic in ndu. ⁵ Magoc ñac sêsôm, “Dakôm têtñ Mwasiñ Pasowa-ña ñandoc dom, mbo lau daêsam nañ sêmbo Jerusalem tu Pasowa-ña, nañ oc sêlic ma sêli dau sa.”

Awhê dan gêm oso Yisu (Mak 14:3, 9; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)

⁶ Tiñambu Yisu mbo whiñ ñgac dan ñaê Saimon yêc malac Betani. Muñ-ña in ñgac ti gêmback leprasi. ⁷ Yisu ndöc tebo, ma awhê dan meñ kôc bu ñamalu ñayham nañ ñaôli atu sip kac dan, ma kêc pi in ñagôlôn. ⁸ Yisu ndê ñgacsêñomi sêlic gêñ dinañ ma tac ñandê. Ma sêsôm têtñ dandi, “Tu sake-ña in kêyain gêñ ñamalu ñayham dinañ? ⁹ Gitôm bu dakêñ têtñ lau sênemlhi ña-awa atu, goc dakêñ têtñ lau ñalôm sawa.”

¹⁰ Yi su kêyalê bu ñac sêsôm yom dinañ, goc sôm, “Akêñ ñawapac têtñ in dom! In kôm gêñ ñayham kêlêc têtñ aö.

¹¹ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhiñ mac ñapañ. Tigeñ aö oc wambo wawhiñ mac ñapañ dom. ¹² In kêc gêñ ñamalu dec pi aö, tôm in kêmasañ aö neñ ñamlic gwanañ tu sêñsuhun aö-ña. ¹³ Yomandô aö wasôm têtñ mac, bu tiñambu lau oc sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gameñ hoñ, ma têtñ dinañ ñac oc sêsôm yom pi gêñ nañ awhê dindac kôm, ma lau oc gauc nem in.”

Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê (Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Têtñ dinañ ñgacsêñomi ¹² si dan, ñgac nañ sêsam bu Judas Iskeriot, nañ têtñ dabuñsiga atu-tu gi, ¹⁵ ma ndac, “Aö

bu wahoc Yisu asê têt mac, goc mac oc akêt sake têt aö?" Dec sêlic ñayham ma semlhi in ña mone silba 30. ¹⁶ Ma Judas gic hu kêsâlê lêt tu bu hoc Yisu asê-nga.

*Sêmasañ Mwasinj Pasowa-nga
(Mak 14:12-16; Luk 22:7-13)*

¹⁷ Têt †Mwasinj Bolom Yist Mba-nga ñabêc ñamata-nga, nañ ñgacsêñomi sêtêt Yisu si, ma sêndac in bocdec bu, "Am tac whin bu yac amasañ gameñ tu daneñ Mwasinj Pasowa-nga yêc nde?"

¹⁸ Goc in sôm yom pi ñgac malac Jerusalem-nga dañ, ma kêkin ñac sêtêt in si ma sôm, "Asôc malac ma atêt ñgac dau andi, ma asôm têt in, 'Yac mba kêdôhônwaga sôm bu in ndê têt men kêpin su. Ma in bu neñ Mwasinj Pasowa-nga whin in ndê ñgacsêñomi yêc am nem andu.' " ¹⁹ Bocdinañ ñgacsêñomi sêkôm têt in sôm têt ñac, ma sêmasañ Pasowa.

*Yisu sôm bu ñgac dañ oc hoc in asê
(Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)*

²⁰ Têt ôbwêc dinañ, Yisu ti ndê ñgacsêñomi 12 sêtêt andu dau si, ma sêndôc sêwhin dau. ²¹ Ñac señ gêt sêmbo, ma in sôm, "Yomandô aö wasôm têt mac bu mac nem dañ oc hoc aö asê." ²² Yom dau kôm ñac sêsö ma ñalôm ñawapac atu, ma ñac tigen-tigen sêsôm têt in, "Pômdau, mboe aö, a?" ²³ Ma Yisu ô yom ma sôm, "In ñgac nañ alu añ gêt sip pele tigen, nañ oc hoc aö asê. ²⁴ Gêt dau oc ñandô sa pi Ñamalac ndê Atu, têt yom nañ sêto yêc. Tigen ñgac nañ bu hoc aö asê, nañ oc tap ñawapac atu sa, ma tu dinañ-nga in dinda bu kôc in dom, dec oc ñayham." ²⁵ Goc Judas, nañ oc hoc in asê, nañ sôm, "Kêdôhôn-waga, mboe aö, a?" Ma Yisu sôm, "Têt nañ am daôm sôm."

*Yisu gic hu Mwasinj Dabun
(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20)*

²⁶ Têt ndoc ñac señ gêt sêndôc, nañ Yisu kôc bolom, gêt danje ma pô kôc-kôc. Goc in kêt têt ñgac-sêñomi ma sôm, "Akôc loc ma aneñ. Aö neñ ñandô dau dec." ²⁷ Goc in kôc laclu wain-nga dañ ma gêt danje, ma kêt têt ñac ma sôm, "Mac hoñ akôc loc anôm. ²⁸ Aneñ dac wamatiñ pwac-nga dau dec. Wakêc

sin tu wasuc lau daêsam si sac kwi-nga. ²⁹ Aö wasôm têt mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e wanôm wawhin mac têt ndoc Damañ ndê gôlin meñ sa tiawê."

³⁰ Tinambu ñac sem wê dañ ma sêsa sêtêt Lôt Olib si.

*Yisu sôm gwanaj bu Pita oc sêc in ahuc
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³¹ Ma Yisu sôm têt ñac, "Tu gêt nañ oc hôt asê aö têt ôbwêc dindec-nga, dec mac hoñ oc ahu aö sin, têt yom nañ sêto yêc bocdec bu, 'Aö wandic ñgac yob domba-nga, ma domba oc sêlhö babalip.'

³² Magoc tinambu aö oc watisa tiyham, ma wamuñ mac watêt gameñ Galili-nga wandi." ³³ Ma Pita ô yom ma sôm, "Lau hoñ bu sêhu am sin, magoc aö oc wahu am sin dom." ³⁴ Goc Yisu sôm, "Aö wasôm yom ñandô têt am, têt ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö muñ, nañ goc dalec oc tañ." ³⁵ Magoc Pita sôm têt in, "Mba! Gitôm sêndic aö ndu wawhin am, aö oc wasêc am ahuc dom!" Ma ñgacsêñomi hoñ sêsôm yom kain tigen.

*Yisu teñ mbec mbo ôm Getsemani
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)*

³⁶ Goc Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêtêt gameñ nañ sêsam bu Getsemani, nañ si. Ma in sôm têt ñac, "Andôc dec ma aö wasa dê wandi ma wateñ mbec." ³⁷ Goc in kôc Pita, ma Sebedi ndê atu lu sêwhin in si. Têt ndoc dinañ in ndê ñalôm ñawapac atu ma kedehe in. ³⁸ Ma in sôm têt ñac, "Aö neñ ñalôm kêsahê ñawapac atu, kêpin bu oc wambac ndu. Andôc dec ma anem ali awhin aö." ³⁹ Goc in hu ñac sin ma sa ahic gi, ma hu dau añgô andô têt nom, ma teñ mbec bocdec bu, "Damañ, aö wandac am bu nditôm, nañ goc kôc laclu ñawapac-nga dindec su yêc aö. Magoc êmkuc aö neñ atac whin dom, kôm têt am daôm nem atac whin bu kôm."

⁴⁰ In teñ mbec su, goc tisa ma mbu têt ñgacsêñomi tö dinañ gi, ma gêt ñac sêyêc bêt sêyêc. In uñ ñac sa, ma ndac Pita, "Bocke? Mac atôm dom bu anem ali awhin aö gitôm acgatu ñasawa dañ, a? ⁴¹ A nem ali, ma atêt mbec bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm lichâlê,

tigenj ñamlic kwapac.” ⁴² Goc in sa gi ma tenj mbec tiyham ma sôm, “Damanj, am bu kôc ñawapac dindec su yêc aô dom, nanj aô wahôc, ma wakôm am nem yom ñandô sa.” ⁴³ Inj tenj mbec dau pacndê, ma mbu gi tiyham ma gêlic ñac sêyêc bêc sêyêc. Ñac tandô hê ñac sa ñandô. ⁴⁴ Dec inj hu ñac sinj ma sa gi tenj mbec tidim tônia, ma sôm yom tigenj dinañ tiyham.

⁴⁵ Pacndê, ma inj mbu têtj ñgac-sênjomi gi, ma sôm têtj ñac, “Tu sake-ña mac ayêc bêc ma anjwanj daôm ñapanj? Anjô su nanj! Sêhoc Ñamalac ndê Atu asê su, ma ndoc meñ sa bu sêkênj inj sip lau sac amba. ⁴⁶ Atisa ma dandi, bu ñgac nanj hoc aô asê dec meñ su.”

Sêkôc Yisu dônj

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:1-11)

⁴⁷ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma Judas, ñgacsênjomi 12 si danj, meñ hóc asê whinj lau daêsam nanj sêkôc bienj baliñ ti sinj. Dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-ña sênkinj lau dau sêwhinj Judas. ⁴⁸ Judas kênj puc ñac gwananj su bocdec bu, “Ñgac nanj mac anjalê, nanj aô wanjutô inj tu bu watôc inj asê, ma mac akôc inj dônj.” ⁴⁹ Bocdinañ inj têtj Yisu gi, ma sôm, “Ôbwêc, Kêdôhônjwaga,” ma ñgutô inj. ⁵⁰ Ma Yisu sôm, “Anej silip, gêtj nanj am gauc gêm bu kôm, nanj kôm.” Têtj dinañ lau nanj sêwhinj Judas, nanj sêtêtj Yisu si ma sêkôc inj dônj. ⁵¹ Goc Yisu ndê ñgacsênjom danj puc inj ndê bienj sa, ma pa dabuñ-siga ñamata-ña ndê ñgac akinj ndê danjalaunj danj su. ⁵² Magoc Yisu sôm têtj inj, “Kênj nem bienj mbu sip ñapanj tiyham. Asa nanj kôc bienj sa tu ndic lau-ña, nanj oc sêndic inj ndu ña bienj. ⁵³ Anjalê ñapep bu oc tôm bu aô wateñ Damanj ma inj oc kênj anjela tausen ma tausen sêmenj ñagahô ma sênem aô sa. ⁵⁴ Tigenj aô bu wateñ bocdinañ, dec gêtj nanj sêto yêc munj su, nanj oc ñandô sa ñalênj nde?”

⁵⁵ Goc Yisu sôm têtj lau daêsam dinañ, “Bocke dec mac akôc bienj ti wapa sinj-ña, ma asa amenj bu akôc aô dônj gitôm ñgac kanj danj? Tôm bêc honj aô gandôc ti kadôhônj lau gambo lôm dabuñ

ñabatêmndô, magoc mac akôc aô dônj dom. ⁵⁶ Tigenj gêtj honj dindec hóc asê bu kôm yom nanj lau propet sêto pi aô munj su, nanj ñandô sa.” Têtj dinañ Yisu ndê ñgacsênjomi honj sêhu inj sinj ma sêlhô si.

Lau bata Israel-ña sêmatôc Yisu

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

⁵⁷ Lau nanj sêndôhônj yomsu ti lau bata Israel-ña sêkac dau sa su ma sêhônj sêmbo dabuñsiga ñamata-ña Kayapas ndê andu. Ma lau nanj sêkôc Yisu dônj, nanj sêwê inj sêtêtj andu dau si. ⁵⁸ Pita kêsêlêñ kêkuc Yisu mbo ahê e hóc asê dabuñsiga ñamata-ña ndê andu. Goc inj sôc gi ndôc andu ñatunlôm whinj lau sinj sêyob lôm dabuñ-ña ñatô, bu lic gêtj bocke oc hóc asê Yisu.

⁵⁹ Dabuñsiga atu-tu ma lau bata honj nanj sêndôc †Sanedrin si tonj, nanj sênjalê yom tu sênjgôlinj pi Yisu-ña ma sêkênj inj sip lau Rom-ña amba bu sêndic inj ndu.

⁶⁰ Lau tasanj daêsam sêtisa ma sêsôm yom tasanj pi inj, magoc yom ñandô bu sênjgôlinj pi inj, nanj sêtap danj sa dom. Tinjambu ñac si lu sêtisa, ⁶¹ ma sêsôm, “Inj ñgac dec sôm bu inj gitôm bu señ Anötô ndê lôm dabuñ su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö.” ⁶² Goc dabuñsiga ñamata-ña tisa ma sôm têtj Yisu, “Am ñgô yom dê sênjgôlinj pi am, me? Am bu ô yom, me mba?” ⁶³ Magoc Yisu gêm dônj. Ma dabuñsiga dau sôm, “Sôm yom ñandô yêc Anötô Tali anjô-ña! Sôm asê têtj yac bu am Mesaya, Anötô ndê Atu, me mba?” ⁶⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm nanj am sôm. Tigenj aô wasôm têtj mac honj, tinjambu mac oc alic Ñamalac ndê Atu ndôc Anötô Ñaclai Ñadau ndê andônia, ma sip meñ ndôc dao ñahô.”

⁶⁵ Têtj ndoc dabuñsiga ñamata-ña ñgô yom dinañ, nanj tac ñandê atu dec kêc dau ndê ñakwê kic ma sôm, “Inj ndê yom pi dau dê sac sambuc. Mac honj anjô su. Yac dapônnda yom danj tu tanjgôlinj pi inj-ña dom. ⁶⁶ Mac gauc gêm sake?” Ma sêo yom ma sêsôm, “Inj mbac ndu manj.” ⁶⁷ Ma sêhê gasôp p i inj anjô andô, ma sênjgulunj amba ma sêpênj inj. Ma lau ñatô sêtap inj, ⁶⁸ ma sêsôm, “Am Mesaya, a?

Am bu propet, dec sôm asê bu asa tap am?"

*Pita sêc Yisu ahuc
(Mak 14:66-72; Luk 22:55-62; Jon 18:15-18, 25-27)*

⁶⁹ Têj têt dinan Pita ndöc andu dau namakê, ma awê akih dan têt in gi, ma sôm, "Am ngac nan kêkuc Yisu Galili-nga whin." ⁷⁰ Magoc in pa dau yêc nac hon angô-nga ma sôm, "Mba! Aö kayalê am nem yom nahu dom."

⁷¹ Goc in sa gi kalhac gatam. Ma bawhê dan gêlic in ma sôm têt lau, "In ngac dê, in ngac dan nan kêkuc Yisu Nasaret-nga." ⁷² Ma Pita pa dau tiyham ma sôm yom nannga, "Yom nandô! Aö kayalê in dom!" ⁷³ Nasawa sau nan sêlhac dinan, sêtêt Pita si ma sêsôm, "Lau nan sênkuc in, nan si dan am! Yomandô! Am sôm yom na awa nan gi tap lau Galili-nga dinan si sa." ⁷⁴ Goc in sôm, "Mba! Aö bu wasôm yom tasan, nan Anötö ndic aö. Aö kayalê in dom andô!" Ma ngahô dalec tan. ⁷⁵ Dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bocdec, "Am oc sêc aö ahuc tidim tö, goc dalec oc tan." Goc in kölhö sa awê gi, ma tan dau ndu.

27

*Sêwê Yisu têt Pailot gi
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32)*

¹ Têt bêbêc ganduc dabun-siga atu-tu ti lau bata Israel-nga hon si nalôm pitigen bu sêndic Yisu ndu. ² Goc sêsô in amba dön, ma sêwê in gi ma sêkêj in sip Pailot amba. Pailot in Rom si gôlinwaga nan gêm gôlin gamej Judia-nga.

Judas kin dau ndu

³ Têt ndoc Judas gêlic gêt dinan, ma ngô bu sêsôm tidôn bu sêndic Yisu ndu, nan in nalôm nawapac bu in hoc in asê. Goc in kêt mone silba 30 dinan mbu têt dabun-siga atu-tu ti lau bata gi. ⁴ Ma in sôm, "Aö gakôm so, bu aö gahoc ngac gitêt dan asê, ma oc sêkêc in ndê dac sin." Ma nac sêô in awa ma sêsôm, "Tu sake-nga am sôm têt yac? Am daôm nem nawapac!"

⁵ Dec Judas kêbalin mone dau yêc lôm dabun namakê, ma sa gi kin dau ndu. ⁶ Ma lau dabun-siga dau sêsôm, "Dac hi mone dindec ahuc, ma yac bu dakêt sip apa da-nga yêc lôm dabun, dec oc daso yomsu." ⁷ Goc sêsôm yom tidôn bu sêkêc mone dau ma sênemlhi ngac pec lôn-nga ndê nom dan, ma sênyalin nom dau sa ti lau apa si ôm sêhôn-nga. ⁸ Tu dinan-nga lau têt dindec-nga sêsam gamej dau bu 'Nom ti Dac.' ⁹ Bocdinan yom nan propet Jeremaya sôm, nan dec nandô sa. Sêto yom dau yêc bocdec bu:

Lau Israel-nga sêkêc mone silba 30 nan sênyalin sa ti in ndê naöli, nan sa, ¹⁰ ma semlhi ngac pec lôn-nga ndê nom, tôm Pômdau kêt yatu aö. [*Sek 11:12-13*]

*Pailot kêsü Yisu
(Mak 15:2-15; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)*

¹¹ Sêkêj Yisu kalhac gôlinwaga Pailot angô-nga, ma in ndac Yisu, "Am lau Israel si Kin, a?" Ma Yisu ô yom ma sôm, "Tôm nan am daôm sôm." ¹² Têt dinan dabun-siga atu-tu ma lau bata Israel-nga sêngôlin yom pi in, magoc in ô nac si yom dom. ¹³ Goc Pailot ndac in, "Am ngô yom nan sêngôlin pi am, me mba?" ¹⁴ Magoc Yisu ô yom nan sêngôlin pi in, nan dan dom. Ma tu dinan-nga Pailot hêdaê nandô.

¹⁵ Tôm yala hon, têt ndoc lau Israel sêndê Mwasi Pasowa-nga, nan Pailot kêkuc lêt dan bocdec bu. Lau Israel-nga oc sêndac ngac gapocwalôn-nga dan, dec in oc êngapwêc in su têt nac. ¹⁶ Têt ndoc dinan ngac dan ndöc gapocwalôn. In ndê naê Barabas, ma lau hon sênyalê bu in ngac sac sambuc. ¹⁷ Goc Pailot ndac lau daêsam dinan bu, "Mac atac whin bu wahu asa sin têt mac? Barabas, me Yisu nan sêsam bu Kilisi?"

¹⁸ Pailot kêyalê bu lau dabun-siga dau sem lêmun Yisu nambwa, ma tu dinan-nga dec sêkêj Yisu têt in. Bocdinan in gauc gêm bu êngapwêc Yisu su. ¹⁹ Ma gêt dan tiyham. Têt n doc Pailot ndöc in ndê pôn êmatôc yom-nga, nan in ndê awê kêt yom têt in bocdec bu, "Kôm gêt dan

têñ ngac gitêñ dinañ dom, bu kwahic dec aõ gayêc mbê pi in, nañ kôm aneñ ñalôm ñawapac ñandô.”

²⁰ Magoc dabunsigna atu-tu ti lau bata sêli lau ñalôm sa, ma sêndac Pailot bu hu Barabas siñ têtñ ñac, ma ndic Yisu ndu. ²¹ Dec Pailot ndac ñac tiyham, “Mac atac whiñ bu wahu ngac lu dec si asa siñ têtñ mac?” Ma sêsôm, “Barabas!” ²² Goc in ndac, “Bocdinañ aõ wakôm sake têtñ Yisu nañ sêsam bu Kilisi?” Ma ñac hon sêsôm bu, “Ndic in pi a gicso dau ndi.” ²³ Magoc Pailot ndac, “Tu sake-nga? In kôm giso bocke?” Tigen ñac sêmbwêc atu, “Ndic in pi a gicso dau!”

²⁴ Pailot kêyalê bu ñac oc sêsôc in ndê yom ñapu dom, ma ñac sêli dau sa ñandô. Bocdinañ in kôc bu, ma kêgwasiñ amba yêc ñac hon añgô-nga, ma sôm, “Gêñ dec sip mac amam. Aõ wawêkain ñac dindêc ndê dac ñagêyô wawhiñ mac dom.” ²⁵ Ma lau hon sêsôm, “In ndê dac ñagêyô men pi yac ti yac mba balêkoc.”

²⁶ Goc Pailot kêgapwêc Barabas su têtñ ñac, ma kêñ Yisu têtñ in ndê lau siñ-nga bu sêhi in ñamlic ñandê, ma sêndic in ndu pi a gicso dau.

Lau siñ-nga sêsu Yisu susu
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

²⁷ Pailot ndê lau siñ-nga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ña-malac lôm si, goc sêta lau siñ-nga hon sêkac sa sêmen, ma sêngihi in ahuc. ²⁸ Sêkôc in ndê ñakwê baliñ su, ma sêkêñ in sôc ñakwê kokoc baliñ tôm kiñ sêsôc. ²⁹ Ma sêwhê wac kêma ma sêkêñ in uñ gitôm sunsun. Ma sêkêñ a dan in gêm kôm yêc amba andô-nga gitôm kiñ si tôte. Goc sêpôn haduc têtñ in, ma sêsu in susu ma sêsôm, “Ei! Datoc lau Israel si kiñ dindêc sa mañ!” ³⁰ Sêhê gasôp pi in, ma sêkôc a dau su yêc in, ma sic in pi ñagôlôn tidim daêsam. ³¹ Sêsu in susu pacndê, goc sêkac ñakwê dinañ su, ma sêkêñ in sôc dau ndê ñakwê sa tiyham. Goc sêwê in sêsa malac Jerusalem ñamakê si, bu sêndic in ndu pi a gicso dau.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

³² Têtñ ndoc sêwê Yisu sêsa si, nañ sêtap ngac apa dan sa, nañ men akêñ malac Sairin. In ndê ñaê Saimon. Ma sêkac in bu êmbalan Yisu ndê a gicso dau. ³³ Ma ñac si e sêhêc asê gameñ nañ sêsam bu Golgota. (Ñaê dau danem kwi bu ‘Gameñ Ñakêcyha-nga.’) ³⁴ Lau siñ-nga sêkêñ bu ñamakic sip laclhu dan whiñ wain, ma sêkêñ têtñ Yisu nôma. In kêsahê ma tec. ³⁵ Goc ñac sic in pi a gicso dau. Ma tiñambu sêwhê in ndê ñakwê kôc, ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ñakwê bocke. ³⁶ Pacndê su, goc sêndôc sic ma tatiñ in. ³⁷ Ma yom nañ lau bata Israel-nga sêngôliñ pi in, nañ sêto ma sêkêñ kalhac a gicso dau ñahô. Yom dau sôm bu, “Ñgac dindêc in Yisu, lau Israel-nga si Kiñ.”

³⁸ Têtñ bêc dinañ ñac sic ngac kan lu sêpi a gicso dau sêwhiñ Yisu, dan kêgalêñ Yisu ndê andô-nga, ma dan kêgalêñ gasê-nga. ³⁹ Lau nañ sêñsêlêñ si sêmen sêndahiñ ñasu ma sêtan bôlê Yisu. ⁴⁰ Ma sêsôm, “Am ngac nañ sôm bu sen lôm dabun su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tôte. Am bu Anötô ndê Atu, nañ goc nem daôm si ma sip mwen!” ⁴¹ Ma ñalêñ tigen dinañ dabunsigna atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu ma lau bata sengec in. ⁴² Ma sêsôm têtñ dau, “In gêm lau ñatô sa, magoc gitôm dom bu nem dau sa! In lau Israel-nga si Kiñ, a? In bu sip men akêñ a gicso dau men, dec yac oc dakêñ whiñ in. ⁴³ In kêñ whiñ Anötô ma sam dau bu Anötô ndê Atu. Anötô bu tac whiñ in, dec oc nem in si.” ⁴⁴ Ma ngac kan lu nañ sic inlu sêpi a gicso, nañ sêsôm yom kain tigen dinañ pi Yisu.

Yisu mbac ndu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Têtñ ac kac lhu, ñasec atu gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-nga. ⁴⁶ Ma têtñ 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Yom dau danem kwi bu ‘Aneñ Anötô, aneñ Anötô, tu sake-nga am hu aõ siñ?’)

⁴⁷ Lau nanj sêlhac sêmpin, nanj sêngô in napep dom ma sêsôm, "In ta Elaija."

⁴⁸ Ma ngac danj kêtî gi ma kên sôwam danj sip wain namakic, goc sô dôn pi a baliñ danj, ma puc pi Yisu whasun bu in nôm.

⁴⁹ Ma lau natô sêsôm, "Hu in sinj ma dalic. Elaija oc meñ nem in sa, me mba?"

⁵⁰ Têñ dinañ Yisu mbwêc awha atu tiyham, ma mbac ndu. ⁵¹ Têñ ndoc dinañ po baliñ nanj kêgalênj lôm dabunj ñalôm, nanj dau kic gi lu, kalhac ñahô-nga e gi têñ ñapu-nga. Ma tiyhô gêm ma hoc atu-tu daêsam popoc. ⁵² Ma sêhông sêhông kôc, ma lau dabunj daêsam nanj sêmbac ndu su, nanj sêtisa sêmbo tali tiyham. ⁵³ Nac sêsa akênj sêhông sêmênj, ma tiñambu têñ ndoc Yisu tisa su, goc sêsông malac dabunj Jerusalem si, ma sêhoc dau asê têñ lau daêsam sêlic.

⁵⁴ Têñ ndoc ngac bata sinj-nga ti in ndê lau nanj sêyob Yisu sêmbo, nanj sêlic tiyhô ti gênj hoñ dinañ, dec sêtôc dau atu, ma sêsôm, "Yomandô! Ngac dec in Anötô Atu!" ⁵⁵ Ma lauwhê daêsam sêlhac ahê ma sêlic gênj hoñ dinañ. Nac lauwhê nanj sêñkuc Yisu akênj gameñ Galili-nga sêmênj, ma sem akiñ in. ⁵⁶ Maria Magadala, ti Jems lu Joses dinda Maria, ma Sebedi nawhê (Jon lu Jems dinda) sêmbo sêwhin lauwhê dinañ.

Josep kênj Yisu ndê ñamlanj yêc hoc ñasun

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Lau nanj sêñkuc Yisu, nanj si danj in ngac ti lêlôm nanj ndê ñaê Josep, ma in meñ akênj malac Arimatiya. Têñ telha dinañ, ⁵⁸ in têñ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlan. Pailot gôlôc ma kênj yom têñ in ndê lau sinj-nga bu sêhu Yisu ndê ñamlan sinj têñ Josep. ⁵⁹ Dec Josep sa gi, kôc Yisu ndê ñamlan ma kêpanj si ña po ñawasi danj. ⁶⁰ Ma in kôc sa gi ma kênj yêc in dau ndê sêhông, nanj sêlênj gwananj su yêc hoc ñalôm. Ma Josep kêpi hoc atu danj gi ndôc sê awha ahuc, goc kôlhô gi. ⁶¹ Têñ ndoc dinañ Maria Magadala lu awhê danj ñaê Maria, sêndôc sêhông ñamakê ma sêlic.

Lau sinj-nga sêyob sêhông

⁶² Sic Yisu pi a gicso dau têñ bêc nanj lau Israel sêmasanj dau tu Sabat-nga, ma têñ ñagalañsê dabunjsiga atu-tu ti lau Palêsai sêtênj Pailot si. ⁶³ Ma sêsôm, "Ngac atu. Yac gauc gêm yom danj nanj ngac tasanj dau sôm têñ ndoc in mbo tali. In sôm bu mbac ndu ma tiñambu bêc tô niñga in oc tisa tiyham. ⁶⁴ Bocdinañ ndic atu lau bu sêyob sêhông e bêc tô niñga su. Mboe in ndê ngacsênjomi oc sêmênj ma sênem kanj in ndê ñamlan, ma sêsôm têñ lau bu in tisa su. In kêsau lau ma sôm bu in Mesaya dau, magoc ñac bu sêkôm tasanj dau, oc hóc gêlêc tasanj nanj in kôm ñamata-nga, nanj su." ⁶⁵ Goc Pailot sôm têñ ñac, "Akôc lau sinj-nga sa andi, ma akênj ñac sêyob sêhông ñannga." ⁶⁶ Goc sêsa si ma sêsap hoc nanj ti gatam sêhông-nga, nanj dônj ñannga ña a ñakwi bu lau danj sêkac sa dom. Ma sêkênj lau sinj-nga sêyob.

28

Yisu tisa

(Mak 16:1-13; Luk 24:1-12)

¹ Bêc Sabat-nga meñ gi su, ma têñ wake ñabêc ñamata-nga, Maria Magadala lu awhê danj ñaê Maria sêti têñ bêbêc ganduc ma sêsa si bu sêlic sêhông dau. ² Têñ ndoc dinañ tiyhô gêm atu, ma Pômdau ndê añela danj sip akênj undambê meñ, ma kêpi hoc nanj ndôc sê awha ahuc, nanj su, goc pi gi ndôc ñahô. ³ In ndê ñawasi pô gameñ gitôm sickac, ma in ndê ñakwê sêp sambuc. ⁴ Têñ ndoc lau sinj-nga sêlic in, nanj sêtôc dau atu ma sêntitec. Ma ñac tagôlô ma sêhu dau sêyêc gitôm lau batê. ⁵ Ma añela dau sôm têñ awhê lu, "Atôc daôm dom. Aô kayalê bu amlu añsalê Yisu nanj sic in ndu pi a gicso dau. ⁶ In mbo lec dom. In tisa su tôm in sôm gwananj su. Amenj alic gameñ nanj sêkênj in yêc nanj. ⁷ Goc ambu andi ñagahô, ma asôm têñ in ndê ngacsênjomi bu in tisa akênj lau batê-nga su. Ma in oc munj mac ndi mbo gameñ Galili-nga. Yêc dindê mac oc alic in. Kwahic dec aô gahoc yom dindêc asê têñ amlu, ma amlu añgô su."

⁸ Têñ ndoc dinañ awhê lu dau sêlhô si bu sêkênj ñawaê dau têñ Yisu ndê ngacsênjomi. Inlu si ti atac ñayham atu,

magoc ñalôm lu-lu ma sêtöc dau. Sênti sêmbo sen, ⁹ ma ñagahô Yisu hoc dau asê têt ñlu ma hê mwalêc ñlu. Goc ñlu sêtigasuc ñ ma sêhu dau sêyêc nom. Ma sêkôc ñ sip gahi ma sêmpin ñ. ¹⁰ Goc Yisu sôm têt ñlu, “Atöc daôm dom. Andi ma asôm têt aneñ asidôwai hoñ bu sêtêt Galili sêndi, ma ñac oc sêlic aö yêc dindê.”

Lau siñ-nga sêsôm Yisu tisa ñawaê

¹¹ Têt ndoc nañ awhê lu dinañ sêmbo sen, nañ lau siñ-nga ñatô nañ sêyob sêhó dau, nañ sêmbu sêtêt Jerusalem si. Ma sêkêñ ñawaê têt dabuñsiga atu-tu, pi gêt hoñ nañ sêlic. ¹² Goc lau dabuñsiga dau sêkac lau bata sa, ma sêmasañ yom pi gêt dau. Ñac semlhi lau siñ-nga ña mone atu, ¹³ ma sêsôm têt ñac, “Mac asôm têt lau bu, ‘Têt ôbwêc yac ayêc bêc ayêc. Ma ñ ndê ñgacsêñomi sêmen, ma sem kañ ñ ndê ñamlañ.’ ¹⁴ Ma Pailot bu ñgô bu mac ayêc bêc, dec yac oc amasañ yom awhiñ ñ, bu mac atap matôc sa dom.” ¹⁵ Bocdinañ lau siñ-nga sêkôc mone dau sa, ma sêkôm tôm lau bata Israel-nga sêsôm têt ñac. Ma yom dau tiapa yêc lau Israel-nga ñalôm, ma lau ñatô sêsôm e meñ têt kwahic dec.

Yisu hoc dau asê têt ñgacsêñomi

¹⁶ Têt ndoc dinañ ñgacsêñomi 11 sêsa sêtêt lôc nañ yêc gameñ Galili-nga si, gitôm Yisu sôm têt ñac muñ su. ¹⁷ Têt ndoc sêlic ñ, nañ sêpôn haduc ma sêmpin ñ. Magoc ñac si lau ñatô atac lu-lu. ¹⁸ Goc Yisu tigasuc ñac ma sôm, “Anötö kêt ñaclai têt aö pi gêt undambê ti nom-nga hoñ. ¹⁹ Bocdinañ atêt gameñ hoñ andi ma andôhôn lau e sênyalê aö ma sêkêñ whiñ aö. Anku ñac anem Damba, Atu, ma Ñalau Dabuñ añgô. ²⁰ Ma andôhôn ñac bu dañga wambu yom hoñ nañ aö gac atu mac. Ma anyalê pi ñandó bu aö oc wambo wawhiñ mac ñapañ, e nom ñatêm pacndê.”

Mak ndê ñawaê ñayham Yom whê ñawaê ñayham dindec sa-nga

Mak in Yisu ndê ñgacsênjomi 12 si dan dom, magoc in tiatu yêc Jerusalem ma gêlic gên hon nan Yisu kôm têt ndoc dinañ. Tinambu Mak kêsêlênj whin Pita têt ndoc Pita gêm mêtê, ma to ñawaê ñayham pi Yisu kékuc mêtê nan Pita gêm. Lau ñatô gauc gêm bu yom nan Mak to yêc 14:51-52 nan hêganônj in dau. Tinambu in gêm Pol lu Banabas sa tu inlu si gwelen-nga. Alic yom ñatô pi in yêc Apo 12:12, 25; 13:5, 13; 15:36-39, ma yêc Kol 4:10 ma 2 Tim 4:11.

Mak to yom daêsam pi gwelen nan Yisu kôm, magoc yom daêsam nan Yisu sôm tu bu êndôhônj lau-nga, nan in to dom.

Jon kêmasañ Yisu ndê señ (Mat 3:1-12; Luk 3:2-16)

¹ Yom dindéc gic hu ñawaê ñayham pi Anötö ndê Atu Yisu Kilisi.

² Muñ-nga, propet dan to yom nan Anötö sôm têt in ndê Atu bocdec bu:

Aö wakênj anej ñgac ahen-nga muñ am. In oc êmasañ am nem señ. [Mal 3:1]

Ma propet Aisaya to Anötö ndê yom pi ñgac ahen-nga dau bocdec bu:

³ Ñamalac dan ta yom mbo gameñ sawa bocdec bu, 'Amasañ Pômdau ndê señ tisolop. Amasañ nem ñalôm bu akôc in sa.' [Ais 40:3]

⁴ Yom dau ñandô sa pi Jon, Ñgac Kêku Lau-nga, nan tinambu hóc asê ma gêm mêtê mbo gameñ sawa. In sôm têt lau bu sêlinj sanju tu bu sêtôc asê bu sêkac si ñalôm kwi ma sêhu mêtê sac sinj, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi. ⁵ Lau daêsam akênj malac Jerusalem, ma akênj malac honj yêc gameñ Judia-nga, sêsa sêtênj Jon si. Ñac sêhoc si sac asê, ma in kêku ñac yêc Bu Jordan.

⁶ Jon sôc ñakwê nan sêmasañ ña kamel ñamliclhu, ma kic pinjap yêc in

ñampêbalê. Ma in gên gên bambalin gitôm wakô ma lêp. ⁷ In gêm mêtê ma sôm têt lau bocdec bu, "Ñgac dan oc meñ êñkuc aö, nan ndê ñaclai hóc gêlêc aö neñ su. Aö ñgac ñambwa dec gitôm dom bu wati in ndê ñgac akinj nan pôn sic ma kêgapwêc in ndê atapa ñawalô. ⁸ Aö kaku mac ña bu ñambwa, tigenj in oc êñku mac ña Ñalau Dabuñ."

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

⁹ Têt têt dinañ Yisu meñ akênj malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga, ma hóc asê Jon. Ma Jon kêku in yêc Bu Jordan.

¹⁰ Têt ndoc Yisu pi akênj bu meñ, in gêlic undambê kac sa, ma Ñalau Dabuñ gêm balusi anjô, ma sip têt in meñ.

¹¹ Goc awha dan sa akênj undambê, nan sôm, "Aö Atungac atac whin-nga am. Aö gatisambuc am ñandô."

Sadañ kêsahê Yisu

(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Dinañ su, goc Ñalau wê Yisu sa gameñ sawa gi, ma in mbo tawasê. ¹³ Tôm béc 40 in mbo gameñ sawa, ma Sadañ kêsahê bu êntôm in. In mbo whin béc gameñ sawa-nga, ma anjela sem akinj in.

Yisu gic hu in ndê gwelenj

¹⁴ Tinambu †Herod kêkinj in ndê lau sinj-nga bu sêkôc Jon dôñ, ma sêkênj in ndôc gapocwalô. Têt têt dinañ Yisu gêm mêtê ma hoc Anötö ndê ñawaê ñayham asê têt lau yêc gameñ Galili-nga. ¹⁵ In sôm, "Têt nan Anötö kêyalin sa, nan meñ sa su. †Anötö ndê gôlinj meñ kêpinj su. Bocdinañ anem nem ñalôm kwi, ma akênj whin Anötö ndê ñawaê ñayham."

Yisu mbwêc laungac hale tu sênkuc in-nga

(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)

¹⁶ Têt béc dan Yisu kêsêlênj mbo Bugic-tonj Galili ñamakê, ma gêlic Saimon lu asi Andru. Inlu ñgac lu sêkôc i-nga, ma sem gwelenj sêkênj wasañ sip bu sêmbo. ¹⁷ Ma Yisu sôm têt inlu, "Amlu amenj anjuc aö, ma aö wakênj amlu ahê ñamalac sêmnej sênkuc aö, tôm nan kwahic dec amlu ahê

i.”¹⁸ Ma ñagahô inlu sêtec si wasañ yêc, ma sêñkuc in.

¹⁹ In kêsêlêñ ñasawa saun, ma gêlic Sebedi ndê atu lu, Jems lu Jon. Sêndôc wan dan ma sêmasañ si wasañ nan kic.

²⁰ Yisu mbwêc inlu bu sêmen sêñkuc in, goc sêhu damba Sebedi ti lau nan sêkôm gwelen sêwhin in, nan sin sêmbô wan, ma sêñkuc Yisu.

Yisu kêdôhôn lau ma soc ñalau sac yêc malac Kapenaom

(Luk 4:31-37)

²¹ Yisu kôc lau hale dinan ma sêñsêlêñ sêtên malac Kapenaom si. Sêhóc asê tên bêc Sabat-nga dan, ma Yisu sôc ðlôm wê-nga gi, ma gic hu kêdôhôn lau.

²² Ma lau Kapenaom-nga sêhêdaê tu in ndê yom-nga, bu in kêdôhôn ñac gitôm kêdôhônwaga ti ñaclai atu, hóc gêlêc lau Israel si ðkêdôhônwaga yomsu-nga hon su.

²³ Ngac dan ndôc lôm wê-nga dinan, nan ñalau sac mbo in ndê ñalôm. In ta yom bocdec bu, ²⁴ “Ei! Yisu Nasaret-nga. Aô kayalê am, am ngac dabun nan Anôtô kêkin. Am bu kôm sake tên yac? Am mwen bu sen yac su, a?” ²⁵ Magoc Yisu hec yom ñalau sac ma sôm, “Am mamanan ma hu in sin!” ²⁶ Goc ñalau sac kêmwanan ngac dau ti ñanga ma hu in sin ti mbwêc atu.

²⁷ Tu dinan-nga lau hon sêhêdaê ma sêndac dandi, “Gên bocke dec? In kêdôhôn yac ña lên wakuc ma ti ñaclai atu. Ma in kôc ñaclai pi ñalau sac whin, bu in kên yatu ñac, ma sêhóc in ndê yom ñapu.” ²⁸ Ma tinambu lau sic min yom pi gên dau, e ñagahô en in ndê waê gêm gameñ Galili-nga hon ahuc.

Yisu gêm lau gêmbac daêsam sa

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-43)

²⁹ Ñac sêhu lôm wê-nga dinan sin, ma Saimon lu Andru sêkôc Yisu, Jems ma Jon ma sêtên inlu si andu si. ³⁰ Saimon ndê lawawê gêmbac lic ñandê ma yêc andu dau ñalôm, ma lau sêkên ñawaê tên Yisu.

³¹ Bocdinan Yisu tên in gi, kêm in sip

amba ma ken in sa. Ma gêmbac hu awhê dau sin, ma in gêm akin ñac.

³² Tên telha dinan tên ndoc ac gi sip, nan lau malac-nga sêhon lau gêmbac daêsam ti lau nan ñalau sac sêmbô si ñalôm, ma sêkôc ñac sêtên Yisu sêmen.*

³³ Lau malac-nga hon sêkac dau sa, sêmbô andu dau ñamakê. ³⁴ Ma Yisu gêm lau ti gêmbac tidau-tidau daêsam dinan sa, ma soc ñalau sac daêsam su yêc lau. Tigen in kên yao ñalau sac bu sêsôm in asê dom, ñahu bu ñac sêñyalê bu in ðMesaya dau.

Yisu hu malac Kapenaom sin

(Luk 4:42-44)

³⁵ Tên ñagalanjê ac pi men su dom ma Yisu tisa ma hu malac dau sin. In sa gi bu mbo tawasê ma ten mbec. ³⁶ Saimon ma lau ñatô nan sêwhin in, nan sêsa si bu sêñsalê in. ³⁷ Ma tên ndoc sêtap in sa, nan sêsôm tên in bu, “Lau hon sêñsalê am.” ³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Aô oc wambo malac tigen dinan dom. Dalhø datên malac nan sêyêc gameñ ñamakê-nga dandi, bu wanem mêtê wambo dinan. Tu gwelen dinan-nga dec aô gameñ.”

³⁹ Ma tinambu in kêsêlêñ golom-golom malac hon yêc gameñ Galili-nga. In gêm mêtê mbo lau si lôm wê-nga, ma soc ñalau sac daêsam su yêc lau.

Yisu kôm ngac ti gêmbac leprasi ñayham sa

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Tên bêc dan, ngac ti gêmbac ðleprasi dan tên Yisu gi. In pôn haduc ma ten Yisu bu nem in sa. In sôm, “Am bu tac whin, dec gitôm bu am oc kôm aô ñamlic ñawasi sa.” ⁴¹ Yisu tawalô in, dec kêmâtôc amba sa gi ma kêmasec in, ma sôm, “Aô atac whin, dec wasôm tên am bu ñamlic ñawasi sa.” ⁴² Ma ñagahô en gêmbac dau hu in sin, ma in ndê ñamlic ñawasi sa. ⁴³⁻⁴⁴ Goc Yisu kêkin in tên ðdabun-siga gi, ma sôm ti ñanga tên in, “Am ngô! Gên nan kwahic dec hóc asê

* **1:32** Lau Israel si yomsu Sabat-nga gic yao lau bu sêñsêlêñ sen balin me sêkôm gwelen tên bêc Sabat-nga dom. Magoc bêc Sabat-nga ña-yao pacndê tên ndoc ac gi sip. Tu dinan-nga dec lau sêhôn e ac gi sip su, goc sêkôc si lau gêmbac sêtên Yisu si.

am, naŋ sôm asê têtj lau daŋ dom. Tigen têtj dabuŋsiga ndi, ma tôc daôm têtj in bu lic bu am nem ŋamlic ŋawasi sa su. Ma kêtj da tu am ŋamlic ŋawasi sa-ŋga tôm yomsu naŋ Moses kêtj têtj yac. Ma ŋalêtj dinaŋ lau hoŋ oc sêŋyalê bu am ŋamlic ŋayham sa.”⁴⁵ Ma ŋgac dau sa gi ma gic miŋ pi gêtj dau e yom dau tiapa. Tu dinaŋ-ŋga lau hoŋ takwê Yisu, dec in tec bu sôc malac daŋ yêc lhu. In mbo gameŋ ŋamakê-ŋga, magoc lau akêtj gameŋ hoŋ sêwê sêtêtj in si ŋapaŋ.

2

*Yisu kôm ŋgac bôliŋ daŋ ŋayham sa
(Mat 9:1-8; Luk 5:18-26)*

¹ Bêc ŋatô giŋga su, goc Yisu sôc malac Kapenaom tiyham. Ma lau malac-ŋga sêŋgô ŋawaê bu in mbu meŋ ndöc andu daŋ. ² Goc lau daêsam sêkac dau sa, ma Yisu gêm mêtê ŋac. Lau daêsam andô sêkac sa e ŋasawa mba yêc andu ŋalôm ma yêc ŋasactô bocdinaŋ. ³ Ma laŋgac hale sêmbalaŋ ŋgac bôliŋ daŋ yêc sac daŋ sêmeŋ, ma bu sêtêtj Yisu sêndi. ⁴ Magoc lau daêsam dinaŋ sem gameŋ ahuc, ma tu dinaŋ-ŋga dec ŋac sêpi andu ŋapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa ma sêmasaŋ ŋalasê daŋ yêc gameŋ naŋ Yisu kalhac, naŋ ŋahô-ŋga. Goc sêŋwhaŋ sac ti ŋgac bôliŋ sip têtj Yisu gi. ⁵ Yisu gêlic gêtj dinaŋ ma kêyalê bu ŋac sêkêtj whiŋ in, goc sôm têtj ŋgac bôliŋ, “Aneŋ balê, kwahic dec aô wasuc am nem sac kwi.”

⁶ Têtj ndoc dinaŋ kêtjôhônŋwaga yomsu-ŋga ŋatô sêndöc andu dau. Sêŋgô Yisu ndê yom dau, ma gauc gêm yêc ŋac si ŋalôm, ⁷ “Anötö tigenŋ gitôm bu suc sac kwi. Ma bocke ŋgac dindê sôm yom kainŋ dinaŋ? In ndê yom sac sambuc.” ⁸ Yisu kêyalê ŋagahô bu ŋac gauc gêm yom bocdinaŋ, dec in sôm têtj ŋac, “Tu sake-ŋga mac gauc gêm yom bocdinaŋ? ⁹ Mac akêtj whiŋ dom bu aneŋ ŋaclai yêc bu wasôm têtj ŋgac bôliŋ dindêc bu wasuc in ndê sac kwi. Bocdinaŋ aô wasôm têtj in, ‘Tisa, kôc nem mbô sa ma êmsêlêtj.’” ¹⁰ Ma têtj têtj mac alic aneŋ yom dau ŋandô sa, dec aŋyalê bu Anötö kêtj ŋaclai

têtj †Ŋamalac ndê Atu yêc nom, bu suc ŋamalac si sac kwi whiŋ.” Goc Yisu sôm têtj ŋgac bôliŋ, ¹¹ “Aô wasôm têtj am bu tisa, kôc nem mbô sa, ma lhô têtj nem andu ndi.” ¹² Ma ŋgac dau tisa yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga, kôc ndê mbô sa ma kôlhô gi. Gêtj dau kôm lau hoŋ sêhêdaê ŋandô. Sêmpinŋ Anötö ma sêsôm, “Gêtj kainŋ dindêc, yac alic daŋ su dom.”

*Yisu kêgalêm Liwai bu êŋkuc in
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

¹³ Tiŋambu Yisu sa gi mbo bugicton ŋamakê tiyham. Lau daêsam sêsa si sêŋkuc in, ma in kêtjôhônŋ ŋac. ¹⁴ Ma tiŋambu in kêsêlêtj gi e gêlic †Liwai, Alpayas ndê atuŋgac ndöc ndê mala kôc takis-ŋga. Goc Yisu sôm têtj in, “Êmkuc aô.” Ma Liwai tisa ma kêkuc in.

¹⁵ Têtj bêc daŋ Yisu ti in ndê ŋgacsêŋomi seŋ gêtj sêndöc Liwai ndê andu. Ma lau sêkôc takis-ŋga ma lau daêsam naŋ lau bata Israel-ŋga sêsam bu lau sac naŋ sêndöc sêwhiŋ ŋac, bu lau kainŋ dinaŋ sêŋkuc Yisu tôm bêc hoŋ. ¹⁶ Ma lau †Palêsai si kêtjôhônŋwaga yomsu-ŋga ŋatô sêlic bu Yisu gêtj gêtj ndöc whiŋ lau takis-ŋga ti lau sac dinaŋ. Goc sêsôm têtj in ndê ŋgac-sêŋomi, “Tu sake-ŋga in gêtj gêtj whiŋ lau takis-ŋga ti lau sac?” ¹⁷ Yisu ŋgô yom dau, ma sôm têtj ŋac, “Lau naŋ sêlic dau bu gêmbac mba, naŋ oc sêŋsalê dokta dom, magoc lau ti gêmbac oc sêŋsalê dokta. Aô gameŋ bu waŋgalêm lau naŋ sêlic dau bu lau gitêtj, naŋ sa dom, aô gameŋ bu waŋgalêm lau sac sa.”

*Yao gêtj daneŋ-ŋga-ŋga
(Mat 9:14-15; Luk 5:33-35)*

¹⁸ Jon, ŋgac Kêku Lau-ŋga ndê †sêŋomi ti lau Palêsai sêkêtj bêc ŋatô bu sêneŋ gêtj dom tu gauc nem Anötö-ŋga, magoc Yisu ndê ŋgacsêŋomi sêkôm dom. Ma lau ŋatô sêmeŋ ma sêndac Yisu bocdec bu, “Tu sake-ŋga Jon ndê sêŋomi ma lau Palêsai si sêŋomi sêhu gêtj daneŋ-ŋga siŋ tu gauc nem Anötö-ŋga, magoc am nem ŋgacsêŋomi sêkôm dom?” ¹⁹ Goc Yisu sôm têtj ŋac, “ŋgac nem awhê-ŋga daŋ bu êŋgalêm lau sa sêmbô sêwhiŋ in

bu sênenj mwasinj nem awhê-nga, dec oc tòm dom bu sêhu gêñ danen-nga sinj têtj ndoc ngac dau mbo whinj ñac. Nalêñ tigenj kwahic dec aõ gambo gawhinj anenj ngacsênjomi ma oc tòm dom bu sêhu gêñ danen-nga sinj. ²⁰ Tigenj ndoc oc meñ nanj lau oc sêkôc aõ su yêc ñac, ma têtj ndoc dinanj ñac oc ñalôm ñawapac, ma sênkuc lêtj dahu gêñ danen-nga sinj-nga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêñ wakuc
(Mat 9:16-17; Luk 5:36-39)*

²¹ Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi ñakwê akwa nanj kic, nanj dom. Bu po wakuc oc hôc ñakwê akwa kic, ma gêñ dau oc tisac sambuc. ²² Ma têtj ndoc lau s êmasanj wain wakuc, nanj sêkêc sip bôc ñamlic wain-nga akwa dom. Mba! Ñac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hôc ñamlic akwa kôc ma wê sa ninja. Ma bôc ñamlic oc tisac bocdinañ. Wain wakuc dakêc sip bôc ñamlic wakuc.”

*Yisu inj Pômdau bêc Sabat-nga
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Têtj bêc Sabat-nga danj Yisu ti ndê ñngacsênjomi sênjêlêñ sêmbo lôcwha danj nanj gic ôm wit-nga danj kic. Ma inj ndê ngacsênjomi sêkôc wit ñandô ñatô bu sênenj. ²⁴ Ma lau Palêsai ñatô sêlic gêñ dau ma sêsôm têtj inj, “Lic gêñ nanj am nem ngacsênjomi sêkôm. Tu sake-nga ñac sêkôm gwelenj nanj yac neñ yomsu gic yao bu dakôm têtj bêc Sabat-nga dom?” ²⁵⁻²⁶ Yisu ô ñac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nanj sêto pi gêñ nanj Kinj Dawid kôm. Mac asam su, me? Têtj ndoc nanj Abiata inj ñdabuñsiga ñamata-nga, nanj Dawid ti lau nanj sêwhinj inj, nanj sêpônnda dau ma gêñ yô ñac. Goc Dawid sôc Anötô ndê andu gi, ma gêñ bolom dabuñ nanj lau sêkêñ ti da, nanj Moses kênj yao bu lau dabuñsiga tawasê oc sênenj. Ma inj kênj têtj lau nanj sêmbo sêwhinj inj, ma ñac señ. Magoc lau danj sênjgôlinj yom pi Dawid ma sêsôm bu inj kênjgili yomsu lec dom.”

²⁷ Ma Yisu gic têtj yom ma sôm, “Bocdinañ akôc gauc ñapep pi yomsu. Anötô kênj bêc Sabat-nga bu nem ñamalac sa. Inj kênj ñamalac tu bêc Sabat-nga dom.

²⁸ Ñamalac ndê Atu inj gêñ honj ñadau, ma inj Pômdau Sabat-nga whinj.”

3

*Yisu kôm ngac amba balê ñayham sa têtj bêc Sabat-nga
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

¹ Têtj bêc danj tiyham Yisu sôc lôm wê-nga gi. Ma ñac amba tibalê danj ndöc. ² Palêsai ñatô sênjêlêñ yom bu sênjgôlinj pi Yisu, dec sêtij inj ñapep bu mboe inj oc kôm ngac dau ñayham sa têtj bêc Sabat-nga, dec ñac oc sêsôm bu inj kênjgili yomsu Sabat-nga. ³ Yisu sôm têtj ngac nanj amba tibalê, “Tisa, ma lhac ñalhu whinj aõ.” ⁴ Dec inj ndac lau honj bocdec bu, “Gêñ bocke oc êñgili yomsu Sabat-nga? Dakôm ñayham têtj lau, me dakôm sac têtj lau? Danem ñamalac sa, me datec ñac sêmbac ndu?” Magoc ñac honj sem dôñ. ⁵ Inj tahê ñac ma tac ñandê sa, ma ñalôm ñawapac tu ñac si ñalôm ñadandi-nga. Goc inj sôm têtj ngac dau, “Êmatôc amam.” Ma ñac dau kêmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham.

⁶ Têtj dinanj lau Palêsai sêhu lôm wê-nga dau sinj ma sêsa si. Ma ñac sêndöc sêwhinj lau Israel-nga nanj tac whinj Herod ma lau Rom-nga si gôlinj, ma ñac honj sêkôc gauc pi lêtj sêndic Yisu ndu-nga.

*Yisu kédôhônj lau ma kôm gêmbac ñayham sa
(Luk 6:17-19)*

⁷ Yisu ti ndê ngacsênjomi sêtêtj bugictonj si, ma lau daêsam sênkuc ñac. Ñac lau akênj gameñ Galili-nga ma gameñ Judia-nga, ⁸ ma akênj malac Jerusalem ma akênj gameñ Judia ma Idumia-nga ma akênj Bu Jordan ñadanga, ma akênj malac Taya ma Saidon ñagameñ. Lau daêsam dinanj sênjgô ñawaê pi gêñ nanj Yisu kôm, dec sêsa sêtêtj inj si.

⁹ Yisu gêlic lau tonj atu nanj bu sênjgapinj inj sa, dec sôm têtj ndê ngacsênjomi bu sêmasanj wanj saunj danj tu inj pi ndi ndöc-nga. ¹⁰ Inj sôm yom dinanj ñahu bu inj kôm lau gêmbac daêsam ñayham sa su e lau daêsam ti gêmbac sêkôm mwasac bu sêmasac inj. ¹¹ Ma têtj ndoc lau ti ñalau

sac sêlic in, naŋ sêhu dau sêyêc in aŋgô-ŋga, ma ŋalau dau sêmbwêc yom asê bocdec bu, “Am Anötö ndê Atu.”¹² Tigen Yisu kên gic yao ŋaŋga bu sêsôm in ŋahu asê dom.

*Yisu kêyalin ŋgacsêŋomi 12 sa
(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)*

¹³ Tiŋambu Yisu pi lôc daŋ gi ma mbwêc lau naŋ in atac whin, naŋ sêtên in sêmen. ¹⁴ Goc in kêyalin ŋac si lau 12 sa, ma sam ŋac bu †Aposel, bu ŋac oc sêmbô sêwhin in, ma in oc kên ŋac sêsa sêndi bu sênem mêtê. ¹⁵ Ma in kên ŋaclai têt ŋac bu sêsoc ŋalau sac su. ¹⁶ Aposel 12 naŋ Yisu kêyalin ŋac sa, naŋ bocdec: Saimon (naŋ in sam bu Pita), ¹⁷ Jems lu Jon (Sebedi ndê atu lu naŋ Yisu sam bu ‘wapap atui’), ¹⁸ Andru, Pilip, Batolomeas, Matyu, Tomas, Jems (Alpayas ndê atu), Tadaus, Saimon (naŋ sêsam bu ‘Ŋgac †Selot’), ¹⁹ ma Judas Iskeriot, ŋgac naŋ tiŋambu hoc Yisu asê.

Lau sêŋgihi Yisu ahuc ŋapaŋ

²⁰ Yisu sôc andu daŋ gi, magoc lau toŋ atu sêsap in dôŋ ŋapaŋ e ŋasawa mba bu in ti ndê ŋgac-sêŋomi sênen gêt. ²¹ Gêt dau ŋawaê tap Yisu dinda ti asii sa, dec ŋac sêsôm, “In ndê gauc tisac.” Bocdinaŋ dec sêtên in si bu sêkôc in sa ndi.

*Yisu ndê ŋaclai ŋahu
(Mat 12:22-32; Luk 11:14-22)*

²² Têt têt dinaŋ kêdôhônŋwaga yomsu-ŋga ŋatô sêmen akên Jerusalem ma sêŋgôlin yom pi Yisu bocdec bu, “Ŋalau sac si ŋadau †Belsebal gêm gôlin in, ma kên ŋaclai têt in bu soc ŋalau sac su.” ²³ Goc Yisu mbwêc ŋac sêtigasuc in, ma ô ŋac si yom ŋa yom gôlin daŋ bocdec bu, “Bocke ma Sadaŋ oc soc Sadaŋ? ²⁴ Gôlinŋwaga daŋ ndê lau bu sêkên kisa dau, dec in ndê gôlin oc pacndê. ²⁵ Ma gôlôwac daŋ bu sêwhê dau kôc, dec oc sêlhac ŋaŋga dom. ²⁶ Ma Sadaŋ bu kên kisa têt dau ma whê dau kôc, dec in oc lhac ŋaŋga dom, in ndê ŋaclai oc pacndê. ²⁷ Aŋgô! Sadaŋ in gitôm ŋgac ti licwalô atu, ma yac bu dasôc ŋgac ti licwalô atu daŋ ndê andu bu taŋgaho in ndê gêt,

naŋ gêt ŋamata-ŋga dasô in dôŋ, goc taŋgaho in ndê gêt.

²⁸ “Yomandô aô wasôm têt mac. Ŋamalac naŋ kac ndê ŋalôm kwi ma hu ndê sac sin, naŋ Anötö oc suc in ndê sac ti yom sac-sac hoŋ kwi. ²⁹ Tigen ŋamalac daŋ bu sôm yom sac pi Ŋalau Dabuŋ, naŋ Anötö oc suc in ndê sac kwi dom andô. In kôm gêt sac sambuc, ma in ndê giso oc yêc ŋapaŋ.”

³⁰ Yom hoŋ dinaŋ Yisu sôm, ŋahu bu ŋac sêsôm bu ŋalau sac daŋ mbo in ŋalôm.

*Yisu dinda ti asii
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)*

³¹ Têt têt dinaŋ Yisu dinda ti ndê asii sêhôt asê andu dau. Sêlhac awê ma sêŋkin ŋamalac daŋ sôc gi bu kôc in sa sa meŋ. ³² Lau daêsam naŋ sêndôc sêŋgihi Yisu ahuc, naŋ sêsôm têt in bu, “Am dinam ti nem asimi dec sêmen sêlhac awê ma sêndac am.” ³³ Goc in ndac ŋac, “Aneŋ dinaŋ ti asiŋi naŋ asa?” ³⁴ Ma in tahê lau naŋ sêndôc sêŋgihi in ahuc, ma sôm, “Aneŋ dinaŋ ti asiŋi dau dindac. ³⁵ Bu lau naŋ daŋga wambu Anötö ndê yom, naŋ ŋac sêti aô asiŋi ti lhuŋwêi ma dinaŋi.”

4

*Yom gôlin pi ŋgac kêbalip wit ŋawhê
(Mat 13:1-12; Luk 8:4-8)*

¹ Tiŋambu Yisu sa gi mbo bugictoŋ ŋamakê, ma gic hu kêdôhôn lau tiyham. Ma lau sêwê-sêwê sêmen e ti toŋ atu andô. Tu dinaŋ-ŋga in pi waŋ daŋ gi poc bugictoŋ kêpin baö, ma lau daêsam dinaŋ sêlhac baö.

² Yisu sôm yom gôlin daêsam bu êndôhôn lau dinaŋ. In sôm yom gôlin daŋ têt ŋac bocdec bu, ³ “Aŋgô! Ŋgac daŋ sa gi bu êmbalip wit ŋawhê yêc in ndê ôm. ⁴ Têt ndoc in kêbalip gêt dau, naŋ ŋawhê ŋatô sêpen sêsip seŋ, ma mbac sêsip sêmen ma seŋ su. ⁵ Ma ŋawhê ŋatô sêpen sêsip gameŋ hoc-hoc, naŋ nom ŋגעc sac hoc ŋahô ŋambwa. Ŋawhê dau sêsip nom ŋalôm gacgeŋ si dom, dec sêpo sêpi sêmen ŋgahô. ⁶ Tigen tiŋambu ac pec ŋagatôm ma gêm bôlin. Ŋahu bu nom

ņayham mba tu ņawakac sip ndi-ņga.
 7 Ma wit ņawhê ņatô sêpeņ sêsip kwan ti ņakwa ņalôm, ma kwan lu wit sêpi sêwhiņ dau e kwan yaņ wit ndu ma gêm ņandô daņ dom. 8 Ma wit ņawhê ņatô sêpeņ sêsip nom ņayham, ma tiņambu sem ņandô daêsam, ņatô sem ņandô 30, ņatô sem ņandô 60, ma ņatô sem ņandô 100.”

9 Goc Yisu sôm, “Asa bu daņga-suņ yêc, naņ ņgô aneņ yom.”

Yisu whê yom gôliņ wit ņawhê-ņga ņahu sa

(Mat 13:10-23; Luk 8:9-15)

10 Tiņambu lau daêsam sêmbo dom, ma lau naņ sêmbo sêwhiņ Yisu, ti ņgacsêņomi 12 sêndac Yisu pi yom gôliņ dau ņahu. 11 Ma iņ whê sa têņ ņac bocdec bu, “Anötö ndê gôliņ ņalêņ ņahu sip ņalôm gi. Iņ kêyalıņ mac sa bu anyalê ņahu dau, magoc lau naņ sêmbo Anötö ndê gôliņ ņalôm dom, naņ wasôm yom têņ ņac ņa yom gôliņ ņambwa. 12 Aisaya to yom pi lau kaiņ dinaņ, naņ yêc bocdec bu:

Ñac sêlic gêņ naņ aö gakôm, naņ ņapan, magoc ņac si gauc sa dom. Ma ņac sêņgô aneņ yom ņapan, magoc sêņyalê ņahu dom.

Ñac bu sêņyalê, dec oc tôm bu sênem dau kwi, ma Anötö oc suc ņac si sac kwi.”

[Ais 6:9-10]

13 Goc Yisu sôm têņ ņac, “Bocke dec mac anyalê yom gôliņ dinaņ ņahu dom? Bocdinaņ ņalêņ bocke mac oc anyalê yom gôliņ ņatô ņahu? 14 Aņgô! Yom pi ņgac naņ kêbalip wit ņawhê, naņ hêganôņ ņgac naņ hoc Anötö ndê yom asê. 15 Ma yom pi wit ņawhê naņ sêpeņ sêsip seņ, naņ hêganôņ lau naņ sêņgô Anötö ndê yom, magoc ņagahô Sadaņ meņ ma kêgaho yom dau su yêc ņac si ņalôm. 16 Ma wit ņawhê naņ sêpeņ sêsip gameņ hoc-hoc, naņ hêganôņ lau naņ sêņgô A nötö ndê yom ma sêkôc sa ņagahô ti atac ņayham. 17 Tigeņ tôm wit naņ ņawakac mbasi, naņ lau dau sêlhac ņasawa baliņ dom. Têņ ndoc sêtap ņawapac sa, me lau sêkêņ kisa ņac tu Anötö ndê yom-ņga, naņ sêhu si sêkêņ

whiņ siņ ņagahô eņ. 18 Ma wit ņawhê naņ sêpeņ sêsip kwan ti ņakwa ņalôm, naņ hêganôņ lau naņ sêņgô Anötö ndê yom, 19 tigeņ sêhêgo dau pi gêņ nom-ņga kêlêc, ma lêņ atac whiņ mone ti wapa nom-ņga hê ņac si gauc ņapan e kôm Anötö ndê yom ahuc, ma ņandô mbasi. 20 Ma wit ņawhê naņ sêpeņ sêsip nom ņayham, ma sem ņandô 30, me 60, me 100, naņ hêganôņ lau naņ sêņgô Anötö ndê yom, sêkôc sa e tidôņ, ma sem ņandô daêsam.”

Dasiņ lam ņawê kwi dom
(Luk 8:16-18)

21 Ma Yisu sôm têņ ņac, “Lam iņ gêņ pô gameņ-ņga, ma bocdinaņ yac taņgatôc ņa suc ahuc me dasiņ kwi sôc sasac ņapu dom. Mba! Taņkiņ êņgalêņ ņalhu bu ņawê pô gameņ. 22 Ma ņalêņ tigeņ, yom naņ yêc siņ dau me ņahu sip ņalôm gi, naņ oc meņ sa tiawê. 23 Asa naņ daņgasuņ bu yêc, naņ ņgô.”

24 Ma iņ gic têku yom ma sôm, “Akôc gauc ņapep pi Anötö ndê yom naņ mac aņgô. Mac bu atac whiņ bu anyalê ņahu, dec Anötö oc kêņ gauc têņ mac, ma iņ oc kôm mac nem gauc êņsôwec tiatu. 25 Bu asa naņ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ņalôm e tidôņ, naņ Anötö oc kêņ gauc têņ iņ êņlêc. Magoc asa naņ kôc sa tidôņ dom, naņ Anötö oc kôc iņ ndê yom hoņ su yêc iņ.”

Yom gôliņ pi gêņ ņawhê naņ po pi meņ

26 Ma Yisu sôm, “Ñalêņ naņ Anötö ndê gôliņ kêsôwec, naņ gitôm gêņ ņawhê naņ ņamalac daņ sô sip ndê ôm. 27 Ma tiņambu iņ yêc bêc ôbwêc ma tisa têņ acsalô, ma ņawhê dau po pi meņ. Magoc ņamalac dau kêyalê ņalêņ dom. 28 Têņ ņamata-ņga ņawhê dau hóc nom kôc ma ņagatôm pi meņ, malô goc ņamlha sa ma tiņambu gêm ņandô. 29 Magoc têņ ndoc gêņ ņandô dau tilôwê iņ oc ndic su, bu bêc sêhoņ gêņ ņandô sa-ņga meņ sa.”

Yom gôliņ pi gêņ ņawhê saun
(Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Ma Yisu sôm, “Aö wasôm yom gôliņ bocke tu bu wawhê ņalêņ naņ Anötö ndê gôliņ kêsôwec, naņ sa? Aö wanem dôhoņ

pi gën sake bu wawhê sa? ³¹ Anötö ndê gôlinj gitôm gën nawhê saun andô dan nan dasô sip nom, gitôm a soc nawhê. ³² Gën dau gën saun andô, tigenj yac bu dasô sip nom ndi, dec oc po tiatu e hôc gëlêc gën ôm-nga honj su. Ma nasangac oc sêhê baliñ e mbac lôlôc-nga sêmenj sêhê si ñaic yêc ayunj ñayham dau.”

³³ Yom gôlinj kainj dinanj Yisu sôm têtj lau ñapanj. Inj kêdôhônj ñac tôm ñac si gauc. ³⁴ Yom honj nanj inj sôm têtj ñac, nanj inj sôm ña yom gôlinj. Ma têtj têtj nanj inj ti ndê ñgacsênjomi sêmbo tawasê, nanj inj whê gën honj sa têtj ñac.

*Yisu kôm bu ñamponj timalô
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

³⁵ Têtj acsalô dinanj kêpiñ bu ñasec sa, nanj Yisu sôm têtj inj ndê ñgacsênjomi, “Yac dalhö, dapi bugictonj ñadanga dandi.” ³⁶ Goc sêhu lau tonj atu dinanj sinj ma sêkôc Yisu whinj ñac sêpi wanj danj ma sêlhö si. Ma wanj ñatô sêlac sêwhinj. ³⁷ Sêlac si ma mbu puc atu ma gëli bu ñamponj sa gic sip wanj e kêpiñ bu wanj pac. ³⁸ Magoc Yisu têtj gwalim ma yêc bêc yêc wanju-nga. ñgacsênjomi sêunj inj sa, ma sêsôm têtj inj, “Kêdôhônjwaga, bocke? Am hêgo daôm dom bu yac oc dandinanj, a?” ³⁹ Goc inj tisa, ma sôm yom ñanga têtj mbu ti bu ñamponj bocdec bu, “Nanj gitôm! Timalô!” Goc mbu timalô ma gameñ nanj sa. ⁴⁰ Ma inj sôm têtj ñac bu, “Tu sake-nga mac atôc daôm kêlêc? Bocke? Mac akênj whinj aô dom, a?” ⁴¹ Magoc ñac sêsö ti sêtöc dau ñandô ma sêndac dandi, “Inj asa dec? Gën honj sêsôc inj ndê yom ñapu, ma mbu ti bu ñamponj sêwhinj!”

5

*Yisu kôm ñgac ti ñalau sac ñayham sa
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)*

¹ Yisu ti ndê ñgacsênjomi sêhêc asê Bugictonj Galili-nga ñadanga têtj gameñ ac pi-nga, ma sêsôc baö yêc lau Gerasa-nga si gameñ. ² Sêpi baö si, ma ñgac danj nanj ñalau sac mbo inj ndê ñalôm, nanj sa akênj ôm sêhê-nga ma têtj Yisu

gi. ³ Inj ñgac dau êlêmê ndöc ôm sêhê-nga, ma têtj daêsam lau sêñsahê bu sêsô inj dôñ ña wac me ña sen, magoc gitôm dom. ⁴ Têtj daêsam sêsô inj amba ti gahi dôñ ña sen, magoc inj hê sen kic ma sen gapocwalô gahi-nga su. Lau danj sêtôm dom bu sêkôm inj timalô. ⁵ Têtj acsalô ti ôbwêc, inj mbo ôm sêhê-nga ti gameñ ñabaö, ma tanj asê ma kôc hoc ma tuc-tuc dau ñamlic tisac.

⁶ Têtj têtj dinanj inj gëlic Yisu kalhac ahê, goc kêtj gi ma pônj haduc yêc inj angô-nga. ⁷⁻⁸ Ma Yisu sôm têtj inj, “Ñalau sac, am hu ñgac dinanj sinj.” Dec ñalau dau mbwêc atu ma sôm, “Yisu, Anötö ñaclai ti ñawasi ñadau ndê Atu, am bu kôm sake têtj aö? Tu Anötö ndê ñaê-nga, aö wateñ am bu kôm aö ñayom dom.” ⁹ Goc Yisu ndac inj, “Am nem ñaê asa?” Ma ñalau sac ô yom ma sôm, “Aneñ ñaê ‘Tonj Atu,’ bu yac ñalau daêsam.” ¹⁰ Ma ñalau dau têtj Yisu tidim daêsam, bu soc ñac su yêc gameñ dinanj dom.

¹¹ Têtj têtj dinanj bôc tonj atu senj gën sêmbo lôc ñapu yêc gameñ dinanj. ¹² Goc ñalau sac sêtenj Yisu ma sêsôm, “Êmkinj yac atênj bôc dindê andi, bu yac asôc bôc si ñalôm.” ¹³ Yisu gôlôc goc ñalau sac sêhu ñgac dinanj sinj, ma sêsôc bôc ñalôm si. Goc bôc honj sênti si e sêsip salic sac, ma sêsip bugictonj e bu kô ñac sêmbac ndu. Bôc dau tonj atu, ñanamba gitôm 2,000. ¹⁴ Goc lau sêyob bôc-nga sênti si, ma sic minj yom dinanj têtj lau nanj sêmbo malac atu ti gameñ ñamakê-nga. Ma lau dau sêsa si bu sêlic gën nanj Yisu kôm. ¹⁵ Sêhêc asê inj ma sêlic ñgac nanj Yisu soc ñalau sac tonj atu dinanj su yêc inj, nanj ndöc ti gauc ñawa ma sôc ñakwê, dec ñac sêtöc dau. ¹⁶ Ma lau nanj sêlic gën dau, nanj sic minj pi gën nanj Yisu kôm têtj ñgac ti ñalau sac, ma têtj bôc. ¹⁷ Goc lau gameñ dinanj-nga sêtenj Yisu ñanga bu hu ñac si gameñ sinj.

¹⁸ Têtj ndoc Yisu bu pi wanj ndi, nanj ñgac nanj inj soc ñalau sac su yêc inj, nanj têtj inj ñanga bu whinj inj ndi. ¹⁹ Magoc Yisu sôm, “Mba! Am mbu têtj nem lau ndi, ma ndic minj têtj ñac pi ñalênj nanj Pômdau tawalô am, ma pi gën honj

nañ inj kôm têtj am.”²⁰ Goc ngac dau kölhö gi, ma kêtjhi gameñ nañ sêsam bu Dekapolis,* ma gic miñ yom pi gêtj atu nañ Yisu kôm têtj inj. Ma lau hoñ sêhêdaê.

*Yisu kôm awhê lu ñayham sa
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

²¹ Yisu ti ndê ngacsêñomi sêpi wañ ma sêmbu sêpi bugictoñ ñadañga si. Ma têtj ndoc inj sip baö gi, nañ lau toñ atu sêkac sa e sêtjgihi inj ahuc. ²² Ma ngac dañ ñaê Jairas, nañ yob lau Israel-ña si lôm wê-ña yêc gameñ dinañ, nañ meñ hóc asê. Inj gêlic Yisu goc hu dau sip nom yêc inj gahi-ña. ²³ Ma inj teñ inj ñañga bocdec bu, “Aneñ bawhê sauñ gêmbac atu kêtjpiñ bu oc mbac ndu. Aö tac whiñ bu am mweñ, kêtj amam sac inj tu bu inj mbac ndu dom, ma ñayham sa tiyham.” ²⁴ Goc Yisu whiñ inj gi.

Yisu kêsêlêñ mbo, ma lau daêsam sêtjkuc inj ma sêtjgihi inj ahuc. ²⁵ Lau toñ dinañ si dañ inj awhê nañ gêm dac ñapañ tôm yala 12. ²⁶ Inj kêsâlê dokta daêsam bu sênem inj sa, ma gêmlihi ñac e inj ndê mone hoñ pacndê. Magoc ñac sêtôm dom bu sênem inj sa. Inj hóc ñandê atu tu ñac-ña, ma gêmbac dau hóc gêlêc su. ²⁷⁻²⁸ Awhê dau ngô Yisu ñawaê su, dec gauc gêm têtj dau bu, “Aö bu wamasec inj ndê ñakwê, dec oc kôm aö ñayham sa.” Tu dinañ-ña inj kêsêlêñ yêc lau toñ atu ñalôm kêtjkuc inj, ma kêmasec inj ndê ñakwê. ²⁹ Ma ñagahô enj inj ndê dac sa tiyham dom, ma inj kêsahê bu inj ndê gêmbac pacndê su.

³⁰ Yisu kêtjalê bu ñaclai sa yêc inj, goc ñagahô inj kac dau kwi yêc lau toñ atu ñalôm ma ndac, “Asa kêmasec aö neñ ñakwê?” ³¹ Magoc inj ndê ngacsêñomi sêo yom ma sêsôm, “Lic lau daêsam dindêc s êkôm am si. Bocke dec am ndac bu ñac si asa kêmasec am?” ³² Magoc Yisu taso lau hoñ, ma kêsâlê ñamalac nañ kôm gêtj dau. ³³ Awhê dau kêtjalê bu inj ñayham sa su, dec têtj Yisu gi ma pôn haduc yêc inj aňgô-ña. Inj töc dau ti kêtitec mbo, ma hoc yom asê pi gêtj nañ inj kôm. ³⁴ Goc Yisu sôm teñ inj, “O aneñ

bawhê, am nem kêtj whiñ aö dec kôm am ñayham sa. Am ndi ti atac malô, kwahic dec am nem ñawapac pacndê su.”

³⁵ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma lau ñatô sêmeñ akêtj Jairas ndê andu, ma sêsôm têtj inj, “Am atômwê mbac ndu su. Tu sake-ña am bu kêtj ñawapac têtj Kêdôhôn-waga? Sôm têtj inj bu meñ dom.” ³⁶ Tigeñ Yisu hêgo dau tu ñac si yom-ña dom, ma sôm têtj Jairas, “Töc daôm dom, kêtj whiñ.” ³⁷ Goc Yisu kalhac lau hoñ ahuc, ma kóc Pita, ma Jems lu ndê asidôwa Jon, ma sêwhiñ Jairas si. ³⁸ Sêtjsêlêñ si e sêhóc asê Jairas ndê andu, ma Yisu gêlic lau sêkôm ñanta atu, ñac sêhu dañgibo asê ma sêtañ. ³⁹ Goc inj sôc gi ma ndac ñac, “Mac akôm ñanta ti dañgibo atu dindêc tu sake-ña? Bawhê dau mbac ndu dom, inj yêc bêt nañ yêc.” ⁴⁰ Magoc ñac sêmbwac inj. Yisu kêtj ñac sêsa awê si, ma kóc bawhê ñadamba lu dinda ti ngacsêñomi tö dinañ sêwhiñ inj si, ma sêsôc ñalôm nañ bawhê yêc. ⁴¹ Inj kêm bawhê dau sip amba ma sôm têtj inj, “Talita, k umi.” (Yom Hibu dau danem kwi bu, ‘Bawhê sauñ, am tisa.’) ⁴² Ma ñagahô enj bawhê dau, nañ ndê yala ti 12, nañ tisa ma kêsêlêñ. Ma lau hoñ nañ sêlic gêtj dau, nañ sêhêdaê ñandô. ⁴³ Magoc Yisu kêtj yao ñañga bu sêsôm gêtj dau asê têtj lau ñatô dom. Ma inj sôm bu sêkêtj gêtj daneñ-ña têtj bawhê dau neñ.

6

*Yisu ndê lau sêkôc inj sa dom
(Mat 13:54-58; Luk 4:16-30)*

¹ Yisu mbu têtj inj ndê malac-hu gi, ma inj ndê ngacsêñomi sêtjkuc inj. ² Têtj bêt Sabat-ña dañ inj sôc lôm wê-ña gi, ma gic hu kêdôhôn lau. Ma lau daêsam nañ sêtjgô inj ndê yom, nañ sêhêdaê ma sêsôm têtj dandi, “Aluê! Inj ngac dec tap gêtj hoñ dindêc sa yêc nde? Asa kêtj gauc atu-tu dinañ têtj inj, ma ñaclai tu kôm gêtj dalô-ña? ³ Inj yac neñ ngac nañ muñ-ña kôm gwelenj kapenta-ña. Inj Maria ndê atungac, ma Jems, Josep, Judas ma Saimon dôwa! Ma inj ndê lhuwêi sêmbo

* 5:20 Dekapolis - ñaê dinañ danem kwi bu ‘malac amanju.’ Malac amanju dinañ sêyêc Bugictoñ Galili-ña ñagameñ têtj ac pi-ña.

sêwhin yac.” Ma nac atac lu-lu tu in-nga. ⁴ Goc Yisu sôm têt nac, “Lau hon sêtoc propet dan sa, tigen yêc in ndê malachu, in ndê asidôwai ma in dau ndê lau sêtoc in sa dom.” ⁵ Ma yêc gamen dinan in gitôm dom bu kôm gêt dalô daêsam. In kêt amba sac lau gêmbac tigen-tigen, ma kôm nac nayham sa. ⁶ Ma in hêdaê bu nac sêkêt whin in dom.

Tinjambu in kêsêlêt golom-golom malac, ma kêdôhôn lau.

*Yisu kêkin ngacsênomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Luk 9:1-5)*

⁷ Yisu mbwêc ndê ngacsênomi 12 sêtêt in sêmen, ma in kêkin nac lu-lu sêsa sêtêt malac natô si, bu sênem mêtê lau. Ma in kêt naclai têt nac bu sêsoc nalau sac su yêc lau. ⁸⁻⁹ In kêkin nac ti sôm yom têt nac bocdec bu, “Anselêt andi, magoc akôc wapa daêsam dom. Asôc nem atapa ma akôc nem tôc, dec tôc. Ampwic hacgêlê dom, ma akôc gêt dane-nga me awa me nakwê aô daôm-nga dom. ¹⁰ Têt ndoc mac asôc malac dan andi, ma lau sêkôc mac sa asôc nac si andu, nan ambo whin nac e mac ahu malac dau sin. ¹¹ Ma lau malac dan-nga bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc aton kop su yêc gahim têt ndoc mac ahu nac sin, bu atôc nac si giso asê.”

¹² Goc nac sêlhô si ma sem mêtê bu lau sênem si nalôm kwi ma sêhu mêtê sac sin. ¹³ Sêsoc nalau sac daêsam su yêc lau, ma sêmbac olib nakwi pi lau gêmbac daêsam ma sêkôm nac nayham sa.

*Herod gauc gêm yom daêsam pi Yisu
(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)*

¹⁴ Lau sic min pi Yisu napan e in ndê waê tiapa, ma Kin Herod ngô nawaê pi in whin. Lau natô sêsôm bu, “Yisu in Jon, Ngac Kêku Lau-nga, nan tisa akêt lau batê-nga, ma bocdinan in kêt naclai bu kôm gêt dalô.” ¹⁵ Ma natô sêsôm, “Mba! In nac dec in propet Elaija nan tisa akêt lau batê-nga.” Ma natô sêsôm, “Mba! In propet dan tôc propet akwa-kwa.” ¹⁶ Magoc têt têt Herod ngô yom dinan pi Yisu, nan in sôm, “Ngac dê mboe

Jon, nac nan aô gatim in kachu kic, nan tisa akêt lau batê-nga.”

*Herod gic Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndu
namin*

(Mat 14:3-12)

¹⁷⁻¹⁸ Mun-nga, Herod kôc in asi Pilip ndê awhê Herodias ma gêm ti ndê awhê. Dec Jon hoc Herod ndê giso asê ma sôm têt in, “Am gêm nem asim ndê awhê, dec kôm gêt so sambuc.” Tu dinan-nga Herod kêkin ndê lau sin-nga bu sêkôc Jon dôn, ma sêkêt in ndôc gapocwalô. ¹⁹ Tu Jon ndê yom-nga, Herodias êlêmê tac nandê têt in ma tac whin bu sêndic in ndu. Magoc in gitôm dom, ²⁰ bu Herod kêtalê bu Jon in nac gitêt ti dabun, dec tôc Jon ma yob in napep. Herod tac whin bu ngô Jon ndê yom, magoc Jon ndê yom kôm in gauc gêm yom daêsam. ²¹ Tinjambu Herodias tap lêt dan sa bu lau sêndic Jon ndu. Têt Herod ndê bêt dinda kôc in-nga, nan Herod ndê mwasi dan ma kêtalê in ndê lau atu-tu, ti lau bata sin-nga, ma lau bata Galili-nga. ²² Nac sêndôc mwasi dau nalôm ma Herodias atuwê sôc men ma têt wê. Gêt dau kôm Kin Herod ti ndê naclen hon atac nayham kêtêc. Goc in sôm têt bawhê dau, “Am ndac gêt bocke nan am atac whin, ma wakêt têt am.” ²³ Ma in kêtati yom têt in bocdec bu, “Gêt nan am bu ndac, nan aô wakêt têt am, tôc aô wawhê nen wapa hon kêt ndi ton lu ma wakêt ton dan têt am.” ²⁴ Goc bawhê dau sa gi ma ndac dinda, “Aô wandac gêt sake?” Ma dinda ô yom ma sôm, “Am ndac Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê nagôlôn.” ²⁵ Goc bawhê dau kac dau kwi ma kêtati mbu têt Kin Herod gi, ma sôm têt in bu, “Aô tac whin bu kwahic dec, am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, goc kêt in ndê nagôlôn sip pele dan ma kêt têt aô, bu walic pi tanôn bu in mbac ndu nandô.” ²⁶ Yom dau kôm Kin Herod nalôm nawapac atu, tigen tu in kêtati yom yêc naclen hon angô-nga, dec kôm tôc bawhê dau ndac. ²⁷ Ma nagahô in kêkin nac dan bu ndic Jon ndu ma kêt in nagôlôn mbu men. Ngac dau sôc gapocwalô gi, tim Jon ndê kachu kic, ²⁸ ma

kên ñagôlôn sip pele dañ. Goc kôc sa gi kên têt bawhê, ma bawhê kên têt dinda gêlic.

²⁹ Têt têt Jon ndê sêñomi sêñgô gêt dau ñawaê, nañ sêmen ma sêkôc in ndê ñamlan sa, ma si sêñsuhun.

Yisu ndê ñgacsêñomi sêmbu sêmen

³⁰ Ñgacsêñomi nañ Yisu kêkin ñac sêsa si, nañ sêmbu sêtêt in sêmen, ma sic min pi gêt hon nañ sêkôm, ma yom nañ sêndôhôn têt lau. ³¹ Têt têt dinañ lau daêsam sêwê sêtêt Yisu sêmen ñapan, dec ñasawa mba bu in ti ndê lau sênen gêt. Tu dinañ-nga dec in sôm têt ñac, “Mac tamwasêm awhin aô, ma yac dasa gameñ sawa dañ dandi, ma tanwhan dauñ.”

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)

³² Bocdinañ ñac sêpi wañ dañ bu sêlhô sêtêt gameñ sawa dañ sêndi. ³³ Magoc lau daêsam sêlic ñac sêpi wañ ma sênyalê bu Yisu ti ndê lau. Bocdinañ lau akên malac hon yêc gameñ dinañ sêñkuc ñac, sênti sêmbu baô ma sêhóc gêlêc ñac. ³⁴ Têt têt Yisu ti ndê ñgac-sêñomi sêsôc baô si, in gêlic lau daêsam dinañ ma tawalô ñac, bu ñac sêtôm domba nañ si ñgac yob ñac-nga mba. Dec in gic hu kêdôhôn yom daêsam têt ñac.

³⁵ Sêmbu e telha sa, goc Yisu ndê ñgacsêñomi sêtêt in si ma sêsôm, “Gameñ dindêc gameñ sawa, ma ac pac-ndê. ³⁶ Kên lau dau sêlhô sêtêt malac ti gameñ ñamakê-nga sêndi, bu sênemlhi gêt sênen-nga.” ³⁷ Magoc Yisu sôm, “Mba! Mac daôm akên gêt têt ñac sênen.” Ma ñac sêo yom ma sêsôm, “Lau dindêc ñac lau daêsam andô! Yac bu anemlhi bolom ña mone atu gitôm †denarii 200, dec oc tôm bu ñac hon sênen ñagec-ñagec. Yac akôm bocdinañ, a?” ³⁸ M a in ndac, “Mac nem bolom hinga ndöc? Andi alic.” Ma ñac si sêlic goc sêmbu sêmen ma sêsôm, “Yac mba bolom limdan, ma i lu sêndöc.”

³⁹ Goc Yisu sôm têt ñac bu sêkên lau hon sêndöc sic titoñ-titoñ sêndöc kwañ.

⁴⁰ Ma lau hon sêndöc sic titoñ-titoñ, ton

ñatô gitôm lau 100, ma ñatô gitôm 50.

⁴¹ Goc Yisu kôc bolom limdan ma i lu sa, tatic undambê ma gêm mbec, goc pô bolom kôc-kôc, ma kên têt ñgacsêñomi bu sêndic sam têt lau. Goc in kôm bocdinañ pi i lu. ⁴² Lau hon sen gêt e hóc ñac dôñ. ⁴³ Ma tinambu ñgacsêñomi sic bolom ti i ñadêlê sa sip gatop 12 e menhu.

⁴⁴ Yisu gôlôm lau ton atu dinañ, ma laungac nañ sêmbu ton dau ñalôm ma sen gêt, nañ si namba gitôm 5,000.

Yisu kêsêlên mbo bu ñahô

(Mat 14:22-33; Jon 6:16-21)

⁴⁵ Têt têt dinañ Yisu kên ndê ñgacsêñomi sêpi wañ dañ si, ma kêkin ñac sêmun in sêpi bugictoñ ñadanga, bu sêtêt malac Betsaida sêndi. Ma in dau mbo baô bu kên lau ton atu dinañ sêlhô si. ⁴⁶ In hu ñac sin su, goc pi lôc dañ gi bu ten mbec.

⁴⁷ Ñasec sa su, ma wañ dau sa bugictoñ ñalhu, ma Yisu tawasê mbo baô. ⁴⁸ In gêlic ndê ñgac-sêñomi sêhêc wañ ñanga, bu mbu atu kêsêlên ma puc ñac dôñ. Têt ôbwêc lôm in kêsêlên mbo bu ñahô, ma sa têt ñac gi. In bu hóc gêlêc ñac, ⁴⁹ magoc têt ndoc sêlic in kêsêlên mbo bu ñahô, ñac gauc gêm bu sêlic ñalau dañ. Ñac sêmbwêc atu, ⁵⁰ bu ñac hon sêlic in ma sêtöc dau. Magoc ñagahô in sôm yom têt ñac bu, “Ñalôm pên dôñ ma atöc daôm dom, bu aô dauñ dindêc!” ⁵¹ Goc in kêsêlên têt ñac ma pi wañ gi. Ma mbu timalô ma binôn sip. Ñac sêhêdaê ñandô, ⁵² ñahu bu ñac sêlic gêt nañ in kôm pi bolom ti i, magoc ñac si gauc sa dom pi in ndê ñaclai. Ñac si ñalôm ñadandi.

Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret

(Mat 14:34-36; Jon 6:22-25)

⁵³ Ñac sêhóc asê malac Genesaret yêc bugictoñ ñadanga, ma sêsô wañ dôñ. ⁵⁴ Ñac sêsip baô si ma ñagahô lau sênyalê bu Yisu. ⁵⁵ Goc sênti sêtêt malac hon yêc gameñ dinañ, ma sêkên Yisu ñawaê. Ma tinambu lau sêmbalan si lau gêmbac sêtêt malac bocke nañ sêñgô bu Yisu mbo. ⁵⁶ Ma malac atu ti sauñ, me gameñ ñamakê-nga bocke nañ Yisu mbo, nañ lau

sêtoc si lau gêmbac sêyêc maket ñamala, ma sêten Yisu bu ñac sêmasec in me bu sêmasec in ndê ñakwê ñambwa. Ma lau hoñ nañ sêmasec in, nañ ñamlic ñayham sa.

7

Gêñ nañ kôm ñamalac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga (Mat 15:1-20)

¹ Lau Palêsai ti kêdôhônwaga yomsu-nga ñatô akêñ Jerusalem sêtên Yisu si. ² Ma ñac sêlic bu in ndê ñgacsênjomi ñatô sênğwasin amba dom ma señ gêñ. Bocdinañ ñac gauc gêm bu ñgac-sênjomi si amba ñadômbwi. ³ Ñac gauc gêm yom dinañ, ñahu bu lau Palêsai ti lau Israel-nga daêsam sênkuc mêtê nañ lau andô sic dulu têtñ ñac, bu sênğwasin amba muñ su, goc sêneñ gêñ. ⁴ Ma têtñ ndoc sêmbu akêñ maket sêmen,* nañ sênğwasin amba muñ, goc sêneñ gêñ. Ma ñac sênğwasin laclhu ti akôp ma suc, ma sênkuc mêtê kain dinañ daêsam, nañ lau andô Israel-nga sic dulu têtñ ñac.

⁵ Bocdinañ lau Palêsai ti kêdôhônwaga yomsu-nga dinañ sêndac Yisu, “Tu sake-nga am nem ñgac-sênjomi sênkuc ñagôlin nañ lau andô sic dulu têtñ yac, nañ dom, ma señ gêñ ti amba ñadômbwi?” ⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Propet Aisaya hoc yom asê muñ su, nañ hêganôn mac lau atim yom lau-nga solop. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

Lau dindac sêtoc aö sa ña whasuñ ñambwa, tigen ñac si ñalôm yêc dañ dau-nga.

⁷ Ñac sem akiñ aö ñandô dom, ma yom nañ sêndôhôn têtñ lau, nañ ñamalac si yomsu ñambwa.” [Ais 29:13]

⁸ Goc Yisu gic têtñ yom ma sôm, “Mac ahu Anötö ndê yomsu sin, ma asap ñamalac ñambwa si ñagôlin dôn. ⁹ Mac alic ñayham bu asap mac daôm nem ñagôlin dôn, magoc atec Anötö ndê yomsu, a? ¹⁰ Bu Moses to Anötö ndê

yomsu bocdec bu, ‘Toc damam lu dinam sa.’ Ma in to yom dañ whin bocdec bu, ‘Ñgac dañ bu sôm yom sac pi in damba lu dinda, nañ lau sêndic in ndu mañ.’ ¹¹ Tigen mac andôhôn lau bu sênğili yomsu dinañ. Ñamalac dañ ndê awa me gêñ bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc in bu ndic yao gêñ dau ma sôm têtñ inlu, ‘Gêñ nañ bu nem amlu sa, nañ gasam bu Koban.’ (Yom Koban dinañ ñahu bu in kêtalin gêñ dau sa bu kêtñ ti da têtñ Anötö.) ¹² Tu dinañ-nga in gêm in damba lu dinda sa dom, ma mac alic ñayham. ¹³ Ñalên dinañ mac asen Anötö ndê yom popoc ma ankcuc lau andô si ñagôlin nañ apami sic dulu têtñ mac. Mac akôm mêtê daêsam gitôm dinañ.”

¹⁴ Goc Yisu ta lau hoñ sêtên in sêmen tiyham, ma sôm, “Mac lau hoñ, anğô ma anyalê. ¹⁵⁻¹⁶ Gêñ hoñ nañ yêc awê ma sip ñamalac ñatac ñalôm, nañ ñadañ kôm in ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga dom. Magoc mêtê ti gauc sac nañ meñ akêñ ñamalac ñalôm, nañ kôm in ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga.”

¹⁷ Tinambu Yisu hu lau dinañ sin ma in ti ndê ñgacsênjomi sêsôc andu dañ si. Goc sêndac in pi yom gôlin dinañ ñahu. ¹⁸ Ma in ndac ñac, “Bocke dec mac atôm lau ñatô nañ si gauc sa dom? Alic bu gêñ n añ yêc awê, ma sip ñamalac ñatac ñalôm, nañ oc kôm in ñadômbwi sa dom. ¹⁹ Ñahu bu gêñ dinañ sip in ñalôm ti gauc dom, magoc sip in ñatac ñalôm goc tinambu sa meñ tiyham.” (Yisu ndê yom dinañ tôc asê bu Anötö gic yao gêñ danen-nga dañ bu gêñ ñadômbwi dom.)

²⁰ Ma in gic têtñ yom ma sôm, “Gêñ sac bocke nañ sa yêc ñamalac si ñalôm me whasuñ, nañ kôm in ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga. ²¹⁻²² Mêtê sac daêsam ñahu yêc ñamalac si ñalôm. Gauc sac, mêtê sênem kañ gêñ-nga, sêndic ñamalac ndu-nga, mêtê mockain-nga nañ lau nañ sem dau sa su, ma lau nañ sem dau sa su dom nañ sêkôm, lêtñ atac

* 7:4 Têtñ ndoc lau Palêsai ma lau †Skraib sêmbo maket, nañ semlhi gêñ yêc lau Israel ñatô nañ sêhêgo dau tu Moses ndê yomsu-nga dom, ma †lau gameñ apa-nga nañ sêmbo maket ñamala. Ñac gauc gêm bu lau dau oc sêkôm ñac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga, ma bocdinañ sênğwasin amba têtñ ndoc sêmbu akêñ maket sêmen.

whin awa ti wapa-nga, mêtê sêlic lau sac-nga ti sênsau lau-nga, mêtê sênen gên nawahô-nga, mêtê nalôm ngalac-nga ti mêtê lêmun-nga, ma sêsôm yom sac-sac-nga, mêtê sêtoc dau sa-nga, ma lêñ gauc mbasi-nga. ²³ Mêtê sac kain dinan hon nahu yêc namalac si nalôm, ma kôm nac nadômbwi sa yêc Anötö angô-nga.”

Awhê Kanan-nga dan kên whin nannga (Mat 15:21-28)

²⁴ Yisu ti ndê ngacsênomi sêhu gameñ dinan sin, ma sêtên gameñ nan yêc kêpiñ malac Taya ma sêsôc andu dan si. In tec bu lau dan sênjalê gameñ nan in mbo, magoc in gitôm dom bu sin dau. ²⁵⁻²⁶ Awhê dan mbo gameñ dinan, nan nalau sac dan mbo in atuwê nalôm. In awhê Grik-nga nan dinda kôc in yêc gameñ Sairo-Pionisia-nga. Têñ ndoc awhê dau ngô nawae pi Yisu, nan têt in gi, ma hu dau sip nom yêc in gahi-nga. Ma in ten Yisu nannga bu in soc nalau sac dau su yêc in atuwê.

²⁷ Ma Yisu sôm têt in, “Gên namata-nga dakên gên danen-nga têt balêkoc bu sênen e hôc nac dôn. Solop dom bu dakôc balêkoc si gên danen-nga, ma tambalin têt giam sênen.” ²⁸ Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Yomandô Pômdau, magoc giam nan sêndôc tebo napu, nan sen gên napopoc nan balêkoc sênjain sip nom.” ²⁹ Goc Yisu sôm, “Tu am nem yom dinan-nga dec aô wanem am sa. Am mbu ndi ma am oc lic bu nalau sac dau hu am atômwê sin su.” ³⁰ Goc awhê dau mbu têt ndê andu gi, ma tap sa bu nalau sac dau hu in atuwê sin ma bawhê dau yêc bêc yêc ndê mbô.

Ngac awa mba ma dangasun bic

³¹ Yisu ti ndê ngacsênomi sêhu malac Taya ngameñ sin. Nac sênsêlên sêmbo sen têt malac Saidon goc sêtên bugicton Galili-nga, ma sêpi bugicton nadanga ma sêtên gameñ Dekapolis-nga si. ³² Yêc gameñ dinan lau natô sêkôc ngac dan dangasun bic ma awa mba ma sêtên Yisu si, ma sêten in bu kên amba sac in. ³³ Lau daêsam sêlhac dindê, goc Yisu kôc ngac dau ma inlu sêsa nasawa saun si

sêlhac dau-nga. Ma in kên amba-atu sôc ngac dau dangasun, ma in hu gasôp pi amba-atu ma kên pi ngac dau êmbala. ³⁴ Goc in tatak undambê, sê awa atu, ma sôm têt in bu, “Epata.” (Yom dau danem kwi bu ‘Po asê.’) ³⁵ Ma ngahô in dangasun po asê, êmbala tigolon, ma in sôm yom yêc awê.

³⁶ Yisu gic yao lau bu sêndic min pi gên dinan têt lau natô dom, magoc sêsôc in ndê yom napu dom. In gic yao nac tidim daêsam, magoc nac sic min pi in hôc gêlêc su. ³⁷ Ma lau hon nan sêngô, nan sêhêdaê nandô ma sêsôm, “In kôm gên hon napep en, ma gitôm bu kôm lau dangasun bic sêngô yom, ma lau awa mba sêsôm yom asê.”

8

Yisu gôlôm lau 4,000 (Mat 15:29-39)

¹ Têt têt dinan lau daêsam sêkac sa tiyham e lau ton atu sêmbo sêwhin Yisu. In gêlic bu nac si gên sênen-nga mba, goc ta ndê ngacsênomi sêtên in sêmen, ma sôm têt nac bu, ² “Aô tanwalô lau dindêc, bu sêmbo sêwhin aô gitôm bêc tō su, ma nac si gên sênen-nga pacndê. ³ Ma aô bu wakên nac sêlhô ti gên yô nac, dec nac oc tagôlô yêc sen. Nac si lau natô sêmen akên gameñ baliñ.” ⁴ Magoc in ndê ngacsênomi sê in ndê yom ma sêsôm, “Yac dambo gameñ sawa, ma oc dakôc gên danen-nga y êc nde, nan tôm bu lau hon dindêc sênen?” ⁵ Ma Yisu ndac nac, “Mac nem bolom hinga ndôc?” Ma nac sêsôm, “Yac mba bolom 7 sêndôc.”

⁶ Goc Yisu sôm têt lau bu sêndôc sic sêndôc nom. Ma in kôc bolom 7 dinan ma gêm danje, pô kôc-kôc, ma kên têt ndê ngac-sênomi bu sêndic sam têt lau, dec sic sam. ⁷ Ma nac si i mwambwa natô sêndôc, nan Yisu gêm mbec whin, ma sôm bu sêndic sam têt lau. ⁸ Ma lau hon sen e hôc nac dôn, goc ngacsênomi sic nadêlê sa sip gatop 7 e menhu. ⁹ Laungac nan sen gên dau, nan si namba gitôm 4,000. Tinambu Yisu kên nac sêlhô si, ¹⁰ ma in ti ndê ngac-sênomi sêpi wan

daŋ ma sêten gameŋ naŋ sêsam bu Dalmanuta, naŋ si.

Lau Palêsai sêndac Yisu bu kôm gêŋ dalô

(Mat 16:1-4)

¹¹ Lau Palêsai natô sêten Yisu si, ma sic hu sêŋsu in. Naŋ bu sêŋsahê in, dec sêndac in bu kôm gêŋ dalô daŋ bu tôc asê bu in kôc ŋaclai yêc Anötö ndê. ¹² Magoc Yisu h ulai ma sôm têtŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac lau têtŋ dindec-ŋga aŋsalê gêŋ dalô? Yomandô wasôm t êŋ mac bu aô wakôm gêŋ dalô têtŋ mac andac, naŋ daŋ dom.” ¹³ Goc in hu ŋac siŋ ma pi waŋ tiyham whiŋ ndê ŋgac-sêŋomi ma sêlhô bu sêmbu sêpi bugictoŋ ŋadaŋga sêndi.

Yisu puc lau Palêsai ti Herod si giso asê

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Têtŋ ndoc ŋgacsêŋomi sêpi waŋ dau si, naŋ sêŋliŋ dau siŋ bu sêkôc bolom natô, ma ŋac si bolom tigen yêc waŋ dau ŋalôm. ¹⁵ Ma Yisu sôm yom ti ŋaŋga têtŋ ŋac bu, “Ayob daôm ŋapep pi lau Palêsai si yist ma Herod ndê yist.” ¹⁶ Ma ŋac sem yomgalôm sêwhiŋ dandi ma sêsôm, “In sôm yom dinaŋ ŋahu bu yac neŋ bolom mbasi.” ¹⁷ Yisu kêyalê yom naŋ ŋac sêsôm, dec sôm têtŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac am yomgalôm ma gauc gêm bu yom naŋ aô gasôm pi yist, naŋ ŋahu bu mac nem bolom mba? Bocke mac nem gauc sa pi gêŋ hoŋ naŋ aô gakôm, naŋ dom? Mac nem ŋalôm ŋadandi sa, a? ¹⁸ Tanôm yêc, magoc mac alic gêŋ daŋ ŋapep dom. Daŋamsuŋ yêc, magoc mac aŋgô yom dom. Gauc nem gêŋ naŋ aô gakôm su. ¹⁹ Têtŋ têtŋ naŋ aô gac sam bolom amaŋdaŋ têtŋ lau 5,000, naŋ mac ahoŋ ŋadêlê sa sip gatop hiŋga?” Ma sêsôm, “Gatop 12.” ²⁰ Goc Yisu sôm, “Ma têtŋ têtŋ naŋ aô gac sam bolom 7 têtŋ lau 4,000, naŋ mac ahoŋ ŋadêlê sa sip gatop hiŋga?” Ma sêsôm “Gatop 7.” ²¹ Goc in sôm têtŋ ŋac, “Ma bocke dec mac nem gauc sa su dom?”

Yisu kôm ŋgac tapec ŋayham sa

²² Naŋ sêlac waŋ si e sêhêc asê malac Betsaida. Ma lau natô sêkôc ŋgac tapec daŋ sêten Yisu si, ma sêndac Yisu bu kêtŋ

amba sac in. ²³ Goc Yisu kêtŋ in sip amba, ma wê in sa malac ŋamakê gi. In hê gasôp pi in tandô ma kêtŋ amba sac in, ma ndac, “Am gêlic gêŋ daŋ me mba?” ²⁴ Ma ŋgac dau hêc tandô sa ma sôm, “Aêc, aô galic ŋamalac sêŋsêlêŋ sêmbô, magoc galic ŋac ŋadauŋ-dauŋ. Aô galic ŋac sêtôm a.” ²⁵ Goc Yisu kêtŋ amba sac in tandô tiyham, ma in tandô po asê ma ŋayham sa. Ma in gêlic gêŋ hoŋ ŋawa ŋayham. ²⁶ Goc Yisu kêtŋ in kôlhô gi ma sôm, “Am lhô solop têtŋ nem andu ndi. Mbu sêc malac dec ndi dom.”

Pita hoc Yisu ŋahu asê

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Tiŋambu Yisu ti ndê ŋgac-sêŋomi sêlhô bu sêten malac natô naŋ yêc kêpiŋ Sisaria-Pilipai sêndi. Sêŋsêlêŋ sêmbô seŋ ma Yisu ndac ŋac bocdec bu, “Lau sêsôm bu aô asa?” ²⁸ Ma ŋac sêsôm têtŋ in, “Lau natô sêsôm bu am Jon, ŋgac Kêku Lau-ŋga, ma natô sêsôm bu am Elaija, ma natô sêsôm bu am propet akwa-kwa si daŋ.” ²⁹ Dec in ndac ŋac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?” Ma Pita ô in awha ma sôm, “Am Mesaya dau.” ³⁰ Goc Yisu gic yao ŋac bu sêsôm in asê têtŋ lau daŋ dom.

Yisu sôm gwanan bu in oc hêc ŋandê

(Mat 16:21-23; Luk 9:22)

³¹ Têtŋ têtŋ dinaŋ Yisu gic hu kêdôhôn ŋac pi gêŋ naŋ oc hêc asê ŋamalac ndê Atu. In oc hêc ŋawapac daêsam, ma lau bata Israel-ŋga ti †dabuŋsiga atu-tu ma lau naŋ sêndôhôn yomsu oc sêtec in. Lau oc sêndic in ndu, ma tiŋambu bêt tö niŋga su in oc tisa tiyham. ³² In sôm yom dinaŋ yêc awê, dec Pita kêtŋ in sa ŋasawa sauŋ gi, ma sôm in. ³³ Magoc Yisu kac dau kwi, tahê ndê ŋgacsêŋomi ma sôm Pita bocdec bu, “Sadaŋ, kêtŋ daôm sa lhô su! Bu am kêyalê Anötö ndê lêtŋ dom, am bu êmkuc ŋamalac si gauc ŋambwa.”

Lau naŋ sêŋkuc Yisu oc sêhêc ŋawapac

(Mat 16:24-28; Luk 9:23-27)

³⁴ Goc in mbwêc ndê ŋgac-sêŋomi ti lau daêsam naŋ sêŋkuc in, naŋ sêten in sêmen, ma sôm têtŋ ŋac, “Asa naŋ tac

whiñ bu êñkuc aö, nañ êñgwiniñ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aö. ³⁵ Bu asa nañ tac whiñ bu sap gêñ nom-nga dôn ñapañ tu mbo tali-nga, nañ oc niñga. Magoc asa nañ bu hu gêñ nom-nga siñ tu êñkuc aö-nga ma tu ñawaê ñayham-nga, nañ oc niñga dom. ³⁶ Ñamalac dañ bu po gêñ nom-nga hoñ sa, magoc iñ dau gatu bu niñga, dec gêñ nom-nga hoñ dinañ oc tòm dom bu nem iñ sa. ³⁷ Bu gêñ ñayham bocke yêc, nañ gitôm bu dakêñ têtñ Anötö ô yac neñ gatuj?

³⁸ “Lau têtñ dindéc-nga ñac lau sac, ma sêpuc dômbwê Anötö ma sêsa si lêtñ bambaliñ tòm lau mockaiñ-nga. Asa nañ kwahic dec maya tu aö ti aneñ yom-nga, nañ Ñamalac ndê Atu oc maya tu iñ-nga têtñ ndoc ñambu-nga nañ iñ mbu meñ ti Damba Anötö ndê ñawasi, ma añela dabuj sêwhiñ.”

9

¹ Ma iñ sôm têtñ ñac, “Yomandô aö wasôm têtñ mac! Lau ñatô kwahic dec sêmbo, nañ oc gacgeñ sêmbo tali e sêlic Anötö ndê gôliñ meñ sa tiawê ma ti ñaclai atu.”

Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi (Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Bêc 6 giñga su goc Yisu kôc Pita, Jems ma Jon sêwhiñ iñ, ma ñac tawasê sêpi lôc baliñ dañ si. Têtñ têtñ dinañ Yisu ndê ñamlic kaiñ dañ sa, ma sêlic iñ ndê ñawasi. ³ Iñ ndê ñakwê sêp sambuc ma ñawasi atu, hôc gêlêc gêñ sêsêp nom-nga hoñ. ⁴ Ma sêlic Elaija lu Moses sêhoc dau asê, ma iñlu sem yomgalôm sêwhiñ Yisu. ⁵ Goc Pita sôm têtñ Yisu, “Kêdôhônwaga, ñayham kêtêc bu yac dambo lec. Yac oc akwê bac tö tu mac ambo-nga, am nem bac dañ, Moses nde dañ, ma Elaija ndê bac dañ.” ⁶ Ngacsêñomi tö dinañ sêtöc dau atu, ma bocdinañ Pita gêm gauc yom tu sôm-nga. ⁷ Têtñ dinañ dao dañ meñ kêtatöc ñac ahuc, ma awha dañ sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aö neñ atunçac dau dindéc, nañ aö atac whiñ ndu andô. Ançô iñ ndê yom mañ.” ⁸ Ma ñagahô ñac

tahê gameñ dau, ma sêlic bu Yisu tawasê mbo whiñ ñac.

Gêndac pi Elaija (Mat 17:10-13)

⁹ Tiñambu ñac sêsip akêñ lôc dau sêmeñ, ma Yisu kêtñ yao bu sêsôm yom pi gêñ nañ sêlic yêc lôc, nañ asê dom e tòm Ñamalac ndê Atu tisa akêñ lau batê-nga. ¹⁰ Tu dinañ-nga ñac sem yom dinañ ahuc yêc ñac dau, magoc sem yomgalôm sêwhiñ dandi ñapañ pi gêñ dau. Ñahu bu Yisu ndê yom pi iñ tisa akêñ lau batê-nga, nañ sêñyalê ñahu dom.

¹¹ Ma sêndac Yisu, “Lau Skraib nañ sêndôhôn yomsu, nañ sêsôm bu Elaija oc meñ hôc asê muñ, ma tiñambu Mesaya oc meñ. Yom dau ñahu bocke?” ¹²⁻¹³ Ma Yisu sôm, “Elaija gic waê bu hôc asê muñ Mesaya, bu êmasañ gêñ hoñ tisolop. Ma aö wasôm têtñ mac, bu Elaija meñ hôc asê su. Ma lau sêkôm mêtê sac têtñ iñ tòm ñac atac whiñ, tòm Anötö ndê yom nañ sêto yêc gwanañ su. Ma yom nañ sêto yêc pi Ñamalac ndê Atu nañ sôm bu iñ gic waê bu hôc ñandê atu, ma lau oc sêpu iñ ma sêtec iñ. Mac añyalê yom dau ñahu, me mba?”

Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ (Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Yisu ma ñgacsêñomi tö dinañ sêsip akêñ lôc dau sêmeñ ma sêlic bu kêdôhônwaga yomsu-nga ñatô ma Yisu ndê ñgacsêñomi ñatô sêsôm dau sêmbo, ma lau toñ atu sêñgihi ñac ahuc. ¹⁵ Têtñ ndoc lau hoñ dinañ sêlic Yisu nañ sêhêdaê ñandô, ma sênti sêtêtñ iñ si ti sêhê mwalêc iñ. ¹⁶ Ma Yisu ndac ñac bu, “Mac asôm daôm pi yom bocke?” ¹⁷ Ma ñamalac dañ nañ mbo lau toñ atu ñalôm, nañ ô yom ma sôm, “Kêdôhônwaga, aö gakôc aneñ balê dindéc gameñ, bu ñalau sac dañ mbo iñ ñalôm ma kôm iñ awha mba. ¹⁸ Têtñ ñatô ñalau sac dau kôc iñ dôn ma tuc iñ sip nom gi, kôm iñ whapwic sa ma señ lhô, ma iñ amba ti gahi ñañga sa. Aö gandac am nem ñgacsêñomi bu sêsoc ñalau dau su, magoc ñac sêtôm dom.” ¹⁹ Yisu ngô yom dau ma sôm, “O mac lau, aö gambo gawhiñ mac ñasawa

hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêñ dañ? Aö wambo wawhiñ mac ñapañ dom! Mac nem akêñ whiñ mbasi. Akôc balê dau sa amenj.”

²⁰ Dec sêkôc balê dau sêtêñ Yisu sêmenj, ma têtj têtj ñalau sac gêlic inj, nañ ñagahô inj kêmwanan balê dau ti ñanğa, goc tuc inj sip nom gi, ma inj kêpi ti whapwic sa yêc nom. ²¹ G oc Yisu ndac balê dau ñadamba, “Ñalau sac kôm inj bocdinañ tôm yala hiñğa?” Ma damba sôm, “Inj mbo bocdinañ têtj têtj inj balêkoc saunj ñapañ e kwahic dec. ²² Ma ndoc daêsam ñalau sac dau tuc inj peñ sip bu me sip ya, ma kôm bu ndic inj ndu niñğa. Tigenj am bu nditôm, dec tamwalô alu ma nem alu sa.” ²³ Goc Yisu sôm têtj inj, “Bocke dec am sôm têtj aö, ‘Am bu nditôm?’ Mac bu akêñ whiñ, dec gêñ hoñ oc nditôm.” ²⁴ Ma ñagahô balê ñadamba ta yom ma sôm, “Aö gakêñ whiñ. Nem aö sa bu wakêñ whiñ ñanğa.”

²⁵ Yisu gêlic bu lau daêsam sênti sêmenj, dec hec yom ñalau sac ma sôm, “Am ñalau danğasunj bic ma awha mbanğa, aö wandic atu am bu hu balê dindec siñ, ma sôc inj ñalôm tiyham dom!” ²⁶ Goc ñalau sac dau mbwêc asê ma kêmwanan balê dau ñalêñ sac, goc sa awê gi. Ma balê dau yêc gitôm ñgac batê dañ, dec lau daêsam sêsôm, “Inj mbac ndu su.” ²⁷ Tigenj Yisu kêm inj sip amba, keñ inj sa, ma inj tisa kalhac.

²⁸ Tiñambu Yisu sôc andu dañ gi, ma inj ndê ñgacsêñomi sêndac inj gelec, “Bocke dec yac atôm dom bu asoc ñalau dinañ su?” ²⁹ Ma inj sôm, “Mac bu asoc ñalau kainj dinañ su, nañ aterj mbec ñanğa. Ñalêñ dañ mba.”

Yisu sôm tiyham bu inj oc mbac ndu ma tisa

(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)

³⁰⁻³¹ Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêhu gameñ dinañ siñ, ma sêñsêlêñ sêmbu gameñ Galili-ñga. Yisu bu êndôhônj ñac têtj têtj dinañ, dec tec bu lau sêñyalê gameñ nañ ñac sêmbu. Inj sôm têtj ñac, “Tiñambu oc sêkêñ Ñamalac ndê Atu sip lau ñatô amba. Ñac oc sêndic inj ndu, magoc têtj bêc tō niñğa su, inj oc tisa

tiyham.” ³² Magoc ñac si gauc sa pi inj ndê yom dom, ma sêtöc dau bu sêndac inj pi yom dau ñahu.

Asa ti ñamalac ñamata-ñga?

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ñac sêñsêlêñ e sêhóc asê malac Kapenaom, goc si sêndöc andu dañ. Ma Yisu ndac ñac, “Mac asenj daôm pi gêñ sake yêc senj?” ³⁴ Magoc ñac sem dôñ, bu yêc senj ñac sem yomgalôm sêwhiñ dandi pi ñac si asa inj ñgac ñamata-ñga. ³⁵ Yisu ndöc sic ma ta ñgacsêñomi 12 sêtêñ inj si, ma sôm têtj ñac, “A sa nañ bu ti ñamalac ñamata-ñga yêc Anötö anğô-ñga, nañ êñgwiniñ dau ti ñgac ñambu-ñga, ma nem akiñ lau hoñ.” ³⁶ Goc inj kôc balêkoc saunj dañ ma kêñ inj kalhac ñac ñalhu. Ma inj kêgape inj ma sôm, ³⁷ “Asa nañ bu kôc balêkoc saunj dañ tôm inj dindec, nañ sa tu aö neñ ñaê-ñga, nañ gitôm inj kôc aö dauñ sa. Ma asa nañ kôc aö sa, nañ kôc aö tañwasêñ sa dom, magoc kôc Damanj nañ kêkiñ aö gameñ, nañ sa bocdinañ.”

Lau nañ sêkôm gwelenj tu Yisu-ñga, nañ sêwhê dau kôc dom

(Luk 9:49-50)

³⁸ Têtj bêc dañ Jon sôm têtj Yisu bu, “Kêdôhônjwaga, yac alic ñgac dañ kôm gwelenj ma soc ñalau sac su yêc lau ña am nem ñaê. Yac ac yao inj, bu inj kêkuc am whiñ yac dom.” ³⁹ Magoc Yisu sôm, “Alhac inj ahuc dom, bu ñamalac nañ kôm gêñ dalô ña aneñ ñaê, nañ gitôm dom bu kac ndê awha kwi ñagahô, ma sôm yom sac pi aö. ⁴⁰ Asa nañ kêñ kisa yac dom, nañ yac neñ dañ. ⁴¹ Yomandô aö wasôm têtj mac bu asa nañ kôm gêñ saunj dañ bu nem mac sa tu mac anjuc aö Kilisi-ñga, gitôm inj kêñ bu laclhu dañ têtj mac anôm, nañ Anötö oc êñlhiñ inj siñ dom. Inj oc kêñ ñagêyô ñayham têtj inj.”

Puc pi lêtôm

(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² Ma Yisu sôm, “Ñamalac dañ bu tim balêkoc saunj dañ nañ kêñ whiñ aö bu kôm mêtê sac, nañ kôm giso atu. Oc ñayham bu dasô hoc atu dañ pi inj kachu, ma tambaliñ inj sip gwêc ndi niñğa. Ma

bocdinaŋ oc tòm dom bu iŋ tim balêkoc dau, ma tiŋambu tap Anötö ndê matôc sa.

⁴³⁻⁴⁴ “Am amam bu kôm sac, naŋ tim kic. Am bu tap undambê sa, ma ndöc tamli ti amam gatuc, naŋ ŋayham hôc gêlêc am kôm sac ŋa amam lu-lu e am sip ya lambwam-ŋga naŋ sa ŋapaŋ, naŋ ndi. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ma gahim bu kôm sac, naŋ tim kic. A m bu tap undambê sa, ma ndöc tamli ti gahim gatuc, naŋ ŋayham hôc gêlêc am kôm sac ti gahim lu-lu e Anötö tuc am sip ya lambwam-ŋga naŋ sa ŋapaŋ, naŋ ndi. ⁴⁷ Ma am nem tanôm bu kôm sac, naŋ kip sa. Am bu ndöc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga ti tanôm tigeŋ, naŋ ŋayham hôc gêlêc am kôm sac ti tanôm lu-lu e Anötö tuc am sip lambwam ndi. ⁴⁸ Yêc gameŋ dinaŋ lau oc sêhôt nandê ŋapaŋ, tòm yom naŋ Aisaya to yêc bocdec bu, ‘*Dombo oc mbac ndu dom, ma ya oc sa ŋapaŋ.*’

⁴⁹ “Bocdinaŋ ayob daôm tu lêtôm-ŋga, bu Anötö oc kêŋ ya êmbô lau hoŋ,* gitôm lau sêkêŋ gwêc so pi wata tu bu yêc ŋayham ŋasawa baliŋ. ⁵⁰ Gwêc so dau iŋ gêŋ ŋayham, magoc ŋamakic bu niŋga, oc dakôm ŋamakic sa tiyham ŋalêŋ nde? Bocdinaŋ ambo lau nom-ŋga ŋalôm atôm gwêc so, ma ambo awhiŋ daôm ti yom malô.”

10

Anötö tec bu awhê lu ŋgac sêhu dau siŋ (Mat 19:1-12)

¹ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêhu gameŋ dinaŋ siŋ, ma sêtêŋ gameŋ Judia-ŋga si. Goc sêpi Bu Jordan ŋadaŋga naŋ yêc têŋ gameŋ ac pi-ŋga, naŋ si. Yêc gameŋ dinaŋ lau daêsam sêkac sa tiyham ma sêtêŋ iŋ si, ma iŋ kêkuc iŋ ndê mêtê ma kêdôhônŋ ŋac.

² Ma lau Palêsai ŋatô sêmeŋ ma bu sêtim Yisu, dec sêndac iŋ bocdec bu, “Ŋgac daŋ bu hu ndê awhê siŋ, naŋ oc êŋgili yomsu, me mba?” ³ Ma Yisu ndac ŋac ô, “Moses to yomsu bocke?” ⁴ Goc

sêsôm, “Moses sôm bu ŋgac daŋ gitôm bu to bapia hu nawhê siŋ-ŋga, goc hu ndê awhê siŋ.” ⁵ Ma Yisu sôm, “Aêc. Moses to yomsu dinaŋ tu mac nem ŋalôm ŋadandi-ŋga. ⁶ Magoc têŋ têm Anötö kêŋ undambê ti nom, naŋ iŋ kêmasaŋ ŋamalac ŋgac ti awhê. ⁷ Ma tu dinaŋ-ŋga ‘*ŋgac daŋ oc hu damba lu dinda siŋ, ma sap iŋ nawhê dôŋ,* ⁸ *ma iŋlu sêti gêŋ tigeŋ.*’ Yom dau whê sa bu iŋlu sêmbô sêtôm ŋamalac lu dom, iŋlu sêti gêŋ tigeŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga. ⁹ Bocdinaŋ yham dom andô bu ŋamalac sêkac gêŋ naŋ Anötö dau kêŋ pitigeŋ, naŋ su.”

¹⁰ Tiŋambu Yisu ti ndê ŋgac-sêŋomi sêndöc andu daŋ, ma sêndac iŋ pi yom dinaŋ ŋahu. ¹¹ Ma iŋ sôm, “Ŋgac naŋ hu iŋ ndê awhê siŋ ma gêm awhê wakuc, naŋ kôm gêŋ mockaiŋ-ŋga têŋ iŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga. ¹² Ma awhê naŋ hu nakweŋ siŋ ma gêm ŋgac wakuc, naŋ kôm gêŋ mockaiŋ-ŋga bocdinaŋ.”

Yisu gêm mbec balêkoc

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Têŋ bêc daŋ lau sêhoŋ si balêkoc sêtêŋ Yisu si, bu iŋ kêŋ amba sac ŋac. Magoc iŋ ndê ŋgac-sêŋomi sêsôm dinda ti damba. ¹⁴ Têŋ têm Yisu gêlic gêŋ dau iŋ tac nandê, ma sôm têŋ ŋac, “Atec balêkoc dinaŋ sêtêŋ aô sêmeŋ. Alhac ŋac ahuc dom, bu Anötö ndê gôliŋ gic lau naŋ sêtôm balêkoc sauŋ dindec, naŋ ŋawaê. ¹⁵ Aô wasôm yomandô têŋ mac bu asa naŋ bu sôc Anötö ndê gôliŋ ŋapu gitôm balêkoc sauŋ daŋ dom, naŋ oc nditôm dom bu sôc ndi.” ¹⁶ Goc iŋ kôc balêkoc dau sa ma kêgape ŋac. Ma iŋ kêŋ amba sac ŋac, ma gêm mbec ŋac.

Ŋgac ti lêtôm

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-23)

¹⁷ Yisu ti ma kêsêlêŋ mbo seŋ whiŋ ndê ŋgacsêŋomi. Ma ŋgac daŋ kêtî meŋ ma pôn haduc yêc iŋ aŋgô-ŋga, ma ndac iŋ bocdec bu, “K êdôhônŋwaga ŋayham, aô wakôm bocke dec tiŋambu Anötö oc

* **9:49** Yom naŋ yêc ŋabatîŋ ⁴⁹ naŋ ŋahu yêc awê dom, magoc lau ŋatô gauc gêm bocdec bu. Anötö tac whiŋ bu lau sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga sêhu mêtê sac hoŋ siŋ ma sêsa lêŋ gitêŋ eŋ. Gêŋ bocke naŋ bu lhac ŋac ahuc tu sêtap gameŋ undambê-ŋga sa, naŋ sêhu siŋ tòm yom naŋ yêc ŋabatîŋ 43-47 whê sa. Ma Anötö oc kêŋ ya êmbô lau gitôm lau sêpec gol ŋa ya tu bu ŋadômbwi niŋga ma gol ŋawasi solop yêc.

kôc aô sa wandöc tanli napan.”¹⁸ Goc Yisu sôm têt in, “Tu sake-nga am sam aô bu nayham? Anötö tigen in nayham.¹⁹ Am këyalê yomsu nan Anötö këñ têt Moses, ‘*Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêt mockair-nga dom. Nem kan gêt dom. Sôm yom tasan pi lau dom. Êmsau lau bu kôc ñac si gêt dom,*’ ma ‘*Toc damam lu dinam sa.*’ ”²⁰ Ma in sôm, “Kêdôhôn-waga, aô kakuc yomsu hon dinan, têt ndoc aô gambo balê napan e kwahic dec.”²¹ Yisu tahê in ma tac whin in kêtêc. Ma in sôm, “Gêt tigen yêc tu am kôm-nga. Am ndi, këñ am nem gêt hon têt lau sênemlihi, ma këñ ña-awa têt lau ñalôm sawa. Ma bocdinan am nem awa ñandô oc yêc undambê. Ma tinambu am mwen ma êmkuc aô.”²² Magoc têt têt ñgac dau ngô Yisu ndê yom dinan in wec, ma kôlhô ti ñalôm ñawapac gi. Nahu bu in ñgac ti lêtôm.

*Puc pi awa ti wapa
(Mat 19:23-30; Luk 18:24-30)*

²³ Goc Yisu tahê lau hon, ma sôm têt in ndê ñgacsênomi, “Lau ti lêtôm si awa ti wapa kalhac ñac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu ñagahô.”²⁴ ñac sêngô in ndê yom dinan e sêhêdaê. Ma Yisu sôm têt ñac tiyham, “O anej balêkoc atac whin-nga, ñamalac bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu, nan gêt saun dom.”²⁵ Bôc atu dan gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ñalasê ñagahô, hóc gêtêc ñgac ti lêtôm dan bu sôc Anötö ndê gôlin ñapu.”²⁶ Yisu ndê ñgac-sênomi sêngô yom dinan ma sêhêdaê ñandô. Ma sêsôm têt dandi, “Bu bocdinan dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasin nem lau si-nga sa? Oc ñawapac atu!”²⁷ Yisu tahê ñac ma sôm, “Gêt nan ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nan Anötö gitôm bu kôm, bu Anötö gitôm bu kôm gêt hon.”

²⁸ Goc Pita sôm têt in, “Yac oc bocke? Yac ahu gêt hon sin tu ankuc am-nga.”²⁹ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yomandô têt mac. Asa nan bu hu andu,

me asidôwai, me lhuwêi, me dinda lu damba, me balêkoc, me nom sin tu aô-nga ma tu gwelen ñawaê nayham-nga,³⁰ nan Anötö oc këñ gêt kain dinan daêsam têt in ô, têt ndoc in mbo nom. Ma in oc tap kisa ti ñawapac sa tu aô-nga whin. Ma têt têt ñambu-nga, Anötö oc kôc in sa, ma këñ in ndoc tali napan yêc undambê.³¹ Tigen lau daêsam nan kwahic dec sêti lau ñamata-nga, nan oc sêti lau ñambu-nga, ma lau ñambu-nga oc sêti lau ñamata-nga.”

*Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

³² Yisu wê in ndê ñgacsênomi ma sêñsêlên sêmbo sen bu sêtên Jerusalem sêndi. In ndê ñgac-sênomi sêñsêlên ti sêhêdaê, ma lau ñatô nan sêñsêlên sêwhin ñac, nan sêtôc dau.* Bocdinan Yisu kôc ñgacsênomi 12 sêsa si sêlhac dau-nga, ma sôm yom tiyham pi gêt nan oc hóc asê in.³³ In sôm, “Kwahic dec yac bu dapi malac Jerusalem dandi, ma ñgac dan oc hoc ñamalac ndê Atu asê ma këñ in sip dabunsigna atu-tu ti kêtôhôn-waga yomsu-nga amba. ñac oc sêkic yom bu sêndic in ndu, ma sêkên in sip lau Rom-nga amba.³⁴ ñac oc sêsu in susu, sêhê gasôp pi in, sêndic in ñamlic ñandê ma sêndic in ndu. Magoc tinambu béc tô ninnga su, goc in oc tisa tiyham.”

*Jems lu Jon bu sêhêc gêtêc ñgacsênomi
ñatô*

(Mat 20:20-28)

³⁵ Jems lu Jon, Sebedi ndê atungac lu, sêtên Yisu si ma sêsôm, “Kêtôhôn-waga, alu atac whin gêt dan, ma bu andac am bu kôm gêt dau ñandô sa.”³⁶ Goc Yisu ndac, “Amlu atac whin bu aô wakôm sake?”³⁷ Ma sêsôm, “Alu atac whin bu têt ndoc am ndoc nem pôn kin-nga ti ñawasi atu, nan am këñ alu andoc awhin am, dan ndoc amam andô-nga ma dan ndoc gasê-nga.”³⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Amlu anyalê gêt nan amlu andac, nan dom. Amlu atôm bu anôm gêt sip

* **10:32** Lau nan sêñkuc Yisu nan sêhêdaê ti sêtôc dau, nahu bu ñac gauc gêm yom nan Yisu sôm têt ñac su, pi gêt nan oc hóc asê in têt têt in bu pi Jerusalem ndi. Alic Mak 8:31; ma 9:30. † **10:38** Yisu ndê yom pi lacihu nan in oc nôm, ma sanju nan in oc lin, nan nahu sip ñawapac daêsam nan oc hóc asê in.

laclhu ñawapac-nga nanj aö wanôm, a? Ma atôm bu alinj sanġu† nanj aö oc waliñ, a?”³⁹ Ma injlu sêsôm, “Aêc, alu atôm.” Goc Yisu sôm, “Yomandô! Amlu oc anôm ġeñ sip laclhu tôm aö wanôm, ma alinj sanġu tôm nanj aö waliñ.”⁴⁰ Magoc aö dec oc wanġaliñ lau sa bu sêndöc aö amanġ andô-nga ti amanġ ġasê-nga, nanj dom. Anötö ti ñadau bu êñġaliñ lau sa bu sêndöc dinanġ.”

⁴¹ Têñ ndoc ñġacsêñomi 10 sêñġô yom dau ñawaê, nanj ñac tac ñandê têñ Jems lu Jon.⁴² Goc Yisu mbwêc ñac sêtêñ inj si, ma sôm, “Mac anyalê bu lau sambuc si ġôlinġwaga sêtoc dau sa têñ ñac si lau, ma ñac si lau bata sêñġwiniñ lau nanj sêmbo ñac ñapu.”⁴³ Tigenġ mac anġkuc ñac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa bu ti ñamalac tiwaê yêc Anötö anġô-nga, nanj nem aġiñ mac.⁴⁴ Aêc! Asa bu ti mac nem ñamalac ñamata-nga, nanj êñġwiniñ dau ma ti mac honġ nem ñġac aġiñ ñambwa.⁴⁵ Ñahu bu lêñ dau ti aneñ lêñ. Ñamalac ndê Atu meñ tu bu lau sênem aġiñ inj-nga dom. Mba. Inj meñ bu nem aġiñ lau, ma bu kênġ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ñatôp.”

Yisu kôm ñġac tapec Batimeas ñayham sa

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Yisu ti ndê ñġacsêñomi sêñsêlêñ e sêhêc asê malac Jeriko, ma lau toñ atu sêñkuc ñac. Têñ ndoc ñac bu sêhu Jeriko sinġ, nanj sêtap ñġac tapec danġ sa, nanj ndöc señ ñamakê ma teñ ġeñ. Inj Batimeas, ñġac danġ ñaê Timeas ndê atunġac.⁴⁷ Têñ têm inj ñġô bu Yisu Nasaret-nga kêsêlêñ mbo señ, nanj ġic hu mbwêc yom asê bocdec bu, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö!”⁴⁸ Goc lau daêsam sêhec yom inj ma sêsôm bu inj nem dönġ. Magoc inj mbwêc ti ñanġa, “Dawid ndê Atu, tamwalô aö.”⁴⁹ Yisu ñġô ñac si yom ma kwê dönġ kalhac, ġoc sôm têñ lau, “Mac asôm têñ inj bu meñ.” ġoc sêta yom têñ ñġac tapec dau ma sêsôm, “Tisa ti atac ñayham! Inj ta am bu mweñ.”⁵⁰ Goc ñġac dau kac ndê ñakwê andô-nga baliñ su yêc nom, ma tisa ñġagahô ma têñ Yisu ġi.⁵¹ Ma Yisu ndac inj, “Am tac whiñ bu

aö wakôm sake têñ am?” Ma ñġac tapec dau sôm, “Kêdôhônġ-waga, aö tac whiñ bu tanônġ ñayham sa.”⁵² ġoc Yisu sôm, “Am ndi! Am nem kênġ whiñ aö dec kôm am ñayham sa.” Ma ñġagahô inj tandô ñawa sa, ma inj kêkuc Yisu mbo señ.

11

Yisu sôc Jerusalem ġi

(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-15)

¹ Yisu ti ndê sêñomi sêñsêlêñ sêhêganônġ Jerusalem e sêsun sa malac Betani ma malac Betpagi yêc Lôc Olib. ġoc Yisu kêġiñ ndê ñġacsêñom lu,² ma sôm têñ injlu, “Asôc malac dindê andi, ma yêc dindê amlu oc atap donġi danġ sa, nanj sêsô dönġ kalhac. Inj donġi ñatu wakuc, nanj ñamalac danġ ndöc ñahô munġ su dom. Anġapwêc su ma akôc sa ameñ.”³ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu anġapwêc donġi dau, nanj asôm têñ ñac bu, ‘Pômndau tac whiñ bu donġi dindêc nem inj sa ñasawa saunġ, ġoc inj oc kênġ mbu meñ.’”

⁴ Bocdinanġ dec injlu sêsôc malac dau si ma sêtap donġi danġ sa, nanj lau sêsô dönġ kalhac señ ñadali k êpiñ andu danġ. Injlu bu sêñġapwêc su,⁵ ma lau ñatô nanj sêlhac sêmġiñ, nanj sêndac injlu, “Amlu akôm sake, dec bu anġapwêc donġi dau su?”⁶ Ma injlu sêô ñac si yom tôm Yisu sôm têñ injlu, dec sêhu donġi dau sinġ têñ injlu.⁷ Sêwê inj sa sêtêñ Yisu si, ma sêhu si ñakwê awê-nga sac donġi, ġoc Yisu pi ġi ndöc ñahô.⁸ Ma lau daêsam sêhê si ñakwê yêc señ. Ma lau ñatô sêhêako a ñalaunġ yêc señ ñamakê ma sêkêñ yêc señ.⁹ Lau nanj sêmunġ Yisu ti lau nanj sêñkuc inj, nanj sêm bwêc “Hosana! Anötö nem mbec ñġac nanj meñ ġêm Pômndau anġô.”¹⁰ Anötö nem mbec inj nanj meñ bu puc abanġ Dawid ndê ġôlinġ dönġ. Hosana têñ Anötö lôlôc-nga.”

¹¹ Yisu hêc asê Jerusalem, ġoc sôc lôm dabunġ ñabatêmdö ġi, ma ġêlic ġeñ sambob nanj yêc dindê. Magoc ac ġi su dec inj ti ndê ñġacsêñomi 12 sêm bu sêsa malac Betani si bu sêyêc dindê.

Yisu pucbo a kiŋ daŋ
(*Mat 21:18-19*)

¹² Têŋ bêbêc Yisu ti ndê ngacsêŋomi sêhu Betani siŋ ma sêŋsêlêŋ sêmbo seŋ, ma gêŋ yô Yisu. ¹³ Inŋ gêlic a kiŋ daŋ naŋ kalhac ahê, goc têtŋ a dau gi. Têm dinaŋ inŋ têtŋ naŋ a kiŋ sem ŋandô dom, magoc Yisu gêlic bu a dinaŋ ŋalaunŋ kêsôlô su dec kêŋ bata bu mboe kiŋ ŋandô oc sêŋgalêŋ. Magoc ŋandô mbasi, inŋ tap ŋalaunŋ ŋambwa sa. ¹⁴ Goc inŋ pucbo a dau ma sôm, “Lau daŋ oc sêneŋ ŋandô yêc a dindec tiyham dom.” Ma inŋ ndê ngacsêŋomi sêŋgô yom dau.

Yisu soc lau su yêc lôm dabuŋ
(*Mat 21:12-17; Luk 19:45-46*)

¹⁵ Yisu ti ndê sêŋomi sêŋsêlêŋ si e sêhôt asê Jerusalem, ma sêtêŋ lôm dabuŋ si. Yêc lôm dabuŋ ŋabatêmdö lau sêtidulu gêŋ ti semlhi gêŋ sêmbo, ma Yisu gic hu soc ŋac sêsa awê. Inŋ kac lau sêo moneŋga si tebo sa, ma kac lau naŋ sêyob balusi bu lau sênemlhi,* naŋ si pôtŋ sa whiŋ. ¹⁶ Ma inŋ gic yao lau bu sêkôt wapa sêtidulu-ŋga sôt lôm dabuŋ ŋagameŋ tiyham dom. ¹⁷ Ma inŋ kêdôhônŋ lau ma sôm, “Sêto Anötô ndê yom yêc bocdec bu, ‘Aô neŋ andu gic waê bu lau akêŋ gameŋ hoŋ sêteŋ mbec sêmbo-ŋga.’ Mac aŋyalê yom dau, ma bocke dec mac akôm Anötô ndê andu ti lau kaŋ si gameŋ?”

¹⁸ Tinambu dabuŋsiga atu-tu ma lau naŋ sêndôhônŋ yomsu, naŋ sêŋgô ŋawaê pi gêŋ naŋ Yisu kôm, ma sêŋyalê bu lau sambob sêhêdaê tu inŋ ndê yom-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga dec sêtôt Yisu, ma sêŋsalê lêtŋ bu sêndic inŋ ndu. ¹⁹ Yisu ti ndê ngacsêŋomi sêmbo Jerusalem e ac gi sip, dec sêmbu sêsa si.

Yom pi lêtŋ dakêŋ whiŋ ti dateŋ mbec-ŋga
(*Mat 21:20-22*)

²⁰ Ŋagalansê bêbêc Yisu ti ndê ngacsêŋomi sêŋsêlêŋ bu sêmbu sêtêŋ Jerusalem sêndi, ma sêhôt asê a kiŋ naŋ Yisu pucbo. Ŋac sêlic bu a dau mbac, ŋasaŋgac ti ŋawakac hoŋ tibasô. ²¹ Ma Pita gauc gêm Yisu ndê yom, dec sôm

têtŋ inŋ, “Kêdôhônŋwaga, lic a kiŋ naŋ am pucbo, naŋ mbac su.” ²² Goc Yisu ô yom ma sôm têtŋ ŋac, “Akêŋ whiŋ Anötô. ²³ Aô wasôm yomandô têtŋ mac, bu asa naŋ bu sôm têtŋ lôc daŋ bu, ‘Puc daôm sa ma sip gwêc ŋalôm ndi,’ ma atac lu-lu dom magoc kêŋ whiŋ bu Anötô oc kôm yom dau ŋandô sa, dec gêŋ dau oc ŋandô sa. ²⁴ Boc-dinaŋ aô bu wasôm têtŋ mac bu gêŋ bocke naŋ mac bu ateŋ Anötô bu kêŋ têtŋ mac, naŋ akêŋ whiŋ bu mac akôt su, ma aô wasôm yom ŋandô, inŋ oc kêŋ têtŋ mac. ²⁵⁻²⁶ Ma têtŋ ndoc mac bu ateŋ mbec, ma bu gauc nem lau naŋ sêkôm sac têtŋ mac, naŋ goc asuc ŋac si sac kwi. Ma mac nem Damam naŋ mbo undambê, oc suc mac nem sac kwi bocdinaŋ.”

Gêndac pi Yisu ndê ŋaclai ŋahu
(*Mat 21:23-27; Luk 20:1-8*)

²⁷ Yisu ti inŋ ndê ngacsêŋomi sêhôt asê malac Jerusalem tiyham ma sêtêŋ lôm dabuŋ si. Yisu kêsêlêŋ mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö, ma dabuŋsiga atu-tu ti kêdôhônŋwaga yomsu-ŋga ma lau bata sêtigasuc inŋ. ²⁸ Ma sêndac inŋ, “Am kôt ŋaclai yêc nde, bu kôm gêŋ hoŋ naŋ am kôm? Asa kêŋ têtŋ am?” ²⁹ Goc Yisu sôm têtŋ ŋac, “Gêŋ ŋamata-ŋga aô wakêŋ gêndac daŋ têtŋ mac. Mac bu aô aneŋ yom, dec wasôm aneŋ ŋaclai ŋahu asê têtŋ mac. ³⁰ Asa kêŋ ŋaclai têtŋ Jon dec inŋ kêku lau? Anötô kêŋ ŋaclai têtŋ inŋ, me mba? Asôm têtŋ aô.”

³¹ Ŋac sem yomgalôm pi Yisu ndê gêndac, ma sêsôm têtŋ dau, “Yac bu dasôm bu Anötô kêŋ ŋaclai têtŋ Jon, goc Yisu oc ndac yac, ‘Tu sake-ŋga mac akêŋ whiŋ Jon dom?’ ³² Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ŋamalac nom-ŋga si gauc ŋambwa, goc lau oc sêlic yac sac.” Ŋac sêŋyalê bu lau daêsam sêlic Jon bu propet daŋ, dec sêtôt dau. ³³ Bocdinaŋ sêsôm têtŋ Yisu, “Yac aŋyalê dom.” Ma inŋ sôm têtŋ ŋac, “Bocdinaŋ aô wasôm aneŋ ŋaclai ŋahu asê têtŋ mac dom.”

* **11:15** Alic yom ŋapu-ŋga (footnote) yêc Mat 21:12.

12

Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-nga (Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Ma inj gic hu yom gôlinj danj ma sôm têtj lau bata Israel-nga dinanj, “Ngac danj sô ôm wain-nga danj. Inj sô tunj sa, kêmasanj gamej tu lau sêmasanj wain njakwi-nga, ma kwê andu baliñ danj bu lau sêlhac ma sêtij lau kanj. Tinjambu inj kêñj ôm dau têtj lau njatô sêyob, ma kôlhô gi mbo gamej danj. ² Têtj têtj sêndic wain njandô sa-nga, nanj njadau kêkinj ngac akinj danj têtj lau sêyob ôm-nga, tu bu sêkêtj wain njandô njatô têtj inj. ³ Tigej njac sêlô inj dôñj, sic inj njamlic njandê, ma sêkêtj inj kôlhô amba sawa gi. ⁴ Goc njadau kêkinj ngac akinj danj tiyham, tigej njac sic inj pi njagôlônj, ma sêkôm mêtê sac têtj inj. ⁵ Tinjambu njadau kêkinj ngac titô-nga, magoc njac sic inj ndu. Ma inj kêkinj lau daêsam tiyham, ma njac sic njatô njamlic njandê, ma sic njatô ndu. ⁶ Tinjambu ngac tigej mbo, nanj njadau ndê atunjac, nanj inj tac whiñ ndu andô. Goc njadau kêkinj ndê atu dau têtj njac gi, ma gauc gêm têtj dau, ‘Lau nanj sêyob anejj ôm, nanj oc sêtoc anejj atunjac dindec sa.’ ⁷ Tigej têtj têtj njadau ndê atu hôc asê, nanj lau sêyob ôm-nga sêsôm têtj dau, ‘Ngac dinanj inj njadau ndê atunjac nanj oc wêkaiñj ôm dindec ti ndê gêtj lêtjnsêm. Bocdinañj dandic inj ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neñj.’ ⁸ Ma sêkôc atunjac, sic inj ndu ma sêtuc inj sa awê gi.”

⁹ Goc Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm njadau oc kôm sake têtj lau nanj sêyob inj ndê ôm? Inj oc meñj ma ndic njac ndu, ma kêñj ôm dau têtj lau njatô sêyob. ¹⁰ Gauc nem yom nanj sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc nanj lau sêkwê andu-nga sêtéc, nanj kwahic ti hoc njamata-nga yêc andu dau. ¹¹ Pômdau kôm gêtj dau, ma yac alic njayham.’ Mac asam yom dau su, me?”

¹² Têtj dinanj lau bata Israel-nga sêtjalê bu Yisu sôm yom gôlinj dau hêganônj njac, dec sêtjalê lêtj bu sêkôc inj dôñj. Magoc sêtôc lau tonj atu nanj sêmbo sêwhiñ Yisu, ma tu dinanj-nga sêhu inj siñj ma sêlhô si.

Lau bu sêtij Yisu pi yom takis-nga (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Tinjambu lau bata dinanj sêtjalê lêtj bu sêtij Yisu bu sôm yom so danj. Nac sêtjkiñj lau Palêsai njatô sêwhiñj lau Israel-nga njatô nanj sêpuc Herod ma lau Rom-nga si gôlinj dôñj, nanj sêtêtj Yisu si. ¹⁴ Nac sêhôt asê inj ma sêsôm, “Kêdôhônj-waga, yac anjalê bu am njac sôm yom njandô-nga. Am gauc gêm lau si waê dom, ma toc njac honj sa njalêtj tigej. Ma am kêdôhônj Anôtô ndê lêtj têtj lau kêkuc yom njandô solop. Kwahic dec yac bu andac am bu inj solop bu yac dakêtj takis t êñj †Sisa, me mba? Yac oc danemlhi takis, me mba?”

¹⁵ Yisu ngô yom dau, tigej inj kêyalê bu njac gauc gêm bu sêtij inj, dec sôm, “Tu sake-nga mac bu atim aô? Akôc mone silba danj ma atôc têtj aô.” ¹⁶ Goc sêkêtj mone danj têtj inj, ma inj ndac njac, “Asa ndê njagatu ti njê yêc mone dindec?” Ma sêto yom ma sêsôm, “Sisa ndê.” ¹⁷ Dec Yisu sôm, “Bocdinañj atoc Sisa sa njac gêtj nanj gic inj njawaê, ma atoc Anôtô sa njac gêtj nanj gic inj njawaê.” Nac sêtjgô Yisu ndê yom dau, ma sêhêdaê tu inj ndê gauc-nga.

Lau Sadiusi bu sêtij Yisu pi yom datisa akêtj lau batê-nga

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-38)

¹⁸ Ma lau †Sadiusi njatô sêtêtj Yisu si, bu sêkêtj gêndac danj têtj inj. Nac lau Israel si tonj danj, nanj sêkêtj whiñj dom bu lau batê oc sêtisa tiyham. ¹⁹ Ma njac sêndac inj bocdec bu, “Kêdôhônj-waga, Moses to yac neñj yomsu danj bocdec bu. Ngac danj bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, nanj ngac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga. ²⁰ Têtj ndoc danj asidôwai 7 sêmbo. Ngac njamata-nga gêm awhê sa, magoc mbac ndu, ma balêkoc mba. ²¹ Goc inj asi, njac tilu-nga, gêm awhê sawa dau, magoc mbac ndu ma balêkoc mba. Ngac titô-nga bocdinañj, ²² ma asidôwa hale bocdinañj, honj sem awhê sawa dau sa, magoc sêmbac ndu, ma balêkoc mba. Ma tinjambu awhê dau mbac ndu. ²³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau

natô sêsôm, dec awhê dau oc ti asidôwa asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinan hoj sem awhê tigen dinan su têt ndoc sêmbo tali.”*

²⁴ Ma Yisu sôm têt nac, “Mac akôc gauc so, bu mac anjalê Anötö ndê yom ti in ndê naclai dom. ²⁵ Têt têt lau batê sêtisa, nan lau oc sênem dau dom. Nac oc sêmbo sêtôm anela undambê-nga. ²⁶ Ma yom dan tiyham tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Mac asam su yêc Moses ndê buku. Têt ndoc Moses gêlic ya golom a dan, nan Anötö sôm têt in bu, ‘Aô Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö ma Jakob ndê Anötö.’ ²⁷ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-nga Anötö sam dau bu lau tô dinan si Anötö? In lau batê si Anötö dom, in lau tali si Anötö. Mac nem gauc in so sambuc.”

*Yomsu namata-nga
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Kêdôhônwaga yomsu-nga dan kalhac whin lau nan sêkên danga Yisu ma lau Sadiusi si yom, ma in gêlic bu Yisu ô lau Sadiusi si yom napep. Bocdina in ndac Yisu, “Anötö ndê yomsu bocke ti yomsu namata-nga?” ²⁹ Ma Yisu sôm, “Yomsu namata-nga nan hôc gêlêc yomsu hoj nan bocdec, ‘Mac lau Israel-nga anjô! Pômdau yac ney Anötö in Pômdau tigen. ³⁰ Atac whin Pômdau am nem Anötö ti am nem nalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc.’ ³¹ Ma yomsu tilu-nga bocdec yêc, ‘Atac whin lau menpan am-nga, tôc am atac whin am daôm.’ Yomsu lu dinan sêhêc gêlêc yomsu hoj su.”

³² Goc kêdôhônwaga yomsu-nga dau sôm têt Yisu, “Kêdôhônwaga, am sôm solop. Yomandô, Anötö tigen mbo, ma anötö nandô dan mbo dom. ³³ Ma yac bu atac whin A nôtö ti ney nalôm sambuc, ti gauc sambuc, ma ti licwalô sambuc, ma yac bu atac whin lau menpan yac-nga tôc yac atac whin yac dau, nan hôc gêlêc bu yac dakên wata ti da pi ya ndi, me bu dakên gêt natô ti da.” ³⁴ Yisu gêlic bu ngac dau ô yom ti gauc nayham, dec

sôm têt in, “Êmkuc gauc nayham dinan dec am oc tôc bu mbo Anötö ndê gôlin nalôm.”

Yisu sôm yom dinan, ma tinambu lau sêtöc bu sêkên gêndac têt in tiyham.

*Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Yisu kêdôhôn lau mbo lôm dabun namakê, ma ndac nac, “Bocke ma lau †Skraib sêsam Mesaya bu Dawid ndê Atu? ³⁶ Dawid dau hoc yom asê tôc Nalau Dabun puc in dô, ma to yom pi Mesaya bocdec bu, ‘Anötö sôm têt aney Pômdau, ‘Am ndöc aô aman andô-nga e nditôm aô wakên nem nacyo sêsôc am gahim napa.’ ³⁷ Dawid dau sam Mesaya bu in ndê Pômdau, ma bocke dec lau sêsam in bu Dawid ndê Atu?” Ma lau hoj sêngô Yisu ndê yom ti atac nayham atu.

*Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac
(Mat 23:1-7; Luk 20:45-47)*

³⁸ Ma Yisu kêdôhôn lau ma sôm, “Ayob daôm napep bu ankuc lau Skraib si gêbôm dom. Nac sêsôc nakwê balin ma sênsêlên sêmbo malac lôm, bu nac atac whin bu lau sêtöc nac sa ma sêhê mwalêc nac. ³⁹ Nac atac whin bu sêndöc mala namata-nga yêc lôm wê-nga, ma sêndöc lau tiwaê si mala têt ndoc sênên mwasin. ⁴⁰ Yêc lau hoj anjô-nga lau dau sêten mbec balin. Magoc têt ndoc lau sêlic nac dom, nan sênsau lauwê sawa bu sêngaho nac si andu su. Anötö oc êmatôc nac, ma kên nageyô sac sambuc têt nac.”

*Awhê tuc dan kên da danje
(Luk 21:1-4)*

⁴¹ Tinambu Yisu ndöc sic ndöc lôm dabun nabatêmdö kêpin apa nan lau sêkên si da sip-nga, ma tahê lau hoj nan sêkên si da sip apa dau. Lau ti lêlôm daêsam sêkên awa atu. ⁴² Tigen awhê tuc nalôm sawa dan men ma kên awa sau lu gitôm wan toea lu sip apa da-nga. ⁴³ Goc Yisu ta ndê ngac-sênomi sêmen ma sôm, “Yomandô, aô wasôm têt mac bu yêc Anötö anjô-nga awhê tuc nalôm sawa dindêc kên da nan hôc gêlêc lau hoj

* 12:23 Lau Sadiusi gauc gêm bu nac si gêndac dau tôc asê bu lau batê oc sêtisa tiyham dom.

si da su. ⁴⁴ Nahu bu lau ti lêlôm hoj sêkêj si da, magoc nac si awa daêsam gacgej yêc nac-nga. Magoc awhê dindec inj awhê njalôm sawa, ma inj kêj ndê gêj hoj ti da.”

13

Yisu sôm yom pi lôm dabuj Jerusalem-nga

(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Têj ndoc Yisu bu hu lôm dabuj nagamej sinj, nanj inj ndê ngacsêjom danj sôm têj inj, “Kêdôhônwaga, lic hoc atu-tu ma andu nayham kêlêc nanj sêkwê sa sêlhac dec.” ² Magoc Yisu ô yom ma sôm têj inj, “Am lic andu atu-tu ti lôm dabuj dindec! Aö wasôm têj am, bu tinambu nacyo oc sêsej hoc atu-tu hoj dindec su e hoc danj oc ndöc hoc danj nahô tiyham dom.”

Gêj wapac têt nambu-nga-nga

(Mat 24:3-14; 10:17-22; Luk 21:7-19)

³ Nac sêsa sêtêj Lôt Olib si, ma tinambu Pita, Jems, Jon ma Andru tawasê sêtêj Yisu si ma sêndöc anjô têj lôm dabuj yêc malac Jerusalem. Ma nac sêndac inj bocdec bu, ⁴ “Sôm têj yac bu nawapac nanj am sôm yom pi, nanj oc hóc asê Jerusalem têj têt bocke, ma gêj sake oc kêj puc yac bu têt dau me j kêpij?” ⁵ Goc Yisu sôm têj nac, “Ayob daôm napep bu lau danj sêjsau mac dom. ⁶ Bu lau daêsam oc sême j sênem aö anjô ma sêsôm, ‘Aö Mesaya dauj dec,’ ma oc sêjsau lau daêsam. ⁷ Ma têj ndoc mac anjô nawae bu lau sic sinj têj dau me sêmasanj dau tu sêndic sinj-nga, nanj asö dom. Bu gêj hoj dinanj gic waê bu me j sa, m agoc têt nambu-nga yêc dôn yêc. ⁸ Kinj nom-nga oc sêkêj kisa dau, ma lau gamej danj oc sêndic sinj têj lau gamej danj. Tiyhó oc nem yêc gamej hoj, ma tôbôm oc sa. Gêj hoj dinanj oc ndic hu nawapac têt nambu-nga-nga, gitôm awhê nanj kêsahê balêkoc tunj inj ma gêj dau gic hu njandê atu nanj inj oc hóc tu kóc balêkoc-nga.

⁹⁻¹⁰ “Gêj namata-nga lau oc sêhoc nawae nayham asê têj lau sambob, ma têj dinanj têt nambu-nga oc me j hóc

asê. Ayob daôm napep. Lau oc sêwê mac atêj lau sêmatóc yom-nga andi, ma sêhi mac na sö yêc lôm wê-nga. Tu aö-nga dec lau oc sêkêj mac alhac gôlinwaga ti kinj anjô-nga, magoc ndoc dinanj ti têt bu mac ahoc yom njandô asê têj nac. ¹¹ Têj têt nanj sêkóc mac dôn ma sêwê mac atêj lau sêmatóc mac-nga andi, nanj ahêgo daôm tu yom asôm-nga dom. Asôm yom nanj Anötö oc kêj têj mac têj ndoc dinanj, bu mac daôm oc asôm yom dom, Nalau Dabuj oc sôm.

¹² “Têj ndoc nawapac-nga dinanj, lau nanj sêkêj whinj dom oc sêhoc si asidôwai sêkêj whinj aö-nga asê bu sêndic nac ndu, ma dambai oc sêkôm têj atui bocdina j. Balêkoc oc sêli dau sa têj damba ti dindai, ma sêkêj nac sêtêj lau bu sêndic nac ndu. ¹³ Lau hoj oc sêtec mac tu aö ne j naê-nga. Magoc asa nanj bu lhac nanja ma hu aö sinj dom e ndê têt pacndê, nanj oc tap Anötö ndê mwasinj nem inj si-nga sa.”

Nawapac gamej Judia-nga

(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ “Gêj sac sambuc nanj oc kôm gamej tisac, nanj lau oc sêkêj lhac gamej nanj gic inj nawae dom. (Asa nanj sam yom dindec, nanj kóc gauc napep, bu nahu yêc sinj dau.) Mac lau asa nanj ambo gamej Judia-nga ma alic gêj dau, nanj hoj alhö api gamej lôc-nga andi. ¹⁵ Alhö njagahô ma gauc nem mac nem gêj danj dom. Lau nanj sêjwhanj dau sêndöc andu njasactô, nanj sêsóc andu njalôm bu sêkóc si gêj danj tôhôn dom. ¹⁶ Ma nac nanj sêmbo ôm, nanj bocdina j. Sêkac dau kwi bu sêkóc si gêj njatô dom. ¹⁷ Oyaê. Lauwhê tidaê, ma nac nanj sêkêj su têj balêkoc, nanj oc sêtap nawapac atu sa têj têt dinanj. ¹⁸ Ate j mbec bu gêj dinanj tap mac sa têj ndoc uhô-nga dom. ¹⁹ Nahu bu nawapac njandô nanj bu sa têj têt dinanj, nanj oc hóc gêlêc nawapac hoj nanj sêhóc asê nom têj têt nanj Anötö kêj undambê ti nom e kwahic dec, ma tinambu oc sa bocdina j tiyham dom. ²⁰ Magoc Pômdau oc kêj ndoc dinanj tiapê tu bu nem lau nanj inj kêyalinj sa su, nanj sa-nga. Bu mba, goc lau hoj oc sêninga.

²¹ “Têñ ndoc dinañ ngac dañ bu sôm têñ mac bu, ‘Alic, Mesaya dau dindê,’ me ‘Alic, Mesaya dau dindê,’ nañ akêñ whiñ ñac dom. ²² Lau nañ sêñsau bu ñac Mesaya, ma propet tasan oc sêmen ma sêkôm gêñ dalô ti gêñ atu-tu bu sêñsau lau. Ma ñac oc sêñsahê bu sêtim lau nañ Anötö këyalin ñac sa, nañ sêwhiñ. ²³ Aö gakêñ puc mac gwanan, ma bocdinañ ayob daôm ñapep.”

Ñamalac ndê Atu ndê bêc mbu meñ-nga

(Mat 24:29-36; Luk 21:25-33)

²⁴ Ma Yisu sôm, “Ndoc ñawapac-nga dinañ oc pacndê, ma tiñambu lau oc sêlic gêñ dalô atu-tu. Ac oc nem ganduc ma ayô oc ñawê tiyham dom. ²⁵ Ma tata oc sêpen akêñ umbon, ma gêñ ti ñaclai nañ sêlhac umbon oc wiwic sa. ²⁶ Ma tiñambu lau oc sêlic Ñamalac ndê Atu meñ ndöc dao ñahô ti ndê ñaclai ma ñawasi atu. ²⁷ Ma in oc êñkin ndê añela sêsa sêtên nom ñabatin ti undambê ñabatin hon sêndi, bu sêndic lau nañ in këyalin ñac sa su, nañ sa.

²⁸ “Gauc nem a lan. Têñ ndoc mac alic ñalaun wakuc bu léc, nañ mac añyalê bu ndoc ac-nga meñ kêpin. ²⁹ Ma bocdinañ têñ ndoc mac alic gêñ nañ aö gasôm yom pi, nañ hóc asê, dec añyalê bu Ñamalac ndê Atu ndê bêc mbu meñ-nga meñ kêpin su, gitôm in meñ kalhac gatam. ³⁰ Yomandô! Lau têm dinañ-nga oc sêninga dom e gêñ hon dinañ hóc asê. ³¹ Undambê ti nom oc ñinga, magoc aneñ yom oc ñinga dom. Gêñ hon oc ñandô sa tôm aö gasôm.”

Lau dañ sêñyalê Yisu ndê bêc mbu meñ-nga dom

(Mat 25:13-15)

³² Ma Yisu sôm, “Lau dañ sêñyalê bêc me acgatu nañ Ñamalac ndê Atu oc mbu meñ, nañ dom. Añela undambê-nga sêñyalê dom, Anötö ndê Atu këyalê dom, Daman tawasê këyalê. ³³ Bocdinañ anem ali ma ayob daôm ñapep! Mac am gauc têm nañ bêc ñambu-nga dau oc meñ sa. ³⁴ Gitôm andu ñadau dañ nañ bu sa ndi lic gameñ ñatô. In hu ndê andu siñ ma kên in ndê lau akin sêwêkain si gwelen

têñtên. Ma in oc sôm têñ ngac yob gatam-nga, bu in nem ali ma tatin gameñ ñapep e in mbu meñ. ³⁵ Bocdinañ anem ali, bu mac añyalê ndoc nañ andu ñadau oc mbu meñ, nañ dom. In oc hóc asê têñ telha me timaniñhu, me dalec tañ, me bêbêc ganduc, nañ mac añyalê dom. ³⁶ Ayob daôm ñapep, mboe in oc mbu meñ ñagahô, ma tap mac sa ayêc bêc ayêc. ³⁷ Yom nañ aö gasôm têñ mac, nañ dec wasôm têñ lau hon bocdinañ. Anem ali!”

14

Sêkic yom bu sêndic Yisu ndu

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2)

¹ Lau Israel si †Mwasin Pasowa ti †Mwasin Bolom Yist Mba-nga ñandoc meñ kêpin, ma bêc lu yêc dön yêc. Ma dabun-siga atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu-nga sêñsalê lên dañ bu sêkôc Yisu dön gelec ma sêndic in ndu. ² Tigen sêhêgo dau ma sêsôm, “Dakôm têñ Mwasin Pasowa-nga ñandoc dom, mboe lau daêsam nañ sêmbo Jerusalem tu om atu Pasowa-nga, nañ oc sêlic ma sêli dau sa.”

Awhê dañ gêm oso Yisu

(Mat 26:6-13; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)

³ Têñ têm dinañ Yisu mbo malac Betani, ma gêñ gêñ ndöc whiñ ngac dañ ñaê Saimon. Muñ-nga in ngac ti gêmbac leprasi. Yisu ndöc tebo ma awhê dañ meñ, nañ kôc bu ñamalu ñayham ñaôli atu sip kac dañ. In kac gêñ dau sa, ma kêc gêñ malu dau pi Yisu ndê ñagôlôn. ⁴ Lau ñatô sêlic dec tac ñandê têñ awhê dau, ma sêsôm, “Tu sake-nga in këyain gêñ ñamalu dinañ? ⁵ Gitôm bu dakên têñ lau sênemlhi ma datap awa atu sa, ma dakên têñ lau ñalôm sawa. Ñaôli dau oc hóc gêlêc ñaôli tu gwelen yala sambuc-nga su.” Ma sêhec yom in ñalên sac.

⁶ Magoc Yisu sôm, “Ahu in siñ ma akên ñawapac têñ in dom. In kôm gêñ ñayham solop têñ aö. ⁷ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhiñ mac ñapan, ma bocdinañ dec têm bocke mac bu atac whiñ, nañ oc tôm bu mac anem ñac sa. Tigen aö oc wambo wawhiñ mac ñapan dom. ⁸ Awhê dindêc

gitôm bu êmwasiñ aö ñalêñ dinañ, dec kôm. In kêc gêñ ñamalu pi aö, dec tòm in kêmasañ aö neñ ñamlic gwanañ tu sêñsuhun aö-nga. ⁹ Yomandô aö wasôm têt mac, bu tiñambu lau oc sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gameñ hon, ma têt dinañ ñac oc sêsôm yom pi awhê dindéc ma lau oc gauc nem in.”

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

¹⁰ Têt ndoc dinañ Judas Iskeriot, ngacsêñomi 12 si dan, têt dabunsiğa atu-tu gi ma sôm bu in oc hoc Yisu asê têt ñac. ¹¹ Ñac sêngô in ndê yom ti atac ñayham, ma sêsôm tidôn bu sênemli in. Bocdinañ in kêsalê lêt tu bu hoc Yisu asê-nga.

*Yisu ndê ngacsêñomi sêmasañ Mwasin Pasowa-nga
(Mat 26:17-19; Luk 22:7-13)*

¹² Têt Mwasin Bolom Yist Mba-nga ñabêc ñamata-nga, bêc nañ lau Israel-nga sic domba Pasowa-nga ndu, nañ ngacsêñomi sêsôm têt Yisu bu, “Am tac whin bu yac amasañ Mwasin Pasowa bu am neñ whin yac-nga yêc nde?” ¹³ Dec Yisu kêkin ndê ngacsêñom lu ma sôm têt inlu, “Asôc malac Jerusalem andi, ma amlu oc atap ngac dan sa nañ kêbalañ bu lôn dan. Awhin in atêt in ndê ñadau ndê andu andi. ¹⁴ Ma asôm têt andu ñadau, ‘Alu mba kêdôhônwaga ndac am tu andu ñalôm ñacleñ-nga, bu in ti ndê ngacsêñomi bu sêneñ Mwasin Pasowa-nga yêc am nem andu.’ ¹⁵ Ma in oc têt ñalôm atu dan yêc andu dau ñahô-nga têt amlu. Tebo ti gêt hon tu yac daney Mwasin Pasowa-nga yêc ñalôm dau, goc amasañ gêt yêc dinañ.” ¹⁶ Goc sêñom lu dinañ sêsôc malac si, ma sêtap gêt hon sa têt Yisu sôm su, ma sêmasañ Pasowa.

*Yisu sôm asê bu ngac dan oc hoc in asê
(Mat 26:20-25; Luk 22:21-23)*

¹⁷ Têt ac gi su Yisu ti ngacsêñomi 12 sêtêt andu dau si. ¹⁸ Ñac sêndöc ti señ gêt sêmbo, ma Yisu sôm, “Yomandô aö wasôm têt mac, bu mac nem dan oc hoc aö asê. Ngac dau kwahic dec ndöc ma gêt gêt whin aö.” ¹⁹ Yom dau kôm ñac

sêsö, ma ñalôm ñawapac atu, ma ñac tigen-tigen sêsôm têt in, “Mboe aö, a? Mba!” ²⁰ Goc in sôm têt ñac, “Ngac dau in mac lau 12 nem dan, ma kwahic dec alu an gêt sip pele tigen. ²¹ Gêt dau oc ñandô sa pi Ñamalac ndê Atu, têt yom nañ sêto yêc. Tigen ngac nañ hoc aö asê, nañ oc tap ñawapac atu sa, ma tu dinañ-nga in dinda bu kôc in dom, dec oc ñayham.”

*Yisu gic hu Mwasin Dabun
(Mat 26:26-29; Luk 22:15-20)*

²² Têt têt ñac señ gêt sêmbo, nañ Yisu kôc bolom, gêm mbec, pô kôc-kôc, ma gic sam têt ñac. Ma in sôm, “Akôc sa loc, aö neñ ñandô dau dindéc.” ²³ Ma in kôc laclhu wain-nga dan ma gêm danje, goc kêñ têt ñac ma ñac hon sênôm. ²⁴ In sôm têt ñac, “Aö neñ dac wamatiñ pwac-nga dau dec, nañ wakêc sin tu lau daêsam-nga. ²⁵ Yomandô aö wasôm têt mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e Damañ ndê gôlin meñ sa tiawê, ma têt ndoc dinañ aö wanôm tiyham.”

²⁶ Tiñambu ñac sem wê dan, ma sêlhö sêsa sêtêt Lôc Olib si.

*Yisu sôm bu Pita oc sêc in ahuc
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34)*

²⁷ Ma Yisu sôm têt ñac, “Mac hon oc ahu aö sin, têt yom nañ sêto yêc bocdec bu, ‘Aö oc wasen ngac yob domba-nga, ma domba oc sêlhö babalip.’ ²⁸ Magoc tiñambu aö watisa tiyham, ma wamuñ mac watêt gameñ Galili-nga wandi.” ²⁹ Dec Pita sôm têt in, “Ñac hon bu sêhu am sin, tigen aö wahu am sin dom.” ³⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö wasôm yomandô bu ôbwêc dau dindéc am oc sêc aö ahuc tidim tö su, goc dalec oc tañ tidim lu-nga.” ³¹ Tigen Pita sôm yom ti ñanga, “Mba! Gitôm sêndic aö ndu wawhin am, aö oc wasêc am ahuc dom.” Ma ñac hon sêsôm yom kain tigen.

*Yisu teñ mbec mbo ôm Getsemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)*

³² Ñac sêsa si e sêhóc asê ôm ñolib-nga dan, ôm nañ sêsam bu Getsemani, ma Yisu sôm têt ndê ngacsêñomi, “Andöc dec ma aö water mbec.” ³³ Goc in kôc

Pita, Jems ma Jon sêwhiņ in si, ma sêhu ngacsênomi ŋatô siņ. Têņ ndoc dinaņ Yisu ndê ŋalôm ŋawapac atu ma in pô sim dau ŋandô. ³⁴ In sôm têņ ŋac, “Aô neņ ŋalôm kêsahê ŋawapac atu, kêpiņ bu oc wambac ndu. Mac andöc dec ma anem ali.” ³⁵ Goc in hu ŋac siņ ma sa ŋasawa sauņ gi. In hu dau sip nom gi ma teņ mbec, bu nditôm goc Anötö nem in sa bu êņlêc têm hóc ŋandê-ņga naņ oc hóc asê in. ³⁶ In sôm, “Damaņ, O Damaņ, am gitôm bu kôm gêņ hoņ. Kôc laclhu ŋawapac-ņ ga dindec su yêc aô. Magoc êmkuc aô neņ atac whiņ dom, kôm tôm am daôm nem atac whiņ bu kôm.”

³⁷ In teņ mbec su, dec mbu gi ma tap sa bu ngacsênomi sêyêc bêc sêyêc. Goc in uņ ŋac sa ma sôm têņ Pita, “Saimon, bocke dec am yêc bêc? Am gitôm dom bu nem ali tôm acgatu ŋasawa tigeņ, a? ³⁸ A nem ali ma ateņ mbec bu lêtôm tap mac sa dom. Mac nem gatôm licbalê, tigeņ ŋamlic kwapac.”

³⁹ Goc Yisu sa gi, ma teņ mbec tigeņ dinaņ tiyham. ⁴⁰ Pacndê, goc in mbu gi ma gêlic ŋac sêyêc bêc, bu ŋac tandô hê ŋac sa ŋandô. Ma ŋac sêpônda yom tu sêsôm têņ in-ņga. ⁴¹ Goc in gi ma teņ mbec tidim tö-ņga. Ma têņ ndoc in mbu têņ ŋac tiyham, naņ in sôm, “Tu sake-ņga mac ayêc bêc ti aņwhaņ daôm ŋapaņ? Gitôm! Ndoc meņ hóc asê su bu sêhoc ŋamalac ndê Atu asê ma sêkêņ in sip lau sac amba. ⁴² Atisa ma dandi! Alic ŋgac naņ hoc aô asê dec meņ su.”

Sêkôc Yisu dôn

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-11)

⁴³ Yisu sôm yom dinaņ mbo, ma Judas, ngacsênomi 12 si daņ hóc asê whiņ lau daêsam naņ sêhoc bieņ ti siņ. †Dabuņsiga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-ņga ma lau bata sêņkiņ lau toņ dinaņ sêwhiņ Judas sêmeņ. ⁴⁴ Judas kêņ puc lau d au gwanā su, ma sôm, “Ŋgac naņ mac aņsalê, naņ aô oc waņgutô in bu watôc in asê têņ mac. Akôc in dôn ma akêņ lau sêyob in, goc awê in sa andi.” ⁴⁵ Bocdinaņ têņ ndoc Judas hóc asê, naņ in têņ Yisu solop gi ma sôm,

“Kêdôhônwaga,” ma ŋgutô in. ⁴⁶ Dec lau naņ sêwhiņ Judas, naņ sêkôc Yisu dôn. ⁴⁷ Yisu ndê lau sêlhac sêmpiņ in, ma ŋac si daņ puc ndê bieņ sa ma pa dabuņsiga atu ndê ŋgac akiņ ndê daņgalauņ daņ su.

⁴⁸ Goc Yisu sôm, “Bocke dec mac akôc bieņ ti gêņ siņ-ņga ma asa ameņ bu akôc aô dôn gitôm ŋgac kaņ daņ? ⁴⁹ Tôm bêc hoņ aô gambo gawhiņ mac ma kadôhôn lau yêc lôm dabuņ ŋabatêmdö, magoc mac akôc aô dôn dom. Tigeņ gêņ naņ mac akôm kwahic dec, naņ kôm Anötö ndê yom naņ sêto yêc, naņ ŋandô sa.”

⁵⁰ Têņ dinaņ Yisu ndê lau hoņ sêhu in siņ ma sêlhô si. ⁵¹ Ŋgac batac daņ kêkuc Yisu ma mbo whiņ in ti ndê lau têņ ôbwêc dinaņ, ma in puc po ŋambwa. Lau siņ bu sêlô in dôn, ⁵² tigeņ in hu ndê po siņ yêc ŋac si amba, ma kôlhô ŋamlic ŋambwa gi.

Lau bata Israel-ņga sêmatôc Yisu

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

⁵³ Dabuņsiga atu-tu Israel-ņga, ti lau bata ma kêdôhônwaga yomsu-ņga hoņ sêkac sa sêmbô dabuņsiga ŋamata-ņga ndê andu. Ma lau naņ sêkôc Yisu dôn sêwê in sêtêņ andu dau si. ⁵⁴ Pita kêsêlêņ kêkuc Yisu mbo ahê, e gi sôc dabuņsiga ŋamata-ņga ndê andu ŋatunlôm gi. Ma in ndöc sic whiņ lau siņ sêyob lôm dabuņ-ņga ŋatô ma kêsulu ya.

⁵⁵ Dabuņsiga atu-tu ma lau bata hoņ naņ sêndöc Sanedrin si toņ, naņ sêņsalê yom bu sêņgôliņ pi Yisu ma sêkêņ in sip lau Rom-ņga amba bu sêndic in ndu. Magoc sêtap yom daņ sa dom. ⁵⁶ Bu lau daêsam sêtisa bu sêhoc yom tasaņ asê pi Yisu, magoc ŋac hoņ si yom so dau. ⁵⁷ Tiņambu lau ŋatô sêtisa, ma sêkêņ yom tasaņ pi in bocdec bu, ⁵⁸ “Yac aņgô ŋgac dau sôm, ‘Lôm dabuņ naņ ŋamalac sêkwê sa, naņ aô oc waseņ su. Ma têņ bêc titô-ņga aô oc wakwê andu wakuc daņ sa, naņ gitôm andu naņ ŋamalac sêkwê, naņ dom.’ ” ⁵⁹ Magoc ŋac tigeņ-tigeņ si yom so dau tiyham.

⁶⁰ Goc dabuņsiga ŋamata-ņga tisa kalhac ŋalhu, ma ndac Yisu, “Am ŋgô yom dê sêņgôliņ pi am, me? Am bu ô

yom, me mba?" ⁶¹ Tigen Yisu gêm dau dôn ma ô yom dom. Goc dabuŋsiga dau ndac in tiyham, "Am Mesaya dau, Anötö Atuŋgac, me mba?" ⁶² Ma Yisu sôm, "Aêc, aö dauŋ dindec. Ma tiŋambu mac oc alic Ŋamalac ndê Atu ndöc Anötö Ŋaclai Ŋadau ndê amba andô-ŋga, ma sip meŋ ndöc dao ŋahô."

⁶³ Têŋ ndoc dabuŋsiga ŋamata-ŋga ngô yom dinaŋ, naŋ tac ŋandê atu dec kêc dau ndê ŋakwê kic ma sôm, "Yac dapônda yom daŋ tu taŋgôlin pi in-ŋga dom. ⁶⁴ Yom naŋ in sôm pi dau, naŋ sac sambuc! Mac aŋgô su, ma mac gauc gêm bocke?" Ma ŋac hoŋ sêsôm pitigen bu in mbac ndu. ⁶⁵ Lau ŋatô sêhu gasôp pi in. Ŋac sêkic in tandô ahuc ŋa po, goc sêtap in ma sêsôm, "Am bu propet, naŋ sôm asê bu asa gic am." Ma lau siŋ-ŋga sêkôc in sêsa si, ma sêhi in ŋa sö.

Pita sêc Yisu ahuc

(Mat 26:69-75; Luk 22:54-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Têŋ têm dinaŋ Pita mbo andu dau ŋamakê, ma dabuŋsiga ŋamata-ŋga ndê awhê akiŋ daŋ kêsêlêŋ meŋ. ⁶⁷ In gêlic Pita kêsulu ya mbo, goc tahê in ma sôm, "Am ŋac naŋ kêkuc Yisu Nasaret-ŋga whiŋ." ⁶⁸ Magoc Pita pa dau ma sôm, "Mba, aö kayalê am nem yom ŋahu dom." Dec in tisa gi kalhac kêpiŋ tunlôm ŋagatam.

⁶⁹ Malô goc awhê akiŋ dau gêlic in tiyham, ma sôm yom kaiŋ tigen têt lau naŋ sêlhac sêmpin, "Alic ŋgac kêlê. In Yisu ndê lau si daŋ." ⁷⁰ Magoc Pita pa dau tiyham. Ŋasawa sauŋ ma lau naŋ sêlhac dindê, naŋ sêsôm, "Am ŋgac Galili-ŋga. Yomandô, am ŋac si daŋ." ⁷¹ Magoc Pita sôm ti ŋaŋga, "Mba! Aö bu wasôm yom tasan, naŋ goc Anötö ndic aö. Aö kayalê ŋgac naŋ mac asôm yom pi in, naŋ dom andô!" ⁷² Ma ŋagahô dalec taŋ tilu-ŋga, dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bu in oc sêc in ahuc tidim tö su, goc dalec oc taŋ tidim lu-ŋga. Ma in taŋ dau ndu-ndu.

15

Pailot kêsu Yisu

(Mat 27:11-26; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16)

¹ Têŋ bêbêc ganduc, dabuŋsiga atu-tu ti lau bata ma lau naŋ sêndôhôn yomsu ti lau †Sanedrin-ŋga hoŋ si ŋalôm tigen tu gêt bocke bu sêkôm têt Yisu-ŋga. Goc sêsô in amba dôn ma sêwê in sêtêt Pailot si. ² Ma Pailot ndac in, "Am lau Israel-ŋga si kiŋ, a?" Goc Yisu ô yom ma sôm, "Tôm naŋ am daôm sôm." ³ Têt dinaŋ dabuŋsiga atu-tu sêtêt in yom daêsam pi in. ⁴ Dec Pailot ndac in tiyham, "Am oc ô ŋac si yom, me mba? Ŋac sêtêt in yom daêsam pi am." ⁵ Tigen Yisu ô yom dom, dec Pailot hêdaê.

⁶⁻⁷ Têt têm dinaŋ ŋgac daŋ ndöc gapocwalô, naŋ ndê ŋaê Barabas. Muŋ-ŋga lau ŋatô sêli dau sa têt lau Rom-ŋga naŋ sem gôlin lau Israel-ŋga, ma sic lau ŋatô ndu. Magoc lau Rom-ŋga sêkôc ŋac dôn ma sêkêt ŋac sêndöc gapocwalô. Ma Barabas in ŋac si daŋ.

Tôm yala hoŋ têt ndoc lau Israel-ŋga si om atu Mwasin Pasowa-ŋga hóc asê, naŋ Pailot kêkuc lêt daŋ bocdec bu. Lau Israel-ŋga oc sêndac ŋgac gapocwalô-ŋga daŋ, dec in oc êŋgapwêc in su têt ŋac. ⁸ Lau daêsam naŋ sêkac dau sa têt ndoc Pailot kêsahê Yisu, naŋ sêndac in bu êŋgapwêc ŋgac gapocwalô-ŋga daŋ su êŋkuc ŋagôlin dinaŋ. ⁹⁻¹⁰ Pailot kêyalê bu dabuŋsiga atu-tu sem lêmun Yisu ŋambwa, ma tu dinaŋ-ŋga dec sêwê Yisu sêtêt in sêmeŋ. Bocdinaŋ in gauc gêm bu êŋgapwêc Yisu su, dec ndac ŋac, "Mac atac whiŋ bu aö wahu Kiŋ Israel-ŋga siŋ têt mac, me mba?" ¹¹ Tigen dabuŋsiga atu-tu sêtêt lau ton atu dinaŋ e sêndac Pailot bu hu Barabas siŋ têt ŋac. ¹² Goc Pailot ndac ŋac, "Bocdinaŋ aö oc wakôm sake têt ŋgac dindec, naŋ mac asam bu lau Israel-ŋga si Kiŋ?" ¹³ Ma sêmbwêc, "Ndic in pi a gicso dau!" ¹⁴ Magoc Pailot ndac ŋac, "Tu sake-ŋga? In kôm giso bocke?" Magoc sêmbwêc ti ŋaŋga, "Ndic in pi a!"

¹⁵ Pailot bu kôm lau atac ŋayham sa, dec gôlôc bu êŋgapwêc Barabas su têt

ņac. Ma in ķekin Yisu tēņ lau siņ-ņga bu sēhi in ņa sō, ma sēndic in ndu pi a gicso dau.

*Lau siņ-ņga sēsu Yisu susu
(Mat 27:27-31; Jon 19:2-3)*

¹⁶ Lau siņ-ņga sēwē Yisu sēsa Pailot ndē andu ņamalaclōm si, ma sēta yom bu lau siņ-ņga hoņ sēkac sa. ¹⁷ Goc sēkēņ Yisu sōc ņakwē kokoc baliņ tōm kiņ sēsōc, ma sēwhē wac kēm ma sēkēņ in uņ gitōm sunsun. ¹⁸ Goc ņac sic hu sēmbwēc in, “Ei! Datoc lau Israel-ņga si kiņ dindec sa maņ!” ¹⁹ Ma ņac sēkōc a daņ ma sic in pi ņagōlōņ tidim daēsam, ma sēhē gasōp pi in. Sēpōņ haduc tēņ in, ma sēņsau bu sētoc in sa. ²⁰ Sēsu in susu pacndē, goc sēkōc ņakwē baliņ dinaņ su, ma sēkēņ in sōc dau ndē ņakwē sa tiyham. Ma sēwē in sēsa malac Jerusalem ņamakē si, bu sēndic in ndu pi a gicso dau.

*Sic Yisu pi a gicso dau
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

²¹ Lau siņ-ņga sēwē Yisu sēmbō seņ, ma ņgac daņ kēsēlēņ mbo seņ akēņ gameņ ņamakē-ņga meņ. Ma sēkac in bu hōc Yisu ndē a gicso dau. ņgac dau ndē ņaē Saimon. In Aleksanda lu Rupas damba, ma in ndē malachu Sairin. ²² Sēwē Yisu sēsa si e sēhōc asē gameņ naņ sēsam bu Golgota. (Ñaē dau danem kwi bu ‘Gameņ Ñakēcyha-ņga.’) ²³ Lau siņ-ņga bu sēkēņ wain ti bu ņamakic tēņ Yisu nōm, magoc in tec. ²⁴ Bocdinaņ sēhu siņ, ma sic in pi a gicso dau. Ma tiņambu sēwhē in ndē ņakwē kōc ma sēpuc gapoc bu sēlic asa oc kōc ņakwē bocke.

²⁵ Ñac sic in pi a gicso tēņ bēbēc, acgatu gitōm 9 kilok. ²⁶ Ma yom naņ lau bata Israel-ņga sēņgōliņ pi in, naņ sēto pi bapia daņ, naņ sōm, “Lau Israel-ņga si Kiņ.” ²⁷⁻²⁸ Ñac sic ņgac sac lu pi a gicso dau sēwhiņ, daņ kēgalēņ Yisu amba andō-ņga, ma daņ kēgalēņ gasē-ņga. ²⁹ Lau naņ sēņsēlēņ si sēmeņ, naņ sēndahiņ ņasu ma sētaņ bōlē Yisu. Sēsōm, “Ei. Am ņgac naņ sōm bu seņ

lōm dabuņ su ma kwē sa tiyham tōm bēc tō. ³⁰ Dec sip akēņ a gicso dau mweņ, ma nem daōm sa!” ³¹ Ma dabuņsiga atu-tu ti kēdōhōņwaga yomsu-ņga bocdinaņ sēsu in susu ma sēsōm tēņ dandi, “In gēm lau daēsam sa, tigeņ gitōm dom bu nem dau sa. ³² Yac bu alic Mesaya, lau Israel si kiņ dindec-ņga, sip akēņ a gicso dau meņ, dec yac oc akēņ whiņ in.” Ma ņgac lu naņ sic pi a gicso sēwhiņ Yisu, naņ sēsu in susu bocdinaņ.

*Yisu mbac ndu
(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)*

³³ Tēņ ac kalhac lhu, ņasec atu gēm gameņ sambuc ahuc e acgatu gitōm 3 kilok telha-ņga. ³⁴ Ma tēņ 3 kilok Yisu mbwēc awha atu, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Yom dau danem kwi bu, ‘Aō neņ Anōtō, aō neņ Anōtō, tu sake-ņga am hu aō siņ?’) ³⁵ Lau naņ sēlhac sēmpiņ, naņ sēņgō in ņapep dom ma sēsōm, “Aņgō, in ta propet Elaija.” ³⁶ Ma ņgac daņ kēti gi kēņ sōwam daņ sip wain ņamakic, ma sō dōņ pi a baliņ daņ. Goc in puc pi Yisu whasuņ bu in nōm ma sōm, “Dahu in siņ ma dalic, Elaija oc sip meņ ma kōc in su, me mba.”

³⁷ Tēņ tēm dinaņ Yisu mbwēc awha atu ma mbac ndu. ³⁸ Ma tēņ dinaņ po baliņ naņ kēgalēņ lōm dabuņ ņalōm, naņ dau kic gi lu, kalhac ņahō ma gi tēņ ņapu-ņga. ³⁹ Ma ņgac bata siņ-ņga naņ kalhac Yisu aņgō-ņga, naņ gēlic in ndē mbac ndu ņalēņ, goc sōm, “Yomandō, ņgac dindec in Anōtō ndē Atu.”

⁴⁰ Lauwhē ņatō sēlhac ahē ma sēlic gēņ hoņ dinaņ. Maria Magadala lu Maria naņ Jems sauņ lu Joses dinda, ma Salome sēmbō sēwhiņ ņac. ⁴¹ Muņ-ņga, tēņ tēm Yisu mbo gameņ Galili-ņga, naņ lauwhē dinaņ sēņkuc in, ma sem akiņ in. Ma lauwhē daēsam naņ sēpi Jerusalem sēwhiņ Yisu, naņ sēlhac sēwhiņ ņac.

*Josep kēņ Yisu ndē ņamlāņ yēc hoc ņasuņ
(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)*

* **15:42** Lau Israel sēsōm bu tēņ ndoc ac gi sip tēņ bēc naņ muņ bēc Sabat-ņga, naņ tēm dau gic hu bēc Sabat-ņga. Bocdinaņ ņac bu sēņsuhuņ lau batē muņ ac ndi sip.

⁴² Bêc nanj sic Yisu ndu, nanj lau Israel-nga si bêc sêmasan dau tu Sabat-nga.* Bocdinañ têtj telha, ⁴³ ngac bata Israel-nga danj ñaê Josep gauc gêm bu êñsuhuj Yisu ñamlañ. Josep inj ngac akêñ malac Arimatiya-nga, ma inj lau Sanedrin-nga si ngac tiwaê danj nanj kênj bata Anötö ndê gôliñ bu meñ sa tiawê. Inj ndê ñalôm pêñ dôñ, dec têtj Pailot gi ma ndac Yisu ndê ñamlañ. ⁴⁴ Yom dau kôm Pailot sö, ñahu bu inj kêyalê dom bu Yisu mbac ndu su. Bocdinañ inj ta lau siñ si ngac bata ma ndac inj bu Yisu mbac ndu su, me mba. ⁴⁵ Inj tap sa bu Yisu mbac ndu su, dec gôlôc têtj Josep bu kôc Yisu ndê ñamlañ sa ndi êñsuhuj. ⁴⁶ Josep kôc po ñayham danj nanj inj gêmlihi muñ su, goc sa gi ma kôc Yisu su yêc a gicso dau, ma kêpañ inj ahuc ña po dau. Ma inj kôc inj sa gi ma kênj inj yêc sêhô nanj lau sêlêñ gwanañ su yêc hoc ñalôm. Goc inj kêpi hoc danj gi ndöc sê awha dau ahuc. ⁴⁷ Maria Magadala lu Joses dinda Maria sêlic Josep kênj Yisu ndê ñamlañ yêc hocsuñ dinañ.

16

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12)

¹ Bêc Sabat-nga meñ gi su, goc Maria Magadala lu Jems dinda Maria, ma Salome semlihi gêtj malu bu sênem oso Yisu ndê ñamlañ. ² Têtj wake ñabêc ñamata-nga dinañ sêti têtj bêbêc ganduc bu sêtêñ sêhô sêndi. Ac pi meñ su ma sêñsêlêñ sêmbo señ, ³ ma sêndac dandi, “Asa oc nem yac sa ma êmpi hoc nanj yêc sê awha, nanj su?” ⁴ Tigeñ sêhoc tandô sa, ma sêlic hoc atu dau yêc sê awha dom. ⁵ Bocdinañ dec sêsôc sêhô ñalôm si. Sêlic ngac batac danj nanj sôc ñakwê sêsêp, ma ndöc andô-nga, dec sêsô ñandô. ⁶ Magoc ngac dau sôm, “Asô dom. Mac añsalê Yisu Nasaret-nga, nanj sic inj ndu pi a gicso dau. Inj yêc dec dom, inj tisa su. Alic mala nanj sêkêñ inj yêc, nanj sawa. ⁷ Magoc andi ma asôm têtj inj ndê sêñomi ma têtj Pita bu inj oc muñ mac têtj Galili ndi. Mac oc alic inj yêc dindê, tôm yom nanj inj sôm têtj mac muñ su nanj.” ⁸ Yom dinañ kôm awhê lu dau sêntitec ti sêhêdaê ñandô. Sêsa akêñ

sêhô, ma sêlhö sênti si. Magoc sêtöc dau dec sêsôm yom têtj ñamalac danj yêc señ dom.

⁹ Têtj têtj Yisu tisa têtj Sonda bêbêc, inj hoc dau asê ti-ñamata-nga têtj Maria Magadala, awhê nanj muñ-nga inj soc ñalau sac 7 su yêc inj ñalôm. ¹⁰ Ma Maria gi ma sôm asê têtj lau nanj sêñkuc Yisu, nanj sêkôm danjibo ti sêtañ sêmbo. ¹¹ Maria sôm têtj ñac bu inj gêlic Yisu ma inj mbo tali tiyham. Magoc ñac sêkêñ whiñ dom.

¹² Tinjambu Yisu ndê ngac-sêñom lu sêhu Jerusalem siñ ma sêñsêlêñ sêmbo señ, ma Yisu hoc dau asê têtj injlu gitôm ngac añgô batac danj. ¹³ Dec injlu sêmbo si ma sic miñ têtj sêñomi ñatô, magoc ñac sêkêñ whiñ injlu dom bocdinañ.

Yisu kênj gwelenj têtj lau nanj sêñkuc inj

¹⁴ Tinjambu ngacsêñomi 11 señ gêtj sêmbo sêwhiñ dau, ma Yisu hoc dau asê têtj ñac. Ma inj sôm ñac tu ñac si ñalôm ñadandi-nga, bu sêkêñ whiñ lau nanj sêlic inj têtj ndoc inj tisa su, nanj dom. ¹⁵ Goc inj sôm têtj ñac, “Atôm nom ñagameñ sambob andi, ma ahoc ñawaê ñayham asê têtj lau hoñ. ¹⁶ Lau nanj sêkêñ whiñ ma sêliñ sanju, nanj oc sêtap Anötö ndê mwasinj nem ñac si-nga sa. Magoc lau nanj sêkêñ whiñ dom, nanj oc sêtap inj ndê matôc sa. ¹⁷ Ma Anötö oc kênj ñaclai têtj lau nanj sêkêñ whiñ, dec oc tôm bu sêkôm gêtj dalô bocdec bu. Ñac oc sêkôm gwelenj sênem aô añôñ, ma sêsoc ñalau sac su yêc lau. Ñac oc sêsôm yom awha wakuc-nga nanj sêndôhôn muñ su dom. ¹⁸ Ñac bu sêkôc mboc sac sip ñac amba me sênom bu ñamalic, dec oc kôm ñac sêtisac dom. Ma ñac oc sêkêñ amba sac lau gêmbac, ma sêkôm ñac ñayham sa.”

¹⁹ Yisu sôm yom dinañ têtj ñac su, goc Anötö kôc inj su yêc nom. Inj pi undambê gi, ma ndöc Anötö ndê amba andô-nga. ²⁰ Ma inj ndê sêñomi sêsa si, ma sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gameñ hoñ. Ma Pômdau mbo whiñ ñac, ma kênj ñaclai têtj ñac bu sêkôm gêtj dalô atu-tu tu bu puc yom nanj sêhoc asê, nanj dôñ-nga.

Luk ndê nawaê nayham Yom whê nawaê nayham dindec sa-nga

Luk in Yisu ndê ngacsênom dom, ma in ngac Israel-nga dom. In ngac Grik-nga, ma in dokta, ma bocdinaŋ tanyalê bu in ngac tigauc. Luk dau gêlic gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm, naŋ dom, magoc in kip yom hoŋ sa yêc lau naŋ sêmbo sêwhiŋ Yisu têtŋ ndoc in gic hu ndê gwelen e in mbu pi undambê gi (1:1-4). Luk ndê nawaê nayham hêganônŋ Yisu ti in ndê gwelen, ma in to bapia daŋ tiyham (Aposel) pi gwelen naŋ lau aposel sêkôm ŋa Njalau Dabuŋ ndê naclai.

Yêc in ndê yom namata-nga, Luk sôm bu in to yom têtŋ ngac atu daŋ naê Tiopilas. Naê dau danem kwi bu 'ngac naŋ atac whiŋ Anötö.' Magoc in to tu ngac tigen dinaŋ-nga dom, in to ndê nawaê nayham hêganônŋ lau naŋ lau Israel dom gitôm in dau, ma lau Israel-nga sêwhiŋ. In tac whiŋ bu ŋac sênyalê bu Yisu, in lau Israel-nga si Mesaya, ma in meŋ gic wê lau Israel-nga tawasê dom, magoc meŋ bu ti lau hoŋ si Pômdau, ma bu mbac ndu tu lau hoŋ-nga. Ma bocdinaŋ Luk tac whiŋ bu Yisu ndê nawaê sa têtŋ gameŋ nom-nga hoŋ, bu lau sênggô ma sêkêŋ whiŋ Yisu, dec oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ŋac si-nga sa.

Yom Namata-nga

¹ O ngac atu Tiopilas. Lau daêsam sêŋsahê bu sêto yom pi gêŋ hoŋ naŋ nandô sa yêc yac mba gameŋ. ² ŋac sêto sêŋkuc yom naŋ lau naŋ sêmbo sêwhiŋ Yisu têtŋ ndoc in gic hu ndê gwelen, naŋ sic dulu têtŋ yac. Lau dau sêlic gêŋ hoŋ naŋ Yisu kôm pi tandô, dec sêhoc

ŋawaê nayham asê pi gêŋ dau. ³ Ma aô bocdinaŋ, gakiŋ yom hoŋ sa pi gêŋ namata-nga ma meŋ têtŋ kwahic dec, ma galic nayham bu wato sip bapia dindêc ma wanŋiŋ têtŋ am. Aô gato yom kakuc ŋadênaŋ tôm gêŋ hoŋ naŋ hêc asê. Tu dinaŋ-nga O ngac atu Tiopilas, ⁴ am oc êmyalê bu yom hoŋ pi Yisu naŋ am ngô su, naŋ yom nandô.

Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê puc dinda kôc in-nga

⁵ Têtŋ têtŋ Kiŋ †Herod gêm gôliŋ gameŋ Judia-nga, naŋ †dabuŋsiga daŋ mbo, in ndê naê Sekaria. In kôm ndê gwelen whiŋ dabuŋsiga naŋ sêmbo dabuŋsiga namata-nga Abaisa* ndê toŋ. Sekaria ndê awhê ndê naê Elisabet, ma in Aron† ndê wakuc daŋ, gitôm Sekaria dau. ⁶ Anötö gêlic inlu sêsa lêtŋ gitêtŋ yêc in aŋgô-nga, sêŋsêlêtŋ sêŋkuc Anötö ndê yomsu ti ŋagôliŋ ŋalêtŋ nayham. ⁷ Inlu sêti awhê andô ma ngac andô su, magoc balêkoc mba, bu Elisabet in awhê gapoc.

⁸ Têtŋ têtŋ daŋ Sekaria ndê toŋ si ndoc sênem akiŋ Anötö-nga hêc asê, ma in gêm ndê gwelen dabuŋsiga-nga mbo Anötö ndê lôm dabuŋ yêc Jerusalem. ⁹ Ma gitôm dabuŋsiga si mêtê, sêpuc gapoc gi sip Sekaria, bu sêc lôm dabuŋ ŋalôm ndi, ma kêtŋ da ŋamalu nayham. ¹⁰ Ma têtŋ ndoc in sêc gi bu kêtŋ da ŋamalu nayham, naŋ lau Israel-nga hoŋ naŋ sêkac sa tu s êtoc Anötö sa-nga, naŋ sêteŋ mbec sêlhac awê. ¹¹ Têtŋ ndoc dinaŋ Pômdau ndê aŋela daŋ hoc dau asê têtŋ Sekaria, ma kalhac alta da ŋamalu-nga ŋa-ndö-nga. ¹² Têtŋ ndoc Sekaria tandô pi aŋela dau, in sô ti têtŋ dau nandô. ¹³ Magoc aŋela sôm têtŋ in, "Têtŋ daôm dom Sekaria, bu Pômdau ngô mbec naŋ am teŋ. Am nem awhê Elisabet oc kôc atômngac daŋ, ma am oc sam in ndê naê bu Jon. ¹⁴ In oc kôm am atac nayham

* **1:5** Abaisa - dabuŋsiga namata-nga daŋ naŋ mbo têtŋ Kiŋ Dawid ndê têtŋ. Têtŋ têtŋ dinaŋ lau Israel si dabuŋsiga sêwhê dau kôc ti toŋ 24 kêtŋc dabuŋsiga namata-nga si naê (1 Kr 24:7-19; ma Nia 12:11-17). Ma tiŋambu sêkôm gwelen tôm ŋatoŋ 24 dinaŋ sêyô dau sêyô dau. Têtŋ Yisu ndê têtŋ, lau dabuŋsiga daêsam sêndôc gameŋ namakê-nga, ma sêpi Jerusalem tu sêkôm gwelen yêc †lôm dabuŋ tôm ŋac si toŋ si ndoc, ma tiŋambu sêmbu sêtêtŋ si gameŋ si (Luk 1:8, 23). Alic yom whê naê 'dabuŋsiga' sa-nga yêc buku dindêc nambu-nga. † **1:5** Aron - lau Israel si dabuŋsiga namata-nga naŋ gêm akiŋ Anötö têtŋ Moses ndê têtŋ. Alic Eks 7:1-6; ma 28:1.

atu, ma lau daêsam oc sêtisambuc tu dinda kôc in-nga, ¹⁵ bu in oc ti ngac tiwaê yêc Pômdau angô-nga. In oc nôwain me bu nanga dom, magoc têtêm in yêc dinda atac nalôm en, nan Nalau Dabuñ oc nem in ahuc, ma mbo whin in napan. ¹⁶ Ma têt ndoc in tiatu, nan in oc nem lau Israel-nga daêsam kwi, sêmbu sêsôc Pômdau nac si Anötö napu. ¹⁷ In oc ti propet nanga ma ti naclai gitôm propet namata-nga Elaija. Ma in oc mun Pômdau, bu nem lau daêsam si nalôm kwi. Dambai oc atac whin atui, ma lau dangapêc oc sêti lau ti gauc nan sêsa si lêt gitêt. Nalêt dinañ in oc êmasañ lau si nalôm bu sêkôc Pômdau sa.”

¹⁸ Sekaria ngô añela ndê yom dinañ su, goc sôm têt in, “Alu ati awhê andô ma ngac andô su. Boc-dinañ nalêt bocke dec aö wanyalê bu am nem yom oc nandô sa?” ¹⁹ Goc añela ô yom ma sôm, “Aö Gabriel nan galhac Pômdau angô-nga, ma in kêkin aö bu wahoc nawaeñayham dindêc asê têt am. ²⁰ Gêt nan aö gasôm yom pi, nan oc nandô sa tôm nandoc. Tigen am kêt whin aö dom, ma bocdinañ am oc awham mba sa, ma sôm yom dom e gêt hon dindêc hêc asê su.”

²¹ Têt dinañ lau nan sêmbu awê, nan sêhêt Sekaria ma gauc gêm bu bocke ma in mbo tiwandêc yêc lôm dabuñ nalôm. ²² Ma têt ndoc Sekaria mbu sa awê gi, nan gitôm dom bu sôm yom, ma gic amba nambwa têt nac, dec nac si gauc sa bu in gêt gêt nagatu dan yêc lôm dabuñ nalôm.

²³ Tinambu in ndê bêc gwelen-nga pacndê, ma in kôlhö mbu têt ndê malac gi. ²⁴ Ma in ndê awhê Elisabet daê, dec timêtê dau napep, ma mbo ten mbo inlu si andu gitôm ayô amañdan. Elisabet sôm, ²⁵ “Pômdau kôm gêt dindêc ma gêm aö sa. Namata-nga aö gambo ti mayañ yêc lau angô-nga, bu aö awhê gapoc, tigen kwahic dec Pômdau tawalô aö, ma kôc aö mayañ su.”

Yisu ndê puc dinda kôc in-nga

²⁶ Elisabet daê gitôm ayô 6 su, goc Anötö kêkin añela Gabriel têt malac Nasaret nan yêc gameñ Galili-nga, ²⁷ bu kêt ahen

têt awhê akin dan. In ndê ñaê Maria, ma lau sêhoc yom asê su bu Maria oc nem ngac dan ñaê Josep, nan Kin Dawid ndê apangac dan. ²⁸ Añela dau têt Maria gi ma sôm, “O awhê nan Anötö tac whin am ndu andô, Pômdau whin am.” ²⁹ Yom dau kôm Maria sö nandô, ma in gauc gêm têt dau bu, “In awha gic aö tu sake-nga?” ³⁰ Goc añela sôm têt in, “Tôc daôm dom Maria, bu Anötö gêt am nayham kêtêc. ³¹ Am oc daêm ma kôc balêkoc ngac dan, ma sam in ndê ñaê bu Yisu. ³² In oc ti ngac tiwaê, ma lau oc sêsam in bu Anötö Naclai ti Nawasi Nadau ndê Atu. Pômdau Anötö oc kêt in wêtain apangac Dawid ndê pêt kin-nga. ³³ In oc nem gêtin Jakob ndê wakuc lau Israel-nga, ma in ndê gêtin oc pacndê dom.”

³⁴ Goc Maria ndac añela dau bu, “Aö gayêc gawhin ngac dan dom, ma bocdinañ yom dau oc nandô sa nalêt bocke?” ³⁵ Ma añela ô yom ma sôm, “Nalau Dabuñ oc têt am men, ma Anötö, Naclai ti Nawasi Nadau ndê ñaclai oc nem am ahuc. Tu dinañ-nga balêkoc dabuñ nan am oc kôc, nan lau oc sêsam in bu Anötö ndê Atu. ³⁶ Ma am ngô! Elisabet, awhê andô nan yêc am apami si ton, nan daê ma oc kôc balêkoc dan. Sêsôm bu in awhê gapoc, magoc kwahic in daê tôm ayô 6 su. ³⁷ Bu gêt dan yêc dom, nan Anötö gitôm dom bu kôm nandô sa.” ³⁸ Ma Maria ô yom ma sôm, “Pômdau ndê awhê akin aö. Bocdinañ, yom nan am sôm, nan nandô sa pi aö.” Maria sôm yom dinañ su, goc añela hu in sin.

Maria gic Elisabet kêt

³⁹ Têt têt dinañ Maria kêtmasañ dau, ma kêtêlêt nagahô têt malac dan yêc gameñ nabaö Judia-nga gi. ⁴⁰ In hêc asê ma têt Sekaria ndê andu gi, ma ta Elisabet ndê ñaê. ⁴¹ Têt têt Elisabet ngô Maria ndê yom, nan balêkoc nan yêc in nalôm kwê soc ti nanga, ma Nalau Dabuñ gêm Elisabet ahuc. ⁴² Ma in sôm yom awha atu, “Anötö toc am sa hêc gêtêc lauwê sambob su, ma oc toc balêkoc nan am oc kôc, nan sa bocdinañ. ⁴³ Aö awhê bocke, dec am, aneñ Pômdau dinda mwen bu lic aö? ⁴⁴ Têt ndoc aö gangô

am mbwêc aö, nañ balêkoc nañ yêc aö ñatac, nañ kwê soc ti atac ñayham. ⁴⁵ Am kêñ whiñ bu Pômdau ndê yom p i am oc ñandô sa, ma tu dinañ-nga am tap in ndê mwasiñ sa!”

Maria po Anötö ndê waê sa

⁴⁶⁻⁴⁷ Ma Maria sôm:

“Aö wapo Pômdau ndê waê sa ti aneñ ñalôm sambuc, ma aö atac ñayham kêlêc tu Anötö nañ gêm aö si-nga.

⁴⁸ Nahu bu in kêlhiñ in ndê awhê akiñ ñambwa, aö dec siñ dom. Têñ kwahic dec ma ndi, lau hoñ oc sêsam aö bu awhê nañ Anötö kêmwasin. ⁴⁹ In Nanga Naudau nañ kôm gêñ atu têt aö, ma in ndê ñaê dabuñ.

⁵⁰ Tôm têm sambob, in tawalô lau hoñ nañ sêtoc in ma sêtoc in sa. ⁵¹ In amba nanga kôm gêñ atu, ma lau nañ yom sêtoc dau sa-nga gêm ñac si ñalôm ahuc, nañ in soc ñac su sêlhô têt-têt. ⁵² In kêmasuc kiñ nom-nga su yêc ñac si pôn kiñ-nga, magoc lau nañ sêngwiniñ dau, nañ in toc ñac sa.

⁵³ In kêmwasin lau ñalôm sawa ña gêñ ñayham-ñayham, magoc in kêkiñ lau ti lêlôm sêsa amba sawa si. ⁵⁴⁻⁵⁵ In gêm in ndê lau akiñ Israel-nga sa, ma tôm yom nañ in gic bata têt abañ Abraham, ma têt in ndê wakuc hoñ nañ sêñkuc in, nañ in tawalô ñac.”

⁵⁶ Maria kêpiñ Anötö ma sôm yom dinañ su, goc mbo whiñ Elisabet gitôm ayô tö, ma tiñambu in kölhö mbu têt ndê malac gi.

Elisabet kôc Jon

⁵⁷ Elisabet ndê ndoc meñ sa dec in kôc balêkoc ñgac dañ. ⁵⁸ Ma in ndê dawai ti lau meñpañ in-nga sêngô bu Pômdau tawalô in ñalêñ dinañ, ma ñac hoñ atac ñayham sêwhiñ in. ⁵⁹ Têt balêkoc dau ndê bêc ti-8-nga, ñac hoñ sêmeñ bu sêsê balê ndê ñamlic ñatô su sêñkuc lau Israel-nga si ñpwac, ma ñac tac whiñ bu sêkêñ damba Sekaria ndê ñaê pi in. ⁶⁰ Tigen in dinda sôm, “Mba! Dasam in ndê ñaê bu Jon.” ⁶¹ Ma sêsôm têt in, “Yêc am nem dawam, ñgac ñaê Jon dañ mbo dom.” ⁶² Ma ñac sic amba têt damba

bu sêñyalê ñaê bocke in tac whiñ. ⁶³ In kôm ña amba bu sêkêñ tapele dañ têt in, dec sêkêñ ma in to, “In ndê ñaê Jon,” goc lau hoñ sêhêdaê. ⁶⁴ Ma ñagahô in êmbala tigolon, ma in sôm yom asê ma kêpiñ Anötö.

⁶⁵ Gêñ dau kôm ñac lau hoñ sêsö, ma lau nañ sêmbo Judia ñagameñ lôc-nga, nañ sem yom-galôm ñapañ pi gêñ hoñ dinañ. ⁶⁶ Lau hoñ sêngô ñawaê, ma ñac gauc gêm yom dau ñapañ yêc ñac si ñalôm. Ma ñac sêlic bu Pômdau ndê ñaclai têt dau asê yêc balê dau, dec sêndac dandi, “In oc ti ñamalac kaiñ bocke?”

Sekaria hoc yom asê gitôm propet

⁶⁷ Têt têt dinañ Nalau Dabuñ gêm Jon ndê damba Sekaria ahuc, ma in hoc yom asê gitôm propet dañ ma sôm,

⁶⁸ “Tampiñ Pômdau, yac lau Israel-nga neñ Anötö, bu in meñ bu nem in ndê lau si. ⁶⁹ In po ñgac ti ñaclai dañ sa yêc in ndê ñgac akiñ Dawid ndê lau wakuc, nañ gitôm bu nem yac si. ⁷⁰ Anötö ndê propet dabuñ sêhoc yom asê pi gêñ dau muñ su, ma kwahic dec Anötö kôm yom dau ñandô sa. ⁷¹ In kêmasañ lêt dinañ, bu nem yac si yêc yac neñ ñacyo ti lau nañ sêtec yac amba. ⁷² In tawalô yac, tôm in gic bata têt abañ, ma gauc gêm in ndê pwac dabuñ, ⁷³ nañ in kêmatiñ tidôn whiñ abañ Abraham. ⁷⁴ In oc nem yac si yêc yac neñ ñacyo amba, tu bu yac danem akiñ in ti atac pa su, ⁷⁵ ma tu bu tañsêlêñ dasa lêt gitêñ ti dabuñ yêc in aᅅgô-nga tôm bêc hoñ. ⁷⁶ Ma Jon, aneñ balê, lau oc sêsam am bu ‘Anötö, Naclai ti Nawasi Naudau ndê propet,’ bu am oc muñ Pômdau ma êmasañ lau si ñalôm tu sêkôc in sa-nga. ⁷⁷ Ma am oc whê Anötö ndê lau si gauc sa pi lêt nañ in oc suc ñac si sac kwi tu bu nem ñac si-nga. ⁷⁸ Yac neñ Anötö ndê lêt tawalô yac-nga, nañ oc tôm ac nañ pi ma kalhac umbon, ⁷⁹ ma pô lau nañ sêndôc gameñ ñasec, ma lau nañ sêmpiñ bu sêmbac ndu. In oc wê yac dasa señ bu datap yom malô sa.”

⁸⁰ Tinjambu balê dau tiatu, ma kêñ ndê ñalôm sambuc tu nem akiñ Anötö-nga. Ma in mbo gameñ sawa e tòm bêc nañ in gic hu ndê gwelen, dec gêm mêtê kalhac lau Israel anğô-nga.

2

Maria kôc Yisu

¹ Têñ têm dinañ †Sisa Ogasta gic atu yom bu sêsê lau hoñ nañ sêmbo Rom si gôlin ñapu, nañ sa tu bu sênemlihi takis-nga. ² (Têñ ndoc dinañ Kirinius gêm gôlin gameñ Siria-nga, ma gêñ dinañ ti têm ñamata-nga nañ sêsê lau sa yêc in ndê gôlin ñapu.) ³ Bocdinañ lau hoñ sêtêñ si malachu si, bu sêto si ñaê sip bapia sêsê ñac sa-nga.

⁴ Josep in Dawid ndê wakuc dañ, ma bocdinañ in hu malac Nasaret yêc gameñ Galili-nga siñ, ma sip têt Dawid ndê malac yêc gameñ Judia-nga gi, malac nañ sêsam bu Betlehem. ⁵ Josep lu Maria sêwhiñ dau si bu sêkêñ si ñaê, bu sêhoc inlu si yom asê su bu oc sênem dau. Ma Maria daê mbo. ⁶ Têñ ndoc inlu sêmbo Betlehem, nañ Maria ndê bêc bu kôc balêkoc-nga hóc asê. ⁷ Josep lu Maria sêyêc bôc si mala, bu ñasawa mbasi yêc andu ñacleñ-nga. Ma yêc dê, Maria kôc in ndê balêkoc ñac ñamata-nga. Ma in kôm in si ña po, ma kêñ in yêc bôc si apa sêneñ gêñ-nga.

Añela sêhoc Yisu ñawaê asê

⁸ Têñ ôbwêc dinañ lau ñatô sêyob si domba sêmbo malac dau ñamakê. ⁹ Ma Anötö ndê añela dañ hoc dau asê têt ñac. Pômdau ndê ñawê pô ñac, ma sêtöc dau ñandô. ¹⁰ Goc añela dau sôm têt ñac bu, “Atöc daôm dom! Aö bu wakêñ ñawaê ñayham dañ têt mac, nañ oc kôm mac atac ñayham atu. Ma ñawaê dindéc gic waê lau hoñ. ¹¹ Mac nem ñac nem mac si-nga hóc asê têt bêc dau dindéc. In dinda kôc in yêc Betlehem, malac nañ sêsam bu Dawid ndê malac. In †Mesaya dau nañ Anötö gic bata bu êñkiñ meñ, ma mac nem Pômdau dau. ¹² Atêt Betlehem andi, ma mac oc anyalê balêkoc dau pi gêñ bocdec bu. Sêkôm in si ña po, ma sêkêñ in yêc bôc si apa sêneñ

gêñ-nga.” ¹³ Ma ñagahô añela undambê-nga daêsam sêhoc dau asê sêwhiñ añela dinañ, ma sem wê sêmpiñ Anötö bocdec bu, ¹⁴ “Anötö ndê waê sa yêc lôlôc. Ma yom malô yêc nom, têt lau nañ Anötö gêlic ñac ñayham.”

Lau sêyob domba-nga sêtêñ Betlehem si

¹⁵ Añela sem wê dinañ su, goc sêmbu sêpi undambê si. Ma lau sêyob domba-nga sêsôm têt dandi, “Ayôc! Datêt Betlehem dandi, ma dalic gêñ atu nañ Pômdau ndê añela sêhoc asê têt yac.” ¹⁶ Goc sêñsahic dau sêtêñ Betlehem si, ma sêtap Maria lu Josep sa, ma sêlic balêkoc dau yêc bôc si apa sêneñ gêñ-nga. ¹⁷ Sêlic in su goc sêsa si, ma sic miñ yom nañ añela hoc asê têt ñac pi balêkoc dau. ¹⁸ Ma lau hoñ nañ sêngô ñac si yom, nañ sêhêdaê ñandô. ¹⁹ Magoc Maria gauc gêm yom hoñ ñapan yêc ndê ñalôm. ²⁰ Ma lau sêyob domba-nga sêlhö sêmbu sêtêñ gameñ sêyob domba-nga si. Sêmpiñ Anötö ma sêtoc in ndê waê sa tu gêñ hoñ nañ sêngô ti sêlic, nañ gitôm añela sôm asê têt ñac.

Sêtöc Yisu yêc lôm dabuñ

²¹ Têt bêc 8 giñga su, sêsê balê ndê ñamlic ñatô su, kêkuc lau Israel-nga si pwac. Ma sêsam in ndê ñaê Yisu, tòm añela sam in têt ndoc in kêñ puc Maria bu in oc daê.

²² Muñ-nga, Moses to yomsu dañ pi lauwhê Israel-nga nañ sêkôc balêkoc, nañ yêc bocdec bu. Sêhôn e bêc 40 pacndê, goc ñac oc ñawasi sa tiyham yêc Anötö anğô-nga. Bocdinañ têt Maria ndê bêc 40 pacndê su, goc inlu Josep sêkôc Yisu sêtêñ lôm dabuñ yêc malac Jerusalem si, bu sêtöc in yêc Pômdau anğô-nga. ²³ Sêkôm bocdinañ kêkuc Pômdau ndê yomsu nañ Moses to bocdec bu, “Asam balêkoc ñac mbêc hoñ bu dabuñ yêc Pômdau anğô-nga.” ²⁴ Ma têt têm dinañ inlu sêkêñ da bu Maria ñawasi sa tiyham. Sêkêñ da tòm Pômdau ndê yomsu, balusi lu me mbac sauñ lu.

²⁵ Têt têm dinañ ñac dañ ñaê Simeon mbo Jerusalem. In ñac gitêt ti dabuñ,

ma in hon ndoc bu Anötö ênkin in nde Mesaya bu nem lau Israel-nga si. Nalau Dabun whin in tom bec hon, ²⁶ ma ten ndoc dan, ken gauc ten in bu in oc mbo tali e lic Mesaya nan Pomdau gic bata. ²⁷ Ma Nalau Dabun we Simeon ten lom dabun gi, ten bec nan Yisu dinda lu damba sekoc in semen bu sekem da senkuc Moses nde yomsu. ²⁸ In pe Yisu sa, goc kepin Anötö ma som, ²⁹⁻³⁰ "O Pomdau atu, yom nan am gic bata su, nan kwahic dec nandö sa. Aö tanon galic am nem tNgac Nem Lau Si-nga su, ma bocdina dec oc tom bu am nem ngac akin aö dec wambac ndu ti atac malö. ³¹ Am kemasan len dindec yec lau hon angö-nga. ³² Am nem nawe oc po lau hon, bu toc am ase ten lau gamey apa-nga, ma bu po am nem lau Israel-nga si wae sa."

³³ Simeon som yom dina pi Yisu, dec kom Yisu dinda lu damba seheda. ³⁴ Goc Simeon gem mbec nac, ma som ten Yisu dinda Maria, "Anötö keyalin balé dindec sa, ma tu in-nga lau Israel-nga daesam oc sepen, magoc daesam nan sekem whin in, nan oc setap Anötö nde mwasi sa. In mey bu toc Anötö nde len ase ten lau, magoc daesam oc sepu in ti nde yom, ³⁵ ma nalen dina gauc nan yec lau daesam si nalom, nan oc mey sa tiaw. Ma tu gem nan oc hoc ase in-nga, am dom oc hoc nandö atu tom bien kun am naté."

³⁶ Propet awhé dan mbo lom dabun nabatemndö. In nde nae

Ana, ma in damba in Panuel, nan yec Aser nde ton.* Ana in ti awhé andö su. Mun-nga in gem ngac su ma inlu nakwen sembo sewhin dau gitom yala 7, ³⁷ goc nakwen mbac ndu ma Ana ti awhé sawa ma mbo e in nde yala ti 84. Tom acsalö ti obwec hon in gem akin Anötö mbo lom dabun nabatemndö, ma tem daesam in hu gem dane-nga sin tu nem dabun dau ti ten mbec nan-nga. ³⁸ Ten tem nan Simeon nde yom pi Yisu pacndé, nan Ana ten nac gi, ma gem dan-ge Anötö. Ma in gic hu som yom pi balökoc ten lau hon

nan sehon ndoc nan Anötö oc nem lau Jerusalem ti Israel-nga si.

³⁹ Josep lu Maria sekom gem hon tom Pomdau nde yomsu som, goc sembu seten nac si malac Nasaret yec gamey Galili-nga si. ⁴⁰ Ma Yisu tiatu ma ti balé ti licwalö. Ma gauc nayham ma Anötö nde mwasi gem in ahuc.

Yisu mbo lom dabun

⁴¹ Tom yala hon Maria lu Josep sepi Jerusalem si, bu selic om atu tPasowa-nga. ⁴² Ten Yisu nde yala ti 12, nan nac hon sepi si, tom inlu si gebom. ⁴³ Ma ten ndoc Mwasin Pasowa-nga pacndé, goc Maria lu Josep sehu Jerusalem sin bu sembu seten inlu si malac sendi. Yisu gacem mbo Jerusalem, magoc inlu senyalé dom, ⁴⁴ bu sensele senbo sen sewhin lau ton atu, dec sem gauc bu in oc mbo lau ton atu dina nalom. Sehu Jerusalem sin sesa si gitom bec dan, goc senyalé in yec nac si lau. ⁴⁵ Setap in sa dom, dec bec tilu-nga inlu sembu seten Jerusalem si, bu senyalé in. ⁴⁶ Sehoc ase Jerusalem, ma nagalansé setap in sa yec lom dabun. In ndoc whin lau nan sendohon meté, ma in ken dan-ge nac si yom. Ma in ndac nac pi gem daesam. ⁴⁷ Lau hon nan sengö in, nan seheda tu in nde gauc-nga, ma tu yom hon nan in ö ten kedohonwaga-nga.

⁴⁸ Ten ndoc Maria lu Josep selic in, nan seheda. Ma Maria ndac in, "Ane balé, tu sake-nga am kom gem dindec ten alu damam? Alu ansalé am ti nalom nawapac." ⁴⁹ Ma Yisu ndac inlu, "Tu sake-nga amlu ansalé aö? Daman nde andu dindec, ma aö gac waé bu wambo dec." ⁵⁰ Tigen nac senyalé in nde yom nahu dom.

⁵¹ Goc Yisu whin inlu, ma sembu seten malac Nasaret si, ma in dan-ge wambu ten inlu napep. Ma in dinda gauc gem yom hon dina nan-ge yec nde nalom. ⁵² Ma Yisu tiatu ma ti ngac tigauc, ma Anötö ma namalac hon selic in nayham.

* **2:36** Aser - Jakob nde atui 12 si dan. Lau Israel sewhé dau koc ti ton 12 senkucapai 12 dina (alic Gen 35:26).

3

Jon, Ngac Kêku Lau-nga kêmasan Yisu ndê sen

(Mat 3:1-12; Mak 1:2-8)

¹ Tiñambu Taibirias ti lau Rom-nga si kin atu,* ma têtj in ndê yala ti-15-nga, nan in ndê la u bata bocdec sem gôlinj lau Rom-nga si gamej ñatô. Pontias Pailot gêm gôlinj gamej Judia-nga, †Herod Antipas gêm gôlinj Galili, Herod ndê dôwa Pilip gêm gôlinj Ituria ma Trakonitas, ma Lisaniyas gêm gôlinj Abelin. ² Ma Anas lu Kayapas sêti l au Israel-nga si †dabuñsiga ñamata-nga. Têtj ndoc dinanj Anötö kêkinj in ndê yom têtj Jon, Sekaria ndê atungac nanj mbo gamej sawa. ³ Bocdinañ Jon gic hu in ndê gwelenj. In golom-golom malac honj nanj yêc Bu Jordan ñamakê, ma gêm mêtê bu lau sêlinj sanju tu bu sêtôc asê bu sêkac si ñalôm kwi ma sêhu mêtê sac sinj, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi.

⁴ Propet Aisaya hoc yom asê pi Jon munj su, tôm in to yêc ndê buku bocdec bu:

Ñamalac danj ta yom yêc gamej sawa bocdec bu, ‘Amasanj Pômdau ndê senj. Amasanj nem ñalôm bu akôc in sa.

⁵ Busunj honj oc sêti gamej apa-pa, ma lôc ti ñabaö honj oc sêti gamej gaponj. Senj mbwê honj oc sêtisolop, ma senj hoc-hoc oc sêti senj ñayham.

⁶ Ma lau nom-nga honj oc sêlic Anötö ndê lêtj nem lau si-nga.’ [Ais 40:3-5]

⁷ Ma tu dinanj-nga Jon sôm têtj lau daêsam nanj sêsa si bu in êñku ñac, “Mac mboc ñatui mac! Tu sake-nga mac alhö amenj? Mac akôc gauc pi Anötö ndê atac ñandê nanj lau propet sêkênj puc yac bu oc menj sa, dec gauc gêm bu amenj ma alinj busanju ñambwa, a? ⁸ Anjô! Akôm mêtê ñayham nanj têtj asê bu mac am daôm kwi yomandô. Asôm têtj daôm dom, bu ‘Abraham apai yac, ma tu dinanj-nga Anötö oc kôc yac sa.’ Aö wasôm têtj mac bu Anötö gitôm bu nem hoc honj dindéc kwi sêti Abraham atui sêô mac. ⁹ A honj nanj sem ñandô ñayham dom, nanj kwahic dec Anötö kênj ki ñamata têtj

ñawakac, ma inj oc lêtj su ma tuc pi ya ndi.”

¹⁰ Lau tonj atu dinanj sênjgô Jon ndê yom ma sêndac inj, “Bocdinañ yac oc akôm sake?” ¹¹ Ma inj ô yom ma sôm, “Tamwalô lau ñatô. Mac nem asa ndê ñakwê ñandô-nga lu bu sêyêc, nanj kênj danj têtj lau nanj si ñakwê mbasi. Ma asa ndê gêtj danen-nga yêc, nanj nem lau nanj sêpônnda dau, nanj sa bocdinañ.”

¹² Lau sêkôc takis-nga ñatô sêsa si bu Jon êñku ñac, ma sêndac, “Kêdôhônjwaga, yac oc akôm sake?”

¹³ Goc Jon sôm têtj ñac, “Akôc takis ñapep, ma ahôc gêlêc dôhônj nanj lau Rom-nga sêkênj, nanj dom!”

¹⁴ Ma lau sinj-nga ñatô sêndac inj, “Ma yac, oc akôm sake?” Ma inj sôm, “Anjgôlinj yom tasanj pi lau, me akôm gêtj ti ñaclai bu anjahoc ñac si mone me gêtj dom. Akôc ñaôli gwelenj-nga nanj lau Rom-nga sêkênj têtj mac, ma tamgatu awa ñatô dom.”

¹⁵ Têtj têtj dinanj lau Israel-nga sêkênj bata bu Anötö oc êñkinj in ndê Mesaya, ma lau honj nanj sênjgô Jon, nanj sêhê gauc bu mboe inj Mesaya dau. ¹⁶ Magoc Jon sôm têtj lau honj, “Ngac danj oc menj hôt asê. Inj ndê ñaclai hôt gêlêc aö nenj su. Aö ngac ñambwa, gitôm dom bu wati inj ndê ngac akinj nanj kégapwêc inj ndê atapa ñawalô. Aö dec kaku mac ña bu ñambwa, tigenj inj oc êñku mac ña ñalau Dabunj ti ya. ¹⁷ Inj menj bu êñsahê lau, gitôm ngac nanj whê wit ñandô ti ñapa kôc, dec oc ndic ñandô sa sôt andu gêtj ñandô-nga, ma tuc ñapa sip ya nanj sa ñapanj ndi.” ¹⁸ Ñalênj dinanj Jon hoc ñawaê ñayham asê têtj lau, ma gêm la ñac ña yom ñanja daêsam.

¹⁹ Tiñambu Jon puc Kinj Herod ndê giso asê, bu Herod gêm inj asi ndê awê Herodias, ma kôm mêtê sac daêsam whinj.

²⁰ Dec Herod gêm dau si, ma kôm giso danj tiyham bocdec bu, inj kênj Jon ndôc gapocwalô.

Jon kêku Yisu

(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11; Jon 1:32-34)

* **3:1** Kinj atu nanj gêm gôlinj gamej Rom-nga honj nanj sêsam bu †Sisa.

²¹ Têñ tēm nañ Herod kêñ Jon ndöc gapocwalô su dom, nañ Yisu sa têtñ Jon gi, ma Jon kêku inñ whiñ. Tiñambu Yisu kalhac ma teñ mbec mbo, ma undambê kac sa, ²² ma Nalau Dabuñ gêm balusi añgô, ma sip meñ sac Yisu ñahô. Ma awha dañ sa akêñ undambê, nañ sôm, “Aö neñ Atuñgac atac whiñ-ñga am. Aö gatisambuc am ñandô.”

*Yisu ndê apai si ñadênañ
(Mat 1:1-17)*

²³ Yisu gic hu ndê gwelen têtñ inñ ndê yala gitôm 30. Ma inñ ndê apai bocdindec. Lau sêsam Yisu bu Josep atu. Ma Josep inñ Eli atu, ²⁴ nañ Matat atu, nañ Liwai atu, nañ Melki atu, nañ Yanai atu, nañ Josep atu, ²⁵ nañ Matatias atu, nañ Amos atu, nañ Nahum atu, nañ Esli atu, nañ Nagai atu, ²⁶ nañ Mat atu, nañ Matatias atu, nañ Semin atu, nañ Yosek atu, nañ Yoda atu, ²⁷ nañ Yoanan atu, nañ Resa atu, nañ Serubabel atu, nañ Siltiel atu, nañ Neri atu, ²⁸ nañ Melki atu, nañ Adi atu, nañ Kosam atu, nañ Elmadam atu, nañ Er atu, ²⁹ nañ Josua atu, nañ Eliesa atu, nañ Yorim atu, nañ Matat atu, nañ Liwai atu, ³⁰ nañ Simeon atu, nañ Juda atu, nañ Josep atu, nañ Yonam atu, nañ Eliakim atu, nañ Melea atu, ³¹ nañ Mena atu, nañ Matata atu, nañ Natan atu, nañ Dawid atu, ³² nañ Jessi atu, nañ Obed atu, nañ Boas atu, nañ Salmon atu, nañ Nason atu, ³³ nañ Aminadab atu, nañ Ram atu, nañ Hesron atu, nañ Peres atu, nañ Juda atu, ³⁴ nañ Jakob atu, nañ Aisak atu, nañ Abraham atu, nañ Tera atu, nañ Naho atu, ³⁵ nañ Serug atu, nañ Reu atu, nañ Peleg atu, nañ Eber atu, nañ Sela atu, ³⁶ nañ Kenan atu, nañ Apakad atu, nañ Sem atu, nañ Noa atu, nañ Lamek atu, ³⁷ nañ Metusela atu, nañ Inok atu, nañ Yared atu, nañ Mahalalel atu, nañ Kenan atu, ³⁸ nañ Inos atu, nañ Set atu, nañ Adam atu, nañ Anötö atu.

4

*Sadañ kêtôm Yisu
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)*

¹ Nalau Dabuñ gêm Yisu ahuc ma inñ hu Bu Jordan siñ. Ma Nalau wê inñ bambalin

mbo gameñ sawa ² gitôm bêt 40. Yêc dindê Sadañ kêsahê bu êntôm inñ. Tôm bêt hoñ dinañ Yisu gêtñ gêtñ dañ dom, ma tiñambu gêtñ yô inñ ñandô. ³ Ma Sadañ sôm têtñ inñ, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinañ sôm têtñ hoc dindêc bu nem dau kwi ti bolom.” ⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Gêtñ danêñ-ñga ñambwa kêñ lau sêndöc tali dom.’ ”

⁵ Goc Sadañ kôc inñ sa pi lôc baliñ dañ gi, ma ñagahô inñ tôc têtñ inñ gameñ hoñ nañ kiñ nom-ñga sem gôliñ. ⁶⁻⁷ Ma inñ sôm, “Gêtñ hoñ dindêc yêc anêñ gôliñ ñapu. Ma gitôm bu wakêtñ têtñ asa nañ aö atac whiñ nañ. Am bu pônñ hamduc têtñ aö, dec wakêtñ ñaclai ti ñawasi hoñ dindêc têtñ am.” ⁸ Ma Yisu ô inñ ndê yom ma sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pônñ hamduc têtñ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiñ inñ tigeñ.’ ”

⁹ Goc Sadañ wê inñ pi malac Jerusalem gi, ma kêñ inñ kalhac lôc dabuñ ñapoc lôlôc, ma sôm têtñ inñ, “Am Anötö ndê Atu, a? Dec pwê sip akêñ dec ndi. ¹⁰ Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘Pômdau oc êñkiñ ndê añela bu sêyob am. ¹¹ Ñac oc sêpê am sa lôlôc bu am tiñ gahim pi hoc dañ dom.’ ” ¹² Magoc Yisu ô yom bocdec bu, “Sêto yom yêc bu, ‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’ ”

¹³ Nalên dinañ Sadañ kêsahê lêtñ daêsam tu êntôm Yisu-ñga. Ma tiñambu inñ hu inñ siñ ma kôlhô gi, bu hônñ têm dañ tiyham.

Yisu gic hu ndê gwelen yêc Galili

¹⁴ Nalau Dabuñ ndê ñaclai gêm Yisu ahuc, ma inñ mbu têtñ gameñ Galili-ñga gi. Ma ñawaê pi inñ sa têtñ gameñ ñamakê-ñga hoñ gi. ¹⁵ Inñ kêtôhônñ lau yêc ñac si lôc wê-ñga, ma lau hoñ sêmpiñ inñ.

Yisu ndê lau sêsoc inñ yêc ndê malac Nasaret

¹⁶ Tiñambu Yisu hôc asê inñ ndê malachu Nasaret. Yêc dinañ inñ kêtuc ndê gêtôm, ma têtñ bêt †Sabat-ñga inñ sôc lôc wê-ñga gi. Inñ tisa kalhac bu sam Anötö ndê mêtê, ¹⁷ ma sêkêtñ propet Aisaya ndê

bapia tilhuŋ tɛŋ iŋ. Yisu kac bapia dau sa, ma kɛsalɛ yom naŋ sɛto yɛc bocdec bu:

¹⁸ Pɔmdau kɛŋ ndɛ Ɲalau gɛm aɔ ahuc, dec kɛyaliŋ aɔ sa bu wasɔm ƚawaɛ ƚayham asɛ tɛŋ lau ƚalɔm sawa. Iŋ kɛkiŋ aɔ bu wasɔm asɛ tɛŋ lau bu Anɔtɔ kɛmasaŋ lɛŋ bu ɛŋgapwɛc ƚac su yɛc gapocwalɔ, ma bu kɔm lau tapec si tandɔ po asɛ, bu wanem lau naŋ si ƚacyo sɛŋgwiniŋ ƚac, naŋ sa, ¹⁹ ma bu wanem mɛtɛ bu kwahic dec Pɔmdau kɛyaliŋ tɛm wakuc sa bu ɛmwasiŋ lau. *[Ais 61:1-2]*

²⁰ Yisu sam yom dau su, goc kɛlhuŋ bapia dau sa tiyham, kɛŋ mbu tɛŋ dabuŋwaga, ma ndɔc sic. Lau hoŋ naŋ sɛndɔc lɔm, naŋ tahɛ iŋ, ²¹ dec iŋ gic hu ndɛ yom ma sɔm, “Yom naŋ mac aŋgɔ, naŋ ƚandɔ sa tɛŋ acsalɔ dindec.”

²² Lau hoŋ sem yomgalɔm pi iŋ ti sɛlic iŋ ƚayham, ma sɛhɛdaɛ tu iŋ ndɛ yom ƚayham-ŋga. Ma sɛsɔm tɛŋ dandi, “Iŋ Josep ndɛ atuŋgac. Bocke ma iŋ sɔm yom kainŋ dinaŋ?” ²³ Ma Yisu sɔm tɛŋ ƚac, “Aɔ kayalɛ mac nem gauc. Mboe mac oc asɔm yom gɔliŋ dindec tɛŋ aɔ, ‘Dokta, nem daɔm sa.’ Gɛŋ naŋ aɔ gakɔm yɛc malac Kapenaom, naŋ mac aŋgɔ ƚawaɛ su, dec mac atac whiŋ bu aɔ wakɔm tiyham yɛc dec, a?” ²⁴ Ma iŋ sɔm, “Yomandɔ! Yɛc propet daŋ ndɛ malac, iŋ ndɛ lau oc sɛkɔc iŋ sa dom. ²⁵ Tɛŋ propet Elaija ndɛ tɛm, naŋ lauwhɛ sawa Israel-ŋga daɛsam sɛmbo. Tɛŋ ndoc dinaŋ u gic dom e tɔm yala tɔ ma ayɔ 6, ma tɔbɔm atu gɛm gameŋ ahuc. ²⁶ Tigeŋ Anɔtɔ kɛkiŋ Elaija tɛŋ awhɛ sawa Israel-ŋga daŋ dom, magoc kɛkiŋ iŋ bu nem awhɛ sawa daŋ sa yɛc Sarepet, malac naŋ yɛc Saidon ƚagameŋ. ²⁷ Ma tɛŋ propet Elaisa ndɛ tɛm, naŋ lau ti gɛmbac ƚleprasi daɛsam sɛmbo lau Israel-ŋga ƚalɔm. Tigeŋ Elaisa kɔm Israel si daŋ ƚayham sa dom. Iŋ gɛm ƚac Siria-ŋga Naman tawasɛ sa.”

²⁸ Yisu ndɛ yom dinaŋ kɔm lau naŋ sɛndɔc lɔm wɛ-ŋga, atac ƚandɛ atu. ²⁹ Sɛtisa ma sɛsoc iŋ ma sɛkɔc iŋ sa sɛtɛŋ salic sac naŋ yɛc malac dau ƚamakɛ, bu sɛsuc iŋ sip ndi. ³⁰ Tigeŋ iŋ kɛsɛlɛŋ gic ƚac kɔc, ma kɔlhɔ gi.

Yisu kɛdɔhɔŋ lau ma soc ƚalau sac yɛc malac Kapenaom

(Mak 1:21-28)

³¹ Tiŋambu iŋ mbu tɛŋ malac Kapenaom naŋ yɛc gameŋ Galili-ŋga gi. Tɛŋ bɛc Sabat-ŋga iŋ kɛdɔhɔŋ lau. ³² Ɲac sɛhɛdaɛ tu iŋ ndɛ yom-ŋga, bu iŋ kɛdɔhɔŋ lau ti ƚaclai atu. ³³ Ma ƚgac daŋ naŋ ƚalau sac mbo iŋ ƚalɔm, naŋ ndɔc lɔm wɛ-ŋga dinaŋ. Iŋ mbwɛc awha atu, ³⁴ “Ei! Yisu Nasaret-ŋga. Aɔ kayalɛ am, am ƚgac dabuŋ naŋ Anɔtɔ kɛkiŋ. Am bu kɔm sake tɛŋ yac? Am mweŋ bu sɛŋ yac su, a?” ³⁵ Magoc Yisu hec yom ƚalau sac dau ma sɔm, “Am mamaŋ ma hu iŋ siŋ!” Goc ƚalau sac kɔm ƚgac dau peŋ sip nom gi yɛc lau hoŋ aŋgɔ-ŋga, ma sa yɛc iŋ, magoc kɔm iŋ tisac dom.

³⁶ L au hoŋ sɛhɛdaɛ tu gɛŋ dinaŋ-ŋga, ma sɛsɔm tɛŋ dau, “Yom bocke naŋ iŋ kɛdɔhɔŋ? Iŋ gic atu yom ƚaŋga ma ti ƚaclai tɛŋ ƚalau sac, ma soc ƚac su!” ³⁷ Ma tiŋambu lau sic miŋ pi Yisu e iŋ ndɛ waɛ gɛm gameŋ hoŋ dinaŋ ahuc.

Yisu gɛm lau gɛmbac daɛsam sa

(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Yisu tisa ma hu lɔm wɛ-ŋga dau siŋ, ma tɛŋ Saimon ndɛ andu gi. Saimon ndɛ lawawɛ gɛmbac lic ƚandɛ atu, dec sɛndac Yisu bu nem iŋ sa. ³⁹ Goc Yisu tɛŋ iŋ gi, ma gic atu bu gɛmbac dau hu iŋ siŋ. Ma ƚagahɔ awhɛ dau tisa ma gɛm akiŋ ƚac.

⁴⁰ Tɛŋ telha dinaŋ ac gi sip su, goc lau sɛkɔc lau ti gɛmbac hoŋ sa akɛŋ ƚac si andu, ma sɛtɛŋ Yisu si. Iŋ kɛŋ amba sac ƚac hoŋ, ma kɔm ƚac ƚayham sa. ⁴¹ Ma iŋ soc ƚalau sac daɛsam su, ma sɛhu lau siŋ ti sɛmbwɛc, “Am Anɔtɔ ndɛ Atu.” Magoc iŋ hec yom ƚac, ma kɛŋ yao bu ƚac sɛsɔm iŋ asɛ dom, ƚahu bu ƚac sɛŋyalɛ bu iŋ Mesaya dau.

Yisu hu malac Kapenaom siŋ

(Mak 1:35-39)

⁴² Tɛŋ bɛbɛc ganduc Yisu hu malac dau siŋ, ma sa gi bu mbo tawasɛ. Ma lau malac-ŋga sɛsa si bu sɛŋsalɛ iŋ, ma tɛŋ ndoc sɛtap iŋ s a, naŋ sɛtɛŋ iŋ bu hu ƚac siŋ dom. ⁴³ Magoc iŋ sɔm tɛŋ ƚac, “Mba! Aɔ gac waɛ bu wasɔm ƚawaɛ ƚayham

pi †Anötö ndê gôliņ asê yêc malac ñatô whiņ. Anötö kêkiņ aö tu gwelenĭ dinaņ-ņga.”⁴⁴ Ma iņ golom-golom malac naņ sêyêc gameņ Judia-ņga, ma gêm mêtê tòm ñac si lôm wê-ņga hoņ.

5

Yisu kêgalêm ñgacsêņomi ñamata-ņga

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20; Jon 1:35-42)

¹ Têņ bêc daņ Yisu kalhac Bugictoņ Genesaret* ñamakê. Ma lau daêsam sêkac sa ma sêņgihi iņ ahuc tu bu sêņgô Anötö ndê yom naņ iņ hoc asê. ² Yisu gêlic lau sêkôc i-ņga ñatô sêņgwasinĭ si wasaņ sêmbo baö, ma ñac si waņ lu sêpoc suņ sa têt baö. ³ Dec iņ pi waņ daņ gi, ma ndac waņ ñadau, ñgac naņ sêsam bu Saimon, bu hêc waņ dau sa awê ñagec. Goc iņ ndöc sic ndöc waņ, ma kêdôhônĭ lau naņ sêlhac baö.

⁴ Têņ têt Yisu gic bata iņ ndê yom, naņ sôm têt Saimon, “Hêc waņ sa bugictoņ ñagapoņ ndi, ma kêņ nem wasaņ sip bu kôc i.” ⁵ Ma Saimon sôm, “O ñgac atu, yac am gwelenĭ atu ôbwêc baliņ, magoc akôc i daņ dom. Magoc tu am sôm-ņga, dec aö wakêņ wasaņ sip ndi.” ⁶ Goc Saimon ti ndê lau sêhêc waņ sêsa si, ma sêkêņ wasaņ sip gi. Ma sêkôc i daêsam andô e wasaņ meņhu, kêpiņ bu wasaņ kic. ⁷ Bocdinaņ ñac sic gayo ñac si silip ñatô naņ sêmbo waņ tilu-ņga bu sêmeņ ma sênem ñac sa. Goc ñac sic dulu i sip waņ lu-lu e meņhu, ma kêpiņ bu waņ lu-lu sêpac.

⁸ Têņ ndoc Saimon Pita gêlic i daêsam dinaņ, naņ iņ pônĭ haduc yêc Yisu gahi-ņga ma sôm têt iņ, “Pômdau, hu aö siņ, bu aö ñgac sac!” ⁹ Iņ sôm yom dinaņ, ñahu bu iņ ti lau hoņ naņ sêmbo sêwhiņ iņ, naņ sêhêdaê tu sêhê i daêsam dinaņ-ņga. ¹⁰ Ma Jems lu Jon, Sebedi ndê atuņgac lu naņ sêmbo waņ tilu-ņga, naņ sêhêdaê boc-d inaņ. Magoc Yisu sôm têt Saimon, “Tôc daôm dom. Am ñgac kôc i-ņga, magoc kwahic dec ma ndi, am oc kôm gwelenĭ bu kôc ñamalac sêmeņ

sêņkuc aö.” ¹¹ Ma tiņambu sêsôc baö si goc sêhu gêt hoņ siņ, ma sêņkuc Yisu.

Yisu kôm ñgac ti gêm bac leprasi ñayham sa

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Yisu mbo malac atu daņ, ma ñgac daņ naņ gêm bac leprasi gêm iņ ndê ñamlic sambuc ahuc, naņ têt iņ gi. Têt ndoc iņ gêlic Yisu, naņ iņ hu dau aņgô andô têt nom, ma teņ iņ, “Pômdau, am bu tac whiņ, dec gitôm bu am oc kôm aö ñamlic ñawasi sa.” ¹³ Goc Yisu kêmatôc amba ma kêmasêc iņ ma sôm, “Aö atac whiņ, dec wasôm têt am bu ñamlic ñawasi sa.” Ma ñagahô eņ gêm bac leprasi hu iņ siņ. ¹⁴ Goc Yisu kêņ yao ma sôm, “Ndic miņ têt ñamalac daņ dom, tigeņ têt dabuņsiga ndi, ma tôc daôm têt iņ bu lic bu am nem ñamlic ñawasi sa su. Ma kêņ da tu am ñamlic ñawasi sa-ņga tòm yomsu naņ Moses kêņ têt yac. Ma ñalêtĭ dinaņ lau hoņ oc sêņyalê bu am ñamlic ñayham sa.”

¹⁵ Yisu bu kêņ yao ñgac dau, magoc ñawaê pi gêt naņ Yisu kôm, naņ gêm gameņ sambuc ahuc. Bocdinaņ lau daêsam sêtêt iņ si ñapaņ, bu sêņgô iņ ndê yom, ma bu iņ kôm ñac si gêm bac ñayham sa. ¹⁶ Tigeņ têt ñatô iņ hu lau hoņ siņ, ma sa gameņ sawa gi bu teņ mbec.

Yisu gêm ñgac bôliņ daņ sa

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

¹⁷ Têt bêc daņ Yisu kêdôhônĭ lau mbo andu daņ. Ma lau †Palêsai ti kêdôhônĭwaga yomsu-ņga ñatô naņ sêmeņ akêņ malac Galili-ņga ti Ju dia-ņga hoņ, ma akêņ Jerusalem, naņ sêndöc sêsuņ sa têt iņ. Ma Pômdau ndê ñaclai gêm Yisu ahuc bu kôm lau gêm bac ñayham sa.

¹⁸ Têt têt dinaņ lau ñatô sêmeņ sêmbalaņ ñgac bôliņ daņ yêc sac, ma bu sêsôc andu dau sêndi, tu bu sêkêņ iņ yêc Yisu aņgô-ņga. ¹⁹ Magoc lau daêsam sêņgihi Yisu ahuc e ñasawa mba. Bocdinaņ ñac sêpi andu ñapoc lôlôc si, ma sêkac poc sa. Goc sêņwhaņ sac ti ñgac

* 5:1 Genesaret - Bugictoņ Galili-ņga ndê ñaê daņ.

bôlinj dau sip lau daêsam ñalhu, solop têt Yisu angô-nga gi. ²⁰ Yisu gêlic gêt dinan dec kêyalê bu ñac sêkên whin in, ma sôm têt ñac bôlinj, “O ñac daôm, kwahic dec aô wasuc am nem sac kwi.”

²¹ Goc lau Palêsai ti lau nanj sêndôhôn yomsu sic hu sem yom-galôm têt dau bocdec bu, “Ñac dindec in asa? In ndê yom sac sambuc! Anötö tigenj gitôm bu suc sac kwi!” ²² Yisu kêyalê ñac si gauc dinan ma ndac ñac, “Tu sake-nga mac gauc gêm yom bocdinanj? ²³ Mac akên whin dom bu anenj ñaclai yêc bu wasôm têt ñac dau bu, ‘Aô wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinanj aô wasôm têt in, ‘Tisa ma êmsêlên.’ ²⁴ Ma têt ndoc mac alic anenj yom dau ñandô sa, nanj anyalê bu Anötö kên ñaclai têt †Ñamalac ndê Atu bu suc ñamalac si sac kwi yêc nom whin.”

Goc Yisu sôm têt ñac bôlinj dau, “Tisa, kôc nem mbô sa, ma lhö têt nem andu ndi.” ²⁵ Ma ñagahô ñac dau kalhac ñac si angô-nga, kôc in ndê mbô sa, ma mbu têt ndê andu gi ti kêpinj Anötö. ²⁶ Ma lau hoj sêhêdaê ñandô. Sêmpinj Anötö ma sêsôm, “Acsalô lec yac dalic gêt kainj danj solop!”

*Yisu kêgalêm Liwai bu êñkuc in
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

²⁷ Tinjambu Yisu sa awê gi ma gêlic ñac kôc takis-nga danj nanj ndê ñaê Liwai, ndöc ndê mala kôc takis-nga. Ma Yisu sôm têt in, “Êmkuc aô!” ²⁸ Goc Liwai tisa, hu gêt hoj sinj yêc, ma kêkuc Yisu.

²⁹ Tinjambu Liwai ndê mwasiñ atu danj tu Yisu-nga yêc in ndê andu. Ma lau sêkôc takis-nga daêsam, ma lau ñatô sêndôc tebo ma señ gêt sêwhin inlu Yisu. ³⁰ Ma lau Palêsai ti lau †Skraib ñatô nanj sêmbo Palêsai si toñ, nanj sêlic gêt dau dec sêtucdinj ma sêsôm têt Yisu ndê ñac sêñomi, “Tu sake-nga mac anj ti anôm gêt awhin lau sêkôc takis-nga ti lau sac ñatô?” ³¹ Ma Yisu dau ô ñac si yom ma sôm, “Lau nanj sêlic dau bu gêm bac mba, nanj oc sêñsalê dokta dom, magoc lau ti gêm bac oc sêñsalê dokta. ³² Aô gamenj bu wanjalêm lau nanj sêlic dau

bu lau gitên, nanj sa dom, aô gamenj bu wanjalêm lau sac sa bu sênem dau kwi.”

*Yao gêt danen-nga-nga
(Mat 9:14-15; Mak 2:18-20)*

³³ Ma lau Palêsai ti lau Skraib dinan sêsôm têt in, “Ndoc daêsam Jon, Ñac Kêku Lau-nga ndê sêñomi sêhu gêt danen-nga sinj ma sêtenj mbec, ma Palêsai si sêñomi sêkôm bocdinanj. Magoc tôm bêt hoj am nem ñac sêñomi sênôm ti señ gêt sêmbo.” ³⁴ Goc Yisu sôm, “Ñac nem awhê-nga danj bu êñgalêm lau sa sêmbo sêwhin in bu sênenj mwasiñ nem awhê-nga, dec oc tôm dom bu dasôm têt ñac bu sêhu gêt danen-nga sinj têt ndoc ñac dau mbo whin ñac. ³⁵ Ñalên tigenj aô gambo gawhin anenj ñac sêñomi, ma tu dinan-nga dec sêhu gêt danen-nga sinj dom. Tigenj ndoc oc menj, nanj ñacyo oc sêkôc aô su yêc ñac, ma têt ndoc dinan ñac oc ñalôm ñawapac, ma sêñkuc lên dahu gêt danen-nga sinj-nga.”

*Yisu ndê yom gitôm gêt wakuc
(Mat 9:16-17; Mak 2:21-22)*

³⁶ Ma in sôm yom gôlinj danj têt ñac bocdec bu, “Po akwa danj bu kic, dec yac dakêc po wakuc bu dasi pi po akwa dinan dom. Bu dakôm, oc tanjainj po wakuc, ma po wakuc oc tôm po akwa dom. ³⁷ Ma têt ndoc lau sêmasañ wain wakuc, nanj sêkêc sip bêt ñamlic wain-nga akwa dom. Mba. Ñac bu sêkôm, goc wain wakuc oc hêt ñamlic akwa kôc ma wê ninja. Ma bêt ñamlic oc tisac bocdinanj. ³⁸ Mba. Wain wakuc dakêc sip bêt ñamlic wakuc. ³⁹ Ma lau nanj sênôm wain akwa su, nanj sêtec bu sênôm wain wakuc, bu sêsôm, ‘Wain akwa, in ñayham.’ ”

6

*Yisu in Pômdau bêt Sabat-nga
(Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)*

¹ Têt bêt Sabat-nga danj, Yisu kêsêlên mbo lôcwha nanj gic ôm wit-nga danj kic, ma in ndê ñac sêñomi sêkôc wit ñandô ma sêñsê ñapa goc señ ñandô. ² Ma Palêsai ñatô sêlic gêt dau ma sêndac, “Tu sake-nga mac akôm gwelenj nanj yac nenj yomsu gic yao bu dakôm têt bêt

Sabat-nga dom?" ³ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Gauc nem yom nan sêto yêc pi gêñ nan Kiñ Dawid kôm. Mac asam su, me? Têñ ndoc dan gêñ yô in ma lau nan sêwhin in, ⁴ dec in sôc Anötö ndê andu gi, ma gêñ bolom dabun nan lau sêkên ti da, nan Moses kêñ yao bu dabunsga tawasê sêneñ. Ma in kêñ têñ lau nan sêmbo sêwhin in ma ñac señ. Magoc lau dan sêngôlin yom pi Dawid me sêsôm bu in kêgili yomsu lec dom."

⁵ Ma in sôm têñ ñac, "Ñamalac ndê Atu in gêñ hon ñadau, ma in Pômdau bêc Sabat-nga whin."

Yisu kôm ñgac amba balê ñayham sa têñ bêc Sabat-nga

(Mat 12:9-24; Mak 3:1-6)

⁶ Têñ bêc Sabat-nga dan in sôc lôm wê-nga dan gi, ma kêdôhôn lau. Ma ñgac dan nan ndê amba andô-nga tibalê nan ndöc. ⁷ Lau Palêsai ti lau nan sêndôhôn yomsu nan sêñsalê yom bu sêngôlin pi Yisu. Tu dinañ-nga dec ñac tatin in ñapep bu mboe in oc kôm ñgac dau ñayham sa têñ bêc Sabat-nga, dec ñac oc sêsôm bu in kêgili yomsu Sabat-nga. ⁸ Yisu kêyalê ñac si gauc, ma sôm têñ ñgac amba balê, "Tisa, ma lhac lau hon anğô-nga." Ma in tisa kalhac. ⁹ Goc Yisu sôm têñ ñac, "Aö bu wandac mac bu gêñ bocke oc êngili yomsu Sabat-nga? Dakôm ñayham têñ lau, me dakôm sac têñ lau? Danem ñamalac sa, me datec ñac sêmbac ndu?" ¹⁰ In tahê ñac hon, ma sôm têñ ñgac dau, "Êmatôc amam." Goc ñgac dau kêmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham.

¹¹ Magoc gêñ dau kôm lau Palêsai ti lau Skraib atac ñandê atu, ma ñac sem yomgalôm têñ dau pi Yisu, ma pi gêñ bocke bu sêkôm têñ in-nga.

Yisu kêyalin aposel 12 sa

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Têñ bêc dan Yisu pi lôc dan gi bu teñ mbec, ma tôm ôbwêc balin in teñ mbec mbo. ¹³ Têñ galañsê bêbêc in kêgalêm lau nan sêñkuc in sêmen, ma kêyalin ñac si lau 12 sa, ma sam ñac bu lau †Aposel. ¹⁴ Lau Aposel dau si

ñaê bocdec: Saimon, nan Yisu sam bu 'Pita,' lu asi Andru, ma Jems, Jon, Pilip, Batolomeas, ¹⁵ Matyu, Tomas, Jems (nan Alpayas ndê atu), Saimon (nan sêsam bu 'Ñgac †Selot'), ¹⁶ Judas (nan ñadamba in ñgac dan ñaê Jems), ma Judas Iskeriot nan tinambu oc hoc Yisu asê.

Yisu kêdôhôn lau ma kôm gêmbac ñayham sa

(Mak 3:7-12)

¹⁷ Yisu ti ndê ñgacsêñomi sêsip akên lôc sêmen, ma Yisu kalhac gameñ gapon. Ma †sêñomi daêsam nan sêñkuc Yisu, nan sêkac sa su sêmbo dinañ. Ma lau ton atu akên malac Jerusalem ti malac gameñ Judia-nga hon, ma lau akên gameñ gwêc-nga nan yêc kêpin malac Taya ma Saidon, nan sêmen bu sêngô in ndê yom, ma bu in kôm ñac si gêmbac ñayham sa. ¹⁸ Lau nan ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nan Yisu kôm ñac ñayham sa. ¹⁹ Ma lau hon sêhóc sôsôwec bu sêmasac in, ñahu bu ñaclai sa yêc Yisu, ma kôm lau gêmbac hon ñayham sa.

Yisu ndê yom ñatô

(Mat 5:1-12)

²⁰ Yisu tahê in ndê ñgacsêñomi ma sôm,

"Anötö ndê mwasiñ gic waê mac lau ñalôm sawa, bu in gêlic ñayham bu kôc mac sa andöc in ndê gôlin ñapu.

²¹ Anötö ndê mwasiñ gic waê mac lau nan kwahic dec gêñ yô mac, bu in oc kêñ gêñ hóc mac dôn-nga.

Anötö ndê mwasiñ gic waê mac lau nan kwahic dec andöc ti tamsulu, bu in oc nem malô mac e ambwac.

²² Anötö ndê mwasiñ gic waê mac lau nan sêtec mac ma sêtin mac, ma sêpu mac ti sêkôm nem waêm tisac tu mac anğuc Ñamalac ndê Atu-nga.

²³ Ahêgo daôm dom têñ ndoc lau sêkôm bocdinañ, tigeñ atê wê ti atac ñayham, bu Anötö oc kêñ ñagêyô ñayham têñ mac yêc undambê. Ma gauc nem bu lau nan sêtec mac, nan si apai sêkôm ñalên tigeñ dinañ têñ Anötö ndê lau propet ñamata-nga.

²⁴ Oyaê mac lau nan apo daôm sa ña awa ti wapa daêsam. Mac atap nem

mwasinɔ ɲayham sa tɛɲ tɛm kwahic dec-ɲga, magoc gɛɲ dau oc tɔm dom bu nem mac sa tɛɲ tɛm ɲambu-ɲga.

²⁵ Oyaê mac lau naɲ aɲ gɛɲ ɲawahô kwahic dec. Tiɲambu gɛɲ oc yô mac. Oyaê mac lau naɲ ambwac kwahic dec. Tiɲambu mac oc atañ daɲgibo atu ma andöc ti tamsulu.

²⁶ Oyaê mac lau naɲ lau hoɲ sɛmpinɔ mac. Atac ɲayham tu gɛɲ dinanɔ-ɲga dom, bu ɲalɛɲ tigenɔ lau Israel-ɲga si apai sɛmpinɔ lau propet tasanɔ.”

*Atac whinɔ mac nem ɲacyo
(Mat 5:43-48)*

²⁷ Ma Yisu sôm tɛɲ lau dinanɔ, “Anɲô aneɲ yom. Atac whinɔ mac nem ɲacyo, ma akôm ɲayham tɛɲ lau naɲ sêtec mac.

²⁸ Anem mbec lau naɲ sêpucbo mac, ma atañ mbec pi lau naɲ sêkôm sac tɛɲ mac.

²⁹ ɲgac daɲ bu tap am sip alim andô daɲga, naɲ kɛɲ daɲga bu inɔ ndic whinɔ. ɲgac daɲ bu kôc nem ɲakwê balinɔ su yêc am, naɲ êmgaminɔ nem ɲakwê ɲandô-ɲga dom magoc kɛɲ tɛɲ inɔ whinɔ. ³⁰ ɲgac daɲ bu ndac gɛɲ daɲ, naɲ kɛɲ tɛɲ inɔ. Ma ɲgac daɲ bu kôc am nem gɛɲ daɲ, naɲ ndac bu inɔ kɛɲ mbu meɲ dom. ³¹ Mêtê ɲayham-ɲayham naɲ mac atac whinɔ bu lau sêkôm tɛɲ mac, naɲ mac daôm akôm tɛɲ ɲac.

³² “Lau hoɲ atac whinɔ lau naɲ atac whinɔ ɲac ô. Bocdinaɲ mac bu atac whinɔ nem silip tawasê ma atac tec nem ɲacyo, dec mac nem mêtê hóc gɛlêc lau sac si mêtê su dom. ³³ Ma lau hoɲ sêkôm ɲayham tɛɲ lau naɲ sêkôm ɲayham tɛɲ ɲac ô, ma mac bu akôm bocdinaɲ, dec mac nem mêtê hóc gɛlêc lau sac si mêtê su dom.

³⁴ Ma mac bu akɛɲ tɔp tɛɲ mac nem silip, naɲ inɔ gɛɲ atu dom. Mac aɲyalê su bu tiɲambu ɲac oc sêndic tɔp dau. Lau sac sêkɛɲ tɔp tɛɲ si silip, ma takwê bu ɲac sêndic tɔp hoɲ mbu meɲ.

³⁵ “Bocdinaɲ ayob daôm bu aɲkuc lau sac si mêtê dom. Atac whinɔ nem ɲacyo, ma akôm ɲayham tɛɲ ɲac. Akɛɲ gɛɲ tɛɲ ɲac, ma ahêgo daôm dom pi ndoc bocke ɲac oc sêkɛɲ gɛɲ dau mbu meɲ-ɲga. Tu dinanɔ-ɲga Anötö, ɲaclai ti ɲawasi ɲadau oc kɛɲ ɲaôli ɲayham atu

tɛɲ mac, ma sam mac bu inɔ ndê atui awhê ma ɲgac. Bu Anötö dau kêmwasinɔ lau sac ma lau naɲ sem daɲge inɔ dom, naɲ sêwhinɔ. ³⁶ Bocdinaɲ tamwalô lau hoɲ, tɔm Damam undambê-ɲga tawalô lau.”

*Yom datoc asidôwai sa-ɲga
(Mat 7:1-5)*

³⁷ Ma Yisu sôm, “Anem dôhônɔ lau si lɛɲ ti sakinɔ tu bu alic lau ɲatô sac ɲambwa, me tu bu apu ɲac-ɲga dom. Mac bu akôm, dec Anötö oc lic mac sac ma pu mac tu mac nem lɛɲ ti sakinɔ-ɲga bocdinaɲ. Asuc lau si sac kwi, ma Anötö oc suc mac nem kwi bocdinaɲ. ³⁸ Tɛɲ ndoc mac bu anem lau ɲatô sa, naɲ akɛɲ gɛɲ tɛɲ ɲac ti nem ɲalôm sambuc, ma bocdinaɲ Anötö oc kɛɲ gɛɲ hóc gɛlêc su tɛɲ mac e meɲhu ma êɲsalê mac ahuc. Bu Anötö oc êmwasinɔ mac, gitôm mac amwasinɔ lau.”

³⁹ Ma Yisu sôm yom gôlinɔ daɲ bocdec, “ɲgac tapec gitôm bu wê tapec daɲ dom. Mba! Inɲu lu-lu oc sêpeɲ sêsip sê sêndi. ⁴⁰ Ma kwapuc daɲ oc hóc gɛlêc gwalam akwa naɲ kêdôhônɔ inɔ, naɲ dom. Magoc kwapuc hoɲ naɲ sêndôhônɔ gɛɲ hoɲ e tidônɔ ɲac, naɲ oc sêtôm ɲac si kêdôhônɔwaga.

⁴¹ “Tu sake-ɲga am hêgo daôm tu gɛɲ golop saunɔ naɲ yêc nem asidôwa tandô, tigenɔ gɛɲ golop atu naɲ yêc am daôm tanôm, naɲ am gɛlic apu? ⁴² Ma bocke am oc sôm tɛɲ nem asidôwa, ‘Aneɲ asidôwa, aô bu wakôc gɛɲ golop naɲ yêc am tanôm, naɲ sa,’ magoc gɛɲ golop atu naɲ pôc am daôm tanôm ahuc, naɲ am gɛlic dom? Am ɲgac tim yom lau-ɲga! Gɛɲ ɲamata-ɲga kôc gɛɲ golop sa yêc daôm tanôm e tanôm ɲawa sa, goc tiɲambu kôc gɛɲ golop saunɔ naɲ yêc nem asidôwa tandô, naɲ sa.”

*Lau si mêtê whê ɲac sa bu ɲayham me sac
(Mat 7:16-19; 12:33-35)*

⁴³ Ma Yisu sôm, “A ɲayham daɲ oc nem ɲandô sac dom, ma a sac oc nem ɲandô ɲayham dom. ⁴⁴ Dalic ɲandô naɲ a tidau-tidau sem, ma bocdinaɲ yac taɲyalê bu a ɲayham me sac. Gitôm dom bu dahinɔ ɲandô ɲayham yêc a sac. ⁴⁵ Ma

nalên tigen, yom nan lau sêsôm, nan tôc gên bocke nan hôc nac si nalôm ahuc, nan asê. Mêtê ti gauc nayham yêc lau nayham si nalôm, ma bocdinañ sêkôm mêtê nayham. Ma mêtê ti gauc sac yêc lau sac si nalôm, dec sêkôm sac.”

*Yom gôliñ pi ngac sêkwê andu-nga lu
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Tu sake-nga mac asam aö bu, ‘Pômdau, Pômdau,’ tigen mac danam wambu aneñ yom dom? ⁴⁷ Namalac nan têt aö meñ ma ngô aneñ yom, ma danğa wambu yom dau, nan aö bu wawhê in sa têt mac. ⁴⁸ In gitôm ngac kwê andu-nga nan kwê sê baliñ sip nom nanğa, ma kêt hoc kégapiñ alhö dön têt ndoc in kêsuhun sip sê baliñ dinañ. Têt ndoc uhô-nga, bu hêc meñ hôc pi andu dau, magoc andu dau kalhac nanğa, bu in kwê napep. ⁴⁹ Magoc namalac nan ngô aneñ yom ma danğa wambu dom, nan gitôm ngac nan kwê andu, magoc kêt alhö sip nom nalôm gi dom. Têt ndoc uhô-nga, bu hêc ma hôc pi ndê andu e ngagahó en andu dau ku sa ma tisac sambuc.”

7

*Ngac bata siñ-nga dan kêt whiñ nanğa
(Mat 8:5-13)*

¹ Yisu gic bata yom nan in kédôhôn têt lau toñ atu dinañ, goc sôc malac Kapenaom gi. ² Ma ngac bata Rom-nga nan gêm gôliñ lau siñ-nga 100, nan mbo malac dau. In ndê ngac akiñ dan nan in tac whiñ kêtêc, nan gêmbac e kêt in bu mbac ndu. ³ Ma in ngô Yisu nawae, dec kêt in lau bata Israel-nga natô sêtên in si, bu sêndac in bu meñ ma kôm in ndê ngac akiñ nayham sa. ⁴⁻⁵ Nac sêhóc asê têt Yisu, ma sêsôm têt in bu, “Ngac bata siñ-nga dinañ in ngac nayham, ma in tac whiñ yac lau Israel-nga. In gêm yac sa tu akwê yac mba lôm wê-nga. Boc-dinañ yac aten am bu nem in sa.”

⁶ Goc Yisu whiñ nac gi. In meñ sun sa têt andu, ma ngac bata siñ-nga dau kêt in ndê silip natô bu sêsôm têt in, “Pômdau, ngac bata siñ-nga dau sôm bu in tec bu kêt nawapac têt am. In sôm bu am ngac tiwae nan hôc gêtêc in su, dec in maya

bu am têt in ndê andu ndi. ⁷ Tu dinañ-nga in dau têt am meñ dom. Tigen in sôm bu in kêtêc su bu am ngac ti nac lai atu, ma bocdinañ dec am gitôm bu sôm na awham nambwa, dec in ndê ngac akiñ oc nayham sa. ⁸ Bu in dau danğa wambu lau nan si nac lai hôc gêtêc in ndê, ma in ndê lau siñ-nga danğa wambu in. In bu sôm têt dan, ‘Am ndi,’ dec in oc ndi. Ma in bu sôm têt dan, ‘Mwen!’ dec in oc meñ. Ma in bu sôm têt ndê ngac akiñ bu kôm gên dan, dec in oc kôm.”

⁹ Yisu ngô ngac bata siñ-nga ndê yom dinañ e hêdaê. In kac dau kwi ma sôm têt lau toñ atu nan sênkuc in, “Aö wasôm têt mac bu yêc lau Israel-nga hon aö gatap nac si dan nan kêt whiñ nanğa gitôm ngac Rom-nga dinañ, nan sa dom.”

¹⁰ Ma tinambu ngac bata siñ-nga ndê lau sêmbu sêtên in ndê andu si, ma sêtap sa bu ngac akiñ dau nayham sa su.

Yisu un ngac dan nan mbac ndu su, nan sa

¹¹ Bêc natô giñga su, ma Yisu têt malac Nein gi, ma in ndê ngac-sêñomi ti lau daêsam sêwhiñ in si. ¹² Têt têt in meñ kêt in malac dau ngatam, in gêtêc lau natô sêsa sêmen, sêmbalan ngac batê dan bu sêñsuhun in. Ngac batê dinañ dinda in awhê sawa nan ndê balêkoc natô mbasi. Ma lau malac-nga daêsam sêwhiñ dinda sêsa sêmen. ¹³ Pômdau gêtêc dinda, ma tawalô in nandô, goc sôm, “Am tan dom.” ¹⁴ Goc in têt nac gi, ma kêmasec sasac nan ngac batê yêc. Ma lau nan sêhóc sasac, nan sêlhac têt. Ma in sôm, “Aneñ balê, aö wasôm têt am bu tisa!” ¹⁵ Ma ngac dau tisa ndôc, ma gic hu sôm yom. Goc Yisu kêt in mbu têt dinda gi. ¹⁶ Gên dinañ kôm lau hon sêtôc dau atu, ma nac sic hu sêmpin Anötö. Natô sêsôm, “Propet atu dan hôc asê yac.” Ma natô sêsôm, “Anötö kêt in in ndê lau yac siñ dom, in gêm yac sa.” ¹⁷ Ma tinambu nawae pi gên nan Yisu kôm, nan gêm gameñ Judia-nga ma gameñ namakê-nga hon ahuc.

*Yisu sôm yom pi Jon, Ngac Kêku Lau-nga
(Mat 11:2-18)*

18 Têñ ndoc dinañ Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndöc gapocwalô, ma in ndê sêñomi sic miñ têt in pi gêt hon nan Yisu kôm. Goc Jon kêyalin in ndê sêñomi lu sa, 19 ma kêkin inlu sêtêt Yisu si, bu sêndac in, “Anötö gic bata têt yac bu oc êñkin Mesaya. Am daôm dinañ, me yac oc akêt batan ngac dan tiyham?”

20-21 Têñ ndoc ngac lu dinañ sêhóc asê Yisu, in gêm gwelen mbo, ma kôm lau daêsam nayham sa, lau gêmbac ma lau ti nalau sac. Ma in kôm lau tapec daêsam si tandô po asê. Ma inlu sêsôm têt in, “Jon, Ngac Kêku Lau-nga kêkin alu atêt am amen, bu andac am bu am Mesaya dau, me yac oc akêt batan ngac dan tiyham?” 22 Goc Yisu ô inlu si yom ma sôm, “Amlu ambu andi ma asôm yom têt Jon pi mêtê nan amlu angô aö gahoc asê, ma pi gêt nan amlu alic aö gakôm. Lau tapec sêlic gameñ tiyham, lau bôlin sêñsêlêt tiyham, lau ti gêmbac leprasi si namlic nawasi sa, lau dangasun bic sêngô yom tiyham, lau batê sêtisa, ma lau nalôm sawa sêngô nawae nayham. 23 Angô! Lau nan atac lu-lu tu aö-nga dom, nan oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.”

24 Ngac lu nan Jon kêkin, nan sêhu Yisu siñ ma sêmbu si, goc Yisu sôm yom pi Jon têt lau ton atu, ma ndac nac bocdec bu, “Têñ ndoc mac asa atêt Jon yêc gameñ sawa a, nan mac gauc gêm bu atap namalac kain bocke sa? Mac bu alic ngac gauc babalê, gitôm gakoc nan mbu kêwic, a? 25 Mac asa a bu alic ngac nan sôc nakwê nayham, a? Mba! Lau nan sêsôc nakwê nayham ma sen gêt nayham, nan sêmbo gameñ nayham gitôm kin si andu. 26 B ocdinañ dec aö bu wandac mac, bu mac asa a bu alic sake? Bu alic propet dan? Yomandô! In propet dan, ma in hóc gêlêc propet hon su. 27 Propet akwa dan to yom nan Anötö sôm têt Mesaya bocdec bu, ‘Aö wan kin aneñ ngac aheñ-nga mun am, bu êmasan am nem sen.’ Y om pi ngac aheñ-nga dau hêganôn Jon solop. 28 Namalac nan dinda nom-nga sêkôc nac, nan si dan hóc gêlêc Jon su dom. Tigeñ aö wasôm têt mac, bu lau hon nan sêsôc Anötö ndê gôlin napu

su, lau tiwaê, ma lau waêmbo bocdinañ, nan hon sêhóc gêlêc Jon su yêc Anötö angô-nga.”

29 Lau daêsam nan sêngô Yisu ndê yom dinañ, ma lau sêkôc takis-nga sêwhin, nan sêtôc asê bu sêlic Anötö ndê lêt bu lêt solop en. Nahu bu mun-nga, têt ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo, nan sêkôc in ndê yom sa ma sêlin sanju. 30 Tigeñ lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-nga sêkôc Jon ti in ndê yom sa dom, ma sêlin in ndê sanju dom, dec têt asê bu sêtec Anötö ndê lêt nan Jon têt têt nac.

31 Ma Yisu gic têt yom ma sôm, “Lau têt dindec-nga nac lau kain bocke? Aö wanem dôhôn pi gêt sake tu bu wawê nac si lêt sa-nga? 32 Nac sêtôm balêkoc nan sêkôc whê sêmbo malac lôm, nan sêtucdin nac si silip natô ma sêsôm, ‘Têt ndoc nan yac ac on bu datê wê, nan mac atec. Ma têt ndoc yac am wê dangibo-nga, nan mac atec bu atan awhin.’ 33 Ma mac lau têt dindec-nga bocdinañ. Jon, Ngac Kêku Lau-nga meñ ma gêt gêt nayham dom, ma nôm wain dom, ma mac asôm bu nalau sac dan mbo in ndê nalôm. 34 Ma Namalac ndê Atu meñ hóc asê, ma gêt gêt nayham ti nôm wain, ma mac asôm bu in ngac gêt gêt ti nôm wain nawahô-nga, ma in hê silip têt lau sac ti lau sêkôc takis-nga. Bocdinañ, mac lau têt dindec-nga atôm balêkoc nan sêkôm tô anin napan. 35 Tigeñ Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêt hon, ma in ndê lau sênyalê bu in ndê lêt in lêt solop.”

Awhê dan kêc bu namalu pi Yisu gahi (Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Jon 12:1-8)

36 Palêsai dan naê Saimon kêgalêm Yisu bu neñ gêt whin in, dec Yisu sôc in ndê andu gi, ma ndöc tebo bu neñ gêt. 37 Yêc malac dinañ, awhê sac dan mbo. In ngô nawae bu Yisu ndöc Palêsai ndê andu dinañ, dec kôc bu namalu nayham sip kac dan, ma têt andu dau gi. 38 In pôn haduc yêc Yisu gahi-nga ma tan, ma in ndê tasulu sip Yisu gahidômbwê. Goc in pun Yisu gahi na kêclauñ, ngutô in gahi, ma mbac gêt malu dau pi in gahi. 39 Saimon gêlic gêt dau, ma gauc gêm yêc

dau, “Ngac dindéc inj bu propet dan, dec inj oc ênyalê bu awê nanj kêmasec inj, nanj awê sac danj.” ⁴⁰ Yisu kêyalê yom nanj Saimon gauc gêm, goc sôm, “Saimon, aô bu wasôm yom danj têtj am.” Ma Saimon ô yom ma sôm, “Kêdôhônjwaga, sôm.”

⁴¹ Goc Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Ngac lu sêkôc têtj yêc ngac ti lêlôm. Ngac danj ndê têtj gitôm †denarii 500 ma danj ndê têtj gitôm denarii 50. ⁴² Injlu si mone sêndic têtj-nga mbasi, dec inj hu injlu si têtj nayom sij. Am gauc gêm bocke? Injlu si asa oc atac whinj ngac dau hôc gêlêc?” ⁴³ Ma Saimon sôm, “Ngac nanj kôc têtj atu, nanj.” Ma Yisu sôm, “Am sôm solop.” ⁴⁴ Goc inj kac dau kwi, tahê awê dinanj, ma sôm têtj Saimon, “Aô gasôc am nem andu gamej, magoc am kêj bu têtj aô bu wanjgwasinj gahinj-nga tôm lau Israel-nga si gêbôm dom. Tigenj lic awê dec. Inj ndê tasulu kôm aô gahinj namaim sa, ma inj puñ aô gahinj na kêclauj. ⁴⁵ Am ngutô aô dom, tigenj awê dec ngutô aô gahinj napanj. ⁴⁶ Am kêc olib njakwi pi aô nagôlônj dom, tigenj inj kêc bu namalu pi aô gahinj. ⁴⁷ Bocdinanj aô wasôm têtj am bu awê dindéc kêyalê bu Anötö suc inj ndê sac daêsam kwi, ma bocdinanj inj atac whinj aô njandô. Tigenj lau nanj gauc gêm bu njac si sac atu dom, nanj oc atac whinj inj nanj bu suc njac si sac kwi, nanj njandô dom.”

⁴⁸ Ma Yisu sôm têtj awê dau, “Aô gasuc am nem sac kwi su.” ⁴⁹ Ma njaclej njatô nanj sêndöc sêwhinj, nanj sêsôm têtj dandi, “Ngac dindéc inj njac kainj bocke, dec inj suc sac kwi?” ⁵⁰ Tigenj Yisu sôm têtj awê dau, “Am nem kêj whinj gêm am si. Lhô ti atac malô ndi.”

8

Lauwhê daêsam sênjuc Yisu

¹ Tinjambu Yisu golom malac atu-tu ti saun-saun, ma gêm mêtê ma hoc njawaê njayham asê pi Anötö ndê gôlinj. Ma †ngacsênjomi 12 ² ti lauwhê daêsam sênsêlêj sêwhinj inj. Lauwhê dinanj njatô Yisu soc njalau sac su yêc njac, ma njatô inj kôm njac si gêmbac njayham sa. Nj

si danj inj Maria Magadala, nanj Yisu soc njalau sac 7 su yêc inj. ³ Ma awê danj inj Joana, nanj ndê akweñ Kusa yob Herod ndê andu. Maria lu Joana, ma Susana, ma lauwhê daêsam sênjuc Yisu ma sêkêj si awa ti wapa tu sênem inj ti ndê ngacsênjomi sa-nga.

Yom gôlinj pi njac kêbalip wit njawhê (Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Têtj têtj danj lau tonj atu sêtêj Yisu sêmenj, ma lau akêj malac honj yêc gamej Galili-nga sêmbo sêwhinj. Ma Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, ⁵ “Ngac danj sa gi bu êmbalip wit njawhê yêc ndê ôm, ma têtj ndoc inj kêbalip gêtj dau, nanj njatô sêpenj sêsip senj, dec lau sêkwê dôj ma mbac lôlôc-nga sêsip sêmenj ma senj su. ⁶ Ma njawhê njatô sêpenj sêsip gamej hoc-hoc, ma têtj têtj sêpo sêpi sêmenj, nanj sem bôlinj, bu nom dau tibasô. ⁷ Njawhê njatô sêpenj sêsip kwanj ti njakwa njalôm, ma têtj ndoc sêpo sêpi sêmenj, nanj kwanj pi whinj e yanj gêtj dau ndu. ⁸ Ma njawhê njatô sêpenj sêsip nom njayham, ma sêpo sêpi sêmenj e sem njandô gitôm 100.” Yisu gic bata yom gôlinj dau, goc sôm, “Asa bu danjgasunj yêc, nanj ngô anej yom!”

Yisu whê yom gôlinj wit njawhê-nga njahu sa

(Mat 13:10-23; Mak 4:10-20)

⁹ Tinjambu Yisu ndê ngacsênjomi sêndac inj bu whê yom gôlinj dinanj njahu sa. ¹⁰ Ma inj sôm, “Anötö ndê gôlinj njalêj njahu sip njalôm gi. Inj kêyalinj mac sa bu anjyalê njahu dau, magoc aô wasôm yom têtj lau njatô njac yom gôlinj njambwa. Tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm, ‘Njac sêlic gêtj nanj aô gakôm, nanj napanj, magoc njac si gauc sa dom. Ma njac sêngô anej yom njapanj, tigenj njac sênyalê njahu dom.’”

¹¹ Goc Yisu sôm, “Yom gôlinj dau njahu bocdec. Yom pi wit njawhê nanj hêganônj Anötö ndê yom. ¹² Wit njawhê nanj sêpenj sêsip senj, nanj hêganônj lau nanj sêngô Anötö ndê yom, magoc Sadañ menj ma kêgaho yom dau su yêc njac si njalôm, tu bu njac sêkêj whinj dom, ma sêtap Anötö ndê mwasiñ nem njac si-nga sa dom. ¹³ Ma yom pi wit njawhê nanj sêpenj

sêsip gameŋ hoc-hoc, naŋ hêganônŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti atac ŋayham, tigeŋ gitôm gêŋ ŋawhê naŋ ŋawakac mba, dec lau dinaŋ sêkêŋ whiŋ ŋasawa saun, magoc lêtôm meŋ ku ŋac dulu. ¹⁴ Ma yom pi wit ŋawhê naŋ sêpeŋ sêsip kwanŋ ti ŋakwa ŋalôm, naŋ hêganônŋ lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom, magoc ŋawapac ma mone ti gêŋ ŋayham-ŋayham nom-ŋga gêm ŋac si ŋalôm ahuc, ma ŋac si ŋandô mbasi. ¹⁵ Tigeŋ wit ŋawhê naŋ sêpeŋ sêsip nom ŋayham, naŋ hêganônŋ lau ti ŋalôm ŋawasi, naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma sêkôc sa tidônŋ yêc si ŋalôm, ma sêlhac ŋaŋga ŋapaŋ ma sem ŋandô daêsam.”

*Dasiŋ lam ŋawê kwi dom
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ Ma Yisu sôm yom daŋ bocdec bu, “Yac datuŋ lam asê tu bu dasiŋ kwi sip lônŋ ŋalôm, me dakêŋ sôc sasac ŋapu dom. Mba! Taŋkiŋ êŋgalêŋ ŋalhu, bu lau naŋ sêsôc sêmeŋ, naŋ sêlic ŋawê. ¹⁷ Ma ŋalêŋ tigeŋ, yom naŋ yêc siŋ dau, ma yom naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, naŋ oc meŋ sa tiawê.

¹⁸ “Bocdinaŋ akôc gauc ŋapep pi Anötö ndê yom naŋ mac aŋgô. Asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ŋalôm e tidônŋ, naŋ Anötö oc kêŋ ŋagauc daêsam têŋ iŋ. Magoc asa naŋ gauc gêm bu iŋ kôc Anötö ndê yom sa su, tigeŋ iŋ kôc sa tidônŋ dom, naŋ Anötö oc kôc yom dau su yêc iŋ.”

*Yisu dinda ti asii
(Mat 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Yisu ndöc andu daŋ, ma iŋ dinda ti asii sêmeŋ bu sêlic iŋ. Magoc lau daêsam sêmbo sêwhiŋ iŋ, ma gitôm dom bu sêtigasuc iŋ. ²⁰ Ma ŋamalac daŋ sôm têŋ Yisu, “Am dinam ti asimi sêmbo awê, ma ŋac bu sêlic am.” ²¹ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Lau naŋ sêŋgô Anötö ndê yom ma daŋga wambu ŋapep, naŋ sêti aö dinaŋi ti asiŋi.”

*Yisu kôm bu ŋamponŋ timalô
(Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Têŋ bêc daŋ Yisu sôm têŋ iŋ ndê ŋgacsêŋomi, “Dapi bugictonŋ ŋadaŋga dandi,” goc iŋ pi waŋ daŋ whiŋ ŋac, ma

sêsa si. ²³ Sêlac waŋ sêmbo, ma Yisu yêc bêc yêc. Ma mbu puc atu dec gêli bu sa ma ŋamponŋ gic sip waŋ e kêpiŋ bu waŋ pac. ²⁴ Dec sêtêŋ Yisu si, sêuŋ iŋ sa ma sêsôm, “Ŋadau, ŋadau, yac oc dandiŋaŋ!” Ma Yisu tisa ma sôm yom ŋaŋga têŋ mbu ti bu ŋamponŋ, dec ŋamponŋ dau timalô, ma gameŋ ŋaŋeŋ sa. ²⁵ Ma Yisu sôm têŋ ŋac, “Tu sake-ŋga mac akêŋ whiŋ gwalec?” Ma ŋac sêtöc dau ti sêhêdaê, ma sêsôm têŋ dandi, “Ei! Iŋ ŋgac dec asa? Iŋ gitôm bu kêŋ yatu gêŋ hoŋ, ma mbu ti bu ŋamponŋ sêwhiŋ, ma sêsôc iŋ ndê yom ŋapu!”

*Yisu kôm ŋgac ti ŋalau sac ŋayham sa
(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Sêlac e sêhêc asê lau Gerasa-ŋga si gameŋ naŋ yêc Bugictonŋ Galili-ŋga ŋadaŋga mbu têŋ gameŋ ac pi-ŋga. ²⁷ Yisu sip baö gi, ma ŋgac daŋ akêŋ malac atu naŋ yêc gameŋ dinaŋ, naŋ têŋ iŋ meŋ. Iŋ ŋgac naŋ ŋalau sac sêmbo iŋ ndê ŋalôm. Ŋasawa baliŋ su ŋgac dau sôc ŋakwê dom, ma ndöc andu dom, magoc mbo ôm sêhê-ŋga. ²⁸⁻²⁹ Ndoc daêsam ŋalau sac sêkôc iŋ dôŋ, ma lau sêŋsahê bu sêsô iŋ amba ti gahi dôŋ ŋa sen ŋaŋga ma sêyob iŋ. Magoc têm hoŋ iŋ hê sen kic, ma ŋalau sac sêwê iŋ sa gameŋ sawa gi. Têŋ ndoc iŋ gêlic Yisu meŋ, naŋ iŋ mbwêc ma hu dau sip nom yêc iŋ aŋgô-ŋga. Ma Yisu gic atu ŋalau sac bu sêhu ŋgac dau siŋ, goc ŋalau daŋ ta yom ti ŋaŋga, “Yisu, Anötö Ŋaclai ti Ŋawasi Ŋadau ndê Atu, am bu kôm sake têŋ aö? Aö wateŋ am bu kôm aö ŋayom dom!” ³⁰ Goc Yisu ndac ŋalau sac, “Am nem ŋaê asa?” Ŋalau sac daêsam sêmbo ŋgac dau ŋalôm, ma tu dinaŋ-ŋga ŋac si daŋ ô Yisu ndê yom ma sôm, “Aneŋ ŋaê ‘Toŋ Atu.’ ” ³¹ Ma ŋalau sac h oŋ dinaŋ sêteŋ Yisu tidim daêsam, bu êŋkiŋ ŋac sêsip suŋ baliŋ sac naŋ sêsam bu Abis,* naŋ sêndi dom.

³² Têŋ têm dinaŋ bôc toŋ atu seŋ gêŋ sêmbo lôc ŋapu yêc gameŋ dinaŋ, ma ŋalau dau sêteŋ Yisu bu êŋkiŋ ŋac sêsôc bôc dinaŋ si ŋalôm, ma Yisu gôlôc. ³³ Goc

* **8:31** Sunŋ baliŋ sac (Abis) - alic Rev 9:1.

nalau sac sêhu ngac dinañ siñ ma sêsôc bôc si nalôm si. Ma bôc hoñ sênti sêsip salic sac ma sêsip bugictonñ nalôm si, ma bu kô ñac sêmbac ndu. ³⁴ Têñ ndoc lau sêyob bôc-nga sêlic gêñ dau, nañ sêlhô si, ma sic miñ pi gêñ dau têñ lau nañ sêmbo malac atu ti gameñ ñamakê-nga. ³⁵ Ma lau hoñ sêsa si bu sêlic gêñ nañ Yisu kôm. Têñ têm sêhóc asê inñ, nañ sêlic ngac nañ inñ soc nalau sac su yêc inñ, nañ ndôc Yisu gahi-nga. Sêlic bu inñ ndê gauc ñawa sa, ma inñ sôc ñakwê sa tiyham, dec sêtôc dandi. ³⁶ Lau nañ sêlic gêñ dau, nañ sic miñ têñ ñac pi nalênñ nañ Yisu kôm ngac ti nalau sac ñayham sa. ³⁷ Ma lau Gerasa-nga hoñ sêndac Yisu bu hu ñac siñ, bu ñac sêtôc dau atu. Goc Yisu pi wañ ma bu lhô ndi. ³⁸ Ma ngac nañ nalau sac sêhu inñ siñ, nañ teñ Yisu ñanga bu whiñ inñ ndi, magoc Yisu kêkiñ inñ sa gi ma sôm, ³⁹ “Am mbu têñ am nem andu ndi, ma ndic miñ gêñ hoñ nañ Anötö kôm têñ am.” Goc ngac dau kôlhô gi, ma gic miñ têñ lau hoñ nañ sêmbo malac atu dinañ, pi gêñ atu nañ Yisu kôm têñ inñ.

*Yisu kôm awhê lu ñayham sa
(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)*

⁴⁰ Lau daêsam sêhônñ Yisu sêmbo gameñ Galili-nga, ma têñ têm inñ mbu akêñ bugictonñ ñadañga meñ, nañ sêkôc inñ sa ti atac ñayham. ⁴¹ Ma ngac bata dañ, nañ yob lôm wê-nga yêc gameñ dinañ, nañ meñ hóc asê Yisu. Inñ ndê ñaê Jairas, ma inñ hu dau sip nom yêc Yisu aṅgô-nga, ma teñ inñ ñanga bu têñ inñ ndê andu ndi, ma nem inñ ndê atuwê sa. ⁴² Bu inñ ndê atuwê tigeñ, nañ ndê yala gitôm 12, nañ gêmbac atu e kêpiñ bu mbac ndu. Bocdinañ Yisu whiñ inñ gi.

Inñ kêsêlênñ mbo señ, ma lau toñ atu sêñgihi inñ ahuc. ⁴³ Lau toñ dinañ si dañ inñ awhê nañ gêm dac ñapañ tôm yala 12 su, magoc ñamalac dañ gitôm bu nem inñ sa dom. ⁴⁴ A whê dau meñ kêsêlênñ mbo Yisu ñambu-nga, ma kêmasec inñ ndê ñakwê sip ñadali. Ma ñagahô inñ ndê dac sa tiyham dom. ⁴⁵ Têñ dinañ Yisu ndac, “Asa kêmasec aö?” Lau dañ sêsôm dau asê dom, ma Pita sôm, “Aneñ ñadau, lau toñ dindac sêwhiñ yac sêkôm

am si.” ⁴⁶ Magoc Yisu sôm, “Ñamalac dañ kêmasec aö, bu aö kayalê bu aneñ ñaclai ñatô sa gi.” ⁴⁷ Awhê dinañ kêyalê bu inñ gitôm dom bu siñ dau, dec tigasuc Yisu. Inñ kêtitec, ma hu dau sip nom gi. Ma yêc lau hoñ aṅgô-nga, inñ whê sa bu inñ kêmasec Yisu tu bu ñayham sa-nga, ma bu têñ ndoc inñ kêmasec inñ, nañ ñagahô inñ ñayham sa. ⁴⁸ Ma Yisu sôm têñ inñ, “O aneñ bawhê, am nem kêñ whiñ aö dec kôm am ñayham sa. Am lhô ti atac malô ndi.”

⁴⁹ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ngac dañ meñ akêñ Jairas ndê andu, ma sôm têñ Jairas, “Am atômwê mbac ndu su, dec kêñ ñawapac têñ Kêdôhônñwaga dau dom.” ⁵⁰ Yisu ngô yom dinañ, magoc inñ sôm têñ Jairas, “Tôc daôm dom. Kêñ whiñ, ma inñ oc ñayham sa.”

⁵¹⁻⁵³ Têñ ndoc sêhóc asê Jairas ndê andu, nañ sêlic lau daêsam sêhu dañgibo asê ma sêtañ sêmbo. Goc Yisu sôm, “Mac atañ dom! Inñ mbac ndu dom, inñ yêc bêc yêc.” Magoc ñac sêmbwac inñ, bu sêñyalê bu bawhê dau mbac ndu su. Tigeñ Yisu kalhac lau hoñ ahuc sêmbo awê, ma kôc Pita, Jems ma Jon, ma bawhê dau damba lu dinda, sêwhiñ inñ ma sêsôc andu si. ⁵⁴ Ma inñ kêm bawhê dau sip amba ma sôm, “Aneñ bawhê, tisa!” ⁵⁵ Goc bawhê dau tali sa tiyham, ma ñagahô inñ tisa kalhac. Ma Yisu sôm bu sêkênñ gêñ daneñ-nga têñ inñ. ⁵⁶ Inñ damba lu dinda sêhêdaê, magoc Yisu gic yao bu sêndic miñ pi gêñ nañ inñ kôm, nañ dom.

9

*Yisu kêkiñ ngacsêñomi 12 sêsa si
(Mat 10:7-11; Mak 6:7-11)*

¹ Yisu kêgalêm ngacsêñomi 12 sa sêpitigeñ, ma kêñ ñaclai ti licwalô têñ ñac gitôm bu sêsoc nalau sac su, ma sêkôm lau gêmbac ñayham sa. ² Ma inñ kêkiñ ñac bu sêsa sêndi ma sênem mêtê pi Anötö ndê gôliñ, ma bu sênem lau gêmbac sa. ³ Inñ sôm têñ ñac, “Añsêlênñ amam sawa andi, akôc tôc dom, ma akôc talhi, me bolom, me mone, me ñakwê aö daôm-nga dom. ⁴ Têñ têm mac asôc malac dañ ma lau sêkôm mac

sa asôc ñac si andu, nañ ambo whiñ ñac e mac ahu malac dau siñ. ⁵ Ma lau malac dan-nga bu sêkôc mac sa dom, nañ aton kop su yêc gahim têtñ ndoc mac ahu ñac siñ, bu atôc ñac si giso asê.” ⁶ Ngacsênjomi sênjô yom dinañ, goc sêsa si. Ñac sênjsêlênj sêlom-sêlom malac ma sêhoc ñawaê ñayham asê, ma sêkôm lau ñayham sa yêc gameñ hoñ.

*Herod ndac bata Yisu
(Mat 14:1-2; Mak 6:14-16)*

⁷ Têtñ ndoc dinañ gôlinwaga Galili-nga Herod ngô yom pi gêtñ hoñ nañ Yisu kôm. Ma inñ gauc gêm yom daêsam, bu lau ñatô sêsôm bu Yisu inñ Jon, Ngac Kêku Lau-nga nañ tisa akêtñ lau batê-nga. ⁸ Ma lau ñatô sêsôm bu inñ propet akwa Elaija nañ meñ hoc dau asê, ma ñatô sêsôm bu inñ propet ñamata-nga si danñ, nañ tisa akêtñ lau batê-nga. ⁹ Tigenñ Herod sôm, “Aô gac atu, dec sêtim Jon ndê kachu kic su. Asa dec lau sic miñ pi inñ?” Ma inñ tac whiñ bu lic Yisu.

*Yisu gôlôm lau 5,000
(Mat 14:13-21; Mak 6:32-44; Jon 6:1-15)*

¹⁰ Têtñ têtñ aposel 12 sêmbu sêmenñ, nañ sic miñ têtñ Yisu pi gêtñ hoñ nañ sêkôm. Ma tiñambu inñ kôc ñac sa sêwhiñ inñ, ma ñac tawasê sêtênj malac Betsaida si. ¹¹ Magoc lau daêsam sênjô ñawaê ma sêtênj Yisu si. Ma inñ kôc ñac sa, ma sôm y om têtñ ñac pi Anötö ndê gôlinñ, ma kôm ñac si lau gêmbac ñayham sa.

¹² Sêmbu e kêpiñ bu ac ndi sip, goc ngacsênjomi 12 sêtênj inñ si ma sêsôm, “Gameñ dindéc yac dambo, nañ gameñ sawa. Bocdinañ êmkiñ lau tonñ dindéc sêlhô sêtênj malac ti gameñ ñamakê-nga sêndi, bu sênjsalê gêtñ sênenj-nga ma gameñ sêyêc bêc-nga.” ¹³ Magoc Yisu sôm, “Mac akêtñ gêtñ têtñ ñac sênenj.” Ma ñac sêo yom ma sêsôm, “Yac mba gêtñ daneñ-nga daêsam dom. Bolom limdanñ ma i lu sêndöc. Bocke? Yac andi anemlhi gêtñ bu lau hoñ sênenj, a?” ¹⁴ Ñac sêsôm yom dinañ ñahu bu lau tonñ dinañ si laungac ñanamba gitôm 5,000. Magoc Yisu sôm têtñ inñ ndê ngac-sênjomi, “Akêtñ lau sêndöc sic titoñ-titoñ tôm 50.” ¹⁵ Goc ñac sêkôm gitôm inñ sôm, ma lau hoñ

sêndöc sic. ¹⁶ Ma Yisu kôc bolom limdanñ ma i lu sa, tatic undambê, ma gêm danje, goc pô kôc-kôc, ma kêtñ têtñ ngacsênjomi bu sêndic sam têtñ lau. ¹⁷ Lau hoñ señ gêtñ e hôc ñac dônñ, ma tiñambu ngacsênjomi sic gêtñ ñadêlê sa sip gatop 12 e meñhu.

*Pita sôm Yisu ñahu asê
(Mat 16:13-20; Mak 8:27-30)*

¹⁸ Têtñ ndoc danñ Yisu ti inñ ndê ngacsênjomi sêmbu tawasê, ma inñ tenñ mbec mbo. Pacndê, goc inñ ndac ñac, “Lau sêsôm bu aô asa?” ¹⁹ Ma sêsôm, “Lau ñatô sêsôm bu am Jon, Ngac Kêku Lau-nga, ma ñatô sêsôm bu am Elaija, ma ñatô sêsôm bu am propet ñamata-nga si danñ, nañ tisa akêtñ lau batê-nga.” ²⁰ Goc Yisu ndac ñac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?” Ma Pita sôm, “Am Mesaya, nañ Anötö gic bata bu êñkiñ meñ.” ²¹ Yisu ngô yom dau ma gic yao ñac bu sêsôm asê têtñ lau danñ dom e tiñambu. ²² Inñ sôm, “Ñamalac ndê Atu gic waê bu hôc ñawapac daêsam. Lau bata ti ñdabuñsiga atu-tu ma lau nañ sêndôhônñ yomsu oc sêtéc inñ ma lau oc sêndic inñ ndu. Magoc têtñ bêc titô-nga Anötö oc unñ inñ sa tiyham.”

*Lau nañ sênjkuc Yisu oc sêhoc ñawapac
(Mat 16:24-28; Mak 8:34-9:1)*

²³ Ma inñ sôm têtñ ñac hoñ, “Asa nañ tac whiñ bu êñkuc aô nañ êñgwiniñ dau, ma tôm bêc hoñ hôc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aô. ²⁴ Bu asa nañ tac whiñ bu sap gêtñ nom-nga dônñ ñapanñ tu mbo tali-nga, nañ oc niñga. Magoc asa nañ bu hu gêtñ nom-nga siñ tu êñkuc aô-nga, nañ oc niñga dom. ²⁵ Ñamalac danñ bu po gêtñ nom-nga hoñ sa, magoc inñ dau gatu bu niñga, dec gêtñ nom-nga hoñ dinañ oc tôm dom bu nem inñ sa. ²⁶ Asa nañ bu maya tu aô ti aneñ yom-nga, nañ Ñamalac ndê Atu oc maya tu inñ-nga, têtñ ndoc inñ mbu meñ ti inñ dau ndê ñawasi, ma Damba ndê ñawasi ma anjela dabuñ si ñawasi whiñ. ²⁷ Ma aô wasôm bu yomandô, lau ñatô kwahic dec sêmbu, nañ oc gacgeñ sêmbu tali e sêlic Anötö ndê gôlinñ meñ sa tiawê.”

*Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi
(Mat 17:1-13; Mak 9:2-10)*

²⁸ Yisu sôm yom dinañ su, ma bêc ñatô gitôm 8 meñ gi su. Ma Yisu bu teñ mbec, dec kôc Pita, Jon ma Jems sêwhiñ in ma sêpi lôc dañ si. ²⁹ Ma têt têt Yisu teñ mbec mbo, nañ in ndê aᅅgô andô kain dañ sa, ma in ndê ñakwê ñawasi sêp sambuc. ³⁰⁻³¹ Ma ñgac lu sêhôt asê ti ñawasi atu, nañ Moses lu Elaija, ma inlu sem yomgalôm sêwhiñ Yisu. Sêsôm yom pi gêt nañ oc hôc asê Yisu yêc malac Jerusalem têt ndoc meñ sa bu in hu nom dindéc siñ.

³² Têt ndoc dinañ, Pita ma ñgac lu nañ sêwhiñ in, nañ kwapac ma bêc yô ñac, tigeñ ñac tali sa ma sêlic Yisu ndê ñawasi ti ñgac lu nañ sêlhac sêwhiñ in. ³³ Têt têt Moses lu Elaija bu sêhu Yisu siñ, nañ Pita sôm têt in, “Ñadau, ñayham kêtéc bu yac dambo dec. Yac oc akwê bac tó, am nem dañ, Moses ndê dañ, ma Elaija ndê bac dañ.” In sôm yom dinañ, magoc in ndê gauc sa dom. ³⁴ In sôm yom dinañ mbo, ma dao dañ meñ ma kôm ñac ahuc e ñgacsêñomi tó dinañ sêtôc dau atu. ³⁵ Ma awha dañ sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aô neñ atungac dau dindéc, nañ aô kayaliñ sa. Aᅅgô in ndê yom mañ!” ³⁶ Sêᅅgô su goc sêlic Yisu tawasê mbo. Tinambu ñac sem yom dau ahuc yêc dau-ña, ma têt ndoc dinañ sêsôm yom asê pi gêt nañ sêlic, nañ dom.

*Yisu soc ñalau sac su yêc balê dañ
(Mat 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Têt galañsê ñac sêsip akêt lôc dau sêmeñ, ma lau toñ atu sêkac sa sêtêt Yisu si. ³⁸ Ñac si dañ ta yom bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aô gakôt aneñ atungac tigeñ dindéc meñ, ma wateñ am bu nem in sa. ³⁹ Ñalau sac dañ mbo in ñalôm, ma têt daêsam kôt in dôn, ma kêmwanan in ñaᅅga e in mbwêc atu, ma whapwic sa. Ñalau sac dau bu kôm in tisac, ma tec bu hu in siñ. ⁴⁰ Aô gateñ am nem ñgac-sêñomi bu sêsoc ñalau dau su, magoc ñac sêtôm dom.” ⁴¹ Goc Yisu sôm, “O mac lau sac. Mac nem akêt whiñ mbasi! Aô gambo gawhiñ mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm

gêt dañ? Aô oc wambo wawhiñ mac tu wanem mac sa ñapañ-ña dom!” Ma Yisu sôm têt balê dau ñadamba, “Kôt nem balê sa mweñ.”

⁴² Têt têt balê dau kêsêlêt meñ, nañ ñalau sac kôt in dôn ma kêmwanan in. Tigeñ Yisu hec yom ñalau sac, ma kôm balê dau ñayham sa, ma kêt in mbu têt in damba gi. ⁴³ Ñalêt dinañ Yisu têt Anötô ndê ñaclai ti ñawasi atu asê, dec kôm lau hoñ sêhêdaê.

Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mat 17:22-23; Mak 9:30-32)

Lau hoñ sêlhac ti sêhêdaê tu gêt hoñ nañ Yisu kôm-ña, ma in sôm têt in ndê ñgacsêñomi, ⁴⁴ “Aᅅgô aneñ yom dindéc ñapep! Tinambu oc sêkêt Ñamalac ndê Atu sip lau ñatô amba.” ⁴⁵ Magoc ñac sêñyalê yom dau ñahu dom. Yom dau ñahu yêc siñ dau têt ñac, ma sêtôc bu sêndac Yisu bu whê sa têt ñac.

Asa ti ñgac ñamata-ña

(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

⁴⁶ Tinambu Yisu ndê ñgac-sêñomi sêseñ dau pi ñac si asa in ñgac ñamata-ña. ⁴⁷ Yisu kêtalê ñac si gauc, goc kôt balê sauñ dañ ma kêt in kalhac kêtin in, ⁴⁸ ma sôm têt ñac, “Asa nañ kôt balê sauñ dañ tôm in dindéc sa tu aneñ ñaê-ña, nañ kôt aô sa, ma asa nañ kôt aô sa, nañ kôt in nañ kêtin aô gameñ, nañ sa. Mac nem asa nañ kêtwinin dau ma ti mac nem ñgac akin, nañ ti ñgac ñamata-ña yêc Anötô aᅅgô-ña.”

Lau nañ sêkôm gwelen tu Yisu-ña, nañ sêwhê dau kôt dom

(Mak 9:38-41)

⁴⁹ Ma Jon sôm, “Ñadau, yac alic ñgac dañ kôm gwelen ma soc ñalau sac su yêc lau ña am nem ñaê. In kêtuc am whiñ yac dom, ma boc-dinañ yac ac yao in bu kôm gwelen dau dom.” ⁵⁰ Tigeñ Yisu sôm, “A lhac in ahuc dom, bu asa nañ kêt kisa mac dom, nañ mac nem dañ.”

Lau gameñ Samaria-ña sêkôt Yisu sa dom

⁵¹ Ndoc meñ kêtin bu Yisu mbu pi undambê ndi, dec in kêtasan dau bu

pi malac Jerusalem ndi. ⁵² In kêkinj lau ahen-nga sêmunj inj, sêsôc lau †Samaria-nga si malac danj si, bu sêmasanj gamej tu inj mbo-nga. ⁵³ Magoc lau Samaria-nga sênjalê bu inj kêsêlênj hêganônj malac Jerusalem, ma tu dinanj-nga dec sêkôc inj sa dom. ⁵⁴ Jems lu Jon sêlic gêj dau, goc sêndac Yisu, “Pômdau, am bu sôm, dec yac oc anjalêm ya sip akênj undambê mej, ma se j nac su.” ⁵⁵ Tigenj Yisu kac dau kwi, ma sôm inj lu. ⁵⁶ Ma nac honj sêlom malac danj si.

*Lêj tanjuc Yisu-nga
(Mat 8:18-22)*

⁵⁷ Yisu ti ndê ngacsênjomi sênjêlênj sêmbo se j ma ngac danj sôm têj Yisu, “Aô bu wanjuc am, wawhi j am watêj gamej bocke nanj am oc ndi.” ⁵⁸ Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsunj yêc, ma mbac lôlôc-nga si njac yêc, tigenj Namalac ndê Atu ndê mala yêc bêc-nga mba.”

⁵⁹ Ma inj sôm têj ngac danj, “Mwenj êmkuc aô!” Magoc ngac dau sôm, “Pômdau, gêj njamata-nga aô wandi wambo wawhi j anej lau e anj suhu j damanj su nanj, ma tinjambu wambu wamej wanjuc am.” ⁶⁰ Ma Yisu sôm têj inj, “Mba! Am êmkuc aô nanj gêj njamata-nga. Tec lau batê sênj suhu j lau batê. Tigenj am ndi, ma hoc yom asê têj lau pi Anötö ndê gôlij.”

⁶¹ Ma ngac danj tiyham sôm, “Pômdau, aô bu wanjuc am, tigenj gêj njamata-nga wambu watêj anej andu, ma wakam anej lau.” ⁶² Ma Yisu ô inj ndê yom ma sôm, “Asa nanj gic hu gwelenj danj, tigenj kac dau kwi ma hêgo gêj nanj inj hu sinj su, nanj gitôm dom bu nem gwelenj mbo Anötö ndê gôlij njapu.”

10

Yisu kêkinj sênjomi 72 sêsa si

¹ Tinjambu Pômdau kêyalinj sênjomi 72 tiyham sa, bu ênjkinj nac lu-lu sêsa sêndi sêmunj inj, sêtêj gamej ti malac honj nanj inj atac whi j bu ndic kêsi. ² Ma inj sôm têj nac, “Gêj njandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêndic gêj njandô sa-nga daêsam dom. Bocdinanj atenj mbec têj ôm

njadau bu ênjkinj lau gwelenj-nga sêsôc inj ndê ôm sêndi, ma sêndic gêj njandô sa. ³ Kwahic dec aô bu wanjkinj mac asa andi! Magoc ayob daôm njapep, bu aô kakinj mac bu asa andi atôm domba njatu, nanj sêtêj giam pôm si gamej sêndi. ⁴ Akôc talhi, me dalu, me atapa dom, ma anjêlênj njagahô andi. Ahê mwalêc lau yêc se j dom. ⁵ Têj ndoc mac bu asôc andu danj, nanj asôm bu, ‘Yom malô têj lau andu dindec-nga.’ ⁶ Andu njadau bu ngac yom malô-nga dom, dec mac nem mbec yom malô-nga oc gacgej yêc mac-nga. Ma andu njadau bu ngac yom malô-nga, dec inj oc kôc mbec yom malô-nga dinanj sa. ⁷ Ambo andu dinanj, ma alom-alom andu dom. Anej ti anôm gêj bocke nanj sêkêj têj mac, nanj ti mac nem njâli gwelenj-nga. Mêtê solop bu lau g welenj-nga sêkôc njâli gwelenj-nga.

⁸ “Têj têm mac asôc malac danj, ma lau sêkôc mac sa, nanj anej gêj danenj-nga nanj sêkêj têj mac. ⁹ Akôm nac si lau gembac njayham sa, ma asôm têj nac, ‘Anötö ndê gôlij me j kêpij.’ ¹⁰ Tigenj mac bu asôc malac danj, ma sêkôc mac sa dom, nanj goc alhac malac lôm ma asôm, ¹¹ ‘Yac atonj kop mac nem malac-nga su yêc yac mba gahij. Yac akêj kop dindec mbu têj mac bu atôc nem mêtê sac asê. Tigenj anjyalê bu Anötö ndê gôlij me j kêpij.’ ¹² Yomandô aô wasôm têj mac bu têj bêc Anötö êmatôc lau-nga, nanj lau malac dinanj-nga oc sêtap njagêyô sac andô sa, hóc gêlêc njagêyô nanj Anötö oc kêj têj lau sac malac Sodom-nga.”

*Yisu sôm yom pi lau nanj sem dau kwi dom
(Mat 11:20-24)*

¹³ Yisu gic têku yom ma sôm, “Oyaê mac lau malac Korasin ma Betsaida-nga. Mac oc atap Anötö ndê atac njandê sa. †Lau apa nanj sêndôc malac Taya ma Saidon, bu sêlic gêj dalô nanj aô gakôm yêc mac anôm-nga, dec oc tôm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndôc ti sêtanj si sac. ¹⁴ Tigenj mac akôm dom, dec wasôm têj mac bu têj ndoc Anötö êmatôc lau-nga, nanj inj oc kêj njagêyô sac sambuc têj mac,

hóc gêlêc ñagêyô nañ in oc kênj têtj lau Taya ti Saidon-nga, nañ su.

¹⁵ “Ma mac lau Kapenaom-nga, mac gauc gêm bu mboe Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Mba! In oc êmasuc mac su asip lambwam andi!”

¹⁶ Ma Yisu sôm têtj sêñomi 72 bu, “Asa nañ kôc mac nem yom sa, nañ gitôm in kôc aneñ yom sa. Ma asa nañ tec mac, nañ gitôm in tec aö bocdinañ. Ma asa nañ tec aö, nañ tec Damañ nañ kêkinj aö gameñ.” Yisu sôm yom dinañ su, goc kêkinj sêñomi 72 sêsa si.

Sêñomi 72 sêmbu sêmeñ

¹⁷ Tiñambu sêñomi 72 dinañ sêmbu sêmeñ ti atac ñayham, ma sêsôm, “Pômdau, têtj ndoc yac asôm am nem ñaê asê, nañ gêtj hoñ sêsôc yac mba yom ñapu, ma ñalau sac sêwhinj.” ¹⁸ Ma Yisu sôm, “Aö kayalê bu gêtj nañ mac akôm, nañ ku Sadañ ndê ñaclai dulu, e tôm in peñ akêñ undambê ñagahô ñambwa, tôm sickac hep tigenj. ¹⁹ Aö gakêñ ñaclai têtj mac su, tôm bu akwê mboc ti gapiñgap dônj, ma bu ahóc gêlêc mac nem ñacyo Sadañ ndê ñaclai hoñ su. Gêtj dañ oc kôm mac atisac dom. ²⁰ Kwahic dec mac atac ñayham bu ñalau sac sêsôc mac nem yom ñapu. Tigenj atac ñayham atu, bu Anötö to mac nem ñaê sa yêc undambê.”

²¹ Têtj ndoc dinañ Ñalau Dabuñ gêm Yisu ahuc, ma in tac ñayham atu, ma sôm, “O Damañ, undambê ti nom ñadau. Aö wampinj am bu am têtj nem yom ña-ñandô asê têtj lau nañ sêñgwininj dau, ma sinj kwi têtj lau nañ gauc gêm bu ñac lau tiguauc ma sêñyalê gêtj hoñ. Aêc, Damañ, am kôm bocdinañ kêkuc am daôm nem atac whinj.

²² “Damañ kênj gêtj hoñ sip aö amañ. Lau dañ sêñyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê in. Ma lau dañ sêñyalê Damba dom, tigenj in ndê Atu kêyalê in, ma lau nañ Atu dau atac whinj bu têtj in asê têtj ñac, nañ sêñyalê Damba.”

²³ Ma in kac dau kwi ma sôm têtj in ndê ñgacsêñomi tawasê, “Atac ñayham tu mac alic gêtj hoñ dindec-nga. ²⁴ Aö wasôm têtj mac bu propet ti kinj daêsam

atac whinj bu sêlic gêtj nañ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma ñac atac whinj bu sêñgô yom nañ mac añgô su, magoc sêñgô dom.”

Yom gôlinj pi lau menpañ yac-nga (Mat 22:34-40; Mak 12:28-31)

²⁵ Têtj ndoc dañ gwalam akwa yomsu-nga dañ tisa bu êñsahê Yisu. Ma in ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aö wakôm sake, dec Anötö oc kôc aö sa wambo tanli ñapañ yêc undambê?” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Am kêyalê yomsu hoñ nañ Anötö kênj têtj Moses. Ma yomsu dau sôm bu am kôm sake?” ²⁷ Goc ñgac dau sôm, “Yomsu dañ sôm bu, ‘Atac whinj Pômdau, am nem Anötö, ti am nem ñalôm sambuc, ti gatôm sambuc, ti licwalô sambuc ma ti am nem gauc sambuc.’ Ma yomsu dañ tiyham sôm bu, ‘Atac whinj lau menpañ am, tôm am tac whinj am daôm.’ ” ²⁸ Ma Yisu sôm, “Am sôm solop. Kôm bocdinañ, dec am oc ndöc tamli ñapañ.”

²⁹ Magoc ñgac dau gauc gêm bu têtj asê bu in ñgac gitêtj, dec ndac Yisu, “Ma lau asa sêti aneñ lau menpañ aö-nga?” ³⁰ Yisu ô in ndê yom ña yom gôlinj dañ bocdec bu, “Ñgac Israel-nga dañ kêsêlêñ mbo señ akêñ Jerusalem ma bu sip têtj malac Jeriko ndi, ma lau kañ sêkôc in dônj. Ñac sêkôc in ndê ñakwê su, sic in tisac e kêpinj bu mbac ndu, goc sêhu in sinj yêc ma sêlhö si. ³¹ Tiñambu dabuñsiga Israel-nga dañ kêsêlêñ mbo señ tigenj dinañ meñ, ma têtj ndoc in gêlic ñgac dau, nañ kêlêc in ma kölhö gi. ³² Malô goc ñgac Israel-nga dañ akêñ †Liwai ndê tonj meñ hóc asê, gêlic ñgac dau, ma kêlêc in ma kêsêlêñ gi. ³³ Tiñambu ñgac Samaria-nga dañ kêsêlêñ mbo señ dinañ, meñ hóc asê, goc gêlic ñgac dau ma tawalô in. ³⁴ In têtj in gi, kêgwasiñ in ndê gamboc ña olib ñakwi ti wain, goc kêpañ. Ma in kênj in ndöc in ndê donjki ñahô, kôc in sa gi sôc andu ñaclen-nga dañ, ma yob in. ³⁵ Galansê bêtêc in kênj mone denarii lu têtj andu ñadau, ma sôm, ‘Nem yaom ñgac dindec. Ma mone dindec bu nditôm dom, goc wakêñ mone ñatô tiyham têtj ndoc aö wambu wameñ.’ ”

³⁶ Ma Yisu ndac, “Am gauc gêm bocke? Lau tö dinaŋ si asa iŋ ŋgac naŋ sip lau kaŋ si amba, naŋ ndê ŋgac meŋpaŋ iŋ-ŋga?” ³⁷ Goc ŋgac yomsu-ŋga sôm, “Ŋgac dê, naŋ tawalô iŋ.” Ma Yisu sôm, “Am ndi ma kôm bocdinaŋ. Tamwalô lau hoŋ ma nem ŋac sa.”

Mata lu Maria

³⁸ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêŋsêlêŋ si e sêhôt asê malac daŋ. Ma awhê daŋ, naŋ ndê ŋaê Mata, kêgalêm Yisu bu neŋ gêŋ yêc iŋ ndê andu. ³⁹ Têŋ ndoc Yisu sôt gi ndôc, naŋ Mata ndê asiwê Maria ndôc sic kêpiŋ Pômdau gahi-ŋga, bu ŋgô iŋ ndê yom. ⁴⁰ Tigeŋ Mata kôm gwelenj atu tu ndê gêŋ-ŋga. Iŋ têŋ Yisu meŋ ma ndac, “Pômdau, aô taŋwasêŋ gakôm gwelenj gambo! Aô asiŋwê lec gêm aô sa dom, ma am gêlic ŋayham, me? Sôm bu iŋ nem aô sa.” ⁴¹ Magoc Yisu ô iŋ ndê yom ma sôm, “Mata, Mata, am hêgo daôm tu gêŋ daêsam-ŋga. ⁴² Magoc lau hoŋ sêpônda gêŋ atu tigeŋ. Maria tac whiŋ gêŋ ŋayham dau, ma lau daŋ oc sêtôm dom bu sêkôt su yêc iŋ.”

11

Yom pi lêŋ dateŋ mbec-ŋga (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Têŋ bêt daŋ Yisu teŋ mbec mbo gameŋ daŋ. Iŋ teŋ mbec pacndê, ma iŋ ndê ŋgac-sêŋom daŋ sôm têŋ iŋ, “Pômdau, tôm Jon kêdôhôn iŋ ndê sêŋomi, dec êmdôhôn yac bu atêŋ mbec.” ² Ma Yisu sôm, “Têŋ ndoc mac bu atêŋ mbec, naŋ atêŋ bocdec bu:

Damaŋ, am nem ŋaê lau sênem dabuŋ maŋ.

Mweŋ ti lau hoŋ si Pômdau.

³ Tôm bêt hoŋ kêŋ yac mba gö têŋ yac.

⁴ Suc yac mba sac kwi, bu lau hoŋ naŋ sêkôm sac têŋ yac, naŋ asuc si sac ŋatôp kwi bocdinaŋ.

Ma yob yac bu lêtôm tap yac sa dom.”

⁵⁻⁶ Ma iŋ gic têku yom ma sôm, “Akôt gauc pi mac daôm nem lêŋ naŋ atêŋ gêŋ têŋ nem dawami. Mboe am nem ŋaclej seŋ baliŋ-ŋga daŋ meŋ hôt asê têŋ ôbwêc, ma am pônnda gêŋ daneŋ-ŋga bu kêŋ têŋ iŋ. Ma têŋ timaniŋhu am bu

têŋ am nem dawam daŋ ndi, ma sôm têŋ iŋ, ‘Oê dawaŋ, kêŋ gö ŋatô têŋ aô bu wakêŋ têŋ aô neŋ silip naŋ kwahic dec meŋ hôt asê.’ ⁷ Am gauc gêm bocke? Am dawam dinaŋ oc ô nem yom yêc andu ŋalôm ma sôm, ‘Kêŋ ŋawapac têŋ aô dom! Aô gac gatam ahuc su, ma aneŋ balêkoc sêyêc bêt su. Gitôm dom bu watisa ma wakêŋ gêŋ daŋ têŋ am!’ Iŋ oc sôm bocdinaŋ, a? ⁸ Aô wasôm têŋ am, bu am nem dawam oc tisa ma kêŋ gêŋ têŋ am, magoc iŋ oc kêŋ tu am dawam iŋ-ŋga dom. Iŋ oc kêŋ gêŋ têŋ am tôm am ndac, ŋahu bu am pônnda daôm ma mayam pac tu ndac iŋ-ŋga.

⁹ “Bocdinaŋ aô wasôm têŋ mac. Ateŋ gêŋ têŋ Anötö, dec oc akôt ŋandô, aŋsalê iŋ ti ndê lêŋ, ma oc atap sa, ma amati gatam, dec oc lêt su têŋ mac. ¹⁰ Bu Anötö kêŋ gêŋ têŋ lau hoŋ naŋ sêndac iŋ, ma lau hoŋ naŋ sêŋsalê iŋ ti ndê lêŋ, naŋ oc sêtap sa, ma ŋac naŋ sêmati gatam, naŋ oc lêt su têŋ ŋac.

¹¹ “Damba daŋ, bu atuŋgac teŋ i, dec oc kêŋ mboc wêm daŋ têŋ iŋ dom. ¹² Ma atuŋgac bu ndac mbac ŋ agulu, goc damba oc kêŋ gapingap têŋ iŋ dom. ¹³ Mac lau sac, tigeŋ atoc nem balêkoc sa ŋa gêŋ ŋayham-ŋayham. Magoc Damam naŋ mbo undambê iŋ gitêŋ eŋ, ma oc kêŋ Ŋalau Dabuŋ têŋ lau naŋ sêteŋ iŋ.”

Yisu ndê ŋaclai ŋahu (Mat 12:22-32; Mak 3:23-27)

¹⁴ Têŋ ndoc daŋ Yisu soc ŋalau sac awaha mba daŋ su yêc ŋgac daŋ. Têŋ têm ŋalau sac hu ŋgac awaha mba dau siŋ, naŋ ŋgac dau gic hu sôm yom asê, ma lau toŋ atu naŋ sêlic, naŋ sêhêdaê.

¹⁵⁻¹⁶ Lau ŋatô bu sêŋsahê Yisu, dec sêndac iŋ bu kôm gêŋ dalô daŋ bu tôt asê bu iŋ kôt ŋaclai yêc Anötö ndê. Ma lau ŋatô sêsôm, “Ŋalau sac si ŋadau †Belsebal kêŋ ŋaclai têŋ Yisu, ma bocdinaŋ iŋ soc ŋalau sac su.” ¹⁷ Yisu kêyalê ŋac si gauc, ma sôm, “Lau gameŋ daŋ bu sêwhê dau kôt, dec ŋac si ŋacyo oc sêseŋ ŋac su. Ma gôlôwac daŋ bu sêwhê dau kôt, dec ŋac oc sêlhac ŋaŋga dom, ma ŋac si ŋacyo oc sêku ŋac dulu. ¹⁸ Ma Sadaŋ bocdinaŋ. Iŋ bu kêŋ kisa iŋ ndê ŋalau sac,

dec in ndê gôlin oc ninnga. Bocke dec mac asôm bu aô gasoc ñalau sac su ña Belsebal ndê ñaclai. ¹⁹ Mac asôm bu aô gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sênomi nan sem gwelen sêsoc ñalau sac-nga sêwhin, nan mac anngolin yom dau pi ñac whin, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! ²⁰ Aô gasoc ñalau sac ña Anötö ndê ñaclai, bocdinañ anyalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem gôlin gên hon, nan hóc asê mac su.

²¹ “Sadañ in gitôm ngac ti licwalô atu nan kôc in ndê wapa sin-nga, ma yob in ndê andu. Oc tôm dom bu lau sêngaho ngac kain dinañ ndê gên dan. ²² Tigen ngac ti licwalô atu nan hóc gêlêc in ndê bu ndic sin têt in ma ku in dulu, dec in oc kôc in ndê wapa sin-nga su, ma whê in ndê wapa hon kôc.

²³ “Asa nan kalhac whin aô dom, nan ti aneñ ñacyo. Ma asa nan gic lau sa sêtêt aô sêmen dom, nan soc ñac su yêc aô.”

Ñalau sac sênsalê mala nan yêc ñambwa

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Têt ndoc ñalau sac dan sa yêc ñamalac dan, nan gitôm in kêgihi mbo gameñ sawa ma kêsâlê mala êñwhañ dau-nga. Tigen têt ndoc in tap sa dom, nan in oc sôm têt dau, ‘Aô wambu wandi wasôc andu nan aô gahu sin su.’ ²⁵ Ma in oc mbu ndi, ma tap sa bu ñamalac dau ndê ñalôm yêc ñambwa, gitôm andu sawa nan sêmasañ ñawasi sa. ²⁶ Dec in oc sa ndi, kôc ñalau sac 7 nan sac sambuc sêhoc gêlêc in su, nan sêmen, ma ñac hon oc sêsôc andu dinañ sêndi ma sêmbô dinañ. Bocdinañ ñawapac nan tap ñamalac dau sa, nan hóc gêlêc ñawapac ñamata-nga-nga su.”

²⁷ Yisu sôm yom dinañ, ma awhê dan yêc lau ton atu ñalôm ta yom ma sôm, “Am dinam nan kôc am ma kêñ su am, nan tap Anötö ndê mwasin sa su.” ²⁸ Ma Yisu sôm, “Lau nan sêngô Anötö ndê yom ma sêkôc sa ti dannga wambu, nan oc sêtap Anötö ndê mwasin sa hóc gêlêc su.”

Lau sêndac Yisu bu kôm gên dalô
(Mat 12:38-42)

²⁹ Lau daêsam nan sêmbô sêwhin Yisu, nan si ton kêsôwec ñapan. Ma in sôm, “Lau têt dindec-nga ñac lau sac. Sêndac gên dalô, magoc Anötö oc têt gên dalô tigen têt ñac, têt gên dalô nan in kôm pi Jona. ³⁰ Anötö kêkin Jona têt lau Ninewa gitôm gên dalô dan, ma ñalên tigen gên nan oc hóc asê ñamalac ndê Atu, nan oc ti lau têt dindec-nga si gên dalô.

³¹ “Muñ-nga, Kwin Siba-nga* kêsêlên sen balin, bu ngô Kin Solomon ndê yom ti gauc atu-tu. Ma kwahic dec ngac nan hóc gêlêc Solomon su mbo dec, tigen lau têt dindec-nga sêpu in ndê yom. Tu dinañ-nga, kwin dau oc tisa akên lau batê têt ndoc Anötö oc êmatôc lau, ma in oc hoc lau têt dindec-nga si sac asê. ³² Ma ñalên tigen, têt bêt ñambu-nga lau Ninewa oc sêtisa sêwhin lau têt kwahic dec-nga, ma ñac oc sêhoc lau dindec si sac asê. Ñahu bu lau Ninewa sêngô Jona ndê yom ma sem si ñalôm kwi. Ma kwahic dec, ngac nan hóc gêlêc Jona su mbo dec, tigen lau kwahic dec-nga sem dau kwi dom.”

Ñamalac si tandô gitôm ya ñawê
(Mat 6:22-23)

³³ “Yac datun lam asê tu bu dasin kwi me tanjatôc ña suc ahuc dom. Mba! Dakên êngalên lhu, bu lau nan sêsôc sêmen nan sêlic ñawê.

³⁴ “Am nem tanôm gitôm ya ñawê nan têt sen têt am. Bocdinañ am nem tanôm bu wê am sa lêt ñayham, dec am oc gacgen mbo ñawê ñalôm. Magoc tanôm bu wê am sa lêt sac-nga, dec am gacgen mbo ñasec ñalôm. ³⁵ Tu dinañ-nga dec yob daôm ñapep bu ñawê nan yêc nem ñalôm, nan mbac e ñasec sa dom. ³⁶ Ma am bu sap lêt ñawê-nga dêt ñapan, ma ndic ahê lêt ñasec-nga, dec ñawê oc nem am nem ñalôm sambuc ahuc, têt lam dan pô am.”

Yisu pu lau Palêsai ti lau yomsu-nga

³⁷ Yisu gic bata yom dinañ su, goc Palêsai dan kêgalêm in bu neñ gên whin

* **11:31** Kwahic dec dasam gameñ Siba-nga bu ‘Arabia.’ Min pi Kwin Siba-nga sêto yêc 1 Kin 10:1-13.

in. Yisu sôc ngac dau ndê andu gi ma ndöc sic ndöc tebo. ³⁸ Ma Palêsai dau hêdaê bu Yisu gêñ gêñ magoc kêgwasiñ amba muñ su dom. ³⁹ Goc Pômdau sôm têt in, “Mac lau Palêsai atôm laclhu ti pele nañ sêngwasiñ ñadômbwê-nga ñawasi sa, magoc ñalôm ñadômbwi yêc dôñ yêc. Bu mêtê tamgatu gêñ ma mêtê sac hôc mac nem ñalôm ahuc. ⁴⁰ Mac lau gauc mbasi-nga. Anötö nañ kêmasañ ñamalac ñamlic ti gêñ awê-nga nañ kêmasañ ñalôm-nga whiñ. ⁴¹ Tamwalô lau ñalôm sawa, ma akêñ nem ñalôm sambuc tu anem ñac sa-nga, ma bocdinañ dec mac nem ñamlic ti ñalôm whiñ oc ñawasi sa yêc Anötö añgô-nga.

⁴² “Oyaê. Mac lau Palêsai awhê nem gêñ ôm-nga saun-saun hoñ kôc ti toñ amanlu, ma akêñ toñ tigen ti da têt Anötö. Mac akôm gêñ saun dinañ, tigen mac ahu gêñ atu siñ. Mac amatôc lau si yom ñapep dom, ma atac whiñ Anötö su dom. Gêñ saun nañ mac akôm, in ñayham, magoc akôm yêc gêñ atu-tu whiñ bocdinañ. ⁴³ Oyaê. Mac lau Palêsai atac whiñ bu andöc lau tiwaê si pôn yêc lôm wê-nga, ma atac whiñ bu lau sêtoc mac sa atôm lau tiwaê yêc malac lôm. ⁴⁴ Oyaê. Tu mêtê sac nañ hôc mac nem ñalôm ahuc, dec mac atôm nom nañ sêñsuhun ngac batê dañ yêc ñalôm, ma lau sêñyalê dom ma sêñsêlêñ sêmbo ñahô.”

⁴⁵ Gwalam akwa yomsu-nga dañ ngô Yisu ndê yom dinañ ma sôm, “Kêdôhônwaga, am sôm yom dinañ pi lau Palêsai, ma am pu yac lau yomsu-nga whiñ.” ⁴⁶ Ma Yisu sôm, “Oyaê. Mac lau yomsu-nga akêñ yomsu daêsam têt lau nañ kêt wapac ñac ñandô, tigen mac daôm akôm gêñ dañ bu anem ñac sa tu sêhôn ñawapac dinañ-nga dom.

⁴⁷ “Oyaê. Mac amasañ sêhôn bu atoc propet akwa-kwa sa, magoc mac daôm apami sic propet dau ndu. ⁴⁸ Bocdinañ mac atôc asê bu mac alic gêñ nañ apami sêkôm, nañ bu ñayham. ⁴⁹ Anötö kêyalê gêñ hoñ, dec hoc yom asê gwanan pi mac apami bocdec bu, ‘Aô wanñiñ lau propet ma lau aposel sêtêñ ñac sêndi, magoc

ñac oc sêndic propet ñatô ndu, ma sêkôm mêtê sac têt ñatô.’ ⁵⁰ Bocdinañ mac lau têt dindec-nga oc awêkaiñ ñagêyô awhiñ apami, tu propet hoñ si dac nañ sêkêc siñ-nga, têt têt ñamata-nga andô e meñ. ⁵¹ Aêc, Abel in ngac ñamata-nga, ma Sekaria in ngac ñambu-nga, propet nañ ñac sic ndu yêc lôm dabun, ma alta nañ kalhac lôm dabun ñasactô, nañ ñalhu. Aêc, aô wasôm têt mac, lau têt kwahic dec-nga oc sêtap matôc sa pi lau hoñ dinañ si dac.

⁵² “Oyaê. Lau daêsam takwê mac gwalam akwa yomsu-nga bu awhê Anötö ti ndê lêt sa têt ñac, magoc mac am ñac sa ñapep dom. Mac atôm lau nañ sêyob ki gatam-nga, ma sêtec bu sêkac sa têt lau nañ bu sêsôn sêndi. Mac daôm añyalê Anötö ti asôn in ñapu dom, ma mac alhac lau nañ bu sêñyalê in ti sêsôn in ñapu, nañ ahuc.”

⁵³ Yisu gic bata yom dinañ ma hu andu dau siñ. Ma lau Palêsai ti lau nañ sêndôhôn yomsu, nañ sic hu sêkêñ kisa in ñandô. Ñac sêndac in pi gêñ daêsam, ⁵⁴ sêñsahê bu sêtim in bu sôm yom giso, dec oc tôm bu sêmatôc in.

12

Yisu ndê yom ñatô (Mat 10:26-33)

¹ Têt têt dinañ lau daêsam andô, tausen ma t ausen, sêkôm mwasac bu sêtigasuc Yisu e sêngapiñ dau sa. Ma Yisu sôm yom têt in ndê ngacsêñomi bocdec bu, “Ayob daôm ñapep bu lau Palêsai si mêtê sac lom mac dom. Ñac sêsôm yom ñayham magoc ñac dau sêkôm ñandô sa dom. Mêtê dau gitôm yist nañ tôm bu nem bolom ahuc ñagahô eñ.

² Gêñ hoñ nañ lau sem ahuc, ma gêñ hoñ nañ yêc siñ dau, nañ oc meñ sa tiawê.

³ Yom bocke nañ mac asôm têt daôm têt ôbwêc, nañ lau oc sêngô têt acsalô. Ma yom nañ mac asôm malô têt daôm yêc andu ñalôm, nañ oc sêsôm asê yêc malac lôm. ⁴ Anen lau mac añgô. Atôc lau nañ bu sêndic mac ndu-nga dom, bu tiñambu ñac sêtôm dom bu sêkôm gêñ dañ tiyham

tên mac. ⁵ Tigen aö wasôm tên mac bu atöc Anötö, ma asöc in napa. Bu tên ndoc mac ambac ndu su, in ndê naclai yêc bu tuc mac asip lambwam andi. Aêc, aö wasôm tên mac, atöc in!

⁶ “Akôc gauc pi mbac kecsoc nañ lau sêlic bu gên nambwa. Tigen Anötö oc êñlhiñ nac si dan siñ dom. ⁷ Ma Anötö tac whiñ mac hôc gêlêc mbac sauñ-sauñ daêsam su. Yomandô! Anötö kêyalê mac e pi sa, gitôm in sê mac nem kêclauñ hoñ sa timala. Bocdinañ atöc daôm dom.

⁸ “Aö wasôm tên mac bu asa nañ sôm asê yêc lau añgô-nga bu in kên whiñ aö, nañ Namalac ndê Atu oc sôm namalac dau ndê ñaê asê yêc Anötö ndê añela añgô-nga. ⁹ Tigen asa nañ sêc in ndê kên whiñ aö-nga ahuc yêc lau añgô-nga, nañ Namalac ndê Atu oc sêc in ahuc yêc Anötö ndê añela añgô-nga bocdinañ. ¹⁰ Asa nañ bu sôm yom sac pi Namalac ndê Atu, tigen tiñambu kac ndê ñalôm kwi, nañ Anötö oc suc in ndê sac kwi. Tigen asa nañ sôm yom sac sambuc pi Nalau Dabuñ, nañ Anötö oc suc in ndê sac kwi dom.

¹¹ “Tiñambu lau oc sêkôc mac dôñ tu mac akên whiñ aö-nga. Nac oc sêwê mac atên lau bata Israel-nga andi, bu sêmatôc mac yêc nac si lôm wê-nga. Ma nac oc sêkên mac alhac gôliñwaga ma lau ti naclai añgô-nga bocdinañ. Tên ndoc dinañ, ahêgo daôm tu yom asôm ma aö tên nac-nga dom. ¹² Bu Nalau Dabuñ oc êndôhôn mac ma kên yom tên mac tu asôm-nga tên ndoc dinañ.”

Yom gôliñ pi ngac ti lêlôm

¹³ Ngac dan yêc lau toñ atu dinañ ñalôm ndac Yisu bocdec bu, “Kêdôhônwaga, sôm tên aö dôwan bu whê damañ ndê wapa lêñsêm kôc ma kên ñatô tên aö.” ¹⁴ Magoc Yisu sôm, “Am ngô su nañ. Anötö kêyalin aö sa ti am nem ngac êmatôc yom-nga me ngac whê wapa kôc-nga dom.” ¹⁵ Goc in sôm tên lau hoñ, “Ayob daôm ñapep bu tamgatu wapa nom-nga dom. Bu namalac si ñahu sêmbo tali-nga sip awa ti wapa daêsam nañ sic sa-nga, nañ dom.”

¹⁶ Ma in sôm yom gôliñ dan tên nac bocdec bu, “Ngac ti lêlôm dan mbo, ma gên nañ in sô yêc ndê nom gêm ñandô daêsam andô. ¹⁷ Dec in gauc gêm tên dau, ‘Aö wakôm sake? Anen andu wakên gên ñandô sôc-nga oc nditôm dom.’ ¹⁸ Bocdinañ dec in sôm, ‘Aö wakôm gên bocdec. Aö wasen andu akwa-kwa hoñ su, ma wakwê andu wakuc ñatô nañ atu andô. Ma yêc dinañ, aö wandic anen gên ñandô ti wapa hoñ sa. ¹⁹ Ma aö wasôm tên dauñ, “Aö gac gên ñayham daêsam sa, gitôm bu oc wambo yala daêsam. Aö wanwhañ dauñ, ma waneñ ti wanôm gên ma watisambuc.” ’ ²⁰ Magoc Anötö sôm tên in, ‘Am ngac gauc mbasi-nga! Ôbwêc dec am oc mbwac ndu. Ma wapa nañ am gic sa tu daôm-nga, nañ oc ti asa ndê?’ ” ²¹ Goc Yisu sôm, “Lau hoñ nañ sic wapa daêsam sa tu dau-nga, magoc sêmbo sêtôm lau ñalôm sawa tu sênjalê Anötö ti ndê mêtê dom-nga, nañ lau gauc mbasi-nga bocdinañ.”

Dahêgo dauñ dom (Mat 6:25-34)

²² Ma Yisu sôm tên in ndê ngacsênjomi, “Bocdinañ dec aö wasôm tên mac, ahêgo daôm tu gên anen-nga, me tu ñakwê asôc-nga dom. ²³ Bu Anötö kên mac ambo tamli, ma gên dinañ in gên atu. Gên daneñ-nga in gên atu dom. Ma Anötö kên mac nem ñamlic ñagên hoñ. Dinañ in gên atu, ma ñakwê asôc-nga in gên atu dom.

²⁴ “Akôc gauc pi mbac ko. Nac sêsô gên dom, ma sic gên ñandô sa dom. Nac si andu gên ñandô-nga mbasi, tigen Anötö gôlôm nac. Ma Anötö tac whiñ mac namalac hôc gêlêc mbac hoñ su. ²⁵ Ma mac nem asa, bu hêgo dau dec oc tôm bu ndic têku ndê têm mbo tali-nga? ²⁶ Mac atôm dom bu akôm gên sauñ andô dinañ, bocdinañ tu sake-nga mac ahêgo daôm pi gên ñatô?

²⁷ “Ma akôc gauc pi ñaola ñayham nañ sêpo sêlhac kwan ñalôm. Sêkôm gwelen dom, ma sêmasañ ñakwê dom, tigen aö wasôm tên mac, bu Kiñ Solomon in sôc ñakwê ñayham andô, magoc in ndê gôlôn ti ñawasi hôc gêlêc ñaola dinañ dan su

dom. ²⁸ O mac lau nan akên whin gwalec, anğô! Kwan ti nğola nom-nğa sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkên ya neñ su, magoc Anötö kên gên dau ti nğadalô nğayham ma yob nğapep. Ma bocdinañ, anyalê bu yom nğandô, Anötö oc yob mac ma kên nğakwê têt mac whin. ²⁹ Ahêgo daôm pi gên aneñ ti anôm-nğa dom, ma ambo ti nğalôm nğawapac dom. ³⁰ Lau sambuc nan sênnyalê Anötö dom, nan sêhêgo dau pi gên kain dinañ nğapan, magoc Damam undambê-nğa kêyalê su bu mac apônđa gên dau. ³¹ Ahêgo daôm tu gên dinañ-nğa dom, magoc akôm nğanga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin nğapu. Ma in oc yob mac tu gên nom-nğa-nğa whin. ³² O aneñ lau, atöc daôm dom. Bu mac nem Damam undambê-nğa tac whin bu ti mac nem Kin ma kôc mac sa andöc in ndê gôlin nğapu.”

*Tañsalê awa nğandô undambê-nğa
(Mat 6:19-21)*

³³⁻³⁴ “Aö wasôm têt mac, bu gameñ bocke nan mac nem awa yêc, nan mac oc ahê gauc pi ma atac whin nğapan. Bocdinañ akên nem wapa nom-nğa têt lau sênemlhi, ma akên nem awa tu anem lau nğalôm sawa sa-nğa. Ma apo gên undambê-nğa sa ti nem awa nğandô, nan oc yêc nğayham nğapan. Lau kan oc sêtôm dom bu sênem kan, ma gên dan oc kôm tisac dom.”

*Tamasan dauñ tu Pômdau mbu meñ-nğa
(Mat 24:42-51)*

³⁵⁻³⁶ “Amasan daôm nğapep. Ambo atôm lau akin nan sêsôc nğakwê gwelen-nğa sa, ma sêtuj si lam asê ma sêhôn si nğadau bu mbu meñ akên mwasiñ nem awê-nğa. Têt ndoc nğac si nğadau mbu meñ ma êmati gatam, nan nğac oc sêkac gatam sa têt in nğagahô. ³⁷ Nğadau bu mbu meñ ma tap lau akin sa, nan sêmasan dau gwanañ ma sêhôn in sêmbo, dec nğac oc sêtap mwasiñ atu sa yêc in. Aö wasôm yomandô, nğadau dau oc meñ, sôc nğakwê tôm lau akin sêsôc, kên nğac sêndöc tebo, ma nem akin nğac. ³⁸ Nğadau bu meñ têt timaninhu me têt ôbwêc lôm, ma tap nğac sa sem ali ma sêhôn in sêmbo, dec in

oc êmwasiñ nğac êñlêc. ³⁹ Tigeñ anğô su nan! Lau kan sêkên puc pi ndoc sêmeñ-nğa dom. Andu nğadau dan, bu ênyalê ndoc nan nğac kan dan oc meñ, dec in oc yob in ndê andu nğapep bu nğac kan dinañ sôc meñ dom. ⁴⁰ Ma mac bocdinañ, amasan daôm nğapep ma anem ali nğapan, bu Nğamalac ndê Atu oc mbu meñ têt ndoc nan mac akên batam, nan dom.”

⁴¹ Têt dinañ Pita sôm, “Pômdau, am sôm yom gôlin dinañ bu yac nğacsênomi anğô, me bu lau hon sênğô?” ⁴² Ma Pômdau ô yom ma sôm, “Mac nem asa in gitôm nğac akin nğayham ma ti gauc? Nğac akin kain dinañ ndê nğadau bu lhö têt gameñ dan ndi, goc in oc kên in yob lau akin nğatô ma kên gên danen-nğa têt nğac tôm nğandoc. ⁴³ Ma têt ndoc nğadau mbu meñ ma tap in sa kôm in ndê gwelen nğapep mbo, nan in oc lic in nğayham ma kôm nğayham têt in. ⁴⁴ Yomandô! Nğadau oc kên in yob in ndê wapa hon. ⁴⁵ Magoc nğac akin sac oc sôm têt dau, ‘Aneñ nğadau oc mbu meñ nğagahô dom.’ Goc in oc ndic lau akin nğatô, ma neñ gên nğawahô ti nôm wain e êñin in. ⁴⁶ Nğadau oc mbu meñ hóc asê têt bêc ti acgatu nan nğac akin dau kên bata, nan dom. Ma in oc kên nğagêyô sac sambuc têt in, ma soc in su ndi bu mbo whin lau nan dangapêc ma sêkên whin dom.”

⁴⁷ “Nğac akin nan kêyalê gên nan in ndê nğadau tac whin bu in kôm, tigeñ tec bu kôm ma kêmasan dau dom, nan oc tap nğagêyô atu sa. ⁴⁸ Magoc nğac akin nan kêyalê gên nan nğadau tac whin bu in kôm, nan dom, dec kôm mêtê sac nan gic waê bu in tap nğagêyô sa, nan oc kôc nğagêyô sauñ. Lau hon nan sêtap mwasiñ sa yêc Anötö, nan in takwê nğac bu sêkôm gwelen nğa mwasiñ dinañ e nem nğandô. Ma nğac nan sêtap mwasiñ atu sa, nan in takwê nğandô daêsam.”

*Lau oc sêwhê dau kôc tu Yisu-nğa
(Mat 10:34-36)*

⁴⁹ Ma Yisu gic têt ku yom ma sôm, “Aö gasip nom gameñ bu wakên ya êñsahê lau nom-nğa, ma aö atac whin bu ya dau lom asê nğagahô. ⁵⁰ Aö dauñ oc wahôc nğawapac ti nğandê atu, nan gitôm

busanġu kain dan tu waliġ-nga. Ma aö wapô sim daun ñandô e ġeġ dau ñandô sa. ⁵¹ Gauc nem bu aö gameġ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-nga dec lau oc sêwhê dau kôc. ⁵² Têġ kwahic dec ma ndi, lau naġ sêmbu andu dan, naġ oc sêwhê dau kôc tu aö-nga. Lau amanġan bu sêmbu, goc lu oc sêkêġ kisa tö, ma tö oc sêkêġ kisa lu. ⁵³ Tu aö-nga dec ñac oc sêwhê dau kôc. Damba lu atunġac oc sêkêġ kisa dau, ma dinda lu atuwê oc sêkêġ kisa dau. Ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêġ kisa dau bocdinaġ.

Tanyalê ndoc

⁵⁴ Ma Yisu sôm têġ lau toġ atu, “Mac bu alic dao yec sambuc dan puc pi meġ, dec mac asôm bu u oc ndic, ma u ġic. ⁵⁵ Ma muasa bu êġsêlêġ, dec mac asôm bu gameġ oc ñandê sa, ma gameġ ñandê sa. ⁵⁶ Mac lau atim yom lau-nga! Mac alic ġeġ dalô nom-nga ti umboġ-nga ma mac atôm bu anġyalê ndoc. Ma bocke dec mac alic ġeġ hoġ naġ aö ġakôm yêc nom, magoc mac nem ġauc sa pi aö neġ ñahu lec dom.

⁵⁷ “Oc tôm bu mac anġsahê ġeġ hoġ tu bu anġyalê lêġ bocke in lêġ ġitêġ, magoc tu sake-nga mac akôm dom? ⁵⁸ Anġô! Am asa naġ nem tôp bu yêc ñamalac dan, ma in bu wê am têġ ñac êmatôc yom-nga, naġ goc êmsahê bu êmasaġ yom whiġ in têġ ndoc amlu anġsêlêġ ambo seġ. Ma bocdinaġ ñac dau oc kêġ am têġ ñac êmatôc yom-nga dom. Bu mba, mboe ñac êmatôc yom-nga o c kêġ am têġ ñac yob ġapocwalô-nga, ma in oc kêġ am sôc ġapoc-walô ndi. ⁵⁹ Aö wasôm têġ am bu am oc ndöc ġapocwalô ñapaġ e am ndic nem tôp hoġ pacndê.”

13

Danem dauġ kwi bu dandinaġ dom

¹ Têġ ndoc dinaġ lau ñatô sêmbu sêwhiġ Yisu, ma ñac sic miġ yom pi lau Galili-nga ñatô. Lau dinaġ sic domba ndu bu sêkêġ ti da, ma ġôliġwaga Pailot ndê lau sêmeġ ma sic ñac ndu ma sêġġaluġ ñac si dac whiġ domba si dac. ² Yisu ñġô ñac si yom dau, goc ndac, “Mac ġauc ġem

bocke? Lau Galili-nga dinaġ si sac hôc ġêlêc lau Galili-nga ñatô si sac su, ma bocdinaġ ñawapac dinaġ hôc asê ñac, a? ³ Aö wasôm, mba! Tigeġ mac bu anem nem ñalôm kwi dom, dec mac oc andinaġ. ⁴ Gauc nem andu baliġ naġ lau sêkwê yêc Siloam, naġ ku sa ma sec lau 18. M ac ġauc ġem bocke? Lau 18 dinaġ si sac hôc ġêlêc lau Jerusalem-nga si sac, a? ⁵ Aö wasôm têġ mac, mba! Tigeġ mac bu anem nem ñalôm kwi dom, dec mac hoġ oc andinaġ.”

⁶ Goc Yisu sôm yom ġôliġ dan bocdec bu, “Yêc ñac dan ndê ôm wain-nga, a kiġ dan kalhac. Ma ñac dau ġi kêsâlê a kiġ ñandô, magoc tap sa dom. ⁷ Dec in sôm têġ ñac naġ yob in ndê ôm, ‘Tôm yala tö aö gameġ kasalê ñandô yêc a kiġ dindêc, ma ġatap sa dom. Lêġ dulu, bu a dau pôc gameġ ahuc ma ġem ñandô dom.’ ⁸ Tigeġ ñac yob ôm-nga sôm, ‘Aneġ ñadau, hu siġ lhac yala dan tiyham. Aö wandic ġwelec ma wahôc nom pi ñahu. ⁹ In bu nem ñandô têġ yala wakuc, dec oc ñayham. Ma bu nem ñandô dom, naġ goc am lêġ dulu.’ ”

Yisu kôm awhê bôliġ dan ñayham sa têġ bêc Sabat-nga

¹⁰ Têġ bêc Sabat-nga dan, Yisu kêdôhôn lau mbo lôm wê-nga dan. ¹¹ Ma awhê dan mbo, naġ ñalau sac kôm in ndöc bôliġ tôm yala 18. In kêsêlêġ kêġkôġ ma ġitôm dom bu in lhac solop. ¹² Yisu ġêlic in ma ta in meġ, goc sôm, “O awhê daôm, aö bu wasêġ ġeġ naġ sô am dôġ, naġ su.” ¹³ Goc Yisu kêġ amba sac in, ma ñagahô in kalhac tisolop, ma kêpiġ Anötö.

¹⁴ Tigeġ ñac bata naġ yob lôm wê-nga dinaġ, in tac ñandê bu Yisu kôm awhê dinaġ ñayham sa têġ bêc Sabat-nga. Dec in sôm têġ lau, “Bêc 6 yêc bu danem ġwelenġ. Mac bu atac whiġ bu ñayham sa, dec amêġ têġ bêc Sabat-nga dom. Amêġ têġ bêc 6 dinaġ ñadaġ.”

¹⁵ Magoc Pômdau ô in ndê yom ma sôm, “Mac lau atim yom lau-nga. Mac hoġ akôm ġwelenġ têġ bêc Sabat-nga têġ ndoc mac ambwala nem doġki ti makao su, ma awê ñac sêsa si bu sênôm bu. ¹⁶ Awhê dindêc in Abraham ndê apawê dan, ma

Sadaŋ sô in dôn tôm yala 18 su. Tu sake-nga dec tambwala in su têtj bêc Sabat-nga dom?" ¹⁷ Yisu ndê yom dau kôm in ndê nacyo hoŋ maya atu. Tigeŋ lau daêsam atac ŋayham pi gêtj ŋayham hoŋ naŋ in kôm.

Yom gôliŋ pi gêtj ŋawhê sauŋ
(*Mat 13:31-32; Mak 4:30-32*)

¹⁸ Ma Yisu ndac lau dinaŋ, "Anötö ndê gôliŋ kêsôwec ŋalêtj bocke? Aö wanem dôhôn pi gêtj sake bu wawhê sa? ¹⁹ Anötö ndê gôliŋ gitôm ŋawhê sauŋ andô daŋ, gitôm a soc ŋawhê. Ngac daŋ kôc sa gi ma sô yêc ndê ôm, ma tiŋambu gêtj dau po ti a atu, ma mbac lôlôc-nga sêmenj sêhê si ŋaic yêc ŋasaŋgac."

Yom gôliŋ pi yist
(*Mat 13:33*)

²⁰ Ma in sôm yom gôliŋ daŋ tiyham bocdec bu, "Aö wanem dôhôn Anötö ndê gôliŋ pi gêtj sake bu wawhê sa? ²¹ Aö wanem dôhôn pi yist, naŋ awhê daŋ kêtj sip plawa lôŋ atu daŋ ma kêgaluŋ. Ma ŋasawa sauŋ eŋ yist dinaŋ kôm plawa hoŋ suŋ."

Gatam undambê-nga sauŋ andô

²² Tiŋambu Yisu kêsêlêtj hêganônj Jerusalem gi. In golom-golom malac atu-tu ti sauŋ-sauŋ hoŋ, ma kêdôhôn lau. ²³ Ma ŋamalac daŋ ndac in, "Pômdu, Anötö oc kôc lau tigeŋ-tigeŋ sa sêndöc undambê, me lau daêsam?" Ma Yisu ô yom ma sôm têtj lau, ²⁴ "Lau daêsam oc sêŋsahê bu sêsôc gatam sêndi, magoc ŋac oc sêtôm dom, bu gatam dau sauŋ andô. Bocdinaŋ akôm ŋaŋga bu asôc gatam dau andi. ²⁵ Andu ŋadau bu tisa ma ndic gatam ahuc, dec mac oc alhac awê, amati gatam ma asôm, 'Pômdu, lêtj gatam su têtj yac.' Magoc in oc sôm têtj mac bu, 'Mac lau dinaŋ amenj akêtj nde? Aö kayalê mac dom.' ²⁶ Ma mac oc asôm, 'Yac aŋ gêtj ti anôm gêtj awhiŋ am, ma am kêdôhôn lau yêc yac mba malac lôm.' ²⁷ Tigeŋ in oc sôm, 'Mac lau dinaŋ amenj akêtj nde? Aö kayalê mac dom. Alhö su yêc aö, mac lau akôm sac-nga!' ²⁸⁻²⁹ Têtj têtj ŋambu-nga, mac oc alic Abraham, Aisak ma Jakob ti p ropet

akwa-kwa hoŋ sêndöc Anötö ndê gameŋ undambê-nga. Ma lau oc sêmenj akêtj nom ŋabatij hoŋ, ma sênenj mwasiŋ atu yêc undambê. Magoc Anötö oc êmasuc mac su andi ambo gameŋ ahôc ŋandê-nga, ma yêc dinaŋ mac oc ataŋ, ma mac nem lhôm êŋsiŋ pi dau. ³⁰ Anŋô su naŋ! Lau ŋatô naŋ kwahic dec sêti lau ŋambu-nga, naŋ oc sêti lau ŋamata-nga, ma lau ŋamata-nga oc sêti lau ŋambu-nga."

Yisu taŋ pi lau Jerusalem-nga

³¹ Têtj ndoc dinaŋ lau Palêsai ŋatô sêtêtj Yisu sêmenj ma sêsôm, "Hu gameŋ dindéc siŋ ma lhö ndi, bu Herod tac whiŋ bu ndic am ndu." ³² Magoc Yisu sôm têtj ŋac, "Mac andi asôm têtj Herod, giam pôm dinaŋ, 'Acsalô lec ma laŋsê aö oc wasoc ŋalau sac su, ma wakôm lau gêmbac ŋayham sa. Ma têtj bêc titö-nga aö oc wandic dabiŋ aneŋ gwelenj.' ³³ Aö oc wakôm aneŋ gwelenj tôm bêc ŋatô, ma tiŋambu aö watêtj Jerusalem wandi. Mac lau Israel-nga ac propet daêsam ndu su yêc Jerusalem, ma bocdinaŋ dec aö gac waê bu wapi wandi wawhiŋ.

³⁴ "O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêtj naŋ in kêtij têtj mac, naŋ mac atuc ŋa hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whiŋ bu wandic mac lau sa asôc Anötö ndê gôliŋ ŋapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ŋatu sa sôc ŋamakê ŋapu. Tigeŋ mac atec. ³⁵ Bocdinaŋ Anötö oc hu mac ti nem andu siŋ. Ma aö wasôm têtj mac bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, 'Tampiŋ Mesaya naŋ meŋ gêm Pômdu anŋô.' "

14

Yisu gêm ŋac ŋamlic suŋ daŋ sa

¹ Têtj bêc Sabat-nga daŋ, Yisu sôc ŋac bata daŋ ndê andu gi bu neŋ gêtj. Ngac bata dau in lau Palêsai si daŋ, ma ŋac si lau ŋatô tatiŋ Yisu sêmbo. ² Yisu gêtj ŋac gêmbac daŋ ndöc, naŋ amba ti gahi suŋ. ³ Goc in ndac lau Palêsai ti gwalam akwa yomsu-nga bocdec bu, "Yac bu dakôm lau ŋayham sa têtj bêc

Sabat-nga, dec oc tanğili yomsu Sabat-nga, me mba?”⁴ Nac sem dôn ma sêo yom dan dom, goc in kêmassec ngac ti gembac dinan, kôm in nayham sa, ma kêñ in kôlhö gi.⁵ Ma in ndac nac, “Mac nem balê dan me donki dan bu peñ sip sê ñalôm têt bêt Sabat-nga, dec mac oc akôm sake? Mac oc ahê in sa pi meñ, me ahu in sin yêt?”⁶ Ma nac sêtôm dom bu sêo in ndê yom.

Datoc dauñ sa dom

⁷ Yisu gêlic bu lau nan ngac bata dau kêgalêm nac sa bu sêneñ gêt sêwhin in, nan atac whin bu sêndöc pôn nan gic lau tiwaê ñawaê. Dec in sôm yom gôlin dan têt nac bocdec bu,⁸ “Lau bu sêkêt aheñ am bu neñ mwasiñ nem awhê-nga, nan ndi ndöc lau tiwaê si pôn dom. Mboe mwasiñ ñadau kêgalêm ngac tiwaê dan nan hôt gêlêc am su.⁹ Bu bocdinañ dec in oc têt am meñ ma sôm, ‘Kêt pôn nayham dindec têt ngac atu dindec.’ Ma am oc tisa ti mayam, ma ndi ndöc pôn ñambwa.¹⁰ Boc-dinañ lau bu sêkêt aheñ am bu neñ mwasiñ, nan ndi ma ndöc pôn ñambwa. Ma mboe ñadau oc meñ ma sôm têt am, ‘Aneñ silip, tisa ma mweñ ndöc pôn nayham.’ Ma bocdinañ in oc po am nem waêm sa yêt ñaclen hon anğô-nga.¹¹ Nalên tigen, lau nan sêtoc dau sa, nan Anötö oc êñgwiniñ nac. Ma lau nan sêñgwiniñ dau, nan Anötö oc toc nac sa.”

Tamwasiñ lau ñalôm sawa

¹² Ma Yisu sôm têt ngac bata dau, “Am bu ndê mwasiñ bu lau sêneñ sêwhin am, nan kêt aheñ nem silip ti asidôwai, me lau ti lêtôm nan sêndöc am nem malac, nan dom. Am bu kôm bocdinañ, dec tinambu nac oc sêkêt aheñ am bu neñ gêt whin nac, ma mwasiñ dau ti am nem ñagêyô.¹³ Têt têt am ndê mwasiñ dan, nan kêt aheñ lau ñalôm sawa ti lau bôlin ma lau tapec.¹⁴ Ma bocdinañ am oc tap Anötö ndê mwasiñ sa. Nahu bu lau dinañ sêtôm dom bu sêkêt gêt dan ô nem mwasiñ têt kwahic dec. Magoc têt ndoc lau gitêt sêtisa akêt lau batê-nga, nan Anötö oc kêt ñagêyô nayham têt am.”

Yom gôlin pi mwasiñ atu (Mat 22:1-14)

¹⁵ Lau nan sen gêt sêwhin Yisu, nan si ngac dan ngô Yisu ndê yom dinañ ma sôm têt in, “Lau nan bu sêneñ mwasiñ atu yêt Anötö ndê gameñ undambê-nga, nan oc atac nayham hôt gêlêc.”¹⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Ngac dan kêmasañ mwasiñ atu dan, ma kêt aheñ lau daêsam.¹⁷ Têt mwasiñ dau ñabêt in kêkin ngac akin dan bu sôm têt lau nan in kêgalêm nac sa bu, ‘Ameñ, bu aö kamasañ gêt hon su.’¹⁸ Tigen nac hon sêtéc bu sêmeñ, dec sêmasañ yom têt in. Ngac dan sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi nom dan su, ma kwahic dec aö bu wasa wandi walic. Aö wateñ am bu hu aö sin.’¹⁹ Ma dan sôm, ‘Aö waloc dom, bu aö gamlhi makao amanlu, ma kwahic dec aö bu wasa wandi ma wansahê nac tu sêkôm gwelen-nga. Wateñ am bu hu aö sin.’²⁰ Ma dan tiyham sôm, ‘Kwahic dec aö gam awhê sa, bocdinañ gitôm dom bu waloc.’²¹ Bocdinañ ngac akin dau mbu gi ma gic miñ yom dinañ têt in ndê ñadau. Ma yom dau kôm ñadau tac ñandê, dec in kêkin ndê ngac akin tiyham ma sôm, ‘Ñagahô sôt malac atu ndi, ma kôt lau ñalôm sawa ti lau bôlin ma lau tapec sa sêmeñ bu sêneñ aö neñ mwasiñ.’²² Ma ngac akin kôm bocdinañ, goc mbu meñ ma sôm, ‘Aneñ ñadau, aö gakôm gitôm am sôm, ma ñasawa yêt dôn yêt.’²³ Dec ñadau sôm têt in, ‘Sa sen ma gameñ ñamakê-nga ndi, ma kac lau bu sêsôt sêmeñ. Aö tac whin bu aneñ andu meñhu.²⁴ Yomandô aö wasôm têt mac, bu lau nan aö gakêt aheñ têt ñamata-nga, nan si dan oc neñ aneñ mwasiñ dom.’ ”

Lên tanğuc Yisu-nga

²⁵ Lau daêsam sêñsêlên sêwhin Yisu, ma in kac dau kwi ma sôm têt nac,²⁶ “Asa nan têt aö meñ ma bu êñkuc aö, nan atac whin aö hôt gêlêc gêt hon ndic ñawaê. In bu atac whin damba me dinda, me in nawhê ma balêkoc, me asidôwai ti lhuwêi, me in dau ndê lêt mbo-nga hôt gêlêc in ndê atac whin aö, dec oc têt dom bu in ti aneñ dan ma êñkuc aö.²⁷ Asa

nañ bu êñkuc aö, magoc tec bu hôc ndê a gicso dau, nañ gitôm dom bu êñkuc aö.

²⁸ “Mac nem dan bu kwê andu atu dan, nañ gêñ ñamata-nga in oc ndöc sic ma kôc gauc pi in ndê mone ti gêñ bu oc nditôm bu kwê andu dau sa, me mba. ²⁹ In bu kên alhö sip nom ndi, magoc ndic dabin andu dom, dec lau nañ sêlic, nañ oc sêsu in susu, ³⁰ ma sêsôm, ‘Ngac dindê gic hu kwê andu, magoc gitôm dom bu ndic dabin.’

³¹ “Ma kin dan bu sa ndi bu ndic sin têt kin dan, dec gêñ ñamata-nga in oc ndöc sic ma kôc gauc pi in ndê lau sin-nga 10,000, bu oc sêtôm bu sêhóc gêlêc kin dinañ ndê lau sin-nga 20,000, me mba. ³² In bu lic bu ñac sêtôm dom, dec in oc êñkin lau wamba-nga sêtêt kin dinañ têt ndoc in mbo ahê, bu sêsôm yom wamba-nga.

³³ “Bocdinañ akôc gauc ñapep muñ su, goc amen añkuc aö. Asa nañ tec bu hu in ndê gêñ hoñ sin tu aö-nga, nañ oc nditôm dom bu ti aö neñ dan.

³⁴ “Gwêc so in gêñ ñayham, tigen ñamakic bu niñga, oc dakôm ñamakic sa tiyham ñalêñ nde? ³⁵ Gwêc so dau tisac su, ma boc-dinañ tambalin sin niñga. Mac danamsuñ bu yêc, nañ añgô aneñ yom.”

15

Yom gôlin pi domba dan nañ giñga (Mat 18:12-14)

¹ Lau sêkôc takis-nga ma lau ñatô nañ lau Palêsai sêsam ñac bu lau sac, nañ daêsam sêtêt Yisu si bu sêngô in ndê yom. ² Ma lau Palêsai ti lau nañ sêndôhôn yomsu, nañ sêtucdin Yisu ma sêsôm, “Ngac dau kôc lau sac sa, ma gêñ gêñ whin ñac.” ³ Dec Yisu sôm yom gôlin dan têt ñac bocdec bu, ⁴ “Mac nem ñgac dan bu yob domba 100, ma in ndê domba dan bu niñga, dec in oc kôm sake? In oc hu 99 sin sêmbo gameñ gapoñ, ma êñsalê domba nañ giñga su e in tap sa. ⁵ Ma têt ndoc in tap sa, nañ in oc hu sac bakêyac ti atac ñayham atu. ⁶ Ma in oc mbu têt ndê andu ndi, ma êñgalêm in ndê lau menpan in-nga ti ndê silip, ma sôm têt ñac, ‘Mac

atac ñayham awhin aö, bu aö gatap aneñ domba nañ giñga su, nañ sa.’ ⁷ Aö wasôm têt mac, bu ñalêñ tigen dinañ Anötö ti añela undambê-nga oc atac ñayham atu tu ñamalac sac dan nañ gêm ndê ñalôm kwi, hôc gêlêc atac ñayham tu lau gitêt 99 nañ si yom me giso tu sênem dau kwi pi-nga mbasi.”

Yom gôlin pi mone nañ giñga

⁸ Ma Yisu sôm, “Ma akôc gauc pi awhê dan, nañ ndê mone silba amanlu sêndöc. Mone dan bu niñga, dec in oc tun lam asê ma sê andu ña-basac sa, goc êñsalê ñapep e in tap mone dau sa. ⁹ Têt ndoc in tap sa su, nañ in oc êñgalêm in ndê silip ti lau menpan in-nga sêmen sêpitigen ma sôm, ‘Mac atac ñayham awhin aö, bu aö gatap mone nañ giñga su, nañ sa.’ ¹⁰ Aö wasôm têt mac bu ñalêñ tigen, Anötö ti añela undambê-nga oc atac ñayham atu, têt ndoc ñamalac kôm sac-nga dan gêm ndê ñalôm kwi.”

Yom gôlin pi balê nañ giñga

¹¹ Ma Yisu gic têt yom ma sôm, “Ngac dan mbo ma in ndê atungac lu. ¹² Ma balê sauñ sôm têt damba, ‘Damañ, wapa lêtêsêm nañ gic aö ñawaê, nañ kên têt aö.’ Goc damba whê ndê wapa ti gêñ hoñ kôc tu inlu-nga, ma kên têt balê sauñ tôm in ndac. ¹³ Ñasawa sauñ ma balê sauñ dau gic in ndê gêñ hoñ sa, ma kôlhö têt gameñ balin dan gi. Ma yêc dindê in kôm gêñ hoñ tôm in ndê atac whin, ma kêtaiñ ndê awa ti gêñ hoñ. ¹⁴ Têt ndoc in ndê mone hoñ pacndê, nañ têtôm atu gêm gameñ dinañ ahuc ma in ponda dau. ¹⁵ Goc in têt ñgac atu dan yêc gameñ dinañ gi, ma kêsâlê gwelen. Ma ñgac dau kên in gôlôm in ndê bôc. ¹⁶ Gêñ yô in ñandô, tigen lau sêkên gêñ dan têt in tu neñ-nga dom, ma boc-dinañ in gauc gêm bu neñ gêñ nañ bôc señ. ¹⁷ Tinambu in ndê gauc sa, ma in sôm têt dau, ‘Damañ ndê lau akin sêpônâ gêñ danen-nga dom. Tigen gêñ yô aö ndu tôm bu wambac ndu-nga. ¹⁸ Aö walhö wambu watêt damañ wandi, ma wasôm, ‘Damañ, aö gakôm mêtê sac têt Anötö ma têt am. ¹⁹ Aö ñgac sac, dec gitôm dom

bu am sam aö bu am atômngac tiyham. Lic aö gitôm am nem ngac akiñ dan.”
²⁰ Goc in tisa ma mbu têtj damba gi.

“Inj kêsêlêñ mbo señ, ma damba gêlic inj yêc ahê ma tawalô inj ñandô, dec kêtj têtj inj gi, gôlô inj dôñ ma ngutô inj. ²¹ Magoc atungac sôm têtj inj, ‘Damañ, aö gakôm mêtê sac têtj Anötö ma têtj am. Aö ngac sac, dec gitôm dom bu am sam aö bu am atômngac tiyham.’ ²² Tigenj damba sôm têtj inj ndê lau akiñ, ‘Ñagahô, akôc ñakwê ñayham ti atapa bu inj sôc, ma akêñ gôlônj amañatu-nga sôc inj amba-atu. ²³ Ma akôc makao ñatu têtj ñayham dan, ma andic ndu. Yac oc dandê mwasiñj atu ti atac ñayham, ²⁴ bu yac gauc gêm bu aneñ atungac dindêc mbac ndu su, magoc kwahic dec dalic bu inj mbo tali. Inj giñga su, ma datap inj sa tiyham.’ Ma ñac hoñ atac ñayham.

²⁵ “Têtj ndoc dinañ balê dau dôwa kôm gwelenj mbo ôm, ma têtj ndoc inj mbu meñ suñ sa andu, nañ inj ngô lau sêtê wê ti sêkôm atac ñayham atu. ²⁶ Goc inj mbwêc ngac akiñ dan meñ ma ndac inj bu, ‘Lau lê sêkôm ñanta ti atac ñayham tu sake-nga?’ ²⁷ Ma inj sôm, ‘Am asim meñ su ma inj mbo ñayham, ma bocdinañ dec damam gic makao têtj ñayham dan ndu, ma ndê mwasiñj atu.’ ²⁸ Yom dau kôm dôwa tac ñandê atu, ma inj tec bu sôc balañ ñalôm ndi. Goc damba sa gi ma kêmwanenj inj bu sôc ndi. ²⁹ Tigenj inj sôm têtj damba, ‘Yala ñeñ su aö gam akiñ ti danañ wambu am. Tigenj am kêtj naniñ ñatu me gêtj sauñ dan têtj aö bu wandê mwasiñj tu aneñ silip-nga dom. ³⁰ Kwahic dec am nem atômngac dinañ, nañ kêtjainj am nem awa ti wapa whiñ lauwhê señ-nga, nañ mbu meñ ma am gic makao tu inj-nga.’ ³¹ Magoc damba sôm, ‘Aneñ balê, am mbo whiñ aö ñapanj, ma aneñ gêtj hoñ ti am nem. ³² Tigenj am asim dindêc nañ yac gauc gêm bu inj mbac ndu su, nañ mbo tali. Inj giñga su, ma datap inj sa tiyham. Bocdinañ inj lêtj solop bu yac atac ñayham atu ma dandê mwasiñj tu inj-nga.’ ”

16

Yom gôlinj pi ngac yob wapa-nga

¹ Ma Yisu sôm yom gôlinj dan têtj ndê ngacsênomi bocdec bu, “Ngac ti lêlôm danj mbo, ma lau sic miñ têtj inj bu ngac nañ yob inj ndê gêtj, nañ kêtjainj inj ndê wapa daêsam. ² Dec inj ta ngac dau meñ, ma sôm têtj inj, ‘Yom bocke dec ganjgô pi am lec. Kwahic dec am sa ndi ma sê gêtj hoñ sa ma êmasañ bapia wapa-nga bu kêtj têtj aö. Bu aö oc watiñ am su yêc gwelenj yob aneñ wapa-nga.’ ³ Dec ngac yob wapa-nga sôm têtj dau, ‘Aö wakôm bocke? Aö neñ ñadau oc soc aö su yêc aneñ gwelenj. Aneñ licwalô gitôm dom bu wakôm gwelenj ôm-nga, ma aö mayañ bu watenj gêtj. ⁴ Aö kayalê gêtj nañ bu wakôm-nga, ma têtj ndoc ñadau tiñ aö su yêc aneñ gwelenj, dec lau oc sêkôc aö sa ma sênem yaom aö yêc ñac si andu.’ ⁵ Bocdinañ inj mbwêc lau nañ si têtj yêc inj ndê ñadau, nañ tigenj-tigenj sêtêñ inj sêmenj. Goc inj ndac ngac ñamata-nga bocdec bu, ‘Am nem têtj bocke yêc aö neñ ñadau?’ ⁶ Ma ngac dau sôm, ‘Aneñ têtj gitôm olib ñakwi sip lônj* 100.’ Goc ngac yob wapa-nga sôm têtj inj, ‘Am nem bapia têtj-nga kelec. Kôc sa, ndôc sic ñagahô, ma to bu am nem têtj gitôm olib ñakwi sip lônj 50.’ ⁷ Goc inj sôm têtj ngac tilu-nga, ‘Am nem têtj bocke yêc?’ Ma ngac dau sôm têtj inj, ‘Aneñ têtj gitôm bolom wit sip dalu atu-tu 100.’ Goc ngac yob wapa-nga sôm, ‘Kôc nem bapia têtj-nga, ma to bu am nem têtj gitôm dalu 80.’

⁸ “Goc ñadau kêtjainj ngac yob wapa-nga sac dinañ, bu inj kôm gêtj ti gauc. Lau sambuc sêkôc awa nom-nga ma sêhê silip ñac si lau. Ñalêñ dinañ ñac sêkôm gêtj ti gauc sêhêc gêtjêc Anötö ndê lau. ⁹ Awa nom dindêc-nga hê lau daêsam si gauc tu sêkôm mêtê sac-nga. Magoc aö wasôm têtj mac bu akôc nem awa nom-nga ma anem lau sa, ma ñalêñ dinañ ahê silip têtj daôm. Tiñambu awa dau oc niñga, magoc ñac oc sêkôc mac sa ti atac ñayham têtj ndoc mac andôc undambê.”

* 16:6 Lônj dinañ lônj atu - tigenj-tigenj gitôm 35-40 lita.

¹⁰ Ma Yisu gic tēku yom ma sôm, “Asa nan yob gēn saun napep, nan oc yob gēn atu napep bocdinañ. Ma asa nan yob gēn saun napep dom, nan oc yob gēn atu napep dom. ¹¹ Bocdinañ mac bu ayob awa nom-nga napep dom, dec Anötö oc kēn awa nandô tēn mac tu ayob-nga dom! ¹² Ma mac bu ayob lau natô si gēn napep dom, dec Anötö oc kēn gēn dan ti mac nem gēn dom!”

¹³ “Namalac dan gitôm dom bu nem akiñ nadau lu, bu in oc tec dan, ma atac whiñ dan, me oc sap dan don ma pu dan. Ma mac boc-dinañ, gitôm dom bu atoc Anötö ma awa nom-nga lu-lu sa ti mac nem nadau.”

¹⁴ Yisu sôm yom dinañ, ma lau Palēsai natô nan sēngô, nan sem tô in. Nahu bu nac lau atac whiñ mone-nga. ¹⁵ Tigen Yisu sôm tēn nac, “Yēc namalac anğô-nga, mac lau dinañ atoc daôm sa bu mac lau gitēn, magoc Anötö kēyalê mac nem nalôm su. Gēn nan mac lau nom-nga atoc sa bu gēn nayham kēlēc, nan Anötö gēlic gitôm gēn sac sambuc.”

Yisu puc Anötö ndē yomsu don

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Anötö kēn Moses ndē yomsu ti propet si yom bu lau sēnkuc e Jon, Ngac Kēku Lau-nga hōc asê. Tēn Jon ndē tēm ma meñ, nan lau sēhoc nawaê asê pi Anötö ndē gōliñ. Ma lau daēsam sēkôm mwasac bu sēsōc Anötö ndē gōliñ napu. ¹⁷ Gitôm bu undambē ti nom oc niñga, tigen gitôm dom bu Moses ndē yomsu nalhô atēc dan niñga. ¹⁸ Ngac dan bu hu nawhē siñ ma nem awhē wakuc, nan kôm mētē mockaiñ-nga yēc Anötö anğô-nga. Ma ngac nan gēm awhē nan hu ndē akweñ siñ, nan kôm mētē mockaiñ-nga bocdinañ.”

Ngac ti lēlôm lu Lasarus

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Ngac ti lēlôm dan mbo, nan sōc nakwē nayham ma po dau sa na gēn nayham-nayham tōm bēc hon. ²⁰ Ma yēc in ndē andu namakê, ngac nalôm sawa dan ndōc, nan ndē naē Lasarus. Gamboc daēsam sem in namlic ahuc, ²¹ ma giam sēmeñ ma sēndambwē gamboc dau. In gēn yō in, dec in takwē

bu neñ gēn napopoc nan peñ akēn ngac ti lēlôm ndē tebo, magoc mba. ²² Tēn bēc dan ngac nalôm sawa dinañ mbac ndu, ma anela sēkōc in sa gi ndōc undambē whiñ Abraham. Ma ngac ti lēlôm mbac ndu bocdinañ, ma lau sēnsuhun in. ²³ In sip lambwam gi ma kēsahē nandē atu, dec hōc tandō sa pi undambē, ma gēlic Abraham yēc ahē, ma Lasarus ndōc whiñ in. ²⁴ Goc in ta yom tēn in ma sôm, ‘Abañ Abraham, tamwalô aō! Êmkiñ Lasarus bu kēn amba-atu sip bu ndi, ma meñ kēn pi aō êmbalañ. Ya dindec kôm aō namlic nandē atu.’ ²⁵ Tigen Abraham ô yom ma sôm, ‘Aneñ balê, gauc nem ndoc am mbo tamli, nan am tap gēn nayham-nayham daēsam sa, magoc Lasarus mbo sac napañ. Kwahic dec in mbo nayham, ma am tap nandē atu sa. ²⁶ Ma gēn dan tiyham. Yēc hēclu nalhu, Anötö kēn nasawa atu dan, dec oc tōm dom bu lau sētēn am sēloc. Ma gitôm dom bu mac nem dan lom tēn yac meñ.’ ²⁷ Goc ngac dau sôm, ‘Bocdinañ aō wateñ am abañ, êmkiñ Lasarus tēn aō damañ ndē andu ndi, ²⁸ ma kēn puc aneñ asidōwai amanñan, bu sēnem dau kwi tu bu sēmeñ ma sēhōc nandē yēc gameñ dindec dom.’ ²⁹ Magoc Abraham sôm, ‘Moses ma Propet si yom yēc bu kēn puc nac. Am nem asidōwai bu sēkēn danğa nac si yom, dec oc tōm bu sēnem dau kwi.’ ³⁰ Ma ngac dau sôm, ‘Mba, abañ Abraham! Lau batē si ngac dan bu mbu tēn nac ndi, dec nac oc sēkac si nalôm kwi.’ ³¹ Ma Abraham sôm, ‘Nac bu sēkēn whiñ yom nan Moses ma lau propet sēto, nan dom, dec nac oc sēkēn whiñ ngac nan tisa akēn lau batē-nga, nan dom.’”

17

Yisu ndē yom natô

(Mat 18:6-7; Mak 9:42-48)

¹ Yisu sôm tēn in ndē ngacsēnōmi, “Gēn lētôm-nga oc sēmeñ sēhōc asê. Tigen namalac asa nan bu kōc gēn lētôm-nga dan meñ, nan oc tap Anötö ndē matōc sa. Oyaê. ² Oc nayham bu dasō hoc atu dan pi in kachu, ma tambaliñ in sip gwēc ndi. Ma bocdinañ oc tōm dom bu in

êntôm aneñ lau saun si dan bu kôm mêê sac, ma tiñambu tap Anötö ndê matôc sa.

³ “Bocdinañ ayob daôm ñapep! Am nem asidôwa dan bu kôm sac, nañ goc hec yom in. Ma in bu nem dau kwi, goc suc in ndê sac kwi. ⁴ In bu kôm sac têt am tidim 7 têt acsalô tigen, magoc tiñambu kac ndê ñalôm kwi ma ndac am bu suc in ndê sac kwi, nañ dec am suc in ndê sac kwi mañ.”

⁵ Ma lau aposel sêsôm têt Pômdau, “Nem yac sa bu akêt whin ñaŋga.” ⁶ Goc in ô yom ma sôm, “Mac nem akêt whin bu gêt saun andô nditôm soc ñamatu saun dan, dec oc tôm bu mac asôm têt a atu dindec bu, ‘Puc daôm sa, ma sa ndi lhac gwêc ñagapon,’ ma a dau oc danğa wambu mac.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Akôc gauc pi ñgac akiñ nañ gic nom me yob domba, ma mbu têt ñadau ndê andu têt telha. In ndê ñadau oc sôm têt in bu, ‘Mweñ ñagahô, ndôc sic ma neñ gêt,’ a? ⁸ Mba, in oc sôm, ‘Sôc ñakwê sakiñ-nga sa, ma êmasañ gêt bu wanen, ma nem akiñ aô e aô wanen ti wanôm gêt pacndê. Goc tiñambu am daôm neñ ti nôm gêt.’ ⁹ Ma ñadau oc nem danğa ñgac akiñ dau bu in danğa wambu in ndê yom, a? Mba! ¹⁰ Ma mac bocdinañ, têt ndoc mac akôm gêt hoñ nañ Anötö gic atu mac, nañ asôm, ‘Yac lau akiñ ñambwa. Yac akôm gêt nañ gic yac ñawaê en.’ ”

Yisu kôm lau 10 ti gêmbac leprasi ñayham sa

¹¹ Yisu kêsêlên hêganôn malac Jerusalem gi, ma mbo señ nañ yêc gameñ Samaria ti Galili-nga ñabatin. ¹² In hôc asê malac dan, ma tap laungac 10 ti gêmbac leprasi sa yêc malac dau ñamakê. Nac sêlhac ahê, ¹³ ma sêta in ña awha atu bocdec bu, “Ñadau Yisu, tamwalô yac!” ¹⁴ Yisu tahê ñac ma sôm, “Andi, ma atôc daôm têt lau dabunsigna.” Ma têt ndoc ñac sêlhô s i, nañ sêlic bu ñac si ñamlic ñawasi sa. ¹⁵ Nac si dan gêlic bu in ñayham sa su, dec gic hu kêtin Anötö ña awha atu, ma kac dau kwi ma mbu têt Yisu gi. ¹⁶ Nğac dau in ñgac gameñ Samaria-nga, ma in hu dau sip

nom yêc Yisu gahi-nga, ma gêm danğa in. ¹⁷ Ma Yisu sôm, “Bocke? Mac lau 10 hoñ ñamlic ñayham sa, me? Bocdinañ dec lau 9 sêmbo nde? ¹⁸ Am ñgac Israel-nga dom, magoc am ñgac tigen dec mbu mweñ ma kêtin Anötö.” ¹⁹ Ma Yisu sôm têt in, “Tisa, ma lhô ndi. Am nem kêt whin kôm am ñayham sa.”

Anötö ndê gôlin ñapuc

²⁰ Têt bêt dan lau Palêsai sêndac Yisu pi ndoc bocke Anötö ndê gôlin oc meñ sa tiawê yêc nom. Ma Yisu sôm, “Têt ndoc Anötö ndê gôlin meñ sa tiawê, nañ oc tôm dom bu mac alic gêt dan tu kêt puc mac-nga. ²¹ Ma oc tôm dom bu lau sêsôm, ‘Alic gêt dau kelec,’ me ‘Gêt dau kêlê.’ Mba! Anötö ndê gôlin meñ sa su, ma yêc mac ñalôm.”

Yisu ndê bêt mbu meñ-nga

(Mat 24:37-44)

²² Ma in sôm têt in ndê ñgac-sêñomi, “Têm oc meñ sa, nañ mac tamkwê bu alic ñamalac ndê Atu mbu meñ ma mbo whin mac tiyham, magoc mac oc alic in dom. ²³ Lau oc sêñsau bu in mbu meñ su, ma sêsôm in mbo gameñ bocdê, me gameñ bocdec. Magoc anğô ñac si yom dau dom, ma anğuc ñac dom. ²⁴ Bu têt ndoc ñamalac ndê Atu mbu meñ, nañ in oc hôc asê ñagahô gitôm sickac hep tigen ma umbon ñasawa sambuc ñawê sa. ²⁵ Tigen gêt ñamata-nga in oc hôc ñandê atu ma lau têt dindec-nga oc sêtec in.

²⁶ “Têm nañ ñamalac ndê Atu oc mbu meñ, nañ lau oc sêmbo tôm sêmbo têt Noa ndê têt. ²⁷ Têt ndoc dinañ lau señ gêt ti sênôm gêt, ma laungac ti lauwhê sem dau e Noa sôc wañ gi. Goc bu atu sun ma señ ñac hoñ su sinğa. ²⁸ Ma oc kain tigen tôm Lot ndê têt, nañ lau señ ti sênôm gêt, semlhi gêt ti sêkêt gêt bu lau semlhi, sêsô gêt ñawhê ma sêkwê andu. ²⁹ Magoc têt bêt Lot hu malac Sodom sin, nañ ya ti ñsolpa peñ sip akêt undambê ma señ lau Sodom-nga hoñ su. ³⁰ Ma lau oc sêmbo ñalên tigen dinañ têt bêt nañ ñamalac ndê Atu mbu meñ ma hoc dau asê. ³¹ Têt bêt dinañ, oc tôm dom bu lau nañ sêndôc andu ñasactô,

nañ sêsôc andu ñalôm sêndi bu sêkôc gêñ dañ. Ma ñalên tigen, oc tôm dom bu lau nañ sêmbo ôm, nañ sêkac dau kwi bu sêkôc si gêñ dañ. ³² Gauc nem gêñ nañ hóc asê Lot ndê awhê! ³³ Asa nañ tac whiñ bu sap gêñ nom-nga dôn ñapan tu mbo tali-nga, nañ oc niñga. Magoc asa nañ hu siñ tu êñkuc aö-nga, nañ oc niñga dom. ³⁴ Aö wasôm têt mac, têt béc nañ Ñamalac ndê Atu mbu meñ, nañ ñamalac lu oc sêyêc andu dañ, ma Anötö oc kôc iñlu si dañ, ma hu dañ siñ. ³⁵⁻³⁶ Ma awhê lu oc sêndê gêñ sêmbo, ma Anötö oc kôc dañ, ma hu dañ siñ.” ³⁷ Yisu ndê ñgacsêñomi sêñgô yom dau su, goc sêndac iñ, “Pômdau, gêñ dinañ oc hóc asê yêc nde?” Ma Yisu sôm, “Yac bu dalic macmpon sêñgihi sêmbo, nañ tanyalê bu gêñ mbôp dañ yêc.”

18

Yom gôliñ pi lêt daten mbec-nga

¹ Ma Yisu sôm yom gôliñ dañ têt iñ ndê ñgac-sêñomi, ma kêdôhôn ñac bu sêteñ mbec tôm béc hon, ma takwê bu sêtap ñandô sa ma sêhu siñ dom. ² Iñ sôm, “Ñgac êmatôc yom-nga dañ mbo malac atu dañ. Iñ töc Anötö dom, ma toc ñamalac dañ sa dom. ³ Ma awhê sawa dañ ndöc malac dinañ, ma iñ têt ñgac êmatôc yom-nga dau gi ñapan, ma sôm, ‘Ñamalac dañ kêt ñawapac têt aö. Nem aö sa ma êmatôc alu mba yom.’ ⁴ Iñ ndac tidim daêsam magoc ñgac dau tec bu nem iñ sa e tiñambu iñ sôm têt dau, ‘Aö gatöc Anötö dom, ma gatoc ñamalac sa dom, ⁵ tigen awhê sawa dindéc ndac aö ñapan, ma bocdinañ aö wanem iñ sa ma wamatôc iñ ndê yom. Aö bu wakôm dom, dec iñ oc meñ ñapan e kôm aö lic kam sa.’ ”

⁶ Ma Pômdau sôm têt ndê ñgac-sêñomi, “Ñgac êmatôc yom-nga dau iñ ñgac gitêt dom, magoc iñ sôm bu nem awhê sawa dinañ sa. ⁷ Mac lau nañ Anötö kêyalin mac sa ati iñ ndê, nañ aten mbec têt iñ acsalô ti ôbwêc, mac gauc gêm sake? Anötö oc tec bu ñgô mac nem mbec ma nem mac sa, a? ⁸ Mba! Aö wasôm têt mac bu iñ oc nem mac sa ñagahô. Tigen,

têt ndoc Ñamalac ndê Atu mbu meñ, nañ iñ oc tap lau ñatô sa, nañ sêsap si sêkên whiñ iñ-nga dôn sêmbo, me mba?”

Yom gôliñ pi Palêsai ma ñgac kôc takis-nga dañ

⁹ Yisu kêyalê bu lau ñatô nañ sêkên danga iñ, nañ sêtoc dau sa bu lau gitêt ma sêpu lau ñatô. Bocdinañ iñ sôm yom gôliñ dañ bocdec bu. ¹⁰ “Ñgac lu sêtêt lôm dabuñ si, bu sêteñ mbec. Iñlu si dañ iñ Palêsai, ma ñgac dañ iñ ñgac kôc takis-nga. ¹¹ Palêsai dau tisa kalhac, ma têt mbec tu dau-nga bocdec bu, ‘Anötö, aö wanem danje am bu aö gatôm lau ñatô nañ lau sac, nañ dom. Aö gatôm lau kañ dom, me lau nañ sêkôm mêtê sac me mêtê mockain-nga dom. Ma yomandô, aö gatôm ñgac kôc takis-nga dindê dom. ¹² Yêc wake hon ñalôm aö gahu gêñ danen-nga siñ tidim lu tu gauc nem am-nga. Aö gawhê neñ awa ti wapa hon kôc gi toñ amanlu, ma gakêt toñ dañ ti da têt am.’ ¹³ Palêsai têt mbec bocdinañ, tigen ñgac kôc takis-nga kalhac ahê. Iñ hóc tandô sa têt undambê dom, magoc wec ti ñalôm ñawapac ma têt mbec bocdec bu, ‘Anötö, tamwalô aö ñgac sac dec.’ ” ¹⁴ Goc Yisu sôm, “Aö wasôm têt mac bu Anötö gêlic ñgac kôc takis-nga dinañ ti ñgac gitêt, ma Palêsai dinañ mba. Ñahu bu asa nañ po dau ndê waê sa, nañ Anötö oc êngwiniñ iñ, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc iñ sa.”

Yisu gêm mbec balêkoc sauñ (Mat 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Têt béc dañ lau sêkôc si balêkoc sauñ sêtêt Yisu sêmen, bu iñ kêt amba sac ñac. Iñ ndê ñgac-sêñomi sêlic e sêsôm dinda ti dambai. ¹⁶ Tigen Yisu mbwêc ñac sêmen ma sôm, “Atec balêkoc dinañ sêtêt aö sêmen, ma alhac ñac ahuc dom. Bu Anötö ndê gôliñ gic lau nañ sêtôm balêkoc sauñ-sauñ dindéc, nañ ñawaê. ¹⁷ Aö wasôm yom ñandô têt mac, bu asa nañ bu sôc Anötö ndê gôliñ ñapu nditôm balêkoc sauñ dañ dom, nañ oc nditôm dom bu sôc ndi.”

Ñgac bata ti lêtôm (Mat 19:16-22; Mak 10:17-22)

¹⁸ Ma ngac bata Israel-nga dan ndac Yisu, “Kêdôhôngwaga nayham, aô wakôm sake, dec tiñambu Anötö oc kôc aô sa wambo tanli yêc undambê?” ¹⁹ Ma Yisu sôm, “Tu sake-nga am sam aô bu nayham? Anötö tawasê in nayham.” ²⁰ Am kêyalê Moses ndê yomsu, ‘*Kôm gêñ mockaiñ-nga dom. Ndic ñamalac ndu dom. Nem kan gêñ dom. Sôm yom tasan pi lau dom,*’ ma ‘*Toc damam lu dinam sa.*’” ²¹ Ma ngac dau sôm, “Aô kakuc yomsu hon dinan têt ndoc aô gambo balê napan e kwahic dec.” ²² Yisu ngô yom dinan ma sôm têt in, “Am ponda gêñ tigen. Kên am nem wapa hon têt lau sênemlihi, ma ndic sam ña-awa têt lau ñalôm sawa. Ma bocdinan am nem awa ñandô oc yêc undambê. Ma tiñambu mwen ma êmkuc aô.” ²³ Magoc ngac dau ngô Yisu ndê yom e ñalôm ñawapac, ñahu bu in ngac ti wapa daêsam.

Puc pi awa ti wapa

(Mat 19:23-30; Mak 10:23-31)

²⁴ Yisu tahê in ma sôm, “Lau ti lêlôm si awa ti wapa kalhac ñac ahuc e gitôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu ñagahô. ²⁵ Bôc atu dan gitôm kamel, oc tôm bu sôc so ñalásê ñagahô hóc gêlêc ngac ti lêlôm dan bu sôc Anötö ndê gôlin ñapu su.” ²⁶ Lau nan sêngô yom dau sêsôm, “Bu bocdinan dec asa oc tôm bu tap Anötö ndê mwasin nem lau si-nga sa? Oc ñawapac atu!” ²⁷ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Gên nan ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nan Anötö gitôm bu kôm.”

²⁸ Ma Pita sôm têt in, “Yac oc bocke? Yac ahu mba andu ti gên hon sin tu ankc am-nga.” ²⁹ Ma Yisu sôm têt in, “Aô wasôm yom ñandô têt mac bu asa nan bu hu andu, me awhê, me asidôwai, me damba lu dinda, me balêkoc sin tu ênkuc aô-nga, ³⁰ nan Anötö oc kên gêñ kain dinan daêsam têt in ô, têt têt in mbo nom. Ma têt têt ñambu-nga, Anötö oc kôc in sa ma kên in ndoc tali napan yêc undambê.”

Yisu sôm tiyham bu in oc mbac ndu

(Mat 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Yisu kôc ngacsênomi 12 sa sêsa si sêmbo dau-nga, ma sôm têt ñac

bu, “Kwahic dec yac bu dapi Jerusalem dandi, ma gêñ hon nan lau propet sêto pi ñamalac ndê Atu, nan oc ñandô sa. ³² Lau oc sêkên in sip lau Rom-nga amba, ma ñac oc sêsu in susu, sêkôm in ñayom, sêhê gasôp pi in, sêtap in, ma sêndic in ndu. ³³ Magoc in oc tisa tiyham têt bêt titô-nga.” ³⁴ Tigen ñac sênjalê yom dau ñahu dom. Ñahu yêc sin dau têt ñac, ma ñac si gauc sa pi Yisu ndê yom dau dom.

Yisu kôm ngac tapec tandô po asê

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Yisu ma lau nan sênkc in sênjêlên e sêsun sa malac Jeriko. Ma yêc sên ñamakê ngac tapec dan ndoc ma têt gêñ. ³⁶ Ngac dau ngô bu lau daêsam sênjêlên sêmbo sên, goc ndac gêñ dau ñahu. ³⁷ Ma lau sêsôm têt in bu Yisu Nasaret-nga kêsêlên mbo sên men. ³⁸ Goc in mbwêc, “Yisu, †Dawid ndê Atu, tamwalô aô!” ³⁹ Lau nan sênjêlên sêmun Yisu sêhec yom ngac tapec dau, ma sêsôm têt in bu nem dôñ. Magoc in mbwêc ti ñanga, “Dawid ndê Atu, tamwalô aô!” ⁴⁰ Yisu kwê dôñ kalhac, ma sôm têt lau bu sêkôc ngac dau sêtên in sêmên. Ma têt ndoc in tigasuc Yisu, nan Yisu ndac in, ⁴¹ “Am tac whin bu aô wakôm sake têt am?” Ma in sôm, “Pômdau, aô tac whin bu tanôn nayham sa.” ⁴² Goc Yisu sôm têt in, “Tanôm nayham sa! Am nem kên whin kôm am nayham sa.” ⁴³ Ma ñagahô en in tandô nayham sa, ma in kêkuc Yisu ma kêpin Anötö. Ma lau hon nan sêlic gên dinan, nan sêmpin Anötö bocdinan.

19

Yisu lu Sakias

¹ Yisu sôc malac Jeriko gi, ma bu ênjêlên gacgen sa ndi. ² Ma ngac dan mbo, nan sêsam in ndê ñaê bu Sakias. In ngac bata kôc takis-nga, ma in dau ndê mone daêsam. ³ In tac whin bu lic Yisu pi ñandô, magoc in gitôm dom, bu in ngac apê, ma lau daêsam sênghihi Yisu ahuc. ⁴ Tu dinan-nga in kêtî mun gi, ma pi a kin dan, bu lic Yisu nan kêsêlên mbo sên men. ⁵ Têt ndoc Yisu hóc asê a dinan ñapu, nan tatic ma sôm têt in, “Sakias, sip mwen ñagahô! Acsalô dec

aö wambo am nem andu wawhiñ am.”
 6 Goc ñagahô Sakias sip nom ma kôc Yisu sa ti atac ñayham, ma sêtên in ndê andu si. 7 Magoc lau hoñ nañ sêlic gêñ dau sêtucdiñ ma sêsôm, “Yisu bu ndic ñgac sac dañ kêsi!”

8 Têñ ndoc sêmbo Sakias ndê andu, nañ ñgac dau tisa ma sôm têñ Yisu, “Pômdau lic! Kwahic dec aö wawhê aneñ wapa hoñ kôc ndi toñ lu, ma wakêñ toñ dañ têñ lau ñalôm sawa. Ma lau nañ aö kasau ñac ma gakôc ñac si mone, nañ aö waö mone dau tidim hale têñ ñac.” 9 Dec Yisu sôm, “Acsalô lec Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ñga meñ pi lau andu dindec-ñga. Bu ñgac dindec in Abraham ndê apañgac dañ whiñ. 10 Ñamalac ndê Atu meñ bu êñsalê lau nañ sinğa su, ma bu nem ñac si.”

*Yom gôliñ pi mone gol
(Mat 25:14-30)*

11 Lau nañ sêñgô Yisu ndê yom dinan, nañ sêlic bu in suñ sa têñ Jerusalem, ma sêkêñ bata bu têñ ndoc in hôc asê, nañ Anötö ndê gôliñ oc meñ sa tiawê, ma Yisu oc ti lau Israel-ñga si kiñ. Bocdinan Yisu gic hu sôm yom gôliñ dañ têñ ñac. 12 In sôm, “Ñgac ti waê atu dañ kêmasañ dau bu têñ gameñ baliñ dañ ndi, bu yêc dindê kiñ atu oc kêñ ñaclai têñ in bu nem gôliñ lau yêc in dau ndê gameñ. Ma tiñambu in oc mbu meñ. 13 Boc-dinan in kêgalêm in ndê lau akiñ amanlu sa, ma kêñ mone gol dañ nañ sêsam bu ‘maina’ têñ ñac tôm gi.* Ma in sôm têñ ñac, ‘Akôc mone dec sa, ma akôm gwelen pi e nditôm aö wambu wameñ.’ 14 Magoc in ndê lau sêtec in, ma sêkêñ lau aheñ-ñga ñatô sêñkuc in bu sêsôm têñ kiñ atu bu, ‘Yac atec ñgac dec bu nem gôliñ yac.’ 15 Magoc kiñ atu ngô ñac si yom dom ma kêñ ñaclai têñ ñgac dau bu nem gôliñ lau, goc in mbu têñ in ndê gameñ gi. In hôc asê su, goc kêñ yom bu in ndê lau akiñ nañ in kêñ mone têñ ñac, nañ sêtên in sêndi. In bu lic ñac sêkôm gwelen bocke pi mone dau.

16 “Ñgac akiñ ñamata-ñga meñ ma sôm, ‘Aneñ ñadau, aö gakôm gwelen pi am nem mone tigen, ma gatap mone amanlu tiyham sa.’ 17 Ma ñadau sôm, ‘Aneñ ñgac akiñ, am kôm ñayham! Am yob gêñ saun dindec ñapep, ma kwahic dec aö wakêñ am nem gôliñ malac amanlu.’

18 “Ma ñgac tilu-ñga meñ ma sôm, ‘Ñadau, aö gakôm gwelen pi am nem mone tigen, ma gatap mone amanlan tiyham sa.’ 19 Ma ñadau sôm têñ in, ‘Kwahic dec aö wakêñ am nem gôliñ malac amanlan.’

20 “Ma lau akiñ dau si dañ meñ ma sôm, ‘Ñadau, am nem mone gol tigen kelec. Aö kapañ si ñapep. 21 Aö gatöc am, bu am ñgac lêlê-ñga dom. Am kêñ batam bu kôc gêñ ñandô yêc lau nañ am kêñ gêñ têñ ñac dom. Ma am gic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ am sô gêñ ñawhê dom.’ 22 Goc ñadau sôm têñ in, ‘Am ñgac akiñ sac! Aö wamatôc am wanukuc yom nañ am daôm sôm. Am kêyalê bu aö ñgac lêlê-ñga dom, ma bu aö gakêñ batan bu wakôc gêñ yêc lau nañ aö gakêñ gêñ têñ ñac dom, ma bu wandic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ gasô gêñ dom. 23 Tu sake-ñga am kôm gwelen pi aneñ mone dom? Oc tôm bu am kêñ aneñ mone têñ lau sêyob mone-ñga bu sêyob e aö wambu wameñ, dec oc tôm bu sêkêñ mone ñagec sac mone dau ñahô ma aö wakôc hoñ sa.’

24 “Ma in sôm têñ lau nañ sêlhac sêmpin, ‘Akôc in ndê mone tigen dinan su, ma akêñ têñ ñgac akiñ nañ kôc mone amanlu.’ 25 Magoc ñac sêsôm, ‘Ñadau, in kôc mone amanlu su!’ 26 Goc ñadau sôm, ‘Aö wasôm têñ mac bu asa nañ yob gêñ nañ aö gakêñ sip in amba, nañ ñapep, nañ wakêñ gêñ ñatô tiyham têñ in whiñ. Tigen asa nañ yob ndê gêñ ñapep dom, nañ aö wakôc in ndê gêñ hoñ su. 27 Ma añgô! Aneñ ñacyo nañ sêtec bu aö wanem gôliñ ñac, nañ akôc ñac sêmeñ, ma andic ñac ndu yêc aö añôñ-ñga.’ ”

*Yisu hôc asê Jerusalem
(Mat 21:1-9; Mak 11:1-10; Jon 12:12-15)*

* 19:13 Maina tigen gitôm †denarii 100, nañ gitôm ñaôli gwelen bêc 100-ñga.

²⁸ Yisu sôm yom dinaŋ su, ma kêsêlêŋ hêganônŋ Jerusalem gi, ma inŋ ndê sêŋomi sêŋkuc inŋ. ²⁹ Inŋ kêsêlêŋ gi e kêpiŋ malac lu naŋ sêsam bu Betpagi ma Betani, malac lu naŋ sêyêc Lôc Olib. Ma inŋ kêkiŋ ndê ŋgacsêŋom lu ³⁰ ma sôm têtŋ inŋlu, “Asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap doŋki daŋ sa, naŋ sêsô dônŋ kalhac. Inŋ doŋki ŋatu wakuc, naŋ ŋamalac daŋ ndöc ŋahô muŋ su dom. Aŋgapwêc su ma akôc sa amêŋ. ³¹ Ma lau bu sêndac amlu bu bocke ma amlu bu aŋgapwêc inŋ su, goc asôm têtŋ ŋac bu, ‘Pômdau tac whiŋ bu doŋki dindêc nem inŋ sa.’ ” ³² Boc-dinaŋ ŋac lu dinaŋ sêsôc malac dau si, ma sêtap doŋki dau sa tôm Yisu sôm. ³³ Sêŋgapwêc doŋki sêmbo, ma ŋadaui sêndac inŋlu bu, “Amlu aŋgapwêc inŋ tu sake-ŋga?” ³⁴ Ma sêsôm, “Pômdau tac whiŋ bu doŋki dindêc nem inŋ sa.”

³⁵ Inŋlu sêwê doŋki dau sêtêŋ Yisu si, ma sêkêŋ ŋac si ŋakwê awê-ŋga sac doŋki, ma sêkêŋ inŋ pi gi ndöc ŋahô. ³⁶ Yisu ndöc doŋki ma kêsêlêŋ gi, ma lau sêhê si ŋakwê yêc seŋ. ³⁷ Inŋ kêsêlêŋ gi e hêc asê gameŋ naŋ seŋ sip akêŋ Lôc Olib, goc sêŋomi toŋ atu naŋ sêŋkuc inŋ, naŋ sêmbwêc ti atac ŋayham atu, ma sêmpinŋ Anötö pi gêŋ dalô naŋ sêlic. ³⁸ Sêsôm, “Anötö nem mbec kiŋ naŋ meŋ gêm Pômdau aŋgô. Yom malô yêc undambê, ma Anötö ndê waê sa yêc lôlôc!”

³⁹ Palêsai ŋatô sêmbo sêwhiŋ lau daêsam dinaŋ, ma sêsôm têtŋ Yisu, “Kêdôhônŋwaga, hec yom am nem sêŋomi, bu ŋac si yom so.” ⁴⁰ Ma Yisu sôm têtŋ ŋac, “Aŋgô! Sêŋomi bu sênem dônŋ, goc hoc dindêc oc sêmbwêc asê!”

⁴¹ Yisu kêsêlêŋ gi e hêc tandô sa pi malac atu Jerusalem, dec taŋ pi malac dau. ⁴² Inŋ sôm, “Tôm ŋasawa baliŋ su e meŋ têtŋ acsalô lec aô tac whiŋ bu mac lau Jerusalem-ŋga aŋyalê lêtŋ naŋ oc tôm bu kêŋ mac ambo ti atac malô. Tigeŋ mac nem ŋalôm ŋadandi ma kwahic dec lêtŋ dau yêc siŋ dau têtŋ mac. ⁴³ Têm oc meŋ sa, naŋ nem ŋacyo oc sêŋgihi mac ahuc ma sêŋgili tunbôm ma sêsôc nem malac sêloc. ⁴⁴ Ŋac oc sêndic mac ti nem balêkoc hoŋ ndu, m a sêseŋ malac

dindêc su e hoc daŋ ndöc hoc daŋ ŋahô tiyham dom. Ŋac oc sêkôm bocdinaŋ, ŋahu bu Anötö têtŋ mac meŋ bu nem mac sa, magoc mac aŋyalê dom.”

Yisu soc lau su yêc lôm dabuŋ
(*Mat 21:12-17; Mak 11:15-17*)

⁴⁵ Têtŋ ndoc Yisu hêc asê Jerusalem, naŋ inŋ kêsêlêŋ gi e sêc lôm dabuŋ ŋabatêmdö gi. Ma inŋ soc lau naŋ sêkêŋ gêŋ bu lau sênemlihi, naŋ sêsa awê. ⁴⁶ Inŋ sôm têtŋ ŋac, “Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, ‘Aneŋ andu gic waê bu lau sêteŋ mbec sêmbo-ŋga,’ magoc mac akôm Anötö ndê andu ti lau kaŋ si gameŋ.”

⁴⁷ Tôm bêc hoŋ inŋ kêdôhônŋ lau mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö. Ma dabuŋsiga atu-tu ti lau †Skraib naŋ sêndôhônŋ yomsu, ma lau bata Israel-ŋga sêŋsalê lêtŋ bu sêndic inŋ ndu. ⁴⁸ Magoc sêtap lêtŋ daŋ sa dom, bu lau hoŋ atac whiŋ bu sêŋgô inŋ ndê yom, ma sêsap inŋ dônŋ ŋapaŋ.

20

Gêndac pi Yisu ndê ŋaclai ŋahu
(*Mat 21:23-27; Mak 11:27-33*)

¹ Têtŋ têtŋ dinaŋ Yisu kêdôhônŋ lau, ma gêm mêtê pi ŋawaê ŋayham mbo lôm dabuŋ. Ma dabuŋsiga atu-tu ti lau Skraib ma lau bata Israel-ŋga sêtêŋ inŋ si, ² ma sêsôm, “Sôm têtŋ yac. Am kôc ŋaclai yêc nde, bu kôm gêŋ hoŋ naŋ am kôm? Asa kêŋ têtŋ am?” ³ Ma inŋ sôm, “Gêŋ ŋamata-ŋga aô bu wakêŋ gêndac daŋ têtŋ mac. Asôm têtŋ aô, ⁴ asa kêŋ ŋaclai têtŋ Jon dec inŋ kêku lau? Anötö kêŋ ŋaclai têtŋ inŋ, me mba?”

⁵ Ŋac sem yomgalôm têtŋ dau pi Yisu ndê gêndac ma sêsôm, “Yac bu dasôm bu, ‘Anötö kêŋ ŋaclai têtŋ Jon,’ dec inŋ oc ndac yac, ‘Tu sake-ŋga mac akêŋ whiŋ Jon dom?’ ⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon kêku lau kêkuc ŋamalac nom-ŋga si gauc ŋambwa, dec lau hoŋ oc sêtuc yac ŋa hoc dambac ndu, bu ŋac sêlic Jon bu Anötö ndê propet daŋ.” ⁷ Bocdinaŋ sêsôm têtŋ Yisu bu sêŋyalê Jon ndê ŋaclai ŋahu dom. ⁸ Ma Yisu sôm têtŋ ŋac, “Ma bocdinaŋ aô wasôm aneŋ ŋaclai ŋahu asê têtŋ mac dom.”

*Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-nga
(Mat 21:33-46; Mak 12:1-12)*

⁹ Ma Yisu sôm yom gôlinj danj têtj lau dau bocdec bu, “Ngac danj sô ôm wain-nga danj, ma kêtj têtj lau natô bu sêyob. Goc inj têtj gamej danj gi ma mbo nasawa baliñ. ¹⁰ Têtj ndoc sêhoñ wain nandô sa-nga, inj kêkinj ngac akiñ danj têtj lau nanj sêyob inj ndê ôm, nanj gi, bu sêkêtj wain nandô natô têtj inj. Tigenj nac sic inj, ma sêkêtj inj kôlhô amba sawa gi. ¹¹ Goc nãdau kêkinj ngac akiñ danj tiyham, magoc nac sic inj ma sêkôm mêtê sac têtj inj, ma sêkêtj inj kôlhô amba sawa gi. ¹² Ma inj kêkinj ngac titô-nga têtj nac gi, magoc nac sic inj basô, ma sêmasuc inj sa awê gi. ¹³ Goc ôm wain-nga nãdau sôm, ‘Aô wakôm sake? Aô wanjinj anej balê, nanj aô atac whinj inj ndu andô. Mboe nac oc sêtoc inj sa.’ ¹⁴ Tigenj têtj têtj lau sêyob ôm-nga sêlic nãdau ndê atu kêsêlêtj meñ, nanj sêsôm têtj dandi, ‘Nãdau ndê atungac dê oc wêkainj ôm dindec. Dandic inj ndu ma dakôc ôm dindec su ti yac neñ.’ ¹⁵ Ma sêmasuc inj yêc ôm wain-nga, ma sic inj ndu.”

Ma Yisu ndac, “Mac gauc gêm bu ôm nãdau oc kôm sake têtj nac? ¹⁶ Inj oc meñ ma ndic lau sêyob ôm-nga ndu, ma kêtj ndê ôm têtj lau natô sêyob.” Lau nanj sêngô yom dinanj sêsôm, “Mba! Bocdinañ dom!” ¹⁷ Magoc Yisu tahê nac ma sôm, “Gauc nem yom nanj sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc nanj lau sêkwê andu-nga sêtêc, nanj kwahic ti hoc namata-nga yêc andu dau.’ Mac anyalê yom dau nahu, me mba? ¹⁸ Lau hoñ nanj sêtinj gahi pi hoc dinanj e sêpeñ, nanj oc sêninga, ma hoc dau bu peñ pi namalac danj, dec oc sec inj popoc.”

¹⁹ Lau Skraib ti dabunsigna atu-tu sênyalê bu Yisu ndê yom gôlinj dinanj hêganônj nac, dec nac atac whinj bu sêkôc inj dôñ nagahô enj. Magoc nac sêtôc lau nanj sêmbo sêwhinj inj, dec sêkôm dom.

*Lau bu sêtim Yisu pi yom takis-nga
(Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Ma lau bata Israel-nga dinanj tatinj Yisu nãpêp, ma sêkêtj lau natô bu sêtinj inj. Lau sêtinj Yisu-nga dinanj sênsau bu nac tac whinj bu sêngô inj ndê yom. Tigenj

sêkêtj danja bu mboe sêngô inj sôm yom so danj, dec nac oc sêkêtj inj sip gôlinjwaga Rom-nga ndê amba, bu êmatôc inj. ²¹ Ma nac sêsôm têtj inj bu, “Kêdôhônjwaga, yac anyalê bu am sôm yom ma kêdôhônj lau nalêtj gitêtj. Am toc lau hoñ sa nalêtj tigenj, ma kêdôhônj Anötô ndê lêtj têtj lau kékuc yom nandô. ²² Kwahic dec yac bu andac am bu inj solop bu yac dakêtj takis têtj Sisa, me mba?”

²³ Yisu kêyalê bu nac gauc gêm bu sêtinj inj, dec sôm têtj nac, ²⁴ “Atôc mone silba danj têtj aô.” Ma inj ndac, “Asa ndê nagatu ti naê yêc mone dindec?” ²⁵ Ma nac sêsôm, “Sisa ndê.” Goc Yisu sôm têtj nac, “Bocdinañ atoc Sisa sa na gêtj nanj gic inj nãwaê, ma atoc Anötô sa na gêtj nanj gic inj nãwaê.”

²⁶ Nalêtj dinanj nac sênsahê bu sêtinj inj bu sôm yom so danj yêc lau hoñ angô-nga, magoc sêtôm dom. Sêhêdaê tu inj ndê yom ti gauc-nga, ma nac si yom mba bu sêsôm ô.

*Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa
akêtj lau batê-nga
(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)*

²⁷ Têtj dinanj lau †Sadiusi natô sêtinj Yisu si. Nac lau Israel-nga si tonj danj, nanj sêkêtj whinj bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. Ma nac sêkêtj gêndac danj têtj Yisu bocdec bu, ²⁸ “Kêdôhônjwaga, Moses to yac neñ yomsu danj bocdec bu. Ngac danj bu ndê dôwa nem awhê sa ma bu mbac ndu ma balêkoc mbasi, nanj ngac dau oc nem dôwa ndê awhê sawa, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-nga. ²⁹ Têtj têtj danj, asidôwai 7 sêmbo. Ngac namata-nga gêm awhê sa, magoc inj mbac ndu ma inj ndê balêkoc mba. ³⁰⁻³¹ Ma ngac tilu-nga gêm awhê sawa dau, tigenj mbac ndu ma balêkoc mba. Nalêtj tigenj ngac titô-nga e têtj ngac ti-7-nga hoñ sem awhê sawa dau magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. ³² Ma tinambu awhê dau mbac ndu. ³³ Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tôm lau natô sêsôm, dec awhê dau oc ti asa ndê awhê? Bu asidôwai 7 dinanj hoñ sem inj su têtj ndoc sêmbo tali.”

³⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm têtj ñac, “Lau têtj dindéc-nga sem dau, ³⁵ tigenj têtj têtj nambu-nga, lau nanj Anötö oc lic bu lau gitêtj ma unj ñac sa bu sêndöc tali yêc undambê, nanj oc sênem dau dom. ³⁶ Ma oc tòm dom bu ñac sêmbac ndu tiyham, bu ñac oc sêmba sêtôm anjela. Lau nanj Anötö unj sa sêndöc undambê, nanj oc sêti inj ndê balêkoc. ³⁷ Ma Moses dau töt asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem yom nanj inj to pi ndoc inj gêlic ya golom sa a danj. Têtj ndoc dinanj inj sam Pômdau bu Abraham ndê Anötö, Aisak ndê Anötö, ma Jakob ndê Anötö. ³⁸ Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-nga Anötö sam dau bu lau töt dinanj si Anötö? Anötö inj lau batê si Anötö dom, inj lau tali si Anötö, bu lau honj si njahu sêmba tali-nga yêc Anötö.”

³⁹ Lau †Skraib ñatô sêngô Yisu ndê yom dau ma sêsôm, “Kêdôhônj-waga, am nem yom ñayham!” ⁴⁰ Ma tinjambu lau sêtöc dau bu sêkênj gêndac têtj Yisu tiyham.

*Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya
(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)*

⁴¹ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Bocke ma lau sêsôm bu Mesaya inj Dawid ndê Atu? ⁴² Dawid dau to yom yêc Buku Wê-nga bocdec bu, ‘Anötö sôm têtj anej Pômdau, “Am ndöc aö amanj andô-nga, ⁴³ e nditôm aö wakênj nem ñacyo sêsöc am gahim ñapu.”’ ⁴⁴ Bocdinañ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke dec lau sêsôm bu Mesaya inj Dawid ndê Atu?”

*Yisu ndê puc pi lau Skraib si mêtê sac
(Mat 23:1-7; Mak 12:38-40)*

⁴⁵ Ma yêc lau honj dinanj si anjô-nga, Yisu sôm têtj inj ndê ñgacsênomi, ⁴⁶ “Ayob daôm ñapep bu anjuc lau Skraib si gêbôm dom. Ñac sêsöc ñakwê baliñ ma sênsêlêñ sêmba malac lôm, bu ñac atac whiñ bu lau sêtoc ñac sa ma sêhê mwalêc ñac. Ñac atac whiñ bu sêndöc mala ñamata-nga yêc lôm wê-nga, ma lau tiwaê si mala têtj ndoc sênenj mwasin-nga. ⁴⁷ Yêc lau honj anjô-nga, sêtenj mbec baliñ, magoc têtj ndoc lau sêlic ñac dom, nanj sênsau lauwhê sawa bu sêngaho ñac si andu su. Anötö oc êmatöc ñac ma kênj ñagâyô sac andô têtj ñac.”

21

*Awhê tuc danj kênj da danje
(Mak 12:41-44)*

¹ Yisu hóc tandô sa ma gêlic lau ti lêlôm sêkênj si da sip apa da-nga nanj kalhac lôm dabunj ñamakê. ² Ma inj gêlic awhê tuc ñalôm sawa danj kênj awa sauñ lu gitôm wan toea lu sip apa da-nga. ³ Ma inj sôm, “Aö wasôm yomandô têtj mac, bu yêc Anötö anjô-nga awhê tuc ñalôm sawa dindéc kênj da hóc gêlêc lau honj si da su. ⁴ Njahu bu lau ti lêlôm sêkênj si da, magoc ñac si awa daêsam gacgenj yêc ñac-nga. Tigenj awhê dindéc inj awhê ñalôm sawa, ma inj kênj inj ndê gêñ honj ti da.”

*Yisu sôm yom pi lôm dabunj Jerusalem-nga
(Mat 24:1-2; Mak 13:1-2)*

⁵ Yisu ndê ñgacsênomi ñatô sêsôm yom pi hoc ñayham-ñayham ma gôlônj ñayham nanj lau ñatô sêkênj bu sêngôlônj lôm dabunj. Magoc Yisu sôm, ⁶ “Ndoc oc menj sa, nanj gêñ ñayham honj nanj kwahic dec mac alic yêc gameñ dindéc, nanj oc ninja. Ñacyo oc sêsenj hoc honj su, ma hoc danj oc ndöc hoc danj ñahô tiyham dom.”

*Gêñ wapac têtj nambu-nga-nga
(Mat 24:3-14; 10:17-22; Mak 13:3-13)*

⁷ Ma Yisu ndê ñgacsênomi sêndac inj, “Kêdôhônjwaga, ñawapac nanj am sôm yom pi, nanj oc hóc asê Jerusalem têtj têtj bocke? Ma gêñ sake oc kênj puc yac bu têtj dau menj kêpiñ?” ⁸ Ma Yisu sôm, “Ayob daôm ñapep bu lau sênsau mac dom. Lau daêsam oc sêmenj sênem aö anjônj ma sêsôm, ‘Aö Mesaya dau,’ ma “Têtj dau menj kêpiñ.’ Anjuc ñac dom! ⁹ Ma têtj têtj mac anjô ñawaê bu lau sic sinj têtj dau, me lau sêli dau sa, nanj atöc daôm dom. Bu gêñ honj dinanj gic waê bu menj sa munj, magoc têtj nambu-nga yêc dönj yêc.” ¹⁰ Ma Yisu gic têtj yom ma sôm, “Kiñ nom-nga oc sêkênj kisa dau, ma lau akênj gameñ danj oc sêndic sinj têtj lau akênj gameñ danj. ¹¹ Tiyhê oc nem atu, ma têtjôm ti gêmbac atu-tu oc sêhóc asê

gamenj ñatô. Lau oc sêlic gêñ dalô atu-tu yêc umbonj, ma gêñ atu-tu nanj oc kôm ñac sêtöc dau atu.

¹² “Gêñ ñamata-nga, lau oc sêkêñ kisa mac, ma sêkôc mac dôñ. Tu mac akêñ whiñ aö-nga, dec lau oc sêmatôc mac yêc lôm wê-nga, ma sêkêñ mac andöc gapocwalô. Ma ñac oc sêkêñ mac alhac kiñ ti gôliñwaga anjô-nga bu sêmatôc mac. ¹³ Ndoc dinañ inj mac nem têm bu asôm yom asê pi aö. ¹⁴ Ahêgo daôm tu yom asôm-nga dom, ¹⁵ bu aö dauñ oc wanem mac sa, ma wakêñ yom ti gauc têtñ mac. Ma mac nem ñacyo oc sêtôm dom bu sêo mac nem yom me sêsenj mac nem yom. ¹⁶ Dinami ti damami, ma asidôwai ma silip nanj sêkêñ whiñ dom, nanj oc sêhoc mac nem lau ñatô asê, ma sêndic ñatô ndu. ¹⁷ Tu aö-nga dec lau honj oc sêtec mac. ¹⁸ Tigenj Anötö oc yob mac e nem kêclauñ ñandô dañ niñga dom. ¹⁹ Magoc alhac ñannga ma ahu aö siñ dom, ma Anötö oc kôc mac sa andöc tamli ñapanj yêc undambê.”

Ñawapac gamenj Judia-nga
(*Mat 24:15-28; Mak 13:14-23*)

²⁰ “Têtñ ndoc mac alic lau siñ-nga sêñgihi Jerusalem ahuc, nanj dec anyalê bu ñasawa sauñ ma ñac oc sêsenj malac atu dau su. ²¹ Têtñ ndoc dinañ, mac lau nanj ambo gamenj Judia-nga nanj alhö ñagahô api gamenj lôc-nga andi. Lau nanj sêmbô Jerusalem, nanj sêhu malac dau siñ, ma lau nanj sêmbô gamenj ñamakê-nga nanj sêsôc malac atu dau tiyham dom. ²² Yom honj nanj lau propet sêhoc asê gwanaj pi ñagêyô nanj oc tap lau nom-nga sa, nanj oc ñandô sa têtñ têm dinañ. ²³ Oyaê. Lauwhê nanj daê ma lauwhê nanj sêkêñ su têtñ balêkoc, nanj oc sêtap ñawapac atu sa têtñ têm dinañ. Ñawapac atu oc hóc asê nom, ma lau Israel-nga oc sêñsahê ñacyo si atac ñandê. ²⁴ Lau gamenj apa-nga oc sêndic lau Israel-nga ñatô ndu ña bienj baliñ, ma sêñgaho ñatô su ma sêwê ñac sêtêtñ lau apa si gamenj sêndi sêtôm lau gapocwalô-nga. Anötö kêmatiñ têm bu lau gamenj apa-nga sêñgwiniñ lau Jerusalem-nga, ma ñac oc sêkôm e têm dau pacndê.”

Ñamalac ndê Atu ndê bêc mbu menj-nga

(*Mat 24:29-36; Mak 13:24-31*)

²⁵ “Lau oc sêlic gêñ dalô ac-nga ti ayô-nga ma tata-nga. Ma yêc nom, gwêc oc li dau sa atu, ma kôm lau si gauc êñsônj ma ñalôm ñawapac atu. ²⁶ Gêñ ti ñaclai nanj sêlhac umbonj oc wiwic sa, ma tu dinañ-nga lau oc sêtöc dau e ñac tagôlô ma sêhêgo dau tu gêñ bocke nanj oc hóc asê nom-nga. ²⁷ Têtñ ndoc dinañ lau oc sêlic Ñamalac ndê Atu mbu menj ndöc dao ñahô ti ñaclai ma ñawasi atu. ²⁸ Têtñ ndoc gêñ kaiñ dinañ bu menj sa, nanj atisa ma tamtac, bu mac nem ndoc bu atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-nga ñanandô sa, nanj menj kêpiñ.”

²⁹ Ma Yisu sôm yom gôliñ dañ bocdec, “Gauc nem a lañ ma a ñatô. ³⁰ Têtñ ndoc mac alic ñalaunj wakuc bu léc, nanj mac anyalê bu ndoc ac-nga menj kêpiñ. ³¹ Ma bocdinañ têtñ ndoc mac alic gêñ nanj aö gasôm yom pi, nanj hóc asê, dec anyalê bu ndoc menj kêpiñ bu Anötö ndê gôliñ menj sa tiawê. ³² Yomandô! Lau têm dinañ-nga oc sêmbac ndu dom e gêñ honj dinañ hóc asê. ³³ Undambê ti nom oc niñga, tigenj anej yom dañ oc niñga dom.”

Danem ali

³⁴⁻³⁵ Ma Yisu sôm, “Oc tôm dom bu ñamalac dañ êñlêc bêc ñambu-nga dau. Bocdinañ dec amasanj daôm ñapep ma anem ali. Ayob bu anôm gêñ êñiñ mac-nga ma anej gêñ ñawahô me apô sim daôm tu ñawapac nom-nga êñlêc dom, bu mboe gêñ dau oc hê nem gauc dôñ têtñ têm bêc ñambu-nga dau menj sa. Bu bêc dau oc hóc asê mac ñagahô, tôm bôc dañ sip akô sep enj. ³⁶ Anem ali ma atej mbec bu Anötö kêñ licwalô têtñ mac bu ñawapac honj nanj oc sêhoc asê, nanj ku mac dulu dom, ma bu mac oc atôm bu alhac Ñamalac ndê Atu anjô-nga ti mayam pac.”

³⁷ Têtñ ñasawa dinañ Yisu kêdôhônj lau mbo lôm dabunj ñabatêmdö têtñ acsalô, ma inj sa gi yêc Lôc Olib têtñ ôbwêc. ³⁸ Tôm bêc honj lau daêsam sêtêtñ lôm dabunj si têtñ bêbêc ganduc, bu ñac atac whiñ bu sêñgô Yisu ndê yom.

22

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê
(Mat 26:14-16; Mak 14:10-11)*

¹ Lau Israel si †Mwasinj Bolom Yist Mba-nga nan lau sêsam bu Mwasinj Pasowa-nga, nan menj kêpinj. ² Ma dabujsiga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-nga sênsalê lêng bu sêndic Yisu ndu gelec, nahu bu sêtöc lau. ³ Tênj ndoc dinañ Sadañ sip Judas ndê ñalôm. Inj ngac nan sêsam bu Iskeriot, ma inj ngacsêñomi 12 si danj. ⁴ Inj tênj dabujsiga atu-tu ti lau sinj-nga nan sêyob lôm dabunj, nan gi, ma ñac sem yomgalôm pi lêng tu Judas hoc Yisu asê tênj ñac-nga. ⁵ Goc ñac atac ñayham, ma sêsôm tidôn bu sênemlhi inj ña mone. ⁶ Judas gôlôc ma kêsâlê ndoc bocke nan lau daêsam oc sêmbo sêwhinj Yisu dom, dec oc tôm bu inj hoc Yisu asê.

Yisu ndê ngacsêñomi sêmasañ Mwasinj Pasowa-nga

(Mat 26:17-19; Mak 14:12-16)

⁷ Mwasinj Bolom Yist Mba-nga ñabêc nan lau Israel sic domba Pasowa-nga ndu, nan menj hóc asê. ⁸ Ma Yisu kêkinj Pita lu Jon ma sôm, “Amlu andi ma amasanj Mwasinj Pasowa-nga bu danenj.” ⁹ Ma sêndac inj, “Am tac whinj bu alu amasanj Pasowa yêc nde?” ¹⁰ Ma Yisu sôm tênj injlu, “Asôc Jerusalem andi, ma amlu oc atap ngac danj sa, nan hóc bu lôñ danj. Anjkuc inj atêñ inj ndê ñadau ndê andu andi, ¹¹ ma asôm tênj andu ñadau, ‘Alu mba kêdôhônwaga ndac am pi ñalôm ñaclen-nga, bu inj ti ndê ngacsêñomi bu sênenj Mwasinj Pasowa-nga yêc am nem andu.’ ¹² Ma inj oc tôc ñalôm atu danj yêc andu dau ñahô-nga tênj amlu. Tebo ti gêñ honj tu yac danenj Mwasinj Pasowa-nga yêc ñalôm dinañ, goc amlu amasanj gêñ yêc ñalôm dinañ.” ¹³ Goc injlu sêsôc Jerusalem si ma sêtap gêñ honj sa gitôm Yisu sôm tênj injlu, ma sêmasañ mwasinj Pasowa-nga.

Yisu gic hu Mwasinj Dabunj

(Mat 26:26-29; Mak 14:22-26)

¹⁴ Tênj ôbwêc dinañ, Yisu ndöc tebo whinj lau aposel bu sênenj Mwasinj Pasowa-nga. ¹⁵ Ma inj sôm tênj ñac,

“Ñasawa sauñ aö oc wahôc ñandê atu, magoc aö atac whinj bu wanenj Mwasinj Pasowa-nga dindac wawhinj mac munj. ¹⁶ Bu aö wasôm tênj mac, aö wanenj Mwasinj Pasowa-nga tiyham dom e Anötö ndê gôlinj menj sa tiawê, ma Pasowa dau ña-ñandô menj sa.” ¹⁷ Goc inj kôc laclhu wain-nga danj, gêm danje ma sôm, “Akôc ma akêñ lom tênj daôm. ¹⁸ Aö wasôm tênj mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e Anötö ndê gôlinj menj sa tiawê.” ¹⁹ Ma inj kôc bolom, gêm danje ma pô kôc, goc gic sam tênj ñac ma sôm, “Aö nenj ñandô dau dec, nanj gakêñ tu mac-nga. Anenj gêñ dindac tu bu gauc nem aö-nga.” ²⁰ Ñac senj gêñ pacndê, goc ñalênj tigenj inj kôc laclhu wain-nga danj ma sôm, “Laclhu dindac ti dôhônj pwac wakuc anenj dac-nga, nanj wakêc sinj tu mac-nga. ²¹ Tigenj anjgô! Ngac nanj bu hoc aö asê, nanj gêñ gêñ ndöc tebo whinj aö. ²² Bu gêñ nanj oc hóc asê Ñamalac ndê Atu, nanj kêkuc lêng nanj Anötö kêmasañ gwananj su, tigenj ngac nanj hoc aö asê, nanj oc tap ñagêyô atu sa. Oyaê!” ²³ Goc ñac honj sêndac dandi pi ñac si asa oc kôm gêñ dau.

Asa ti ngac ñamata-nga

(Mat 20:25-28; 19:28; Mak 10:42-45)

²⁴ Ma tênj ndoc dinañ ngac-sêñomi sêsenj dau bu ñac si asa ti ngac ñamata-nga. ²⁵ Goc Yisu sôm tênj ñac, “Lau sambuc si kinj sêtoc dau sa tênj ñac si lau, ma lau nanj sem gôlinj lau, nanj sêsam dau bu lau ñamata-nga. ²⁶ Magoc mac anjkuc mêtê kainj dinañ dom. Mac nem asa inj ngac tiwaê, nanj êngwininj dau ti ngac waêmba. Ma asa inj ngac ñamata-nga, nanj ti ngac akinj ñambwa. ²⁷ Mac gauc gêm bocke? Ngac nanj ndöc tebo, ma ngac nanj gêm akinj inj, nanj injlu si asa ti ngac ñamata-nga? Yêc ñamalac anjgô-nga, ngac nanj ndöc tebo inj ngac ñamata-nga. Tigenj aö gambo gawhinj mac gitôm ngac akinj.

²⁸ “Ndoc bocke nanj ñawapac me kisa tap aö sa su, nanj mac ahu aö sinj dom. ²⁹ Bocdinañ tinambu aö wakêñ mac anem gôlinj lau, gitôm Damanj kêñ ñaclai tu wanem gôlinj-nga sip aö daunj amanj. ³⁰ Ma mac oc anenj ti anôm gêñ awhinj

aö yêc gameŋ undambê-nga, ma mac oc andöc pöŋ atu ma amatöc Israel si lau ŋatonŋ 12.”

*Yisu sôm bu Pita oc sêc inŋ ahuc
(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31)*

³¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Saimon, Saimon, Sadanŋ ndac bu êŋsahê mac nem akêŋ whiŋ bu gêŋ ŋandô me mba, gitôm lau sêwhê wit ŋapa ti ŋandô kôc. ³² Tigeŋ aö gateŋ mbec tu am-nga Saimon, bu am oc hu nem kêŋ whiŋ siŋ dom. Ma tiŋambu têŋ têm am nem daôm kwi, nanŋ puc nem asidôwai dôn.” ³³ Dec Pita sôm, “Pômdau, tôm ŋac sêkêŋ hêclu dasôc gapocwalô, me sêndic hêclu ndu, aö wahu am siŋ dom.” ³⁴ Ma Yisu sôm, “Pita, aö wasôm têŋ am, ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tiŋambu dalec oc taŋ.”

Ngacsêŋomi oc sêtap kisa sa

³⁵ Goc Yisu ndac ŋac, “Têŋ ndoc aö kakiŋ mac asa a bu anem mêtê lau, nanŋ mac akôc talhi mone-nga, ti gata, ma atapa dom. Têŋ ndoc dinaŋ mac apônda daôm, me mba?” Ma ŋac sêsôm, “Mba.” ³⁶ Goc Yisu sôm, “Kwahic dec ma ndi, mac nem talhi mone-nga me gata bu yêc, nanŋ akôc sa. Ma mac nem bienŋ baliŋ bu mbasi, dec akêŋ nem ŋakwê awê-nga têŋ lau sênemlhi, goc akôc ŋa-awa ma anemlhi bienŋ baliŋ daŋ. ³⁷ Bu sêto yom daŋ yêc bocdec bu, ‘Sêlic inŋ gitôm lau sac si daŋ.’ Yom dau hêganônŋ aö, ma gic waê bu ŋandô sa. Yomandô, yom nanŋ sêto pi aö, nanŋ oc ŋandô sa.” ³⁸ Ma ŋgacsêŋomi sêsôm, “Pômdau lic! Bienŋ baliŋ lu dec sêyêc.” Ma Yisu sôm, “Gitôm.”

*Yisu teŋ mbec yêc Lôc Olib
(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)*

³⁹ Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêhu malac Jerusalem siŋ, ma sêsa sêtêŋ Lôc Olib si. Têm daêsam su sêkac sa sêmbo gameŋ dinaŋ. ⁴⁰ Inŋ hóc asê ma sôm têŋ ŋac, “Ateŋ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.” ⁴¹ Goc inŋ hu ŋac siŋ ma sa ŋasawa saunŋ gi, pöŋ haduc ma teŋ mbec bocdec bu, ⁴² “Damaŋ, am bu tac whiŋ, dec kôc laclhu ŋawapac-nga dindec su yêc aö. Tigeŋ êmkuc aneŋ tac whiŋ dom, kôm

tôm am daôm nem atac whiŋ bu kôm.” ⁴³ Ma aŋela undambê-nga daŋ hoc dau asê têŋ inŋ, ma kôm inŋ licwalô sa. ⁴⁴ Yisu pô sim dau ŋandô, ma teŋ mbec ŋaŋga, ma inŋ ndê wahenŋ kêc sip nom gitôm dac.

⁴⁵ Inŋ teŋ mbec su, goc tisa ma mbu têŋ inŋ ndê ŋgacsêŋomi gi, ma gêlic bu ŋac sêyêc bêc sêyêc. ŋac si ŋalôm ŋawapac kôm ŋac kwapac. ⁴⁶ Ma inŋ unŋ ŋac sa goc ndac ŋac, “Tu sake-nga mac ayêc bêc ayêc? Atisa mac ateŋ mbec bu lêtôm tap mac sa dom.”

Sêkôc Yisu dôn

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-52; Jon 18:1-11)

⁴⁷ Yisu sôm yom dau mbo, ma ŋgacsêŋomi 12 si daŋ, nanŋ sêsam bu Judas, nanŋ hóc asê ma wê lau toŋ atu sêwhiŋ inŋ. Inŋ kêsêlêŋ têŋ Yisu bu ŋgutô inŋ, ⁴⁸ magoc Yisu ndac inŋ, “Judas, bocke? Am bu ŋgutô ŋamalac ndê Atu tu bu hoc inŋ asê, a?” ⁴⁹ Lau nanŋ sêmbo sêwhiŋ Yisu, nanŋ sêlic gêŋ nanŋ bu hóc asê ma sêndac, “Pômdau, yac andic ŋac ŋa bienŋ, a?” ⁵⁰ Ma ŋac si daŋ puc ndê bienŋ sa ma pa dabuŋ-siga ŋamata-nga ndê ŋgac akiŋ ndê dangalaunŋ andô-nga su. ⁵¹ Magoc Yisu sôm, “Akôm bocdinaŋ dom!” Ma inŋ kêmasêc ŋgac dau ndê dangalaunŋ, ma kôm inŋ ŋayham sa. ⁵² Goc Yisu sôm têŋ dabuŋsiga atu-tu ti lau bata, ma lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-nga, nanŋ sêmeŋ bu sêkôc inŋ dôn, “Bocke dec mac akôc bienŋ ti gêŋ siŋ-nga ma asa ameneŋ bu akôc aö dôn gitôm ŋgac kaŋ daŋ? ⁵³ Tôm bêc honŋ aö gambo gawhiŋ mac yêc lôm dabuŋ ŋagameŋ, ma mac akôc aö dôn dom. Tigeŋ kwahic dec ti mac nem ndoc, ma ŋaclai ŋasec-nga gêm gôliŋ mac.”

Pita sêc Yisu ahuc

(Mat 26:69-75; Mak 14:66-72; Jon 18:15-18, 25-27)

⁵⁴ ŋac sêkôc Yisu dôn, ma sêwê inŋ sêtêŋ dabuŋsiga ŋamata-nga ndê andu si. Ma Pita kêkuc ŋac mbo ahê. ⁵⁵ Yêc dabuŋsiga dau ndê andu ŋatunlôm, lau ŋatô sêkôm ya golom asê, goc sêndöc sêwhiŋ dau ma sêŋsulu. Ma Pita gi ndöc sic whiŋ ŋac. ⁵⁶ Awhê akiŋ daŋ gêlic Pita ndöc ya ŋawê, goc tahê inŋ ma sôm, “Inŋ

ngac dindéc inj kêkuc Yisu whinj.” ⁵⁷ Tig enj Pita pa dau ma sôm, “Awhê! Aö kayalê inj dom!”

⁵⁸ Njasawa saun ma ñamalac danj gêlic inj ma sôm, “Am lau nanj sênjkuc inj, nanj si ngac danj!” Ma Pita ô yom ma sôm, “Am ngac, mba!”

⁵⁹ Acgatu ñasawa danj menj gi su, ma ñamalac danj tiyham sôm ti ñanga, “Ngac dindéc inj kêkuc Yisu whinj! Yomandô! Bu inj ngac Galili-nga.”

⁶⁰ Magoc Pita sôm, “O ngac daôm! Aö kayalê yom nanj am sôm, nanj ñahu dom!” Inj sôm yom dinanj mbo, ma mbac dalec tanj. ⁶¹ Ma Pômdau kac dau kwi ma tahê Pita, ma Pita gauc gêm yom nanj Pômdau sôm têt inj bocdec bu, “Ôbwêc dindéc am oc sêc aö ahuc tidim tö, ma tinjambu mbac dalec oc tanj.” ⁶² Goc inj sa awê gi, ma tanj dau ndu.

Lau sinj-nga sêsu Yisu susu
(Mat 26:67-68; Mak 14:65)

⁶³⁻⁶⁴ Lau sinj-nga nanj sêkôc Yisu dônj, nanj sic hu sêsu inj susu. Sêkic inj tandô ahuc ña po, goc sêtáp inj ma sêndac, “Am bu propet, dec sôm asê bu asa dec tap am?” ⁶⁵ Ma sêpu inj ti sênjgwininj inj ña yom sac daêsam.

Lau bata Israel-nga sêmatôc Yisu
(Mat 26:63-68; Mak 14:61-65)

⁶⁶ Têtj bêbêc ganduc lau bata Israel-nga, ma dabunjsiga atu-tu ti lau Skraib sêkac sa sêpitigenj, ma sêkêtj Yisu kalhac ñac anjô-nga. Nac sêsôm têtj inj, ⁶⁷ “Am bu Mesaya dau, dec sôm têtj yac!” Ma Yisu sôm têtj ñac, “Aö bu wasôm, dec mac oc akêtj whinj aö dom, ⁶⁸ ma aö bu wakêtj gêndac danj têtj mac, dec mac oc aö anenj yom dom. ⁶⁹ Tigenj, têtj kwahic dec ma ndi, Njamalac ndê Atu oc ndöc Anötö Nac lai Ndadu ndê amba andô-nga.” ⁷⁰ Ma ñac honj sêsôm, “Bocdinanj, am sôm bu am Anötö ndê Atu, a?” Ma Yisu sôm, “Mac asôm solop bu aö daunj dindéc.” ⁷¹ Goc sêsôm têtj dandi, “Yac danjô yom nanj inj dau sôm su. Dapônda yom danj tu tanjgolinj pi inj-nga dom.”

23

Pailot kêsu Yisu

(Mat 27:11-26; Mak 15:2-15; Jon 18:29-19:16)

¹ Goc lau honj dinanj sêtisa ma sêwê Yisu sêtêtj Pailot si. ² Ma ñac sênjgolinj yom pi inj, ma sêsôm, “Ngac dindéc gêli lau Israel-nga ñalôm sa. Inj sôm bu lau sêkêtj takis têtj Sisa dom, ma inj toc dau sa ma sam dau bu Mesaya, kinj nanj lau Israel-nga sêkêtj bata.” ³ Goc Pailot ndac Yisu bocdec bu, “Am lau Israel-nga si kinj, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm nanj am daôm sôm.” ⁴ Dec Pailot sôm asê têtj dabunjsiga atu-tu ti lau honj, “Aö gatap ngac dindéc ndê giso danj sa dom, bu tamatôc inj pi-nga.” ⁵ Tigenj ñac sêsôm ti ñanga, “Inj kêtjôhônj lau ma gêli ñac si ñalôm sa yêc gamenj Judia-nga honj. Inj gic hu yêc gamenj Galili-nga ma kôm ñapanj e menj têtj gamenj dindéc.”

Pailot kêkinj Yisu têtj Herod Antipax

⁶ Têtj ndoc Pailot ngô yom dinanj, nanj inj ndac ñac bu Yisu inj ngac Galili-nga, me mba. ⁷ Ma inj tap sa bu inj ngac Galili-nga, dec kêkinj inj têtj Herod gi. Herod inj ngac nanj gêm golinj gamenj Galili-nga, ma inj mbo malac Jerusalem têtj têtj dinanj. ⁸ Têtj têtj Herod gêlic Yisu, nanj inj tac ñayham atu, bu ñasawa balinj su inj tac whinj bu lic inj. Inj ngô ñawaê pi Yisu su, ma kêtj bata bu lic inj kôm gêtj dalô danj. ⁹ Inj kêtj gêndac daêsam têtj Yisu, magoc Yisu ô yom dom.

¹⁰ Têtj dinanj dabunjsiga atu-tu ti lau Skraib sêtisa ma sênjgolinj yom pi inj ti ñanga. ¹¹ Goc Herod ti lau sinj-nga sêsu Yisu susu ma sênjgwininj inj. Sêkêtj inj sôc ñakwê balinj gitôm kinj sêsôc, ma sênjkinj inj mbu têtj Pailot gi. ¹² Muñ-nga Herod lu Pailot sêkêtj kisa dau, magoc acsalô dinanj injlu sêhê silip dandi.

Pailot bu êngapwêc Yisu

¹³ Pailot mbwêc dabunjsiga atu-tu ti lau bata ma lau Israel-nga ñatô sêpitigenj, ¹⁴ ma sôm têtj ñac, “Mac akôc ngac dau atêtj aö amenj, ma asôm bu inj gêli lau ñalôm sa. Aö kasahê inj yêc mac anjôm-nga, ma gatap sa bu yom nanj mac

anğôlin pi in, nan nahu mba. ¹⁵ Ma Herod bocdinañ, bu in kêkin in mbu têt yac meñ. Bocdinañ wasôm têt mac bu ngac dau kôm giso dañ dom bu dandic in ndu. ¹⁶⁻¹⁷ Tu dinañ-nga aô wakêt aneñ lau sêhi in ña sö, ma sêhu in siñ lhö ndi." ¹⁸ Magoc ñac sêmbwêc atu sêwhin dau bu, "Kôc in sa ma ndic in ndu! Ma hu Barabas siñ têt yac." ¹⁹ Barabas in ngac nan ndöc gapocwalô têt ndoc dinañ, bu in kêgilí lau bu sêndic siñ, ma in gic lau ñatô ndu. ²⁰ Magoc Pailot tac whin bu êngapwêc Yisu su, dec sôm yom ñanga tiyham bu nem ñac si ñalôm kwi. ²¹ Magoc ñac sêmbwêc yom ñapañ, "Ndic in pi a gicso dau! Ndic in pi a!" ²² Goc Pailot sôm têt ñac tidim tö-nga, "Tu sake-nga? In kôm giso bocke? Aô gatap yom dañ sa pi in dom, bu dandic in ndu. Bocdinañ aô wakêt aneñ lau siñ-nga sêndic in ñamlic ñandê, ma wahu in siñ." ²³ Tigen ñac sêmbwêc hóc ahuc ñapañ, bu sêndic in pi a gicso dau. Ma sêmbwêc yom dau e Pailot sôc ñapu. ²⁴ In gôlôc ma sôm têt lau siñ-nga bu sêkôm gitôm lau dau si yom. ²⁵ Barabas, ngac siñsêlêc nan ndöc gapocwalô tu in gic lau ndu-nga, nan sêngapwêc in su tôm lau sêndac. Magoc Yisu, nan sêtec, nan Pailot kêkin in têt lau siñ-nga bu sêndic in ndu.

Sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

²⁶ Ñac sêwê Yisu sêsa si, ma yêc señ sêtap ngac dañ ñaê Saimon sa. In ngac malac Sairin-nga,* ma in kêsêlêñ mbo señ akêt gameñ ñamakê-nga bu têt Jerusalem ndi. Lau siñ-nga sêkôc Saimon ma sêkêt in kêbalañ a gicso dau kêkuc Yisu.

²⁷ Lau daêsam sêñkuc Yisu si, ma lauwhê ñatô sêwhin ñac, sêhu dangibo asê pi in ma sêtañ. ²⁸ Goc Yisu kac dau kwi ma sôm têt ñac, "Mac lauwhê Jerusalem-nga, atañ aô dom! Tigen atañ tu daôm-nga, ma tu mac nem balêkoc-nga. ²⁹ Bu ndoc ñawapac-nga oc meñ sa, nan mac oc asôm bu in gêt ñayham bu

lauwhê ñatô ñac lauwhê gapoc ma sêkôc balêkoc me sêkêt su têt balêkoc dom. ³⁰ Têt ndoc dinañ, lau oc tac whin bu lôc dañ tip meñ ma êngatôc ñac si. ³¹ Gêt nan kwahic dec sêkôm têt aô, nan gitôm sêkêt ya gêt a batac. Bocdinañ ahêgo daôm pi gêt ñac oc sêkôm tinambu-nga, oc nditôm sêkêt ya neñ a basô."

³² Lau siñ-nga sêwê ngac sac lu sêwhin Yisu, bu sêndic inlu ndu sêwhin in. ³³ Ñac sêsa si e sêhóc asê gameñ nan sêsam bu Ñakêcyha, ma yêc dinde ñac sic Yisu pi a gicso dau. Ma sic ngac sac lu sêpi a gicso sêwhin Yisu, dañ kêgalêñ andô-nga, ma dañ kêgalêñ gasê-nga. ³⁴ Têt dinañ Yisu teñ mbec ma sôm, "Damañ, suc aneñ ñacyo si sac kwi, bu ñac sênyalê gêt nan sêkôm, nan dom." Tinambu lau siñ-nga sêpuc gapoc bu sêlic ñac si asa oc kôc Yisu ndê ñakwê.

³⁵ Lau daêsam sêlhac ma tahê Yisu, ma lau bata Israel-nga bocdinañ. Sêlhac ti sem tô in ma sêsôm, "In gêm lau ñatô sa. In bu Mesaya nan Anötö kêyalin sa, nan nem dau si mañ." ³⁶ Ma lau siñ-nga sêtigasuc ma sêsu in susu boc-dinañ. Sêkêt wain ñamakic têt in, ³⁷ ma sêsôm, "Am bu lau Israel-nga si kin, nan goc nem daôm si." ³⁸ Ñac sêto yom kalhac in ndê a gicso dau ñahô, nan sôm, 'Lau Israel-nga si Kin dindec.'

³⁹ Ngac sac dañ nan kêgalêñ a gicso dau kêpin Yisu, nan su in susu ma sôm, "Am Mesaya dau, a? Bocdinañ dec nem daôm si, ma nem alu si awhin!" ⁴⁰ Tigen ngac sac tilu-nga hec yom in, ma ndac, "Am töc Anötö, me mba? Yac lau tö dakôc ñagêyô tigen. ⁴¹ Hêclu dakôc ñagêyô solop, bu hêclu dakôm sac. Magoc ngac dindec kôm giso dañ dom." ⁴² Goc in sôm têt Yisu, "Yisu, têt ndoc am ndöc nem pôn kin-nga, nan gauc nem aô." ⁴³ Ma Yisu ô yom ma sôm têt in, "Aô wasôm yomandô têt am bu acsalô lec am oc ndöc †Paradis whin aô."

Yisu mbac ndu

(Mat 27:45-56; Mak 15:33-39; Jon 19:28-30)

* **23:26** Sairin - malac dañ nan yêc Not (North) Afrika.

⁴⁴ Têñ ac kalhac lhu, ñasec gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telhanga, ⁴⁵ bu ac gêm ganduc. Ma po baliñ nañ kêgalêñ lôm dabuñ ñalôm, nañ dau kic gi lu. ⁴⁶ Têñ ndoc dinañ Yisu mbwêc awha atu ma sôm, “Damañ, aö gakêñ aneñ gatuñ sip am amam!” In sôm yom dinañ su, goc mbac ndu.

⁴⁷ Ngac bata siñ-nga gêlic gêñ hoñ dinañ, ma kêpiñ Anötö ma sôm, “Yomandô! Ngac dindec in ngac gitêñ!” ⁴⁸ Ma lau daêsam nañ sêkac sa su bu sêlic lau siñ-nga sic Yisu pi a gicso dau, nañ sêlic gêñ hoñ dinañ e kôm ñac si ñalôm ñawapac, dec sêndahin ñasu ma sêlhö si. ⁴⁹ Ma lau hoñ nañ sêñyalê Yisu, ma lauwhê nañ sêñkuc in akêñ gameñ Galili-nga, nañ sêlhac ahê ma sêlic gêñ dinañ.

Josep kêñ Yisu ndê ñamlan yêc hoc ñasun

(Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ngac dan mbo, nañ ndê ñaê Josep. In ndê malac Arimatiya yêc gameñ Judia-nga, ma in ngac ñayham ma gitêñ nañ kêñ bata Anötö ndê gölin bu meñ sa tiawê. In lau †Sanedrin-nga si dan, tigen in ñalôm whin yom nañ ñac sêkic pi Yisu bu sêndic in ndu, ti gêñ nañ sêkôm têñ in, nañ dom. ⁵² Têñ telha dinañ in têñ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlan. ⁵³ Goc in kôc in su yêc a gicso dau, kêpañ in ña po ñayham dan, ma kêñ in yêc sêhó dan. Lau sêlêñ sêhó dinañ gwanan su yêc hoc dan ñalôm, ma sêkêñ ngac batê dan yêc sêhó dau muñ su dom.

⁵⁴⁻⁵⁵ Lauwhê nañ muñ-nga sêñsêlêñ sêwhin Yisu têñ ndoc in meñ akêñ gameñ Galili-nga, nañ sêñkuc Josep si, ma sêlic sêhó dinañ ti gameñ nañ Josep kêñ Yisu ndê ñamlan yêc nañ. Tigen béc dinañ in lau Israel si béc sêmasan dau tu sêlic om-nga, ma ndoc Sabat-nga meñ kêpiñ. ⁵⁶ Bocdinañ lauwhê dinañ sêmbu sêtêñ si andu si, ma sêmasan bu ñamalu ti gêñ ñatô bu sênem oso Yisu. Ma têñ béc Sabat-nga, ñac sêñwhan dau tôm yomsu Sabat-nga sôm.

24

Yisu tisa

(Mat 28:1-10; Mak 16:1-13)

¹ Sabat meñ gi su, ma têñ wake ñabêc ñamata-nga, goc lauwhê dinañ sêti têñ bêbêc ganduc. Sêkôc gêñ ñamalu nañ sêmasan su, ma sêsa sêtêñ sêhó dau si. ² Ma sêlic bu hoc atu nañ Josep kêpi gi tiñ sê awha, nañ ndöc ñamala dom. ³ Dec sêsoc si, magoc sêtap Pômdau Yisu ndê ñamlan sa dom. ⁴ Sêlhac ma sêhêdaê, ma ngac lu ti ñakwê ñawasi atu, sêhoc dau asê ma sêlhac sêwhin ñac. ⁵ Dec lauwhê sêtöc dau, ma sêwec angô andô têñ nom. Ma ngac lu sêsôm têñ ñac, “Tu sake-nga mac anjalê in nañ mbo tali, yêc lau batê si mala? ⁶ In mbo lec dom, in tisa su. Gac nem yom nañ in sôm têñ mac muñ su, têñ têm in mbo gameñ Galili-nga. ⁷ In sôm bu lau oc sêhoc ñamalac ndê Atu asê ma sêkêñ in sip lau sac si amba, ma ñac oc sêndic in pi a gicso dau, ma têñ béc titö-nga in oc tisa tiyham.” ⁸ Goc lauwhê dinañ gac gêm yom nañ Yisu sôm muñ su. ⁹ Ma ñac sêhu sêhó dau siñ ma sêmbu sêtêñ Jerusalem si, ma sic miñ yom hoñ dinañ têñ ngacsêñomi 11, ma têñ lau hoñ nañ muñ-nga sêñkuc Yisu.

¹⁰ Lauwhê dau si ñaê bocdec. Maria Magadala, Joana, ma Jems dinda Maria, ma lauwhê ñatô sêwhin. Ñac sic miñ têñ lau aposel, ¹¹ magoc aposel sêñgô yom dau gitôm yom ñambwa, ma sêkêñ whin dom. ¹² Goc Pita tisa ma kêti têñ sêhó gi. In wec bu tîc gwaniñ sêhó ñalôm, dec in gêlic po ñambwa nañ yêc. Goc in kölhö gi ma gac gêm yom daêsam pi gêñ hoñ dinañ.

Yisu hoc dau asê têñ ngacsêñom lu

¹³ Têñ béc tigen dinañ ngac-sêñom lu sêñsêlêñ sêmbu señ bu sêtêñ malac Emeyas sêndi. Señ akêñ Jerusalem têñ Emeyas, nañ ñasawa gitôm kilometa 11. ¹⁴ Inlu sem yomgalôm têñ dandi, pi gêñ hoñ nañ hóc asê têñ têm dinañ. ¹⁵ Sêñsêlêñ ti sem yomgalôm sêmbu, ma Yisu dau meñ kêsêlêñ whin inlu. ¹⁶ Tigen Anötö kôm inlu tandô ñalêñ kain dan sa, dec sêñyalê in dom. ¹⁷ Ma in sôm têñ inlu,

“Yom bocke dec amlu asôm têt daôm ma aņsêlêt ambo seņ?” Goc inlu sêkwê dôt sêlhac, ma sêwec. ¹⁸ Ma inlu si daņ naņ sêsam bu Kliopas ô yom ma sôm, “Naclen hoņ naņ sêmbo Jerusalem têt têt dindec, naņ sênyalê gêt naņ hôt asê. Bocke dec am kêyalê dom?” ¹⁹ Ma Yisu ndac, “Gêt sake?” Ma sêsôm têt in, “Gêt naņ hôt asê Yisu Nasaret-nga. Ngac dau in propet daņ, ma in kôm gêt ma sôm yom ti naclai atu yêc Anötö ma namalac hoņ aņgô-nga. ²⁰⁻²¹ Ma yac akêt batan su, bu mboe in Mesaya naņ Anötö oc êņkin bu êņgaho lau Israel-nga su yêc lau Rom-nga amba. Tigen yac mba dabuņ-siga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêkêt in têt lau Rom-nga bu sêmatôt in, ma nac sêkic yom bu in mbac ndu, ma sic in pi a gicso dau. Gêt hoņ dinaņ hôt asê in, ma kwahic dec bêc töt giņga su. ²² Ma bêbêc lec yac mba lauwhê natô sêsôm yom naņ kôm yac hoņ asö. Têt bêbêc ganduc, nac sêtêt sêhöt si, ²³ magoc sêtap in ndê namlan sa dom. Sêmbu sêmeņ, ma sêsôm bu aņela sêhoc dau asê têt nac, ma sêsôm têt nac bu Yisu mbo tali. ²⁴ Lau natô naņ sêmbo sêwhiņ yac, naņ sêsa sêtêt sêhöt si, ma sêtap gêt hoņ sa tôm lauwhê dau sêsôm, magoc sêlic Yisu dom.”

²⁵ Goc Yisu sôm têt inlu, “O mac lau! Mac nem gauc sa dom. Lau propet sêhoc yom asê pi gêt hoņ dinaņ gwanaņ su, magoc mac akêt whiņ gwalec! ²⁶ Sêhoc yom asê ma sêsôm bu Mesaya gic waê bu hôt nawapac hoņ dinaņ, ma tiņambu tap in ndê nawasi sa.” ²⁷ Ma Yisu whê inlu si gauc sa pi yom hoņ naņ Moses ti lau propet sêto hêganôt in, e in whê Anötö ndê yom hoņ naņ sêto gwanaņ pi in, naņ sa têt inlu.

²⁸ Nac sêsun sa malac Emeyas, ma Yisu kôm bu hu inlu siņ, ma êņsêlêt gacgeņ ndi. ²⁹ Magoc sêteņ in ti naņga, ma sêsôm, “Mbo whiņ alu, bu ac pacndê ma sauņ oc ôbwêc sa.” ³⁰ Dec Yisu sôt malac dau gi, bu mbo whiņ inlu. Ma têt ndoc sêndôt sic bu sêneņ gêt, naņ Yisu kôt bolom sa, gêm danġe ma pô kôt, goc kêt têt inlu. ³¹ Ma inlu si tandô nawa sa, dec sênyalê in. Ma naġahô eņ Yisu aņgô mba.

³² Ma inlu sêsôm têt dandi, “Yomandô. Têt ndoc in sôm yom têt hêclu yêc seņ, ma whê Anötö ndê yom naņ sêto yêc, naņ sa, dec kôm hêclu neņ nałôm kac hêclu nađdô.” ³³ Goc inlu sêtisa naġahô, ma sêlhô sêmbu sêtêt Jerusalem si. Ma sêtap naġacsêņomi 11 sa, ti lau natô naņ sêmbo sêwhiņ nac. ³⁴ Ma naġacsêņomi sêsôm têt inlu, “Pômdau tisa yomandô, ma in hoc dau asê têt Saimon!” ³⁵ Goc inlu sic miņ yom pi gêt naņ hôt asê yêc seņ, ma bu inlu sênyalê Yisu têt ndoc in pô bolom kôt.

Yisu hoc dau asê têt sêņomi hoņ

³⁶ Sêsôm yom dinaņ sêmbo, ma Yisu hoc dau asê ma kalhac nac aņgô-nga, ma sôm têt nac, “Yom malô whiņ mac.” ³⁷ Nac sêsö ti sêtöt dandi nađdô, bu nac gauc gêm bu sêlic nałau daņ. ³⁸ Ma in sôm têt nac, “Tu sake-nga mac nem nałôm nawapac, ma gauc gêm yom daêsam? ³⁹ Alic amaņ ti gahiņapa, bu aö dauņ dindec. Amasec aö, ma alic. Nałau si namsôm ti nakwa mbasi, magoc alic aö neņ.” ⁴⁰ In sôm yom dinaņ, goc töt amba ti gahiapa têt nac.

⁴¹ Nac atac naņham babalec, magoc nac gauc gêm yom daêsam, ma atac lu-lu bu gêt naņ hôt asê, naņ gêt nađdô, me mba. Goc in ndac nac, “Mac nem gêt daneņ-nga ndöt?” ⁴² Ma sêkêt i töt daņ naņ sêpec su, naņ têt in. ⁴³ Ma in kôt su, ma gêt yêc nac si aņgô-nga. ⁴⁴ Goc in sôm têt nac, “Gauc nem bu aö gasôm yom têt mac muņ su, pi gêt naņ kwahic dec nađdô sa. Têt ndoc aö gambo gawhiņ mac, naņ gawhê sa bu gêt hoņ naņ sêto pi aö yêc Moses ma lau propet si bapia tilhuņ, ma yêc Buku Wê-nga, naņ gic waê bu nađdô sa.” ⁴⁵ Ma in whê nac si gauc sa pi Anötö ndê yom hoņ naņ sêto yêc. ⁴⁶ In sôm têt nac, “Sêto yom pi Mesaya bu in oc hôt nađdê atu ma mbac ndu, ma têt bêc titö-nga in oc tisa ma mbo tali tiyham. ⁴⁷ Ma sêto bu lau oc sênem mêtê tu in ndê naê-nga, ma sêsôm têt lau bu sêkac si nałôm kwi, dec Anötö oc suc nac si sac kwi. Nac oc sêndic hu sênem mêtê dau yêc malac Jerusalem, ma tiņambu mêtê dau oc sa têt lau gameņ

apa-nga hon. ⁴⁸ Gêñ hon dindec mac alic gatô su, dec oc ahoc yom ñandô asê pi gêñ dau awhiñ. ⁴⁹ Ma alic! Aô oc wakêñ gêñ nañ aneñ Damañ gic bata su, nañ têtñ mac. Bocdinañ ambo malac dindec e Anötö kêtñ iñ ndê ñaclai nem mac ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁵⁰ Tinambu Yisu wê ñac sêsa sêtêtñ gameñ nañ yêc kêtñ malac Betani si. Yêc dinañ iñ hôc amba sa, ma gêm mbec ñac. ⁵¹ Ma têtñ têtñ iñ gêm mbec ñac mbo, nañ iñ hu ñac siñ, ma Anötö kêtñ iñ sa pi undambê gi. ⁵² Dec ñac sêpôtñ haduc ma sêmpiñ iñ. Ma sêlhô sêmbo sêtêtñ Jerusalem si ti atac ñayham atu. ⁵³ Ma têtñ bêtñ hon, sêkac sa sêmbo lôm dabuñ ñabatêmdö, ma sêhoc Anötö ndê waê asê.

Jon ndê nawaê nayham Yom whê nawaê nayham dindec sa-nga

Jon in Yisu ndê ngacsênjomi 12 si dan, nan kêsêlên whin Yisu ma mbo whin in tòm in ndê bêc mbo nom-nga hon, ma bocdinañ dec ngô yom hon nan in kêdôhôn ma gêlic gwelen nan in kôm. Yêc 13:24, 19:26, 20:2 ma 21:7, Jon to yom pi ngacsênjom dan, nan Yisu atac whin nandô. Lau daêsam sênjalê bu yom dau hêganôn Jon dau, magoc in tec bu tôc dau tiawê.

Lau natô sêsam Jon ndê bapia bu 'Buku Gêñ Dalô-nga,' bu in to yom pi gêñ dalô atu-tu nan Yisu kôm. In to yom pi gêñ dalô hon nan Yisu kôm, nan dom. In to yom pi gêñ nan bu whê Yisu sa bu Mesaya nan Anötö gic bata bu êñkin têt in ndê lau Israel-nga. Jon dau whê ndê bapia nahu sa bocdec bu:

Yom pi gêñ dalô indec, nan yêc tu bu mac asam ma akên whin bu Yisu in Mesaya, Anötö ndê Atu. Ma tu mac akên whin in ndê nê-nga, dec mac oc atap sen ambo tamli-nga sa. (20:31)

Jon sam Yisu bu Anötö ndê Yom Dau nan mbo titêm-titêm, nan men ti namalac. In mbo whin Damba Anötö têt namata-nga, ma in Anötö dau (1:1). Bocdinañ lau nan sênjalê Yisu tidôn, nan gitôm sênjalê ti sêlic in Damba dau whin (1:18; 8:19; 14:7). Jon tac whin bu lau nan sêsam in ndê bapia sêtap sen dandöc tanli-nga sa. Ma sen dau datap sa yêc Yisu tawasê, tòm yom nan Yisu sôm pi dau, ma Jon to yêc (14:6) bocdec bu:

Aô tanwasên gati sen bu namalac sêtên Daman sêndi, ma sen dan yêc dom.

Yisu Kilisi Nahu

¹ Têt têt namata-nga nom sambuc indec mbasi, nan Yisu nan dasam bu Yom Dau, in mbo. In mbo whin Anötö, ma in Anötö dau. ² In mbo whin Anötö

têt têt namata-nga. ³ Gêñ hon nan yêc, nan in dau kên, ma gêñ dan hóc asê na lêt dan dom. ⁴ Yac nen dambo tanli nahu in dau, ma in dau ti namalac nom-nga si Nawê. ⁵ Nawê dau pô gameñ nasec, ma nasec gitôm dom bu kôm nawê dau ahuc.

⁶ Anötö kêkin ngac ahen-nga dan men, nan ndê nê Jon. ⁷ In men bu hoc yom nandô asê pi Nawê dau, tu bu lau hon nan sênjô in ndê yom, nan sêkên whin Nawê dau. ⁸⁻⁹ Jon in Nawê dau dom, tigen in men bu hoc yom asê pi Nawê nandô dau, nan oc men êñkuc in bu pô namalac hon.

¹⁰ Nom sambuc indec Anötö kên na in, tigen têt ndoc in hóc asê, nan lau nom-nga sênjalê in dom. ¹¹ In ti nom sambuc indec natau, magoc têt ndoc in men, nan in ndê lau Israel-nga sêkôc in sa dom. ¹² Magoc lau hon nan sêkôc in sa, ma sêkên whin in, nan Anötö gêlic nayham ma kôc nac sa sêti in ndê balêkoc. ¹³ Sêti in ndê balêkoc na lêt tòm lau nom-nga si lêt sêkwê balêkoc asê-nga dom, me tu namalac dau si gauc gêm me atac whin-nga dom. Mba! Anötö dau kôm nac sêtiwakuc dec sêti in ndê balêkoc.

¹⁴ In nan dasam bu Yom Dau sip nom men ti namalac, ma mbo whin yac. In men akên Damba Anötö, ma Damba ndê mwasiñ ti yom nandô gêm in ahuc. In Anötö ndê Atu tigen, dec wêkain naclai ti nawasi atu, ma yac alic in ndê naclai ti nawasi dau, nan su. ¹⁵ Jon hoc yom asê pi in gwanan su bocdec bu, "Ngac dan oc êñkuc aô, nan hóc gêlêc aô su, nahu bu in mbo wandêc su mbo." Ma têt ndoc in hóc asê, nan Jon sôm bu, "In ngac dau dinañ dec gahoc yom asê pi in gwanan su."

¹⁶⁻¹⁷ Mun-nga Anötö kêmwasiñ lau Israel-nga na yomsu nan in kên têt Moses. Magoc kwahic dec Yisu Kilisi men, ma Anötö ndê mwasiñ gêm in ahuc sambuc, dec yac hon datap mwasiñ ti yom nandô sa hóc gêlêc su, yêc Yisu. ¹⁸ Namalac dan gêlic Anötö su dom. Magoc in ndê Atu tigen Yisu †Kilisi, nan mbo kêpin Anötö dau, in dau in Anötö, nan sip nom men ti namalac, ma whê Damba Anötö sa têt yac, dec tanjalê in.

Lau sêndac bata Jon, Ngac Kêku Lau-nga

¹⁹⁻²⁰ Têñ ndoc Jon kêku lau mbo, nañ lau bata Israel-nga sênkiñ †dabuñsiga ñatô ti lau †Liwai ñatô akêñ Jerusalem sêtêñ inñ si, ma sêndac inñ bu, “Am asa?” Jon sêc yom dañ ahuc dom, inñ sôm yom yêc awê bu, “Aö †Mesaya dom.” ²¹ Dec ñac sêndac inñ, “Bocdinañ dec am asa? Am Elaija, a?” Ma inñ sôm, “Mba!” Goc sêndac, “Am propet gitôm Moses nañ Anötö gic bata bu êñkiñ meñ, a?” Ma inñ sôm, “Mba!” ²² Bocdinañ sêsôm têtñ inñ, “Dec sôm daôm asê têtñ yac bu am asa. Yac bu akêñ ñawaê têtñ lau nañ sênkiñ yac amenñ nañ.” ²³ Jon ô ñac si gêndac ña propet Aisaya ndê yom dañ, ma sôm, “*Ñamalac nañ ta yom yêc gameñ sawa bu, ‘Amasañ Pômdau ndê senñ tisolop,*’ nañ aö dauñ dec.”

²⁴ Lau Palêsai ñatô sêmbo sêwhiñ lau nañ lau bata sênkiñ sêtêñ Jon si. ²⁵ Sêngô Jon ndê yom dau, dec sêndac inñ bocdec bu, “Am daôm sôm bu am Mesaya dom, ma bu am Elaija dom, ma propet atu dau dom. Ma bocke dec am kêku lau mbo?” ²⁶⁻²⁷ Ma Jon sôm, “Aö dec kaku lau ña bu, magoc ñgac dañ oc êñkuc aö, nañ hóc gêlêc aö su. Aö dec ñgac ñambwa, gitôm dom bu wati inñ ndê ñgac akiñ bu wanğapwêc inñ ndê atapa ñawalô. Ñgac dau kwahic dec mbo mac ñalhu, magoc mac anyalê inñ dom.”

²⁸ Jon kêku lau mbo malac dañ ñaê Betani, nañ yêc Bu Jordan ñadanga mbu têtñ ac pi-nga. Ma gêtñ honñ dinañ hóc asê yêc gameñ dinañ.

Yisu inñ Anötö ndê Domba

²⁹ Bêc dañ tiyham ma Jon gêlic Yisu kêsêlêñ têtñ inñ meñ, ma sôm, “Alic ñgac dê! Inñ †Anötö ndê Domba, nañ Anötö kêtñ bu kôc ñamalac si sac su. ³⁰ Inñ ñgac dau nañ aö gasôm yom pi inñ muñ su, bu ñgac dañ oc êñkuc aö meñ, nañ hóc gêlêc aö su, bu inñ mbo wandêc su mbo. ³¹ Muñ-nga aö dauñ neñ gauc sa pi inñ dom, tigeñ kwahic dec aö gameñ kaku lau ña bu, tu bu watôc inñ asê têtñ lau Israel-nga.” ³²⁻³³ Jon sôm yom dinañ su,

goc gic têtñ yom ma whê yom sa bocdec bu, “Yomandô. Muñ-nga aö dauñ neñ gauc sa pi inñ dom, tigeñ Anötö nañ kêtñ aö bu wanğku lau ña bu, nañ sôm têtñ aö bu, ‘Am oc lic Ñalau Dabuñ sip têtñ ñgac dañ meñ. Ma ñgac dau dinañ oc êñku lau ña Ñalau Dabuñ.’ Tiñambu aö galic Ñalau Dabuñ gêm balusi anğô ma sip akêñ undambê têtñ ñgac dindec meñ ma mbo whiñ inñ. ³⁴ Aö tanôtñ galic gêtñ dinañ hóc asê ñgac dau su, ma tu dinañ-nga kwahic dec gahoc yom asê pi inñ, ma gasôm asê têtñ mac bu inñ Anötö ndê Atu.”

Yisu ndê ñgacsêñomi ñamata-nga

³⁵ Ñagalansê Jon mbo bu dau ñadali ma inñ ndê †ñgacsêñom lu sêmbo sêwhiñ inñ. ³⁶ Yisu kêsêlêñ meñ, ma Jon tahê inñ ma sôm, “Kec, Anötö ndê Domba dê.” ³⁷ Têtñ ndoc ñgacsêñom lu sêngô Jon ndê yom dinañ, nañ sêhu inñ siñ ma sênkuc Yisu. ³⁸ Yisu kac dau kwi ma gêlic bu inñlu sênkuc inñ, dec ndac, “Bocke dec amlu añkuc aö?” Goc inñlu sêsôm, “Rabai, am yêc nde?” (Ñaê †Rabai danem kwi bu ‘Kêdôhôn-waga.’) ³⁹ Ma inñ sôm, “Amenñ ma alic.” Goc inñlu sêñsêlêñ sêwhiñ inñ si, ma sêlic gameñ nañ inñ yêc. Sêhóc asê têtñ telha, acgatu gitôm 4 kilok, ma bocdinañ dec sêmbo sêwhiñ inñ.

⁴⁰ Ñgac lu nañ sêngô Jon ndê yom ma sênkuc Yisu, nañ si dañ inñ Andru, Saimon Pita ndê asi. ⁴¹ Ñagahô inñ gi tap dôwa Saimon sa, ma sôm têtñ inñ, “Yac atap †Mesaya sa su.” (Yom Mesaya dau danem kwi bu Kilisi.) ⁴² Goc inñ wê Saimon s a têtñ Yisu gi. Yisu tahê inñ ma sôm, “Am Saimon, Jon ndê atu. Kwahic dec aö wasam am bu Kepas.” (Ñaê dau* sem kwi sip Yom Grik bu Pita.)

Yisu kêtgalêm Pilip lu Natanael sa

⁴³⁻⁴⁴ Têtñ ñagalansê Yisu tisa ma gi tap ñgac dañ ñaê Pilip sa. Pilip inñ ñgac akêñ malac Betsaida yêc gameñ Galili-nga. Malac dau Pita lu Andru si malachu whiñ. Yisu gauc gêm bu têtñ Galili ndi, dec sôm têtñ Pilip, “Mweñ êmkuc aö.” ⁴⁵ Goc Pilip gi tap ñgac dañ ñaê Natanael sa, ma

* **1:42** Ñaê ‘Kepas’ nañ Yisu kêtñ têtñ Pita, inñ Yom †Hibru dañ, nañ danem kwi bu ‘hoc.’ Alic Yisu ndê yom yêc Mat 16:18.

sôm têt in bu, “Mesaya nan Moses ti lau propet sêto yom pi in mun su, nan yac atap in sa su. In Josep ndê atu Yisu akêt malac Nasaret.”⁴⁶ Natanael ngô su goc ndac, “Nasaret? Gêt nayaham bocke oc men akêt malac nambwa dinan?” Dec Pilip sôm, “Mwen ma lic.”

⁴⁷ Yisu gêlic Natanael têt in men, ma sôm yom pi in bocdec bu, “Yomandô! In ngac Israel-nga nan yom tasan dan yêc in ndê nalôm dom.”⁴⁸ Dec Natanael ndac in, “Am kêyalê aô nalên bocke?” Ma Yisu sôm têt in, “Pilip mbwêc am dom en, ma aô galic am ndôc a atu dan nahu.”⁴⁹ Natanael ô yom ma sôm, “Kêdôhônwaga, am Anötö ndê Atu. Am yac lau Israel-nga mba Kin.”⁵⁰ Ma Yisu ô yom ma sôm têt in, “Aô gasôm bu galic am yêc a dan nahu ma tu dinan-nga dec am kêt whin. Am oc lic gêt atu-tu hôc gêlêc in dinan su.”⁵¹ Ma in gic têt yom ma sôm, “Yom nandô aô wasôm têt mac. Tinambu mac oc alic undambê kac sa, ma †Namalac ndê Atu oc ti sen bu Anötö ndê anjela sêsip sêpi-nga.”

2

Yisu gêm bu kwi ti wain

¹ Bêc lu gi su ma lau yêc malac Kana nan yêc gamej Galili-nga sêndê mwasiñ tu ngac dan bu nem awhê-nga. Yisu dinda mbo whin nac, ma ² sêkêt ahên Yisu ti ndê ngacsênjomi bu sênên mwasiñ dau sêwhin. ³ Ma lau sen ti sênôm gêt sêmbo e wain pacndê. Dec Yisu dinda sôm têt in bu, “Nac si wain pacndê su.”⁴ Goc Yisu sôm têt in, “O awhê! Tu sake-nga am sôm têt aô? Aneñ ndoc men sa su dom.”⁵ Tigen Yisu dinda sôm têt lau akin bu, “Gêt bocke nan in bu sôm têt mac, nan akôm.”

⁶ Yêc mwasiñ dau namala, lôn bu-nga 6 sêlhac. Lôn dinan atu andô, tigen-tigen gitôm 100 lita, ma sic waê lau Israel-nga si mêtê sênjwasiñ dau nawasi sa yêc Anötö anjô-nga. ⁷ Ma Yisu sôm têt lau akin, “Akêt bu sip lôn hon dinan e menhu.”⁸ Sêtac bu sip e menhu su, goc in sôm têt nac, “Anjati sa ma akêt têt mwasiñ nadau ênsahê.” Ma sêkôm gitôm in sôm.

⁹ Mwasin nadau kêsahê bu nan Yisu gêm kwi ti wain, ma kêyalê dom bu men akêt nde. Tigen lau akin nan sêtac bu sip lôn, nan dec sênjalê. Mwasin nadau kêsahê su, goc mbwêc ngac gêm awhê-nga men, ma sôm têt in, ¹⁰ “Lau hon sêkêt wain nayaham têt lau sênôm mun e tac nayaham sa, goc sêkêt wain nambwa kêtuc. Tu sake-nga am kêtamin wain nayaham kalhac e tinambu?”

¹¹ Yisu kôm gêt dalô namata-nga dinan yêc malac Kana, nan yêc gamej Galili-nga. Gêt dau tôc in ndê nawasi ti naclai asê, ma in ndê ngacsênjomi sêkêt whin in. ¹² Ma tinambu Yisu lu dinda ma asii ti ngacsênjomi sêsip malac Kapenaom si, ma sêmbo bêc natô.

Yisu soc lau su yêc lôm dabun (Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Têt têt dinan lau Israel-nga si om atu †Mwasin Pasowa-nga men kêtin. Tu dinan-nga Yisu pi Jerusalem gi. ¹⁴ In hôc asê su, ma yêc lôm dabun nabatêmdô, in gêlic lau sêhon makao ti domba ma balusi bu lau sênemlhi, ma lau natô sêndôc tebo bu sêo lau apa si mone na lau Israel-nga si mone. ¹⁵ Dec in gêm bocin wac ti po ma kêbulu nac sêsa awê si, ma kêbulu makao ti domba sêwhin. Ma in tac lau sêo mone-nga si tebo sa, ma kêbalip nac si mone babalip. ¹⁶ Goc in hec yom lau balusi-nga ma sôm têt nac, “Akôc nem balusi dinan asa awê andi! Daman ndê andu yêc bu lau sênemlhi gêt sêmbo-nga dom. Mac akôm sac sambuc!”¹⁷ Têt dinan in ndê ngacsênjomi gac gêm Anötö ndê yom dan nan sêto yêc bocdec bu:

Aô neñ atac whin tu am nem andu-nga, mbô aô neñ nalôm sa napan. [BW 69:9]

¹⁸ Ma lau bata Israel-nga sêndac Yisu ma sêsôm, “Asa kêt naclai têt am bu kôm gêt dinan? Kôm gêt dalô dan bu tôc am nem naclai nahu asê têt yac.”¹⁹ Yisu ô nac si awha ma sôm, “Aseñ lôm dabun dindec su, ma aô oc wakwê sa tiyham nditôm bêc tö.”²⁰ Goc sêsôm, “Mun-nga lau sêkôm gwelen sêkwê lôm dabun dindec-nga gitôm yala 46. Ma bocke dec

am gauc gêm bu am gitôm bu kwê sa tòm bêc tö?" ²¹ Sêsôm yom dinañ bu ñac sênjalê dom bu lôm dabuñ nañ in sôm yom pi, nañ in dau. ²² T inambu, têt ndoc Yisu tisa akêt lau batê-nga, nañ in ndê sênjomi gauc gêm in ndê yom dinañ. Ma têt dinañ sêkêt whin yom nañ in sôm, ma sêkêt whin Anötö ndê yom nañ sêto yêc muñ su, pi in ndê mbac ndu ma tisa-nga.

²³ Yisu mbo Jerusalem têt Om Pasowa-nga, ma lau daêsam sêlic gêt dalô hoñ nañ in kôm, dec sêkêt whin in. ²⁴⁻²⁵ Tigen Yisu kêtalê ñamalac si gauc ti yom hoñ nañ yêc ñac si ñalôm. In pônnda ñamalac si yom pi dau dom. Ma tu dinañ-nga in whê dau sa sambuc têt ñamalac dan dom.

3

Yisu lu Nikodemas

¹ Lau Israel si ñgac bata dan mbo Jerusalem, nañ ndê ñaê Nikodemas. In mbo lau †Palêsai si ton, ma in lau bata †Sanedrin-nga si dan whin. ² Têt ôbwêc dan, Nikodemas têt Yisu gi, ma sôm têt in, "O Kêdôhônwaga. Yac alic gêt dalô hoñ nañ am kôm, dec anyalê bu am kêdôhônwaga dan nañ Anötö kêkin meñ. Nahu bu Anötö bu mbo whin ñamalac dan dom, dec oc tòm dom bu ñamalac dau kôm gêt dalô gitôm nañ am kôm."

³ Ma Yisu ô in ndê yom ma sôm, "Yom ñandô aô wasôm têt am. ñamalac dan bu tiwakuc tiyham dom, dec oc tòm dom bu in mbo †Anötö ndê gôlin ñapu." ⁴ Goc Nikodemas sôm têt in, "Ñamalac andô dan oc tiwakuc ñalên bocke? Oc tòm bu sip dinda atac ñalôm ma dinda kôc in tiyham, me?" ⁵ Ma Yisu sôm, "Aô wasôm yom ñandô têt am. ñamalac dan bu tiwakuc ña bu ma ña Nalau Dabuñ dom, dec oc nditôm dom bu mbo Anötö ndê gôlin ñapu. ⁶ ñamalac sêkwê ñamalac asê, magoc Nalau tigen g itôm bu kôm ñamalac dan tiwakuc ma kêt ñalôm wakuc têt in. ⁷ Aô gasôm têt am bu mac atiwakuc tiyham ña ñaclai undambê-nga mañ. Am sô tu yom dinañ-nga dom.

⁸ Mbu kêtêlên kêtuc Anötö ndê atac whin. Am gitôm bu ñgô ñakêcsia, tigen am kêtalê mbu nahu me mbu ñapwê dom. Ma Nalau Dabuñ ndê gwelen kôm lau sêtiwakuc-nga, nañ kain tigen."

⁹ Nikodemas ñgô yom dinañ, dec ndac Yisu, "Aluê! Yom dinañ oc ñandô sa ñalên bocke?" ¹⁰ Ma Yisu sôm, "Am lau Israel si kêdôhônwaga mêtê-nga dan, ma bocke dec am kêtalê yom dindac nahu dom? ¹¹ Aô wasôm yom ñandô têt am. Gêt nañ aô ti lau nañ sênkuc aô nañ anyalê, dec yac asôm asê. Ma yac ahoc yom ñandô asê pi gêt nañ yac alic su. Magoc mac akôc yac mba yom sa dom. ¹² Aô gasôm yom têt mac pi gêt nom-nga, magoc mac akêt whin dom. Ma aô bu wasôm yom têt mac pi gêt undambê-nga, dec oc akêt whin ñalên bocke? ¹³ ñamalac dan pi undambê gi bu ênyalê gêt undambê-nga dom, tigen ñamalac ndê Atu, nañ sip akêt undambê meñ, nañ kêtalê. ¹⁴ Muñ-nga, têt ndoc lau Israel-nga sêmbo gameñ sawa, nañ Moses gic mboc ñagatu* pi a, ma hóc sa pi lôlôc gi. Ma ñalên tigen, lau oc sêndic ñamalac ndê Atu pi a, ma sêhóc in sa pi lôlôc ndi. Lên dinañ gic in ñawaê, ¹⁵ tu bu lau hoñ nañ sêkêt whin in, nañ oc sêtap señ sêndôc tali ñapan-nga sa.

¹⁶ "Bu Anötö atac whin lau nom-nga ndu andô, dec kêt ndê Atu tigen mbac ndu tu ñac-nga, bu lau hoñ nañ sêkêt whin in, nañ oc sêninnga dom, magoc sêtap señ sêndôc tali-nga sa. ¹⁷ Anötö kêt ndê Atu sip nom meñ bu êmatôc lau dom, magoc kêt in meñ bu ti lêt nem lau si-nga. ¹⁸ Lau nañ sêkêt whin in, nañ oc sêtap Anötö ndê matôc sa dom. Magoc lau nañ sêkêt whin dom, nañ gitôm sêmatin dau si yom tidôn su bu oc sêtap Anötö ndê matôc sa, nahu bu ñac sêkêt whin Anötö ndê Atu tigen dom. ¹⁹ Ma ñac si matôc dau nahu bocdec bu. Nawê ñandô sip nom meñ, tigen sêtec ñawê dau ma atac whin lêt ñasec-nga, ma sêsap mêtê sac dôn ñapan. ²⁰ Lau hoñ nañ sêkôm mêtê sac, nañ sêtec bu ñawê

* **3:14** Yom pi mboc ñagatu nañ Moses kêt pi a dan, nañ asam yêc Nam 21:4-9.

dau pô ñac si mêtê sac e yêc awê, ma tu dinañ-nga sêtigasuc ñawê dau dom. ²¹ Magoc lau nañ sêñkuc yom ñandô, nañ sêtêñ ñawê sêmeñ ma gacgeñ sêmbo dinañ. Ma tu dinañ-nga lau hoñ sêlic yêc awê bu ñac sêkôm mêtê ñayham tôm Anötö kêñ ñaclai têtñ ñac.”

Jon sôm yom pi Yisu

²² Dinañ su, goc Yisu ti in ndê ngacsêñomi sêhu Jerusalem siñ, ma sêsa si sêmbo gameñ ñamakê-nga yêc gameñ Judia-nga. Ma yêc dindê in mbo whiñ ñac ma sêñku lau. ²³ Têtñ ndoc dinañ Jon mbo malac Aenon, nañ yêc suñ sa têtñ Salim. Bu ñagapon ñayham poc gameñ dinañ, ma tu dinañ-nga Jon mbo dinañ, ma kêku lau nañ sêtêñ in si. ²⁴ Têtñ ndoc dinañ Jon mbo awê, sêkêñ in ndöc gapocwalô su dom.

²⁵ Ma Jon ndê sêñomi ñatô ma ñgac bata Israel-nga dañ sêseñ dau pi lêtñ lau sêngwasin dau ñawasi sa yêc Anötö anğô-nga. ²⁶ Dec sêtêñ Jon si, ma sêsôm, “Kêdôhônwaga, muñ-nga am hoc yom asê pi Yisu, têtñ ndoc in hóc asê am yêc Bu Jordan ñadañga. Kwahic dec yac anğô bu lau hoñ sêtêñ in si, bu in êñku ñac.” ²⁷ Jon ô ñac si yom ma sôm, “Ahêgo daôm dom! Alu Yisu lu-lu akôm mba gwelen gitôm Anötö dau kêñ sip alu aman. ²⁸ Mac añyalê yom hoñ nañ aô gasôm têtñ mac su. Aô gasôm bu aô dauñ Mesaya dom, magoc Anötö kêkiñ aô gamuñ in gameñ. ²⁹ Lau hoñ bu sêtêñ Yisu sêndi, dec oc solop. Bu ñac gitôm awhê nañ sêmatin in ndê yom bu nem ñgac, ma Yisu in gitôm ñgac nem awhê-nga dau. Aô gitôm ñgac dau ndê silip, nañ atac ñayham kêlêc têtñ ndoc ñgac nem awhê-nga hóc asê bu nem ndê awhê sa. Ma bocdinañ kwahic dec aô neñ atac ñayham tu Yisu-nga gêm aô ahuc sambuc. ³⁰ Ma in solop bu kwahic dec Yisu ndê waê tiatu, ma aneñ waêñ tisaun. ³¹ In sip akêñ undambê meñ, dec hóc gêlêc lau hoñ su. Aô dec, aô ñamalac nom-nga ma aô neñ ñahu yêc nom, ma bocdinañ gasôm yom tôm ñamalac nom-nga. Magoc in sip akêñ undambê meñ, ³² ma sôm yom ñandô pi gêñ nañ in gêlic ti ngô su yêc undambê. Magoc

lau daêsam sêkôc in ndê yom sa dom. ³³ Ñamalac bocke nañ kôc in ndê yom sa, nañ tóc asê bu in gêlic Anötö ndê yom bu yom ñandô eñ. ³⁴ Ñahu bu in nañ Anötö kêkiñ sip nom meñ, nañ sôm Anötö dau ndê yom asê. Ma Anötö kêgamin in ndê Ñalau têtñ in dom. ³⁵ Damba tac whiñ in ndê Atu kêlêc, dec kêñ gêñ hoñ sip in amba. ³⁶ Ma asa nañ kêñ whiñ Atu, nañ Anötö gic bata su, bu in oc mbo tali ñapan. Tigeñ asa nañ kôc in sa dom, nañ Anötö ndê atac ñandê yêc in dôn yêc, dec in oc lic undambê dom.”

4

Yisu lu awhê Samaria-nga dañ

¹⁻² Têtñ ndoc dinañ Yisu mbo whiñ in ndê ngacsêñomi, ma ñac sêñku lau. In dau kêku lau dañ dom. Magoc lau Palêsai sêngô ñawaê bu Yisu kêku lau daêsam, ma bu lau daêsam nañ êlême sêñkuc in, nañ sêhóc gêlêc Jon ndê sêñomi su. Yisu kêyalê bu lau Palêsai sêngô ñawaê dinañ, ma bu sêkêñ kisa in, ³ ma bocdinañ dec in hu gameñ Judia-nga siñ, bu mbu têtñ Galili ndi. ⁴ Yisu gauc gêm tidôn bu ho señ nañ gic lau †Samaria-nga si gameñ kôc, dec in ti ndê ñgac-sêñomi sêñsêlêñ sêmbo señ dinañ. ⁵ Ñac sêñsêlêñ e sêsun sa lau Samaria si malac atu dañ ñaê Sika. Malac dau yêc kêpiñ nom ñasawa dañ nañ muñ-nga andô, Jakob kêñ têtñ in ndê atu Josep. ⁶ Ma sê nañ Jakob kwê tu sêtap bu sa-nga, nañ yêc malac dau ñamakê. Yisu ti ndê ngacsêñomi sêhóc asê sê bu-nga dau têtñ ac kac lhu, ma sêñsêlêñ señ baliñ su e Yisu kwapac sa, dec in ndöc sic ndöc dinañ. ⁷⁻⁸ Ma in ndê ngacsêñomi sêhu in siñ ma sêsôc malac dau si, bu sêñsalê gêñ sêneñ-nga.

Malô goc awhê Samaria-nga dañ sa meñ bu tê bu. Ma Yisu sôm têtñ in, “Gitôm bu am kêñ bu têtñ aô wanôm?” ⁹ Goc awhê dau ô yom bocdec bu, “Bocke dec am ñgac Israel-nga ndac aô awhê Samaria-nga bu wakêñ bu têtñ am nôm?” (In sôm yom dinañ, ñahu bu lau Israel m a lau Samaria-nga sêtec dandi ma sêmbo ahê dau.) ¹⁰ Ma Yisu sôm, “Kwahic dec aô gandac bu têtñ am. Am bu êmyalê

aö neñ nahu, ma mwasiñ nañ Anötö kên ñambwa, dec am oc ndac bu têtñ aö, ma aö wakêtñ bu nañ oc kên ñamalac sêndöc tali, nañ têtñ am.” ¹¹ Awhê dau ngô yom dinañ, goc sôm, “O ñadau. Bu tali-nga nañ am sôm yom pi, nañ am oc kôc yêc nde? Bu am nem laclhu êmgati bu sa-nga mba, ma sê bu-nga dindéc baliñ andô. ¹² Abañ Jakob ti ndê atui, ma in ndê makao ti domba hoñ sênôm bu yêc dec. Ma bocke? Am nem bu bocke yêc, nañ hóc gêlêc in dindéc nañ Jakob kên têtñ yac, nañ su?”

¹³ Dec Yisu sôm têtñ in, “Lau hoñ nañ sênôm bu nom-nga, nañ bu oc yô ñac tiyham. ¹⁴ Magoc lau nañ sênôm bu nañ aö wakêtñ têtñ ñac, nañ bu oc yô ñac tiyham dom. Mba. Bu nañ aö wakêtñ têtñ ñac, nañ oc ti bubata nañ êmbulup pi ñac si ñalôm, ma ñac oc sêndöc tali ñapañ.” ¹⁵ Têtñ dinañ awhê dau sôm, “O ñadau, kên bu dinañ têtñ aö. Ma bocdinañ dec bu oc yô aö tiyham dom, ma wasa wameñ tôm bêc hoñ bu watê bu yêc sê bu-nga dindéc tiyham dom.”

¹⁶ Goc Yisu sôm têtñ in, “Am mbu ndi ma ta nem akweñ, ma amlu ambu amañ.” ¹⁷ Ma awhê dau sôm, “Aneñ akweñ mba.” Goc Yisu ô yom ma sôm, “Am sôm solop bu am nem akweñ mba. ¹⁸ Bu am gêm ñgac amañdañ su, magoc sêhu am siñ. Ma ñgac nañ kwahic dec am mbo whiñ in, nañ ti am nem akweñ dom. Am sôm yom ñandô.” ¹⁹ Têtñ dinañ awhê dau sôm, “Ñadau, aö g alic bu am propet dañ. ²⁰ Muñ-nga yac lau Samaria-nga mba abañi sem akiñ Anötö yêc lôc dindéc. Tigeñ mac lau Israel-nga asôm bu gameñ tigeñ yêc tu lau sênem akiñ Anötö-nga, nañ yêc Jerusalem.” ²¹ Goc Yisu sôm, “O awhê! Aö wasôm yom ñandô têtñ am. Ndoc oc meñ sa, nañ lau nañ sem akiñ Anötö oc sêhêgo dau dom bu sênem akiñ in sêmbo lôc dindéc, me bu sêmbo Jerusalem. ²² Mac lau S amaria-nga am akiñ Anötö, magoc mac anyalê in dom. A nôtö gic bata bu Mesaya oc sa yêc yac lau Israel-nga, ma tu dinañ-nga yac anyalê in nañ yac am akiñ. ²³ Yomandô! Ndoc nañ bu meñ sa, nañ kwahic dec meñ su,

dec lau nañ sem akiñ Anötö ñalêñ solop, nañ oc sênem akiñ in ti Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, ma ti lêtñ yom ñandô-nga. Damañ Anötö dau kêsâlê lau nañ sem akiñ in ñalêñ bocdinañ. ²⁴ In dau in ñalau, dec ñalêñ tigeñ yêc bu lau sênem akiñ in, nañ sênem akiñ in ti Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, ma ti lêtñ yom ñandô-nga.”

²⁵ Goc awhê dau sôm, “Aö kayalê bu Mesaya nañ sêsam bu Kilisi oc meñ. Ma têtñ ndoc in meñ, nañ in oc whê gêtñ hoñ sa têtñ yac.” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Aö Mesaya dañ gasôm yom têtñ am.”

²⁷ Têtñ dinañ Yisu ndê ñgac-sêñomi sêmbu sêmeñ, ma sêlic bu in sôm yom whiñ awhê dañ, dec sêhê gauc ñambwa. Magoc ñac si dañ sôm yom dom. Sêndac in bu bocke ma in sôm yom têtñ awhê dau lec dom. Ma sêndac awhê dau bu in tac whiñ gêtñ sake lec dom. ²⁸ Awhê dau hu in ndê lôñ bu-nga siñ kalhac, ma mbu sôc malac gi. Ma in sôm têtñ in ndê lau, ²⁹ “Ameñ ma alic ñgac dañ! In kêyalê gêtñ hoñ nañ aö gakôm, ma sôm asê têtñ aö. Oc mboe in Mesaya dau?” ³⁰ Goc ñac sêhu malac dau siñ ma sêsa si bu sêlic Yisu.

³¹ Têtñ ndoc awhê dau mbu sôc malac gi, nañ ñgacsêñomi sêsôm têtñ Yisu, “Kêdôhônwaga, yac akôc gêtñ tu am neñ-nga.” ³² Magoc in sôm têtñ ñac, “Aö neñ gêtñ daneñ-nga yêc, nañ mac anyalê dom.” ³³ Goc sêndac dandi bu, “Mboe lau dañ sêkêñ gêtñ daneñ-nga têtñ in su, me?” ³⁴ Ma Yisu sôm têtñ ñac, “Aö dañañ wambu in nañ kêkin aö gameñ, ma wandic dabiñ in ndê gwelen. Aneñ gêtñ daneñ-nga dau dinañ. ³⁵ Anğô su nañ. Têtñ ndoc mac asô gêtñ ñawhê sip ôm, nañ mac asôm bu, ‘Ayô hale su goc yac oc dandic gêtñ ñandô sa.’ Tigeñ aö wasôm têtñ mac, bu ahôc nem tanôm sa, ma alic bu gêtñ ñandô ôm-nga mbêc su. ³⁶ Ma kwahic dec ñgac gic gêtñ ñandô sa-nga kôm in ndê gwelen mbo. Ma gêtñ ñandô nañ in gic sa, nañ lau nañ sêkêñ whiñ ma sêtap señ sêmbo tali-nga sa. Tu dinañ-nga in nañ sô gêtñ ñawhê, lu in nañ gic ñandô sa, nañ lu-lu atac ñayham sa sêwhiñ dau. ³⁷ Yom gôliñ dañ yêc bocdec, ‘Ñamalac dañ sô gêtñ ñawhê, ma

danj tiyham gic gêñ ñandô sa.' Yom dau inj yom ñandô, ma hêganôn gwelenj ñawaê ñayham-nga whinj. ³⁸ Bu aö kakinj mac bu andic gêñ ñandô sa yêc ôm nanj mac asô dom. Lau ñatô sêkôm gwelenj atu tu sêsô gêñ-nga, dec mac atap ñac si gwelenj ña-ñandô sa."

Lau Samaria-nga daêsam sêkêñ whinj Yisu

³⁹ Têñ ndoc awhê Samaria-nga dinanj sôm yom asê pi Yisu têtj lau malac-nga bu, "Inj sôm gêñ honj nanj aö gakôm su, nanj asê têtj aö," nanj lau Samaria-nga daêsam sêkêñ whinj Yisu. ⁴⁰ Ma têtj ndoc sêsa sêtêtj inj si, nanj sêtenj inj ñapanj bu mbo whinj ñac. Dec inj mbo whinj ñac gitôm bêc lu. ⁴¹ Inj sôm yom whinj lau malac-nga ma lau daêsam tiyham sêkêñ whinj inj. ⁴² Ma sêsôm têtj awhê dinanj, "Têtj ñamata-nga yac anğô yom nanj am sôm pi inj, dec akêñ whinj inj. Magoc kwahic dec yac anğô inj dau ndê yom, ma yac anyalê pi ñandô, bu inj ñgac nanj Anötö kêkinj bu nem lau nom-nga si."

Yisu hóc asê gameñ Galili-nga

⁴³ Bêc lu dinanj pacndê su, goc Yisu tisa ma kêsêlêñ gi e hóc asê gameñ Galili-nga. ⁴⁴ Munj-nga inj sôm asê bu yêc propet danj ndê gameñ, inj ndê lau oc sêtoc inj sa dom. ⁴⁵ Magoc têtj ndoc inj hóc asê Galili, nanj lau dinanj sêkôc inj sa ti atac ñayham. Nahu bu ñac sêmbo Jerusalem têtj ndoc Pasowa-nga, ma sêlic gêñ honj nanj inj kôm yêc dindê.

Yisu kôm balê danj ñayham sa (Mat 8:5-13; Luk 7:1-10)

⁴⁶ Têtj têtj Yisu mbo gameñ Galili-nga, nanj inj sôc malac Kana gi tiyham, malac nanj munj-nga inj gêm bu kwí ti wain. Têtj ndoc dinanj ñgac bata Rom-nga danj mbo malac Kapenaom, ma inj ndê atunğac gêmbac yêc. ⁴⁷ Balê dau gêmbac atu e kêpiñ bu mbac ndu. Ma ñgac bata dau ngô ñawaê bu Yisu meñ akêñ gameñ Judia-nga ma hóc asê Galili. Tu dinanj-nga dec inj têtj inj gi, ma ndac inj bu têtj malac Kapenaom ndi, ma kôm balê dau ñayham sa. ⁴⁸ Dec Yisu sôm, "O mac lau! Mac bu alic gêñ dalô atu-tu dom, dec oc

akêñ whinj dom." ⁴⁹ Magoc ñgac bata dau tenj inj tiyham ma sôm, "O ñadau, mwenj ñagahô! Bu mba, anenj balê oc mbac ndu." ⁵⁰ Goc Yisu sôm têtj inj, "Am ndi, am atôm oc mbo tali." Ma ñgac dau kêtj whinj Yisu ndê yom, ma kölhö gi.

⁵¹ Têtj têtj inj kêsêlêñ mbo senj, nanj inj ndê lau akinj ñatô sêsa akêñ Kapenaom sêmenj ma sêtap inj sa. Ma sêsôm têtj inj bu, "Am nem balê ñayham sa su." ⁵² Dec inj ndac ñac bu, "Acgatu ñasawa bocke ma balê dau ñayham sa?" Ma ñac sêsôm têtj inj, "Alhabêc, têtj ac ho dau, nanj gêmbac hu inj sinj ma inj ñamlic ñalhuc sa." ⁵³ Têtj dinanj damba ndê gauc sa bu acgatu ñasawa dinanj enj, dec Yisu sôm têtj inj bu, "Am atôm oc mbo tali." Ma inj ti inj ndê lau honj nanj sêndöc sêwhinj inj, nanj sêkêñ whinj bu Yisu inj Mesaya dau.

⁵⁴ Gêñ dalô tilu-nga nanj Yisu kôm yêc malac Kana, nanj ñaminj dau dinanj. Yisu kôm gêñ dau têtj têtj inj hu gameñ Judia-nga sinj, ma mbu têtj gameñ Galili-nga gi.

5

Yisu gêm ñgac bôlinj danj sa

¹ Tinjambu lau Israel-nga si mwasiñ atu danj ñabêc hóc asê, ma Yisu mbu pi Jerusalem gi. ² Yêc Jerusalem, bu ñatonj atêc danj, nanj sêwhê ña hoc ahuc, nanj poc kêpiñ malac dau ñagatam nanj sêsam bu Gatam Domba-nga. Sêsam bu ñatonj dau ñaê yêc Yom †Hibru bu Betesda, ma andu selep amanđanj sêlhac ñamakê. ³ Ma yêc dinanj lau gêmbac daêsam sêyêc, lau tapeç, lau bôlinj ma lau ñasac ñatô. [⁴ Tôm têtj ñatô Pômdau ndê anjela danj oc sip meñ ma kôm bu dau li sa. Lau gêmbac sêhônj têtj dinanj, ma asa nanj sip bu dau tinjamata, nanj oc ñayham sa.] ⁵ Nac si danj inj ñgac bôlinj nanj gêmbac gitôm yala 38.

⁶ Têtj ndoc Yisu kêsêlêñ mbo gameñ dinanj, inj gêlic ñgac bôlinj dau, ma kêyalê bu inj gêmbac yêc ñasawa hic baliñ su, goc ndac inj, "Am tac whinj bu am ñayham sa, me?" ⁷ Ma ñgac bôlinj dau sôm, "O ñadau! Aö gahônj têtj nanj bu dindec ñali sa, magoc ñamalac danj mba bu nem aö sa. Ma aö bu wasip bu wandi, tigenj

ņamalac daņ êlêmê hóc gêlêc aö su.”
 8 Goc Yisu sôm têtj in, “Tisa! Ma hóc nem mbô sa, ma êmsêlêj.” 9 Ma ñagahô ñgac dau ñayham sa, goc hóc ndê mbô sa ma kêsêlêj gi.

Yisu kôm gêtj dinaņ têtj bêc †Sabat-ņga daņ. 10 Ma tu dinaņ-ņga lau bata Israel-ņga sêsôm têtj ñgac naņ Yisu kôm ñayham sa bu, “Acsalô lec in bêc Sabat-ņga. Yac neņ yomsu gic yao yac bu dakôm gwelenj têtj bêc Sabat-ņga dom, ma bocke dec am kôc nem mbô ma kêsêlêj.” 11 Magoc in sôm, “Ñgac naņ kôm aö ñayham sa, naņ sôm têtj aö bu, ‘Hóc nem mbô sa, ma êmsêlêj.’” 12 Ma sêndac in, “Ñgac naņ sôm têtj am bu am hóc nem mbô sa ma êmsêlêj, naņ asa?” 13 Tigeņ ñgac dau kêyalê dom. Ñahu bu têtj ndoc Yisu kôm in ñayham sa, naņ lau daêsam sêmbo, ma Yisu kêdahinj dau su sip ñac ñalôm ma kôlhö gi.

14 T inambu Yisu tap in sa tiyham mbo lôm dabuņ, ma sôm têtj in, “Am ñgô su naņ! Am ñayham sa su. Dec yob daôm bu kôm sac tiyham dom, mboe ñawapac atu daņ naņ hóc gêlêc in dinaņ su, naņ tap am sa tinambu.” 15 Ma têtj dinaņ ñgac dau sa gi ma kêj ñawaê têtj lau bata Israel-ņga, bu ñgac naņ kôm in ñayham sa, naņ Yisu.

Lau bata Israel-ņga sêkêj kisa Yisu

16 Lau bata Israel-ņga sêlic bu Yisu kôm gêtj kainj dinaņ têtj bêc Sabat-ņga ñatô, ma tu dinaņ-ņga sic hu sêkêj kisa in. 17 Dec in sôm têtj ñac, “Damaņ kôm in ndê gwelenj ñapaņ, têtj têtj ñamata-ņga e meņ têtj kwahic dec. Bocdinaņ aö oc wanem gwelenj.” 18 Têtj ñamata-ņga lau bata Israel-ņga sêkêj kisa Yisu bu in sôc yomsu Sabat-ņga ñapu dom. Ma têtj ndoc sêngô in ndê yom dinaņ, naņ sêkôm ñaņga bu sêndic in ndu. Sêsôm, “In sam Anötö bu in Damba ma bocdinaņ in bu po dau ndê waê sa nditôm Anötö dau.”

Anötö kêj ñaclai têtj in ndê Atu

19 Goc Yisu sôm têtj ñac, “Aö wasôm yom ñandô têtj mac. Oc tôm dom bu Anötö ndê Atu kôm gêtj daņ êņkuc dau ndê atac whinj. Mba! Gêtj bocke naņ Atu gêlic Damba kôm, naņ dec in kôm.

Bu Atu kôm gêtj hoņ gitôm Damba kôm. 20 Damba atac whinj Atu kêlêc, ma têtj gêtj hoņ naņ in dau kôm, naņ asê têtj in. Ma aö wasôm têtj mac bu Damba oc hoc gêtj atu-tu asê têtj Atu bu kôm, naņ hóc gêlêc gêtj naņ in kôm, naņ su. Ma têtj têtj mac alic gêtj dau, naņ mac oc asö. 21 Tôm Damba uņ lau batê sa ma kêj ñac sêmbo tali, naņ in ndê Atu dec kêj lau naņ in atac whinj ñac, naņ sêmbo tali bocdinaņ. 22 Ma gêtj daņ tiyham. Damba oc êņsahê lau daņ dom. In kêj ñaclai têtj in ndê Atu bu êņsahê lau pi ñac si mêtê. 23 Ma tu dinaņ-ņga lau hoņ naņ sêtoc Atu ndê waê sa, naņ sêtoc Damba ndê waê sa bocdinaņ. Magoc asa naņ toc Atu sa dom, naņ toc Damba naņ kêkinj in meņ, naņ sa dom.

24 “Aö wasôm yom ñandô têtj mac, bu asa naņ kôc aneņ yom sa, ma kêj whinj in naņ kêkinj aö gameņ, naņ oc tap matôc sa dom. In hu seņ mbac ndu-ņga sin su, ma tap seņ mbo tali ñapaņ-ņga sa. 25 Yomandô dec wasôm têtj mac. Têtj naņ Anötö gic bata, naņ kwahic dec meņ su, dec lau naņ sêmbo seņ sêmbac ndu-ņga, naņ oc sêngô Anötö ndê Atu awha. Ma ñac naņ sêngô ma daņga wambu, naņ oc sêmbo tali. 26 Tali ñahu yêc Damba dau, ma in kêj tali ñahu têtj in ndê Atu whinj. 27 Ma in kêj ñaclai têtj in bu êņsahê ñamalac, bu in ñamalac ndê Atu. 28 Asö tu yom dindec-ņga dom. Ndoc oc meņ, naņ lau hoņ naņ sêmbac ndu su, naņ oc sêngô Atu ndê awha, 29 ma sêtisa akêj lau batê-ņga. Lau naņ sêkôm ñayham, naņ oc sêtisa ma sêtap Anötö ndê gameņ sêndöc tali ñapaņ-ņga sa. Magoc lau naņ sêkôm sac, naņ oc sêtisa ma sêtap matôc sa.

30 “Oc tôm dom bu aö wakôm gêtj daņ tanwasêj. Ma aö oc waņsahê ma wamatôc lau waņkuc aö dauņ neņ gauc dom. Mba! Aö wamatôc lau waņkuc yom naņ Damaņ, naņ kêkinj aö gameņ, naņ sôm têtj aö. Ma aö oc wakôm gêtj dau waņkuc lêtj gitêtj, ñahu bu aö gakôm gêtj daņ tu aneņ atac whinj-ņga dom, aö gakôm gêtj hoņ kakuc Damaņ ndê atac whinj.”

Gêñ nanj whê Yisu ndê ñahu sa

³¹ “Aö bu wahoc yom asê pi daun, dec mac oc asôm bu aneñ yom ñandô mba, ma akêñ whiñ dom. ³² Magoc Damañ hoc yom asê bu whê aneñ ñahu sa, ma aö kayalê bu inñ ndê yom inñ yom ñandô.

³³ “Jon, Ngac Kêku Lau-nga sôm yom ñandô asê pi aö whiñ, têtñ têtñ mac anñiñ lau sêtêtñ inñ si. ³⁴ Aö gapônda yom nanj ñamalac sêhoc asê pi aö, nanj dom. Tigeñ kwahic dec aö gasôm yom pi Jon, bu mboe mac akêñ whiñ yom nanj inñ sôm pi aö, dec atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nga sa. ³⁵ Jon mbo gitôm ya ñawê nanj pô gameñ, ma gitôm ñasawa apê mac atisambuc inñ ndê ñawê.

³⁶ “Magoc gêtñ ñatô sêpunj yom ñandô pi aö dôn, nanj hóc gêlêc Jon ndê yom pi aö. Alic gwelenj nanj aö gakôm gambo. Damañ dau kêtñ gwelenj dinañ sip aö amanj tu bu wandic dabiñ, ma gwelenj dau töt asê bu inñ kêtñ aö gameñ. ³⁷ Ma Damañ dau, nanj kêtñ aö gameñ, nanj hoc yom asê pi aö. Magoc mac lau daôm anjô inñ ndê awha dom, ma mac alic inñ anjô su dom. ³⁸ Ma inñ ndê yom yêc mac nem ñalôm dom, ñahu bu inñ kêtñ aö gameñ, magoc mac akêñ whiñ aö dom. ³⁹ Mac asam Anötö ndê yom nanj sêto yêc, nanj ñapanj, tu bu akip yom honj ñahu sa. Nahu bu mac gauc gêm bu mac oc atap señ andöc tamli-nga sa yêc yom dau ñalôm. Yom dau dinañ hêganônj aö, ma whê aneñ ñahu sa, ⁴⁰ tigeñ mac atec bu atêtñ aö amenj, ma atap señ andöc tamli-nga dau sa.

⁴¹ “Aö gameñ bu ñamalac sêpo aö neñ waêtñ sa dom. ⁴² Magoc aö kayalê mac su, dec galic bu Anötö ndê atac whiñ yêc mac nem ñalôm dom. ⁴³ Aö gameñ gam Damañ anjô, tigeñ mac akôc aö sa dom. Magoc ñamalac danj nanj meñ tu dau-nga, nanj mac akôc inñ sa ñagahô eñ. ⁴⁴ Mac atac whiñ bu atap waêm sa yêc mac daôm nem lau, magoc akôm bu atap waêm sa yêc Anötö tigeñ ndê dom. Ma bocdinañ, mac oc akêñ whiñ aö ñalêtñ bocke? ⁴⁵ Gauc nem bu aö daun oc wasôm mac nem giso asê yêc Damañ anjô-nga dom. Mba! Mac akêñ batam bu yomsu nanj Moses to, nanj oc ti mac nem señ

andöc tamli ñapanj-nga, tigeñ yomsu dau oc töt nem giso asê. ⁴⁶ Nahu bu Moses dau to yom pi aö, ma mac bu akêñ whiñ inñ, dec oc akêñ whiñ aö. ⁴⁷ Tigeñ mac akêñ whiñ yom nanj inñ to, nanj dom, ma bocdinañ mac oc akêñ whiñ aneñ yom ñalêtñ nde? Oc töt dom!”

6

Yisu gôlôm lau 5,000

(*Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

¹ Tinjambu Yisu kôc ndê ngac-sêñomi sa ma sic Bugictonj Galili-nga kic ma sêpi danja si. (Bugictonj dau sêsam ñaê danj bu Taibirias.) ² Ma lau daêsam sêñkuc inñ si, ñahu bu ñac sêlic gêtñ dalô nanj inñ kôm têtñ ndoc inñ kôm lau gêmbac ñayham sa. ³⁻⁴ Têtñ têtñ dinañ lau Israel si om atu Mwasiñ Pasowa-nga meñ kêtñ tiyham. Yêc bugictonj ñadanja, Yisu pi lôc danj gi ma ndöc sic whiñ inñ ndê ngacsêñomi. ⁵ Ma inñ hóc tandô sa ma gêlic lau daêsam nanj sêwê sêmenj, goc sôm têtñ Pilip, “Danemlhi gêtñ danen-nga yêc nde, bu dakêñ têtñ lau daêsam dindêc sênenj?” ⁶ Inñ dau kêtñalê gêtñ nanj inñ bu kôm, nanj su, magoc sôm yom dinañ bu êñsahê Pilip. ⁷ Ma Pilip ô yom ma sôm, “Oc töt dom andô! Mone atu gitôm †denarii 200 bu ndöc, ma dakôc mone dau ma danemlhi gêtñ danen-nga, tigeñ oc töt dom bu lau daêsam dindêc sênenj ñagec-ñagec.” ⁸ Têtñ dinañ Yisu ndê ngacsêñom danj, Saimon Pita ndê asi Andru, sôm têtñ Yisu, ⁹ “Balê danj mbo, nanj kôc bolom amañdanj ma i lu. Tigeñ gêtñ dinañ oc nditôm lau honj dindêc dom andô!” ¹⁰ Goc Yisu sôm, “Mac asôm têtñ lau bu sêndöc sic.” Kwanj daêsam yêc gameñ dinañ, ma lau honj sêndöc sic sêndöc kwanj. Lau tonj dinañ si laungac gitôm 5,000.

¹¹ Ma Yisu kôc bolom ma gêm danje, goc kêtñ têtñ lau nanj sêndöc dinañ, bu sêndic sam têtñ dandi. Ma inñ gêm mbec i lu ma kêtñ têtñ ñac bocdinañ, ma ñac señ töt si atac whiñ. ¹² Ñac señ e hóc ñac dôn, goc inñ sôm têtñ ngacsêñomi, “Mac andic ñadêlê honj sa, bu tanjainj gêtñ

dañ dom.” ¹³ Bolom amañdañ ma i lu dinañ, lau señ e gitôm, ma ngacsêñomi sic ñadêlê sa sip gatop 12 e meñhu.

¹⁴ Lau sêlic gêñ dalô atu nañ Yisu kôm, goc sêsôm têtñ dau, “Yomandô! Propet atu nañ dakêtñ batañ bu sip nom meñ, nañ ngac dau dindec, me?” ¹⁵ Têtñ dinañ Yisu kèyalê bu ñac gauc gêm bu sêkôm ñaŋga bu sêkôc in sa ma sêkêtñ in ti ñac si kiñ. Dec in kédahiñ dau su, ma kôlhô tawasê pi lôc dañ gi.

*Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô
(Mat 14:22-33; Mak 6:47-51)*

¹⁶ Têtñ ac gi sip, Yisu ndê ngacsêñomi sêmbu sêtêtñ bugictoñ si. ¹⁷ Ñac bu sêndic bu kic ma sêmbu sêtêtñ malac Kapenaom sêndi, dec sêpi wañ dañ ma sêsa si. Ñasec sa su, magoc Yisu meñ hóc asê ñac su dom. ¹⁸⁻¹⁹ Ñac sêhêc wañ sêsa ñasawa baliñ gitôm 5 kilometa, ma mbu puc ñadinda e gêli bu ñampon sa. Têtñ dinañ sêlic Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô meñ kêtñ wañ, dec sêtôc dau atu. ²⁰ Magoc in sôm têtñ ñac, “Atôc daôm dom! Bu aô dauñ dindec.” ²¹ Goc sêkôc in pi wañ ti atac ñayham, ma ñagahô sêhêc asê baô yêc Kapenaom.

²²⁻²³ Têtñ ñagalañsê, lau daêsam nañ sêmbu sêwhiñ Pômdau têtñ ndoc in gêm danje bolom ma kêtñ têtñ ñac señ, nañ gacgeñ sêmbu bugictoñ ñadañga. Ñac sêñyalê bu wañ tigeñ dinañ ngacsêñomi sêpi ma sêlhô si, ma bu Yisu pi wañ dau whiñ ñac dom. Malô goc wañ ñatô akêtñ malac Taibirias sêmeñ sêsôc baô yêc dinañ. ²⁴ Ñac sêlic su bu Yisu ti in ndê ngacsêñomi sêmbu dom, dec sêpi wañ dau, ma sêtêtñ malac Kapenaom si bu sêñsalê Yisu.

*Yisu in bolom kêtñ ñamalac sêndôc tali-
nga*

²⁵ Ñac sic bugictoñ kic, ma sêtap Yisu sa, goc sêsôm, “Kêdôhônwaga, am mwer têtñ nde?” ²⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Yom ñandô aô wasôm têtñ mac. Aô gakôm gêñ dalô nañ tôm bu whê mac nem gauc sa pi aô neñ ñahu. Magoc mac añsalê aô ma atac whiñ bu ambo awhiñ aô tu gêñ dinañ-nga dom. Mba. Mac atac whiñ bu

ambo awhiñ aô, ñahu bu aô gakêtñ bolom têtñ mac añ e hóc mac dôn. ²⁷ Akôm mwasac bu atap gêñ danen-nga nañ gic waê bu ñiŋga, nañ sa lec dom. Mba! Akôm mwasac tu bu atap gêñ danen-nga nañ oc kêtñ mac ambo tamli ñapañ, nañ sa. Ma gêñ dau ñamalac ndê Atu oc kêtñ têtñ mac, bu Damba Anötô kèyalin in sa su, ma kêtñ ñaclai têtñ in bu kôm gêñ dau.”

²⁸ Goc ñac sêndac in, “Gitôm bu am whê sa têtñ yac, gêñ nañ Anötô atac whiñ bu yac akôm?” ²⁹ Ma Yisu sôm, “Anötô ndê atac whiñ ñandô bu mac akôm gêñ bocdec. Akêtñ whiñ ngac nañ in kêtñ in meñ.” ³⁰⁻³¹ Goc ñac sêsôm, “Muñ-nga yac mba abañi sêmbu gameñ sawa ma señ mana ti ñac si gêñ danen-nga, tôm yom nañ sêto yêc bocdec, ‘In kêtñ bolom undambê-nga têtñ ñac señ.’ Kwahic dec yac bu andac am bu kôm gêñ dalô kain tigeñ. Yac bu alic, dec yac oc akêtñ whiñ am.” ³² Goc Yisu sôm, “Mac gauc gêm bu Moses kêtñ bolom undambê-nga têtñ mac. Magoc aô wasôm yom ñandô têtñ mac bu aneñ Damañ oc kêtñ bolom ñandô undambê-nga têtñ mac. ³³ Ma Anötô ndê bolom dau dec, in nañ sip akêtñ undambê meñ ma kêtñ lau nom-nga sêndôc tali ñapañ.” ³⁴ Lau sêñgô Yisu ndê yom dau, goc sêsôm têtñ in, “Pômdau, kwahic dec ma ndi, yac atac whiñ bu am kêtñ bolom dau dinañ têtñ yac.”

³⁵ Goc Yisu sôm, “Bolom nañ kêtñ ñamalac sêndôc tali, nañ aô dauñ dec. Lau nañ sêtêtñ aô sêmeñ, nañ gêñ oc yô ñac tiyham dom. Ma lau nañ sêkêtñ whiñ aô, nañ bu oc yô ñac tiyham dom. ³⁶ Tigeñ tôm aô gasôm têtñ mac su, mac alic aô su, magoc akêtñ whiñ aô dom. ³⁷ Lau bocke nañ Damañ kêtñ têtñ aô, nañ hoñ oc sêtêtñ aô sêmeñ. Ma lau nañ sêtêtñ aô sêmeñ, nañ oc tôm dom bu wasoc ñac si dañ su. ³⁸ Aô gasip akêtñ undambê gameñ, bu wakôm gêñ tôm aô dauñ neñ atac whiñ dom. Mba! Aô gasip gameñ, bu wakôm gêñ tôm Damañ nañ kêtñ aô gameñ, nañ ndê atac whiñ. ³⁹ Ma Damañ atac whiñ bu aô wayob ñamalac hoñ nañ in kêtñ têtñ aô, bu ñac si dañ ñiŋga dom. Aô wauñ ñac hoñ sa têtñ bêc ñambu-nga. ⁴⁰ Damañ ndê

atac whiṅ bocdec bu, lau hoṅ naṅ sêṅyalê iṅ ndê Atu, ma sêkêṅ whiṅ iṅ, naṅ oc sêtap seṅ sêndöc tali-ṅga sa, ma aö waun ṅac sa têtṅ bêtṅ ṅambu-ṅga.”

⁴¹ Têtṅ ndoc naṅ lau bata Israel-ṅga sêṅgô Yisu sôm bu iṅ bolom naṅ sip akêṅ undambê meṅ, naṅ sêli awha sa pi iṅ. ⁴² ṅac sêsôm têtṅ dandi, “Ṅac dindéc iṅ Yisu, Josep ndê atuṅgac. Yac tanyalê iṅ dinda lu damba. Bocke ma kwahic dec iṅ sôm têtṅ yac bu iṅ sip akêṅ undambê meṅ?” ⁴³ Dec Yisu sôm, “Ali awham sa têtṅ daôm dom! ⁴⁴ Lau daṅ gitôm dom bu sêtêtṅ aö sêmeṅ ṅambwa. Damaṅ naṅ kêkiṅ aö gameṅ, naṅ bu kac ṅac si gauc kwi, dec oc tôm bu sêtêtṅ aö sêmeṅ. Ma aö oc waun ṅac sêtisa têtṅ bêtṅ ṅambu-ṅga. ⁴⁵ Sêto propet akwa daṅ ndê yom yêc bocdec bu, ‘Anötö oc êndôhôn ṅamalac hoṅ.’ Bocdinaṅ dec aṅgô. Lau hoṅ naṅ sêkêṅ daṅga Damaṅ ndê yom ma iṅ kêdôhôn ṅac, naṅ oc sêtêtṅ aö sêmeṅ. ⁴⁶ Yom dau sôm bu Anötö oc êndôhôn lau, magoc ṅamalac daṅ gêlic Damaṅ su dom. Anötö ndê Atu naṅ mbo whiṅ iṅ ma sip nom meṅ, iṅ tigeṅ gêlic iṅ. ⁴⁷ Ma aö wasôm yom ṅandô. Asa naṅ kêṅ whiṅ Atu, naṅ tap seṅ ndöc tali ṅapaṅ-ṅga sa su. ⁴⁸ Bolom kêṅ ṅamalac sêndöc tali-ṅga, naṅ aö dauṅ dindéc. ⁴⁹ Mac nem apami seṅ mana yêc gameṅ sawa, magoc tiṅambu ṅac hoṅ sêmbac ndu. ⁵⁰ Tigeṅ bolom naṅ sip akêṅ undambê meṅ, iṅ bolom kaiṅ daṅ. ṅamalac daṅ bu neṅ, dec oc niṅga dom. ⁵¹ Ma bolom tali-ṅga naṅ sip akêṅ undambê meṅ, naṅ aö dauṅ dec. ṅamalac daṅ bu neṅ bolom dindéc, dec oc ndöc tali ṅapaṅ. Ma bolom dau dinaṅ aö neṅ ṅamsôm, naṅ aö oc wakêṅ bu lau hoṅ naṅ sêkêṅ whiṅ aö, naṅ oc sêndöc tali ṅapaṅ.”

⁵² Têtṅ dinaṅ lau bata Israel-ṅga sêseṅ dandi ṅandô, ma sêsôm têtṅ dau, “Bocke ma ṅac dindéc sôm bu kêṅ iṅ ndê

ṅamsôm têtṅ yac daneṅ?” ⁵³ Ma Yisu sôm têtṅ ṅac, “Yomandô aö wasôm têtṅ mac. Mac bu aneṅ ṅamalac ndê Atu ndê ṅamsôm ti anôm iṅ ndê dac dom, dec oc tôm dom bu mac atap seṅ andöc tamli-ṅga sa. ⁵⁴ Asa naṅ bu neṅ aö neṅ ṅamsôm, ma nôm aneṅ dac, naṅ tap seṅ ndöc tali ṅapaṅ-ṅga sa su.* Ma aö oc waun iṅ sa têtṅ bêtṅ ṅambu-ṅga. ⁵⁵ Bu aö neṅ ṅamsôm ti gêtṅ aneṅ-ṅga ṅandô, ma aö neṅ dac ti gêtṅ anôm-ṅga ṅandô. ⁵⁶ Asa naṅ bu neṅ aö neṅ ṅamsôm, ma nôm aö neṅ dac, naṅ gêtṅ dau oc piṅ alu dôn anem damiṅ dauṅ. Iṅ oc mbo aö ṅalôm, ma aö wambo iṅ ndê ṅalôm. ⁵⁷ Tali ṅahu yêc Damaṅ naṅ kêkiṅ aö gameṅ, ma aö dauṅ gambo taṅli tu iṅ-ṅga. Bocdinaṅ asa naṅ kôc aö sa ti iṅ ndê gêtṅ daneṅ-ṅga ṅandô, naṅ oc mbo tali tu aö-ṅga. ⁵⁸ Mac damami seṅ mana, magoc tiṅambu sêmbac ndu. Bolom naṅ sip akêṅ u ndambê meṅ, naṅ aö dauṅ dindéc. Ma asa naṅ bu neṅ bolom dindéc, naṅ oc mbo tali ṅapaṅ.” ⁵⁹ Yisu sôm yom hoṅ dinaṅ têtṅ ndoc iṅ kêdôhôn lau mbo lôm wê-ṅga yêc malac Kapenaom.

Yisu ndê sêṅomi ṅatô sêhu iṅ sin

⁶⁰ Têtṅ ndoc sêṅgô Yisu ndê yom dinaṅ, goc iṅ ndê ṅsêṅomi daêsam sêsôm, “Aluê! Yom dinaṅ ṅawapac ṅandô! Asa gitôm bu oc kôc sa ma êṅyalê?” ⁶¹ Yisu kêyalê bu iṅ ndê sêṅomi sêtucdiṅ tu iṅ ndê yom-ṅga, dec sôm, “Yom dindéc kêṅ wapac mac, a? ⁶² Bocdinaṅ, têtṅ ndoc mac alic ṅamalac ndê Atu mbu pi gameṅ naṅ iṅ mbo têtṅ ṅamata-ṅga ndi, naṅ mac oc akêṅ whiṅ, me oc kêṅ wapac mac êṅlêc? ⁶³ ṅamalac si gauc me licwalô oc tôm dom bu kêṅ ṅac sêndöc tali. ṅalau tigeṅ kêṅ ṅamalac sêndöc tali ṅapaṅ. Ma yom naṅ aö gasôm têtṅ mac, naṅ ṅalau tigeṅ oc whê mac nem gauc sa e aṅyalê, ma

* **6:54** Lau ṅatô gauc gêm bu yom pi Yisu ndê ṅamsôm ti dac hêganônṅ Mwasinṅ Dabuṅ. Tigeṅ ṅabatṅ 53 whê sa bu asa naṅ neṅ Yisu ndê ṅamsôm ma nôm iṅ ndê dac dom, naṅ oc tôm dom bu tap seṅ ndöc tali-ṅga sa. Bocdinaṅ yom dau bu hêganônṅ Mwasinṅ Dabuṅ, dec lau naṅ seṅ dom, naṅ oc sêtôm dom bu sêtap Anötö ndê mwasinṅ sêndöc tali-ṅga sa bocdinaṅ. Gauc dinaṅ iṅ so. Pômdau kêṅ iṅ ndê Mwasinṅ Dabuṅ bu puc yac dôn, ma ti seṅ datap undambê sa-ṅga dom. ṅamalac naṅ gêtṅ Mwasinṅ Dabuṅ dom, magoc kêṅ whiṅ Yisu, naṅ oc ndöc tali. ṅalêṅ tigeṅ yêc bu datap seṅ dambo taṅli ṅapaṅ-ṅga sa, naṅ dakêṅ whiṅ Yisu.

bocdinaŋ atap seŋ andöc tamli ŋapaŋ-ŋga sa. ⁶⁴ Magoc mac nem lau ŋatô sêkêŋ whiŋ aö dom.” (Yisu sôm yom dinaŋ bu iŋ kêyalê gwanan lau ŋatô naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ dom, ma ŋgac naŋ oc hoc iŋ asê.) ⁶⁵ Ma iŋ gic têku yom ma sôm, “Tu dinaŋ-ŋga dec aö gasôm bu lau daŋ sêtôm dom bu sêtêŋ aö sêmeŋ ŋambwa. Damaŋ bu kêŋ ŋaclai têtŋ ŋac, dec oc tôm.”

⁶⁶ Têtŋ dinaŋ Yisu ndê sêŋomi daêsam sêhu iŋ siŋ ma sêŋkuc iŋ tiyham dom. ⁶⁷ Goc iŋ ndac iŋ ndê ŋ gacsêŋomi 12 bu, “Ma bocke? Mac bu ahu aö siŋ awhiŋ, a?” ⁶⁸ Ma Saimon Pita sôm, “Pômdau, yac oc atêŋ asa andi? Am tamwasêm sôm yom naŋ tôm bu kêŋ yac andöc taŋli ŋapaŋ. ⁶⁹ Yac aŋyalê ma akêŋ whiŋ bu am Anötö ndê ŋgac dabuŋ am.” ⁷⁰ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Aö dauŋ kayaliŋ mac lau 12 sa. Magoc aö kayalê su bu mac nem ŋgac daŋ ti Sadan ndê su.” ⁷¹ Iŋ sôm yom dinaŋ pi Judas, Saimon Iskeriot ndê atuŋgac. Bu Judas iŋ ŋgacsêŋomi 12 si daŋ, naŋ tiŋambu hoc Yisu asê.

7

Yisu ndê asii sêkêŋ whiŋ iŋ dom

¹ Tiŋambu Yisu kêsêlêŋ golom-golom malac naŋ sêyêc gameŋ Galili-ŋga. Iŋ mbo ahê gameŋ Judia-ŋga, bu iŋ kêyalê bu lau bata Israel-ŋga naŋ sêmbo gameŋ dinaŋ, naŋ atac whiŋ bu sêndic iŋ ndu. ² Têtŋ ndoc lau Israel si †Mwasin atu Lôm Bac-ŋga meŋ kêpiŋ, naŋ ³ Yisu ndê asii sêsôm, “Yac gauc gêm bu ŋayham bu am sip têtŋ gameŋ Judia-ŋga ndi. Bu am nem sêŋomi ŋatô sêmbo dindê, dec kôm gêŋ dalô bu ŋac sêlic. ⁴ ŋamalac daŋ bu kôm dau ti ŋgac tiwaê, naŋ siŋ dau dom. Am kôm gêŋ dalô daêsam, bocdinaŋ tôc daôm asê têtŋ ŋamalac hoŋ.” ⁵ Yisu ndê asii sêsôm yom dinaŋ, ŋahu bu sêkêŋ whiŋ iŋ dom.

⁶⁻⁸ Dec Yisu sôm têtŋ iŋ ndê asii, “Aö oc wasip gameŋ Judia-ŋga wandi dom, bu aneŋ ndoc yêc dôn yêc. Lau sac nom-ŋga sêtec aö, bu aö êlêmê gahoc yom asê pi gêŋ giso hoŋ naŋ ŋac sêkôm. Magoc lau nom-ŋga sêtec mac dom, ma bocdinaŋ

mac api Jerusalem andi, tu Mwasin dinaŋ-ŋga. Mac atôm bu akôm gêŋ têtŋ têtŋ bocke naŋ mac atac whiŋ, magoc aneŋ têtŋ hóc asê su dom.”

⁹ Yisu sôm yom dinaŋ su, ma gacgeŋ mbo Galili. ¹⁰ Tigeŋ têtŋ ndoc iŋ ndê asii sêpi Jerusalem si bu sêlic om atu Lôm Bac-ŋga, naŋ iŋ kêkuc ŋac gi. Magoc iŋ siŋ dau bu lau sêlic iŋ dom. ¹¹ Lau bata Israel-ŋga naŋ sêmbo Jerusalem tu Mwasin dinaŋ-ŋga, naŋ taso iŋ ma sêndac, “ŋgac dinaŋ mbo nde?” ¹² Ma lau daêsam naŋ sêmbo malac dinaŋ, naŋ sic yom sec têtŋ dandi pi Yisu. ŋatô sêsôm, “Iŋ ŋgac ŋayham.” Ma ŋatô sêsôm, “Mba! Iŋ kêsau lau.” ¹³ Magoc ŋamalac daŋ sôm yom pi Yisu yêc awê dom, bu sêtöc lau bata Israel-ŋga.

Yisu kêdôhôn lau

¹⁴ Bêc ŋatô giŋga su ma Mwasin Lôm Bac-ŋga gi sa ŋalhu. Ma têtŋ dinaŋ, Yisu sôc lôm dabuŋ ŋabatêmndö gi, ma gic hu kêdôhôn lau. ¹⁵ Iŋ ndê yom kôm lau bata Israel-ŋga sêhêdaê ma sêsôm, “ŋgac dindêc sôc lôm dom, ma bocke dec iŋ kêdôhôn lau ŋa yom ti gauc atu-tu?” ¹⁶ Ma Yisu sôm, “Aö kadôhôn aö dauŋ neŋ yom dom, magoc iŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ ndê yom. ¹⁷ Lau naŋ atac whiŋ bu daŋga wambu Anötö, naŋ oc sêŋyalê bu yom hoŋ naŋ aö kadôhôn, naŋ meŋ akêŋ Anötö ndê, ma aö neŋ yom dom. ¹⁸ Asa naŋ sôm dau ndê yom, naŋ bu po dau ndê waê sa. Magoc aö bu wapo iŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ ndê waê sa. Aö kasau dom, aö gasôm yom ŋandô. ¹⁹ Moses kêŋ yomsu têtŋ mac, magoc mac ne m daŋ daŋga wambu ŋapep dom. Tu sake-ŋga mac asôm bu aö kagili yomsu, dec atac whiŋ bu andic aö ndu?”

²⁰ Goc lau ŋatô sêsôm, “Asa tac whiŋ bu ndic am ndu? ŋalau sac daŋ oc sip am nem ŋalôm su!” ²¹ Ma Yisu sôm têtŋ ŋac, “Aö gakôm gêŋ dalô daŋ têtŋ bêc Sabat-ŋga, ma mac hoŋ asö. ²² Mac aŋgôliŋ yom pi aö ma asôm bu aö kagili y omsu Sabat-ŋga, magoc mac daôm akôm gwelen têtŋ bêc Sabat-ŋga. Mac aŋkuc †pwac asê balêi si ŋamlic ŋatô su-ŋga, tôm Moses to ma gic dulu têtŋ mac. (Pwac

dau Anötö kên têt Moses dom, magoc kêmwatiñ têt abañi muñ su.) Mac asê balêi si ñamlic têt ñac si bêc ti-8-nga, ma bocdinañ balêi ñatô mac asê ñac têt bêc Sabat-nga. ²³ Mac alic ñayham bu akôm gêt dau têt Sabat tu bu añgili Moses ndê yomsu dom. Aö dec gakôm ñamalac dañ ndê ñamlic sambuc ñayham sa têt bêc Sabat-nga, ma bocdinañ tu sake-nga mac atac ñandê têt aö? ²⁴ Alic gêt awê-nga ñambwa tu amatôc yom-nga dom! Akôc gauc ñapep pi gêt ñalôm-nga whiñ.”

Lau sêndac bata Yisu

²⁵ T êñ ndoc dinañ lau Jerusalem-nga ñatô sêsôm, “Ñgac dindéc in ñgac nañ lau bata sêñsalê lêt tu bu sêndic in ndu-nga. ²⁶ Tigen alic! In sôm yom mbo awê, magoc lau bata sêsôm yom dañ têt in dom. Bocke? M boe ñac sêkên whiñ bu in Mesaya dau, me? ²⁷ Tigen yac anyalê ñgac dindéc ndê malachu. Ma têt ndoc Mesaya oc meñ, nañ lau dañ oc sêñyalê gameñ nañ in meñ akên, nañ dom.” ²⁸ Yisu kêdôhôn lau mbo lôm dabuñ ñabatêmndö têt têt dinañ, ma in ta yom bocdec bu, “Mac lau dinañ gauc gêm bu mac anyalê aö, ma bu mac anyalê a ö neñ malachu, a? Aö gameñ ña aö dauñ neñ ñaclai dom. Aö Damañ kên aö gameñ, ma in Anötö ñandö, magoc mac anyalê in dom. ²⁹ Aö dec kayalê in, bu muñ-nga aö gambo gawhiñ in, ma kwahic dec in kên aö gameñ.”

³⁰ Têt dinañ ñac sêñsahê bu sêkôc in dôñ, tigen in ndê ndoc yêc dôñ yêc, dec lau dañ gitôm dom bu sêkên amba pi in. ³¹ Magoc lau daêsam yêc toñ atu dinañ sêkên whiñ in ma sêsôm, “Yac akên batan Mesaya, ma akên whiñ bu têt ndoc in meñ, nañ in oc kôm gêt dalô daêsam. Tigen asa gitôm bu kôm gêt dalô atu-tu nañ sêhôn gêlêc gêt dalô daêsam nañ ñgac dindéc kôm, nañ su?”

Lau Palêsai ti dabuñsiga atu-tu sêkôm bu sêkôc Yisu dôñ

³² Lau Palêsai sêñgô bu lau sem yomgalôm pi Yisu ma sêkôc gauc kain dinañ pi in. Goc †dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sêñkin lau siñ-nga ñatô nañ

sêyob lôm dabuñ, bu sêkôc in dôñ. ³³ Têt dinañ Yisu sôm, “Aö wambo wawhiñ mac ñasawa sauñ, goc walhê wambu watêt in nañ kên aö gameñ, nañ wandi. ³⁴ Mac oc añsalê aö, magoc oc atap aö sa dom, ma mac atôm dom bu añkuc aö atêt gameñ nañ aö oc wambo.” ³⁵ Goc lau Israel-nga sêsôm têt dandi, “Ñgac dindéc oc mbo nde, dec yac oc datôm dom bu datap in sa? Mboe in oc ndi mbo whiñ yac neñ lau Israel-nga ñatô, nañ sêndôc lau Grik si gameñ ma êndôhôn lau Grik yêc dindê? ³⁶ In sôm bu yac oc tañsalê in, magoc oc datap in sa dom, ma bu yac datôm dom bu datêt gameñ nañ in oc mbo, nañ dandi. Yom dau ñahu bocke?”

Yisu sôm yom pi ñalau Dabuñ

³⁷ Têt Mwasin Lôm Bac-nga ñabêc atu ñambu-nga, nañ Yisu tisa kalhac ma mbwêc awha atu bocdec bu, “Am asa nañ bu yô am, nañ têt aö mweñ, ma nôm. ³⁸ Tôm Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ sôm, asa nañ kên whiñ aö, nañ bu tali-nga oc êmbulup pi in ndê ñalôm.” ³⁹ Yisu ndê yom dinañ hêganôn ñalau Dabuñ, nañ tiñambu Anötö oc kên têt lau nañ sêkên whiñ Yisu. (Têt têt dinañ, Anötö kên ñalau Dabuñ têt lau su dom, ñahu bu Yisu ndê têt tu tap in ndê ñawasi sa-nga yêc dôñ yêc.)

Lau sêseñ dau pi Yisu

⁴⁰ Têt ndoc Yisu sôm yom dau, nañ lau ñatô sêsôm, “Yomandô! Ñgac dindéc in propet atu gitôm Moses, nañ Anötö gic bata bu êñkin meñ.” ⁴¹ Ma ñatô sêsôm, “Mba! In Mesaya dau!” Magoc lau ñatô sêsôm, “Mba! Bu Mesaya oc meñ akên gameñ Galili-nga dom. ⁴² Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ sôm bu Mesaya oc meñ sa yêc Kin Dawid ndê wakuc, ma yêc Dawid ndê malac Betlehem.” ⁴³ Bocdinañ lau sêseñ dau pi Yisu. ⁴⁴ Lau ñatô tac whiñ bu sêkôc in dôñ, magoc ñamalac dañ gitôm dom bu kên amba pi in.

Lau bata Israel-nga sêkên whiñ Yisu dom

⁴⁵ Tiñambu lau siñ lôm dabuñ-nga sêmbu sêtêt dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai si. Ma ñac sêndac lau siñ-nga

dau bocdec bu, “Bocke ma mac akôc Yisu dôŋ dom?”⁴⁶ Goc lau siŋ-ŋga sêŋ yom ma sêsôm, “Ŋamalac naŋ sôm yom gitôm ŋgac dinaŋ, naŋ yac aŋgô daŋ su dom.”⁴⁷ Goc lau Palêsai sêsôm, “Mboe iŋ kêsau mac awhiŋ, a?”⁴⁸ Alic bu yac lau Palêsai ma lau bata mba daŋ kêŋ whiŋ bu iŋ Mesaya dau dom. Mba andô!⁴⁹ Tigeŋ lau ŋambwa-ŋambwa, naŋ si gauc sa dom pi Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ. Anötö ndê atac ŋandê pi ŋac!”

⁵⁰ Lau bata dinaŋ si daŋ iŋ Nikodemas, ŋgac naŋ muŋ-ŋga gi gêlic Yisu. Têŋ ndoc iŋ ŋgô ŋac si yom dinaŋ, dec sôm têŋ ŋac bu,⁵¹ “Yac neŋ yomsu gic yao bu dakic yom tu tamatôc ŋamalac daŋ-ŋga ŋambwa dom! Gêŋ ŋamata-ŋga daŋgô iŋ dau ndê yom, ma dakip yom sa pi gêŋ naŋ iŋ kôm.”⁵² Magoc ŋac sêsôm, “Mboe am bu ti iŋ ndê ŋgacsêŋom daŋ whiŋ ŋac lau Galili-ŋga dinaŋ, a? Am ndi ma kip ŋahu sa yêc Anötö ndê yom, ma am oc tap sa bu propet daŋ oc meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga dom.”

*[Yisu tawalô awhê sac daŋ]**

⁵³ Dinaŋ su, ma lau hoŋ sêlhö têtêŋ ma sêmbu sêtêŋ ŋac si andu si.

8

¹ Goc Yisu hu malac Jerusalem siŋ ma sa gi mbo Lôc Olib.² Têŋ ŋagalaŋsê bêbêc, iŋ mbu sôc Jerusalem gi, ma mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö. Ma lau daêsam sêwê sêtêŋ iŋ sêmeŋ, dec iŋ ndöc sic ma kêdôhônŋ ŋac.³ Ma lau naŋ sêndôhônŋ yomsu ti lau Palêsai sêwê awhê daŋ sêtêŋ iŋ sêmeŋ, naŋ sêtap iŋ sa têŋ ndoc iŋ kôm mêtê mockaiŋ-ŋga. Ma sêkêŋ a whê dau kalhac lau hoŋ aŋgô-ŋga.⁴ Ma sêsôm têŋ Yisu, “Kêdôhônŋwaga, sêtap awhê dindéc sa kôm mêtê mockaiŋ-ŋga.”⁵ Moses to yomsu bu datuc lauwhê kaiŋ dindéc ŋa hoc ndu. Bocdinaŋ sôm bu yac oc dakôm sake?”⁶ Ŋac bu sêtim iŋ ŋa gêndac dinaŋ, sêŋsalê yom daŋ bu sêŋgôliŋ pi iŋ. Magoc Yisu pôn sic gi ndöc, ma gic hu to yom yêc nom ŋa amba-atu.⁷ Goc ŋac sêŋsu iŋ e iŋ tisa ma sôm têŋ ŋac,

“Mac nem asa bu ndê sac mbasi, naŋ ti ŋgac ŋamata-ŋga bu kôc hoc ma tuc pi awhê dindéc.”⁸ Goc iŋ pôn sic tiyham ma to yom yêc nom.⁹ Têŋ dinaŋ lau naŋ sêŋgô Yisu ndê yom sic hu sêlhö tigeŋ-tigeŋ. Lau atu-tu sêlhö sêmuŋ, goc lau ŋatô sêŋkuc e Yisu tawasê mbo, ma awhê dau kalhac iŋ aŋgô-ŋga.¹⁰ Dec Yisu tisa ma ndac iŋ, “O awhê! Ma lau dau nde? Asa dec mbo bu êŋgôliŋ yom pi am ma êmatôc am?”¹¹ Ma iŋ sôm, “O ŋadau, lau mba!” Goc Yisu sôm, “Ma bocdinaŋ aô wamatôc am dom whiŋ. Magoc am lhö ndi, ma hu nem mêtê sac siŋ.”]

Yisu iŋ Ŋawê Nom-ŋga

¹² Tiŋambu Yisu sôm yom têŋ lau bocdec bu, “Aô ŋawê nom-ŋga. Asa naŋ bu êŋkuc aô, naŋ oc sa seŋ ŋasec-ŋga tiyham dom. Iŋ oc êŋsêlêŋ mbo ŋawê naŋ tôc seŋ ndöc tali-ŋga asê.”

¹³ Magoc lau Palêsai sêsôm têŋ iŋ, “Am tamwasêŋ hoc yom asê pi daôm. Tu dinaŋ-ŋga dec yac oc akôc am nem yom sa dom.”¹⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô bu wahoc dauŋ neŋ yom asê, dec aneŋ yom dau iŋ yom ŋandô. Ŋahu bu aô kayalê gameŋ naŋ aô gameŋ akêŋ naŋ, ma gameŋ nde naŋ wambu wandi. Tigeŋ mac aŋyalê gameŋ dinaŋ dom.”¹⁵ Mac aŋsahê ti amatôc lau aŋkuc ŋamalac si gauc. Magoc aô dec wamatôc ŋamalac daŋ gitôm mac akôm, naŋ dom.¹⁶ Aô bu wamatôc lau, dec aneŋ yom hoŋ iŋ yom ŋandô, ŋahu bu aô taŋwasêŋ dom. Damaŋ naŋ kêkiŋ aô, naŋ mbo whiŋ aô.¹⁷ Mac daôm nem yomsu sôm bu ŋgac lu bu sêpuc si yom dôŋ bu yom ŋandô, dec mac oc akôc yom dau sa.¹⁸ Kwahic dec aô gahoc yom asê tu dauŋ-ŋga, ma Damaŋ naŋ kêkiŋ aô, naŋ dec puc aneŋ yom dôŋ. Bocdinaŋ tu sake-ŋga mac akôc aneŋ yom sa dom?”¹⁹ Goc sêndac iŋ, “Am Damam nde?” Ma Yisu sôm, “Mac aŋyalê aô dom, ma mac aŋyalê Damaŋ dom bocdinaŋ. Mac bu aŋyalê aô, dec oc tôm bu mac aŋyalê Damaŋ whiŋ.”

²⁰ Yisu sôm yom dinaŋ têŋ ndoc iŋ kêdôhônŋ lau mbo kêpiŋ apa naŋ lau sêkêŋ

* 7:52 Yom naŋ yêc 7:53-8:11 naŋ yêc bapia akwa ŋatô dom.

si da sip-nga yêc lôm dabuŋ ŋamakê. Magoc lau daŋ sêkôc iŋ dônŋ dom, bu iŋ ndê ndoc hôc asê su dom.

Yisu ndê ŋahu yêc nom dom

²¹ Ma Yisu sôm tiyham têtŋ lau Palêsai, “Aö oc wahu mac siŋ, ma mac oc aŋsalê aö. Magoc gameŋ naŋ aö bu wandi, naŋ mac atôm dom bu andi. Mac oc ambac ndu ti nem sac tôhôŋ.” ²² Goc lau bata dinaŋ sêsôm têtŋ dandi, “Iŋ dau sôm bu gameŋ naŋ iŋ oc ndi, naŋ yac datôm dom bu dandi. Bocke? Iŋ oc ndic dau ndu, a?” ²³ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Aneŋ ŋahu yêc lôlôc. Mac lau nom dindec-nga, magoc aö neŋ ŋahu yêc nom dindec dom. ²⁴ Aö gasôm têtŋ mac su, bu mac oc ambac ndu ti nem sac tôhôŋ. Aö wasôm yom ŋandô têtŋ mac, bu mac bu akêŋ whiŋ yom naŋ aö gawhê sa pi dauŋ, naŋ dom, dec mac oc ambac ndu ti mac nem sac.” ²⁵ Goc ŋac sêndac, “Am asa?” Ma iŋ sôm, “Oc tôm bu mac aŋyalê su, bu têtŋ ŋamata-nga e meŋ, aö gawhê dauŋ sa têtŋ mac. ²⁶ Yom daêsam yêc bu wasôm pi mac bu watôc nem giso asê. Magoc yom hoŋ naŋ aö gaŋgô yêc iŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ dec wasôm asê têtŋ lau nom-nga. Ma iŋ ndê yom iŋ yom ŋandô eŋ.”

²⁷ Ŋac sêŋyalê dom bu iŋ sôm yom dau pi iŋ Damba. ²⁸ Goc iŋ sôm, “Têtŋ ndoc mac asuŋ Ŋamalac ndê Atu sa yêc nom, naŋ mac oc aŋyalê bu aö dauŋ dec Mesaya dau, ma aö gakôm gêŋ daŋ kakuc aö taŋwasêŋ neŋ gauc dom. Mba. Yom hoŋ naŋ aö gasôm, naŋ Damaŋ dau kêŋ têtŋ aö. ²⁹ Iŋ dau kêkiŋ aö gameŋ, ma iŋ oc tec aö bu wambo taŋwasêŋ dom. Iŋ mbo whiŋ aö ŋapaŋ. Ŋahu bu aö gakôm gêŋ hoŋ tôm iŋ atac whiŋ.” ³⁰ Yisu sôm yom dinaŋ, ma lau daêsam naŋ sêŋgô, naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ.

Yom ŋandô oc êŋgapwêc yac su

³¹ Ma Yisu sôm têtŋ lau Israel-nga naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ, “Mac bu asap aneŋ yom dônŋ ma daŋam wambu, dec mac ati aneŋ sêŋomi ŋandô. ³² Ma mac oc aŋyalê yom ŋandô, ma yom ŋandô dau oc êŋgapwêc mac su bu ambo atôm lau akiŋ ŋambwa tiyham dom.” ³³ Goc ŋac sêsôm, “Abraham ndê wakuc yac. Ma

yac am akiŋ lau daŋ dom. Bocdinaŋ am sôm bu êŋgapwêc yac su yêc sakiŋ bocke?” ³⁴ Goc Yisu ô yom bocdec bu, “Aö wasôm yom ŋandô. Asa naŋ sap mêtê sac dônŋ, naŋ ŋgac me awhê akiŋ mêtê sac-nga. ³⁵ Ma ŋgac akiŋ ŋambwa oc wêkaiŋ ŋadau ndê gêŋ daŋ, me mbo iŋ ndê andu ŋapaŋ dom. Mba! Ŋadau ndê atu solop oc wêkaiŋ gêŋ ma mbo ŋapaŋ. ³⁶ Magoc Anötö ndê Atu bu êŋgapwêc mac su, dec mac oc ambo atôm lau akiŋ ŋambwa tiyham dom andô.

³⁷ “Aö kayalê su, bu Abraham ndê wakuc mac. Tigeŋ mac akôm bu andic aö ndu, ŋahu bu mac akôm aneŋ yom sa sip nem ŋalôm su dom. ³⁸ Aö gasôm yom asê pi gêŋ naŋ Damaŋ tôc asê têtŋ aö, magoc mac akôm mêtê aŋkuc yom naŋ mac daôm damam sôm têtŋ mac.” ³⁹ Ma ŋac sêsôm tiyham, “Yac damaŋ iŋ Abraham.” Magoc Yisu sôm, “Mac bu Abraham atui mac, dec mac oc asa lêtŋ gitêŋ gitôm iŋ dau ndê. ⁴⁰ Tigeŋ aö gasôm yom ŋandô gitôm aö gaŋgô yêc Anötö, ma mac akôm bu andic aö ndu. Abraham oc kôm gêŋ kaiŋ dinaŋ dom. ⁴¹ Mac aŋkuc Abraham ndê lêtŋ dom, dec tôc asê bu mac nem damam iŋ ŋgac daŋ dau-nga daŋ.” Magoc ŋac sêsôm, “Yac lau ŋasawa-nga dom. Yac mba damaŋ tigeŋ iŋ Anötö dau.”

⁴² Têtŋ dinaŋ Yisu sôm, “Anötö bu ti mac nem damam, dec mac oc atac whiŋ aö. Ŋahu bu aö gameŋ akêŋ Anötö, dec gambo lec. Aö gameŋ tu dauŋ-nga dom, magoc Anötö dau kêkiŋ aö gameŋ. ⁴³ Mac atôm dom bu aŋgô aneŋ yom, ma bocdinaŋ mac aŋyalê aneŋ yom ŋahu dom. ⁴⁴ Mac nem damam iŋ Sadaŋ, ma mac akôm tôm iŋ atac whiŋ. Têtŋ têtŋ ŋamata-nga e meŋ, iŋ sa lêtŋ ndic ŋamalac ndu-nga. Iŋ sap yom ŋandô dônŋ dom, bu yom ŋandô daŋ yêc iŋ ndê ŋalôm dom. Iŋ tasan-nda, ma yom tasanŋ ŋadamba iŋ. Iŋ sôm yom kêkuc iŋ dau ndê awha solop, ma yom hoŋ naŋ iŋ sôm, naŋ yom tasanŋ. ⁴⁵ Tigeŋ aö dec gasôm yom ŋandô eŋ, ma tu dinaŋ-nga mac akêŋ whiŋ aneŋ yom dom. ⁴⁶ Mac nem asa gitôm bu tôc aneŋ giso daŋ asê? Aö gasôm yom ŋandô, ma tu sake-nga

mac akêñ whiñ aö dom? ⁴⁷ Anötö ndê atui ñandô sêñgô in ndê yom ma danğa wambu. Magoc mac añgô in ndê yom dom, dec tîc asê bu mac ati in ndê atui ñandô dom.”

Yisu sôm yom asê pi dau

⁴⁸ Têñ dinañ lau bata Israel-nga sêsôm, “Yac asôm solop bu am gitôm lau Samaria-nga nañ si gauc sa pi Anötö dom, ma bu ñalau sac dan mbo am nem ñalôm.” ⁴⁹ Magoc Yisu sôm, “Mba! Ñalau sac mbo aö neñ ñalôm dom. Mac atoc aneñ waêñ sa dom, magoc aö bu wapo Damañ ndê waê sa. ⁵⁰ Aö kasalê daun neñ waêñ dom, magoc Anötö oc po aneñ waêñ sa. Ma in oc êmatîc gêñ hon. ⁵¹ Aö wasôm yom ñandô têt mac, bu asa nañ ngô aneñ yom ma danğa wambu, nañ oc niñga dom, magoc in oc mbo tali ñapañ.”

⁵² Goc lau bata Israel-nga sêsôm têt in, “Kwahic dec yac anyalê pi ñandô bu ñalau sac dan mbo am nem ñalôm. Abraham ma lau propet sêmbac ndu, tigeñ am sôm bu asa nañ ngô am nem yom ma danğa wambu, nañ oc niñga dom. ⁵³ Am asa dec toc daôm sa? Am gauc gêm bu am hîc gêlêc damañ Abraham su, a? Yac anyalê bu in mbac ndu su, ma lau propet boc-dinañ.” ⁵⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö daun bu wapo daun neñ waêñ sa, dec waêñ dau ti gêñ ñambwa-nga. Magoc aö Damañ, nañ mac asam bu mac nem Anötö, nañ po aneñ waêñ sa. ⁵⁵ Magoc mac anyalê in dom. Aö dec kayalê in, ma danañ wambu in ndê yom. Aö bu wasôm bu kayalê in dom, dec aö ñgac tasan gitôm mac lau tasan. ⁵⁶ Mac nem damam Abraham atac ñayham sa kêlêc, bu in kêt bata bu lic aneñ bêc wahîc asê-nga. Ma in gêlic su ma tisambuc.”

⁵⁷ Goc lau bata Israel-nga sêsôm têt in, “Am nem yala tap 50 sa su dom. Ma bocke dec am sôm bu am gêlic Abraham su?” ⁵⁸ Ma Yisu sôm, “Yomandô! Ndoc nañ Abraham dinda kîc in su dom, nañ aö gambo.” ⁵⁹ Têt têt ñac sêñgô yom dinañ, goc sêkîc hoc sa bu sêtuc in, magoc Yisu siñ dau, ma kêtahin dau su yêc lîm dabun ñagamen.”

9

Yisu kôm ñgac tapec dan tandô po asê

¹ Yisu kêsêlêñ gi, ma gêlic ñgac tapec dan. Ñgac dau in tandô pec têt ndoc in dinda kîc in ma meñ. ² Ma Yisu ndê ñgacsêñomi sêndac in bocdec bu, “Kêdîhîñ-waga, ñgac dinañ tapec tu in dau ndê sac-nga, me tu dinda lu damba si sac-nga?” ³ Goc Yisu sôm, “In tapec tu in dau ndê sac-nga, me tu dinda lu damba si sac-nga dom. Magoc dinda kîc in ti tapec tu bu kwahic dec lau sêlic Anötö ndê gwelêñ ti ñaclai nem in sa-nga. ⁴⁻⁵ Aö gambo nom gatôm lau nom-nga si ñawê, ma kwahic dec ti têt ñawê-nga. Ma bocdinañ kwahic dec yac oc dakôm Anötö nañ kêtin aö gameñ, nañ ndê gwelêñ. Têt ñasec-nga oc meñ hîc asê, ma têt dinañ lau dan oc sêtôm dom bu sêkîc gwelêñ.”

⁶ In sôm yom dinañ su, goc hê gasîp sip nom, kêtalin whiñ nom, ma sê pi ñgac tapec tandô. ⁷ Ma in sôm têt in, “Am ndi êmgwasin añîm sip bu gapoñ Siloam.” (Ñae Siloam dau danem kwi bu ‘Kêtin.’) Goc in kîlhî gi kêtwasin añgî, ma in tandô ñayham sa. Ma in mbu têt ndê andu gi. ⁸ Ma in ndê lau meñpañ in-nga, ti lau nañ sêñyalê bu muñ-nga in ñgac têt gêt-nga, n añ sêsî ma sêndac dandi, “In ñgac nañ muñ-nga ndîc ma têt gêt, a?” ⁹ Ma lau ñatî sêsî, “In ñgac dau dinañ.” Magoc ñatî sêsî, “Mba! In ñgac dan dau-nga, nañ añgî gi tap ñgac têt gêt-nga dinañ ndê añgî sa.” Magoc ñgac dau sôm, “Aö ñgac dau dec.” ¹⁰ Goc sêndac in, “Ma bocke dec am nem tanîm ñayham sa?” ¹¹ Ma in sôm, “Ñgac nañ sêsî in bu Yisu, nañ kêtalin sachalê, ma kêt pi aö tanîñ, goc kêtin aö bu wanğwasin añîñ andî sip bu Siloam. Bocdinañ aö ga kagwasin daun, dec tanîñ ñayham sa.” ¹² Ma sêndac, “Ñgac dinañ mbo nde?” Goc in sôm, “Aö kayalê dom.”

Lau Palêsai sêkip yom sa pi ñgac nañ tandô po asê

¹³⁻¹⁴ Yisu kêtalin sachalê ma kôm ñgac tapec dinañ tandô po asê têt bêc Sabat-nga dan. Ma tinambu l au sêwê ñgac

dau sêtenj lau Palêsai si. ¹⁵ Tênj ndoc lau Palêsai sêlic inj, nanj sêndac inj bu, “Am tanôm po asê njalênj bocke?” Ma inj ô yom ma sôm, “Ngac dinanj kênj sacbalê pi aô tanônj, ma aô kagwasinj dec tanônj po asê.” ¹⁶ Goc Palêsai njatô sêsôm yom pi Yisu bocdec bu, “Ngac dinanj kêngili yomsu Sabat-nga, dec tanjalê bu inj menj akênj Anötö dom.” Magoc Palêsai njatô sêsôm, “Ngac sac oc tôm dom bu kôm gênj dalô kainj dinanj.” ¹⁷ Boc-dinanj njac si yom so dau, ma sêndac ngac dau tiyham, “Am ngac daôm, am ngac nanj inj kôm am nem tanôm po asê, ma bocdinanj am sôm sake pi inj?” Ma inj sôm, “Inj propet danj.”

¹⁸ Magoc lau bata Israel-nga dinanj sêkênj whinj dom bu munj-nga inj tapec ma kwahic dec tandô njayham sa. Bocdinanj sêkênj yom têtj inj dinda lu damba bu sêmenj. ¹⁹ Ma sêndac injlu, “Ngac dindac inj amlu atômngac nanj amlu asôm bu dinda kôc inj ti tapec, a? Bocke ma kwahic dec inj tandô njayham sa?” ²⁰ Ma injlu sêsôm, “Aêc! Alu anyalê bu inj alu mba balê, ma bu alu akôc inj ti tapec. ²¹ Magoc inj tandô po asê njalênj bocke ma asa kôm inj tandô njayham sa, nanj alu anyalê dom. Mac andac inj dau. Inj ti ngac atu su, ma gitôm bu sôm dau ndê yom.” ²² Injlu sênyalê bu lau bata Israel-nga sêkic yom bu njac oc sêtinj lau nanj sêkênj whinj bu Yisu inj Mesaya, nanj su yêc gôlôwac Israel-nga, ma bocdinanj injlu sêtöc njac. ²³ Tu dinanj-nga sêsôm yom bocdec, “Inj ti ngac atu su. Mac andac inj dau!”

²⁴ Goc njac sêmbwêc ngac dau tiyham, ma sêsôm, “Toc Anötö sa ma sôm yom njandô. Yac anyalê bu ngac dinanj inj ngac sac.” ²⁵ Ma inj ô yom bocdec bu, “Inj bu ngac sac me inj ngac gitênj, aô kayalê dom. Gênj tigenj aô kayalê. Munj-nga aô ngac tapec, ma kwahic dec aô tanônj po asê.” ²⁶ Goc sêndac inj, “Inj kôm gênj sake têtj am? Inj kôm am tanôm njayham sa njalênj bocke? Sôm asê têtj yac.” ²⁷ Ma inj sôm, “Aô gasôm têtj mac su, magoc mac akôc anej yom sa dom. Tu sake-nga mac bu anjô tiyham? Mboe mac atac whinj bu ati inj ndê sênjomi awhinj, a?” ²⁸ Tênj dinanj

sêpu inj ma sêsôm, “Mba! Am daôm ti ngac dinanj ndê ngacsênjom! Moses ndê sênjomi yac. ²⁹ Yac anyalê bu Anötö kênj inj ndê yom têtj Moses, magoc ngac dinanj ti inj ndê njahu, yac anyalê dom.” ³⁰ Goc ngac dau sôm, “Gênj kainj danj solop! Mac asôm bu mac anyalê inj ndê njahu dom. Tigenj alic su nanj! Inj kôm aô tanônj po asê. ³¹ Yac tanjalê bu Anötö oc kênj danja têtj lau sac dom. Mba! Inj kênj danja lau gitênj nanj sênkuc inj ndê yom. ³² Yac danjô danj munj su dom, bu njamalac danj kôm ngac nanj dinda kôc inj ti tapec, nanj tandô po asê. Mba sambuc! ³³ Ngac dinanj bu menj akênj Anötö dom, dec oc tôm dom bu inj kôm gênj danj.”

³⁴ Njac sênjô inj ndê yom dinanj, dec gêli njac si njalôm sa njandô. Ma sêsôm, “Am bu êmdôhônj yac, a? Sac gêm am ahuc têtj ndoc dinam kôc am!” Goc sêtinj inj sa awê gi.

Lau nanj sêkênj whinj Yisu dom, nanj sêtôm lau tapec

³⁵ Tênj ndoc Yisu ngô njawaê bu lau Palêsai sêtinj ngac dau su, nanj inj kêsalê inj e tap inj sa, ma ndac inj, “Am kênj whinj Njamalac ndê Atu, me mba?” ³⁶ Ma inj ô yom ma sôm, “O njadau! Njamalac ndê Atu inj asa? Sôm têtj aô, goc aô wakênj whinj inj.” ³⁷ Goc Yisu sôm, “Am gêlic inj su. Aô ngac dauj dec, nanj gasôm yom têtj am.” ³⁸ Ma inj sôm, “Pômdau, aô gakênj whinj am.” Goc inj pônj haduc têtj Yisu. ³⁹ Ma Yisu sôm, “Aô gasip nom gamej ma lau oc sêtap matôc sa tu aô-nga. Lau tapec oc sêti lau tandô njayham, ma lau nanj gauc gêm bu njac lau tandô njayham, nanj oc sêtôm lau tapec.” ⁴⁰ Lau Palêsai njatô sêmbo sêwhinj, ma sênjô Yisu ndê yom dinanj ma sêndac, “Bocke? Am sôm bu yac tanjpec awhinj, a?” ⁴¹ Ma inj sôm, “Mac bu lau tampec, dec mac nem giso mba. Mac asôm bu mac lau tanôm njayham, magoc mac akênj whinj aô dom. Tu dinanj-nga dec mac nem giso gacgen yêc mac-nga.”

10

Yom gôlinj pi ngac yob domba-nga

¹ Ma Yisu sôm, “Yom ñandô aö wasôm têt mac, bu ñgac nañ sôc domba si tunlôm yêc gatam dom, magoc kêtgîlî tun bambalin bu sôc ndi, nañ ñgac kañ-nda. ² Magoc ñgac nañ sôc domba si tunlôm yêc gatam solop, nañ ñgac yob domba-nga ñandô. ³ Ñgac nañ yob gatam oc lêc gatam su têt in, ma domba sênjalê in awha. In oc ta domba tigen-tigen si ñaê, ma wê ñac sêsa sêndi. ⁴ Têt ndoc in kôc in ndê domba hon sêsa si, nañ in kêsêlêñ muñ ma ñac sênkuc in, bu ñac sênjalê in awha. ⁵ Tigen ñac oc sênkuc ñgac apa dañ dom. Mba! Ñac oc sêlhô bambalin yêc in, bu sênjalê in awha dom!” ⁶ Yisu sôm yom gôlin dinan, magoc ñac sênjalê in ndê yom ñahu dom.

Yisu in gatam domba-nga

⁷ Bocdinañ Yisu sôm tiyham, “Yom ñandô aö wasôm têt mac! Aö gatôm gatam tu domba sêsôc si tunlôm sêndi-nga. ⁸ Kêdôhônwaga tasan hon nañ sêhóc asê sêmuñ aö, nañ lau kañ. Magoc domba sêkên dañga ñac dom. ⁹ Aö gatam, ma domba nañ sêsôc yêc aö, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa. Ñac oc sêsôc sêsa, ma sêtap gêt sênen-nga ñayham sa. ¹⁰ Ñgac kañ meñ bu nem kañ ti ndic ndu ma señ popoc. In ndê gwelen dau dinañ. Tigen aö gameñ bu wamasan lêt bu lau sêtap Anötö ndê mwasiñ sêndöc tali-nga sa, ma mwasiñ dau oc êñsalê ñac ahuc.”

Yisu in Nadau yob domba-nga ñayham

¹¹ “Aö ñgac wayob domba-nga ñayham. Ñgac yob domba-nga ñayham oc kêt dau sambuc e nditôm in mbac ndu bu nem in ndê domba sa. ¹² Magoc ñgac nañ yob domba tu tap ñaôli sa-nga, nañ gitôm ñgac nañ yob dau ndê domba, nañ dom. In bu lic giam sac dañ meñ, dec in oc hu domba siñ ma lhô ndi. Goc giam sac oc señ domba ma sêlhô bambalin. ¹³ Ñgac dinañ oc lhô ndi, bu in gêm gwelen tu awa-nga ñambwa, ma hêgo dau tu domba-nga dom.

¹⁴⁻¹⁵ “Aö ñgac wayob domba-nga ñayham. Gitôm Damañ kêtjalê aö, ma aö kayalê Damañ, bocdinañ aö kayalê aneñ

domba, ma aneñ domba sênjalê aö. Ma wakêt dau sambuc e nditôm wambac ndu bu wanem ñac sa. ¹⁶ Ma aneñ domba ñatô sêmbo, nañ sêmbo sêwhiñ domba ton dindec dom. Aö wandic ñac sa sêmen sêmbo sêwhiñ domba dindec, ma ñac oc sêti ton tigen. Ñac si ñadau tigen aö dec wayob ñac, ma ñac hon oc sêkên dañga aö awhañ.

¹⁷ “Damañ tac whiñ aö, bu aö wakêt dau gacgeñ wambac ndu, ma tiñambu aö watisa tiyham. ¹⁸ Ñamalac dañ oc kôc tanli ñahu su yêc aö dom. Aö dau oc wahu tanli ñahu siñ tôm aö dau atac whiñ. Anötö kêt ñaclai têt aö bu aö dau wahu siñ, ma bu aö dau wakôc sa tiyham. Damañ gic atu yom dau dinañ.”

¹⁹ Lau bata Israel-nga sênghô yom dinañ ma sêwhê dau kôc ti sêsen dandi tiyham. ²⁰ Lau daêsam sêsôm, “Ñalau sac dañ mbo in ndê ñalôm ma kôm in ndê gauc timboloc. Anghô in ndê yom dom!” ²¹ Magoc lau ñatô sêsôm, “Ñgac ti ñalau sac oc sôm yom kaiñ dinañ dom. Ma ñalau sac oc kôm ñgac tapec tandô po asê dom!”

Lau bata Israel-nga sêtiñ Yisu su

²² Têt ndoc uhô-nga, lau Israel-nga si †Mwasiñ Sic Gawi Lôm-nga hóc asê Jerusalem. ²³ Yisu kêsêlêñ mbo lôm dabuñ ñabatêmdö, mbo gameñ nañ sêsam bu Solomon ndê Batêm. ²⁴ Ma lau bata Israel-nga sêkac sa sênghi in ahuc, ma sêsôm, “Ñasawa baliñ lec yac atac lu-lu tu am-nga. Bocdinañ dec sôm yom yêc awê têt yac. Am Mesaya dau, me mba?” ²⁵ Ma Yisu sôm, “Aö gasôm têt mac su, magoc mac akêt whiñ aö dom. Ma aö gakôm gêt dalô gam Damañ anghô. Gêt dau puñ yom ñandô pi aö dôn, ma whê aneñ ñahu sa tiawê. ²⁶ Magoc mac akêt whiñ aö dom, ñahu bu mac ati aö neñ domba dom. ²⁷ Aneñ domba sêkên dañga aö awhañ. Aö kayalê ñac, ma ñac sênkuc aö. ²⁸ Aö oc wakêt ñac sêndöc tali ñapan ma oc tôm dom bu ñac sêninnga têt têt ñambu-nga dom. Ma lau dañ sêtôm dom bu sêngho ñac su yêc aö aman. ²⁹ Damañ kêt aneñ domba têt aö, ma gêt dañ hóc gêtêc in su dom. Bocdinañ

lau dan sêtom dom bu sêngaho nac su yêc Daman amba. ³⁰ Alu Daman ati gên tigen.”

³¹ Têj dinañ lau bata sêkôc hoc sa tiyham bu sêtuc in. ³² Magoc in sôm têj nac, “Mac bu atuc aô na hoc tu gên dalô bocke-nga? Bu aô gatôc gên nayham daêsam têj mac, tom nañ Daman kên têj aô.” ³³ Ma nac sêo yom ma sêsôm, “Yac bu atuc am tu gên dan nañ am kôm-nga dom. Mba! Am namalac dan, magoc toc daôm sa bu nditôm Anötö dau. Am nem yom dinañ sac sambuc, ma tu dinañ-nga yac bu atuc am na hoc.”

³⁴ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Mac anyalê yom nañ Anötö dau sôm pi lau bata Israel-nga natô, nañ sêto yêc mac nem Buku Yomsu-nga* bocdec bu, ‘Aô gasam mac bu anötöi.’ ³⁵ Anjô su nañ! Anötö kên in ndê yom têj lau nom-nga dinañ, ma sam nac bu anötöi. Ma gitôm dom bu dasen Anötö ndê yom dan su. ³⁶ Ma aô bocke? Daman dau kêyalin aô sa ma kêkin aô gasip nom gameñ. Bocdinañ tu sake-nga mac asôm bu aneñ yom sac sambuc, têj ndoc aô gasôm bu aô Anötö ndê Atu? ³⁷ Aô bu wakôm Daman ndê gwelen nañ kên sip aô aman, nañ dom, nañ akên whin aô dom. ³⁸ Tigen aô gakôm Daman ndê gwelen, ma bocdinañ dec mac bu akên whin aneñ yom dom, tigen akên whin tu gên nañ aô gakôm-nga. Ma bocdinañ mac oc anyalê pi nandô bu Daman mbo aô nalôm, ma aô gambo in nalôm.”

³⁹ Têj dinañ sênsahê tiyham bu sêkôc in dôñ, magoc nac gitôm dom, ma in kölhö gi. ⁴⁰ Ma in pi Bu Jordan nadang gi, ma mbo gameñ nañ muñ-nga Jon kêku lau mbo. ⁴¹ Lau daêsam sêsa sêtên in si, ma sêsôm têj dau, “Jon kôm gên dalô dan dom. Magoc yom hon nañ in sôm pi ngac dindec, nañ yom nandô.” ⁴² Ma lau daêsam sêkên whin Yisu yêc gameñ dinañ.

11

Lasarus mbac ndu

¹⁻² Ngac dan naê Lasarus mbo malac Betani. Ma in ndê lhuwê lu sêmbo, dan ndê naê Mata, ma dan naê Maria, awhê nañ tinambu tac bu namalu nayham pi Pômdau gahi, ma puñ na in kêclauñ. Têj bêc dan Lasarus gêmbac. ³ Goc Maria lu Mata sêkên yom têj Yisu bocdec bu, “Pômdau, ngac nañ am atac whin dec gêmbac.” ⁴ Yisu ngô yom dau ma sôm, “In gêmbac tu bu mbac ndu nambwa-nga dom. In gêmbac bu tôc Anötö ndê naclai ti waê asê, ma bu Anötö ndê Atu tap waê sa whin.”

⁵ Yisu tac whin Maria lu Mata ma Lasarus. ⁶ Tigen têj ndoc in ngô nawê bu Lasarus gêmbac, nañ in têj in gi ngahô dom. In gacgen mbo gameñ dinañ gitôm bêc lu. ⁷ Goc in sôm têj in ndê ngacsênomi, “Dalhö dambu datên gameñ Judia-nga dandi.” ⁸ Magoc nac sêsôm, “Kêdôhônwaga, mba! Nasawa apê lec lau bata Israel-nga nañ sêmbo dindê, nañ tac whin bu sêtuc am na hoc. Bocke dec am bu mbu ndi tiyham?” ⁹ Ma Yisu ô yom na yom gôlin dan, ma sôm, “Têj bêc hon ac pô gameñ gitôm acgatu nasawa 12, ma tinambu nasec sa. Namalac dan bu ênsêlên têj ndoc ac-nga, dec in oc tin gahi dom, bu in gêlic nawê nom dindec-nga. ¹⁰ Magoc in bu ênsêlên têj ôbwêc, dec in oc tin gahi, bu in ndê nawê mba.” ¹¹ Goc Yisu gic têku yom ma sôm, “Yac neñ silip Lasarus yêc bêc. Aô watên in wandi bu wauñ in sa.” ¹² Ma ngacsênomi sêsôm, “Pômdau, in bu yêc bêc yêc, dec in dau oc nayham sa.” ¹³ Nac gauc gêm bu Yisu sôm bu Lasarus mbo tali ma yêc bêc, magoc in ndê yom dau nahu bu Lasarus mbac ndu su. ¹⁴ Goc Yisu sôm yom yêc awê têj nac bu, “Lasarus mbac ndu. ¹⁵ Tu mac-nga dec aô atac nayham bu aô gambo g awhin in dom, bu kwahic dec mac oc akên whin tu gên nañ aô bu wakôm-nga. Bocdinañ yac datên in dandi.” ¹⁶ Ma Tomas, ngacsênom nañ sêsam bu Lôcmpôn, nañ sôm têj ngacsênomi natô, “Ayôc! Dawhin in

* **10:34** Yom dau yêc Buku Wê-nga 82:6 (alic footnote yêc Jon 15:25). Anötö dau kên naclai têj kin ti gôlinwaga bu sênem gôlin sêmbo nom, ma bocdinañ in sam nac bu anötöi. Ma têm natô in sam nac bu Anötö atui - alic BW 2:7 ma 82:6.

dandi, ma dambac ndu dawhiñ in.”

Yisu in yac neñ datisa ti dambo tanli nahu

¹⁷ Yisu hóc asê gameñ Judia-nga ma tap sa bu sêkêñ Lasarus ndê ñamlan yêc hocsuñ dan gitôm bêc hale su. ¹⁸ Malac Betani yêc suñ sa têtñ Jerusalem, señ ñasawa gitôm kilometa tö. ¹⁹ Ma lau Israel-nga daêsam sêsa akêñ Jerusalem sêmeñ, ma sêndöc sêwhiñ Mata lu Maria, bu sênem malô inlu tu lhuñgac hu inlu siñ-nga. ²⁰ Mata ngô bu Yisu kêsêlêñ meñ, goc sa gi bu lic in, magoc Maria ndöc andu. ²¹ Têtñ ndoc Mata hóc asê Yisu, nañ in sôm têtñ in, “O Pômdau, am bu mbo, dec aö lhuñgac oc mbac ndu dom. ²² Magoc kwahic dec am mweñ hóc asê su, ma aö kayalê bu gêtñ bocke nañ am bu ndac têtñ Anötö, nañ in oc kôm.” ²³ Ma Yisu sôm, “Am lhômñgac oc tisa ma mbo tali tiyham.” ²⁴ Dec Mata ô yom ma sôm, “Aêc! Aö kayalê bu in oc tisa têtñ bêc nambu-nga nañ lau batê hon oc sêtisa.” ²⁵ Goc Yisu sôm, “Ñamalac si sêtisa ma sêmbo tali nahu, nañ aö dauñ. Asa nañ kêtñ whiñ aö ma mbac ndu su, nañ oc mbo tali tiyham. ²⁶ Ma asa nañ mbo tali ma kêtñ whiñ aö, nañ oc ninga têtñ têtñ nambu-nga dom, in oc gacgeñ mbo tali. Am kêtñ whiñ yom dindec, me mba?” ²⁷ Ma Mata sôm, “Aêc Pômdau! Aö gakêñ whiñ bu am Mesaya, ma Anötö ndê Atu nañ in gic bata bu êñkiñ sip nom meñ.”

²⁸ Mata sôm yom dinañ su, goc mbu gi ma ta Maria têtñ in meñ. Ma in sôm têtñ in, “Kêdôhônwaga meñ su, ma in ndac am.” ²⁹ Maria ngô su, goc tisa ñagahô bu sa têtñ Yisu ndi. ³⁰ Têtñ ndoc dinañ Yisu hóc asê Betani su dom, in gacgeñ mbo gameñ nañ Mata hóc pi in. ³¹ Lau Israel-nga nañ sêmbo andu sêwhiñ Maria tu bu sênem malô in, nañ sêlic in tisa ñagahô ma kölhö gi. Ñac gauc gêm bu in oc têtñ sêhî ndi bu tan lhuñgac mbo dindê, ma bocdinañ sêsa si ma sêñkuc in.

³² Têtñ ndoc Maria hóc asê gameñ nañ Yisu mbo ma gêlic in, nañ in hu dau sip nom yêc in gahi-nga, ma sôm, “O Pômdau, am bu mbo, dec aö lhuñgac oc

mbac ndu dom.” ³³ Yisu gêlic Maria tan, ma gêlic lau Israel-nga nañ sêwhiñ in, nañ sêtan bocdinañ, dec kêsahê ñawapac atu yêc ndê ñalôm. ³⁴ Ma in ndac, “Mac anshuhuñ in yêc nde?” Ma sêsôm, “Mweñ Pômdau, ma lic.” ³⁵ Têtñ dinañ Yisu tasulu sa. ³⁶ Ma lau Israel-nga dinañ sêsôm, “Alic, in atac whiñ Lasarus ndu andô.” ³⁷ Magoc ñatô sêsôm, “In kôm ñgac tapec tandô po asê. Bocke dec in kôm Lasarus ñayham sa dom, ma in mbac ndu?”

Yisu uñ Lasarus sa

³⁸ Têtñ dinañ Yisu ndê ñalôm ñawapac atu tiyham, ma in kêsêlêñ têtñ sêhî gi. Ñac sêkêñ ñgac batê dau ndê ñamlan yêc hocsuñ dan, ma sêmpi hoc dan gi ndöc sê awha ahuc. ³⁹ Têtñ ndoc Yisu hóc asê, nañ in sôm têtñ lau nañ sêwhiñ in bu, “Mac ampi hoc dau sa.” Magoc ñgac batê ndê lhuwê Mata sôm, “Pômdau! In yêc gitôm bêc hale su. Oc ñamaniñ sa su.” ⁴⁰ Dec Yisu sôm, “Aö gasôm têtñ am su, bu kêtñ whiñ, dec am oc lic Anötö ndê ñaclai ti ñawasi.” ⁴¹ In sôm yom dinañ su, goc lau sêmpi hoc dau sa. Ma Yisu tatak undambê ma sôm, “Damañ, aö wanem danje am, bu am ngô aneñ yom. ⁴² Aö kayalê bu am kêtñ danam aö ñapañ, magoc kwahic dec aö bu wanem danje am, bu lau nañ sêlhac dec oc sêngô aneñ yom, ma sêkêñ whiñ bu am kêkiñ aö gameñ.” ⁴³ Goc in mbwêc awha atu, “Lasarus! Sa mweñ!” ⁴⁴ Dec Lasarus sa meñ, ma po nañ sêmpan in gahi ti amba, ma po dan nañ sêhi pi in ñagôlôn, nañ gacgeñ sêyêc in. Ma Yisu sôm têtñ ñac, “Akôc po su yêc in, ma akêñ in lhö ndi.”

Lau bata sêkic yom bu sêndic Yisu ndu

⁴⁵ Tu gêtñ atu dinañ-nga dec lau Israel-nga daêsam nañ sêmbo sêwhiñ Maria ma sêlic gêtñ nañ Yisu kôm, nañ sêkêñ whiñ in. ⁴⁶ Magoc ñatô sêtêtñ lau Palêsai si, ma sic miñ pi gêtñ nañ Yisu kôm. ⁴⁷ Goc dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sêmbwêc lau †Sanedrin-nga sêpitigeñ, ma sêndac ñac, “Yac oc dakôm gêtñ sake? Ñgac dinañ kôm gêtñ dalô daêsam. ⁴⁸ Yac bu dalhac in ahuc dom, dec lau hon oc sêkêñ

whiñ bu iñ Mesaya dau. Ma lau Rom-nga oc sêmenj ma sêsenj yac neñ gameñ danem akiñ Anötö-nga ti yac lau Israel-nga hoñ su.”

⁴⁹ Têñ yala dinañ Kayapas iñ †dabuñsiga ñamata-nga. Ma iñ sôm têtñ lau Sanedrin-nga, “Mac nem gauc sa dom! ⁵⁰ Iñ mbac ndu mañ! Yham dom bu lau Israel-nga hoñ sêninga. Ngac tigenj bu mbac ndu ô lau hoñ, nañ oc ñayham hôc gêlêc su.” ⁵¹ Kayapas sôm yom dinañ ña iñ dau ndê gauc dom. Magoc têtñ yala dinañ iñ dabuñsiga ñamata-nga, dec iñ sôm yom dau gitôm propet dañ. Ma yom dau ñahu bocdec bu. Yisu oc mbac ndu tu lau Israel-nga hoñ. ⁵² Ma tu ñac tawasê-nga dom. Iñ oc mbac ndu tu Anötö ndê lau hoñ nañ sêmbo gameñ nom-nga tidau-tidau, tu bu ndic ñac hoñ sa sêpitigenj.

⁵³ Bocdinañ têtñ bêc dinañ lau bata Israel-nga dinañ sic hu sêñsalê lêtñ bu sêndic Yisu ndu. ⁵⁴ Ma tu dinañ-nga Yisu kêsêlêtñ mbo awê yêc lau Israel-nga ñalôm dom. Iñ kôlhô gi mbo malac Eprayim, nañ yêc gameñ sawa ñamakê. Ma iñ ndê ñgacsêñomi sêmbo gameñ dinañ sêwhiñ iñ.

⁵⁵ Têtñ ndoc lau Israel si om atu Mwasiñ Pasowa-nga meñ kêpiñ, nañ lau daêsam yêc gameñ ñamakê-nga sêpi Jerusalem si. Ñac bu sêñkuc lau Israel si lêtñ sêmasañ dau ñawasi sa yêc Anötö anğô-nga muñ su nañ goc Pasowa ñabêc hôc asê. ⁵⁶ Ma ñac sêñsalê Yisu ñapañ. Têtñ ndoc sêkac sa sêmbo lôm dabuñ, nañ sêndac dandi, “Mac gauc gêm bocke? Iñ oc meñ tu Mwasiñ Pasowa-nga, me mba?” ⁵⁷ Tigenj dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sic atu lau bu asa bu tap gameñ nañ Yisu mbo, nañ sa, nañ kêtñ ñawaê têtñ ñac, ma ñac oc sêkôc iñ dônj.

12

Maria gêm oso Yisu

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9; Luk 7:37-38)

¹ Bêc 6 yêc dônj yêc bu Mwasiñ Pasowa-nga hôc asê, ma Yisu têtñ malac Betani gi. Lasarus, ñgac nañ iñ uñ sa akêtñ lau batê-nga, nañ mbo malac dinañ. ² Ma

yêc Lasarus ndê andu, ñac sêndê mwasiñ tu Yisu-nga. Lasarus ti lau ñatô senj gêtñ sêndôc sêwhiñ iñ, ma Mata gêm akiñ ñac mbo. ³ Goc Maria meñ, kôc a ñakwi ñamalu ñayham nañ ñaôli atu sip kac dañ, ma kêc pi Yisu gahi. Goc iñ puñ iñ gahi ña iñ dau kêclauñ. Ma gêtñ dau ñamalu hôñ dau sa ma gêm andu ñalôm ahuc.

⁴ Têtñ dinañ Judas Iskeriot, ñgacsêñom nañ tiñambu hoc Yisu asê, nañ sôm, ⁵ “Bu ñamalu ñayham dindec ñaôli atu, gitôm denarii 300 nañ dakôc ti ñaôli tu gwelenj yala sambuc-nga. Tu sake-nga awhê dec kêyainj? Gitôm bu dakêtñ têtñ lau sênemlihi, ma dakêtñ ña-awa tu danem lau ñalôm sawa sa-nga.” ⁶ Judas sôm yom dinañ, magoc iñ gauc gêm lau ñalôm sawa dom. Iñ sôm yom dinañ ñahu bu iñ ñgac kañ-nda. Iñ yob ñgac-sêñomi si talhi mone-nga, ma gêm kañ mone ñatô bu nem dau sa. ⁷ Magoc Yisu ô iñ ndê yom ma sôm, “Mac alhac awhê dindec ahuc dom. Iñ yob gêtñ dau ñapañ e kwahic dec, gic waê bêc sêñsuhuj aö-nga. ⁸ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhiñ mac ñapañ. Tigenj aö oc wambo wawhiñ mac ñapañ dom.”

Lau dabuñsiga sêkic yom pi Lasarus

⁹ Têtñ ndoc dinañ lau Jerusalem-nga daêsam sêñgô ñawaê bu Yisu mbo malac Betani, dec sêsa si bu sêlic iñ. Ma ñac bu sêlic Lasarus, ñgac nañ Yisu uñ sa yêc lau batê-nga, nañ whiñ. ¹⁰ Tu dinañ-nga dabuñsiga atu-tu Israel-nga sêkic yom bu sêndic Lasarus ndu whiñ. ¹¹ Ñahu bu lau Israel-nga daêsam sêhu ñac siñ ma sêkêtñ whiñ Yisu tu Lasarus-nga.

Yisu sôc malac Jerusalem gi

(Mat 21:4-9; Mak 11:7-10; Luk 19:35-38)

¹² Têtñ ñagalansê lau daêsam nañ sêmbo Jerusalem tu Mwasiñ Pasowa-nga sêñgô ñawaê bu Yisu kêsêlêtñ mbo senj bu têtñ Jerusalem meñ. ¹³ Bocdinañ ñac sêsa si bu sêkôc iñ sa. Sêhóc tômtôm ñalaunj ma sêmbwêc, “Hosana! Tampiñ iñ nañ meñ gêm Pômdau anğô. Tampiñ lau Israel-nga si Kiñ.” ¹⁴ Yisu kêsêlêtñ meñ ndôc donki ñatu dañ ñahô, ma ñalêtñ

dinañ propet akwa dan ndê yom ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

¹⁵ O mac lau †Sayon-nga, atöc daôm dom. Alic mac nem Kiñ têtñ mac meñ, ndöc donki ñatu ñahô. *[Sek 9:9]*

¹⁶ Yisu ndê ñgacsêñomi sêlic gêtñ hoñ dinañ, magoc ñac sêñyalê ñahu dom. Tigenñ tiñambu, têtñ ndoc Yisu tisa ti ñawasi atu, nañ sêñyalê bu yom dau, nañ sêto muñ su, nañ hêganônñ Yisu, ma tu dinañ-nga lau sêkôm gêtñ dinañ têtñ inñ.

¹⁷ L au daêsam nañ sêmbo sêwhiñ Yisu têtñ ndoc inñ mbwêc Lasarus ma uñ inñ sa akêtñ lau batê-nga, nañ sic miñ pi inñ ñapañ. ¹⁸ Bocdinañ lau daêsam sêñgô ñawaê bu Yisu kôm gêtñ dalô atu dinañ, ma sêsa si bu sêlic inñ têtñ bêc dinañ. ¹⁹ Ma têtñ têtñ lau Palêsai sêlic gêtñ dau, nañ sêsôm têtñ dandi, “Alic, yac neñ yom hoñ ñandô mbasi. Yac oc dalhac inñ ahuc ñalêñ bocke? Lau hoñ oc sêñkuc inñ!”

Yisu sôm gwanañ bu inñ oc mbac ndu

²⁰ Lau Grik ñatô sêmbo sêwhiñ lau nañ sêpi malac Jerusalem tu sênem akiñ Anötö-nga têtñ om atu Pasowa-nga. ²¹ Lau Grik dinañ sêtêtñ Pilip, ñgacsêñom nañ meñ akêtñ malac Betsaida yêc gameñ Galili-nga, ma sêsôm têtñ inñ bu, “O ñgac atu, yac bu alic Yisu.” ²² Dec Pilip gi sôm yom dau têtñ Andru, ma inñlu si sêsôm têtñ Yisu. ²³ Yisu ñgô yom dau goc sôm yom gôliñ dan bocdec bu, “Ndoc meñ sa bu ñamalac ndê Atu tap inñ ndê waê atu sa. ²⁴ Aö wasôm yomandô têtñ mac. Gêtñ ñawhê dan bu sêsô sip nom ndi dom, dec gêtñ tigenñ dau oc gacgeñ yêc. Magoc gêtñ dau bu dasô sip nom ñalôm ndi, dec oc tibalê ma niñga, magoc tiñambu oc po pi meñ ma nem ñandô daêsam tiyham. ²⁵ Asa nañ tac whiñ bu sap gêtñ nom-nga dôñ ñapañ tu mbo tali-nga, nañ oc niñga. Magoc asa nañ bu hu gêtñ nom dindec-nga siñ tu êñkuc aö-nga, nañ tap señ ndöc tali têtñ têtñ ñambu-nga-nga sa. ²⁶ Asa nañ

gauc gêtñ bu nem akiñ aö, nañ meñ êñkuc aö. Ma gameñ nañ aö oc wambo, nañ inñ nañ gêtñ akiñ aö, nañ oc mbo bocdinañ. Lau hoñ nañ sem akiñ aö, nañ Damañ oc toc ñac sa.

²⁷ “Kwahic dec aö neñ ñalôm kedehe aö ñandô. Tigenñ aö wandac Damañ bu êñgaho aö su yêc ndoc ñawapac-nga dindec dom. Mba! Tu gêtñ dau dindec-nga dec aö gameñ. ²⁸ Damañ, aö wasa lêtñ dindec tu bu wapo nem waêm sa.”

Yisu sôm yom dinañ, ma awha dan sa akêtñ undambê bocdec bu, “Aö gatap waêtñ sa tu am-nga su, ma watap sa tiyham.” ²⁹ Lau daêsam nañ sêmbo gameñ dinañ sêñgô ñakêcsia dau, ma ñatô sêsôm bu wapap gic. Ma ñatô sêsôm bu añela dan sôm yom têtñ Yisu. ³⁰ Magoc Yisu sôm, “Awha dinañ sa tu aö-nga dom, magoc sa tu mac-nga. ³¹ Kwahic dec ti ndoc Anötö êmatôc lau nom dindec-nga. Ma inñ oc êmasuc nom dindec ñadau su.*

³² Magoc têtñ ndoc sêndic aö pi a ma sêsuñ aö sa yêc nom, nañ aö oc wahê ñamalac akêtñ gameñ hoñ sêtêtñ aö sêmeñ.” ³³ Yisu sôm yom dinañ bu tôc ñalêñ nañ inñ oc mbac ndu, nañ asê.

³⁴ Ma lau dinañ sêto inñ awha ma sêsôm, “Sêto yom yêc buku yomsu-nga, nañ sôm bu Mesaya oc mbo ñapañ. Ma bocke dec am sôm bu ñac oc sêsuñ ñamalac ndê Atu sa? Ñamalac ndê Atu dau inñ asa?” ³⁵ Goc Yisu sôm, “Ya ñawê oc mbo whiñ mac ñasawa sauñ, ma boc-dinañ añsêlêñ ambo ñawê dau ñalôm, bu ñasec nem mac ahuc dom. Lau nañ sêñsêlêñ sêmbo ñasec ñalôm, nañ sem gauc gameñ nañ oc sêndi nañ. ³⁶ Akêtñ whiñ ñawê dau nañ kwahic dec mbo whiñ mac, ma mac oc ati lau ñawê-nga.” Yisu sôm yom dau su, goc hu ñac siñ, ma siñ dau têtñ ñac.

Lau daêsam sêkêtñ whiñ Yisu dom

³⁷ Yisu kôm gêtñ dalô daêsam yêc lau Israel añgô-nga, magoc daêsam sêkêtñ

* **12:31** Yisu sôm bu Anötö oc êmasuc nom dindec ñadau su. Têtñ ndoc Yisu mbac ndu ma tisa tiyham, inñ ku Sadañ ndê ñaclai dulu-alic Jon 16:33; Kol 2:15; Hib 2:15; ma 1 Jon 3:8. Yisu ku inñ dulu su yomandô, magoc Anötö kêtñ ñasawa têtñ Sadañ ma inñ kôm inñ ndê gwelen yêc nom - alic Epe 2:2; 2 Kor 4:4; ma 1 Jon 5:19. Bocdinañ lau nañ sêkêtñ whiñ sic waê bu sêlhac ñanga ma sêndic siñ têtñ Sadañ, (Jon 17:15; Epe 6:10-18) ma Anötö kêtñ ñaclai têtñ ñac bu sêku inñ dulu (Rom 16:20). Têtñ bêc ñambu-nga, Anötö oc señ Sadañ ti inñ ndê añela ti lau sac su ma inñ ndê ñaclai oc pacndê sambuc (Rev 20:2-3, 10).

whiņ dom bu iņ Mesaya dau. ³⁸ Ma bocdinaņ yom naņ propet Aisaya to muņ su, naņ ņandô sa. Yom dau yêc bocdec:

Pômdau, ņac si asa kêņ whiņ yom naņ yac ahoc asê?

Ma ņac si asa ndê gauc sa pi am nem ņaclai atu, naņ am tîc tiawê? [*Ais 53:1*]

³⁹ Bocdinaņ Anötö ndê propet Aisaya tîc asê gwanaj bu lau dinaņ sêtôm dom bu sêkêņ whiņ. Ma iņ to yom daņ tiyham bocdec bu:

⁴⁰ Pômdau kôm ņac si tandô tipec, ma ņac si ņalôm ņadandi. Bocdinaņ gitôm dom bu sêlic ņa tandô, ma sêņyalê yêc ņac si ņalôm. Ma gitôm dom bu ņac sênem dau kwi, ma wakôm ņac ņayham sa tiyham. [*Ais 6:10*]

⁴¹ Aisaya to yom dau, ņahu bu iņ gêlic Yisu ndê ņawasi su, ma bocdinaņ dec sôm yom asê pi iņ.

⁴² Yom dau yêc bocdinaņ, magoc lau Israel-ņga daêsam sêkêņ whiņ Yisu, ma ņac si lau bata ņatô sêwhiņ. Tigeņ ņac sêtîc si sêkêņ whiņ iņ tiawê dom, ņahu bu ņac sêtîc bu lau Palêsai oc sêtiņ ņac su yêc gôlôwac Israel-ņga. ⁴³ ņac atac whiņ bu ņamalac sêlic ņac ņayham ma sêkeņ waê têņ ņac, hîc gêlêc bu sêtap waê sa yêc Anötö.

⁴⁴ Ma Yisu sôm yom awha atu, “Asa naņ kêņ whiņ aö, naņ kêņ whiņ aö taņwasêņ dom. Iņ kêņ whiņ iņ naņ kêkiņ aö gameņ, naņ whiņ. ⁴⁵ Ma asa naņ gêlic aö, naņ gêlic iņ naņ kêkiņ aö gameņ, naņ bocdinaņ. ⁴⁶ Aö gahîc asê nom gitôm ya ņawê, bu lau hoņ naņ sêkêņ whiņ aö, naņ oc sêmbo ņasec dom. ⁴⁷ Asa naņ ņgô aneņ yom magoc daņga wambu dom, naņ aö daų oc wamatîc iņ dom. Bu aö gameņ bu wamatîc lau nom-ņga dom, magoc bu wanem ņac si. ⁴⁸ Lau hoņ naņ sêkîc aö ti aneņ yom sa dom, naņ oc sêtap matîc sa têņ bêc ņambu-ņga. Ma ņac si matîc ņahu sip ņac sêkîc aneņ yom sa dom. ⁴⁹ Bu aö gasôm daų neņ yom dom. Damaņ naņ kêkiņ aö gameņ, naņ gic atu yom hoņ tu wasôm asê-ņga.

⁵⁰ Ma aö kayalê bu yom naņ iņ gic atu,

naņ ti ņamalac si seņ sêndîc tali ņapaņ-ņga. Bocdinaņ aņyalê bu yom hoņ naņ aö gasôm, naņ kêkuc yom naņ Damaņ dau kêņ têņ aö.”

13

Yisu kêgwasiņ ņgacsêņomi gahi

¹ Lau Israel-ņga si om atu mwasiņ Pasowa-ņga meņ kêpiņ, ma Yisu kêyalê bu ndoc meņ hîc asê su, bu iņ hu nom dindec siņ ma mbu têņ Damba ndi. Iņ atac whiņ iņ dau ndê lau naņ sêmbo nom, ma iņ bu tîc asê tiawê, ņalêņ naņ iņ atac whiņ ņac ndu andô. ² Iņ ti ndê ņgacsêņomi sêndîc sêwhiņ dau bu sêneņ gêņ, ma Judas Iskeriot, Saimon ndê atuņgac, mbo whiņ ņac. Sadaņ sip iņ ndê ņalôm muņ su, ma kêņ gauc têņ iņ bu hoc Yisu asê. ³ Yisu kêyalê bu Damba kêņ gêņ hoņ sip iņ amba, ma bu iņ meņ akêņ Anötö, ma oc mbu têņ iņ ndi. ⁴ Bocdinaņ iņ tisa yêc tebo, kac iņ ndê ņakwê awê-ņga su, ma kic po dapuņ daų-ņga daņ pi iņ ņampê. ⁵ Goc iņ tac bu sip suc daņ, ma gic hu kêgwasiņ ņgacsêņomi gahi, ma puņ ņa po naņ iņ kic pi ņampêbalê. ⁶ Iņ têņ Saimon Pita meņ, ma Pita ndac, “Pômdau, am bu êmgwasiņ aö gahiņ whiņ, a?” ⁷ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Kwahic dec am nem gauc sa dom pi gêņ naņ aö gakôm gambo, tigeņ tiņambu am oc êmyalê.” ⁸ Magoc Pita sôm, “Mba! Am êmgwasiņ aö gahiņ dom andô!” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aö bu waņgwasiņ am dom, dec am oc ti aneņ daņ dom.” ⁹ Dec Pita sôm, “Bocdinaņ Pômdau, êmgwasiņ aö gahiņ ņambwa dom, magoc amaņ ti ņagôlîņ whiņ!” ¹⁰ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “ņamalac naņ gêliņ bu su, naņ tiņambu êņgwasiņ gahi ņambwa, dec iņ ndê ņamlic sambuc ņawasi sa. Aö wasôm têņ mac lau dinaņ bu mac ņawasi sa su, magoc mac hoņ dom.” ¹¹ Yisu kêyalê ņgac naņ oc hoc iņ asê, ma tu dinaņ-ņga sôm bu ņac hoņ ņawasi dom.

¹² Yisu kêgwasiņ ņac hoņ gahi pacndê, dec sîc iņ ndê ņakwê awê-ņga sa tiyham, ma mbu gi ndîc ndê mala. Ma iņ ndac, “Mac aņyalê gêņ naņ aö gakôm têņ mac, naņ ņahu, me mba? ¹³ Iņ solop bu

mac asam aö bu 'Kêdôhônwaga,' ma 'Pômdau,' bu aö dauñ dindéc. ¹⁴ Ma kwahic dec aö, mac nem kêdôhônwaga ma Pômdau, kagwasin mac gahim. Ma aö wasôm têt mac, bu anğwasin nem asidôwai si gahi bocdinañ. ¹⁵ Aö gatôc ñadôn têt mac, bu mac alic ma akôm tôm aö gakôm têt mac. ¹⁶ Aö wasôm yom ñandô, bu ñgac akin ñañ hóc gêlêc in ndê ñadau dom, ma ñgac aheñ-ña hóc gêlêc in ñañ kêkin in, ñañ dom. ¹⁷ Kwahic dec aö gawhê gêt dindéc sa ma mac anyalê, ma mac bu akôm ñandô sa, dec oc atap Anötö ndê mwasin sa."

Yisu sôm ñgac hoc in asê-ña asê

¹⁸ Ma Yisu sôm, "Aö gasôm yom dindéc pi mac hoñ dom, bu aö kayalê lau ñañ aö kayalin ñac sa. Tigen yom ñañ sêto yêc, ñañ oc ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec bu, 'Ñgac ñañ gêt gêt whin aö, ñañ kêkin kisa aö.' ¹⁹ Aö gasôm yom asê gwanañ pi gêt dau, bu têt têt gêt dau hóc asê, ñañ mac oc akêt whin bu aö Mesaya dau. ²⁰ Aö wasôm yom ñandô têt mac, bu asa ñañ kôc ñamalac ñañ aö kakin in, ñañ sa, ñañ kôc aö dauñ sa. Ma asa ñañ kôc aö sa, ñañ kôc in ñañ kêkin aö gameñ, ñañ sa."

²¹ Yisu sôm yom dinañ su, ma in ndê ñalôm ñawapac ñandô, dec sôm, "Yomandô aö wasôm têt mac, bu ñgac ñañ mbo dec, ñañ oc hoc aö asê." ²² Yisu ndê ñgacsênomi sêngô yom dinañ ma tahê dandi, bu ñac sem gauc bu ñgac ñañ in sôm yom pi, in asa. ²³ Ñgacsênom ñañ Yisu tac whin ndu andô, ñañ ndôc gi pañ Yisu. ²⁴ Dec Saimon Pita gic amba têt in, ma sôm, "Am ndac in bu in sôm yom pi asa." ²⁵ Goc ñgacsênom dau tön sac Yisu, ma ndac, "Pômdau, asa?" ²⁶ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Ñgac ñañ aö wapuc bolom dindéc sip sulu ma wakêt têt in." Goc in puc bolom sip sulu ma kêkin têt Judas Iskeriot, Saimon atungac. ²⁷ Judas kôc bolom dau su, ma ñagahô Sadan sip in ndê ñalôm. Ma Yisu sôm têt in, "Sa ndi, ma gêt ñañ am gauc gêm bu kôm, ñañ kôm ñagahô." ²⁸ Lau hoñ ñañ sêndôc tebo, ñañ sêngô yom ñañ Yisu sôm têt Judas, magoc sênjalê ñahu dom. ²⁹ Judas

in ñgac ñañ yob ñac si talhi mone-ña, ma bocdinañ dec ñgacsênomi ñatô gauc gêm bu Yisu kêkin in sa gi bu nemlhi gêt tu Mwasin Pasowa-ña, me bu kêkin gêt têt lau ñalôm sawa. ³⁰ Judas gêt bolom ñañ Yisu kêkin têt in, ma sa awê gi. Ma gameñ ñasec sa.

Yomsu wakuc

³¹ Judas sa gi su, ma Yisu sôm, "Kwahic dec Ñamalac ndê Atu oc tap in ndê waê sa, ma in oc po Anötö ndê waê sa whin. ³² Ma Anötö oc kêkin dau ndê ñawasi têt ndê Atungac bu po Atu ndê waê sa. Ma in oc po ndê waê sa ñagahô eñ.

³³ "O aneñ lau hac. Aö wambo wawhin mac ñasawa sauñ eñ. Tinambu mac oc anjalê aö, tigen tôm aö gasôm têt lau bata Israel-ña su, dec wasôm têt mac bu gameñ ñañ aö bu wandi, ñañ mac atôm dom bu ameñ. ³⁴ Kwahic dec aö wakêt yomsu wakuc têt mac bocdec bu. Akêt nem atac whin lom daôm. Tôm aö atac whin mac, dec mac atac whin nem asidôwai bocdinañ. ³⁵ Ma têt ndoc lau hoñ sêlic mac nem mêtê atac whin daôm-ña, dec ñac oc sênjalê pi ñandô bu aneñ ñgacsênomi mac."

Yisu sôm asê bu Pita oc sêc in ahuc

(*Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34*)

³⁶ Goc Saimon Pita ndac in bu, "Pômdau, am oc mbo nde?" Ma Yisu ô yom ma sôm, "Gameñ ñañ aö oc wandi, ñañ am gitôm dom bu êmkuc aö kwahic dec. Magoc tinambu am oc êmkuc aö mweñ." ³⁷ Goc Pita ndac, "Pômdau, tu sake-ña am sôm bu kwahic dec aö gatôm dom bu wanğuc am? Aö wakêt dauñ sambuc e nditôm wambac ndu tu am-ña." ³⁸ Ma Yisu ô yom ma sôm, "Am gauc gêm bu am gitôm bu mbwac ndu tu aö-ña, a? Aö wasôm yomandô têt am, bu ôbwêc dau dindéc am oc sêc aö ahuc tidim tö mun, goc dalec oc tañ."

14

Yisu ti señ datêt in Damba-ña

¹ Ma Yisu sôm têt ndê ñgacsênomi, "Ambo ti nem ñalôm ñawapac dom. Akêt whin Anötö, ma akêt whin aö

bocdinaŋ. ² Nalôm daêsam yêc Damaŋ ndê andu. Bu mba, oc wasôm yom dindec asê têtj mac dom. Aö watêtj Damaŋ ndê andu dau wandi, bu wamasanŋ mac nem malam. ³ Aêc, aö oc wandi, ma wamasanŋ nem malam, ma tiŋambu aö wambu wameŋ ma wakôc mac sa bu ameneŋ andöc gameŋ dinaŋ awhiŋ aö. ⁴ Mac aŋyalê seŋ têtj gameŋ naŋ aö oc wandi.” ⁵ Magoc Tomas sôm têtj iŋ, “Pômdau, yac am gauc gameŋ naŋ am oc ndi, ma bocdinaŋ ŋalêŋ bocke dec yac oc aŋyalê seŋ bu atêtj gameŋ dau andi?” ⁶ Ma Yisu sôm, “Aö dauŋ gati seŋ, ma yom ŋandô ti mac andöc tamli ŋahu yêc aö. Aö taŋwasêŋ gati seŋ bu ŋamalac sêtêtj Damaŋ sêndi, ma seŋ daŋ yêc dom. ⁷ Mac bu aŋyalê aö ŋapep, dec oc aŋyalê Damaŋ whiŋ. Ma kwahic dec ma ndi, mac aŋyalê iŋ, ma mac alic iŋ su.” ⁸ Goc Pilip sôm, “Pômdau, tôc Damam têtj yac, naŋ goc nditôm.” ⁹ Ma Yisu ô iŋ ndê yom ma sôm, “O Pilip, aö gambo gawhiŋ mac ŋasawa baliŋ su, ma bocke am kêyalê aö dom? Tu sake-ŋga am sôm têtj aö bu watôc Damaŋ têtj mac? Aö wasôm têtj am, bu asa naŋ gêlic aö su, naŋ gêlic Damaŋ su bocdinaŋ. ¹⁰ Aö gasôm su, bu aö gambo Damaŋ ŋalôm, ma iŋ mbo aö ŋalôm. Mac akêŋ whiŋ yom dau, me mba? Yom naŋ aö gasôm, naŋ aö taŋwasêŋ neŋ yom dom. Damaŋ naŋ mbo aö ŋalôm, naŋ kôm iŋ ndê gwelenŋ ŋa aö. ¹¹ Aö gasôm bu aö gambo Damaŋ ŋalôm, ma iŋ mbo aö ŋalôm. Akêŋ whiŋ aneŋ yom dinaŋ. Magoc mac bu akêŋ whiŋ aneŋ yom dom, dec gauc nem gêŋ atu-tu naŋ aö gakôm ŋa Damaŋ ndê ŋaclai, ma akêŋ whiŋ tu gêŋ dinaŋ-ŋga. ¹² Aö wasôm yom ŋandô têtj mac, bu asa naŋ kêŋ whiŋ aö, naŋ oc kôm gêŋ atu-tu gitôm aö gakôm. Ma iŋ oc kôm gêŋ atu-tu naŋ hóc gêlêc iŋ dinaŋ su. Nahu bu kwahic dec aö watêtj Damaŋ wandi. ¹³ Ma aö wakôm gêŋ bocke naŋ mac ateneŋ tu aneŋ ŋaê-ŋga, ma ŋalêŋ dinaŋ aö wapo Damaŋ ndê waê sa. ¹⁴ Ateŋ gêŋ tu aneŋ ŋaê-ŋga, ma aö wakôm gêŋ dau ŋandô sa.”

Yisu gic bata bu êŋkiŋ Nalau Dabuŋ

¹⁵ Ma Yisu sôm, “Mac bu atac whiŋ aö, dec daŋam wambu aneŋ yom. ¹⁶⁻¹⁷ Ma

aö wandac Damaŋ, ma iŋ oc kêŋ Nalau Yom Nandô-ŋga bu meŋ mbo whiŋ mac ŋapaŋ eŋ. Iŋ oc puc mac dôŋ ti nem mac awham ô aö. Lau sac nom-ŋga oc sêkôc iŋ sa dom, bu ŋac sêtôm dom bu sêlic iŋ me sêŋyalê iŋ. Tigeŋ mac aŋyalê iŋ, bu iŋ mbo whiŋ mac, ma oc mbo mac nem ŋalôm. ¹⁸ Aö wahu mac siŋ bu ambo atôm mosibu dom. Mba! Aö dauŋ watêtj mac waloc.

¹⁹ “Ŋasawa sauŋ ma lau nom-ŋga oc sêlic aö tiyham dom, tigeŋ mac oc alic aö. Nahu bu aö oc watisa tiyham ma wambo taŋli, ma tu dinaŋ-ŋga dec oc nditôm bu mac ambo tamli ŋapaŋ awhiŋ. ²⁰ Têtj têtj dinaŋ, mac oc aŋyalê bu aö gambo Damaŋ ŋalôm, ma mac ambo aö ŋalôm, ma aö gambo mac ŋalôm. ²¹ Asa naŋ kôc aneŋ yomsu sa yêc iŋ ndê ŋalôm ma daŋga wambu, naŋ tôc asê bu iŋ atac whiŋ aö ŋandô, ma Damaŋ oc atac whiŋ iŋ bocdinaŋ. Ma aö dauŋ oc atac whiŋ iŋ, ma watôc dauŋ asê têtj iŋ.”

²² Goc ŋgacsêŋom daŋ ŋaê Judas sôm, “Pômdau, tu sake-ŋga am sôm bu tôc daôm asê têtj yac, magoc têtj lau nom-ŋga hoŋ dom?” (Ŋgacsêŋom dinaŋ iŋ Judas Iskeriot dom.) ²³ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Asa naŋ atac whiŋ aö, naŋ oc daŋga wambu aneŋ yom. Ma Damaŋ oc atac whiŋ iŋ ma alu oc atêtj iŋ aloc ma ambo awhiŋ iŋ. ²⁴ Yom naŋ aö gasôm asê têtj mac, naŋ aö dauŋ neŋ yom dom. Damaŋ naŋ kêkiŋ aö gameŋ, naŋ ndê yom. Tigeŋ lau nom-ŋga naŋ atac whiŋ aö dom, naŋ daŋga wambu aneŋ yom dau dom.

²⁵ “K wahic dec aö gambo gawhiŋ mac ma gasôm yom hoŋ dindec têtj mac. ²⁶ Magoc tiŋambu, Damaŋ oc êŋkiŋ Nalau Dabuŋ nem aö aŋôn têtj mac loc bu nem mac sa. Iŋ oc êndôhôn mac pi gêŋ hoŋ, ma kêŋ mac gauc nem yom hoŋ naŋ aö gasôm têtj mac su. ²⁷ Aö wakêŋ aneŋ yom malô têtj mac bu yêc mac ŋapaŋ, dec ambo ti atac malô. Bu yom malô naŋ aö oc wakêŋ têtj mac, naŋ hóc gêlêc lau nom-ŋga si su. Bocdinaŋ ahêgo daôm dom, ma atôc daôm dom.

²⁸ “Aö gasôm têtj mac bu aö oc wahu mac siŋ, ma tiŋambu oc wambu wameŋ

tiyham. Ma mac bu atac whiṅ aö, dec mac oc atac ṅayham bu aö watêṅ Damaṅ wandi, bu Damaṅ hôc gêlêc aö su. ²⁹ Kwahic dec aö gasôm yom dindec têtṅ mac gwananṅ, bu tiṅambu têtṅ ndoc aneṅ yom dau ṅandô sa, naṅ goc mac oc akêṅ whiṅ aö.

³⁰ “Ndoc tiapê, dec gitôm dom bu wasôm yom daêsam têtṅ mac. ṅahu bu nom dindec ṅadau kêpiṅ bu meṅ. Inṅ dau ndê ṅaclai mba bu kôm gêtṅ daṅ têtṅ aö. ³¹ Magoc aö wakôm gêtṅ hoṅ nditôm Damaṅ gic atu aö, ma ṅalêṅ dinaṅ dec lau nom-ṅga oc sêṅyalê bu aö atac whiṅ Damaṅ. Bocdinaṅ atisa ma dalhö.”

15

Yisu gêm dôhônṅ dau pi a wain

¹ Ma Yisu sôm, “Aö a wain ṅandô,* ma Damaṅ ti ôm wain-ṅga ṅadau. ² A wain ṅasaṅgac hoṅ naṅ sêlhac wain ṅahu aö dauṅ ma sem ṅandô dom, naṅ Damaṅ oc so kic. Ma ṅasaṅgac naṅ sem ṅandô, naṅ inṅ oc ndic sêli bu kôm ṅawasi sa ma nem ṅandô daêsam. ³ Ma ṅalêṅ tigeṅ, yom naṅ aö gasôm têtṅ mac su, naṅ kôm mac nem ṅalôm ṅawasi sa su. ⁴ Asap aö dôṅ, ma aö wasap mac dôṅ bocdinaṅ. A wain ṅasaṅgac daṅ bu sap ṅahu dôṅ dom, dec oc tôm dom bu nem ṅandô yêc dau-ṅga. Ma mac bocdinaṅ. Mac bu asap aö dôṅ dom, dec oc tôm dom bu mac anem ṅandô. ⁵ Aö gatôm a w ain ṅahu, ma mac atôm ṅasaṅgac. Asa naṅ sap aö dôṅ, ma aö wasap inṅ dôṅ, naṅ oc nem ṅandô daêsam. Mac bu asap aö dôṅ dom, dec oc atôm bu akôm gêtṅ ṅayham daṅ dom. ⁶ Asa naṅ sap aö dôṅ dom, naṅ gitôm ṅasaṅgac naṅ kegwelec sip nom ma tibasô. Ma ṅasaṅgac kaiṅ dinaṅ oc sêhoṅ sa ma sêkêṅ pi ya ndi ma ya neṅ su.

⁷ “Mac bu asap aö dôṅ, ma bu akôc aneṅ yom sa tidônṅ yêc nem ṅalôm, dec gêtṅ bocke naṅ mac bu atac whiṅ, naṅ ateṅ têtṅ Anötö, ma inṅ oc kêṅ têtṅ mac. ⁸ Asap aö dôṅ ma anem ṅandô daêsam,

dec oc whê mac sa bu aneṅ ṅgacsêṅomi ṅandô, ma ṅalêṅ dinaṅ mac oc apo Damaṅ ndê waê sa. ⁹ Aö atac whiṅ mac, gitôm Damaṅ atac whiṅ aö. Kwahic dec ambo aneṅ atac whiṅ ṅalôm. ¹⁰ Aö daṅaṅ wambu yom hoṅ naṅ Damaṅ gic atu aö, ma aö gambo inṅ ndê atac whiṅ ṅalôm. Ma mac bu daṅam wambu yom naṅ aö gac atu mac, dec mac oc ambo aneṅ atac whiṅ ṅalôm.

¹¹ “Aö gasôm yom dindec têtṅ mac, tu bu aneṅ atac ṅayham nem mac nem ṅalôm ahuc. Ma aneṅ atac ṅayham oc êṅsalê mac ahuc. ¹² Aneṅ yomsu dau dec, bu mac atac whiṅ nem asidôwai, gitôm aö atac whiṅ mac. ¹³ ṅamalac naṅ kêṅ dau sambuc ma mbac ndu ô inṅ ndê asidôwa, naṅ ndê mêtê atac whiṅ-ṅga hôc gêlêc lau hoṅ si su.

¹⁴ “Mac bu aṅkuc aö neṅ yomsu ma akêṅ nem atac whiṅ lom daôm, naṅ mac ati aneṅ lau atac whiṅ-ṅga. ¹⁵ ṅadau daṅ oc sôm gêtṅ hoṅ asê têtṅ inṅ ndê lau akiṅ dom. Magoc gêtṅ hoṅ naṅ aö gaṅgô yêc Damaṅ, naṅ aö gawhê sa têtṅ mac su. Tu dinaṅ-ṅga aö wasam mac bu lau akiṅ tiyham dom, magoc aö wasam mac bu aö neṅ lau atac whiṅ-ṅga. ¹⁶ Mac aṅkuc aö tu daôm nem gauc-ṅga dom. Mba! Aö dauṅ kayaliṅ mac sa, ma kakiṅ mac bu asa andi ma anem ṅandô daêsam, naṅ oc yêc ṅapaṅ. Ma têtṅ ndoc dinaṅ, gêtṅ sake naṅ mac ateṅ têtṅ Damaṅ anem aö aṅônṅ, naṅ inṅ oc kêṅ têtṅ mac. ¹⁷ Aö neṅ yomsu dau bocdec bu, atac whiṅ mac nem asidôwai andic ṅawaê.”

Lau nom-ṅga atac tec Yisu ndê lau

¹⁸ Ma Yisu sôm, “Têtṅ ndoc lau sac nom-ṅga atac tec mac, naṅ gauc nem bu ṅac sêtec aö muṅ su. ¹⁹ Mac bu aṅkuc lau nom-ṅga si mêtê, dec lau nom-ṅga oc atac whiṅ mac, ṅahu bu ṅac atac whiṅ ṅac dau si lau. Magoc mac ambo atôm lau nom-ṅga dom, bu aö kayaliṅ mac sa su yêc ṅac, ma tu dinaṅ-ṅga dec ṅac oc sêtec mac.

* **15:1** Yêc Yom Lêṅsêm Akwa Anötö gêm dôhônṅ lau Israel-ṅga pi a wain - alic BW 80:8-16, Ais 5:1-7; ma Jer 2:21. Magoc ndoc daêsam lau Israel sêso Anötö ndê mêtê. Yisu gêm dôhônṅ dau pi a wain, ma sôm bu inṅ a wain ṅandô.

²⁰ Gauc nem yom nanj aö gasôm têtj mac bocdec bu, 'Njac akiñ danj oc hôc gêlêc inj ndê ñadau dom.' Lau nom-nga sêkêñ kisa aö, ma oc sêkêñ kisa mac bocdinañ. Njac sêkôc aneñ yom sa dom, ma bocdinañ ñac oc sêkôc mac nem yom sa dom. ²¹ Njac oc sêkôm gêtj hoñ dinañ têtj mac tu mac akêñ whiñ aö-nga, ñahu bu ñac sêñyalê inj nanj kêkiñ aö gameñ, nanj dom.

²² "Aö bu wameñ ma wahoc neñ yom asê têtj ñac dom, dec ñac si giso mba. Magoc ñac sêñgô aneñ yom hoñ su ma sêkêñ whiñ dom, dec ñalêñ mba bu sêmasañ yom têtj Anötö tu ñac si giso-nga. ²³ Asa nanj atac tec aö, nanj atac tec Damañ whiñ. ²⁴ Aö gakôm gêtj dalô yêc ñac si anğô-nga, nanj ñamalac danj gitôm dom bu kôm. Aö bu watôc têtj ñac dom, dec ñac si giso mba. Magoc ñac sêlic su, ma sêkêñ whiñ aö dom. Mba! Njac sêtec aö, ma sêtec Damañ whiñ. ²⁵ Ma bocdinañ Anötö ndê yom nanj sêto yêc ñac si buku yomsu-nga,† nanj dec ñandô sa. Yom dau sôm bu, 'Njac atac tec aö ñambwa.'

²⁶ "Tiñambu, aö wanñiñ Njalau meñ bu puc mac dônj ma nem mac awham sa. Inj Njalau nanj sa akêñ Damañ, ma sôm yom ñandô eñ. Ma têtj ndoc inj meñ, nanj inj oc hoc yom ñandô asê pi aö. ²⁷ Ma mac oc ahoc yom ñandô asê pi aö bocdinañ, bu mac ambo awhiñ aö têtj ñamata-nga e meñ têtj dec.

16

¹ "Aö gasôm yom hoñ dindec têtj mac bu wapuc mac dônj, bu ahu nem akêñ whiñ aö siñ dom têtj ndoc mac atap kisa sa. ² Lau Israel-nga oc sêmasuc mac su yêc gôlôwac Israel-nga. Ndoc oc meñ, nanj lau oc sêndic mac nem lau ñatô ndu, ma

ñac oc gauc nem bu sêkôm gêtj ñayham tu sênem akiñ Anötö-nga. ³ Njac sêñyalê Damañ dom, ma sêñyalê aö dom, ma tu dinañ-nga dec ñac oc sêkôm bocdinañ têtj mac. ⁴ Magoc kwahic dec aö gasôm yom dindec têtj mac, bu têtj ndoc gêtj dau hôc asê mac, nanj gauc nem bu aö gakêñ puc mac gwanañ su."

Njalau Dabuñ ndê gwelen

"Aö gasôm yom dinañ asê têtj mac munj su dom, ñahu bu aö gambo gawhiñ mac. ⁵ Magoc kwahic dec aö oc wahu mac siñ, ma wambu watêñ inj nanj kêkiñ aö gameñ, nanj wandi. Ma bocke dec mac nem danj ndac aö pi gameñ wandi-nga dom? ⁶ Tigeñ tu aö gasôm bu wahu mac siñ-nga, dec kayalê bu mac nem ñalôm ñawapac ñandô. ⁷ Aö wasôm yom ñandô têtj mac, bu aö bu wahu mac siñ dec oc wanem mac sa. Aö bu wahu mac siñ dom, goc Njalau Nem Mac Sa-nga oc têtj mac meñ dom. Magoc aö bu wandi, dec aö wanñiñ inj têtj mac meñ. ⁸ Ma têtj ndoc inj meñ, nanj inj oc tôc lau nom-nga si giso asê tiawê pi sac, ma pi lêñ gitêñ, ma pi Anötö ndê matôc. ⁹ Inj oc tôc ñac si sac ñahu asê, nanj sip ñac sêkêñ whiñ aö dom. ¹⁰ Ma inj oc tôc asê bu lau nom-nga sêñyalê Anötö ndê lêñ gitêñ dom, bu aö oc watêñ Damañ wandi, ma mac oc alic aö tiyham dom.* ¹¹ Ma inj oc tôc asê bu Anötö oc êmatôc sac hoñ, tôm kwahic dec inj oc êmatôc nom dindec ñadau.

¹² "Yom daêsam yêc bu wasôm têtj mac, magoc mac atôm dom bu akôc sa. ¹³ Magoc têtj ndoc Njalau Yom Nandô-nga meñ su, nanj inj oc nem mac sa bu anñyalê yom ñandô hoñ. Ñahu bu inj oc sôm dau ndê yom asê dom, magoc yom hoñ nanj inj ngô yêc alu Damañ, nanj dec inj oc hoc asê. Ma inj oc kêñ puc mac pi gêtj nanj oc hôc asê tiñambu. ¹⁴ Njalau Dabuñ oc po aneñ

† **15:25** Yom dau yêc BW 35:19, 69:4. Têm ñatô lau Israel sêsam Anötö ndê yom nanj kwahic dec dasam bu Yom Lêñsêm Akwa nanj bu 'Buku Yomsu-nga.' Magoc ñaê 'Buku Yomsu-nga' dau hêganônj buku amañdanj nanj Moses to (Genesis, Eksodas, Levitikas, Namba ma Diuteronomi).

* **16:10** Yom dau ñahu yêc awê dom. Lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec bu. Lau nom-nga sêtec Yisu ma sêkic yom bu sêndic inj ndu. Njac si gauc sa dom, ma sêlic inj gitôm ñgac sac danj. Magoc Anötö unj inj sa, ma kôc inj sa pi undambê gi, dec tôc asê bu Yisu inj ngac gitêñ. Bocdinañ Njalau Dabuñ oc tôc asê bu lau nom-nga si gauc sa pi Yisu dom. Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau ñahu bocdec. Yisu oc pi undambê ndi ma gitôm dom bu êndôhônj lau nom-nga pi lêñ gitêñ tiyham, dec Njalau oc meñ bu whê ñac si gauc sa pi mêtê sac ma mêtê gitêñ.

waên sa, nahu bu in oc kôc aô daun nen yom, ma hoc asê têt mac. ¹⁵ Daman ndê gêt hon ti aô nen, ma tu dinan-nga dec gasôm têt mac bu gêt hon nan Nalau oc hoc asê têt mac, nan men akêt aô nen.”

Nalôm nawapac oc nem dau kwi ti atac nayham

¹⁶ Goc Yisu sôm, “Nasawa saun mac oc alic aô dom, ma nasawa saun mac oc alic aô tiyham.” ¹⁷ Yisu sôm yom dinan, goc in ndê ngacsênomi sem yomgalôm, ma natô sêsôm têt dandi, “Yom bocke dec in sôm bu nasawa saun yac oc dalic in dom, ma nasawa saun yac oc dalic in tiyham? Ma in sôm bu in oc têt Damba ndi.” ¹⁸ Goc sêndac dandi napan bu, “In ndê yom dinan pi nasawa saun, nan nahu bocke? Yac tanjalê in ndê yom nahu dom.”

¹⁹ Yisu kêyalê bu nac bu sêndac in pi yom dau, dec sôm têt nac, “Aô gasôm bu nasawa saun mac oc alic aô dom, ma nasawa saun mac oc alic aô tiyham. Tu sake-nga mac am yomgalôm pi yom dau? ²⁰ Yomandô aô wasôm têt mac, bu têt ndoc aô wahu mac sin, nan mac oc ahu dangibo asê ma atan, magoc lau sac nom-nga oc atac nayham sa. Mac oc ambo ti nem nalôm nawapac, magoc tinambu mac nem nalôm nawapac oc nem dau kwi ti atac nayham. ²¹ Oc nditôm awhê tidaê nan ndê ndoc men sa bu kôc balêkoc-nga. In nalôm nawapac bu in kêsahê nandê atu. Tigen têt ndoc in kôc balêkoc dau su, nan in oc gauc nem nandê dau tiyham dom, bu in atac nayham sa bu in ndê balêkoc hôc asê su. ²² Ma mac bocdinan, kwahic dec mac ambo ti nalôm nawapac, magoc tinambu aô walic mac tiyham, ma têt ndoc dinan, mac oc atac nayham atu. Ma lau dan oc sêkôc atac nayham su yêc mac dom. ²³ Têt têt dinan mac oc andac aô pi gêt dan tiyham dom. Yomandô aô wasôm têt mac, bu gêt sake nan mac aten têt Daman tu anen nê-nga, nan in oc kêt têt mac. ²⁴ Têt namata-nga e men têt kwahic dec, mac aten gêt dan tu anen nê-nga dom. Kwahic dec ma ndi, nan aten gêt tu anen nê-nga. Ma Anötô

oc kêt têt mac, ma mac oc atisambuc nandô.”

Yisu ku nac lai nom-nga dulu

²⁵ “Gêt hon dinan aô gasôm têt mac na yom gôlin. Magoc têt oc men sa, nan aô oc wasôm yom têt mac na yom gôlin dom. Aô oc wasôm yom yêc awê têt mac pi Daman. ²⁶ Têt ndoc dinan mac oc aten gêt tu anen nê-nga. Aô wasôm têt mac, bu aô daun oc wanem mac awham têt Daman lec dom. Mac daôm aten nem mbec solop têt in, ²⁷ bu in atac whin mac. Aêc! Daman Anötô atac whin mac, nahu bu mac atac whin aô, ma akêt whin bu in kêkin aô game. ²⁸ Aô gambo gawhin Daman mun su, dec gasip nom game. Ma kwahic dec aô bu wahu nom sin ma wambu watên in wandi.”

²⁹ Têt dinan Yisu ndê ngac-sênomi sêsôm têt in, “Kwahic dec am sôm yom yêc awê, ma sôm na yom gôlin dom. ³⁰ Ma kwahic dec yac anjalê bu am kêyalê gêt hon. Ma lau sêkêt gêndac têt am dom magoc am kêyalê nac si gauc ti yom hon mun. Tu dinan-nga dec yac akêt whin bu am mwen akêt Anötô ndê.” ³¹ Goc Yisu sôm têt nac, “Kwahic dec mac akêt whin, a? ³² Aô wasôm têt mac, bu ndoc oc men sa, ma kwahic dec men kêpin su, nan mac hon oc ahu aô sin ma alhötêt. Magoc aô oc wambo tanwasên dom, bu Daman oc mbo whin aô. ³³ Aô gasôm yom hon dindac têt mac bu wapuc mac dôn bu ambo ti atac malô tu aô-nga. Yêc nom mac oc atap nawapac sa, magoc ambo ti nem nalôm pên dôn, bu aô gaku nac lai nom-nga dulu su.”

17

Yisu ten mbec tu in dau-nga

¹ Yisu sôm yom dinan su, goc tatic undambê, ma ten mbec bocdec bu, “Daman, anen ndoc hôc asê su. Po am Atôm, aô dec nen waên sa, ma nalên dinan aô oc wapo am nem waêm sa. ² Am kêt nac lai têt aô pi namalac hon, tu bu wakên lau hon nan am kêt têt aô, nan sêmbo tali napan. ³ Ma nac si nahu sêmbo tali napan-nga dau bocdec bu, sênjalê am Anötô nandô

tigen, ma sênyalê aö, Yisu Kilisi nan am kêkin aö gameñ.

⁴ “Aö gac dabin gwelen nan am kên sip aö aman, ma tu dinan-nga dec aö gapo nem waêm sa yêc nom. ⁵ Têñ ñamata-nga nom dindéc mbasi, nan aö dec gambo gawhin am ma hêclu dawêkain ñawasi atu dawhin dauñ. Kwahic dec Daman, aö wandac am bu kôc aö sa bu wambo wawhin am tiyham ti ñawasi atu dau.”

Yisu teñ mbec tu in ndê ngacsênyomi-nga

⁶ Ma Yisu sôm, “O Daman, am kêyalin am nem lau sa yêc nom, ma kên ñac sêsip aö aman. Aö gatôc am asê têt ñac su, ma ñac danğa wambu am nem yom. ⁷ Ma kwahic dec ñac sênyalê bu gêt hon nan aö gakôm, nan ñahu am daôm, ma am kên sip aö aman bu wakôm-nga. ⁸ Bu yom nan am kên têt aö, nan aö gasôm asê têt ñac, ma sêkôc sa. Ma ñac sênyalê pi ñandô bu muñ-nga aö gambo gawhin am, ma sêkêt whin bu am daôm kêkin aö gameñ. ⁹ Kwahic dec aö bu waten mbec tu ñac-nga. Aö waten tu lau nom-nga hon-nga dom, magoc aö waten tu am nem lau hon, nan am kên sip aö aman-nga. ¹⁰ Aneñ lau hon sêti am nem, ma am nem lau hon sêti aö neñ. Ma aö gatap waên sa tu ñac-nga. ¹¹ Aneñ têt wambo nom-nga pacndê, ma malô aö oc watêt am waloc. Magoc ñac oc gacgeñ sêmbo nom. O Daman dabun, aö bu waten am bu yob lau dinan ña am nem ñaê ña-ñaclai atu nan am gêlic ñayham bu kên têt aö. Yob ñac bu sêpin dau dôñ sêti gêt tigen, gitôm hêclu dati gêt tigen. ¹² Têt ndoc aö gambo gawhin ñac, nan aö gayob ñac ñapep ña am nem ñaê ña-ñaclai nan am kên têt aö. Ma bocdinañ ñac si dan ginga dom. Ngac tigen nan gic waê bu peñ, nan tawasê oc ninga, bu kôm yom nan sêto yêc, nan ñandô sa.

¹³ “Malô aö oc watêt am waloc. Tigen kwahic dec aö gambo nom ma gasôm yom hon dinan asê têt aneñ lau, tu bu aneñ atac ñayham nem ñac ahuc, ma kôm ñac sêtisambuc. ¹⁴ Aö gakêt am nem yom têt ñac, ma lau sac nom-nga atac tec ñac. Sêtec ñac ñahu bu ñac si mala ñandô

yêc nom dom, gitôm aö dauñ neñ malan ñandô yêc nom dom. ¹⁵ Aö waten am bu kôc ñac su yêc nom dom, magoc aö waten am bu yob ñac tu ngac sac Sadañ-nga. ¹⁶ ñac si mala ñandô yêc nom dom, gitôm aö neñ malan ñandô yêc nom dom. ¹⁷ Daman, am nem yom in yom ñandô eñ. Kên nem yom ñandô sip ñac si ñalôm bu kôm ñac sêti lau dabun ñandô. ¹⁸ Tôm am kêkin aö gasip nom gameñ, dec aö wanñin ñac sêsa sêndi sêmbo lau nom-nga ñalôm. ¹⁹ Kwahic dec aö gam dabun dauñ bu wandic bata am nem lêt nem lau si-nga, ma ñalêt dau dinan dec oc tôm bu ñac dau sêti am nem lau dabun.”

Yisu teñ mbec tu lau hon nan oc sêkêt whin in-nga

²⁰ “Aö waten mbec tu lau nan kwahic dec sênyalê aö, nan tawasê-nga dom. Aö waten mbec tu lau hon nan sêngô yom nan ñac oc sêhoc asê pi aö, ma sêkêt whin aö-nga sêwhin. ²¹ Kên ñac hon sêmbo ti ñalôm ma gauc tigen, gitôm hêclu dati gêt tigen, am mbo aö ñalôm, ma aö gambo am ñalôm. Pwin ñac hon dôñ sênem damin hêclu, ma bocdinañ têt ndoc lau nom-nga sêlic ñac sêpin dau dôñ ti ñalôm tigen, dec ñac hon oc sêkêt whin bu am kêkin aö gameñ. ²² Am nem ñaclai ti ñawasi nan am kên têt aö, nan dec aö gakêt têt ñac, bu ñac oc sêti gêt tigen gitôm hêclu dati gêt tigen. ²³ Am mbo aö ñalôm, ma aö wambo ñac ñalôm, tu bu wapiñ ñac dôñ bu sêmbo ti ñalôm ma gauc tigen. Ma bocdinañ lau nom-nga oc sênyalê bu am kêkin aö gameñ, ma bu am atac whin ñac gitôm am atac whin aö.

²⁴ “Daman, aö tac whin bu lau hon nan am kên ñac sêsip aö aman, nan sêwhin aö sêmey ma sêmbo gameñ nan aö oc wambo. Dec ñac oc sêlic ñawasi atu nan am kên têt aö. Bu muñ-nga, nom dindéc mbasi, nan am atac whin aö ndu andô, dec kên ñawasi dau têt aö. ²⁵ O Daman gitêt, lau nom-nga sênyalê am dom. Tigen aö kayalê am, ma lau dindéc sênyalê bu am kêkin aö gameñ. ²⁶ Aö gatôc am asê têt ñac, ma watôc am asê napan. Ma tu dinan-nga dec am nem atac

whiņ aö-ņga oc yêc ñac si ñalôm. Ma aö dauņ oc wambo ñac si ñalôm wawhiņ.”

18

Sêkôc Yisu dôn

(*Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Yisu tenj mbec dau pacndê, goc inj ti ndê ñgacsêņomi sêhu Jerusalem siņ, ma sêpi Busuņ Kidron-ņga ñadaņga si. Ma sêsôc ôm ðolib-ņga daņ naņ yêc dinaņ. ² Judas, ñgac naņ hoc Yisu asê, naņ kêyalê ôm dinaņ, bu ndoc daêsam Yisu ti ñgacsêņomi sêkac sa sêmbo dindê. ³ Bocdinaņ têtj ôbwêc dinaņ inj kêkuc ñac, ma sa têtj ôm dau gi. Inj wê lau siņ Rom-ņga toņ daņ ma lau siņ-ņga lôm dabuņ-ņga ñatô naņ dabuņsiga atu-tu ti lau Palêsai sêņkiņ. Ñac sêņsêlêņ ti sêhóc dawêņ ti lam, ma wapa siņ-ņga, ma sêhóc asê ôm dinaņ.

⁴ Yisu kêyalê gêņ hoņ naņ oc hóc asê inj, goc sa gi ma ndac ñac bu, “Mac aņsalê asa?” ⁵ Ma ñac sêsôm, “Yac aņsalê Yisu Nasaret-ņga.” Dec Yisu sôm, “Aö dauņ dindêc.” (Têtj ndoc dinaņ, Judas, ñgac hoc inj asê-ņga, kalhac whiņ lau dinaņ.) ⁶ Têtj ndoc ñac sêņgô Yisu ndê yom bu, “Aö dauņ dindêc,” goc ñac hoņ sêyu dau su ma sêpeņ sêsip nom si. ⁷ Ma inj ndac tiyham, “Mac aņsalê asa?” Ma sêsôm, “Yisu Nasaret-ņga.” ⁸ Goc inj ô yom ma sôm, “Aö gasôm su, bu aö dauņ dindêc. Mac asôm bu mac aņsalê aö, ma bocdinaņ atec aneņ lau dindêc sêlhô sêndi.” ⁹ Yisu sôm yom dau tu bu nem inj ndê ñgacsêņomi si-ņga. Ma tu dinaņ-ņga yom naņ inj sôm muņ su bocdec bu, “Aö oc wayob ñamalac hoņ naņ Damaņ kêtj têtj aö, bu ñac si daņ niņga dom,” naņ dec ñandô sa.

¹⁰ Saimon Pita kôc inj ndê bienj baliņ sa, ma pa dabuņsiga ñamata-ņga ndê ñgac akiņ ndê daņgalauņ andô-ņga su. Ñgac akiņ dau ndê ñaê Malkus. ¹¹ Magoc Yisu sôm têtj Pita, “Kêtj nem bienj mbu sip

ņapaņ ndi. Damaņ kêtj laclhu ñawapac-ņga dindêc têtj aö, ma aö gac waê bu wanôm.”

Sêwê Yisu sêtêņ Anas si

(*Mat 26:57*)

¹² Goc ñgac bata siņ-ņga ti ndê lau siņ, ma lau siņ sêyob lôm dabuņ-ņga naņ lau bata Israel-ņga sêņkiņ, naņ sêkôc Yisu ma sêsô inj amba dôn. ¹³ Goc sêwê inj sêtêņ Kayapas lawa Anas ndê andu si. Kayapas, inj lau Israel si dabuņsiga ñamata-ņga têtj têtj dinaņ. ¹⁴ Inj ñgac naņ muņ-ņga sôm asê têtj lau bata Israel-ņga, bu oc ñayham bu ñgac tigeņ mbac ndu ô lau hoņ.

Pita sêc Yisu ahuc

(*Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ Sêwê Yisu sêtêņ dabuņsiga ñamata-ņga ndê andu, ma sêsôc tunlôm naņ kêgihi andu dau, naņ si. Ma Saimon Pita lu ñgacsêņom daņ sêņkuc. Ñgacsêņom dau dabuņsiga ñamata-ņga kêyalê inj tidôn, ma bocdinaņ dec inj kêkuc Yisu ma gacgeņ sôc tunlôm dau gi. ¹⁶ Magoc Pita sôc gi dom, inj kalhac awê kêpiņ gatam. Dec ñgacsêņom naņ dabuņsiga ñamata-ņga kêyalê, naņ mbu gi ma sôm yom pi Pita whiņ awhê akiņ naņ yob gatam, goc kôc Pita sôc gi. ¹⁷ Ma awhê akiņ dinaņ ndac Pita bocdec, “Ma bocke? Am Yisu ndê ñgacsêņom daņ whiņ, a?” Magoc Pita pa dau ma sôm, “Mba! Aö dom!”

¹⁸ Têtj ôbwêc dinaņ gameņ ñalhuc sa, dec lau akiņ ti lau siņ lôm dabuņ-ņga sêkôm ya golom asê goc sêlhac sêņgihi ma sêņsulu. Ma Pita gi kalhac whiņ ñac ma kêsulu ya.

Dabuņsiga Anas kêsu Yisu

(*Mat 26:59-68; Mak 14:55-65; Luk 22:63-71*)

¹⁹ T êņ dinaņ, dabuņsiga ñamata-ņga Anas* kêsu Yisu pi inj ndê sêņomi, ma pi yom naņ inj kêtj dôn têtj lau. ²⁰ Ma Yisu sôm, “Aö gasôm aneņ yom hoņ yêc awê. Aö kadôhônj lau gambo ñac si lôm

* **18:19** Anas - Muņ-ņga lau Israel-ņga sêņyaliņ Anas sa ti ñac si dabuņsiga ñamata-ņga. Têtj yala AD15 lau Rom-ņga sêkôc inj su yêc gwelêņ dau. Tinambu Kayapas inj lau Israel si dabuņsiga ñamata-ņga, magoc lau Israel daêsam êlême sêsam Anas bu dabuņsiga ñamata-ņga whiņ.

wê-nga ma yêc lôm dabuñ Jerusalem-nga, gameñ nan lau Israel-nga honj êlêmê sêkac dau sa sêmbo nan. Ma aô gasêc yom dan ahuc dom. ²¹ Bocdinañ tu sake-nga am kêsu aô? Ndac lau nan sêngô aneñ yom. Nac honj sênjalê yom nan aô gasôm.” ²² Têñ ndoc Yisu sôm yom dinañ, goc ngac siñ lôm dabuñ-nga nan kalhac kêpiñ in, nan tap in sip ali andô ma sôm, “Toc dabuñsiga atu sa, ma ô in ndê yom bocdinañ dom!” ²³ Dec Yisu sôm, “Yom nan aô gasôm, nan bu yom so, nan goc sôm têñ aô. Magoc aô gasôm yom so dan dom, ma tu sake-nga dec am tap aô?” ²⁴ Têñ dinañ Anas kêkiñ Yisu têñ dabuñsiga ñamata-nga Kayapas gi. Ma wac nan sêsô in amba dôn, nan gacgeñ yêc.

Pita sêc Yisu ahuc tiyham

(*Mat 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62*)

²⁵ Saimon Pita kêsulu ya mbo, ma ñamalac dan ndac in, “Am ngac dau ndê ngacsênjom dan, me?” Ma Pita pa dau ma sôm, “Mba!” ²⁶ Dabuñsiga ñamata-nga ndê ngac akiñ dan mbo gameñ dinañ. In ngac nan Pita pa in ndê danjalauñ su, nan ndê têngac. Ma in sôm têñ Pita, “Ma bocke? Aô galic am kalhac whiñ ngac dinañ yêc ôm olib-nga. Yomandô, me?” ²⁷ Magoc Pita pa dau tiyham, ma ñagahô eñ dalec dan gic hu tanj.

Pailot kêsahê Yisu

(*Mat 27:11-18, 20-23; Mak 15:2-15; Luk 23:2, 3, 18-25*)

²⁸ Ôbwêc pacndê, ma têñ bêbêc ganduc lau bata Israel-nga sêhu Kayapas ndê andu siñ ma sêwê Yisu sêtên gôliñwaga Rom-nga ndê andu si. Lau bata Israel-nga dinañ sêsôc andu dau dom, sêtôc dau ma gac gêm bu oc kôm nac ñadômbwi sa yêc Anötö anjô-nga, dec oc tôm dom bu sêneñ Mwasin Pasowa-nga.† ²⁹ Bocdinañ

Pailot, ngac nan gêm gôliñ gameñ Judia-nga sa têñ nac gi, ma ndac nac, “Mac asôm bu ngac dindêc kôm giso bocke?”

³⁰ Ma sêwê yom ma sêsôm, “In bu ndê giso mbasi, dec yac oc akôc in atên am ameneñ lec dom.” ³¹ Dec Pailot sôm, “Mac daôm akôc in sa andi, ma amatôc in êñkuc mac daôm nem yomsu.” Magoc nac sêsôm, “Mba! Bu mac lau Rom-nga akên yao bu yac lau Israel-nga andic ñamalac dan ndu dom.” ³² Nalên dinañ dec Yisu ndê yom pi lên nan in oc mbac ndu,‡ nan ñandô sa.

³³ Têñ dinañ Pailot hu nac siñ ma sôc andu gi, goc ta Yisu sôc gi ma ndac in, “Am lau Israel-nga si Kiñ, a?” ³⁴ Ma Yisu ô yom bocdec bu, “Am sôm yom dinañ tôm am daôm nem gac, me lau ñatô sêsôm yom dau pi aô?” ³⁵ Ma Pailot sôm, “Aô ngac Israel-nga dom! Am daôm nem lau ti dabuñsiga atu-tu Israel-nga sêkên am têñ aô mweñ. Am kôm gên giso bocke?” ³⁶ Dec Yisu sôm, “Aneñ gôliñ kiñ-nga gitôm kiñ nom dindêc-nga si gôliñ dom. Aô bu wanem gôliñ gameñ nom-nga dan, dec oc tôm bu aneñ lau akiñ sêyob aô ma sêndic siñ bu lau bata Israel-nga sêkôc aô dôn dom. Magoc aô neñ gôliñ nahu yêc nom dindêc dom.” ³⁷ Goc Pailot sôm, “Bocdinañ, am sôm bu am kiñ dan, a?” Ma Yisu sôm, “Am daôm sôm bu aô kiñ dan. Aneñ dinañ kôc aô, ma aô gahôc asê nom tu gên tigeñ-nga, nan tu wahoc yom ñandô asê-nga. Ma lau honj nan atac whiñ yom ñandô, nan sêkôc aneñ yom sa.” ³⁸ Pailot ngô yom dau goc ndac, “Ma yom bocke in yom ñandô?”

In sôm yom dinañ su, goc sa têñ lau bata Israel-nga gi, ma sôm tiyham têñ nac, “Aô gatap yom dan bu tamatôc in pi-nga, nan sa dom. ³⁹ Magoc mac nem mêtê dan yêc, bu wahu gapocwalô dan siñ têñ mac têñ Mwasin Pasowa-nga ñandoc. Mac atac whiñ bu aô wahu ngac dindêc, nan sêsam bu Kiñ Israel-nga, nan siñ têñ mac,

† **18:28** Lau Israel-nga si yomsu dan sôm bu nac bu sênem dabuñ dau, dec nac sêmbo ahê têñ flau gameñ apa-nga. Nahu bu lau gameñ apa-nga sênkuc Anötö ndê yomsu dom, ma lau Israel-nga bu sêmbo sêmpiñ nac, dec oc kôm nac ñadômbwi sa yêc Anötö anjô-nga. Pailot in ngac Rom-nga dan, ma lau gameñ apa-nga daêsam sêmbo in ndê andu, ma tu dinañ-nga lau bata Israel-nga sêtêc bu sêsôc in ndê andu. ‡ **18:32** Yisu sôm bu lau oc sêsun in sa yêc nom - alic Jon 12:32-33; 3:14; ma 8:28. Lau Israel-nga sêtêc lau sac ña hoc ndu, magoc lau Rom-nga sêndic lau sac pi a gicso dau ma tu dinañ-nga Yisu sôm bu nac oc sêsun in sa akên nom.

me mba?" ⁴⁰ Magoc sêmbwêc, "Mba! In dom! Hu Barabas sin têt yac." Barabas in lau nan sêngilî sin têt lau Rom-nga, nan si dan.

19

Sêsôm tidôn bu sêndic Yisu ndu

(Mat 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

¹ Goc Pailot kên Yisu têt lau sin-nga bu sêhi in na sô. ² Ma sênsau bu sêtoc in sa. Sêwhê wac kêm ma sêkên in uñ gitôm sunsun, ma sêkên in sôc ñakwê kokoc gitôm kin si ñakwê. ³ Goc sêsôc sêsa sêlhac in anğô-nga ma sêmbwêc, "Ei! Datoc lau Israel si Kin dindêc sa man!" Ma sêtap in sip ali andô.

⁴ Ma Pailot sa men tiyham ma sôm têt lau bata bu, "Anğô su nan! Aö neñ lau sin-nga oc sêkôc in sa têt mac men. Ma bocdinañ dec anyalê bu aö gatap yom dan sa pi in dom." ⁵ Goc sêkôc Yisu sa men, ti sunsun wac kêm ma ñakwê kokoc. Ma Pailot sôm, "Alic ngac dau dec." ⁶ Têt ndoc dabuñsiga atu-tu ma lau sin lôm dabuñ-nga sêlic in, nan sêmbwêc, "Ndic in pi a gicso dau! Ndic in pi a!" Magoc Pailot sôm, "Mba! Aö gatap yom dan sa pi in dom. Mac daôm akôc in sa andi ma andic in pi a." ⁷ Ma lau bata Israel-nga sêsôm, "In toc dau sa ma sam dau bu Anötö ndê Atu! Ma tu yom sac dinañ-nga, yac mba yomsu sôm bu in mbac ndu man."

⁸ Pailot ngô yom dinañ ma töc dau ñandô. ⁹ Goc in kôc Yisu mbu sôc andu ñalôm gi, ma ndac in, "Am mwen akên nde?" Magoc Yisu gêm dôn. ¹⁰ Ma Pailot sôm têt in, "Bocke am ô aneñ yom dom? Aneñ ñaclai yêc bu wanğapwêc am su, me bu wandic am pi a gicso dau ndi. Am kêyalê, a?" ¹¹ Dec Yisu ô yom ma sôm, "Anötö bu kên têt am dom, dec am oc tôm dom bu kôm gên dan têt aö. Bocdinañ dabuñsiga nan kên aö gasip am amam, nan kôm giso hóc gêlêc am nem su."

¹² Pailot ngô yom dinañ, dec kêsâlê lêt bu hu Yisu sin. Magoc lau bata Israel-nga sêmbwêc ñapan ma sêsôm, "Asa nan toc dau sa bu in kin dan, nan kôm bu hóc

gêlêc Sisa, lau Rom-nga si kin. Bocdinañ am bu hu ngac dindêc sin, nan am Sisa ndê silip dom."

¹³⁻¹⁴ Bêc dinañ in bêc lau Israel-nga sêmasan Mwasiñ Pasowa-nga, ma ac kalhac lhu su. Têt ndoc Pailot ngô lau bata Israel-nga si yom dinañ, nan dec in kôc Yisu sa awê têt gameñ nan sêsam bu Señ Hoc nan gi. (Yêc Yom †Hibru sêsam gameñ dau bu Gabata.) Yêc dinañ, Pailot ndôc sic ndôc in ndê pôn êmatôc yom-nga, ma sôm têt lau bata Israel-nga bu, "Alic mac nem kin dindêc!" ¹⁵ Tigeñ ñac sêmbwêc, "Kôc in sa ndi! Kôc in sa ndi! Ndic in pi a gicso dau!" Dec Pailot ndac, "Mac atac whiñ bu aö wandic nem Kin pi a gicso dau ndi, a?" Ma dabuñsiga atu-tu sêc yom ma sêsôm, "In yac mba kin dom! Sisa tigeñ in yac mba kin." ¹⁶ Têt dinañ Pailot sôc ñac si yom ñapu, ma kên Yisu têt ñac bu lau sin-nga sêndic in pi a gicso dau ndi.

Lau sin-nga sic Yisu pi a gicso dau

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

¹⁷ Sêkên Yisu hóc dau ndê a gicso dau, ma sêwê in sêsa gameñ nan sêsam bu Gameñ Ñakêcyha-nga si. Yêc Yom Hibru sêsam gameñ dau bu Golgota. ¹⁸ Ma yêc dinañ, ñac sic in pi a gicso dau gi. Ma ñac sic ngac lu sêpi a sêwhiñ, dan kêgalên andô-nga ma dan kêgalên gasê-nga.

¹⁹ Pailot sôm bu sêto yom pi bapia dan ma sêndic pi a gicso dau ñahô-nga. Bapia dau sôm, "Yisu Nasaret-nga. Lau Israel-nga si Kin." ²⁰ Sêto yom dau ña lau Israel, ti lau Rom-nga ma lau Griñ-nga si awha. Gameñ dinañ yêc sun sa têt malac Jerusalem, dec lau Israel-nga daêsam sêlic bapia dau. ²¹ Boc-dinañ dabuñsiga atu-tu Israel-nga sêtucdiñ ma sêsôm têt Pailot, "Am to, 'Lau Israel-nga si Kin,' ma yac alic yham dom! Am bu to, 'Ngac dindêc sam dau bu lau Israel-nga si kin,' dec oc solop." ²² Magoc in ô yom ma sôm, "Aö gato yom dinañ, ma oc yêc bocdinañ."

²³ Têt ndoc lau sin-nga sic Yisu pi a gicso dau, nan sêkôc in ndê ñakwê su. Ñac lau hale, ma sêwhê ñakwê awê-nga

kôc gi ton hale, ma sêkôc sa tòm gi. Magoc ñac sic sam in ndê ñakwê ñalôm-nga dom. Ñakwê dau ñayham andô, sêsê dom, sêwhê sambuc ti po baliñ yêc ñasu ma sip têt gahi. ²⁴ Bocdinañ lau siñ-nga sêsôm têt dandi, “Dakêc po dau kic dom. Dapuc gapoc ma yac neñ dan kôc po sambuc.” Ñac sêkôm bocdinañ, dec yom dan nañ sêto yêc, nañ ñandô sa. Yom dau bocdec bu:

Ñac sêwhê aneñ ñakwê kôc têt dandi, ma sêpuc gapoc tu aneñ ñakwê-nga. *[BW 22:18]*

²⁵ Têt ndoc dinañ Yisu dinda lu asiwê dan, ma Klopas ndê awê Maria lu Maria Magadala sêlhac sêmpin a gicso dau. ²⁶ Ma Yisu gêlic in dinda kalhac whin ñgac-sêñom nañ in atac whin ñandô, dec in sôm têt dinda, “O dinañ. Lic nem atômñgac dinañ.” ²⁷ Ma in sôm têt ñgacsêñom dau bu, “Lic am dinam dinañ.” Ma têt bêc dinañ ma gi, ñgacsêñom dau kôc Yisu dinda sa ndôc in ndê andu.

Yisu mbac ndu

(Mat 27:48, 50; Mak 15:36-37; Luk 23:36)

²⁸ Yisu kêyalê bu in gic dabin gêt hon su. Ma tu yom dan nañ sêto yêc, nañ ñandô sa-nga, dec in sôm, “Aô bu yô aô.” ²⁹ Lôn wain ñamakic-nga dan kalhac gameñ dinañ, ma ñgac siñ-nga dan kôc sôwam dan ma kêt sip wain. Goc in sô pi a baliñ dan, ma hóc sa pi têt Yisu whasun gi. ³⁰ In nôm su ma sôm, “Aô neñ gwelen hon pacndê su.” Goc in wec, ma mbac ndu.

³¹ Têt bêc dinañ lau Israel-nga sêmasañ dau tu bêc Sabat-nga, ma Sabat lansê-nga in ñac si om atu dan. Ñac sêtec bu lau batê sêngalên a gicso dau têt bêc atu dinañ, boc-dinañ dec lau bata sêndac Pailot bu lau siñ-nga sêtuc lau dau si gahi dulu tu bu sêmbac ndu ñagahô-nga, goc sêkôc ñac si ñamlan su ma sêñsuhun. ³² Pailot gôlôc su, dec lau siñ-nga sêtêt ñgac dan nañ sic pi a gicso dau whin Yisu nañ si, ma sêtuc in gahi dulu. Goc ñac sêtuc ñgac tilu-nga gahi dulu bocdinañ. ³³ Tigen têt têt sêtêt Yisu si, nañ

sêlic bu in mbac ndu su, dec sic in gahi dulu dom. ³⁴ Magoc ñgac siñ-nga dan kôc in ndê kêm ma kuñ Yisu sip ñabi, ma ñagahô dac ti bu kêt sa meñ. ³⁵ (Ñgac nañ gêlic gêt hon dinañ su, nañ dec sôm asê, ma in ndê yom in yom ñandô. In dau kêyalê bu in ndê yom in yom ñandô, ma in sôm asê bu mac akêt whin bocdinañ.) ³⁶ Gêt dinañ hóc asê, dec yom lu nañ sêto yêc, nañ ñandô sa.

Yom dan yêc bocdec bu:

Ñac oc sêtuc in ndê ñakwa dan dulu dom. *[BW 34:20]*

³⁷ Ma yom dan tiyham yêc bocdec:

Ñac oc sêlhac ma tahê ñgac nañ sêkun in nañ. *[Sek 12:10]*

Sêkêt Yisu ndê ñamlan yêc hoc ñasun (Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Ñgac dan mbo, nañ sêsam bu Josep, ma in meñ akêt malac A rimatiya. In kêt whin Yisu, magoc sêc dau ahuc, bu in têt lau bata Israel-nga. Têt telha dinañ in têt Pailot gi ma ndac Yisu ndê ñamlan. Pailot gôlôc, dec Josep sa gi ma kôc Yisu ndê ñamlan su yêc a gicso dau. ³⁹ Ma Nikodemas gêm in sa. Nikodemas in ñgac bata Israel-nga nañ muñ-nga gi gêlic Yisu têt ôbwêc dan. In kôc a ñakwi ti gêt ñamalu nañ sêngalun whin dau su, nañ gitôm 30 kilogram, ma whin Josep gi. ⁴⁰ Inlu sêkôc Yisu ndê ñamlan, ma sem oso ña gêt ñamalu, goc sêhi ahuc ña po ñayham. Sêkôm gêt dau kêkuc lau Israel-nga si gêtôm sêñsuhun lau batê-nga. ⁴¹ Ôm dan yêc sun sa têt gameñ nañ lau siñ-nga sic Yisu pi a gicso dau. Ma sêhê dan yêc ôm dau ñalôm, nañ lau sêlên gwanan su yêc hoc ñalôm, ma sêkêt ñgac batê dan yêc hoc ñasun dau muñ su dom. ⁴² Bocdinañ sêñsuhun Yisu ñamlan yêc hocsun dinañ, ñahu bu bêc dinañ in bêc lau Israel-nga sêmasañ dau tu Sabat-nga, ma hocsun dau yêc kêtin.

20

Yisu tisa

(Mat 28:1-8; Mak 16:1-8; Luk 24:1-10)

¹ Bêc Sabat-nga meñ gi su, ma têt wake ñabêc ñamata-nga Maria Magadala tisa

têñ bêbêc ganduc, ma sa têñ sêhôngi. Inj gêlic bu hoc atu nañ sêkêñ ndöc sê awha, nañ ndöc ñamala dom. ² Goc inj kêtî mbu têñ Saimon Pita lu ñgacsêñom nañ Yisu atac whiñ ñandô, nañ gi, ma sôm têñ injlu, “Oyaê! Ñac sêkôc Pômdau ndê ñamlañ su yêc sêhôngi, ma yac am gauc gameñ nañ sêkêñ inj yêc.” ³ Goc Pita lu ñgacsêñom dinañ sêti bu sêtêñ sêhôngi sêndi. ⁴ Injlu sênti si, ma ñgacsêñom dinañ hóc gêlic Pita su ma hóc asê muñ. ⁵ Inj sôc gi dom, magoc inj wec ma tôc gwanîñ, ma gêlic po nañ sêhi pi Yisu ndê ñamlañ, nañ yêc ñamala. ⁶ Saimon Pita kêkuc meñ hóc asê ma gacgeñ sôc hocsuñ dau ñalôm gi. Inj gêlic po nañ yêc, ⁷ ma po nañ sêhi pi Yisu ñagôlôn. Po dinañ yêc dau-nga, magoc yêc bambaliñ dom, yêc gitôm sêtip sa ñapep. ⁸ Goc ñgac-sêñom nañ hóc asê sêhôngi muñ, nañ sôc gi whiñ. Inj gêlic po ñambwa, dec kêñ whiñ bu Yisu tisa su yomandô. ⁹ (Muñ-nga e meñ têñ têm dinañ, nañ ñac si gauc sa dom pi yom hoñ nañ sêto yêc bu Yisu oc tisa akêñ lau batê-nga.)

Yisu hoc dau asê têñ Maria Magadala

¹⁰ Dinañ su ma ñgacsêñom lu dinañ sêlhô sêmbu sêtêñ si andu si. ¹¹ Magoc Maria Magadala nañ mbu meñ su, nañ gacgeñ kalhac sêhôngi ñamakê ma tañ. Inj wec bu tôc gwanîñ sêhôngi ñalôm, ¹² ma inj gêlic añela lu ti ñakwê sêsêp sêndöc gameñ nañ muñ-nga Yisu yêc, danñ ndöc ñagôlôn-nga, ma danñ ndöc gahi-nga. ¹³ Ma sêndac inj, “O awêhê! Am tañ tu sake-nga?” Ma inj ô yom ma sôm, “Lau sêkôc aneñ Pômdau ndê ñamlañ su, ma aô gam gauc gameñ nañ sêkêñ inj yêc nañ.” ¹⁴ Inj sôm yom dinañ su, dec tagêlic ma gêlic Yisu, magoc kêyalê dom bu inj Yisu. ¹⁵ Ma Yisu sôm, “Awhê! Am tañ tu sake-nga? Am kêsalê asa?” Maria gauc gêm bu inj ñgac nañ yob ôm dau, dec sôm, “O ñadau, am bu kôc inj ndê ñamlañ su, goc sôm asê têñ aô bu am kêñ inj yêc gameñ bocke, ma yac oc andi akôc inj sa.” ¹⁶ Têñ dinañ Yisu sôm têñ inj, “Maria.” Goc Maria kac dau kwi ma mbwêc ña Yom Hîbru, “Raboni!” (Yom

dau danem kwi bu ‘Kêdôhôngwaga.’) ¹⁷ Inj kêgape Yisu dôñ ñañga, magoc inj sôm, “Am êmasec aô ñapañ dom, bu aô gatêñ Damañ ga su dom. Magoc am mbu ndi, ma sôm têñ aneñ asidôwai bu aô oc wambu watêñ aneñ Damañ, ma mac nem Damam. Inj aô neñ Anötö, ma mac nem Anötö.”

¹⁸ G oc Maria Magadala kôlhô têñ Yisu ndê sêñomi gi, ma sôm têñ ñac bu, “Pômdau tisa ma aô galic inj su!” Ma yom hoñ nañ Yisu sôm têñ inj, nañ inj gic miñ têñ ñac.

Yisu hoc dau asê têñ ndê sêñomi

¹⁹ Têñ wake ñabêc ñamata-nga dinañ ñaôbwêc, sêñomi sêmbu andu danñ ñalôm sêwhiñ dau. Ñac sic gatam ahuc ñañga, bu sêtöc lau bata Israel-nga. Sêmbu dinañ, ma Yisu hoc dau asê kalhac ñac ñalhu, ma sôm, “Yom malô whiñ mac!” ²⁰ Inj sôm yom dinañ su, goc tôc inj amba ma ñabi têñ ñac sêlic. Ma ñac hoñ atac ñayham atu tu sêlic Pômdau-nga. ²¹ Ma inj sôm tiyham, “Yom malô whiñ mac! Tôm Damañ kêkiñ aô gasip nom gameñ, nañ kwahic dec wanñiñ mac asa andi.” ²² Dec inj yu wayahô pi ñac ma sôm, “Akôc Ñalau Dabuñ sa loc. ²³ Aô wakêñ ñaclai têñ mac bu asuc ñamalac si sac kwi. Ñac nañ mac asuc ñac si sac kwi, nañ Anötö suc ñac si sac kwi bocdinañ. Ma ñac nañ mac asuc si sac kwi dom, nañ si sac oc gacgeñ yêc ñac-nga.”

Yisu hoc dau asê têñ Tomas

²⁴ Têñ ndoc ñamata-nga nañ Yisu hoc dau asê têñ inj ndê sêñomi, nañ Tomas mbo whiñ ñac dom. Inj ñgacsêñomi 12 si danñ nañ sêsam bu Lôcnpôn. ²⁵ Tiñambu sêñomi ñatô sêsôm têñ inj bu, “Yac alic Pômdau su!” Magoc inj sôm, “Aô gakêñ whiñ dom! Aô bu walic bôlêm ñamala yêc inj amba, ma wakêñ aô amanatu sip ñamala dau, ma sôc kêñ ñamala yêc inj ñabi, dec aô oc wakêñ whiñ.”

²⁶ Wake danñ giñga su, ma Yisu ndê sêñomi sêmbu andu dau tiyham, ma Tomas mbo whiñ ñac. Ñac sic gatam ahuc ñañga sa, magoc Yisu meñ kalhac ñac ñalhu. Ma inj sôm, “Yom malô whiñ

mac!” ²⁷ Ma in sôm têt Tomas, “Lic aö aman, ma kêt amam-atu sip dec, ma kêt amam-atu sôc aneñ nabi. Hu nem atac lu-lu sin, ma kêt whin.” ²⁸ Dec Tomas sôm, “Aneñ Pômdau, ma aneñ Anötö am!” ²⁹ Goc Yisu sôm têt in, “Am gêlic aö su, dec kêt whin. Aö awhañ hóc lau nañ sêlic pi tandô dom, magoc sêkêt whin, bu ñac oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.”

Jon ndê bapia ñahu

³⁰ Yisu kôm gêt dalô daêsam yêc in ndê sêñomi anğô-nga, nañ ñamiñ yêc bapia dindec dom. ³¹ Magoc yom pi gêt dalô nañ sêto sip bapia dindec, nañ yêc tu bu mac asam ma akêt whin bu Yisu in Mesaya, Anötö ndê Atu. Ma tu mac akêt whin in ndê ñaê-nga, dec mac oc atap sen ambo tamli-nga sa.

21

Ngacsêñomi sêhê i daêsam

¹ Tinambu Yisu hoc dau asê têt ngacsêñomi tiyham, yêc Bugicton Taibirias* ñamakê. Ma ñamiñ dau dindec. ² Saimon Pita, ma Tomas nañ sêsam bu Lôcmpôn, Natanael nañ meñ akêt malac Kana yêc Galili, Sebedi ndê atu lu, ma ngacsêñom lu tiyham sêmbo sêwhin dau. ³ Ma Pita sôm têt ñac, “Aö bu wasa wandi wakôc i.” Ma ñac sêsôm, “Ayôc, yac awhin am daloc.” Bocdinañ ñac hoñ sêpi wañ dañ ma sêsa si bu sêkêt wasa. Magoc têt ôbwêc dinañ, sêkôc i dañ dom.

⁴ Têt bêtêc ganduc Yisu kalhac baö, tigen ñac sêñyalê dom bu in Yisu. ⁵ Ma in hê mwalêc ñac ma sôm, “Aê mac lau. Mac akôc i ñatô, me mba?” Ma sêsôm, “Mba!” ⁶ Dec in sôm têt ñac, “Akêt wasa sip andô-nga, ma mac oc atap i ñatô sa.” Bocdinañ ñac sêkêt wasa sip gi ma sêkôc i daêsam andô, dec gitôm dom bu sêhê sa. ⁷ Têt dinañ ngacsêñom nañ Yisu atac whin kêtêc, nañ sôm têt Pita bu, “Kec, Pômdau dau dê.” Saimon Pita ngô yom dau, goc ñagahô in kôc ndê ñakwê awê-nga sa, hi pi dau, ma pwê sip bu gi, ma bu têt Yisu ndi. ⁸ Wañ dau

poc kêtin baö, ñasawa gitôm 90 mita, ma ngacsêñomi ñatô sêhêc wañ ma sêhê wasa ti i sêñkuc Pita.

⁹ ñac sêhêc asê baö, ma sêlic i sa ya ñanda, ma bolom ñatô. ¹⁰ Ma Yisu sôm têt ñac, “Akôc i ñatô sa yêc wasa amañ.” ¹¹ Goc Saimon Pita têt wañ gi, kêtgapwêc wasa su, goc sêhê pi baö gi. I atu-atu daêsam sêyêc wasa, nañ sêse sa gitôm 153, magoc wasa dau kic dom. ¹² ñac hoñ sêtôc bu sêndac in bu, “Am asa?” Magoc yêc ñac si ñalôm sêñyalê bu in Pômdau. Ma Yisu sôm, “Ameñ ma aneñ gêt bêtêc-nga.” ¹³ Dec in kêtêlêt gi ma kôc i ti bolom sa, ma kêt têt ñac. ¹⁴ Dinañ ti têt titô-nga nañ Yisu hoc dau asê têt ndê ngacsêñomi têt ndoc Anötö uñ in sa akêt lau batê-nga.

Yisu ndê yom têt Pita

¹⁵ ñac sen gêt pacndê, goc Yisu sôm têt Saimon Pita, “Saimon, Jon ndê atu. Am tac whin aö ñandô, hóc gêtêc lau dindec si atac whin aö su, me?” Ma in sôm, “Aêc Pômdau! Am kêtêlê bu aö atac whin am.” Dec Yisu sôm, “Bocdinañ lôm aneñ domba.” ¹⁶ Ma Yisu ndac in tiyham bu, “Saimon, Jon ndê atu, am tac whin aö ñandô, me?” Ma in ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, am kêtêlê bu aö atac whin am.” Dec Yisu sôm, “Yob aneñ domba.” ¹⁷ Ma in ndac tidim titô-nga, “Saimon, Jon ndê atu, am tac whin aö ñandô, me?” Pita ndê ñalôm ñawapac bu Yisu ndac yom tigen dinañ têt in tidim tö, ma in sôm, “Pômdau, am kêtêlê gêt hoñ. Am kêtêlê bu aö atac whin am kêtêc.” Goc Yisu sôm, “Lôm aneñ domba. ¹⁸ Aö wasôm yom ñandô têt am. Têt ndoc am mbo balê, nañ am kêtêlêc daôm, ma kêtêlêt têt gameñ bocke nañ am daôm atac whin bu ndi. Tigen tinambu, têt ndoc am ti ñamalac andô, nañ am oc êmatôc amañ, ma lau dañ oc sêsô am nem pinçap dôn, ma sêwê am têt gameñ nañ am atac whin dom bu ndi-nga nañ.” ¹⁹ Yisu sôm yom dinañ gwanañ pi Pita ndê mbac ndu ñalêt, nañ oc po Anötö ndê waê sa. Ma Yisu gic têtê yom ma sôm, “Êmkuc aö!”

* **21:1** Taibirias - Bugicton Galili-nga ndê ñaê dañ.

Yisu lu ngacsênom nan in atac whin

²⁰ Têñ dinañ Pita kac dau kwi ma gêlic ngacsênom nan Yisu atac whin in ñandô, nan kêkuc inlu. (In ngac dinañ têñ ndoc ñac señ Pasowa, nan ndöc gi pañ Pômdau, ma ndac in bu asa oc hoc in asê.) ²¹ Têñ ndoc Pita gêlic in, nan goc in ndac Yisu, “Pômdau, ngac dê oc bocke?” ²² Ma Yisu ô yom ma sôm, “Am êmkuc aö ma hêgo daôm pi in dom. Aö bu wakên in mbo tali e wambu wamen, nan aö neñ gêñ.” ²³ Tinambu sêñomi ñatô sêngô yom dau ñawaê, ma ñatô gauc gêm bu ngacsênom dinañ oc mbac ndu dom. Magoc Yisu ndê yom hêganôn ngacsênom dau mbo tali-nga lec dom. In sôm bu, “Aö bu wakên in mbo tali e wambu wamen, nan aö neñ gêñ.”

Yom ndic bata-nga

²⁴ In ngacsênom dau dinañ dec hoc yom hoñ dindéc asê, ma to sip bapia dindéc. Ma yac aňyalê bu in ndê yom in yom ñandô eñ. ²⁵ Yisu kôm gêñ daêsam ma daêsam andô nan ñamiñ yêc bapia dindéc dom. Yac bu aňsahê bu ato yom sip bapia, pi gêñ hoñ nan Yisu kôm, mboe yom dau oc nem bapia nom-nga hoñ ahuc.

Aposel si gwelen Yom whê bapia dindéc sa-nga

Luk to in ndê buku tilu-nga dindéc, ma gic têku yom nan in to yêc in ndê nawae nayham. Alic yom natô pi Luk yêc 'Yom whê Luk ndê nawae nayham sa-nga.'

Yêc buku dindéc, Luk to yom pi lèn nan nawae nayham sa tiapa yêc gameñ nan lau Rom-nga sem gôlin. Sêsam buku dindéc bu 'Aposel si Gwelen,' magoc lau natô sêsôm bu 'Nalau Dabuñ ndê Gwelen.' Nahu bu gên hon nan aposel sêkôm, nan sêkôm na Nalau dau ndê naclai. Têñ ndoc Yisu bu hu nom dindéc sin ma mbu pi undambê ndi, nan sôm têt in ndê lau bu sêhu malac Jerusalem sin dom, e sêtap mwasiñ nan Anötö gic bata têt nac, nan sa. Yom dau hêganôn in ndê Nalau Dabuñ (1:4). Ma tiñambu in sôm têt nac bu sêhoc yom ñandô asê pi in yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-nga ma gameñ Samaria-nga, e yom dau sa têt nom ñagameñ hon (1:8).

Luk whê sa bu lau aposel sêkôm gên dalô daêsam bu puc nac si yom dôn, tu bu lau sêlic ti sêngô, ma sêkin whiñ Yisu-nga. Ma in to yom daêsam pi Saul, nan tiñambu sêsam bu Pol, ma pi ñalên nan Anötö gêm in kwi, ma kêyalin in sa bu hoc nawae nayham asê têt lau gameñ apa-nga nan lau Israel dom.

Yisu gic bata Nalau Dabuñ

¹ O Tiopilas, yêc aneñ buku ñamata-nga aô gato yom pi gên hon nan Yisu gic hu bu kôm ti kêdôhôn têt lau. ²⁻³ Aneñ yom nan gato, nan meñ têt béc nan Anötö kôc in su pi undambê gi. In hóc ñandê ma mbac ndu su, ma tiñambu tisa ma hoc dau asê têt lau taposel nan in kêyalin nac sa su. Tôm béc 40 in mbo whiñ nac ma tôc dau têt nac sêlic, e sênyalê pi ñandô bu in tisa ma mbo tali tiyham yom ñandô. Têt ñasawa dinan Yisu whê yom sa têt nac pi Anötö ndê

gôlin ma pi gwelen nan bu sêkôm-nga, ma Nalau Dabuñ pun yom dau dôn yêc nac si ñalôm.

⁴ Têt béc dan in gên gên mbo whiñ nac, ma in kên yatu nac bocdec bu, "Mac ahu Jerusalem sin dom, magoc ahôn e atap mwasiñ nan Damañ gic bata bu kên meñ, nan sa. Aô gasôm yom pi mwasiñ dau muñ su. ⁵ Muñ-nga Jon kêku lau na bu, magoc béc meñ kêpiñ bu Anötö êñku mac na Nalau Dabuñ."

⁶ Têt têt dan Yisu mbo whiñ ndê aposel, ma sêndac in bocdec bu, "Pômdau, bocke? Kwahic dec am oc êmgaho yac lau Israel-nga su yêc lau Rom-nga si gôlin ñapu, ma ti kin ma nem gôlin yac, me mba?" ⁷ Ma in ô yom ma sôm, "Gên bocke nan bu hóc asê lau Israel-nga, ma ñatêm ti ñabêc, nan Damañ Anötö ti ñadau ma kêyalin sa su, ma in oc tôc asê têt mac dom. ⁸ Magoc têt ndoc Nalau Dabuñ meñ ma nem mac ahuc, dec oc kên naclai têt mac, ma mac oc ahoc yom ñandô asê pi aô yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-nga ma gameñ Samaria-nga, e yom dau tiapa nem nom ñagameñ hon ahuc."

Yisu pi undambê gi

⁹ Yisu sôm yom dinan su, goc Anötö kôc in sa pi lôlôc gi e sôc dao ñalôm, dec sêlic in apu. ¹⁰ In pi gi ma nac tatic umbon sêlhac, ma sep en ñac lu ti ñakwê sêsêp sêmeñ sêlhac sêwhiñ nac. ¹¹ Ma inlu sêsôm, "Mac laungac Galili-nga. Tu ake-nga dec alhac tamtac undambê? Kwahic dec Anötö kôc Yisu su yêc mac, ma tiñambu in oc mbu meñ tiyham ñalên tigen tôm nan alic in pi gi."

Sênyalin Matias sa ti aposel ô Judas su

¹² Dinan su, goc sêhu Lôc Olib sin ma sêmbu sêtêt Jerusalem si. Lôc dau kalhac

kêpin Jerusalem, sen ñasawa gitôm kilometa tigen.* ¹³ Têñ ndoc sêhòc asê su, nañ sêtên ñac si andu sêmbo-nga si, ma sêpi ñalôm ñahô-nga si. Lau dau si ñaê bocdec: Pita lu Jon, ma Jems lu Andru, Pilip lu Tomas, ma Batolomeas lu Matyu, Alpayas atungac nañ ndê ñaê Jems, ma Saimon (nañ sêsam bu 'Ngac †Selot'), ma Jems† atungac Judas. ¹⁴ Yisu dinda Maria, ti in ndê asii, ma lauwhê ñatô sêmbo sêwhin ñac. Ñac hoñ sêpin dau dôn ti ñalôm tigen, ma sêten mbec sêwhin dandi tòm bêc hoñ.

¹⁵ Têñ bêc dañ lau sêkên whin-nga gitôm lau 120 sêkac sa sêmbo sêwhin dau. Ma Pita tisa kalhac ñalhu, ma sôm, ¹⁶⁻¹⁷ "O asidôwai hac. Mac anyalê Judas, ñac nañ wê lau nañ sêkôc Yisu dôn. In yac lau aposel 12 mba dañ, ma wêkain gwelen whin yac. Muñ-nga andô, Ñalau Dabuñ hoc yom asê sa akên Dawid whasun, nañ hêganôn Judas. Ma yom dau gic waê bu ñandô sa."

¹⁸ (Tu Judas ndê mêtê sac hoc Yisu asê-nga, dec lau semlhi in, ma in kôc ñaôli dau ma gi gêmlihi nom dañ. Yêc dinañ in pen sip gi, e gambo hóc kôc ma ñatac wê. ¹⁹ Lau Jerusalem-nga sêngô ñawaê, ma sêsam nom dau yêc si awha-nga bu Akeldama, nañ danem kwi bu 'Nom ti Dac.')

²⁰ "Yom nañ Dawid hoc asê pi Judas, nañ sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu, *'In ndê gameñ tigasañ man, ma lau dañ oc sêmbo dom.'* Ma sêto dañ tiyham bocdec bu, *'Ñamalac dañ oc ti ñac bata ma kôc in ndê gwelen ô in su.'* ²¹ Sêto yom dau yêc bocdinañ, dec aô gauc gêm bu yac tanjaliñ ñac dañ sa ô Judas su. Gauc nem lau hoñ nañ sêmbo sêwhin yac tòm bêc hoñ nañ Pômdau Yisu mbo yac ñasawa. ²² Lau nañ sêmbo têt Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê têt e meñ têt ndoc Yisu pi undambê gi. Yac tanjaliñ ñac si

dañ sa, bu hoc Yisu tisa ñawaê asê whin yac."

²³ Goc sênyalin ñac lu sa, dañ ndê ñaê Matias, ma dañ ñaê Josep, nañ sêsam in ndê ñaê dañ bu Basabas, ma in ndê ñaê dañ tiyham bu Justus. ²⁴ Ma sêten mbec bocdec bu, "O Pômdau. Am kêyalê ñamalac hoñ si ñalôm. Tôc ñac lu dau si asa nañ am kêyalin sa su, nañ asê têt yac. ²⁵ In oc kôm gwelen nañ am kêt sip lau aposel amba, nañ Judas hu sin ma kôlhô têt gameñ nañ gic in ñawaê, nañ gi." ²⁶ Goc sêpuc gapoc e gi sip Matias. Ma bocdinañ in ti aposel dañ whin ñac lau 11.

2

Ñalau Dabuñ sip meñ

¹ Têñ Om †Pentikos ñac hoñ sêmbo sêwhin dau. ² Ma ñagahô eñ ñakêcsia gitôm mbu puc ñadinda meñ akên undambê, ma gêm andu nañ ñac sêndôc, nañ ahuc. ³ Ma sêlic gêt gitôm yawahô meñ ma whê dau kôc-kôc, goc gi sac ñac ñagôlôn têt têt gitôm ya ña-êmbala. ⁴ Ma Ñalau Dabuñ gêm ñac hoñ ahuc e sêsôm lau apa awha nañ sênyalê muñ su dom, tòm Ñalau Dabuñ hóc ñac awha sa.

⁵ Têñ têt dinañ lau daêsam sêmbo Jerusalem, nañ sêmen akên nom ñagameñ hoñ. Ñac lau Israel-nga nañ sem akiñ Anötö ma sêtoc in sa. ⁶ Ñac sêngô lau nañ Ñalau Dabuñ gêm ñac ahuc, nañ sêsôm ñac awha têt têt, goc sêsô ñandô ma sêkac sa sêtigasuc. ⁷ Ñac sêhêdaê ñandô, ma sêsôm têt dandi, "Aluê! Ñac lau dê sêsôm yom sêmbo dê, nañ lau Galili-nga me? ⁸ Ma bocke dec dañgô ñac sêsôm yac awhañ têt têt, tòm dinañi sêkôc yac ma dasôm? ⁹ Yac lau nañ dambo dec, nañ amen a kêt Pata, Midia ma Elam, ma akên Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus ma Esia, ¹⁰⁻¹¹ ma akên Prigia ti Pampilia, Isip ma Libia kêpin

* **1:12** Yom nañ Luk to, nañ sôm bu sen nañ yêc Lôc Olib ma malac Jerusalem ñasawa, nañ gitôm sen †Sabat-nga dañ. Lau andô Israel-nga sêmasañ ñagôlin daêsam nañ hêganôn yomsu bêc Sabat-nga, bu tôc asê gêt nañ lau Israel-nga gitôm bu sêkôm têt bêc Sabat-nga, ma gêt bocke nañ sêlic bu gwelen. Ñagôlin Sabat-nga dañ sôm bu lau sêtôm bu sênsêlên sêsa sen ñasawa gitôm kilometa tigen têt bêc Sabat-nga. Lau bu sênsêlên sêhóc gêlêc kilometa tigen, dec ñac oc sêsôm bu sêkôm gwelen, ma sêngili yomsu Sabat-nga. † **1:13** Luk to ñaê Jems tidim têt, magoc ñaê dau ñac tigen ndê dom, ñac lau têt.

Sairin, ma akêṅ Krit ma Arabia ma akêṅ malac Rom. Yac lau Israel-nga, ma lau apa naṅ sêṅkuc lau Israel-nga si sakin tu sênem akin Anötö-nga. Bocke ma kwahic dec daṅgô lau Galili-nga dindê sêsôm yom asê yêc yac dauṅ awhaṅ têtêṅ, pi gêṅ dalô naṅ Anötö kôm!”¹² Gêṅ dau kôm ṅac sêhêdaê ti gauc gêm yom daêsam, ma sêndac dandi, “Gêṅ dindêc ṅahu bocke?”¹³ Magoc lau ṅatô sêsu lau aposel susu ma sêsôm, “Mboe sênom wain ma kênṅ ṅac.”

Pita whê Nalau ndê gwelen sa

¹⁴ Têṅ dinaṅ Pita ti aposel 11 sêtisa ma inṅ hóc awha sa ma sôm têt lau daêsam dinaṅ, “Mac lau Israel-nga ti mac hoṅ naṅ andöc Jerusalem. Akêṅ daṅam ṅapep ma aö wawhê gêṅ dindêc ṅahu sa têt mac.¹⁵ Mac lau ṅatô gauc gêm bu wain kênṅ lau dindêc, a? Aö wasôm têt mac bu mba! Bu ac kwahic pi meṅ.¹⁶ Magoc yom naṅ propet Joel to muṅ su, naṅ dec ṅandô sa.¹⁷ Joel to Anötö ndê yom dau bocdec bu:

Tiṅambu aö wakêṅ aneṅ Nalau sip lau hoṅ si ṅalôm, e atômṅgaci ti atômwêi sêsôm yom asê sêtôm lau propet. Nalau oc kôm mac nem balêkoc wakuc tandô kaiṅ daṅ sa e sêlic gêṅ ṅagatu, ma Nalau dau oc suṅ mbê têt lau andô.¹⁸ Têṅ têt dinaṅ aö wakêṅ aneṅ Nalau têt aneṅ lau akin awhê ma ṅgac hoṅ. Ma ṅac oc sêsôm yom asê sêtôm propet.¹⁹ Aö wakôm gêṅ dalô yêc umboṅ ma yêc nom bocdinaṅ, gêṅ dalô dac ti ya ma yawasu-nga.²⁰ Ac oc nem ganduc, ma ayô oc tikoc nditôm dac. Ma tiṅambu béc atu oc meṅ sa, naṅ Pômdau mbu meṅ ti ṅawasi atu.²¹ Ma têt dinaṅ lau hoṅ naṅ sêta Pômdau ndê ṅaé, naṅ Anötö oc nem ṅac si.”

[Joel 2:28-32]

²² Goc Pita sôm, “Mac lau Israel-nga, aṅgô aneṅ yom dindêc pi Yisu Nasaret-nga. Inṅ ṅgac naṅ Anötö whê sa têt mac ṅa gêṅ dalô tidau-tidau. Mac aṅyalê su, bu inṅ kôm gêṅ dau yêc mac aṅôm-nga.²³ Ma tu lêt naṅ Anötö gauc gêm tidôṅ gwanaṅ su-nga, dec Judas hoc Yisu asê ma kênṅ inṅ sip mac amam. Ma mac

akêṅ inṅ têt lau Rom-nga naṅ sêsôc Anötö ndê yomsu ṅapu dom, bu sêndic inṅ pi a gicso dau, dec tôm mac daôm ac inṅ ndu.²⁴ Tigeṅ gitôm dom bu ṅaclai dambac ndu-nga ku inṅ dulu. Anötö kôc inṅ ndê ṅandê mbac ndu-nga su yêc inṅ, ma uṅ inṅ sa akêṅ lau batê-nga.²⁵ Dawid to yom pi Yisu bocdec bu:

Aö galic Pômdau kalhac aö aṅôṅ-nga ṅapaṅ. Aö oc wantitec dom, bu inṅ mbo aö amaṅ andô-nga.²⁶ Tu dinaṅ-nga dec aö atac ṅayham sa, ma gasôm yom ṅayham-ṅayham. Aö gauc gêm aneṅ ṅamlic, ma gakêṅ bataṅ²⁷ bu am oc tec aö wayêc sêhê ṅapaṅ dom. Mba! Am oc tec am nem ṅgac dabuṅ e inṅ ṅamlic tibalê dom.²⁸ Am têt seṅ wandöc taṅli-nga asê têt aö, ma oc kênṅ aö walhac am aṅôm-nga ti atac ṅayham atu. [BW 16:8-11]

²⁹ O asidôwai hac. Abaṅ Dawid sôm yom dinaṅ pi inṅ dau dom. Yac taṅyalê bu inṅ mbac ndu su ma sêṅsuhuṅ inṅ. Ma inṅ ndê sêhê yêc gameṅ dindêc e meṅ têt kwahic dec.³⁰ Magoc Anötö gic bata têt inṅ bu kênṅ inṅ ndê wakuc daṅ ndöc inṅ ndê pônṅ kiṅ-nga. Dawid dau kêyalê yom dinaṅ tidôṅ, ṅahu bu inṅ propet daṅ.³¹ Ma gêṅ naṅ oc hóc asê tiṅambu-nga, naṅ inṅ kêyalê gwanaṅ su. Tu dinaṅ-nga inṅ sôm yom dinaṅ pi †Mesaya, ma sôm bu Anötö oc tec inṅ yêc sêhê dom, ma inṅ ndê ṅamlic oc tibalê dom. Mba! Mesaya tisa su.³² Anötö uṅ Yisu sa mbo tali tiyham, ma inṅ ndê lau yac alic su dec asôm asê.³³ Kwahic dec Anötö toc inṅ sa ndöc inṅ amba andô-nga, ma inṅ kênṅ Nalau Dabuṅ têt yac tôm Damba gic bata. Gêṅ naṅ mac alic ti aṅgô têt acsalô lec, naṅ Nalau dau ndê gwelen ṅa-ṅandô.

³⁴ “Ma Dawid dau pi undambê gi dom, magoc inṅ to yom yêc bocdec bu, ‘Anötö sôm têt aneṅ Pômdau, “Am ndöc aö amaṅ andô-nga³⁵ e nditôm aö wakêṅ nem ṅacyo sêsôc am gahim ṅapu.” ’³⁶ Inṅ to yom dau hêganôṅ Yisu. Bocdinaṅ mac lau Israel-nga hoṅ aṅgô. Aṅyalê pi ṅandô, bu Yisu naṅ mac ac inṅ ndu pi a gicso dau gi, naṅ Anötö toc inṅ sa ti Pômdau, ma têt asê bu

in Mesaya dau.”

³⁷ Pita ndê yom hon dinan kun lau dau si nalôm nandô, dec sêsôm têt in ti lau aposel natô bu, “O asidôwai, yac dec oc akôm bocke?” ³⁸ Ma Pita ô yom ma sôm, “Mac hon anem nem nalôm kwi ma alin sanju tu Yisu Kilisi ndê naê-nga, tu bu Anötö suc mac nem sac kwi-nga. Ma mac oc akôc mwasin nan Anötö gic bata, nan Nalau Dabun dau. ³⁹ Bu in gic bata Nalau Dabun gic waê lau hon nan Pômdau yac ney Anötö kêgalêm nac sa. Gêy dau gic waê mac ti mac nem balêkoc, ma lau hon nan kwahic dec sêmbo ahê ma tinambu oc sêkên whin Yisu nan.”

⁴⁰ Tinambu Pita sôm yom daêsam ti gêm la nac, ma kac nac bocdec bu, “Anem daôm kwi têt Anötö bu nem mac si, dec mac oc andinam awhin lau sac nan kwahic dec sêmbo nom, nan dom.” ⁴¹ Ma têt bêt dau dinan lau nan sêkên whin sêti daêsam, bu lau gitôm 3,000 sêkôc Pita ndê yom sa ma sêlin busanju.

Lau sêkên whin-nga si lêt

⁴² Tôm bêt hon lau sêkên whin-nga sêpin dau dön ti sêkên danja yom nan aposel sêndôhôn têt nac, ma nac sêten mbec ti sen gêy sêwhin dau. ⁴³ Aposel sêkôm gêy atu-tu ti gêy dalô daêsam, e lau Jerusalem-nga hon sêhêdaê. ⁴⁴ Lau hon nan sêkên whin, nan sêndoc tigen ma sêyob si gêy hon sêwhin dau. ⁴⁵ Nac si lau natô bu sêpônda dau, dec asidôwai natô oc sêkên si wapa natô ti gêy têt lau semlhi, goc sic sam na-awa bu sênem lau nan sêpônda dau, nan sa. ⁴⁶ Tôm bêt hon sêkac dau sa sêmbo lôm dabun nabatêmdö, ma yêc nac si andu nac sen gêy sêwhin dau ti atac nayham, ma sêsôc Anötö napu ti si nalôm sambuc. ⁴⁷ Nac sêmpin Anötö ma lau hon sêlic nac nayham dec sêtoc nac sa. Ma tôm bêt hon Pômdau kôm lau wakuc sêkên whin, dec kôm gôlôwac dabun Jerusalem-nga kêsôwec tiatu.

3

Pita kôm ngac bôlin nayham sa

¹ Têt bêt dan Pita lu Jon sênsêlên bu sêtên lôm dabun sêndi, têt acgatu gitôm 3 kilok telha-nga, nan lau Israel si têt sêten mbec-nga dan. ² Ma ngac dan mbo, nan dinda kôc in tigahi tigolon. Tôm bêt hon lau sêmbalan in si, sêkên in ndoc lôm dabun ngamen kêpin gatam dan nan sêsam bu Gatam Nayham, ma in ten gêy têt lau nan sêsôc sêsa. ³ Têt ndoc in gêlic Pita lu Jon sêmen bu sêsôc sêndi, nan in ten mone têt inlu. ⁴ Pita lu Jon tahê in, ma Pita sôm têt in, “Tamhê alu.” ⁵ Dec ngac dau tahê inlu, ma kêy bata bu oc sêkên gêy têt in. ⁶ Goc Pita sôm têt in, “Aô ney awa silba me gol bu wakên têt am-nga mbasi, magoc gêy nan yêc aô, nan oc wakên. Tu Yisu Kilisi Nasaret-nga ndê naê-nga aô wasôm têt am bu êmsêlên!” ⁷ Ma Pita kêm in têt amba andô-nga, ken in sa, ma ngahô nambwa in ndê hapa ti hagwam nayham sa. ⁸ In pwê gi kalhac e kêsêlên, goc sôc lôm dabun nabatêmdö whin inlu gi. Ma in kêsêlên ti pwê-pwê ma kêpin Anötö. ⁹ Lau hon nan sêlic in kêsêlên ti kêpin Anötö, ¹⁰ nan sênyalê bu in ngac ten gêy-nga nan mun-nga ndoc lôm dabun nasactô yêc gatam nan sêsam bu Gatam Nayham. Ma sêhêdaê ti sêsen amba nandô tu in nayham sa-nga.

Pita gêm mêtê mbo lôm dabun nabatêmdö

¹¹ Pita lu Jon sêlhac lôm dabun nabatêmdö yêc gamey nan sêsam bu Solomon ndê Batêm, ma ngac ten gêy-nga dau sap inlu dön napan. Ma lau hon nan sêlic gêy dau sêsô, ma sênti sêtên inlu si. ¹² Pita tahê nac ma sôm, “Mac lau Israel-nga! Tu sake-nga mac asô tu gêy dindêc-nga ma tamhê alu nanja? Mac gauc gêm bocke? Alu mba naclai ti mêtê gitên dec kôm in ngac dinan nayham sa ma kêsêlên, a? Wasôm têt mac, mba! ¹³ Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö, yac ney abani si Anötö, kôm gêy dindêc tu bu po in ndê ngac akên Yisu ndê waê sa. Mac daôm akên in sip lau Rom-nga amba bu sêndic in ndu. Pailot dau gauc gêm tidôn bu êngapwêc Yisu su, magoc mac atôc asê têt Pailot bu mac atec Yisu. ¹⁴ In

ngac dabuŋ ti gitêŋ, magoc mac atec iŋ, ma atenŋ Pailot bu êŋgapwêc ngac naŋ gic ŋamalac ndu, naŋ su têtŋ mac. ¹⁵ Magoc ngac naŋ ti yac neŋ dandöc taŋli-ŋga ŋahu, naŋ mac ac iŋ ndu. Tigenŋ Anötö uŋ iŋ sa akêŋ lau batê-ŋga. Yac alic iŋ tisa su, dec asôm asê bu yomandô. ¹⁶ Alic ngac dindéc. Mac aŋyalê bu muŋ-ŋga iŋ ngac bôliŋ. Kwahic dec iŋ gahi ŋayham sa tu Yisu ndê ŋaê-ŋga, ŋaê naŋ yac akêŋ whiŋ. Yomandô! Iŋ ŋayham sa sambuc tu Yisu ndê ŋaê-ŋga ma tu yac akêŋ whiŋ Yisu-ŋga.

¹⁷ “O asidôwai hac! Aö kayalê su bu mac ti nem lau bata Israel-ŋga nem gauc sa pi Yisu ndê ŋahu dom, dec mac ac iŋ ndu. ¹⁸ Magoc lau propet hoŋ sêhoc Anötö ndê yom asê gwananŋ su, bu iŋ ndê Mesaya oc hôc ŋandê. Ma kwahic dec ŋac si yom dau ŋandô sa pi gêtŋ naŋ mac akôm. ¹⁹ Tu dinaŋ-ŋga dec wasôm têtŋ mac bu apu daôm ma anem daôm kwi. Ma bocdinaŋ dec Anötö oc suc mac nem sac kwi. ²⁰ Ma Pômdau ndê mwasiŋ oc puc mac nem gatôm dôŋ. Ma Anötö oc kêtŋ Mesaya naŋ iŋ kêyaliŋ sa gwananŋ su, naŋ Yisu dau, naŋ mbu têtŋ mac meŋ. ²¹ Iŋ oc mbo undambê e tôm Anötö kôm gêtŋ hoŋ tiwakuc tiyham, tôm iŋ hoc asê muŋ-ŋga ŋa iŋ ndê propet dabuŋ hoŋ whasuŋ. ²² Bu Moses to yom bocdec bu, *‘Pômdau mac nem Anötö, oc êŋyaliŋ ngac danŋ sa yêc lau Israel-ŋga, bu ti mac nem propet nditôm aö dauŋ. Ma yom hoŋ naŋ iŋ sôm, naŋ mac asôc ŋapu maŋ. ²³ Lau naŋ sêkêŋ danŋa propet dinaŋ ndê yom dom, naŋ Anötö oc tiŋ ŋac su yêc iŋ ndê lau ŋatonŋ.’* ²⁴ Moses to yom dinaŋ, ma Samuel ti propet hoŋ naŋ sêŋkuc iŋ, naŋ sêhoc yom asê gwananŋ su pi gêtŋ naŋ hôc asê têtŋ têtŋ dindéc. ²⁵ Yom naŋ lau propet sêhoc asê têtŋ abanŋ, naŋ mac atap ŋa-ŋandô sa su. Ma pwac naŋ Anötö kêmatiŋ whiŋ abanŋ, naŋ bocdinaŋ. Bu Anötö sôm têtŋ Abraham bu, *‘Lau nom-ŋga hoŋ oc sêtap mbec ŋamwasiŋ sa yêc am nem wakuc.’* ²⁶ Ma kwahic dec Anötö kêtŋ ndê ngac akiŋ-ŋga meŋ. Iŋ têtŋ mac lau Israel-ŋga muŋ, bu nem mac kwi ma ahu nem mêtê sac siŋ. Ma mac bu akôm bocdinaŋ, dec

oc atap iŋ ndê mbec ŋamwasiŋ sa.”

4

Sêkêŋ Pita lu Jon sêndöc gapocwalô

¹ Pita lu Jon sêsôm yom têtŋ lau sêmbo, ma lau †dabuŋ-siga ti lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga si ngac bata, ma lau †Sadiusi ŋatô sêtêtŋ iŋlu si. ² Ŋac sêŋgô bu Pita lu Jon sêndôhônŋ lau ma sêsôm têtŋ ŋac bu Yisu tisa su, ma bu iŋ ti lau si ŋahu sêtisa akêŋ lau batê-ŋga. Ma iŋlu si yom dau kôm ŋac atac ŋandê. ³ Tu dinaŋ-ŋga sêkôc iŋlu dôŋ, tigenŋ ŋasec sa su, dec sêŋlahi iŋlu ahuc bu sêndöc e bêtêc. ⁴ Magoc lau daêsam naŋ sêŋgô yom naŋ Pita lu Jon sêsôm, naŋ sêkêŋ whiŋ yom dau. Ŋac lau dau si launŋac ŋambwa si namba gitôm 5,000.

⁵ Galaŋsê bêtêc lau bata ma lau andô ti lau naŋ sêndôhônŋ yomsu sêkac sa yêc Jerusalem. ⁶ Ma †dabuŋsiga ŋamata-ŋga Anas, ma Kayapas lu Jon ma Aleksanda ti lau ŋatô yêc dabuŋsiga ŋamata-ŋga ndê gôlôwac, naŋ sêmbo sêwhiŋ ŋac. ⁷ Sêkôc Pita lu Jon sêmenŋ sêlhac ŋac aŋgô-ŋga, goc sêŋsu iŋlu bocdec bu, “Amlu akôm gêtŋ dindéc am asa aŋgô, me akôc asa ndê ŋaclai dec akôm?” ⁸ Têtŋ dinaŋ Ŋalau Dabuŋ gêm Pita ahuc, dec sôm têtŋ ŋac bu, “O mac lau bata ti lau andô Israel-ŋga! ⁹ Kwahic dec mac bu aŋsu alu pi mwasiŋ naŋ akôm têtŋ ngac bôliŋ dindéc. Ma andac alu pi lêtŋ iŋ ŋayham sa-ŋga. ¹⁰ Mac lau bata, ti mac lau Israel-ŋga hoŋ aŋgô! Ŋgac dindéc kalhac mac aŋôm-ŋga, naŋ ŋamlic ŋayham sa su tu Yisu Kilisi ndê ŋaê-ŋga. Iŋ ngac Nasaret-ŋga naŋ mac ac iŋ ndu pi a gicso dau. Magoc Anötö uŋ iŋ sa akêŋ lau batê-ŋga ma mbo tali tiyham. ¹¹ Sêto yom pi Yisu naŋ yêc bocdec bu, *‘Hoc naŋ mac lau akwê andu-ŋga alic sac ma atec ndöc, naŋ kwahic dec ti hoc ŋamata-ŋga yêc andu dau.’* ¹² Aŋgô! Seŋ tigenŋ yêc bu yac lau nom-ŋga datap Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-ŋga sa, naŋ datap sa tu Yisu ndê ŋaê-ŋga. Ŋaê danŋ yêc naŋ gitôm bu nem yac si-ŋga yêc dom. Mba andô!”

13 Lau bata sêngô yom dinan, ma sênyalê bu Pita lu Jon sêsôc lôm mêtê-nga dan dom, magoc sênyalê bu mun-nga inlu sêmbo sêwhin Yisu napan. Ma nac sêhêdaê bu inlu sêo lau si yom ti atac pa su. 14 Magoc ngac bôlin nan namlic nayham sa, nan kalhac whin inlu, ma tu dinan-nga nac si yom mba bu sêsôm. 15 Bocdinan sic atu inlu bu sêhu nac lau †Sanedrin-nga sin ma sêkên nasawa têt nac bu sêsôm yom pi inlu. 16 Goc sêsôm têt dau bu, “Yac oc dakôm sake têt ngac lu dindê? Lau Jerusalem-nga hon sêlic gêt dalô atu nan inlu sêkôm su, ma yac oc dasêc ahuc nditôm dom. 17 Lau hon bu sêngô nawaê pi gêt dindec, dec oc yham dom. Bocdinan dakên yao nannga têt inlu, bu sêsôm yom pi Yisu ma sêsam in ndê naê têt lau tiyham dom.”

18 Goc sêmbwêc inlu sêmbu sêmen, ma sic yao inlu bu sêsôm yom ti sêndôhôn lau tu Yisu ndê naê-nga tiyham dom. 19 Magoc Pita lu Jon sêo nac awha bocdec bu, “Mac gauc gêm bocke? Oc solop yêc Anötö ango-nga bu alu asôc mac nem yom napan, ma danan wambu Anötö dom, a? 20 Mba! Alu atôm dom bu angapic whansun tu gêt nan alic ti ango-nga.”

21-22 Lau bata sic yomsu inlu tiyham, goc sêkên inlu sêsa si. Nac sêtôm dom bu sêtap lêt sêmatôc inlu-nga dan sa. Nahu bu lau hon sêmpin Anötö tu in kôm ngac nan ndôc bôlin yala daêsam su, nan nayham sa. Bu ngac dau ndôc bôlin napan e ndê yala gi tap 40 sa.

Lau sêkên whin-nga sêten mbec

23 Sêngapwêc Pita lu Jon su, ma inlu sêmbu sêtên lau sêkên whin-nga si, ma sic min yom nan †dabun-siga atu-tu ti lau bata sêsôm têt inlu. 24 Sêngô su, goc nac hon sêten mbec têt Anötö bocdec, “O Naclai Nadau Pômdau, am nan kên undambê ti nom ma gwêc ti gêt hon nan sêmbo nalôm. 25 Am daôm kên Nalau Dabun hóc aban Dawid awha sa ma in sôm, ‘Tu sake-nga lau nom-nga sêli dau sa ma sêkic yom nan nandô mba? 26 Ma kin ti gôlinwaga sêkac dau sa ma sêmatin yom pitigen bu sêsen Pômdau lu Mesaya

nan in kêtalin sa, nan su.’ 27 Dawid ndê yom dau nandô sa yêc malac atu dindec. Bu †Herod lu Pontias Pailot, ma lau sin game apa-nga, ma lau bata Israel-nga sêkên si gauc pitigen bu sêsen am nem ngac akin-nga dabun Yisu nan am kêtalin in sa ti Mesaya, nan su. 28 Gêt nan am, Naclai Nadau gauc gêm tidôn su, nan dec sêkôm nandô sa. 29 O Pômdau, lau dinan sêsôm yom daêsam bu sêlhac yac ahuc. Magoc yac atên am bu puc yac dôn bu ahoc am nem mêtê asê ti atac pa su. 30 Kên nem naclai têt yac bu akôm am nem gwelen ma akôm lau gêmbac nayham sa, ma akôm gêt dalô tidau-tidau tu am nem ngac akin-nga dabun Yisu ndê naê-nga.”

31 Sêten mbec dinan su, goc game nan sêkac sa sêndôc nan kêtac dau. Ma Nalau Dabun gêm nac hon ahuc, ma nac sic hu sêsôm Anötö ndê mêtê asê ti atac pa su.

Lau sêkên whin-nga sêwêkain gêt ton tigen

32 Lau sêkên whin-nga hon sêkên si nalôm ti gauc pitigen. Ma nac si dan gêlic ndê gêt tôm in dau ndê dom. Hon sêwêkain gêt ton tigen. 33 Lau aposel sêhoc Pômdau Yisu tisa nawaê asê ti naclai en, ma Anötö ndê mwasin kêsâlê nac hon ahuc sambuc. 34 Nac si dan pônnda dau tu gêt dan-nga dom. Nahu bu lau nan sêwêkain nom me andu, nan sêkên si gêt têt lau semlhi. Goc sêkôc nawa sa si, 35 ma sêkên têt aposel sêyob. Ma lau aposel sic sam gêt dau têt lau sêpônnda dau-nga tôm gi.

36 Ma ngac dan mbo, nan men akên nduc Saipras. In †Liwai ndê wakuc dan, ma in ndê naê Josep. Magoc aposel sêsam in bu Banabas, nan danem kwi bu ngac puc lau dôn-nga. 37 Ngac dau ndê nom dan y êc, dec kên têt lau semlhi, ma kôc na-awa men kên têt lau aposel.

5

Ananias lu Sapaira

1 Ngac dan naê Ananias lu in nawhê Sapaira sêmbo, ma inlu sêkên si nom

dañ têtj lau semlhi. ² Nom dau ña-awa dañga Ananias kégamiñ yêc in-ñga, ma in nawhê Sapaira kêyalê. Ma ñadañga nañ Ananias kêtj têtj lau aposel, ma kêsau bu nom dau ñaôli sambuc dinañ. ³ Têtj ndoc Pita gêlic awa dau, nañ sôm têtj in bu, “Ananias, bocke dec Sadañ gêm am nem ñalôm ahuc e am gauc gêm bu êñsau Ñalau Dabuñ, ma kégamiñ nom ña-awa ñatô yêc am-ñga? ⁴ Muñ-ñga am daôm ti ñadau nem nom, ma têtj ndoc am kêtj têtj lau semlhi su, nañ am ti ñadau ña-awa dau bocdinañ. Magoc am kêtj ñadañga têtj yac ma kêsau bu nom dau ñaôli sambuc dinañ. Bocke dec am gauc gêm bu kôm gêtj boc-dinañ? Am kêsau ñamalac dom, am kêsau Anötö goc.” ⁵ Têtj têtj Ananias ñgô yom dinañ, dec in hu dau sip nom gi ma mbac ndu yêc. Ma lau hoñ nañ sêtjgô gêtj dau ñawaê, nañ sêtöc dau ñandô. ⁶ Lau batac ñatô sêtêtj Ananias si, sêmpanj in ndê ñamlañ ahuc ma sêkôc sa si sêtjsuhuj.

⁷ Ñasawa gitôm acgatu tö giñga su, goc ñgac dau nawhê meñ ma gêm gauc gêtj nañ kôm in nakweñ. ⁸ Ma Pita tôc mone dau têtj in, goc ndac, “Lau semlhi amlu nam akweñ nem nom dañ, ma ñaôli dau dindec, me?” Ma awhê dau sôm bu, “Aêc, gêtj dau dindec.” ⁹ Dec Pita sôm, “Bocke dec amlu nem ñalôm pitigenj bu añsahê Pômdau ndê Ñalau? Lic su nañ, lau nañ sêtjsuhuj nam akweñ dec kwahic sêlhac andu ñasactô, bu sêmbalañ am sa ndi whiñ.” ¹⁰ Ma ñagahô ñambwa awhê dau ku sa yêc Pita gahi-ñga ma mbac ndu. Ma lau batac sêsôc si ma sêlic bu in mbac ndu su, dec sêkôc in sa si ma sêtjsuhuj in whiñ nakweñ. ¹¹ Ma lau sêkêtj whiñ-ñga hoñ, ti lau ñatô nañ sêtjgô gêtj dau ñawaê, nañ hoñ sêsö ma sêtöc dau ñandô.

Aposel sêkôm gêtj dalô daêsam

¹² Têtj ñasawa dinañ lau aposel sêkôm gêtj dalô ti gêtj atu-tu daêsam yêc lau sêkêtj whiñ-ñga si toñ ñalôm. Ma lau sêkêtj whiñ-ñga êlêmê sêkac dau sa sêmbo lôm dabuj yêc gameñ nañ lau sêsam bu Solomon ndê Batêm. ¹³ Lau hoñ sêlic ñac ñayham ma sêtöc ñac sa,

tigenj tu lau bata Israel-ñga dec sêtöc dau bu sêlhac sêwhiñ ñac. ¹⁴ Magoc laungac ti lauwhê daêsam sic hu sêkêtj whiñ Pômdau, dec lau sêkêtj whiñ-ñga si namba kêsôwec tiatu ñapañ. ¹⁵ Tu gêtj atu-tu nañ lau aposel sêkôm-ñga, dec lau sêhoñ si lau gêmbac sêsa malac lôm sêmeñ ma sêkêtj ñac sêyêc sac ti mbô. Ñac sêkêtj bata bu Pita oc êñsêlênj meñ ma êmasec lau gêmbac me mboe ac kêtj in ndê gatu nem ayuj lau gêmbac ma kôm ñac ñayham sa. ¹⁶ Ma lau daêsam akêtj malac nañ sêyêc Jerusalem ñamakê, nañ sêhoñ lau gêmbac ti lau nañ ñalau sac sêkôm ñac sêtisac, nañ sêmeñ ma lau aposel sêkôm ñac hoñ ñayham sa.

Sêkêtj aposel sêndöc gapocwalô tiyham

¹⁷ Têtj dinañ dabujsga ñamata-ñga ti in ndê lau hoñ akêtj Sadiusi si toñ sem lêmuj lau aposel ñandô. ¹⁸ Tu dinañ-ñga dec sêkôc ñac dônj ma sêkêtj ñac sêndöc gapocwalô. ¹⁹ Tigenj têtj ôbwêc Pômdau ndê añela gêlêc andu gapocwalô-ñga ñagatam su ma wê ñac sêsa si. ²⁰ Ma in sôm têtj ñac bu, “Andi alhac lôm dabuj ñabatêmndö, ma ahoc yom asê timala eñ têtj lau, pi lau sêkêtj whiñ-ñga si lêtj wakuc.” ²¹ Sêtjgô añela ndê yom dinañ su, dec bêtjêc ganduc sêtêtj lôm dabuj si ma sic hu sêndôhônj lau.

Têtj ndoc dinañ dabujsga ñamata-ñga ti in ndê lau sêmbwêc lau bata Sanedrin-ñga hoñ sa sêpitigenj bu sêmatôc aposel si yom. Goc sêtjkinj lau ñatô sêtêtj gapocwalô si bu sêkôc lau aposel sa sêmeñ. ²² Magoc têtj ndoc lau dau sêhêc asê gapocwalô, nañ sêlic bu aposel añgô mba. Goc sêmbu si ma sêsôm bu, ²³ “Yac a alic bu sêtjlahi gatam ahuc ñapep ma lau sêyob gatam sêlhac. Dec yac alêc gatam su magoc alic bu ñac sêndöc dom.”

²⁴ Lau siñ sêyob lôm dabuj-ñga si ñgac bata, ma dabujsga atu-tu sêtjgô yom dau e sêpônja gauc. ²⁵ Sêhê gauc sêmbo ma ñgac dañ meñ ma sôm têtj ñac bu, “Alic su nañ! Laungac nañ mac akêtj ñac sêndöc gapocwalô, nañ kwahic dec sêlhac lôm dabuj ñamakê ma sêndôhônj lau sêmbo.” ²⁶ Goc lau siñ-ñga nañ sêyob lôm dabuj ti ñac si ñgac bata

sêtêñ lôm dabuñ si, ma sêkôc aposel sa sêmen. Nac sêwê nac malô ma sênsahic nac dom, nahu bu sêtôc dau bu lau nan sêtoc aposel sa, nan oc sêtuc nac na hoc. ²⁷ Sêwê aposel sêmen ma sêkêñ nac sêlhac lau Sanedrin-nga anğô-nga bu dabuñsiga namata-nga êñsu nac. ²⁸ In sôm têtñ nac bu, “Y ac ac yao mac nanga bu andôhôn lau pi ngac dinañ ma asôm in ndê ñaê asê tiyham dom. Magoc mac nem yom pi in gêm Jerusalem ahuc su. Mac bu ahê namalac dinañ ndê dac mer pi yac, a?”

²⁹ Dec Pita ti aposel sêo in awha ma sêsôm bu, “Yac danan wambu Anötö ndê yom hóc gêlêc namalac si yom su, ac nawaê. ³⁰ Mac daôm ac Yisu ndu pi a, tigen abanji si Anötö un in sa mbo tali tiyham. ³¹ Ma Anötö toc in sa ma kên in ndôc in ndê andô-nga ti Kin, ma ti Nadau Nem Lau Si-nga. In kôm bocdinañ, nahu bu in bu kên nasawa têtñ lau Israel-nga bu sêkac si nalôm kwi, dec in oc suc nac si sac kwi. ³² Yom dinañ yac alic nandô su, dec asôm asê. Ma Nalau Dabuñ puñ yom dau dôn bocdinañ. In Nalau nan Anötö kên têtñ lau nan danğa wambu in napep.”

³³ Lau bata Israel-nga dinañ sêngô aposel si yom dau e gêli nac nalôm sa sac andô, ma nac tac whin bu sêndic aposel ndu. ³⁴ Tigen lau Sanedrin-nga si ngac bata dan tisa bu lhac nac ahuc. In Palêsai dan ñaê Gamaliel, nan kêdôhôn yomsu, ma lau hon sêtoc in sa. In gic atu yom bu sêkêñ aposel sêsa awê sêndi sêmbo nasawa saun. ³⁵ Goc in sôm têtñ lau bata hon, “Mac lau Israel-nga, akôc gauc napep pi gêtñ nan mac bu akôm têtñ lau dinañ. ³⁶ Gauc nem Teudas, ngac nan nasawa apê gi su toc dau sa bu ngac tiwaê. Magoc lau sin Rom-nga sic in ndu, ma lau 400 nan sêmbo sêwhin in, nan sêmbulu nac sêlhô têtñ si. Ma in ndê gwelen hon hê su. ³⁷ Ma têtñ têtñ sêse lau sa tu bu sênemlhi takis-nga, nan ngac Galili-nga dan ñaê Judas tisa. In gêli lau ton dan sa bu sêkêñ kisa lau Rom-nga. Magoc in ginğa bocdinañ, ma in ndê lau hon sêlhô têtñ. ³⁸ Bocdinañ kwahic dec aö b u wasôm aneñ nalôm asê têtñ

mac. Ahu lau aposel dindê sin ma akên nac sêlhô sêndi. Nac si gwelen bu men akên namalac nambwa si, gitôm Teudas lu Judas si gwelen, dec oc tôm dom bu nem nandô. ³⁹ Tigen nac si gwelen bu men akên Anötö ndê, dec oc atôm dom bu alhac nac ahuc. Ma mac bu akên kisa nac, dec mac oc akên kisa Anötö dau.”

⁴⁰ Lau bata hon sêngô in ndê yom ma sêsôc napu. Nac sêmbwêc aposel sêsôc sêmen ma sêkêñ lau sin-nga sêhi nac na sô. Ma sêkêñ yao bu sênem mêtê pi Yisu tiyham dom, goc sêkêñ nac sêsa si. ⁴¹ Aposel sêhu lau bata Sanedrin-nga sin, ma sêsa si ti atac nayham atu. Nahu bu Anötö kên nac sêhóc nawapac ti nandê tu Yisu ndê ñaê-nga, dec toc nac sa. ⁴² Ma tôm bêt hon sêndôhôn lau sêmbo lôm dabuñ nabatêmdö, ma sêndôhôn lau sêlom-sêlom andu. Ma sêhoc nawaê nayham asê napan ma sêsôm bu Yisu in Mesaya dau.

6

Sênyalin lau 7 sa bu sêndic sam gêtñ danen-nga

¹ Lau sêkêñ whin Yisu-nga si ton kêsôwec napan. Magoc têtñ têtñ dinañ nawapac dan hóc asê. Yêc ton dau nalôm lau Israel-nga nan sêsôm lau Grik awha, nan sêtucdin lau Israel-nga nan sêsôm Yom †Hibru. Nahu bu tôm bêt hon lau sic sam gêtñ danen-nga têtñ lau nan sêpônnda dau, magoc tandô ton lauwhê sawa nan sêsôm Yom Grik. ² Tu dinañ-nga aposel 12 sêmbwêc lau sêkêñ whin-nga hon sêpitigen, ma sêsôm, “Yham dom bu yac ahu Anötö ndê gwelen nawaê nayham-nga sin tu ayob gwelen andic sam gêtñ-nga. ³ Bocdinañ asidôwai, anjalin laungac 7 sa yêc ton dindêc nalôm, nan lau tigauc ma Nalau Dabuñ gêm nac ahuc. Ma lau dinañ yac oc dakên nac sêyob gwelen dindêc. ⁴ Ma yac dauñ oc akôm gwelen anem mêtê ti aten mbec-nga napan.”

⁵ Lau hon sêngô nac si gauc dinañ ma sêlic nayham. Bocdinañ nac sênyalin lau 7 sa, nan si ñaê bocdec. Steven, in ngac nan Nalau Dabuñ gêm in ahuc ma kên

whiņ ɲaŋga, ma Pilip, Prokoras, Nikanor, Timon, Pamenas, ma Nikolas naņ ndê malachu Antiok. Nikolas in ɲgac Israel-ɲga dom, magoc muņ-ɲga in gêm dau kwi ma gêm akiņ Anötö kêkuc lau Israel-ɲga si sakiņ akwa. ⁶ ɲac sêkêņ lau 7 dau sêlhac aposel aņgô-ɲga, ma aposel sêteņ mbec ma sêkêņ amba sac ɲac.

⁷ Têņ ɲasawa dinaņ Anötö ndê mêtê tiapa, ma lau Jerusalem-ɲga daêsam sêkêņ whiņ Yisu. Ma dabuņsiga Israel-ɲga daêsam sêkêņ whiņ bocdinaņ.

Sêkôc Steven dôn

⁸ Steven in ɲgac naņ Anötö ndê mwasiņ ti ɲaclai gêm in ahuc, ma kôm gêņ atu-atu ti gêņ dalô mbo lau ɲalôm. ⁹ Magoc lau akêņ lau Israel-ɲga si toņ daņ sic hu sêkêņ kisa in. ɲac lau dinaņ sêmeņ akêņ malac Sairin ti Aleksandria ma akêņ gameņ Silisia ti Esia-ɲga. Muņ-ɲga ɲac lau akiņ ɲambwa, magoc tiņambu si ɲadaui sêhu ɲac siņ yêc si sakiņ, ma êlêmê sêkac sa sêmbo dau si lôm wê-ɲga daņ. ɲac sêpu Steven ti in ndê yom. ¹⁰ Magoc tu Steven ndê gauc ti yom naņ ɲalau Dabuņ kêņ têņ in-ɲga, dec ɲac sêtôm dom bu sêku in ndê yom dulu.

¹¹ Tu dinaņ-ɲga ɲac sêkôc lau ɲatô ma sêkic yom gelec sêwhiņ ɲac, bu ɲac oc sêtisa ma sêngôliņ yom pi Steven bocdec bu, “Yac aņgô Steven sôm yom sac-sac pi Moses ma pi Anötö.” ¹² Goc ɲac sêsôm yom dau e gêli lau hoņ si ɲalôm sa, ma lau bata ti lau naņ sêndôhôn yomsu-ɲga sêwhiņ. Goc sêkôc in dôn ma sêwê in e sêkêņ in kalhac lau Sanedrin-ɲga si aņgô-ɲga. ¹³ Goc sêkêņ lau tasan ɲatô sêtisa ma sêsôm, “In ɲgac dindêc sôm yom ɲapan bu êņgwiniņ yac neņ lôm dabuņ ma Anötö ndê yomsu. ¹⁴ Yac aņgô in sôm bu Yisu Nasaret-ɲga oc seņ gameņ dindêc su, ma kêņ ɲagôliņ wakuc ô mêtê naņ Moses gic dulu têņ yac.” ¹⁵ Têņ dinaņ lau hoņ naņ sêndôc Sanedrin si toņ, naņ tahê Steven, ma sêlic bu in ndê aņgô andô ɲawasi gitôm aņela daņ ndê.

7

Steven sôm yom têņ lau Sanedrin-ɲga

¹ Ma dabuņsiga ɲamata-ɲga ndac in bu, “Yom dindêc naņ sêngôliņ pi am, naņ yom ɲandô, me mba?” ² Ma Steven ô yom ma sôm, “Asidôwai ti damaņi. Aņgô su naņ! Muņ-ɲga lê aban Abraham ndôc Mesopotemia, in têņ malac Haran gi su dom, ma Anötö ɲawê ɲadau hoc dau asê têņ in. ³ Ma sôm têņ in, ‘Hu nem gameņ ti am nem lau siņ, ma têņ gameņ daņ naņ aô bu watôc têņ am, naņ ndi.’ ⁴ Bocdinaņ in hu lau Saldi si gameņ siņ, ma sa gi ndôc Haran. Tiņambu in damba mbac ndu su, goc Anötö kêkiņ Abraham bu têņ gameņ dindêc naņ kwahic dec mac andôc, naņ meņ. ⁵ Tigeņ in kêņ nom têņ Abraham wêkaiņ yêc gameņ dindêc dom. Mba, Abraham dau tap nom sauņ daņ sa dom! Têņ ndoc dinaņ Abraham ndê balêkoc mba, magoc Anötö kêmatiņ yom tidôn têņ in, bu in ti in ndê lau wakuc oc sêwêkaiņ gameņ dau. ⁶ Ma Anötö sôm têņ in bu, ‘Am nem wakuc oc sêhu gameņ dindêc siņ ma sêndôc sêtôm lau apa yêc lau daņ si gameņ. Ma ɲac oc sênem akiņ lau dau, ma lau dau oc sêkôm ɲac ɲayom nditôm yala 400. ⁷ Magoc tiņambu aô oc wakêņ ɲagêyô têņ lau gameņ dinaņ-ɲga naņ sem akiņ ɲac, ma am nem wakuc oc sêhu gameņ dinaņ siņ ma sêmbu sêmeņ sênem akiņ aô yêc gameņ dindêc.’ ⁸ Ma Anötö kêņ ɲpwac sêsê laungac si ɲamlic ɲatô su-ɲga têņ Abraham. Tiņambu Abraham kwê ndê atuņgac Aisak asê, ma sê in ndê ɲamlic ɲatô su têņ in ndê bêc ti-8-ɲga. Aisak dau kwê Jakob asê, ma Jakob kwê yac neņ aban 12 asê, naņ sêti yac neņ gôlôwac Israel-ɲga toņ 12 si ɲahu. ⁹ Josep in aban 12 si daņ, magoc dôwai sem lêmuņ in, dec sêkêņ in têņ lau semlhi. Ma lau dau sêkôc in sa sêsip gameņ Isip-ɲga si, ma in mbo gameņ dinaņ tôm ɲgac akiņ ɲambwa daņ. Magoc Anötö mbo whiņ Josep, ¹⁰ dec gêm in si yêc ɲawapac bocke naņ tap in sa. In kêņ gauc ɲayham-ɲayham têņ in dec lau Isip-ɲga si kiņ Parao gêlic in ɲayham, ma kêņ in gêm gôliņ gêņ hoņ yêc in ndê andu kiņ-ɲga, ma gameņ Isip-ɲga sambuc. ¹¹ Tiņambu tôbôm gêm Isip ma Kanan ahuc e lau sêhac ɲawapac atu, ma aban sêpôn

gêñ sêñeñ-nga. ¹² Jakob ngô ñawaê bu gêñ daneñ-nga yêc Isip, dec kêkin ndê atui sêsip Isip si. Têm ñamata-nga dinañ sêsip si ma semlhi gêñ daneñ-nga, ma sêmbu sêmeñ. ¹³ Tiñambu in kêkin ñac sêsip Isip si tiyham, ma têt dinañ Josep sôm dau asê têt ndê asidôwai, ma Parao ngô ñawaê pi Josep ndê gôlôwac. ¹⁴ Goc Josep kêkin yom têt in damba Jakob ti in ndê lau ñatô, bu ñac hoñ sêsip Isip sêtêt in sêndi. Ñac lau dinañ lau 75. ¹⁵ Bocdinañ Jakob ti yac neñ abañi sêsip Isip si, ma sêndöc e sêmbac ndu sêyêc gameñ dinañ. ¹⁶ Ma tiñambu ñac si lau wakuc sêkôc ñac si ñakwa su yêc Isip bu sêñsuhun ñac yêc malac Sekem, sêyêc sêhôn nañ Abraham gêmlihi su yêc Hamo ndê atui.

¹⁷ “Tiñambu, ndoc meñ kêpin bu yom nañ Anötö gic bata têt Abraham, nañ ñandô sa. Têt têt dinañ lau Israel-nga nañ sêndöc Isip, nañ sêti daêsam ñandô. ¹⁸ Magoc kin wakuc dañ gêm gôlin Isip, nañ kêyalê Josep dom. ¹⁹ In yob yac neñ abañi solop dom, ma kêñ ñawapac atu têt ñac. In gic yomsu ñac bu sêmbalin balêkoc wakuc hoñ sin sêninga. ²⁰ Têt ndoc dinañ Moses dinda kôc in, ma Anötö gêlic in ñayham. Ñac sêlôm in sêmbo damba ndê andu gitôm ayô tö. ²¹ Tiñambu sêkôc in sa si ma sêsip in, ma malô goc Parao ndê atuwê tap in sa ma gôlôm in ti ndê balêkoc. ²² Ma bocdinañ dec Moses sôc lôm bapia ma kêdôhôn lau Isip-nga si gauc hoñ. Ma in ti ñac ñanga tu sôm yom ma kôm gwelen-nga. ²³ In mbo e in ndê yala ti 40 su, ma bêt dañ in gauc gêm bu sa ndi lic ndê asidôwai Israel-nga. ²⁴ Têt ndoc dinañ in gêlic ñac Isip-nga dañ kôm ñac Israel-nga dañ ñayom. Dec in gic ñac Isip-nga dinañ ndu bu nem in ndê asidôwa dinañ si. ²⁵ In gauc gêm bu mboe in ndê asidôwai oc sênyalê bu Anötö kêyalin in sa bu nem ñac sa, magoc mba. Ñac sem gauc. ²⁶ Ñagalansê in sa gi tiyham ma gêlic Israel lu sic dau sêmbo. In bu nem malô inlu, dec sôm, ‘Amlu asidôwa, ma tu sake-nga dec akêñ kisa daôm?’ ²⁷ Magoc ñac lu dau si dañ,

nañ bu kôm ndê asidôwa tisac, nañ suc Moses sa gi, ma sôm, ‘Asa kêñ am bu nem gôlin ma êmatôc yac?’ ²⁸ Bocke? Am bu ndic aö ndu gitôm am gic ñac Isip-nga dañ têt alhabêc, a?’

²⁹ “Têt ndoc Moses ngô yom dinañ, nañ in kôlhö têt gameñ Midian-nga gi, ma ndöc dinañ gitôm ñac apa. Ma yêc dinañ in gêm awê sa ma kwê balêkoc ñac lu asê. ³⁰ Yala 40 giñga su, goc añela dañ hoc dau asê têt in ñalên bocdec. Moses mbo Lôc †Sainai yêc gameñ sawa, ma gêlic ya ñawahô golom sa a sauñ dañ. ³¹ Gêñ dau kôm in sö ma gauc gêm yom daêsam. In tigasuc gi bu lic gêñ dau, dec ngô Pômdau awê sa têt in meñ bocdec bu, ³² ‘Am apami Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö aö.’ Moses ngô yom dau e kêtitec ñandô ma töc dau bu hêc tandô sa ma lic tiyham. ³³ Goc Pômdau sôm têt in, ‘Kôc nem atapa su yêc gahim, bu gameñ nañ am kalhac, nañ gameñ dabun. ³⁴ Aö galic su bu aö neñ lau sêmbo sac yêc Isip. Aö gangô ñac si dañgi, madec gasip gameñ bu wanğaho ñac su yêc ñawapac dau. Bocdinañ kwahic dec aö oc wanğin am mbu têt Isip ndi.’ ”

³⁵ Steven gic miñ yom dinañ, goc sôm, “Aö wasôm têt mac, bu Moses in ñac dau, nañ muñ-nga lau Israel-nga sêtec in ti sêsôm in bocdec bu, ‘Asa kêñ am bu nem gôlin ti êmatôc yac?’ Tigeñ Anötö dau ndê añela hoc dau asê têt in yêc a sauñ dinañ, ma kêkin in bu nem gôlin lau Israel-nga ma kôc ñac su yêc gameñ Isip-nga. ³⁶ Bocdinañ in kôc ñac sêsa akêñ Isip sêmeñ. Têt ndoc dinañ in kôm gêñ dalô ti gêñ atu-tu daêsam yêc gameñ Isip-nga, ma yêc gwêc nañ sêsam bu Gwêc Koc. Ma in kôm gêñ dalô tidau-tidau yêc gameñ sawa tôm yala 40.

³⁷ “In Moses dau dinañ goc sôm têt lau Israel-nga bu, ‘Anötö oc töc ñac dañ yêc mac nem toñ ñalôm, ti propet nditôm aö daun.’ ³⁸ Moses mbo whin lau Israel-nga têt ndoc sêmbo gameñ sawa. In kalhac añela nañ sôm yom têt in yêc Lôc Sainai, ma yac neñ abañi ñalhu, bu kôc Pômdau ndê yom dandöc tañli-nga ma kêñ têt lau Israel-nga. Ma lau dau sic yom dau

dulu e meñ têt yac. ³⁹ Magoc yac neñ abañi sêtec bu sêsôc in ñapu. Ñac sêpu in ma ñac si ñalôm gauc gêm gameñ Isip-nga ñapan, e ñac atac whin bu sêmbu sêndi. ⁴⁰ Têt ndoc Moses mbo Lôc Sainai ñasawa baliñ, nañ ñac sêsôm têt Aron bu, 'In ñgac Moses dinañ, kôc yac sa asa yêc Isip amen, ma kwahic dec yac am gauc gêt bocke hôc asê in. Bocdinañ êmasañ anötöi gwam bu sêwê yac.' ⁴¹ Têt ndoc dinañ ñac sêmasañ makao ñagatu ti gwam, goc sêndê mwasin atu dañ tu bu sêtoc gêt dau sa-nga. Ñac sêkên da têt gwam dau, ma atac ñayham kêlêc pi gêt nañ ñac dau amba sêmasañ. ⁴² Tu dinañ-nga dec Anötö puc dômbwê ñac ma hu ñac sin bu sênem akiñ tata ti gêt umbor-nga. Lau propet sêto yom pi ñac si mêtê dau bocdec bu:

O mac lau Israel-nga. Yala 40 dinañ mac ambo gameñ sawa, nañ mac akên nem gêt dañ ti da têt aô dom. Mba! ⁴³ Mac êlêmê ambalañ bac po dañ tu anem akiñ mac nem anötö tasan Molek-nga. Ma mac am akiñ tata dañ ñaê Repa ti mac nem anötö, ma apôn hamduc têt anötöi gwam daêsam nañ mac amasañ. Tu dinañ-nga aô watin mac su andi andôc gameñ Babilon-nga ñadanga tôm lau gapocwalô-nga. *[Amos 5:25-27]*

⁴⁴ Yêc gameñ sawa, Anötö whê sa ti tôc lêt têt Moses bu lau Israel-nga sêmasañ ñbac dabuñ dañ ti ñac si gameñ sênem akiñ in-nga, nañ sêkên ñapa yomsu-nga yêc ñalôm. In kêmasañ gêt dau tôm Anötö tôc asê têt in, ma abañi sêmbalañ gêt dau whin ñac, têt ndoc ñac sêñsêlêt si. ⁴⁵ Ñalêt dau dinañ Anötö kên ndê bac dabuñ têt lau Israel-nga yêc gameñ sawa. Tinambu Anötö soc lau nañ sêndôc gameñ Kanan-nga su, bu kên gameñ dau têt ñac. Ma têt ndoc Josua wê ñac sêsôc gameñ Kanan-nga si, nañ sêmbalañ bac dabuñ dau whin ñac. Ma bac dau kalhac whin ñac e Dawid ndê têt. ⁴⁶ Anötö gêlic Dawid ñayham, ma Dawid tac whin bu kwê lôm dañ sa ti Jakob ndê Anötö ndê andu ñandô. ⁴⁷ Magoc Dawid kwê andu dau dom, in ndê atungac Solomon

kwê andu dau sa. ⁴⁸ Tigeñ kwahic dec aô wasôm têt mac bu Anötö Ñaclai ti Ñawasi Ñadau, in ndôc andu nañ ñamalac sêkwê, nañ dom. Tôm yom nañ propet Aisaya to bocdec bu:

⁴⁹ Pômdau sôm, 'Undambê ti aneñ pôn kin-nga, ma gameñ nom-nga ti gameñ gahin lhac-nga. Bocdinañ mac oc akwê andu kain bocke tu bu wandôc-nga? Me amasañ gameñ bocke tu wanwhañ dauñ-nga?' ⁵⁰ Bu aô dauñ gakên gêt hon dinañ.' " *[Ais 66:1-2]*

⁵¹ Têt dinañ Steven sôm têt ñac lau Sanedrin-nga bu, "Mac lau ñalôm ñadandi-nga. Mac am daôm kwi dom, ma mac nem dañamsuñ kwa ñanga. Mac nem mêtê gitôm apami si. Mac êlêmê atec Ñalau Dabuñ ndê gwelen. ⁵² Mac nem apami sêkên kisa propet hon nañ Anötö kêtin. Ma propet nañ sêhoc yom asê pi ñgac gitên nem lau si-nga nañ Anötö oc êñkin meñ, nañ apami sic ñac ndu. Ñgac gitên dau meñ su, magoc mac akên in sip lau Rom-nga amba ma ac in ndu. ⁵³ O mac lau daôm! Mac daôm akôc Anötö ndê yomsu nañ añela sêkên têt abañi, nañ su, tigeñ asôc ñapu dom!"

Sêruc Steven ña hoc mbac ndu

⁵⁴ Têt ndoc lau Sanedrin-nga sêngô Steven ndê yom dinañ, nañ ñac atac ñandê atu ma sêsen lhô tu in-nga. ⁵⁵ Magoc Ñalau Dabuñ gêm Steven dau ahuc, ma in tatak undambê ma gêlic Anötö ndê ñawasi, ma Yisu kalhac Anötö amba andô-nga. ⁵⁶ Dec in sôm, "Alic su nañ! Aô galic undambê kac sa ma ñamalac ndê Atu kalhac Anötö ndê amba andô-nga." ⁵⁷ Ñac sêngô yom dinañ goc sêpôc dangasuñ ahuc, ma sêmbwêc atu pi gi. Ñac sênti sêtên in si, ⁵⁸ ma sêtin in sa malac ñamakê gi, ma sic hu sêruc in ña hoc. Lau nañ sêngôlin yom pi Steven, nañ sêkac si ñakwê bambalin su, ma sêkên têt ñgac wakuc dañ ñaê Saul bu yob. ⁵⁹ Ñac sêruc hoc pi Steven sêmbô, ma in teñ mbec têt Pômdau bocdec, "O Pômdau Yisu, kôc aneñ gatun sa loc." ⁶⁰ Goc in peñ ña haduc-nga sip gi ma mbwêc atu bu, "Pômdau, gauc nem

sac nanj lau sêkôm têtj aö, nanj dom.” Inj sôm su, goc mbac ndu.

8

¹⁻² Saul gêlic Steven mbac ndu ma atac nayaham tu gêtj nanj lau dau sêkôm têtj injnga. Ma tinjambu lau sêkêtj whinj nanjnga-nga njatô sêjnsuhuj Steven ma sêtanj inj.

Saul ma lau Israel-nga sêkêtj kisa lau nanj sêkêtj whinj Yisu

Têtj bêc dau dinanj lau sic hu sêkêtj kisa nanjga têtj lau sêkêtj whinj-nga nanj sêmbo Jerusalem. Tu dinanj-nga njac si lau daêsam sêhu Jerusalem sinj ma sêlhö têtjtêtj sêtêtj gamej Judia ti Samaria-nga si. Magoc lau aposel sêhu Jerusalem sinj dom. ³ Ma Saul bocdinaj gic hu bu senj lau sêkêtj whinj Yisu-nga. Inj kêsâlê njac tôm andu, goc hê njac sêsa si ma kêtj njac sêndöc gapocwalô, laungac sêkêtj whinj-nga, ma lauwhe bocdinaj.

Pilip gêm mêtê mbo Samaria

⁴ Lau sêkêtj whinj-nga nanj sêhu Jerusalem sinj ma sêlhö têtjtêtj, nanj sêhoc njawaê nayaham pi Yisu asê, yêc malac honj nanj sêhóc asê nanj. ⁵ Pilip têtj malac atu danj yêc gamej Samaria-nga gi, ma gêm mêtê yêc dindê ma whê sa bu Yisu inj Mesaya dau. ⁶ Lau daêsam sêngô Pilip ndê yom ti sêlic gêtj dalô nanj inj kôm, dec sêkêtj danja inj ndê yom njapep. ⁷ Pilip soc njalau sac daêsam su sêsa yêc lau ti sêmbwêc atu. Ma inj kôm lau bôlinj daêsam nayaham sa. ⁸ Tu dinanj-nga lau daêsam yêc malac atu dinanj atac nayaham atu.

Saimon, njac balö

⁹ Ngac danj mbo malac dinanj, nanj ndê njê Saimon. Tôm njasawa balinj inj pec balö ti kôm gêtj atu-tu e lau gamej Samaria-nga honj sêhêdaê. Inj toc dau sa bu inj njac tiwaê. ¹⁰ L au atu-tu ma lau njambwa honj tatinj Saimon njapanj. Njac sêsôm, “Anötö ndê njac lai nanj dasam bu Nanja Atu, nanj puc njac dindêc dônj.” ¹¹ Ma lau daêsam tatinj inj njapanj, bu sêhêdaê tu gêtj atu-tu nanj inj kôm njasawa hic su nanj-nga. ¹² Magoc sêhu sinj têtj ndoc sêngô njawaê nayaham pi Anötö ndê

gôlinj ma pi Yisu Kilisi, nanj Pilip hoc asê. Laungac ti lauwhe daêsam sêkêtj whinj inj ndê yom, ma sêlinj sangju. ¹³ Ma Saimon dau kêtj whinj ma gêlinj sangju whinj. Inj gêlic gêtj dalô ti gêtj atu-tu nanj Pilip kôm, dec hêdaê njandô ma kêkuc inj njapanj.

¹⁴ Têtj ndoc lau aposel nanj sêmbo Jerusalem sêngô njawaê bu lau Samaria-nga sêkôt Anötö ndê yom sa, nanj sêjkinj Pita lu Jon sêtêtj njac si. ¹⁵ Injlu sêhóc asê njac su, goc sêtetj mbec bu Pômdau kêtj ndê Njalau Dabuj pi njac honj. ¹⁶ Têtj ndoc lau Samaria-nga dinanj sêkêtj whinj, nanj sêlinj sangju tu Pômdau Yisu ndê njê-nga, magoc Njalau Dabuj sip mej pi njac si danj dom. Tu dinanj-nga dec Pita lu Jon sêtetj mbec pi njac. ¹⁷ Sêtetj mbec su ma sêkêtj amba sac njac, goc Njalau Dabuj mej gêm njac ahuc.

¹⁸ Saimon gêlic bu têtj ndoc aposel lu sêkêtj amba sac lau dau, nanj Njalau Dabuj mej pi njac, dec gauc gêm bu nemlhi njac lai dau yêc injlu. ¹⁹ Inj ndac injlu bocdec bu, “Akêtj njac lai dinanj lom aö. Ma bocdinaj asa nanj bu wakêtj amanj sac inj, nanj oc kôc Njalau Dabuj.” ²⁰ Magoc Pita ô yom ma sôm, “Bocke? Am gauc gêm bu nemlhi Anötö ndê mwasiñ njac mone, a? Am oc ninjam, ti nem mone honj! ²¹ Am wêkainj gwelenj dindêc whinj yac dom. Njahu bu gauc nanj yêc am nem njalôm, nanj Anötö gêlic bu solop dom. ²² Kac nem njalôm kwi ma hu mêtê sac dinanj sinj. Ma teñ mbec têtj Pômdau bu suc am nem giso kwi pi gauc sac nanj yêc nem njalôm. ²³ Aö galic su bu am gêm lêmuj Anötö ndê njac lai e am njalôm gêli sa, ma sac njac njac lai sô am dônj njapanj.” ²⁴ Saimon ngô Pita ndê yom dinanj, goc sôm, “Gitôm bu am teñ mbec têtj Pômdau tu aö-nga, ma bocdinaj gêtj nanj am sôm yom pi, nanj oc tap aö sa dom.”

²⁵ Pita lu Jon sêhoc Pômdau ndê yom asê ti sem mêtê lau su, goc sêlhö bu sêmbu sêtetj Jerusalem sêndi. Ma yêc senj njasawa, nanj sêsôm njawaê nayaham asê yêc malac daêsam nanj sêyêc gamej Samaria-nga.

Pilip lu njac Itiopia-nga

26 Têñ ndoc dinan Pômdau kêñ ndê aŋela dan têtñ Pilip gi, ma sôm têtñ in bu, “Êmasan daôm, goc sa ndi ma êmsêlêñ êmkuc señ akêñ Jerusalem nan sip têtñ malac Gasa, señ nan gic gameñ sawa kic.”

27 Bocdinan Pilip tisa ma kêsêlêñ gi. Ma yêc señ dinan in tap ngac Itiopia-nga dan sa, nan bêc natô su mbo Jerusalem bu lic om, ma bu mbu têtñ ndê gameñ ndi. In ngac tiwaê nan yob lau Itiopia-nga si Kwin Kandis ndê awa hon, nan muñ-nga sêsip in ndê namatu sa.* 28 Têñ ndoc Pilip tap in sa yêc señ, nan ngac dau ndöc ndê kaleta, ma sam propet Aisaya ndê buku.

29 Dec Nalau Dabuñ sôm têtñ Pilip, “Am tigasuc kaleta ma êmkuc ngac dindê.”

30 Goc Pilip kêtî têtñ kaleta gi ma ngô bu ngac dau sam propet Aisaya ndê yom asê. Dec Pilip ndac in, “Am sam yom dinan ma kêyalê nahu, me mba?” 31 Ma in sôm, “Namalac dan bu whê sa têtñ aö dom, dec oc wanjalê bocke?” Ma in ndac Pilip bu pi kaleta ma ndöc whin in. 32 In ngô bu ngac dau sam Aisaya ndê yom bocdec bu:

Nac sêwê in bu sêndic in ndu gitôm domba.

Ma in gêm dau dôn tôm domba nan sêngapin namliclhu, magoc tan dom.

33 Nac sêngwin in, ma sêmatôc in ndê yom gi solop dom.

Nac sic in ndu, ma bocdinan in ndê wakuc mba.

[Ais 53:7-8]

34 Ma ngac dau ndac Pilip, “Gitôm bu am whê sa têtñ aö bu propet sôm yom dinan pi in dau, me pi namalac dan?”

35 Goc Pilip whê yom hon sa têtñ in, gic hu yêc Aisaya ndê yom dinan e sôm nawae nayham pi Yisu têtñ in. Ma ngac dau kêñ whin Yisu. 36-37 Nac si e sêhóc asê bu dan poc señ namakê. Ma ngac dau sôm, “Lic bu dê poc. Gitôm bu aö waliñ busanqu, me mba?” 38 Goc in sôm têtñ ngac nan gêm gôlin kaleta bu kêñ kaleta lhac. Ma inlu Pilip sêsip bu si ma Pilip kêku in.

39 Têñ ndoc nan sêpi akêñ bu sêmen, nan Pômdau ndê Nalau kôc Pilip su sep tigen. Ma ngac dau gêlic in tiyham dom, magoc kölhö ti atac nayham gi. 40 Ma Nalau

kôc Pilip sa gi kêñ in mbo malac Asotas. Ma in kêsêlêñ golom-golom malac, ma sôm nawae nayham asê e hóc asê malac Sisaria.

9

Pômdau gêm Saul kwi

1 Têñ nasawa dinan Saul kêñ kisa lau sêkêñ whin Pômdau-nga napan. In sôm nannga bu in oc kôm nac nayom ma ndic nac ndu. In têtñ dabunsga namata-nga gi, 2 ma ndac in bu to bapia puc in dôn-nga, bu tôc têtñ lau bata nan sêyob lau Israel si lôm wê-nga yêc malac Damaskas. Bapia dau kêñ naclai têtñ Saul bu kôc laungac ti lauwhê Damaskas-nga nan sêkêñ whin Yisu, nan dôn, ma wê nac sa sêtêñ Jerusalem sêndi bu sêmatôc nac.

3 In kôc bapia dau su ma kêsêlêñ e gi kêpin Damaskas. Ma nagahô nambwa nawê atu dan akêñ undambê meñ pô gameñ nan in mbo. 4 In peñ sip nom ma ngô awa dan ta in bocdec bu, “Saul, Saul, tu sake-nga am kêñ kisa aö?” 5 Goc Saul ô yom ma ndac, “O nadau, am asa?” Ma awa dau sôm, “Aö Yisu daun, dec am kêñ kisa. 6 Am tisa ma sôc malac atu dê ndi. Ma gêñ bocke nan aö tac whin bu am kôm-nga, nan aö oc wanjin lau bu sêwhê sa têtñ am yêc dindê.”

7 Lau nan sêmbo señ sêwhin Saul, nan sêlhac ti sem dau dôn. Nac sêngô nakêcsia dau, magoc sêlic namalac dan dom. 8 Têñ ndoc Saul tisa kalhac, nan kac tandô sa magoc gitôm dom bu lic gameñ. Bocdinan lau dinan sêkêm in sip amba, ma sêwê in sêsôc malac Damaskas si. 9 Gitôm bêc tö in mbo tapec, ma gêñ ti nôm gêñ dan dom.

10 Ngac kêñ whin Yisu-nga dan mbo Damaskas, nan ndê naê Ananias. Ma Pômdau hoc dau asê têtñ in na mbê, ma ta in bu, “Ananias!” Ma in ó yom ma sôm, “Aêc Pômdau, bocke?” 11 Goc Pômdau sôm têtñ in, “Am sa señ nan sêsam bu Señ Solop ma têtñ Judas ndê andu ndi, ma am oc tap ngac dan sa, nan ndê naê Saul akêñ malac Tasis. Ngac dau teñ mbec

* 8:27 Muñ-nga lau si gêbôm dan yêc bu laungac akin nan sêyob Kin si andu me wapa me lauwhê, nan sêsip nac namatu sa. Laungac kain dinan sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Eunuch’ (Yunok).

mbo dinañ. ¹² Aö gatôc têtñ in su ña mbê bu ñamalac dañ ñaê Ananias oc têtñ in ndi, kêtñ amba sac in, ma kôm in tandô po asê tiyham.” ¹³ Ananias ngô yom dinañ ma sôm, “Pômdau. Aö ganğô ngac dinañ ñawaê su. In ngac nañ kêtñ ñawapac atu têtñ am nem lau dabuñ nañ sêmbo Jerusalem. ¹⁴ Ma dabuñsiga atu-tu sêkêtñ ñaclai têtñ in bu têtñ malac dindéc meñ, ma kôc lau nañ sêtoc am nem ñaê sa, nañ dôñ.” ¹⁵ Magoc Pômdau ô Ananias ndê yom ma sôm, “Am ndi, ma hêgo daôm dom! Aö kayaliñ ngac dau sa su, bu hoc yom asê pi aneñ ñaê têtñ lau gameñ apa-ña ti ñac si kiñ, ma têtñ lau Israel-ña sêwhiñ. ¹⁶ Ma ñawapac ti ñandê nañ in oc hôc tu aneñ ñaê-ña, nañ aö oc watôc têtñ in.”

¹⁷ Goc Ananias têtñ andu dau gi. In sôc gi, goc kêtñ amba sac Saul ma sôm, “Aneñ asidôwa Saul. Pômdau Yisu nañ hoc dau asê têtñ am yêc señ têtñ malac dindéc, nañ kêkiñ aö gatêtñ am gameñ. In kêkiñ aö bu wakôm nem tanôm po asê, ma bu Ñalau Dabuñ nem am ahuc.” ¹⁸ Ma ñagahô gêtñ gitôm i ñagala peñ akêtñ Saul tandô, ma in gêlic gameñ tiyham. In tisa ma Ananias kêku in. ¹⁹ Ma tiñambu in gêtñ gêtñ e hôc in dôñ.

Saul gêm mêtê mbo Damaskas

Saul mbo Damaskas whiñ lau sêkêtñ whiñ-ña gitôm bêc ñatô. ²⁰ Ma têtñ têtñ dau dinañ in gic hu gêm mêtê lau yêc lau Israel si lôm wê-ña, ma hoc asê têtñ ñac bu Yisu in Anötô Atu. ²¹ Ma lau hoñ nañ sêngô in ndê yom, nañ sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ngac nañ kêtñ kisa lau Jerusalem-ña nañ sêtoc Yisu ndê ñaê sa, in ngac dau dindéc me? Ma in têtñ yac mba malac dec meñ, bu kôc lau sêkêtñ whiñ Yisu-ñ ga dôñ ma wê ñac sêtêtñ dabuñsiga atu-tu sêndi bu sêmatôc ñac.” ²² Tigeñ Saul sôm yom ñaña ma in ndê ñaclai kêsôwec. In tôc asê têtñ lau Israel-ña nañ sêndôc Damaskas, bu yom andô, Yisu in lau Israel si Mesaya dau. Ma lau nañ sêkêtñ whiñ Yisu dom, nañ sêtôm dom bu sêo in ndê yom.

²³ Saul mbo malac Damaskas e bêc daêsam giñga su, ma lau Israel-ña ñatô

sêkic yom bu sêñsalê lêtñ bu sêndic in ndu. ²⁴ Ma Saul ngô yom dau ñawaê. Tôm acsalô ti ôbwêc ñac sêkêtñ lau sêtíp gatam malac-ña ñapep bu sêkôc in dôñ ma sêndic in ndu. ²⁵ Magoc lau nañ s êlhac sêwhiñ Saul ti sêñkuc in, nañ sem in sa bu lhö ndi. Têtñ ôbwêc dañ sêkêtñ in sip sambec atu dañ, ma sêñwhañ in sip akêtñ gatam saun dañ yêc malac dau ñatunbôm e gi sip nom ma kôlhö gi.

Saul mbo Jerusalem

²⁶ Tiñambu Saul mbu têtñ Jerusalem gi, ma gauc gêm bu mbo whiñ lau sêkêtñ whiñ Yisu-ña nañ sêmbo dinañ. Magoc ñac sêkêtñ whiñ dom bu in gêm dau kwi su ma kêtñ whiñ Yisu, dec ñac hoñ sêtôc in. ²⁷ Magoc Banabas wê in sôc gi kalhac aposel anğô-ña. Ma in whê sa bu Pômdau hoc dau asê ma sôm yom têtñ Saul yêc señ, ma tiñambu in kalhac ñaña ma gêm mêtê pi Yisu ti atac pa su yêc malac Damaskas. ²⁸ Banabas ndê yom gêm malô lau Jerusalem-ña si ñalôm, dec Saul mbo whiñ ñac, ma sôc sa yêc lhu, ma hoc yom asê pi Pômdau Yisu ti atac pa su eñ. ²⁹ In sôm yom whiñ lau Israel-ña ñatô nañ sêsôm awha Grik, ma kêsahê bu whê ñac si gauc sa pi Yisu. Magoc ñac sêtéc in ndê yom, ma bu sêndic in ndu. ³⁰ Yom dau ñawaê tap lau sêkêtñ whiñ-ña sa, dec sêkôc in whiñ ñac sêsip malac Sisaria si, ma sêñkiñ in têtñ malac Tasis gi.

³¹ Têtñ ñasawa dinañ lau sêhu si kisa têtñ lau sêkêtñ whiñ-ña siñ. Ma lau sêkêtñ whiñ-ña yêc gameñ Judia ti Galili ma Samaria-ña sêndôc ti yom malô. Anötô kêtñ Ñalau Dabuñ bu puc ñac dôñ ma nem ñac sa. Ma sêsôc Pômdau ñapu ti sêtoc in sa, ma ñac si toñ kêsôwec tiatu ñapan.

Pita kôm ngac bôliñ dañ ñayham sa

³² Têtñ têtñ dinañ Pita kêsêlêtñ golom-golom malac ma gêm mêtê lau. Têtñ bêc dañ in sôc malac Lida gi, bu ndic lau sêkêtñ whiñ Yisu-ña kêsi. ³³ Yêc malac dau in tap ngac dañ ñaê Aenias sa. In ngac bôliñ ma yêc mbô ñapan gitôm yala 8 su. ³⁴ Ma Pita sôm têtñ in, “Aenias. Yisu Kilisi kôm am ñayham sa. Tisa ma tip

nem mbô sa.” Ma ñagahô Aenias tisa kalhac. ³⁵ Ma têtj ndoc lau nañ sêndöc malac Lida ti malac Saron sêlic bu inñ ñayham sa, dec ñac hoñ sem si ñalôm kwi ma sêkênj whinñ Pômdau.

Pita uñ awhê batê dan sa

³⁶ Têtj têtj dinanñ awhê kênj whinñ-nga dan ndöc malac Jopa. Inñ ndê ñaê Tabita, nañ yêc lau Grik awha bu Dokas. Inñ awhê nañ kôm mêtê ñayham-ñayham, ma gêm lau ñalôm sawa sa ñalênj daêsam. ³⁷ Magoc Dokas tap gêmbac atu sa e inñ mbac ndu. Goc lau sênjgwasinñ inñ ndê ñamlanñ ma sêkênj yêc andu ñalôm ñahô-nga danñ. ³⁸ Malac Jopa dau yêc kêpinñ malac Lida, ma têtj têtj lau sêkênj whinñ-nga yêc malac Jopa sênjgô bu Pita mbo Lida, nañ sênjkinñ ñgac lu sêtênj inñ si, ma sêtênj inñ ñannga bu mbu têtj Jopa whinñ inñ lu ndi. ³⁹ Pita whinñ inñ lu gi e hôc asê Jopa, ma sêwê inñ pi andu ñalôm ñahô-nga dinanñ gi. Lauwhê sawa daêsam sêmbo ti sêtanñ Dokas. Ñac sênjgihi Pita ahuc ma sêtôc ñakwê bambalinñ ti ñakwê ñatô nañ Dokas kêmasanñ têtj ndoc inñ mbo tali, nañ têtj Pita. ⁴⁰ Goc inñ kênj ñac hoñ sêsa awê si, ma pônñ haduc ma têtj mbec. Inñ kac dau kwi bu lic awhê batê dinanñ, ma sôm, “Tabita, am tisa!” Ma awhê dau tali sa e gêlic Pita, ma yêc dau sa menñ ndöc. ⁴¹ Goc Pita kêm inñ sip amba ma kenñ inñ sa kalhac. Ma inñ mbwêc lauwhê sawa dinanñ ti lau sêkênj whinñ-nga ñatô sêsôc sêmênj, ma tôc têtj ñac bu awhê dau mbo tali tiyham. ⁴² Ma gênj dau ñawaê tiapa yêc malac Jopa, e lau daêsam sêkênj whinñ Pômdau. ⁴³ Ma Pita mbo Jopa bêtj ñatô, whinñ ñgac danñ ñaê Saimon. Inñ ñgac kôm gwelenñ kêmasanñ bêtj ñamlic-nga.

10

Anötö kêkinñ anjela danñ têtj Konelias

¹ Yêc malac Salaria ñgac danñ mbo, nañ ndê ñaê Konelias. Inñ ñgac bata sinñ-nga nañ yob lau sinñ-nga tonñ danñ yêc lau sinñ

Rom-nga si tonñ atu nañ sêsam bu Itali Ñatonñ.* ² Inñ ti ndê gôlôwac hoñ sêtoc Anötö sa ma sêsôc inñ ñapu ñapep. Inñ têtj mbec têtj Anötö tôm bêtj hoñ, ma kênj ndê awa daêsam bu nem lau Israel-nga nañ sêpônnda dau, nañ sa. ³ Têtj bêtj danñ, acgatu gitôm 3 kilok telha-nga, nañ Anötö tôc gênj ñagatu danñ têtj inñ. Inñ gatu gêlic Anötö ndê anjela danñ têtj inñ menñ ma ta inñ bu, “Konelias!” ⁴ Goc Konelias tahê inñ ti tôc dau atu, ma ndac, “Pômdau, bocke?” Ma anjela dau sôm, “Mbec hoñ nañ am têtj, ti mwasinñ nañ am kênj têtj lau ñalôm sawa, nañ Anötö gêlic gitôm da ñayham nañ inñ gauc gêm ñapanñ. ⁵ Kwahic dec inñ kênj yom têtj am bocdec bu. Êmkinñ lau ñatô sêtênj malac Jopa sêndi, bu sêkôc ñgac danñ ñaê Saimon mbu têtj am menñ. Ñgac dau ndê ñaê danñ sêsam bu Pita. ⁶ Inñ mbo whinñ inñ ndê wakanñgac danñ ñaê Saimon, nañ kôm gwelenñ bêtj ñamlic-nga, ma inñ ndê andu kalhac gwêc dali.”

⁷ Anjela sôm yom dau pacndê su, goc hu inñ sinñ. Dec Konelias ta inñ ndê ñgac akinñ lu ma inñ ndê ñgac sinñ-nga danñ sêmênj. Ñgac sinñ-nga dau gêm inñ sa tôm bêtj hoñ, ma inñ toc Anötö sa. ⁸ Konelias gic minñ têtj ñac pi yom hoñ nañ anjela sôm têtj inñ, goc kêkinñ ñac sêtênj malac Jopa si.

Pita gêlic gênj ñagatu danñ

⁹ Galanñsê ñac sênj sêlênj sêmbo senñ ma têtj ac kalhac lhu, nañ sêsunñ sa malac atu Jopa. Têtj têtj dinanñ, Pita pi andu gi bu têtj mbec. ¹⁰ Inñ mbo e gênj yô inñ dec tac whinñ bu nenñ gênj. Lau sêmasanñ inñ ndê gênj sêmbo, ma Pita gatu kainñ danñ sa. ¹¹ Inñ gêlic undambê kac sa, ma gênj gitôm po atu danñ nañ sêsô wac sip ñakêcsu hale, nañ sênjwhanñ sip nom menñ yêc inñ anñgô-nga. ¹² Ma inñ gêlic bêtj tidau-tidau ma gênj nañ sênj sêlênj ña ñatac pu-nga, ti mbac lôlôc-nga sêmbo po dau ñalôm. ¹³ Goc awha danñ sôm têtj inñ bocdec bu, “Pita, tisa ndic ma nenñ.” ¹⁴ Magoc inñ ô yom ma sôm, “Pômdau, mba andô!

* **10:1** Lau Rom-nga si ñgac bata nañ yob lau sinñ-nga gitôm 100, nañ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Centurion’ (Senturion). Konelias inñ senturion danñ. Lau sinñ-nga gitôm 600 sêmbo Itali Ñatonñ ñalôm, ma sêsam tonñ atu gitôm Itali Ñatonñ yêc Yom Inglis bu ‘Regiment.’ Ma ñac sêkênj Regiment ñatonñ 10 sêpitigenñ sêti tonñ atu, nañ sêsam bu ‘Legion’ (lau sinñ-nga gitôm 6,000).

Moses ndê yomsu gic yao gêñ dau ma sôm bu in gêñ ñadômbwi, ma bocdinañ aô whañsuñ gêm gauc sambuc.”¹⁵ Dec awha dau sôm tiyham, “Anötö bu sôm bu gêñ dañ in ñawasi, dec am sôm bu gêñ ñadômbwi dom.”¹⁶ Gêñ hoñ dinañ hóc asê in tidim tö su, goc po dau pi undambê gi tiyham.

¹⁷ Têñ ndoc dinañ Pita ndê gauc sa bu in gêlic gêñ ñagatu dañ, goc in ndöc ma kôc gauc pi gêñ dau ñahu. Têñ ndoc dinañ, lau nañ Konelias kêkin, nañ sêtap Saimon ndê andu sa, ma sêlhac andu dau ñagatam.¹⁸ Ma sêta yom ma sêndac bu Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ mbo andu dau, me mba.¹⁹ Pita hê gauc pi gêñ nañ in gatü gêlic nañ mbo, ma Ñalau Dabuñ sôm têt in, “Saimon, lau tö sêñsalê am.²⁰ Tisa ma sip nom ndi, ma whin ñac ndi. Hêgo daôm bu ñac lau gameñ apa-ña lec dom, bu aô dauñ kakin ñac sêmeñ.”²¹ Goc Pita sip gi ma sôm têt lau dinañ, “Ñamalac nañ mac añsalê ambo, nañ aô dauñ dec. Mac amej tu sake-ña?”²² Ma ñac sêsôm, “Ñgac bata sin-ña Konelias kêkin yac amej. In ñgac gitêt toc Anötö sa-ña, ma lau Israel-ña hoñ nañ sêmbo malac Sisaria, nañ sêlic in ñayham. Añela dabuñ dañ sôm têt in bu êñgalêm am sa têt in ndê andu ndi, bu am sôm yom ñatö têt in.”²³ Pita ngô ñac si yom dinañ su, goc kôc ñac sêsôc andu dau si bu sêmbo sêwhin in têt ôbwêc dinañ.

Pita gêm mêtê têt Konelias ti ndê lau

Têt galañsê Pita ti akên malac Jopa whin lau dau, ma lau sêkên whin-ña ñatö akên Jopa sêwhin ñac si.²⁴ Bêc dañ tiyham sêhóc asê Sisaria. Konelias kên bata ñac, dec mbwêc in ndê dawai ti ndê silip hoñ sêkac sa sêpitigen.²⁵ Têt ndoc Pita bu sôc in ndê andu ndi, nañ Konelias têt in gi, ma hu dau yêc in gahi-ña bu toc in sa.²⁶ Magoc Pita sôm, “Am kôm bocdinañ dom! Tisa, bu aô dauñ ñamalac ñambwa.”²⁷ Inlu sem yomgalôm ma sêsôc andu dau si, ma Pita gêlic lau toñ atu sêndöc andu ñalôm.²⁸ Dec in sôm têt ñac, “Mac anyalê bu yac lau Israel-ña mba yomsu gic yao yac bu andic ahê

lau nañ lau Israel dom, ma ati ñacleñ ñac d om. Tigen Anötö töt asê têt aô bu wapu ñamalac dañ bu ñadômbwi me sac dom.²⁹ Bocdinañ têt ndoc mac añkin lau bu sêñgalêm aô sa, nañ aô gasôm yom dañ dom, ma gawhin ñac gameñ. Ma kwahic dec, gitôm bu mac asôm asê têt aô, ñahu bocke dec mac añgalêm aô sa gameñ?”³⁰ Goc Konelias ô yom ma sôm, “Bêc hale su, aô gambo andu ti gateñ mbec têt acgatu gitôm kwahic dec-ña, têt 3 kilok telha-ña. Ma ñagahô ñamalac dañ ti ñakwê ñawasi atu hóc asê kalhac aô añôn-ña.³¹ Ma in sôm têt aô bu, ‘Konelias, Anötö ngô am nem mbec, ma gauc gêm mwasiñ nañ am kên têt lau ñalôm sawa.³² Kwahic dec êmkin lau ñatö sêtêt malac Jopa sêndi, ma sêkôc ñgac dañ ñaê Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ meñ. In ti ñacleñ in ndê wakangac ñaê Saimon ma ndöc whin in. Ñgac kêmasañ bôc ñamlic-ña dinañ ndê andu kalhac gwêc ñadali.’³³ Aô gangô su, goc ñagahô kakin lau ñatö sêtêt am sêloc, ma ñayham bu am mweñ su. Kwahic dec yac hoñ dambo Anötö añgô-ña, ma yac bu añgô yom bocke nañ Pômdau gic atu am bu sôm têt yac.”

³⁴ Goc Pita gic hu yom ma sôm, “Kwahic dec aô kayalê pi ñandö bu Anötö toc lau toñ dañ sa, hóc gêlêc toñ ñatö su dom.³⁵ Yomandö! Lau akên lau ñaton nom-ña hoñ nañ sêtöt in ma sêkôm mêtê ñayham ma solop, nañ in oc kôc ñac sa.³⁶ Anötö kên ndê ñawaê ñayham têt lau Israel, ma yom dau hêganôn Yisu Kilisi, nañ ti lau Israel ma lau gameñ apa-ña hoñ si Pômdau, ma whê lêt nañ datap yom malô sa tu in-ña, nañ sa. Mac añgô ñawaê dau su.³⁷ Mac anyalê gêñ hoñ nañ hóc asê gameñ Judia-ña, têt ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo Galili e meñ têt dec.³⁸ Anötö kên in ndê ñaclai atu ti Ñalau Dabuñ gêm Yisu Nasaret-ña ahuc, dec kêyalin in sa tu kôm gwelen-ña. Ma Anötö whin in, dec in gêm lau sa yêc gameñ daêsam, ma kôm lau hoñ nañ Sadañ ndê ñaclai kêgwiniñ ñac dön, nañ ñayham sa tiyham.³⁹ Yac ambo awhin in, ma alic gêñ hoñ nañ in kôm yêc lau

Israel si gameŋ ma yêc Jerusalem. Nac sic in ndu pi a, ⁴⁰ magoc têt bêt titö-nga Anötö un in sa akêt lau batê-nga, ma kôm bu lau daêsam sêlic in. ⁴¹ Lau hoŋ sêlic in dom, magoc yac lau naŋ aŋ ti anôm gêt awhiŋ Yisu têt ndoc in tisa ma mbo whiŋ yac tiyham, naŋ Anötö kêyalin yac sa bu ahoc in ndê tisa ŋawaê asê. ⁴² Ma Anötö gic atu yac bu anem mêtê lau, ma bu ahoc yom asê bu in kêyalin Yisu dau sa su, bu êŋsahê lau tali ti lau batê hoŋ têt bêt ŋambu-nga. ⁴³ Ma propet akwa hoŋ bocdinaŋ sêhoc yom asê pi in. Nac sêto bu lau hoŋ naŋ sêkêt whiŋ in, naŋ Anötö oc suc ŋac si sac kwi tu in ndê ŋaê-nga.”

⁴⁴ Pita sôm yom dau mbo, ma Nalau Dabuŋ gêm lau hoŋ naŋ sêŋgô in ndê yom, naŋ ahuc. ⁴⁵ Ma lau Israel-nga naŋ sêkêt whiŋ Yisu ma sêmbo sêwhiŋ Pita, naŋ sêhêdaê ŋandô bu sêlic Anötö kêmwasin lau naŋ sêmbo lau Israel si toŋ dom, naŋ ŋa Nalau Dabuŋ. ⁴⁶ Bu ŋac sêŋgô ŋac lau dau sêsôm yom awha wakuc-nga ti sêmpiŋ Anötö, tôm Nalau Dabuŋ hêt ŋac awha sa. Dec Pita sôm têt lau Israel-nga dinaŋ, ⁴⁷ “Anötö kêt Nalau Dabuŋ têt lau gameŋ apa-nga dindêc tôm in kêt têt yac lau Israel-nga. Bocdinaŋ ŋayham bu ŋac sêlin busaŋgu.” ⁴⁸ Goc in kêt yatu bu sêŋku ŋac tu Yisu Kilisi ndê ŋaê-nga. Ma tiŋambu lau dinaŋ sêndac Pita bu mbo whiŋ ŋac tôm bêt ŋatô.

11

Pita gic miŋ lau gameŋ apa-nga si yom têt lau Jerusalem-nga

¹ Lau aposel ti lau sêkêt whiŋ Yisu-nga naŋ sêmbo gameŋ Judia-nga, naŋ sêŋgô ŋawaê bu lau naŋ Israel dom, naŋ sêkêt Anötö ndê yom sa sêwhiŋ. ² Magoc têt ndoc Pita hu Sisaria siŋ ma mbu têt Jerusalem gi, naŋ lau ŋatô sêsôm in. Nac lau Israel-nga naŋ sêkêt whiŋ Pômdau, ma sêsap lau Israel-nga si sakin akwa ma pwac sêsê ŋamlic ŋatô su-nga dôn. Ma ŋac sêsôm Pita bocdec bu, ³ “Bocke am sôt lau naŋ sêŋkuc yac neŋ mêtê dasê ŋamlic-nga dom, naŋ si andu, ma gêt gêt whiŋ ŋac?”

⁴ Dec Pita gic hu whê sa timala têt ŋac, gêt hoŋ naŋ hêt asê in, ma sôm, ⁵ “Têt bêt daŋ aö gateŋ mbec gambo malac Jopa, e gatun kain daŋ sa ma galic gêt ŋagatu daŋ. Galic gêt gitôm po atu daŋ, naŋ sêsô wac sip ŋakêcsu hale, ma sêŋwhaŋ sip akêt undambê têt aö meŋ. ⁶ Aö gatôt gwaniŋ ma galic bêt nom-nga tidau-tidau, bêt saleŋ-nga ti gêt naŋ sêŋsêlêŋ ŋa ŋatac pu-nga, ma mbac lôlôt-nga. ⁷ Dinaŋ su, goc gaŋgô awha daŋ sôm têt aö bocdec bu, ‘Pita! Tisa ndic ma neŋ.’ ⁸ Magoc aö gaö yom ma gasôm, ‘Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêt dau ma sôm bu in gêt ŋadômbwi, ma aö whaŋsun gêm gauc sambuc.’ ⁹ Ma awha dau sa akêt undambê tiyham ma sôm, ‘Anötö bu sôm bu gêt daŋ in gêt ŋawasi, dec am sôm bu ŋadômbwi dom.’ ¹⁰ Gêt hoŋ dinaŋ hêt asê aö tidim tö su, goc Pômdau kêt mbu pi undambê gi tiyham. ¹¹ Ma têt ndoc dinaŋ launŋac tö sêhêt asê andu naŋ aö gambo. Namalac daŋ kêtin ŋac sêtêŋ aö sêmêŋ akêt malac Sisaria. ¹² Nalau Dabuŋ sôm têt aö bu wahêgo dauŋ tu ŋac lau gameŋ apa-nga lec dom, ma kac aö bu wawhiŋ ŋac wandi, dec aö gawhiŋ ŋac ga. Ma asidôwai 6 akêt Jopa sêwhiŋ yac si. Yac ahêt asê ma asôt ŋamalac dau ndê andu a. ¹³ Ma in gic miŋ têt yac bu aŋela daŋ hoc dau asê têt in yêt ndê andu, ma sôm yom têt in bocdec bu, ‘Êmkin lau sêtêŋ malac Jopa sêndi ma sêkêt Saimon naŋ sêsam bu Pita, naŋ meŋ. ¹⁴ In oc whê yom sa têt mac, pi lêŋ naŋ am ti nem lau hoŋ atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si ambo tamli ŋapaŋ-nga sa.’

¹⁵ “Bocdinaŋ aö gac hu bu wasôm yom têt ŋac, ma têt ndoc dau dinaŋ Nalau Dabuŋ gêm ŋac ahuc tôm in meŋ pi yac têt ŋamata-nga. ¹⁶ Ma têt dinaŋ aö gauc gêm Pômdau ndê yom bocdec bu, ‘Jon kêtin lau ŋa bu, tigeŋ Anötö oc êŋku mac ŋa Nalau Dabuŋ.’ ¹⁷ Lau dinaŋ sêkêt whiŋ Pômdau Yisu Kilisi tôm yac lau Israel-nga dakêt whiŋ, ma bocdinaŋ dec Anötö kêmwasin ŋac ŋa Nalau Dabuŋ tôm in kôm têt yac. Anötö dau ndê lêŋ

dinañ, ma aö asa dec bu walhac ahuc?”

¹⁸ Lau Israel-nga dau sêngô Pita ndê yom dinañ e ñac si yom mba, ma sêmpinñ Anötö ma sêsôm, “Kwahic dec yac tanyalê bu lau hoñ nañ sem dau kwi, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sêndöc tali ñapanñ-nga sa. Yac lau Israel-nga, ma lau nañ sêmbö Israel si toñ dom, nañ sêwhinñ.”

Lau sêkêñ whinñ Yisu yêc malac Antiok

¹⁹ Têñ ndoc lau Israel-nga sic Steven ndu, nañ sic hu sêkêñ kisa lau sêkêñ whinñ-nga e ñac si daêsam sêhu Jerusalem sinñ ma sêlhö têtêtêñ. Ñatô sêtêñ gameñ Pionisia-nga ti nduc Saipras, ma ñatô sêtêñ malac Antiok si. Yêc gameñ bocke nañ sêhóc asê, nañ sêhoc ñawaê ñayham asê, magoc sêsôm têtêñ lau Israel-nga tawasê. ²⁰ Magoc lau ñatô nañ sêhu Jerusalem sinñ, nañ si malachu Sairin ma nduc Saipras, nañ sêtêñ Antiok si, ma sic hu sêsôm ñawaê ñayham pi Pômdau Yisu têtêñ lau Grik sêwhinñ lau Israel-nga yêc malac dinañ. ²¹ Ma Pômdau gêm mbec gwelenñ dau e lau daêsam ñandô sem dau kwi ma sêkêñ whinñ Pômdau.

²² Tinambu lau Jerusalem-nga nañ sêkêñ whinñ Yisu, nañ sêngô gêtêñ dau ñawaê, dec sêñkinñ Banabas têtêñ Antiok gi. ²³⁻²⁴ Banabas inñ ñgac ñayham nañ Ñalau Dabuñ gêm inñ ahuc ma kêtêñ whinñ ñannga. Têtêñ ndoc inñ hóc asê Antiok, nañ gêlic bu lau daêsam sêtap Anötö ndê mwasiñ sa ma sêkêñ whinñ Yisu. Dec inñ tac ñayham atu, ma kêtêñ ñac bu sêsap Pômdau dônñ, ma sêkêñ whinñ inñ ti si ñalôm sambuc. Ma têtêñ ndoc dinañ lau daêsam sêngô Banabas ndê yom ma sêkêñ whinñ Pômdau.

²⁵ Malô goc Banabas têtêñ malac atu Tasis gi ma kêsälê Saul. ²⁶ Inñ tap inñ sa su, goc kóc inñ sa, ma inñlu sêmbu sêtêñ Antiok si. Ma inñlu sêkôm gwelenñ yêc gólôwac dabuñ ñalôm, sêndôhônñ lau daêsam gitôm yala sambuc danñ. Malac Antiok ti malac ñamata-nga nañ lau sic hu sêsam lau sêkêñ whinñ-nga bu Kilisi ndê lau.

²⁷ Têtêñ ñasawa dinañ propet ñatô akêtêñ Jerusalem sêsip Antiok si. ²⁸ Ma Ñalau

Dabuñ kac ñac si ñgac danñ ñaê Agabus, dec tisa yêc lau sêkêñ whinñ-nga anğô-nga, ma hoc yom asê bu tinambu tóbôm atu oc nem gameñ nañ lau Rom sem gôlinñ, nañ ahuc sambuc. (Ma inñ ndê yom dau ñandô sa têtêñ ndoc Klaudias ti kinñ Rom-nga.) ²⁹ Tu dinañ-nga lau nañ sêkêñ whinñ Yisu sêkêc gauc pi lêtêñ bu sênem asidôwai nañ sêndöc gameñ Judia-nga, nañ sa. Ñac tigenñ-tigenñ sic awa sa tôm Anötö kêmwasiñ ñac, ³⁰ ma sêkêñ têtêñ Banabas lu Saul bu sêkêc sa sêndi, ma sêkêñ têtêñ lau sêkêñ whinñ-nga si lau bata nañ sêmbö Jerusalem.

12

Lau sêkêñ whinñ-nga sêtap kisa atu sa

¹ Têtêñ ndoc dinañ Kinñ †Herod gauc gêm tidônñ bu kêtêñ kisa lau sêkêñ whinñ-nga, ma kóc ñac si lau ñatô dônñ. ² Inñ gic atu inñ ndê lau sinñ, dec sic Jon ndê dôwa Jems ndu ña bienñ baliñ. ³ Inñ gêlic bu gêtêñ dinañ kôm lau Israel-nga atac ñayham sa, dec inñ sôm bu inñ ndê lau sinñ-nga sêkêc Pita dônñ, têtêñ têtêñ lau Israel-nga sêlic om atu †Mwasiñ Bolom Yist Mba-nga. ⁴ Bocdinañ lau sinñ-nga sêkêc Pita dônñ ma sêkêñ inñ ndöc gapocwalô. Ma sêkêñ lau sinñ-nga toñ hale sêyob inñ sêô dau sêô dau, ma ñgac hale sêmbö toñ tigenñ-tigenñ ñalôm. Herod gauc gêm bu kêtêñ inñ ndöc dinañ e lau Israel si Mwasiñ Bolom Yist Mba-nga ti †Pasowa-nga pacndê, goc kóc inñ sa ma êmatôc inñ yêc lau anğô-nga. ⁵ Bocdinañ Pita ndöc gapocwalô, magoc lau sêkêñ whinñ-nga hoñ nañ sêmbö Jerusalem, nañ sêteñ mbec ñannga tu inñ-nga têtêñ Anötö.

Pômdau ndê anjela gêm Pita sa

⁶ Têtêñ ôbwêc danñ Pita yêc bêtêñ yêc gapocwalô, ma Herod kêmatinñ yom tidônñ su bu êmatôc inñ têtêñ lansê. Sêsô inñ amba dônñ ña sen lu, ma gi sêsô pi ñgac sinñ-nga lu. Ma lau sinñ-nga ñatô sêlhac sêyob gatam. ⁷ Ma ñagahô ñambwa Pômdau ndê anjela danñ hóc asê, ma ñawê pô gapocwalô ñalôm. Inñ toñ Pita sip ñabi e tali sa, ma sôm têtêñ inñ, “Ñagahô! Tisa!” Goc sen nañ sêsô inñ amba dônñ, nañ tigolonñ ma peñ sip gi. ⁸ Ma anjela sôm, “Êmasañ daôm.

Kic nem piñkap dôn ma sôc nem atapa ti ñakwê baliñ sa, goc êmkuc aö.” Pita kôm gitôm in sôm, ⁹ ma kêkuc añela dau. Inñ gauc gêm bu gên nañ añela kôm, nañ gitôm mbê dañ, ma kêyalê dom bu gên dau inñ gên ñandô. ¹⁰ Inñlu sêñlêc ñgac siñ-nga lu nañ sêyob andu dau e sêhôt asê gatam nañ sa malac lôm. Gatam dau gêlêc dau su, ma sêsa awê si. Inñlu sêñsêlêñ sêsa señ dañ, ma sep tigen añela hu inñ siñ.

¹¹ Têñ dinañ Pita ndê gauc sa ma sôm têt dau, “Kwahic dec aö kayalê tidôn bu Pômdau kêkiñ ndê añela bu êñgaho aö su yêc Herod amba, bu gên nañ lau Israel-nga gauc gêm bu sêkôm têt aö, nañ oc ñandô sa dom.” ¹² Inñ kêyalê gên dau pi ñandô, goc sa têt awhê dañ ñaê Maria ndê andu gi. Maria inñ Jon, tñgacsêñom nañ sêsam bu Mak, nañ dinda. Ma têt ôbwêc dinañ lau daêsam sêkac sa sêmbo Maria ndê andu bu sêteñ mbec. ¹³ Pita hôt asê ma kêmati gatam. Ma awhê akiñ dañ ñaê Roda sa gi bu lic asa kêmati gatam. ¹⁴ Inñ ngô inñ awha dec kêyalê bu Pita, dec tac ñayham sa atu ma kêlhiñ gatam siñ kêtî mbu gi ma sôm têt lau bu, “Pita dê kalhac gatam!” ¹⁵ Magoc ñac sêkêñ whiñ dom, ma sêsôm têt inñ bu, “Am nem gauc kêñsôn!” Goc inñ sôm yom pi Pita ñapañ e ñac sêsôm, “Mboe inñ ndê añela, me?” ¹⁶ Sêkôt gauc dinañ sêmbo, ma Pita gacgeñ kêmati gatam kalhac. Malô ma sêlêc gatam su têt inñ e sêlic inñ ma sêsö ñandô. ¹⁷ Pita gic amba bu sênem dau dôn, goc gic miñ yom pi ñalêñ nañ Pômdau kôt inñ su yêc gapocwalô. Ma inñ sôm, “Mac andi ma asôm asê têt Jems ma asidôwai ñatô.” Goc inñ hu ñac siñ ma sa gi.

¹⁸ Têt bêtêc lau siñ-nga nañ sêyob gapocwalô sêlic bu Pita añgô mba. Gên dau gêli ñac ñalôm sa ñandô, ma ñac gauc gêm yom daêsam pi inñ bu oc mbo nde. ¹⁹ Ma Herod ngô ñawaê, dec kêñ lau sêñsalê inñ e gimba. Goc inñ kêsû lau siñ-nga nañ sêyob Pita, ma gic atu bu sêndic ñac ndu.

Pômdau gic Herod ndu

Tinambu Herod hu gameñ Judia-nga siñ ma sa têt malac Sisaria gi bu mbo bêt ñatô. ²⁰ Tôm ñasawa hic baliñ ñagec gi su, nañ yom ñawapac ñatô yêc Herod ma lau malac Taya ma Saidon-nga ñalhu, dec inñ gêlic ñac sac. Magoc têt têt inñ mbo malac Sisaria, nañ lau dau ñalôm tigen ma gauc gêm bu sêhê wamba inñ tiyham. Nahu bu ñac sêmbo Herod ndê gôliñ ñapu ma lau gameñ dinañ-nga takwê Herod têt yala hoñ, bu nem ñac sa ña gên daneñ-nga ñatô. Tu dinañ-nga sêmasañ yom whiñ Blastus, ñgac nañ yob Herod ndê andu, ma semlhi inñ bu nem ñac awha têt Herod. Ma sic ndoc bu sêmasañ yom wamba-nga dau whiñ Herod.

²¹ Têt bêt dau Herod sôt ndê ñakwê ti ñawasi kiñ-nga sa, goc ndôc ndê pôn ma sôm ndê yom daêsam asê têt lau malac lu dinañ-nga. ²² ñac sêngô su ma sêmbwêc, “Kec! Awha dindêc ñamalac ñambwa ndê awha dom, anötô dañ ndê awha.” ²³ Herod ngô ñac si yom dinañ, dec toc dau sa kêlêc ma kêñ waê têt Anötô dom. Ma tu dinañ-nga Pômdau ndê añela gic inñ ma kôm inñ gêmbac atu. Dombo sem inñ ahuc ma señ inñ e mbac ndu.

²⁴ Têt têt dinañ ma kêsêlêñ meñ, nañ lau sem mêtê ñapañ e Anötô ndê yom tiapa, ma lau daêsam sêkêñ whiñ. ²⁵ Banabas lu Saul sic bata si gwelen yêc malac Jerusalem, goc sêmbu sêtêñ Antiok si. Ma sêkôt Jon, ñgac nañ sêsam inñ ndê ñaê dañ bu Mak, nañ whiñ inñlu gi.

13

Sem mbec Banabas lu Saul bu sêkôm gwelen

¹ Lau propet ti kêdôhôn-waga bocdec sêmbo m alac Antiok ma sêkôm gwelen yêc gôlôwac dabuñ ñalôm. Banabas lu Saimon nañ sêsam bu Naiga, Lusias akêñ malac Sairin, Saul ma Manaen (nañ tiatu whiñ †Herod Antipas têt ndoc inñlu sêmbo balê). ² Têt bêt dañ ñac lau dau sêmbo sêwhiñ dau ma sêhu gên daneñ-nga siñ tu sêtoc Pômdau sa-nga. Ma Nalau Dabuñ sôm têt ñac bu, “Aö kayaliñ Banabas lu

Saul sa bu sêkôm gwelenj ñawaê ñayham-nga. Bocdinañ anem mbec inlu ma ankinj inlu sêsa sêndi ma sêkôm gwelenj dau.”³ Lau dau sêngô su, goc sêhu gêñ danen-nga sinj ti sêtenj mbec ñasawa danj tiyham, ma sêkêñ amba sac Saul lu Banabas, ma sêñkinj inlu sêsa si.

Saul lu Banabas sêmbo nduc Saipras

⁴ Ñalênj dinañ Ñalau Dabuñ kêkinj Saul lu Banabas, dec inlu sêtênj malac Selusia si, ma sêpi wanj danj ma sêsa nduc Saipras si. ⁵ Ñac sêsôc baö yêc malac Salamis, ma sêsôc lau Israel si lôm wê-nga yêc dindê, ma sem mêtê lau ti sêhoc Anötö ndê yom asê. Ma Jon mbo whinj inlu bu nem inlu sa.

⁶ Tinjambu sêñsêlênj ma sêhoc ñawaê ñayham asê yêc nduc Saipras ñagamenj honj e sêhóc asê malac Papos. Yêc dinañ sêtap propet tasanj danj sa nanj kôm gwelenj mbectoma-nga whinj. Inj ñgac Israel-nga danj ma inj ndê ñaê Ba-Jisas. ⁷ Inj gêm akinj ñgac Rom-nga nanj gêm gôlinj nduc Saipras, nanj ndê ñaê Segias Polas. Gôlinjwaga dau inj ñgac tigauc, dec kêgalêm Banabas lu Saul sa, bu inj tac whinj bu sêwhê Anötö ndê yom sa têtj inj. ⁸ Magoc Ba-Jisas kôm bu êngwininj ti kêtj kisa inlu, ma tac whinj bu kac gôlinjwaga dau kwi bu kêtj whinj Pômdau dom. (Ba-Jisas ndê ñaê danj Elimas, nanj danem kwi bu Mbectoma.) ⁹ Têtj ndoc dinañ Ñalau Dabuñ gêm Saul, nanj sêsam bu Pol ahuc, ma inj tahê Elimas ma sôm, ¹⁰ “Am Sadañ atu am! Am kêtj kisa lêtj gitêtj honj, ma sac ti mêtê tasanj gêm am ahuc. Am bu kôm Pômdau ndê lêtj solop êñsônj. ¹¹ Kwahic dec am oc êmsahê Pômdau ndê ñaclai. Am oc tampec sa ma tôm béc ñatô am oc lic gameñ ti ac ñawê tiyham dom.” Ma ñagahô ñasec gêm ñgac dau tandô ahuc, ma inj kêsêlênj kêsa ma kêsâlê ñamalac danj bu kêm inj amba ma wê inj. ¹² Segias Polas hêdaê tu Saul lu Banabas si yom pi Pômdau-nga, ma têtj ndoc inj gêlic gêtj nanj hóc asê Elimas, nanj inj kêtj whinj Yisu.

Pol gêm mêtê mbo Antiok

* **13:14** Malac lu ñaê Antiok sêyêc. Danj yêc gameñ Siria-nga - alic Apo 13:1; ma 14:26. Ma danj yêc gameñ Pisidia-nga (alic map).

¹³ Pol lu Banabas ma Mak sêhu Papos sinj ma sêpi wanj danj, ma sêlac sêtênj malac Pega nanj yêc gameñ Pampilia-nga si. Yêc gameñ dinañ Jon hu inlu sinj ma mbu têtj Jerusalem gi. ¹⁴ Goc inlu sêhu Pega sinj ma sêtênj malac Antiok nanj yêc gameñ Pisidia-nga,* nanj si. Têtj béc Sabat-nga sêsôc lau Israel si lôm wê-nga si, ma sêndöc sic. ¹⁵ Sêngô Anötö ndê yom nanj sêsam yêc Buku Yomsu-nga ti Propet si Buku, goc lau bata lôm wê-nga-nga sêkêñ yom têtj inlu ma sêsôm, “Asidôwa lu. Amlu nem yom bu yêc bu apuc lau dindec dônj, dec asôm asê têtj yac.”

¹⁶ Goc Pol tisa kalhac, ma gic amba têtj lau bu sênem dau dônj, goc sôm, “Mac lau Israel-nga ti mac lau apa nanj atoc Anötö sa. Anjô su nanj! ¹⁷ Yac lau Israel-nga mba Anötö kêyalinj yac mba abañi sa. Ma tinjambu inj kôm ñac si wakuc nanj sêndöc gameñ Isip-nga, n anj sêti lau tonj atu. Ma têtj ndoc inj kôc ñac su yêc Isip, nanj kôm gêtj ti ñaclai atu daêsam. ¹⁸ Tinjambu ñac sêkôm mêtê wachuc daêsam tôm yala 40 nanj sêmbo gameñ sawa, magoc Anötö hu ñac sinj dom. ¹⁹ T injambu inj ku lau tonj 7 dulu yêc gameñ Kanan-nga, ma kêtj ñac si gameñ têtj lau Israel-nga sêwêkainj. ²⁰ Gêtj honj dinañ hóc asê yêc yala 450 ñalôm. Tinjambu inj kêtj lau sêmatôc yom-nga sêyob lau Israel-nga e meñ têtj propet Samuel ndê têtj. ²¹ Têtj ndoc dinañ lau dau sêndac kinj danj bu nem gôlinj ñac, ma Anötö kêtj Saul, nanj ndê damba Kis akêtj Benjamin ndê tonj. Saul gêm gôlinj tôm yala 40, ²² goc Anötö kôc inj su ma kêtj Dawid ti kinj ô inj su. Ma inj sôm yom pi Dawid bocdec bu, ‘Aö galic Jessi ndê atu Dawid bu ñgac nanj ndê ñalôm ti gauc tap aneñ atac whinj sa, ma oc kôm gêtj honj tôm aö atac whinj.’ ²³ Anötö kêyalinj ñgac nem lau si-nga Yisu sa yêc Dawid dau ndê wakuc, tôm inj gic bata munj su, ma kêtj inj hóc asê Israel. ²⁴ Yisu gic hu ndê gwelenj su dom, ma Jon gêm mêtê têtj lau Israel-nga honj bu sênem si ñalôm kwi ma sêlinj busañgu. ²⁵ Têtj ndoc Jon ndê gwelenj kêpinj bu pacndê, nanj inj

sôm têt lau bu, 'Mac gauc gêm bu aô asa? Ngac nan Anötö gic bata bu ti mac nem Mesaya, nan aô dom. Mba! Magoc in oc men ênkuc aô. In ngac tiwaê ma aô ngac nambwa, gitôm dom bu wati in ndê ngac akin tu wangapwêc in ndê atapa nawalô su-nga.'

²⁶ "O asidôwai. Mac lau Israel-nga nan asa akên aban Abraham, ti mac lau nan ambo lau Israel si ton dom magoc atoc Anötö sa. Nawaê dindec pi Anötö ndê lêt nem lau si-nga, nan in kên gic waê yac hon. ²⁷ Lau Israel Jerusalem-nga ti nac si lau bata sêsam propet akwa-kwa si yom asê yêc nac si lôm wê-nga tôm bêc Sabat-nga hon. Magoc têt têt Yisu hóc asê, nan sênjalê dom bu in Mesaya dau, ma sêkic yom bu sêndic in ndu. Nac sênjalê dom bu lêt bocdina dec kôm yom nan lau propet dau sêhoc asê pi Mesaya, nan nandô sa. ²⁸ Nac sêtap yom giso dan sa pi Yisu tu bu sêndic in ndu-nga lec dom, magoc sêndac Pailot bu ndic in ndu. ²⁹ Nac si lêt dina dec kôm yom hon nan sêto pi Yisu mun su, nan nandô sa. Pailot ndê lau sic Yisu ndu su, goc lau sêkôc in su yêc a gicso ma sêkên in ndê namlan yêc sêh. ³⁰ Magoc Anötö un in sa akên lau batê-nga. ³¹ Ma tôm bêc daêsam in mbo whin lau nan sênjêlên sêwhin in têt ndoc in gic hu ndê gwelen yêc Galili e lau sic in ndu yêc Jerusalem. Nac lau dau sêlic in tisa su yomandô, madec sêsôm asê têt lau hon. ³²⁻³³ Kwahic dec yac asôm nawaê nayham asê têt mac bocdec bu, Anötö un Yisu sa akên lau batê-nga. Ma bocdina dec yom nan in gic bata têt aban, nan kwahic dec in kôm nandô sa têt aban si lau wakuc yac dec. Tôm yom nan sêto yêc Wê tilu-nga yêc Buku Wê-nga bocdec bu, '*Acsalô lec am ti aô ney atungac solop, ma aô gati am Damam.*' ³⁴ Anötö un in sa akên lau batê-nga bu in namlic tibalê dom. Bu mba, dec oc tôm dom bu sêto yom bocdec bu, '*Pwac dabun nan aô kamatin gawhin Dawid, nan tidon su, ma mac oc atap pwac dau n-mwasin sa.*' ³⁵ Ma yom dau Dawid to yêc bocdec, '*Am oc hu nem Ngac Dabun sin bu tibalê dom.*' ³⁶ Angô su nan! Dawid to

yom dina hêganôn in dau dom. Bu têt ndoc Dawid gic bata gwelen nan Anötö kên sip in amba, nan Dawid mbac ndu whin lau têt dina-nga, ma sênjuh in whin ndê apai. Ma in ndê namlan tibalê su. ³⁷ Tigen Yisu, nan Anötö un in sa akên lau batê-nga, nan ndê namlan tibalê dom.

³⁸ "Bocdina anen asidôwai hac, angô. Aô tac whin bu mac anyalê napep bu yom nan yac ahoc asê têt mac, nan bu whê mac nem gauc sa pi lêt bu Anötö suc mac nem sac kwi tu Yisu-nga. ³⁹ Mac nem dan gitôm dom bu ênkuc yomsu hon nan Moses to e Anötö lic in bu namlac gitên. Mba andô! Tigen kwahic dec lau nan sêkên whin Yisu, nan Anötö gêlic nac bu lau gitên tu in-nga. ⁴⁰ Ayob daôm bu atec nawaê nayham dindec dom, tu bu yom nan lau propet sêsôm, nan nandô sa pi mac dom. Yom dau bocdec:

⁴¹ Alic su nan mac lau apu yom ti atan bôle-nga. Kwahic dec aô oc wakôm gên atu dan, nan lau bu sêsôm asê têt mac, dec oc akên whin dom! Mac alic ti ahêdaêm, magoc oc andinam!" *[Hab 1:5]*

⁴² Pol gic bata in ndê yom dina, ma inlu Banabas bu sêhu lôm wê-nga sin sêsa awê sêndi. Ma lau sêndac inlu bu sêmbu sêmen têt Sabat nambu-nga, ma sêsôm yom tiyham pi gên hon dina. ⁴³ Lau bata lôm wê-nga sêkên gôlôwac sêsa si su, ma lau daêsam sênkuc Pol lu Banabas. Lau natô nac lau Israel-nga, ma lau natô nac lau gamey apa-nga nan sênkuc lau Israel si sakin sênem akin Anötö-nga. Ma Pol lu Banabas sem yomgalôm sêwhin nac, ma sem la nac bu takwê Anötö ndê mwasin tu bu puc nac si sêkên whin don tôm bêc hon.

⁴⁴ Sabat dan tiyham hóc asê, ma lau daêsam andô sêkac dau sa bu sênjô Pômdau ndê yom. Kêpin bu lau malac-nga hon sêmen sêpitigen. ⁴⁵ Tigen lau Israel-nga natô sêlic ton atu dina ma sem lêmun nandô. Bocdina nac atac nandê ma sêsôm yom sac-sac daêsam bu sênjwinin Pol ti ndê yom. ⁴⁶ Magoc inlu Banabas sêlhac ti atac pa su ma sêo nac si yom ma sêsôm, "Anötö kêkin alu

bu asôm in̄ ndê yom asê têt̄ mac lau Israel-nga mun̄. Magoc mac atec in̄ ndê yom. Mac atec bu atap sen̄ andöc tamli-nga sa, a? Tu dinan̄-nga dec alu oc ahu mac sin̄, ma atêt̄ lau nan̄ lau Israel dom, nan̄ andi. ⁴⁷ Pômdau dau gic atu alu bu akôm bocdinan̄, tôm yom nan̄ Aisaya to pi Anötö ndê ngac akin̄ bocdec bu:

Aö wan̄kin̄ am gitôm ñawê bu têt̄ lau nan̄ lau Israel dom, nan̄ ndi. Ma am oc sôm ñawaê ñayham asê pi anen̄ lêt̄ wanem lau si-nga e tiapa yêc gameñ hoñ.”

[Ais 49:6]

⁴⁸ Lau gameñ apa-nga dinan̄ sêngô yom dau, ma ñac atac ñayham sa ma sêtoc Pômdau ndê yom sa. Ma lau hoñ nan̄ Pômdau kêyalin̄ ñac sa su bu sêtap sen̄ sêndöc tali-nga sa, nan̄ sêkêt̄ whin̄.

⁴⁹ Ma Pômdau ndê yom gi tiapa gêm gameñ hoñ dinan̄ ahuc. ⁵⁰ Magoc yêc malac dinan̄ lau Israel-nga ñatô sêngilí lau bata ti lauwhê tiwaê nan̄ sêmbo gólôwac Israel-nga ñalôm, ma sêkêt̄ kisa Pol lu Banabas ma sêmasuc in̄lu su yêc ñac si gameñ. ⁵¹ Bocdinan̄ in̄lu sêton̄ kop su yêc si gahi bu töt lau dau si giso asê, ma sêtêt̄ malac Aikoniam si. ⁵² Ma Anötö kêt̄ Ñalau Dabun̄ gêm lau malac Antiok-nga nan̄ sêkêt̄ whin̄ Yisu, nan̄ ahuc, ma sêmbo ti atac ñayham ñapan̄.

14

Pol lu Banabas sem mêtê sêmbo malac Aikoniam

¹ Pol lu Banabas sêhóc asê malac Aikoniam, ma sênkuc si gêbôm ma sêsóc lau Israel si lôm wê-nga si. Ma yêc dinan̄ in̄lu sem mêtê ñalên̄ ñayham e lau daêsam sêkêt̄ whin̄ Yisu, lau Israel-nga ma lau gameñ apa-nga sêwhin̄. ² Magoc lau Israel-nga nan̄ sêköt in̄lu si yom sa ti sêkêt̄ whin̄ dom, nan̄ sêngilí lau gameñ apa-nga e sêlic lau sêkêt̄ whin̄-nga sac. ³ Tu dinan̄-nga Pol lu Banabas sêmbo malac Aikoniam ñasawa hic balin̄, ma sêlhac ñan̄ga tu bu sêwhê Pômdau ndê yom sa-nga. Ma Pômdau kêt̄ ñaclai têt̄ in̄lu bu sêkôm gêt̄ dalô ti gêt̄ atu-tu, tu bu pun̄ yom nan̄ in̄lu sêhoc asê pi in̄ ndê mwasin̄, nan̄ dôñ. ⁴ Gêt̄ dau kôm lau

malac-nga sêwhê dau kôt, ñatô sêlhac sêwhin̄ lau Israel-nga, ma ñatô sêlhac sêwhin̄ aposel lu dinan̄. ⁵ Têt̄ dinan̄ lau Israel-nga ma lau gameñ apa-nga nan̄ sêkêt̄ kisa in̄lu, nan̄ sêkic yom sêwhin̄ ñac si lau bata bu sêkôm in̄lu ñayom ma sêtoc in̄lu ña hoc ndu. ⁶⁻⁷ Tigen̄ in̄lu sêngô ñapuc, ma bocdinan̄ dec sêlhö sêtêt̄ gameñ Likonia-nga si. Ma yêc gameñ dinan̄, in̄lu sêkôm gwelen̄ ñawaê ñayham-nga yêc malac Listra ma malac Derbi ma yêc ñagameñ ñamakê-nga.

Pol lu Banabas sêtêt̄ malac Listra si

⁸ Yêc malac Listra ngac bôlin̄ dan̄ mbo, nan̄ gahi lu-lu tibalê. Dinda kôt in̄ bocdinan̄, ma in̄ kêsêlên̄ dan̄ dom. ⁹ Têt̄ bêt̄ dan̄ in̄ ndöc gameñ nan̄ Pol gêm mêtê mbo, ma ngô in̄ ndê yom. Pol tahê in̄ e kêyalê bu in̄ kêt̄ whin̄ Pômdau ñan̄ga tôm bu kôm in̄ ñayham sa. ¹⁰ Dec Pol ta yom ña awha atu ma sôm, “Tisa lhac!” Ma ñagahô ñambwa ngac dau tisa ma kêsêlên̄.

¹¹ Lau Likonia-nga sêlic gêt̄ nan̄ Pol kôm, dec sêmbwêc yêc dau awha-nga ma sêsôm, “Kec, anötöi sem ñamalac an̄gô ma sêsip sêtêt̄ yac sêmên̄.” ¹² Ma sêhê ñaê Seus pi Banabas kêkuc ñac si anötö ñamata-nga ndê ñaê. Ma sêsam Pol bu Hermes, kêkuc ñac si anötö apa dan̄ ñaê, ñahu bu in̄ ngac sôm yom-nga. ¹³ Lau malac dinan̄-nga si lôm tu sênem akin̄ ñac si anötö apa Seus, nan̄ kalhac kêpin̄ malac dau ñagatam. Ma anötö apa Seus ndê dabun̄siga dan̄, ti ñac lau malac-nga atac whin̄ bu sêkêt̄ gêt̄ pi ya ti da têt̄ Pol lu Banabas. Dec in̄ kôt makao gapoc ñatô ma gêt̄ ñatô tu sêngôlôn̄ makao ma sêkêt̄ ti da-nga, ma ñac hoñ sêkac dau sa sêmbo malac dau ñasactô. ¹⁴ Magoc têt̄ ndoc aposel lu sêngô gêt̄ dinan̄ ñawaê, nan̄ sêkac si ñakwê kic bu sêtoc asê bu sêlic gêt̄ dau so sambuc. Ma sêsa ñalhu si, ma sêmbwêc yom bocdec bu, ¹⁵ “Ei! Mac akôm in̄ dinan̄ tu ake-nga? Alu ñamalac atôm mac, ma amên̄ bu asôm ñawaê ñayham asê têt̄ mac. Alu bu asôm têt̄ mac bu ahu nem anötöi tasan̄ hoñ sin̄ ma anem daôm kwi ma anem akin̄ Anötö Tali Ñadau, nan̄

kêmasañ undambê ti nom ma gwêc ti gêñ hoñ. ¹⁶ Muñ-ñ ga in kên ñasawa têt lau nom-nga hoñ bu sêkôm gêt tòm si atac whiñ. ¹⁷ Magoc in kêmwasin lau nom-nga ñapan bu whê ñac si gauc sa pi in. In kên u gic akên umbon, dec mac nem om sem ñandô daêsam. In kên gêt danen-nga daêsam têt mac, ti gêt ñayham-ñayham tu bu kôm mac atac ñayham-nga.” ¹⁸ Inlu sêwhê gêt hoñ dinan sa têt lau dau, magoc lau ñatô si gauc sa dom, ma sêkôm ñanga bu sêkên da têt inlu.

¹⁹ Têt dinan lau Israel-nga ñatô nan sêmen akên malac Antiok ma Aikoniam, nan sêsôm yom daêsam têt lau e sêkac si ñalôm kwi ma sêlic Pol lu Banabas sac. Dec sêtuc Pol ña hoc e gauc gêm bu in mbac ndu su, goc sêhê in sa malac ñamakê gi. ²⁰ Magoc lau sêkên whiñ Yisu-nga ñatô sêsa si sênghi in a huc, dec in tisa ma mbu sôc malac Listra gi. Ma ñagalanse inlu Banabas sêlhô sêtêt malac Derbi si.

Pol lu Banabas sêmbu sêtêt Antiok si

²¹ Inlu sêsôm ñawaê ñayham asê yêc malac atu Derbi, e lau daêsam sêkên whiñ Pômdau. Tinambu inlu sêmbu si, ma sic lau sêkên whiñ-nga kêsi yêc malac Listra, Aikoniam, ma Antiok yêc gameñ Pisidia-nga. ²² Sêpuc lau sêkên whiñ-nga dôñ bu sêlhac ñanga ma sêhu si sêkên whiñ sin dom. Sêsôm têt ñac bu, “Yac bu dambo Anötô ndê gôlin ñapu, nan in gêt sauñ dom. Dalhac ñanga ma dahôc ñawapac dandic ñawaê.” ²³ Ma yêc lau sêkên whiñ-nga ñaton hoñ nan inlu sic kêsi, nan Pol lu Banabas sênjaliñ lau bata sa bu sêyob ton tigen-tigen. Inlu sem mbec lau bata dau ma sêkên ñac sêsip Pômdau, nan ñac hoñ sêkên whiñ in, nan amba. Ma ñac hoñ sêhu gêt danen-nga sin tu bu sêten mbec-nga, ma sêndac Pômdau bu puc lau bata dau dôñ. ²⁴ Inlu sic gameñ Pisidia-nga kêsi su, goc sêtêt gameñ Pampilia-nga si. ²⁵ Yêc dinan sêhoc ñawaê ñayham asê yêc malac Pega, ma tinambu sêsa malac Atalia si. ²⁶ Ma yêc Atalia sêpi wan dan, ma sêmbu sêtêt malac Antiok nan yêc gameñ Siria-nga si. Muñ-nga lau yêc malac d au sênjaliñ inlu

sa ma sêten Anötô bu êmwasin inlu tu gwelen nan kwahic dec inlu sic bata su-nga. ²⁷ Sêhêc asê su goc sêkac lau sêkên whiñ-nga hoñ sa, ma sic min gêt hoñ nan Anötô gêm inlu sa bu sêkôm. Ma sêsôm asê têt ñac bu kwahic dec Anötô gêlêc gatam su têt lau nan lau Israel dom, dec ñac si lau daêsam sêkên whiñ Yisu. ²⁸ Ma inlu sêmbu sêwhiñ lau sêkên whiñ-nga yêc malac Antiok ñasawa baliñ.

15

Lau atu-tu sêkac sa sêmbu Jerusalem

¹ Lau sêkên whiñ-nga ñatô akên gameñ Judia-ñ ga sêhêc asê Antiok, ma sêndôhôn yom têt lau sêkên whiñ-nga nan lau Israel dom, nan bocdec bu, “Mac bu asê nem laungac si ñamlic ñatô su ankc pwac nan Moses to yom pi, nan dom, dec oc tòm dom bu Anötô nem mac si.” ² Tu yom dinan-nga dec kisa atu yêc Pol lu Banabas ma lau gameñ Judia-nga dinan ñasawa, ma sêsen dau ñapan pi yom dau. Bocdinañ lau sêkên whiñ-nga sênjaliñ Pol lu Banabas ma lau sêkên whiñ-nga ñatô sa, ma sênkiñ ñac bu sêpi Jerusalem sêndi ma sênghô lau aposel ti lau bata si gauc pi yom dau. ³ Sênkiñ ñac si su, ma têt ndoc Pol ti lau dau sênghêlêñ sêmbu sen, nan sic min têt lau sêkên whiñ-nga yêc gameñ Pionisia ti Samaria-nga, pi ñac si gwelen têt lau nan lau Israel dom. Sêwhê sa bu lau apa daêsam sêkac si ñalôm kwi ma sêkên whiñ Pômdau. Ma yom dau kôm lau sêkên whiñ-nga hoñ atac ñayham atu. ⁴ Ma têt ndoc sêhêc asê Jerusalem, nan lau sêkên whiñ-nga ti aposel ma lau bata sêkêc ñac sa. Ma inlu sic min gêt hoñ nan Anötô gêm inlu sa bu sêkôm.

⁵ Têt dinan lau Palêsai ñatô nan sêkên whiñ Yisu, nan sêtisa ma sêsôm, “Yac gauc gêm tidôn bu dandic atu bu lau gameñ apa-nga nan sêkên whiñ Yisu, nan sêsê laungac si ñamlic ñatô su ma sêsêc Moses ndê yomsu ñapu.” ⁶ Goc sêkac lau aposel ti lau bata hoñ sa sêpitigen bu sêkêc gauc pi yom dau. ⁷ Sêsôm yom ñasawa baliñ su, goc Pita tisa ma sôm, “Asidôwai, gauc nem gêt nan Anötô kôm

têñ lau gameñ apa-nga ñatô, têñ tèm dê gi su. Mac anyalê su bu in gêlic ñayham bu ñac sêngô ñawaê ñayham sa aö daun whañsun, ma sêkêñ whiñ. ⁸ Anötö nañ kèyalê ñamalac hoñ si ñalôm, nañ kên Ñalau Dabuñ têñ ñac tòm in kên têñ yac, dec tóc asê bu in ndê mwasin gic ñac ñawaê whiñ. ⁹ In kêmasan ñac si ñalôm ñawasi sa tu ñac si sêkêñ whiñ-nga, gitôm in kôm têñ yac. Gêñ dau whê sa bu in gêlic yac hoñ bu lau kain tigen. ¹⁰ Magoc in kôc ñac sa tu sêñkuc Moses ndê yomsu-nga dom. Yomsu dau kên ñawapac têñ yac ti damani, nañ datôm dom bu dahôc. Bocke dec mac bu akên ñawapac dau sac lau gameñ apa-nga nañ sêkêñ whiñ, nañ si bakêyac? Mac bu akôm bocdinañ dec oc anñahê Anötö, ma mboe oc kôm in atac ñandê. Ma mac oc alhac in ndê lêt nem lau si-nga ahuc. ¹¹ Magoc yac dakên whiñ bu Anötö gêm yac lau Israel-nga si tu mwasin nañ datap sa ñambwa yêc Pômdau Yisu-nga. Ma ñac lau dindê bocdinañ.”

¹² Ma têñ dinañ Banabas lu Pol sic min yom pi gêñ dalô ti gêñ atu-tu nañ Anötö gêm inlu sa bu sêkôm yêc lau gameñ apa-nga ñalôm. Ma lau hoñ nañ sêkac sa sêndôc, nañ sem dôñ ma sêkêñ dança inlu si yom. ¹³ Inlu si yom pacndê, goc Jems sôm yom asê bocdec bu, “Asidôwai, anğô aneñ yom. ¹⁴ Pita whê sa têñ yac su pi gêñ nañ Anötö kôm bu kôc lau gameñ apa-nga ñatô sa sêti in ndê. ¹⁵ Gêñ dau kêkuc yom nañ propet dan to muñ su bocdec bu:

¹⁶ Pômdau sôm, ‘Tinjambu aö oc wambu wameñ, ma wapuc Dawid ndê gôlin kiñ-nga dôñ tiyham. Dawid ndê gôlin dau kwahic dec tisac gitôm andu nañ tiakwa su, magoc aö oc wakwê sa tiyham. ¹⁷ Ñalên dinañ dec wamasan lêt bu lau sêñsalê aö, ma sêtigasuc aö tiyham. Ma lau gameñ apa-nga nañ gahê aneñ ñ aê pi ñac, nañ sêwhiñ.’ Pômdau, nañ oc kôm gêñ dau ñandô sa, nañ ndê yom dau dinañ. ¹⁸ In kêmasan lêt dau gwanan su.” *[Amos 9:11-12]*

¹⁹ Goc Jems sôm, “Bocdinañ aö gauc

gêm bu lau gameñ apa-nga nañ sêkac si ñalôm kwi ma sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu, nañ oc dakên ñawapac têñ ñac dom. ²⁰ Mba! Dato bapia têñ ñac, ma dakên puc ñac bu sêneñ gêñ danen-nga nañ lau sêkêñ ti da têñ anötöi gwam, nañ dom, bu gêñ dau ñadômbwi yêc Anötö anğô-nga. Danem la ñac bu sêkôm mêtê mockain-nga dom, ma sêneñ bôc nañ sêkiñ ndu ma wata ti dac nañ dom. ²¹ Yom dau dinañ. Moses ndê yom, nañ oc sênyalê su, ma bocdinañ dato yom pi dom. Bu lau sem mêtê pi Moses ndê yom yêc malac atu-tu hoñ gitôm yala daêsam su, ma sêsam in ndê buku yêc ñac si lôm wê-nga tòm bêc Sabat-nga hoñ.”

Sêto bapia têñ lau gameñ apa-nga

²² Têñ dinañ lau aposel ti lau bata, ma lau sêkêñ whiñ-nga hoñ si ñalôm tigen, bu sênyalin ñac si lau ñatô sa, bu sêtên Antiok sêwhiñ Pol lu Banabas sêndi. Ñac s ênyalin lau sêkêñ whiñ-nga si ñgac bata lu sa, nañ Judas, nañ sêsam in ndê ñaê dan bu Basabas, lu Sailas. ²³ Ma sêto bapia dan bu inlu sêkôc tôhôn, nañ sôm yom bocdec bu:

Yac ato bapia dindêc têñ mac lau gameñ apa-nga nañ akên whiñ Pômdau, yêc malac Antiok ma gameñ Siria-nga ti Silisia-nga. Mac nem asidôwai yac lau aposel ti lau bata lec, akôm acsalô ñayham têñ mac.

²⁴ Yac atap sa bu yac mba lau ñatô sêhóc asê mac, ma sêkôm mac nem ñalôm ñawapac tu ñac si yom pi mêtê dasê laungac ñamlic-nga. Yac ankin lau dau sêtên mac sêloc dom. ²⁵ Bocdinañ yac hoñ gauc gêm tidôn bu anyalin lau ñatô sa ma ankin ñac sêtên mac sêloc sêwhiñ yac mba silip ñayham lu, nañ Pol lu Banabas. ²⁶ Inlu sêkêñ dau sambuc bu sêhoc Pômdau Yisu Kilisi ndê ñawaê ñayham asê, ma sêtôc dau dom bu sêmbac ndu tu in ndê ñaê-nga. ²⁷ Ma kwahic dec yac ankin Judas lu Sailas sêwhiñ inlu sêtên mac sêloc, bu sêpuc yom bapia dindêc-nga dôñ. ²⁸ Yac bu akên ñawapac têñ mac dom, tigen bu anem la mac.

Ma yac akêñ whiñ bu Nalau Dabuñ oc puc yac mba yom dau dôn. Yom dau bocdec. ²⁹ Aneñ gêñ daneñ-nga nañ lau sêkêñ ti da têtñ anötöi gwam, nañ dom. Aneñ bôc nañ sêkiñ ndu ma wata ti dac, nañ dom. Ma akôm mêtê mockain-nga dom. Ayob daôm bu ambo ahê gêñ dau, nañ dec oc akôm mêtê ñayham. Yom dau dinañ. Acsalô ñayham têtñ mac hoñ.

³⁰ Sêto bapia dau su, goc sênkiñ lau dau sêtêñ Antiok si. Ma yêc dindê, ñac sêkac lau sêkêñ whiñ-nga sa, ma sêkêñ bapia dau têtñ ñac. ³¹ Lau sêkêñ whiñ-nga sêsam, dec puc ñac dôn ma kôm ñac atac ñayham sa. ³² Judas lu Sailas dau propet lu, ma sêsôm yom ti sêkêñ gauc ñayham daêsam têtñ lau sêkêñ whiñ-nga, bu sêpuc ñac dôn. ³³ Sêmbo sêwhiñ ñac bêc ñatô, goc lau sêkêñ whiñ-nga sem mbec inlu ña yom malô, ma sênkiñ inlu sêmbu sêtêñ gôlôwac dabuñ Jerusalem-nga, nañ sênkiñ inlu sêmeñ, nañ si tiyham. [³⁴ Magoc Sailas gauc gêm bu mbo malac Antiok.] ³⁵ Ma Pol lu Banabas sêmbo malac Antiok, ma inlu sêwhiñ lau daêsam, sêmbo ti sêndôhôn lau ma sêhoc Pômdau ndê yom asê.

Pol lu Banabas sêhu dau siñ

³⁶ Tiñambu Pol sôm yom têtñ Banabas bocdec bu, “Aö gauc gêm bu hêclu dambu datêñ malac hoñ nañ muñ-nga dahoc Pômdau ndê yom asê dambo, nañ dandi. Dandic lau kêsi yêc dindê, ma dalic bu ñac sêmbo ñalêñ bocke.” ³⁷ Banabas tac whiñ bu sêkôc Jon nañ sêsam in ndê ñaê dañ bu Mak, nañ whiñ inlu ndi. ³⁸ Magoc Pol gêlic gauc dau bu yham dom. Nahu bu muñ-nga Jon hu inlu ma inlu si gwelen siñ yêc gameñ Pampilia-nga. ³⁹ Tu yom dinañ-nga Pol lu Banabas sêsen dau e sêhu dau siñ. Banabas kôc Mak ma inlu sêpi wañ dañ ma sêtêñ nduc Saipras si. ⁴⁰ Magoc Pol kêyalin Sailas sa bu êñsêlêñ whiñ in ndi. Asidôwai Antiok-nga sem mbec inlu ma sêteñ Pômdau bu puc inlu dôn ña in ndê mwasin, ma tiñambu inlu

sêlhô si. ⁴¹ Ma inlu sic gameñ Siria ti Silisia-nga kêsi ma sêpuc lau sêkêñ whiñ-nga dôn yêc gameñ dinañ.

16

Timoti kôm gwelen whiñ Pol lu Sailas

¹ Pol lu Sailas sêhóc asê malac Derbi, ma tiñambu sêtêñ malac Listra si. Yêc malac dinañ ñgac kêñ whiñ-nga dañ ñaê Timoti mbo. In dinda in awhê Israel-nga dañ nañ kêñ whiñ Pômdau, ma Timoti damba in ñgac Grik-nga. ² Lau sêkêñ whiñ-nga nañ sêmbo malac Listra ma Aikoniam sêlic Timoti bu ñgac ñayham ma sêmpiñ in. ³ Pol tac whiñ bu Timoti êñsêlêñ ti kôm gwelen whiñ in. Tigen in kêyalê bu lau Israel-nga hoñ nañ sêmbo gameñ dinañ, nañ sênyalê bu Timoti damba in ñgac Grik-nga. Tu dinañ-nga in sê Timoti ndê ñamlic ñatô su. ⁴ Tiñambu sêñsêlêñ sêlom-sêlom malac, ma sêhoc yom nañ lau bata ti lau aposel sêmatin tidôn yêc Jerusalem, nañ asê têtñ lau sêkêñ whiñ-nga bu sênkuc. ⁵ Nalêñ dau dinañ Anötö puc lau si sêkêñ whiñ dôn yêc malac hoñ dinañ, ma tôm bêc hoñ lau sêkêñ whiñ-nga si toñ kêsôwec tiatu.

Pol yêc mbê pi ñgac Masedonia-nga

⁶ Nalau Dabuñ kalhac Pol ti lau nañ sêwhiñ in ahuc, bu sênem mêtê yêc gameñ Esia-nga têtñ ñasawa dinañ dom. Bocdinañ dec ñac gacgeñ sêmbo gameñ Prigia ti Galesia-nga, ma sêkôm gwelen sêmbo dinañ. ⁷ Têtñ ndoc sêhóc asê gameñ Misia-nga ñabatin, ma bu sêsôc malac Bitinia sêndi, nañ Yisu ndê Nalau kalhac ñac ahuc tiyham. ⁸ Bocdinañ sêhóc gêlêc gameñ Misia-nga ma sêsip malac Troas si. ⁹ Têtñ ôbwêc dinañ Pol yêc mbê ma gêlic ñgac dañ akêñ gameñ Masedonia-nga meñ kalhac in angô-nga, ma teñ in bocdec bu, “Têtñ Masedonia mweñ ma nem yac sa.” ¹⁰ Pol yêc mbê dau su ma whê sa têtñ yac* e anyalê bu Anötö mbwêc yac bu anem mêtê têtñ

* **16:10** Yêc ñabatin 10 Luk to yom ‘yac,’ dec tôc asê bu in dau mbo whiñ Pol têtñ ndoc dinañ e tôm ndoc sêtêñ malac Pilipai si - yêc ñabatin 19 in to ‘yac’ tiyham dom. In kôm ñalêñ tigen yêc Apo 20:5-21:18; ma 27:1-28:16.

lau Masedonia-nga. Bocdinaŋ dec yac aŋsahic daun bu atêŋ lau dau andi.

Lidia kôc Pol ndê yom sa ma kêŋ whiŋ Yisu.

¹¹ Yac api waŋ yêc Troas ma solop atêŋ nduc Samotres a, ma ŋagalaŋsê yac ahu nduc dau siŋ ma asôc baö yêc malac Niapolis. ¹² Goc yac aŋsêlêŋ atêŋ malac Pilipai a a mbo bêc ŋatô. Malac dau ti gameŋ Masedonia-nga ŋa-malac atu, ma lau Rom-nga naŋ sem gôliŋ gameŋ dau, naŋ sêndöc malac dinaŋ.

¹³ Têŋ Sabat daŋ yac ahu malac dau siŋ, ma asa atêŋ bu daŋ yêc malac dau ŋamakê a. Yac gauc gêm bu mboe gameŋ dinaŋ, iŋ lau ŋatô si gameŋ sêteŋ mbec-nga. Ma yac atap lauwhê ŋatô sa, naŋ sêkac sa sêmbo dindê, dec andöc sic ma ac hu asôm yom têtŋ ŋac. ¹⁴ Lauwhê naŋ sêŋgô yom dau, naŋ si daŋ iŋ Lidia. Iŋ awhê tidulu po ŋadalô-nga, naŋ meŋ akêŋ malac Tayatira, ma iŋ awhê toc Anötö sa-nga. Têŋ ndoc iŋ ŋgô Pol ndê yom, naŋ Pômdau kac iŋ ndê ŋalôm bu kôc yom dau sa ma kêŋ whiŋ Yisu. ¹⁵ Dec Lidia ti lau hoŋ naŋ sêndöc iŋ ndê andu naŋ sêliŋ saŋgu. Ma tiŋambu iŋ sôm têtŋ yac, “Mac bu alic aö gitôm awhê naŋ kêŋ whiŋ Pômdau, dec amêŋ ambo aneŋ andu.” Ma iŋ piŋkap yac ŋapaŋ e yac awhiŋ iŋ a.

Pol lu Sailas sêndöc gapocwalô

¹⁶ Têŋ ndoc daŋ yac bu atêŋ gameŋ naŋ lau sêteŋ mbec sêmbo, naŋ andi, ma awhê daŋ meŋ tap yac sa. Iŋ awhê akiŋ ŋambwa daŋ, ma ŋalau daŋ mbo whiŋ iŋ ma hoc yom asê pi gêtŋ naŋ oc meŋ sa tiŋambu. Lau daêsam êlêmê sêteŋ iŋ si, bu iŋ whê yom sa pi gêtŋ naŋ oc hêc asê ŋac têtŋ têtŋ ŋambu-nga. Ma awhê dau ndê ŋadaui sêtap awa atu sa tu iŋ-nga. ¹⁷ Têŋ têtŋ dinaŋ yac aŋsêlêŋ awhiŋ Pol, ma awhê dau kêkuc yac ma mbwêc bocdec bu, “Lau dindêc sem akiŋ Anötö ŋawasi ti ŋaclai ŋadau, ma sêwhê yom sa pi lêtŋ Anötö nem mac si andöc tamli ŋapaŋ-nga.” ¹⁸ Tôm bêc daêsam iŋ kôm boc-dinaŋ e mbô Pol ŋalôm sa. Goc iŋ kac dau kwi ma sôm têtŋ ŋalau bu, “Tu Yisu

Kilisi ndê ŋaê-nga, dec wandic atu am bu sa yêc awhê dinaŋ.” Ma ŋagahô eŋ ŋalau hu awhê dau siŋ.

¹⁹ Têŋ ndoc dinaŋ awhê dau ndê ŋadaui sêŋyalê bu ŋac si lêtŋ sêkôc awa-nga pacndê. Dec sêlô Pol lu Sailas dôŋ ma sêhê iŋlu sa sêsôc malac lôm sêteŋ lau atu-tu si. ²⁰ Sêkêŋ iŋlu sêlhac lau sêmatôc yom-nga si aŋgô-nga, ma sêsôm, “Ŋgac lu dindêc iŋlu ŋgac Israel-nga. Ma sêmeŋ bu sêli lau malac-nga si ŋalôm sa. ²¹ Bu iŋlu sêkac lau bu sêŋkuc mêtê ŋatô naŋ yac lau Rom-nga bu taŋkuc, dec oc so yac neŋ ŋagôliŋ.” ²² Awhê akiŋ dau ndê ŋadaui sêŋgôliŋ yom dinaŋ pi Pol lu Sailas, ma lau malac-nga sêpuc yom dau dôŋ. Bocdinaŋ lau sêmatôc yom-nga sêkêŋ yatu bu sêkac iŋlu si ŋakwê su ma sêhi iŋlu ŋa sö. ²³ Sêhi iŋlu ŋa sö sac andô, goc sêkêŋ iŋlu sêndöc gapocwalô. Ma sêsôm yom ŋaŋga têtŋ ŋgac naŋ yob gapocwalô bu yob iŋlu ŋapep. ²⁴ Iŋ ŋgô yom dau su dec kêŋ iŋlu sêndöc ŋalôm daŋ, naŋ yêc andu gapocwalô-nga dau ŋa-ŋalôm andô. Ma iŋ sô iŋlu gahi dôŋ gêm damiŋ a.

²⁵ Timaniŋhu Pol lu Sailas sêteŋ mbec ti sem wê sêmpiŋ Anötö, ma lau gapocwalô-nga ŋatô sêkêŋ daŋga iŋlu. ²⁶ Sem wê sêmbo ma t iyhō atu gêm dec andu gapocwalô-nga wiwic sa. Ma gatam gapocwalô-nga hoŋ sêlêc dau su, ma sen gapocwalô-nga suc yêc lau hoŋ. ²⁷ Têŋ têtŋ dinaŋ ŋgac yob gapocwalô-nga tali sa ma gêlic bu gatam hoŋ kac sa su. Iŋ gauc gêm bu lau hoŋ oc sêlhô si su, dec púc iŋ ndê bien baliŋ sa bu kuŋ dau ndu. ²⁸ Magoc Pol mbwêc, “Kôm daôm ŋayom dom. Yac hoŋ kelec ambo!” ²⁹ Goc ŋadau sôm bu lau sêtuŋ ya sa sêmeŋ, ma sôc gapocwalô gi. Iŋ hu dau sip nom yêc Pol lu Sailas gahi-nga, ma töc dau ti kêtitec ŋandô. ³⁰ Malô goc iŋ wê iŋlu sêsa awê si ma ndac iŋlu, “O ŋgac atu lu. Aö wakôm sake bu watap seŋ wandöc taŋli-nga sa?” ³¹ Ma iŋlu sêlô yom ma sêsôm, “Kêŋ whiŋ Pômdau Yisu, dec am oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem am si-nga sa. Am ti am nem lau hoŋ naŋ ambo nem andu, naŋ asa lêtŋ tigeŋ dinaŋ.” ³²⁻³³ Têŋ ôbwêc

dinaŋ ŋgac yob andu gapocwalô-ŋga kôc inŋlu ma kêgwasiŋ inŋlu gamboc. Ma inŋlu sêwhê Pômdau ndê yom sa têŋ inŋ ti lau hoŋ naŋ sêmbo inŋ ndê andu. Ma inŋ ti ndê lau hoŋ sêliŋ saŋgu. ³⁴ Tinambu inŋ kôc inŋlu sêsôc inŋ ndê andu si ma kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga inŋlu seŋ. Inŋ tac ŋayham atu bu inŋ ti ndê lau hoŋ kwahic dec sêkêŋ whiŋ Anötö.

³⁵ T êŋ galaŋsê bêbêc lau sêmatôc yom-ŋga sêŋkiŋ lau siŋ-ŋga ŋatô sêtêŋ ŋgac yob gapocwalô-ŋga si, bu sêsôm têŋ inŋ bu êŋgapwêc Pol lu Sailas su. ³⁶ Ŋgac naŋ yob andu gapocwalô-ŋga ŋgô yom dau, goc sôm têŋ Pol, “Lau sêmatôc yom-ŋga sêkêŋ yom meŋ bu waŋgapwêc amlu Sailas su yêc gapocwalô. Bocdinaŋ amlu alhö andi ti yom malô.” ³⁷ Magoc Pol sôm têŋ lau s inŋ-ŋga dinaŋ, “Alu ŋgac Israel-ŋga, magoc alu ŋgac Rom-ŋga† awhiŋ. Sêmatôc alu mba yom ŋapep dom, ma sic alu yêc lau hoŋ aŋgô-ŋga e sêkêŋ alu andöc dec. Ma bocke dec ŋac bu sêhu alu siŋ gelec alhö andi? Mba! Ŋac dau sêmeŋ ma sêwê alu asa andi.”

³⁸ Lau siŋ-ŋga dinaŋ sêmbu si ma sic miŋ yom dau têŋ lau sêmatôc yom-ŋga. Ŋac sêŋgô bu Pol lu Sailas inŋlu ŋgac Rom-ŋga sêtôm ŋac, dec ŋac sêtôc dau atu. ³⁹ Goc ŋac sêtêŋ gapocwalô si ma sêkôm bu sênem malô inŋlu si ŋalôm. Sêkôc inŋlu su yêc andu gapocwalô-ŋga, ma sêwê inŋlu sêsa si. Ma sêndac inŋlu bu sêhu malac dau siŋ. ⁴⁰ Têŋ ndoc Pol lu Sailas sêhu gapocwalô siŋ, naŋ inŋlu sêtêŋ Lidia ndê andu si. Sêkac lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ sa, ma sêsôm yom ŋayham daêsam tu sêpuc ŋac dôŋ-ŋga. Ma tinambu sêhu ŋac siŋ.

17

Lau sêkêŋ kisa Pol lu Sailas yêc Tesalonika

¹ Inŋlu sêŋsêlêŋ si sêsa seŋ têŋ malac Ampipolis ma Apolonia, ma gacgeŋ si e sêhôt asê Tesalonika. Yêc malac dinaŋ lau Israel si lôm wê-ŋga danŋ kalhac. ² Pol

kêkuc inŋ ndê mêtê, ma têŋ Sabat sôt lôm wê-ŋga dau gi. Ma gitôm Sabat töt inŋ gêm yomgalôm whiŋ lau yêc dindê, bu whê ŋac si gauc sa pi Anötö ndê yom daêsam naŋ sêto yêc muŋ su naŋ. ³ Inŋ whê sa ma tôt asê bu Mesaya gic waê bu hôt ŋandê e mbac ndu, ma tisa akêŋ lau batê-ŋga ma mbo tali tiyham. Dec inŋ sôm têŋ ŋac, “Kwahic dec aô wasôm têŋ mac bu Yisu inŋ Mesaya dau. Yom ŋandô!” ⁴ Lau Israel-ŋga ŋatô sêkêŋ whiŋ ma sêlhac sêwhiŋ Pol lu Sailas. Ma lau Grik-ŋga daêsam naŋ sêtoc Anötö sa, naŋ sêkêŋ whiŋ, ma lauwhê tiwaê daêsam bocdinaŋ.

⁵ Magoc lau Israel-ŋga ŋatô sem lêmunŋ Pol lu Sailas, dec sêsôt malac lôm si, ma sêkac lau sac ŋatô sa sêpitigeŋ, ma sêŋgilí ŋac tu bu sêndic hu kisa. Ŋac sêŋyalê bu Pol lu Sailas sêyêc Jason ndê andu, dec sênti sêtêŋ andu dau si, bu sêhê inŋlu sêsa sêmeŋ. ⁶ Magoc sêtap inŋlu sa dom, ma bocdinaŋ sêkôc Jason ti lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ŋatô ma sêkêŋ ŋac sêlhac lau bata malac-ŋga aŋgô-ŋga. Ma sêsôm ŋa awha atu, “Lau naŋ sêli lau ŋalôm sa yêc gameŋ hoŋ, naŋ kwahic dec sêmeŋ sêkôm yêc yac neŋ malac. ⁷ Ma Jason, ŋgac dindê, inŋ kôc ŋac sa sêmbo inŋ ndê andu. Ŋac sêsôt †Sisa ndê ŋagôliŋ ŋapu dom, ma ŋac hoŋ sêsôm bu kiŋ danŋ tiyham mbo, naŋ ndê ŋaê Yisu.” ⁸ Lau bata ti lau toŋ dinaŋ ma lau malac-ŋga hoŋ sêŋgô yom dinaŋ e gêli ŋac si ŋalôm sa ŋandô. ⁹ Goc sêsôm bu Jason ti inŋ ndê lau sênemlihi dau su yêc gapocwalô. Semlihi su goc sêkêŋ ŋac sêlhô si.

Pol lu Sailas sêtêŋ malac Berea si

¹⁰ Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga yêc Tesalonika sêhôt e ŋasec sa su, goc sêŋkiŋ Pol lu Sailas sêlhô sêtêŋ malac Berea si. Sêhôt asê su sêmbo malac dinaŋ, ma sêsôt lau Israel si lôm wê-ŋga si ma sem mêtê. ¹¹ Lau Berea-ŋga ŋac lau si mêtê ŋayham hôt gêlêc lau Tesalonika-ŋga si mêtê. Sêkêŋ danŋa ŋapep têŋ Pol lu Sailas si yom pi Yisu, ma sêkôc sa ti atac whiŋ. Ma tôm bêc hoŋ sem dôhôt yom dau whiŋ

† 16:37 Yom dau ŋahu sêsôm yêc Yom Inglis bu ‘citizenship.’ Pol whê inŋlu Sailas sa bu citizen Israel-ŋga, ma citizen Rom-ŋga whiŋ. Lau Rom si ŋagôliŋ danŋ kên yao bu sêhi citizen Rom-ŋga dom, bocdinaŋ gêŋ naŋ sêkôm têŋ inŋlu Sailas, naŋ gêŋ so. Alic yom ŋatô yêc Apo 22:25-29.

Anötö ndê yom nañ sêto mun su yêc nañ. Nac bu sênjalê inlu si yom bu yom nandô me mba. ¹² Ma lau Israel-nga daêsam sêkên whiñ Yisu, ma yêc lau Grik-nga, lauwê tiwaê ma laungac daêsam sêkên whiñ bocdinañ.

¹³ Malô goc lau Israel-nga yêc malac Tesalonika sênngô nawaê bu Pol gêm Anötö ndê mêtê têt lau mbo Berea. Dec nac sêtên Berea si, bu sêli lau nalôm sa bu sêkên kisa Pol lu Sailas. ¹⁴ Tu dinañ-nga lau sêkên whiñ-nga sênkiñ Pol kölhô têt malac dañ yêc gameñ gwêc-nga gi. Magoc Sailas lu Timoti gacgeñ sêmbo malac Berea. ¹⁵ Lau nañ sêhoñ Pol ma sêsa señ sêwhiñ in, nañ sêkôc in sêsip malac Athens si. Goc Pol kêkiñ nac sêmbu si, ma sôm bu sêkên yom têt Sailas lu Timoti bu sêtên in sêmeñ naghô.

Pol gêm mêtê yêc Athens

¹⁶ Pol hôñ inlu mbo Athens, ma gêlic anötöi gwam daêsam sêlhac malac lôm, dec kôm in nalôm nawapac. ¹⁷ Bocdinañ in sôc lôm wê-nga gi ma gêm yomgalôm whiñ lau Israel ti lau Grik-nga nañ sêtoc Anötö sa. Ma tôm bêc hoñ in sôc malac lôm gi tap lau natô sa, ma whê Anötö ndê yom sa têt nac bocdinañ. ¹⁸ Yêc Athens lau natô sêmbo, nañ êlêmê sem yomgalôm pi gêñ hoñ nahu sêwhiñ dau. Sêsam nac bu lau Epikuria ma lau Stoik. Têt ndoc nac si lau natô sênngô Pol sôm nawaê nayham asê pi Yisu, ma pi lêt datisa akên lau batê-nga, nañ nac sic hu sêseñ in ndê gauc ti yom natô. Lau natô sêsôm, “Nnac dindêc sôm yom daêsam napan, nahu bocke?” Ma natô sêsôm, “Mboe in bu nem yac neñ gauc kwi tu bu dakên whiñ anötöi apa-nga.” ¹⁹ Bocdinañ dec sêwê in sêtên gameñ nañ sêsam bu Areopagas, gameñ nañ lau nañ sêkip gêñ nahu sa-nga êlêmê sêkac sa sêmbo. Nac sêkên Pol kalhac lau Areopagas-nga anngô-nga, ma sêndac in bocdec bu, “Gitôm bu am whê yom wakuc nañ am kêdôhôn têt lau, nañ sa têt yac?” ²⁰ Yac anngô am nem yom tôm yom wakuc andô dañ, ma yac bu anjalê yom dau nahu.” ²¹ Lau Athens ti lau apa hoñ nañ sêndôc malac dinañ, nañ sêmbo tu sênngô yom ti sênem yomgalôm napan pi gauc

wakuc bocke nañ hôc asê nac-nga. Nac si gwelen dañ mba. Tu dinañ-nga dec nac bu sênngô Pol ndê yom.

²² Ma Pol tisa kalhac lau anngô-nga yêc Areopagas, ma sôm, “O mac lau Athens-nga. Aô kayalê bu mac akôm gêñ daêsam tu bu anem akiñ anötöi nom-nga. ²³ Bu aô kasêlên ti gatôc gwaniñ gêñ hoñ nañ mac amasañ tu anem akiñ mac nem anötöi-nga. Ma aô gatap alta dañ sa, nañ mac ato yom pi bocdec bu, ‘Anötö nañ yac tam gauc, nañ ndê alta.’ Anötö nañ mac am akiñ magoc am gauc in, nañ kwahic dec aô oc wawhê in sa têt mac. ²⁴ In Anötö, nañ kêñ nom ti gêñ hoñ, ma in undambê ti nom nadau. Ma bocdinañ in ndôc lôm dabuñ nañ namalac amba sêmasañ, nañ dom. ²⁵ Ma gêñ nañ namalac sêmasañ, nañ oc nem in sa nalên bocke? Bu in pônâda gêñ dañ dom. Ma in dau kêñ wayahô têt namalac bu sêmbo tali ma kêñ gêñ hoñ bocdinañ. ²⁶ In kêñ namalac namata-nga mbo nom e kwahic dec lau titoñ-titoñ hoñ sêsa akên ngac tigeñ dinañ, ma sem nom naganen sambob ahuc. Lau titoñ-titoñ hoñ si gameñ nabatiñ, nañ Anötö kêyalin sa gwanañ su, ma têt bu lau toñ tigeñ-tigeñ si naclai tiatu ma tisañ, nañ kêmatiñ tidôn gwanañ su bocdinañ. ²⁷ Anötö kôm gêñ hoñ dinañ tu bu lau sêlic, ma sênjalê in e sêtap in sa. Magoc in mbo baliñ têt yac lau tigeñ-tigeñ dom. ²⁸ Tôm yom nagauc dañ nañ mac daôm nem ngac dañ to mun su, nañ sôm, “Tu Anötö ndê naclai-nga dec yac dambo tanli ma tanjêlên, ma yac neñ nahu yêc sip in-nga.’ Ma mac nem ngac dañ tiyham to yom nagauc dañ bocdec bu, ‘Yac dati in ndê balêkoc.’ ²⁹ Yac dati in ndê balêkoc ma bocdinañ yac bu gauc nem bu in gitôm gol me silba me hoc me nagatu dañ, nañ namalac sêmasañ tôm nac si gauc, nañ dec yac gauc gêm yom so pi in. ³⁰ Mun-nga lau daêsam gauc gêm yom bocdinañ, bu sênjalê Anötö dom. Magoc in kêñ nagêyô têt nac dom. Tigeñ kwahic dec in gic atu bu lau hoñ sênem dau kwi. ³¹ Bu in kêyalin bêc dañ sa bu êmatôc lau nom-nga hoñ, ma in oc kôm gêñ dau ênkuc in

ndê lèn gitên. Ma in k êyaliñ ngac dan sa bu kôm gwelen dau. In un ngac dau sa akên lau batê-nga, dec tôc gên dau tiawê têt lau hon sêlic.”

³² Têt ndoc sêngô Pol ndê yom pi lau sêtisa akên lau batê-nga, nan lau natô sêpu in. Magoc lau natô sêsôm, “Yac bu angô am nem yom pi gên dinañ tiyham.”

³³ Ma têt dinañ Pol tisa ma hu lau nan sêndöc Areopagas, nan sin. ³⁴ Lau natô sênkuc Pol ma sêkên whin Yisu. Nac si dan in Dionisias, nan mun-nga ndöc whin lau nan sêkac sa yêc Areopagas. Ma awhê dan naê Damaris ma lau natô sêkên whin bocdinañ.

18

Pol mbo malac Korin

¹ Tinambu Pol hu Atens sin ma têt malac Korin gi. ² Yêc dinañ in tap ngac Israel-nga dan sa, nan ndê naê Akwila. In dinda kôc in yêc gameñ Pontus-nga, ma mun-nga inlu ndê awhê Prisila sêndöc malac Rom yêc gameñ Itali-nga. Magoc tinambu Kin Klaudias kên yatu bu lau Israel-nga hon sêhu malac Rom sin, dec inlu Prisila sêlhö si sêmbo malac Korin. Têt ndoc Pol hóc asê, nan gi gêlic inlu. ³ Akwila lu Prisila i nlu awhê lu ngac sêkôc bôc namlic ma po ma sêsi pitigen tu sêmasañ bac-nga. Pol kêyalê gwelen dau tidôn whin, bocdinañ dec mbo whin inlu, ma sêkôm gwelen sêwhin dau. ⁴ Pol tac whin bu lau Israel ma lau Grik nan sêmbo Korin sêkên whin Pômdau, dec tôm bêc Sabat-nga hon sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whin nac.

⁵ Têt ndoc Sailas lu Timoti sêmeñ akên gameñ Masedonia-nga, nan Pol kên dau sambuc tu gwelen nem mêtê lau-nga. In hoc yom asê têt lau Israel-nga ma sôm têt nac bu Yisu in Mesaya dau. ⁶ Magoc lau Israel-nga sêkên whin Pol ndê yom dom, ma sêli awha sa têt in. Bocdinañ in kégolon kop su yêc ndê ñakwê bu tôc nac si giso asê, ma sôm, “Mac atec Anötö ndê yom, dec awêkain daôm nem ñagêyô. Aö dom. Kwahic dec wahu mac lau Israel-nga sin, ma wakôm gwelen têt lau nan

lau Israel dom.” ⁷ Goc Pol hu lôm wê-nga sin, ma sa gi mbo Titius Justus ndê andu. In ngac gameñ apa-nga nan gêm akiñ Anötö, ma in ndê andu kalhac kên in lôm wê-nga. ⁸ Ma ngac bata lôm wê-nga dan naê Krispas, ti lau hon nan sêmbo in ndê andu, nan sêkên whin Pômdau. Ma lau Korin-nga daêsam nan sêngô Pol ndê yom, nan sêkên whin Yisu ma sêlin sanju.

⁹ Têt ôbwêc dan Pol yêc mbê, ma gêlic Pômdau sôm yom têt in bocdec bu, “Töc daôm dom. Sôm aneñ yom asê ñapan, ma nem daôm dôñ dom. ¹⁰ Bu aö gambo gawhin am, ma oc tôm dom bu lau dan sêkên sac am. Bu yêc malac dindéc, aneñ lau daêsam sêmbo.” ¹¹ Bocdinañ Pol mbo Korin tôm yala tigen ma ayô 6, ma kêdôhôn Anötö ndê yom têt lau.

¹² Têt ndoc nan Galio gêm gôlin gameñ Akaya-nga, nan lau Israel-nga nan sêndöc malac Korin, nan sêkên si ñalôm pitigen bu sêkên kisa Pol. Ma sêkên in kalhac Galio angô-nga bu êmatôc in ndê yom. ¹³ Ma nac sêsôm, “Ngac dindéc kêdôhôn lau bu sênem akiñ Anötö ña lèn nan so yac mba yomsu.” ¹⁴ Pol kac awha sa bu sôm yom, m agoc Galio dau ô lau Israel si yom ma sôm, “O mac lau Israel-nga! Mac nem yom dec bu hêganôn sac atu dan, me gên nan so ñagôlin Rom-nga, dec wanô. ¹⁵ Magoc yom nan mac asôm pi ngac dindéc, nan hêganôn mac daôm nem yom ti naê natô ma yomsu Israel-nga. Bocdinañ mac daôm amasañ. Aö oc wamatôc yom kain dinañ dom.” ¹⁶ Dec in soc nac su yêc andu matôc-nga. ¹⁷ Ma lau hon sêkôc Sostene, ngac bata nan yob lau Israel-nga si lôm wê-nga yêc malac Korin, nan dôñ, ma sic in yêc lau matôc-nga angô-nga. Ma Galio gêlic, magoc kôm tôm gêm gauc.

Pol mbu têt Antiok gi

¹⁸ Pol mbo malac Korin têt balin ñagec, goc hu lau sêkên whin-nga sin ma têt malac Kenkria gi, bu kôc wan ma mbu têt gameñ Siria-nga ndi. Ma Prisila lu Akwila sêwhin in si. Mun-nga Pol gic bata yom dan têt Anötö, ma tu dinañ-ña têt ndoc sêmbo malac Kenkria, nan

kên kêclauŋ sêngapiŋ tiapê. Pacndê su, goc ñac sêpi waŋ ma sêlhô si. ¹⁹⁻²⁰ Sêtên malac Epesas si, ma Pol sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whiŋ lau Israel-nga. Ma ñac sêndac in bu mbo whiŋ ñac têm ñatô tiyham, magoc in gôlôc têt ñac dom. In hu Prisila lu Akwila siŋ sêmbo sêwhiŋ ñac. ²¹ Ma têt ndoc in pi waŋ gi, naŋ kêmatiŋ yom têt lau Epesas-nga bocdec bu, “Anötô bu lic ñayham, dec aô wambu watêt mac wameŋ tiyham.” Goc waŋ dau hu Epesas siŋ ma sa gi. ²² Waŋ dau kêselên e hôc asê malac Sisaria, goc Pol sip baô gi. Ma in pi Jerusalem gi ma gic lau sêkên whiŋ-nga kêsi yêc dinaŋ. Ma tiŋambu in têt malac Antiok gi. ²³ In mbo Antiok ñasawa saun, goc kêselên têt gameŋ Prigia ma Galesia-nga gi. Yêc dindê in golom-golom malac ma puc lau sêkên whiŋ-nga dôŋ bu sêlhac ñaŋga.

Apolos ndê min

²⁴ Têt ñasawa dinaŋ ñgac daŋ ñaê Apolos hôc asê malac Epesas. I ñ ñgac Israel-nga naŋ ndê malachu Aleksandria, ma in ñgac tiguauc ma kêyalê Anötô ndê yom naŋ sêto muŋ su yêc, naŋ tidôn. ²⁵ Lau ñatô sêndôhôn in pi Pômdau Yisu su, ma bocdinaŋ in kên ndê ñalôm ti gauc sambuc bu êndôhôn lau pi Yisu ma whê in ndê yom sa ñapep. Magoc in kêyalê busaŋgu ñalên tigeŋ, naŋ Jon ndê lêt êŋku lau tu sênem dau kwi-nga. ²⁶ Yêc Epesas Apolos sôc lôm wê-nga gi, ma gêm mêtê ti ñaŋga. Prisila lu Akwila sêngô in ndê yom, dec sêngalêm in têt inlu si andu gi, ma sêwhê yom ñatô sa têt in e in kêyalê Anötô ndê lêt nem lau si-nga ñapep eŋ.

²⁷ Tiŋambu Apolos bu têt gameŋ Akaya-nga ndi, dec lau sêkên whiŋ-nga yêc malac Epesas sêpuc in ndê ñalôm dôŋ. Ma sêto bapia têt lau Akaya-nga naŋ sêtap Anötô ndê mwasiŋ sa ma sêkên whiŋ Yisu, ma sêteŋ ñac bu sêkôc Apolos sa. Ma têt ndoc in hôc asê, naŋ in mbo whiŋ lau sêkên whiŋ-nga dinaŋ, ma gêm ñac sa ñandô. ²⁸ Bu in kalhac ñaŋga ma ô lau Israel-nga si yom yêc lau hoŋ aŋgô-nga, ma whê Anötô ndê yom naŋ sêto

yêc, naŋ sa, bu tôc asê bu Yisu in Mesaya dau.

19

Pol mbu têt malac Epesas gi

¹ Têt ndoc Apolos mbo Korin, naŋ Pol hu gameŋ Prigia ti Galesia-nga siŋ, ma kêselên ho seŋ lôc-nga naŋ sa têt malac Epesas gi. In hôc asê Epesas, ma tap lau sêkên whiŋ-nga ñatô sa. ² Ma in ndac ñac bocdec bu, “Têt ndoc mac akên whiŋ tiwakuc, naŋ mac akôc ñalau Dabuŋ su, me mba?” Ma sêto yom ma sêsôm, “Mba. Yac akôc ñalau Dabuŋ su dom, ma aŋgô yom daŋ pi in dom.” ³ Dec Pol ndac, “Mac aliŋ busaŋgu kaiŋ bocke?” Ma sêsôm bu, “Yac aliŋ busaŋgu ñalên gitôm Jon, ñgac Kêku Lau-nga ndê.” ⁴ Goc Pol sôm, “Jon kêku lau naŋ sem dau kwi, ma sôm têt ñac bu sêkên whiŋ ñgac naŋ oc meŋ êŋkuc in, naŋ Yisu.” ⁵ ñac sêngô Pol ndê yom dinaŋ goc sêliŋ busaŋgu tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga. ⁶ Ma têt ndoc Pol hu amba sac ñac, naŋ ñalau Dabuŋ gêm ñac ahuc, dec sêsôm yom sem lau apa awha, ma sêhoc yom asê gitôm lau propet. ⁷ Lau naŋ gêt dau hôc asê têt ñac, naŋ launŋac 12.

⁸ Pol mbo malac Epesas ñasawa gitôm ayô tö, ma sôc lôm wê-nga ñapaŋ. Ma yêc dindê in gêtên yom dôŋ bu whê Anötô ndê gôliŋ ñahu sa têt lau. ⁹ Magoc lau ñatô si ñalôm ñadandi ma sêkôc Pol ndê yom sa dom. Ma yêc lau hoŋ aŋgô-nga sêpu seŋ naŋ Pol whê sa têt ñac. Goc Pol hu ñac siŋ ma kôc lau sêkên whiŋ-nga su yêc lôm wê-nga. Ma tôm bêc hoŋ in gêm mêtê ñac mbo Tiranus ndê andu lau sêkac sa-nga. ¹⁰ In kôm bocdinaŋ tôm yala lu e lau Israel ti Grik-nga hoŋ naŋ sêmbo gameŋ Esia-nga, naŋ sêngô Pômdau ndê ñawaê. ¹¹ Anötô kên ñaclai têt Pol ma kôm gêt dalô atu-tu daêsam. ¹² In kôm ñaclai atu, gitôm in bu êmasec po wahen-nga ti ñakwê awê-nga ma ñaclai dau oc lom ndi. Ma lau bu sêkôc po dau, ma sêkên sac lau gêmbac ti lau naŋ ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, dec oc kôm ñac ñayham sa.

Skiwa atui

13 Lau Israel-nga natô sêkôm gwelen sêsoc nalau sac yêc lau. Ma nac sic hu sêsôm Pômdau Yisu ndê naê asê têt ndoc sêkôm gwelen dau. Nac sêkêt yatu nalau sac bocdec bu, “Am sa mwen, tu Yisu, nan Pol gêm mêtê pi in, nan ndê naê-nga.” 14 Ma Israel si dabunsga a tu dan naê Skiwa ndê atui 7 sêkôm gwelen dau sêwhin. 15 Magoc têt bêt dan nalau sac dan ô nac si yom ma sôm, “Yisu lu Pol aô kayalê inlu su, magoc mac lau dinan aô kayalê mac dom!” 16 Goc ngac ti nalau sac dinan gic nac e ku nac dulu, ma gic nac basô-basô e sêlin dac sac andô ma sênti sêsa akêt andu dau namlic nambwa-nambwa si.

Mêtê kêsôwec yêc Esia

17 T êt ndoc lau Israel ti lau Grik-nga nan sêndoc Epesas nan sêngô gêt dau nawaê, nan sêtoc dau atu, ma lau hon sêtoc Pômdau Yisu ndê naê sa. 18 Ma lau daêsam nan sic hu sêkêt whin Yisu su, magoc sêsap si mêtê akwa dôn, nan sêtisa sêlhac lau hon angô-nga ma sêhoc si sac asê. 19 Lau mbectoma-nga natô sêkoc si bapia mbec-nga ma sêkêt pitigen yêc lau angô-nga, goc sêpec ya gêt. Bapia mbec-nga dinan naôli atu-tu. Nac bu sêkêt hon têt lau sênemli, dec oc sêtap awa sa gitôm mone silba 50,000.* 20 Nalên dinan dec Pômdau ndê yom tiapa, ma kôm gwelen ti naclai yêc lau sêkêt whin-nga si nalôm.

21 Gêt hon dinan hêt asê su, goc Pol gauc gêm bu têt gamej Masedonia ti Akaya-nga ndi, ma tinambu mbu têt malac Jerusalem ndi. In sôm, “Aô watêt Jerusalem wandi, ma tinambu wandic malac Rom kêsî whin.” 22 Ma in kêkin Timoti lu Erastas, ngac lu nan sêkôm gwelen sêwhin in, nan sêmun in sêtêt Masedonia si. Ma in dau gacgen mbo nasawa sau gamej Esia-nga.

Lau sêli dau sa yêc Epesas

23 Têt nasawa dinan lau sêli dau sa nandô pi sen nan lau sêkêt whin-nga

sênkuc. 24 Ngac nan gic hu gêt dau nan ndê naê Dimitrias. In ngac nan pec silba ma kemasan ti alta me gêt natô bu lau sêkêt lhac si andu bu sênem akêt anötö gwam awhê nan sêsam bu Atemis. Ma in ti lau natô sêtap awa daêsam sa yêc gwelen dinan. 25 In kêgalêm lau dau sa, sêwhin lau natô nan sêkôm gwelen kain tigen, ma sôm têt nac, “Mac lau! Angô su nan. Mac anyalê bu yac datap awa atu sa tu gwelen dindec-nga. 26 Magoc mac alic ti angô nawaê pi gêt nan Pol kôm. In ngac nan sôm têt lau bu gwam nan namalac amba sêmasan, nan anötö nandô dom. Ma in gêm lau daêsam si nalôm kwi bu sêhu sakin anötö gwam-nga sin. In kôm yêc malac Epesas ma sau in ndê yom oc nem gamej Esia-nga sambuc ahuc. 27 Gêt dau oc kôm lau sêlic yac ne gamej sac, ma lôm nan lau sem akêt Atemis sêmbo, nan oc sêlic tôm gêt nambwa. Ma anötö awhê dau, nan lau sem akêt yêc gamej Esia-nga ma tôm nom nagamej hon, nan ndê waê oc ninga.” 28 Lau sêngô Dimitrias ndê yom ma gêli nac si nalôm sa e sic hu sêmbwêc, “Lau Epesas-nga si anötö Atemis, in anötö tiwaê!”

29 Malô goc lau malac-nga hon nan sêkac sa, nan sêli dau sa. Nac sêkoc Gaius lu Aristakus, ngac lu akêt Masedonia nan êlêmê sênsêlên sêwhin Pol, nan dôn, ma nac hon sênti sêtêt gamej lau sêkac dau sa-nga, nan si. 30 Pol tac whin bu sôm yom têt lau dau, magoc lau sêkêt whin-nga sêlhac in ahuc. 31 Ma lau bata Rom-nga natô nan sêmbo gamej dinan, nan Pol ndê silip, nan sêkêt yom têt in, ma sêtet in bu têt gamej dinan ndi dom.

32 Lau hon nan sêkac dau sa sêmbo, nan si gauc kênsôn. Nac hon sêmbwêc yom tidau-tidau. Ma nac si daêsam sem gauc nahu bocke dec sêkac sa sêmbo dinan. 33 Lau Israel-nga sêtin nac si ngac bata dan naê Aleksanda sa nalhu gi, bu sôm yom ma nem malô lau Epesas-nga nalôm tu nac lau Israel-nga. Lau daêsam

* 19:19 Mone silba dinan sêsam bu drakma, ma drakma tigen gitôm naôli gwelen bêt tigen-nga. 50,000 drakma dinan naôli atu andô, oc hêt gêlêc PNG si mone K500,000. Lau natô sêkêt whin bu yom nan lau mbectoma sêto pi bapia dau, nan kêt naclai atu têt nac, dec semli bapia dau na naôli atu.

sêmbwêc yom ñagauc têtj inj, dec inj gic amba bu sênem dau dôn ma sêngô inj ndê yom. ³⁴ Magoc lau sêlic bu inj ñgac Israel-ña dañ, dec hoñ sêmbwêc ña awha atu tòm acgatu ñasawa lu bu, “Lau Epesas-ña si anötö Atemis, inj anötö tiwaê! Inj anötö tiwaê!”

³⁵ Têtj dinañ ñgac bata Epesas-ña dañ tisa ma sôm lau hoñ mamañ. Inj ñgac nañ to yom nañ lau bata malac dinañ-ña sêmatinj tidôn, ma yob ñac si bapia. Ma inj sôm, “Mac lau Epesas-ña, bocke? Lau nom-ña hoñ sênyalê bu mac ayob anötö awê atu Atemis ndê lôm, ti hoc nañ peñ sip akêñ umbon, nañ lau sêtoc sa tòm Atemis ndê ñagatu. ³⁶ Gêñ hoñ dinañ têtj dau yêc awê su, bocdinañ anem daôm dôn ma ayob daôm bu akôm gêñ hoñ ti gauc eñ. ³⁷ Mac akôc ñgac lu dinañ dôn, ma awê injlu sêsôc sêmen, magoc sêsu yac neñ anötö awê susu dom, ma sem kañ gêñ dañ yêc inj ndê lôm dom. ³⁸ Yac neñ andu sêmatôt yom-ña dê sêlhac, ma lau sêmatôt yom-ña sêmbô. Dimitrias ti lau sêpec silba-ña nañ si yom bu yêc asa, nañ dec sêkôc inj solop sêtêtj lau dau sêndi. ³⁹ Kwahic dec mac nem yom ñatô bu yêc, nañ akêñ têtj lau sêmatôt yom-ña bu sêmatôt. ⁴⁰ Ayob daôm ñapep! Tu gêñ nañ mac akôm têtj acsalô lec-ña, dec gitôm bu mac daôm alhac lau dau añgô-ña, ma oc atap matôt sa pi mêtê ali lau sa-ña. Gêñ dau bu hóc asê, dec oc tòm dom bu mac amasañ yom têtj ñgac êmatôt yom-ña. Bu gêñ nañ mac akôm, nañ ñahu ñayham mbasi.” ⁴¹ Inj sôm yom dinañ su, goc kêkinj lau sêlhô têtj têtj.

20

Pol kôm gwelenj mbo Masedonia ma gameñ Grik-ña

¹ Nantinj atu dau pacndê, goc Pol kêgalêm lau Epesas-ña nañ sêkêñ whinj Yisu, nañ sa sêpitigenj. Inj sôm yom bu puc ñac dôn ma êngilí ñac bu sêlhac ñaça, goc poñ ñac ma ti bu têtj Masedonia ndi. ² Inj gi hóc asê su, ma kôm gwelenj golom-golom malac. Inj gêm mêtê ti sôm yom daêsam tu bu puc lau si

sêkêñ whinj dôn-ña, ma inj kôm ñapan e hóc asê gameñ Grik-ña. ³ Inj mbo dindê gitôm ayô têtj ma bu pi wañ dañ bu mbu têtj gameñ Siria-ña ndi. Magoc têtj ndoc dinañ lau Israel-ña ñatô sêkic yom bu sêpi wañ sêwhinj sêndi, ma sêkôm inj ñayom. Pol ñgô ñapuc, dec inj pi wañ gi dom, magoc mbu sôc gameñ Masedonia-ña gi tiyham. ⁴ Lauñgac nañ sêkôm gwelenj sêwhinj inj, nañ si ñaê bocdec. Sopate, inj Pirus atungac akêñ malac Berea, Aristakus lu Sekundus akêñ malac Tesalonika, Gaius akêñ Derbi, ma Tikikus lu Tropimus akêñ gameñ Esia-ña, ma Timoti. ⁵ Lau hoñ dinañ sêmunj si sêhônj yac sêmbô malac Troas. ⁶ Ma yac ambo malac Pilipai e lau Israel si Mwasinj Bolom Yist Mba-ña pacndê, goc akôc wañ dañ bu atêtj Troas andi. Wañ dau kêsêlêñ mbo gwêc ñasawa gitôm bêt amañdañ su, goc yac ahóc asê Troas ma atap lau dinañ sa. Ma yac ambo malac dinañ tòm wake sambuc dañ.

Pol uñ Yutikas sa

⁷⁻⁹ Têtj Sonda ôbwêc lau sêkêñ whinj-ña sêpitigenj bu sênenj mwasinj dabuñ. Yac akac sa ambo andu baliñ dañ, andôc ñalôm ñahô titô-ña ma lau sêkêñ lam daêsam sêngalêñ. Pol gauc gêm bu hu Troas sinj têtj lañsê, ma bocdinañ gêm mêtê baliñ e timaniñhu. Balê wakuc dañ ñaê Yutikas ndôc gatam atú ma kêtj dañga Pol ndê yom e bêt ku inj dulu. Inj yêc bêt kêlhiñ dau sinj, ma gacgenj peñ sip nom gi akêñ ñalôm ñahô-ña dinañ. Lau sêsip si bu sêkôc inj sa, magoc sêlic bu inj mbac ndu su. ¹⁰ Magoc Pol sip gi, hu dau sac balê dau ñahô ma kêgape inj dôn. Ma inj sôm têtj lau, “Mac ahêgo daôm dom. Inj tali.” ¹¹ Goc inj mbu pi andu ñalôm ñahô-ña tiyham gi. Ma inj pô bolom kôc ma ñac señ mwasinj dabuñ. Ma inj gic têtj inj ndê yom tiyham e bêtêc, goc hu ñac sinj ma kôlhô gi. ¹² Ma balê nañ Pol uñ inj sa mbo tali tiyham, nañ lau sêkôc inj mbu têtj inj ndê andu gi ti atac ñayham atu.

Pol têtj malac Miletus gi

¹³ Pol gauc gêm bu êñsêlêñ ho señ têtj malac Asos ndi, ma sôm têtj yac bu

api wañ dañ andi atap in sa yêc dindê.
¹⁴ Yac a ahôc asê ma in tap yac sa yêc Asos. Ma yac akôc in pi wañ whin yac, goc atên malac Mitilene a. ¹⁵ Nagalañsê yac ahu malac dau sin ma alac e a gi apoc ampiñ nduc Kios. Têñ bêbêc yac alac atên nduc Samos a, ma nagalañsê ahôc asê malac Miletus. ¹⁶ P ol tac whin bu lic Om †Pentikos-nga yêc Jerusalem. Tu dinan-nga in gauc gêm bu yac andi nagahô, ahôc gêlêc malac Epesas, ma ambo gameñ Esia-nga ñasawa baliñ dom.

Pol gic yomsu lau bata Epesas-nga

¹⁷ Têñ ndoc yac ambo Miletus, nañ Pol kêñ yom têt lau sêkên whin-nga yêc malac Epesas, ma kêgalêm ñac si lau bata sa sêtên in sêmen. ¹⁸ Ñac sêhôt asê ma in sôm yom têt ñac bocdec bu, “Mac anyalê aneñ lêt hoñ nañ gakôm tôm bêc hoñ nañ gambo gawhin mac, têt bêc ñamata-nga nañ gahôt asê gameñ Esia-nga ñapañ e meñ têt kwahic dec. ¹⁹ Lau Israel-nga sêkên kisa aô ñapañ dec sêkên ñawapac atu têt aô. Tigeñ aô kagwinin dauñ ma gam akiñ Pômdau ti tañsulu tu mac-nga. ²⁰ Mac anyalê bu yom bocke nañ gitôm bu nem mac sa, nañ aô gasêc ahuc têt mac dom. Aô gasôm yom hoñ asê timala eñ. Aô kadôhôn mac yêc lhu, ma kadôhôn mac yêc mac nem andu tôm gi. ²¹ Aô gahoc yom asê têt lau Israel ti lau Grik su, bu sênem dau kwi ma sêsôt Anötö ñapu, ma sêkên whin yac neñ Pômdau Yisu. ²² Kwahic dec Ñalau Dabuñ kac aô bu watên Jerusalem wandi. Magoc aô kayalê gêt bocke nañ oc hôt asê aô yêc dindê, nañ dom. ²³ Gêt tigeñ dec kayalê su, bu yêc malac hoñ Ñalau Dabuñ kêñ puc aô bu ñawapac oc sêtap aô sa, ma aô oc wandôc gapocwalô. ²⁴ Tigeñ aô gatôc ti gahêgo dauñ pi gêt dau dom. Aô galic dauñ ñamlic gitôm gêt ñambwa-nga. Aneñ gauc atu bu walhac ñanga e wandic dabiñ gwelen nañ Pômdau Yisu kêñ têt aô. Ma gwelen dau bocdec bu, aô oc wahoc ñawaê ñayham asê pi Anötö ndê mwasiñ. ²⁵ Mac lau hoñ nañ gahoc yom pi Anötö n dê gôlin asê têt mac su, nañ aňgô. Kwahic dec aô kayalê bu mac nem dañ oc lic aô aňôn tiyham dom.

²⁶ Boc-dinan dec wasôm asê têt mac, bu ñamalac asa nañ tec Anötö ndê yom, nañ aô oc wawêkain in ndê ñagêyô dom. ²⁷ Bu aô gawhê Anötö ndê lêt hoñ sa têt mac su, yom dañ sin dau yêc-nga dom.

²⁸ “Mac lau dindêc, ayob daôm ti lau sêkên whin-nga hoñ ñapep. Bu Anötö gêmlihi in ndê lau hoñ su ña in dau ndê dac, ma Ñalau Dabuñ dau kêyalin mac sa bu ayob ñac. Bocdinan ayob Anötö ndê domba ñapep. ²⁹ Aô kayalê bu têt ndoc aô wahu mac sin, nañ kêdôhônwaga tasan oc sêmen gitôm giam pôm nañ sêsôt sêmen bu sêsen domba. ³⁰ Ma mac daôm nem lau ñatô oc sêtisa, ma sênem yom ñandô kwi ti yom tasan, bu sêtôn lau ñatô si gauc e sêhu mac ti yom ñandô sin ma sêtuc ñac. ³¹ Bocdinan anem ali ñapañ. Gauc nem bu tôm yala sambuc tö aô gakên puc mac tôm ac ma ôbwêc hoñ ti tañsulu eñ.

³² “Kwahic dec aô wakên mac asip Anötö amba. Asap yom pi in ndê mwasiñ atu dôn ñapañ. Bu yom dau gitôm bu oc puc mac dôn alhac ñanga e awêkain malam yêc undambê awhin lau dabuñ hoñ. ³³ Aô tañkwê lau dañ bu sênem aô sa ña gol me silba me ñakwê dom. ³⁴ Mac anyalê bu aô dauñ aman gakôm gwelen tu watap gêt sa bu nem aô ti lau nañ sêkôm gwelen sêwhin aô, nañ sa. ³⁵ Gwelen hoñ nañ aô gakôm nañ têt asê têt mac bu dakôm gwelen atu kain dinan ñapañ bu danem lau ñasac sa dandic ñawaê. Gauc nem yom nañ Pômdau Yisu dau sôm bocdec bu, ‘Dakên gêt têt lau oc êmwasiñ yac hôt gêlêc lau sêkên gêt têt yac, nañ su.’ ”

³⁶ Pol gic bata ndê yom goc pôn haduc whin ñac hoñ, ma teñ mbec. ³⁷ Goc ñac hoñ sêtgape in dôn ti sêtgutô in, ma sêtap in. ³⁸ Pacndê, goc sêhoñ in sêsa wañ si. Ñac si ñalôm ñawapac atu pi in ndê yom nañ sôm bu ñac oc sêlic in aňgô tiyham dom.

21

Pol hôt asê gameñ Siria-nga

¹ Yac ahu ñac sin ma api wañ a tiyham, ma wañ dau sa hêganôn nduc dañ ñaê

Kos, nañ solop gi. Nağalañsê wañ dau kôc yac atêñ malac Rodes, ma a e wañ sôc malac Patara. ² Yêc dindê yac atap wañ dañ sa, nañ bu têtñ gameñ Pionisia-nga ndi, dec apwê gi alom ma wañ dau hu Patara siñ. ³ Yac alac e alic nduc Saipras poc ñalôm-nga, ma añlêc ambo awê-nga ma anti e asôc malac Taya yêc gameñ Siria-nga, ma asip baô a. Wañ dau kôc wapa malac dinañ-nga ñatô. ⁴ Yêc malac Taya yac atap lau sêkêñ whiñ-nga sa, ma ambo awhiñ ñac tòm bêc 7. Nañlau Dabuñ kêtñ puc ñac dec ñac bu sêlhac Pol ahuc bu têtñ Jerusalem ndi dom. ⁵ Magoc bêc 7 dinañ su, goc yac ahu ñac siñ bu api wañ tiyham. Lau sêkêñ whiñ-nga ti ñac si lauwêñ ma balêkoc hoñ sêhoñ yac asa gwêc a, ma yêc dindê yac apôñ hañduc ma atêñ mbec awhiñ dañ. ⁶ Goc yac akam dañ ma ahu dañ siñ. Yac api wañ ma ñac sêlhô sêmbu si.

⁷ Wañ dau sa akêñ Taya ma kêtî e hóc asê malac Tolemai. Yêc dindê yac atap lau sêkêñ whiñ-nga sa ma ambo awhiñ ñac tòm bêc tigen. ⁸ Nağalañsê yac api wañ tiyham ma alac e asôc malac Sisaria. Ma yac asip baô a ma ayêc awhiñ ngac aheñ-nga dañ ñaê Pilip. Muñ-nga sêñyaliñ lau 7 sa bu sêndic sam gêtñ daneñ-nga, ma Pilip in ñac si dañ. ⁹ In ndê atuwêñ hale sêmbu, nañ sem ngac sa su dom, ma Anötö kêmwasin ñac hoñ bu sêhoc yom asê sêtôm propet. ¹⁰ Yac ambo awhiñ ñac bêc ñatô su, goc propet dañ ñaê Agabus sip akêñ gameñ Judia-nga meñ. ¹¹ In têtñ yac meñ, goc kôc Pol ndê piñkap su, ma sô in dau amba ti ga hi dôn. Ma in sôm, “Nañlau Dabuñ sôm bu ñalêñ tigen lau Israel-nga nañ sêmbu malac Jerusalem, nañ oc sêsô piñkap dindêc ñadau dôn, ma sêkêñ in sip lau Rom-nga amba.” ¹² Têtñ ndoc yac añañgô yom dau, nañ yac ac yao Pol bu pi Jerusalem ndi dom. ¹³ Magoc in ô yom ma sôm, “Tu sake-nga dec mac atan tu aô-nga, ma bu akôm aô ñalôm ndi lu? Nañ bu sêsô aô dôn me

sêndic aô ndu yêc Jerusalem tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, nañ gitôm.” ¹⁴ Yac alic bu in oc sôc yac mba yom ñapu dom, dec ahu siñ ma asôm, “Gêtñ nañ Pômdau tac whiñ bu hóc asê, nañ ñandô sa.”

Pol mbo Jerusalem

¹⁵ Dinañ su, goc yac amasañ dañ ma api Jerusalem a. ¹⁶ Lau sêkêñ whiñ-nga ñatô akêñ Sisaria sêwhiñ yac, ma sêwê yac atêñ Nason ndê andu a, bu ambo dindê. Nason in ngac akêñ nduc Saipras, ma in lau ñamata-nga nañ sêkêñ whiñ Yisu, nañ si dañ. ¹⁷ Têtñ ndoc yac ahóc asê Jerusalem, nañ asidôwai sêkôc yac sa ti atac ñayham. ¹⁸ Nağalañsê dec Pol ti yac hoñ a alic Jems, ma lau bata hoñ sêkac dau sa sêmbu Jems ndê andu. ¹⁹ Pol kam ñac, goc gic miñ yom pi in ndê gwelen yêc lau apa si gameñ, ma pi gêtñ hoñ nañ Anötö kôm bu puc gwelen dau dôn. ²⁰ Nañ sêñgô yom dau su ma sêmpin Anötö. Magoc sêsôm têtñ Pol, “O asidôwa. Lic su nañ. Yêc dec, lau Israel-nga daêsam andô sêkêñ whiñ Yisu, magoc sêsap Moses ndê yomsu hoñ dôn ñapan. ²¹ Ma ñac sêñgô ñawaê bu am kêdôhôn lau Israel-nga nañ sêndôc lau apa si gameñ, bu sêhu Moses ndê yomsu siñ. Sêñgô bu am sôm têtñ ñac bu sêhu yac neñ mêtê dasê balêñ si ñamlic ñatô su-nga, ti yac neñ gêbôm ñatô siñ. ²² Bocdinañ kwahic dec yac oc dakôm bocke? Nañ oc sêñgô ñawaê bu am mwen su. ²³ D ec yac gauc gêm bu am kôm b ocdec. Yac mba lau hale dec sêmbu, nañ sêmatiñ yom tu bu sênem dabuñ dau-nga.* ²⁴ Bocdinañ am kôc lau dau sa ma êmkuc yac lau Israel-nga neñ lêtñ tamasañ dañ ñawasi sa yêc Anötö añañgô-nga, ma nem dabuñ daôm whiñ ñac. Nem ñac sa ma nemlhi gêtñ bocke nañ sêpônnda bu sêndic dabiñ yom nañ sêmatiñ têtñ Anötö, ma sêñgaliñ ñac kêclaun su. Kôm bocdinañ dec lau Jerusalem-nga oc sêñyalê bu yom nañ sêñgô pi am, nañ ñahu mbasi. Nañ oc sêlic bu am daôm sap yac neñ yomsu dôn

* **21:23** Yom nañ lau dinañ sêmatiñ tidôn, nañ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Nazirite Vow.’ Lau nañ sêmatiñ yom dau, nañ sêtimêtê dau ñapep ti sem dabuñ dau tu bu sênem akin Anötö, e yom dau ñatêm pacndê. Nañ oc sêñgapiñ si kêclaun dom e têtñ dau pacndê, dec sêñgaliñ kêclaun hoñ su ma sêkêñ da ñatô yêc lôm dabuñ. Alic Nam 6:1-21.

ma sa lèn hoj napep. ²⁵ Ma yom nanj yac tamatiñ pi lau gameñ apa-nga nanj sêkên whiñ Yisu, ma dato sip bapia ma dakên têtj nac su, nanj dec yac oc dasenj su dom. Yac dato têtj nac bu sênenj gêtj daneñ-nga nanj lau sêkên ti da têtj anötöi gwam nanj dom, ma dac ma wata ti dac, nanj sênenj danj dom bocdinañ. Ma dato bu sêkôm mêtê mockainj-nga dom.”

²⁶ Têtj galañsê Pol kôc lau hale dinañ sa, goc gic hu têtj tu bu êmasañ dau nãwasi sa yêc Anötö aňgô-nga, ma kêkuc lèn sênem dabuñ dau-nga whiñ nac. Goc inj sôc lôm dabuñ gi bu kênj nãwãê têtj dabuñsiga pi bêc bocke nac si ndoc sênem dabuñ dau-nga oc pacndê, ma nac tigenj-tigenj oc sêkên si da.

Sêkôc Pol dônj

²⁷ Pol ndê bêc 7 bu êmasañ dau nãwasi sa-nga kêpiñ bu pacndê, ma lau Israel-nga natô akênj gameñ Esia-nga sêlic inj yêc lôm dabuñ. Goc sêli lau hoj nãlôm sa bu sêkôc inj dônj. ²⁸ Nac sêmbwêc, “Mac lau Israel-nga, amenj anem yac sa. Alic ngac dec. Inj ngac nanj kêdôhônj lau tôm gameñ hoj, ma pu yac lau Israel-nga ti yac neñ yomsu, ma pu gameñ dindec whiñ. Ma gêtj danj tiyham. Inj kôc lau Grik natô sêsôc lôm dabuñ nãbatêmndö sêmenj, dec kôm gameñ dabuñ dindec nãdômbwi sa.” ²⁹ Nac sêsôm yom dinañ nãhu bu muñ-nga sêlic ngac Epesas-nga danj nãê Tropimus, mbo malac Jerusalem whiñ Pol. Ma nac gauc gêm bu mboe Pol kôc inj têtj lôm dabuñ gi. ³⁰ Têtj dinañ lau malac-nga hoj sêli dau sa nãndô ma sic dau sa sêpitigenj yêc lôm dabuñ nãbatêmndö. Nac sêkôc Pol dônj ma sêhê inj sa awê gi, goc lau sic gameñ dau nãgatam ahuc. ³¹ Nac sêkôm bu sêndic inj ndu sêmbô, ma lau siñ Rom-nga si nãdau ngô nãwãê bu lau malac Jerusalem-nga hoj sêli dau sa. ³² Goc nãgahô inj kôc lau siñ-nga ti nac si lau bata natô, ma sênti sêtênj lau toñ dinañ si. Ma têtj ndoc lau dau sêlic ngac bata ti inj ndê lau siñ-nga, nanj sic Pol tiyham dom.

³³ Goc lau siñ si nãdau kôc ndê lau ma sêkôc Pol dônj, ma inj gic atu bu sêsô inj dônj nã sen lu. Goc inj ndac lau bu inj

asa, ma inj kôm sac bocke. ³⁴ Lau yêc toñ atu nãlôm sêmbwêc yom tidau-tidau, dec ngac dau kêyalê bu inj gitôm dom bu tap gêtj dau nãhu sa. Goc inj gic atu bu sêkôc Pol sêtênj lau siñ-nga si gameñ sêndi. ³⁵ Têtj ndoc sêhóc asê tuñbôm nã-têc nanj yêc gameñ dau nãsactô, nanj lau sêkôm mwasac nãnga bu sêndic Pol ndu. Tu dinañ-nga lau siñ-nga sêhóc inj sa lólôc bu sêkôc inj sôc nac si gameñ sêndi. ³⁶ Ma lau toñ atu nanj sêñkuc, nanj sêmbwêc nãpanj, “Ndic inj ndu! Ndic inj ndu!”

³⁷ Lau siñ-nga bu sêkôc Pol sôc nac si gameñ nãlôm ndi, magoc inj ndac nac si nãdau bocdec bu, “Gitôm bu wasôm yom danj têtj am, me?” Ma ngac dau ndac, “Am kêyalê yom Grik, a? ³⁸ Aô gam gauc bu am ngac Isip-nga nanj ndoc dê giñga su, gic nem lau gitôm 4,000 sa yêc gameñ sawa, ma kêgilí nac bu sêndic siñ lau Rom-nga.” ³⁹ Magoc Pol sôm, “Mba! Aô ngac Israel-nga danj, ma anej malac Tasis yêc gameñ Silisia-nga. Inj malac nãmbwa dom, malac tiwãê. Kwahic dec aô bu wandac am gitôm bu wasôm yom têtj lau dindec, me mba?” ⁴⁰ Lau siñ-nga si nãdau gólôc, dec Pol kac dau kwi kalhac têtj, ma gic amba têtj lau bu sênem dau dônj. Ma têtj ndoc gameñ nãnenj sa, nanj gic hu sôm yom têtj nac nã Yom †Hibru.

22

Pol sôm yom têtj lau Jerusalem-nga.

¹ Inj sôm, “O asidôwai ti damani. Akênj danjam ma aô waô yom nanj lau sêngôliñ pi aô.” ² Nac sêngô inj sôm yom têtj nac yêc nac dau si awha, nanj Yom Hibru, dec lau hoj sem dau dônj ma sêhê danja inj. Goc inj sôm, ³ “Aô ngac Israel-nga. Dinañ kôc aô yêc gameñ Silisia-nga, ma anej malachu Tasis. Magoc aô gatiatu yêc malac atu dindec, ma kadôhônj abañj si yomsu hoj napep enj gambo Gamaliel napu. Aô gayêm dauñ su nãndô tu wanem akiñ Anötö-nga tôm kwahic dec mac daôm gauc gêm bu akôm. ⁴ Aô gakênj kisa lau nanj sêñkuc lèn wakuc dindec, ma gakênj lauwhê ma ngac sêkênj whiñ Yisu-nga daêsam sêsôc gapocwalô, ma gac atu

bu lau sêndic ñatô ndu. ⁵ Dabuñsiga ñamata-nga ti lau bata hoñ sênnyalê aneñ gweleñ dinañ. Ñac lau dinañ sêto bapia puc aö dön-nga têt lau bata Israel-nga nañ sêmbo malac Damaskas. Têt béc dañ aö kasêlêñ gambo señ bu wasip Damaskas wandi, bu wakôc lau sêkêñ whiñ Yisu-nga yêc dindê sa sêtêñ Jerusalem sêmeñ, bu sêkêñ ñandê têt ñac. ⁶ Aö kasêlêñ e têt ac kac lhu gasuñ sa Damaskas, ma sep tigen ñawê undambê-nga atu dañ pô aö. ⁷ Dec gapen gasip nom ma ganğô awha dañ sôm yom têt aö bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêt kisa aö?’ ⁸ Ma aö gandac bu, ‘O ñadau, am asa?’ Goc awha dau ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu Nasaret-nga nañ am kêt kisa.’ ⁹ Lau nañ sêwhiñ aö nañ sêlic ñawê dau ma sênğô awha, magoc sênnyalê yom nañ Yisu sôm têt aö, nañ dom. ¹⁰ Ma aö gandac, ‘Pômdau, aö wakôm sake?’ Ma in sôm, ‘Tisa, ma sôc Damaskas ndi. Ma gêt bocke nañ aö tac whiñ bu am kôm-nga, nañ aö oc wañkiñ lau bu sêwhê sa têt am yêc dindê.’

¹¹ “Ñawê dau kôm aö tanôñ tipec, bocdinañ dec lau nañ sêwhiñ aö sêhê aö aman, ma sêwê aö gasôc Damaskas ga. ¹² Ma ñgac dañ ñaê Ananias meñ gêlic aö. In ñgac nañ sa ndê lêt hoñ kékuc yomsu Israel-nga ñapep, ma lau Israel Damaskas-nga hoñ sêtoc in sa. ¹³ In kalhac kêtin aö ma sôm, ‘Asidôwa Saul, tanôm ñawa sa!’ Ma têt ndoc dinañ eñ aö tanôñ ñayham sa e galic in. ¹⁴ Ma in sôm, ‘Damañi si Anötö kêtaliñ am sa bu êmyalê in ndê atac whiñ, ma bu lic ñgac gitêt Yisu dau, ma bu ñğô yom yêc in dau whasuñ. ¹⁵ Ma am oc hoc yom ñandô pi in asê têt lau hoñ, ma sôm yom asê pi gêt hoñ nañ am gêlic ti ñğô su. ¹⁶ Ma kwahic dec am hôñ sake? Tisa ma liñ busañgu tu Yisu ndê ñaê-nga bu êñgwasin am nem sac hoñ su.’

¹⁷ “Têt ndoc aö gambu gatêt Jerusalem gameñ, nañ gateñ mbec gambo lôm dabuñ e gatuñ kaiñ dañ sa. ¹⁸ Ma galic Pômdau Yisu sôm yom têt aö bocdec bu, ‘Ñagahô, hu Jerusalem sin kwahic dec, bu lau dec oc sêkôc yom nañ am hoc asê pi aö, nañ sa dom.’ ¹⁹ Dec aö gaô yom ma

gasôm, ‘Pômdau, lau dindêc sênnyalê bu muñ-nga aö kasalê lau sêkêñ whiñ am-nga tôm lôm wê-nga hoñ, bu wandic ñac ma wakêt ñac sêndôc gapocwalô. ²⁰ Ma têt ndoc nañ lau sêkêc Steven ndê dac sin tu in hoc yom asê pi am-nga, nañ aö galhac ma galic ti atac ñayham. Ma gayob lau nañ sêtuc in ña hoc, nañ si ñakwê.’ ²¹ Goc Pômdau sôm têt aö, ‘Ndi! Aö oc wañkiñ am sa yêc lau Israel si gameñ, bu têt lau apa si gameñ ndi.’ ”

²² Lau hoñ sênğô Pol ndê yom ti sem dau dön e in sôm yom dinañ. Dec sêli awha sa ma sêmbwêc, “In gitôm bu mbo tali-nga dom. Ndic in ndu ñinga!” ²³ Ñac sêmbwêc ti sêkac si ñakwê andô-nga su ma sêmbalip kop pi lôlôc gi sêmbo. ²⁴ Dec lau sin-nga si ñadau kêt yatu ñac bu sêkôc Pol sôc ñac si gameñ ndi. In sôm bu sêhi in ña sô, ma sênసు in tu bu sêtap sa bu ñahu bocke dec lau sêmbwêc in ñalêt bocdinañ. ²⁵ Sêsô in amba ti gahi dön pi a bu sêhi in, dec Pol sôm têt ñgac bata nañ yob lau sin-nga toñ dañ, nañ bocdec bu, “Bocke? Mac bu ahi ñgac Rom-nga dañ, nañ atap giso dañ sa yêc in dom, nañ dec oc añgili Rom si ñagôlin, me mba?” ²⁶ Ñgac dau ñğô Pol ndê yom, dec têt lau sin-nga si ñadau gi ma sôm têt in bu, “Am oc kôm sake, bu ñgac dindê in ñgac Rom-nga?” ²⁷ Goc ñgac dau têt Pol gi ma ndac in, “Sôm asê têt aö. Am ñgac Rom-nga, me mba?” Ma Pol sôm, “Aêc.” ²⁸ Dec lau sin-nga si ñadau sôm, “Aö gahu awa atu sin dec gamlhi aneñ bapia bu wati ñgac Rom-nga.” Magoc Pol sôm, “Aö damañ in ñgac Rom-nga, ma bocdinañ dec aö ñgac Rom-nga gawhiñ.”

²⁹ Yom dau kôm ñgac dau sô ñandô, bu in kôc Pol ma sô in dön, magoc kêtalê dom bu in ñgac Rom-nga. Ma lau nañ bu sênసు Pol, nañ ñagahô sêkac dau su yêc in.

Pol kalhac lau bata Israel-nga añğô-nga

³⁰ Lau sin-nga si ñadau bu tap sa bu ñahu bocke dec lau Israel-nga sênğôlin yom pi Pol. Bocdinañ ñagalañsê bêtêc in kêt yatu bu lau dabuñsiga ti lau bata Sanedrin-nga hoñ sêkac dau sa, goc kôc

Pol su yêc lau siñ-nga si gameñ, ma kêñ in kalhac ñac aṅgô-nga.

23

¹ Pol tahê lau Sanedrin-ṅg a hoñ ma sôm, “O aneñ asidôwai. Aö neñ atac pa su pi lêtñ hoñ nañ gasa tu wanem akiñ Anötö-ṅga ṅapañ, e meñ têtñ acsalô lec galhac mac aṅôm-ṅga.” ² Dabuñsiga ṅamata-ṅga ṅaê Ananias ṅgô yom dinañ, dec sôm têtñ lau nañ sêlhac sêmpiñ Pol bu sêtap in sôc tôkwa. ³ Goc Pol sôm têtñ in, “Anötö oc ndic am ô! Bocke dec am ndöc tu êmatôc aö êṅkuc yomsu Israel-ṅga, magoc am daôm sôm lau sêtap aö dec kêtñ yomsu dau? Am gitôm a nañ ṅadômbwê-ṅga ṅawasi, magoc ṅalôm-ṅga sop weñ sa.” ⁴ Lau nañ sêlhac sêmpiñ Pol sêsôm têtñ in bu, “Bocke dec am sôm yom sac-sac pi Anötö ndê dabuñsiga ṅamata-ṅga?” ⁵ Ma Pol ô yom ma sôm, “Asidôwai. Aö kayalê dom bu in dabuñsiga ṅamata-ṅga. Bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Sôm yom sac pi ṅac nañ gêm gôliñ nem lau, nañ dom.*’ ”

⁶ Pol kêyalê bu lau Sanedrin-ṅga ṅatô ñac lau Palêsai, ma ṅatô ñac lau Sadiusi. Tu dinañ-ṅga dec in mbwêc yom têtñ ñac bocdec bu, “Aneñ asidôwai aṅgô. Aö damañ in Palêsai dañ, ma aö bocdinañ. Aö gakêñ whiñ bu yac oc datisa akêñ lau batê-ṅga. Ma kwahic dec ñac bu sêmatôc aö tu yom dinañ-ṅga.” ⁷ Têtñ ndoc in sôm yom dinañ, dec lau Sanedrin-ṅga sêwhê dau kôc, ma lau Sadiusi ti lau Palêsai sêsen dau. ⁸ Sêsen dau ṅahu bu lau Sadiusi sêkêñ whiñ dom bu lau batê oc sêtisa tiyham, ma sêsôm bu aṅela ma ṅalau dañ sêmbo dom. Magoc lau Palêsai sêkêñ whiñ gêtñ hoñ dinañ.

⁹ Bocdinañ lau dau sêli dau sa ṅalêtñ sac. Ma Palêsai ṅatô nañ sêndôhôn yomsu, nañ sêtisa ma sêsôm yom ti ṅaṅga, “Yac atap giso dañ sa yêc ṅac dindéc dom. Mboe aṅela me ṅalau dañ kêñ yom nañ in êlêmê hoc asê têtñ lau, nañ têtñ in.”

¹⁰ Kêpiñ bu siñ hóc asê, dec lau siñ-ṅga si ṅadau töc bu mboe lau oc sêkac Pol kôc ndi lu. Bocdinañ in kêkiñ in ndê lau siñ-ṅga bu sêsa sêndi ti ṅaṅga ma sêṅgaho

Pol su yêc lau dinañ, ma sêkôc in mbu têtñ ñac si gameñ ndi tiyham.

¹¹ Têtñ ôbwêc Pômdau hoc dau asê têtñ Pol ma sôm, “Hêgo daôm dom, puc daôm dôn! Am hoc yom asê pi aö su yêc Jerusalem, ma am oc kôm bocdinañ yêc malac Rom whiñ.”

Lau Israel-ṅga sêkic yom bu sêndic Pol ndu

¹² Galañsê bêbêc lau Israel-ṅga ṅatô sêkic yom bu sêndic Pol ndu. Ma sêmatin pwac têtñ dau bu oc sêneñ me sênôm gêtñ dom e in mbac ndu su. ¹³ Lauṅgac nañ bu sêkôm gêtñ dau nañ si namba hóc gêlêc 40 su. ¹⁴ Ñac sêtêtñ dabuñsiga atu-tu ti lau bata ṅatô si, ma sêsôm, “Yac amatin pwac bu aneñ gêtñ dom e andic Pol ndu su nañ. ¹⁵ Bocdinañ yac gauc gêm bu mac awhiñ lau Sanedrin-ṅga andac lau siñ si ṅadau bu hu Pol siñ têtñ mac, bu andac in pi gêtñ ṅatô tiyham. Ma yac oc asiñ ambo señ bu têtñ ndoc sêwê in sêsa sêmeñ, nañ yac andic in ndu.”

¹⁶ Pol lhuwê atungac ṅgô gêtñ dau ṅawaê, dec sôc lau siñ-ṅga si gameñ têtñ Pol gi ma sôm asê têtñ in. ¹⁷ Pol ṅgô su dec ta ṅgac nañ yob lau siñ-ṅga toñ dañ ma sôm têtñ in, “Kôc balê dindéc têtñ mac nem ṅadau ndi. In kôc yom dañ bu sôm têtñ in.” ¹⁸ Goc ṅgac siñ-ṅga dinañ wê balê dau têtñ ñac si ṅadau gi ma sôm, “Pol, ṅgac nañ ndöc gapocwalô, nañ ndac aö bu wakôc balê dindéc têtñ am meñ, bu in kôc yom dañ bu sôm têtñ am.” ¹⁹ Ṅgac dau kêm balê dau sa ma inlu sêsa ahic si, ma in ndac in bu, “Am kôc yom bocke bu sôm têtñ aö?” ²⁰ Goc balê dau sôm, “Lau Israel-ṅga sêkic yom bu sêndac am bu êmkin Pol ndi lhac lau Sanedrin-ṅga aṅgô-ṅga têtñ lañsê, bu ñac tac whiñ bu sêndac in tu yom ṅatô-ṅga. ²¹ Ṅgô ñac si yom dom, bu ñac si lau hóc g êlêc 40 sem neneñ sêhôn in sêmbo señ. Lau dau sêsôm tidôn su bu sêneñ ma sênôm gêtñ dom e sêndic in ndu. Ñac kwahic dec sêmasañ dau sêmbo, sêhôn bu am lôc têtñ ñac si yom.” ²² Lau siñ-ṅga si ṅadau ṅgô balê dau ndê yom su, goc kêkiñ in sa gi ma gic yomsu in bocdec bu, “Sôm têtñ lau

dañ dom bu am mwenj kên ñawaê dindec têtj aö.”

Sêkôc Pol têtj malac Sisaria gi

²³ Goc in ta ndê ñgac lu nañ sêyob lau siñ-nga toñ lu nañ sêtêtj in sêmenj, ma sôm têtj inlu bu, “Andic lau siñ-nga tòm 200 sa, ma lau siñ sêndöc hosi-nga 70, ma lau siñ kêm-nga 200 sêwhinj. Asôm bu sêmasañ dau bu sêtêtj malac Sisaria sêndi têtj 9 kilok ôbwêc dindec.

²⁴ Amasañ hosi tu Pol ndöc ñahô-nga, ma ayob in ñapep e akêtj in sip gôlinjwaga Rom-nga Filiks amba.” ²⁵ Ma ñgac atu dau to bapia dañ bocdec:

²⁶ Aö Klaudias Lisias dec gato têtj am ñgac atu gôlinjwaga Filiks. Acsalô ñayham am. ²⁷ Lau Israel-nga sêkôc ñgac dindec dôñ ma bu sêndic in ndu. Magoc aö gatap sa bu in ñgac Rom-nga dañ, dec aö ti neñ lau siñ-nga añgaho in su yêc ñac amba.

²⁸ Aö bu watap yom nañ sêngôlinj pi in, nañ ñahu sa, dec gakêtj in kalhac lau Israel si lau bata Sanedrin-nga añgô-nga bu sêñsahê in. ²⁹ Aö gatap sa bu yom nañ sêngôlinj pi in, nañ hêganônj lau Israel-nga si yomsu. Magoc aö gatap yom dañ sa gitôm bu yac andic in ndu me akêtj in ndöc gapocwalô-nga dom. ³⁰ Malô aö gangô ñawaê bu lau ñatô sêkic yom gelec bu sêndic in ndu. Bocdinañ dec aö kakinj in têtj am goloc ñagahô, bu am êmatôc in ndê yom. Ma aö gac a tu lau nañ sêngôlinj yom pi in, bu sêwhê yom dau sa têtj am.

³¹ In to yom dau su, goc kên bapia sip inlu amba, ma inlu sic lau siñ-nga sa ma sêkôm tòm in gic atu ñac. Têtj ôbwêc dau dinañ sêkôc Pol whinj ñac, ma sêsa sêtêtj malac Antipatris si. ³² Galañsê bêbêc lau siñ-nga nañ sêñsêlên sêmbo nom, nañ sêlhô sêmbu sêtêtj si gameñ yêc Jerusalem si. Ma lau siñ-nga nañ sêndöc hosi sêhoñ Pol sa si. ³³ Têtj ndoc sêhêc asê Sisaria, nañ sêkêtj Pol ti bapia dau têtj

gôlinjwaga Filiks. ³⁴ Ma in sam bapia dau, goc ndac Pol bu in ñgac gameñ bocke-nga. Ma tap sa bu in ñgac gameñ Silisia-nga. ³⁵ Goc sôm, “Aö oc wanjô am nem yom, têtj ndoc lau nañ sêngôlinj yom pi am, nañ sêhêc asê.” Goc in kên yatu in ndê lau bu sêyob Pol yêc andu atu nañ muñ-nga Kin Herod kwê sa nañ.

24

Pol kalhac Filiks añgô-nga

¹ Bêc 5 ginjga su, goc dabunjsiga ñamata-nga Ananias ti lau bata Israel-nga ñatô sêsip malac Sisaria si, bu sêkêtj yom nañ sêngôlinj pi Pol, têtj gôlinjwaga Filiks. Ma sêkôc ñgac dañ ñaê Tetulus whinj ñac, bu nem ñac awaha têtj Filiks.

²⁻³ Lau sêkôc Pol sôm meñ, goc Tetulus gic hu sôm ndê yom têtj Filiks bocdec bu, “O ñgac ñayham kêlêc Filiks. Am gêm gôlinj yac ñapep, dec yac ambo ñayham ma ti yom malô ñasawa balinj su. Am ñgac tiguauc dec kêmasañ lêtj wakuc ñayham ñatô, nañ lau gameñ dindec-nga kwahic dec sêñkuc sêmbo. Yac ti mba lau hoñ nañ sêmbo am nem gôlinj ñapu, nañ bu anem danje am ñapanj. ⁴ Aö bu wanjainj am nem têtj dom, ma bu wakôm am lic ñakam sa dom. Bocdinañ wandac am bu ñgô yac mba yom apê lec. ⁵ Ñgac dindec in ñgac êngilí lau-nga, ma gêli lau Israel-nga ñalôm sa tòm gameñ hoñ. In lau toñ nañ sêñkuc yom so pi ñgac Nasaret-nga dinañ, nañ si ñgac ñamata-nga. ⁶⁻⁷ Ma gêtj dañ whinj. In bu kôm mêtê nañ toc yac mba lôm dabunj sa bu gameñ dabunj dom. Tu dinañ-nga dec yac akôc in dôñ.*

⁸ Am daôm bu kip in sa, dec am oc tap sa bu yom hoñ nañ yac añgôlinj pi in, nañ yomandô.” ⁹ Tetulus sôm in ndê yom dinañ, goc lau Israel-nga hoñ nañ sêwhinj in, nañ sêpuc in ndê yom dôñ ma sêsôm bu yomandô.

¹⁰ Goc gôlinjwaga Filiks têtj amba têtj Pol bu sôm ndê yom, dec Pol sôm, “Aö kayalê bu am gêm gôlinj gameñ dindec

* **24:6-7** Yêc bapia akwa ñandô nañ ñabatinj 6b ma ndi têtj 8a sêmbo dom. Lau atu-tu gauc gêm bu lau ñatô sêto ñabatinj 6b-8a tinambu-nga. Yom dau yêc bocdec bu: ... ma yac bu amatôc in êñkuc yac mba yomsu. vs7 Magoc lau siñ-nga si ñadau Lisias ti ndê lau siñ-nga daêsam sêmenj sêngaho in su yêc yac amanj. vs8 Ma Lisias gic atu bu lau nañ sêngôlinj yom pi in, nañ sêmenj sêsôm asê têtj am.

ma kêmatôc lau si yom tòm yala ñatô su. Bocdinañ aô atac ñayham bu wasôm aneñ yom têt am ma waô yom nañ sêngôlin pi aô. ¹¹ Am bu ndac lau ñatô, dec am oc tap sa ñagahô bu bêc 12 gi su, nañ gapi Jerusalem ga, tu bu watoc Anötö sa-nga. ¹² Lau nañ sêngôlin yom pi aô, nañ sênyalê su bu aô gakôm mêtê sac dañ dom. Aô gasôm ñamalac dañ yêc lôm dabuñ dom, ma gali lau ñalôm sa yêc lau Israel si lôm wê-nga me yêc malac Jerusalem ñalôm dom. ¹³ Bocdinañ yom nañ sêngôlin pi aô, nañ ñac gitôm dom bu oc sêtôc asê bu yomandô. ¹⁴ Magoc yom ñandô tigen dec wasôm asê têt am bocdec bu. Aô gam akiñ damañi si Anötö kakuc lêt wakuc tòm lau sêkêt whiñ Yisu-nga sêñkuc. Lau dinañ sêlic lêt dau bu lêt so. Magoc aô gakêt whiñ yom hoñ nañ kêtuc Moses ndê yomsu ti yom hoñ nañ lau propet sêto muñ su. ¹⁵ Ma gakêt batan bu Anötö oc uñ lau gitêt ma lau sac hoñ sa akêt lau batê-nga tòm ñac lau dindê sêkêt whiñ. ¹⁶ Ñalêt dinañ dec aô kasahê bu wasa neñ lêt hoñ solop eñ tu bu walhac ti neñ atac pa su yêc Anötö ti ñamalac aᅅgô-nga. ¹⁷ Aô gahu Jerusalem siñ yala neñ su, ma kwahic dec gambu gatêt Jerusalem ga, bu wanem aneñ lau Israel-nga si lau ñalôm sawa sa, ma bu wakêt da têt Anötö. ¹⁸ Aô kakuc lau Israel-nga si lêt sêmasañ dau ñawasi sa yêc Anötö aᅅgô-nga muñ su, goc gasôc lôm dabuñ ga bu wakêt neñ da. Ma têt ndoc dinañ lau Israel-nga ñatô akêt gameñ Esia-nga sêlic aô. Aô gac lau toñ atu sa dom, ma gali lau ñalôm sa bu sêkôm kisa dom. ¹⁹ Ñac lau Esia-nga dau sic hu sêngôlin yom pi aô, ma bocdinañ ñac bu gauc nem bu aô gakôm giso, dec ñac dau sêmeñ ma sêsôm asê têt am. ²⁰ Bu mba, goc sôm têt lau Israel-nga nañ kwahic sêmbo dec, bu sêtôc asê têt am, giso bocke nañ lau Israel si lau bata Sanedrin-nga sêtap sa yêc aô. ²¹ Mboe ñac sêlic aô sac ma sêkêt aô galhac am aᅅôm-nga bu êmatôc aô, pi yom tigen nañ aô gambwêc têt ñac bocdec bu, 'Aô gakêt whiñ bu yac oc datisa akêt lau batê-nga.' "

²² Filiks ᅅgô ti kêyalê yom daêsam su pi lau sêkêt whiñ Yisu-nga si lêt wakuc. Bocdinañ dec inñ gic bata yom, ma sôm têt lau Israel-nga nañ sêmeñ akêt Jerusalem, "Têt ndoc lau siñ-nga si ñadau Lisias meñ akêt Jerusalem, nañ aô oc wasôm aneñ gauc asê pi mac nem yom." ²³ Goc inñ gic atu ᅅgac nañ yob lau siñ-nga toñ dañ, bu sêyob Pol ñapep, magoc sêsô inñ dôn dom. Ma inñ sôm têt inñ bu kêt ñasawa têt Pol ndê lau nañ bu sêndic inñ kêsi ti sênem inñ sa, ma lhac ñac ahuc dom.

Sêyob Pol sêmbo Sisaria

²⁴ Bêc ñatô giñga su, dec Filiks lu nawhê Drusila, nañ awhê Israel-nga dañ, sêngalêm Pol bu sêngô inñ whê yom sa pi lau sêkêt whiñ Yisu Kilisi-nga si lêt. ²⁵ Pol gêm yomgalôm whiñ inñ lu ma sôm yom ñasawa hic baliñ, pi lêt nañ lau sêti lau gitêt, ma sêtimêtê dau ñapep, ma pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga nañ oc meñ sa. Yom dau kôm Filiks têt dau sa, dec sôm, "Nañ gitôm, am lhô mbu ndi. Têt ndoc aô bu walic ñasawa ñayham dañ, nañ wakêt yom am tiyham." ²⁶ Ma tiñambu inñ kêgalêm Pol ti gêm yomgalôm whiñ inñ tidim daêsam, bu inñ kêt bata bu Pol oc kêt awa têt inñ, bu nemlhi dau su yêc gapocwalô.

²⁷ Filiks bu kôm lau Israel-nga sêlic inñ ñayham, dec kêt Pol ndöc gapocwalô ñapan. Yala lu giñga su, goc Pokias Festus ti gôlinwaga ô Filiks su.

25

Pol kalhac Festus aᅅgô-nga

¹ Têt ndoc Festus hêt asê bu nem gôlin gameñ dinañ, nañ inñ mbo malac Sisaria tòm bêc têt eñ, goc pi Jerusalem gi. ² Ma yêc dindê dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêpitigen, ma yom nañ sêngôlin pi Pol su, nañ sêhoc asê têt Festus. ³ Ñac sêndac bu inñ bu lic ñac ñayham, dec kêt Pol mbu pi Jerusalem ndi. Ñac sêndac gêt dau, ñahu bu ñac sêmatin yom tidôn su gelec, bu sêkêt lau ñatô sêsiñ sêmbo señ bu sêndic Pol ndu. ⁴ Magoc Festus ô yom ma sôm, "Pol dê sêyob sêmbo Sisaria, ma malô goc

aö daun oc wambu watêñ malac dinañ wandi. ⁵ Mac asôm bu inñ kôm giso, dec akêñ nem lau bata ñatô sêwhiñ aö, bu sêsôm mac nem yom pi inñ asê têtñ aö yêc dindê.”

⁶ Festus mbo Jerusalem bêc 8 me 10 su, goc sip Sisaria gi. Ma têtñ ñagalañsê inñ gi ndöc inñ ndê pônñ êmatôc yom-nga, ma gic atu bu sêkôc Pol meñ lhac inñ añgô-nga. ⁷ Têtñ ndoc Pol hóc asê, nañ lau Israel-nga nañ sêmenñ akêñ malac Jerusalem, nañ sêlhac sêñgihi inñ ahuc, ma sêsôm bu inñ kôm giso atu. Sêñgôlinñ yom daêsam pi inñ, magoc gitôm dom bu sêtôc ñandô asê. ⁸ Goc Pol sôm ndê yom asê bocdec bu, “Aö gakôm giso dañ pi lôm dabuñ dom, ma kagilî lau Israel si yomsu, me Sisa ndê ñagôlinñ dañ dom.”

⁹ Festus tac whiñ bu lau Israel-nga sêlic inñ ñayham, dec ndac Pol, “Am gêlic ñayham bu pwi Jerusalem ndi, ma aö wañsahê ñac si yom pi am yêc dindê, me mba?” ¹⁰ Ma Pol sôm, “Mba. Aö ñgac Rom-nga, ma am ndöc nem pônñ êmatôc yom-nga g êm Sisa añgô. Bocdinañ êmatôc yom nañ sêñgôlinñ pi aö yêc dindêc mañ. Am kêyalê tidônñ su bu aö gakôm giso dañ têtñ lau Israel-nga dom. ¹¹ Aö bu wakôm giso dañ nañ gic waê bu wambac ndu, nañ dec ndic aö ndu. Magoc yom nañ lau Israel-nga dindêc sêñgôlinñ pi aö, nañ bu ñandô mba, dec solop dom bu am kêñ aö wasip ñac amba. Sisa dau goc êmatôc aneñ yom yêc malac Rom!”

¹² Têtñ dinañ Festus gêm yomgalôm whiñ lau atu-tu nañ sêmbo inñ ndê gôlinñ ñapu, goc sôm têtñ Pol, “Am ndac bu Sisa êmatôc nem yom. Bocdinañ dec am oc têtñ Sisa ndi.”

Festus lu Kiñ Agripa sem yomgalôm pi Pol

¹³ Bêc ñatô giñga su, goc Kiñ Agripa* lu lhuwê Berenis sêhóc asê Sisaria bu sêti ñacleñ Festus. ¹⁴ Inñlu sêmbo sêwhiñ inñ bêc daêsam su, goc Festus gic miñ pi Pol ma sôm t êñ Kiñ Agripa, “Ñgac dañ mbo dec, nañ Filiks kêñ ndöc gapocwalô ñapan e meñ têtñ kwahic dec. ¹⁵ Têtñ ndoc

aö gapi Jerusalem ga, nañ dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêñgôlinñ yom pi inñ, ma sêndac aö bu walôc bu inñ mbac ndu. ¹⁶ Aö gawhê sa têtñ ñac bu yac lau Rom-nga neñ mêtê bocdec bu. Dandic ñamalac dañ ndu dom e dakêñ ñasawa têtñ inñ bu lhac lau nañ sêñgôlinñ yom pi inñ, nañ añgô-nga, ma inñ ô ñac si yom su nañ. ¹⁷ Têtñ ndoc ñac si lau ñatô sêsip akêñ Jerusalem sêwhiñ aö, nañ gahônñ bêc daêsam dom. Aö gahóc asê, ma galañsê bêbêc aö gac atu aneñ lau bu sêkôc ñgac dau sôc meñ lhac aneñ pônñ wamatôc yom-nga ña-ndô-nga. ¹⁸ Lau dau sêtisa bu sêñgôlinñ yom pi inñ, ma aö gauc gêm bu ñac oc sêtôc inñ ndê giso ñandô dañ asê. Magoc mba! ¹⁹ Ñac sêsôm yom pi ñac dau si mêtê sênem akiñ si anötö-nga, nañ ñac gauc gêm bu Pol kékuc dom. Ma sêlic inñ sac pi ñgac batê dañ ñaê Yisu, nañ Pol sôm bu tisa akêñ lau batê-nga ma mbo tali tiyham. ²⁰ Aö gapônña daun tu lêtñ wamatôc yom kainñ dinañ-nga. Bocdinañ aö gasôm têtñ Pol bu inñ bu tac whiñ bu pi Jerusalem ndi, dec yac oc amatôc inñ ndê yom yêc dindê. ²¹ Magoc Pol tec ma ndac bu Sisa dau êmatôc inñ ndê yom, dec aö gac atu bu aneñ lau sêyob inñ e wañkiñ inñ têtñ Sisa ndi.” ²² Goc Agripa sôm têtñ Festus, “Aö daun atac whiñ bu wañgô ñamalac dau ndê yom.” Ma Festus sôm, “Bocdinañ, lañsê nañ am ñgô inñ ndê yom.”

Pol kalhac Agripa añgô-nga

²³ Têtñ galañsê Agripa lu Berenis sêsôc si gôlônñ kiñ-nga sa, goc sêsôc andu sêñgô yom-nga ñalôm si sêndöc. Ma lau bata siñ-nga ti lau bata malac-nga hoñ sêwhiñ inñlu. Goc Festus kêñ yatu bu sêkôc Pol sôc meñ. ²⁴ Ma inñ sôm, “Kiñ Agripa ti mac lau hoñ nañ ambo dindêc. Alic inñ ñgac dec. Lau Israel-nga hoñ sêtenñ aö yêc Jerusalem ma yêc malac Sisaria dindêc, bu walôc bu inñ mbac ndu. ²⁵ Magoc aö gatap inñ ndê giso dañ sa, nañ gitôm bu dandic inñ ndu-nga dom. Ma inñ dau ndac bu Sisa êmatôc inñ ndê yom, madec aö bu

* **25:13** Kiñ Agripa gêm gôlinñ gameñ dañ yêc bugicton Galili-nga ñamakê, ma ndöc malac Sisaria Pilipai. Inñ †Herod Agripa I (Apo 12:1-23) ndê atungac.

wanjkiñ in têt Rom ndi. ²⁶ Ma kwahic dec aö bu wato bapia dan têt Sisa, magoc aö kayalê yom nandô dan bu wato pi ngac dindec-nga dom. Tu dinañ-nga Kiñ Agripa, aö gakêñ in kalhac am ti mac lau hoñ anôm-nga, bu dakip yom hoñ sa, ma datap yom nandô dan sa, nan tòm bu wato têt Sisa. ²⁷ Yac bu tanjkiñ ñamalac g apocwalô-nga dan têt Sisa, magoc dawhê in ndê giso ñahu sa whiñ dom, oc solop dom.”

26

Pol whê dau sa têt Agripa

¹ Têt dinañ Kiñ Agripa sôm têt Pol, “Aö wakêñ ñasawa bu am sôm yom tu daôm-nga.” Goc Pol hôc amba sa têt lau, ma gic hu sôm in ndê yom bocdec bu, ² “Kiñ Agripa, kwahic dec aö bu waö yom hoñ nan lau Israel-nga sêngôlin pi aö. Ma aö atac ñayham bu wasôm asê walhac am anôm-nga. ³ Gêñ atu dan whiñ bocdec bu, lau Israel-nga si mêtê ti yom nan sêwhê dau kôc pi, nan am kêyalê tidôn su. Bocdinañ aö wandac am bu kêt ñasawa hic baliñ têt aö bu wasôm neñ yom hoñ asê. ⁴ Lau Israel-nga hoñ sênjalê aneñ lêt têt ndoc gambo balê-nga yêc dauñ neñ gameñ, ma lêt nan gasa têt ndoc gambo Jerusalem, nan bocdinañ. ⁵ Lau Palêsai ñac lau nan sem akiñ Anötö ñanga sêhóc gêlêc lau Israel-nga ñatô su. Ma oc tòm bu lau dinañ nan sênjalê aö têt baliñ su, nan sêwhê sa bu aö kakuc lau Palêsai si lêt dinañ. Magoc sêsôm asê dom. ⁶ Aö gakêñ batan gêñ nan Anötö gic bata têt damañi, ma tu dinañ-nga kwahic dec sêkêñ aö galhac am anôm-nga. ⁷ Yac lau Israel-nga mba ton 12 sem akiñ Anötö acsalô ti ôbwêc, ma sêkêñ bata bu sêlic gêñ nan Anötö gic bata, nan nandô sa. O kiñ, aö wasôm têt am bu lau Israel-nga sêkêñ kisa aö tu gêñ dinañ-nga eñ. ⁸ Yac akêñ batan bu Anötö oc uñ lau batê sa tiyham, ma bocke dec

mac lau ñatô asö ti gauc gêm bu gêñ dau oc tòm dom bu ñandô sa?

⁹ “Muñ-nga lê aö dauñ gauc gêm tidôn ma galic ñayham bu wakôm gêñ daêsam tu wakêñ kisa lau nan sêkêñ whiñ Yisu Nasaret-nga. ¹⁰ Ma gêñ dau dinañ dec gakôm yêc Jerusalem. Dabuñsiga atu-tu sêlic ñayham ma sêlôc têt aö bu wakôc lau sêkêñ whiñ-nga daêsam dôn, ma wakêñ ñac sêndôc gapocwalô. Ma têt ndoc sic ñac si lau ñatô ndu, nan aö galhac gawhiñ ñac ma galic ñayham. ¹¹ Tòm têt daêsam aö galom-galom lôm wê-nga hoñ ma kasalê lau sêkêñ whiñ Yisu-nga bu wakêñ ñagêyô têt ñac. Aö gauc gêm bu wakêñ nandê têt ñac e sêsôm yom sac sambuc.* Aö atac tec ñac nandô, bocdinañ kasêlêñ gatêt lau gameñ apa-nga si malac atu-tu bu wakêñ kisa têt Yisu ndê lau.

¹²⁻¹³ “O kiñ, têt bêt dan dabuñ-siga atu-tu sênjalêñ aö sa ma sênkiñ aö bu wasip malac Damaskas wandi. Aö kasêlêñ gambo señ, ma têt ac kalhac lhu ñawê atu dan sip akêñ undambê ma pô aö ti lau nan sêwhiñ aö. ¹⁴ Yac hoñ apeñ asip nom, ma aö gangô awaha dan sôm yom têt aö yêc Yom Hibuñ bocdec bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêt kisa aö? Am gitôm bêt nan gêli dau sa têt ñadau ndê gôlin dec tap nandê sa.’ ¹⁵ Têt ndoc dinañ aö gandac, ‘O ñadau, am asa?’ Ma in ó yom ma sôm, ‘Aö Yisu, nan am kêt kisa. ¹⁶ Kwahic dec tisa. Aö gahoc dauñ asê têt am, ma kayaliñ am sa bu nem akiñ aö. Ma gêñ nan am kêyalê pi aö, ti gêñ nan watôc têt am, nan am oc hoc asê têt lau. ¹⁷ Aö wanğaho am su yêc lau Israel-nga amba, ma yêc lau nan lau Israel dom, nan si amba whiñ. Kwahic dec wanjkiñ am têt lau gameñ apa-nga dinañ ndi. ¹⁸ Am oc kôm ñac tandô po asê e sêkac dau kwi ma sêhu señ ñasec-nga ma Sadañ ndê gôlin siñ, ma sêsa señ ñawê-nga ma sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu. Ma lau nan sêkac si ñalôm kwi, nan dec Anötö oc suc ñac

* **26:11** Yom sac sambuc - yêc Yom Inglis sêsam bu ‘blasphemy’. Lau ñatô gauc gêm bu Pol ndê yom dau ñahu bu in bu kêt nandê têt lau sêkêñ whiñ-nga e sêhu si sêkêñ whiñ siñ ma sêpu Yisu. Ma lau ñatô gauc gêm bu lau sêkêñ whiñ-nga bu sêlhac ñanga ma sêsôm bu Yisu in Anötö ndê Atu, dec Pol ti lau Israel-nga oc sêlic yom dau bu yom sac sambuc gitôm bu sêndic ñac ndu. Alic yom ñatô yêc Mat 26:63-66.

si sac kwi, ma kêñ ñac sêwêkain̄ gameñ sêndöc tali ñapan̄-nga sêwhin̄ lau nañ sêti lau dabuñ tu ñac si sêkêñ whin̄ aö-nga.'

19 "O kin̄ Agripa. Aö galic Yisu hoc dau asê akêñ undambê, ma aö gan̄gô in̄ ndê yom dec gasôc ñapu. 20 Aö gam mêtê lau bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ñapu, ma sêkôm mêtê gitêñ bu sêtôc asê bu ñac sem dau kwi ñandô. Aö gac hu yêc malac Damaskas, ma malô goc gam mêtê yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-nga hoñ e gatêñ lau apa si gameñ whin̄. 21 Tu dinañ-nga dec lau Israel-nga sêkôc aö dôñ yêc lôm dabuñ, ma bu sêndic aö ndu. 22 Magoc Anötö yob aö ñapep e meñ têtñ acsalô dindêc aö galhac am anôm-nga. Ma kwahic dec aö wasôm asê têtñ lau hoñ, lau tiwaê ma lau waêmbe sêwhin̄, bu yom hoñ nañ aö gahoc asê pi Yisu, nañ ñadañ so yom nañ Moses ma lau propet sêhoc asê gwanan̄ su pi gêtñ nañ oc hôc asê, nañ dom. 23 Ñac sêsôm bu Mesaya oc hôc ñandê e mbac ndu, ma tin̄ambu in̄ oc ti ngac ñamata-nga bu tisa akêñ lau batê-nga, ma hoc yom asê pi Anötö ndê lêtñ nem lau si sêmbo tali-nga têtñ in̄ ndê lau Israel-nga, ma têtñ lau nañ lau Israel dom, nañ sêwhin̄. Yom dau oc tòm ñawê bu pô gameñ ñasec-nga."

24 Pol whê ndê yom sa mbo, ma Festus mbwêc in̄ awha ahuc ma sôm, "Pol, am nem yom in̄ yom solop dom. Yom daêsam nañ sêndôhôn têtñ am, nañ kôm am nem gauc kêñsôn." 25 Magoc Pol ô yom ma sôm, "O ngac atu Festus, aö neñ gauc kêñsôn dom. Aneñ yom in̄ yom solop ma yom ñandô. 26 Gêtñ hoñ dindêc hôc asê yêc lhu, ma bocdinañ dec kin̄ Agripa gitôm dom bu nem gauc gêtñ dau. Yomandô! In̄ kêyalê gêtñ hoñ dindêc su, ma bocdinañ aö gasôm neñ yom asê têtñ in̄ yêc awê. 27 Kin̄ Agripa, am kêñ whin̄ lau propet si yom pi Mesaya, me mba? Aö gauc gêm bu am oc kêñ whin̄ su." 28 Dec Agripa sôm têtñ Pol, "Am gauc gêm bu ñasawa apê lec am oc kac aneñ ñalôm kwi bu wakêñ whin̄ Yisu, a?" 29 Ma Pol ô yom ma sôm, "Aö bu wasôm yom ñasawa apê me ñasawa baliñ, aö oc atac whin̄

gêtñ tigen̄. Aö waterñ mbec pi am ti mac lau hoñ nañ an̄gô aneñ yom dindêc, bu Anötö kôm mac hoñ andi atôm aö ma akêñ whin̄ Yisu, magoc bu kôm mac atôm aö tu gandöc gapocwalô-nga lec dom."

30 Pol sôm in̄ ndê yom meñ têtñ dinañ, goc Kin̄ Agripa tisa, ma gôlin̄waga Festus ti Berenis ma lau hoñ nañ sêndöc sêwhin̄ in̄, nañ sêtisa bocdinañ. 31 Ñac sêhu andu dau sin̄, ma sem yomgalôm têtñ dau ma sêsôm, "Ngac dindêc kôm giso dan̄ nañ tòm bu sêndic in̄ ndu me sêkêñ in̄ ndöc gapocwalô-nga lec dom." 32 Ma Agripa sôm têtñ Festus, "Oc tòm bu yac dahu ngac dindêc sin̄ lhö ndi, tigen̄ in̄ dau ndac bu Sisa êmatôc in̄ ndê yom."

27

Pol têtñ malac Rom gi

1 Ma tin̄ambu sêsôm tidôn bu sêkêñ Pol ti lau gapocwalô-nga ñatô sêpi wan̄ dan̄, ma sêñkin̄ ñac sêtêtñ malac Rom nañ yêc gameñ Itali-nga sêndi. Sêkêñ ñac sêsip ngac sin̄-nga dan̄ amba, nañ ndê ñaê Julias, nañ ti ngac bata sin̄-nga nañ yob Sisa ndê lau sin̄-nga ton̄ dan̄. 2 Dec ñac sêpi wan̄ si, ma alu ngac dan̄ ñaê Aristakus akêñ malac Tesalonika yêc gameñ Masedonia-nga api awhin̄, ma yac asa a. Wan̄ dau meñ akêñ malac Adramitiam ma gic waê bu êñsêlêtñ sôc malac ñatô nañ sêyêc gameñ Esia-nga. 3 Ñagalañsê wan̄ dau sôc baö yêc malac Saidon. Julias tawalô Pol dec kêñ in̄ sip baö gi bu ndic in̄ ndê silip kêsi tu bu sêpuc in̄ dôñ ña gêtñ ñatô-nga. 4 Tin̄ambu yac api wan̄ dau ma asa a tiyham. Yac bu ahôc gêtñ nduc Saipras, tigen̄ mbu ñadinda puc wan̄ dôñ, dec yac an̄gihi aho yêc nduc ñadômbwê-nga. 5 Goc wan̄ dau kêsêlêtñ mbo gwêc sawa, ma gi e ahôc gêtñ gameñ Silisia-nga ma gameñ Pampilia-nga su, ma gacgeñ a asôc malac Maira yêc gameñ Lisia-nga. 6 Ma yêc dindê ngac bata sin̄-nga dau tap wan̄ dan̄ sa, nañ meñ akêñ Aleksandria ma bu têtñ Itali ndi. Dec in̄ kêñ yac a alom. 7 Magoc wan̄ dau kêti ñagahô dom. Yac ambo gwêc ñasawa bêc daêsam, e a ampiñ malac Naidas. Mbu ñadinda puc yac dôñ

ņapan, bocdinaņ dec akac waņ kwi aņôņ gêm nduc Krit ņa-awê-ņga, ma anti a e ampini malac daņ ņaê Salmone. ⁸ Waņ kêsêlêņ ti ņawapac e ahôc asê sôc naņ sêsam bu Salaņ Țayham, naņ yêc kêpiņ malac Lasea. ⁹ Bêc daêsam giņga su ma lau Israel si om atu naņ sêhu gêņ daneņ-ņga siņ, naņ pacndê su, dec yac aņyalê bu oc asip têm sac tu dalac waņ-ņga ņalôm. Bocdinaņ Pol kêņ puc lau waņ-ņga ma sôm, ¹⁰ “Mac lau, aô kayalê su bu oc dasip ņasac ņalôm e waņ ti wapa hoņ oc sêniņga, ma mboe yac dauņ dawhiņ.” ¹¹ Magoc ņgac bata siņ-ņga dau kêņ daņga Pol ndê yom dom. In sôc ņgac nem gôliņ waņ-ņga ti waņ ņadau si yom ņapu. ¹² Sôc dinaņ gitôm dom bu waņ poc ņayham têņ ndoc uhô-ņga. Bocdinaņ dec lau waņ-ņga daêsam sêsôm yom pitigeņ bu sêsa tiyham ma sêņsahê bu sêlac sêtêņ malac Pioniks sêndi, ma waņ poc dindê e têm ņayham meņ sa. Yêc malac Pioniks, nduc Krit pôc mbu ahuc, ma bocdinaņ sôc naņ yêc malac dinaņ in sôc ņayham tu waņ sêpoc-ņga têņ têm uhô-ņga.

Mbu ņadinda

¹³ Yac ahôņ e bêc daņ mbu lilic kêsêlêņ ņayham, ma bocdinaņ ņac gauc gêm bu sêtap têm ņayham sa bu sêlom malac Pioniks. Țac sêhê aņga sa ma sêlac sêņkuc baô Krit-ņga si. ¹⁴ Țasawa baliņ dom ma mbu sac daņ puc ņaņga akêņ baô-ņga mbu sa têņ gwêc sawa-ņga. ¹⁵ Waņ dau sip mbu dinda ņalôm e tôm dom bu yac alac aņkuc baô-ņga. Bocdinaņ yac am waņ kwi kêsêlêņ kêkuc mbu. ¹⁶ Mbu soc yac e nduc sauņ daņ ņaê Kauda pôc mbu ahuc ņagec. Yac bu ahê waņ ņa-gômbwa pi lôlôc meņ, magoc akôm wapac-wapac bu mbu puc ņadinda sac andô. ¹⁷ Lau sêhê gômbwa sa pi lôlôc meņ su, goc sêkic po pi waņ atu ņampê bu suc dom. Țac sêtôc dau bu mbu oc soc yac ņapan e waņ ndi lôc pi gaņgac yêc Sirtis, dec sêlêc lac su ma sêkêņ aņga gwêc-ņga sip gi bu teņ waņ dôn ênti timalô, ma sêkêņ waņ dau tam mbo. ¹⁸ Têņ bêc tilu-ņga mbu ti gwêc gic pi waņ sac andô, dec lau waņ-ņga sêtôc dau atu ma sic hu sêmbaliņ wapa

ņatô siņ sip gwêc. ¹⁹ Bêc titô-ņga sêhêc waņ ņalac ti po ma wapa waņ-ņga ņatô sa ma sêmbaliņ siņ sip gwêc gi. ²⁰ Tigeņ mbu dau timalô dom e bêc daêsam yac alic ac ti tata dom. Ma yac hoņ mba gauc tigeņ bu oc andinaņ.

²¹ Lau waņ-ņga seņ gêņ daņ dom tôm bêc daêsam su, goc Pol tisa ma sôm, “Mac lau, aô gakêņ puc mac muņ su, bu ahu nduc Krit siņ dom, magoc mac asôc aneņ yom ņapu dom. Mac bu aņgô aneņ yom dau, dec gitôm dom bu atap ņawapac dindec sa, ma gêņ daņ oc niņga dom. ²² Magoc kwahic dec wasôm têņ mac bu nem ņalôm pêņ dôn, bu mac nem daņ oc niņga dom. Waņ tigeņ dec oc niņga. ²³ Aô Anötö ndê ņgac daņ, ma gam akiņ in ņapan. Alhabêc ôbwêc in kêkiņ ndê aņela daņ meņ kalhac whiņ aô. ²⁴ Ma sôm têņ aô, ‘Pol, am tôc daôm dom. Am oc lhac Sisa aņgô-ņga bu in êmatôc nem yom. Ma tu am-ņga, Anötö oc kêņ lau hoņ naņ sêmbo waņ sêwhiņ am, naņ sêmbo tali.’ ²⁵ Bocdinaņ mac lau, nem ņalôm pêņ dôn, bu aô gakêņ whiņ Anötö bu yom dau oc ņandô sa, tôm in ndê aņela sôm têņ aô. ²⁶ Waņ oc ndi lôc pi nduc daņ, tigeņ yac oc dandinaņ dom.”

Waņ gôlôc pi nduc

²⁷ Mbu tam yac ņapan ambo Gwêc Adria-ņga. Têņ bêc ti-14-ņga ma timaniņhu goc lau waņ-ņga sêņsahê bu yac asuņ sa baô. ²⁸ Sem dôhôn gwêc ņagapon ma sêtap sa bu ņagapon gitôm 37 mita. Țasawa sauņ sem dôhôn tiyham ma sêtap sa bu ņagapon gitôm 27 mita. ²⁹ Țac sêtôc bu waņ oc popoc pi hoc, bocdinaņ sêmbaliņ aņga hale sip waņku-ņga, ma sêkêņ bata bu laņsê ņagahô. ³⁰ Lau sêyob waņ-ņga gauc gêm bu sêhu waņ ti lau ņatô siņ, dec sêkôm bu sêkêņ gômbwa sip gwêc ndi, sêņsau bu oc sêkêņ aņga ņatô sip yêc waņ ņampê-ņga. ³¹ Magoc Pol sôm têņ ņgac bata ti ndê lau siņ-ņga bu, “Lau dinaņ bu sêhu waņ siņ, dec mac oc andinaņ.” ³² Tu dinaņ-ņga lau siņ-ņga sêtim wac kic yêc g ômbwa, ma sêkêņ peņ sip gwêc gi.

³³ Têḅ bêbêc ganduc Pol sôm têt lau bu sêneḅ gêt. In sôm, “Bêc 14 giḅga su lec mac ayob waḅ ḅapaḅ e mac aḅ gêt daḅ dom. ³⁴ Kwahic dec aö wasôm têt mac bu gêt daḅ oc kôm mac ḅayom dom, mac hoḅ oc ambo tamli. Bocdinaḅ dec aneḅ gêt bu puc mac dôt.” ³⁵ In sôm yom dinaḅ su, goc kôc bolom ma gêm danḅe Anötö yêc ḅac hoḅ aḅgô-ḅga, goc pô kôc ma gêt. ³⁶ Dec lau hoḅ si ḅalôm timalô ma seḅ gêt sêwhiḅ. ³⁷ Yac lau naḅ ambo waḅ, naḅ mba namba gitôm 276. ³⁸ Lau hoḅ seḅ gêt hóc ḅac dôt, goc sêmbaliḅ bolom batac sip gwêc gi bu kôm waḅ tilo.

³⁹ Têt ndoc gameḅ ḅawê sa naḅ sêlic baö, tigeḅ sem gauc gameḅ dau. Sêlic söc ti gaḅga apa ḅayham, dec gauc gêm bu sêkêt waḅ ndi pi baö yêc dindê. ⁴⁰ ḅac sêtim aḅga ḅawac kic sip gwêc giḅga, ma sêḅgapwêc wac naḅ sô gôliḅ dôt, naḅ su. Goc sêsö lac waḅ ḅatôkwa-ḅga sa, bu mbu peḅ lac ma kôc yac api baö andi. ⁴¹ Magoc waḅ dau kêt gi gôlôc pi gaḅga ḅabaö daḅ yêc gwêc lôm e gacgeḅ ḅaḅga sa. Ma gwêc dinda gic pi waḅ ḅambu-ḅga e kac popoc. ⁴² Têt ndoc dinaḅ lau siḅ-ḅga sêkic yom bu sêndic lau gapocwalô-ḅga hoḅ ndu, bu sêsip gwêc ma sêlhö sêndi dom. ⁴³ Magoc ḅac si ḅgac bata bu nem Pol sa, dec kalhac ḅac ahuc bu sêkôm si yom ḅandô sa d om. In kêt yatu bu lau naḅ sêḅkôc tidôt naḅ sêpwê sêsip gwêc ma sêmuḅ sêsôc baö sêndi. ⁴⁴ Ma in kêt yatu bu lau ḅatô sêsac apa waḅ-ḅga ḅatô naḅ gwêc gic popoc. Ma ḅalêḅ dinaḅ dec lau hoḅ sêhóc asê baö ti lic sambuc.

28

Pol mbo nduc Malta

¹ Yac hoḅ api baö ti lic sambuc, ma malô atap sa bu nduc dau ḅaê sêsam bu Malta. ² Ma lau nduc-ḅga sêkôc yac hoḅ sa ma sêyob ti sêmwasiḅ yac ḅalêḅ ḅayham. Têt ndoc dinaḅ u gic ma gameḅ ḅalhuc atu, bocdinaḅ sêkôm ya golom bu yac aheḅ daḅ. ³ Pol tap a basô ti gap bu kêt pi ya ndi, magoc mboc sac daḅ yêc gap ḅalôm, ma têt ndoc kêsahê ya ḅandê, dec sa bu lhö ndi ma seḅ Pol sip amba. ⁴ Lau malachu sêlic mboc dau keseneḅ

Pol amba dôt gacgeḅ kêtgalêḅ, dec sêsôm têt dau bu, “ḅgac dê mboe in ḅgac gic ḅamalac ndu-ḅga, dec in wêkaiḅ ḅagêyô atu. Gitôm bu gwêc kô in ndu su, magoc kwahic dec in oc wê sa dom.” ⁵ Tigeḅ Pol kêtbalip mboc dau sip ya gi, ma gêt daḅ kôm in dom. ⁶ Lau dau sêkêt bata bu in amba oc suḅ me ḅagahô in oc hudau sip ndi mbac ndu. Magoc sêhôt ḅasawa baḅ e sêlic gêt daḅ hóc asê in dom. Bocdinaḅ dec ḅac gauc gêm bu mboe in oc anötö daḅ.

⁷ ḅgac daḅ ḅaê Publias gêm gôliḅ nduc dinaḅ, ma in wêkaiḅ ndê gameḅ daḅ yêc kêt pi baö naḅ waḅ popoc kalhac. In kôc yac sa a andôc in ndê andu, ma yob yac ḅapeḅ gitôm bêc tö. ⁸ Têt ndoc dinaḅ Publias damba gêmbac yêc, ḅamlic ḅamahom ti kêt dau. Pol sôc gi gêlic in, ma teḅ mbec ti kêt amba sac in, ma kôm in ḅayham sa. ⁹ Ma têt ndoc lau nduc-ḅga sêlic gêt dinaḅ, naḅ sêhoḅ si lau gêmbac hoḅ sêtêḅ Pol sêmeḅ, ma in kôm ḅac ḅayham sa tiyham. ¹⁰ Ma ḅac sêtoc yac sa ḅalêḅ ḅayham daêsam. Ma têt ndoc yac bu api waḅ ma alhö andi, naḅ sêkêt gêt hoḅ bu puc yac dôt ambo gwêc ḅasawa-ḅga têt yac.

Pol hóc asê Rom

¹¹ Yac ambo nduc dau tôm ayô tö su, goc api lau malac Aleksandria-ḅga si waḅ daḅ. Waḅ dau poc nduc dinaḅ têt ndoc uhô-ḅga ma hôt têm ḅayham, ma yêc ḅatôkwa-ḅga sêlêḅ ḅac si anötö gwam lu si aḅgô, daḅ sêsam ḅaê Kasto, ma daḅ ḅaê Polaks. Yac ahu gameḅ dau siḅ, ¹² ma alac e ahóc asê malac Sairakyus ma ambo dinaḅ tôm bêc tö. ¹³ Goc ahu malac dau siḅ ma alac tiyham e a asôc malac Regiam. Têt galaḅsê mbu ḅayham daḅ peḅ lac ḅapeḅ, dec kêt yac alac bêc tigeḅ a asôc söc yêc malac Puteoli, ma asip baö a. ¹⁴ Yêc dinaḅ yac atap lau sêkêt whiḅ Yisu-ḅga ḅatô sa, ma sêkôc yac sa a ambo awhiḅ ḅac gitôm bêc 7. Ma tiḅambu yac aḅsêlêḅ bu atêḅ malac Rom andi.

¹⁵ Lau sêkêt whiḅ-ḅga yêc malac Rom sêḅgô ḅawaê bu yac aḅsêlêḅ ambo seḅ, dec sêsas sêmeḅ bu sêkôc yac sa. ḅatô sêtap yac sa yêc Apias ndê gameḅ

sêtidulu gêñ-nga, ma ñatô sêtap yac sa yêc gameñ nan sêsam bu Andu Ñaclen-nga Tö. Têñ ndoc Pol gêlic lau sêkêñ whiñ-nga dinañ, nan in atac pa su ma gêm dançe Anötö. ¹⁶ Yac hoñ anşêlêñ a, e ahôc asê Rom su, goc sêkêñ ñasawa têtñ Pol bu ndöc andu dan, ma sêkêñ ñgac siñ-nga dan yob in.

Pol gêm mêtê mbo Rom

¹⁷ Bêc tö giñga su, goc Pol kêgalêm lau bata Israel-nga nan sêndöc Rom, nan sa sêpitigen, ma sôm têtñ ñac, “Aneñ asidôwai Israel-nga, aö gakôm gêñ so dan têtñ yac neñ lau Israel-nga dom. Ma gakôm gêñ dan nan so abañi si gêbôm, nan dom. Magoc sêkôc aö dön yêc Jerusalem ma sêkêñ aö gasip gôliñwaga Rom-nga ti in ndê lau siñ-nga amba. ¹⁸ Ma lau Rom-nga dau sêñsahê aö e sêtap sa bu aö gakôm gêñ giso dan nan tôm bu sêndic aö ndu-nga, nan dom. Dec ñac bu sêhu aö siñ walhö wandi. ¹⁹ Magoc lau Israel-nga sêtec, ma sêli awha sa e aneñ lêtñ dan mbasi, dec aö gandac bu Sisa ñgô aneñ yom. Tigen aö gakôm tu galic ñac sac-nga dom, me tu bu wanğôliñ yom pi ñac-nga dom. ²⁰ Acsalô lec aö kagalêm mac sa amen, bu anğô aneñ yom pi gêñ hoñ dinañ. Mac alic bu sêsô aö dön ña sen dindêc, magoc aö gakôm gêñ sac dan dom. Gêñ tigen gakôm, nan gakêñ batan gêñ nan lau Israel dau sêkêñ bata.”

²¹ Lau Israel-nga dinañ sêñgô Pol ndê yom ma sêsôm, “Lau nan sêndöc gameñ Judia-nga nan sêto bapia dan têtñ yac, nan hêganôn am dom. Ma asidôwai Israel-nga akêñ gameñ dinañ, nan sêtêñ yac sêmen, nan sêsôm yom sac dan pi am dom. ²² Magoc yac anğyalê bu yêc gameñ hoñ lau sêpu lêtñ nan lau sêkêñ whiñ Yisu-nga sêñkuc. Bocdinañ yac bu anğô am nem gauc ti yom pi lêtñ dau.” ²³ Goc sêkêñ bêc dan bu sêkac sa sêwhiñ Pol tiyham.

Ma têtñ bêc dau ñac sêkac sa sêmbo andu nan Pol yêc nan, ma lau Israel-nga hic daêsam sêmen sêwhiñ, dec ti toñ atu. Têtñ bêbêc ñapan e telha Pol sôm yom têtñ ñac. In têtñ Anötö ndê gôliñ ñahu asê têtñ ñac. Ma in whê Moses ti lau propet si yom sa bu kôm ñac sêñyalê bu

Yisu in Mesaya dau. ²⁴ Lau ñatô sêñgô in ndê yom ma sêkêñ whiñ, magoc ñatô sêkêñ whiñ dom. ²⁵ Ñac sêsen dau pi in ndê yom, ma bocdinañ Pol sôm ndê yom ñambu-nga têtñ ñac, ma tiñambu sêlhö têtñtêtñ. Ma yom ñambu-nga nan in sôm têtñ ñac nan sôm bocdec bu, “Yom dindêc nan Ñalau Dabuñ sôm têtñ mac apami, nan yom ñandô ma hêganôn mac solop. Propet Aisaya hoc yom dau asê bocdec bu:

²⁶ Am têtñ lau dindê ndi ma sôm têtñ ñac, ‘Mac anğô aneñ yom ñapan, magoc anğyalê ñahu dom. Mac alic gêñ nan aö gakôm, nan ñapan, tigen mac nem gauc sa dom.’ ²⁷ Bu lau dau si ñalôm ñadandi sa. Ñac si danğasun hêc ahuc, ma sêpôc si tandô ahuc. Bu bocdinañ dom, dec oc tôm tandô sêlic, danğasun sêñgô, ma sêñyalê aö tidôn yêc ñac si ñalôm e sênem dau kwi ma wakôm ñac ñayham sa.”

[Ais 6:9-10]

²⁸ Goc Pol sôm, “Bocdinañ anğyalê bu Anötö kêkiñ ñawaê ñayham pi in ndê lêtñ nem lau si-nga nan mac atec, nan têtñ lau gameñ apa-nga. Ma ñac lau dau oc sêñgô ti sêkôc sa.” [²⁹ In sôm su goc lau Israel-nga sêlhö si, ma sêsen dau pi in ndê yom.]

³⁰ Tiñambu Pol mbo malac Rom gitôm yala lu. Ma tôm ñasawa dinañ, in gêmlihi ñamalac dan ndê andu dan tu ndöc-nga, ma in kôc lau daêsam sa yêc andu dau, nan sêmen bu sêndic in kêsi. ³¹ In gêm mêtê pi Anötö ndê gôliñ ma kêdôhôn lau pi Pômdau Yisu Kilisi. In kôm gêñ dau ti atac pa su, ma lau dan sêlhac in ahuc dom.

Pol ndê bapia têtj lau Rom-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol to bapia dindéc têtj lau sêkênj whin-nga nanj sêndöc malac atu Rom. Inj to têtj ndoc inj mbo malac Korin, ma kênj têtj awê danj ñaê Pibi (16:2) bu kôc sa ndi ma kênj têtj lau malac Rom-nga. Pol tac whinj bu ndic lau Rom-nga kêsi, ma inj to bapia dindéc munj, bu whê mêtê nanj inj gêm, nanj ñahu sa.

Lau ñatô gauc gêm bu Pol to 1:18-32 hêganônj lau gamej apa-nga, ma inj to 2:1-29 hêganônj inj dau ndê lau Israel-nga. Inj tôc yêc awê bu yac lau hoj dakôm sac, ma tu yac nejj sac-nga, dec yac hoj dawêkainj sejj dambac ndu-nga. Magoc Anötö kêmasanj lêtj bu suc lau nom-nga si sac kwi, ma asa nanj bu kênj whinj gêtj atu nanj Yisu Kilisi kôm tu yac-nga, nanj Anötö sam inj bu ñamalac gitêtj.

Ma Pol bu whê sa bu Anötö sam yac bu lau gitêtj ñambwa dom, magoc inj kênj Ñalau Dabuj têtj yac tu bu kôm yac dati lau wakuc nanj dananj wambu Anötö, ma dasa nejj lêtj gitêtj ti dabuj. Bocdinajj Pol to yom pi lêtj ñayham tu dasa-nga, ma dapinj dauj dôjj ma dahu mêtê sac sinj. Yêc lôcwha (sapta) 9-11 Pol tôc asê bu inj ñalôm ñawapac pi inj dau ndê lau Israel-nga nanj sêkênj whinj dom, ma inj tac whinj ñandô bu sêkênj whinj Yisu.

Pol gic hu ndê yom têtj lau Rom-nga

¹ Aö Pol, Yisu Kilisi ndê ñgac akinj, gato bapia dindéc. Anötö kêgalêm aö sa gati inj ndê ñapotel, ma kêyalinj aö sa bu wahoc inj ndê ñawaê ñayham asê. ² Ñawaê ñayham dau Anötö kêmatinj tidônj munj su, ma inj ndê propet sêhoc asê, ma sêto sip Buku Dabuj. ³⁻⁴ Ma yom dau hêganônj inj ndê Atu Yisu Kilisi, yac nejj Pômdau. Inj ti ñamalac nanj sa akênj Kinj Dawid ndê tonj. Ma tinjambu Anötö unj inj sa akênj lau batê-nga ña Ñalau Dabuj ndê ñaclai, dec tôc asê tiawê bu inj Anötö Atu. ⁵ Ma Yisu

Kilisi dau kêyalinj yac sa ma kêmwasijj yac bu ati aposel tu inj ndê ñaê-nga, dec kêkinj yac bu anjalêm lau sa yêc gamej hojj bu s êkênj whinj inj, ma tu dinajj-nga dec danja wambu inj ndê yom. ⁶ Ma galem dau têtj mac lau Rom-nga bu ati Yisu Kilisi ndê lau bocdinajj.

⁷ Aö gato bapia dindéc têtj mac lau Rom-nga hojj nanj Anötö tac whinj mac, ma kêgalêm mac sa ati inj ndê lau dabuj. Mwasinj ti yom malô têtj mac hojj akênj Damanj Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gauc gêm bu ndic lau Rom-nga kêsi

⁸ Gêtj ñamata-nga aö wasôm têtj mac bu tôc bêt hojj, aö gatejj mbec tu Yisu Kilisi ndê ñaê-nga, ma gam danje anej Anötö tu mac hojj-nga. Ñahu bu yêc gamej hojj lau sêngô mac nem akênj whinj ñawaê. ⁹ Ma Anötö nanj aö gam akinj ti anej ñalôm sambuc, ma gahoc inj Atu ndê ñawaê ñayham asê, nanj kêyalê bu yomandô aö gauc gêm mac ñapanj, ¹⁰ têtj têtj hojj nanj gatejj mbec. Ñasawa balijj su, aö atac whinj bu wandic mac kêsi, ma kwahic dec aö gatejj mbec têtj Anötö bu lic aö nejj gauc dinajj ñayham, ma lêtj gatam su têtj aö bu watêtj mac waloc. ¹¹ Bu aö atac whinj ñandô bu walic mac, tu bu wakênj Ñalau Dabuj ndê mwasinj ñatô lom mac bu puc mac dôjj. ¹² Ma têtj ndoc yac dambo dawhinj dauj, nanj mac nem akênj whinj ma aö nejj gakênj whinj, oc pijj yac hojj dôjj bu dalhac ñanja.

¹³ O asidôwai, aö atac whinj bu mac anjalê bu têtj daêsam aö gauc gêm bu watêtj mac waloc, magoc gêtj daêsam kalhac aö ahuc e mejj têtj kwahic dec. Aö gam mêtê yêc lau apa si gamej ñatô, ma anej gwelenj dau gêm ñandô su. Bocdinajj aö gauc gêm bu wakôm gwelenj kainj tigenj wawhinj mac e gwelenj dau ñandô sa yêc mac-nga whinj. ¹⁴ Gwelenj dau gic aö ñawaê bu wanem mêtê lau Grik ti lau nanj lau Grik dom, ma lau ti gauc ma lau gauc mba sêwhinj. ¹⁵ Tu dinajj-nga dec aö nejj ñalôm kac aö bu wanem mêtê mac lau Rom-nga awhinj.

Anötö ndê ñawaê ñayham ti ñaclai

16 Bu aö mayañ tu Anötö ndê ñawaê ñayham-nga dom. Nahu bu Anötö ndê ñaclai yêc yom dau, bu nem lau nañ bu sêkên whiñ, nañ si. In gic bata têt lau Israel-nga mun, ma têt lau nañ lau Israel dom, nañ tiñambu. 17 Nawaê ñayham dau ndê ñaclai yêc bu nem lau si, nahu bu ñawaê dau têt lêt nañ Anötö kên bu ñamalac sêti lau gitêt, nañ asê. Lêt dau lêt dakên whiñ-nga, ma ñalêt dan mba. Tôm yom nañ propet akwa dan to yêc bocdec bu:

Lau gitêt oc sêndöc tali tu si sêkên whiñ-nga. *[Hab 2:4]*

Ñamalac hoñ sêkôm giso

18 Anötö nañ ndöc undambê, kwahic dec têt in ndê ñalôm asê têt yac.* In tac ñandê têt lau nañ sêpuc dômbwê in, ma sêkôm mêtê sac. Nac si mêtê sac kégwiniñ yom ñandô dôñ. 19 Gitôm bu lau nom-nga sênjalê yom ñandô pi Anötö, bu gêt nañ in kôm, nañ whê in sa tiawê têt ñac su. 20 Lau dan sêlic Anötö su dom, yomandô! Tigeñ têt ndoc in kên undambê ti nom e meñ têt kwahic dec, nañ sêlic gêt hoñ nañ in kên. Ma gêt dau whê in ndê nahu sa ma têt in ndê ñaclai atu nañ yêc titêm-titêm, nañ asê tiawê. Tu dinañ-nga dec ñamalac dan oc têt dom bu pa dau ma sôm bu in gêm gauc Anötö. 21 Lau nom-nga sênjalê bu Anötö dê mbo, magoc sêtoc in sa ti ñac si Anötö, ma sem danje in tu gêt dan-nga dom. Nac sêhê gauc pi yom ñambwa-ñambwa daêsam e ñasec kôm ñac si ñalôm ahuc. 22 Nac sêtoc dau sa bu ñac lau ti gauc, magoc ñac lau gauc mbasi. 23 Nac sêtec bu sênem akiñ Anötö nañ mbo titêm-titêm, magoc sem akiñ gêt nañ gic waê bu niñga. Nac sêhu Anötö ti ndê ñawasi atu siñ, ma sem akiñ gwam nañ ñac dau sêmasañ sem ñamalac añgô, mbac añgô, bôc añgô, ma mboc añgô.

24 Tu dinañ-nga dec Anötö hu ñac siñ bu sêkôm mêtê ñalôm ñagalac-nga têt si atac whiñ. Ma sêkôm mêtê ñadômbwi pi dau ñamlic gitôm gêt ñambwa-nga.

25 Nac sêpuc dômbwê Anötö ndê yom ñandô, ma yom tasan gêm ñac si ñalôm ahuc. Nac sêtec bu sênem akiñ Anötö nañ kên gêt hoñ, ma sêhu in siñ ma sem akiñ gêt nañ in kên. Magoc in gêt hoñ ñadau, ma ñayham bu yac tampiñ in têt bêt hoñ. Yomandô!

26 Tu ñamalac si giso-nga, dec Anötö hu ñac siñ bu sêkôm gêt mayañ-nga têt ñac si ñalôm ñagalac kégilí ñac. Nac si lauwhê sêhu lauwhê ti ñgac si lêt solop sêmbo sêwhiñ dauñ-nga siñ, ma sêsa lêt so. 27 Ma ñalêt tigeñ laungac sêhu lauwhê ti ñgac si lêt solop siñ ma mêtê atac ñagalac pi dandi-nga gêm ñac ahuc sambuc. Laungac sêkôm mêtê mayañ-nga sêwhiñ laungac, ma tu dinañ-nga sêtap ñagêyô nañ gic mêtê sac kaiñ dinañ ñawaê, nañ sa yêc dau si ñamlic.

28 Ñamalac sêlic ñayham bu s êpuc dômbwê Anötö, ma tu dinañ-nga in hu ñac siñ e ñac si gauc timboloc, ma sêkôm mêtê nañ gic ñamalac ñawaê dom. 29 Mêtê sac tidau-tidau gêm ñac si ñalôm ahuc. Nac sêkôm mêtê gitôm mêtê wec ma mêtê mayañ-nga, ñac tagatu gêt, ñac sêlic lau ñatô sac, sic ñamalac ndu, sênjalôm lau, sêkôm gêt daêsam bu sêtîm lau ma sênsau ñac, ma sêsec lau. 30 Nac sênjôliñ yom pi lau, atac tec Anötö, ma sêpu lau ñatô. Sêpo dau ti sêtoc dau sa, sêkôc gauc pi lêt sac ñapan, ma ñac danjapêc ñawahô têt dinda ti dambai. 31 Nac lau gauc mbasi-nga, ma yom bocke nañ sêsôm, nañ sêkôm ñandô sa dom. Nac lau ñalôm ñadandi-nga nañ atac tec lau ma tawalô ñac dom. 32 Lau sac dau sênjalê bu Anötö sôm tidôn su bu lau nañ sêkôm mêtê sac kaiñ bocdinañ, oc sêmbac ndu. Tigeñ ñac sêkôm sac sêsiñ su eñ. Ma gêt dan whiñ bocdec bu, lau ñatô nañ sêkôm mêtê sac têt ñac dau sêkôm, nañ sêlic ñac ñayham.

2

Anötö ndê lêt êmatôc lau-nga

* 1:18 Têt ndoc Yisu mbac ndu pi a gicso dau, nañ têt asê bu Anötö tac ñandê tu ñamalac si sac-nga. Magoc tu Yisu hôt ñandê dau ô lau nom-nga su, dec têt asê bu in tac whiñ lau nom-nga hoñ ma tec bu dan niñga. Alic Rom 2:4; 3:26; 8:3; ma Jon 3:16.

1-3 Yac tanyalê bu têt ndoc Anötö êmatôc lau nañ sêkôm sac kainj dinañ, dec inj oc êmatôc ñac êñkuc yom ñandô pi ñac. Bocdinañ dec am asa nañ kêgôlinj yom pi lau ñatô, ma sam ñac bu lau sêkôm sac-nga, nañ êmyalê bu am kêgôlinj yom pi daôm whinj, bu am ñamalac kôm sac-nga whinj. Ma am oc tôm dom bu êmasañ yom têt Anötö tu daôm nem sac-nga ma lhö su inj ndê matôc. ⁴ Am ngô su nañ! Anötö tawalô yac ndu andô, dec kôc ndê ñalôm dôñ ma kêmatôc yac ñagahô dom. Am gêlic inj ndê lêt dinañ bu gêt ñambwa, a? Bocke? Am kêyalê dom bu Anötö kôm gêt dinañ tu bu kêt ñasawa têt yac bu danem daunj kwi-nga, a? ⁵ Magoc am nem ñalôm ñadandi ma am tec bu nem daôm kwi. Tu dinañ-nga am daôm gic Anötö ndê atac ñandê sa tu daôm-nga, ma oc yêc tôm bêc ñambu-nga nañ Anötö dau oc têt inj ndê matôc gitêt ma inj ndê atac ñandê asê. ⁶ Têt bêc dinañ, inj oc kêt ñagêyô têt lau hoñ êñkuc ñac tigenj-tigenj si mêtê. ⁷ Lau nañ sêsap mêtê ñayham dôñ ñapañ ma takwê bu sêtap Anötö ndê mwasinj sêndôc tali ñapañ-nga ma ñawasi ti waê atu sa, nañ Anötö oc kêt ñac sêndôc tali ñapañ. ⁸ Magoc lau nañ sêkôm gêt hoñ tu sêpo dau sa-nga, ma sêtêc yom ñandô ma sêsap mêtê sac dôñ, nañ oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa. ⁹⁻¹⁰ Aêc! Lau hoñ nañ sêkôm mêtê sac, nañ oc sêtap ñawapac ti ñasac sa. Tigenj lau nañ sêkôm mêtê ñayham, nañ oc sêtap ñawasi ti waê ñayham ma yom malô sa. Oc ñandô sa pi lau Israel-nga sêmunj, goc lau nañ lau Israel dom, nañ sêñkuc. ¹¹ Bu têt ndoc Anötö oc êñsahê lau pi ñac si mêtê, nañ inj oc toc lau toñ dañ sa hôc gêlêc lau toñ dañ dom. ¹² Bu lau hoñ nañ sêkôm sac, nañ oc sêtap Anötö ndê matôc sa. Lau nañ lau Israel-nga dom, nañ sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, nañ oc sêtap matôc sa tu yomsu-nga dom, ñac dau si giso oc tinj ñac su. Ma lau Israel-nga nañ sêkôc Moses ndê yomsu sa, ma sêkôm mêtê sac, nañ oc sêtap Anötö ndê

matôc sa êñkuc yomsu dau. ¹³ Bu Anötö oc sam ñamalac dañ bu ñamalac gitêt tu inj ngô yomsu-nga ñambwa lec dom. Tigenj ñamalac nañ sôt yomsu dau ñapu ma dañga wambu ñapep eñ, nañ Anötö oc sam inj bu ñamalac gitêt.*

¹⁴ Magoc lau nañ lau Israel dom, nañ sêkôc Anötö ndê yomsu sa dom, nañ ñalêt bocke? Ñac bu sêkôm mêtê ñayham nañ tôm yomsu whê sa, dec têt asê bu ñac dau si yomsu yêc bocdinañ. ¹⁵ Ma têt asê bu lêt gitêt tôm yomsu whê sa têt yac, nañ yêc ñac si ñalôm. Ma ñac dau sêtôm bu sêñsahê si lêt ma sêñyalê yêc ñac si ñalôm, mêtê bocke nañ sêkôm solop, ma mêtê bocke nañ sêkôm so. ¹⁶ Yom hoñ dindêc ñahu oc tiawê têt bêc nañ Anötö oc kêt Yisu Kilisi êñsahê lau hoñ, êñkuc ñac si yom nañ yêc sinj dau yêc ñac si ñalôm. Ñawaê ñayham nañ aô gahoc asê, nañ whê gêt hoñ dinañ sa.

Lau Israel-nga ma Moses ndê yomsu

¹⁷ Mac lau nañ ambo gameñ bocke, ma asam daôm bu lau Israel-nga, añgô su nañ. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôt mac sa tu mac akôt Moses ndê yomsu su-nga, a? Mac atoc daôm sa bu mac ati Anötö ndê lau, a? ¹⁸ Bocke? Mac añyalê lêt nañ Anötö tac whinj, ma gauc gêm bu mac ahôt gêlêc lau ñatô tu mac añyalê yomsu-nga, a? ¹⁹⁻²⁰ Mac gauc gêm bu yomsu whê mac nem gauc sa pi yom ñandô, dec tac whinj bu andôhônj lau wakuc ti lau gauc mba, a? Mac bu awê lau nañ tandô pec, me alic daôm gitôm ya ñawê bu pô lau nañ sêmbo ñasec ñalôm, a? ²¹ Mac andôhônj lau ñatô, ma bocke dec andôhônj daôm dom? Mac am mêtê lau bu sênem kañ gêt dom. Mac daôm akôm, me mba? ²² Mac asôm têt lau bu sêkôm mêtê mockainj-nga dom, ma mac daôm? Mac atac tec gwam, magoc têt ñatô mac asôt lôm nañ lau sem akinj gwam sêmbo, ma am kañ gêt, me mba? ²³ Mac atoc daôm sa tu akôt yomsu su-nga, magoc têt ndoc mac añgill yomsu, dec mac akôm Anötö

* **2:13** Tinjambu Pol têt asê tiawê bu ñamalac dañ oc tôm dom bu êñkuc yomsu hoñ timala e Anötö lic inj bu ñamalac gitêt - alic Rom 3:20, 23.

ndê waê tisac. ²⁴ Tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm:

Lau gamenj apa-nga sêpu Anötö ndê naê tu mac nem lêtj sac-nga. [*Ais 52:5*]

²⁵ Am ngac nanj sêsê am nem namlic natô su kêkuc lau Israel-nga si t̄pwac, nanj ngô. Am bu danjam wambu yomsu honj, dec gêtj nanj sêkôm têtj am namlic, nanj gêtj ti nahu nayham. Magoc am bu êmgili yomsu, dec gêtj nanj sêkôm têtj am, oc nditôm gêtj nambwa. Yêc Anötö anjô-nga am oc tôm ngac t̄gamenj apa-nga nanj sêsê inj namlic natô su dom. ²⁶ Ma lau nanj sêsê nac si namlic natô su dom, magoc sêkôm mêtê nayham tôm yomsu whê sa, nanj Anötö oc lic nac gitôm lau nanj sêsê nac si namlic natô su. ²⁷ Ma ngac nanj sêsê inj dom, magoc kôm gêtj nanj kêkuc yomsu, nanj oc puc am nem giso asê. Nahu bu am daôm kôc yomsu su, ma kêkuc pwac sêsê namlic-nga, magoc am ngac êngili yomsu-nga.

²⁸ Lau si nahu sêti lau Israel-nga nandô sip gêtj namlic-nga dom. Ma pwac sêsê namlic-nga nanj nahu andô hêganônj gêtj nanj sêkôm têtj namlic, nanj dom. ²⁹ Mba! Lau nanj sêmasan si nalôm napep yêc Anötö anjô-nga, nanj sêti lau Israel-nga nandô. Ma pwac sêsê namlic-nga na-nahu andô, nanj yomsu nanj sêto sip bapia, nanj oc tôm dom bu kôm nandô sa. Magoc gwelenj nanj Nalau kôm mbo namalac si nalôm, nanj kôm pwac dau na-nahu andô nandô sa. Namalac kainj dinanj hêgo dau bu tap ndê waê sa yêc lau nom-nga dom, tigenj inj tap waê sa yêc Anötö dau.

3

Mêtê sac oc tôm dom bu nem nandô nayham

¹ Bocdinañ lau Israel-nga sêtap mwasiñ bocke sa tu sêti lau Israel-nga, nanj hôt gêtj lau natô si mwasiñ su? Ma nac si pwac sêsê namlic natô su-nga oc nem nac sa nalêtj bocke? ² Anjô! Lau Israel-nga sêtap mwasiñ tidau-tidau sa. Gêtj namata-nga nac lau dau dinanj Anötö kêtj inj ndê yom sip nac apai amba.

³ Magoc lau Israel-nga natô bu sêkêtj whiñ Anötö dom, dec mac gauc gêm bocke? Tu nac si sêkêtj whiñ dom-nga, dec Anötö oc hu yom nanj inj gic bata su, nanj siñ, me? ⁴ Mba andô! Tôm bu namalac honj sêti lau sênsau tasan-nga, magoc Anötö oc tôm dom bu senj yom danj nanj inj kêmatinj tidônj, nanj su. Tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm:

Yom honj nanj am sôm, nanj oc sêlic bu yom nandô enj.

Ma lau bu sênsahê am, dec oc tôm dom bu sêtap am nem giso danj sa. [*BW 51:4*]

⁵ Lau natô gauc gêm gauc nambwa ma sêsôm yom bocdec bu, “Yac neñ lêtj sac-nga tôt Anötö ndê lêtj gitêtj asê yêc awê, dec tu sake-nga inj atac nandê têtj yac? Inj bu kêtj nagêyô têtj yac, dec oc solop dom.” ⁶ Gauc dinañ inj so sambuc! Bu bocdinañ, goc Anötö oc êmatôt lau nom-nga nalêtj nde? ⁷ Ma lau natô sêsôm, “Aneñ yom tasan tôt Anötö ndê yom nandô asê tiawê e lau sêhoc inj ndê waê asê napanj. Bocdinañ tu sake-nga inj gêtj aô gitôm ngac sac danj ma kic aneñ yom bu watap matôt sa?” ⁸ Oyaê, anjô su nanj! Yom bu bocdinañ, dec gitôm bu dasôm, “Yac dakôm sac tu bu sac nem nandô nayham-nga.” Magoc bocdinañ dom. Lau natô sênsau ma sêngôlinj yom pi yac lau aposel ma sêsôm bu yom nalhô dinañ sa yac whañsunj. Oc sêtap nagêyô sac sa tu nac si yom tasan dinañ-nga.

Namalac gitêtj danj mbo dom

⁹ Bocke, yac lau Israel-nga mba lêtj nanj asa ambo Anötö anjô-nga, nanj hôt gêtj lau natô si su, me? Mba andô! Tôm yac asôm su bocdec bu, lau Israel-nga ma lau apa honj sêmbo sac na-naclai napu.

¹⁰ Tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm:

Namalac gitêtj danj mbo dom andô.

¹¹ Ma namalac danj kêyalê Anötö, me kôm mwasac tu bu ti inj ndê gêtj-nga lec dom. ¹² Lau honj sêpuc dômbwê Anötö e sêti gêtj napopoc-nga. Namalac gitêtj danj mbo dom. Mba andô! [*BW 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20*]

- 13 Nac si whasuŋ sac sambuc, gitôm gêŋ batê naŋ sêŋsuhuŋ si dom, ma ŋasu pôm gameŋ kwi. Ma nac lau sêsôm yom tasan-ŋga. Yom naŋ sa nac tókwa, naŋ gitôm mboc ŋamalac sac. [BW 5:9; 140:3]
- 14 Nac sêpucho lau ŋawahô, ma yom ŋamakic gêm nac si whasuŋ ahuc. [BW 10:7]
- 15 Nac lau hôp-hôp tu sêkêc dac siŋ-ŋga. 16 Ma gameŋ bocke naŋ sêmbo, naŋ sêkôm tisac ma sêkêŋ ŋawapac têt lau. 17 Nac sêŋyalê lêt yom malô-ŋga dom. [Ais 59:7-8]
- 18 Ma nac sêtôc Anötö daŋ dom. [BW 36:1]
- 19 Yac taŋyalê bu Moses ndê yomsu hoŋ hêganôŋ lau naŋ sêmbo yomsu dau ŋapu. Tu dinaŋ-ŋga lau hoŋ si yom mba, ma nac hoŋ sic waê bu sêtap Anötö ndê matôc sa. 20 B ocdinaŋ ŋamalac daŋ mbo dom, naŋ tôm bu êmasaŋ yomsu sambob ŋapep e Anötö lic in bu ŋamalac gitêt. Mba! Magoc Moses ndê yomsu têt yac neŋ sac asê têt yac.

Yac dati lau gitêt tu yac neŋ dakêt whiŋ-ŋga

- 21 Kwahic dec Anötö têt lêt dati lau gitêt-ŋga asê, naŋ ŋahu sip yomsu dom. Moses ti lau propet sêto yom pi lêt dau muŋ su. 22 Lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi, naŋ sêtap lêt dau sa su, ma Anötö gêlic nac bu lau gitêt. Lêt tigen dinaŋ gic waê lau Israel-ŋga ti lau sambob. 23 Nahu bu yac hoŋ yac lau dakôm sac-ŋga, ma tu yac neŋ sac-ŋga, dec gitôm dom bu datigasuc Anötö ti in ndê ŋawasi atu. 24 Magoc yac hoŋ datôm bu dati lau gitêt tu gwelen naŋ Yisu Kilisi kôm tu nem yac si-ŋga. Anötö kêmasaŋ lêt dinaŋ bu êmwasiŋ yac ŋambwa eŋ. 25 In kêt Yisu gitôm da bu hôt ŋandê ô yac neŋ sac ŋagêyô, ma dakêt whiŋ bu dac naŋ in kêt siŋ, naŋ hê wamba yac su têt Anötö. Nalêt dinaŋ in têt asê bu in Anötö gitêt. Bu in gêlic sac gitôm gêt ŋambwa dom, magoc lau naŋ sêkôm sac muŋ-ŋga, naŋ in hê nac si yom dêt. Ma in kêt ndê ŋalôm dêt 26 e in kêt lau hoŋ si

sac ŋagêyô pi Yisu. Bocdinaŋ kwahic dec Anötö têt asê bu in dau in gitêt, ma in kêmasaŋ lêt bu sam lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ bu lau gitêt.

- 27 Bocdinaŋ ŋamalac daŋ gitôm dom bu toc dau sa. Nahu bu Anötö oc lic ŋamalac daŋ bu ŋamalac gitêt tu lêt yomsu-ŋga dom, magoc tu lêt dakêt whiŋ Yisu-ŋga. 28 Mêtê naŋ yac ahoc asê, naŋ sôm bu yac dati lau gitêt tu yac neŋ dakêt whiŋ-ŋga, ma tu yac neŋ sakiŋ taŋkuc yomsu-ŋga dom. 29 Bocke? Anötö in lau Israel-ŋga tawasê si Anötö, me? Mba! In lau Israel-ŋga si Anötö, ma lau gameŋ apa-ŋga si Anötö bocdinaŋ. 30 Bu Anötö tigen dêt mbo, naŋ sam lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu bu lau gitêt, lau naŋ sêt kuc pwac sêsê ŋamlic ŋatô-ŋga, ma lau naŋ sêt kuc pwac dau dom bocdinaŋ. 31 Magoc mac gauc gêm bocke? Yac asôm yom pi lêt dakêt whiŋ-ŋga tu bu asen Moses ndê yomsu su-ŋga, me? Aô wasôm têt mac, mba andô! Yac apuc yomsu dau dêt.

4

Abraham kêt whiŋ Anötö dec ti ŋac gitêt

- 1 Gauc nem aban Abraham ndê lêt, oc whê gêt sake sa têt yac? 2 Anötö sam Abraham bu ŋac gitêt tu gêt naŋ in dau kôm-ŋga, a? Bu bocdinaŋ, dec oc tôm bu Abraham toc dau sa. Magoc Anötö gêlic in ŋalêt bocdinaŋ dom. 3 Bu sêto yom yêt, naŋ sôm bocdec bu:

Abraham kêt whiŋ Anötö, ma tu dinaŋ-ŋga Anötö gêlic in bu ŋac gitêt. [Gen 15:6]

- 4 Ŋac naŋ kôm gwelen naŋ kêt in ndê ŋaôli sa tôm mwasiŋ ŋambwa dom. In tap ŋaôli dau sa tu in kôm gwelen-ŋga. 5 Magoc asa naŋ bu kêt whiŋ Anötö, dec Anötö oc êmwasiŋ in ŋambwa ma lic in bu ŋamalac gitêt. In tap mwasiŋ dau sa tu in kôm gwelen daŋ-ŋga dom, magoc tap sa ŋambwa tu in ndê kêt whiŋ-ŋga. Anötö dau kêmasaŋ lêt bu lau sac sêti lau gitêt.

- 6 Kiŋ Dawid sôm yom kaiŋ tigen pi ŋamalac naŋ Anötö kêmwasiŋ ma sam in bu ŋamalac gitêt, naŋ tap mwasiŋ dau

sa nambwa, ma tu gwelen nan in kôm-nga dom. Dawid to yom ma whê namalac kain dinan ndê nahu atac nayham-nga sa bocdec bu:

⁷ Mac lau nan Anötö suc mac nem sac kwi ma hu nayom sin, nan atac nayham sa. ⁸ Ma am asa nan Anötö suc nem giso kwi ma oc gauc nem tiyham dom, nan atac nayham sa bocdinañ. *[BW 32:1-2]*

⁹ Mac gauc gêm bocke? Yom dau gic waê lau Israel-nga nan sênkuc pwac sêsê namlic natô su-nga, nan tawasê, me gic waê lau nan sênkuc pwac dau dom, nan sêwhin? Yac asôm su, bu Anötö gêlic Abraham bu ngac gitên tu in ndê kên whin-nga. ¹⁰ Bocke? Sêsê Abraham ndê namlic natô su, dec Anötö gêlic in bu ngac gitên, me? Wasôm mba. Anötö sam in bu ngac gitên muñ su. ¹¹ Têñ têm sêsê Abraham su dom, nan in kên whin, dec Anötö sam in bu ngac gitên. Ma tinambu Anötö kêmatin pwac sêsê namlic-nga têt in, gitôm dôhôn dan, bu puc yom pi in ti ngac gitên tu kên whin-nga, nan dôñ. Bocdinañ Abraham in ti lau gameñ apa-nga nan sêsê nac dom magoc sêkên whin, nan hoñ si damba. Ma tôm Anötö sam Abraham bu ngac gitên, goc nalên tigen Anötö oc sam lau dau bu lau gitên. ¹² Ma lau Israel-nga nan sênkuc pwac sêsê namlic-nga, nan bu sêkên whin, dec Abraham ti nac si damba bocdinañ. Bu nac lau dau sênkuc Abraham ndê lêt kên whin-nga, nan in kêkuc têt têm sêsê in su dom.

¹³ Anötö gêm mbec Abraham ma gic bata yom têt in ti in ndê lau wakuc, bu nac oc sêwêkain nom sambuc. Nac sêtap mbec dau na-ñandô sa tu lêt sêkên whin-nga nan kôm nac sêti lau gitên yêc Anötö anğô-nga, ma tu sênkuc yomsu-nga dom. ¹⁴ Lau bu sêtap Anötö ndê mbec namwasin sa tu sênkuc yomsu-nga, dec lêt dakên whin-nga gitôm gêt nambwa, ma mwasin nan Anötö gic bata bu kên têt Abraham, nan gitôm gêt nambwa bocdinañ. ¹⁵ Nahu bu lau hoñ nan sêngili Moses ndê yomsu ma sêkôm sac, nan sic waê bu oc sêtap Anötö ndê

atac ñandê sa. Yomsu bu mba, goc yom tanğili yomsu-nga mba bocdinañ.

¹⁶ Ma bocdinañ lau nan sêkên whin, nan sêtap yom nan Anötö gic bata têt Abraham, nan na-ñandô sa gitôm mwasin nambwa. Ma Anötö puc yom nan in gic bata têt Abraham ndê lau wakuc, nan dôñ. In puc dôñ têt lau Israel-nga nan sêkôc in ndê yomsu sa, nan tawasê dom, magoc puc dôñ têt lau nan sênkuc Abraham ndê lêt kên whin-nga sêwhin. Tu dinan-nga Abraham ti yac hoñ neñ damañ. ¹⁷ Tôm yom nan Anötö sôm têt Abraham, nan sêto yêc bocdec bu:

Aö wakôm am ti lau toñ daêsam si damba. *[Gen 17:5]*

Bocdinañ Abraham nan kên whin Anötö, nan ti yac hoñ neñ damañ yêc Anötö anğô-nga.

Ma Anötö, in Anötö nan ndê naclai atu yêc bu un lau batê sa sêmbo tali tiyham, ma bu sôm yom na awha goc gêt nan yêc dom, nan meñ hóc asê. ¹⁸ Abraham takwê gêt nan lau hoñ gauc gêm bu tôm dom bu oc ñandô sa. Ma Anötö têt tata hoñ têt Abraham goc sôm têt in bu:

Am nem wakuc oc sêtôm dinan. *[Gen 15:5]*

Abraham kên whin Anötö, dec kôm in ti lau toñ daêsam si damba. ¹⁹ Abraham kêyalê bu in ndê yala ti 100 su, ma in ndê licwalô pacndê su. Ma in kêyalê bu Sara ndê têm kôc balêkoc-nga pacndê. Tigen in kôc in ndê kên whin dôñ nanğa, ²⁰ ma atac lu-lu dom pi gêt nan Anötö gic bata têt in. In kên whin nanğa, ma po Anötö ndê waê sa. ²¹ In kêyalê tidôn bu Anötö ndê naclai yêc bu kôm gêt nan in gic bata, nan ñandô sa. ²²⁻²³ Tu dinan-nga dec sêto yom yêc bocdec bu:

Anötö gêlic in bu ngac gitên. *[Gen 15:6]*

Yom dau sêto tu Abraham tawasê-nga dom. ²⁴ Sêto tu yac lau nan dakên whin Anötö nan un yac neñ Pômdau Yisu sa yêc lau batê-nga. Tu yac neñ dakên whin-nga, dec Anötö oc lic yac bu lau gitên bocdinañ. ²⁵ Anötö kên Yisu mbac ndu tu yac neñ sac-nga, ma un in sa tiyham dec kêmasan lêt bu dati lau gitên.

5

Dati lau gitên ña-ñandô

¹ Bocdinañ, tu yac neñ dakên whiñ-nga, dec Anötö gêlic yac bu lau gitên. Ma tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga, dec dambo Anötö aṅgô-nga ti atac pa su eñ.

² Yisu gêlêc gatam su têtñ yac bu dambo Anötö ndê mwasiñ ñalôm, tu yac neñ dakên whiñ-nga. Yac datap mwasiñ dau sa su, ma bocdinañ dec dambo ti atac ñayham tu gêtñ nañ dakên batañ dambo, nañ bu oc datap Anötö ndê ñawasi sa.

³ Ma gêtñ dañ tiyham. Ñawapac bocke nañ dahôc tu dakên whiñ Yisu-nga, nañ dahôc ti atac ñayham bocdinañ. Bu yac tañyalê bu gêtñ wapac nañ pi yac, nañ gêm yac sa bu dalhac ñaṅga. ⁴ Ma yac bu dati lau dalhac ñaṅga-nga, dec tôc asê bu yac lau nañ datôm bu dahôc gêlêc saê. Ma tu yac dahôc gêlêc saê-nga, dec puc yac dôñ bu dakên batañ gêtñ nañ Anötö gic bata.

⁵ Ma yac neñ dakên batañ oc ñandô mbasi dom, ma bocdinañ yac oc mayañ dauñ dom. Bu yac tañyalê Anötö ndê mêtê atac whiñ yac-nga su, tu Ñalau Dabuñ nañ in kêtñ sip yac neñ ñalôm-nga.

Yisu Kilisi hê wamba Anötö tu yac-nga

⁶ Têtñ têtñ yac tañyalê Anötö su dom, ma licwalô mba tu danem dauñ sa-nga, nañ Anötö kêkiñ Yisu bu mbac ndu tu yac-nga, tôm têtñ nañ in dau kêyalin sa su. ⁷ Lau dañ oc sêmbac ndu tu ñamalac gitên dañ-nga dom. Me mac gauc gêm bocke? Ñamalac dañ oc tôm bu puc dau dôñ ma mbac ndu tu ñamalac ñayham dañ-nga, me mba? ⁸ Tigen Kilisi mbac ndu tu yac lau dakôm sac-nga. Ma ñalên dinañ dec Anötö tôc in ndê atac whiñ yac asê.

⁹ Kwahic dec yac lau nañ dakên whiñ Yisu, nañ dati lau gitên tu dac nañ in kêtñ siñ-nga. Ma bocdinañ yac tañyalê tidôn bu Yisu oc nem yac sa, têtñ ndoc Anötö êñsahê lau hoñ-nga. Ma yac oc datap Anötö ndê atac ñandê sa dom. ¹⁰ Muñ-nga yac neñ sac kôm yac dambo datôm Anötö ndê ñacyo, magoc in hê wamba yac ña in ndê Atu ndê mbac ndu. Kwahic dec in hê wamba yac su, ma in ndê Atu

mbo tali tiyham, dec tañyalê bu yomandô, in oc nem yac si têtñ bêtñ ñambu-nga.

¹¹ Ma gêtñ dañ whiñ bocdec bu. Tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi hê wamba yac têtñ Anötö-nga, dec yac dambo ti atac ñayham atu, tu dati Anötö ndê lau-nga.

Adam ti dambac ndu ñahu, ma Yisu ti dandôc tañli ñahu

¹² Sac hôc asê nom tu ñamalac tigen-nga. Ma lêtñ dambac ndu-nga hôc asê nom tu sac-nga. Lau nom-nga hoñ sêkôm sac, ma tu dinañ-nga ñac sêmbac ndu. ¹³ Sac hôc asê nom muñ su, ma tiñambu Anötö kêtñ in ndê yomsu têtñ Moses. Ma yomsu bu mba, goc ñalên mba bu Anötö hê lau si yom dôñ tu sêtñgili yomsu-nga. ¹⁴ Bocdinañ lau nañ sêtñkuc Adam e meñ têtñ têtñ nañ Anötö kêtñ yomsu têtñ Moses, nañ sêtñgili Moses ndê yomsu dau ñadañ dom. Magoc Anötö gic yomsu ñgac ñamata-nga Adam, ma in kêtñgili yomsu dau. Ma lau nañ sêtñkuc Adam, nañ sêmbac ndu tu sêwêkain in ndê sac ñagêyô-nga. Ñgac ñamata-nga Adam in tôm dôhôn nañ danem dôhôn whiñ ñgac nañ meñ sa kêtñkuc in.

¹⁵ Lau daêsam sêmbac ndu tu ñgac tigen ndê sac-nga. Magoc Anötö ndê mwasiñ nañ kêtñ ñambwa têtñ lau tu ñgac tigen Yisu Kilisi-nga, nañ gêm lau daêsam sa kêtñkuc. Bocdinañ gêtñ lu dinañ, Anötö ndê mwasiñ ma Adam ndê sac, nañ sêtôm dau dom. ¹⁶ Yomandô. Anötö ndê mwasiñ hôc gêlêc ñgac tigen ndê sac. Bu ñgac tigen ndê sac hê Anötö ndê matôc pi lau daêsam, magoc lau sac daêsam sêti lau gitên tu Anötö ndê mwasiñ-nga.

¹⁷ Tu ñgac tigen ndê sac-nga, dec ñaclai dambac ndu-nga gêm gôlin lau nom-nga hoñ. Magoc tu ñgac tigen Yisu Kilisi-nga, lau nañ sêtap Anötö ndê mwasiñ sêti lau gitên-nga sa, nañ oc sêmbo tali ma sênem gôlin sêwhiñ in têtñ têtñ ñambu-nga.

¹⁸ Bocdinañ, lau hoñ sic waê bu sêtap matôc sa tu sac tigen dinañ-nga. Magoc lau hoñ nañ sêkên whiñ, nañ sêti lau gitên ma sêtap mwasiñ dandôc tañli-nga sa, tu gwelen gitên tigen nañ Yisu Kilisi kôm-nga. ¹⁹ B u ñgac tigen danğapêc têtñ

Anötö, dec lau daêsam sêti lau sêkôm sac-nga. Magoc ngac tigen danğa wambu Anötö, dec kêmasaŋ lêng bu lau daêsam oc tòm bu sêti lau gitêŋ.

²⁰ Lau hoŋ sêwêkain Adam ndê sac ngagêyô, magoc Anötö kêŋ ndê yomsu têng lau tu bu sênjalê si sac-nga. Magoc têng ndoc lau si sac kêsôwec tiatu, naŋ Anötö ndê mwasiŋ suc sac kwi-nga kêsôwec tiatu andô hóc gêlêc sac su. ²¹ Têng namata-nga sac gêm gôlin lau hoŋ ma tu dinaŋ-nga nac sêmbac ndu. Ma nalêŋ tigen kwahic dec Anötö ndê mwasiŋ gêm gôlin lau naŋ sêkêŋ whiŋ ma sêti lau gitêŋ, ma kêŋ nac sêndôc tali napaŋ tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-nga.

6

Dapuc dômwêŋ sac tu Kilisi-nga

¹ Mac gauc gêm bocke? Yac dakôm sac napaŋ bu Anötö ndê mwasiŋ suc sac kwi-nga ênsôwec tiatu napaŋ, me? ² Mba andô! Yac dahu mêtê sac siŋ su, gitôm lau batê naŋ sêhu gêŋ nom-nga siŋ. ³ Angô. Busaŋgu naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ in ndê mbac ndu whiŋ. Mac anyalê yom dau, me mba? ⁴ Mac anyalê bu Yisu Kilisi mbac ndu ma sêŋsuhun in. Ma busaŋgu naŋ yac daliŋ su, naŋ gitôm Anötö kêsuhun yac dawhiŋ Yisu Kilisi. Ma tu dinaŋ-nga tòm Damaŋ uŋ Yisu sa akêŋ lau batê-nga na in ndê naclai ti nawasi atu, dec kwahic dec in gêlic yac gitôm lau naŋ sêtisa tiyham, ma bocdinaŋ tansêlêŋ ti dasa neŋ lêng tiwakuc.

⁵ Busaŋgu naŋ daliŋ, naŋ piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu ndê mbac ndu, dec tòm yac dambac ndu dawhiŋ in. Ma piŋ yac dôŋ tam damiŋ in ndê tisa akêŋ lau batê-nga bocdinaŋ. ⁶ Tu dinaŋ-nga dec anyalê napep bu yac neŋ nalôm akwa sac-nga, naŋ Anötö gic pi a gicso dau whiŋ Yisu, tu bu nalôm akwa nem gôlin yac dom, ma dambo datôm lau akiŋ mêtê sac-nga tiyham dom. ⁷ Bu yac dambac ndu dawhiŋ Kilisi su, ma asa naŋ mbac ndu su, naŋ Anötö kêgapwêc in su yêc sac na-naclai.

⁸ Yac dambac ndu su dawhiŋ Kilisi, ma bocdinaŋ yac dakêŋ whiŋ bu yac oc dambo tanli dawhiŋ in. ⁹ Nahu bu yac tanyalê bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-nga, ma tu dinaŋ-nga tòm dom bu in mbac ndu tiyham. Naclai dambac ndu-nga oc êngwiniŋ in tiyham dom. ¹⁰ Bu in mbac ndu, ma in ndê mbac ndu tigen dinaŋ gêmlihi lau hoŋ si sac natôp. Ma kwahic dec in mbo tali tiyham, ma mbo tali tu bu po Anötö ndê waê sa-nga.

¹¹ Nalêŋ tigen akôc gauc pi daôm bocdec bu, mac ahu mêtê sac siŋ su, gitôm lau batê sêhu gêŋ nom-nga siŋ. Ma kwahic Anötö piŋ mac dôŋ am damiŋ Yisu Kilisi, dec mac ambo tamli awhiŋ in, tu bu apo Anötö ndê waê sa-nga. ¹² Sac tac whiŋ bu ti nem nadau, ma hê mac bu akôm mêtê sac napaŋ. Bocdinaŋ ayob daôm bu sac nem gôlin mac nem namlic ngagêŋ dan dom. ¹³ Ayob tanôm ti amam ma namlic ngagêŋ hoŋ bu sênem akiŋ sac dom. Magoc akêŋ daôm sambuc têng Anötö, atôm lau naŋ sêtisa akêŋ lau batê-nga ma sêmba tali. Ma akêŋ nem namlic ngagêŋ hoŋ tu anem akiŋ Anötö-nga, ma akôm mêtê gitêŋ eŋ. ¹⁴ Bu in solop dom bu sac ti nadau mac tiyham. Nahu bu mac ambo yomsu napa tòm muŋ-nga lê dom, kwahic dec mac ambo Anötö ndê mwasiŋ napa.

Dati Anötö ndê lau akiŋ lêng gitêŋ-nga

¹⁵ Mac gauc gêm bocke? Yac dambo yomsu napa dom, magoc dambo Anötö ndê mwasiŋ napa. Bocdinaŋ yac oc dakôm sac napaŋ, a? Aô wasôm têng mac, mba andô! ¹⁶ Angô su naŋ. Gêŋ bocke naŋ mac asôc napa, naŋ ti nem nadau. Sac bu ti nem nadau, dec mac oc awêkain seŋ ambac ndu-nga. Magoc mac bu akêŋ Anötö ti nem nadau ma danam wambu in, dec mac oc ati lau gitêŋ. Mac anyalê yom dau, me mba? ¹⁷ Muŋ-nga mac ati mêtê sac ndê lau akiŋ nambwa. Magoc danem dange Anötö bu kwahic dec mac akêŋ nem nalôm sambuc bu danam wambu yom naŋ yac andôhôn mac, ma akôc sa su. ¹⁸ Kilisi kêgapwêc mac su yêc sac na-naclai, ma mac ac waê

bu asa Anötö ndê lêng gitên, gitôm lau akin sic waê bu danğa wambu si nğadai.

¹⁹ Mac nem gauc sa pi lau sêkên whin-nga si lêng wakuc dom, dec aö gam dôhôn pi lau akin nambwa ti nğadai nom-nga si lêng, bu wawhê sa yêc awê têng mac. Muñ-nga mac akên nem amam ti gahim ma mac nem gên hoñ tu sênem akin mêtê sac ma mêtê nğadômbwi-nga. Magoc kwahic dec akên nem gên hoñ bu ati lau akin nañ sêsa lêng gitên eñ, e ati lau dabuñ. ²⁰ Têng ndoc mac ambo atôm lau akin mêtê sac-nga, nañ mac ac ahê lêng gitên gacgen. ²¹ Muñ-nga lê mac atap nğandô nğayham bocke sa tu lêng nañ kwahic dec kên maya mac nañ-nga? Lêng sac-nga dau nañ nğandô dambac ndu goc. ²² Magoc kwahic dec Kilisi kêngapwêc mac su yêc mêtê sac, ma mac ati Anötö ndê lau akin. Ma sakin wakuc dindêc nğandô, nañ mac ati lau dabuñ ma oc andôc tamli nğapan. ²³ Bu nğali nañ gic waê lau nañ sêsa lêng sac-nga, nañ sêmbac ndu. Magoc mwasin nañ Anötö bu kên nambwa têng yac lau nañ dakên whin, nañ dandôc tanli nğapan, tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga.

7

Pol whê yomsu, ma Nalau Dabuñ si gôlin sa

¹ O asidôwai, mac lau nañ anyalê yomsu tidôn. Mac anyalê su bu yomsu hêganôn lau têng ndoc sêmbô tali eñ. ² Akôc gauc pi yomsu lauwhê ti ngac sênem dau-nga. Awhê dan bu nem ngac sa su, nañ goc yomsu dau sô inlu nakwen dôñ, tôm têm nakwen mbo tali. Magoc in nakwen bu mbac ndu, goc awhê dau mbo yomsu dau ndê gôlin nğapu tiyham dom. ³ In bu nem ngac wakuc têng têm nakwen mbo tali dôñ mbo, nañ dasam in bu awhê kôm mockain-nga. Magoc in nakwen bu mbac ndu, goc yomsu sô inlu dôñ-nga pacndê, ma in bu nem ngac wakuc, goc dasam in bu awhê mockain-nga dom.

⁴ Ma nğalên tigen aneñ asidôwai, tu Anötö piñ mac dôñ am damin Kilisi-nga, dec tôm mac ambac ndu su, ma ambo yomsu ndê gôlin nğapu tiyham dom. Ma kwahic dec mac atap nem nğadai wakuc

sa, nañ Anötö uñ in sa akên lau batê-nga. Tu dinan-nga dec yac danem nğandô nğayham tu Anötö-nga dandic nğawaê. ⁵ Bu têng ndoc yac dakên whin su dom, nañ yac neñ nğalôm akwa gêm gôlin yac. Ma mêtê sac nañ yomsu sôm bu dakôm dom, nañ nğalôm akwa kac yac bu dakôm. Ma mêtê dau nğandô nañ dawêkain señ dambac ndu-nga. ⁶ Magoc kwahic dec yac dambac ndu su ma dahu gên nañ sô yac dôñ, nañ sin. Kilisi kêngapwêc yac su yêc yomsu akwa nañ sêto su yêc, ma kwahic dec tam akin Anötö ma tanğuc lêng wakuc nañ Nalau Dabuñ têt têng yac.

Moses ndê yomsu têt sac asê tiawê

⁷ Bocdinañ dasôm yom bocke pi yomsu? Yomsu in gên sac me? Mbasî andô! Yomsu bu yêc dom, dec aö oc wanğalê mêtê sac nğalên nde? Yomsu dan sôm bu, "Tamgatu gên dom." Ma tu dinan-nga dec aö kayalê bu mêtê tanğatu gên-nga in mêtê sac. ⁸ Magoc sac kêsâlê lêng bu êngilî aneñ nğalôm e tanğatu gên nğapan, ma yomsu nğayao têt lêng dau têng sac. Yomsu bu mba, goc sac nğa-nğaclai dau oc pacndê bocdinañ. ⁹ Muñ-nga aö kayalê yomsu dom, ma gambo nğayham ma gauc gêm sac dom. Magoc têng ndoc aö kadôhôn yomsu, nañ sac nğa-nğaclai tisa ti nğanga e aö kayalê bu gawêkain señ wambac ndu-nga. ¹⁰ Aö gatap sa bu yomsu hoñ nañ Anötö kên tu bu wê lau sêsa señ sêmbô tali-nga, nañ wê aö gasa señ wambac ndu-nga. ¹¹ Nahu bu yomsu dau kên nğasawa têng sac, dec sôc meñ e ndê nğaclai tim aö, ma wê aö gasa señ wambac ndu-nga. ¹² Bocdinañ dasôm sake? Dasôm bu yomsu dau in sac, a? Mba! Nğagôlin hoñ nañ Moses to, nañ gên dabuñ. Ma Anötö ndê yomsu hoñ, nañ gên dabuñ, ma gitên, ma nğayham.

¹³ Mac gauc gêm bocke? Gên nğayham dinan wê aö gasa señ wambac ndu-nga? Mba andô! Magoc tu yomsu-nga dec aö kayalê bu gakôm sac ma gawêkain señ wambac ndu-nga. Ma yomsu dau têt asê bu mêtê sac in gên sac sambuc.

Nalôm akwa ndê lêng so Nalau Dabuñ ndê lêng

¹⁴ Yac tanyalê bu Anötö ndê yomsu inɲ Nalau Dabuɲ ndê gɛɲ. Magoc aneɲ ɲalôm akwa kêkuc Nalau ndê lɛɲ dom, dec aö gati ɲgac akiɲ mêtê sac-ɲga. ¹⁵ Bu gɛɲ naɲ aö gakôm, naɲ kayalê dom. Mêtê naɲ aö tac whiɲ bu wakôm, naɲ gakôm dom. Magoc mêtê naɲ aö atac tec, naɲ gakôm ɲapaɲ. ¹⁶ Mêtê sac naɲ gakôm, naɲ yomsu dau sôm bu mêtê so. Ma tu aö dauɲ atac tec mêtê sac naɲ gakôm-ɲga, dec galic bu yomsu inɲ solop ma ɲayham. ¹⁷ Bocdinaɲ dec aö dauɲ gakôm gɛɲ dau dom, magoc sac naɲ yêc aneɲ ɲalôm, dec kêgilí aö bu wakôm gɛɲ dau. ¹⁸ Aö kayalê bu gɛɲ ɲayham daɲ yêc aneɲ ɲalôm akwa dom. Bu aö tac whiɲ bu wakôm mêtê ɲayham, magoc aö gakôm dom. ¹⁹ Bu aö gakôm mêtê naɲ aö atac whiɲ bu wakôm, naɲ dom, magoc mêtê naɲ aö atac tec bu wakôm, naɲ dec aö gakôm ɲapaɲ. ²⁰ Ma tu gakôm gɛɲ naɲ aö atac tec bu wakôm-ɲga, goc wasôm bu aö dauɲ gakôm gɛɲ dau dom, magoc sac naɲ yêc aneɲ ɲalôm, dec kêgilí aö bu wakôm gɛɲ dau.

²¹ Bocdinaɲ aö gatap ɲagôliɲ bocdec sa yêc aneɲ ɲalôm. Aö bu wakôm mêtê ɲayham, magoc sac kêti aö ahuc ɲapaɲ. ²² Bu yêc aneɲ gatunɲ aö galic Anötö ndê yomsu gitôm gɛɲ atac whiɲ-ɲga. ²³ Magoc aö kasahê bu ɲagôliɲ dau-ɲga daɲ gêm gôliɲ yêc aneɲ ɲamlic, ma bu wê aö amanɲ ti gahiɲ ma aneɲ gɛɲ hoɲ bu sêkôm sac ɲapaɲ. ɲagôliɲ sac-ɲga dau gic siɲ tɛɲ ɲagôliɲ ɲayham naɲ aö gauc gêm bu wakôm, ma kêgwiniɲ aö dôɲ gitôm ɲgac gapoc-walô-ɲga. ²⁴⁻²⁵ Bocdinaɲ aö wasôm yom bocdec bu. Aneɲ gauc gêm bu wati ɲgac akiɲ naɲ sôc Anötö ndê yomsu ɲapu, magoc aneɲ ɲalôm akwa gêm akiɲ ɲagôliɲ sac-ɲga ɲapaɲ. Oyaê, asa oc êɲgaho aö ɲgac sac dec su, yêc ɲalôm akwa naɲ wêkaiɲ seɲ wambac ndu-ɲga? Magoc kwahic dec Anötö kêgaho aö su, ma tu dinaɲ-ɲga dec wanem danɲe inɲ tu yac neɲ Pômdau Yisu Kilisi-ɲga.

8

Dambo tanɲli tu Nalau Dabuɲ-ɲga

¹ Bocdinaɲ dec yac lau naɲ Anötö piɲ yac dôɲ tam damiɲ Yisu Kilisi, naɲ kwahic dec tanyalê bu yac oc datap matôc sa dom andô. ² ɲahu bu Nalau gêm gôliɲ yac, ma kêɲ yac dambo tanɲli tu Yisu Kilisi-ɲga, ma kêgapwêc yac su yêc ɲaclai sac ti dambac ndu-ɲga naɲ muɲ-ɲga gêm gôliɲ yac. ³ Tu yac neɲ ɲalôm akwa-ɲga, dec gitôm dom bu tanɲkuc Anötö ndê yomsu. Ma bocdinaɲ yomsu dau gitôm dom bu kôm yac dati lau gitêɲ. Magoc Anötö kêmasaɲ lɛɲ bu kôm yac dati lau gitêɲ bocdec bu. Inɲ kêkiɲ inɲ ndê Atu tigeɲ meɲ mbo nom ti ɲamalac tôm lau sac nom-ɲga. Ma kêɲ inɲ ti da tu yac neɲ sac-ɲga. ɲalêɲ dinaɲ Anötö kêɲ ɲamalac hoɲ si sac ɲagêyô pi ndê Atu ma kêmatôc inɲ gitôm ɲamalac sac daɲ. ⁴ Inɲ kôm gɛɲ dau, tu bu yac dasa neɲ lɛɲ tanɲkuc ɲalôm akwa dom, magoc dasa neɲ lɛɲ tôm Nalau Dabuɲ gêm gôliɲ yac, dec dakôm mêtê gitêɲ eɲ, tôm yomsu tôc tɛɲ yac.

⁵ Lau naɲ sêsa si lɛɲ sɛɲkuc ɲalôm akwa, naɲ gauc gêm mêtê naɲ ɲalôm akwa kôm, naɲ ɲapaɲ. Magoc lau naɲ sêsa si lɛɲ tôm Nalau Dabuɲ gêm gôliɲ ɲac, naɲ gauc gêm mêtê naɲ Nalau tac whiɲ bu sêkôm, naɲ ɲapaɲ. ⁶ ɲamalac naɲ ndê gauc sap mêtê ɲalôm akwa-ɲga dôɲ ɲapaɲ, naɲ gacgeɲ mbo seɲ mbac ndu-ɲga. Magoc asa naɲ ndê gauc sap mêtê naɲ Nalau Dabuɲ tac whiɲ, naɲ dôɲ ɲapaɲ, naɲ mbo seɲ ndôc tali-ɲga ma tap yom malô sa. ⁷ Bu gauc ɲalôm akwa-ɲga, inɲ êlêmê kêɲ kisa tɛɲ Anötö, ɲahu bu inɲ sôc Anötö ndê yomsu ɲapu dom, ma bu gauc nem bu sôc ɲapu, dec oc tôm dom. ⁸ Lau naɲ si ɲalôm akwa gêm gôliɲ ɲac, naɲ oc tôm dom bu Anötö lic ɲac ɲayham.

⁹ Magoc ɲalôm akwa gêm gôliɲ mac dom, Anötö ndê Nalau mbo mac nem ɲalôm ma gêm gôliɲ mac. Kilisi ndê Nalau bu mbo mac nem ɲalôm dom, dec mac ati Kilisi ndê gɛɲ dom. ¹⁰ Mac nem ɲamlic wêkaiɲ seɲ ambac ndu-ɲga tu mac akôm sac-ɲga. Magoc Kilisi mbo mac nem ɲalôm ma Anötö gêlic mac bu lau gitêɲ, ma tu dinaɲ-ɲga dec

mac nem gatôm wêkainj seņ ambo tamli-nga. ¹¹ Anötö naņ uņ Yisu Kilisi sa akêņ lau batê-nga, naņ ndê Njalau mbo nem njalôm, ma bocdinaņ dec Anötö oc uņ mac nem namlic naņ wêkainj seņ ambac ndu-nga, naņ sa mbo tali tiyham tu in ndê Njalau-nga.

Njalau Dabuņ kôm yac dati Anötö ndê balêkoc

¹² Bocdinaņ asidôwai, lêņ wakuc yêc naņ gic yac nawaê bu taņkuc-nga, ma dasa lêņ njalôm akwa-nga tiyham dom. ¹³ Nahu bu asa naņ sa lêņ dinaņ, oc mbac ndu. Magoc mac bu apuc dômwêm mêtê njalôm akwa-nga na Njalau ndê naclai, dec mac oc ambo tamli. ¹⁴ Bu lau naņ Anötö ndê Njalau gêm gôlinj nac, naņ sêti Anötö ndê balêkoc. ¹⁵ Mac akôc Njalau dau su, ma in kôm mac ati lau akiņ naņ atôc nem nădau, naņ dom. Mba! Njalau dau kôm mac ati Anötö ndê atui awhê ma ngac, ma tôm bu ata Anötö bocdec bu, "Damaņ, Damaņ." ¹⁶ Ma Njalau dau gêm yac neņ gatuņ sa, dec taņyalê bu dati Anötö ndê balêkoc, yomandô. ¹⁷ Ma yac bu dati Anötö ndê balêkoc, dec yac oc dawêkainj Anötö ndê gêņ lêņsêm dawhiņ Kilisi. Yomandô! Yac bu taņkuc Kilisi ndê lêņ hóc nandê-nga, dec oc datap năwasi sa dawhiņ in bocdinaņ.

Năwasi naņ oc meņ sa têņ têm nambu-nga

¹⁸ Têņ ndoc aö gakôc gauc pi waêņ năyham ti năwasi naņ yac oc datap sa têņ têm nambu-nga, naņ galic gêņ wapac hoņ naņ kwahic dec dahôc dambo nom, naņ gitôm gêņ sauņ. ¹⁹ Bu gêņ hoņ naņ Anötö kêņ yêc nom, naņ sêmbo sêtôm yac lau naņ dakêņ batana ma dahôņ têm naņ Anötö oc tôc in ndê balêkoc asê tiawê. ²⁰ Bu gêņ hoņ naņ Anötö kêņ, naņ sêtisac sêwhiņ yac namalac. Gêņ dau si atac whiņ lêņ bocdinaņ dom, magoc têņ ndoc Anötö pucbo nom tu namalac si sac-nga, naņ in ndê yom kêņ sac gêņ hoņ. Magoc yac dakêņ batana ²¹ bu tiņambu Anötö oc êņgapwêc gêņ hoņ su yêc lêņ sêtisac-nga. Ma têņ têm dinaņ năwapac dau oc êņgwiniņ yac lau naņ dati Anötö ndê balêkoc, me gêņ daņ naņ Anötö kêņ, naņ

tiyham dom, ma yac ti gêņ hoņ oc dambo năyham ma ti năwasi eņ.

²² Yac taņyalê bu têņ têm namata-nga e meņ, gêņ hoņ naņ Anötö kêņ, naņ sêhóc năwapac gitôm awhê naņ bu kôc balêkoc, dec kêsahê nandê ma taņ. ²³ Ma năwapac dau kêgwiniņ gêņ nom-nga tawasê dom, magoc kêgwiniņ yac namalac whiņ, dec dambo ti daņgi yêc neņ njalôm. Yomandô yac dakôc Njalau Dabuņ su gitôm gêņ nandô mbêc năyham. Tigeņ gêņ nătô naņ Anötö gic bata bocdec bu, in oc kôc yac sa dambo dawhiņ in datôm in ndê balêkoc, ma nem yac si yêc năwapac nom-nga, naņ nandô sa su dom. Bocdinaņ kwahic dec yac dahôņ ti dakêņ batana gêņ năyham naņ oc meņ sa. ²⁴ Têņ ndoc yac dakêņ whiņ ma datap Anötö ndê mwasin nem yac si-nga sa, naņ yac dakêņ batana bu oc datap gêņ dinaņ sa whiņ. Magoc yac neņ dakêņ batana nahu sip gêņ naņ datap sa su, naņ dom. Yac bu datap sa su, dec yac oc dakêņ batana dom. ²⁵ Kwahic dec yac dakêņ batana gêņ naņ dalic su dom, ma dahôņ dambo ti atac pa su eņ.

Njalau Dabuņ gêm yac sa tu dateņ mbec-nga

²⁶ Ma gêņ daņ whiņ bocdec bu. Njalau Dabuņ oc nem yac sa têņ ndoc yac bu dateņ mbec magoc dapônda dauņ tu gêņ naņ gic waê bu dateņ mbec pi-nga. Njalau dau oc nem yac awhaņ têņ Anötö, pi daņgi naņ yêc yac neņ njalôm, naņ tôm dom bu yac dauņ dasôm asê. ²⁷ Ma Anötö naņ kêyalê namalac si njalôm e pi sa, naņ oc ngô mbec dau, nahu bu inlu ndê Njalau sêkôm si gêņ hoņ na gauc tigeņ. Ma Njalau dau teņ mbec tu lau dabuņ-nga, kêkuc Anötö ndê atac whiņ solop.

Gêņ daņ gitôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whiņ

²⁸ Ma yac lau naņ Anötö kêgalêm yac sa dati in ndê lau, tôm in dau gauc gêm tidôņ, naņ taņyalê bu in gêm gôlinj gêņ hoņ, bu ti yac lau naņ atac whiņ in, naņ neņ năyham. ²⁹ Bu yac dahôc asê nom su dom, magoc Anötö kêyalê yac muņ su, ma kêyalin yac sa bu oc datôm in Atuņgac

dau. Ma bocdinañ inñ ndê Atunḡac ti ḡnac mbêc, ma yac dati inñ asii ti lhuwêi daêsam. ³⁰ Ma yac lau nañ inñ kêyalin yac sa gwanañ su, nañ inñ kêgalêm yac, ma kêmasañ lêt tu dati lau gitên ma datap inñ ndê ḡawasi sa-ḡga.

³¹ Bocdinañ dasôm sake pi gêt hon nañ Anötö kôm tu yac-ḡga? Yac bu dambo Anötö ndê mwasiñ ḡapu, dec ḡacyo bocke oc ku yac dulu? ³² Inñ kêgamin inñ dau ndê Atu têt yac dom, magoc kêkin inñ meñ mbac ndu tu yac hon-ḡga. Ma bocdinañ dec tôm dom bu inñ êḡgamin gêt dañ têt yac, inñ oc êmwasiñ yac ḡa gêt bocke nañ dapônda nañ. ³³ Inñ dau kêyalin yac sa, ma puñ yac dôn ma sam yac bu lau gitên. Tu dinañ-ḡga dec asa gitôm bu oc êḡgolin yom dañ pi yac têt inñ? ³⁴ Ma asa gitôm bu oc êmatôc yac ma seḡ yac su? ḡalêt mba. ḡahu bu Yisu Kilisi nañ mbac ndu ma Anötö uñ inñ sa mbo tali tiyham, nañ ndôc Anötö ndê amba andô-ḡga, ma gêm yac awhañ têt inñ. ³⁵⁻³⁶ Ma asa oc tôm bu êḡgaho yac su yêc Kilisi ndê atac whin ḡalôm? ḡawapac daêsam sêyêc, tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Tôm bêc hon lau tac whin bu sêndic yac ndu tu am-ḡga.

ḡac sêlic yac datôm domba bu sêndic ndu-ḡga. *[BW 44:22]*

Yac bu dahôc ḡawapac me ḡandê, ma lau bu sêkêt kisa yac me sêndic yac ḡa bien, me yac bu dapônda gêt danañ-ḡga me ḡakwê, me yac bu datap gêt ti ḡaclai nañ bu seḡ yac su-ḡga sa, goc gêt dinañ ḡadañ oc tôm dom bu êḡgaho yac su yêc Kilisi ndê atac whin ḡalôm. ³⁷ Mba andô! Tu Kilisi nañ atac whin yac-ḡga, nañ dec gêt hon dinañ ḡadañ oc tôm dom bu ku yac dulu. ³⁸⁻³⁹ Aêc! Aô kayalê tidôn bu gêt dañ oc tôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whin, nañ datap sa tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-ḡga. Mba! Yac bu dambac ndu me dambo tanli, yac bu dapi lôc balin me dasip gwêc ḡalôm dandi, tigeñ oc tôm dom bu daso Anötö ndê atac whin. Ma aḡela me ḡalau sac me gêt kwahic dec-ḡga me gêt nañ oc meñ sa tiḡambu-ḡga, me ḡaclai tidau-tidau me gêt hon nañ Anötö kêt, nañ ḡadañ oc

tôm dom bu kac yac su yêc Anötö ndê atac whin.

9

Pol tawalô lau Israel-ḡga nañ sêkêt whin Yisu dom

¹ Tu Kilisi nañ aô gakêt whin-ḡga, dec aô wasôm yom ḡandô têt mac. Aô oc waḡsau mac dom. Ma yêc aneñ ḡalôm, nañ ḡalau Dabuñ gêm gôlin, dec kayalê tidôn bu aneñ yom inñ yom ḡandô eñ.

² Aô wasôm têt mac bu aneñ ḡalôm ḡawapac ḡapan ma kasahê ḡandê atu, tu lau Israel-ḡga daêsam nañ sêkêt whin Kilisi dom-ḡga. ³ Lau dau aneñ asidôwai ti lhuḡwêi Israel-ḡga, nañ yac mba ḡahu tigeñ. Ma aô tac whin ndu andô bu ḡac lau dau sêkêt whin Kilisi. Aêc, tôm Anötö êmasuc aô su yêc Kilisi-ḡga, me lic aô gitôm ḡnac sac sambuc, magoc lêt dau bu nem ḡac sa tu sêkêt whin Yisu-ḡga, dec aô oc walic ḡayham bu wahôc ḡawapac dau.

⁴ Lau Israel-ḡga dinañ Anötö kêyalin ḡac sa bu sêti inñ ndê lau, ma hoc inñ ndê ḡawasi asê têt ḡac. Inñ kêmatin pwac whin ḡac si apai, ma gic bata gêt ḡayham daêsam tu nem ḡac sa-ḡga. Inñ kêt yomsu ti sakin lôm dabuñ-ḡga têt ḡac. ⁵ ḡac hon sêsa akêt apai nañ Anötö dau kêyalin sa sêti inñ ndê lau. Ma lau Israel-ḡga si †Mesaya dau meñ sa akêt apai dinañ si dac ḡapu. Kilisi dau dinañ inñ Anötö ḡandô ma gêt hon ḡadau, dec gic waê bu tampin inñ tôm bêc hon. Yomandô!

Anötö ndê lêt êḡyalin lau sa-ḡga

⁶ Anötö gic bata mwasiñ hon dinañ têt lau Israel-ḡga. Magoc tu ḡac si daêsam sêkêt whin Yisu dom-ḡga, dec dasôm bu Anötö ndê yom dau ḡandô mba lec dom. Mba! ḡahu bu lau hon nañ sêsa akêt †Jakob, nañ sêti lau Israel-ḡga ḡandô, nañ Anötö kêyalin ḡac sa, nañ dom. ⁷ Ma ḡalêt tigeñ, lau hon nañ sêsa akêt Abraham, nañ dasam ḡac bu Abraham atui ḡandô dom. Tôm yom nañ Anötö sôm têt Abraham bocdec bu:

Lau oc sêsam lau wakuc nañ sêsa akêñ
Aisak bu am nem gôlôwac ñandô.
[Gen 21:12]

⁸ Yom dau ñahu bocdec bu, Ismael lu
Aisak lu-lu sêsa akêñ Abraham. Magoc
Ismael ti ndê lau wakuc sêti lau Israel-nga
ñandô, nañ Anötö sam bu inñ ndê atui, nañ
dom. Magoc Aisak ti ndê lau wakuc nañ
Anötö kêmatin pwac hêganônñ ñac, nañ
inñ gêlic ñac tòm Abraham ndê atui solop.

⁹ Bu Anötö kêmatin pwac têtñ Abraham
bocdec bu:

Têtñ yala dañ ñinga goc aö wambu
wameñ, ma am nem awhê Sara oc
kôc nem atômñgac dañ su. [Gen
18:10, 14]

¹⁰ Ma gauc nem balêkoc lôcmpônñ nañ
Rebeka kôc. Inñlu si damba tigenñ, yac mba
abañ Aisak. ¹¹⁻¹² Magoc Rebeka kôc inñlu
su dom, ma sêkôm gêñ ñayham me sac
dañ su dom, nañ Anötö kêyalin inñlu si
dañ sa gwanañ. Inñ sôm yom têtñ Rebeka
bocdec bu:

Ñgac atu oc nem akinñ ñgac saunñ. [Gen
25:23]

Anötö kôm gêñ dau kêkuc inñ ndê lêtñ
ênyalin lau sa-nga tòm inñ dau gauc gêñ,
ma tu gwelenñ nañ ñac dau sêkôm nañ-
nga dom. ¹³ Sêto Anötö ndê yom dañ
tiyham pi balê lu dau bocdec bu:

Aö atac whinñ Jakob, magoc atac tec Iso.
[Mal 1:2-3]

¹⁴ Bocdinañ oc dasôm sake? Dasôm bu
Anötö ndê lêtñ ênyalin lau sa-nga inñ solop
dom, me? Mba andô! ¹⁵ Bu inñ sôm yom
têtñ Moses bocdec bu:

Aö oc tañwalô lau nañ aö atac whinñ bu
tañwalô ñac. Ma aö oc atac apu lau
nañ aö atac whinñ bu atac apu ñac.
[Eks 33:19]

¹⁶ Bocdinañ Anötö kêyalin lau sa tu ñac
dau si atac whinñ me ñac si gwelenñ-nga
dom, magoc tu inñ dau ndê tawalô-nga.

¹⁷ Ma gêñ dañ tiyham. Sêto yom nañ
Anötö sôm têtñ Parao yêc bocdec bu:

Aö gakêñ am ti kinñ bu watôc aneñ
ñaclai asê pi gêñ nañ wakôm têtñ am,
ma bu aneñ ñaê ñawaê sa ma nem
nom ñagamenñ sambuc ahuc. [Eks
9:16]

¹⁸ Ñalêtñ dinañ Anötö tawalô lau nañ inñ
tac whinñ bu tawalô, ma lau nañ inñ tac
whinñ bu kôm ñac si ñalôm ñadandi, nañ
kôm ñadandi sa.

¹⁹ Ma mboe mac nem dañ oc sôm yom
têtñ aö bocdec bu, “Lêtñ dau bu bocdinañ,
dec tu sake-nga Anötö puc yac neñ giso
asê? Bu Anötö kêmasañ lêtñ hoñ tidônñ
tòm inñ gauc gêñ, dec asa gitôm bu sa
lêtñ dau-nga dañ?” ²⁰ Magoc aö wasôm
têtñ am ñamalac bocke nañ gauc gêñ bu
sôm yom kainñ dinañ pi Anötö. Bocke ma
lônñ andô dañ oc sôm têtñ ñamalac nañ
kêmasañ inñ ma ndac, “Tu sake-nga am
kêmasañ aö kainñ dindec?” ²¹ Yom dau
solop dom. Bu ñamalac kêmasañ lônñ-
nga dau inñ ti ñadau. Ma inñ gitôm bu kôc
nomdac ma êmasañ gêñ ñayham tiwaê
dañ, me gêñ ñambwa waêmbe dañ, tòm
inñ dau gauc gêñ.

²² Ma ñalêtñ tigenñ Anötö inñ ñadau, ma
tòm bu kôm tòm inñ atac whinñ. Lau nañ
sêkôm sac sic waê bu sêninnga, ma Anötö
bu têtñ ndê atac ñandê ti inñ ndê ñaclai asê
têtñ ñac, dec oc tòm. Ma inñ bu gauc nem
bu kôc ndê ñalôm dôñ, ma hê yom malô
sa têtñ ñac, dec oc tòm bocdinañ. ²³ Inñ bu
ênkuc lêtñ yom malô-nga dinañ, dec inñ oc
kôm tu bu têtñ inñ ndê ñawasi atu asê têtñ
lau nañ sic waê bu sêtap inñ ndê tawalô sa-
nga. Lau dau inñ kêyalin ñac sa gwanañ
su, bu sêwêkainñ inñ ndê ñawasi. ²⁴ Yom
dau hêganônñ yac lau nañ Anötö kêgalêm
yac sa, lau Israel, ma lau nañ lau Israel
dom, nañ bocdinañ. ²⁵ Tòm Anötö ndê
yom nañ propet Hosea to bocdec bu:

Lau nañ aneñ lau dom, nañ aö oc
wasam ñac bu aneñ lau. Ma bawhê
nañ muñ-nga aö atac whinñ inñ dom,
nañ aö oc wasam inñ bu aneñ bawhê
atac whinñ-nga.

²⁶ Ma yêc gameñ tigenñ nañ muñ-nga
aö gasôm têtñ ñac bu, “Aneñ lau
mac dom,” nañ lau oc sêsam ñac
bu, “Anötö Tali Ñadau ndê balêkoc.”
[Hos 2:23; 1:10]

²⁷ Ma propet Aisaya hoc yom asê pi lau
Israel-nga bocdec bu:

Lau Israel-nga ñac lau daêsam ñandô,
gitôm ganngac gwêc-nga. Magoc

Pômdau oc nem honj si dom, oc kôc nandôlu enj sa. ²⁸ Bu yom nanj Pômdau kêmatinj tidônj, nanj inj oc kôm nandô sa yêc nom, ma ndic dabinj naghô enj. *[Ais 10:22-23]*

²⁹ Ma tòm yom danj tiyham nanj Aisaya hoc asê munj su:

Pômdau Naclai Nadau bu hu yac nejn lau wakuc natô sinj gacgenj sêmbo dom, dec oc dandinanj gitôm malac Sodom ma Gomora. *[Ais 1:9]*

Lau Israel-nga sêkênj whinj dom, dec sêti lau gitênj dom

³⁰ Bocdinañ oc dasôm sake pi Anötö ndê lêtj ênjyalinj lau sa-nga? Lau nanj lau Israel dom, nanj sêkôm gwelenj tu sênsalê lêtj gitênj-nga dom, magoc sêtap sa tu sêkênj whinj gwelenj nanj Yisu kôm tu nac-nga.

³¹ Ma lau Israel-nga sênsalê lêtj gitênj yêc yomsu nalôm, magoc sêtap sa dom.

³² Ma sêtap sa dom, nahu bu nac sêkênj whinj gwelenj nanj Yisu kôm tu nac-nga, nanj dom. Nac gauc gêm bu nac oc sêti lau gitênj, tu nac dau si gwelenj-nga, ma bocdinañ nac sêtôm lau nanj sêtinj gahi pi hoc ma sêpenj. ³³ Tòm yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Alic su nanj! Aö gakênj hoc danj kalhac Lôc †Sayon, nanj lau daêsam oc sêtinj gahi pi ma sêpenj. Magoc asa nanj kênj whinj inj, nanj oc maya dau dom. *[Ais 28:16; 8:14]*

10

¹ O asidôwai. Aö tac whinj nandô ma gatenj mbec têtj Anötö, bu lau Israel-nga nanj sêkênj whinj Yisu dom, nanj oc sêkênj whinj dec sêtap Anötö ndê mwasiñ nem nac si-nga sa. ² A ö wasôm yomandô bu lau dau sêyêm dau su bu sêsa Anötö ndê lêtj. Nac sêkôm gêtj dau, magoc nac si gauc sa pi yom nandô dom. ³ Nahu bu nac gauc gêm bu sêtôc nac dau si lêtj asê tòm lêtj gitênj. Magoc nac sem gauc lêtj nanj Anötö kêmasanj bu sam yac bu lau gitênj, dec sêsôc lêtj dau napu dom. ⁴ Bu Kilisi dau ndê lêtj gitênj gic bata yomsu honj, dec lau honj nanj sêkênj whinj Yisu, nanj Anötö gêlic nac bu lau gitênj.

Anötö ndê lêtj nem lau si-nga

⁵ Lêtj bu lau sêti lau gitênj tu sênkuc yomsu-nga, nanj Moses whê sa bocdec bu: Asa nanj bu ênkuc yomsu honj napep enj, nanj oc ndôc tali tu yomsu-nga. *[Lev 18:5]*

⁶⁻⁷ Magoc namalac danj oc tòm bu t i namalac gitênj tu inj kêkuc yomsu-nga lec dom. Lêtj dati lau gitênj tu yac nejn dakênj whinj-nga, nanj menj sa tiawê su. Tòm yom danj nanj sêto yêc bocdec bu:

Akôc gauc daêsam pi asa oc pi undambê ndi, me sip lambwam ndi dom. *[Diut 30:13]*

Bocdinañ yac dapônnda namalac danj bu pi undambê ndi bu kôc Kilisi sa sip menj, me bu sip lambwam ndi bu kôc inj su akênj lau batê-nga dom, tu bu datap yom pi lêtj dakênj whinj-nga nahu sa. Mba! ⁸ Bu yom pi lêtj dakênj whinj-nga dec yac ahoc asê têtj mac su, tòm yom nanj sêto yêc, nanj sôm bocdec bu:

Yom dau sinj dau têtj mac dom, bu mac akôc sa sip nem nalôm su, ma mac asôm ambo. *[Diut 30:14]*

⁹ Ma yom dau bocdec bu. Am bu kênj whinj ti nem nalôm sambuc bu Anötö unj Yisu sa akênj lau batê-nga, ma whamsunj hoc yom asê bu Yisu inj am nem Pômdau, dec Anötö oc nem am si. ¹⁰ Bu yêc am nem nalôm nanj am kênj whinj, dec Anötö gêlic am bu namalac gitênj, ma yêc am nem whamsunj am hoc nem kênj whinj Yisu-nga asê, dec Anötö gêm am si. ¹¹ Tòm Anötö ndê yom nanj sêto yêc nanj sôm:

Asa nanj kênj whinj inj, nanj oc maya dau dom. *[Ais 28:16]*

¹² Bu Anötö gêlic lau Israel ma lau nanj lau Israel dom, nanj nalêtj tigenj. Pômdau tigenj dec ti lau honj si Pômdau, ma lau honj nanj sêta inj ndê naê, nanj inj oc êmwasiñ nac nandô. ¹³ Tòm yom nanj propet Joel to yêc bocdec bu:

Lau honj nanj sêta Pômdau ndê naê, nanj Anötö oc nem nac si. *[Joel 2:32]*

¹⁴ Magoc lau nanj sêkênj whinj Yisu su dom, nanj oc sêta inj ndê naê nalêtj bocke? Nac bu sêngô inj nawaê dom, dec oc sêkênj whinj nalêtj bocke? Ma lau bu sêhoc nawaê nayham asê têtj nac dom, dec oc sêngô nalêtj bocke? ¹⁵ Ma lau bu sênkij

lau ahen-nga sêsa sêndi dom, dec nawaê nayham dau oc hôc asê lau dau nalên bocke? Tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm:

Lau nanj sêngô nawaê nayham, nanj oc sêtisambuc lau ahen-nga nanj sênsêlên sêmenj tu sêhoc nawaê dau asê-nga. *[Ais 52:7]*

¹⁶⁻¹⁷ Bocdinañ yac neñ dakên whiñ nahu sip danjô nawaê nayham, ma yom pi Kilisi ti nawaê nayham nahu. Magoc lau Israel-nga honj sêkôc nawaê nayham sa dom. Tôm Aisaya to:

O Pômdau, lau danj sêkên whiñ yom nanj yac ahoc asê, nanj dom. *[Ais 53:1a]*

¹⁸ Mac gauc gêm bocke? Lau Israel-nga sêngô nawaê nayham su, me mba? Aêc, nac sêngô su, tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm bocdec bu:

Yom dau sa têtj nom nabatiñ honj, ma lau sêngô yêc nom nagamenj sambob. *[BW 19:4]*

¹⁹⁻²¹ Ma gêndac danj tiyham bocdec bu, lau Israel-nga sênyalê yom nanj sêngô su, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom, nanj Aisaya to pi lau Israel-nga bocdec bu:

Tôm bêc honj aö kamatôc amanj tu wakôc lau dau sa-nga, magoc nac lau danjgapêc ma nac si nalôm nadandi. *[Ais 65:2]*

Lau Israel-nga sêtec bu sêkôc nawaê nayham sa, ma bocdinañ yom dau sa têtj lau gameñ apa-nga gi. Yom nanj Anötö sôm têtj lau Israel-nga, nanj whê gêtj dau sa, tôm Moses to yêc bocdec bu:

Aö oc watoc lau waêmba sa, e kôm mac anem lêmurj nac. Ma watoc lau gauc mbasi-nga sa, e kôm mac atac nandê. *[Diut 32:31]*

Ma Aisaya dau sôm yom yêc awê bocdec bu:

Lau nanj sênsalê aö dom, nanj sêtap aö sa. Ma gatôc daunj asê têtj lau nanj sêndac aö dom nanj. *[Ais 65:1]*

11

Anötö puc dômbwê inj ndê lau Israel-nga dom

¹ Bocdinañ aö bu wandac mac bocdec bu. Mac gauc gêm bu Anötö puc dômbwê

inj ndê lau Israel-nga, me? Aö wasôm mba andô, bu aö daunj ngac Israel-nga, ma Abraham ndê wakuc danj, nanj gasa akên Benjamin ndê tonj. ² Anötö puc dômbwê inj ndê lau nanj inj kêyaliñ nac sa gwananj su, nanj dom. Gauc nem yom nanj sêto yêc pi Elaija, têtj ndoc inj pu lau Israel-nga têtj Anötö, ma sôm yom bocdec bu:

³ Pômdau, nac sic am nem lau propet ndu, ma sêsenj alta nanj lau sem akiñ am sêmbo, nanj su. Aö tanjwasêtj dec gasôc am napu, ma nac bu sêndic aö ndu. *[1 Kiñ 19:10, 14]*

⁴ Gauc nem yom nanj Anötö ô têtj inj bocdec bu:

Aö gasiñ anej lau 7,000 sêmbo lau Israel-nga nalôm, nanj sêpônj haduc têtj anötö tasanj Baal dom. *[1 Kiñ 19:18]*

⁵ Nalên tigenj kwahic dec lau tonj danj sêmbo lau Israel-nga nalôm, nanj Anötö kêyaliñ nac sa sêti inj ndê, kêkuc inj ndê lêtj êmwasiñ lau nambwa-nga. ⁶ Nac sêtap Anötö ndê mwasinj sa tu nac dau si sakiñ-nga dom. Anötö bu ênyaliñ nac sa tu nac si sakiñ-nga, dec yom nanj dasôm pi inj ndê lêtj êmwasiñ lau nambwa-nga, nanj oc yom nandô dom.

⁷ Bocdinañ oc dasôm sake? Lau Israel-nga sêkôm mwasac bu sêti lau gitênj yêc Anötö anjô-nga, magoc gitôm dom. Magoc nac si lau nanj Anötö dau kêyaliñ nac sa, nanj sêtap lêtj sêti lau gitênj-nga sa. Ma nac si lau natô, Anötö kôm nac si nalôm nadandi sa, ⁸ tôm yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Anötö kêtj nasec kôm nac si nalôm ahuc, ma inj kôm nac si tandô tipec ma nac si danjgasurj hôc ahuc. Ma nac sêmbo bocdinañ napanj e meñ têtj kwahic dec. *[Diut 29:4; Ais 29:10]*

⁹ Ma Dawid to yom bocdec bu:

Mwasinj nanj nac bu sênenj-nga, nanj oc kac dau kwi ma kêtj sac nac, gitôm huc me akô bu kôc nac dôñ-nga, ma gitôm hoc sêtiñ gahi pi-nga, ma gitôm nagêyô sac bu kêtj wapac nac. ¹⁰ Anötö kôm nac si tandô tipec, e sêlic gameñ apu. Ma inj kêtj nac sêhoc nawapac napanj e

dômbwêkwa mbwê-alö. [BW
69:22-23]

Lau apa sêtap mwasiñ sa tu lau Israel-nga

¹¹ Aö bu wakêñ gëndac dan tiyham. Mac gauc gêm bu lau Israel-nga sêpen e sinğa gacgeñ, me mba? Aö wasôm têt mac bu mba andô. Magoc tu lau Israel si giso-nga, dec lau nañ lau Israel dom, nañ sêtap Anötö ndê lêt nem lau si-nga sa. Ma gêt dau oc kôm lau Israel-nga sênem lêmun lau apa dau. ¹² Magoc ñac si giso dau ti sen bu lau apa hoñ sêtap Anötö ndê mwasiñ sa hôc gêlêc. Ma ñac lau Israel-nga dau bu sêkac dau kwi ma sêkêñ whiñ Yisu, dec lau daêsam andô oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa êñlêc, ñac lau Israel-nga dau, ma lau gameñ apa-nga sêwhiñ.

¹³ Aö gato yom dindec têt mac lau nañ lau Israel dom. Anötö kêyalin aö sa gati aposel tu bu wahoc ñawaê ñayham asê têt mac-nga. Ma aö atac ñayham atu tu aneñ gwelen dindec-nga. ¹⁴ Nahu bu mboe aneñ asidôwai Israel-nga ñatô oc sênem lêmun Anötö ndê mwasiñ nañ mac atap sa, e kôm ñac sênem dau kwi ma sêtap lêt Anötö nem ñac si-nga sa sêwhiñ. ¹⁵ Kwahic dec ñac sêkôc ñawaê ñayham pi Yisu sa dom, ma tu dinan-nga dec lau gameñ apa-nga hoñ sêngô ñawaê nañ hê wamba ñac têt Anötö. Magoc lau Israel-nga bu sêkôc ñawaê ñayham dau sa ma sêkêñ whiñ Yisu, dec ñac oc sêtôm lau nañ sêtisa akêñ lau batê-nga. ¹⁶ Gêt ñandô mbêc nañ dakêt ti da têt Anötö nañ gêt dabun, ma oc kôm gêt ñandô ñambu-nga hoñ ti dabun. Ma Anötö bu lic a dan ñawakac bu dabun, dec in oc lic a dau ñasañgac hoñ bu dabun bocdinañ.*

Pol gêm dôhôn lau Israel pi a olib

¹⁷ Lau Israel-nga gitôm a ðolib malac-nga nañ Anötö tim ñasañgac ñatô kic. Ma mac lau nañ lau Israel dom, mac atôm a olib saleñ-nga ñasili. Ma Anötö kôc mac, ma sô mac dôñ pi a olib malac-nga dau ñampê, awhiñ a dau ñasañgac

ñatô, bu atap ñakwi ñayham sa yêc a olib dinan ñawakac. ¹⁸ Bocdinañ atoc daôm sa tu mac akôc a ñasañgac nañ sinğa su, nañ si mala-nga dom. Mac bu akôm bocdinañ, dec gauc nem bu mac akêñ ñaşa têt a olib dau dom, magoc mac daôm akôc ñaşa yêc a olib ñawakac. ¹⁹ Ma mboe mac gauc gêm bu Anötö tim ñasañgac ñatô su, tu bu kôc mac sa aö ñac su. ²⁰ Yom dau in yomandô, tigen gauc nem bocdec bu, Anötö kôc mac sa tu mac akêñ whiñ Yisu-nga, ma tim ñac su bu ñac sêkêñ whiñ dom. Bocdinañ atoc daôm sa dom, magoc atôc Anötö. ²¹ Bu a dau ñasañgac solop nañ Anötö tim ñatô su. Ma in gitôm bu oc tim mac su bocdinañ.

²² Tu dinan-nga dec anyalê tidôn bu Anötö in Anötö êmwasiñ lau-nga, ma in Anötö kêt ñagêyô têt lau-nga whiñ. In kêt ñagêyô têt lau nañ sêpen, magoc kêmwasiñ mac. Asap in ndê mwasiñ dinan dôñ. Bu mba, dec in oc tim mac su. ²³ Ma lau Israel-nga dinan bu sêkac dau kwi ma sêkêñ whiñ Yisu, dec Anötö oc kôc ñac sa, ma in gitôm bu kêt ñac sêmbu sêndi sêsap a olib dau dôñ tiyham. ²⁴ Bu mac a olib malac-nga ñasañgac solop dom, magoc Anötö kôc mac yêc a olib saleñ-nga, ma kêt mac ati a olib malac-nga ñasañgac. Bocdinañ oc ñawapac dom bu in kôc a dau ñasañgac solop, ma kêt ñac sêlhac si a ñampê solop tiyham.

Anötö tawalô lau hoñ

²⁵ O asidôwai. Yom dindec ñahu sip ñalôm gi, ma aö tac whiñ bu mac anyalê ñapep. Ma bocdinañ oc tôm dom bu mac atoc daôm sa. Anötö kôm lau Israel-nga si ñalôm ñadandi sa, bu sêmbô bocdinañ e lau gameñ apa-nga hoñ nañ Anötö kêgalêm ñac sa, nañ sêmen sêsôc Anötö ndê gôlin ñapu su nañ. ²⁶ Ma ñalêt dinan dec Anötö oc nem lau Israel-nga hoñ si, tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Ñac nem lau si-nga oc meñ sa akêñ
Lôc Sayon. Ma in oc nem Jakob ndê

* **11:16** Yom dau in gitôm yom gôlin dan. Yom pi gêt ñandô mbêc ma a ñawakac, nañ hêganôn lau Israel-nga si apai. Pol bu tôc asê bu Anötö kôc lau Israel-nga si apai sa ma gêlic ñac bu lau dabun, ma ñac si lau wakuc bu sêkêñ whiñ Yisu, dec in oc lic ñac bu lau dabun ñalêt tigen.

wakuc kwi sêhu mêtê sac siñ. ²⁷ Ma aõ wamatiñ aneñ pwac whiñ ñac, têt têt nañ aõ oc wasuc ñac si sac kwi. *[Ais 59:20-21]*

²⁸ Lau Israel-nga sêti Anötö ndê ñacyo, ñahu bu sêkôc ñawaê ñayham pi Yisu sa dom. Ma tu dinañ-nga ñawaê dau golom mac. Magoc Anötö kêyalin ñac sa gwanan su, dec tac whiñ ñac tu abani Israel-nga. ²⁹ Bu galem ti mwasiñ nañ Anötö gic bata têt lau, nañ in oc tòm dom bu señ su. ³⁰⁻³¹ Muñ-nga mac lau gameñ apa-nga dañampêc têt Anötö. Magoc kwahic dec lau Israel-nga dañgapêc têt Anötö, dec mac atap in ndê tawalô sa. Ma tu dinañ-nga ñac lau Israel-nga nañ kwahic dec dañgapêc têt Anötö, nañ tiñambu oc sêtap in ndê tawalô sa sêwhiñ. ³² Bu Anötö sam lau hoñ bu lau dañgapêc-nga. In têt gêt dau tiawê, dec lau hoñ nañ bu sênem dandi kwi, nañ in oc tawalô ñac.

Datoc Anötö ndê waê sa

³³ Oyaê. Anötö ndê mwasiñ ti in ndê gauc in gêt atu andô, ma in kêyalê gêt hoñ e pi sa timala eñ. Asa oc nditôm bu êñyalê in ndê lêt me yom nañ tidôn yêc in-nga?

³⁴ Asa kêyalê Pômdau ndê gauc, me gitôm bu kêt gauc têt in? *[Ais 40:13]*

³⁵ Ma asa tòm bu kêt gêt ñayham dañ têt Anötö, dec Anötö oc kêt gêt têt in ô? *[Job 41:11]*

³⁶ Bu gêt hoñ sa akêt in ndê, ma in ti gêt hoñ ñahu ma ti gêt hoñ ñadau bocdinañ. Datoc in ndê waê sa titêt-titêt. Yomandô.

12

Dasa neñ lêt wakuc dawhiñ Kilisi

¹ O asidôwai. Gauc nem yom hoñ nañ aõ gasôm tu gawhê Anötö ndê tawalô sa têt mac-nga nañ. Dec akêt daôm sambuc bu anem akiñ Anötö tòm mac nem bêc ambo tamli-nga hoñ. Akêt daôm sambuc atôm da tali ma dabuñ, nañ oc ndic Anötö tandô ñayham. Mac nem lêt ñandô añkuc Njalau Dabuñ tu anem akiñ Anötö-nga dau dinañ. ² Añsêlêt ti asa nem lêt atôm lau nom dindec-nga dom, magoc ati lau wakuc tòm Anötö kêt gauc wakuc

têt mac. Ma bocdinañ mac oc atôm bu añsahê gêt hoñ, ma añyalê mêtê gitêt, ma mêtê ñawasi ma mêtê nañ oc ndic Anötö tandô ñayham, nañ in atac whiñ bu yac dakôm.

Anötö kêmwasiñ yac ñalêt têt têt

³ Tòm Anötö ndê mwasiñ puc aõ dôn, dec wasôm têt mac hoñ têt têt ndi, bu atoc daôm sa êñlêc dom, magoc akêt gauc ñapep pi daôm. Bu mac hoñ akêt whiñ Yisu tòm mwasiñ nañ Anötö dau gic sam têt mac ñalêt têt têt. ⁴ Yac tañyalê bu ñamalac dañ in ñamlic tigen, magoc ñagêt daêsam sêyêc in ndê ñamlic tigen dinañ. Ma gêt dau sêwêkain gwelen têt têt. ⁵ Ma ñalêt tigen dinañ, yac lau daêsam nañ dakêt whiñ Kilisi su, nañ dati Yisu ndê gôlôwac dabuñ tigen, ma yac tigen-tigen dambo tu danem lau hoñ nañ sêmbô gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ sa. ⁶ Yac dawêkain mwasiñ dakôm gwelen-nga têt têt, tòm Anötö kêmwasiñ yac ñalêt. Asa nañ tap mwasiñ hoc yom asê tòm propet-nga sa, nañ kôm tòm in ndê kêt whiñ têt asê. ⁷ Asa nañ tap mwasiñ nem akiñ gôlôwac-nga sa, nañ nem akiñ mañ. Ma in nañ tap mwasiñ sa bu êndôhôn Anötö ndê yom têt lau, nañ bocdinañ. ⁸ Asa nañ tap mwasiñ sôm yom ñayham-ñayham tu puc lau dôn-nga sa, nañ kôm. Ma asa nañ Anötö ndê mwasiñ kac in bu kêt gêt tu nem lau ñalôm sawa sa-nga, nañ kêt ti ndê ñalôm sambuc. Asa nañ tap mwasiñ bu nem gôlin gôlôwac-nga sa, nañ kôm ti lichalê, ma in nañ tap mwasiñ tawalô lau-nga sa, nañ tawalô lau ti atac ñayham.

Mêtê atac whiñ-nga

⁹ Mêtê atac whiñ-nga in gêt dasôm ñambwa-nga dom. Dakôm ñandô sa ñalêt bocdec. Yac atac tec mêtê sac ma dasap mêtê ñayham dôn. ¹⁰ Dakêt neñ ñalôm sambuc tu atac whiñ asidôwai-nga, ma datoc ñac sa hêt gêtêc dauñ dandic ñawaê. ¹¹ Dakêt dauñ sambuc tu danem akiñ Pômdau-nga, ma dakôm ti ñalôm lu-lu dom. ¹² Gêt nañ dakêt batan bu Anötö kôm, nañ dahôn ti atac ñayham, dalhac ñanga tu dahêt

ņawapac-ņga ti neņ atac pa su, ma dasap mêtê daten mbec-ņga dôn ñapan. ¹³ Dakêņ gêņ tu danem Anötö ndê lau dabuņ naņ sêpônda dau, naņ sa-ņga, ma dandic ya ñac. ¹⁴ Lau naņ sêkêņ kisa mac, naņ apucbo ñac dom, magoc andac Anötö bu nem mbec ñac. ¹⁵ Lau bu sêkôm atac ñayham, dec atac ñayham awhiņ ñac. Ma lau bu sêtaņ, naņ ataņ awhiņ ñac. ¹⁶ Apiņ daôm dôn ti ñalôm tigen. Atoc daôm sa me alic daôm bu lau ti gauc atu-tu dom, magoc atac whiņ lau waêmba ma ambo ahê ñac dom.

¹⁷ Akôm mêtê sac ô sac naņ sêkôm têņ mac, naņ dom. Ayob daôm ñapep bu akôm mêtê naņ lau hoņ sêlic bu ñayham eņ. ¹⁸ Anjahê bu nditôm, dec ambo awhiņ lau ti yom malô eņ, ma mac daôm akôm gêņ daņ bu asen yom malô su dom. ¹⁹ O aneņ asidôwai, akêņ ñagêyô ô sac dom, magoc akêņ lau naņ sêkôm sac têņ mac sêsip Anötö amba e sêtap iņ dau ndê atac ñandê sa. Bu sêto yom daņ yêc, naņ sôm bocdec bu:

Pômdau sôm, “Gwelen sac ñagêyô-ņga yêc aö aman, ma aö dauņ oc wakêņ.”

[Diut 32:35]

²⁰ Akêņ ñagêyô dom, magoc akôm tôm yom naņ sêto yêc bocdec bu:

Am nem ñacyo bu gêņ yô iņ, naņ kêņ gêņ iņ neņ. Iņ bu bu yô iņ, naņ kêņ bu iņ nôm. Am bu kôm bocdinaņ, dec oc kôm iņ maya dau ñalêņ sac. *[Prov 25:21-22]*

²¹ Ayob bu sac ku mac dulu dom, magoc akôm mêtê ñayham eņ e aku sac dulu.

13

Dasôc gôliņwaga ñapu

¹ Gôliņwaga hoņ naņ sem gôliņ sêmbo nom, naņ si ñaclai ñahu yêc Anötö, ma iņ dau kêņ ñasawa têņ ñac bu sênem gôliņ. Ñac si daņ hóc asê ñambwa dom. Bocdinaņ lau hoņ sêsôc ñac ñapu sêndic ñawaê. ² Asa naņ tec bu sôc gôliņwaga ñapu, naņ tec gôliņ naņ Anötö dau kêņ, ma iņ oc tap matôc sa. ³ Gôliņwaga si ñaclai yêc bu sêmatôc lau, magoc ñac si matôc dau gic waê lau naņ sêkôm mêtê ñayham, naņ dom, gic waê lau naņ

sêkôm mêtê sac. Tu dinaņ-ņga dec akôm mêtê ñayham eņ, ma gôliņwaga oc sêlic mac ñayham, ma mac oc atôc daôm tu gôliņwaga si matôc-ņga dom. ⁴ Ñahu bu ñac sêti Anötö ndê lau akiņ bu sêyob yac dambo ñayham-ņga. Magoc mac bu akôm mêtê sac, naņ atôc daôm, bu ñac sêkôc ñaclai bu sêmatôc lau, ma ñaclai dau iņ gêņ ñambwa dom. Ñac Anötö ndê lau akiņ naņ sêo iņ su sêmbo nom, bu sêkêņ ñagêyô têņ lau naņ sêkôm mêtê sac naņ. ⁵ Tu dinaņ-ņga dec dasôc gôliņwaga ñapu. Ñahu bu ñac si ñaclai yêc bu sêmatôc yac. Ma gêņ daņ whiņ bocdec bu. Tanjalê yêc neņ ñalôm bu dasôc ñac ñapu, iņ lêņ solop.

⁶ Gôliņwaga dinaņ sêkêņ si têm tu sênem gôliņ tôm Anötö ndê lau akiņ, ma tu dinaņ-ņga dec iņ solop bu mac akêņ takis bu anemlhi ñac. ⁷ Aêc! Gêņ bocke naņ mac ac waê bu akêņ, naņ akêņ. Takis me mone bocke naņ mac ac waê bu akêņ, naņ akêņ. Lau naņ sic waê bu mac atoc ñac sa, naņ dec atoc ñac sa, ma lau ti ñaclai, naņ asôc ñac ñapu ñapep.

Mêtê atac whiņ asidôwai-ņga

⁸ Ayob daôm bu tốp daņ yêc mac-ņga dom. Tốp tigen yêc mac-ņga, naņ bu akêņ nem atac whiņ lom daôm. Bu asa naņ tac whiņ iņ ndê asidôwa, naņ kôm Anötö ndê yomsu hoņ ñandô sa. ⁹ Bu yomsu naņ Moses to bocdec bu, “*Kôm gêņ mockaiņ-ņga dom. Ndic ñamalac ndu dom. Nem kaņ gêņ dom,*” ma “*Tamgatu gêņ dom,*” ma yomsu ñatô hoņ, naņ ñahu sip yomsu tigen dindêc, “*Atac whiņ lau menpaņ am-ņga gitôm am atac whiņ daôm.*” ¹⁰ Asa naņ kékuc mêtê atac whiņ-ņga, naņ oc kôm lau menpaņ iņ-ņga ñayom dom. Bocdinaņ mêtê atac whiņ lau-ņga kôm yomsu hoņ ñandô sa.

Bêc ñambu-ņga meņ kêpiņ

¹¹ Asap mêtê atac whiņ-ņga dôn ñapan, bu mac anyalê têm kwahic dec-ņga su. Têņ ndoc dakêņ whiņ tiwakuc, naņ dalic bu bêc datap Anötö ndê mwasin nem yac si-ņga ña-ñandô sa, naņ yêc ahê dôn yêc. Magoc kwahic dec bêc dau meņ kêpiņ su. Bocdinaņ ayêc bêc dom,

anem ali. ¹² Ôbwêc pacndê su, ma kêpin bu lanjê. Bocdinaŋ dahu mêtê nasec-nga hoŋ siŋ, ma dasap mêtê nawê-nga dôŋ, gitôm dakôc wapa dandic siŋ-nga sa. ¹³ Tanjêlêŋ ti dasa neŋ lêŋ napep, nditôm lau naŋ sêmbo nawê ŋalôm. Dakôm mêtê sac atac ŋagalac-nga me danôm gêŋ êŋiŋ yac-nga dom. Dasa lêŋ mockain-nga ma dakôm mêtê mayan-nga dom. Ma dahu mêtê atac ŋandê-nga ma mêtê lêmun-nga hoŋ siŋ. ¹⁴ Anjêlêŋ ti asa nem lêŋ anjuc Pômdau Yisu Kilisi, gitôm mac asôc iŋ ti nem ŋakwê. Ma mac nem ŋalôm akwa bu êŋgîlî mac bu akôm sac, naŋ goc asôc ŋapu me akôm ŋandô sa dom.

14

Yom pi lau naŋ sêkêŋ whiŋ ŋaŋga dom

¹ Lau naŋ si sêkêŋ whiŋ ŋaŋga dom, naŋ akôc ŋac sa, ma alic ŋac sac pi yom ma pi lêŋ naŋ Pômdau tôc tiawê têŋ yac dom, naŋ dom. ² Lau ŋatô sêkêŋ whiŋ ŋaŋga dec seŋ gêŋ hoŋ. Magoc lau ŋatô sêkêŋ whiŋ ŋaŋga dom, dec sêkêŋ yao wata ma seŋ dom. ³ Am asa naŋ gêlic gêŋ hoŋ ŋayham tu neŋ-nga, naŋ pu lau naŋ sêtec wata, naŋ dom. Ma am asa naŋ gêŋ wata dom, naŋ pu lau naŋ seŋ wata, naŋ dom. Bu Anötö kôc lau dau sa su. ⁴ Am asa dec gauc gêm bu êmatôc ŋamalac daŋ ndê ŋgac akiŋ? ŋgac akiŋ dau ndê ŋadau oc êŋsahê iŋ ndê lêŋ, ma sôm bu iŋ lhac, me iŋ peŋ. Ma iŋ oc lhac, ŋahu bu Pômdau gitôm bu puc iŋ dôŋ.

⁵ Ma yom daŋ tiyham. Lau ŋatô sêtec bêc daŋ sa bu bêc dabuŋ hôc gêlêc bêc ŋatô su. Ma lau ŋatô sêlic bêc hoŋ tôm dau. Magoc ŋalêŋ solop bu lau hoŋ sêkôc gauc pi lêŋ sênem akiŋ Anötö-nga, ma sêkôm tôm ŋac dau si ŋalôm kac ŋac. ⁶ Lau naŋ sêtec bêc ŋatô sa kêlêc, naŋ sêkôm tu sêtec Pômdau sa-nga. Ma lau naŋ seŋ wata, naŋ sem danje Anötö, dec seŋ gêŋ dau ma sêtec Pômdau sa. Ma ŋac naŋ seŋ wata dom, naŋ sêkêŋ yao gêŋ dau tu sêtec Pômdau sa-nga. Ma ŋac bocdinaŋ sem danje Anötö. ⁷ Bu yêc yac lau dakêŋ whiŋ Yisu-nga ŋalôm, naŋ ŋamalac daŋ ti ŋadau dau tu iŋ

ndê têm mbo tali-nga, me tu ndê têm mbac ndu-nga dom. ⁸ Yac bu dambo taŋli me dambac ndu, naŋ dambo tu dapu P ômdau ndê waê sa-nga. Yomandô. Yac bu dambo taŋli me dambac ndu, naŋ dati Pômdau ndê lau.

⁹ Kilisi mbac ndu ma tisa mbo tali tiyham, tu bu ti lau batê si Pômdau, ma lau tali si Pômdau bocdinaŋ. ¹⁰ Ma bocdinaŋ tu sake-nga mac alic nem asidôwai sac, me apu ŋac tu yom ŋambwa-ŋambwa-nga? Yac taŋyalê su bu yac hoŋ oc dalhac Anötö anjô-nga têŋ iŋ ndê bêc êmatôc lau-nga. ¹¹ Tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Tôm aô gambo taŋli yomandô, dec anjyalê pi ŋandô bu lau hoŋ oc sêpôn haduc têŋ aô, ma sêhoc si yom asê yêc Anötö anjô-nga.” [*Ais 45:23*]

¹² Yom dau tôc asê tiawê bu yac tigen-tigen oc dalhac Anötö anjô-nga, bu dawhê dauŋ neŋ lêŋ sa têŋ iŋ.

Mêtê atac whiŋ-nga oc kôm asidôwa daŋ peŋ dom

¹³ Tu dinaŋ-nga dec danem dôhôn dauŋ neŋ lêŋ whiŋ asidôwai si lêŋ tu dapu ŋac-nga dom. Ma dayob bu dakôm gêŋ daŋ, naŋ oc tôm bu lhac asidôwa daŋ ahuc e iŋ so Anötö ndê lêŋ, naŋ dom. ¹⁴ Aô gakêŋ whiŋ Pômdau Yisu, dec whê aneŋ gauc sa, ma kayalê tidôn bu gêŋ hoŋ iŋ ŋayham yêc Anötö anjô-nga. Magoc ŋamalac daŋ bu kêŋ whiŋ bu gêŋ daŋ iŋ ŋadômbwi yêc Anötö anjô-nga ma kêŋ yao bu neŋ dom, goc gêŋ dau ŋadômbwi yêc ŋamalac dau anjô-nga. ¹⁵ Magoc mac bu aneŋ gêŋ daŋ naŋ kôm nem asidôwa daŋ ndê ŋalôm ŋawapac, dec mac atôc mêtê atac whiŋ-nga têŋ iŋ dom. Ayob daôm bu mac nem lêŋ aneŋ gêŋ-nga kôm nem asidôwa naŋ Kilisi mbac ndu tu iŋ-nga, naŋ ndê kêŋ whiŋ tisac dom. ¹⁶ Akôm gêŋ hoŋ ti gauc, ma bocdinaŋ lau daŋ oc sêtôm dom bu sêpu gêŋ naŋ mac alic ŋayham. ¹⁷ Lêŋ naŋ dambo †Anötö ndê gôliŋ ŋapu, naŋ ŋahu hêganôn gêŋ daneŋ ti danôm-nga dom. Magoc dambo Anötö ndê gôliŋ ŋapu ŋahu sip dasa lêŋ gitêŋ, ma dambo ti yom malô ma ti atac

ņayham naņ Ɔalau Dabuņ puņ dōņ sip yac neņ Ɔalōm tēņtēņ. ¹⁸ Asa naņ bu nem akiņ Kilisi êņkuc lēņ dinaņ, naņ Anötö oc lic iņ ņayham, ma lau nom-ņga sēwhiņ oc sēmpiņ iņ.

¹⁹ Bocdinaņ dasap lēņ yom malō-ņga dōņ, ma dakōm gēņ hoņ tu dapuc asidōwai hoņ dōņ ma dalhac ņanğa. ²⁰ Akōm Anötö ndē gwelenj popoc tu yom pi gēņ danen-ņga-ņga dom. Gēņ hoņ iņ ņayham tu danen-ņga, magoc yac bu dakōm ņamalac daņ ndē kēņ whiņ tisac tu gēņ naņ taņ-ņga, dec dakōm giso. ²¹ Mac bu aneņ wata me anōm wain me akōm gēņ Ɔatō naņ kōm nem asidōwa daņ ndē kēņ whiņ tisac, naņ ņayham bu mac ahu gēņ dau siņ yēc-ņga.

²² Yom bocke naņ am kēņ whiņ pi gēņ hoņ dinaņ, naņ kōc dōņ yēc amlu Anötö Ɔalhu. Asa naņ kōc gauc Ɔapep pi gēņ hoņ dinaņ e kōm giso dom, naņ oc tap Anötö ndē mwasiņ sa. ²³ Magoc ņamalac naņ gēņ gēņ ma Ɔalōm lu-lu pi gēņ dau, naņ kēkuc lēņ kēņ whiņ-ņga dom, ma oc tap Anötö ndē matōc sa. Lēņ bocke naņ am kēņ whiņ bu lēņ solop yēc Anötö aņgō-ņga, naņ kōm. Gēņ bocke naņ am kōm ti atac lu-lu, naņ sac.

15

Dakōm gēņ hoņ tu danem asidōwai sa-ņga

¹ Yac lau naņ dakēņ whiņ ņanğa, naņ dahōc Ɔawapac dawhiņ lau naņ sēkēņ whiņ babalē, tu bu danem Ɔac sa-ņga dandic Ɔawaē. Dakōm gēņ tu dapu dauņ sa-ņga dom. ² Yac lau tigenj-tigenj dakōm mētē ņayham tēņ lau meņpaņ yac-ņga tu danem Ɔac sa-ņga, ma tu dapuc Ɔac dōņ-ņga. ³ Gauc nem Kilisi. Iņ kōm gēņ daņ tu dau ndē atac whiņ-ņga dom, magoc kōm gēņ hoņ kēkuc Anötö ndē atac whiņ. Ma tu dinaņ-ņga dec sēpu iņ, tōm yom naņ sēto yēc bocdec bu:

Lau naņ sēpu am, naņ sēpu aō bocdi-naņ. [BW 69:9]

⁴ Anötö ndē yom hoņ naņ sēto yēc muņ su, naņ Anötö kēņ bu êndōhōņ yac. Ma yom dau oc puc yac dōņ bu dalhac ņanğa,

ma êņgılı yac bu dahu Ɔandō ņayham naņ dakēņ batanj dambo, naņ siņ dom.

⁵ Anötö naņ puc mac dōņ ma kēgılı mac bu alhac ņanğa, naņ piņ mac hoņ dōņ tu aņkuc Yisu Kilisi-ņga. ⁶ Ma Ɔalēņ dinaņ iņ oc kēņ mac ambo ti nem Ɔalōm tigenj, ma awham pitigenj ma ahoc yac neņ Pōmdau Yisu Kilisi ndē Damba Anötö ndē waē asē.

Ɔawaē ņayham gic lau Israel-ņga ma lau apa hoņ Ɔawaē

⁷ Bocdinaņ akōc lau sēkēņ whiņ Yisu-ņga hoņ sa, tōm Kilisi dau kōc mac sa. Ɔalēņ dinaņ mac oc apo Anötö ndē waē sa. ⁸ Aō wasōm tēņ mac bu Kilisi meņ gitōm lau Israel-ņga si Ɔgac akiņ, bu kōm yom naņ Anötö gic bata tēņ abanji Israel-ņga, naņ Ɔandō sa. ⁹ Ma lau naņ lau Israel dom, naņ oc sēmpiņ Anötö tu iņ ndē mētē tawalō lau-ņga. Gitōm yom naņ sēto yēc bocdec bu:

Tu dinaņ-ņga aō wampiņ am tēņ ndoc aō wambo wawhiņ lau gameņ apa-ņga. Wanem wē tu watoc am nem Ɔaē sa-ņga. [BW 18:49]

¹⁰ Ma yom daņ tiyham yēc bocdec bu: Mac lau gameņ apa-ņga, atac ņayham awhiņ Anötö ndē lau Israel-ņga. [Diut 32:43]

¹¹ Ma daņ tiyham:

Mac lau gameņ apa-ņga hoņ ampıņ Pōmdau. Ma mac lau hoņ anem wē atoc iņ sa-ņga. [BW 117:1]

¹² Ma Aisaya to yom bocdec bu:

Ɔasili daņ oc puc pi meņ yēc Jessi ndē Ɔawakac. Ma iņ oc tisa bu nem gōliņ lau nom-ņga hoņ. Ma lau naņ lau Israel dom, naņ oc sēkēņ bata bu iņ nem Ɔac si. [Ais 11:10]

¹³ Aō wateņ Anötö, naņ ti gēņ ņayham hoņ naņ yac dakēņ batanj, naņ Ɔahu, bu kēņ atac ņayham ti yom malō nem mac ahuc tu mac nem akēņ whiņ Yisu Kilisi-ņga. Ma bocdinaņ Ɔalau Dabuņ ndē Ɔaclai oc puc mac dōņ bu alhac ti atac pa su, ma ahōņ gēņ Ɔandō ņayham naņ mac akēņ batam ambo.

Pol ndē gwelenj Ɔawaē ņayham-ņga

¹⁴ O aneņ asidōwai. Yēc aneņ Ɔalōm aō gakēņ whiņ ņanğa bu mac akōm mētē

ņayham eņ, ma mac aņyalê yom ņandô tidôn, e mac atôm bu andôhôn têņ daôm. ¹⁵ Tu Anötö ndê mwasiņ naņ kêņ têņ aö-ņga, dec gato yom pi gêņ ņatô ti ņanğa têņ mac, tu bu wawhê mac nem gauc sa, ma gauc nem yom dau tiyham. ¹⁶ Aêc. Anötö kêmwasiņ aö, dec kêyalin aö sa bu wanem akiņ Yisu Kilisi tôm dabuņsiga, bu wahoc Anötö ndê ņawaê ņayham asê têņ lau gameņ apa-ņga. Ma tu aneņ gwelen dindec-ņga dec lau gameņ apa-ņga naņ sêkêņ whiņ Yisu, naņ oc sêti lau dabuņ ņa Țalau Dabuņ ndê ņaclai, ma ņac oc sêtôm da naņ Anötö gêlic ņayham.

¹⁷ Bocdinaņ dec aneņ ņahu gapo dauņ sa tu gwelen naņ gakôm tu Anötö-ņga, naņ Yisu Kilisi dau. ¹⁸ Aö gatec bu wasôm yom pi gêņ naņ aö dauņ gakôm, tigen wasôm yom pi gêņ hoņ naņ Kilisi dau kôm. Aö gahoc ņawaê ņayham asê têņ lau gameņ apa-ņga, ma sêlic gêņ daêsam naņ aö gakôm. Magoc Kilisi dau gêm ņac si ņalôm kwi e ņac daņga wambu Anötö. ¹⁹ In ndê Țalau Dabuņ kêņ ņaclai têņ aö bu wakôm gêņ dalô ti gêņ atu-tu daêsam. Bocdinaņ aö gahoc ņawaê ņayham pi Kilisi asê timala eņ, yêc malac Jerusalem ma yêc gameņ hoņ e meņ têņ gameņ Ilirikum-ņga. ²⁰ Aö gatec bu wakwê andu pi lhac alhö naņ ņamalac daņ kêsuhuņ muņ su. Bocdinaņ têņ ņamata-ņga e meņ, aö atac whiņ bu wasôm ņawaê ņayham asê têņ lau naņ daņgasuņ sambuc Kilisi ndê ņaê-ņga. ²¹ Tôm yom daņ naņ sêto muņ su pi Kilisi bocdec bu:

Lau naņ sêņgô in ņawaê daņ dom, naņ oc sêlic in. Ma ņac naņ sêņgô yom pi in su dom, naņ oc sêņyalê in. [Ais 52:15]

Pol gauc gêm bu ndic lau malac Rom-ņga kêsî

²² Tu gwelen dinaņ hê aö dôņ ņapaņ-ņga, dec gitôm dom bu watêņ mac waloc. ²³ Yala daêsam gi su, aö ņalôm kac aö bu walic mac. Ma kwahic dec aneņ gwelen pacndê yêc gameņ dindec. ²⁴ Bocdinaņ aö gauc gêm bu watêņ gameņ Spein-ņga wandi, ma têņ ndoc waņsêlêņ wandi, naņ dec gauc gêm bu walic mac têņ ndoc dinaņ. Aö tac whiņ ņandô bu

wambo wawhiņ mac tôm bêc ņatô, ma gakêņ batan bu tiņambu mac oc anem aö sa bu watêņ Spein wandi. ²⁵ Magoc gêņ ņamata-ņga aö kwahic dec bu wapi Jerusalem wandi, bu wanem lau sêkêņ whiņ-ņga sa yêc dindê. ²⁶ Bu lau gameņ Masedonia ti Akaya-ņga sêlic ņayham bu sêndic awa sa bu sênem lau sêkêņ whiņ-ņga naņ sêpônđa dau yêc malac Jerusalem, naņ sa. ²⁷ Țac sêlic ņayham bu sêkôm bocdinaņ, ma lêņ dau in solop. Țahu bu lau gameņ apa-ņga si tốp yêc lau Israel-ņga. Țac sêtap mwasiņ nem ņac si gatu sa-ņga sa tu Kilisi-ņga, naņ meņ akêņ lau Israel-ņga si toņ. Bocdinaņ solop bu ņac sêkêņ si awa nom-ņga ņatô, bu sênem lau Israel-ņga naņ sêpônđa dau, naņ sa, ma sêo si tốp.

²⁸ Têņ ndoc gwelen dindec pacndê su, ma wakêņ awa dindec sip lau Jerusalem-ņga amba su, naņ goc watêņ Spein wandi. Ma têņ têm dinaņ wameņ walic mac. ²⁹ Ma aö gakêņ whiņ bu têņ ndoc waloc wambo wawhiņ mac, naņ Kilisi oc êmwasiņ yac hoņ êņlêc.

³⁰ Tu yac neņ Pômdau Yisu Kilisi-ņga, ma tu mêtê atac whiņ-ņga naņ Țalau kêņ têņ yac, dec wateņ mac bu alhac awhiņ aö, ma dahôc ņawapac ņawaê ņayham-ņga dawhiņ dauņ. Ma ateņ mbec têņ Anötö tu aö-ņga. ³¹ Ateņ mbec bu Anötö êņgaho aö su yêc lau gameņ Judia-ņga naņ sêkêņ whiņ Yisu dom, naņ amba. Ma ateņ mbec bu gwelen naņ gakôm bu wanem lau sêkêņ whiņ-ņga sa yêc malac Jerusalem, naņ oc sêkôc sa ti atac ņayham. ³² Ma Anötö bu lic ņayham, dec tiņambu watêņ mac waloc ti atac ņayham, ma waņwhaņ dauņ wawhiņ mac e licwalô sa tiyham. ³³ Anötö Yom Malô Țadau whiņ mac sambob. Yomandô.

16

Pol kêņ acsalô têņ in ndê silip naņ sêmbo malac Rom

¹ Yac neņ lhunwê kêņ whiņ Yisu-ņga daņ gêm akiņ gôlôwac dabuņ yêc malac Kenkria, naņ ndê ņaê Pibi. Aö bu wawhê in sa têņ mac bu in awhê ņayham. ² In

gêm lau daêsam sa, ma gêm aö sa whiñ, ma bocdinañ dec wandac mac bu akôc in sa tu Pômdau ndê ñaê-nga, ankc Anötö ndê lau dabuñ si lêt solop. Ma anem in sa tu gêt bocke nañ pônnda dau-nga.

³ Akêt aneñ acsalô ñayham têt Prisila lu Akwila, awhê lu ñgac nañ sêkôm gwelen sem akin Yisu Kilisi-nga sêmbô malac Rom, tôm aö gakôm gambo gameñ dindec. ⁴ Muñ-nga inlu sêkêt dau sambuc tu sênem aö sa-nga, ma sêhêgo dau bu sêmbac ndu tu aö-nga dom. Tu dinañ-nga aö bu wanem danje inlu, ma gôlôwac dabuñ hoñ yêc lau apa si gameñ, nañ sem danje inlu sêwhiñ. ⁵ Ma wandac mac bu akêt acsalô têt lau sêkêt whiñ-nga hoñ nañ sêkac dau sa bu sêlic om yêc inlu si andu, nañ sêwhiñ. Ma akêt aneñ acsalô têt Epenetus, aneñ ñamalac atac whiñ-nga, nañ ti ñgac ñamata-nga bu kêt whiñ Yisu yêc gameñ Esia-nga. ⁶ Asôm aneñ acsalô têt Maria nañ kôm gwelen atu tu nem mac sa-nga. ⁷ Ma akêt acsalô têt Andronikus lu Junias, nañ yac asa akêt abañ tigen, ma muñ-nga andöc gapoc-walô awhiñ dauñ. Inlu awhê lu ñgac tiwaê yêc aposel si toñ ñalôm. Ma inlu sêkêt whiñ Kilisi sêmuñ aö.

⁸ Asôm acsalô têt Ampliatus, ñgac kêt whiñ Pômdau-nga nañ aö atac whiñ kêtêc. ⁹ Ma asôm acsalô têt Urbanus, nañ alu am akin Kilisi awhiñ dauñ, ma têt Stakis aneñ ñgac tac whiñ-nga dan. ¹⁰ Ma têt Apeles nañ hóc ñawapac daêsam tu Kilisi-nga, magoc kalhac ñanga ma hu ndê kêt whiñ siñ dom. Ma akôm acsalô têt lau hoñ nañ sêmbô Aristobalus ndê andu, ¹¹ ma têt Herodion, aneñ ñatô dan. Ma têt lau nañ sêmbô Nasisus ndê andu, nañ sêkêt whiñ Pômdau. ¹² Ma akôm acsalô têt Tripena lu Triposa, awhê lu nañ sem gwelen ñanga tu Pômdau-nga. Ma têt Pesis, awhê nañ aö atac whiñ kêtêc, nañ kôm gwelen ñanga tu Pômdau-nga whiñ. ¹³ Akôm acsalô têt Rupas nañ Pômdau kêtaliñ in

sa, ma têt in dinda nañ yob aö gitôm aneñ dinañ solop. ¹⁴ Ma asôm acsalô têt Asincretus, Plegon, Hemes, Patrobas, Hemas ma asidôwai nañ sêmbô sêwhiñ ñac. ¹⁵ Ma têt Pilologus, Julia, Nereus lu lhuwê, ma Olimpasi ti lau sêkêt whiñ-nga hoñ nañ sêmbô sêwhiñ ñac. ¹⁶ Akam daôm* ankc Anötö ndê lau dabuñ si lêt. Kilisi ndê gôlôwac dabuñ toñ tigen-tigen yêc gameñ dindec, nañ sêkêt si acsalô ñayham têt mac sêwhiñ.

Pol puc lau Rom-nga dôn bu sêlhac ñanga

¹⁷ O asidôwai, aö wateñ mac bu ayob daôm têt lau nañ si mêtê kôm lau sêwhê dau kôc-kôc, ma sêsôm yom nañ so yom ñandô nañ mac akôc sa su, bu ñac si yom dau kôm lau si sêkêt whiñ tisac. Andic ahê lau kain dinañ. ¹⁸ Bu ñac sem akin yac neñ Pômdau Kilisi dom, magoc sêkôm tu dau-nga. Ñac sêmbac-sêmbac yom lau, ma sêsôm yom ñayham-ñayham bu sêñsau lau gauc babalê, nañ sêtôm dom bu sêñyalê yom ñahu.

¹⁹ Lau hoñ sêngô ñawaê bu mac danam wambu Kilisi ndê yom, ma bocdinañ aö atac ñayham atu tu mac-nga. Magoc aö wanem la mac, bu ati lau ti gauc tu lêt ñayham-nga, ma andic ahê mêtê sac hoñ. ²⁰ Anötö Yom Malô Ndadu ñasawa sauñ oc ku Sadañ dulu, ma kêt in sôc mac gahim ñapu. Yac neñ Pômdau Yisu ndê mwasiñ têt mac.

Lau ñatô sêkêt si acsalô têt lau Rom-nga

²¹ Timoti, nañ kôm gwelen whiñ aö, nañ kêt ndê acsalô ñayham têt mac. Ma Lusias, Jason ma Sosipata, lau nañ yac asa yêc abuñ tigen, nañ sêwhiñ. ²² (Ma aö Tetius, nañ gato Pol ndê yom sip bapia dindec, nañ wasôm acsalô têt mac tu Pômdau-nga.) ²³ Ma Gaius, nañ kôc aö Pol ti lau sêkêt whiñ-nga malac dindec-nga sa, ma kêt ndê andu ti yac mba gameñ akac sa ambo-nga, nañ kôm ndê

* **16:16** Yêc in ndê bapia, Pol to yom ma sôm têt lau Rom-nga bu sêngutô dau ña lêt dabuñ. Mêtê dau bu tóc asê bu ñac hoñ sêmbô ti ñalôm tigen ma atac whiñ dau. Alic yom kain tigen yêc bapia ñatô - 1 Kor 16:20; 2 Kor 13:12; 1 Tes 5:26; ma 1 Pit 5:14. Mêtê dau kêtêc lau Israel-nga si gêbôm, magoc lau Papua Niugini-nga si mêtê nañ êlêmê sêkôm, nañ sêkam dau.

acsalô têt mac whiŋ. Ma Erastas, ŋgac naŋ yob malac dindéc si ganom mone-ŋga, lu yac mba asidôwa Kwatus, sêkôm si acsalô têt mac bocdinaŋ. [²⁴ Yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiŋ têt mac hoŋ. Yomandô.]

Pol teŋ mbec êmpin Anötö-ŋga

²⁵ Tampin Anötö dandic ŋawaê. Bu ŋawaê ŋayham naŋ aô gahoc asê, ma mêtê naŋ sem pi Yisu Kilisi, naŋ Anötö gitôm bu puŋ dôŋ yêc mac nem ŋalôm e kôm mac akêŋ whiŋ ma alhac ŋaŋga. Anötö ndê lêŋ nem lau si-ŋga yêc siŋ dau ŋasawa baliŋ su. ²⁶ Propet akwa sêto yom pi lêŋ dau muŋ su, ma kwahic dec Anötö naŋ mbo titêm-titêm, naŋ gic atu lau bu sêhoc yom dau asê tiawê, e lau nom-ŋga sambob sêkêŋ whiŋ, ma daŋga wambu in. ²⁷ Dahoc Anötö tigen, gauc ti gauc Nahu, naŋ ndê waê sa tôm têm hoŋ, tu Yisu Kilisi-ŋga. Yomandô.

**Pol ndê bapia ñamata-nga
têñ lau
Korin-nga
Yom whê bapia dindéc
sa-nga**

Pol in ñgac ñamata-nga bu hoc ñawaê ñayham asê têñ lau yêc malac Korin, ma in ñkôm gwelenj mbo malac dau ñasawa hic baliñ ma kêdôhônj lau nañ sic hu sêkêñ whiñ Yisu (Apo 19:1-17).

Tiñambu Pol mbo whiñ ñac dom, ma ñgô ñawaê pi ñawapac daêsam nañ hôc asê lau sêkêñ whiñ-nga, ma ñac sêto bapia têñ in ma sêndac in bu whê yom ñatô sa. Tu dinañ-nga dec in to bapia dindéc têñ ñac, têñ têm in dau mbo malac Epesas. Ñawapac ñatô nañ in to yom pi, nañ lau sêsa lêñ mockaiñ-nga, sêwhê dandi kôc-kôc, señ Mwasin Dabuñ ña lêñ so, sêkôc gauc so pi yom datisa akêñ lau batê-nga, ma sêñyalê yom pi Ñalau Dabuñ ndê mwasin ñapep dom. Ma ñac sêtoc mwasin sêsôm yom awha wakuc-nga sa hôc gêlêc mwasin hoñ.

Pol to yom dindéc têñ lau Korin-nga, tigenj yom daêsam hêganônj lau sêkêñ whiñ-nga hoñ, ma gitôm bu puc yac dôñ bu datimêtê dauñ ñapep ma dasap mêtê ñayham dôñ.

Pol ndê yom ñamata-nga

¹ Aô Pol, nañ Anötö kêgalêm aô sa kêkuc in ndê atac whiñ dec gati Yisu Kilisi ndê ñapasel. Alu yac neñ asidôwa Sostene ato bapia dindéc ² têñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ yêc malac Korin. Alu ato têñ mac lau hoñ nañ ati lau dabuñ, ñahu bu Anötö piñ mac dôñ am damiñ Yisu Kilisi. Aêc, Anötö kêgalêm mac sa bu ati in ndê lau dabuñ, awhiñ lau akêñ gameñ hoñ, nañ sêtoc yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê sa. Yisu tigenj ti yac neñ Pômdau, ma ñac si Pômdau bocdinañ. ³ Mwasin ti yom malô têñ mac, akêñ Damañ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gêm danje Anötö tu in ndê mwasin-nga

⁴ Tôm bêc hoñ aô gam danje aneñ Anötö, tu mwasin nañ in kêñ têñ mac tu mac nem akêñ whiñ Yisu Kilisi-nga. ⁵ Yomandô. Tu mac ati Kilisi ndê lau-nga, dec Anötö ndê mwasin kêsalê mac ahuc, ma gêm mac sa bu añyalê Anötö ndê yom ma asôm yom dau asê. ⁶ Ma ñalêñ dinañ Anötö ndê mwasin puñ ñawaê nañ yac ahoc asê pi Kilisi, nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ dôñ yêc mac nem ñalôm. ⁷ Tu dinañ-nga têñ têm dindéc nañ mac hoñ ambo ti tamkwê ñandô bu alic bêc nañ Anötö oc hoc yac neñ Pômdau Yisu Kilisi asê, nañ mac apônda Ñalau Dabuñ ndê mwasin danj dom. ⁸ Ma Anötö oc puc mac dôñ bu alhac ñanga e bêc nañ yac neñ Pômdau Yisu Kilisi mbu meñ, dec mac oc alhac in añgô-nga ti nem yom me giso mbasi. ⁹ Anötö nañ kêgalêm mac sa bu piñ mac dôñ anem damiñ in ndê Atu Yisu Kilisi, yac neñ Pômdau, nañ gic bata bu yob mac ñalêñ dinañ. Ma yom hoñ nañ in gic bata têñ yac, nañ oc kôm ñandô sa.

Yham dom bu Kilisi ndê lau sêwhê dau kôc

¹⁰ O asidôwai. Yac neñ Pômdau Yisu Kilisi kêkiñ aô bu wanem gwelenj ñawaê ñayham-nga wanem in añgô, ma tu dinañ-nga dec aô bu w anem la mac bocdec bu. Ahu nem mêtê awhê daôm kôc-kôc-nga siñ! Apiñ daôm dôñ ma ambo ti ñalôm tigenj bu mac nem yom ti gauc danj so dau dom. ¹¹ O asidôwai. Aô gasôm yom dinañ ñahu bu Klowe ndê lau ñatô sêkêñ puc aô bu mac nem lau ñatô sêseñ dandi e sêwhê dandi kôc-kôc. ¹² Aô gangô bu mac nem lau ñatô sêsôm bu sêñkuc aô Pol, ma ñatô sêsôm bu sêñkuc Apolos, ma ñatô sêñkuc Pita, ma ñatô sêsôm bu sêñkuc Kilisi. ¹³ Oyaê! Mac gauc gêm sake? Kilisi whê dau kôc, a? Lau sic aô Pol lec ndu pi a gicso dau bu nem mac sa, a? Mac aliñ busañgu tu aô neñ ñaê-nga, a? ¹⁴ Aô gam danje Anötö bu aô kaku mac nem lau daêsam dom. Aô kaku Krispas lu Gaius. ¹⁵ Tu dinañ-nga dec oc tôm dom bu ñamalac danj

sôm bu mac alij busanġu tu aneġ ɲaê-ɲga. ¹⁶ Yomandô aô kaku lau naġ sêmbo Stepanas ndê andu sêwhiġ, magoc ɲac lau dinaġ eġ. Aô bu waġku mac nem lau ɲatô whiġ, dec kalhiġ siġ su. ¹⁷ Kilisi kêkiġ aô bu waġku lau dom, magoc iġ kêkiġ aô bu wanem mêtê. Ma ɲawaê naġ gahoc asê pi Kilisi ndê mbac ndu pi a gicso dau, naġ yom ti ɲaclai atu. Bocdinaġ aô taġkwê gauc atu-tu nom-ɲga bu nem aô sa tu wanem mêtê-ɲga dom. Mba! Aô gatec bu wakôm a gicso dau ndê ɲaclai ti gêġ ɲambwa.

Kilisi tôc Anötô ndê ɲaclai ti gauc atu asê

¹⁸ Aô gasôm yom dinaġ, ɲahu bu ɲawaê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, tôc Anötô ndê ɲaclai asê têġ yac lau naġ iġ bu nem yac si. Magoc lau naġ sic waê bu sêniġga, naġ sêġġô yom pi a gicso dau gitôm yom gauc mbasi-ɲga. ¹⁹ Bu sêto Anötô ndê yom daġ yêc bocdec bu:

Lau ti gauc atu-tu nom-ɲga, ma ɲac naġ gauc gêm bu sêɲyalê gêġ hoġ ɲahu, naġ waseġ ɲac si gauc su, ma watôc asê bu gêġ ɲambwa. [Ais 29:14]

²⁰ Bocdinaġ, mac lau tiguauc ma gwalam akwa ma mac lau nom-ɲga naġ aṅsahê bu akip gêġ hoġ ɲahu sa, mac nem gauc dau ɲandô nde? Anötô tôc asê bu ɲamalac si gauc atu-tu nom-ɲga, iġ gitôm gêġ gauc mbasi-ɲga. ²¹ Ma iġ tôc iġ ndê gauc atu asê bocdec bu. Iġ kôm bu lau nom-ɲga sêtôm dom bu sêɲyalê iġ ɲa ɲac dau si gauc. Ma iġ ndê ɲawaê ɲayham naġ yac ahoc asê, naġ lau nom-ɲga sêlic bu yom gauc mbasi-ɲga. Tigeġ Anötô dau gêlic ɲayham bu nem lau naġ sêkêġ whiġ ɲawaê dau, naġ si. ²² Lau Israel-ɲga takwê bu sêlic gêġ dalô. ɲac bu sêlic, dec oc sêkêġ whiġ. Ma lau Grik sêṅsalê yom ti gauc atu, bu sêġġô dec oc sêkêġ whiġ. ²³ Magoc yac mba mêtê hêġanônġ Kilisi ti iġ ndê mbac ndu pi a gicso dau. Yom dau kêkuc gêġ naġ lau Israel-ɲga takwê, naġ dom, ma bocdinaġ dec sêkêġ whiġ dom. Ma lau Grik sêlic gitôm yom gauc mbasi-ɲga. ²⁴ Magoc lau Israel ti lau Grik bocke naġ Anötô kêġgalêm ɲac sa sêti iġ ndê,

naġ sêkôc yac mba yom pi Kilisi sa, ma sêɲyalê bu iġ Anötô ndê ɲaclai ti gauc ɲahu. ²⁵ Bu gauc naġ Anötô kêkuc, dec kêmasaġ lêġ bu Yisu sip nom meġ ma mbac ndu pi a gicso dau, naġ lau sêlic bu lêġ gauc mbasi-ɲga. Magoc Anötô ndê gauc dau hóc gêlêc ɲamalac si gauc atu-tu hoġ. Ma Anötô ndê lêġ dinaġ, lau sêlic bu lêġ ɲaclai mba-ɲga, magoc hóc gêlêc ɲamalac hoġ si ɲaclai su.

²⁶ O asidôwai, akôc gauc pi daôm. Têġ ndoc mac aġġô ɲawaê ɲayham tiwakuc ma atap Anötô ndê galem sa, naġ mac ambo atôm lau tiguauc me lau ti ɲaclai atu, me lau tiwaê? Mba! ²⁷ Anötô tac whiġ bu êġyaliġ lau naġ lau nom-ɲga sêlic bu lau gauc mbasi-ɲga, ma lau ɲaclai mba-ɲga, naġ sa, tu bu kôm lau tiguauc ma lau tiɲaclai maya sa têġ bêc ɲambu-ɲga. ²⁸ Lau naġ lau nom-ɲga sêpu ma sêlic bu lau waêmba ma lau ɲambwa, naġ Anötô kêyaliġ ɲac sa, tu bu êġġwiniġ lau naġ sêtoc dau sa-ɲga. ²⁹ Tu dinaġ-ɲga dec gitôm dom bu lau daġ sêġġiyaġ dau sa yêc Anötô aġġô-ɲga. ³⁰ Bu Anötô dau piġ yac dôġ tam damiġ Yisu Kilisi, naġ ti yac neġ gauc ɲahu. Ma Kilisi dau ti yac neġ ɲahu dati lau gitêġ ti lau dabuġ-ɲga, ma iġ ti ɲahu Anötô gêm yac si-ɲga. ³¹ Bocdinaġ, aġkuc yom naġ sêto yêc, naġ sôm bocdec bu:

Asa naġ bu po dau sa, naġ po dau sa tu Pômdau-ɲga eġ. [Jer 9:24]

2

Pol gêm mêtê ɲa iġ dau ndê gauc ti licwalô dom

¹ O asidôwai, gauc nem têm ɲamata-ɲga naġ aô gahôc asê mac. Têġ ndoc dinaġ aô gahêġo dauġ pi yom ɲayham-ɲayham me yom ti gauc atu-tu tu bu wawhê Anötô ndê yom sa têġ mac-ɲga dom. Mba! ² Aô gahu yom pi gêġ daêsam siġ, ɲahu bu aô gauc gêm tidônġ bu wasôm yom pi Yisu Kilisi tawasê, ma pi iġ ndê mbac ndu pi a gicso dau. ³ Têġ têm aô gahôc asê mac, naġ aô gameġ tôm ɲac ti licwalô dom. Aô gatôc dauġ ma katitec ɲandô tu gwelêġ naġ Anötô kêġ sip aô amaġ-ɲga. ⁴ Ma aô gam mêtê ti gasôm

yom têt mac kakuc gauc atu-tu nom-nga tu wambac yom mac-nga dom. Aö gasôm aneñ yom ma Anötö ndê Nalau têt in ndê ñaclai asê bu puc aneñ yom dôn. ⁵ Nalên dinañ mac nem akên whiñ ñahu sip aneñ gauc me ñamalac si gauc dom, magoc sip Anötö ndê ñaclai.

Nalau têt Anötö ndê gauc atu asê

⁶ Bocdinañ, têt ndoc yac bu anem mêtê, nañ tañkwê gauc atu-tu nom-nga tu puc yac mba yom dôn-nga dom. Mba. Magoc yac bu ambo awhiñ lau nañ sêkên whiñ ñaŋga, nañ dec oc têt bu yac asôm yom ti gauc atu-tu têt ñac. Magoc yom dau kêtuc lau nom-nga si gauc, me gôliñwaga têt dindec-nga nañ oc sêniñga, nañ si gauc dom. ⁷ Mba. Yom nañ yac ahoc asê, nañ kêtuc Anötö ndê gauc, ma hêganôn lêt nañ in kêmasañ muñ-nga andô lê, tu bu nem yac lau nañ dakên whiñ Yisu, nañ si, ma datap in ndê ñawasi sa. Lêt dau kêtuc in ndê gauc atu, nañ ñahu sip ñalôm gi, ma yêc siñ dau têt lau nom-nga. ⁸ Gôliñwaga têt dindec-nga dañ sênyalê lêt dau ñahu dom. Ñac bu sênyalê, dec oc têt dom bu sêkic yom bu sêndic Pômdau Nawasi Nadau ndu pi a gicso dau. ⁹ Magoc ñac sênyalê dom. Têt Anötö ndê yom nañ sêto yêc muñ su, nañ whê sa bocdec bu:

Gên ñayham nañ Anötö kêmasañ gwanañ tu lau nañ atac whiñ in-nga, nañ lau dañ sêlic dom, dañ sêngô ñawaê dom, ma lau dañ sênyalê dom. *[Ais 64:4]*

¹⁰ Tigen Anötö ndê Nalau têt gên dau asê têt yac. Bu Nalau dau kip gên hoñ ñahu sa, ma kêtalê gên hoñ. Ma in kêtalê Anötö ndê gauc atu-tu, nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ whiñ. ¹¹ Anğô! Asa gitôm bu ênyalê yom nañ ñamalac dañ gauc gêm yêc ndê ñalôm? Lau dañ sênyalê dom, magoc ñamalac dau ndê ñalau kêtalê in ndê gauc. Ma bocdinañ lau dañ sênyalê Anötö dau ndê gauc dom, magoc Anötö ndê Nalau tawasê kêtalê. ¹² Anötö tac whiñ bu yac tañyalê mwasiñ nañ in kêt têt yac ñambwa. Tu dinañ-nga dec ñalau nañ in kêt têt yac, nañ ñalau nom-nga dañ dom, magoc in dau

ndê Nalau. ¹³ Ma yac ahoc yom asê pi Anötö ndê mwasiñ dau. Magoc yac asôm yom ankcuc gauc atu-tu nañ lau nom-nga sêtoc sa, nañ dom. Yac asôm asê têt Nalau Dabuñ kêtôhôn yac. Yom ñandô pi gwelen nañ Anötö kôm tu yac neñ gatun-nga, nañ yac asôm asê têt lau nañ Nalau Dabuñ mbo ñac si ñalôm, ankcuc yom ti gauc nañ Nalau dau kêt têt yac. ¹⁴ Magoc lau nañ Anötö ndê Nalau mbo ñac si ñalôm dom, nañ oc sêtôm dom bu sêkoc yom nañ Nalau dau kêtôhôn yac, nañ sa. Ñahu bu ñac sêlic gên dau gitôm gên gauc mbasi-nga, ma têt dom bu sênyalê. Nalên tigen nañ têt bu sênyalê, nañ Nalau Dabuñ whê ñac si gauc sa. ¹⁵ Bocdinañ yac lau nañ dakoc Nalau Dabuñ sa su, nañ datôm bu tañsahê ti tañyalê gên hoñ ñahu. Magoc lau nañ sêkoc Nalau sa su dom, nañ sêtôm dom bu sênyalê yac neñ ñahu. ¹⁶ Gauc nem Anötö ndê yom dañ, nañ sêto yêc bocdec bu:

Asa kêtalê Pômdau ndê gauc, ma asa gitôm bu êndôhôn in? *[Ais 40:13]*

Lau nom-nga dañ sênyalê dom, magoc yac tañyalê, ñahu bu Nalau Dabuñ têt Kilisi ndê gauc asê têt yac.

3

Lau Korin-nga sêkên whiñ gwalec

¹ O asidôwai hac. Têt ndoc aö gambo gawhiñ mac, nañ aö gasôm yom têt mac têt gasôm têt lau nom-nga nañ Nalau Dabuñ gêm gôliñ ñac dom. Ñahu bu mac atôm balêkoc dedec tu nem lêt akên whiñ Kilisi-nga. ² Yom nañ aö gasôm têt mac, nañ têt aö gakên mac anôm su ñambwa. Bu mac atôm balêkoc dedec nañ sêtôm dom bu sêneñ gên ñaŋga. Ma kwahic d ec aö galic bu mac ambo bocdinañ ñapañ. ³ Ñahu bu têt bêt hoñ mac am lêt muñ ti aseñ daôm ñapañ. Mac asap lêt nom-nga dôn ñapañ, dec têt asê bu mac ankcuc lêt ñalôm akwa-nga, ma Nalau Dabuñ gêm gôliñ mac nem lêt dom. ⁴ Bu mac awhê daôm kêt-kêt, ma mac nem lau ñatô sêsôm bu sêñkuc aö Pol, ma ñatô sêsôm bu sêñkuc Apolos. Mac nem gauc dinañ in gauc nom-nga ñambwa.

Aposel sem gwelenj sêtom lau akinj nambwa

⁵ Aö bu wandac mac bu Apolos i nj asa? Ma aö Pol dec aö asa? Anjô su nanj. Yac lau akinj nambwa, nanj ahoc Pômdau njawaê asê, ma tu njawaê dinañ-nga dec mac akêñ whinj inj. Yac akôm mba gwelenj têtêtêñ tôm inj kênj têtêñ yac. ⁶ Aö d auñ gatôm ngac nanj sô gêtêñ njawhê sip nom. Ma Apolos inj gitôm ngac nanj kêsôwê bu sip gêtêñ njawhê nanj aö gasô. Magoc Anötö dau kôm gêtêñ dau po pi meñ. ⁷ Bocdinañ atoc ngac nanj sô gêtêñ, me ngac nanj kêsôwê bu, nanj sa dom, bu alu ngac akinj nambwa. Atoc Anötö sa, bu inj kôm gêtêñ po tiatu. ⁸ Namalac nanj sô gêtêñ njawhê, ma njamalac kêsôwê bu sip-nga, injlu lu-lu si gwelenj njahu tigenj. Ma Anötö oc kênj njâoli têtêñ injlu, êñkuc gwelenj nanj injlu sêkôm. ⁹ Gwelenj njawaê njayham-nga nanj yac akôm ambo mac njalôm, nanj gitôm yac akôm gwelenj yêc yac mba om têtêtêñ dom. Mba. Bu mac hoñ atôm Anötö ndê om tigenj, ma yac atôm inj ndê lau akinj nanj akôm gwelenj yêc om dau.

Gôlôwac dabuj sêtom Anötö ndê andu

Ma mac atôm Anötö ndê andu nanj inj bu kwê sa. ¹⁰ Tôm Anötö ndê mwasinj puc aö dôñ dec aö gam mêtê mac. Aö gakôm gwelenj dinañ gitôm gwalam akwa kwê andu-nga, nanj kêsuhuj alhö sip nom gi. Ma lau njatô nanj sem gwelenj mêtê-nga sêñkuc aö, nanj sêtom lau nanj sic danj ti lêlôm ma akinjwa pi alhö nanj aö kasuhuj munj su. Mac lau asa nanj bu akôm gwelenj tu andic dabinj andu dau-nga, nanj ayob daôm bu akôm gwelenj dau njapep enj. ¹¹ Bu Yisu Kilisi tawasê inj ti yac neñ dakêñ whinj njahu. Kilisi dau gitôm alhö nanj Anötö kênj bu lau sêkwê andu pi-nga, ma alhö njandô danj yêc dom. ¹² Lau njatô sêkôm gwelenj njayham tu bu sêkwê andu sa pi alhö dau, nanj gitôm sêkwê andu nj gol me silba me hoc njayham. Magoc lau njatô sêkôm gwelenj bambalinj, nanj gitôm sêkwê andu nj gêtêñ nambwa gitôm kwanj me a babalê. ¹³ Têtêñ bêtêñ njambu-nga Anötö oc êñsahê lau tigenj-tigenj si gwelenj nj ya, ma ya oc tôc njac si gwelenj njandô asê tiawê. ¹⁴ Njac nanj

sêkôm gwelenj njayham, nanj si gwelenj njandô oc gacgenj yêc. Ya oc neñ su dom, ma njac oc sêtap si njâoli sa. ¹⁵ Magoc njac nanj sêkôm gwelenj bambalinj, nanj ya oc êñsahê njac si gwelenj ma neñ hoñ su ninja. Njac lau dau oc sêwê sa yêc yawahô, magoc njac si gwelenj njandô danj oc gacgenj yêc dom.

Lau sêkênj whinj-nga si njahu yêc nom dom

¹⁶ O lauhac! Mac atôm Anötö ndê lôm dabuj, ma Anötö ndê Njalau mbo mac nem njalôm. Mac anyalê yom dinañ, me mba? ¹⁷ Yomandô, mac atôm Anötö ndê lôm, ma lôm dau inj gêtêñ dabuj. Tu dinañ-nga asa nanj kôm Anötö ndê andu dabuj tisac, nanj Anötö oc kôm inj tisac bocdinañ.

¹⁸⁻²⁰ Anjau daôm pi gauc nanj lau nom-nga sêlic bu gauc atu-tu, nanj dom. Bu gauc nanj lau nom-nga a sêlic bu gauc atu-tu, nanj Anötö gêlic tôm gêtêñ gauc mbasi-nga. Tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm bocdec bu:

Gauc atu-tu nanj njamalac sêtoc dau sa pi, nanj Anötö oc nem kwi ti njac si akô bu sêsip sêndi-nga. *[Job 5:13]*

Ma yom danj tiyham sêto yêc bocdec bu: Pômdau kêyalê gauc nanj lau nom-nga sêtoc sa ti gauc atu-tu, ma inj gêlic gitôm gêtêñ njandô mbasi-nga. *[BW 94:11]*

Bocdinañ, mac nem asa nanj gauc gêm bu inj njamalac ti gauc atu-tu pi gêtêñ nom-nga, magoc kêyalê Anötö dom, nanj hu gauc nom-nga sinj, ma ti njamalac gauc mbasi-nga. Ma njalênj dinañ dec oc tôm bu inj ti njamalac tigauc yêc Anötö anjô-nga.

²¹ Bocdinañ dec atoc daôm sa tu anjuc aö Pol, me Apolos, me njamalac danj-nga dom! Bu gêtêñ njayham hoñ nanj tôm bu po mac sa, nanj meñ akêñ Anötö tigenj.

²² Inj kêkinj aö Pol, lu Apolos ma Pita atôm lau akinj, tu bu anem mac sa-nga. Ma mac nem gameñ ambo-nga ti nem têtêñ ambo tamli-nga ma têtêñ ambac ndu-nga, gêtêñ nanj kwahic dec sêmbo ti gêtêñ nanj oc sêhôt asê tinjambu, gêtêñ hoñ dinañ Anötö ti njadau ma kênj têtêñ mac bu nem mac sa. ²³ Ma Anötö tigenj pinj mac dôñ am daminj Kilisi, ma Kilisi ndê njahu yêc Anötö dau.

4

Lau aposel si gwelen ti sakin

¹ Bocdinañ, alic yac atôm Kilisi ndê lau akiñ nambwa, nañ in gêlic yac atôm bu akôm in ndê gwelen, dec kêñ Anötö ndê yom nañ nahu sip nalom gi, nañ sip yac aman. ² Ma yac hon tanyalê su, bu yac neñ nadau bu kêñ gwelen sip yac aman, nañ dayob napep dandic nawae. ³⁻⁴ Bocdinañ in lêt solop bu yac datoc gwaniñ yac neñ gwelen ti sakin tu bu tansahê bu yac akôm napep me mba. Aö neñ atac pa su pi gwelen nañ Anötö kêñ sip aö aman. Tigen yom dinañ whê aö sa bu aö ngac akiñ gitên lec dom. Aö gahêgo daun tu gauc bocke mac akoc, me lau natô sêkoc, me aö daun gakoc pi aneñ sakin-nga lec dom. Bu Pômdau tawasê ti nadau bu ênsahê aö-nga. ⁵ Bocdinañ gauc nem bu ansahê lau pi nac si lêt ti sakin ngahô dom, ahôn Pômdau ndê bêc bu mbu meñ-nga. Têt dinañ gêt nañ sin dau yêc nasec nalom, ma gauc hon nañ yêc namalac si nalom, nañ Pômdau dau oc hoc asê tiawê. Ma têt dinañ lau hon nañ sic waê bu sêtap waê sa, nañ oc sêtap sa akêt Anötö tôm ndi.

⁶ O asidowai hac. Aö gato yom dinañ pi alu Apolos gitôm yom golin dañ, tu bu wawhê mac nem gauc sa-nga. Aö bu wandohôn yom nahô dañ têt mac, nañ sêsôm bocdec bu, “Ayob bu akôm gêt dañ so Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ dom.” Mac bu anyalê yom dau nahu, dec oc tôm dom bu mac atoc namalac dañ sa hóc gêlec dañ su. ⁷ Am asa nañ toc daôm sa, nañ ngô. Asa sôm bu am hóc gêlec lau natô? Ma am nem gêt sake yêc, nañ am tap sa yêc Anötö ndê dom? Ma am nem gauc ti gêt nayham hon bu meñ akêt Anötö, dec tu sake-nga am toc daôm sa bu am nem gêt hon nahu am daôm?

⁸ Bocke? Anötö ndê mwasiñ kêsâlê mac ahuc su, a? Mac gauc gêm bu mac atôm lau ti lêlôm Anötö ndê mwasiñ-nga, a? Mac atap têt nambu-nga sa su, dec andoc atôm kin ma kwin ma am golin awhin Kilisi, magoc yac hic lec mba, a? Oyaê! Têt dau bu meñ sa su, dec oc nayham kêlec, ma bocdinañ dec oc tôm

bu yac hon danem golin dawhin daun. Magoc mba! ⁹ Bu yac lau aposel ambo nom atôm lau waêmba nañ atinambu lau hon, ma atôm lau nañ sêkic yom bu sêndic nac ndu. Aö gauc gêm bu Anötö kêtwinin yac ma kêñ yac ambo bocdinañ atôm dôhôn bu lau hon ma anela sêwhin sêlic. ¹⁰ Tu Kilisi-nga dec lau nom-nga sêlic yac atôm lau gauc mbasi-nga. Magoc yêc Kilisi ndê lau nalom, mac apo daôm sa bu ati lau ti gauc atu-tu, a? Yac lau licwalô mba, magoc mac lau ti licwalô atu, a? Bocke dec mac lau ti waêm, magoc yac hic lec lau waên mba? ¹¹ Nasawa baliñ su e meñ têt kwahic dec, yac ahoc nawapac daêsam. Gêt yô yac, bu yô yac, yac mba nakwê mbasi, lau sic yac, ma yac mba gameñ andoc-nga mbasi. ¹² Yac aman am gwelen atu tu akôm kwan daun-nga. Lau sêpu yac, tigen yac am mbec nac ô. Sêkêt kisa yac, magoc ahoc ti atac pa su. ¹³ Lau sêsec yac, magoc yac asôm yom malô ô. Sêlic yac atôm gêt napopoc nom-nga nambwa. Nawapac kain dinañ yac ahoc napan.

¹⁴ Aö gato yom dinañ tu bu wakôm mac mayam daôm-nga dom. Mba. Aö galic mac tôm aneñ balêkoc atac whin-nga, ma tu dinañ-nga dec gato tu wakêt puc mac-nga. ¹⁵ Yêc Kilisi ndê gôlôwac dabun nalom, lau daêsam sêmbo, nañ sêtôm bu sêndohôn mac. Tigen tôm dom bu mac alic nac tôm damami. Magoc aö galic daun tôm mac damam, nahu bu mac akêt whin Yisu Kilisi tu nawae nayham nañ aö gahoc asê pi in-nga. ¹⁶ Tu dinañ-nga dec wangili mac bu ankuc aneñ lêt. ¹⁷ Ma bocdinañ dec aö bu wan kin Timoti têt mac loc. In sap Pômdau don nanga en, ma in aneñ balê atac whin-nga solop. Aneñ yom ti lêt hon nañ gasa tu kakuc Yisu Kilisi-nga, nañ in oc whê sa bu kêñ gauc mac. Ma in oc êndohôn mac ênkuc mêtê nañ aö gam, ma yom nañ aö daun kadohôn têt gôlôwac dabun yêc gameñ hon.

¹⁸ Mac nem lau natô sêtoc dau sa kêlec ma sêpu aö ti aneñ yom, nahu bu nac gauc gêm bu aö oc watêt mac waloc dom. ¹⁹ Tigen Pômdau bu lic nayham,

dec ñasawa saun enj aö oc waloc. Ma aö oc wakip lau nanj sêtoc dau sa, nanj si yom ñahu sa. Ma gêñ danj whinj, nanj oc wanjalê ñaclai bocke dec puc ñac dôn. ²⁰ Bu lau nanj Anötö gêm gôlinj ñac, nanj sêsôm yom ñambwa dom, magoc Anötö ndê ñaclai puc ñac si yom dôn. ²¹ Bocke? Mac atac whinj bu aö waloc ma wamatôc mac tôm damba nanj hi inj ndê balêkoc ña sô, me mac atac whinj bu aö waloc ma wanjukuc mêtê atac whinj-nga ti lêtj yom malô-nga?

5

Yom pi ñgac mockainj-nga

¹ Lau daêsam sênjgô ñawaê pi ñgac mockainj-nga danj nanj mbo mac nem gôlôwac dabunj ñalôm. Yac gauc gêm bu lau sambuc sêkôm mêtê sac, magoc ñac oc sêkôm mêtê sac sambuc gitôm ñgac dinanj kôm, nanj dom. Inj gêm awê nanj inj damba gêm munj su. ² Bocke? Mac atoc daôm sa ma alic mêtê dau ñayham, a? Oc tôm bu inj ndê mêtê kôm mac nem ñalôm ñawapac ma mayam daôm atu, e atinj inj su yêc gôlôwac dabunj ñalôm. Magoc tu sake-nga mac akôm dom? ³ Kwahic dec aö gambo ahê mac, magoc anenj ñalôm sambuc yêc whinj mac. Ma aö gauc gêm lêtj tamatôc ñgac dau-nga gwananj su, gitôm aö dauj gambo gawhinj mac ma yac tamatôc inj. ⁴ Tu yac neñ Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, aö wasôm têtj mac bu akac daôm sa ma amatôc giso dau. Anjalê bu Pômdau Yisu ndê ñaclai yêc mac, ma anenj ñalôm sambuc yêc whinj mac bocdinañ. ⁵ Atinj ñgac dau su yêc gôlôwac dabunj ñalôm, ma akêtj inj mbu sip Sadañ ndê gôlinj ñapu. Nalênj dinanj dec mboe inj oc nem dau kwi ma hu ndê mêtê ñalôm akwa-nga sinj. Ma bocdinañ dec têtj Pômdau ndê bêc êmatôc lau-nga, inj ndê gatu oc niñga dom.

⁶ Mac atoc daôm sa yham dom. Gauc nem yist. Mac anjalê su bu yist ñagec oc êñsôwec malô-malô yêc bolom ñalôm e nem bolom sambuc ahuc. Ma mêtê sac gitôm bu êñsôwec yêc gôlôwac dabunj ñalôm gitôm yist. ⁷ Tu dinanj-nga dec atinj ñgac mockainj-nga dinanj su yêc gôlôwac

dabunj ñalôm, bu inj ndê mêtê ñalôm akwa-nga gitôm yist. Ma bocdinañ dec mac oc ambo atôm bolom wakuc yist mbasi-nga. Bu Kilisi, nanj sic ndu gitôm Domba †Pasowa-nga, nanj kêgaho mac su yêc lêtj ñalôm akwa-nga, dec mac ati lau wakuc su. ⁸ Bocdinañ dec atec yist akwa nanj ñahu sip mêtê sac, tôm lau Israel-nga nanj sêkôc yist honj su yêc ñac si andu têtj ndoc Pasowa-nga. Ma asa nem lêtj tiwakuc, tu bu andi atôm bolom yist mba-nga, nanj ñahu hêganônj lêtj ñawasi ma lêtj yom ñandô-nga.

⁹ Aö gato bapia danj têtj mac munj su, ma gasôm têtj mac bu andic ahê lau mockainj-nga. ¹⁰ Aö gato yom dau hêganônj lau sambuc dom. Aö gato hêganônj lau nanj sêmbo gôlôwac dabunj ñalôm, nanj sêkôm sac. Nahu bu lau sambuc si lêtj mockainj-nga me mêtê sênej gêtj ñawahô-nga me mêtê sênjsau lau tu sênjgaho ñac si gêtj-nga me lêtj sênem akinj gwam-nga, nanj gêm nom ahuc sambuc. Ma aö bu wasôm têtj mac bu andic ahê lau sambuc ti ñac si lêtj sac, dec oc tôm dom bu mac atap ñasawa danj sa yêc nom tu ambo-nga. ¹¹ Aö gasôm têtj mac bu andic ahê ñamalac bocke nanj sam dau bu ñamalac kêtj whinj-nga, magoc kôm sac ñapanj. Mac nem asa nanj kôm mêtê mockainj-nga, me gêtj gêtj ñawahô, me gêm akinj gwam, me sôm yom sac-sac, me nôm gêtj e kêtjinj inj, me kêsau lau bu êñgaho ñac si gêtj, nanj andic ahê inj ñapep. Andöc awhinj inj, ma anenj gêtj awhinj inj dom.

¹²⁻¹³ Gwelenj tamatôc lau nanj sêmbo gôlôwac dabunj ñalôm dom, nanj gic waê yac dom. Anötö dau oc êmatôc ñac. Magoc lau nanj sêmbo gôlôwac dabunj ñalôm bu sêkôm sac, dec inj yac neñ gwelenj bu tamatôc ñac. Akôm tôm yom nanj sêto yêc, nanj sôm bu:

Ñamalac bocke nanj kôm sac, nanj atinj inj su yêc mac nem tonj ñalôm. [*Diut 17:7*]

6

Lêtj tamatôc ñawapac-nga

¹ Tu sake-nga dec mac akêñ lau sêkêñ whiñ-nga si yom têtñ ngac êmatôc yom-nga nañ kêtñ whiñ dom, bu êmatôc? Yom dañ bu yêc ñamalac sêkêñ whiñ-nga lu ñasawa, dec mac daôm amasañ. ² Anyalê tidôn! Têtñ ndoc Yisu mbu meñ, nañ Anötö oc kêtñ gwelen sip i ñ ndê lau dabuñ amba, bu sêmatôc lau nom-nga. Gwelen dau in gwelen atu andô, ma yom nañ kwahic dec yêc lau sêkêñ whiñ-nga ñasawa, nañ gitôm gêtñ sauñ. Boc-dinañ dec mac atôm bu amatôc. ³ Ma anyalê gêtñ atu dañ tiyham. Yac oc tamatôc añela sac si yom whiñ. Bocdinañ têtñ têtñ kwahic dec-nga yac datôm bu tamatôc yom bocke nañ yêc yac ñasawa. ⁴ Tu dinañ-nga dec yom bu yêc mac nem ñamalac lu ñasawa, nañ tu sake-nga mac akêñ têtñ lau nañ si ñaê mba yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, bu sêmatôc? Mac daôm atôm dom bu amatôc, a? ⁵ Aô gato y om dindec bu wakôm mac mayam daôm. Bocke? Yêc mac nem gôlôwac dabuñ ñalôm, ñamalac tigauc nañ gitôm bu êmatôc lau sêkêñ whiñ-nga si yom, nañ dañ mbo dom, a?

⁶⁻⁷ Bocke dec mac nem dañ kêtñ in ndê asidôwa dañ kalhac lau nañ sêkêñ whiñ dom, nañ añgô-nga, tu bu sêmatôc inlu si yom-nga? Tu mac akôm bocdinañ-nga dec ku mac nem lêtñ añkuc Kilisi-nga dulu su. Mac nem lau sêkêñ whiñ-nga ñatô bu sêkôm sac têtñ mac, me sêsôm yom tasan bu sêtñgaho mac nem gêtñ ñatô su, dec wasôm têtñ mac bu ahu gêtñ dau siñ têtñ ñac ma ahôc ñawapac dau! ⁸ Magoc mac akôm dom. Mac daôm akôm sac têtñ daôm, ma añgaho nem asidôwai si gêtñ su.

Lau sac oc sêtap undambê sa dom

⁹ Añgô ma anyalê! Lau nañ sêkôm mêtê sac, nañ si dañ oc wêkaiñ ndê mala yêc Anötö ndê gameñ undambê-nga dom. Akôc gauc ñapep ma añsau daôm dom! Lau nañ sêkôm mêtê mockaiñ-nga ñalêtñ tidau-tidau nañ so pwac nañ Anötö kêmatiñ tidôn tu lauwhê ma laungac sênem dandi-nga, laungac nañ sêkêñ dau têtñ laungac ñatô, lau nañ sem akiñ gwam, ¹⁰ lau kañ, lau nañ señ

gêtñ ñawahô, lau nañ sênôm gêtñ e kêtñ in ñac, lau nañ sêsôm yom sac-sac, lau nañ sêtñsau lau tu sêtñgaho ñac si gêtñ-nga, lau kaiñ dinañ si dañ oc wêkaiñ ndê mala yêc Anötö ndê gameñ dom. ¹¹ Muñ-nga mac nem lau ñatô sêsa lêtñ sac bocdinañ. Tigeñ kwahic dec yac neñ Anötö kôm gwelen pi mac ña in ndê Ñalau Dabuñ. In kêtñgasiñ mac nem sac hoñ su giñga, ma kôm mac ati lau dabuñ ma lau gitêtñ tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga.

¹² Mac nem lau ñatô sêsôm yom bocdec bu, “Gêtñ hoñ gitôm bu yac dakôm. Yao dañ yêc dom.” Magoc aô wasôm têtñ mac bu gêtñ hoñ oc nem yac sa dom. Yomandô, gêtñ hoñ gitôm bu yac dakôm, ma yao dañ yêc dom. Magoc aô dauñ gatec bu gêtñ dañ nem gôliñ aô. ¹³ Ma mac nem lau ñatô sêsôm bu, “Anötö kêtñ gêtñ daneñ-nga tu ñatac-nga, ma kêtñ ñatac tu gêtñ daneñ-nga-nga. Magoc in oc señ gêtñ daneñ-nga ma ñatac lu-lu su sêtñgaho.” Tu ñac si yom dinañ-nga dec sêlic si ñamlic tôm gêtñ ñambwa-nga ma sêkêñ si ñamlic bambaliñ tu sêkôm mêtê mockaiñ-nga tidau-tidau. Magoc añgô! Anötö kêmasañ yac ne ñ ñamlic tu danem akiñ Pômdau-nga, ma Pômdau ndê gwelen nem yac si-nga gic waê yac gatun tigeñ dom, magoc gic waê yac neñ ñamlic whiñ. ¹⁴ Anötö ndê ñaclai un Pômdau sa akêñ lau batê-nga, ma oc un yac sa ti ñamlic sambuc bocdinañ.

¹⁵ Añgô su nañ! Mac nem akêñ whiñ piñ mac dôñ am damiñ Kilisi, dec kôm mac nem ñamlic ti in ndê ñandô ñadañga dañ. Mac anyalê yom dindec, me mba? Ma bocke dec mac alic ñayham bu akôc Kilisi ndê ñandô ñadañga ma asap pi awhê mockaiñ-nga? Lêtñ dau sac sambuc! ¹⁶ Ngac dañ bu yêc whiñ awhê mockaiñ-nga dañ, nañ inlu sêti ñamlic tigeñ. Mac anyalê, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Inlu oc sêti gêtñ tigeñ. *[Gen 2:24]*

¹⁷ Magoc asa nañ sap Pômdau dôñ, nañ Ñalau piñ inlu dôñ sêti gêtñ tigeñ.

¹⁸ Bocdinañ alhô su yêc mêtê mockaiñ-nga. Bu asa nañ kôm mêtê mockaiñ-nga nañ kôm mêtê sac têtñ dau ñamlic, bu

mêtê dau kêyain in ndê ñamlic hôc gêlêc mêtê sac ñatô nan in bu kôm. ¹⁹ Anğô! Anötö kên Ñalau Dabuñ tên mac lau tigen-tigen ma in mbo nem ñalôm, dec mac nem ñamlic gitôm Ñalau ndê lôm dabuñ. Anyalê, me mba? Mac ñadau daôm dom. ²⁰ Mba! Anötö gêmlihi mac su ati in ndê, ña ñaôli atu. Tu dinañ-nga dec ayob nem ñamlic ñapep, tu bu gên hoñ nan mac akôm, nan oc po Anötö ndê waê sa.

7

Yom pi lauwê ti laungac sênem dandi-nga

¹ Kwahic dec aô bu waô yom ñatô nan mac ato sip nem bapia. Mac ato yom pi mac nem gauc bocdec bu, lauwê ma ngac bu sênem dau dom, dec oc ñayham. ² Gauc dinañ in ñayham, magoc lên mockain-nga kêsôwec tiatu yêc nom, ma tu dinañ-nga dec wasôm tên mac bu in lên ñayham kêlêc bu lauwê sênem ngac sa, ma laungac sênem awhê sa. ³ Ma ngac dan êngamin dau tên ndê awhê dom, ma awhê êngamin dau tên ndê akweñ dom. ⁴ Bu awhê dan ti ñadau dau ndê ñamlic tawasê dom, in nakweñ ti ñadau whin. Ma ngac dan ti ñadau dau ndê ñamlic tawasê dom, in ndê awhê ti ñadau whin. ⁵ Bocdinañ awhê lu ngac sêngamin dau tên dandi dom, mboe inlu si dan ndê ñalôm kac in e Sadañ êntôm in bu kôm mêtê mockain-nga. Inlu bu si ñalôm pitigen bu sêmbo ahê dau ñasawa sauñ bu sênem dabuñ dau tu sêten mbec-nga, dec oc tôm. Magoc tên t êm dau pacndê, nan sêmbo sêwhin dau tiyham. ⁶ Aô gauc gêm bu in lên ñayham bu lauwê ma ngac sênem dau, ma tu dinañ-nga dec gawhê yom dau sa tên mac. Magoc aô gato tu bu wandic yomsu lauwê ma ngac hoñ bu sênem dau-nga lec dom. ⁷ Aô tac whin bu lau hoñ sêmbo sêtôm aô dec gambo. Tigen Anötö gic sam in ndê mwasin tidau-tidau tên ñamalac tigen-tigen tôm gi. Yac hoñ dawêkain mwasin kain tigen dom.

⁸ Aô bu wasôm yom pi laungac sawa, ma lauwê sawa. Ñac bu sênem awhê

me ngac wakuc dom, ma sêmbo sêtôm aô gambo, dec oc ñayham. ⁹ Magoc ñac bu sênsahê bu sêtôm dom bu sêtimêtê dau tu lên ñalôm ñagalac-nga, nan in oc ñayham hôc gêlêc bu lauwê sawa sênem ngac sa, ma laungac sawa sênem awhê sa tiyham.

¹⁰ Aô bu wakên ñagôlin dan tên lauwê ma ngac nan sem dau sa su. Aô tanwasên neñ yom dom, bu Pômdau dau kên ñagôlin bocdec bu, awhê dan hu ndê akweñ sin dom. ¹¹ Magoc in bu hu ndê akweñ sin, nan nem ngac wakuc dom. In ênsahê bu êmasañ yom whin nakweñ tiyham ma mbu ndi mbo whin in. Bu mba, nan in mbo tawasê. Ma ñagôlin tigen dinañ gic waê laungac bocdinañ. Ngac dan hu ndê awhê sin dom.

¹² Ma aô bu wasôm yom tên mac hoñ, pi awhê lu ngac nan sem dau sa su, magoc dan kên whin, ma dan kên whin dom. Yom dindêc Pômdau sôm tên aô dom, aô dauñ gauc gêm bu in lên ñayham dec bu wasôm tên mac. Ngac kên whin-nga dan bu ndê awhê kên whin dom, magoc awhê dau tac whin bu mbo whin in, nan ngac dau hu in sin dom. ¹³ Ma awhê kên whin-nga dan bu nakweñ kên whin dom, magoc ngac dau tac whin bu mbo whin in, nan awhê dau hu nakweñ sin dom. ¹⁴ Nahu bu Anötö oc lic inlu si sem dau-nga bu ñadômbwi tu inlu si dan kên whin dom-nga lec dom. Mba. Tu awhê me ngac nan kên whin-nga, dec Anötö gêlic inlu si sem dau-nga dinañ tôm gên dabuñ. Bu bocdinañ dom, dec Anötö oc lic balêkoc nan inlu sêkwê asê bu ñadômbwi. Magoc mba. In gêlic inlu si balêkoc bu dabuñ tu in nan kên whin-nga.

¹⁵⁻¹⁶ Bocdinañ in lên ñayham bu lauwê ma ngac kain dinañ nan sem dau su, nan sêhu dandi sin dom. Bu mboe am awhê nan kên whin, oc ti lên bu am nem akweñ nan kên whin dom, nan oc tap Anötö ndê mwasin nem in si-nga sa. Ma am ngac nan kên whin, mboe am oc ti lên bu Anötö nem am nem awhê nan kên whin dom, nan si. Asa kêyalê? Magoc yom dau in bu ti balan ñanga tu lauwê

ma laungac sêhu dandi siŋ-nga dom. Bu Anötö kêgalêm yac sa bu dambo ti yom malô. Bocdinaŋ ngac naŋ kên whiŋ dom bu tac whiŋ bu hu ndê awhê kên whiŋ-nga siŋ, naŋ dec alhac iŋ ahuc dom. Ma awhê naŋ kên whiŋ dom, naŋ bocdinaŋ.

Anötö ndê galem, ma lêt dambo-nga

¹⁷ Aö gakên ñagôlinŋ daŋ têt gôlôwac dabuŋ hoŋ naŋ gam mêtê ñac su, naŋ hêganônŋ yom hoŋ dindec, ma ñagôlinŋ dau bocdec bu. Pômdau dau kêmasaŋ ñamalac si lêt têt têt su, ma ñalêt bocke naŋ ñamalac daŋ mbo têt ndoc Anötö ndê galem tap iŋ sa, naŋ iŋ gauc nem bu hu siŋ dom. ¹⁸ Anötö bu êŋgalêm ñgac naŋ sêsê iŋ ndê ñamlic ñatô su kêkuc lau Israel-nga si pwac, naŋ sa, naŋ goc sêc gêt dau ahuc dom. Iŋ bu êŋgalêm ñgac daŋ sa naŋ sêsê iŋ su dom, naŋ goc sêsê iŋ dom. ¹⁹ Yac bu dasê laungac me dasê ñac dom, iŋ gêt ñandô dom. Gêt ñandô dau bocdec bu, yac daŋaŋ wambu Anötö ndê yom hoŋ maŋ. ²⁰ Ñalêt bocke naŋ lau sêmbo têt ndoc Anötö kêgalêm ñac sa, naŋ sêsap dôn ñapaŋ. ²¹ Am bu awhê me ñgac akiŋ ñambwa têt têt Anötö ndê galem tap am sa, naŋ goc hêgo daôm dom. Am bu tap lêt daŋ sa bu nem ñadau êŋgapwêc am su, dec oc têt, magoc iŋ gêt atu dom. ²² Bu awhê me ñgac akiŋ ñambwa naŋ Pômdau kêgalêm iŋ sa, naŋ Pômdau kêgapwêc iŋ su yêc sakiŋ mêtê sac-nga. Ma am asa naŋ gêm akiŋ lau daŋ dom, magoc Pômdau kêgalêm am sa, naŋ goc anyalê ñapep bu kwahic dec am ti Kilisi ndê awhê me ñgac akiŋ. ²³ Kilisi gêmlihi mac su ña ñaôli atu. Tu dinaŋ-nga dec anyalê ñapep bu ñamalac nom-nga daŋ ti mac nem ñadau ñandô dom. ²⁴ O asidôwai hac! Ñalêt bocke naŋ mac ambo têt ndoc Anötö ndê galem tap mac sa, naŋ gauc nem bu akôm ñapaŋ ambo Anötö aŋgô-nga.

Yom pi lau naŋ sem dandi sa su dom

* **7:31** Yom naŋ Pol sôm yêc ñabatinŋ 29-31 naŋ ñahu bocdec, yac neŋ ñahu andô dambo nom-nga naŋ sip gêt nom-nga dom. Iŋ sôm bu laungac naŋ sem awhê sa su, naŋ sêmbo têt sem awhê sa dom. Magoc iŋ sôm tu bu laungac sêpu si awhê me sêpuc dômbwê ñac lec dom. Mba. Iŋ bu whê sa bu danem daŋ, me dataŋ daŋgibo, me dambo ti atac ñayham, me datidulu gêt, me dakôm gwelenŋ pi gêt nom-nga, naŋ ti yac neŋ ñahu andô dambo nom-nga dom. Dakên whiŋ Pômdau ti danem akiŋ iŋ, naŋ iŋ gêt atu.

²⁵ Aö bu wasôm yom pi lau wakuc naŋ sem dau sa su dom. Pômdau kên ñagôlinŋ daŋ têt aö hêganônŋ ñac dom. Magoc iŋ ndê mwasiŋ puc aö dôn, dec akên whiŋ aö ma akôc yom dindec sa. ²⁶ Tu lau sêkên kisa ñaŋga têt yac lau dakên whiŋ-nga têt têt dindec-nga, dec aö gauc gêm lêt ñayham bocdec bu, lau naŋ sem dau sa su dom, naŋ sêmbo bocdinaŋ. ²⁷ Am ñgac naŋ sêhoc am nem yom asê su bu nem awhê daŋ, naŋ êmsalê lêt tu hu yom dau siŋ-nga dom. Ma am ñgac naŋ sêhoc am nem yom asê su dom, naŋ êmsalê awhê tu nem-nga dom. ²⁸ Magoc am asa naŋ gauc gêm tidôn bu nem awhê me ñgac, naŋ am kôm sac dom. Tigenŋ lau naŋ sem dau sa su, naŋ oc sêhoc ñawapac yêc nom dindec, ma aö gatec bu mac atap ñawapac sa atôm ñac, dec gasôm yom dinaŋ.

Danem akiŋ Pômdau ti neŋ ñalôm sambuc

²⁹ O asidôwai, aö wasôm têt mac bu têt tiapê su. Bocdinaŋ têt kwahic dec ma ndi, naŋ ambo bocdec. Laungac naŋ sem awhê sa su, naŋ sêmbo têt sem awhê sa dom. ³⁰ Lau naŋ sêtaŋ daŋgibo, naŋ sêmbo têt sêtaŋ dom. Lau naŋ atac ñayham, naŋ sêmbo têt ñac atac ñayham dom. Lau naŋ semlihi gêt, naŋ sêmbo têt ñac si wapa mbasi. ³¹ Ma lau naŋ sêkôm gwelenŋ pi gêt nom-nga, naŋ gauc nem gêt dau êŋlêc dom. Yom dau ñahu bu nom kwahic dec-nga oc yêc ñapaŋ dom, oc niŋga.*

³² Aö tac whiŋ bu mac ayêm daôm su tu gêt nom-nga-nga lec dom. Laungac naŋ sem awhê sa su dom, naŋ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gwelenŋ-nga, ma bu sêkôm gêt naŋ gic Pômdau tandô ñayham. ³³ Magoc laungac naŋ sem awhê sa su, naŋ oc sêyêm dau su tu gêt nom-nga-nga, tu bu sêkôm ñac si lauwhei atac ñayham sa. ³⁴ Bocdinaŋ sêyêm dau su tu Pômdau tigenŋ-nga dom,

magoc sêkôm ti ñalôm lu-lu. Njalên tigen, lauwê aking me lauwê bocke nan sem ngac sa dom, nan oc sêyem dau su tu sêkôm Pômdau ndê gwelen-nga, ma pi lêng bu sêtimêtê dau si ñamlic ti gatu ñapep. Magoc lauwê nan sem ngac sa su, nan sêyem dau su tu gêng nom-nga-nga tu bu sêkôm nakweni atac ñayham sa. ³⁵ Aô gato yom dindéc tu bu wanwinin mac-nga dom. Aô gato bu wanem mac sa, ma bu mac asa lêng ñayham ma anem aking Pômdau ti nem ñalôm sambuc, ma ahê gauc pi gêng nom-nga ênlêc dom.

Yom ñatô pi lauwê ma laungac si lêng

³⁶ Aô bu wasôm yom pi ngac nan sêhoc inlu awhê aking dan si yom asê bu sênem dau, magoc inlu sem dau sa su dom. Ngac dau bu ndê ñalôm kac in ma tac whin ñandô bu nem awhê dau, dec in kôm sac dom. Akên inlu sênem dau. ³⁷ Magoc ngac dau bu gauc nem tidôn yêc in ndê ñalôm bu nem in ndê awhê aking dinan dom, nan in kôm gêng ñayham. In bu nditôm bu nem gôlin dau ndê lêng, dec kôm tôm in ndê ñalôm gauc gêm tidôn. Ñamalac dan gitôm dom bu kac in. ³⁸ Bocdinan ngac nan gêm ndê awhê sa, nan kôm mêtê ñayham, ma in nan gêm awhê sa dom, nan kôm mêtê ñayham hôc gêlêc su.

³⁹ Awhê nan gêm ngac sa su, nan inlu si yom sênem dau-nga pin inlu dôñ e in nakwen mbac ndu. In nakwen bu mbac ndu, ma awhê dau tac whin bu nem ngac dan tiyham, nan yao mbasi. Oc tôm bu in nem ngac kên whin-nga bocke nan in tac whin, magoc gitôm dom bu nem ngac nan kên whin Pômdau dom. ⁴⁰ Magoc aô dau gauc gêm bu awhê tuc dau bu mbo tawasê, dec oc êmwasiñ in ênlêc. Aô dau neñ gauc dinan, ma Anötö ndê Nalau, nan mac asôm bu gêm gôlin mac, nan mbo aneñ ñalôm whin, dec puc aneñ gauc dôñ.

* **8:1** Têñ têm dinan lau daêsam sem aking anötöi gwam. Nac sêkên wata ti da pi alta gwam-nga, ma tinambu sen ñatô, ma ñatô sêkên sa maket. Lau Korin-nga ñatô gauc gêm bu yao dan kalhac ñac ahuc tu sêneñ wata kain dinan dom, ma sêto yom têng Pol ma sêndac in pi gêng dau.

8

Gêng danen-nga nan lau sêkên ti da têng anötöi gwam

¹ Mac ato yom ñatô pi gêng danen-nga nan lau sêkên ti da têng anötöi gwam.* Tôm mac asôm, yac hon datap gauc sa su. Magoc yac bu dakôm gêng nan tanjalê bu yao dan kalhac yac ahuc bu dakôm-nga dom, dec tanjuc lêng dapo dauñ sa-nga. Yac bu dakôm gêng nan tôc asê bu yac atac whin neñ asidôwai, ma bu dapo ñac sa, nan in lêng ñayham kêlêc. ² Asa nan toc dau sa bu in ñamalac ti gauc atu, nan tap sa gitôm su dom. ³ Magoc asa nan tac whin Anötö, nan Anötö kêyalê in.

⁴ Yom dinan bu whê yom dec kwahic aô bu wasôm pi gêng danen-nga nan sêkên ti da têng gwam, nan sa. Yac tanjalê bu Anötö ñandô tigen dec mbo, ma gwam in gêng ñambwa nom-nga. ⁵ Lau nan sêkên whin dom, nan sêtoc gêng daêsam sa ti ñac si anötöi ma pômdai. Nac sem aking gêng nom-nga ma gêng undambê-nga ma sêsam bu ñac si anötöi. ⁶ Magoc yac lau dakên whin-nga datoc Anötö tigen sa. In Daman nan kên gêng hon, ma yac dati in ndê. Ma Pômdau tigen mbo. In Yisu Kilisi, nan Anötö kên gêng hon ña in, ma ti yac neñ ñahu dambo tanli-nga.

⁷ Tigen lau hon si gauc sa ñapep pi gêng nan lau sêkên ti da têng gwam, nan dom. Lau sêkên whin-nga ñatô muñ-nga sem aking gwam, ma sêhu sin su, magoc lêng dau k alhac ñac si gauc ñapan. Bocdinan kwahic dec ñac bu sêneñ gêng danen-nga nan lau sêkên ti da têng gwam, dec oc kôm ñac si ñalôm lu-lu bu mboe sêkôm sac. ⁸ Magoc Anötö oc lic yac ñayham me sac tu gêng danen-nga-nga dom. Yac bu danen me danen dom, nan lêng dan hôc gêlêc dan su dom.

⁹ Magoc ayob ñapep bu gêng nan mac alic tôm bu akôm, nan kôm ñamalac dan, nan ndê ñalôm lu-lu pi gêng dau, nan ndê kên whin tisac dom. ¹⁰ Am asa nan kêyalê bu yao dan kalhac am ahuc dom

bu neŋ gêŋ ndöc lôm sênem akiŋ gwam-nga, naŋ ngô. Njamalac kêŋ whiŋ-nga daŋ naŋ ndê gauc sa napep pi gêŋ dau dom, naŋ bu lic am neŋ gêŋ ndöc dindê, dec oc mboe iŋ ndê ñalôm oc pêŋ dôŋ bu neŋ gêŋ naŋ sêkêŋ ti da têtŋ gwam, naŋ whiŋ am. ¹¹⁻¹² Am nem gauc sa napep, magoc am nem lêŋ dinaŋ iŋ s o. Nahu bu mboe tiŋambu ñamalac dinaŋ oc ñalôm ñawapac pi gêŋ naŋ iŋ kôm e kôm iŋ ndê kêŋ whiŋ tisac ma sa lêŋ niŋga-nga. Kilisi mbac ndu su bu nem am nem asidôwa dinaŋ, naŋ ndê gauc babalê, naŋ si-nga, ma bocdinaŋ gêŋ naŋ am kôm têtŋ iŋ, naŋ tôm am kôm sac têtŋ Kilisi dau. ¹³ Bocdinaŋ aö neŋ lêŋ waneŋ wata-nga bu wê aneŋ asidôwa daŋ sa seŋ sac-nga, dec waneŋ gêŋ dau tiyham dom andô. Nahu bu aö gatec bu wakôm aneŋ asidôwa daŋ ndê kêŋ whiŋ tisac.

9

Pol whê dau sa bu aposel ñandô

¹ Aö gambo ñamalac daŋ ñapu dom, ma aö aposel ñandô. Aö galic yac neŋ Pômdau Yisu pi tanôŋ solop. Ma mac daôm ati lau akêŋ whiŋ-nga, tu mêtê naŋ aö gam pi Pômdau têtŋ mac-nga. Yom hoŋ dinaŋ iŋ yom ñandô, me? ² Lau ñatô sêlic aö gitôm aposel si daŋ dom, ma mac bocke? Oc tôm dom bu mac andac batam aö. Nahu bu mac ati lau akêŋ whiŋ Kilisi-nga tu ñawaê ñayham naŋ aö gahoc asê têtŋ mac-nga, ma gêŋ dau tôc asê bu aö Pômdau ndê aposel ñandô.

³ Mac lau naŋ andac batam aö bu aposel ñandô me mba, naŋ aŋgô! ⁴ Aö ti lau naŋ sêkôm gwelen ñawaê ñayham-nga sêwhiŋ aö, naŋ bu taŋkwê lau bu sêpuc yac dôŋ ña gêŋ aneŋ ti anôm-nga ô yac mba gwelen, dec yac akôm so, a? ⁵⁻⁶ Mac gauc gêm bocke? Iŋ solop bu alu Banabas taŋwasêŋ anem gwelen tu akôm kwan dauŋ-nga, magoc aposel ñatô takwê lau tu sênem ñac sa-nga, a? Ma yac bu akôc mba lauwhêi naŋ sêkêŋ whiŋ sêŋsêlêŋ sêwhiŋ yac, ma taŋkwê lau bu sêkêŋ gêŋ sêpuc ñac dôŋ sêwhiŋ yac-nga, naŋ iŋ lêŋ so, a? Mac anyalê su bu Pita ma lau aposel ñatô ma Pômdau ndê asii sêkôc

si lauwhêi sêŋsêlêŋ sêwhiŋ ñac. ⁷ Ngac siŋ-nga bocke gêmlihi dau tu gwelen ndic siŋ-nga? Ma ñamalac naŋ sô gêŋ ñawhê, naŋ iŋ lêŋ solop bu iŋ neŋ gêŋ dau ña-ñandô, me? Ma ñamalac naŋ yob domba ma naniŋ, naŋ bu nôm su ñagec ô iŋ ndê gwelen dinaŋ, naŋ so me?

⁸ Aö gasôm yom pi ñamalac si lêŋ gwelen-nga ñatô bu wawhê gêŋ dau sa. Magoc Anötö ndê yom whê gêŋ dau sa whiŋ. ⁹ Bu yomsu daŋ naŋ Moses to, naŋ sôm bu:

Têtŋ ndoc mac akêŋ makao sêkôm gwelen bolom-nga, naŋ asô ñac tôkwa ahuc dom. Sêneŋ bolom ñatô ô ñac si gwelen. *[Diut 25:4]*

Mac gauc gêm bu Anötö kêŋ yom dau gic waê makao ñambwa, a? ¹⁰ Iŋ kêŋ yom dau gic yac ñamalac ñawaê solop. Yomandô! Moses to yom dau tu yac-nga. Bu ñamalac naŋ sô gêŋ ñawhê, ma ñamalac naŋ gic gêŋ ñandô sa, naŋ lulu sêkêŋ bata bu oc sêneŋ gêŋ ñandô. ¹¹ Ma yac lau aposel bocdinaŋ. Yac akôm gwelen tu mac gatôm-nga, tôm lau naŋ sêsô gêŋ ñawhê sip ôm. Ma yac bu taŋkwê gêŋ ñatô yêc mac tu bu puc yac dôŋ-nga, dec tu sake-nga mac alic sac? ¹² Lau ñatô sêkôm gwelen têtŋ mac ma sêkac mac bu akêŋ gêŋ puc ñac dôŋ-nga. Ma yac atôm bu andac mac bu anem yac sa hôc gêlêc su. Yac atôm, magoc yac akôm dom. Mba! Yac atec bu gêŋ daŋ lhac yac mba gwelen pi Kilisi ndê ñawaê ñayham ahuc. Ma tu dinaŋ-nga dec yac alic ñayham bu ahôc ñawapac daêsam.

¹³ Ma gêŋ daŋ tiyham. Mac anyalê su bu lau naŋ sem akiŋ Anötö sêmbo lôm dabuŋ, naŋ sêtap gêŋ daneŋ-nga sa yêc gêŋ daneŋ-nga naŋ lau sêkêŋ ti da pi alta yêc lôm dabuŋ. ¹⁴ Ma Pômdau dau gic atu yom kaiŋ tigeŋ, ma tôc asê bu iŋ lêŋ solop bu lau naŋ sêhoc ñawaê ñayham asê, naŋ sêtap gêŋ puc ñac dôŋ-nga sa yêc lau naŋ sêkôc ñawaê dau sa.

¹⁵ Bocdinaŋ, aö gatôm bu wakêŋ batan gêŋ puc aö dôŋ-nga, magoc gakôm dom. Ma yom naŋ kwahic d ec aö gato, naŋ gato tu bu wandac mac bu anem aö sa-nga lec dom. Mba! Aö bu gêŋ yô aö e wambac

ndu, nan n̄ayham h̄oc ḡel̄ec bu wandac ḡen̄ puc āo d̄on̄-nga ȳec lau n̄apan̄, e s̄etec bu s̄enḡo n̄awāe n̄ayham. Āo gapo daūn sa tu anēn l̄en̄ dinān-nga, ma āo bu wasa l̄en̄ dan̄ daūn-nga, dec anēn n̄ahu wapo daūn sa-nga oc mbasi. ¹⁶ Magoc āo oc wapo daūn wāen̄ sa tu gwelen̄ n̄awāe n̄ayham-nga dom, n̄ahu bu An̄ot̄o k̄en̄ gwelen̄ daū sip āo aman̄, dec anēn n̄al̄om kac āo n̄and̄o bu wak̄om. Ma āo bu wahoc n̄awāe n̄ayham as̄e dom, dec oc k̄en̄ wapac āo sac sambuc. ¹⁷ Bu āo gak̄om gwelen̄ daū tu āo daūn gauc ḡem tid̄on̄ bu wak̄om-nga lec dom. Bu bocdinān dec oc t̄om bu tan̄kw̄e bu wak̄oc n̄āoli o anēn gwelen̄. Magoc āo gak̄om gwelen̄ daū tu An̄ot̄o-nga, bu in̄ daū k̄eyalin̄ āo sa gac wāe gwelen̄ daū. ¹⁸ Bocdinān āo oc tan̄kw̄e n̄āoli bocke? Ḡen̄ nan̄ yac lau ahen̄-nga at̄om bu tan̄kw̄e, nan̄ āo oc wahu sin̄. Āo tac whin̄ bu t̄en̄ ndoc wahoc n̄awāe n̄ayham as̄e t̄en̄ lau, nan̄ wak̄en̄ t̄en̄ nac n̄ambwa. L̄en̄ dinān ti anēn n̄āoli.

¹⁹ Bu āo gambo n̄amalac dan̄ n̄apu dom, magoc āo galic n̄ayham bu wati lau hon̄ si ngac akin̄ n̄ambwa, tu bu wan̄sah̄e bu wanem lau dāesam kwi bu s̄ek̄en̄ whin̄ Kilisi ma s̄etap An̄ot̄o nd̄e mwasīn nem nac si-nga sa. ²⁰ T̄en̄ ndoc nan̄ āo gambo gawhin̄ lau Israel-nga, nan̄ āo kasah̄e bu wambo wat̄om nac si dan̄, tu bu wanem nac si dāesam kwi e s̄ek̄en̄ whin̄ Kilisi. Āo gambo Moses nd̄e yomsu dan̄ n̄apu dom, tigen̄ t̄en̄ t̄em āo gambo gawhin̄ lau nan̄ s̄embo yomsu n̄apu, nan̄ āo kasah̄e bu wambo wat̄om nac si dan̄, tu bu wanem nac si lau dāesam kwi tu Kilisi-nga. ²¹ Ma t̄en̄ ndoc āo gambo gawhin̄ flau gamēn apa-nga nan̄ s̄ek̄oc Moses nd̄e yomsu sa dom, nan̄ kasah̄e bu wambo wat̄om nac si dan̄, tu bu wanem nac si lau dāesam kwi tu Kilisi-nga. (Āo gatec An̄ot̄o nd̄e yomsu dom, magoc āo gambo Kilisi nd̄e yomsu n̄apu.) ²² T̄en̄ ndoc āo gambo gawhin̄ lau

nan̄ s̄ek̄en̄ whin̄ gwalec, nan̄ āo kasah̄e bu wambo wat̄om nac s̄embo, tu bu wanem nac si dāesam kwi s̄ek̄en̄ whin̄ Kilisi.* Āo kakuc l̄en̄ dāesam t̄en̄ ndoc gambo lau tidau-tidau si ton̄ n̄al̄om, ma gak̄om ḡen̄ hon̄ tu bu wanem lau n̄at̄o kwi-nga. ²³ Āo gak̄om ḡen̄ hon̄ dinān tu n̄awāe n̄ayham-nga, tu bu lau dāesam s̄etap n̄a-mwasīn sa s̄ewhin̄ āo.

²⁴ Gauc nem lau nan̄ s̄enti tu s̄eh̄oc ḡeḡel̄ec dandi-nga. N̄ac hon̄ s̄enti, magoc n̄amalac tigen̄ oc h̄oc ḡel̄ec ma tap n̄amalac n̄amata-nga nd̄e n̄āoli sa. Asa nem l̄en̄ ak̄en̄ whin̄-nga at̄om n̄amalac nan̄ k̄eti h̄oc ḡel̄ec lau n̄at̄o, tu bu atap nem n̄āoli n̄ayham sa-nga. ²⁵ Lau hon̄ nan̄ bu s̄enti, nan̄ s̄etim̄et̄e daū n̄apep tu bu s̄etap n̄āoli sa-nga, magoc n̄āoli daū oc ȳec n̄apan̄ dom. Yac lau dak̄en̄ whin̄-nga tanti tu bu datap n̄āoli ȳec n̄apan̄-nga sa. ²⁶ Bocdinān, āo daūn gasa nēn l̄en̄ wanem akin̄ An̄ot̄o-nga git̄om ngac nan̄ k̄eti bambalin̄, nan̄ dom. Ma āo gac sin̄ gat̄om ngac nan̄ k̄ebalin̄ amba n̄ambwa-n̄ambwa, nan̄ dom. ²⁷ Mba! Āo gac sin̄ n̄anga t̄en̄ n̄al̄om akwa bu watim̄et̄e daūn ma wayob daūn nēn l̄en̄ n̄apep en̄. Āo bu wak̄om bocdinān dom, dec m̄et̄e nan̄ āo gam t̄en̄ lau n̄at̄o, nan̄ āo daūn oc waso n̄amwasīn.

10

Lau Israel si m̄et̄e sac k̄en̄ puc yac

¹ O asid̄owai. Āo atac whin̄ bu mac ak̄oc gauc n̄apep pi ḡen̄ nan̄ tap aban̄i Israel-nga sa. N̄ac hon̄ s̄ens̄el̄en̄ s̄ewhin̄ Moses s̄embo An̄ot̄o nd̄e dao n̄apu, ma s̄elom gw̄ec s̄ewhin̄ daū si. ² N̄ac s̄embo s̄ewhin̄ Moses ȳec gw̄ec ti dao dinān, dec git̄om s̄elin̄ busan̄gu kain̄ dan̄, nan̄ pin̄ nac hon̄ d̄on̄ sem damin̄ in̄. ³ N̄ac hon̄ sēn̄ ḡen̄ danēn-nga kain̄ tigen̄, nan̄ An̄ot̄o k̄en̄ n̄a in̄ nd̄e n̄aclai atu. ⁴ Ma nac hon̄ s̄en̄om bu kain̄ tigen̄ nan̄ An̄ot̄o nd̄e n̄aclai k̄en̄ sa ak̄en̄ hoc. Hoc dinān in̄ Kilisi daū, nan̄

* **9:22** Pol t̄oc as̄e tiaw̄e bu in̄ mbo yomsu n̄apu dom, magoc t̄en̄ ndoc in̄ mbo whin̄ lau nan̄ atac lu-lu pi ḡen̄ n̄at̄o, dec in̄ hu ḡen̄ nan̄ in̄ k̄eyal̄e bu yao mba, nan̄ sin̄ tu bu ê̄ns̄on̄ nac-nga dom. Gauc nem yom nan̄ in̄ to pi wata nan̄ lau s̄ek̄en̄ ti da t̄en̄ gwam ȳec 1 Kor 8:1-13. Pol nd̄e n̄al̄om n̄awapac tu nēn ḡen̄ dinān-nga dom, tigen̄ lau n̄at̄o bu gauc nem yom dāesam pi ḡen̄ daū, dec in̄ oc hu sin̄ t̄en̄ t̄em in̄ mbo whin̄ nac, tu bu k̄om nac si s̄ek̄en̄ whin̄ tisac dom-nga.

kêsêlêñ whiñ ñac têtñ ndoc sêmbo gameñ sawa. ⁵ Anğô ñapep! Lau dau hoñ sêtap Anötö ndê mwasiñ sa, tigeñ ñac si lau daêsam sêsa si lêtñ sic iñ tandô dom, dec iñ gic ñac ndu yêc gameñ sawa.

⁶ Gêñ hoñ dinañ ñandô sa gitôm dôhôn bu kêñ puc yac. Abañi Israel-nga dinañ si ñalôm sap mêtê sac dôñ ñapañ, ma bocdinañ dayob dañ bu tañkuc ñac si lêtñ dom. ⁷ Ñac si lau ñatô sem akiñ anötöi gwam têtñ têtñ sêmbo gameñ sawa. Sêto yom pi ñac, nañ yêc bocdec bu:

Lau dau sêndöc sic bu sêneñ ti sênôm gêñ, ma sêtisa bu sêtê wê ma sêkôm mêtê ñalôm ñagalac-nga tidau-tidau.

[Eks 32:6]

Bocdinañ ayob daôm ñapep bu añkuc ñac si lêtñ sênem akiñ gwam-nga dom. ⁸ Ma akôm mêtê mockaiñ-nga tôm ñac si lau ñatô sêkôm, nañ dom. Bu Anötö gic ñac si lau 23,000 ndu têtñ bêc tigeñ. ⁹ Ma gauc nem ñac si lau ñatô nañ sêñsahê Pômdau, ma iñ kêñ mboc sac sêseñ ñac ndu. Bocdinañ gauc nem bu akôm sac ma añsahê Pômdau dom. ¹⁰ Ma atucdiñ tôm ñac si lau ñatô sêkôm, nañ dom. Ñac sêtucdiñ, dec Anötö kêkiñ añela señ lau su-nga gic ñac ndu.

¹¹ Anğô su nañ. Bêc ñambu-nga meñ kêpiñ su. Ma gêñ hoñ nañ hóc asê abañi, ma sêto ñayom sa yêc, nañ gitôm dôhôn bu kêñ puc yac lau têtñ kwahic dec-nga, bu tañkuc ñac si lêtñ dom. ¹² Bocdinañ am asa nañ gauc gêm bu am kalhac ñañga, nañ yob daôm bu pweñ dom! ¹³ Lêtôm bocke nañ mac añsahê, nañ tap lau hoñ sa bocdinañ. Iñ gêñ wakuc dom. Magoc Anötö oc hu mac siñ me tec mac dom. Iñ oc yob mac bu lêtôm nañ hóc gêlêc nem licwalô su, nañ ñadañ tap mac sa dom. Magoc lêtôm bu meñ, dec iñ oc êmasañ lêtñ bu mac alhö su yêc lêtôm dau, ma puc mac dôñ bu alhac ñañga ma aku sa dom.

Sakiñ mwasiñ dabuñ-nga ma sakiñ gwam-nga

¹⁴ Bocdinañ aneñ lau atac whiñ-nga, anğô! Alhö su yêc sakiñ gwam-nga. ¹⁵ Mac lau tığauc, ma bocdinañ añsahê aneñ yom ma alic, iñ yom ñandô. ¹⁶ Têtñ ndoc yac daney mwasiñ dabuñ, nañ tam

mbec laclhu wain-nga goc danôm, ma gêñ dau piñ yac dôñ tam damiñ Kilisi ndê dac. Ma têtñ ndoc yac tañ bolom mwasiñ dabuñ-nga nañ dapô kôc-kôc, dec gêñ dau piñ yac dôñ tam damiñ Kilisi ndê ñandô. Yom dindec iñ yom ñandô, me? ¹⁷ Yac lau daêsam tañ yêc bolom tigeñ, dec gêñ dau piñ yac hoñ dôñ dati gêñ tigeñ.

¹⁸ Gauc nem lau Israel-nga nañ señ gêñ daneñ-nga nañ lau sêkêñ ti da pi alta. Lau hoñ nañ señ gêñ dau, nañ gêñ dau piñ ñac dôñ sem damiñ alta dinañ ñadau. ¹⁹ Aö gasôm yom dau tu bu watôc asê bu gwam iñ gêñ ñandô lec dom, me da nañ lau sêkêñ pi alta tu sênem akiñ gwam dañ-nga, iñ gêñ ñandô lec dom. Mba andô! ²⁰ Magoc gêñ nañ lau sambuc sêkêñ ti da, nañ sêkêñ ti da têtñ Anötö dom, sêkêñ tu sênem akiñ ñalau sac-nga. Ma aö gatec bu mac aneñ gêñ nañ oc piñ mac dôñ anem damiñ ñalau sac. ²¹ Gitôm dom andô bu mac anôm gêñ yêc laclhu nañ piñ mac dôñ am damiñ Pômdau, ma tiñambu andi anôm yêc laclhu nañ oc piñ mac dôñ anem damiñ ñalau sac whiñ. Gitôm dom andô bu mac aneñ Pômdau ndê mwasiñ, ma aneñ mwasiñ nañ lau señ tu sêtoc ñalau sac sa-nga whiñ. ²² Yac bu dakôm, dec oc dakôm Pômdau tac ñandê sa, bu iñ gêm lêmuñ iñ ndê gêñ. Mac gauc gêm bocke? Yac neñ l icwalô hóc gêlêc iñ ndê, dec datôm bu tañlêc iñ ndê atac ñandê, a?

Dakôm neñ gêñ hoñ tu dapo Anötö waê sa-nga

²³ Mac nem lau ñatô sêsôm yom dañ bocdec bu, “Gêñ hoñ gitôm bu yac dakôm. Yao dañ yêc dom.” Tigeñ aö wasôm têtñ mac bu gêñ hoñ oc êmwasiñ yac dom. Yomandô, gêñ hoñ gitôm bu yac dakôm, ma yao dañ yêc dom, magoc gêñ hoñ oc puc yac dôñ dom. ²⁴ Ayob daôm bu akôm gêñ hoñ tu apo daôm sa-nga dom, magoc akôm tu bu amwasiñ lau ñatô-nga.

²⁵ Wata nañ mac amlhi yêc maket ñamala, nañ aneñ ti atac lu-lu dom, aneñ ti atac pa su eñ. ²⁶ Bu sêto yom yêc bocdec:

Nom sambuc, ma gêñ nom-nga hon, nañ Pômdau ndê gêñ. [BW 24:1]

²⁷ Namalac nañ kên whiñ dom, nañ bu êngalêm mac bu aneñ gêñ awhiñ in, ma mac bu atac whiñ bu andi, nañ andi. Ma gêñ hon nañ in bu kên têt mac, nañ aneñ ti atac lu-lu dom. Aneñ ti atac pa su. ²⁸⁻²⁹ Magoc ngac dañ bu lic mac ma sôm bu, "Ei! Wata dinañ sêkên ti da têt gwam muñ su," nañ aneñ dom. Mac daôm anyalê napep ma atôm bu aneñ ti atac pa su, magoc tu ngac nañ kên puc mac-nga, dec aneñ dom, bu aňsôn in ndê gauc dom. Lau nañ sêkên whiñ nañga, nañ sêñyalê bu gêñ hon nañ Anötö kên têt yac tu daneñ-nga, nañ yao dañ kalhac ahuc dom. Magoc yac bu daneñ gêñ nañ sêkên ti da têt gwam, dec mboe namalac nañ kên whiñ gwalec, nañ ndê gauc sa napep pi gêñ dau dom, nañ oc pu yac neñ lêt yao mbasi-nga dinañ. ³⁰ Yac bu daneñ gêñ, nañ danem danje Anötö muñ, ma aö gatec bu lau sêpu yac tu gêñ daneñ-nga nañ yac tam danje Anötö muñ su ma tañ-nga.

³¹ Bocdinañ, gêñ hon nañ mac bu aneñ ti anôm ma akôm, nañ akôm ñalêt nañham nañ tôm bu po Anötö ndê waê sa. ³² Gauc nem lau hon, lau Israel me lau Grik, ma lau hon nañ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, ma ayob nem lêt hon napep, bu akôm lau dañ si sêkên whiñ tisac dom. ³³ Aö dañ neñ lêt dinañ. Aö gayob neñ lêt hon bu ndic lau hon tandô nañham. Aö gakôm tu bu wamwasin dañ-nga dom, magoc gakôm tu bu wanem lau daêsam sa bu sêtap Anötö ndê mwasin nem ñac si-nga sa.

11

¹ Ankuc aneñ lêt dinañ, tôm aö dañ kakuc Kilisi ndê.

Ñagôlin lauwhê ma laungac sêlic om-nga

² Aö wampin mac bu mac gauc gêm aö napan, ma mêtê nañ aö kadôhôn ti gac dulu têt mac, nañ mac asap dôn napan. ³ Magoc aö bu mac anyalê napep bu Anötö in Kilisi ndê ñagôlôn, ma Kilisi

in laungac si ñagôlôn, ma laungac sêti lauwhê si ñagôlôn.

⁴ Ngac asa nañ teñ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uñ gêñ dañ kôm in ndê ñagôlôn ahuc, nañ toc in ndê ñagôlôn Kilisi sa napep dom. ⁵ Ma awhê asa nañ teñ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uñ gêñ dañ kôm in ndê ñagôlôn ahuc dom, nañ kôm in ndê ñagôlôn nañ in nakweñ maya sa. Awhê dau in gitôm awhê nañ sêñgaliñ kêclauñ hon su giñga, nañ lau sêlic tôm gêñ mayañ-nga. ⁶ Bocdinañ, awhê asa nañ tec bu uñ gêñ tin ñagôlôn, nañ aňgapiñ in ndê kêclauñ hon su niñga. In bu maya tu aňgapiñ in kêclauñ su-nga, dec êñkuc lauwhê si lêt solop, ma uñ gêñ dañ kôm ndê ñagôlôn ahuc. ⁷ Nahu bu in lêt solop bu laungac sêuñ gêñ tin ñagôlôn dom, bu Anötö kêmasañ ñac bu sênem in angô sêmbo nom, ma sêtôc in ndê waê asê. Ma in lêt solop bu lauwhê sêuñ gêñ kôm si ñagôlôn ahuc, bu ñac sêtôc si laungac si waê asê. ⁸ Bu têt ndoc Anötö kêmasañ gêñ hon, nañ ngac sa akên awhê dom, magoc awhê sa akên ngac. ⁹ Ma Anötö kên ngac tu awhê-nga dom, in kên awhê tu ngac-nga. ¹⁰ Tu dinañ-nga, ma tu añela-nga, dec solop bu lauwhê sêuñ gêñ tu bu sêtôc asê bu sêsôc si ñagôlôn ñapu. ¹¹ Magoc yêc yac lau nañ dakên whiñ Pômdau-nga, nañ mac lauwhê ambo tu daôm-nga dom, ma mac laungac ambo tu daôm-nga dom bocdinañ. ¹² Bu awhê ñamata-nga sa akên ngac, ma tinambu laungac sêsa akên lauwhê. Ma gêñ hon meñ akên Anötö.

¹³ Akôc gauc napep pi lauwhê nañ sêteñ mbec têt Anötö magoc sêuñ gêñ dom. Mac anyalê dom bu in lêt so, a? ¹⁴ Namalac si lêt sêmbo-nga têt sake asê pi gêñ dindec? Ngac dañ bu ndê kêclauñ baliñ, dec dasôm sake? Dalic gitôm gêñ mayañ-nga. Yomandô, me? ¹⁵ Ma awhê dañ bu ndê kêclauñ baliñ, nañ dasôm sake? Dasôm bu gêñ dau po in ndê waê sa. Bu Anötö kên kêclauñ baliñ têt lauwhê bu êngatôc ñac si ñagôlôn ahuc. ¹⁶ Lau dañ bu sêseñ yom dec ma sêsôc ñapu dom, dec wasôm têt ñac bu yac ma

Anötö ndê gôlôwac dabuñ hoñ tan̄kuc lêt̄ tigen̄ dindec, ma lêt̄ dan̄ tiyham yêc dom.

Lau Korin-nga seņ Mwasin̄ Dabuñ ña lêt̄ so

¹⁷ A ö bu wasôm yom pi mac nem lêt̄ akac daôm sa tu alic om-nga. Aö wampiñ mac pi lêt̄ dinañ dom, magoc wandic yomsu mac. Mac nem lêt̄ dau so, ma gêm gôlôwac dabuñ sa dom. ¹⁸ Gêñ ñamata-nga aö gan̄gô ñawaê bu têt̄ ndoc mac akac daôm sa, nañ mac awhê daôm kôc-kôc. Ma aö gauc gêm bu ñawaê nañ gan̄gô, nañ yom tasan̄ dom, magoc yom ñandô. ¹⁹ In̄ solop dom bu mac awhê daôm kôc-kôc êñkuc gêñ nom-nga, magoc mac nem lêt̄ ti sakin̄ bu whê mac kôc-kôc ma tôc asê bu lau nde sêkên̄ whin̄ ñan̄ga ma lau nde sêkên̄ whin̄ gwalec, dec in̄ lêt̄ solop. ²⁰ Têt̄ têt̄ mac akac daôm sa bu aneñ Pômdau ndê Mwasin̄, nañ mac gauc gêm bu añ ñapep. Magoc aö wasôm bu gêñ nañ mac añ, nañ Pômdau ndê Mwasin̄ dom. ²¹ Bu têt̄ ndoc mac bu aneñ gêñ, nañ mac hoñ añ têt̄têt̄ e lau ñatô gêñ yô ñac, magoc lau ñatô sênôm gêñ e kên̄in̄ ñac. ²² Bocke? Mac nem andu sêlhac dom, a? Gitôm bu mac aneñ ti anôm gêñ yêc nem andu muñ su, goc akac daôm sa. Mac nem lêt̄ aneñ Mwasin̄ Dabuñ-nga tôc asê bu mac apu nem asidôwai nañ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, ma alic ñayham bu akôm lau ñalôm sawa maya sa. Aö wasôm yom bocke têt̄ mac? Mac gauc gêm bu aö wampiñ mac pi gêñ dinañ, a? Mba andô!

Pômdau ndê yom pi Mwasin̄ Dabuñ

(Mat 26:26-28; Mak 14:22-24; Luk 22:17-20)

²³ Bu yom nañ aö gac dulu têt̄ mac pi Mwasin̄ Dabuñ, nañ Pômdau dau kên̄ têt̄ aö bocdec bu. Têt̄ ôbwêc nañ Judas hoc Pômdau Yisu asê, nañ Yisu kôc bolom sa, ²⁴ gêm dan̄ge Anötö, ma pô kôc goc sôm, “Aö neñ ñandô dau dec, nañ wakên̄ tu

mac-nga. Aneñ gêñ dindec tu bu gauc nem aö-nga.” ²⁵ Ñac seņ gêñ daneñ-nga su, ma ñalên̄ tigen̄ in̄ kôc laclhu wain-nga dan̄ ma sôm, “In̄ dindec aneñ dac, nañ aö wakêc sin̄ tu wamatiñ pwac wakuc-nga. Têt̄ hoñ nañ mac bu anôm wain mwasin̄ dindec-nga tiyham, nañ akôm tu bu gauc nem aö-nga.” ²⁶ Gauc nem Pômdau ndê yom dinañ ñapep, bu têt̄ bocke nañ mac bu aneñ bolom ti anôm wain Mwasin̄ Dabuñ-nga tiyham e in̄ mbu meñ, nañ gitôm mac ahoc in̄ ndê mbac ndu ñawaê asê.

Daneñ Mwasin̄ Dabuñ ñambwa dom

²⁷ Bocdinañ dec asa nañ bu neñ bolom dau me nôm yêc Pômdau ndê laclhu, magoc gauc gêm ñahu ti toc sa ñapep dom, nañ kôm giso pi Pômdau ndê ñandô ti dac. ²⁸ Lau tigen̄-tigen̄ hoñ sêtôc gwaniñ dau si lêt̄ muñ su, goc sên̄eñ bolom ti sênôm yêc laclhu. ²⁹ Ñahu bu asa nañ bu neñ ti nôm magoc in̄ ndê gauc sa ñapep pi Pômdau ndê ñandô dom,* nañ oc tap Anötö ndê matôc sa tu in̄ ndê lêt̄ neñ Mwasin̄ Dabuñ-nga. ³⁰ Tu dinañ-nga dec mac nem lau daêsam licwalô mbasi ma gêmbac kôm ñac, ma ñatô sêmbac ndu su. ³¹ Yac bu tansahê dauñ ñapep, dec oc datap Pômdau ndê matôc kain̄ dinañ sa dom. ³² Magoc Pômdau kên̄ ñawapac têt̄ yac ti kêmatôc yac tu bu danem dauñ kwi e dandiñan̄ dawhin̄ lau sac nom-nga dom.

³³ Bocdinañ aneñ asidôwai, an̄gô ñapep. Têt̄ ndoc mac akac daôm sa bu aneñ Mwasin̄ Dabuñ, nañ ayob bu akôm ñalên̄ nañ toc asidôwai hoñ sa ñapep. ³⁴ Ñamalac dan̄ bu gêñ yô in̄ basô, nañ neñ gêñ yêc ndê andu muñ. Ma bocdinañ têt̄ ndoc mac akac sa, nañ oc tôm dom bu atap Pômdau ndê matôc sa tu akôm gêñ bambalin̄-nga. Gauc nem yom dinañ, ma têt̄ ndoc aö watên̄ mac waloc, nañ oc wawhê gêñ ñatô sa têt̄ mac tiyham.

* **11:29** Lau ñatô gauc gêm bu Pol ndê yom pi ‘Pômdau ndê ñandô’ hêganôn̄ gôlôwac dabuñ (tôm in̄ to yêc 1 Kor 10:17), dec Pol to bu kên̄ puc lau nañ seņ Mwasin̄ Dabuñ magoc sêtoc si asidôwai sa ñapep dom (11:17-22). Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêganôn̄ Yisu dau ndê ñandô (1 Kor 10:16), dec Pol to bu kên̄ puc lau nañ sêlic sac gitôm gêñ ñambwa ma seņ Mwasin̄ Dabuñ, bu lau dau sên̄yalê dom bu gêñ dau pin̄ ñac dôn̄ sem damin̄ Yisu ndê ñandô.

12

Nalau Dabuŋ ndê Mwasinŋ Njalôm-nga

¹ O asidôwai, yêc mac nem bapia, mac ato yom ŋatô pi Nalau Dabuŋ ndê mwasinŋ, ma kwahic dec aö bu wato yom bu wawhê mac nem gauc sa ŋapep. ² Mac aŋyalê ŋalêŋ naŋ Sadanŋ gêm gôlinŋ mac nem gauc têtŋ têtŋ mac akêŋ whinŋ su dom, ma wê mac asa lêtŋ anem akinŋ anötöi gwam awha mba-nga. ³ Tu dinanŋ-nga dec mac oc atôm bu aŋyalê yom naŋ aö bu wasôm têtŋ mac bocdec bu. Anötö ndê Nalau bu nem gôlinŋ ŋamalac danŋ ndê whasuŋ, dec inŋ oc tôm dom bu sôm bu, “Aö wapucbo Yisu.” Ma ŋamalac naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôlinŋ inŋ dom, naŋ oc tôm dom bu hoc yom asê ma sôm bu, “Yisu inŋ Pômdau.”

⁴ Yac datap mwasinŋ tidau-tidau sa, magoc meŋ akêŋ Nalau tigenŋ. ⁵ Ma yac tam akinŋ Pômdau ŋalêŋ tidau-tidau, magoc tam akinŋ Pômdau tigenŋ. ⁶ Ma yac dakôm gwelenŋ tidau-tidau tu danem akinŋ Anötö-nga, magoc Anötö tigenŋ kôm gwelenŋ yêc yac hoŋ neŋ ŋalôm, ma kêtŋ ŋaclai têtŋ yac bu dakôm gêtŋ dau. ⁷ Ma gêtŋ hoŋ naŋ lau tigenŋ-tigenŋ sêkôm ŋa Nalau ndê ŋaclai, naŋ Anötö kêtŋ tu bu êmwasiŋ yac lau hoŋ naŋ dambo gôlôwac dabuŋ ŋalôm, ma puc yac hoŋ dôŋ.

⁸ Nalau Dabuŋ kêtŋ yom ti gauc têtŋ ŋamalac danŋ bu hoc asê têtŋ gôlôwac dabuŋ. Ma Nalau tigenŋ dinanŋ kêtŋ gauc têtŋ ŋamalac danŋ tiyham, bu êŋyalê gêtŋ naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, ma sôm asê têtŋ lau. ⁹ ŋamalac danŋ oc tap mwasinŋ kêtŋ whinŋ ŋanŋa-nga sa, ma danŋ tiyham oc tap mwasinŋ kôm lau ti gêmbac ŋayham sa-nga yêc Nalau tigenŋ dinanŋ. ¹⁰ ŋamalac danŋ oc kôc ŋaclai bu kôm gêtŋ dalô, ma danŋ oc kôc mwasinŋ tu hoc yom asê tôm lau propet-nga. Danŋ tiyham oc kôc mwasinŋ bu êŋyalê bu lau naŋ sêhoc yom asê, naŋ Nalau Dabuŋ gêm gôlinŋ ŋac, me ŋalau danŋ dau-nga danŋ gêm gôlinŋ ŋac. Ma danŋ oc kôc mwasinŋ bu sôm yom awha wakuc-nga naŋ inŋ kêtŋyalê muŋ su dom. Ma ŋamalac danŋ tiyham oc tap mwasinŋ sa bu êŋyalê yom awha wakuc-nga kainŋ dinanŋ ma nem kwi. ¹¹ Gwelenŋ tidau-tidau

hoŋ dinanŋ meŋ akêŋ Nalau tigenŋ dinanŋ, naŋ gic sam inŋ ndê mwasinŋ ti ŋaclai têtŋ lau tigenŋ-tigenŋ tôm inŋ dau gêlic ŋayham.

Lau sêkêtŋ whinŋ-nga sêti gôlôwac dabuŋ tigenŋ

¹² Alic su naŋ. ŋamalac danŋ ndê ŋandô tigenŋ, magoc inŋ amba ti gahi ma tandô ma ŋagêtŋ daêsam. Magoc gêtŋ hoŋ dinanŋ sêyêc têtŋtêtŋ dom, sêyêc ŋandô tigenŋ dinanŋ. Ma ŋalêŋ tigenŋ, yac lau naŋ dambo Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ ŋalôm, naŋ dati ŋandô tigenŋ. ¹³ Bu Anötö kêtŋ yac ŋa Nalau Dabuŋ ma piŋ yac dôŋ dati gôlôwac dabuŋ tigenŋ. Yac neŋ lau ŋatô lau Israel-nga, ma ŋatô ŋac lau gameŋ apa-nga. ŋatô sem akinŋ ŋadaui nom-nga, ma ŋatô sem akinŋ dom. Magoc yac hoŋ dakôc Nalau tigenŋ sip yac neŋ ŋalôm têtŋtêtŋ.

¹⁴ Ma ŋamalac danŋ ndê ŋandô ŋagêtŋ hoŋ kainŋ tigenŋ dom. Gêtŋ tidau-tidau sêyêc ŋandô tigenŋ dinanŋ. ¹⁵ Inŋ ndê gahi bu sôm bu, “Aö amba dom, bocdinanŋ gati ŋandô ŋagêtŋ danŋ dom,” dec yom dau oc kac gahi dau su yêc ŋandô dinanŋ dom. ¹⁶ Me inŋ ndê danŋgasuŋ bu sôm bu, “Aö tandô dom, bocdinanŋ gati ŋandô ŋagêtŋ danŋ dom,” dec yom dau oc kac danŋgasuŋ su yêc inŋ ndê ŋandô dom. ¹⁷ Ma gêtŋ hoŋ naŋ sêyêc yac neŋ ŋandô bu tanôŋ hoŋ, dec oc danŋgô yom ŋalêŋ bocke? Ma gêtŋ hoŋ naŋ sêyêc yac neŋ ŋandô bu danŋansuŋ hoŋ, dec oc danŋgu gêtŋ ŋamalu ŋalêŋ nde? ¹⁸ Magoc yac neŋ ŋandô inŋ bocdinanŋ dom. Anötö dau kêmasanŋ yac neŋ ŋandô ŋagêtŋ tidau-tidau hoŋ tôm inŋ dau gêlic ŋayham. ¹⁹ Ma yac neŋ ŋandô ŋagêtŋ hoŋ bu kainŋ tigenŋ, dec yac oc dambo ŋalêŋ bocke? Oc tôm dom bu dambo. ²⁰ Magoc yac ŋagêtŋ daêsam sêyêc ŋandô tigenŋ dinanŋ ŋalôm, dec dambo ŋayham.

²¹ Oc tôm dom bu tandô sôm têtŋ amba, “Am bu mbo dom, aö wambo ŋayham enŋ.” Ma tôm dom bu ŋagôlônŋ sôm têtŋ gahi, “Am bu mbo dom, oc wambo ŋayham enŋ.” ²² Mba andô! Yac ŋagêtŋ ŋatô dalic bu gêtŋ licwalô mba, tigenŋ gêtŋ dau bu yêc dom, dec oc dambo ŋayham dom. ²³ Ma ŋandô ŋagêtŋ ŋatô naŋ dalic

bu gêñ waêm̄ba, nañ datoc sa têtñ ndoc dakôm ahuc ña po. Ma ñagêtñ nañ dalic bu gêñ mayañ-ñga, nañ dakôm ahuc ti dayob ñapep. ²⁴ Magoc ñagêtñ ñatô nañ dalic bu gêñ ñayham tu lau sêlic-ñga, nañ sêpôn̄da gôlôn̄ dom, ma dakôm ahuc dom. Anötö dau kêmasañ yac ñagêtñ hoñ dinañ, ma toc gêñ ñambwa-ñambwa sa kêlêc. ²⁵ In̄ kêmasañ ñamalac ñalêñ dinañ tu bu ñagêtñ hoñ sênem ñandô tigen̄ dinañ sa, ma sêwhê dau kôc-kôc dom. ²⁶ Yac ñagêtñ dañ bu êñsahê ñandê, dec ñagêtñ hoñ oc sêñsahê ñandê sêwhiñ. Ma ñagêtñ dañ bu tap waê sa, dec ñagêtñ hoñ oc atac ñayham sêwhiñ.

²⁷ An̄gô su nañ! Mac lau tigen̄-tigen̄ hoñ ati Kilisi ndê ñandô tigen̄, nañ gôlôwac dabuñ. ²⁸ Ma Anötö kêyalin̄ lau sa yêc gôlôwac dabuñ ñalôm bocdec bu. Lau ñamata-ñga ñac lau aposel, lau tilu-ñga lau propet, ma lau titô-ñga in̄ kên ñac bu sêndôhôn̄ gôlôwac dabuñ. Ma in̄ kêmwasiñ lau ñatô bu sêkôm gêñ dalô, ñatô sêkôm lau gêmbac ñayham sa, ñatô bu sênem lau sa, ma ñatô bu sênem gôlin̄ gôlôwac dabuñ. Ma ñatô sêtap mwasiñ sêsôm yom awha wakuc-ñga sa. ²⁹ Mac gauc gêm bocke? In̄ kêmwasiñ lau hoñ tu bu sêti aposel, a? Ñac hoñ sêti propet, a? Ñac hoñ kêdôhôn̄waga, a? Hoñ sêkôm gêñ dalô, a? ³⁰ Ñac hoñ sêtap mwasiñ sêkôm gêmbac ñayham sa-ñga, a? Ñac hoñ sêkôc mwasiñ sêsôm yom awha wakuc-ñga me sênem yom awha wakuc kwi-ñga, a? Mba andô! ³¹ Bocdinañ dec aô wasôm têtñ mac, bu tamkwê mwasiñ ñandô nañ oc nem lau hoñ sa êñlêc. Ma lêtñ nañ kwahic dec aô bu watôc têtñ mac nañ hóc gêlêc lêtñ hoñ su.

13

Mêtê ñandô atac whiñ-ñga

¹ Aô bu watôm bu wasôm ñamalac si yom ma añela si yom, magoc mêtê atac whiñ-ñga m ba yêc aô, nañ aô gatôm geñgelen̄ me oñ nañ tañ ñambwa. ² Ma aô bu wahoc yom asê gitôm propet, ma

bu wanyalê gêñ hoñ nañ ñahu sip ñalôm gi, ma watap gauc atu sa pi gêñ hoñ, ma bu wakêñ whiñ ñañga tôm bu wasôm têtñ lôc dañ bu puc dau sa ma lom gameñ wakuc ndi, tigen̄ mêtê atac whiñ-ñga mba yêc aô, dec aô gatôm gêñ ñambwa. ³ Ma aô bu wakêñ aneñ gêñ hoñ tu wanem lau ñalôm sawa sa-ñga, me wakêñ dauñ sambuc tu gwelen̄ ñawaê ñayham-ñga e tôm ñacyo sêkêñ ya neñ aô su, magoc mêtê atac whiñ-ñga bu mba yêc aô, dec oc tôm dom bu wapo dauñ sa tu gêñ hoñ dinañ ñadañ-ñga.

⁴ Mêtê atac whiñ-ñga ñandô ñahu bocdec. Ñamalac nañ mêtê atac whiñ-ñga kêsalê in̄ ahuc, nañ kôc ndê ñalôm dôn̄, ma kêmwasiñ lau. In̄ gêm lêmur̄ lau ñatô dom, ma sôm yom toc dau sa-ñga me po dau sa ñambwa dom. ⁵ In̄ kôm gêñ mayañ-ñga dom, gauc gêm gêñ tu êmwasiñ dau-ñga kêlêc dom, ma atac ñandê ñagahô dom. Ma in̄ hê yom dôn̄ pi sac nañ lau sêkôm têtñ in̄, nañ dom. ⁶ Mêtê nañ so lêtñ gitêñ, nañ ñadañ oc kôm in̄ atac ñayham dom, magoc in̄ oc atac ñayham tu lau hoñ nañ sêñkuc yom ñandô-ñga. ⁷ In̄ oc hóc kisa ti atac pa su. In̄ oc hu in̄ ndê kên whiñ ti gêñ bocke nañ in̄ takwê, nañ siñ dom, ma ñawapac dañ oc ku in̄ dulu dom.

⁸ Mêtê atac whiñ-ñga oc yêc ñapañ. Magoc mêtê dahoc yom asê gitôm propet-ñga oc pacndê. Ma mêtê dasôm yom awha wakuc-ñga ma gauc pi gêñ nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ oc sêniñga. ⁹ Ñahu bu têtñ têtñ kwahic dec-ñga yac tanyalê gêñ hoñ timala dom, ma yom nañ lau propet sêhoc asê, nañ têtñ gêñ hoñ asê timala dom. ¹⁰ Magoc têtñ ndoc Yisu mbu men̄, nañ in̄ oc ndic dabin̄ gêñ hoñ, ma mêtê hoñ nañ kwahic dec dakôm timala dom, nañ oc pacndê. ¹¹ Têtñ têtñ nañ aô gambo balê, nañ gasôm yom gitôm balê, ma kayalê gêñ gitôm balê, ma gakôc gauc gitôm balê. Magoc têtñ ndoc aô gati ñgac su, nañ gahu balêkoc si mêtê siñ. ¹² Kwahic dec yac tanyalê gêñ hoñ yêc awê dom, gitôm datôc gwaniñ sip

* **13:12** Busunôm - lau ñatô sêsam bu glas tasalagatu, ma yêc Yom Inglis sêsôm bu 'mirror.'

busunôm* nadaun-dauñ dañ. Magoc têtêm nambu-nga yac oc dalic gêt hoñ yêc awê eñ. Kwahic dec aö kayalê gêt timala dom, magoc tinambu aö oc wanjalê gêt hoñ timala, tøm Anötö kêyalê aö e pi sa timala eñ têt kwahic dec. ¹³ Mêtê atu tö kwahic dec sêyêc, mêtê dakêt whin-nga, mêtê dakêt batan-nga, ma mêtê atac whin-nga. Magoc mêtê atac whin-nga tinamata mêtê hoñ.

14

Tankwê mwasiñ nanj tøm bu puc gôlôwac dabuñ dôñ

¹ Bocdinañ asap mêtê atac whin-nga dôñ, ma tamkwê Nalau Dabuñ ndê mwasiñ tidau-tidau. Ma tamkwê mwasiñ bu ahoc yom asê nditøm lau propet hôc gêlêc mwasiñ natô su. ² Bu Nalau ndê mwasiñ dasøm yom awha wakuc-nga in gêt namata-nga dom. Namalac nanj søm yom awha wakuc-nga, nanj ndê yom yêc in ma Anötö ñasawa, ma lau dañ oc s ênyalê dom. In søm yom nanj ñahu yêc sinj dau, tøm Nalau Dabuñ kac in. ³ Magoc ñamalac nanj hoc yom asê gitøm propet, nanj ndê yom gitøm bu po gôlôwac dabuñ sa, ma êngilî ñac bu sêlhac ñanga ma nem malô ñac si ñalôm. ⁴ Namalac nanj søm yom awha wakuc-nga, nanj ndê yom dau gêm in tawasê sa, magoc ñamalac nanj hoc yom asê gitøm propet, nanj ndê yom oc tøm bu po gôlôwac dabuñ hoñ sa. ⁵ Aö tac whin bu mac hoñ asøm yom awha wakuc-nga, tigenj aö tac whin kêtêc bu mac ahoc yom asê atøm propet. Bu ñamalac nanj hoc yom asê gitøm propet, nanj ndê mwasiñ hôc gêlêc in nanj søm yom awha wakuc, nanj ndê su. Magoc ñamalac dañ bu mbo mac nem gôlôwac dabuñ ñalôm, nanj kêtêc mwasiñ bu nem yom awha wakuc-nga kwi têt mac, dec yom dau oc tøm bu nem mac sa, tøm yom nanj ñamalac hoc asê gitøm propet.

Mwasiñ dasøm yom awha wakuc-nga ñahu

⁶ O asidôwai, anğô su nanj. Aö bu watêt mac waloc, ma wasøm yom têt mac ña awha wakuc dañ, dec oc wanem

mac sa ñalêt bocke? Ti genj aö bu waloc ma Nalau Dabuñ kêt yom têt aö, tu bu wahoc asê têt mac, me tu wawhê nem gauc sa me wandôhêt mac-nga me wahoc asê gitøm propet, dec anej yom dau oc nem mac sa. ⁷ Akêt gauc pi gêt nanj dakêt tu danem wê sip-nga, gitøm gasuc me gita. Namalac dañ bu yu me ndic ñapep dom, dec asa oc tøm bu ênyalê wê dau ñawa? ⁸ Ma ñgac ndic dahuc-nga bu ndic ñapep dom, dec asa oc êmasañ dau tu ndic sinj-nga? ⁹ Ma mac lau nanj asøm yom awha wakuc-nga yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, nanj bocdinañ. Bu yom kainj dinañ ñahu yêc awê dom, ma lau oc sênyalê ñalêt bocke? Mac oc asøm yom dau tøm gêt ñakêcsia ñambwa-ñambwa.

¹⁰ Lau nom-nga si awha têt têt daêsam yêc, ma lau nanj sêsøm dau si awha, nanj sênyalê ñahu. ¹¹ Ngac dañ bu søm dau ndê awha ma aö bu wanjalê ñahu dom, dec aö walic in gitøm ñgac apa, ma in oc lic aö bu ñgac apa bocdinañ. ¹² Ma yêc mac-nga bocdinañ. Mac tamkwê Nalau Dabuñ ndê mwasiñ, bocdinañ dec tamkwê mwasiñ nanj tøm bu po gôlôwac dabuñ sa, nanj hôc gêlêc mwasiñ natô, tu bu akøm gôlôwac dabuñ ênsôwec tiatu.

¹³ Bocdinañ dec ñamalac nanj søm yom awha wakuc-nga, nanj tenj mbec bu Anötö kêt mwasiñ nem yom dau kwi-nga têt in whin manj. ¹⁴ Bu têt ndoc aö gateñ mbec ña yom awha wakuc-nga, nanj aö dauñ neñ gatun tenj mbec, magoc anej gauc kêtêc mbec dau dom. ¹⁵ Bocdinañ aö oc wakøm sake? Aö wateñ mbec ña awha wakuc nanj anej gatun kêyalê, ma wateñ mbec ña aö dauñ neñ awañ nanj kayalê ñahu, nanj whin. Aö wanem wê awha wakuc nanj anej gatun kêyalê, ma wanem wê ña dauñ neñ awañ nanj kayalê ñahu, nanj whin. ¹⁶ Am bu êmpin Anötö ña yom awha w akuc-nga, tøm nem gatøm kêyalê, ma ñamalac dañ bu mbo gôlôwac dabuñ ñalôm nanj kêyalê awha dau dom, dec in oc tøm dom bu søm, “Yomandô,” têt ndoc am gic bata nem yom. Ñahu bu in gêm gauc yom nanj am søm. ¹⁷ Am daøm gêm d anğe Anötö ñapep, magoc

am nem yom gêm ñamalac dinañ sa dom.

¹⁸ Aõ gam danje Anötö bu in kên mwasiñ wasôm yom awha wakuc-nga têt aõ hóc gêlêc mac hoñ su. ¹⁹ Magoc têt têt nañ aõ gambo gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ aõ tac whiñ bu wasôm yom nañ lau hoñ sênjalê, tu bu wandôhôn ñac-nga. Aõ bu wasôm yom ñalhô amañdan nañ ñahu yêc awê, nañ hóc gêlêc bu wasôm yom awha wakuc-nga ñalhô 10,000, nañ lau hoñ sênjalê ñahu dom.

²⁰ O asidôwai hac. Akôc gauc ñapep, atôm lau atu-tu. Akôc gauc atôm balêkoc sauñ dom. Ambo atôm balêkoc dedec tu gêt tigen-nga, nañ tu ambo ahê lêt sac-nga. ²¹ Gauc nem yom nañ Pômdau sôm, nañ sêto yêc bocdec bu:

Aõ wañkiñ lau apa sênem aõ awhañ ma wakên puc lau dindec ña lau apa dau awha. Magoc ñac oc sêkên danja aõ dom, têt sêkên danja aneñ yom muñ su dom. *[Ais 28:11-12]*

²² Pômdau kên lau nañ sêsôm yom awha apa gitôm gêt dalô kaiñ dan, bu kên puc lau Israel-nga nañ sêkên whiñ in dom. Ma mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga in kaiñ tigen. Anötö kên gitôm gêt dalô tu lau nañ sêkên whiñ dom-nga. In kên tu lau sêkên whiñ-nga-nga dom. Magoc mwasiñ dahoc yom asê têt propet-nga, nañ in kên tu lau sêkên whiñ-nga-nga. In kên tu lau nañ sêkên whiñ dom nañ-nga dom.* ²³ Bocdinañ, mac lau akên whiñ-nga bu akac daôm sa ma mac hoñ bu asôm yom awha wakuc-nga, ma lau ñatô nañ sêkên whiñ dom me si gauc sa pi gêt dau dom, nañ bu sêmbo sêwhiñ mac, dec ñac oc sêsôm sake? Ñac oc sêsôm bu mac nem gauc kênsoñ. ²⁴ Magoc mac hoñ bu ahoc yom asê atôm propet têt ndoc lau kaiñ dinañ sêmbo sêwhiñ mac, dec mac nem yom oc kuñ ñac si ñalôm e sênjalê bu sic waê bu sêtap matôc sa tu ñac si mêtê sac-nga. ²⁵ Ma yom pi ñac si mêtê sac, nañ

ñac gauc gêm bu sêsiñ yêc ñac si ñalôm, nañ mac nem yom oc puc asê tiawê. Ma bocdinañ ñac oc sêpôn haduc ango andô têt nom ma sêtoc Anötö sa. Ma ñac oc sêsôm asê bu, “Anötö mbo whiñ mac, yomandô!”

Pol whê ñagôliñ om-nga sa

²⁶ Bocdinañ asidôwai, têt ndoc mac akac daôm sa tu alic om-nga, nañ lau ñatô sêkôc wê sêmên, lau ñatô sêkôc yom bu sêndôhôn lau, lau ñatô sêkôc yom nañ Ñalau Dabuñ hoc asê têt ñac, ñatô sêsôm yom awha wakuc-nga, ma ñatô sênem yom awha wakuc-nga dau kwi. Gêt hoñ nañ mac bu akôm, nañ akôm tu apuc gôlôwac dabuñ hoñ dôn-nga. ²⁷ Lau bu sêsôm yom awha wakuc-nga, dec lu me têt sêsôm goc têt. Dan sôm e pacndê, goc ñamalac tilu-nga sôm ndê. Ma ñamalac dan nem ñac si yom dau kwi mañ. ²⁸ Magoc ñamalac nem y om dau kwi-nga dan bu mbo dom, goc ñamalac nañ tac whiñ bu sôm y om awha wakuc-nga nem dau dôn yêc gôlôwac dabuñ ñalôm. Têt bu in sôm in ndê yom awha wakuc-nga têt ndoc in mbo tawasê, ma yom dau yêc in ma Anötö ñasawa.

²⁹ Ma lau bu sêhoc yom asê sêtôm propet yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, dec lu me têt sêhoc yom asê, ma lau hoñ sêkên danja ñapep ma sênjahê yom dau. ³⁰ Ñamalac dan bu ndôc mac ñalôm, ma Ñalau Dabuñ bu hoc yom dan asê têt in, dec ñamalac nañ sôm yom mbo, nañ hu siñ ma kên ñasawa têt ñamalac dinañ bu sôm yom dau asê. ³¹ Gitôm bu mac hoñ ahoc yom asê atôm propet aõ daôm aõ daôm, bu andôhôn ti apuc gôlôwac dabuñ hoñ dôn. ³² Lau nañ sêtap mwasiñ sa bu sêhoc yom asê sêtôm propet, nañ sêtôm bu sênem gôliñ dau si lêt sêhoc yom dau asê-nga. ³³ Bu Anötö tec bu in ndê lau sêkôm gêt bambaliñ. In Anötö yom malô-nga.

* **14:22** Aisaya ndê yom, nañ Pol to yêc ñabatñ ²¹, nañ hêganôn lau apa nañ Pômdau kêkiñ bu sênswiniñ lau Israel-nga nañ sêsôc in ñapu ti sêkên whiñ in dom. Pol gêm dôhôn lau apa awha, nañ lau Israel si ñacyo dinañ sêsôm, ma mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga. Lau Israel-nga sêkac si ñalôm kwi tu lau apa si yom-nga dom, ma Pol bu têt asê bu ñalêt tigen, yom awha wakuc oc nem lau nañ sêkên whiñ dom, nañ sa dom, me kac si ñalôm kwi e sêti lau sêkên whiñ-nga dom. Ñabatñ ²³ whê gêt dau sa tiawê.

Anötö ndê gôlôwac dabuñ hoñ sêñkuc lêt tigen bocdec bu. ³⁴ Têñ ndoc mac akac sa tu alic om-nga, nañ lauwhê sêsôm yom dom sic ñawaê. Ñac sêsôc laungac ñapu tòm yomsu sôm, ma sênem dau dôn. ³⁵ Awhê dañ bu ngô yom dañ nañ in kêyalê ñahu dom, nañ nem dau dôn e om pacndê, ma ndac nakweñ têt ndoc inlu sêmbo si andu. In bu sôm yom yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ gêt mayañ-nga.

³⁶ Mac lau Korin-nga bu atec aneñ yom dindec, goc wandac mac bocdec bu. Anötö kêt ndê yom têt mac tamwasêm, me kêt têt mac muñ bu andic dulu têt lau ñatô, a? ³⁷ Asa nañ gauc gêm bu in propet dañ, me tap Ñalau Dabuñ ndê mwasiñ sa kêtêc, nañ êñyalê bu yom nañ gato têt mac, nañ Pômdau dau ndê yatu. ³⁸ Ñamalac dañ bu kêt aneñ yom sa dom, nañ Pômdau oc kêt in sa dom. ³⁹ Bocdinañ aneñ asidôwai, tamkwê mwasiñ bu ahoc yom asê atôm lau propet, ma alhac lau nañ sêsôm yom awha wakuc-nga, nañ ahuc dom. ⁴⁰ Magoc têt ndoc mac bu alic om, nañ akôm gêt hoñ ñapep ma añkuc lêt solop.

15

Pol puc yom nañ in hoc asê pi Yisu, nañ dôn

¹ O asidôwai, aö bu wawhê mac nem gauc sa tiyham pi ñawaê ñayham nañ gahoc asê têt mac muñ su. Mac akôt ñawaê dau sa, ma ti mac nem akêt whiñ ñahu. ² Ñawaê ñayham nañ gahoc asê têt mac, nañ têt lêt Anötö nem mac si-nga asê, ma bocdinañ dec asap dôn ñapan. Mac bu asap dôn dom, dec mac nem akêt whiñ oc tisac ma ñandô mbasi.

³ Bu yom nañ gac dulu têt mac, nañ kêtuc yom nañ aö dauñ gangô muñ su. Ma yom nañ atu ma tiñamata aneñ yom hoñ, nañ bocdec bu. Kilisi mbac ndu tu yac neñ sac-nga, tòm yom nañ sêto yêc, nañ sôm. ⁴ Lau sêñsuhun in, ma têt bêt titô-nga Anötö un in sa, têt sêto yêc nañ. ⁵ Goc in hoc dau asê têt Pita, ma têt lau ñatô nañ sêmbo ñngacsêñgomi 12 si toñ. ⁶ Ma tiñambu in hoc dau asê

têt asidôwai toñ atu nañ sêmbo sêwhiñ dau. Ñac lau daêsam, sêhôt gêtêc 500 su. Kwahic dec ñac si lau ñatô sêmbac ndu su, magoc daêsam gacgeñ sêmbo tali. ⁷ Tiñambu in hoc dau asê têt Jems ma têt lau aposel hoñ. ⁸ Ma tiñambu andô in hoc dau asê têt aö dauñ, nañ gati aposel gitôm balêkoc nañ dinda kêt so ndê têt. ⁹ Bu aö galic dauñ tòm lau aposel si ngac ñambu-nga solop. Sêsam aö bu aposel, magoc aö ngac ñayham dom bu sêhê ñaê aposel pi aö. Ñahu bu muñ-nga lê aö gakêt kisa Anötö ndê lau sêkêt whiñ-nga. ¹⁰ Magoc tu Anötö kêtmwasiñ aö-nga, dec aö gati aposel, ma in ndê mwasiñ dau meñ ñambwa dom. Mba! Bu aö gakôm gwelen gahoc gêtêc Kilisi ndê aposel hoñ su. Magoc aö dauñ gakôm dom. Anötö ndê mwasiñ puc aö dôn, dec kêt ñaclai têt aö bu wakôm gwelen. ¹¹ Bocdinañ anyalê ñapep bu yom nañ aö gahoc asê pi Kilisi, ma aposel hoñ sêhoc asê, in yom tigen. Ma yom dau ti mac nem akêt whiñ ñahu.

Lau batê oc sêtisa

¹² Yac am mêtê ma ahoc asê bu Anötö un Kilisi sa akêt lau batê-nga. Ma bocdinañ bocke dec mac nem lau ñatô sêsôm bu lau batê oc sêtisa dom? ¹³ Añgô! In bu yom ñandô bu lau batê sêtôm dom bu sêtisa, dec têt dom bu Kilisi dau tisa ma mbo tali tiyham bocdinañ. ¹⁴ Ma Kilisi bu tisa su dom, dec mêtê nañ yac am, nañ oc ñahu mbasi, ma mac nem akêt whiñ ñahu mbasi bocdinañ. ¹⁵ Ma gêt dañ tiyham. Yac lau aposel am mêtê ma asôm bu Anötö un Kilisi sa akêt lau batê-nga. Magoc mac asôm bu lau batê oc sêtisa dom. Mac nem yom bu yom ñandô, dec mêtê nañ yac ahoc asê pi Anötö, nañ yom tasan. ¹⁶ Bu lau batê bu sêtisa dom, dec Kilisi dau tisa su dom. ¹⁷ Ma in bu yom ñandô bu Anötö un Kilisi sa su dom, dec mac nem akêt whiñ oc ñandô mbasi, ma mac nem sac gacgeñ yêc mac-nga. ¹⁸ Ma Anötö bu un Kilisi sa su dom, dec lau nañ sêkêt whiñ Yisu ma sêmbac ndu su, nañ gacgeñ siñga su. ¹⁹ Tu Kilisi-nga dec yac dakêt batan bu Anötö oc un yac hoñ sa têt têt ñambu-nga. Yom dau bu yom

ņandô dom, dec gêņ naņ dakêņ batan, naņ gêņ têm kwahic dec-ņga ņambwa ma ņandô mbasi têņ têm ņambu-ņga. Ma lau hoņ oc sêpu yac ma sêlic yac tôm lau gauc mbasi-ņga.

²⁰ Magoc Anötö uņ Kilisi sa akêņ lau batê-ņga yomandô. Inj gitôm lau hoņ naņ sêmbac ndu su, naņ si ņgac mbêc. ²¹ Țamalac tigeņ ti dambac ndu ņahu. Ma Țamalac tigeņ ti datisa akêņ lau batê-ņga ņahu. ²² Yomandô! Tu Adam-ņga dec yac hoņ dawêkaiņ seņ dambac ndu-ņga. Magoc tu Kilisi-ņga dec lau naņ sêkêņ whiņ in, naņ sêwêkaiņ seņ sêmbotali-ņga. ²³ Tigeņ lau naņ sêmbac ndu, naņ oc sêtisa tôm ņandoc. Kilisi tisa muņ, gitôm gêņ ņandô mbêc. Ma têņ ndoc in mbu meņ, naņ lau naņ sêti in ndê, naņ oc sêtisa. ²⁴ Têņ dinaņ in oc ndic bata têm kwahic dec-ņga, ma in oc seņ Țaclai ti Țagôliņ hoņ su, ma kêņ gêņ hoņ sip Damaņ Anötö amba bu nem gôliņ. ²⁵ Bu Kilisi gic waê bu nem gôliņ e in kêņ in ndê Țacyo hoņ sêsôc in gahi Țapu. ²⁶ Ma Țacyo Țambu-ņga naņ in oc seņ su, naņ Țaclai dambac ndu-ņga. ²⁷ Sêto yom yêc bocdec bu:

Inj kêņ gêņ hoņ sêsôc in gahi Țapu. [BW 8:6]

Yom dinaņ pi ‘gêņ hoņ,’ naņ hêganônġ Anötö dom, bu Anötö dau kêņ Țaclai têņ Kilisi pi gêņ hoņ. ²⁸ Tigeņ têņ ndoc Anötö ndê Atu dau kêņ gêņ hoņ sêsôc in ndê gôliņ Țapu su, naņ goc in dau oc sôc Anötö Țapu. Ma bocdinaņ Anötö tigeņ oc ti Țadau ma nem gôliņ gêņ hoņ.

²⁹ Anötö oc uņ lau batê sa têņ têm Țambu-ņga, yomandô. Bu bocdinaņ dom, dec tu sake-ņga lau Țatô sêliņ sanġu tu lau naņ sêmbac ndu su-ņga? ³⁰ Ma gauc nem yac lau aposel. Tu sake-ņga yac ahôc Țawapac ti kisa Țapaņ tu gwelen Țawaê Țayham-ņga? ³¹ O asidôwai. Aô gapo mac nem waêm sa tu mac nem akêņ whiņ yac neņ Pômdau Yisu Kilisi-ņga. Mac anyalê bu yom dau in yom Țandô,

dec anyalê bu yom dec in yom Țandô bocdinaņ. Lau sêkôm bu sêndic aô ndu tôm bêc hoņ. ³² Yêc malac Epesas lau sêkêņ kisa aô gitôm bôclai sac, magoc aô gac siņ têņ Țac ti Țaņga. Magoc lau batê bu sêtisa dom, tôm mac nem lau Țatô sêsôm, dec aô neņ gwelen Țawaê Țayham-ņga in Țamalac Țambwa si gêņ, ma oc nem aô sa daņ dom. Bu bocdinaņ dec dakôm tôm yom naņ sêto yêc bocdec bu:

Gauc nem gêņ daneņ ti danôm-ņga eņ, bu Țasawa apê eņ yac oc dambac ndu ma dandiņaņ. [Ais 22:13]

³³ Ayob daôm bu lau sêņsau mac dom. Gauc nem yom naņ sêsôm bocdec bu, “Mac bu ambo awhiņ lau naņ sêkôm mêtê sac, dec mêtê sac dau oc kôm mac nem mêtê Țayham tisac whiņ.” ³⁴ Aô wasôm têņ mac bu mayam daôm, bu mac nem lau Țatô sêsa si lêņ gitôm sem gauc Anötö ma sêsap mêtê sac dôņ Țapaņ. Bocdinaņ akôc gauc Țapep ma ahu mêtê sac siņ gacgeņ.

Lau oc sêtisa ti Țamlic kaiņ bocke?

³⁵ Mboe mac nem lau Țatô oc sêndac, “Anötö oc uņ lau batê sa Țalêņ bocke?” me “Lau batê oc sêtisa ti Țamlic kaiņ bocke?” ³⁶ Yom dau in yom gauc mbasi-ņga. Anġô! Gêņ naņ mac asô sip nom, naņ bu tibalê dom, dec oc po pi meņ dom. ³⁷ Mac bu asô gêņ Țamatu gitôm yangom me gêņ Țawhê Țatô, dec mac asô gêņ dau Țagatôm naņ oc po pi meņ tiņambu, naņ dom, magoc asô Țamatu Țambwa sip nom. ³⁸ Ma Anötö dau kêņ gêņ Țagatôm têņ gêņ Țawhê tôm in dau kêmasaņ su. In kêņ Țagatôm tidau-tidau têņ gêņ Țawhê tigeņ-tigeņ. ³⁹ Ma Țagatôm ti Țamlic naņ in kêņ têņ gêņ hoņ, naņ sêtôm dau d om. In kêņ Țamalac si Țamlic kaiņ daņ, ma bôc si kaiņ daņ, ma mbac ti i bocdinaņ. ⁴⁰ Gêņ undambê-ņga sêmbotali ti Țac si Țawasi kaiņ daņ, ma gêņ nom-ņga sêmbotali ti Țac si Țawasi kaiņ daņ bocdinaņ. ⁴¹ Ac ti ayô ma tata hoņ si

* **15:29** Mêtê dau Țahu yêc awê dom, magoc Pol ndê yom tôc asê bu lau Korin Țatô sêliņ sanġu tu Țac si lau naņ sêmbac ndu-ņga. Mboe lau batê dinaņ sêkêņ whiņ Yisu su, magoc sêliņ busanġu su dom têņ ndoc sêmbotali, ma tu dinaņ-ņga dec lau Țatô sêliņ sanġu tu Țac-ņga. Pol sôm bu mêtê dinaņ in solop me so dom, magoc in sôm yom pi mêtê dau tu bu puc in ndê yom pi lau batê sêtisa-ņga naņ dôņ.

ņawasi tēntēņ. Ma tata hoņ si ņawasi gitôm dau dom. ⁴² Ma tēņ ndoc lau batē sētisa, naņ oc ņalēņ kaiņ tigeņ. Lau batē naņ taņsuhuņ sip nom, naņ si ņamlic iņ gēņ tēm kwahic dec-ņga, ma tôm dom bu yêc ņapaņ. Magoc Anötö oc uņ sa ma nem kwi ti gēņ yêc ņapaņ-ņga. ⁴³ Gēņ naņ taņsuhuņ iņ gēņ waêmba, magoc Anötö oc uņ sa ma kôm ti gēņ tiwaê. Taņsuhuņ gēņ ņaclai mba, magoc Anötö oc uņ sa ti ņaclai. ⁴⁴ Bu yac taņsuhuņ ņamlic nom-ņga, magoc Anötö oc uņ sa ti ņamlic wakuc undambê-ņga. Yac taņyalê bu ņamlic nom-ņga dec yêc, ma ņamlic undambê-ņga yêc bocdinaņ. ⁴⁵ Anötö kêmasaņ ņamalac si ņamlic nom-ņga, tôm yom naņ sêto yêc bocdec bu:

Ngac ņamata-ņga Adam iņ ti gēņ tali.
[Gen 2:7]

Ma Adam ņambu-ņga, naņ Kilisi dau, naņ tisa ti ņamlic undambê-ņga. Ma yac oc dambo taņli tu iņ-ņga, ma datap neņ ņamlic wakuc undambê-ņga sa, tôm iņ ndê. ⁴⁶ Yac dakôc ņamlic undambê-ņga muņ dom, magoc dakôc ņamlic nom-ņga muņ, ma tiņambu oc datap ņamlic undambê-ņga sa. ⁴⁷ ņamalac ņamata-ņga meņ akêņ nom. Magoc ņamalac tilu-ņga meņ akêņ undambê. ⁴⁸⁻⁴⁹ Kwahic dec yac hoņ dambo datôm ņamalac nom-ņga ņamata-ņga dinaņ. Dinaņi sêkôc yac bu dambo datôm ņamalac nom-ņga dinaņ. Magoc lau naņ sêmbo undambê, naņ sêmbo sêtôm ņ amalac undambê-ņga, ma tiņambu yac oc datiwakuc, ma dambo datôm ņamalac undambê-ņga.

⁵⁰ Bocdinaņ aneņ asidôwai, aö wasôm tēņ mac bu yac datôm dom bu dasôc Anötö ndê gameņ undambê-ņga ti neņ ņamlic tēm kwahic dec-ņga. Bu yac neņ dac ti ņamsôm iņ gēņ yêc ņapaņ-ņga dom, ma tôm dom bu wêkaiņ gameņ dandöc taņli ņapaņ-ņga. ⁵¹ Aö bu wasôm yom ņahu atu daņ tēņ mac aņgô. Yac hoņ oc dambac ndu dom, magoc Anötö oc nem yac hoņ kwi ma kēņ ņamlic wakuc tēņ yac. ⁵² Tēņ bēc ņambu-ņga dahuc oc taņ, ma sep tigeņ lau batē oc sētisa ti ņamlic wakuc sêndöc tali ņapaņ-ņga. Ma Anötö oc nem yac lau naņ dambo

taņli, naņ kwi dawhiņ, ma kēņ ņamlic wakuc tēņ yac. ⁵³⁻⁵⁴ Bu ņamlic nom-ņga oc tôm dom bu yêc ņapaņ, ma gic waê bu niņga. Bocdinaņ tēņ bēc ņambu-ņga Anötö oc nem ņamlic nom-ņga kwi ti gēņ yêc ņapaņ-ņga, naņ tôm dom bu niņga. Gauc nem yom naņ sêto yêc bocdec bu:

Anötö ku ņaclai dambac ndu-ņga dulu su, ma pacndê sambuc. [Ais 25:8]

Yom dau oc ņandô sa tēņ bēc ņambu-ņga.

⁵⁵ O ņaclai dambac ndu-ņga, am oc ku yac dulu ņalēņ bocke? Am nem ņamalac ndic yac ndu-ņga yêc nde?
[Hos 13:14]

⁵⁶ ņamalac naņ wê yac dasa seņ dambac ndu-ņga, naņ mêtê sac. Ma yomsu kēņ ņaclai tēņ mêtê sac. ⁵⁷ Magoc danem danġe Anötö naņ ku yac neņ ņacyo dulu tu yac neņ Pômdau Yisu Kilisi-ņga. ⁵⁸ Bocdinaņ, aneņ asidôwai atac whiņ-ņga, alhac ņaņga ma ayob daôm bu gēņ daņ ku mac dulu dom. Akêņ nem ņalôm sambuc tu Pômdau ndê gwelen-ņga. Bu mac aņyalê su bu gēņ bocke naņ mac akôm tu Pômdau-ņga, naņ gēņ ņandô mbasi-ņga dom. Oc nem ņandô!

16

Sêkêņ da bu sênem lau sêkêņ whiņ-ņga ņatô sa

¹ Aö wasôm yom pi awa naņ mac bu andic sa bu anem Anötö ndê lau dabuņ Jerusalem-ņga sa. Akôm tôm yom naņ aö gasôm tēņ gôlôwac dabuņ naņ sêmbo gameņ Galesia-ņga, naņ su. ² Tôm wake ņabêc ņamata-ņga sambob, mac tigeņ-tigeņ andic nem awa da-ņga sa tôm awa naņ mac tigeņ-tigeņ atap sa yêc wake dinaņ ņalôm. Andic sa gwanaņ ma akêņ ndöc. Ma tēņ ndoc aö wahôc asê mac yêc malac Korin, naņ oc wakêņ ņawapac tēņ mac bu andic sa tēņ tēm dinaņ-ņga dom. ³ Aņyaliņ lau ņatô sa naņ mac alic ņayham bu sêkôc mac nem da dau, ma sêkêņ tēņ gôlôwac dabuņ Jerusalem-ņga. Ma tēņ ndoc aö wahôc asê mac, naņ wato bapia puc ņac dôn-ņga ma waņkiņ ņac sêndi. ⁴ Ma aö bu walic tôm bu aö dauņ

watêñ Jerusalem wandi, goc yac anşêlêñ awhiñ daun.

Pol ti lau ñatô oc sêndic lau Korin kêsi

⁵ Aö gauc gêm bu wandic lau gameñ Masedonia-nga kêsi, ma tiñambu watêñ mac waloc. ⁶ Aö bu wambo wawhiñ mac ñasawa baliñ, mboe aö oc wambo e ndoc uhô-nga pacndê. Ma bocdinañ oc tòm bu mac anem aö sa tu ser bocke nañ wasa tiñambu-nga. ⁷ Aö gakêñ batañ bu Pômdau oc kên ñasawa baliñ têt aö tu wambo wawhiñ mac-nga. Magoc aö bu waloc ñagahô, d ec oc tòm dom bu wambo wawhiñ mac ñasawa baliñ. ⁸ Kwahic dec aö oc gacger wambo malac Epesas e Om †Pentikos-nga pacndê. ⁹ Nahu bu Pômdau gêlêc gatam su bu wakôm gwelen atu dañ yêc dindêc e ñandô sa. Ma gêñ dañ whiñ, nañ lau daêsam sêkêñ kisa aö yêc dec.

¹⁰ Timoti bu hóc asê mac, nañ goc akôc iñ sa ti yom malô, tu bu iñ mbo whiñ mac ti atac pa su eñ. Nahu bu iñ kôm Pômdau ndê gwelen tòm aö gakôm. ¹¹ Alic bu lau dañ sêtec iñ me sêpu iñ dom. Ma têt ndoc iñ bu mbu têt aö meñ, nañ ankiñ iñ lhô meñ ti yom malô. Aö gakêñ batañ bu ñasawa saun Timoti ma asidôwai ñatô oc sêmbu sêtêñ aö sêmeñ.

¹² Yom pi yac neñ asidôwai Apolos wasôm bocdec bu. Aö gateñ iñ tidim daêsam bu êñsêlêñ whiñ asidôwai ñatô ma têt mac loc. Kwahic dec iñ sôm bu iñ oc loc dom, magoc têt ndoc iñ tap ñasawa ñayham dañ sa, nañ iñ oc loc.

Yom ñambu-nga

¹³ Anem ali, asap nem mêtê akêñ whiñ-nga dôñ ñapan, ma alhac ñanga ti nem ñalôm pêñ dôñ. ¹⁴ Ma akôm nem gêñ hoñ ti mêtê atac whiñ-nga.

¹⁵ O asidôwai. Mac anyalê bu Stepanas ma lau hoñ nañ sêmbu iñ ndê andu, nañ sêti lau ñamata-nga tu sêkêñ whiñ Yisu-nga yêc mac nem gameñ Akaya-nga. Ma ñac sêkêñ si ñalôm sambuc tu sênem akiñ Anötö ndê lau dabuñ-nga. Kwahic dec aö bu wandac mac bocdec bu. ¹⁶ Lau kaiñ dinañ, ma lau asa nañ sêlhac sêwhiñ ñac ma sêkôm gwelen ñawaê ñayham-nga,

nañ asôc ñac ñapu. ¹⁷ Têt ndoc Stepanas lu Fotunatas ma Akayakus sêmeñ akêñ Korin ma sêhóc asê aö, nañ sêkôm aö atac ñayham atu. Nahu bu ñac sêkôc mac hoñ anôm sêtêñ aö sêmeñ. ¹⁸ Nac sêkôm aö neñ ñalôm tighô, tòm sêkôm mac nem ñalôm tighô têt têt sêmbu sêwhiñ mac. Tu dinañ-nga dec wasôm têt mac bu atoc lau kaiñ dinañ sa ñapep.

Pol ti lau ñatô sêkôm acsalô têt lau Korin-nga

¹⁹ Gôlôwac dabuñ titoñ-titoñ hoñ nañ sêmbu gameñ Esia-nga dindêc, nañ sêkêñ si acsalô ñayham têt mac hoñ. Ma Akwila lu Prisila ti gôlôwac dabuñ nañ sêkac sa yêc iñlu si andu, nañ sêkêñ acsalô ñayham ti atac whiñ têt mac tu Pômdau-nga. ²⁰ Ma asidôwai hoñ nañ sêmbu gameñ dindêc sêkêñ acsalô têt mac bocdinañ. Mac hoñ akam daôm, ankcuc Anötö ndê lau dabuñ si lêt.

²¹ Aö Pol gato yom dindêc ña daun aman tu bu wakêñ aneñ acsalô têt mac-nga.

²² Namalac dañ bu atac tec Pômdau, nañ Anötö pucbo iñ. O Pômdau, mbu mwen! ²³ Pômdau Yisu ndê mwasiñ têt mac. ²⁴ Aö bu wakêñ aneñ atac whiñ têt mac lau akêñ whiñ Yisu Kilisi-nga hoñ.

Pol ndê bapia tilu-nga têt lau Korin-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol to bapia dindéc têt ndoc in mbo gamej Masedonia-nga. In tap sa bu aposel tasan natô sêkôm gwelenj sêmbo malac Korin, ma sêndôhônj yom tasan têt lau sêkênj whin-nga, ma sêpu Pol dau ma sêsôm bu in aposel nandô dom. Bocdinaj Pol to bapia dindéc têt nac bu whê dau sa bu in aposel nandô, ma bu puc lau Korin-nga dôj tu bu sêsôc lau tasan dinaj si yom napu dom. Tinambu in kêkinj Taitus têt nac gi bu lic nac sêmbo nalênj bocke, ma Taitus mbu menj ma sôm têt Pol bu lau Korin-nga daêsam sêsôc in ndê yom napu, ma sem dau kwi.

Pol to bapia dindéc ma tôc asê bu in tac nayham kêlêc tu ngô Taitus ndê nawawê pi lau Korin-nga. Ma in whê in ndê lêtj tu ndic nac kêsi-nga sa. In sôm têt nac bu sêmatôc aposel tasan dinaj, ma sêmatôc nac dau si lau nanj sêkôm mêtê sac, nanj sêwhinj. Ma in to yom pi nac si gwelenj sic awa sa-nga tu sênem lau Jerusalem-nga nanj sêpônâ dau, nanj sa-nga.

Yom namata-nga

¹ Aô Pol, nanj gati Yisu Kilisi ndê †aposel kêkuc Anötö ndê atac whinj, gambo gawhinj yac nejj asidôwa Timoti, ma alu ato bapia dindéc têt Anötö ndê gôlôwac dabuj yêc malac Korin, ma têt Anötö ndê lau dabuj honj yêc gamej Akaya-nga. ² Mwasinj ti yom malô akênj Damanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi têt mac.

Anötö gêm malô ndê lau

³⁻⁴ Tampinj Anötö, yac nejj Pômdau Yisu Kilisi Damba. In Damanj nanj tawalô ti gêm malô yac yêc nawapac honj-nga. Ma tu dinaj-nga dec yac atôm bu anem malô lau nanj nawapac tidau-tidau tap nac sa, nalênj tigenj tôm Anötö dau kôm têt yac. ⁵ Nahu bu nawapac ti nandê tôm Kilisi

hóc, nanj kêsalê yac ahuc tu yac am akinj in-nga. Magoc tu Kilisi-nga, dec Anötö ndê mwasinj nem malô yac-nga kêsalê yac ahuc bocdinaj. ⁶ Têtj ndoc bocke nawapac tap yac sa, nanj alic nayham bu ahóc tu bu anem malô mac-nga, ma tu mac atap Anötö ndê mwasinj nem mac si-nga sa. Ma têtj ndoc Anötö gêm malô yac, nanj mwasinj dau golom mac bocdinaj, ma gêm mac sa bu alhac nangga ti nem atac pa su, ma ahóc nawapac kainj tigenj tôm yac ahóc. ⁷ Yac anjalê bu mac ahóc nawapac awhinj yac, ma Anötö oc nem malô mac ti puc mac dôj awhinj yac bocdinaj. Tu dinaj-nga dec yac atac lulu tu mac nem akênj whin-nga dom.

Aposel sêhóc nawapac daêsam

⁸ O asidôwai. Anjalê pi nandô enj bu yac ahóc nawapac atu-tu daêsam yêc gamej Esia-nga. Gêjj dinaj kêgwinij yac nandô ma hóc gêlêc yac mba licwalô su e yac gauc gêm bu oc sejj yac su andinanj. ⁹ Yomandô! Yac gauc gêm bu yac mba têt ambo tanjli-nga pacndê têtj ndoc dinaj. Magoc mba. Wapac dau tap yac sa bu êndôhônj yac bu tanjkwê yac dauj mba licwalô dom, magoc tanjkwê Anötö nanj tôm bu unj lau batê sa, nanj ndê nâclai. ¹⁰ Yac gauc gêm bu nawapac dinaj oc ku yac dulu, magoc Anötö kêgaho yac su. Ma yac akênj whinj ti tanjkwê inj bu nem yac sa nalênj tigenj dinaj napanj. ¹¹ Ma yac akênj whinj bu mbec nanj mac atenj, nanj oc nem yac sa bocdinaj. Têtj ndoc nawapac bu tap yac sa tiyham, nanj Anötö oc nem yac sa tu mac nem mbec-nga. Ma lau daêsam nanj sêlic gêjj dau, nanj oc sênem danje Anötö tu inj ndê mwasinj nanj kêj têtj yac-nga.

Pol kêj ndê têt ndic lau Korin kêsi-nga pi ahic

¹² Angô su nanj. Lêtj ti sakinj nanj yac akôm ambo nom, nanj akôm anjuc gauc nom-nga danj dom. Mba. Yêc yac mba nalôm yac akênj whinj bu yac asa mba lêtj tôm Anötö atac whinj enj. Yac akôm gwelenj honj ti mba nalôm ma gauc sambuc, ma asa lêtj nawasi enj, tôm Anötö ndê mwasinj puc yac dôj. Ma têtj ndoc

yac ambo awhiņ mac, naņ yac aņkuc lēņ tigeņ dinaņ. Lēņ dau ti yac mba ņahu apo dauņ sa-ņga. ¹³⁻¹⁴ Lau ņatô sêsôm bu yom hoņ naņ yac ato tēņ mac, naņ ņahu yêc awê dom, ma mac atôm dom bu asam ma aņyalê. Magoc mba. Kwahic dec mac aņyalê yac ti mba gwelen ņahu ņapep su dom. Magoc yac akēņ batan bu mac oc aņyalê yac pi ņandô eņ. Ma bocdinaņ yac oc ati mac nem ņahu apo daôm sa-ņga, ma mac oc ati yac mba ņahu apo dauņ sa-ņga tēņ ndoc Pômdau Yisu mbu meņ.

¹⁵⁻¹⁶ Aneņ ņalôm pēņ dōņ pi mac, dec galic ņayham ma kamasan neņ lēņ bu wandic mac kêsi tidim lu. Aö gauc gēm bu wandic mac kêsi tēņ ndoc watēņ gameņ Masedonia-ņga wandi. Ma tēņ ndoc wambu akēņ gameņ dinaņ wameņ, naņ gauc gēm bu oc walic mac tiyham. ņalēņ dinaņ oc tôm bu wanem mac sa tidim lu, ma tiņambu dec oc tôm bu mac aņkiņ aö watēņ gameņ Judia-ņga wandi. ¹⁷ Magoc tu aö gac mac kêsi dom tēņ ndoc gambu akēņ gameņ Masedonia-ņga, dec mac gauc gēm bocke? Aö kamasan lēņ dinaņ gitôm gēņ ņambwa-ņga, a? Me aö gasôm “Aêc, aö waloc,” ma ņasawa saun gakac awhaņ kwi, ma gasôm bu “Mba, aö oc waloc dom,” kakuc lau nom-ņga si lēņ, a?

¹⁸ Aņgô su naņ. Anötö iņ Yom ņandô ņadau, ma bocdinaņ yac lau naņ am akiņ iņ, naņ atôm dom bu aņsau mac atôm lau naņ sêsôm “Aêc,” ma ņasawa saun sêkac si ņalôm kwi tiyham, ma sêsôm “Mba.” ¹⁹ Bu ņawaê ņayham naņ alu Sailas ma Timoti ahoc asê tēņ mac pi Anötö ndê Atu Yisu Kilisi, naņ tōc asê bu Anötö gôlôc tidōņ bu kōc yac sa, ma sôm “Aêc” tēņ yac tu Kilisi-ņga. Ma iņ gitôm dom bu sôm “Aêc” tēņ mac, ma ņagahô kac ndê awha kwi, ma sôm “Mba.” ²⁰ Bu gēņ hoņ naņ Anötö gic bata, naņ iņ oc kôm ņandô sa ma sôm “Aêc” tēņ yac tu Kilisi-ņga. Ma tu Yisu Kilisi-ņga dasôm “Yomandô” tu Anötö ndê yom-ņga, ma datoc iņ ndê waê sa. ²¹ Anötö dau puc mac ma yac dōņ, bu dasap neņ dakēņ whiņ Yisu Kilisi dōņ ņapaņ. Iņ kêyalıņ yac sa dati iņ ndê. ²² Ma iņ kēņ ndê ņalau Dabuņ sip yac

neņ ņalôm tôm gēņ ņandô mbêc. Ma tu dinaņ-ņga yac tanyalê bu mwasiņ hoņ naņ iņ gic bata bu kēņ tēņ yac, naņ iņ oc kôm ņandô sa. Ma ņalau dau ti Anötö ndê ņadalô naņ tōc asê bu iņ ndê lau yac.

²³ Aņgô su naņ. Aö gambu gatēņ malac Korin dom, ņahu bu mac asap nem lēņ giso ņatô dōņ ambo, ma aö gatec bu waloc ma wakôm mac nem ņalôm ņawapac andô tu wamatôc mac-ņga. Anötö kêyalê aneņ ņalôm, ma aö wasôm yêc iņ aņgô-ņga bu yom dau iņ yom ņandô. ²⁴ Aö gasôm yom pi mac nem lēņ giso tu bu yac ati mac nem akēņ whiņ ņadaui lec dom. Mba. Mac tigeņ-tigeņ alhac Anötö aņgô-ņga tu daôm nem akēņ whiņ-ņga. Ma yac akôm gwelen awhiņ mac tu bu mac asa nem lēņ ņapep e ambo ti atac ņayham eņ.

2

¹ Tu dinaņ-ņga dec aö gauc gēm tidōņ bu wambu watēņ mac waloc dom, ņahu bu aö gatec bu yac dambo ti ņalôm ņawapac tiyham tu wamatôc mac-ņga. ² Ma aö bu wakôm mac ņalôm ņawapac, dec asa mbo bu kôm aö atac ņayham? Bu mac lau daôm dinaņ ati aneņ atac ņayham ņahu. ³ Tu dinaņ-ņga dec aö gac mac kêsi tôm aö gasôm su, naņ dom, magoc gato bapia daņ tēņ mac. Ma aö gakēņ batan bu mac oc asôc aneņ yom dau ņapu. Ma bocdinaņ tēņ ndoc aö bu watēņ mac waloc, naņ ņawapac daņ oc yêc yac ņasawa dom, ma gēņ dau oc kôm aö atac ņayham. Ma aö gakēņ whiņ bu mac hoņ oc atac ņayham awhiņ aö. ⁴ Yom dau aö kayalê bu yom ņaņga, ma aö gato ti taņsulu eņ, ma kasahê ņawapac ti ņandê atu yêc neņ ņalôm. Aö gato tu bu wakēņ ņawapac tēņ mac-ņga dom, magoc tu bu watôc asê bu aö atac whiņ mac ndu andô.

Pol sôm bu sêsuc ņac si ņamalac daņ ndê sac kwi

⁵ Mac nem ņgac daņ kôm aö ņayom, ma gēņ dau kēņ ņawapac tēņ aö taņwasēņ dom. Aö gatec bu wasôm yom daêsam pi gēņ dau, tigeņ aö wasôm tēņ mac bu iņ kēņ wapac mac hoņ bocdinaņ.

⁶ Magoc kwahic dec in pu dau, dec aö wasôm têt mac bu lêt bocke nan gôlôwac dabun sêsôm tidôn tu sêmatôc in-nga, nan gitôm. ⁷ Aö gatec bu in mbo ti nâlôm nâwapac atu napan, ma bocdinañ asuc in ndê sac kwi, ma anem malô in ndê nâlôm. ⁸ Aö atac whin bu mac akôm bocdinañ, tu bu atôc asê têt in bu mac atac whin in. ⁹ Yom nan aö gato pi ngac dinañ, nan gato tu bu wanahê mac bu oc asôc aneñ yom hon napan, me mba. ¹⁰ Mac bu asuc namalac dinañ ndê giso kwi, dec aö wasuc in ndê sac kwi bocdinañ. Bu giso bocke nan in kôm têt aö, nan Kilisi kêyalê bu aö gasuc kwi, ma aö gakôm bocdinañ tu bu wanem mac sa tu lêt amatôc giso-nga ti apiñ daôm dôn-nga. ¹¹ Aö gatec bu mac akên nasawa têt Sadañ bu sen lêt dapiñ dauñ dôn-nga su. Bu yac tanjalê Sadañ ndê lêt hon su.

Pol tac whin bu lic Taitus

¹² Têt ndoc aö gatên malac Troas ga, nan galic bu Pômdau gêlêc gatam su têt aö bu wahoc Kilisi ndê nawaê nayham asê yêc gameñ dinañ. ¹³ Magoc aneñ nâlôm gi lu gi lu, nahu bu aö gatap aneñ asidôwa Taitus sa yêc malac dinañ dom. Tu dinañ-nga aö gahu lau malac dinañ-nga sin, ma gatên gameñ Masedonia-nga ga.

Pol whê lau aposel si gwelen sa

¹⁴ Magoc aö bu wanem danje Anötö, nahu bu in wê yac lau nan dakên whin Kilisi, gitôm ngac sinsêlêc ti ndê lau sin-nga nan sêku si nacyo hon dulu. Ma wanem danje in bu lau daêsam sêtap gauc sa pi Kilisi, tu gwelen nan in kên sip yac aman-nga. Ma gauc pi Kilisi dau, in gitôm gên malu nayham nan namalu pôm gameñ kwi. ¹⁵⁻¹⁶ Bu Anötö gêlic yac atôm gên malu nayham, tu yac mba gwelen ahoc nawaê nayham asê pi Kilisi-nga. Lau nan sêkôc nawaê dau sa ma sêtap sen sêndôc tali-nga sa, nan sêlic yac ti mba gwelen tôm sênгу gên namalu nayham. Magoc lau nan sêkôc sa dom dec sic waê bu sênга, nan sêtec yac ti mba gwelen tôm sênгу gên mbop nasu. Gwelen nawaê nayham-nga dau in

gwelen atu andô, ma yac neñ asa gitôm bu kôm? ¹⁷ Magoc tu Anötö puc yac dôn-nga, dec yac atôm bu akôm. Ma yac akôm tôm lau daêsam nan sêkôm tu sêtap awa sa-nga lec dom. Mba. Yac anyalê tidôn bu Anötö kêyalin yac sa ma piñ yac dôn am damin Kilisi, dec akôm gwelen nawaê nayham-nga ti nâlôm nawasi ambo in angô-nga.

3

Lau Korin-nga si lêt whê Pol ndê gwelen sa

¹ Mac gauc gêm bu yac asôm yom dindec tu bu atoc dauñ sa-nga, a? Mba. Lau natô sêkôc bapia whê nac sa tu sêkôm gwelen-nga. Magoc yac atôm lau dinañ dom. Yac ahêgo dauñ bu akôc bapia dan bu whê yac sa têt mac, me bu mac ato bapia whê yac sa têt lau natô-nga dom. Mba. ² Nahu bu mac daôm atôm bapia whê yac sa-nga, nan sêto yêc yac mba nâlôm. Ma têt ndoc lau sêlic mac nem lêt ti sakin, nan tôm nac sêsam bapia dau, ma sênjalê bu yac aposel nandô. ³ Kwahic dec mac ati Kilisi ndê lau tu yac mba gwelen-nga. Ma têt ndoc lau sêlic mac asa nem lêt tiwakuc, nan tôm sêlic bapia whê yac sa têt nac-nga. Ma mac atôm bapia nan sêto na kêlêpê me atôm Moses ndê yomsu nan Anötö to pi hoc, nan dom. Mba! Mac atôm bapia nan Anötö Tali Nadau ndê Nalau to, ma in to sip namalac si nâlôm.

Pwac wakuc oc kên yac dandôc tanli

⁴ Tu Kilisi-nga dec yac akên whin bu mac oc asap nem lêt ti sakin nayham dinañ dôn napan. Bocdinañ yac ambo ti atac pa su tu mac-nga yêc Anötö angô-nga. ⁵ Yac bu atoc dauñ sa ma asôm bu yac dauñ atôm bu akôm Anötö ndê gwelen lec dom. Mba. Tigen tu Anötö kên nanga têt yac-nga, dec yac atôm bu akôm. ⁶ Aêc! Tu naclai nan Anötö dau kên têt yac-nga, dec yac atôm bu anem akin in, ma ati lau akin pwac wakuc-nga. Ma pwac wakuc dau, in gitôm pwac akwa yomsu-nga dom. Bu lau dan sêtôm dom bu sênкuc pwac yomsu-nga napep, ma

bocdinañ pwac dau tîc asê bu tac waê bu dambac ndu. Tigen pwac wakuc nañ hêganônñ Nalau ndê gwelen, nañ oc nem yac sa bu dandöc tanli.

Pwac wakuc hîc gêlêc pwac akwa su

⁷ Angô su nañ. Pwac akwa nañ Anötö to pi hoc ma kêñ têtñ Moses, nañ meñ ti Anötö ndê nawasi. Nawasi dau gêm Moses ahuc dec lau Israel-nga dan sêtôm dom bu sêlic in angô andô solop e nawasi dau hê su. Pwac dau meñ ti nawasi, magoc sakin pwac akwa-nga dau na-ñandô, nañ dambac ndu.* ⁸ Tigen sakin pwac wakuc-nga, nañ Nalau Dabuñ gêm gôlin, nañ ndê nawasi hîc gêlêc su. ⁹ Pwac yomsu-nga na-ñandô nañ datap Anötö ndê matôc sa. Tigen pwac wakuc na-ñandô nañ dati lau gitênñ tu Nalau Dabuñ ndê gwelen-nga. Bocdinañ pwac wakuc ndê nawasi hîc gêlêc pwac akwa ndê su. ¹⁰ Pwac akwa meñ ti nawasi, tigen yac bu danem dôhônñ pwac akwa dau whin pwac wakuc, oc dalic gitôm gêtñ nawasi mba, bu pwac wakuc ndê nawasi hîc gêlêc su. ¹¹ Nawasi nañ gêm Moses ahuc têtñ ndoc in kîc pwac akwa, nañ yêc baliñ dom ma hê su, magoc pwac wakuc ndê nawasi in atu andô, ma oc pacndê dom.

¹² Bocdinañ yac akênñ batan pwac wakuc na-ñandô, ma akôm mba gwelen ti atac pa su. ¹³ Ma yac akôm Anötö ndê nawasi ahuc tîm Moses kîm, nañ dom. Bu têtñ ndoc Anötö ndê nawasi gêm Moses ahuc, nañ in kîm angô andô ahuc na po, bu lau Israel-nga sêlic in angô andô dom e nawasi dau hê su. ¹⁴⁻¹⁵ Magoc lau dau si gauc ti nalôm nadandi, ma nac gauc gêm bu pwac yomsu-nga nañ Anötö kêñ sip Moses amba, nañ ti lêtñ Anötö nem nac si-nga. Têtñ ndoc sêsam pwac yomsu-nga dinañ, nañ sênjalê nahu andô dom, tîm po dan kîm nac si nalôm ahuc. Ma têtñ Moses ndê tîm e meñ têtñ kwahic dec, po dau gacgen yêc. Nalên tigen yêc bu po dau ninnga yêc nac si nalôm, nañ

sêkênñ whin Kilisi, dec in oc kac po dau su. ¹⁶ Yomandô. Asa nañ gêm ndê nalôm kwi ma kêñ whin Pômdau, nañ Pômdau dau oc kac po dau su yêc in.

¹⁷ Pômdau in Nalau, ma Pômdau ndê Nalau bu mbo whin yac, dec in oc êngapwêc yac su yêc gapocwalô yomsu-nga. ¹⁸ Kwahic dec po dan kîm yac anôn andô ahuc gitôm Moses dom, magoc yac lau dakênñ whin-nga hon datôc Pômdau ndê nawasi asê tiawê gitôm busunôm. Ma nawasi dau oc hê su dom, magoc oc tiatu-tiatu ndi. Nahu bu Pômdau ndê Nalau gêm gwelen yêc yac neñ nalôm napan, tu bu kîm yac datiwakuc.

4

Nawaê nayham gitôm ya nawê

¹ Anötö tawalô yac ma kêñ sakin pwac wakuc-nga sip yac aman, ma tu in tawalô yac-nga dec yac atôm dom bu ahu gwelen dau sin têtñ ndoc nawapac tap yac sa. ² Mba. Mêtê mayan-nga nañ lau sêkôm sêsîn-sêsîn sêmbo, nañ yac ac ahê su. Yac angaluñ yom dan whin Anötö ndê yom, me ansau lau dan bu sêkênñ whin-nga lec dom. Mba. Yac ahoc yomandô asê yêc awê. Ma nalên dinañ, lau oc sênjalê yêc nac si nalôm, bu yac akôm mba gwelen solop ambo Anötö angô-nga. ³ Lau natô sênjô nawaê nayham nañ yac ahoc asê, magoc sêkênñ whin dom, gitôm gêtñ dan kîm nac si gauc ti nalôm ahuc, ma bocdinañ nac gacgen sêmbo señ sêninnga-nga. ⁴ Anötö tasan tîm dindec-nga, nañ Sadañ dau, in kêñ nasec atu pôc lau nañ sêkênñ whin dom, nañ si gauc ahuc. Ma nac gitôm dom bu sêkîc nawaê nayham sa. Bocdinañ dec sênjalê Kilisi ndê nawasi dom. Ma sênjalê Anötö ndê nawasi dom bocdinañ, bu Kilisi gêm Anötö dau angô bu tîc Anötö asê têtñ yac.

⁵ Angô su nañ. Yac am mêtê hêganônñ dauñ dom. Mba. Yac am mêtê pi Yisu Kilisi, ma akac lau bu sêkîc in sa ti nac si Pômdau. Ma yac am akin mac atôm

* **3:7** Yom dau nahu bocdec bu. Yac bu gauc nem bu danem akin Anötö tanjuk lêtñ pwac yomsu-nga, dec oc tîm dom bu dati lau gitênñ ma datap señ dandöc tanli-nga sa. Bu namalac dan oc tîm dom bu ênkuc yomsu hon napep, ma bocdinañ lêtñ yomsu-nga oc tîm dom bu kêñ yac dandöc tanli. Alic yom natô yêc Rom 3:20; Gal 2:16; ma Jem 2:10.

lau akin, tu bu apo Yisu ndê waê sa-nga. ⁶ Anötö in Njawê Njatau nan sôm, “Njawê sa ma pô gameŋ njasec,” têtŋ ndoc in kêtŋ undambê ti nom. Ma in kêtŋ ndê njawê pô yac neŋ njalôm tu bu tanyalê in ndê njawasi atu-nga. Ma njawasi atu dau, nan dalic yêc Kilisi, nan gêm Anötö anğô têtŋ yac.

Anötö kêtŋ ndê njawaê njayham têtŋ lau licwalô mba bu sêhoc asê

⁷ Yac dauŋ mba licwalô gitôm dom bu akôm gwelen njawaê njayham-nga, tigen Anötö kêtŋ gwelen dau sip yac aman. In ndê lêtŋ dinaŋ gitôm in kêtŋ gêtŋ njaôli atu dan sip gêtŋ njambwa-nga gitôm lôn-si. In kôm bocdinaŋ dec têtŋ asê bu njaclai puc gwelen dau dôn-nga, nan hêtŋ gêtŋ njaclai hoŋ su, nan meŋ akêtŋ in ndê. ⁸ Njawapac daêsam sêyêc, magoc kêtŋwiniŋ yac dom. Yac anğsalê lêtŋ bu anğlêc njawapac daêsam dinaŋ njapaŋ, magoc kôm yac atac tec mba gwelen dom. ⁹ Daêsam sêkêtŋ kisa yac, magoc yac anğyalê bu Anötö mbo whiŋ yac ma tôm dom bu hu yac siŋ. Sêpu ti sêkôm yac njayom, magoc sêseŋ yac su dom. ¹⁰⁻¹¹ Yac akôm gwelen tu Yisu-nga, ma tu dinaŋ-nga dec lau sêkôm bu sêndic yac ndu, magoc mba, yac ambo taŋli. Yac ahêtŋ njandê ti njawapac njapaŋ, nan têtŋ asê bu yac anğkuc Yisu ndê lêtŋ mbac ndu-nga. Magoc gêtŋ dau ku yac dulu dom, tu bu têtŋ asê bu Yisu mbo tali tiyham ma kêtŋ njaclai têtŋ yac bu akôm gwelen. ¹² Bocdinaŋ, tu gwelen njawaê njayham-nga dec yac ahêtŋ njawapac atu njapaŋ, tôm bu ndic yac ndu, magoc mac atap Anötö ndê njaclai kêtŋ mac andöc tamli-nga sa.

¹³ Sêto yom dan yêc bocdec bu:

Aô gakêtŋ whiŋ Pômdau, dec gahoc in ndê waê asê. *[BW 116:10]*

Ma yac anğkuc gauc tigen dinaŋ. Yac akêtŋ whiŋ Pômdau, dec ahoc in ndê waê asê. ¹⁴ Ma yac anğyalê bu Anötö, nan uŋ Pômdau Yisu Kilisi sa akêtŋ lau batê-nga, nan oc uŋ yac sa awhiŋ Yisu bocdinaŋ, ma kêtŋ yac alhac in anğô-nga awhiŋ mac. ¹⁵ Yac alic njayham bu ahêtŋ njawapac tu bu anem mac sa-nga. Ma tu yac mba gwelen-nga, dec Anötö ndê mwasiŋ oc

ênğsalê mac nem lau daêsam ahuc, ma mac oc anem danğe Anötö êŋlêc e in ndê waê tiatu ma tiapa.

¹⁶ Tu dinaŋ-nga yac atôm dom bu ahu gwelen dau siŋ têtŋ ndoc njawapac tap yac sa. Yomandô. Yêc awê-nga yac neŋ njamlic tiakwa ma tisac, magoc yêc njalôm-nga Anötö kôm yac atiwakuc tôm bêtŋ hoŋ. ¹⁷ Bu njawapac nan yac ahêtŋ, nan yac alic gitôm gêtŋ njambwa têtŋ apê-nga. Ma tu yac ahêtŋ njawapac dinaŋ-nga, dec oc atap Anötö ndê njawasi atu sa. Ma njawasi dau oc pacndê dom, magoc oc yêc titêtŋ-titêtŋ, ma in gêtŋ njandô hêtŋ gêtŋ njawapac hoŋ dinaŋ su. ¹⁸ Bocdinaŋ yac taŋkwê gêtŋ nom-nga nan tanôŋ alic su, nan dom, njahu bu gêtŋ dau oc niŋga. Magoc yac akêtŋ batan gêtŋ nan yac tanôŋ alic su dom, bu gêtŋ dau oc yêc njapaŋ ma pacndê dom.

5

Yac neŋ njamlic nom-nga oc pô dau su tiwakuc

¹ Yac neŋ njamlic nom-nga gitôm bac batac, ma in bu tisac, dec yac tanyalê bu Anötö kêmasan yac neŋ njamlic wakuc undambê-nga, nan gitôm andu njandô nan oc lhac njapaŋ. Andu njandô dau gitôm andu me bac têtŋ apê-nga nan njamalac sêkwê, nan dom. ² Ma yac neŋ njamlic nom-nga gitôm yac neŋ njakwê têtŋ dindec-nga. Magoc tu gêtŋ wapac nom dindec-nga, dec yac atac whiŋ ndu andô bu dasôc neŋ njamlic wakuc undambê-nga ti njakwê, dec yac tam awhan su bu datap gêtŋ dau sa. ³ Ma yac bu dasôc njakwê undambê-nga dau sa, dec oc ti yac neŋ njakwê njandô, ma oc dambo njamlic njambwa dom. ⁴ Têtŋ ndoc njamlic nom-nga ti yac neŋ bac, nan dahêtŋ njawapac njapaŋ, ma bocdinaŋ tam awhan su bu datap neŋ njamlic wakuc undambê-nga sa. Yac atac tec njamlic dindec dom, magoc yac atac whiŋ ndu andô bu njamlic têtŋ dindec-nga nan gitôm dom bu yêc njapaŋ, nan pô dau su ti gêtŋ wakuc nan oc yêc njapaŋ. ⁵ Anötö kêmasan yac tac waê gêtŋ dau solop. Ma in kêtŋ Njalau Dabuŋ têtŋ yac gitôm gêtŋ njandô mbêtŋ,

nañ tîc asê bu gêñ ñandô nañ in gic bata bu kên têt yac tiñambu, nañ oc ñandô sa bocdinañ.

⁶ Tu dinañ-nga dec yac ambo ti atac pa su eñ. Yac anyalê bu têt hon nañ yac ambo nom ma ñamlic nom-nga ti yac mba ñakwê, nañ yac ambo awhiñ Pômdau yêc undambê dom. ⁷ Bu gêñ nañ Anötö gic bata bu kên têt yac tiñambu, nañ yac alic ña-ñandô su dom, magoc akên whiñ bu oc ñandô sa. ⁸ Yac atac pa su ma alic ñayham bu ambo ti ñamlic nom dindec-nga, tigen oc ñayham hôc gêlêc bu ahu ñamlic dau siñ, ma andi ambo awhiñ Pômdau. ⁹ Bocdinañ yac bu ambo nom dindec me ahu siñ, nañ yac tañkwê ñandô tigen, nañ bu asa mba lêt ndic Pômdau tandô ñayham eñ. ¹⁰ Nahu bu tiñambu yac hon oc dalhac Kilisi aṅgô-nga bu êmatôc yac. In oc kên ñagêyô têt yac êñkuc gêñ ñayham me sac bocke nañ dakôm têt ndoc dambo nom dindec.

Pol whê ndê gwelen nahu sa

¹¹ Yac anyalê gêñ dau su, dec atoc Pômdau sa ti asôc in ñapu, ma tu dinañ-nga dec yac am mêtê lau ma akac ñac bu sênem dau kwi. Yac mba lêt ti sakin nahu yêc awê têt Anötö, ma aö gakên batan bu mac oc anyalê yac mba lêt ti sakin nahu bocdinañ. ¹² Yac ato yom dindec tiyham tu bu atoc dau sa têt mac-nga dom. Mba. Yac atac whiñ bu mac anyalê yac mba gauc ti ñalôm tidôn, ma bocdinañ mac oc alic yac ñayham. Ma oc tôm bu mac apo yac mba waên sa têt lau nañ sêpu yac. Bu lau dau sêkôc gauc nom-nga ñambwa ma sêtoc gêñ awê-nga sa hôc gêlêc gêñ ñalôm-nga. ¹³ Magoc yac ahêgo dauñ tu lau nañ sêsôm bu yac mba gauc kênson, nañ dom. Bu gêñ nañ yac akôm, nañ akôm tu Anötö-nga. Ma yac akôm ti mba gauc ñawa, tu bu anem mac sa-nga. ¹⁴ Kilisi ndê atac whiñ kêtgilí yac bu ahoc ñawaê ñayham asê têt lau. Bu yac akên whiñ bu ñgac tigen mbac ndu ô lau hon, dec gitôm lau hon sêmbac ndu. ¹⁵ Aêc! Kilisi mbac ndu tu lau hon-nga, tu bu lau nañ sêmba tali nañ sêñkuc dau si atac whiñ dom, magoc sêñkuc in nañ

mbac ndu tu ñac-nga ma tisa ma mbo tali tiyham, nañ ndê atac whiñ.

Kilisi hê wamba yac têt Anötö

¹⁶ Muñ-nga yac alic Kilisi gitôm ñamalac nom-nga ñambwa, magoc kwahic dec yac akôc gauc kain dinañ tiyham dom. Ma ñalêt tigen kwahic dec yac ahêgo dauñ pi gêñ awê-nga dom têt ndoc yac akôc gauc pi lau nom-nga. ¹⁷ Bu ñamalac bocke nañ kên whiñ Kilisi, nañ yac anyalê bu Anötö kôm in tiwakuc su. In hu lêt akwa siñ, ma sa ndê lêt tiwakuc. ¹⁸ Anötö dau kôm gêñ hon dinañ ñandô sa. Yac neñ sac kac yac su yêc Anötö, magoc in kên Kilisi sip nom meñ ma mbac ndu tu yac neñ sac-nga, dec hê wamba yac têt Anötö, ma kêmasañ lêt bu datigasuc in tiyham. Ma in kên ñawaê ñayham pi in ndê lêt dinañ sip yac aman, bu ahoc asê têt lau. ¹⁹ Ma ñawaê ñayham dau bocdec. Anötö kên Kilisi sip nom meñ, ma tu Kilisi-nga dec suc lau nom-nga si sac kwi, ma kêmasañ lêt bu sêmbu sêtêt in sêndi. Ma in kên gwelen têt yac bu ahoc ñawaê dau asê têt lau nom-nga.

²⁰ Tu dinañ-nga dec yac akôm gwelen dau am Kilisi aṅgô, gitôm Anötö dau sôm ndê yom têt mac sa yac whañsuñ. Ma yac aten mac am Kilisi aṅgô, bu gauc nem yom pi gwelen atu nañ Kilisi kôm tu bu suc mac nem sac kwi ma hê wamba mac têt Anötö-nga, ma akôc yom dau sa. ²¹ Alic su nañ. Kilisi ndê sac mbasi, magoc Anötö kên yac neñ sac ñagêyô hon pi in, tu bu nem yac sa-nga. Ma tu dinañ-nga asa nañ kên whiñ Kilisi, nañ Anötö gêlic in bu ñamalac gitêt.

6

¹⁻² Anötö sôm yom bocdec bu:

Têt nañ aö galic ñayham bu wamwasin mac-nga, dec gaṅgô mac nem yom. Ma têt bêc nañ kamatin tidôn bu wanem mac si, nañ gam mac sa. *[Ais 49:8]*

Aö wasôm têt mac bu têt kwahic dec-nga in Anötö ndê têt êmwasin ti nem yac si-nga. Tu dinañ-nga yac lau nañ akôm gwelen awhiñ Anötö, nañ aten

mac bu akôc Anötö ndê mwasinj nambwa dom.

Pol hôc nawapac tu gwelen jawae nayham-nga

³ Yac atec bu lau danj sêpu yac mba gwelen jawae nayham-nga e sêtec Anötö ndê yom. Tu dinañ-nga dec yac ayob mba lêng bu akôm giso danj dom. ⁴ Gêñ nanj yac akôm, nanj whê sa bu yac Anötö ndê lau akinj. Yac ahôc nawapac ti anjahê nandê tidau-tidau kêngwininj yac, tigenj ahuj mba gwelen inj dom, akôm ti atac pa su enj. ⁵ Lau sic yac, sêkênj yac andôc gapocwalô, ma sêli dau sa tu yac-nga. Yac akôm gwelenj atu, ma têm daêsam gêñ yô yac, ma yac ayêc bêc tanôñ dom. ⁶ Magoc gwelenj atu nanj yac akôm, nanj akôm ti mba nalôm jawasi, ma ti gauc jawas, akôc mba nalôm dôñ ma akôm mêtê nayham têng lau honj. Nalau Dabunj gêm gôlinj yac, ma yac asap mêtê atac whinj lau-nga dôñ napanj. ⁷ Yac akôm gwelenj dau ja Anötö ndê naclai, ma asôm yom nandô enj. Ma yac asap lêng gitênj dôñ, gitôm yac akôc wapa inj-nga yêc amanj danja lu-lu bu andic inj. ⁸ Lau natô sênjalê bu yac aposel nandô, ma sêmpinj yac ma sem jawae sa pi gwelenj nanj yac akôm. Ma natô sêpu ma sênjgôlinj yom pi yac ti mba gwelenj, ma sêsôm bu yac lau tasanj. ⁹ Natô sênjalê yac, ma natô sem gauc yac. Yac ahôc nawapac napanj tôm bu ambac ndu, magoc mba, yac ambo tanli. Lau sic yac, magoc sic yac ndu dom. ¹⁰ Gêñ honj dinañ gitôm bu kôm yac nalôm nawapac, magoc ambo ti atac nayham napanj. Yac atôm lau nalôm sawa, tigenj yac am lau daêsam sa sêti lau ti lêlôm tu sêtap Anötö ndê mwasinj sa-nga. Yac awêkainj gêñ nom-nga danj dom, magoc tu Kilisi-nga dec yac awêkainj gêñ honj tu puc yac gatunj dôñ-nga.

Pol tej lau Korin-nga bu sêtôc si atac whinj asê

¹¹ Yac asôm mba yom honj tiawê têng mac lau Korin-nga, ma akênj mba nalôm sambuc têng mac. ¹² Yac atôc têng mac bu yac atac whinj mac, tigenj mac atôc nem

atac whinj yac-nga asê su dom. ¹³ Aô galic mac atôm anenj balêkoc, dec watenj mac bu akênj nem nalôm sambuc têng yac, tôm yac akôm têng mac.

Pol kênj puc lau Korin-nga pi lau nanj sêkênj whinj dom

¹⁴ Anjô su nanj. Lau gitênj ti lau jawê-nga oc sêwêkainj gêñ danj sêwhinj lau nasec-nga ti lau sac-nga dom. Tu dinañ-nga yac lau nanj dakênj whinj Yisu, nanj dayob bu dandic sônj dauñ dawhinj lau nanj sêkênj whinj dom, nanj dom. ¹⁵ Yomandô! Kilisi lu Belial* oc tôm dom bu sêkênj si nalôm pitigenj tu gêñ danj-nga. Ma ngac nanj kênj whinj ma ngac nanj kênj whinj dom, injlu si gauc kainj tigenj dom. ¹⁶ Ma lau nanj sem akinj Anötö bu sêndic sônj dau sêwhinj lau nanj sem akinj anötôi gwam, nanj inj gêñ so sambuc. Bu yac lau dakênj whinj-nga datôm Anötö Tali Nadau ndê lôm dabunj. Anötö dau sôm yom pi ndê lau bocdec bu:

Aô oc wansêlênj ti wambo wawhinj nac.

Aô wati nac si Anötö, ma nac oc sêti anenj lau. *[Lev 26:12]*

¹⁷ Tu dinañ-nga dec andic ahê lau nanj sêsap mêtê sac dôñ napanj, tôm Pômdau ndê yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Ahu nac inj ma andic ahê nac. Amasec gêñ nadômbwi danj dom, ma aô oc wakôc mac sa. *[Ais 52:11]*

¹⁸ Ma Pômdau, Naclai Nadau kêmatinj yom tidônj bocdec bu:

Aô oc wati mac Damam, ma mac ati anenj balêkoc ngac ti awhê. *[2 Sam 7:14]*

7

¹ O anenj lau atac whinj-nga. Anötö kêmatinj yom tidônj bu kôc yac sa nalênj dinañ, ma tu dinañ-nga dec danem dabunj dauñ, ma dandic ahê gêñ honj nanj oc kôm yac neñ namlic ma gatunj nadômbwi sa yêc inj anjô-nga. Yomandô! Yac bu datôc Anötö ti datoc inj sa napep, dec dandic dabinj dauñ e dasa neñ lêng dabunj enj.

Lau Korin-nga si jawae kôm Pol tac nayham

* **6:15** Belial - Sadanj ndê jawê danj.

² Yac aten mac bu gauc nem yac yêc mac nem ñalôm ti atac ñayham en. Anğô su nan. Yac akôm mêtê sac têt lau dom, yac anşôn lau si gauc dom, ma yac ambac-ambac yom lau tu bu akôc ñac si gêt-nga dom. Mba. ³ Gauc nem bu aö gato yom dinan tu bu wamatôc mac-nga dom. Tôm aö gasôm têt mac mun su, bu yac akêt mba ñalôm ti atac whin têt mac. Yac atac whin mac kêtêc, dec yac bu ambo tanli me ambac ndu awhin mac, oc ñayham. ⁴ Aö gasôm anen yom hon han têt mac, ñahu bu aö gakêt whin bu mac oc akôc sa. Ma aö gatoc mac nem waêm sa yêc lau ñatô anğô-nga. Mac nem ñawaê kôm aö lic pi ma ñalôm tighô. Ñawapac daêsam kêsâlê yac ahuc, magoc yac gauc gêm mac, dec kôm yac atac ñayham atu andô.

⁵ Têt ndoc yac ahôc asê gamen Masedonia-nga, nan ñawapac daêsam tap yac sa. Lau sêkêt kisa yac ñandô, ma yêc yac mba ñalôm atôc daun atu. Tu dinan-nga dec ñasawa mba bu yac anwhan daun. ⁶ Magoc Anötö, nan gêm malô lau ti ñalôm ñawapac, nan kêtin Taitus mbu têt yac, dec kôm yac mba ñalôm tighô. ⁷ Ma Taitus gic min pi mac, ma whê sa bu mac nem lêt gêm malô in ndê ñalôm. In sôm bu mac anyalê nem giso ma apu daôm, ma whê sa bu mac gauc gêm aö ñapan, ma tamkwê bu alic aö tiyham. Bocdinan yac mba ñalôm tighô tu alic in-nga, ma tu anğô in ndê yom pi mac-nga. Yom hon dinan kôm aö atac ñayham atu andô.

⁸⁻⁹ Têt ndoc aö ganğô bu bapia nan gato têt mac, nan kôm mac nem ñalôm ñawapac, dec kasahê yham dom tu gakêt bapia dau têt mac-nga. Magoc anen bapia kêt wapac mac ñapan dom, ma boc-dinan kwahic dec aö atac ñayham pi gêt dau. Aö atac ñayham tu gakêt ñawapac têt mac-nga dom, magoc tu ñawapac dau whê nem gauc sa pi nem giso e am daôm kwi. Ñalêt dinan dec ñawapac nan aö gakêt têt mac, nan kêtuc Anötö ndê atac whin. Ma yom nan yac ato têt mac, nan kôm mac atisac dom, magoc gêm mac sa. ¹⁰ Têm ñatô Anötö

gêlic ñayham bu yac dahôc ñawapac tu bu yac tanyalê yac nen sac ma danem daun kwi-nga. Ñawapac kain dinan oc dalic sac dom, ñahu bu in gêm yac sa tu datap Anötö ndê mwasiñ nem yac si-nga sa. Yac bu dahôc ñawapac nom-nga ñambwa ma danem daun kwi dom, dec yac oc gacgen dambo lêt dandinan-nga.

¹¹ Mac anyalê su bu ñalôm ñawapac nan mac anşahê, nan kêtuc Anötö ndê atac whin, ma gêm ñandô bocdec. Têt ndoc anen bapia whê mac nem gauc sa pi nem giso, dec kôm mac asô ma atôc daôm. Ma bocdinan mac akôc gauc ñanga pi lêt bu amatôc giso dinan, ma amasan tisolop. Mac akêt daôm sambuc tu akôm bocdinan, tu bu atôc asê bu mac atec lêt sac. Gêt hon nan mac akôm tu amatôc gêt dau-nga, nan têt asê bu giso dan yêc mac-nga dom. ¹² Yêc anen bapia aö gato yom pi ñamalac nan kôm giso, ma gato pi ñamalac nan giso dau kêt wapac in. Magoc bapia dau in ñahu andô dinan dom. Aö gato tu bu watôc asê yêc awê, bu mac akêt daôm sambuc tu asôc yac mba yom ñapu yêc Anötö anğô-nga.

¹³ Yac anğô ñawaê bu mac am daôm kwi ma akôm gêt hon dinan, dec kôm yac mba ñalôm tighô. Ma gêt dan whin kôm yac atac ñayham, nan Taitus gic min bu têt ndoc in hôt asê mac, nan mac akôc in sa ti atac ñayham, dec kôm in ndê ñalôm timalô. ¹⁴ Mun-nga aö gatoc mac nem waêm sa têt Taitus. Ma kwahic dec in kêtâlê bu yom nan aö gasôm pi mac in yomandô, dec kôm aö mayan daun dom. Mac anyalê bu yom hon nan yac asôm têt mac, in yomandô en, ma ñalêt tigen yom nan yac asôm tu ampin mac-nga, nan Taitus tap sa bu yomandô bocdinan. ¹⁵ Têt ndoc in hôt asê mac, nan mac akôc in sa ñalêt ñayham, ma in gêt bu mac apu daôm ti atôc Anötö, dec asôc yac mba yom ñapu. Bocdinan ndoc bocke in gauc gêm mac nem lêt dinan, dec kôm in atac whin mac kêtêc su. ¹⁶ Ma aö Pol ganğô su bu mac ankc lêt solop, dec gakêt whin bu mac oc asap lêt dinan dôn ñapan. Ma tu dinan-nga aö atac ñayham atu.

8

Lau Korin-nga sic awa sa tu sênem lau sêkêŋ whiŋ-nga ŋatô sa

¹ O asidôwai. Yac bu awhê mac nem gauc sa pi lêŋ naŋ Anötö ndê mwasiŋ gêm ŋandô yêc lau sêkêŋ whiŋ-nga naŋ sêmbo gameŋ Masedonia-nga. ² Ŋac lau ŋalôm sawa, ma ŋawapac atu-tu daêsam kêgwininŋ ŋac, magoc sêmbo ti atac ŋayham ma sic awa daêsam sa tu sênem lau sêkêŋ whiŋ-nga ŋatô sa-nga. ³ Aô wasôm yomandô têŋ mac, bu awa hoŋ naŋ sêtap sa, naŋ sêkêŋ. Magoc awa tigeŋ dinaŋ dom. Inŋ naŋ bu yob ŋac-nga, naŋ sêkêŋ ŋatô gi whiŋ. Yac akac ŋac bu sêkôm bocdinaŋ dom. Mba. ⁴ Ŋac dau sêlic gwelenŋ dinaŋ bu gêŋ ŋayham kêlêc, dec sêteŋ yac ŋapaŋ bu sênem gwelenŋ dau sêwhiŋ gôlôwac dabuŋ ŋatô, tu bu sênem Anötö ndê lau dabuŋ Jerusalem-nga naŋ sêpônda dau, naŋ sa. ⁵ Gêŋ ŋamata-nga ŋac sêkêŋ si ŋalôm sambuc têŋ Pômdau, ma têŋ yac bocdinaŋ. Lêŋ dau kêkuc Anötö ndê atac whiŋ. Yac gauc gêm bu Anötö ndê mwasiŋ oc nem ŋandô yêc ŋac, magoc taŋkwê ŋandô atu kainŋ dinaŋ dom.

⁶ Têŋ têm Taitus mbo whiŋ mac, naŋ inŋ gic hu gwelenŋ dinaŋ ma mac ac awa ŋatô sa su. Tu dinaŋ-nga yac akac inŋ bu mbu têŋ mac loc, ma kôm gwelenŋ dau whiŋ mac e pacndê. ⁷ Yac aŋyalê su bu mac akôm nem gêŋ hoŋ ŋalêŋ ŋayham. Mac akêŋ whiŋ ŋaŋga, asôm yom ŋayham, ma aŋyalê ŋawaê ŋayham ŋapep. Mac akêŋ daôm sambuc tu anem akinŋ Anötö-nga, ma mac atac whiŋ yac kêlêc. Bocdinaŋ akôm gwelenŋ andic awa sa-nga dinaŋ aŋkuc nem lêŋ ŋayham dinaŋ. ⁸ Aô bu wakac mac bu akôm gêŋ dinaŋ dom. Mba. Aô bu walic bu mac nem mêtê atac whiŋ-nga inŋ mêtê ŋandô naŋ tap lau sêkêŋ whiŋ-nga ŋatô si sa, me mba.

⁹ Bu mac aŋyalê Pômdau Yisu Kilisi ndê lêŋ êmwasiŋ yac-nga. Inŋ gêŋ hoŋ ŋadau, magoc inŋ hu inŋ ndê ŋaclai ti ŋawasi atu hoŋ siŋ, ma sip nom meŋ gitôm ŋamalac ŋambwa. Inŋ kôm dau gitôm ŋgac ŋalôm

sawa, tu bu mac atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si-nga sa, dec ati lau ti lêlôm.

¹⁰ Têŋ yala akwa mac lau ŋamata-nga bu atôc asê bu mac atac whiŋ ndu andô bu anem lau Jerusalem-nga sa, ma mac ac awa ŋatô sa. Kwahic dec aô bu watôc aneŋ gauc têŋ mac pi lêŋ ŋayham bu andic bata gwelenŋ dau-nga. ¹¹ Mac ac hu gwelenŋ dau ti atac ŋayham atu, ma bocdinaŋ kwahic dec andic bata gwelenŋ dau ŋalêŋ tigeŋ, ma ti nem ŋalôm sambuc eŋ. Mac bu atôm bu akêŋ awa atu, dec akêŋ. Ma bu mba, naŋ akêŋ tôm Anötö kêmwasiŋ mac. ¹² Bu lau ŋalôm sawa oc tôm dom bu sêkêŋ atu. Bocdinaŋ gêŋ bocke naŋ mac atôm bu akêŋ, naŋ akêŋ ti atac whiŋ ma ti nem ŋalôm sambuc, dec Anötö oc lic ŋayham.

¹³ Yac bu akac mac bu akêŋ gêŋ daêsam bu anem lau ŋatô sa, e mac daôm ati lau ŋalôm sawa lec dom. Mba. Yac atac whiŋ bu Anötö ndê mwasiŋ nem yac hoŋ sa tôm ndi. ¹⁴ Kwahic dec mac atap gêŋ daêsam sa, ma bocdinaŋ mac atôm bu anem lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa. Ma mboe tiŋambu ŋac oc sêtap daêsam sa, ma sênem mac sa têŋ ndoc mac apônda daôm. Ŋalêŋ dinaŋ dec Anötö ndê mwasiŋ oc nem yac hoŋ sa tôm ndi. ¹⁵ Gauc nem lau Israel-nga naŋ sic †mana sa yêc gameŋ sawa, tôm sêto yêc bocdec bu:

Lau naŋ sic gêŋ ŋagec sa, naŋ sêpônda dau dom, ma lau naŋ sic gêŋ daêsam sa, naŋ si gêŋ hôc gêlêc dom. [*Eks 16:18*]

Taitus ti lau ŋatô oc sêtêŋ malac Korin sêndi

¹⁶ Aô gam danŋe Anötö bu inŋ kêŋ gauc sip Taitus ndê ŋalôm bu nem mac sa, gitôm inŋ kêŋ gauc kainŋ tigeŋ têŋ aô. ¹⁷ Bu yac andac Taitus bu mbu têŋ mac loc, ma inŋ gêlic ŋayham. Magoc inŋ oc loc tu yac andac inŋ-nga lec dom. Inŋ dau atac whiŋ ŋandô bu lic mac tiyham. ¹⁸ Ma yac neŋ asidôwa danŋ, naŋ lau sêkêŋ whiŋ-nga hoŋ yêc gameŋ dindec sêmpinŋ inŋ tu inŋ ndê gwelenŋ ŋawaê ŋayham-nga, naŋ yac bu aŋkinŋ inŋ whiŋ Taitus loc. ¹⁹ Inŋ ŋgac dinaŋ, gôlôwac dabuŋ sêŋyaliŋ inŋ

sa bu ênsêlêñ whiñ yac, ma yac akôc awa nañ lau sêkêñ whiñ-nga sic sa, ma akêñ têtñ lau Jerusalem-nga. Gwelenj dau, yac akôm tu bu atoc Pômdau sa-nga, ma bu atoc asê bu yac atac whiñ bu anem lau ñalôm sawa sa. ²⁰ Magoc yac atec bu lau danj sêñgôlinj yom pi yac tu awa dinanj-nga. ²¹ Bocdinañ dec yac ayob danj ñapep bu akôm giso danj yêc Pômdau me yêc ñamalac anjô-nga dom. ²² Ma yac bu anjkiñ yac neñ asidôwa danj tiyham têtñ mac loc, whiñ ñgac lu dinanj. Gêñ hoñ nañ yac akêñ sip inj amba, nañ kôm ñapep eñ, dec tôc asê bu inj kêtñ ndê ñalôm sambuc tu nem akiñ Anötö-nga. Inj ñgô ñawaê pi mac su, dec kôm inj ndê atac pa su, ma inj atac whiñ bu têtñ mac loc.

²³ Lau ñatô bu sêndac bata lau tö dinanj, dec awhê sa têtñ ñac bu Taitus kôm gwelenj ñawaê ñayham-nga whiñ aö, dec galic ñayham bu wanjkiñ inj têtñ mac loc bu nem akiñ mac. Ma awhê sa bu asidôwai lu dinanj sem gôlôwac dabuñ hoñ anjô, ma sêkôm gwelenj ñannga bu sêkôm Kilisi ndê waê tiapa. ²⁴ Bocdinañ têtñ ndoc yac neñ asidôwai tö dinanj sêhôt asê mac, nañ akôc ñac sa ñapep, tu bu atoc nem mêtê atac whiñ-nga yêc awê têtñ ñac. Ma lau sêkêñ whiñ-nga hoñ oc sêñyalê bu yac apo mac waêm sa ñambwa dom.

9

Yom ñatô pi gwelenj sêndic awa sa-nga

¹ Oc tôm dom bu wato yom daêsam pi mac nem gwelenj andic awa sa tu anem Anötö ndê lau dabuñ sa-nga. ² Nahu bu aö kayalê su bu mac atac whiñ ndu andô bu akôm gêñ dau, ma tu dinanj-nga dec gapo mac nem waêm sa têtñ lau Masedonia-nga. Aö gasôm têtñ ñac bocdec bu, “Ñac lau gameñ Akaya-nga dinanj, ñac atac whiñ ñandô bu sênem yac neñ asidôwai sa, ma sic hu gwelenj sêndic awa sa-nga têtñ yala akwa.” Lau Masedonia-nga sêñgô mac nem ñawaê dec kêgíli ñac si daêsam bu sêndic awa ñatô sa sêwhiñ. ³ Magoc aö bu wanjkiñ yac neñ asidôwai tö dinanj sêtêtñ mac sêloc, bu sênem mac sa bu andic bata

gwelenj awa-nga dinanj gwananj. Nahu bu yac apo mac waêm sa ma asôm bu mac atac whiñ gwelenj dau, ma mac bu akôm yac mba yom ñandô sa dom, dec oc yham dom. ⁴ Lau Masedonia-nga ñatô bu sêwhiñ aö sêloc, ma sêlic bu mac akôm gêñ dau ñandô sa dom, dec oc kêtñ maya mac. Ma oc kêtñ maya aö bocdinañ, bu aö gakêñ whiñ bu mac oc akôm, magoc akôm dom. ⁵ Tu dinanj-nga aö galic ñayham bu wanjkiñ asidôwai tö dinanj sêmunj aö, bu sêndic bata gwelenj dau sêwhiñ mac. Mac asôm tidônj bu andic awa sa tu amwasinj lau ñalôm sawa, bocdinañ akôm. Aö gatec bu wahôt asê ma wakac mac bu andic dabuñ gêñ dau. Bu bocdinañ, mac oc akêñ ti nem ñalôm sambuc dom. Andic sa gwananj, ma ti nem ñalôm sambuc.

Dakêñ gêñ ti ñalôm sambuc eñ

⁶ Gauc nem yom bocdec bu. Asa nañ sô gêñ ñawhê daêsam, nañ oc tap ñandô daêsam sa. Ma asa nañ sô gêñ ñandôlu, nañ oc tap ñandô daêsam sa dom. Yom dau hêganônj lêtñ dakêñ gêñ-nga. ⁷ Anötö tac whiñ lau nañ sêkêñ gêñ ti si ñalôm sambuc. Yac bu dakêñ ti atac lu-lu, me tu sêkac yac-nga, dec oc tap Anötö ndê atac whiñ sa dom. Bocdinañ inj lêtñ solop bu yac tigenj-tigenj dakêñ gêñ tôm yac neñ ñalôm kac yac. ⁸ Ma Anötö dau gitôm bu êmwasiñ mac ña gêñ daêsam. Ma bocdinañ bêc hoñ mac oc apônnda daôm tu gêñ danj-nga dom, ma oc atôm bu akôm gêñ daêsam tu anem lau ñatô sa-nga. ⁹ Gauc nem yom pi ñgac mwasiñ, nañ sêto yêc bocdec bu:

Inj gic sam inj ndê gêñ bu êmwasiñ lau ñalôm sawa. Ma inj ndê lêtñ gitêtñ ña-ñandô oc yêc ñapanj. *[BW 112:9]*

¹⁰ Gauc nem bu Anötö, nañ kêtñ gêñ ñawhê têtñ lau sêsô gêñ-nga, ma kêtñ gö têtñ lau tu sênenj-nga, nañ gitôm bu kêtñ gêñ daêsam têtñ mac tu amwasinj lau ñalôm sawa-nga. Ma inj oc kôm mac nem lêtñ gitêtñ anem lau sa-nga nem ñandô daêsam. ¹¹ Anötö oc êmwasiñ mac ña gêñ daêsam, ma mac oc atôm bu anem lau sa êñlêc. Ma lau daêsam oc sênem danjge

Anötö tu awa naŋ mac ac sa bu yac akêŋ têtŋ lau Jerusalem-nga naŋ sêpônnda dau.

¹² Yomandô. Awa naŋ mac bu andic sa, naŋ oc nem Anötö ndê lau dabuŋ naŋ sêpônnda dau, naŋ sa. Ma gêtŋ atu daŋ whiŋ. Lau daêsam oc atac ŋayham atu ma sênem danŋe Anötö êŋlêc tu mac-nga. ¹³ Mac ahoc yom asê ma asôm bu mac akêŋ whiŋ ŋawaê ŋayham pi Kilisi, ma bu danŋam wambu iŋ. Ma gêtŋ naŋ mac akêŋ bu anem lau Jerusalem-nga dinaŋ ma lau ŋatô sa-nga, naŋ têtŋ asê bu mac nem yom iŋ yomandô. Ma lau dau oc sêmpinŋ Anötö tu mac nem lêtŋ ti sakinŋ dinaŋ-nga. ¹⁴ Ŋac oc sêŋyalê bu Anötö ndê mwasiŋ kôm gwelenŋ yêc mac nem ŋalôm. Ma ŋac oc atac whiŋ mac ŋandô ma gauc nem mac ŋapanŋ yêc ŋac si mbec ŋalôm. ¹⁵ Oyaê. Mwasiŋ naŋ Anötö kêtŋ têtŋ yac ŋambwa iŋ gêtŋ atu andô, hôc gêlêc gêtŋ hoŋ su. Tu dinaŋ-nga danem danŋe iŋ ŋapanŋ.

10

Pol whê ndê lêtŋ sa

¹ Lau ŋatô sêsec aô ma sêsôm yom bocdec bu, “Pol, iŋ ŋgac kainŋ daŋ. Têtŋ ndoc iŋ mbo whiŋ mac, naŋ iŋ têtŋ dau bu sôm yom ti ŋanŋa têtŋ mac, magoc têtŋ ndoc iŋ hu mac siŋ, naŋ iŋ ndê ŋalôm pêtŋ dôŋ ma to yom ŋanŋa sip iŋ ndê bapia têtŋ mac.” Aô Pol bu wanŋkuc Kilisi ndê lêtŋ malô kêtŋwinŋ dau-nga, ma wandac mac bu mac akêc gauc kainŋ tigenŋ pi aô, me mba? ² Aô wateŋ mac bu akêc gauc pi yom dau, ma amasaŋ nem ŋalôm tisolop muŋ su naŋ. Ma bocdinaŋ têtŋ ndoc aô watêtŋ mac waloc, naŋ gêtŋ daŋ oc yêc bu wasôm yom ŋanŋa pi-nga dom. Tigenŋ aô bu waloc ma watap sa bu lau ŋatô gauc gêm bu yac anŋkuc lau nom-nga si mêtê, dec aô oc wakêtŋ gêli ŋac dom. ³ Yomandô yac ambo nom, magoc yac ac siŋ têtŋ lau nom-nga sic dom. ⁴ Ma yac mba wapa siŋ-nga iŋ gitôm lau nom-nga si wapa sêndic siŋ-nga dom. Mba. Yac akêc Anötö dau ndê ŋaclai bu andic siŋ, ma bu aseŋ ŋacyo si tunbôm ŋanŋa hoŋ su. ⁵ Gauc ti yom tasanŋ hoŋ, ma lau hoŋ naŋ sêtoc dau sa ma sêkêtŋ kisa Anötö,

ma sêlhac lau ahuc tu bu sêŋyalê Anötö ti ndê yom dom, naŋ yac akêc Anötö ndê ŋaclai bu aseŋ ŋac su. Gauc sac-sac hoŋ, naŋ yac akwê dôŋ yêc-nga, tu bu akêŋ gauc hoŋ sêc Kilisi ŋapu-nga. ⁶ Têtŋ ndoc yac aloc, naŋ yac oc akêŋ ŋagêyô têtŋ lau danŋapêc-nga hoŋ. Bocdinaŋ kwahic dec yac asôm têtŋ mac bu amasaŋ nem ŋalôm, ma asêc Kilisi ndê yom ti yac mba yom hoŋ ŋapu.

⁷ Mac nem lau ŋatô sêtoc dau sa, ma gauc gêm bu ŋac tawasê sêti Kilisi ndê. Am bu ŋamalac kainŋ dinaŋ, dec wasôm têtŋ am bu kêtŋ gauc ŋapep pi gêtŋ naŋ yêc awê, ma am oc êmyalê bu yac ati Kilisi ndê, atôm am. ⁸ Ma mboe mac gauc gêm bu têtŋ daêsam yac apo dauŋ mba waêtŋ sa tu ŋaclai naŋ Kilisi kêtŋ têtŋ yac, dec kêtŋyalinŋ yac sa ati aposel. Aô oc mayanŋ dauŋ tu yom dinaŋ-nga dom. Ŋahu bu Kilisi kêtŋ ŋaclai dau têtŋ yac tu bu anŋwiniŋ mac-nga dom, magoc tu bu apuc mac dôŋ-nga. ⁹ Aneŋ bapia ŋatô, naŋ gato têtŋ mac muŋ su, naŋ ŋahu dau dinaŋ. Aô gato tu wakôm mac atêtŋc daôm-nga dom. ¹⁰ Bu lau ŋatô sêsôm yom pi aô bocdec bu, “Pol to yom ŋanŋa daêsam sip iŋ ndê bapia, tu kêtŋ wapac yac-nga. Tigenŋ têtŋ têtŋ iŋ dau meŋ kalhac yac anŋêtŋ-nga, naŋ dalic iŋ gitôm ŋgac ti ŋaclai atu dom, ma iŋ sôm yom ŋanŋa dom.” ¹¹ Mac lau naŋ asôm yom kainŋ dinaŋ pi yac, naŋ ayob daôm. Bu têtŋ ndoc yac bu ahêc asê mac, naŋ mac oc alic bu gêtŋ naŋ yac oc akêc, naŋ oc êŋkuc yom naŋ ato sip bapia.

Pol ndê ŋahu po dau waê sa-nga

¹² Yac atec bu atoc dauŋ sa têtŋ aposel tasanŋ sêkôm, me anem dôhêtŋ mba lêtŋ ma ŋac si lêtŋ. Bu aposel tasanŋ dinaŋ sêtoc dau sa, ma gauc gêm bu lau daŋ si lêtŋ gi tap ŋac si sa dom. Ma bocdinaŋ ŋac sem dôhêtŋ dau si lêtŋ whiŋ ŋac dau si lêtŋ. Ŋac si gauc dinaŋ solop dom. ¹³ Yac atôm dom bu apo dauŋ mba waêtŋ sa têtŋ ŋac lau dau sêkôm, magoc apo dauŋ sa tu gwelenŋ naŋ Anötö kêtŋ têtŋ yac-nga. Bu Anötö dau kêtŋyalinŋ gameŋ sa bu yac akêc gwelenŋ ŋawaê ŋayham-nga ambo, ma yac akêc gwelenŋ dau e akêc yêc mac nem gameŋ

whiņ. ¹⁴ Yomandô. Yac akôm gwelen ma ahoc űawaê űayham pi Kilisi asê e meņ têt mac nem gameņ. Yac bu akôm bocdinaņ dom, dec oc tôm dom bu yac apo dauņ sa tu mba gwelen-ņga. ¹⁵ Ma yac atec bu apo dauņ sa tu gwelen naņ lau űatô sêkôm-ņga. Yac akêt batana bu mac nem akêt whiņ oc êņsôwec tiatu, ma tu dinaņ-ņga gwelen naņ yac akôm awhiņ mac, naņ űa-ņandô oc êņsôwec tiatu bocdinaņ. ¹⁶ űalêt dinaņ yac oc atôm bu anem mêtê lau űatô, naņ si gameņ yêc mac nem űa-ņambu-ņga. Yac bu anem mêtê lau wakuc, űahu bu yac atec bu apo dauņ sa pi lau űatô si gwelen űa-ņandô.

¹⁷ Aneņ lêt wapo dauņ sa-ņga kêtuc Anötö ndê yom naņ sêto yêc bocdec bu:

Asa naņ bu po dau sa, naņ po dau sa tu Pômdau-ņga eņ. *[Jer 9:24]*

¹⁸ Bu űamalac naņ po dau sa tu dau ndê lêt-ņga, naņ Anötö gêlic bu yham dom. Magoc űamalac naņ Pômdau po iņ sa, naņ Anötö oc lic iņ űayham.

11

Pol ndê puc pi aposel tasan

¹ Mboe lau űatô sêlic aneņ yom gitôm yom gauc mbasi-ņga. Magoc aö bu wasôm yom űatô tiyham, ma gakêt whiņ bu mac oc alic aö sac dom. ² Bu Anötö kac aneņ űalôm bu wanem lêmuna mac, ma wayob mac ati Kilisi ndê lau solop. Aö galic mac atôm aö atuņwê űayham daņ, naņ kamatiņ yom whiņ űgac daņ bu nem. Tu dinaņ-ņga dec gakôt gauc űaņga pi iņ bu wayob iņ űapep bu sa ndê lêt űawasi ma mbo whiņ űgac daņ dom e nem ndê űgac solop. Ma űgac dau iņ Kilisi. ³ Kwahic dec mac asap Kilisi dêt ti nem űalôm űawasi. Tigeņ aö gatôt dauņ bu mboe lau tasan űatô oc sêmeņ ma sêtim yom mac bu ahu mac nem lêt dinaņ siņ, tôm mboc tasan űadau meņ ma tim yom Ewa. ⁴ Bocke? Lau űatô bu sêhôt asê mac ma sênem mêtê pi Yisu, magoc űac si yom pi iņ so yom űandô naņ yac ahoc asê pi iņ, dec mac oc akôm sake? Aö gatôt dauņ bu mboe mac oc gauc nem yom daêsam dom, oc akôt űac si yom sa

űagahô eņ. Mac akôt űalau Dabuņ su, magoc lau űatô bu sêmeņ ma sêkac mac bu akôt űalau daņ dau-ņga, me sêhôt űawaê űayham asê naņ so yac mba, dec aö gatôt dauņ bu mboe mac oc akôt sa eņ. ⁵ Mac alic lau tasan dinaņ bu aposel űandô, a? űac si asa hôt gêlêc aö su? ⁶ Aö űgac űayham tu wasôm yom ti gauc atu-tu-ņga dom, magoc aö kayalê Anötö ti ndê yom. Ma gêt hoņ naņ aö gakôm, naņ tu bu wawhê Anötö ti ndê yom sa tiawê têt mac.

⁷ Têt ndoc aö gahoc Anötö ndê űawaê űayham asê têt mac, naņ aö taņkwê mac dom, magoc kagwiniņ dauņ ma gakôm gwelen tu wakôm kwan dauņ-ņga. Aö kakuc lêt dau, tu bu watoc mac sa ma wanem mac sa-ņga. Bocke? Aneņ lêt dinaņ iņ so, a? ⁸ Gôlôwac dabuņ gameņ űatô-ņga sêkêt gêt tu sêpuc aö dêt-ņga. űalêt dinaņ gitôm aö gam kaņ űac si gêt tu wanem akiņ mac-ņga. ⁹ Ma têt ndoc aö gambo gawhiņ mac ma gapônda gêt daņ, naņ gateņ mac nem űamalac daņ bu nem aö sa dom. Magoc asidôwai naņ sêmeņ akêt Masedonia sem aö sa. Aö gayob neņ lêt hoņ tu bu wakêt űawapac têt mac dom, ma oc waņkuc lêt tigeņ dinaņ. ¹⁰⁻¹¹ Mac gauc gêm bocke? Aö kakuc lêt dinaņ űahu bu aö tac whiņ mac dom, a? Mba! Anötö dau kêtalê bu aö atac whiņ mac ndu andô. Aö gapo dauņ sa tu aneņ lêt gakôm gwelen űaôli mbasi-ņga, ma gwelen bocke naņ aö bu wakôm wawhiņ mac lau gameņ Akaya-ņga, naņ waņkuc lêt tigeņ dinaņ űapan. Kilisi dau ndê yom űandô yêc aneņ űalôm, dec gasôm yom dau.

¹² Aö taņkwê mac bu anemlhi aö tu gwelen űawaê űayham-ņga dom, ma oc wakôm bocdinaņ űapan. Aö gatec bu wakêt űasawa têt lau naņ sêkôm gwelen tu sêkôt awa-ņga, bu sêtoc dau sa ma sêsôm bu űac si lêt gwelen-ņga gi tap yac mba sa. ¹³ Lau kain dinaņ, űac aposel tasan. űac si gwelen űandô bu sêtim yom lau. Bu űac sêsini si mêtê tasan kwi, ma sem Kilisi ndê aposel űandô aņgô. ¹⁴ Asö tu aneņ yom dinaņ-ņga dom, bu Sadana dau muņ apu lêt tasan dinaņ ma gêm

aŋela ŋawê-ŋga aŋgô. ¹⁵ Bocdinaŋ in ndê lau akin bu sênem lau gitêŋ naŋ sem akin Anötö, naŋ aŋgô, dec oc kôm yac dasô dom. Magoc tiŋambu ŋac oc sêtap ŋagêyô sa tu si lêŋ sac dinaŋ-ŋga.

Pol hóc ŋawapac daêsam

¹⁶ Aö wateŋ mac tiyham bu alic aö tòm ŋgac gauc mba-ŋga dom. Magoc aö bu wapo dauŋ sa pi ahic tiyham tòm ŋac lau tasan dinaŋ sêkôm. Ma mac bu alic aneŋ yom gitôm ŋgac gauc mba-ŋga ndê, naŋ akôc aö sa tòm mac akôc lau gauc mba dinaŋ sa. ¹⁷ Aö kayalê bu yom naŋ aö bu wasôm tu wapo dauŋ sa-ŋga, naŋ kêkuc Pômdau ndê lêŋ dom, magoc aö gasôm kakuc lau gauc mbasi si lêŋ. ¹⁸ Aêc. Lau tasan dinaŋ sêŋkuc lêŋ nom-ŋga ma sêpo dau waê sa, dec aö bu wapo dauŋ sa bocdinaŋ. ¹⁹ Mac lau ti gauc atu, a? Bocke dec mac alic ŋayham bu akôc lau gauc mbasi-ŋga sa sêmbô sêwhiŋ mac? ²⁰ Yomandô. Ŋac lau tasan dinaŋ sêŋgwiniŋ mac e ati lau akin ŋambwa, sêmbac yom mac bu sêŋgaho mac nem gêŋ su, sêŋsônŋ mac nem gauc e asôc ŋac ŋapu, sêtoc dau sa têtŋ mac, ma sêhóc mac mayam su, tigenŋ mac akôc ŋac sa. ²¹ Mac gauc gêm bocke? Yac mayan dauŋ bu yac lau licwalô mba dec aŋkuc lau dau si lêŋ dom, a? Lau gauc mbasi-ŋga dinaŋ sêpo dau sa tu ŋac si lêŋ-ŋga ti atac pa su. Bocdinaŋ kwahic dec aö bu waŋkuc ŋac si lêŋ dinaŋ wawhiŋ. ²² Ŋac sêpo dau sa bu ŋac lau †Hibru, a? Aö Hibru bocdinaŋ. Ŋac lau Israel-ŋga, a? Aö bocdinaŋ. Ŋac Abraham ndê wakuc ŋac? Aö bocdinaŋ. ²³ Ŋac sêsôm bu ŋac sem akin Kilisi, a? Aö kayalê bu mac oc alic aneŋ yom tòm ŋgac ŋagulu kêŋsônŋ daŋ ndê, magoc aö wasôm têtŋ mac bu aö gam akin Kilisi ma gakôm gwelenŋ ŋawaê ŋayham-ŋga gahóc gêlêc ŋac su. Lau sêkêŋ aö gandöc gapocwalô, sic aö basô, ma têtŋ daêsam kêpiŋ bu wambac ndu tu gam akin Kilisi-ŋga. Ma ŋac lau dau? Mba. ²⁴ Lau bata Israel-ŋga

sêmatôc aö tidim 5, ma têtŋ têtŋ matôc-ŋga 5 dinaŋ sêhi aö tidim 39* ŋa po naŋ sem bocbiŋ. ²⁵ Ŋac sic aö ŋa sô tidim tö. Sêtuc aö ŋa-hoc tidim tigenŋ. Aö gapac waŋ tidim tö, ma gapoc gwêc sawa têtŋ ôbwêc daŋ ma acsalô daŋ. ²⁶ Aö ga gameŋ ga gameŋ ŋapaŋ ma gandöc sic têtŋ dom. Ma ŋawapac ŋatô naŋ gahóc whiŋ, naŋ bocdec. Aö galom bu hêc ŋasambac atu, ma gambo gwêc têtŋ têtŋ sac. Lau kaŋ sêkôm aö ŋayom, ma aö gatap kisa sa yêc aö dauŋ neŋ lau Israel-ŋga ma yêc †lau gameŋ apa-ŋga, ma yêc lau malac atu-tu-ŋga ma lau malac sauŋ-sauŋ-ŋga, ma yêc asidôwai tasan bocdinaŋ. Gêŋ hoŋ dinaŋ gitôm bu seŋ aö su, magoc mba. ²⁷ Aö gakôm gwelenŋ ti gahóc ŋawapac atu ŋapaŋ. Têtŋ daêsam aö gayêc bêc ŋapep dom, gêŋ yô a ö, bu yô aö, gambo ŋamlic ŋalhuc, ma gapônda ŋakwê. ²⁸ Wapac hoŋ dinaŋ kêsalê aö ahuc. Ma gêŋ daŋ tiyham kêŋ wapac aö tòm bêc hoŋ, naŋ bocdec bu. Aö gitôm dom bu waŋlhiŋ lau sêkêŋ whiŋ Kilisi-ŋga daŋ siŋ, tigenŋ gauc gêm ŋac ŋapaŋ. ²⁹ Ŋamalac daŋ bu ndê kêŋ whiŋ ŋaŋga dom, dec oc wahêgo dauŋ tu in-ŋga e aneŋ licwalô pacndê. Ma gêŋ lêtôm-ŋga bu kôm ŋamalac daŋ peŋ sip sac ŋalôm, dec aö oc atac ŋandê pi gêŋ dinaŋ.

³⁰ Aö gatec bu wapo dauŋ sa, magoc aö bu wakôm, dec wasôm yom pi gêŋ naŋ têtŋ asê bu aö ŋgac licwalô mba-ŋga. ³¹ Anötö kêyalê bu aö kasau dom. In Pômdau Yisu Damba, ma yac tac waê bu tampiŋ in tòm bêc hoŋ.

³² Têtŋ ndoc aö gambo malac Damaskas, naŋ gôliŋwaga naŋ yob malac dau mbo Kiŋ Aretus ŋapu, naŋ gic atu in ndê lau siŋ-ŋga bu sêyob gatam malac-ŋga hoŋ tu sêkôc aö dôŋ-ŋga. ³³ Magoc mba. Asidôwai sêkêŋ aö gasip sambec sô daŋ, ma sêŋwhaŋ aö gasip yêc gatam atu daŋ yêc malac dau ŋatuŋbôm ŋadômbwê-ŋga ma galhō ga.

12

* **11:24** Lau Israel-ŋga si yomsu daŋ (Diut 25:3) sôm bu sêhi ŋamalac giso ŋa-po sêhóc gêlêc tidim 40 dom. Bocdinaŋ lau bata Israel-ŋga bu sêmatôc ŋamalac daŋ, naŋ sêhi in tidim 39 bu sêŋgili yomsu dau ŋadôhônŋ dom.

Pol gêlic undambê ñagatu

¹ Mêtê dapo daun waên sa-nga oc kên ñayham dan têt yac dom. Magoc anen ñalôm kac aö, dec oc wapo daun sa ma wandic têku yom, ma wasôm yom pi gên ñagatu, ma pi gên ñatô nan Pômdau hoc asê têt aö. ²⁻³ Aö kayalê ñgac kên whin Kilisi-nga dan. Yala 14 gi su, Anötö kôc in sa pi lôlôc solop têt in yêc undambê gi. Anötö kôc in ti ñamlic sambuc me kôc in gatu ñambwa, aö gam gauc. Anötö tawasê kêyalê. ⁴ Ma Anötö tôc gamen †Paradise-nga têt in. In ngô yom pi gên atu-tu ñatô nan in gitôm dom bu w hê sa, ma Anötö gic yao in bu sôm asê dom. ⁵ Aö oc wapo ñamalac kain dinan waê sa, magoc aö bu wapo daun sa, dec wasôm yom pi gên tigen, nan bu watôc asê bu aö ñgac licwalô mba. ⁶ Gên ñatô yêc bu wapo daun sa pi-nga, ma aö bu wakôm, dec oc watôm ñgac gauc mbasi-nga dom. Nahu bu anen yom in yomandô. Magoc aö watoc daun sa pi gên dinan dom. Lau bu sêmpin aö tu lêt nan sêlic aö gasa-nga, ma tu yom ñandô nan gahoc asê-nga, dec oc solop.

Anötö kêmwasiñ lau licwalô mba, bu tôc in ndê ñaclai asê

⁷ Yomandô Anötö tôc gên atu têt aö. Magoc in tec bu aö wapo daun sa pi gên dau. Tu dinan-nga in kên ñasawa têt Sadan bu ênkin in ndê anela dan bu êngwiniñ aö ña gên wapac ñamlic-nga dan. Gên dau kên ñandê têt aö gitôm gên ñakwa kun aö. ⁸ Aö gaten mbec ñannga têt Pômdau ma gandac in tidim tö bu kôc gên wapac dau su yêc aö. ⁹ Magoc in sôm têt aö bu, “Mba. Anen mwasiñ gitôm bu puc am dôn ma hóc ñawapac dinan. Bu aö oc wamwasiñ lau licwalô mba, bu watôc anen ñaclai asê.” Tu dinan-nga aö Pol oc wapo daun sa tu ñawapac bocke nan kêgwiniñ aö e kôm aö licwalô mba. Nalên dinan aö oc tanjkwê Kilisi bu kên in ndê ñaclai tu nem aö sa-nga. ¹⁰ Tu dinan-nga aö bu wambo licwalô mba, me lau bu sêpu aö ma sêkên kisa aö, aö bu wapônda daun, me aö bu wahôc ñawapac tidau-tidau tu Kilisi-nga, dec wahôc ti atac ñayham. Bu têt ndoc

aö kasahê licwalô tôc dom, nan tanjkwê Kilisi ndê ñaclai bu puc aö dôn ma walhac ñannga.

Pol tac whin lau Korin-nga

¹¹ Aö galic daun gitôm ñgac ñambwa-nga dan, magoc aposel tasan nan mac atoc ñac sa, nan si asa hóc gêlêc aö su? Oc tôc bu mac apo aö waên sa, magoc mba. Mac akôm dom, ma tu dinan-nga dec aö kakuc lau gauc mbasi-nga si lêt ma gapo daun sa têt mac. ¹² Têt têt aö gambo gawhin mac, nan aö gakôm gên nan aposel ñandô sic waê bu sêkôm. Aö gakôm gên dalô, gên atu-tu ma gên ti ñaclai atu daêsam. ¹³ Bocdinan mac gauc gêm bu aö gakôm gên sake têt gôlôwac dabun ñatô, nan gakôm têt mac dom? Mboe mac alic aö sac bu gandac mac bu akên gên tu anem aö sa-nga dom, a? Bu bocdinan, dec waten mac bu asuc anen sac kwi.

¹⁴ Kwahic dec aö kamasan daun bu wandic mac kêsi tidim tö-nga. Magoc aö waloc tu bu wakôc mac nem gên dan-nga dom. Bu gên nan aö tac whin, nan mac nem wapa ti mone dom, magoc mac daôm. Y omandô. Aö bu wakên wapac mac dom, bu aö gatôm mac damam, ma solop dom bu balêkoc sêkên gên tu sêlôm damba ti dindai-nga. Damba ti dindai bu sêkên gên tu sêlôm si balêkoc-nga, dec oc solop. ¹⁵ Boc-dinan aö galic ñayham bu wakên nen gên hon tu wanem mac sa-nga, e wakên daun sambuc tu mac-nga whin. Nalên dinan aö bu watôc asê bu aö atac whin mac ndu andô, ma mac bu atac whin aö gwalec, oc ñayham me mba? ¹⁶ Mac bu atac whin aö me atac whin aö dom, magoc mac anyalê su bu aö gakên ñawapac dan têt mac dom. Magoc mboe lau nan sêkên kisa aö, nan oc sêsôm bu aö kasalê lêt bu wan sau mac ma malô wakôc mac nem gên ñatô-nga. ¹⁷ Mac gauc gêm bu aö kakin anen lau ñatô sêtên mac sêloc, bu sêngaho mac nem gên ñatô su tu aö-nga, a? ¹⁸ Aö gandac Taitus bu têt mac loc, ma kakin yac nen asidôwa dan whin in. Ma Taitus kôc mac nem gên bocke, a? Mba andô. Alu akôc gauc tigen

ma asa lèn tigen, nan akôm gwelen ñaôli mbasi-nga.

Pol gêm la lau Korin-nga

¹⁹ Mac gauc gêm bu yac asôm yom hon dinan tu bu alhac daun ahuc, a? Mba. Yac akên whin Kilisi, ma asôm mba yom hon yêc awê tèn mac yêc Anötö anğô-nga. Ma gên hon nan yac akôm, nan akôm tu bu apuc yac mba lau atac whin-nga mac dôn alhac ñanğa-nga. ²⁰ Aö gatöc daun bu mboe aö waloc ma watap sa bu mac nem la u ñatô sêsap mêtê sac dôn sêmbo. Bocke? Mac nem lau ñatô sêsôm dau, me sem lêmun dau, a? Lau ñatô atac ñandê tèn dau, sêwhê dau kôc-kôc, sêpu si asidôwai ma sêsec gameñ, sêtoc dau sa, me sêli dau sa, a? Aö bu waloc ma walic bu mac nem lau ñatô sênkuc lèn nan aö atac whin dom, dec aö oc wanğuc lèn matôc-nga nan mac oc atac whin dom. ²¹ Muñ-nga, mac nem lau daêsam sêkôm mêtê mockain-nga ti atac ñagalac-nga tidau-tidau. Aö gasôm tèn ñac bu sênem dau kwi ma sêhu lèn sac dinan sin. Kwahic dec aö gatöc daun bu mboe aö wambu waloc, ma walic bu ñac sêsap lèn dinan dôn ñapan sêmbo. Bu bocdinañ, dec mêtê sac dau oc kên wapac aö, ma aneñ Anötö oc kên aö mayan daun atu tu mac-nga.

13

Pol oc kên gêli lau nan sêkôm sac, nan dom

¹ Nasawa sauñ aö oc wandic mac kési tidim tö-nga. Ma aö bu wamatôc mac nem lau ñatô, dec aö oc wanğuc ñagôlin solop tamatôc lau giso-nga, nan sêto yêc bocdec bu:

Ñamalac tigen bu êngôlin yom pi ñgac dan, dec oc tôm dom bu dakôc in ndê yom sa. Ñamalac lu me tö bu sêpuc yom dau dôn, dec dalic bu yomandô.

[Diut 19:15]

² Tèn ndoc aö gac mac kési tidim lu-nga, nan gasôm tèn lau nan sêkôm mêtê sac bu sêhu sin. Ma aö gakên puc mac bu tèn ndoc aö bu wambu waloc, ma watap sa bu lau dau sêsap si lèn dinan dôn ñapan sêmbo, dec oc wakên matôc ñanğa tèn

ñac, ma tèn lau ñatô nan sêkôm sac, nan bocdinañ. Kwahic dec aö gambo ahê, magoc ndoc kêpin bu wambu waloc, dec wakên puc mac pi gên tigen dinan tiyham. ³ Mac nem lau ñatô sêndac aö bu w atôc gên dan tèn mac, nan oc whê sa bu aö gasôm yom gam Kilisi anğô. Bocdinañ ayob daôm ñapep, bu aö oc wamatôc lau sêkôm mêtê sac-nga hon ti ñanğa. Kilisi dau bu mbo whin mac, dec oc kên gêli mac dom, in oc kôm mêtê ñanğa kain tigen. ⁴ Yomandô. Lau sic Kilisi pi a gicso dau gitôm ñgac licwalô mba. Magoc Anötö ndê ñaclai un in sa ma kên in mbo tali ñapan. Ma yac lau nan mba akên whin pin yac dôn am damin Kilisi, nan lau licwalô mbasi bocdinañ. Magoc Anötö ndê ñaclai kên yac ambo tanli awhin in, tu bu anem akin mac-nga.

Pol gêm la lau Korin-nga tiyham

⁵⁻⁶ Mac bu andac batam yac bu aposel ñandô me mba, dec atôc gwaniñ daôm nem lèn. Mac anyalê su bu ñamalac nan kên whin dom, nan Kilisi mbo in ndê ñalôm dom. Bocdinañ mac bu alic bu mac akên whin ambo, ma Yisu Kilisi mbo nem ñalôm, dec anyalê bu yac mba gwelen ña-ñandô dinan, ma whê yac sa bu aposel ñandô. ⁷ Yac aten mbec tèn Anötö bu puc mac dôn ma akôm sac dan dom. Yac atac whin bu mac asa lèn gitên, tu bu mac nem lèn têt asê bu yac aposel ñandô lec dom. Mba. Lau ñatô bu gauc nem bu yac aposel tasan, nan in gên ñambwa. Yac mba mbec dinan ña-ñahu andô, nan yac atac whin bu Anötö puc mac dôn bu anğuc lèn gitên en. ⁸ Lau bu sêsap lèn yom ñandô-nga dôn, dec oc tôm dom bu yac akôm gên ti ñaclai tu amatôc ñac-nga. Magoc lau nan sênkuc lèn yom ñandô-nga dom, nan yac akôm gên ti ñaclai tu bu amatôc ñac-nga e sêhu si giso sin. ⁹ Bocdinañ mac bu alhac ñanğa ma asap yom ñandô dôn, dec oc tôm dom bu yac atôc mba ñaclai tèn mac, magoc yac oc atac ñayham atu tu mac nem lèn ñayham-nga. Ma yac aten mbec bu mac lau akên whin-nga asa nem lèn hon ñapep en.

¹⁰ Aö gato yom hoŋ dinaŋ bu wakêŋ puc mac bu ahu nem mêtê s ac hoŋ siŋ muŋ, bu têtŋ ndoc aö bu wahôc asê, naŋ gatec bu wamatôc mac ŋa ŋaclai naŋ Pômdau kêtŋ têtŋ aö. Bu iŋ kêyaliŋ aö sa ma kêtŋ ŋaclai têtŋ aö bu wapuc mac dôŋ, ma tu bu waŋgwiniŋ mac-ŋga dom.

Pol ndê yom ŋambu-ŋga

¹¹ O asidôwai, aö bu wandic bata bapia dindec, dec bu wakôm neŋ acsalô têtŋ mac hoŋ. Aŋsahê ŋaŋga bu andic dabiŋ nem lêtŋ akêtŋ whiŋ-ŋga hoŋ tisolop. Aneŋ yom hoŋ dindec puc mac dôŋ. Akêtŋ nem gauc ti ŋalôm pitigeŋ, ma ambo awhiŋ daôm ti yom malô. Akôm bocdinaŋ, ma Anötö, naŋ Atac Whiŋ ti Yom Malô Ŋadau, naŋ oc mbo whiŋ mac.

¹² Akam daôm aŋkuc gôlôwac dabuŋ si lêtŋ. ¹³ Anötö ndê lau dabuŋ hoŋ naŋ sêmbo gameŋ Masedonia-ŋga dindec, naŋ sêkôm si acsalô ŋayham têtŋ mac. ¹⁴ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiŋ ti Anötö ndê atac whiŋ puc mac dôŋ, ma Ŋalau Dabuŋ piŋ mac hoŋ dôŋ ŋapaŋ.

Pol ndê bapia têt lau Galasia-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Aposel Pol to bapia dindéc têt lau sêkên whin-nga nan sêmbo gamej Galesia-nga. Mun-nga in dau kêsêlên tòm malac ma hoc nawae nayham asê têt lau Galesia-nga, dec lau sic hu sêkên whin Yisu (Apo 13:14-14:23).

Tinjambu lau Israel-nga natô sêhóc asê gôlôwac dabun Galesia-nga, ma sênsôn lau sêkên whin Yisu-nga si gauc pi lêt sêti lau gitên yêc Anötö ango-nga. Nac lau nan sêsap lau Israel-nga si sakin akwa dôn, ma sêkac lau Galesia-nga bu sênkuc pwac sêsê laungac si namlic natô su-nga, ma sêsóc Moses ndê yomsu hon napu. Nac sêsôm bu lau sêkên whin Yisu-nga nan lau Israel dom, nan bu sêkôm bocdinaj dom, dec oc tòm dom bu Anötö kôc nac sa me lic nac bu lau gitên. Ma lau dau sêpu Pol ma sêsôm bu in aposel nandô dom, nahu bu in kac lau gamej apa-nga bu sênkuc Israel si sakin akwa dom.

Tu dinaj-nga Pol to bapia dindéc tu bu whê dau sa bu in aposel nandô, nan Yisu Kilisi lu Anötö sênyalin in sa (1:1), ma gêm mêtê tòm Yisu dau hoc asê têt in (1:12). Ma in bu puc lau sêkên whin-nga dôn bu sêsóc lau tasan dinaj si yom napu dom. In sôm bu nawae nayham tigen in yom nandô, ma nawae dau tôc asê tiawê bu lau sêti lau gitên tu nac si sêkên whin-nga, ma tu sênkuc yomsu-nga lec dom. Yêc lôcwha 5 - 6 in to yom natô tu bu puc lau dôn bu sêkên whin nanja, sêsap mêtê atac whin-nga dôn, ma sêpin dau dôn napep. Lau nan Nalau Dabun gêm gôlinj nac, nan oc sêhu mêtê sac sin, ma sêkôm mêtê nayham en (5:16-26).

Pol ndê yom namata-nga

1-2 Aô Pol, ma asidôwai nan sêmbo sêwhin aô, ato bapia dindéc têt Kilisi ndê

gôlôwac dabun hon yêc gamej Galesia-nga. Aô gati taposel magoc namalac dan kêtalin aô sa, me lau ton dan sêkinj aô bu wati aposel dom. Mba. Yisu Kilisi lu in Damba Anötö nan un in sa akên lau batê-nga, nan dec sênyalin aô sa ti sêkinj aô. ³ Mwasin ti yom malô têt mac akên yac nej Daman Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi. ⁴ Yisu kên dau mbac ndu tu yac nej sac-nga, bu êngaho yac su yêc mêtê sac nan gêm nom dindéc ahuc. Lêt dau Daman Anötö gauc gêm tidôn ma tac whin bu Yisu kôm nandô sa. ⁵ Bocdinaj datoc Anötö ndê waê sa tòm têm sambob dandic nawae. Yomandô!

Pol kên puc lau bu sênkuc nawae nayham tigen

⁶ Tu Kilisi-nga dec Anötö kêmwasin mac, ma kêtalêm mac sa ati in ndê lau. Magoc nagahô en, mac ahu in ti nawae nayham nan aposel sem, nan sin, ma anjuc yom wakuc. Mac nem lêt dinaj kôm aô gahêdaên. ⁷ Yom nan mac anjuc, nan yom nandô dom. Mboe lau natô sênsôn mac nem gauc ma sênsahê bu sênsôn nawae nayham pi Kilisi whin. ⁸ Angô su nan! Yac dauj me anela undambê-nga dan, me asa bu têt mac mej ma nem mêtê wakuc, nan so mêtê nan mun-nga yac ahoc asê têt mac, nan oc tap Anötö ndê atac nandê sa. ⁹ Aêc! Yac asôm su, ma aô wasôm tiyham. Asa nan bu hoc mêtê asê têt mac nan so yac lau aposel mba mêtê nan mac akôc sa su, nan oc tap Anötö ndê atac nandê sa.

¹⁰ Mac gauc gêm sake? Aô gato yom dindéc tu bu lau sêlic aô nayham ma sêmpin aô-nga, me tu bu Anötö lic aô nayham-nga? Angô! Aô bu wakôm tu namalac-nga, dec aô Kilisi ndê ngac akin dom.

Pol whê sa bu in Anötö ndê aposel nandô

¹¹ O asidôwai, aô bu wawhê sa têt mac bu mêtê nan gahoc asê têt mac, nan namalac si yom dom. ¹² Bu namalac dan kên têt aô me kêdôhôn aô dom, magoc Yisu Kilisi hoc asê têt aô. ¹³⁻¹⁴ Mac angô aô nawae su, dec anyalê bu mun-nga lê

aö gam akiñ Anötö kakuc lau Israel-nga si sakiñ akwa. Aö gasa ñac si lëñ dau gahôc gëlêc ñac si daêsam nañ si yala gitôm aö neñ. Ma gayêm dauñ su tu wanñkuc abañi Israel-nga si ñagôliñ. Ma mac aᅅgô bu aö gakêñ kisa ñaᅅga têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ nañ sêkêñ whiñ Yisu, ma gakôm bu wasenñ ñac su. ¹⁵ Magoc Anötö kêyalinñ aö sa gwanañ su, têtñ têtñ aö gambo dinañ atac ñalôm eñ, ma tu inñ ndê lëtñ êmwasiñ lau-nga dec kêgalêm aö sa bu wanem akiñ inñ. Ma tiñambu inñ gêlic ñayham ¹⁶ bu hoc inñ ndê Atu Yisu asê têtñ aö, tu bu wasôm inñ ndê ñawaê ñayham asê têtñ lau nañ lau Israel dom. Têtñ dinañ aö gasôm yom gawhiñ lau ñatô dom. ¹⁷ Ma aö gapi Jerusalem bu walic lau nañ sêti aposel sêmuñ aö, nañ dom. Mba. Aö gatêñ gameñ Arabia-nga ga, ma tiñambu gambu gatêñ malac Damaskas. ¹⁸ Aö gambo malac dinañ yala tötö su, goc gapi Jerusalem ga bu walic Pita, ma gambo gawhiñ inñ tôm bêc 15. ¹⁹ Aö galic Pômdau asi Jems, magoc galic aposel ñatô dom. ²⁰ Aö wasôm yêc Anötö aᅅgô-nga bu yom nañ kwahic dec gato, nañ yom tasanñ dom. ²¹ Tiñambu aö gatêñ gameñ Siria ma Silisia-nga ga. ²² Gôlôwac dabuñ gameñ Judia-nga nañ sêkêñ whiñ Kilisi, nañ sêlic aö aᅅñ andô dom. ²³ Magoc sêᅅgô ñawaê pi aö bocdec bu, “Ñgac nañ muñ-nga kêtñ kisa têtñ yac, kwahic dec kôm gwelenñ ma gêm mêtê pi lëtñ dakêñ whiñ-nga nañ muñ-nga inñ kôm bu senñ su.” ²⁴ Bocdinañ sêmpinñ Anötö tu inñ gêm aö kwi-nga.

2

Lau aposel Jerusalem-nga sêkôc Pol sa

¹ Yala 14 giñga su goc gapi Jerusalem ga tiyham, ma gakôc Banabas lu Taitus sêwhiñ aö. ² Anötö dau hoc yom danñ asê têtñ aö ma kac aö, dec gapi Jerusalem ga têtñ ndoc dinañ. Ma ñawaê ñayham nañ gahoc asê têtñ flau gameñ apa-nga, nañ aö gawhê sa yêc Jerusalem. Aö gawhê sa têtñ lau hoñ dom, magoc gawhê sa têtñ lau sêkêñ whiñ-nga si lau bata. Aö gatec bu lau sêpu gwelenñ nañ gakôm, me sêsôm bu aö gakôm ñambwa, ma tu dinañ-nga dec

gawhê dauñ sa têtñ ñac lau dau. ³ Ñac sêñyalê bu Taitus nañ whiñ aö têtñ têtñ dinañ, inñ ñgac Grik-nga. Magoc sêkac yac bu asê inñ ndê ñamlic ñatô êñkuc lau Israel-nga si pwac nañ dom.

⁴ Yom hoñ dinañ hóc asê, ñahu bu lau ñatô sêñsau bu sêti yac mba asidôwai ma sêmenñ sêmbô sêwhiñ yac bu sêtip lëtñ ti sakiñ nañ yac andôhônñ têtñ lau gameñ apa-nga. Yisu Kilisi kêgapwêc yac su yêc sakiñ yomsu-nga, magoc ñac lau tasanñ dinañ sêkôm bu sêkac yac kwi ma aᅅkuc lëtñ yomsu-nga tiyham atôm lau akiñ ñambwa. ⁵ Tigenñ yac alhac ñaᅅga ma asôc ñac ñapu danñ dom, ñahu bu yac atac whiñ bu mac lau Galesia-nga aᅅyalê yom ñandô pi ñawaê ñayham, ma asap dônñ ñapanñ.

⁶ Aö kayalê bu Anötö toc ñamalac danñ sa hóc gëlêc danñ su dom. Tu dinañ-nga dec gahêgo dauñ dom têtñ ndoc nañ gawhê dauñ sa têtñ lau nañ gôlôwac dabuñ Jerusalem-nga sêtoc sa sêti ñac si lau bata. Ma ñac sêsôm yom danñ bu sêmatôc ñawaê ñayham nañ gam yêc lau apa si gameñ, nañ dom. ⁷ Mba! Ñac sêlic bu Anötö kêtñ ñawaê ñayham sip aö amanñ bu wahoc asê têtñ lau nañ lau Israel dom, tôm inñ kêtñ sip Pita amba bu hoc asê têtñ lau Israel-nga. ⁸ Bu Anötö kêtñ ñaclai têtñ Pita ma kêyalinñ inñ sa ti lau Israel-nga si aposel, ma kêtñ ñaclai têtñ aö bocdinañ, ma kêyalinñ aö sa gati lau gameñ apa-nga si aposel. ⁹ Lau sêkêñ whiñ-nga yêc Jerusalem sêtoc Jems, Pita ma Jon sa sêti ñac si ñagôlônñ. Ma têtñ ndoc lau tötö dinañ sêlic bu aö gatap Anötö ndê mwasiñ sa su, dec sêkam alu Banabas tu bu sêtôc asê bu ñac sêkôc alu ti alu mba yom sa. Ma ñac si ñalôm pitigenñ bu yac akôm gwelenñ ñawaê ñayham-nga awhiñ lau gameñ apa-nga, ma ñac sêkôm sêwhiñ lau Israel-nga. ¹⁰ Ñac sêndac gêtñ tigenñ, nañ bu yac gauc nem ñac si lau nañ sêpônnda dau. Ma gêtñ dau aö gauc gêm tidônñ su bu wakôm.

Pol sôm Pita yêc malac Antiok

¹¹ Tiñambu aö gambo malac Antiok, ma Pita meñ mbo malac dau whiñ. Magoc malô aö galic yêc awê bu inñ kôm gêtñ

dan, nan so yom nandô nawaê nayham-nga. Ma tu dinan-nga dec aõ gasôm yom sêmbalan-nga solop têt in. ¹² Bu têt ndoc in hóc asê Antiok tiwakuc, nan in kôm métê solop. In ndöc ti gêt gêt whin lau sêkêt whin-nga nan lau Israel dom, dec töt asê bu in hêgo dau tu Moses ndê yomsu-nga dom. Magoc tinambu lau Israel-nga natô nan sem gwelen sêwhin Jems, nan sêhóc asê malac Antiok. Pita kêtalê bu nac sêsap Moses ndê yomsu dôt ma nac bu sêkac lau gameñ apa-nga bu sêtukuc lau Israel-nga si tpuwac sêsê laungac namlic natô su-nga. Tu dinan-nga dec in töt dau ma kédahin dau su yêc lau nan lau Israel dom. In ndê lêt dau in lêt giso. ¹³ Ma lau sêkêt whin-nga Israel-nga natô nan sêmba malac Antiok, nan sêtukuc in ma sêsa lêt tasan dinan sêwhin, e lêt dau hê Banabas kwi whin. ¹⁴ Têt ndoc aõ galic bu nac si métê dau so yom nandô nawaê nayham-nga, dec gasôm yom têt Pita yêc nac hon ango-nga bocdec bu, “Am ngac Israel-nga, magoc têt ndoc am mwen hóc asê malac Antiok, nan am mbo whin lau nan lau Israel dom, ma hêgo daôm tu Israel-nga si yomsu-nga dom. Magoc malô am kac nem nalôm kwi ma kôm gitôm am gêlic Moses ndê yomsu gitôm gêt atu, ma hu lau dau sin ma mbo ahê nac. Bocke? Kwahic dec am bu kac lau gameñ apa-nga bu sêsóc lau Israel-nga si ngôlin napu, a?”

Lêt tigen yêc bu dati lau gitêt, nan dakêt whin

¹⁵ Ma aõ gasôm têt Pita, “Yac lau Israel-nga êlêmê dasam lau gameñ apa-nga bu lau sac, bu nac sêtukuc Moses ndê yomsu dom. Magoc hêclu neñ nahu yêc lau gameñ apa-nga dom. Mba. Dinan sêkóc hêclu dambo lau Israel-nga nan dakóc Moses ndê yomsu, nan nalôm. ¹⁶ Magoc yac tanjalê su bu namalac dan oc ti namalac gitêt yêc Anötö ango-nga tu in kêtuk lêt yomsu-nga dom. Mba, oc töt dom. Magoc tu namalac dan kêt whin Yisu Kilisi-nga, dec Anötö gêlic in bu namalac gitêt. Sen tigen dinan gic lau hon nawaê, yac lau Israel-nga, ma lau

gameñ apa-nga boc-dinan. Tanjuk lêt dakêt whin Yisu Kilisi-nga tu bu dati lau gitêt tu lêt dinan-nga, ma tu tanjuk lêt yomsu-nga lec dom.”

¹⁷ Kwahic dec yac tanjuk lêt dakêt whin Kilisi-nga tu bu dati lau gitêt-nga. Mboe lau natô oc sêsam yac bu lau sac tu yac tanjuk lêt yomsu-nga tiyham dom. Magoc yac oc dasôm sake? Lêt dakêt whin Kilisi-nga kêt nasawa têt yac tu dakôm sac-nga, a? Aõ wasôm, mba andô! ¹⁸ Mun-nga aõ kasahê bu wati ngac gitêt tu kakuc yomsu-nga, magoc kwahic dec gahu lêt dau sin su. Aõ bu wambu wandi wasóc yomsu napu tiyham, dec oc töt gêt tigen asê têt aõ, nan bu aõ ngac kagili yomsu-nga. ¹⁹ Bu sakin yomsu-nga töt asê têt aõ bu gawêkain sen wambac ndu-nga, ma bocdinan dec aõ tankwê lêt yomsu-nga bu nem aõ sa tiyham lec dom. Yomandô. Aõ gahu lêt yomsu-nga sin, tu bu wanem akin Anötö töt aneñ bêt hon wambo tanli-nga. Anötö dau pin aõ dôt gam damin Kilisi gitôm gambac ndu pi a gicso dau gawhin in. ²⁰ Ma kwahic dec aneñ nahu gambo tanli-nga sip aõ daun dom, magoc gambo tanli tu Kilisi nan tisa mbo tali tiyham ma mbo aneñ nalôm nan-nga. Ma töt bêt hon nan wambo tanli wambo nom lec, nan wasa lêt tigen bocdec bu, wakêt whin Anötö Atu nan tac whin aõ ma kêt dau tu aõ-nga. ²¹ Aõ galic Anötö ndê mwasin gitôm gêt nambwa dom. Mba. Nahu bu namalac dan gitôm dom bu ti namalac gitêt tu in kêtuk yomsu-nga. Bu bocdinan, dec Kilisi ndê mbac ndu nan oc nahu mbasi.

3

Lêt yomsu-nga ma lêt dakêt whin-nga

¹ O mac lau Galesia-nga, mac lau gauc mba. Yac awê yom hon pi Yisu Kilisi sa yêc awê têt mac, e töt mac daôm tanôm alic in mbac ndu pi a gicso dau. Magoc asa dec meñ ma kêtson mac nem gauc?

² Aõ bu wakêt gêndac têt mac pi yom tigen bocdec bu, mac anjuk yomsu dec Anötö kêt Nalau Dabun têt mac, me mac akêt whin nawaê nayham pi Kilisi, nan mac ango su, dec in kêt Nalau têt mac?

3-4 Bocke ma kwahic dec mac nem gauc tisac? Têñ ndoc mac akêñ whiñ tiwakuc, nañ mac asa nem lêñ ti Nalau Dabuñ ndê ñaclai, ma ahu lêñ yomsu-nga siñ. Tu dinañ-nga lau nañ sêsap yomsu dôñ, nañ sêkêñ kisa mac. Tu sake-nga kwahic dec mac bu ambu asôc yomsu ñapu tiyham, ma gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa tu gêñ nañ mac daôm akôm tu añkuc yomsu-nga. Mac bu akôm bocdinañ, dec kisa atu nañ mac ahôc têtñ ñamata-nga, nañ ñahu mbasi. ⁵ Añgô! Anötö kêtñ ndê Nalau Dabuñ têtñ mac ma kôm gêtñ dalô daêsam yêc mac añôm-nga. Inj kôm gêtñ dau tu mac añkuc yomsu-nga, me tu mac akêñ whiñ yom pi Kilisi, nañ mac añgô su-nga?

⁶ Gauc nem Abraham. Inj kêtñ whiñ Anötö, ma tu dinañ-nga Anötö gêlic inj bu ñgac gitêtñ. ⁷ Bocdinañ añyalê bu lau hoñ nañ sêñkuc lêñ sêkêñ whiñ-nga, nañ Anötö gêlic ñac sêtôm Abraham ndê lau wakuc. ⁸ Yom nañ sêto yêc, nañ tôc asê gwanañ bu Anötö oc lic lau nañ lau Israel dom, nañ bu lau gitêtñ, tu ñac si sêkêñ whiñ-nga. Anötö sôm ñawaê ñayham dau asê têtñ Abraham gwanañ su bocdec bu:

Lau nom-nga hoñ oc sêtap aneñ mbec ñamwasiñ sa yêc am. *[Gen 12:3]*

⁹ Abraham kêtñ whiñ, dec tap Anötö ndê mbec ñamwasiñ sa. Ma bocdinañ lau hoñ nañ sêkêñ whiñ, nañ oc sêtap mbec dau ñamwasiñ sa sêwhiñ Abraham. ¹⁰ Magoc lau hoñ nañ gauc gêm bu ñac oc sêti lau gitêtñ tu sêñkuc yomsu-nga, nañ oc sêtap Anötö ndê tac ñandê sa, tôm yom dan nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Asa nañ kêtñ yomsu hoñ nañ sêto sip buku yomsu-nga, nañ ñapep ma timala dom, nañ oc tap Anötö ndê tac ñandê sa. *[Diut 27:26]*

¹¹ Ma yom dan tiyham sêto yêc bocdec bu:

Lau gitêtñ oc sêndöc tali tu ñac si sêkêñ whiñ-nga. *[Hab 2:4]*

Yom dau tôc asê tiawê bu ñamalac dan oc ti ñamalac gitêtñ yêc Anötö añgô-nga tu inj kêtñ yomsu-nga dom. ¹² Lêñ yomsu-nga sôm bu ñamalac nañ tôm bu

sa ndê lêñ êñkuc yomsu hoñ ñapep eñ, nañ oc ndöc tali. Magoc lêñ yomsu-nga dinañ so lêñ dakêñ whiñ-nga. ¹³ Asa nañ takwê lêñ yomsu-nga bu nem inj sa, nañ gic waê bu tap Anötö ndê atac ñandê sa. Magoc Kilisi kêgaho yac su yêc lêñ datap atac ñandê dinañ sa-nga. Inj dau hóc Anötö ndê atac ñandê tu yac-nga, tôm yom nañ sêto pi lau sac, nañ yêc bocdec bu:

Lau hoñ nañ sêkêñ ñac sêñgalêtñ a, nañ dalic ñac gitôm lau nañ sêtap Anötö ndê tac ñandê sa. *[Diut 21:23]*

¹⁴ Yisu Kilisi hóc ñandê dinañ tu bu lau nañ lau Israel dom, nañ dec oc sêtap Abraham ndê mbec ñamwasiñ sa sêwhiñ lau Israel-nga. Ma yac hoñ oc dakôc Nalau Dabuñ, nañ Anötö gic bata su, nañ sa tu yac neñ dakêñ whiñ Yisu-nga.

Pwac yomsu-nga, ma pwac mwasiñ-nga

¹⁵ O asidôwai, wanem dôhôn pi ñamalac si lêñ bu wawhê gêtñ dau sa. Pwac nañ ñamalac lu sêmatinj tidôn su, nañ oc tôm dom bu ñgac dan ndic têtñ, me señ su. Ma Anötö ndê pwac bocdinañ. ¹⁶ Inj gic bata yom têtñ Abraham ma sôm bocdec bu, “Aô oc wanem mbec am ti nem wakuc.” Yom nañ inj sôm pi Abraham ndê wakuc, nañ hêganônñ lau daêsam dom, magoc hêganônñ Abraham ndê ñgac wakuc tigenñ, nañ Kilisi dau. ¹⁷ Aô wasôm têtñ mac bu Anötö gic bata yom dau têtñ Abraham muñ su, ma tiñambu yala 430 giñga su, dec inj kêtñ ndê yomsu têtñ lau Israel-nga. Magoc yomsu dau señ pwac mwasiñ-nga nañ Anötö kêmatinñ whiñ Abraham, nañ su dom. ¹⁸ Lau bu sêtap Anötö ndê mwasiñ sa tu sêñkuc yomsu-nga, nañ dec lêñ dau kêtñ yom nañ Anötö gic bata têtñ Abraham, nañ dom. Magoc bocdinañ dom. Bu Anötö gic bata yom têtñ Abraham ma sôm bu êmwasiñ inj ñambwa.

¹⁹ Bocdinañ Anötö kêtñ yomsu ñahu bocke? Inj kêtñ tu bu tôc ñamalac si sac asê-nga, bu lhac e Abraham ndê wakuc nañ Anötö gic bata yom pi inj, nañ hoc asê. Ma gêtñ dan tiyham. Añela sêkôc Anötö ndê yomsu ma sêkêñ têtñ ñgac ñalhu-nga

dañ, nañ Moses. ²⁰ Ngac ñalhu-nga dau kôm gwelen mbo Anötö ma lau Israel-nga ñalhu ma kôc yomsu. Magoc pwac mwasiñ-nga nañ Anötö kêmatin whin Abraham, nañ inñ dau kên solop têt inñ, ma ngac ñalhu-nga mbasi.

Yomsu oc tôc yac neñ sac asê, ma wê yac datên Kilisi dandi

²¹ Bocdinañ wandac mac bocdec bu, yomsu señ mwasiñ nañ Anötö gic bata tidôn bu kên têt Abraham nañ su, me? Wasôm têt mac bu mba andô. Yac bu datôm bu datap señ dandôc tanli-nga sa yêc yomsu, dec yomsu dau oc ti yac neñ señ dati lau gitên-nga. ²² Magoc oc tôm dom. Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ whê sa bu lau nom-nga hoñ sêndôc gapocwalô sac-nga. Ñalên dinañ mwasiñ nañ Anötö gic bata, nañ hêganôn lên dakên whin-nga, ma datap mwasiñ dau sa tu dakên whin Yisu Kilisi-nga.

²³ Muñ-nga, lên dakên whin-nga dinañ meñ sa tiawê su dom. Têt têt dinañ yac dambo datôm lau gapocwalô-nga nañ yomsu sô yac dôn, bu dambo bocdinañ e Anötö tôc lên dakên whin-nga asê tiawê. ²⁴ Anötö kên yomsu bu nem gôlin yac ma tôc yac neñ sac asê, goc wê yac datên Kilisi dandi, bu datap lên dati lau gitên-nga sa tu yac neñ dakên whin inñ-nga. ²⁵ Ma kwahic dec lên dakên whin-nga meñ sa su, dec dambo yomsu ñapu tiyham dom.

Dati Anötö atuwêi ti ngac

²⁶ Mac hoñ ati Anötö ndê balêkoc tu mac nem akên whin Yisu Kilisi-nga. ²⁷ Bu mac hoñ nañ alin busaŋgu, nañ gêt dau piñ mac dôn am damin Kilisi, tôm mac asôc inñ ti nem ñakwê. ²⁸ Ma Anötö kôc mac sa kêkuc mac nem ñahu nom-nga dom. Mba. Mac bu lau Israel-nga, me lau apa, lau akin ñambwa me lau nañ dau sêmbo si gêt, lauwhê me laungac, tigen anjalê bu Anötö kôc yac hoñ sa tu yac neñ dakên whin Yisu Kilisi-nga, nañ piñ yac hoñ dôn dapitigen. ²⁹ Ma mac lau asa nañ ati Kilisi ndê, nañ ati Abraham ndê lau wakuc bocdinañ, ma awêkain mwasiñ nañ Anötö gic bata têt Abraham.

4

¹ Aô wawhê gêt dau sa têt mac bocdec bu. Balê nañ damba gic bata bu kên ndê wapa lêtsem têt inñ, nañ oc wêkain gêt dau yomandô. Magoc damba bu mbac ndu têt ndoc inñ mbo balê, dec inñ oc kôc wapa dau sep dom, ma inñ oc mbo gitôm damba ndê ngac akin ñambwa dañ. ² Ma lau ñatô oc sêyob inñ ti ndê wapa lêtsem e inñ ndê yala gitôm nañ damba sôm tidôn gwanan su. ³ Ma yac bocdinañ. Muñ-nga yac dakên whin su dom, nañ dambo datôm balêkoc sauñ, ma datôm lau akin ñambwa nañ dambo yomsu ti ñagôlin nom-nga ñapu. ⁴ Magoc têt ndoc nañ Anötö sôm gwanan su, nañ meñ sa, goc inñ kên ndê Atungac meñ mbo nom. Inñ dinda kôc inñ ti ñamalac nom-nga nañ mbo yomsu ñapu, ⁵ bu êngapwêc yac lau nañ dambo yomsu ñapu, nañ su, ma yac dati Anötö ndê balêkoc. ⁶ Ma Anötö kên ndê Atu ndê Ñalau sip yac hoñ neñ ñalôm, dec tôc asê bu mac lau gameñ apa-nga ati Anötö ndê balêkoc awhin yac lau Israel-nga. Ma Ñalau dau gêm yac sa dec data Anötö ti atac pa su, ma dasam inñ bu, “Damañ, Damañ.” ⁷ Bocdinañ kwahic dec yac lau akin tiyham dom, magoc yac Anötö ndê balêkoc solop. Ma yac dati Anötö ndê balêkoc, dec dawêkain gêt lêtsem nañ gic waê inñ ndê balêkoc.

Pol ñalôm ñawapac tu lau Galesia-nga

⁸ Muñ-nga mac am gauc Anötö, ma am akin gêt nom-nga ñambwa nañ Anötö ñandô dom. ⁹ Magoc kwahic dec mac anjalê Anötö, ma gêt atu dañ whin bocdec bu, Anötö dau kêyalê mac su. Ma bocke dec mac bu akac daôm kwi, maambu andi asôc yomsu ñapu, dec ambo atôm lau akin tiyham? Bu yomsu hoñ, nañ ñagôlin nom-nga ñambwa nañ ña-ñaclai ti ñandô mbasi. ¹⁰ Tu sake-nga mac bu anjuk ñagôlin ñambwa nañ hêganôn bêc ti ayô, ma yala ti têt ñatô? ¹¹ Aô gatôc daun tu mac-nga bu mboe gwelen nañ aô gakôm têt mac, nañ oc ñandô mbasi. ¹² O asidôwai. Muñ-nga mac lau apa ambo yomsu ñapu dom, ma aô gahu lên yomsu-nga siñ tu bu wambo watôm mac. Magoc kwahic dec

lau ñatô sêñsau mac, dec mac ambo atôm lau akiñ tiyham tu yomsu-nga. Bocdinañ dec wateñ mac bu ahu lêñ dinañ siñ ma ambo atôm aö. Ma alic aö ñayham tôm muñ-nga nañ aö gambo gawhiñ mac, nañ mac akôm aö sac dom. ¹³ Têñ têm dinañ gêmbac kôm aö, dec gambo teñ gawhiñ mac, ma gahoc ñawaê ñayham asê têt mac. Mac anyalê gêñ dau su. ¹⁴ Aneñ gêmbac dau kêt ñawapac têt mac bu ayob aö, magoc mac apu aö me alic aö sac dom. Mba. Mac akôc aö sa gitôm Anötö ndê añela dañ, me tôm mac akôc Yisu Kilisi dau sa. ¹⁵ Têt ndoc dinañ mac atac whiñ bu anem aö sa êñlêc, e tôm mac bu akiñ nem tanôm ñakôp sa ma akêt têt aö. Yomandô. Magoc kwahic dec mac nem atac ñayham tu aö-nga giñga su. ¹⁶ Bocke? Tu aö gasôm yom ñandô asê têt mac-nga, dec kwahic mac alic aö tôm nem ñacyo, a?

¹⁷ Ñac lau tasan dinañ sêkôm ñanga bu sêkac mac kwi asôc yomsu ñapu tiyham. Magoc sêkôm tu mac atap ñandô ñayham dañ sa-nga dom. Ñac atac whiñ bu mac ahu aö siñ ma akêt daôm sambuc tu añkuc ñac-nga. ¹⁸ In lêñ ñayham bu mac akêt daôm sambuc tu bu akôm gêñ nañ ñahu ñayham yêc. Ma aö bu wambo wawhiñ mac, me aö bu wambo dom, magoc akôm bocdinañ ñapañ.

¹⁹ O aneñ balêkoc awhê ma ñgac. Kwahic dec aö kasahê ñandê atu tiyham tu mac-nga, gitôm awhê nañ balêkoc tuñ in. Ñahu bu aö tac whiñ ndu andô bu Kilisi ndê yom tidôn yêc mac nem ñalôm, e andi atôm in dau. ²⁰ Aö neñ ñalôm ñawapac atu tu mac-nga, ma señ dañ bu hóc pi aö, dec aö atac whiñ kêtêc bu wambo wawhiñ mac, ma wasôm yom ñayham-ñayham têt mac, ô yom ñanga nañ kwahic dec gato têt mac.

Sara lu Haga sêti ñadôhôn

* **4:27** Aisaya to yom dau pi malac Jerusalem têt ndoc ñacyo sêñgaho lau Israel-nga su ma sêkôc ñac sa si sêndôc gameñ Babilon-nga gitôm lau gapocwalô-nga. Aisaya gêtêc bu malac dau tiganan, dec gêm dôhôn pi awhê gapoc. Pol kôc Aisaya ndê yom ma to sip in ndê bapia têt lau Galesia-nga bu whê yom nañ in to pi malac Jerusalem lu, nañ sa. Yom pi awhê nañ gêm ñgac sa su, nañ hêganôn lau Israel-nga ma malac Jerusalem akwa. Ma yom pi awhê gapoc nañ oc tap balêkoc daêsam sa, nañ hêganôn lau sêkêt whiñ Yisu-nga nañ oc sêndôc malac Jerusalem wakuc.

²¹ Mac lau nañ atac whiñ bu ambo yomsu ñapu, aö bu wandac mac bocdec bu. Mac anyalê señ nañ yomsu bu wê mac atêt andi, me mba? ²² Gauc nem yom nañ sêto yêc pi balêkoc ñgac lu nañ Abraham kwê asê. Balê dañ dinda Haga in awhê akiñ ñambwa, ma balê dañ dinda Sara in awhê akiñ dom, in Abraham nawhê solop. ²³ Haga kôc balêkoc kêtêc ñamalac nom-nga si lêñ ñambwa. Magoc Sara kôc balêkoc kêtêc yom nañ Anötö gic bata têt Abraham. ²⁴⁻²⁵ Gêtêc dau in gitôm yom gôlin dañ, bu awhê lu dinañ sêti pwac lu ñadôhôn. Haga ti dôhôn pwac akwa yomsu-nga nañ Anötö kêmatiñ yêc Lôc †Sainai yêc gameñ Arabia-nga. Ma balêkoc pwac dinañ-nga sêti lau akiñ ñambwa tôm Haga. Ma Haga ti dôhôn malac Jerusalem têm dindec-nga, bu malac dau ti ndê lau sêmbo sêtôm lau akiñ ñambwa bocdinañ. ²⁶ Magoc Sara ti dôhôn malac Jerusalem wakuc nañ yêc undambê, ma in gitôm yac neñ dinañ ñandô nañ awhê akiñ ñambwa dom. ²⁷ Bu sêto yom dañ yêc bocdec bu:

Am awhê gapoc nañ kôc balêkoc dom, atac ñayham sa. Am nañ kêsahê balêkoc tuñ am dom, nañ mbwêc ti atac ñayham. Bu kwahic dec am mbo gitôm awhê nañ balêkoc mba, magoc tiñambu am oc tap nem balêkoc sa hóc gêtêc awhê nañ gêm ñgac sa, nañ su.*

[Ais 54:1]

²⁸ Aneñ asidôwai. Tu Kilisi-nga dec mac ati balêkoc pwac mwasin-nga gitôm Aisak, balêkoc nañ hóc asê kêtêc yom nañ Anötö gic bata têt Abraham. ²⁹ Muñ-nga Ismael, balêkoc nañ hóc asê kêtêc ñamalac si lêñ, nañ kêtêc kisa Aisak, nañ hóc asê ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai. Ma kwahic dec mac añsahê kisa ñalên kaiñ tigen yêc lau nañ sêsap lêñ yomsu-nga dôñ. ³⁰ Magoc gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Kên awhê akiñ lu in atungac sêlhö sêndi, bu awhê akiñ ndê balê dau oc wêkain wapa lênsêm ñatô whin ñadauwê ndê atungac dom. [Gen 21:10]

³¹ Bocdinañ asidôwai, akôc gauc ñanga bocdec bu. Yac awhê akiñ Haga ndê balêkoc dom, magoc yac ñadauwê Sara ndê balêkoc solop.

5

Dasap lêt dakên whin-nga dôn, bu Kilisi kêgapwêc yac su yêc lêt yomsu-nga

¹ Kilisi kêgapwêc yac su dec dambo datôm lau akiñ ñambwa tiyham dom. Bocdinañ alhac ñanga, ma ayob daôm bu wapac lêt yomsu-nga êngwiniñ mac e ati lau akiñ tiyham dom. ² Aô Pol wasôm têt mac bu asa nañ gauc gêm bu ti ñgac gitêt tu in kêkuc yomsu sêsê laungac ñamlic ñatô su-nga, nañ Kilisi gitôm dom bu oc nem in sa. ³ Aô wasôm tiyham têt mac, bu asa nañ sôc yomsu tigen dinañ ñapu, nañ ênkuc yomsu hoñ bocdinañ ndic ñawaê. ⁴ Mac lau nañ gauc gêm bu ati lau gitêt tu ankcuc yomsu-nga, nañ akac daôm su yêc Kilisi ma yêc Anötö ndê mwasiñ. ⁵ Nahu bu Anötö gêlic yac tôm lau gitêt tu yac neñ dakên whin-nga. Ma Nalau Dabuñ puc yac dôn bu dahôn ti dakên batan gêt dau ña-ñandô. ⁶ Bu yac lau nañ dati Yisu Kilisi ndê, nañ tanyalê bu lêt yomsu-nga dan oc nem yac sa ñandô dom. Nac bu sêsê yac ñamlic ñatô su, me sêsê yac dom, nañ dalic tôm gêt ñambwa. Gêt tigen yac dalic bu gêt atu, nañ dakên whin Kilisi. Ma yac neñ mêtê atac whin neñ asidôwai-nga têt yac neñ dakên whin asê.

⁷ Muñ-nga lê, mac asa nem lêt akên whin-nga ñapep eñ, atôm lau nañ sênti ñanga. Tigen asa kalhac mac ahuc e ahu yom ñandô siñ? ⁸ Lau nañ sêlhac mac ahuc, nañ sêmeñ akên Anötö nañ kêgalêm mac sa, nañ ndê dom. ⁹ Ayob daôm ñapep têt lau kain dinañ, bu yom nañ ñac sêndôhôn, nañ gitôm yist nañ sêkên sip bolom ñalôm ma kôm gwelen malô-malô e gêm bolom sambuc ahuc.

¹⁰ Tu Kilisi piñ yac hoñ dôn-nga, dec

gakên whin bu mac oc akôc aneñ yom dindec sa, ma atec yom bambalin hoñ. Ma asa nañ bu lhac mac ahuc ma êñsôn mac nem gauc, nañ oc tap in ndê gwelen dau ñagêyô sa.

¹¹ O asidôwai, lau ñatô sêngôlin yom pi aô ma sêsôm bu aô gam mêtê ma gapuc yomsu sêsê ñamlic ñatô su-nga dôn. Angô su nañ. Aô bu wapuc yomsu dau dôn, dec tu sake-nga lau Israel-nga nañ sêsap yomsu dôn, nañ sêkên kisa aô? Ma aô bu wapuc yomsu dau dôn, dec yom nañ yac ahoc asê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, nañ dec oc wakôm nditôm yom ñambwa. Yom pi Yisu ndê mbac ndu, nañ gitôm hoc nañ lau Israel-nga daêsam sêtiñ gahi pi-nga. ¹² Oc ñayham bu lau nañ sêngilí mac bu ankcuc yomsu sêsê ñamlic ñatô su-nga, nañ sêtîm dandi ñamlic sambuc kic-kic.

¹³ O aneñ asidôwai. Anötö kêgalêm mac sa bu ambo atôm lau akiñ yomsu-nga dom. Tigen in ndê galem dinañ kên ñasawa têt mac bu akôm sac tôm ñalôm akwa kêgilí mac dom. Mba! Anem akiñ asidôwai ti ankcuc mêtê atac whin-nga. ¹⁴ Bu yomsu hoñ sôc yomsu tigen ñapu, nañ yêc bocdec bu, “Am atac whin lau menpañ am, gitôm am atac whin daôm.” ¹⁵ Magoc mac bu alic daôm sac-sac me awhê daôm kôc-kôc, dec lêt dinañ gitôm bu oc señ mac su andiñam.

Lêt nom-nga, ma Nalau Dabuñ ndê lêt

¹⁶ Bocdinañ wasôm têt mac bu asa nem lêt tôm Nalau Dabuñ gêm gôlin mac, dec oc tôm dom bu akôm mêtê ñalôm akwa-nga ñandô sa. ¹⁷ Bu mêtê nañ mac nem ñalôm akwa bu êngilí mac bu akôm, ma mêtê nañ Nalau tac whin bu mac akôm, nañ sêtôm dau dom. Nahu bu mac nem ñalôm akwa ma Nalau Dabuñ sic siñ têt dandi, tu bu sênem gôlin mac-nga. Tu dinañ-nga dec mac atôm dom bu akôm tôm mac daôm atac whin. Mac oc ankcuc ñalôm akwa ndê ñagôlin, me Nalau Dabuñ oc nem gôlin mac. ¹⁸ Magoc Nalau bu nem gôlin mac, dec mac ambo yomsu ñapu tiyham dom.

¹⁹ Lau nañ ñalôm akwa gêm gôlin ñac, nañ si mêtê sac-sac têt dau yêc

awê. Nac sêkôm mêtê mockain-nga, mêtê ñadômbwi, ma mêtê atac ñagalac-nga. ²⁰ Nac sem akin anötö tasan, sêpec balö, sêkên kisa lau, sêngilí sin, tagatu gên, ñac lau atac ñandê-nga, ma sêpo dau sa hôc gêlêc. Nac si lêng kôm lau sêlic dau sac-sac e sêwhê dau kôc. ²¹ Nac sem lêmun lau ñatô si gên, ma êlêmê sen asam ti sênôm gên êñin ñac-nga, ma sêkôm mêtê sac tidau-tidau bocdinañ. Aö wakên puc mac, tôm gakên puc mac su, bu lau nañ sêsa lêng kain dinañ, nañ oc sêwêkain si mala yêc Anötö ndê gamen undambê-nga dom andô.

²² Magoc lau nañ Nalau Dabuñ gêm gôlin ñac, nañ sêsa lêng bocdec bu. Nac atac whin lau, sêmbo ti atac ñayham, ma sêsa si lêng ti yom malô, sêkôc si ñalôm dôn pi lêng agwa-agwa hon, ñac tawalô lau, sêkôm mêtê ñayham en, ma gwelen bocke nañ sêsôm bu sêkôm, nañ sêkôm ñandô sa. ²³ Nac sêtoc dau sa dom, ma sêtimêtê dau ñapep. Mêtê kain dinañ so yomsu dañ dom. ²⁴ Ma yac lau nañ dati Yisu Kilisi ndê, nañ dahu mêtê atac ñagalac-nga ti mêtê sac hon nañ men akên ñalôm akwa, nañ sin, tôm yac tac ñalôm akwa ndu pi a gicso dau gi. ²⁵ Yac oc dandöc tanli tu Nalau Dabuñ ndê gwelen-nga, dec dakên Nalau ti gôlin yac neñ lêng hon. ²⁶ Datoc dauñ sa dom, ma danem lêmun asidôwai ti dali ñac ñalôm sa dom.

6

Lêng ñayham ñatô

¹ O asidôwai, mac bu anyalê bu mac nem dañ kôm sac, dec mac lau nañ Nalau Dabuñ gêm gwelen ñanga yêc nem ñalôm, nañ ansahê bu anem in sa. Akôm lêng malô en têng in, e in nem dau kwi ma sa Pômdau ndê lêng tiyham. Magoc ayob daôm bu lêtôm tap mac sa whin dom. ² Dahôc asidôwai si ñawapac dawhin ñac, ma ñalên dinañ yac oc dakôm Kilisi ndê yomsu atac whin asidôwai-nga ñandô sa. ³ Bu asa nañ toc dau sa bu in ñamalac tiwaê hôc gêlêc ndê asidôwai su, nañ kêsau dau. In ñamalac waêmba. ⁴ Anem dôhôn daôm nem lêng pi asidôwai

ñatô si lêng tu bu apo daôm sa-nga dom. Mba. Mac tigen-tigen akôm gwelen bocke nañ Anötö kên sip mac amam, nañ ñapep en, dec oc ti mac nem ñahu apo daôm sa-nga. ⁵ Bu Anötö gic sam gwelen ti sakin tidau-tidau têng yac tigen-tigen bu dawêkain, ma bocdinañ dakôc sa tôm ndi, ma dakôm ñapep.

⁶ Asa nañ bu ndöc ñamalac dañ ñapu tu êndôhôn Anötö ndê yom-nga, nañ goc êmwasiñ in ndê kêdôhônwaga dau ña gên ñayham-ñayham ñatô ndic ñawaê.

Anötö oc kên ñagêyô têng lau êñkuc ñac si mêtê têngtêng

⁷ Akôc gauc ñapep pi yom dindec. Mac atôm dom bu ansau Anötö ma asin gên dañ têng in. Mba! Bu gên ñandô nañ datap sa yêc yac neñ ôm, nañ kêkuc gên ñawhê nañ dasô mun. ⁸ Am bu kôm mêtê êñkuc lêng ñalôm akwa-nga, nañ gitôm am sô gên ñawhê sac yêc ôm, ma am oc tap ñandô sac sa. Am oc niñam tu ñalôm akwa-nga. Magoc am bu kôm mêtê êñkuc Nalau Dabuñ ndê atac whin, nañ gitôm am sô gên ñawhê ñayham. Ma am oc tap ñandô ñayham sa bocdec bu, Nalau dau oc kên am ndöc tamli ñapan.

⁹ Yac dakôm mêtê ñayham dasin su, ma lic ñakam dom. Yac bu dahu sin dom, dec oc datap ñandô ñayham sa tôm ñandoc. ¹⁰ Tu dinañ-nga têng hon nañ Anötö kên têng yac, nañ dakôm mêtê ñayham têng lau hon. Ma dakôm hôc gêlêc têng lau sêkên whin Kilisi-nga.

Yac datiwakuc in gên atu

¹¹ Alic yom ñalhô atu-tu dindec nañ aö dauñ aman gato têng mac.

¹² Lau nañ sêkac mac bu asôc yomsu sêsê ñamlic-nga ñapu, nañ sêkôm gên dau ñahu bu sêtec bu sêtap kisa sa tu Kilisi ndê a gicso-nga. Nac atac whin bu lau Israel-nga nañ sêkên whin Kilisi dom, nañ sêlic ñac ñayham. ¹³ Bu ñac lau dau sêsôc yomsu sêsê ñamlic-nga ñapu su, magoc ñac sêngkuc Anötö ndê yomsu ñatô hon dom. Nac sêkac mac bu ankc yomsu sêsê ñamlic-nga, tu bu sêtoc dau sa pi gên nañ sêkôm têng mac nem ñamlic-nga ñambwa.

¹⁴ Magoc aö oc watoc daun sa pi gêñ tigen, nan gêñ atu nan Pômdau Yisu Kilisi kôm têt ndoc in mbac ndu pi a gicso dau. Bu gêñ dau gêm aö sa bu wahu mêtê ti lêt nom-nga hon sin, tôm aö gac pi a gicso gi. Ma ñalêt dinan tôm aö daun gambac ndu pi a gicso dau gawhin. ¹⁵ Mac lau nan sêsê mac nem ñamlic ñatô su, ma mac lau nan sêsê mac dom, anyalê bu gêñ dau in gêñ ñambwa. Gêt atu tigen bocdec yêc, nan bu dati lau wakuc tu Yisu Kilisi-nga. ¹⁶ Pômdau ndê yom malô ti tawalô têt mac hon nan ankc ñagôlin wakuc dindec. Mac atôm Anötô ndê lau Israel-nga wakuc.

¹⁷ Aö gatec bu ñamalac dan kêt ñawapac têt aö pi yom kain dindec tiyham. Lau sic aö ma sêkêt gôc daêsam têt aö tu kakuc Yisu-nga, nan whê aö sa bu in ndê ñgac akin.

¹⁸ O aneñ asidôwai. Mwasin akêt yac neñ Pômdau Yisu Kilisi puc mac gatôm dôñ. Yomandô.

Pol ndê bapia têt lau Epesas-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Epesas in malac tiwaê dan yêc gamen Esia-nga, ma Luk to yom pi Pol ndê gwelen yêc malac Epesas yêc Apo 18:18-21, ma 19:1-41. Lau daêsam gauc gêm bu Pol to bapia dindéc têt gôlôwac dabun malac Epesas-nga têt ndoc in ndoc gapoc-walô ndoc malac Rom, ma gauc gêm bu in to bapia dau têt lau Epesas-nga tawasê dom, magoc gitôm bapia nan gic waê lau sêkên whin-nga hon bu puc nac dôn.

Yêc lôcwha (sapta) 1-3 Pol to yom pi mwasiñ ti naclai atu nan Anötö gic bata têt lau sêkên whin-nga, ma pi lêt nan in gauc gêm tidôn mun su bu piñ gêt undambê-nga ti gêt nom-nga hon dôn pitigen, ma kên Yisu ti nagôlôn (1:10). Yisu ndê gwelen gic lau Israel-nga ma lau gamen apa-nga, nan nawae bocdinañ. Nac hon sêtap Anötö ndê mwasiñ nem nac si-nga sa tu nac si sêkên whin-nga, gitôm mwasiñ nambwa (2:8-10).

Yêc lôcwha 4-6 Pol to yom ma gêm la lau sêkên whin-nga pi lêt nayham tu sêsa-nga, ma tu sêmbo sêwhin dandi-nga, ma tu sêlhac nannga ma sêndic sin têt Sadañ-nga.

Pol gic hu ndê bapia têt lau Epesas-nga

¹ Aô Pol, nan gati Yisu Kilisi ndê taposel kékuc Anötö ndê atac whin, gato bapia dindéc têt lau dabun malac Epesas-nga, mac lau nan akên whin Yisu Kilisi.

² Mwasiñ ti yom malô têt mac akên Damañ Anötö, lu Pômdau Yisu Kilisi.

Mwasiñ nalôm-nga nan datap sa tu Kilisi-nga

³ Tampin Anötö, yac nen Pômdau Yisu Kilisi Damba, nan kêmwasiñ yac lau nan dakên whin Kilisi, na Nalau Dabun ndê mwasiñ nalôm-nga tidau-tidau, nan nahu yêc undambê. ⁴ Bu têt ndoc in kên undambê ti nom su dom, nan in kêtalin

yac sa gwanañ su, bu piñ yac dôn danem damin Kilisi, ma bu dati lau dabun ma dambo in angô-nga ti nen giso mbasi. In tac whin yac ndu andô, ⁵ dec kêtalin yac sa gwanañ su, ma kêmasañ lêt bu kôc yac sa dati in ndê balêkoc, tu Yisu Kilisi-nga. Lêt dau kékuc in ndê atac whin, ma in gêtic nayham bu kôm nandô sa, ⁶ tu bu yac dapô Anötö ndê waê sa tiatu, tu mwasiñ atu nan datap sa nambwa, tu in ndê Atungac nan in atac whin kêtêc-nga. ⁷ Yac lau nan dakên whin Yisu Kilisi, nan Anötö suc yac nen sac kwi ma gêmlihi yac nen sac natôp, na Kilisi ndê dac. Anötö in mwasiñ ti mwasiñ Nadau, dec kôm gêt dau nandô sa. ⁸ In ndê mwasiñ kêsâlê yac ahuc, ma kên gauc nayham-nayham têt yac bu tanjalê in ti ndê yom-nga. ⁹ Ma lêt nan Anötö gauc gêm tidôn mun su, ma gêtic nayham bu Kilisi kôm nandô sa, nan yêc sin dau têt têt namata-nga andô e men, magoc kwahic dec Anötö hoc asê têt yac. ¹⁰ Lêt dau bocdec. Anötö tac whin bu piñ gêt undambê-nga ti gêt nom-nga hon dôn sêsôc nagôlôn tigen napu, ma nagôlôn dau in Kilisi. Ma gêt dau oc nandô sa têt ndoc nan Anötö kêmatin tidôn.

¹¹ Lêt hon nan Anötö gauc gêm tidôn, nan kôm nandô sa kékuc in dau ndê atac whin. Ma têt têt namata-nga andô, in gauc gêm tidôn bu ênyalin yac lau nan ambo Israel si ton nalôm nan sa, bu piñ yac dôn anem damin Kilisi. ¹² Anötö kôm gêt dau, bu yac lau nan ati lau namata-nga bu akên batan bu atap Anötö ndê mwasiñ nem yac si-nga sa tu Kilisi-nga, nan oc ambo tu ampin in, ma tu apo in ndê waê sa-nga. ¹³ Ma mac flau gamen apa-nga bocdinañ. Anötö piñ mac dôn am damin Kilisi awhin yac lau Israel-nga, têt ndoc mac angô yom nandô nawae nayham-nga, nan whê Anötö ndê lêt nem mac si-nga sa. Ma têt ndoc mac akên whin, nan Anötö kên Nalau Dabun nan in gic bata mun su, bu ti mac nem nadalô bu tôc asê bu mac ati Kilisi ndê lau. ¹⁴ Nalau dau, Anötö kên têt yac gitôm gêt nandô mbêc, tu bu tôc asê bu mwasiñ hon nan in gic bata

bu dawêkainj tiŋambu, naŋ oc datap sa yomandô. Anötö gêmlihi yac su dati in ndê, ma gên dau ŋa-ŋandô yac oc datap sa têtj bêc ŋambu-ŋga. Tu dinan-ŋga tapiŋ Anötö ma dapo in ndê waê sa.

Pol teŋ mbec tu lau Epesas-ŋga

¹⁵ Aö gaŋgô ŋawaê bu mac akêtj whiŋ Pômdau Yisu Kilisi ŋanŋa, ma atac whiŋ lau dabuŋ hoŋ. Ma tu dinan-ŋga dec, ¹⁶ aö gateŋ mbec ma gam danŋe Anötö tu mac-ŋga tòm bêc hoŋ. ¹⁷ Yêc aneŋ mbec hoŋ ŋalôm, aö gateŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi Damba, Ŋawasi Ŋadau Anötö, bu in ndê Ŋalau kêtj gauc ŋayham têtj mac, ma whê Anötö ndê yom sa têtj mac e aŋyalê in tidôn andô. ¹⁸ Ma aö gateŋ whiŋ bu Anötö whê mac nem gauc sa e aŋyalê sôc ŋalôm ndi, mwasiŋ ti ŋawasi atu naŋ in kêtgalêm mac sa bu awêkainj awhiŋ in ndê lau dabuŋ hoŋ, naŋ mac tamkwê ambo. ¹⁹ Ma aö gateŋ mbec bu mac aŋyalê Anötö ndê ŋaclai naŋ hôc gêtêc ŋaclai hoŋ su, naŋ in kêtj bu nem yac lau dakêtj whiŋ-ŋga sa. Anötö ndê ŋaclai atu tigenj dinan, ²⁰ uŋ Kilisi sa akêtj lau batê-ŋga, ma kêtj in ndöc in dau amba andô-ŋga yêc undambê. ²¹ Ma Kilisi ndöc Anötö ndê andô-ŋga, dec hôc gêtêc kiŋ ti gêtliŋwaga ma ŋaclai ti ŋanŋa hoŋ naŋ sêmbo undambê me sêmbo nom, ma in hôc gêtêc ŋaê ti waê hoŋ naŋ sêtoc sa têtj têtj kwahic dec-ŋga ma têtj têtj ŋambu-ŋga bocdinaŋ. ²² Ma Anötö kêtj gêtj hoŋ sêsôc Kilisi gahi ŋapu, ma kêtjalinj in sa ti gêtôwac dabuŋ si ŋagêtôlôn bu nem gêtliŋ gêtj hoŋ. ²³ Gêtôwac dabuŋ dau ti Kilisi ndê ŋandô. Ma Kilisi ndê mwasiŋ ti ŋaclai naŋ gêm gameŋ hoŋ ahuc, naŋ kêtjalê gêtôwac dabuŋ ahuc.

2

Kilisi ti yac neŋ dandöc tanli ŋahu

¹ Muŋ-ŋga, mac akêtj whiŋ Kilisi su dom, naŋ mac atôm lau batê yêc Anötö aŋgô-ŋga, bu mac asa lêtj giso ma akôm sac ŋapanj. ² Mac asa nem lêtj dinan aŋkuc lau nom-ŋga si mêtê sac, ma Sadaŋ, naŋ gêm gêtliŋ in ndê gameŋ yêc umbonj ŋasawa, naŋ ti mac nem ŋadau.

Ma kwahic dec in kôm gwelenj ŋapanj, mbo lau naŋ danŋapêc têtj Anötö, naŋ ŋalôm. ³ Muŋ-ŋga, yac hoŋ dasa lêtj danŋapêc-ŋga dawhiŋ ŋac. Ma mêtê atac ŋagalac-ŋga ti gauc sac-sac hoŋ naŋ meŋ akêtj ŋalôm akwa, naŋ yac dakôm su. Tu dinan-ŋga yac tac waê bu datap Anötö ndê atac ŋandê sa tòm ŋac lau dinan. ⁴ Magoc Anötö in Tawalô Ŋadau ma tac whiŋ yac ndu andô, ma tu dinan-ŋga dec, ⁵ in kêtmwasiŋ yac ma gêm yac si. Mwasiŋ dau in kêtj têtj yac ŋambwa eŋ. Têtj ndoc dinan yac gacgeŋ dambo datôm lau batê tu yac neŋ sac-ŋga, magoc in kêtmasaŋ lêtj tu suc yac neŋ sac dau kwi-ŋga ma piŋ yac dôn danem damiŋ Kilisi, ma ŋalêtj dinan kwahic dec dambo tanli ŋandô dawhiŋ Kilisi. ⁶ Anötö uŋ Yisu Kilisi sa ma kêtj in ndöc undambê, ma tu in piŋ yac dôn tam damiŋ Kilisi-ŋga, dec tòm in uŋ yac sa ma kêtj yac dandöc undambê dawhiŋ Kilisi bocdinaŋ. ⁷ In kôm gêtj hoŋ dinan ŋahu bu in tac whiŋ bu têtj mwasiŋ atu naŋ in kêtj têtj yac tu Yisu Kilisi-ŋga, naŋ asê tiawê têtj lau hoŋ têtj têtj hoŋ naŋ oc meŋ sa. Mwasiŋ atu dau hôc gêtêc gêtj hoŋ su. ⁸ Bu Anötö gêm yac si naŋ ŋahu andô in ndê mwasiŋ naŋ kêtj ŋambwa têtj yac, ma datap sa tu yac neŋ dakêtj whiŋ-ŋga. Ma yac neŋ dakêtj whiŋ ŋahu yêc yac-ŋga dom, magoc ŋahu yêc Anötö ndê mwasiŋ. ⁹ In gêm yac si tu yac neŋ gwelenj ŋayham dan-ŋga dom. Tu dinan-ŋga ŋalêtj mba bu ŋamalac dan toc dau sa. ¹⁰ Bu Anötö dau ndê gwelenj piŋ yac dôn tam damiŋ Kilisi, ma kôm yac dati lau wakuc bu dakôm mêtê ŋayham tidau-tidau naŋ in kêtmasaŋ gwananŋ su tu bu dakôm-ŋga.

Kilisi piŋ lau hoŋ dôn

¹¹ Kwahic dec mac lau apa naŋ dinami sêtêc mac yêc Israel-ŋga si toŋ ŋalôm dom, naŋ atap Anötö ndê mwasiŋ atu sa su. Bocdinaŋ aö bu wandac mac bu gauc nem lêtj naŋ mac ambo muŋ-ŋga lê. Lau Israel-ŋga naŋ sêtj kuc têtj pwac sêsê ŋamlic ŋatô su-ŋga, naŋ sêtj mac ma sêsam mac bu lau sambuc, ŋahu bu mac aŋkuc pwac dinan dom. Pwac dau hêtganôn ŋamlic ŋambwa, ma in gêtj naŋ ŋamalac

amba nambwa kôm. ¹² Gauc nem bu têt ndoc dinañ mac awêkainj gêt dañ awhin Anötö ndê lau Israel-nga dom. Pwac hon nañ Anötö kêmatinj whinj lau Israel-nga tu êmwasiñ nac-nga, nañ nadañ gic mac nawaê dom. Mac akênj batam nandô nayaham nañ Anötö gic bata têt lau Israel-nga, nañ dañ dom, ma gacgeñ ambo ahê A nötö dau. Tu dinañ-nga mac ambo ahê Kilisi dau whinj. ¹³ Magoc mac lau nañ muñ-nga ambo ahê Anötö, kwahic dec mac ati Yisu Kilisi ndê lau. Anötö kêmasañ lêt bu mac atigasuc inj, tu dac nañ Kilisi kêc siñ-nga.

¹⁴ Bu kwahic dec yac lau hon datap yom malô sa su tu Kilisi-nga. Muñ-nga lau Israel-nga ma lau apa sêlic dandi sac-sac, gitôm tunbôm atu kalhac nac nalhu ma whê nac kôc. Magoc Kilisi señ tunbôm dau su ginnga, ma kêt lau toñ lu dau sêpitigenj. ¹⁵ Tunbôm dau inj lau Israel-nga si yomsu, ma têt ndoc Kilisi mbac ndu, nañ inj kêmasañ señ wakuc tu lau sêtigasuc Anötö-nga, nañ hóc gêlêc yomsu ti na-nagôlinj hon su. Inj kôm gêt dau bu hê wamba toñ lu dau e sêti toñ wakuc ma toñ tigenj tu nac si sêkênj whinj inj-nga. ¹⁶ Ma toñ lu nañ inj kêt pitigenj, nañ inj mbac ndu pi a gicso dau, bu hê wamba toñ tigenj dinañ têt Anötö. Ma nac si mêtê sêkênj kisa dandi-nga, nañ inj gic ndu pi a gicso dau whinj. ¹⁷ Bocdinañ Kilisi meñ ma kêt nawaê nayaham yom malô-nga têt mac lau apa nañ ambo ahê Anötö, ma têt yac lau Israel-nga nañ ambo ahê inj dom. ¹⁸ Ma Nalau tigenj wê yac lau Israel-nga ti mac lau apa hon datigasuc Damañ Anötö, tu gwelenj nañ Kilisi kôm-nga.

¹⁹ Tu dinañ-nga dec Anötö gêlic mac atôm lau apa tiyham dom. Magoc mac ati inj ndê lau solop, ma lau dabuñ, awhinj yac lau Israel-nga. Yac hon datôm andu tigenj nañ inj bu kwê sa. ²⁰ Yêc andu dau lau propet ti aposel sêtôm dañ ti lêtôm, ma Yisu Kilisi dau gitôm andu na-alhö. ²¹ Ma Anötö piñ yac hon dôn tam daminj Kilisi, datôm andu na-gêt lêtôm hon, nañ inj gic dôn pi sac alhö ma dañ ti lêtôm. Ma inj gêm gwelenj bu ndic têt ku andu dau tiatu

napanj e ti lêt dabuñ atu tu Pômdau-nga. ²² Yom dau hêganônj mac lau apa awhinj. Anötö piñ mac dôn awhinj yac lau Israel-nga tam daminj Kilisi, ma datôm andu nañ Anötö ndê Nalau ndoc nalôm.

3

Pol gêm akinj lau apa

¹ Nalêt dinañ Anötö kêmwasiñ mac lau apa, ma tu dinañ-nga dec aö Pol, gati Yisu Kilisi ndê ngac gapocwalô-nga tu wanem gwelenj ma wanem mac sa bu atap mwasiñ dau sa. ² Mac angô nawaê su, pi lêt nañ Anötö kêmasañ tu bu êmwasiñ mac lau gameñ apa-nga, dec kêyalinj aö sa bu wahoc yom dau asê têt mac. ³ Bu yom pi Anötö ndê lêt nem lau si-nga, nañ muñ-nga yêc siñ dau, nañ inj hoc asê têt aö. Aö gato bapia nalhô apê têt mac pi gêt dau su. ⁴ Ma bapia nañ kwahic dec gato, nañ bu whê nem gauc sa pi Kilisi ndê gwelenj nañ nahu yêc siñ dau, nañ Anötö hoc asê têt aö. ⁵ Yom pi Kilisi dau inj tiawê têt lau namata-nga dom. Magoc kwahic dec Nalau Dabuñ hoc asê têt Anötö ndê aposel dabuñ ma têt lau propet. ⁶ Ma yom nañ muñ-nga yêc siñ dau nañ bocdec bu, mwasiñ nayaham hon nañ Anötö gic bata bu kêt têt yac, nañ mac lau apa awêkainj awhinj yac lau Israel-nga, ma yac hon dati toñ tigenj. Asa nañ kêt whinj Yisu Kilisi, nañ oc tap mwasiñ dau sa, tôm nawaê nayaham whê sa têt yac.

⁷ Anötö kêmwasiñ aö ma puc aö dôn na inj ndê naclai atu, ma bocdinañ dec gati inj ndê ngac akinj bu wahoc nawaê nayaham dau asê. ⁸ Aö gati Anötö ndê lau dabuñ hon si ngac nambu-nga, tigenj inj kêmwasiñ ma kêkinj aö bu wahoc nawaê nayaham asê têt mac lau apa, pi mwasiñ atu nañ datap sa yêc Kilisi. Mwasinj dau atu andô, nahu sip nalôm gi ma pi lêtôm gi, ma hóc gêlêc namalac si gauc atu-tu hon. ⁹ Ma inj kêkinj aö bu wawhê lau hon si gauc sa pi Anötö ndê lêt nem lau si-nga, nañ têt hic balinj su yêc siñ dau yêc Anötö nañ kêt undambê ti nom ma gêt hon. ¹⁰ Magoc kwahic dec Anötö tac whinj bu naclai ti gôlinj hon nañ sêmbo

undambê ma sêmbô umbonɔ ɲasawa, naɲ oc sêɲyalê inɲ ndê gauc atu-tu. Inɲ piɲ lau apa ma lau Israel-ɲga dôn sêti gôlôwac dabuɲ tigenɲ, ma lêɲ dinaɲ tôc inɲ ndê gauc asê tiawê. ¹¹ Lêɲ dau inɲ gauc gêm tidôn muɲ su, ma kwahic dec yac neɲ Pômdau Yisu Kilisi kôm ɲandô sa.

¹² Tu dakêɲ whiɲ ti dasap Kilisi dôn-ɲga, dec gêɲ daɲ kalhac yac ahuc bu datêɲ Anötö dandi-ɲga dom, ma datiga-suc inɲ ti atac pa su. ¹³ Bocdinaɲ aö waterɲ mac bu ahêgo daôm dom tu ɲawapac hoɲ naɲ gahôc tu mac-ɲga, bu gahôc tu bu mac ati lau tiwaê yêc Anötö aɲgô-ɲga.

Pol teɲ mbec tu lau Epesas-ɲga

¹⁴⁻¹⁵ Tu gêɲ hoɲ dinaɲ-ɲga, dec aö gapônɲ haɲduc têɲ Damaɲ Anötö, naɲ gêlic ɲayham bu hê ndê ɲaê pi lau undambê ti nom-ɲga hoɲ naɲ sêkêɲ whiɲ Kilisi, ma sam ɲac bu inɲ ndê balêkoc. ¹⁶ Ma aö gateɲ Mwasinɲ ɲadau Anötö, bu kêɲ ndê ɲalau sip nem ɲalôm, bu puc mac dôn ɲa inɲ ndê ɲaclai atu. ¹⁷ Ma gateɲ inɲ bu kêɲ Kilisi ndôc nem ɲalôm tu mac nem akêɲ whiɲ-ɲga. Ma mêtê atac whiɲ-ɲga puc mac dôn bu alhac ɲaɲga, tôm a naɲ ɲawakac gacgeɲ sip nom ɲalôm gi. ¹⁸⁻¹⁹ Kilisi ndê atac whiɲ yac inɲ gêɲ atu andô, naɲ tôm dom bu danem dôhônɲ, ma ɲahu hêc gêlêc gauc nom-ɲga hoɲ su. Magoc aö gateɲ Anötö bu kêɲ ɲaclai ti gauc têɲ mac bu aɲyalê Kilisi ndê atac whiɲ, awhiɲ lau dabuɲ hoɲ. Aö gateɲ mbec pi gêɲ hoɲ dinaɲ, tu bu mac ati lau gwalam akwa akêɲ whiɲ-ɲga naɲ Anötö ti ndê mwasinɲ ti ɲawasi ma ɲaclai atu nem mac hoɲ ahuc.

²⁰ Anötö ndê ɲaclai, naɲ gêm gwelen yêc yac neɲ ɲalôm, naɲ ɲaclai atu andô. Yac datôm dom bu gauc nem me daten gêɲ daɲ, naɲ inɲ ndê ɲaclai oc tôm dom bu kôm ɲandô sa ɲagahô eɲ. ²¹ Tu dinaɲ-ɲga yac lau naɲ dambo gôlôwac dabuɲ ɲalôm, ma yac neɲ wakuc hoɲ naɲ bu sêɲkuc yac, naɲ dahoc Anötö ndê waê asê tu Yisu Kilisi-ɲga, tôm têm hoɲ ndi. Yomandô.

4

Yac gôlôwac dabuɲ dapiɲ dauɲ dônɲ dati Kilisi ndê ɲandô

¹ ɲalêɲ dinaɲ Anötö tac whiɲ mac ma kêgalêm mac sa bu ati inɲ ndê lau dabuɲ. Tu dinaɲ-ɲga dec aö, naɲ gati Pômdau ndê ɲgac gapocwalô-ɲga, waɲgilí mac bu asa nem lêɲ gitêɲ ti dabuɲ, aɲkuc inɲ ndê galem dau. ² Akôm nem gêɲ hoɲ ti aɲgwiniɲ daôm, ma ti lêɲ malô. Akôc nem ɲalôm dônɲ, ma giso bocke naɲ asidôwai bu sêkôm têɲ mac, naɲ asuc kwi ma akôc ɲac sa bu atôc nem mêtê atac whiɲ-ɲga asê. ³ Ayob bu gêɲ daɲ seɲ ɲalau Dabuɲ ndê gwelenɲ piɲ mac dôn-ɲga su dom. Ma bocdinaɲ inɲ ndê yom malô oc piɲ mac hoɲ dônɲ bu ambo ti nem ɲalôm tigenɲ. ⁴ Yac dati Kilisi ndê ɲandô tigenɲ, ma ɲalau tigenɲ mbo yac tigenɲ-tigenɲ neɲ ɲalôm. Ma tu Anötö kêgalêm mac sa awhiɲ yac-ɲga, dec yac hoɲ taɲkwê mwasinɲ atu tigenɲ. ⁵ Tam akiɲ Pômdau tigenɲ, dakêɲ whiɲ yom ɲandô tigenɲ, ma busaɲgu tigenɲ piɲ yac hoɲ dônɲ tam daminɲ Yisu Kilisi. ⁶ Anötö tigenɲ ti yac lau dakêɲ whiɲ-ɲga hoɲ Damaɲ, ma inɲ gêm gôlinɲ yac. Inɲ mbo yac hoɲ ɲalôm, ma puc yac dônɲ bu dakôm inɲ ndê gwelenɲ.

Kilisi kêmwasiɲ yac tu bu dapo gôlôwac dabuɲ sa-ɲga

⁷ Ma Anötö kêmwasiɲ yac tigenɲ-tigenɲ ɲa mwasinɲ ɲalôm-ɲga tidau-tidau, tôm Kilisi gic sam têɲ yac ɲambwa. ⁸ Tôm Anötö ndê yom daɲ, naɲ sêto yêc bocdec bu:

Inɲ ku ndê ɲacyo dulu ma wê ɲac gitôm lau gapocwalô-ɲga, goc pi lôlôc gi ma kêmwasiɲ lau ɲa gêɲ ɲayham-ɲayham, naɲ kêɲ têɲ ɲac ɲambwa. **[BW 68:18]**

⁹ Yom dau sôm bu inɲ pi lôlôc gi, dec whê sa bu inɲ sip nom meɲ muɲ. ¹⁰ Ma inɲ ɲgac tigenɲ dinaɲ, naɲ sip nom meɲ, naɲ mbu pi lôlôc gi mbo gameɲ ɲamata-ɲga andô yêc undambê, tu bu nem gôlinɲ gêɲ hoɲ ma êmwasiɲ inɲ ndê lau hoɲ êɲlêc.

¹¹ Ma bocdinaɲ inɲ kêyalinɲ inɲ ndê lau ɲatô sa sêti aposel, ɲatô sêti propet, ɲatô sêti lau aheɲ-ɲga, ɲatô sêti ɲacsakinɲ, ma

natô bu sêndôhôn Anötö ndê mêtê. ¹² In kêmwasin ti kêyalin nac sa bu sêndôhôn ma sêpuc Anötö ndê lau dabun dön e nac hon sêkôm sakin tidau-tidau tu bu sêpo gôlôwac dabun, nan sêti Kilisi ndê nandô, nan sa-nga. ¹³ Ma yac hon dakôm ney sakin tidau-tidau e yac ney dakên whin ti gauc tanyalê Anötö ndê Atu-nga ênsôwec tiatu ma pin yac hon dön pitigen. Ma nalên dinan yac oc dati lau gwalam akwa dakên whin-nga ma dasa ney lên gitên en tôm Kilisi dau.

¹⁴ Ma bocdinan yac oc dambo datôm balêkoc tiyham dom. Ma lau nan sêndôhôn yom tasan ma sênsalê lên bu sêtim yac ma sêkôm yac ney dakên whin tisac, nan oc sêtôm dom bu sêkôm yac atac lu-lu tôm gakoc nan mbu kêyôc, me agatê nan gwêc nampon kêniñ gi ma meñ. ¹⁵ Magoc yac oc dati lau nan dalhac nanga ma dasap yom nandô ti mêtê atac whin-nga dön en. Ma dakôm gên hon datôm lau gwalam akwa nan dasap yac ney nagôlôn tigen, nan Kilisi dön. ¹⁶ Bu in dau pin yac hon dön dati in ndê nandô, ma kêmwasin yac tigen-tigen tu bu danem akin asidôwai-nga ma dasap mêtê atac whin-nga dön. Ma nalên dinan gôlôwac dabun oc ênsôwec tiatu-tiatu ndi.

Dasa ney lên tiwakuc

¹⁷ Tu dinan-nga dec aö bu wasôm yom têt mac wanem Pômdau angô, ma wakac mac bu ambu atên lên akwa tiyham dom. Ambo atôm lau nan dangasun sambuc nawaê nayham ma sêsap gauc ti lên nandô mba-nga dön napan, nan dom. ¹⁸ Nasesc kôm nac si gauc ahuc. Ma sêsa lên gauc mbasi-nga tu nac si nalôm nadandi-nga, dec kalhac nac ahuc bu sêtap Anötö ndê lên sêndôc tali-nga sa dom. ¹⁹ Nac maya dau dan dom, ma sêkên dau sambuc têt lên nalôm nagalac-nga. Nac si nalôm kac nac bu sêkôm mêtê nadômbwi tidau-tidau napan, ma nac atac whin awa ti wapa hôc gêlêc.

²⁰ Magoc têt ndoc mac angô nawaê nayham pi Kilisi, nan sêndôhôn mac bu asa lên kain dinan dom. ²¹ Mac angô yom

pi Yisu ma akên whin in, ma sêndôhôn mac sênkuc yom nandô nan nahu yêc in. ²² Sêndôhôn mac su bu ahu lên nalôm akwa-nga nan mun-nga asa ambo, nan sin. Bu lên dau kêgilí mac bu asa lên tasan nalôm nagalac-nga, nan kôm mac nem lên ambo-nga tisac, ma ac waê bu andinam. ²³ Ma sêndôhôn mac bu ankuc gauc wakuc nan Anötö ndê Nalau kên sip nem nalôm, dec asa nem lên tiwakuc. ²⁴ Asa lên nalôm wakuc-nga tôm mac asôc nem nakwê wakuc sa. Anötö dau kên nalôm wakuc têt yac, nan in kêmasan tu bu datôm in dau, ma tanjuc in ndê yom nandô ti dasa ney lên dabun ma gitên en.

²⁵ Tu dinan-nga ahu yom tasan hon sin, ma asôm yom nandô en awhin daôm. Bu yac hon dambo datôm Kilisi ndê nandô tigen, ma yac bu tansau ney asidôwai, dec oc sen yac ney lên dapin daun dön-nga popoc. ²⁶ Mac bu atac nandê, nan ayob daôm bu akôm sac dom. Yom atac nandê-nga bu lhac mac nasawa, nan amasan têt acsalô dau dinan, mun su nan ac ndi sip. ²⁷ Akên nasawa têt Sadañ bu êntôm mac dom. ²⁸ Am asa nan gêm kan gên, nan hu sin ma kôm gwelen nayham na amam bu nem daôm sa, ma nem lau nan sêpônda dau, nan sa sêwhin.

²⁹ Ayob nem whamsun têt yom sac-sac hon. Asôm yom nayham en, nan tôm bu nem asidôwai sa ma puc nac dön, ma mac nem yom oc êmwasin lau nan sêngô. ³⁰ Ayob daôm bu asa lên gitên ti dabun en, bu akên nawapac têt Nalau Dabun dom. Bu Anötö kên ndê Nalau dau têt mac ti nem nadalô, bu têt asê bu mac ati in ndê, ma bu wê mac asa nem lên gitên ti dabun en, e in kôt mac sa têt bêt nambu-nga, awhin lau hon nan in gêmlihi nac su sêti in ndê. ³¹ Yom dalic daun sac-nga, yom atac nandê-nga, mêtê dali daun sa ti dasôm daun-nga, ma yom datigasec lau-nga, mêtê kain dinan hon nan ahu sin sambuc. ³² Ma ambo ti atac whin nem asidôwai hon, ma tamwalô nac ti anem nac sa. Ma asuc sac nan asidôwai bu sêkôm têt mac, nan kwi, tôm Anötö suc mac nem sac kwi tu Kilisi-nga.

5

¹ Bocdinañ asa nem lêtñ aṅkuc Anötö ndê, atôm in̄ ndê balêkoc atac whiñ-nga. ² Ma asa nem lêtñ ti atac whiñ asidôwai hoñ, tôm Kilisi tac whiñ yac ma kêñ dau sambuc ti da tu yac-nga, nañ Anötö gêlic gitôm da ñamalu ñayham.

³ Ayob daôm bu mêtê kaiñ bocdec dañ yêc mac ñasawa dom. Mêtê mockaiñ-nga, mêtê ñadômbwi tidau-tidau ma lau si mêtê sêpo awa ti wapa sa tu dau-nga. Bu lêtñ bocdinañ gic lau nañ sêti Anötö ndê lau dabuñ, nañ ñawaê dom. ⁴ Ma yom sac-sac ti yom gauc mbasi-nga ma yom mayañ-nga bocdinañ gic waê lau dabuñ dom. Magoc yom danem danje Anötö ti danem danje yac neñ asidôwai-nga dec gic yac ñawaê solop. ⁵ Bu mac aṅyalê pi ñandô bu Anötö oc kôc lau kaiñ bocdec sa dom. Lau mockaiñ-nga, lau nañ sêsa lêtñ ñadômbwi, ma lau nañ sêkêñ awa ti wapa nom-nga kalhac si gauc ñamata ñapañ, nañ gitôm ñac sem akiñ anötöi gwam. Lau nañ sêsa lêtñ kaiñ dinañ, nañ oc sêwêkaiñ si mala yêc Kilisi ma Anötö ndê gameñ undambê-nga dom andô. ⁶ Ayob daôm bu lau tasan si yom ñambwa-ñambwa êṅsau mac pi lêtñ sac-sac dinañ dom. Aṅyalê ñapep bu lau dangapêc nañ sêsa lêtñ sac-nga, nañ oc sêtap Anötö ndê atac ñandê sa. ⁷ Tu dinañ-nga andic sôn daôm awhiñ ñac dom.

⁸ Bu muñ-nga mac asa lêtñ ñasec-nga, magoc kwahic dec mac akêñ whiñ Pômdau dec ati balêkoc gameñ ñawê-nga. Bocdinañ asa lêtñ ñawê-nga eñ andic ñawaê. ⁹ Ma lêtñ ñawê-nga ña-ñandô bocdec, dakôm mêtê ñayham tidau-tidau, dasa lêtñ gitêñ, ma dasap yom ñandô dôn. ¹⁰ Bocdinañ akôc gauc pi mêtê bocke nañ gic Pômdau tandô ñayham. ¹¹ Andic ahê lau nañ sêsap mêtê ñasec-nga, nañ ñandô ñayham mbasi, nañ dôn. Asa lêtñ ñawê-nga eñ, tu bu atôc asê tiawê bu ñac si mêtê dau in̄ sac sambuc. ¹² Bu mêtê nañ lau sac sêkôm sêsiñ-sêsiñ sêmbo, nañ bu dasôm yom pi, dec oc kêñ maya yac atu andô. ¹³ Magoc Anötö ndê ñawê pô gêñ hoñ dinañ, ma tôc gêñ nañ yêc siñ dau,

nañ ñahu asê tiawê. ¹⁴ Tu dinañ-nga sêsôm yom gôliñ dañ pi ñamalac nañ sap mêtê sac dôn ñapañ, nañ yêc bocdec bu, “Am ñgac nañ yêc bêc yêc, tampo sa ma tisa! Tisa akêñ lau batê-nga, ma Kilisi ndê ñawê pô am.”

¹⁵ Bocdinañ dec ayob daôm bu asa lêtñ gauc mbasi-nga dom, magoc asa nem lêtñ ti gauc eñ. ¹⁶ Akôc gauc bu akôm mêtê ñayham eñ, tôm nem têm ambo tamli-nga hoñ, bu yac dambo têm sac-nga ñalôm. ¹⁷ Tu dinañ-nga ambo ti nem gauc ñawa ma aṅyalê lêtñ nañ Pômdau tac whiñ bu dakôm-nga. ¹⁸ Anôm gêñ êñiñ mac-nga dom, bu lau nañ sêsa lêtñ dinañ sêñyaiñ dau ti si gêñ hoñ. Magoc akêñ nem ñalôm sambuc têtñ Ñalau Dabuñ bu nem mac ahuc. ¹⁹ Ma bocdinañ asôm yom ñayham-ñayham têtñ daôm tu apuc daôm dôn-nga, tôm mac atap sa yêc Buku Wê-nga ti Wê Dabuñ ma wê nañ Ñalau dau kêñ têtñ mac. Anem wê, ma gauc nem wê tu ampriñ Pômdau-nga yêc nem ñalôm tôm bêc hoñ. ²⁰ Ma gêñ hoñ nañ Damañ Anötö kêñ têtñ mac, nañ anem danje in̄ ñapañ, tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga. ²¹ Asôc nem asidôwai ñapu tu bu atôc asê bu mac atoc Kilisi sa-nga.

Pol to yom pi lauwhê ma ñgac

²² Mac lauwhê tigen-tigen asôc nem ñgaci ñapu tôm asôc Pômdau dau ñapu. ²³ Ñahu bu laungac sêti lauwhê si ñagôlôn, ñalêñ tigen tôm Kilisi ti gôlôwac dabuñ nañ in̄ gêm ñac si ma sêti in̄ ndê ñandô, nañ si ñagôlôn. ²⁴ Bocdinañ tôm gôlôwac dabuñ sêsôc Kilisi ñapu, dec mac lauwhê asôc nem ñgaci ñapu tu gêñ hoñ-nga. ²⁵ Ma mac laungac, atac whiñ nem awhêi, ñalêñ tigen tôm Kilisi tac whiñ gôlôwac dabuñ dec kêc ndê dac siñ ma mbac ndu tu ñac-nga. ²⁶ In̄ kôm gêñ dau tu bu êṅgwasin̄ ñac si sac hoñ su e sêti lau dabuñ, ma busaṅgu ti Anötö ndê yom kôm gêñ dau ñandô sa. ²⁷ Ma in̄ bu kêñ gôlôwac dabuñ sêlhac in̄ aṅgô-nga tôm lau dabuñ ti ñawasi atu, nañ giso me mêtê sac me yom dañ yêc ñac-nga dom. ²⁸ Ñalêñ tigen dinañ mac laungac atac whiñ nem lauwhê andic ñawaê. Atac

whiņ ɲac tòm mac atac whiņ daôm nem ɲamlic. Asa naņ tac whiņ ndê awhê, naņ gitôm iņ atac whiņ dau. ²⁹⁻³⁰ Bu ɲamalac daņ oc tec iņ dau ndê ɲamlic dom, magoc yob ti gêm yaom ɲapep tòm Kilisi kôm têt yac lau naņ dati iņ ndê ɲandô, naņ gôlôwac dabuņ. ³¹ Anötö sôm yom pi lauwhê ma ɲgac, tòm sêto yêc bocdec bu:

Tu dinaņ-ɲga dec ɲgac daņ oc hu damba lu dinda siņ, ma sap iņ nawhê dôn, ma iņlu sêti gêt tigen. *[Gen 2:24]*

³² Yom pi lauwhê ma ɲgac, aö gam dôhôn whiņ yom pi Kilisi ma gôlôwac dabuņ, ma yom dau ɲahu sip ɲalôm gi. ³³ Magoc aö wasôm têt mac launğac tigen-tigen, bu atac whiņ nem awhêi tòm mac atac whiņ daôm. Ma mac lauwhê hoņ atoc nem ɲgaci sa.

6

Damba ti dindai ma balêkoc si yom ɲatô

¹ Mac balêkoc, daņam wambu dinam ti damami tu Pômdau-ɲga, bu lêt dau iņ lêt gitêt. ² Bu Anötö ndê yomsu naņ sôm bu, *"Toc damam lu dinam sa,"* naņ yomsu ɲamata-ɲga naņ Anötö gic bata yom daņ whiņ bocdec bu, ³ *"Kôm bocdinaņ, dec aö wanem mbec am nem lêt hoņ, ma wandic têku nem têt mbo tamli yêc nom-ɲga."*

⁴ Mac dambai, ayob daôm bu akôm nem balêkoc atac ɲandê dom. Magoc tòm têt hoņ naņ sêmbo sêwhiņ mac, naņ andôhôn ti anem la ɲac ɲalêt solop naņ gic Pômdau ndê lau ɲawaê, e sêtiatu.

Lau akiņ ma ɲadaui si yom

⁵ Mac lau akiņ, daņam wambu nem ɲadaui nom-ɲga, ma atoc ɲac sa ti asôc ɲac ɲapu ɲapep. Akôm ti nem ɲalôm sambuc, tòm mac am akiņ Kilisi dau. ⁶⁻⁷ Ma gauc nem bu akôm tu bu nem ɲadaui sêlic mac ɲayham-ɲga ɲambwa lec dom. Mba. Mac nem ɲadaui bu sêmbo sêwhiņ mac, me sêmbo dom, magoc anem akiņ ɲapep eņ. Anem akiņ ɲac ti nem ɲalôm sambuc, bu Anötö tac whiņ bu mac akôm bocdinaņ. Akôm tòm mac am akiņ Kilisi dau, ma tòm mac am

akiņ lau nom-ɲga tawasê dom. ⁸ Bu mac aņyalê su, bu lau hoņ oc sêtap si ɲagêyô sa yêc Pômdau, tu gêt ɲayham bocke naņ sêkôm-ɲga. Lau naņ sem akiņ ɲadaui, ma lau naņ sêkôm gwelen tu dau-ɲga, naņ sêwhiņ.

⁹ Ma mac ɲadaui, ayob nem lau akiņ ɲalêt ɲayham eņ. Asôm yom matôc-ɲga tu bu akac nem lau akiņ tu sêkôm gwelen-ɲga, naņ dom. Bu mac aņyalê su bu Pômdau, naņ ti mac nem ɲadau ma ɲac si ɲadau whiņ, naņ mbo undambê, ma iņ oc toc ɲamalac daņ sa hóc gêlêc daņ dom, iņ oc êņsahê yac hoņ ɲa saê tigen.

Dandic siņ ti Anötö ndê ɲaclai

¹⁰ Aneņ yom ɲambu-ɲga bocdec. Tamkwê Pômdau ti ndê ɲaclai atu bu puc mac dôn alhac ɲaņga. ¹¹ Asôc Anötö ndê wapa siņ-ɲga hoņ sa, dec oc tòm bu mac alhac ɲaņga ma aku Sadaņ ndê lêt tasan ti saê hoņ dulu. ¹² Bu yac lau dakêt whiņ-ɲga neņ ɲacyo dec ɲamalac nom-ɲga dom. Mba! Yac tac siņ têt gôliņ ti ɲaclai hoņ naņ sêmbo Sadaņ ɲapu. Yomandô! Yac tac siņ têt Sadaņ ma têt iņ ndê ɲalau sac naņ sêmbo umbon ɲasawa, ma sem gôliņ lau sac têt têt ɲasec-ɲga dindêc.

¹³ Tu dinaņ-ɲga asôc Anötö ndê wapa siņ-ɲga hoņ sa, bu alhac ɲaņga ma andic siņ têt ndoc mac nem ɲacyo sac hóc asê mac. Ma ɲalêt dinaņ ɲacyo dau ndê lêt daņ oc tòm dom bu kôm mac aku sa. ¹⁴ Bocdinaņ alhac ɲaņga. Asap yom ɲandô dôn ɲapaņ bu puc mac dôn, gitôm piņkap naņ lau siņ-ɲga sêkic pi ɲac si ɲampêbalê. Ayob daôm bu asa lêt gitêt eņ, gitôm lau siņ-ɲga sêyob si ɲabapo ɲa wapa siņ-ɲga. ¹⁵ Amasaņ daôm ɲapep tu ahoc ɲawaê ɲayham yom malô-ɲga asê, tòm lau siņ-ɲga sêsôc atapa sa bu sêmasaņ dau tu sêņsêlêt-ɲga. ¹⁶ Ma asap nem akêt whiņ dôn ɲaņga tòm têt hoņ, bu yob mac têt Sadaņ, gitôm lau siņ-ɲga si lautuc naņ tiņ ɲac, ma si ɲacyo si sôp ti ya hoņ ndu. ¹⁷ Gauc nem ɲapaņ bu Anötö gêm mac si su, ma yom dau oc yob mac nem gauc gitôm gulun ain naņ lau siņ-ɲga sêuņ tiņ ɲagôlôn. Ma Anötö ndê yom tidôn yêc mac, bu yom dau ti

Ŋalau Dabuŋ ndê bien baliŋ bu andic siŋ-ŋga. ¹⁸ Akôc wapa siŋ-ŋga hoŋ dinaŋ, ma aten mbec têt Anötö ti Ŋalau Dabuŋ ndê ŋaclai, ma andac iŋ bu nem mac sa tôm têt hoŋ. Anem ali, alhac ŋaŋga, ma aten mbec tu lau dabuŋ-ŋga tôm bêc hoŋ.

¹⁹⁻²⁰ Ma aten mbec tu aö-ŋga whiŋ. Anötö kêyalin aö sa bu wahoc ŋawaê ŋayham asê pi iŋ ndê lêt nem lau si-ŋga, naŋ muŋ-ŋga yêc siŋ dau. Aten mbec bu Anötö puc aö dôŋ ma kêŋ yom ti gauc têt aö bu wawhê ŋawaê dau ŋahu sa ŋapep eŋ, ma ti neŋ atac pa su, tôm iŋ ndê atac whiŋ. Kwahic dec aö gandöc gapocwalô tu aö neŋ gwelen ŋawaê ŋayham-ŋga dinaŋ.

Pol gic bata ndê yom

²¹ Tikikus, yac neŋ asidôwa atac whiŋ-ŋga, ma Pômdau ndê ŋgac akin ŋandô, naŋ oc têt mac loc, bu ndic miŋ aneŋ yom ti gwelen ŋawaê hoŋ têt mac. ²² Aö wanŋin iŋ têt mac loc, tu bu ndic miŋ yac mba yom hoŋ têt mac, ma bu êŋgilí mac bu alhac ŋaŋga.

²³ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi sêpuc mac asidôwai hoŋ dôŋ, bu asap mêtê atac whiŋ ti akêt whiŋ-ŋga dôŋ ŋaŋga, ma ambo ti yom malô. ²⁴ Anötö ndê mwasin nem mac lau hoŋ naŋ atac whiŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi, naŋ ahuc tôm têt hoŋ ndi.

Pol ndê bapia têtj lau Pilipai-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol gic lau nañ sêmbo malac Pilipai kêsî ma hoc ñawaê ñayham asê têtj ñac, tòm dasam yêc Aposel 16:12-40. Tinambu in ndôc gapocwalô yêc malac Rom, ma têtj ndoc dinañ in to bapia dindéc têtj lau nañ sêkêtj whiñ Yisu yêc malac Pilipai.

Malac Pilipai in malac tiwaê, ma lau Rom-nga daêsam sêndôc dinañ tu sênem gôlin gameñ Masedonia-nga. Luk whê sa yêc Apo 16:13 bu têtj ndoc Pol bu hoc ñawaê ñayham asê yêc malac Pilipai, nañ in gauc gêm bu tap lau nañ sêtoc Anötö sa yêc malac dau ñamakê. Tu dinañ-nga lau ñatô gauc gêm bu mboe lau Israel-nga si lôm wê-nga dañ kalhac malac Pilipai têtj têtj dinañ dom, bu Pol sôc lau Israel-nga si lôm wê-nga yêc malac hoñ tu bu nem mêtê-nga.

Pol to bapia dindéc tu bu têtj in ndê atac ñayham ñahu asê, ma bu nem danje lau Pilipai tu gêtj nañ sêkêtj têtj in tu sênem in sa-nga. Ma in whê in ndê lêtj nañ mbo-nga, nañ sa têtj ñac, ma gic min pi in ndê gwelenj. In kac lau Pilipai bu sêlhac ñanga, ma gêtj ñayham me sac bocke bu hóc asê ñac, nañ sêmbo ti atac ñayham ñapañ. Ma in kêtj puc ñac pi kêdôhônwaga tasanj.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Pol lu Timoti, nañ am akiñ Yisu Kilisi, ato bapia dindéc têtj mac lau nañ akêtj whiñ Yisu Kilisi yêc malac atu Pilipai. Alu ato têtj gôlôwac dabuñ si ñagôlôn, ma têtj lau nañ sem akiñ gôlôwac dabuñ, ma têtj Anötö ndê lau dabuñ hoñ. ² Mwasin ti yom malô akêtj yac neñ Damañ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi têtj mac.

Pol tetj mbec ti gêm danje Anötö

³ Têtj hoñ nañ aö gauc gêm mac, nañ gam danje aneñ Anötö tu mac-nga. ⁴ Tòm bêtj hoñ aö gateñ mbec têtj

Anötö tu mac hoñ-nga, ma gakôm ti atac ñayham atu. ⁵ Nahu bu têtj têtj mac akêtj whiñ tiwakuc e meñ têtj kwahic dec, nañ mac apuc aneñ gwelenj ñawaê ñayham-nga dôñ ñapañ. ⁶ Ma aö gakêtj whiñ bu Anötö, nañ gic hu in ndê gwelenj ñayham yêc mac nem ñalôm, nañ oc ndic dabinj gwelenj dau ma puc mac dôñ e Yisu Kilisi mbu meñ. ⁷ Aö gakôc gauc bocdinañ pi mac hoñ gac ñawaê, ñahu bu aö tac whiñ mac ma gauc gêm mac ñapañ. Mac awêkainj Anötö ndê mwasinj awhiñ aö, ma alhac awhiñ aö ñapañ. Mac alhac awhiñ aö têtj têtj nañ aö gandôc gapocwalô, ma têtj têtj nañ galhac tu wapuc ñawaê ñayham dôñ ma wawhê sa bu yom ñandô-nga, nañ bocdinañ. ⁸ Ma aö wasôm yom ñandô yêc Anötö anjô-nga, bu aö atac whiñ mac ndu andô, tòm Yisu Kilisi dau tac whiñ ti tawalô mac.

⁹ Ma aö gateñ mbec bu Anötö kôm mac nem gauc anyalê in-nga ti anyalê lêtj ñayham ma sac-nga êñsôwec tiatu. Ma gauc dinañ oc puc mac nem mêtê atac whiñ-nga dôñ e êñsôwec tiatu bocdinañ. ¹⁰ Ma bocdinañ mac oc atôm bu anjahê gêtj hoñ ma anyalê sac ma ñayham. Asap ñayham dôñ ñapañ ma bocdinañ têtj Kilisi ndê bêtj mbu meñ-nga, nañ mac oc atôm bu alhac in anjô-nga ti nem ñalôm ñawasi ma nem giso mbasi. ¹¹ Ma ñalêtj dinañ dec mêtê gitêtj oc ti mac nem akêtj whiñ Yisu Kilisi ña-ñandô. Ma mac nem lêtj gitêtj dinañ oc po Anötö ndê waê sa, ma lau daêsam oc sêmpinj in tu mac-nga.

Pol ndê ñahu mbo tali-nga yêc Kilisi

¹² O asidôwai, aö atac whiñ bu mac anyalê ñapep bu ñawapac nañ hóc asê aö, nañ kalhac ñawaê ñayham ahuc dom, magoc gêm gwelenj ñawaê ñayham-nga sa. ¹³ Bu lau hoñ nañ sêmbo Sisa ndê andu kin-nga, ma lau hoñ yêc malac atu dindéc, nañ sênyalê bu aö gandôc gapocwalô tu Kilisi-nga. ¹⁴ Ma aö neñ gandôc gapocwalô puc asidôwai sêkêtj whiñ Pômdau-nga daêsam dôñ bu sêlhac ñanga ma sêhoc Anötö ndê yom asê ti atac pa su, hóc gêlêc ñamata-nga lê su. ¹⁵ Asidôwai ñatô sêkôc gauc ñayham pi aö ma tu dinañ-nga dec sêhoc Kilisi

ndê ñawaê asê. Ma ñatô sêhoc ñawaê ñayham asê bu ñac sem lêmun aö ma sêkôm tu bu sêhoc gêlêc aö-nga. ¹⁶⁻¹⁷ Ñac si ñahu sem Kilisi ñawaê sa-nga solop dom, ma sêkôm tu sêpo dau sa-nga ma tu sêkên ñawapac atu têt aö, pi sac aneñ ñawapac gapocwalô-nga ñahô. Magoc asidôwai ñayham sêlhac sêwhin aö, ñahu bu ñac atac whin aö, ma sênyalê bu aö gandöc gapocwalô tu aneñ gwelen wapuc ñawaê ñayham dôn-nga. ¹⁸ Aö wasôm sake? Ñac si ñahu sêkôm gwelen-nga bu ñayham me sac, nañ gêt atu dom. Tigen aö galic gêt atu dan, nañ bocdec bu, Kilisi ndê ñawaê tiapa, ma gêt dau kôm aö atac ñayham atu. Ma aö wambo ti atac ñayham ñapan, ¹⁹ ñahu bu aö kayalê tidôn bu Yisu Kilisi ndê Ñalau, ma mbec nañ mac aten, nañ lu-lu oc sênem aö sa yêc ñawapac gapocwalô-nga. ²⁰ Aö tac whin ma gakên batan bu aö oc mayan tu gêt dan-nga dom, magoc aö bu walhac ti neñ atac pa su, ma wapo Kilisi ndê waê sa, tôm aö gakôm ñapan e meñ têt kwahic dec. Aö bu wambo tanli me aö bu wambac ndu, magoc gêt atu tigen yêc, nañ bu wapo Kilisi ndê waê sa. ²¹ Aö bu wambo tanli, dec wambo tu wapo Kilisi ndê waê sa-nga en, ma bu wambac ndu, dec wandi wambo wawhin in, nañ oc êmwasiñ aö êñlêc. ²² Magoc aö bu wambo tanli, dec oc nditôm bu gwelen nañ in kêt sip aö aman, nañ oc ñandô sa. Aö galic sen lu dinan, magoc kayalê lêt bu wasa-nga, nañ dom. ²³ Sen lu dinan kôm aö neñ ñalôm gi lu. Aö tac whin bu wahu nom dindéc sin, wandi wambo wawhin Kilisi. Sen dau ñayham kêlêc. ²⁴ Tigen aneñ ñalôm kac aö bu wanem mac sa, ma bocdinañ aö bu wambo tanli, nañ dec oc êmwasiñ mac êñlêc. ²⁵ Aö gakên whin bu aö wambo nom wawhin mac hon tu bu wapuc mac nem akên whin dôn, e alhac ñanga ma ti atac ñayham atu tu nem akên whin-nga. ²⁶ Ma tu gêt hon dinan-nga, dec mac oc apo Yisu Kilisi ndê waê sa êñlêc, ma atac ñayham atu tu aö wambu wameñ ma wambo wawhin mac tiyham-nga.

²⁷ Yom atu dec wasôm têt mac. Ayob

daôm bu asa nem lêt hon ankc lêt gitên, nañ gic lau nañ sêkên whin Kilisi ndê ñawaê ñayham, nañ ñawaê. Ma bocdinañ aö bu waloc ma walic mac tiyham, me bu wançô ñawaê ñambwa pi mac, goc wanyalê bu mac hon apin daôm dôn, ma ambo ti nem ñalôm tigen, ma alhac ñanga tu apuc ñawaê ñayham, nañ mac akên whin, nañ dôn. ²⁸ Ma aö oc wanyalê bu mac atöc daôm tu lau nañ sêkên kisa mac-nga dom. Gêt dau oc töt asê bu mac atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nga sa su, ma lau nañ sêkên kisa mac, nañ sic waê bu Anötö sen ñac su sêninga. ²⁹ Ançô su nañ. Anötö kêmwasiñ mac tu Yisu Kilisi-nga. Tu dinan-nga dec mac akên whin Yisu, ma gêt dan whin bocdec bu, mac ahôc ñawapac tu in-nga whin. ³⁰ Nawapac kain tigen mac alic aö gahôc mun-nga, ma kwahic dec mac ançô bu gahôc ñapan gambo, nañ kwahic dec tap mac sa su bocdinañ.

2

Lau sêkên whin-nga si lêt

¹ Mac ati Kilisi ndê lau, dec gêm mac sa, me mba? In ndê atac whin mac-nga kêtgilí mac bu atac whin nem asidôwai, me mba? Ñalau Dabuñ kêt mac nem ñalôm pitigen, me mba? Mac nem akên whin Kilisi kêtgilí mac bu tamwalô nem asidôwai ti anem ñac sa, me mba? ² Bu bocdinañ, dec wandac mac bu ambo ti nem gauc pitigen, ma ti nem ñalôm tigen, ma asap mêtê atac whin asidôwai-nga dôn ñapan. Ambo bocdinañ, dec mac oc akôm aö atac ñayham êñlêc. ³ Mac lau tigen-tigen gauc nem daôm êñlêc dom ma atoc daôm sa dom, magoc ançwinin daôm ma atoc nem asidôwai sa hôt gêlêc daôm. ⁴ Akôt gauc pi lêt anem daôm sa-nga ñapan dom, magoc akôt gauc pi lêt anem asidôwai sa-nga.

Kilisi kêtwinin dau, ma Anötö toc in sa

⁵ Akôt gauc kain tigen dinan bu in kêtgc Yisu Kilisi dau ndê lêt. ⁶ Bu Kilisi in Anötö ñandô. Tigen in gauc gêm bu kôt ñaclai ti ñawasi atu tôm Anötö dau

ndê, nanj dôŋ ma mbo gitôm Anötö dau napanj dom. ⁷ Inj gêlic nayan bu hu gêŋ undambê-nga honj dinanj sinj, ma ti ngac akinj nambwa. Inj meŋ mbo nom, ma lau nom-nga sêlic inj gitôm nac dau si danj. ⁸ Inj kêngwininj dau ma danja wambu têtj Damba e tôm inj mbac ndu. Yomandô. Inj mbac ndu pi a gicso dau gitôm ngac sac danj. ⁹ Tu inj ndê lêŋ honj dinanj-nga dec Anötö toc inj sa kêlêc, ma kêŋ njaê ti waê têtj inj nanj hôc gêlêc njaê ti waê honj su. ¹⁰ Ma tu dinanj-nga anjela ma namalac ti gêŋ honj nanj sêmbo undambê ma sêmbo nom me nom nalôm, nanj oc sêtoc Yisu ndê njaê sa ma sêpônj haduc têtj inj. ¹¹ Ma nac honj oc sêhoc yom asê ma sêsôm asê bu yomandô, Yisu Kilisi inj Pômdau. Ma nalêŋ dinanj nac oc sêtoc Damanj Anötö ndê waê sa.

Lau sêkêŋ whinj-nga sêtôm nawê nom-nga

¹² O aneŋ lau atac whinj-nga. Têtj têm aô gambo gawhinj mac, nanj aô galic bu mac danjam wambu Anötö napep. Ma kwahic dec aô g ambo gawhinj mac dom, ma ganjô njawaê bu mac akôm bocdinanj hôc gêlêc namata-nga su. Asap nem lêŋ dinanj dôŋ napanj andic njawaê. Atoc Anötö sa ma atôc inj, ma asa nem lêŋ honj tôm inj atac whinj. Ma nalêŋ dinanj inj ndê mwasinj nem mac si-nga, nanj mac atap sa su, nanj oc ti gêŋ njandô mbasi-nga dom. ¹³ Bu Anötö dau ndê njac lai gêm gwelenj yêc mac nem nalôm, tu bu kôm mac atac tec lêŋ bocke nanj so inj ndê atac whinj. Ma njac lai dau oc nem mac sa bu asa nem lêŋ anjuc inj ndê atac whinj. ¹⁴ Gêŋ honj nanj mac bu akôm, nanj ayob daôm bu atucdinj me asenj daôm pi dom. ¹⁵ Ma nalêŋ dinanj mac oc ambo ti nem nalôm njawasi ma giso mbasi. Bu mac ati Anötö atui awhê ma ngac, ma ambo nom ambo lau sac nanj si lêŋ danj solop dom, nanj nalôm. Magoc mac akôm mêtê solop enj andic njawaê, bu ambo lau dau nalôm atôm ya njawê nanj pô gamenj têtj ôbwêc. ¹⁶ Ma nalêŋ dinanj oc nem lau dau sa tu bu sênyalê yom njandô nanj tôc senj dandôc tanli-nga asê, nanj mac asap dôŋ ambo. Ma tu dinanj-nga gwelenj nanj gakôm yêc

mac-nga oc njandô mbasi dom, ma têtj ndoc Kilisi mbu meŋ, nanj mac oc ati aneŋ njahu wapo dauŋ sa-nga. ¹⁷⁻¹⁸ Gwelenj ti sakinj nanj ti mac nem akêŋ whinj njandô, nanj gitôm da nayan nanj mac akêŋ têtj Anötö. Ma lau Rom-nga bu sêkic yom bu sêkêc aneŋ dac sinj, dec oc tôm da danj tiyham nanj sêkêc sac mac nem da dau njahô. Tigenj aô neŋ atac nayan tu mac-nga oc pacndê dom, aô oc wambo ti atac nayan enj. Ma mac bocdinanj, ambo ti nem atac nayan awhinj aô.

Pol bu êŋkinj Timoti têtj Pilipai ndi

¹⁹ Pômdau Yisu bu lic nayan, dec gakêŋ batanj bu njasawa sauŋ aô oc wanjinj Timoti têtj mac loc. Aô atac whinj bu wanjô njawaê pi mac, oc kôm aneŋ nalôm tigahô. ²⁰ Aô bu wanjinj inj, njahu bu namalac danj tôm inj mbo dom, nanj kêŋ ndê nalôm sambuc tu nem yaom mac-nga. ²¹ Bu lau daêsam gauc gêm Yisu Kilisi ndê gwelenj hôc gêlêc dom, magoc gauc gêm dau si gêŋ hôc gêlêc su. ²² Magoc Timoti ndê lêŋ ti sakinj njandô nayan mac alic su, ma anjyalê bu inj gêm akinj aô gitôm inj dau damba, tu puc gwelenj njawaê nayan-nga dôŋ. ²³ Bocdinanj têtj ndoc aô bu walic senj bocke nac oc sêkôm têtj aô, nanj aô gauc gêm bu wanjinj inj têtj mac loc njagahô. ²⁴ Ma aô gakêŋ whinj bu Pômdau dau oc nem aô sa, ma njasawa sauŋ aô dauŋ oc watêŋ mac waloc bocdinanj.

Pol sôm bu êŋkinj Epaprodaitas têtj nac ndi

²⁵ Muŋ-nga mac anjô bu aô gandôc ti njawapac, dec anjinj Epaprodaitas bu nem aô sa. Inj gêm gwelenj whinj aô gitôm aneŋ asidôwa njandô, ma kalhac gitôm ngac sinj-nga nayan tu kôm gwelenj njawaê nayan-nga. Kwahic dec aô gauc gêm tidônj bu wanjinj inj mbu têtj mac loc njagahô. ²⁶ Inj tac whinj njandô bu lic mac honj tiyham, ma inj kêyalê bu mac anjô njawaê pi inj ndê gêmbac, dec kôm inj nalôm njawapac tu mac-nga. ²⁷ Bu gêmbac dau kôm inj yham dom, kêpiŋ bu inj mbac ndu. Tigenj Anötö tawalô inj ma kôm inj nayan sa. Ma Anötö tawalô aô

bocdinaŋ, bu Epaprodaitas bu mbac ndu ma hu aö siŋ, dec oc kêŋ ŋawapac atu daŋ tiyham têtŋ aö. ²⁸ Tu dinaŋ-ŋga dec aneŋ ŋalôm kac aö bu waŋkiŋ iŋ mbu têtŋ mac loc, ma mac oc atac ŋayham bu alic iŋ tiyham, ma aneŋ ŋalôm ŋawapac oc tigahô bocdinaŋ. ²⁹ Tu Pômdau-ŋga dec akôc iŋ sa ti atac ŋayham atu têtŋ ndoc iŋ hóc asê mac. Aö wasôm têtŋ mac bu atoc iŋ ma lau naŋ sêtôm iŋ, naŋ sa ŋapep. ³⁰ Bu iŋ kêŋ dau sambuc ma töc dau dom bu mbac ndu tu Kilisi ndê gwelen-ŋga. Bu iŋ gêm akiŋ aö gêm mac hoŋ aŋôm, e kêpiŋ bu iŋ mbac ndu.

3

Ŋahu andô dati lau gitêtŋ yêc Anötö aŋgô-ŋga

¹ A neŋ asidôwai, aö bu wasôm yom ŋatô têtŋ mac whiŋ bocdec bu. Ambo ti atac ŋayham ŋapaŋ tu mac ati Pômdau ndê lau-ŋga. Yom naŋ kwahic dec aö bu wato, naŋ gato kaiŋ tigen têtŋ mac muŋ su, magoc aö galic ŋayham bu wato tiyham, tu bu wapuc mac dôn bu yom tasan kôm mac nem akêtŋ whiŋ tisac dom. ² Ayob daôm ŋapep têtŋ lau sac naŋ sêkac mac bu asôc †pwac sêsê laungac ŋamlic ŋatô su-ŋga ŋapu. Ŋac sêtôm giam pôm ma atac whiŋ bu sêkôm mac nem ŋamlic tisac ŋambwa. ³ Ŋac gauc gêm bu pwac sêsê ŋamlic-ŋga dinaŋ kôm ŋac sêti Anötö ndê lau solop. Magoc mba. Pwac dinaŋ ŋa-ŋahu andô hêganônŋ yac lau naŋ tam akiŋ Anötö tôm Ŋalau Dabuŋ gêm gôliŋ yac. Yac neŋ ŋahu dapô dauŋ sa-ŋga sip gêtŋ naŋ ŋamalac ŋambwa sêkôm têtŋ yac ŋamlic, naŋ dom, magoc sip gwelen naŋ Yisu Kilisi kôm yêc yac neŋ ŋalôm-ŋga.

Kilisi tigen ti Pol ndê ŋahu po dau sa-ŋga

⁴ Lau ŋatô gauc gêm bu Anötö oc kôc ŋac sa tu gêtŋ ŋamlic-ŋga. Oc tôm bu wapo dauŋ sa pi gêtŋ kaiŋ dinaŋ whiŋ, ma aö bu wakôm dec aneŋ ŋahu wapo dauŋ sa-ŋga hóc gêlêc lau hoŋ si su. ⁵ Bu sêsê aneŋ ŋamlic ŋatô su têtŋ aneŋ bêc ti-8-ŋga kêkuc lau Israel-ŋga si pwac. Aö

Israel si daŋ, naŋ gasa akêtŋ Benjamin ndê toŋ. Aö kayalê abanŋi si yom Hibru ti gêbôm hoŋ. Aö kakuc lau Palêsai si lêtŋ sêsôc Moses ndê yomsu hoŋ ŋapu-ŋga. ⁶ Aö gakêtŋ dauŋ sambuc tu gêtŋ bocke naŋ gakôm, tôm naŋ muŋ-ŋga gakêtŋ kisa lau sêkêtŋ whiŋ Yisu-ŋga ti neŋ ŋalôm sambuc. Ma yêc ŋamalac aŋgô-ŋga aö gatôm ŋgac gitêtŋ tu kakuc Moses ndê yomsu hoŋ ŋapep-ŋga.

⁷ Muŋ-ŋga aö gapo dauŋ sa ma gauc gêm bu Anötö oc kôc aö sa tu gêtŋ dinaŋ-ŋga, tigen kwahic dec aö kayalê Kilisi, dec taŋkwê gêtŋ dinaŋ ŋadaŋ bu nem aö sa tiyham lec dom. ⁸ Yomandô. Kwahic dec aö gatap mwasin atu andô sa, tu kayalê Yisu Kilisi-ŋga, ma tu aneŋ Pômdau iŋ-ŋga. Ma aö taŋkwê iŋ tigen bu nem aö sa. Tu dinaŋ-ŋga dec galic gêtŋ ŋatô hoŋ gitôm gêtŋ ŋambwa ma gêtŋ ŋagolop, ma gahu siŋ su tu bu Kilisi tigen ti aneŋ ŋahu gapo dauŋ sa-ŋga. ⁹ Aö bu wasap Kilisi tawasê dôn ŋaŋga, ŋahu bu Anötö kôc aö sa ma gêlic aö gitôm ŋgac gitêtŋ tu gakêtŋ whiŋ Kilisi-ŋga, ma tu kakuc lêtŋ yomsu-ŋga dom. Yomandô. Anötö kêmwasin aö ŋambwa, dec sam aö bu ŋgac gitêtŋ tu gakêtŋ whiŋ Kilisi-ŋga. ¹⁰ Aö tac whiŋ bu waŋyalê Kilisi ti Anötö ndê ŋaclai atu, naŋ uŋ Kilisi sa akêtŋ lau batê-ŋga. Ma waŋkuc iŋ ndê lêtŋ hóc ŋandê ti mbac ndu-ŋga. ¹¹ Ma aö gakêtŋ batan bu oc waŋkuc iŋ ndê lêtŋ tisa akêtŋ lau batê-ŋga bocdinaŋ.

Pol yêm dau su ŋandô tu bu êŋkuc Kilisi-ŋga

¹² Ŋalêtŋ dinaŋ aö tac whiŋ ndu andô bu waŋyalê Kilisi ti waŋkuc iŋ-ŋga, tigen aö wasôm bu aö gac dabiŋ neŋ lêtŋ hoŋ tu waŋkuc iŋ-ŋga su lec dom. Mba. Magoc Yisu Kilisi kôc aö dôn ma gêm aö k wi tu bu wati iŋ ndê, ma tu dinaŋ-ŋga dec aö gayêm dauŋ su tu bu waŋyalê ti waŋkuc iŋ ŋapep eŋ, gakôm gitôm ŋgac naŋ kêtŋ ŋaŋga bu tap iŋ ndê ŋaôli sa. ¹³ Asidôwai, aö kayalê bu aö gac dabiŋ lêtŋ dau su dom. Magoc aö gakôm gêtŋ tigen bocdec bu, aö waŋlhiŋ gêtŋ naŋ yêc aö dômwên-mbu naŋ siŋ, ma wakôm ŋaŋga bu wakôc gêtŋ naŋ yêc aö aŋônŋ ndô-ŋga, ¹⁴ gitôm ŋgac

nañ kêtî nãnga ma gêm nenen bu hóc asê batiñ pacndê-nga ma tap ndê ñaôli sa. Ma ñaôli nañ aô gayêm dauñ su bu wakôc, ma Anötö kégalem aô sa ma piñ aô dôn gam damiñ Yisu Kilisi tu bu watap sa-nga, nañ mwasiñ dandöc tañli yêc undambê-nga.

Dasa neñ lêtñ bambaliñ dom

¹⁵ Yac lau nañ dati gwalam akwa dakêñ whiñ-nga, nañ tañkuc gauc tigen dinañ dandic ñawaê. Ma mac bu gauc nem yom ñatô so aneñ, nañ Anötö oc tôc tiawê têtñ mac. ¹⁶ Magoc lêtñ nañ Anötö tôc têtñ yac lau dakêñ whiñ-nga su, nañ dasa dandic ñawaê. ¹⁷ O asidôwai. Aneñ lêtñ ti mac hoñ nem dôhôn ankcuc-nga. Ma tamtiñ lau nañ sêñkuc aô neñ lêtñ, ma ankcuc ñac bocdinañ. ¹⁸ Aô gasôm yom dinañ, ñahu bu lau daêsam sêsa si lêtñ bambaliñ, dec tôc asê bu sêlic Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau gitôm gêtñ ñambwa, ma sêtôm ñacyo yom ñandô-nga. Aô gasôm yom dau têtñ mac têtñ ñatô su, ma kwahic dec wasôm tiyham ti tañsulu eñ. ¹⁹ Lau kaiñ dinañ sic waê bu sêninga. Ñac gauc gêm gêtñ nom-nga gitôm gêtñ daneñ ti danôm-nga kêlêc, ma bocdinañ dec gêtñ dau ti ñac si pômdau. Magoc gêtñ nañ sêlic bu ñayham ma sêtoc dau sa pi, nañ dalic bu gêtñ mayañ-nga. ²⁰ Yac neñ malañ ñandô yêc undambê. Ma yac dakêñ batan ti dahôn yac neñ †Ngac Nem Yac Si-nga bu mbu akêñ undambê meñ, nañ Pômdau Yisu Kilisi dau. ²¹ In kôc ñaclai atu gitôm bu kêtñ gêtñ hoñ sêsôc in ndê gôliñ ñapu, ma in oc nem yac neñ ñamlic waêmba kwi ti ñamlic wakuc ma ti ñawasi atu, ña ñaclai tigen dinañ.

4

Pol gêm la lau Pilipai

¹ Tu dinañ-nga dec aneñ asidôwai, aô wasôm têtñ mac bu alhac ñãnga ti asap nem akêñ whiñ Pômdau dôn. Aô atac whiñ mac ndu andô, ma gakêñ batan bu walic mac tiyham. Aneñ gwelen ña-ñaôli

ñayham ti neñ atac ñayham ñahu, nañ mac daôm.

² Aô ganğô bu mac nem awê lu, nañ Yuodia lu Sintike sêsen dau. Aô bu wasôm têtñ inlu bu sêmasañ yom nañ yêc inlu ñasawa, ma sêmbo ti si ñalôm tigen tu inlu sêkêtñ whiñ Pômdau-nga.

³ Ma aneñ silip ñayham Sisigus,* aô bu wandac am bu nem awê lu dinañ sa, ñahu bu muñ-nga inlu sem gwelen tu sêpuc ñawaê ñayham dôn-nga sêwhiñ aô ma Klemen ti aneñ asidôwai ñatô, nañ si ñaê hoñ yêc Anötö ndê Buku Tañli-nga.

⁴ Tu mac ati Pômdau ndê lau-nga dec wasôm têtñ mac bu ambo ti atac ñayham ñapan. Aô wasôm tiyham bu ambo ti atac ñayham ñapan. ⁵ Asap lêtñ malô dôn tu bu lau hoñ sênyalê bu yac lau dakêñ whiñ-nga neñ mêtê dau dinañ. Gauc nem bu ndoc kêtñ bu Pômdau mbu meñ.

⁶ Ahêgo daôm tu gêtñ dan-nga dom. Ñawapac bocke nañ tap mac sa, nañ atôc têtñ Anötö sip nem mbec ñalôm, ma andac in bu nem mac sa. Ma anem danğe in tu gêtñ hoñ-nga. ⁷ Ma Anötö ndê yom malô oc nem mac lau nañ in piñ mac dôn am damiñ Yisu Kilisi, nañ ahuc, ma nem gôliñ mac nem gauc ti ñalôm. Bu Anötö ndê yom malô in gêtñ atu andô, hóc gêlêc ñamalac hoñ si gauc.

⁸ O aneñ asidôwai. Aô wasôm yom dan tiyham. Yom bocke nañ yomandô, ma gêtñ bocke nañ gêtñ tiwaê ma gêtñ solop ma ñawasi, gêtñ nañ gic lau hoñ tandô ñayham, ma gêtñ ñayham datoc sa-nga, ma mêtê ti yom ma gauc hoñ nañ gitêtñ eñ, nañ wasôm têtñ mac bu gauc nem lhac nem gauc ñapan. ⁹ L êñ ti sakiñ bocke nañ aô kadôhôn ti gac dulu têtñ mac, me mac anğô y êc aô me alic aô gakôm, nañ akôm andic ñawaê. Ma Yom Malô Ñadau Anötö dau oc mbo whiñ mac.

Pol gêm danğe lau Pilipai

¹⁰ Muñ-nga mac am aô sa, magoc ñasawa lê e meñ têtñ kwahic dec, mac atap sen dan sa tu anem aô sa tiyham-nga dom. Kwahic dec mac gauc gêm

* **4:3** Sisigus - yom dau yêc Yom Grik, ma danem kwi bu 'ñamalac nañ kôm gwelen whiñ ndê silip.' Lau ñatô gauc gêm bu yom dau in ñac Pilipai-nga dan ndê ñaê, ma lau ñatô gauc gêm bu in ñaê dom, magoc Pol to yom dau hêganôn ñamalac dan nañ kôm gwelen whiñ in.

aö ma ankin gën tu anem aö sa-nga, ma gën dinañ kôm aö atac nayham atu, ma kapiñ Pômdau tu mac am aö sa-nga. ¹¹⁻¹² Aö gato yom dinañ tu gapônda daun-nga dom. Mba. Aö kayalê têm gapônda daun-nga, ma kayalê têm gandöc mwasiñ ñalôm-nga. Aö bu neñ gën mba ma gën yô aö, me bu neñ gën daêsam ma waneñ hóc aö dön, tigeñ wahêgo daun dom. Nahu bu aö kadôhôn daun su bu nayham me sac bocke bu tap aö sa, nañ aö oc wambo ti atac nayham eñ. ¹³ Kilisi kên ñaclai têt aö bu wakôm gën hon, ma tu dinañ-nga dec aö gatôm bu wambo ti atac nayham eñ.

¹⁴ Bocdinañ, aö bu wapônda daun, dec wambo ti atac nayham eñ, magoc mac akôm mêtê nayham ma gauc gêm aneñ ñawapac dec ankin gën tu anem aö sa-nga. ¹⁵⁻¹⁶ Mac lau Pilipai-nga anyalê su bu têt ndoc mac ango ñawaê nayham tiwakuc, ma aö galom malac atu Tesalonika, nañ mac ankin gën tu anem aö sa-nga têm ñatô. Ma têt têm nañ gahu mac nem gameñ Masedonia-nga siñ, nañ gôlôwac dabuñ malac ñatô-nga sêkên gën dañ tu sênem aö sa-nga dom. Mac tamwasêm. ¹⁷ Aö tac whiñ bu mac asap nem mêtê akên gën-nga dinañ dön ñapañ. Aö gasôm yom dau tu bu wakac mac bu akên gën têt aö-nga lec dom, magoc aö kayalê bu mac bu asap nem lêt amwasiñ aö ma lau ñatô-nga dön, dec lêt dau oc êmwasiñ mac hóc gêlêc su ô. ¹⁸ Kwahic dec aö gapônda gën dañ dom. Gën nañ mac ankin têt aö ma Epaprodaitas kên têt aö gêm mac anôm, nañ daêsam ñandô dec gêm aö sa kêlêc. Gën dau gitôm da ñamalu nayham nañ Anötö tac whiñ, ma gic iñ tandô nayham. ¹⁹ Anötö, nañ yob aö ñapañ, iñ Mwasiñ ti Nawasi atu Nadau, ma Yisu Kilisi ti nahu datap iñ ndê mwasiñ atu sa-nga. Ma aö kayalê bu gën bocke nañ mac apônda, nañ yêc iñ ndê mwasiñ atu ñalôm, ma iñ oc kên têt mac. ²⁰ Bocdinañ dapo Damañ Anötö ndê waê sa tôm têm hon ndi. Yomandô.

²¹ Akên aneñ acsalô têt lau dabuñ hon nañ sêkên whiñ Yisu Kilisi yêc malac Pilipai. Asidôwai nañ sêmbo sêwhiñ aö, nañ sêkên si acsalô têt mac bocdinañ. ²² Ma Anötö ndê lau dabuñ hon nañ sêmbo malac dindec, nañ boc-dinañ. Ma lau sêkên whiñ-nga nañ sem gwelen sêmbo Sisa ndê andu, nañ gauc gêm mac hóc gêlêc.

²³ Mwasiñ akên Pômdau Yisu Kilisi puc mac nem gatôm dön.

Pol ndê bapia têtj lau Kolosi-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Malac Kolosi yêc gamej Esia-nga, magoc Pol dau inj gêm mêtê yêc malac Kolosi dom. Têtj ndoc inj gêm mêtê mbo malac Epesas, nanj ngac Kolosi-nga danj naê Epapras ngô ma kêtj whinj, ma tinjambu Epapras mbu gi hoc nawae nayham asê yêc ndê malachu Kolosi (1:7; 4:12), ma lau natô sic hu sêkêtj whinj Yisu. Tinjambu Epapras ndoc gapocwalô whinj Pol (Pilemon 23), ma gic minj têtj Pol pi lau sêkêtj whinj-nga yêc malac Kolosi.

Pol to bapia dindéc ma sôm têtj lau Kolosi-nga bu inj gêm danje Anötö tu nac si sêkêtj whinj-nga, ma inj tôc lêtj nayham daêsam têtj lau sêkêtj whinj-nga tu sênkuc-nga. Ma inj to yom natô bu whê lau Kolosi si gauc sa pi yom nandô. Nahu bu lau natô sênsônj nac pi lau nom-nga si lêtj natô (2:4, 8, 16-23), ma nac sêtoc Kilisi sa napep dom, ma bocdinaj inj tôc asê bu Anötö kêtj gêtj honj sêsôc Kilisi napu (1:15-20; 2:9-15).

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, nanj gati Yisu Kilisi ndê aposel kêtjuc Anötö ndê atac whinj, lu yac nej asidôwa Timoti ato bapia dindéc. ² Ato têtj mac asidôwai nanj andoc malac atu Kolosi, mac lau dabuj nanj akêtj whinj Kilisi. Mwasinj ti yom malô akêtj Damanj Anötö têtj mac.

Pol tey mbec tu lau Kolosi-nga

³ Tôm béc honj yac atenj mbec têtj Anötö, yac nej Pômdau Yisu Kilisi Damba, ma am danje inj tu mac-nga. ⁴ Nahu bu yac angô nawae bu mac akêtj whinj Yisu Kilisi nanga, ma atac whinj Anötö ndê lau dabuj honj. ⁵ Mac nem akêtj whinj ti atac whinj nahu sip mwasinj atu nanj mac akêtj batam ambo, nanj Anötö po sa gwananj tu mac-nga yêc undambê. Yom pi gêtj dau mac angô muj su, têtj ndoc sêhoc

yom nandô nawae nayham-nga asê têtj mac. ⁶ Nawae nayham dau têtj mac mej, ma mac angô ti anyalê yom nandô pi Anötö ndê mwasinj atu. Têtj ndoc mac angô tiwakuc e mej têtj kwahic dec, nanj nawae nayham dau gêm nandô ma tiapa yêc mac nem gamej. Ma nalên tigenj inj gêm nandô ma tiapa ma gêm gamej nanj lau Rom-nga sem gôlinj, nanj ahuc. ⁷ Nawae dau Epapras kêdôhônj têtj mac. Inj yac nej ngac atac whinj-nga nanj gêm gwelenj whinj yac, ma ngac akinj nandô nanj gêm akinj Kilisi tu mac-nga. ⁸ Ma inj gic minj têtj yac pi mac nem lêtj atac whinj asidôwai-nga nanj Nalau Dabuj kêtj têtj mac.

⁹ Tu dinaj-nga têtj béc namata-nga nanj yac angô mac nem nawae e mej têtj kwahic dec, nanj yac atenj mbec tu mac-nga napanj. Yac andac Anötö bu kêtj gauc têtj mac e anyalê Nalau Dabuj ndê lêtj tidônj. Ma nalên dinaj mac oc anyalê lêtj nanj Anötö tac whinj bu yac dasa-nga, nanj napep enj. ¹⁰ Yac atenj mbec bu mac asa nem lêtj gitênj, bu tôc asê bu mac ati Pômdau ndê lau, ma inj oc lic mac nem lêtj honj ndic inj tandô nayham. Yac atenj mbec bu mac nem akêtj whinj oc nem nandô nayham yêc gwelenj honj nanj mac akôm, ma bu mac nem gauc anyalê Anötö-nga ênsôwec tiatu. ¹¹ Anötö ndê naclai ti nawasi atu kêtj nanga têtj mac bu akôm gêtj honj, ma nawapac bu tap mac sa, dec mac atôm bu alhac nanga ma ahôc ti atac pa su. Ma ambo ti atac nayham, ¹² ma anem danje Damanj Anötö, nanj gic dabuj mac e atôm bu awêkainj inj ndê gamej nawê-nga awhinj inj ndê lau dabuj honj. ¹³ Inj kêgaho yac su yêc naclai nasec-nga, ma kêtj yac dambo inj ndê Atu nanj inj atac whinj nandô, nanj ndê gôlinj napu. ¹⁴ Ma Anötö kêmwasinj yac, dec gêmlihi yac ti kêgapwêc yac su yêc sakinj mêtê sac-nga, ma suc yac nej sac kwi. Ma datap mwasinj atu dau sa yêc inj ndê Atu dau.

Kilisi ti ndê gwelenj

¹⁵ Lau danj sêlic Anötö dom, magoc inj Atu Kilisi gêm inj angô ma tôc inj asê têtj yac. Inj tinjamata gêtj honj nanj Anötö kêtj.

¹⁶ Bu gêñ undambê-nga ti gêñ nom-nga hoñ nanñ Anötö kêñ, nanñ kêñ ña Kilisi. Gêñ nanñ dalic ña tanôn, ma gêñ nanñ tòm dom bu dalic ña tanôn, gitôm anjela me ñalau me gôlin ma ñaclai tidau-tidau, gêñ hoñ dinanñ Anötö kêñ ña Kilisi ma kêñ tu Kilisi-nga. ¹⁷ Inñ tiñamata gêñ hoñ, ma gêñ hoñ si ñahu sêmbo-nga yêc inñ. ¹⁸ Ma inñ gêm gôlin gôlôwac dabuñ. Inñ ti ñagôlôn, ma gôlôwac dabuñ sêti inñ ndê ñandô. Ma inñ muñ gôlôwac dabuñ bu ti ñgac ñamata-nga bu tisa akêñ lau batê-nga. Ma bocdinañ gêñ danñ hóc gêlêc inñ su dom. ¹⁹ Bu Anötö gêlic ñayham bu kêñ dau sambuc sip Atungac ñalôm ma mbo whiñ inñ. ²⁰ Ma inñ kêkinñ Atu dau sip nom meñ bu hê wamba ñamalac ma gêñ nom-nga ti gêñ undambê-nga hoñ têtñ Anötö. Ma kwahic dec ñamalac sêtôm bu sêmbo Anötö anğô-nga ti yom malô, tu Atungac ndê dac nanñ kêc siñ pi a gicso-nga.

²¹ Muñ-nga, mac ambo ahê têtñ Anötö. Mac ambo atôm inñ ndê ñacyo tu gauc ti mêtê sac-sac nanñ yêc mac-nga. ²² Magoc inñ dau kêmasañ lêtñ bu Kilisi sip nom meñ ti ñamalac ma mbac ndu, tu bu hê wamba mac têtñ Anötö tiyham. Ma inñ tac whiñ bu kêñ mac alhac inñ anğô-nga atôm lau dabuñ nanñ nem giso ti yom mbasi. ²³ Mac bu alhac ti akêñ whiñ ñanğa ma akêñ batam Anötö ndê mwasiñ nanñ ñawaê ñayham tóc asê têtñ mac, ma ahu siñ dom, dec mac oc atap mwasiñ dau sa. Ñawaê ñayham dau mac anğô su, ma sêhoc asê yêc gameñ hoñ nanñ yêc lau Rom si gôlin ñapu, nanñ bocdinañ. Ma aö Pol gati ñgac akiñ ñawaê ñayham dau-nga.

Pol whê ndê gwelenñ ñawaê ñayham-nga sa

²⁴ Ñandê bocke nanñ aö gahóc tu wapuc mac nem akêñ whiñ dôñ-nga, nanñ gahóc ti atac ñayham eñ. Ma aö kayalê bu aö gac waê bu wahóc ñandê ñapanñ, tu gwelenñ nanñ aö gakôm tu bu wapo Kilisi ndê ñandô, nanñ gôlôwac dabuñ sa-nga. M agoc aö oc wahóc e wandic dabiñ gêñ hoñ nanñ Kilisi kêyaliñ sa bu wahóc. ²⁵ Aö gakôm gwelenñ gam akiñ gôlôwac dabuñ, kakuc lêtñ nanñ Anötö dau kêmasañ dec

kêyaliñ aö sa tu mac-nga, ma kêkinñ aö bu wahóc ñawaê ñayham asê e Anötö ndê yom tiapa yêc gameñ hoñ. ²⁶ Têtñ ñamata-nga e meñ, yom pi Anötö ndê lêtñ nem lau si-nga, nanñ ñahu yêc siñ dau têtñ lau nom-nga. Magoc kwahic dec inñ tóc asê tiawê têtñ inñ ndê lau dabuñ. ²⁷ Inñ tac whiñ bu lau dabuñ sênjalê yom nanñ muñ-nga yêc siñ dau, nanñ bocdec bu. Inñ bu êmwasiñ mac ñlau gameñ apa-nga bu atap inñ ndê ñawasi atu sa, dec kêñ Kilisi sip nem ñalôm. Ma gêñ dinanñ ti mac nem ñahu akêñ batam bu atap inñ ndê ñawasi sa-nga.

²⁸ Yac ahoc Kilisi ndê ñawaê ñayham asê, ma Anötö kêñ gauc ñayham têtñ yac bu akêñ puc ti andôhôn lau sêkêñ whiñ-nga hoñ. Ma yac akôm bocdinañ tu bu andic dabiñ ñac hoñ e akêñ ñac sêlhac Anötö anğô-nga sêtôm lau gwalam akwa sêkêñ whiñ Kilisi-nga. ²⁹ Ma aö gakôm gwelenñ ti gahóc ñandê atu, tu bu wakôm gêñ dau ñandô sa-nga, ña Kilisi dau ndê ñaclai nanñ gêm gwelenñ ñanğa yêc aö neñ ñalôm.

2

¹ Aö gawhê neñ gwelenñ sa têtñ mac, ñahu bu aö atac whiñ bu mac anjalê bu aö gayêm daun su ñandô tu mac-nga, ma tu lau Laodisia-nga, ma tu lau sêkêñ whiñ-nga hoñ nanñ sêlic aö anôn dom-nga, nanñ bocdinañ. ² Aö tac whiñ bu mêtê atac whiñ-nga piñ mac hoñ dôñ, ma puc mac dôñ bu alhac ñanğa. Ma yom pi Anötö ndê lêtñ nem lau si-nga nanñ muñ-nga yêc siñ dau, nanñ aö tac whiñ bu mac anjalê tidôn andô, e kôm mac alhac ti akêñ whiñ ñanğa eñ. Yom dau hêganôn Kilisi. ³ Bu yom ti gauc nanñ atu andô ma tòm bu êmwasiñ yac-nga, nanñ Anötö gêm ahuc yêc inñ-nga.

⁴ Aö gawhê yom hoñ dinanñ sa têtñ mac, ñahu bu aö gatec bu lau ñatô sêmbac yom mac ma sênsau mac. ⁵ Bu aö daun gambo gawhiñ mac dom, tigenñ yêc aneñ ñalôm aö gauc gêm mac ñapanñ. Ma aö atac ñayham atu, bu kayalê bu mac akêñ whiñ Kilisi ñanğa, ma asa nem lêtñ hoñ ñapep.

Dasa neŋ lêŋ tiwakuc tu Kilisi-nga

⁶ Mac akôc Yisu Kilisi sa su ti mac nem Pômdau, dec akêŋ inŋ tiŋamata nem lêŋ hoŋ. ⁷ Akôc ɲaŋga yêc inŋ tòm a naŋ ɲawakac gacgeŋ sip nom ɲalôm gi. Ma inŋ ndê ɲaclai po mac nem akêŋ whiŋ sa bu alhac ɲaŋga, alhac yom ɲandô naŋ sêndôhôn têŋ mac, naŋ ɲahô. Ma yom anem danŋe Anötö-nga nem mac ahuc tòm bêc hoŋ. ⁸ Ayob daôm ɲapep bu lau tasanŋ si yom ɲambwa-ɲambwa êŋsôn mac nem gauc ma êŋgaho mac su yêc yom ɲandô e ati lau gapocwalô-nga lec dom. ɲac si yom dau ɲahu kêkuc abunŋaci si lêŋ ti mêtê nom-nga ɲambwa, ma meŋ akêŋ Kilisi ndê dom.

⁹ Bu Anötö kêŋ dau sambuc sip Kilisi ɲalôm, ma meŋ mbo nom gitôm ɲamalac. ¹⁰ Kilisi dau inŋ gôliŋ ti ɲaclai hoŋ ɲadau. Ma tu mac nem akêŋ whiŋ piŋ mac dôŋ am damiŋ inŋ-nga, dec Anötö ndê mwasiŋ gêm mac ahuc. ¹¹ Kilisi kôm lau Israel-nga si ɲpwac sêsê ɲamlic ɲatô su-nga ɲandô sa pi mac lau naŋ ati inŋ ndê. Gêŋ dau hóc asê kêkuc ɲamalac si lêŋ sêsê ɲamlic-nga dom, magoc Kilisi dau kôm gwelenŋ yêc mac nem ɲalôm gitôm inŋ sê mac nem mêtê sac ɲalôm akwa-nga su giŋga. ¹² Busanŋu naŋ mac aliŋ, naŋ piŋ mac dôŋ am damiŋ Kilisi, tòm sêŋsuhunŋ mac awhiŋ inŋ, ma Anötö unŋ mac sa awhiŋ inŋ. Gêŋ dau ɲandô sa tu mac akêŋ whiŋ Anötö, naŋ unŋ Kilisi dau sa akêŋ lau batê-nga, naŋ ndê ɲaclai.

¹³ Muŋ-nga, mac ambo atôm lau batê tu mac nem sac-nga, ma tu mac asap mêtê ɲalôm akwa-nga dôŋ ɲapan-nga. Tigeŋ Anötö suc mac nem sac hoŋ kwi, ma kôm mac ati lau ambo tamli tiyham-nga awhiŋ Kilisi. ¹⁴ Tu yac tanŋili Anötö ndê yomsu-nga, dec yac datôm lau naŋ si bapia tốp-nga yêc, ma datôm dom bu dandic tốp dau, dec tac waê bu datap matôc sa. Magoc Anötö kôc bapia tốp-nga dau su yêc yac, ma gic pi a gicso dau whiŋ Kilisi. ¹⁵ Ma Kilisi ndê mbac ndu pi a gicso dau ti lêŋ bu Anötö ku Sadaŋ ti ndê ɲalau ma ɲaclai sac hoŋ dulu, gitôm ɲgac bata siŋ-nga naŋ kôc ɲacyo si wapa siŋ-nga hoŋ su, ma wê ɲac gitôm lau

gapocwalô-nga bu tóc asê tiawê bu ɲac si ɲaclai pacndê sambuc.

Yom pi ɲagôliŋ nom-nga

¹⁶ Tu dinaŋ-nga dec lau ɲatô bu sêŋgôliŋ yom pi mac tu gêŋ naŋ aŋ ti anôm-nga, me tu om naŋ lau sêlic tòm wake me ayô me yala-ŋg a, me tu bêc Sabat-nga, naŋ anŋô ɲac si yom dom. ¹⁷ Bu gêŋ hoŋ dinaŋ gitôm gêŋ ɲagatu ɲambwa naŋ dalic muŋ su, ma tiŋambu ɲandô meŋ hóc asê. Ma ɲandô dau, naŋ Kilisi. ¹⁸ Lau ɲatô sêŋkuc lêŋ ɲalôm akwa-nga ma sêtoc dau sa tu ɲac si lêŋ sem akiŋ Kilisi-nga. ɲac sêsôm bu sêpu dau ɲandô, ma sem akiŋ aŋela kêkuc gêŋ ɲatô naŋ sêyêc mbê ma sêlic. Lau kaiŋ dinaŋ b u sêpu mac ma sêsôm bu mac nem a kêŋ whiŋ inŋ gêŋ ɲandô mbasi-nga, dec akôc ɲac si yom sa dom. ¹⁹ Bu lau kaiŋ dinaŋ sêsap Kilisi, naŋ ti gôlôwac dabunŋ hoŋ si ɲagôlôn, naŋ dôŋ dom. Inŋ tawasê piŋ yac hoŋ dôŋ dapitigeŋ, ma gôlôwac d abunŋ kêsôwec ɲa ɲaclai naŋ Anötö dau kêŋ.

²⁰ Anŋô su naŋ. Têŋ ndoc ɲamalac d aŋ mbac ndu, naŋ ɲagôliŋ ti ɲaclai nom-nga gêm gôliŋ inŋ tiyham dom. Ma tu Anötö piŋ mac dôŋ am damiŋ Kilisi-nga, dec tòm mac ambac ndu awhiŋ inŋ. Bocdinaŋ tu sake-nga mac ambo atôm lau naŋ sêhêgo dau pi ɲagôliŋ nom-nga? ²¹ Lau kaiŋ dinaŋ sic yao gêŋ tidau-tidau ma sêsôm bocdec bu, “Akôc dom, aneŋ ti anôm dom, ma amasec dom.” ²² Yom kaiŋ dinaŋ kêkuc gauc ti ɲagôliŋ naŋ lau nom-nga sêndôhôn, ma hêganônŋ gêŋ têm kwahic dec-nga naŋ taŋ ti danôm ma gêŋ dau meŋ giŋga. ²³ Lau naŋ sêsôc ɲagôliŋ kaiŋ dinaŋ ɲapu, naŋ sêŋkuc gauc ɲamalac-nga tu lêŋ sênem akiŋ Anötö-nga ti sêŋgwiniŋ dau-nga ma lêŋ sêkêŋ wapac pi dau ɲamlic-nga. Sêtoc lêŋ dau sa gitôm lêŋ ti gauc atu, ma gauc gêm bu oc ndic Pômdau tandô ɲayham. Magoc mba. Lêŋ dau hêganônŋ gêŋ awê-nga ɲambwa, ma oc tòm dom bu nem ɲac si ɲalôm kwi e sêhu lêŋ ɲalôm ɲagalac-nga siŋ.

3

Kilisi ti yac neŋ dambo taŋli ŋahu

¹ Anötö uŋ mac sa awhiŋ Kilisi, ma kwahic dec iŋ ndöc Anötö ndê andö-ŋga yêc undambê. Tu dinaŋ-ŋga dec asa nem lêŋ ti tamkwê gêŋ undambê-ŋga eŋ. ² Gauc nem gêŋ nom-ŋga êŋlêc dom. Gauc nem gêŋ undambê-ŋga hôc gêlêc. ³ Bu mac ambac ndu su awhiŋ Kilisi, ma mac nem ŋahu ŋ andô ambo tamli awhiŋ Kilisi-ŋga, naŋ yêc siŋ dau yêc Anötö-ŋga. ⁴ Têŋ ndoc mac nem tamli ŋahu Kilisi dau meŋ hôc asê, naŋ Anötö oc tôc mac nem lêŋ ambo tamli-ŋga asê tiawê, ma mac oc alhac awhiŋ Kilisi ti ŋawasi atu.

Lêŋ ŋalôm akwa-ŋga

⁵ Bocdinaŋ ahu mêtê sac hoŋ naŋ meŋ akêŋ ŋalôm akwa, naŋ siŋ. Mêtê dau gitôm mac nem ŋacyo daŋ naŋ kalhac seŋ andöc tamli-ŋga ahuc, bocdinaŋ andic iŋ ndu. Mêtê kaiŋ bocdec ahu hoŋ siŋ, mêtê mockaiŋ-ŋga, mêtê ŋadômbwi, ma mêtê sac-sac ŋalôm ŋagalac-ŋga. Ma ayob daôm bu aŋkuc lau naŋ sêkêŋ awa ti wapa nom-ŋga kalhac si gauc ŋamata ŋapaŋ, naŋ dom. Bu lêŋ dau gitôm ŋac sem akiŋ anötö gwam. ⁶ Lau hoŋ naŋ sêsa lêŋ kaiŋ dinaŋ, oc sêtap Anötö ndê atac ŋandê sa. ⁷ Muŋ-ŋga, mac daôm akôc gauc tôm ŋac lau dinaŋ sêkôc, ma aŋkuc ŋac si mêtê sac. ⁸ Magoc kwahic dec ahu mêtê sac hoŋ siŋ. Atac ŋandê têŋ lau me alic ŋac sac dom, ŋalôm li sa dom, ma ayob nem whamsuŋ bu asôm yom sac-sac apu lau-ŋga ti yom mayan-ŋga dom. ⁹ Ma asôm yom tasan têŋ nem asidôwai dom. Gauc nem bu mac ahu lêŋ ŋalôm akwa-ŋga siŋ su, dec akôm mêtê kaiŋ dinaŋ tiyham dom. ¹⁰ Ma asa nem lêŋ ti ŋalôm wakuc. Bu Anötö, naŋ kêmasaŋ ŋamalac bu sênem iŋ aŋgô sêmbo nom, naŋ gêm gwelen pi mac mbo, tu bu mac atiwakuc, ma tu bu mac aŋyalê iŋ ti ndê lêŋ gitêŋ tidôŋ. ¹¹ Ma yac lau naŋ dasa lêŋ wakuc dinaŋ, naŋ dahêgo daun tu yac neŋ ŋahu nom-ŋga tiyham dom. Yac bu lau Grik me lau Israel-ŋga, gai me lau aŋgô batac, lau naŋ taŋkuc pwac sêsê ŋamlic-ŋga me taŋkuc dom, lau akiŋ ŋambwa me lau

naŋ dau sêmbo si gêŋ, naŋ Anötö gauc gêm lêŋ hoŋ dinaŋ ŋadaŋ hôc gêlêc su dom. Gêŋ tigeŋ naŋ gêŋ atu têŋ iŋ, naŋ Kilisi piŋ yac hoŋ dônŋ dati iŋ ndê.

Lêŋ ŋalôm wakuc-ŋga

¹² Anötö tac whiŋ mac ma kêyalin mac sa ati iŋ ndê lau dabuŋ. Tu dinaŋ-ŋga dec asap mêtê ŋayham bocdec dônŋ gitôm mac asôc ti nem ŋakwê. Tamwalô lau ma atac apu ŋac ti nem ŋalôm sambuc, aŋgwiniŋ daôm, asa lêŋ malô, ma akôc nem ŋalôm dônŋ. ¹³ Asa naŋ ndê asidôwa kôm sac têŋ iŋ, naŋ kôc ndê ŋalôm dônŋ bu hôc ŋawapac dau, ma suc iŋ ndê sac kwi. Asuc sac naŋ asidôwai sêkôm têŋ mac naŋ kwi, tôm Pômdau dau suc mac nem kwi. ¹⁴ Ma asap mêtê atac whiŋ-ŋga dônŋ, bu mêtê dau piŋ mêtê ŋayham-ŋayham hoŋ dônŋ sêpitigeŋ. ¹⁵ Kilisi ndê yom malô nem gôliŋ mac nem ŋalôm. Bu Anötö kêgalêm mac sa bu ati gôlôwac dabuŋ tigeŋ, naŋ yom malô dau piŋ mac dônŋ. Ma anem danŋe Anötö ŋapaŋ. ¹⁶ Kilisi ndê yom ŋandô nem mac nem ŋalôm ahuc sambuc, dec kêŋ gauc ŋayham têŋ mac bu anem la ti andôhônŋ têŋ daôm. Anem wê yêc Buku Wê-ŋga, ti wê dabuŋ ma wê ŋatô naŋ ŋalau Dabuŋ kêŋ têŋ mac, bu ampiŋ Anötö ma anem danŋe iŋ ti nem ŋalôm sambuc. ¹⁷ Gêŋ hoŋ naŋ mac akôm ti yom hoŋ naŋ asôm, naŋ akôm tu Pômdau Yisu ndê ŋaê-ŋga. Ma anem danŋe Damaŋ Anötö tu Kilisi-ŋga.

Damba ti dindai ma balêkoc si ŋagôlin ŋatô

¹⁸ Mac lauwhê, asôc nem ŋgaci ŋapu, bu lêŋ dinaŋ gic waê lauwhê naŋ sêkêŋ whiŋ Kilisi. ¹⁹ Ma mac laungac, atac whiŋ nem lauwhê ma atigasec ŋac dom. ²⁰ Balêkoc, mac daŋam wambu yom hoŋ naŋ dinam ti damami sêsôm têŋ mac. Bu lêŋ dinaŋ gic Pômdau tandô ŋayham. ²¹ Mac dambai, ali nem balêkoc si ŋalôm sa dom. Ayob ŋac ŋapep tu bu ŋac lic ŋakam sa e sêtec lêŋ ŋayham lec dom.

Lau akiŋ ma ŋadaui si ŋagôlin

²² Mac lau akiŋ, asôc nem ŋadaui nom-ŋga si yom hoŋ ŋapu. Anem akiŋ tu bu mac nem ŋadaui sêlic mac ŋayham-ŋga

ɲambwa lec dom. Mba. Mac nem ɲadaui bu sêmbô sêwhiɲ mac me sêmbô dom, magoc akôm nem gwelenɲ hoɲ ɲapep eɲ. Anem akiɲ ti nem ɲalôm sambuc, ma atôc asê bu mac atoc Pômdau sa. ²³ Akôm gêɲ hoɲ ti nem ɲalôm sambuc eɲ, gitôm mac am akiɲ Pômdau, ma tôm mac am akiɲ lau nom-ɲga tawasê dom. ²⁴ Mac aɲyalê su bu mac am akiɲ Kilisi mac nem Pômdau, ma iɲ oc kêɲ mac awêkaiɲ nem gêɲ lêɲsêm yêc undambê ti mac nem ɲagêyô ɲayham. ²⁵ Magoc asa naɲ kôm giso, naɲ oc tap ndê ɲagêyô sa. Ma Anötö oc toc ɲamalac daɲ sa hôc gêlêc daɲ dom. Iɲ oc êɲsahê yac hoɲ ɲa saê tigenɲ.

4

¹ Mac ɲadaui, aɲyalê ɲapep bu mac daôm nem ɲadau mbo undambê, ma bocdinaɲ ayob nem lau akiɲ ɲapep, ma ɲaôli bocke naɲ gic ɲac ɲawaê, naɲ akêɲ têtɲ ɲac.

Pol gêm la lau Kolosi-ɲga

² Anem ali ma asap mêtê datenɲ mbec-ɲga ti danem danɲe Anötö-ɲga dôn ɲaɲga. ³ Ma atenɲ mbec tu yac-ɲga whiɲ, bu Anötö lêc gatam su têtɲ yac bu ahoc iɲ ndê yom asê, ma bu awê yom pi Kilisi naɲ muɲ-ɲga yêc siɲ dau, naɲ sa tiawê. Tu Kilisi ndê yom dinaɲ-ɲga dec aô gandöc gapocwalô. ⁴ Atenɲ mbec bu Anötö puc aô dôn bu wakôm nenɲ gwelenɲ ɲapep, ma wawhê yom dau sa yêc awê eɲ. ⁵ Asa nem lêɲ ambo lau sêkêɲ whiɲ dom-ɲga ɲalôm ti gauc eɲ. Ma aɲsalê lêɲ tu bu atôc Kilisi têtɲ ɲac tôm bêc hoɲ. ⁶ Akôc gauc ɲapep pi yom asôm-ɲga bu asôm yom êmwasiɲ lau ti nem ɲac sa-ɲga, ma aô lau si yom ɲalêɲ ɲayham.

Pol sôm bu êɲkiɲ Tikikus lu Onesimus sêtêɲ Kolosi sêndi

⁷⁻⁸ Kwahic dec aô bu waɲkiɲ yac nenɲ asidôwa ma ɲgac atac whiɲ-ɲga Tikikus têtɲ mac loc. Iɲ kalhac ɲaɲga ma gêm akiɲ Pômdau whiɲ aô. Aô waɲkiɲ iɲ loc bu ndic miɲ aneɲ yom, ma asidôwai gameɲ dindec-ɲga si yom hoɲ têtɲ mac. Ma iɲ oc nem malô mac nem ɲalôm. ⁹ Ma aô waɲkiɲ Onesimus, naɲ mac nem daɲ

ma yac mba asidôwa atac whiɲ-ɲga naɲ kêɲ whiɲ ɲaɲga eɲ, whiɲ Tikikus têtɲ mac loc. Iɲlu oc sêndic miɲ yom gameɲ dindec-ɲga hoɲ têtɲ mac.

Pol kêɲ ndê acsalô têtɲ lau ɲatô

¹⁰ A ristakus, naɲ ndöc gapocwalô whiɲ aô, naɲ kêɲ ndê acsalô têtɲ mac, ma Banabas ndê têtɲgac Mak kôm acsalô têtɲ mac bocdinaɲ. Mak bu hôc asê mac, dec akôm tôm aô gasôm têtɲ mac muɲ su, ma akôc iɲ sa. ¹¹ Ma Jisas, ɲgac naɲ sêsam iɲ ndê ɲaê daɲ bu Justus, naɲ kêɲ ndê acsalô têtɲ mac whiɲ. ɲac lau tö dinaɲ sêmbô sêwhiɲ aô ma sem malô aneɲ ɲalôm. ɲac lau Israel-ɲga naɲ sêkêɲ whiɲ Kilisi, ma sem gwelenɲ sêwhiɲ aô ma yac ahoc ɲawaê pi Anötö ndê gôliɲ asê. Lau Israel-ɲga daêsam sêmbô sêwhiɲ aô dom, ɲac lau tö dinaɲ solop. ¹² Ma Epapras, Kilisi ndê ɲgac akiɲ, naɲ mac daôm nem daɲ, naɲ kêɲ ndê acsalô têtɲ mac bocdinaɲ. Iɲ tôm bêc hoɲ tenɲ mbec tu mac-ɲga bu mac alhac ɲaɲga atôm lau gwalam akwa akêɲ whiɲ-ɲga, ma asa nem lêɲ hoɲ tôm Anötö tac whiɲ. ¹³ Aô wasôm yom ɲandô têtɲ mac bu iɲ yêm dau su ɲandô tu mac-ɲga ɲapaɲ, ma tu lau sêkêɲ whiɲ-ɲga naɲ sêmbô malac Laodisia ma malac Hierapolis-ɲga bocdinaɲ.

¹⁴ Luk, dokta naɲ yac atac whiɲ, lu Demas sêkêɲ si acsalô têtɲ mac whiɲ. ¹⁵ Akêɲ yac mba acsalô têtɲ asidôwai Laodisia-ɲga, ma têtɲ lau sêkêɲ whiɲ-ɲga naɲ sêkac sa yêc Nimpa ndê andu tu sêlic om-ɲga, ma têtɲ Nimpa dau bocdinaɲ.

¹⁶ Têtɲ ndoc sêsam bapia dindec têtɲ mac su, naɲ akêɲ têtɲ gôlôwac dabuɲ yêc Laodisia bu ɲac sêsam whiɲ. Ma bapia naɲ aô gakêɲ têtɲ ɲac, naɲ sêkêɲ têtɲ mac asam bocdinaɲ. ¹⁷ Asôm têtɲ Akipus bu sap sakiɲ naɲ Pômdau kêɲ sip iɲ amba, naɲ dôn, ma kôm ɲapaɲ e ndic dabiɲ.

¹⁸ Aneɲ ɲaê Pol dec, gato ɲa aô dauɲ amanɲ. Aô gacgenɲ gandöc gapocwalô, dec wandac mac bu gauc nem aô. Anötö ndê mwasiɲ whiɲ mac hoɲ.

**Pol ndê bapia ñamata-nga
tên lau
Tesalonika-nga
Yom whê bapia dindéc
sa-nga**

Tesalonika in malac atu ðan nañ yêc gameñ Masedonia-nga. Pol in ñgac ñamata-nga bu hoc ñawaê ñayham asê yêc Tesalonika (Apo 17:1-9). In mbo whin ñac bêc ðaêsam dom, ma lau Israel-nga nañ sêkên whin Yisu dom yêc malac ðau, nañ sem lêmun in ma sêkên kisa in, dec in kôlhô gi. Magoc lau Tesalonika-nga nañ sic hu sêkên whin Pômdau, nañ sêsap si sêkên whin ðon ñanga, e ñawaê ñayham gi tiapa yêc gameñ hoñ ðinañ (1:8).

Tiñambu Pol gauc gêm ñac ñapañ ma kêkin Timoti bu mbo whin ñac ma êndôhôn ñac, ma bu lic ñac sêmbo ñalên bocke (3:1-5). Ma Timoti mbu tên Pol gi tiyham, ma gic miñ pi ñac si lên ñayham (3:6-10). Ñawaê ðau kôm Pol tac ñayham sambuc, dec in to bapia dindéc tên ñac.

Pol to yom ñatô tên lau Tesalonika-nga, bu puc ñac ðon bu sêsap mêtê ñayham ðon ma sêtimêtê ðau ñapep. In whê lau batê si sêtisa ñalên sa tên ñac, bu nem malô ñac ma sêtan lau nañ sêmbac ndu su, nañ êñlêc dom. Ma in to yom pi mêtê ñayham-ñayham ðaêsam nañ gic lau sêkên whin-nga ñawaê.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, ma Sailas lu Timoti, ato bapia dindéc tên gôlôwac ðabuñ malac Tesalonika-nga, mac lau nañ akên whin Damañ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi. Pômdau ndê mwasiñ ti yom malô tên mac hoñ.

Pol tac ñayham tu lau Tesalonika si mêtê-nga

² Tôm bêc hoñ yac aten mbec, ma am ðange Anötö tu mac hoñ-nga. ³ Têm hoñ yac aten mbec tên Damañ Anötö, nañ yac gauc gêm mac nem mêtê ñayham. Mac akôm gwelen ñayham tu mac nem akên

whin-nga, ma akôm gên ðaêsam bu anem akin asidôwai, tu mac nem mêtê atac whin lau-nga. Ma mac akên batam bu Pômdau Yisu Kilisi oc mbu meñ, dec mac alhac ñanga en. ⁴ O asidôwai nañ Anötö tac whin mac ndu andô. Yac anyalê su bu Anötö kégalm mac sa ati in ndê. ⁵ Nahu bu tên ndoc yac ahoc ñawaê ñayham asê tên mac, nañ yom ðau meñ ñambwa dom, magoc meñ ti Anötö ndê ñaclai. Ma Ñalau Dabuñ puñ ñawaê ðau ðon sip nem ñalôm, e mac akên whin ñanga en. Ma mac ðaôm anyalê mêtê nañ yac akôm, bu anem mac sa tên ndoc yac ambo awhin mac.

⁶ Nawapac ðaêsam tap mac sa, magoc Ñalau Dabuñ puc mac ðon, dec akôc ñawaê ñayham sa ti atac ñayham atu. Ñalên ðinañ mac apuc yac mba wañan, ma apuc Pômdau ndê wañga bocdi-nañ. ⁷ Mac nem lên ðinañ ti dôhôn ñayham, bu lau sêkên whin-nga yêc gameñ Masedonia ti Akaya-nga hoñ sêlic ma sênkuc. ⁸ Ma mac nem lên ñayham kôm Pômdau ndê ñawaê ñayham tiapa yêc gameñ Masedonia-nga ma gameñ Akaya-nga tawasê dom. Lau yêc gameñ hoñ sênghô ñawaê bu mac akên whin Anötö. Bocdi-nañ gitôm dom bu yac asôm yom ðan bu awhê mac nem lên sa tên lau. ⁹ Lau ðau sic miñ yom hoñ pi mac nem lên ñayham. Sic miñ bu mac akôc yac sa ñalên ñayham, ma mac ahu anötöi gwam siñ, ma anem ðaôm kwi bu anem akin Anötö nañ Anötö ñandô, ma mbo tali ñapañ. ¹⁰ Ma kwahic dec mac akên batam in ndê Atu Yisu bu mbu akên undambê meñ. In Yisu nañ Anötö uñ in sa akên lau batê-nga. Yisu ðau ðinañ dec kégaho yac su yêc Anötö ndê atac ñandê, nañ oc meñ sa tiawê tên bêc ñambu-nga.

2

Pol ndê gwelen yêc Tesalonika

¹ O asidôwai, mac anyalê bu yac ac mac kêsi ñambwa dom, magoc gwelen nañ akôm tên mac, nañ ñandô sa su. ² Mac angô su bu tên ndoc yac ambo malac Pilipai, nañ lau sêpu ti sêkôm yac ñayom ðaêsam. Ma tên ndoc yac ahôc asê mac

nem malac Tesalonika, nan lau sêkên kisa yac nannga bocdinañ. Magoc Anötö puc yac dôn, dec al hac nannga ma ahoc in ndê nawae nayham asê têt mac. ³ Yac al hac nannga ma akac mac bu akên whin Yisu, nahu bu yac anyalê bu yom nan yac ahoc asê, nan yom tasan dom, ma yac amen ambo awhin mac tu bu akôm mêtê sac me ansau mac-nga dom. ⁴ Mba! Yac anyalê bu Anötö gêlic yac atôm solop, dec kên nawae nayham sip yac aman. Ma bocdinañ yac ahoc nawae nayham asê tu bu lau sêlic yac nayham-nga dom. Mba! Yac akôm tu bu Anötö, nan kêyalê yac neñ nalôm e pi sa, nan lic nayham. ⁵ Mac anyalê bu yac ambac yom mac dom. Ma Anötö dau kêyalê bu yom tangatu gêñ-nga dan sin dau yêc yac mba nalôm dom. ⁶ Ma yac akôm tu bu mac me lau natô sêtoc yac mba waên sa-nga dom.

⁷ Kilisi dau kêyalin yac sa ati taposel, ma tu dinañ-nga dec gitôm bu yac oc tankwê mac bu akên gêñ tu anem yac sa-nga. Tigen yac atec bu akên nawapac têt mac, dec andac mac bu akên gêñ dan têt yac dom. Yac ambo awhin mac ti akôm gêñ malô, gitôm dinda dan yob in ndê balêkoc. ⁸ Yac atac nayham atu bu ahoc Anötö ndê nawae nayham asê têt mac. Magoc yac akên gêñ tigen dinañ dom. Yac alic nayham bu akên daun sambuc tu mac-nga bocdinañ. Nahu bu yac atac whin mac ndu andô. ⁹ O asidôwai, gauc nem gwelen nan yac akôm yêc mac nem gameñ. Yac ambo awhin mac bu ahoc Anötö ndê nawae nayham asê, magoc tôm ac ti ôbwêc yac akôm gwelen atu whin, bu akôm kwan daun-nga. Yac atec bu akên nawapac têt mac, ma tu dinañ-nga dec yac akôm gwelen dinañ.

¹⁰ Mac lau nan akên whin Yisu alic yac mba mêtê hon nan akôm têt ndoc yac ambo awhin mac, ma anyalê bu yac akôm gêñ so dan dom. Yac akôm mêtê gitêt ti dabun en. Ma Anötö kêyalê yac mba mêtê hon whin. ¹¹ Mac anyalê bu yac akôm mêtê nayham têt mac hon, gitôm damba dan kôm têt in ndê balêkoc. ¹² Yac am malô mac, ma angilí mac ti ac yomsu mac bu ansêlên ti asa nem lêt

atôm Anötö ndê lau dabun solop. Bu in kêgalêm mac sa bu asoc in ndê têtgin napu, ma bu atap in ndê nawasi atu sa.

Lau Tesalonika-nga sêhac nawapac magoc sêlhac nannga

¹³ Ma yac am danje Anötö tôm bêc hon, bu têt ndoc mac ango in ndê yom yêc yac, nan mac akoc sa gitôm namalac si yom nambwa dom. Mba! Mac anyalê napep bu Anötö ndê yom solop, ma bocdinañ dec mac akoc sa. Ma kwahic dec yac anyalê bu yom dau kôm gwelen yêc mac nem nalôm. ¹⁴ Nahu bu mac daôm nem lau nan sêkên whin dom, nan sêkên nawapac daêsam têt mac, magoc yac alic bu mac al hac nannga. O asidôwai, nalên dinañ mac ankuc Anötö ndê gôlôwac dabun nan sêmboc gameñ Judia-nga, nan si lêt. Bu nac dau si lau Israel-nga sêkên nawapac têt nac tu sêkên whin Yisu Kilisi-nga. ¹⁵ Ango su nan! Mun-nga lau Israel-nga dau sic Anötö ndê lau propet ndu, ma nasawa lec nac sic Pômdau Yisu ndu, ma sêsoc yac su yêc nac si gameñ. Nac si lêt dinañ Anötö gêlic sac. Ma nac sêkên kisa lau yêc gameñ hon, ¹⁶ bu nac sêkôm bu sêlhac yac mba gwelen nawae nayham-nga ahuc e yac atôm dom bu ahoc yom asê têt flau gameñ apa-nga pi Anötö ndê lêt nem nac si-nga. Bocdinañ sac nan nac sêkôm, nan kêsowec tiatu napan, ma nac sic waê bu sêtap Anötö ndê tac nandê atu sa.

Pol tac whin bu lic lau Tesalonika-nga tiyham

¹⁷ O asidôwai, lau nan sêkên kisa yac, nan sêkac yac su ambo ahê mac nasawa apê lec. Yac anôn mba, magoc yac gauc gêm mac napan, ma yac atac whin kêtêc bu alic mac tiyham. ¹⁸ Yac atac whin bu ambu aloc, ma aô Pol kasahê tidim daêsam bu waloc, tigen Sadañ kal hac yac ahuc. ¹⁹ O lauhac! Têt ndoc Pômdau Yisu bu mbu men, nan yac lau aposel oc akên batan gêñ sake? Ma gêñ sake oc kôm yac atisambuc? Ma naoli nayham bocke oc po yac sa yêc Yisu ango-nga? Aô wasôm têt mac! Mac lau daôm dinañ.

²⁰ Yomandô! Mac daôm ati yac mba waên ti atac ngayham nahu.

3

Pol kêkiñ Timoti têt malac Tesalonika gi

¹ Yac mba ñalôm kac yac ñandô bu alic mac. Magoc atap señ dañ sa dom. Bocdinañ yac alic ngayham bu ambo malac Atens, ² ma añkiñ Timoti têt mac goloc. In yac neñ asidôwa dañ, nañ kôm Anötö ndê gwelen ma hoc Kilisi ndê ñawaê ngayham asê whiñ yac. Yac añkiñ in têt mac goloc, bu puc mac dôñ ma êngilí mac bu asap nem akêñ whiñ dôñ ñaŋga. ³ Yac ahêgo daun bu mboe ñawapac nañ tap mac sa, nañ oc kôm mac nem lau ñatô sêhu si sêkêñ whiñ siñ. Magoc mac aňyalê su, bu ñawapac kaiñ dinañ gic waê yac lau dakêñ whiñ-ŋga. ⁴ Gauc nem bu têt ndoc yac ambo awhiñ mac, nañ yac asôm asê têt mac tidim daêsam, bu kisa oc tap yac sa. Ma yac mba yom dinañ, kwahic dec ñandô sa su. ⁵ Aô gahêgo daun bu mboe Sadañ êntôm mac e gwelen nañ yac akôm têt mac, nañ oc ñandô mba. Gauc dinañ kôm aô ñalôm ñawapac ñapañ, dec kakiñ Timoti bu lic mac ma kên ñawaê têt aô bu mac asap nem lêt akêñ whiñ-ŋga dôñ, me ahu siñ su.

Pol tac ngayham têt ndoc in ngô Timoti ndê yom

⁶ Ma kwahic dec Timoti mbu meñ hóc asê aô, ma kên puc ngayham pi mac nem lêt akêñ whiñ Pômdau ti atac whiñ lau-ŋga. Ma in sôm bu mac gauc gêm yac ti atac ngayham ñapañ, ma atac whiñ bu alic yac tiyham, tôm yac atac whiñ bu alic mac tiyham bocdinañ. ⁷ O asidôwai. Yac dec ambo ti ahóc ñawapac daêsam, ma lau sêkêñ kisa yac ñapañ. Tigen kwahic dec yac aŋgô bu mac akêñ whiñ ñaŋga ambo, ma ñawaê dau puc yac dôñ ma kôm yac ñalôm tighô. ⁸ Kwahic dec yac aňyalê bu mac asap Pômdau dôñ ma ahu in siñ dom, dec ambo ti atac ngayham sambuc.

Pol teñ mbec tu lau Tesalonika-ŋga

⁹ Yac mba atac ngayham tu mac-ŋga gêm yac mba ñalôm ahuc têt ndoc yac atet mbec yêc yac neñ Anötö aŋgô-ŋga. Yac atac whiñ ñandô bu anem danje in tu mac-ŋga, madec oc akôm andic ñawaê. ¹⁰ Tôm acsalô ti ôbwêc yac atet mbec ñaŋga, ma andac Anötö bu têt señ dañ têt yac bu alic mac tiyham. Yac atac whiñ bu atet mac aloc, ma awhê mac nem gauc sa tiyham pi Anötö ndê yom ñatô, bu apuc mac nem akêñ whiñ dôñ.

¹¹ Yac andac Damañ Anötö lu yac neñ Pômdau Yisu bu sêmasañ señ bu yac atet mac aloc. ¹² Ma yac atet mbec tu mac-ŋga bocdec bu. Pômdau êmwasiñ mac e mac nem mêtê atac whiñ asidôwai sêkêñ whiñ-ŋga êñsôwec tiatu. Ma mac atac whiñ lau hoñ bocdinañ, e mac nem mêtê atac whiñ-ŋga êñsalê mac ahuc, tôm yac atac whiñ mac. ¹³ Ma in puc mac nem ñalôm dôñ bu asa Anötö ndê lêt eñ, e Pômdau Yisu mbu meñ whiñ in ndê aŋela ti lau dabuñ hoñ. Bocdinañ têt ndoc mac alhac Damañ Anötö aŋgô-ŋga, nañ in oc lic mac bu lau dabuñ ma mac nem giso mbasi.

4

Tañkuc lêt nañ Anötö tac whiñ

¹ O asidôwai, yac mba yom ñambu-ŋga têt mac bocdec. Lêt gitet nañ Anötö gêlic ngayham, ma yac andôhôn têt mac su, nañ mac akôm ambo. Ma kwahic dec yac bu atet mac tu Pômdau Yisu ndê ñaê-ŋga, bu asap lêt dau dôñ ñapañ, ma akôm tiatu-tiatu ndi. ² Bu yom hoñ nañ yac andôhôn têt mac am Pômdau Yisu aŋgô, nañ mac aňyalê su. ³ Ma lêt nañ Anötö tac whiñ, nañ bocdec. Asa nem lêt solop e ati lau dabuñ ñandô. Ma andic ahê mêtê mockaiñ-ŋga tidau-tidau. ⁴ Anötö kêmasañ lêt ngayham ma dabuñ bu awhê lu ñgac sêmbo sêwhiñ dau, dec mac lau tigen-tigen ayob daôm bu asa lêt dau ñapep eñ. ⁵ Yomandô! Akôm mêtê ñalôm ñagalac-ŋga tôm lau sambuc dom, bu ñac sêñyalê Anötö dom. ⁶ Ayob ñapep bu mac nem dañ kôm mêtê mockaiñ-ŋga whiñ asidôwa dañ ndê awhê dom. Yac asôm asê ti akêñ puc mac muñ su, bu

Pômdau oc kêñ ñagêyô têtñ lau pi sac kain dinañ hoñ. ⁷ Angô! Anötö kègalêm yac sa bu dasa lêtñ ñadômbwi dom. Mba! In kègalêm yac sa bu dasa lêtñ dabuñ eñ. ⁸ Yom dindec meñ akêtñ Anötö, nañ kêñ ndê Ñalau Dabuñ sip mac nem ñalôm. Bocdinañ asa nañ sôc yom dau ñapu dom, nañ tec ñamalac si yom dom, in tec Anötö dau ndê yom bocdinañ.

⁹ Anötö dau kédôhôn mac pi mêtê atac whiñ asidôwai-nga, ma bocdinañ dec yac gauc gêm bu ato yom têtñ mac pi mêtê dau dom. ¹⁰ Bu yac anyalê su bu mac atac whiñ asidôwai sêkêtñ whiñ-nga hoñ nañ sêndôc gameñ Masedonia-nga. Kwahic dec yac bu asôm têtñ mac bu asap mêtê dau dôñ ñapañ eñ, ma akôm tiatu-tiatu ndi. ¹¹ Akêtñ nem gauc ti atac whiñ sambuc bu asa nem lêtñ malô. Gauc nem gêtñ nañ gic mac ñawaê solop, ma auñ lau ñatô si yom sa dom. Ma anem gwelen bu akôm kwam daôm-nga, tôm yac asôm têtñ mac su. ¹² Akôm bocdinañ bu akêtñ ñawapac têtñ lau ñatô tu sênem mac sa-nga dom. Ma lau nañ sêkêtñ whiñ Yisu dom, nañ oc sêlic mac nem mêtê dinañ, ma sêtoc mac nem lêtñ sa.

Lau batê oc sêtisa tiyham

¹³ O asidôwai, yac atac whiñ bu awhê mac nem gauc sa pi lau nañ sêmbac ndu su. Yac atec bu mac atañ dangibo atu tu ñac-nga, gitôm lau nañ sêkêtñ whiñ Yisu dom, nañ sêtañ. Lau dau sêtañ dangibo atu, ñahu bu sêkêtñ bata bu lau batê oc sêtisa tiyham dom. ¹⁴ Tigen yac dakêtñ whiñ bu Yisu mbac ndu ma tisa tiyham, ma tu dinañ-nga dec yac dakêtñ whiñ bu lau nañ sêkêtñ whiñ in ma sêmbac ndu su, nañ Anötö oc uñ ñac sa têtñ ndoc Yisu mbu meñ. ¹⁵ Pômdau dau sôm têtñ yac, ma kwahic dec yac ahoc in ndê yom asê têtñ mac bocdec bu. Têtñ ndoc in mbu meñ, nañ in oc kôc yac lau nañ dambo tanli, nañ sa muñ dom. In oc kôc lau nañ sêmbac ndu su, nañ sa muñ. ¹⁶ Anötö oc ndic atu yom ti ñanga, ma añela ñamata-nga oc mbwêc awha atu, ma Anötö ndê dahuc oc tañ, goc Pômdau oc sip akêtñ undambê meñ. Ma lau nañ sêkêtñ whiñ Kilisi ma sêmbac ndu su, nañ

oc sêtisa sêmuñ. ¹⁷ Goc Anötö oc kôc yac lau nañ dambo tanli, nañ sa dapi lôlôc dandi dawhiñ ñac, ma yac hoñ oc datap Pômdau sa yêc dao ñalôm. Ma yac oc dambo dawhiñ in ñapañ eñ. ¹⁸ Bocdinañ, asôm yom dindec têtñ daôm, bu puc mac dôñ ma ndic malô mac nem ñalôm.

5

Pômdau ndê bêc mbu meñ-nga

¹⁻² O asidôwai. Mac anyalê su, bu bêc Pômdau mbu meñ-nga nañ ñapuc mbasi, tôm ñgac kañ nañ sôc andu têtñ ôbwêc. Bocdinañ yac gauc gêm bu ato yom têtñ mac pi têtñ ti bêc dom. ³ Lau ñatô oc sêsôm yom bocdec bu, “Yac dambo têtñ ñayham ma ñawapac mba.” Ñac oc sêsôm yom kain dinañ sêmbo, ma ñagahô eñ bêc ñambu-nga dau oc meñ sa ma ñac oc sêninga. Lau dañ oc sêlhô su têtñ dinañ dom. Oc tôm awhê tidaê nañ kêtñ dau siñ, magoc ñandê tu kôc balêkoc-nga meñ sa in ñagahô ñambwa.

⁴ Magoc asidôwai, mac anyalê yom pi bêc ñambu-nga dau su. Mac atôm lau nañ sêmbo ñasec ñalôm, nañ dom. Ma bocdinañ oc tôm dom bu bêc dau hôc asê mac gitôm ñgac kañ e kôm mac asô. ⁵ Bu mac ati balêkoc ñasec ti ôbwêc-nga dom. Mac hoñ ati balêkoc ñawê ti acsalô-nga. ⁶ Bocdinañ dambo datôm lau nañ sêyêc bêc pu, nañ dom. Mba! Dambo ti neñ gauc ñawa ma danem ali. ⁷ Bu lau nañ sênôm bu ñanga e si gauc timboloc ma sêyêc bêc pu ñawahô, nañ lau ñasec ti ôbwêc-nga. ⁸ Magoc yac lau ñawê-nga, ma bocdinañ dambo ti neñ gauc ñawa. Mêtê dakêtñ whiñ-nga ma atac whiñ lau-nga, nañ dasap dôñ ñanga, gitôm ñakwê siñ-nga nañ dasôc sac yac ñabapo. Ma yac neñ dakêtñ batañ Anötö ndê mwasiñ nem yac si-nga ña-ñandô, nañ gitôm guluñ ain nañ lau siñ-nga sêuñ. ⁹ Bu Anötö kêtñ yac sa bu dahôc in ndê tac ñandê dom. In kêtñ yac sa bu datap in ndê mwasiñ nem yac si-nga sa tu Pômdau Yisu Kilisi-nga. ¹⁰ Yisu mbac ndu tu yac-nga, ma bocdinañ yac bu dambac ndu me dambo tanli têtñ ndoc in mbu meñ, nañ tanjalê bu yac oc dambo tanli dawhiñ

in. ¹¹ Tu dinaŋ-ŋga asôm yom ŋayham-ŋayham têt daôm, ma apuc daôm dôn bu alhac ŋaŋga, tôm mac akôm ambo.

nem gameŋ. ²⁸ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiŋ têt mac hoŋ.

Yom ŋambu-ŋga

¹² O asidôwai. Yac bu andac mac bu atoc lau bata naŋ sêyob mac sem Pômdau aŋgô, naŋ sa ŋapep. Ŋac sêkôm gwelen atu tu sênem mac sa-ŋga, ma sem la mac tu bu mac asap lêŋ gitêt dôn eŋ. ¹³ Bocdinaŋ atoc ŋac sa ma atac whiŋ ŋac tu gwelen atu naŋ sêkôm têt mac-ŋga. Ma mac hoŋ ambo awhiŋ daôm ti atac malô eŋ.

¹⁴ Asidôwai. Yac bu anem la mac bocdec bu. Akêt puc lau oyom bu sêndôc ŋambwa dom. Lau naŋ maya ti sêtôc dau, naŋ aŋgilí ŋac bu sêlhac ŋaŋga. Ma anem lau gauc babalê ma lau licwalô mba, naŋ sa. Akôc nem ŋalôm dôn ma akôm mêtê malô têt lau hoŋ. ¹⁵ Lau bu sêkôm sac têt mac, naŋ dec mac hoŋ ayob daôm bu aô dom. Mac lau akêt whiŋ-ŋga akôm mêtê ŋayham eŋ têt daôm, ma têt lau hoŋ bocdinaŋ.

¹⁶ Tôm bêc hoŋ ambo ti atac ŋayham. ¹⁷ Ma aten mbec ŋapaŋ. ¹⁸ Anem danŋe Anötö tu gêt wapac me gêt ŋayham bocke naŋ tap mac sa-ŋga. Bu in tac whiŋ bu mac lau naŋ akêt whiŋ Yisu Kilisi, naŋ aŋkuc lêŋ dinaŋ. ¹⁹ Ma asi Ŋalau Dabuŋ ndê ya ndu dom. ²⁰ In bu kac lau ŋatô bu sêhoc yom asê gitôm propet, naŋ dec apu ŋac si yom dom. ²¹ Aŋsahê gêt hoŋ, ma asap ŋayham dôn. ²² Ma andic ahê mêtê sac-sac hoŋ.

²³ Yac aten mbec tu mac-ŋga bocdec bu. Anötö Yom Malô Ŋadau ndic dabiŋ mac ati lau dabuŋ solop. Ma bocdinaŋ têt bêc naŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu meŋ, naŋ Anötö oc tap sa bu mac nem giso mbasi, ma lic mac nem gatôm ti nem ŋalôm ma ŋamlic sambuc bu dabuŋ. ²⁴ Yac akêt whiŋ bu Anötö, naŋ kêgalêm mac sa, naŋ oc ŋgô yac mba mbec ma kôm ŋandô sa.

²⁵ O asidôwai, aten mbec tu yac-ŋga. ²⁶ Ma akam asidôwai hoŋ anem yac aŋôn tu Pômdau Yisu-ŋga. ²⁷ Yêc Pômdau aŋgô-ŋga, aô wandac mac bu asam bapia dindac têt asidôwai hoŋ naŋ sêmbo mac

Pol ndê bapia tilu-nga têt lau Tesalonika-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol to bapia tilu-nga dindéc tu bu puc lau sêkên whiŋ-nga naŋ sêmbo malac Tesalonika, naŋ dôŋ-nga. In gêm dange Anötö bu ŋac sêsap si sêkên whiŋ dôŋ ŋaŋga, ma têt asê bu ŋawapac naŋ sêhôt, naŋ oc nem ŋac sa ma puc ŋac dôŋ bu sêlhac ŋaŋga.

Lau tasan ŋatô sêŋsôn lau Tesalonika-nga, ma sêsôm bu Kilisi mbu meŋ su, ma bocdinaŋ lau ŋatô sêhu si gwelen ti gêt hon siŋ ma sêhôn sêmbo. Bocdinaŋ Pol gêm la lau sêkên whiŋ-nga bu sêkôt yom tasan sa dom, ma sêhu lêt oyom-nga siŋ, ma sêŋkuc in ti lau aposel si lêt sem gwelen aman-nga. In whê sa bu Kilisi oc mbu meŋ dom e ŋgac sac sambuc naŋ in sam bu 'wachuc hon ŋadamba,' naŋ meŋ sa tiawê, ma têt ndoc dinaŋ mêtê sac oc êŋsôwec tiatu sambuc yêc nom.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aö Pol, ma Sailas lu Timoti, ato bapia dindéc têt gôlôwac dabuŋ Tesalonika-nga, mac lau naŋ akêt whiŋ Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi. ² Mwasin ti yom malô têt mac akêt Damaŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

Lau Tesalonika-nga sêhôt ŋawapac magoc sêlhac ŋaŋga

³ O asidôwai, têt bêt hon yac mba ŋalôm kac yac bu anem dange Anötö tu mac-nga. Yac alic ŋayham bu akôm bocdinaŋ, ŋahu bu mac nem akêt whiŋ ti mac lau tigen-tigen nem mêtê atac whiŋ asidôwai-nga, kêsôwec tiatu ŋapaŋ. ⁴ Ma yac ampin mac yêc Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ŋatô aŋgô-nga, ŋahu bu yac aŋgô ŋawaê bu mac ahôt ŋawapac daêsam ma bu lau sêkên kisa mac, tigen mac alhac ti akêt whiŋ ŋaŋga.

Anötö oc kêt ŋagêyô têt lau naŋ sêtec yom ŋandô

⁵⁻⁶ Gêt naŋ hôt asê mac, naŋ têt asê bu Anötö ndê lêt êmatôt lau-nga in lêt gitêt. Bu mac ahôt ŋawapac, ŋahu bu mac am akiŋ Anötö ma atoc in sa ti mac nem Kin. Magoc mac alhac ŋaŋga, ma tu dinaŋ-nga dec Anötö gêt mac atôm solop bu ambo in ndê †gôlin ŋapu. Ma in oc kêt ŋawapac têt lau naŋ sêkên kisa mac, ô ŋawapac naŋ sêkên têt mac, naŋ su. ⁷ Ma in oc kêt mac asê awham su yêc ŋawapac naŋ mac ahôt, ma yac bocdinaŋ. Têt ndoc Pômdau Yisu ti in ndê aŋela ŋaŋga sêsip akêt undambê sêmey, ma sêhoc dau asê ti ya ŋawê atu, naŋ goc Anötö oc kôm gêt hon dinaŋ ŋandô sa. ⁸ Lau naŋ sêtoc Anötö sa dom ma sêsôt Pômdau Yisu ndê ŋawaê ŋayham ŋapu dom, naŋ Anötö oc kêt ŋagêyô têt ŋac. ⁹ In oc êmasuc ŋac su yêc Pômdau, naŋ ndôt undambê ti ndê ŋaclai ma ŋawasi atu, naŋ aŋgô-nga. Ma ŋac oc sêkôt si ŋagêyô naŋ sêmbo sac ŋapaŋ ma ŋapaŋ. ¹⁰ Gêt dau oc ŋandô sa têt ndoc Pômdau mbu meŋ, ma lau dabuŋ hon naŋ sêkên whiŋ in, naŋ oc sêtoc in ndê waê sa ti sêmpin in. Ma mac awhiŋ, oc ambo awhiŋ lau dau, ŋahu bu mac akêt whiŋ ŋawaê ŋayham naŋ yac ahoc asê têt mac.

Mbec pi lau Tesalonika-nga

¹¹ Yac gauc gêm gêt hon dinaŋ dec atey mbec tu mac-nga ŋapaŋ. Yac neŋ Anötö kêtgalêm mac sa ati in ndê lau, ma bocdinaŋ dec yac atey mbec bu in puc mac dôŋ, e andic dabin nem lêt ti sakin hon nditôm in ndê atac whiŋ. Ma yac atey mbec bu lêt ti sakin ŋayham hon naŋ mac bu akôm tu mac nem akêt whiŋ Pômdau-nga, naŋ Anötö ndê ŋaclai oc nem mac sa bu akôm ŋandô sa. ¹² Ma bocdinaŋ mac oc apo Pômdau Yisu ndê waê sa, ma mac daôm oc atap nem waêm sa tu in-nga. Mwasin akêt yac neŋ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, naŋ oc kôm gêt dau ŋandô sa.

2

Wachuc hoŋ Ƴadambaoc hoc dau asê

¹ * O asidôwai. Yac ato yom têt mac su, pi Pômdau Yisu Kilisi ndê bêc mbu meŋ-ŋga, naŋ Anötö oc ndic yac hoŋ sa dapitigeŋ, ma dambo dawhiŋ Yisu. Yac gauc gêm yom dau, ma bu anem la mac bocdec bu. ² Lau Ƴatô bu sêsôm têt mac bu Pômdau ndê bêc dau meŋ hóc asê su, naŋ goc ahêgo daôm dom me atac lu-lu dom. Lau dau bu sêsôm bu Ƴalau Dabuŋ kêt Ƴawaê dau têt Ƴac, me yac dauŋ asôm me ato têt Ƴac, dec akêt whiŋ dom. Yom dau yom tasan! ³ Ayob daôm bu lau daŋ sêŋsau mac dom, bu gêt Ƴatô oc sêhóc asê muŋ su, naŋ goc Pômdau ndê bêc oc meŋ sa. Têm daŋ oc meŋ sa, naŋ lau daêsam oc sêhu Anötö ti ndê yom siŋ. Ma tiŋambu wachuc hoŋ Ƴadamba dau oc meŋ sa tiawê. In Ƴgac naŋ gic waê bu niŋga gacgeŋ. ⁴ In oc toc dau sa ma kêt kisa Anötö Ƴandô ti gêt hoŋ naŋ lau sem akiŋ ti Ƴac si anötöi yêc nom, naŋ bocdinaŋ. Ma in oc sôc ndi ndöc Anötö ndê Ƴlôm dabuŋ, ma êŋsau lau bu in Anötö dau. ⁵ Yom dindec pi Ƴgac wachuc, in yom wakuc dom. Gauc nem bu têt ndoc aô gambo gawhiŋ mac, naŋ gasôm têt mac su. ⁶ Ma gêt naŋ kwahic dec kalhac in ahuc dec in meŋ sa tiawê su dom, naŋ mac aŋyalê su. In oc hóc asê tôm Ƴandoc naŋ Anötö dau kêmatiŋ tidôŋ su. ⁷ Kwahic dec in ndê Ƴaclai naŋ kêgilí lau bu sêkôm mêtê sac, naŋ kôm gwelen yêc siŋ dau. Ma Ƴaclai dau oc kôm gwelen bocdinaŋ, e Anötö kôc gêt naŋ kalhac Ƴgac dau ahuc, naŋ su. ⁸ Têt dinaŋ wachuc hoŋ Ƴadamba dau oc meŋ sa tiawê. Tigeŋ têt têt naŋ Pômdau Yisu mbu meŋ ti ndê Ƴawasi ma Ƴaclai atu, naŋ in oc yu wayahô, ma seŋ in su Ƴagahô Ƴambwa. ⁹ Têt ndoc Ƴgac sac dau meŋ, naŋ Sadaŋ oc kêt Ƴaclai têt in bu kôm gêt dalô atu-tu, ma gêt ti Ƴaclai, ma êŋsau bu Anötö ndê Ƴaclai kôm gêt dau. ¹⁰ In oc kôm gêt sac daêsam ma

êŋsau lau naŋ sêsa lêt sêŋga-ŋga. Ƴac lau dau sêtec Anötö ndê yom Ƴandô, naŋ tôm bu têt seŋ dandöc taŋli-ŋga asê têt Ƴac. ¹¹ Tu dinaŋ-ŋga dec Anötö oc hu Ƴac siŋ bu Sadaŋ êŋsôŋ Ƴac, e sêkêt whiŋ yom tasan. ¹² Ma lau hoŋ naŋ sêkêt whiŋ yom Ƴandô dom, ma atac Ƴayham atu tu lêt sac-ŋga, naŋ oc sêtap si Ƴagêyô sac sa, têt Anötö ndê bêc êmatôc lau-ŋga.

Anötö kêyalin in ndê lau sa gwanan

¹³ O asidôwai naŋ Pômdau tac whiŋ mac ndu andô, yac mba Ƴalôm kac yac bu anem danŋe Anötö tu mac-ŋga tôm bêc hoŋ. Ƴahu bu têt têt Ƴamata-ŋga andô in kêyalin mac sa gwanan, bu atap in ndê mwasiŋ nem mac si-ŋga sa. Ma gêt dau Ƴandô sa bocdec bu, kwahic dec mac akêt whiŋ yom Ƴandô, ma Ƴalau Dabuŋ kôm gwelen yêc mac nem Ƴalôm bu êmasan mac ati lau dabuŋ. ¹⁴ Anötö kêgalêm mac sa bu awêkain mwasiŋ dinaŋ, ma bu atap yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê Ƴawasi atu sa. Ma mac atap galem dau sa têt ndoc in kêkiŋ yac bu ahoc Ƴawaê Ƴayham asê têt mac naŋ. ¹⁵ Bocdinaŋ asidôwai, alhac Ƴaŋga. Yom Ƴandô hoŋ naŋ yac ac dulu têt mac Ƴa whaŋsuŋ me ato sip bapia, naŋ akôc dôŋ ma aŋkuc Ƴapep.

Pol teŋ mbec pi Ƴac

¹⁶⁻¹⁷ Yac ateŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi lu Damaŋ Anötö bu kôm mac nem Ƴalôm tigahô, ma puc mac dôŋ bu akôm mêtê ti asôm yom Ƴayham eŋ. Anötö dau in tac whiŋ yac ndu andô ma in gic bata mwasiŋ Ƴayham naŋ Ƴa-Ƴandô dakêt batan dambo, ma mwasiŋ dau oc puc yac neŋ Ƴalôm dôŋ tôm bêc hoŋ.

3

Pol tac whiŋ bu sêteŋ mbec tu in ti ndê lau-ŋga

¹ Asidôwai, aneŋ yom daŋ yêc bu wandac mac bocdec bu. Ateŋ mbec tu yac-ŋga, tu bu Pômdau ndê Ƴawaê tiapa tôm gameŋ hoŋ-ŋga ma bu lau sêtoc yom dau sa, tôm mac atoc sa. ² Ma ateŋ mbec bu

* **2:1** Wachuc hoŋ Ƴadamba - yom naŋ Pol to yêc Yom Grik naŋ danem kwi bu 'Ƴgac sôc yomsu Ƴapu-ŋga dom,' me 'Ƴgac naŋ yomsu mbasi yêc in ndê Ƴalôm.' (Yom Inglis: 'lawless one.') Ƴgac dau oc tec Anötö ndê yomsu ma kôm gêt hoŋ bambalin tôm in dau atac whiŋ.

Anötö êngaho yac su yêc lau sac amba. Bu lau daêsam sêkên whiñ Pômdau dom, ma sêkên kisa yac. ³ Tigeñ Pômdau oc hu yac siñ dom. In oc puc mac dôñ ma yob mac tu ngac sac Sadañ-nga. ⁴ Ma in kôm yac atac pa su pi mac, dec yac akên whiñ bu yatu hoñ nañ yac akên têt mac, nañ mac asôc ñapu kwahic dec, ma oc añkuc ñapañ. ⁵ Yac aten mbec ma andac Pômdau bu whê mac nem gauc sa, e aňyalê Anötö ndê mêtê atac whiñ mac-nga tidôn. Ma yac aten in bu nem mac sa, bu alhac ñaňga ma ahôc ñawapac ti nem atac pa su, tòm Kilisi dau.

Pol kên puc lau oyom dinda

⁶ Tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga, yac bu akên yatu mac asidôwai bocdec bu. Andic ahê asidôwai oyom hoñ nañ sêsôc yom nañ yac ac dulu têt mac, nañ ñapu dom. ⁷ Têt têt yac ambo awhiñ mac, nañ yac ambo ñambwa dom, magoc akôm gwelen tu anem dauñ sa-nga. Ma mac aňyalê bu in lêt solop bu mac añkuc yac mba mêtê dinañ andic ñawaê. ⁸ Yac akôc gêt danañ-nga ñambwa yêc mac dom. Mba! Yac amlhi dec añ. Yac am gwelen atu ôbwêc ma ac bu akôm kwan dauñ, ma bu akên ñawapac têt mac nem lau tu sêyob yac-nga dom. ⁹ Pômdau ndê yom tôc asê bu yac atôm bu andac mac bu akên gêt puc yac dôñ-nga, ô yac mba gwelen ñawaê ñayham-nga. Tigeñ yac akôm kwan dauñ bu atôc lêt ñayham têt mac bu añkuc. ¹⁰ Ma gauc nem ñagôlin nañ yac akên têt mac têt têt yac ambo awhiñ mac, nañ yêc bocdec bu, “Asa nañ tec bu kôm gwelen, nañ neñ gêt dom.”

¹¹ Yac aňgô ñawaê pi mac nem lau oyom ñatô, dec ato yom dinañ. Nac lau dau sem gwelen aman-nga dom, magoc sem gwelen whañsuñ-nga hóc gêlêc, ma sêuñ lau ñatô si yom sa sêtôm andu. ¹² Lau kaiñ dinañ yac bu akên yatu ti anem la ñac tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga, bu sêhu lêt oyom-nga dau siñ, ma sênem gwelen tu sêkôm kwa dau-nga.

¹³ O asidôwai, alhac ñaňga ma lic kam sa tu akôm mêtê ñayham-nga dom. ¹⁴ Asa nañ bu sôc yom nañ yac ato sip bapia dindac ñapu dom, nañ tamtiñ in ñapep.

Ambo ahê in, e in êňyalê in ndê giso ma maya dau. ¹⁵ Alic in gitôm nem ñacyo dom, magoc akên puc in tòm mac nem asidôwa dau.

Yom ndic bata-nga

¹⁶ Pômdau whiñ mac hoñ. In Yom Malô Ndadu dau kên mac nem atac timalô pi gêt hoñ ma tòm bêc hoñ.

¹⁷ Aô Pol dauñ gato yom ñambu-nga dindac, bu wakên neñ acsalô têt mac. Aô gato yom bocdinañ ña aô dauñ aman, sip aneñ bapia hoñ tòm aneñ ñadôhôn.

¹⁸ Mwasin akên Pômdau Yisu Kilisi têt mac hoñ.

Pol ndê bapia namata-nga tên Timoti Yom whê bapia dindéc sa-nga

Timoti inŋa ngac gameŋ Galesia-nga, naŋ ndê malachu Listra. Timoti damba inŋa ngac Grik-nga, ma dinda inŋa awhê Israel-nga naŋ kênŋ whiŋ Yisu (2 Tim 1:5). Têm daêsam Timoti kêsêlênŋ whiŋ Pol ma kôm gwelênŋ whiŋ inŋa (Rom 16:21, Apo 16-20). Tiŋambu Timoti yob lau sêkênŋ whiŋ-nga yêc malac Epesas, ma Pol to bapia dindéc tên inŋa tên ndoc dinaŋ. Inŋa kêkiŋ bapia dau tên Timoti, magoc to yom daêsam naŋ gic lau sêkênŋ whiŋ-nga hoŋa nawaê.

Pol kênŋ puc Timoti tu kêdôhônŋwaga tasanŋ-nga. Inŋa tôtec bu mboe nac oc sêkôm lau si sêkênŋ whiŋ tisac. Inŋa gêm la Timoti bu yob ndê lênŋ ti sakiŋ napep bu lau sêkênŋ whiŋ-nga sêlic ma sênŋkuc. Ma inŋa tôtec lênŋ nayham-nayham naŋ gic waê lau bata ti lau naŋ sem akiŋ ti sêyob gôlôwac dabuŋ.

Pol gic hu ndê bapia tên Timoti

¹ Aô Pol, Yisu Kilisi ndê †aposel, gato bapia dindéc. Anötö naŋ gêm yac si, lu Yisu Kilisi sic atu yom ma sênŋyaliŋ aô sa, dec gati aposel. Yisu dau, inŋa ti gênŋ nayham hoŋa naŋ dakênŋ batanŋ, naŋ nãdau. ² Aô gato yom dindéc tên am Timoti, naŋ aô galic am gitôm aô atunŋac nandô, tu am nem kênŋ whiŋ-nga. Mwasinŋ ti tawalô ma yom malô tên am, akênŋ Damanŋ Anötö lu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi.

Yom pi kêdôhônŋwaga tasanŋ

³ Têŋ ndoc aô gatênŋ gameŋ Masedonia-nga ga, naŋ aô gateŋ am bu gacgeŋ mbo malac Epesas, bu kênŋ yao lau naŋ sêndôhônŋ yom tasanŋ bu sêhu sinŋ. ⁴ Ma bu sôm tênŋ nac bu sêhu miŋ akwa nambwa-nambwa sinŋ, ma yom daêsam naŋ êlêmê sêsôm pi apai ti punŋgaci si nãê, naŋ sêhu sinŋ bocdinaŋ. Yom kaiŋ dinaŋ kôm lau

atac lu-lu, ma sêhu lênŋ nayham sem akiŋ Anötö ti sêkênŋ whiŋ inŋa sinŋ. ⁵ Aô gateŋ am bu ndic yao lau dau bu sêhu si yom tasanŋ hoŋa sinŋ, tu bu lau sêkênŋ whiŋ-nga hoŋa sêsap mêtê atac whiŋ-nga dôŋ. Mêtê dau datap sa yêc lau ti nãlôm nãwasi, naŋ sêmbo ti atac pa su tu nac si lênŋ gitênŋ-nga, ma sêkênŋ whiŋ nãnga. ⁶ Lau nãtô sêhu lênŋ dau sinŋ su ma sêsap yom nambwa-nambwa dôŋ. ⁷ Nãc atac whiŋ bu sêndôhônŋ Anötö ndê yomsu tênŋ lau, ma sêkôm gênŋ dau ti licwalô eŋ sêmbo. Tigeŋ nac sênŋyalê yom dau nãhu nãndô dom.

⁸ Yac bu neŋ gauc sa pi Anötö ndê yomsu nã-gwelênŋ ti nãhu nãpêp, dec oc dalic bu yomsu dau inŋa gênŋ nayham. ⁹ Ma tãnyalê bu yomsu naŋ Anötö kênŋ tênŋ Moses, naŋ gic waê lau gitênŋ dom. Magoc inŋa ndê yomsu gic waê lau kaiŋ bocdec. Lau wachuc dinda naŋ sêtec bu sêsôc yomsu dau nãpu, lau naŋ sêtec Anötö ti ndê gênŋ dabuŋ hoŋa, ma sêsap mêtê sac ti mêtê nãdômbwi dôŋ. Ma lau naŋ sic dindai ti dambai me lau nãtô ndu-nga. ¹⁰ Ma yomsu dau gic waê lau naŋ sêkôm mêtê mockaiŋ-nga ti mêtê naŋ so pwac naŋ Anötö kêmatiŋ tu awhê lu ngac sênem dau-nga, ma lau naŋ sênŋgaho lau ma sêkênŋ tênŋ lau nãtô semlhi nac sêti lau akiŋ nambwa, lau tasanŋ, ma lau naŋ sêsôm yom tasanŋ yêc lau sêmatôc yom-nga nãgô-nga. Aêc! Anötö ndê yomsu gic waê lau bocke naŋ sêkôm mêtê sac, naŋ so yom pi lênŋ solop naŋ yac tandôhônŋ. ¹¹ Ma lênŋ solop dau kêkuc nãwãê nayham naŋ Anötö kênŋ sip aô amanŋ bu wandôhônŋ tênŋ lau. Ma nãwãê dau tôtec inŋa ndê waê ti nãclai ma nãwasi asê tênŋ yac.

Pol gêm danŋe Pômdau tu tawalô inŋa

¹² Aô wanem danŋe yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi, naŋ kênŋ nãnga tênŋ aô, bu inŋa gêlic aô gitôm bu wakôm inŋa ndê gwelênŋ nãwãê nayham-nga, dec kêyaliŋ aô sa bu wanem akiŋ inŋa. ¹³ Aô ngac naŋ muŋ-nga gasôm yom sac sambuc pi Yisu ti ndê lau sêkênŋ whiŋ-nga, ma gakênŋ kisa nac ma gac lau nãtô. Magoc Yisu Kilisi gêlic bu aô neŋ gauc sa dom, ma gakênŋ whiŋ inŋa su

dom, dec gakôm gêñ dinañ, ma tu dinañ-nga dec in tawalô aö ma gêm aneñ ñalôm kwi. ¹⁴ Yac neñ Pômdau kêsâlê aö ahuc ña in ndê mwasiñ, dec mêtê dakêñ whiñ-nga ti mêtê atac whiñ-nga nañ gic lau nañ sêkêñ whiñ Yisu Kilisi ñawaê, nañ in kên têt aö.

¹⁵ Yom dec aö bu wasôm, in yom ñandô ma yom ñayham bu lau hoñ sêkôc sa ma sêkêñ whiñ. Ma yom dau bocdec, “Yisu Kilisi sip nom meñ bu nem lau nañ sêkôm mêtê sac, nañ si.” Yom dau gic waê aö dauñ solop, bu muñ-nga aö ñgac gakôm sac-nga gahôc gêlêc lau hoñ su. ¹⁶ Ma bocdinañ dec Yisu Kilisi tawalô aö ñgac sac dec, tu bu lau hoñ sêlic ñalêñ nañ in hê yom malô sa têt aö, ma kên ñasawa têt aö bu wanem neñ ñalôm kwi. Ma lau nañ bu sêkêñ whiñ in, ma sêtap señ sêndôc tali ñapañ-nga sa, nañ oc tôm bu sêtap in ndê tawalô sa, ñalêñ tigen tôm aö gatap sa.

¹⁷ Yac neñ Anötö in Kiñ atu nañ mbo titêm-titêm, ma oc pacndê dom. Ñamalac dañ sêlic in aᅅgô su dom, magoc in tigen in Anötö ñandô. Tu yom hoñ dinañ-nga dec tampiñ in, ma dapo in ndê waê sa, kwahic dec ma nditôm bêc hoñ. Yomandô!

Pol puc Timoti dôn bu lhac ñaᅅga

¹⁸ Aneñ balê Timoti. Muñ-nga lau sêkêñ whiñ-nga ñatô sêlhac sêtôm propet ma sêhoc yom asê pi am. Kwahic dec aö bu wanem la am bu gauc nem lau dau si yom ñapañ, bu puc am dôn bu lhac ñaᅅga, ma ndic siñ ñaᅅga tu Anötö ndê yom ñandô-nga. ¹⁹ Kôc nem kên whiñ dôn, ma atac pa su tu am nem lêt nañ am sa mbo Anötö aᅅgô-nga. Lau ñatô sêtec yom ñandô, ma bocdinañ dec ñac si sêkêñ whiñ giᅅga su, gitôm wañ nañ gwêc gic popoc pi hoc gi. ²⁰ Gauc nem Himeneus lu Aleksanda, ñgac lu nañ sêtec yom ñandô dec kamasuc inlu su sêsip Sadañ amba, tu bu sêñyalê si giso, ma sêsôm yom sac pi Anötö tiyham dom.

2

Ñagôliñ daten mbec-nga

¹ Gêñ ñamata-nga aö bu water am bu êmgilí lau sêkêñ whiñ-nga pi lêt daten mbec-nga. Sôm têt ñac bu sêten mbec tu lau hoñ-nga, ma sênem danᅅe Anötö tu ñac-nga. Gêñ bocke nañ sêpônᅅa, nañ sêndac Anötö, ma sênem lau ñatô awha têt in. ² Aö atac whiñ bu sêten mbec tu kiñ ma lau hoñ nañ sem gôliñ yac-nga, bu sênem gôliñ yac ñapep e dambo ti yom malô, ma datoc Anötö sa ti dasa neñ lêt hoñ dabuñ eñ. ³ Mbec kaiñ dinañ in gêñ ñayham, ma yac neñ Anötö nañ gêm yac si, nañ gêlic ñayham. ⁴ Bu Anötö tac whiñ bu lau hoñ sêñyalê yom ñandô pi Yisu, e sêkêñ whiñ ma sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa. ⁵ Yac tañyalê bu Anötö tigen dê mbo, ma ñgac nem siliñ-nga tigen mbo Anötö ma lau nom-nga ñalhu, in Yisu Kilisi dau. ⁶ In ñgac nañ kên dau ma mbac ndu bu nemlhi lau hoñ si sac ñatôp, ma êᅅgapwêc ñac su yêc sakiñ mêtê sac-nga. Gêñ dau meñ sa tôm ñandoc nañ Anötö kêmatiñ tidôn muñ su, ma têt Anötö ndê lêt nem lau si-nga asê. ⁷ Ma in kêyalin aö sa gati in ndê ñgac aheñ-nga ti in ndê aposel, bu wandôhôn yom ñandô nañ yac lau dakêñ whiñ-nga hoñ dasap dôn, nañ têt ñlau gameñ apa-nga. Aö gasôm yomandô, aö kasau dom.

⁸ Aö tac whiñ bu lau sêhóc amba sa ma sêten mbec tôm gameñ sambob. Magoc ñac sêyob dau bu sêsa si lêt dabuñ eñ. Asa nañ atac ñandê têt lau me sôm lau ñatô, nañ hóc amba sa ma ten mbec dom.

Lauwhê sêkêñ whiñ-nga si lêt

⁹ Aö tac whiñ bu lauwhê sêhêgo dau êñlêc tu ñakwê ñayham-ñayham bu sêsôc-nga dom. Whê ñac si gauc sa pi ñakwê ñaôli atu-tu ma gôlôn ñayham gitôm gol me kôm, ma pi mêtê sênem bocbiñ kêclaun-nga, bu gêñ hoñ dinañ in gêñ ñambwa-nga yêc Anötö aᅅgô-nga. ¹⁰ Awhê asa nañ sôm bu nem akiñ Anötö, nañ bu kôm mêtê ñayham, dec mêtê dau gitôm in ndê ñakwê ti gôlôn ñayham.

¹¹ Têt ndoc lau sêkac sa tu sêlic om-nga, nañ aö tac whiñ bu lauwhê sênem dau dôn ma sêkêñ danᅅa Anötö ndê yom ñapep, ma sêsôc launᅅac ñapu. ¹² Aö

atac whiņ bu lauwhê sênem dau dôn, ma gakêņ yao bu ŋac sêndôhôn me sênem gôliņ launġac dom. ¹³ Bu Anötö kêmasaņ Adam muņ, goc kêmasaņ Ewa kêkuc iņ. ¹⁴ Ma Sadanaņ kêsau Adam muņ dom, iņ kêsau Ewa e iņ kêgili Anötö ndê yom ma kôm sac. ¹⁵ Magoc tiņambu awhê daņ kôc Anötö ndê †Ŋgac Nem Lau Si-ņga, ma oc tôm bu lauwhê sêtap Anötö ndê mwasiņ nem ŋac si-ņga sa tu ŋgac dinaņ-ņga, ma tu ŋac sêsap mêtê dakêņ whiņ-ņga ti atac whiņ-ņga dôn, ma sem dabuņ dau ma sêsa si lêņ ti gauc ŋayham eņ.

3

Yom pi gôlôwac dabuņ si ŋagôlôn

¹ Yom dindec iņ yom ŋandô. Asa naņ tac whiņ bu ti gôlôwac dabuņ si ŋagôlôn,* naņ atac whiņ gwelen ŋayham daņ. ² Bocdinaņ ŋgac naņ bu yob gôlôwac dabuņ, naņ yob dau ŋapep, ma sa ndê lêņ gitêņ e lau daņ gitôm dom bu sêpu iņ. Iņ nem awhê tigeņ, ma kôm gêņ hoņ ti gauc ŋawa. Alic bu iņ ŋgac kaina bocdec. Iņ ŋgac kôc lau sa ti êmwasiņ ŋac-ņga, ma ŋgac ti gauc gitôm bu êndôhôn lau. ³ I ŋ ŋgac nôm gêņ êņiņ iņ-ņga dom, ma ŋgac tac ŋandê-ņga me ŋgac sôm lau-ņga dom. Iņ ŋgac malô ma iņ atac whiņ mone kêlêc dom. ⁴ Ŋgac naņ bu yob gôlôwac dabuņ, naņ yob dau ndê balêkoc ŋapep e sêsôc iņ ŋapu ma sêtoc iņ sa. ⁵ Ŋamalac daņ naņ tôm dom bu nem gôliņ iņ dau ndê gôlôwac, naņ oc tôm dom bu nem gôliņ Anötö ndê gôlôwac bocdinaņ. ⁶ Ma ŋgac naņ gêm dau kwi ma kêņ whiņ ŋasawa apê eņ, naņ akêņ iņ yob gôlôwac dabuņ dom. Bu mboe iņ oc toc dau sa e Anötö kêņ ŋagêyô têņ iņ, gitôm iņ kêņ têņ Sadanaņ. ⁷ Alic bu iņ ŋgac naņ gôlôwac dabuņ ti lau naņ sêmbo gôlôwac ŋalôm dom, naņ hoņ sêlic iņ ŋayham. Ma bocdinaņ gitôm dom bu

lau daņ sêpu iņ, ma Sadanaņ oc tôm dom bu ku iņ dulu.

⁸ Ma lau naņ bu sênem akiņ gôlôwac dabuņ,† naņ bocdinaņ. Ŋac lau naņ sêsa lêņ gitêņ eņ ma tu dinaņ-ņga lau hoņ sêtoc ŋac sa. Ŋac lau tasaņ dom, magoc sêsôm yom ŋandô eņ. Ŋac lau sênôm gêņ êņiņ ŋac-ņga dom, ma lau naņ sêņsalê lêņ daêsam tu sêtap awa sa-ņga dom. ⁹ Yom ŋandô dakêņ whiņ-ņga naņ ŋahu sip ŋalôm gi, naņ sêsap dôn ŋaņga, ma sêsa lêņ gitêņ eņ tu bu sêmbo Anötö aņgô-ņga ti atac pa su eņ. ¹⁰ Bocdinaņ lau naņ mac bu akêņ ŋac tu sênem akiņ gôlôwac dabuņ-ņga, naņ aņsahê ŋac si lêņ ti sakiņ muņ, ma lau naņ si giso mbasi, naņ goc sêkôc gwelen dau. ¹¹ Yom kaina tigeņ hêganôn lau dau si lauwhê. Ŋac lauwhê ti lêņ solop naņ lau hoņ sêtoc ŋac sa. Ŋac sêyob si whasuņ bu sêsôm yom bambaliņ pi lau ŋatô dom, lauwhê gauc ŋawa, m a lauwhê naņ lau hoņ sêkêņ whiņ bu gêņ bocke naņ sêkêņ sip ŋac amba, naņ ŋac oc sêyob ŋapep eņ. ¹² Ŋgac bocke naņ bu nem akiņ gôlôwac dabuņ, naņ nem awhê tigeņ ma nem gôliņ iņ ndê awhê ti balêkoc ŋapep. ¹³ Lau naņ sem akiņ ŋapep, naņ oc sêtap waê ŋayham sa, ma ŋac oc sêlhac ŋaņga ma atac l u-lu dom tu ŋac si sêkêņ whiņ Yisu Kilisi-ņga.

Pol whê ndê bapia ŋahu sa

¹⁴⁻¹⁵ Aô gakêņ batana bu ŋasawa saun aô oc watêņ am waloc. Magoc aô gakôc gauc gi lu gi lu, bu mboe gwelen daņ oc hê aô dôn, ma boc-dinaņ dec gato bapia dindec têņ am. Ma gato yom hoņ dindec bu wawhê am nem gauc sa pi lêņ solop tu yac gôlôwac dabuņ taņkuc-ņga. Bu yac dati Anötö Tali Ŋadau ndê gôlôwac dabuņ ma yac datôm alhô ŋaņga bu tambalaņ iņ ndê yom ŋandô.

Yom tampiņ Kilisi-ņga

* **3:1** Yêc 3:1-7 Pol to yom pi gôlôwac dabuņ si ŋagôlôn. Yêc Yom Grik iņ to episkopos, naņ danem kwi bu 'ŋgac ŋamata-ņga' me 'hetman.' Lau ŋatô sem kwi bu 'Bisop.' Bocdinaņ Pol ndê yom hêganôn gôlôwac dabuņ si ŋagôlôn hoņ gitôm Bisop me Siots Presiden me gêyobwaga. † **3:8** Yêc 3:8-13 Pol to yom pi lau bocke naņ bu sênem akiņ gôlôwac dabuņ. Yêc Yom Grik iņ to diakonoi, naņ danem kwi bu 'lau akiņ.' Bocdinaņ yom dau gic waê lau naņ bu sênem akiņ gôlôwac dabuņ, gitôm pasto (ŋgacsakiņ), ma lau bata (ol elda), ma dabuņwaga.

¹⁶ Ma yac lau naŋ tam akiŋ Anötö, naŋ dakêŋ whiŋ yom pi Kilisi, naŋ ŋahu atu ma sip ŋalôm gi. Yomandô! Bu yac dakêŋ whiŋ yom bocdec bu:

In sip nom meŋ ti ŋamalac.

Ŋalau Dabuŋ whê in sa ma tôc asê bu in ŋgac gitêŋ.

Ma aŋela sêlic in.

Lau sêhoc ŋawaê ŋayham asê pi in yêc nom ŋagameŋ hoŋ.

Ma lau sêkêŋ whiŋ in yêc gameŋ sambob.

Ma Anötö kôc in sa, mbu têt in ndê gameŋ ŋawasi-ŋga gi.

4

Lau oc sêhu yom ŋandô siŋ

¹ Ŋalau Dabuŋ tôc asê yêc awê bu têt têt ŋambu-ŋga, lau ŋatô oc sêhu yom ŋandô dakêŋ whiŋ-ŋga siŋ. Ma ŋac oc sêŋkuc Sadaŋ ndê ŋalau sac ti ŋac si yom tasan. ² Lau tasan oc sêmeŋ ma sêndôhôn yom tasan dau e sêtim lau ŋatô ma sêhu yom ŋandô siŋ. Lau tasan dinaŋ sêkôm gêt dau ti atac pa su, ŋahu bu Sadaŋ pôc ŋac si gauc ahuc e sêŋyalê si giso dom. ³ Ŋac sêkêŋ yao bu lauwhê ma ŋgac sênem dau dom, ma sic yao ŋac bu sêneŋ gêt daneŋ-ŋga ŋatô dom. Magoc yac lau naŋ dakêŋ whiŋ ma taŋkuc yom ŋandô, naŋ taŋyalê bu Anötö kêt gêt daneŋ-ŋga dau bu yac daneŋ ti danem danŋe in. ⁴ Bu gêt hoŋ naŋ Anötö kêt, naŋ gêt ŋayham ma bocdinaŋ datec dom. Dakôc sa ma danem danŋe in. ⁵ Anötö ndê yom ma mbec naŋ dateŋ, naŋ gitôm bu kôm gêt hoŋ ti dabuŋ.

Pol gêm la Timoti

⁶ Am bu whê yom hoŋ dindéc sa têt am nem asidôwai sêkêŋ whiŋ-ŋga, dec am oc ti Yisu Kilisi ndê ŋgac akiŋ-ŋga ŋayham. Tôm am kôm e meŋ têt kwahic dec, sap yom ŋandô dakêŋ whiŋ-ŋga dôŋ, ma danam wambu yom ŋayham naŋ yac ac dulu têt am, bu gêt dau oc puc am dôŋ bu lhac ŋaŋga tôm bêc hoŋ. ⁷ Ma miŋ ŋambwa naŋ lau andô naŋ sem gauc Anötö, naŋ sic dulu têt lau wakuc, ma yom ŋasawa-ŋga hoŋ, naŋ am tec yêc-ŋga. Yob daôm nem lêt ŋapep, ma

timêtê daôm tu bu ti Anötö ndê ŋgac gitêŋ-ŋga. ⁸ Lau naŋ sêtimêtê dau ŋamlic tu sêtap licwalô sa tu gêt nom-ŋga-ŋga, naŋ oc nem ŋac sa ŋandô dom. Magoc yac bu datimêtê dauŋ tu dasa Anötö ndê lêt gitêŋ-ŋga, oc nem yac sa ŋandô. Oc nem yac sa têt kwahic dec, ma têt têt ŋambu-ŋga bocdinaŋ.

⁹ Yom dec aô bu wasôm, in yom ŋandô ma yom ŋayham tu lau hoŋ sêkôc sa ma sêkêŋ whiŋ-ŋga. ¹⁰ Anötö Tali Ŋadau kêmasaŋ lêt bu nem lau hoŋ si, ma lau naŋ sêkêŋ whiŋ in, naŋ sêtap lêt dau sa su. Bocdinaŋ yac dakêŋ bataŋ bu oc datap yom dau ŋa-ŋandô sa, dec dalhac ŋaŋga ti dakôm gwelen bu dapuc yom dau dôŋ.

¹¹ Êmdôhôn yom hoŋ dindéc ma ndic atu lau bu sêsôc ŋapu. ¹² Yob daôm bu kôm nem gêt hoŋ ŋapep, ma lau danŋ oc sêpu am bu am balê wakuc dom. Yob nem lêt mbo-ŋga, sôm yom ŋayham eŋ, sap mêtê atac whiŋ lau ti kêt whiŋ-ŋga dôŋ ŋaŋga, ma sa nem lêt gitêŋ bu tôc dôhôn ŋayham têt lau sêkêŋ whiŋ-ŋga bu sêlic ma sêŋkuc. ¹³ Kêt daôm sambuc bu nem akiŋ Anötö e tôm aô wahôc asê am. Sam in ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ asê têt lau, nem mêtê ŋac, ma êmdôhôn ŋac.

¹⁴ Muŋ-ŋga, têt ndoc lau bata sêkêŋ amba sac am, naŋ ŋac si danŋ tisa gitôm propet, ma hoc yom asê pi mwasiŋ naŋ Ŋalau Dabuŋ oc kêt têt am, tu kôm Anötö ndê gwelen-ŋga. Kwahic dec aô bu wapuc am dôŋ bu kôm nem gwelen ŋapaŋ ŋa mwasiŋ dinaŋ ŋa-ŋaclai. ¹⁵ Kôc aneŋ yom dindéc sa ma kôm ŋandô sa. Kêt nem ŋalôm sambuc tu kôm Anötö ndê gwelen-ŋga, ma lau hoŋ oc sêlic am nem gwelen ŋa-ŋandô yêc awê. ¹⁶ Yob daôm nem lêt ti yom naŋ am kêdôhôn têt lau, naŋ ŋapep. Sap lêt ŋayham ti yom ŋandô dôŋ ma lhac ŋaŋga, ma am bu kôm bocdinaŋ, dec am oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem am si-ŋga ŋa-ŋandô sa, ma lau naŋ sêkôc am nem yom sa, naŋ bocdinaŋ.

5

¹ Am bu nem la ŋamalac andô danŋ, naŋ goc sôm yom ŋaŋga têt in dom. Sôm yom

tôm am bu sôm têt am daôm damam. Ma nem la balêi wakuc têt am bu kôm têt am daôm nem asimi. ² Lic lauwê atu-tu têt am daôm dinam, ma bawhêi nditôm am lhômwêi, ma kôm mêtê ñawasi eñ têt ñac.

Yom pi lauwê sawa

³ Lauwê sawa nañ si lau mba tu sênem ñac sa-nga, nañ toc ñac sa ñapep ma nem ñac sa. ⁴ Magoc awhê sawa dañ bu ndê balêkoc me puñgaci ti puwêi sêmbo, goc gwelen sênem in sa-nga yêc ñac amba. Ñalên dinañ ñac si lêt sênem akind Anötö-nga oc nem ñandô, ma sêo sakin nañ dinda ti dambai ma pui sêkôm têt ñac muñ su. Ma lêt dinañ gic Anötö tandô ñayham. ⁵ Magoc awhê sawa dañ nañ mbo tawasê ma pônnda lau tu sênem in sa-nga, nañ oc teñ mbec ôbwêc ma ac, ma takwê Anötö bu nem in sa. ⁶ Awhê sawa nañ êlêmê po dau sa ña gêt ñayham-ñayham nom-nga, nañ gitôm awhê batê dañ yêc Anötö anğô-nga.

⁷ Am whê yom dindec sa têt lau sêkên whin-nga hon, bu sêsa si lêt ñapep e lau dañ sêtôm dom bu sêtgôlin yom pi ñac. ⁸ Asa nañ sôm bu in kêt whin Yisu, magoc gêm dinda lu damba me in dau ndê lau sa dom, nañ tôc asê bu in ndê kêt whin in gêt tasan, ma kôm mêtê sac sambuc hóc gêlêc lau nañ sêkên whin dom, nañ si mêtê sac su.

⁹ Mac bu akên awhê sawa dañ ndê ñaê sip lauwê sawa si ñadênañ,* goc gauc nem gêt bocdec. In bu ndê yala hóc gêlêc 60 su, nañ goc gitôm bu mac akên in ndê ñaê sip lauwê sawa si ñadênañ. Ma alic bu in awhê nañ sap in nakwen dêt ñapep têt ndoc in mbo tali. ¹⁰ Ma in awhê nañ lau hon sêtoc in sa bu in awhê kôm mêtê ñayham-nga. In yob ndê balêkoc ñapep, in awhê kôc lau sa ti êmwasiñ ñac-nga, ma in gêm akind lau sêkên whin-nga, gitôm in kêtwinin dau ma kêtwasin ñac gahi. Ma in awhê nañ êlêmê gêm lau ti ñawapac sa, ma kôm gwelen ñayham

daêsam whin bocdinañ. Awhê sawa nañ ndê lêt ñayham gitôm dinañ, nañ akên in ndê ñaê sip lauwê sawa si ñadênañ.

¹¹ Magoc lauwê wakuc nañ sêti lauwê sawa, nañ akên ñac si ñaê sip ñadênañ dom. Têt ñamata-nga ñac oc sêkên si atac whin ma sêmatin pwac bu sênem akind Kilisi, magoc mboe ñasawa sauñ ñac oc ñalôm pwê bu sênem ñac tiyham. ¹² Ñac bu sêkôm bocdinañ, dec têt ñac sic si pwac dinañ popoc ma sêkôm giso atu. ¹³ Ma gêt ñatô whin. Lauwê sawa wakuc ñatô sêsa lêt oyom-nga e tidêt ñac. Ñac atac whin bu sêtgêlêt sêlom-sêlom andu, ma sêsec gameñ ti sêt lau ñatô si yom sa. Ñac sêsôm yom daêsam so yom ñayham dasôm-nga. ¹⁴ Tu dinañ-nga dec aô êlêmê gakên ñagôlin têt lauwê sawa wakuc bu sênem ñac tiyham, sêkôc balêkoc, ma sêtob si andu ti si lau. Ma bocdinañ oc nditôm dom bu yac neñ ñacyo dañ sôm yom bu pu yac lau dakên whin-nga neñ lêt. ¹⁵ Aô gasôm yom dinañ, ñahu bu lauwê sawa ñatô sêhu Anötö sin su, ma sêsa Sadañ ndê lêt.

¹⁶ Mac lauwê nañ akên whin Yisu, nañ anğô. Awhê sawa dañ bu mbo mac nem ton, dec mac anem in sa andic ñawaê. Ma bocdinañ oc kêt ñawapac têt gêtowac dabuñ dom, ma lauwê sawa nañ sêpônnda dau ñandô, nañ gêtowac dau oc têt bu sênem ñac sa.

Yom pi lau bata

¹⁷ Lau bata nañ sêkên dau sambuc ma sem gêtin gêtowac dabuñ ñapep, nañ datoc ñac sa êñlêc. Ma ñac nañ sem mêtê ti sêndôhêt lau, nañ yom dindec hêtganêt ñac solop. ¹⁸ Gauc nem Anötö ndê yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Têt ndoc mac akên makao sêkôm gwelen bolom-nga, nañ asô ñac tôkwa ahuc dom. Sêneñ bolom ñatô ô ñac si gwelen. *[Diut 25:4]*

Ma yac neñ yom dañ tiyham yêc bocdec, "Asa nañ bu kôm gwelen, nañ

* **5:9** Pol to yom pi lauwê sawa si ñadênañ, magoc in tôc ñadênañ dau ñahu tiawê dom. Lau ñatô gauc gêm bu ñadênañ dau gic waê lauwê sawa hon nañ gêtowac dabuñ Epesas-nga sêtob ti sem sa - alic ñabatiniñ 16. Ma lau ñatô gauc gêm bu lauwê nañ si ñaê yêc ñadênañ, nañ sêkên dau sambuc tu sênem akind Yisu ma gêtowac dabuñ-nga (ñabatiniñ 5, 10 ma 11).

akêñ in ndê ñaôli têt in ñapep.”
¹⁹ Ñamalac tigen bu êngôlin yom pi ñgac bata dan, nan am ngô in ndê yom dau dom. Magoc lu me tö bu sêpuc in ndê yom dau dön, nan goc êmatôc yom dau.
²⁰ Am bu tap sa bu yom ñandô, dec sôm ñgac bata dau yêc lau hon ñngô-nga, bu lau sêlic ma sêtôc dau.

Pol gêm la Timoti

²¹ Yêc Anötö lu Yisu Kilisi ma añela nan Anötö kêyalin ñac sa, nan si ñngô-nga, nan wasôm têt am bu êmkuc aneñ yom hon dindéc, ma kôm mêtê ñayham eñ têt lau hon. Lhac whin lau ton dan, ma lic ton dan sac dom. ²² Am bu êmyalin lau ñatô sa tu sêkôm gwelen-nga, dec êmsahê ñac si lêt muñ, ma kêt amam sac ñac sep dom. Ma yob daôm bu sa nem lêt ñawasi eñ. Ndic ahê lau nan sêkôm mêtê sac, bu wêkain ñac si sac ñagêyô dom.

²³ Nôm bu ñambwa dom. Nôm wain ñagec tu am ñatac-nga. Ma oc nem am sa tu am nem gêmbac nan kôm am ñapan-nga.

Mêtê hon nan lau sêkôm oc meñ tiawê

²⁴ Lau ñatô si mêtê sac yêc awê, ma bocdinañ ñac si yom pi undambê gi su, ma Anötö kêmasañ ñagêyô su bu kêt têt ñac têt têt ñambu-nga. Ma lau ñatô si sac yêc sin dau têt kwahic dec, magoc oc meñ sa tiawê têt têt ñambu-nga, ma sêtap si ñagêyô sa. ²⁵ Ma ñalêt tigen, lau gitêt ñatô si mêtê ñayham yêc awê. Ma mêtê ñayham nan kwahic dec yêc awê dom, nan oc tôm dom bu yêc sin dau ñapan. Oc sa meñ tiawê.

6

Yom pi lau akin ñambwa

¹ Sôm têt lau akin ñambwa nan sêkêt whin Yisu, bu sêsôc si ñadaui ñapu, ma sêtoc ñac sa ñapep. Ñac bu sêkôm dom, goc lau nan sêlic, nan oc sêpu Anötö ndê ñaê ti yom nan yac tandôhôn pi in. ² Ma ñgac akin dan bu ndê ñadau kêt whin Yisu whin, goc sôm têt ñgac akin dau bu toc dau sa têt in ndê ñadau bu inlu sêti asidôwa tu inlu si sêkêt whin-nga lec dom. Magoc in nem akin in ndê ñadau

ñapep eñ, ñahu bu in ndê gwelen oc nem ndê asidôwa kêt whin-nga nan Anötö tac whin, nan sa.

Puc pi lau nan sêndôhôn yom tasan

Êmdôhôn yom hon dindéc têt lau sêkêt whin-nga, ma êmgilí ñac bu sêkuc ñapep. ³ Ñamalac dan bu êndôhôn yom nan so aneñ yom nan gato sip bapia dindéc, me so yom ñandô nan Pômdau Yisu Kilisi dau kêdôhôn, me so yom nan tandôhôn pi Anötö ndê lêt, nan têt asê bocdec bu. ⁴ In ñgac toc dau sa-nga, ma kêyalê gêt dan ñapep dom. In tac whin yom agwa-agwa ñambwa, ma yom nan kôm lau sêsen dau. Tu yom kain dinañ-nga dec lau sem lêt muñ dau, sic dau, sêsôm yom sac-sac pi dau, ma sêkôc gauc sac pi si asidôwai. ⁵ Lau kain dinañ si gauc kêtson, ma sêsen dau ñapan. Yom ñandô dan yêc ñac si ñalôm dom. Ñac gauc gêm bu lêt danem akin Anötö-nga ti lêt sêtap awa sa-nga ñambwa.

Yom pi lêt atac whin mone-nga

⁶ Magoc yac bu danem akin Anötö ma atac ñayham pi gêt bocke nan in bu kêt têt yac, nan gitôm datap awa ñandô sa su. ⁷ Bu têt têt dinañi sêkôc yac, nan dahôc asê aman sawa, ma dambac ndu ti aman sawa bocdinañ. ⁸ Magoc gêt danen-nga ti ñakwê bu yêc yac-nga, dec yac atac ñayham pi gêt dau. ⁹ Lau nan atac whin bu sêti lau ti lêtôm, nan si atac whin dinañ oc ti lêt Sadan êntôm ñac-nga, ma ñac oc sêpen ma sêsip in ndê akô sêndi. Ñac oc tagatu gêt daêsam, ma sêsa lêt gauc mbasi-nga tu sêtap gêt dau sa-nga, e kôm ñac sêtisac ma sêninga. ¹⁰ Sac daêsam ñahu yêc lêt atac whin mone-nga. Lau ñatô sêhu si sêkêt whin sin su, ñahu bu mêtê atac whin mone-nga gêm ñac ahuc sambuc. Ma tu dinañ-nga dec ñawapac daêsam tap ñac sa.

Pol gic yomsu Timoti

¹¹ O Anötö ndê ñgac, am ngô su nan. Ndic ahê mêtê sac hon dinañ. Êmsahê ñanga bu kôm mêtê gitêt ma sa Anötö ndê lêt eñ. Sap nem kêt whin ti mêtê atac whin lau-nga dön, puc daôm dön

bu kôm Anötö ndê gwelen ma lic ñakam sa dom, ma mbo ti nem lêng malô eñ. ¹² Lhac ñaŋga ma ndic siñ têng lêtôm hoñ nañ bu ku am nem kêng whiñ dulu. Muñ-nga lê am hoc yom asê yêc lau daêsam aŋgô-nga bu am kêng whiñ Yisu Kilisi. Gêñ dau tôc asê bu am tap Anötö ndê galem ndöc tamli ñapañ-nga sa su. Bocdinañ sap galem dau ña-ñandô dôñ ñaŋga eñ. ¹³ Yêc Yisu Kilisi, nañ sôm ndê yom asê solop têng Pontias Pailot, ma yêc Anötö nañ kêng gêñ hoñ sêmbo tali, nañ aŋgô-nga, aö wandic atu am bocdec bu. ¹⁴ Yom hoñ nañ aö gac atu am, nañ êmkuc ñapep, ma sa nem lêng solop ti dabuñ eñ, e yac neñ Pômdau Yisu Kilisi mbu meñ hóc asê, ¹⁵ têng ndoc nañ Anötö kêyalin sa su.

Tampiñ Anötö dandic ñawaê. In tigen in gêñ hoñ ñadau. In kin hoñ si Kin, ma pômdau hoñ si Pômdau. ¹⁶ In mbo titêm-titêm ma oc pacndê dom. In ndöc ndê ñawê atu ñalôm, tôm dom bu ñamalac dan tigasuc ñawê dau me lic in. In ndê waê ñayham ti in ndê ñaclai atu oc yêc ñapañ. Yomandô!

¹⁷ Sôm têng lau ti lêlôm bu sêtoc dau sa dom ma takwê ñac si awa nom-nga bu nem ñac sa lec dom. Bu awa in gêñ yêc ñapañ-nga dom, oc ñinga. Ndic atu ñac bu takwê Anötö nañ kêmwasin yac ña gêñ daêsam tu kôm yac atac ñayham-nga. ¹⁸ Ma ndic atu ñac bu sêkôm mêtê ñayham eñ têng lau hoñ, ma bu sêkêng si awa ti wapa tu bu sênem lau ñatô sa, ma sêmwasin ñac-nga. ¹⁹ Sêkôm bocdinañ dec ñac oc sêpo si awa ñandô sa yêc undambê tu têm ñambu-nga-nga, nañ ñac oc sêtap lêng ñandô dandöc tañli-nga sa.

²⁰ O Timoti. Gwelen ti yom ñandô hoñ nañ Anötö kêng sip am amam, nañ yob ñapep eñ. Ndic ahê lau nañ sêsap yom ñambwa-ñambwa dôñ, ma sêndôhôn yom nañ so yom ñandô. Lau dau gauc gêm bu ñac sêtap gauc ñandô sa, magoc mba. ²¹ Lau nañ sêkêng whiñ yom tasan dinañ, nañ sêhu si sêkêng whiñ Yisu siñ su.

Anötö ndê mwasin têng mac.

Pol ndê bapia tilu-nga têt Timoti Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol ndöc gapocwalô ndöc Rom, ma kêsahê bu ñasawa sauñ oc sêndic in ndu, dec to ndê bapia tilu-nga dindéc têt Timoti. Pol tac whiñ Timoti ndu andô, ma to bapia dindéc bu puc in dôn bu lhac ñaŋga, ma maya dau me töc dau dom bu hoc ñawaê ñayham asê. In tac whiñ bu Timoti lhac gitôm Yisu ndê ñgac siñ-nga ñayham dan. Ma Pol gêm la Timoti bu yob dau tu mêtê sac tidau-tidau nan oc êñsôwec tiatu têt têt ñambu-nga, ma kêt puc in pi kêtôhônwaga tasan.

Pol gic hu ndê bapia

¹ Aô Pol, nan gati Yisu Kilisi ndê †apocel kêtuc Anötö ndê atac whiñ. In gic bata bu lau nan sêkêt whiñ Yisu Kilisi oc sêtap señ sêndöc tali-nga sa, dec kêtaliñ aô sa gati apocel, bu wahoc yom dau asê têt lau. ² Gato bapia dindéc têt aneñ atungac tac whiñ-nga, am Timoti. Mwasin ti tawalô ma yom malô akêt Daman Anötö lu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi têt am.

Pol puc Timoti dôn

³ Aô gam akin Anötö têt daman sêkôm, ma galhac in anğô-nga ti atac pa su tu aneñ lêt-nga. Ma têt ôbwêc ti acsalô, aô gauc gêm am yêc aneñ mbec ñalôm, ma aô gam danğe Anötö tu am-nga. ⁴ Aô gauc gêm ndoc nan hêclu dahu dauñ siñ, ma am tan. Tu dinan-nga aô tac whiñ bu walic am tiyham, oc kôm aô atac ñayham sa. ⁵ Ma aô gauc gêm am nem lêt kêt whiñ ñaŋga-nga. Aô kayalê bu am nem pômwê Lois lu dinam Yunis sêkêt whiñ ñaŋga, ma gakêt whiñ bu am kêtuc inlu si lêt. ⁶ Tu dinan-nga dec aô bu wateñ am bu gauc nem Anötö ndê mwasin nan am kôt têt ndoc aô gakêt aman sac am. Lhac ñaŋga ma kôm gwelêñ ña mwasin dau ña-ñaclai, gitôm am kôm ya golom tiatu. ⁷ Anötö kêt ndê Ñalau têt yac, ma bocdinañ dec datöc

dauñ tu sake-nga? In kêt ndê Ñalau tu kêt ñaclai têt yac, ma tu dambo ti mêtê atac whiñ lau-nga, ma dayob dauñ neñ lêt-nga.

⁸ Bocdinañ mayam daôm tu hoc yom asê pi yac neñ Pômdau-nga dom. Ma mayam tu aô gandöc gapocwalô tu in-nga dom. Mba! Lhac ñaŋga whiñ aô ma hêclu dahöc ñawapac tu Yisu ndê ñawaê ñayham-nga, têt Anötö dau kêt ndê ñaclai bu puc hêclu dôn. ⁹ In gêm yac si ma kêtgalêm yac sa bu dasa in ndê lêt dabuñ. In kôm gêt dau tu yac neñ ñayham dan-nga dom. Magoc in kôm tu in dau ndê mêtê atac whiñ ti êmwasiñ yac-nga. Têt têt in kêt undambê ti nom su dom, nan in kêtatiñ yom tidôn bu êmwasiñ yac tu Yisu Kilisi-nga. ¹⁰ Ma yac neñ †Ñgac Nem Yac Si-nga Yisu Kilisi meñ hêt asê nom su, dec Anötö ndê mwasin dau meñ tiawê. Ma ñawaê ñayham têt asê bu Yisu Kilisi ku ñaclai dambac ndu-nga dulu, ma in ti yac neñ señ dandöc tanli ñapan-nga. ¹¹ Ma tu ñawaê ñayham dau-nga, dec Anötö kêtaliñ aô sa gati ñgac aheñ-nga ma apocel, ma kêtin aô bu wandôhôn lau. ¹² Tu dinan-nga dec gahöc ñawapac dindéc. Magoc aô mayan dauñ dom, galhac ti atac pa su. Nahu bu aô gakêt whiñ Yisu Kilisi, ma aô kayalê in tidôn. Ma gakêt dauñ ti neñ gêt hon sip in amba, ma gakêt whiñ bu in gitôm bu yob ñapep e bêt ñambu-nga.

¹³ Yom ñandô nan aô kadôhôn têt am, nan kôt dôn gitôm dôhôn ñayham bu êndôhôn têt lau. Ma lêt dakêt whiñ-nga ti atac whiñ asidôwai-nga, nan gic lau sêkêt whiñ Yisu Kilisi-nga ñawaê, nan am sap dôn ñaŋga. ¹⁴ Ñalau Dabuñ nan mbo yac lau dakêt whiñ-nga neñ ñalôm, nan puc am dôn bu yob yom ñandô dakêt whiñ-nga nan aô gakêt sip am amam su.

¹⁵ Am kêtaliñ bu Pigelas lu Hemogene ma lau Esia-nga hon nan sêmbo malac Rom, nan sêhu aô siñ su. ¹⁶ Magoc aô wateñ Pômdau bu tawalô Onesiporas ti ndê gôlôwac hon, nahu bu in gêm aô sa tidim daêsam. Ma in maya tu aô gandöc gapocwalô-nga dom. ¹⁷ Têt ndoc in hêt asê malac Rom, nan kêtaliñ aô ñaŋga e

tap aõ sa. ¹⁸ Ma am kêyalê su bu têt ndoc aõ gambo malac Epesas, nañ in gêm aõ sa daêsam. Tu dinañ-nga aõ wateñ Pômdau bu tawalô in, ma nem in sa têt bêc nambu-nga.

2

¹ Bocdinañ aneñ balê, lhac ñaᅇga tòm Yisu Kilisi ndê mwasin puc am dôn. ² Yom nañ aõ gahoc asê yêc lau daêsam aᅇg-nga, nañ am ᅇgô su ma kêyalê. Kwahic dec aõ bu wasôm têt am bu êmyalin lau ñatô sa, nañ sêsap Kilisi ma yom ñandô dôn ñaᅇga, ma êmdôhôn yom dau têt ñac e sêᅇyalê tidôn, goc sêkôm gwelen sêwhin am ma sêndôhôn lau ñatô. ³ Lhac ñaᅇga ma hóc ñawapac whin yac, tòm Yisu Kilisi ndê ᅇgac sin-nga ñayham dañ. ⁴ ᅇgac sin-nga ñayham kôc gauc pi in ndê gwelen ndic sin-nga ñapañ, ma hêgo dau tu gêᅇ ñatô-nga dom. Nahu bu in bu kôm gêᅇ hoñ tòm in ndê ñadau tac whin. ⁵ Ma ñalêᅇ tigeñ, asa nañ kêtî whin lau nañ sênti tu sêhóc gêgêlêc dandi-nga, nañ kêtî kêkuc ñagôlin solop. In bu êᅇkuc ñagôlin dom, dec oc tòm dom bu in kôc ñaôli nañ gic waê ᅇgac ñamata-nga. ⁶ Ma ñalêᅇ solop bu ᅇgac gwelen andô kôc gêᅇ ñandô tu neñ-nga yêc ndê ôm tinamata. ⁷ Kôc gauc pi aneñ yom hoñ dindêc, bu Pômdau oc whê am nem gauc sa pi yom dau nahu.

⁸ Am bu hóc ñawapac, dec gauc nem Yisu Kilisi nañ sa akêᅇ Dawid ndê toñ, nañ Anötö uñ in sa akêᅇ lau batê-nga. Nawaê ñayham nañ aõ gahoc asê, nañ nahu in dau. ⁹ Tu nawaê ñayham dau-nga, dec gahóc ñawapac ma sêsô aõ dôn ña sen gitôm ᅇgac sac dañ. Nac sêsô aõ dôn, magoc oc tòm dom bu sêsô Anötö ndê yom dôn. ¹⁰ Aõ galic ñayham bu wahóc ñawapac, tu bu wanem lau nañ Anötö kêyalin ñac sa muñ su, nañ sa. Aõ bu watôc señ têt ñac bu sêtap Anötö ndê mwasin nem ñac si-nga sa tu Yisu Kilisi-nga, ma sêndôc tali ñapañ yêc Anötö ndê gameñ ñawê-nga.

¹¹ Yom dindêc in yom ñandô solop:

Yac bu dambac ndu dawhin Yisu, oc dambo tanli dawhin in bocdinañ.

¹² Yac bu dalhac ñaᅇga têt ndoc ñawapac tap yac sa, dec yac oc danem gôlin dawhin in.

Yac bu dasôm bu dati in ndê dom ma dasêc in ahuc, dec in oc sêc yac ahuc bocdinañ.

¹³ Yac bu dakêᅇ whin gwalec, tigeñ Yisu in Yom Nandô Nadau, ma yom bocke nañ in gic bata tu yac-nga, nañ oc kôm ñandô sa. Nahu bu in gitôm dom bu sêc dau ndê yom ahuc.

Anötö ndê lau gwelen-nga si lêt

¹⁴ Yom hoñ dindêc, am kêtî lhac gôlôwac dabuñ si gauc ñapañ e tidôn ñac. Yêc Anötö aᅇg-nga kêtî puc ñac bu sêseñ dandi tu yom ñambwa-ñambwa-nga dom. Nac bu sêseñ dau, dec oc ñandô mba, ma oc kôm lau ñatô si sêkêᅇ whin tisac. ¹⁵ Êmsahê ñaᅇga bu kôm nem gwelen hoñ bu ndic Anötö tandô ñayham. Ma in oc lic am gitôm ᅇgac gwelen-nga ñayham nañ whê in ndê yom ñandô sa ñapep, ma gêᅇ dañ oc kôm am mayam daôm dom. ¹⁶ Ndic ahê lau nañ sêᅇlhin Anötö sin ma sem yomgalôm pi gêᅇ ñambwa-ñambwa nom-nga ñapañ. Bu lau nañ sêsap yom kain dinañ dôn, nañ si mêtê sac oc êᅇsôwec tiatu ñapañ e sêhu Anötö sin gacgeñ. ¹⁷ Ma yom dau oc tiapa ma kôm lau sêtisac, nditôm gambochôm sac nañ gêᅇ lau tidac-tidac. Himeneus lu Piletus sêmbo lau dinañ si toñ ñalôm. ¹⁸ Inlu sêhu yom ñandô sin su. Sêsôm têt lau bu ndoc lau sêtisa akêᅇ lau batê-nga meñ hóc asê su. Ma bocdinañ sêkôm lau ñatô si sêkêᅇ whin tisac.

¹⁹ Magoc Anötö ndê yom ñandô in gitôm alhó ñaᅇga, nañ in po in ndê gôlôwac dabuñ sa sêlhac ñahô. Ma in kêtî yom ñalhó dinda lu têt yac bocdec bu, "Lau nañ sêti Pômdau ndê lau, nañ in kêyalê ñac hoñ tidôn," ma "Lau hoñ nañ sêsôm bu sêkêᅇ whin Pômdau, nañ sêhu mêtê sac hoñ sin mañ."

²⁰ Wapa gwelen-nga tidau-tidau yêc ᅇgac ti lêtôm ndê andu ñalôm. Nätô gic waê gwelen tiwaê, ma ñatô gic waê gwelen bambalin. Gêᅇ tiwaê sêmasañ ña gol ma silba, ma gêᅇ waêmbe sêmasañ

ņa a me nom. ²¹ Ma yêc yac ñamalac bocdinañ. Mêtê daêsam yêc tu tañkuc-ña. Asa nañ timêtê dau ñapep ma hu mêtê sac hoñ siñ, nañ gitôm gêñ nañ sêmasañ ña gol ma silba. In oc ti ñgac akiñ ñayham ma dabuñ bu nem akiñ yac neñ Ñadau, ma in oc tòm bu kôm gwelen ñayham-ñayham daêsam.

²² Mêtê ñalôm ñagalac-ña nañ balêi sêkôm, nañ hu siñ gacgeñ. Ma êmkuc lêtñ gitêtñ ti mêtê dakêtñ whiñ-ña ti atac whiñ lau-ña ma lêtñ yom malô-ña, tòm lau nañ sêkêtñ whiñ Pômdau sêkôm ti ñalôm ñawasi eñ. ²³ Lau nañ sêseñ dau tu yom gauc mbasi-ña, nañ ndic sôn daôm whiñ ñac dom. Bu yom kaiñ dinañ oc li lau sa ma sêkêtñ kisa dandi.

²⁴ Asa nañ bu ti Pômdau ndê ñgac akiñ ñayham, nañ ndic ahê yom nañ kôm lau sêseñ dau-ña mañ. Ma in kôc ndê ñalôm dôñ ma tac ñandê ñagahô tu gêñ nañ lau sêkôm têtñ in-ña, nañ dom. Ñayham bu in ñgac tigauc nañ gitôm bu êndôhôn lau ñatô, ma in kôm mêtê malô ti ñayham têtñ lau hoñ. ²⁵ Lau nañ bu sêseñ Anötö ndê yom ñandô, nañ goc in oc êndôhôn ñac ti ndê ñalôm malô, bu mboe Anötö oc kêtñ ñac sênem si ñalôm kwi, ma whê ñac si gauc sa e sêñyalê yom ñandô. ²⁶ Ñac oc sêñyalê bu muñ-ña sêpeñ sêsip Sadañ ndê akô si, ma sêti in ndê lau akiñ ñambwa nañ sêkôm tòm in atac whiñ. Magoc ñac bu si gauc sa ma sênem dau kwi, dec oc tòm bu sêhu Sadañ siñ ma sêsa Anötö ndê lêtñ.

3

Mêtê sac têtñ ñambu-ña-ña

¹ Aô wasôm têtñ am bu têtñ têtñ ñambu-ña mêtê sac daêsam oc meñ sa. ² Lau oc atac whiñ dau ma atac whiñ mone hôc gêtêc, ñac oc sêpo dau sa ma sêsôm yom sêtoc dau sa-ña daêsam, sêsôm yom sac-sac daêsam, dangapêc têtñ damba ti dindai, sênem danje lau nañ sêkêtñ gêñ têtñ ñac-ña dom, ma sêtéc mêtê dabuñ ti mêtê gitêtñ. ³ Ñac oc atac whiñ lau

dom ma sêsôm yom sac pi ñac, ma ñac oc sêsuc lau ñatô si yom kwi dom. Ñac oc sênem gôliñ dau si lêtñ ñapep dom, sêkôm gêñ hoñ bambaliñ tòm si atac whiñ, sêndic lau ti sêkôm ñac ñayom, ma sêtéc mêtê ñayham ti gêñ ñayham hoñ. ⁴ Ñac lau sêpêtñ biakiñ-ña, lau nañ si lêtñ sañsalañ, ma lau sêtéc dau sa-ña. Ñac atac whiñ Anötö dom, tigeñ ñac atac whiñ gêñ ñayham-ñayham nom-ña hôc gêtêc su. ⁵ Ñac sêsa si lêtñ gitôm sem akiñ Anötö, tigeñ sêsêc in ndê ñaclai ahuc. Am mbo ahê lau kaiñ dinañ hoñ. ⁶ Bu ñac si lau ñatô sêmbac yom lau e lau dau sêkôc ñac sa. Ma sêndôhôn ñac si yom tasan têtñ lauwhê gauc babalê, e lauwhê dau sêsôc ñac si yom ñapu. Lauwhê kaiñ dinañ mêtê sac ti mêtê ñalôm ñagalac-ña gêm ñac si ñalôm ahuc. ⁷ Ñac atac whiñ bu sêñgô yom daêsam, ma tac whiñ bu lau sêndôhôn ñac, magoc ñac si gauc sa dom pi yom bocke in yom ñandô. ⁸ Kêdôhônwaga tasan dinañ sêkêtñ kisa yom ñandô tòm Yanis lu Yambres sêkêtñ kisa Moses.* Ñac si gauc tisac su, ma ñac si sêkêtñ whiñ Anötö mbasi sambuc. ⁹ Magoc ñac si gwelen oc nem ñandô dom, ñahu bu lau tigauc hoñ oc sêñyalê bu ñac si lêtñ in lêtñ gauc mbasi-ña, tòm Yanis lu Yambres si lêtñ.

Pol gêm la Timoti

¹⁰ Am daôm kêyalê aô tidôn. Am kêyalê yom hoñ nañ aô kadôhôn, ti aneñ lêtñ gambo-ña, ma ñahu bocke dec gakôm gwelen, aneñ lêtñ gakêtñ whiñ-ña ti atac whiñ lau-ña, ma lêtñ galhac ñanğa ma gahôc ñawapac ti atac malô-ña. ¹¹ Am kêyalê gêñ hoñ nañ hôc asê aô yêc malac Antiok, malac Aikoniam ma malac Listra, ma ñawapac ti ñandê hoñ nañ aô gahôc. Magoc Pômdau kêgaho aô su yêc gêñ hoñ dinañ. ¹² Yomandô wasôm têtñ am. Lau hoñ nañ sêkêtñ whiñ Yisu Kilisi, ma atac whiñ bu sêsa lêtñ gitêtñ, nañ lau oc sêkêtñ kisa ñac bocdinañ. ¹³ Ma lau sac ti lau tasan si lêtñ sac oc tisac sambuc. Ñac oc sêñsau lau ma lau oc sêñsau ñac.

* **3:8** Yanis lu Yambres - ñgac lu dinañ si ñaê yac oc datap sa yêc Yom Lêñsêm Akwa dom. Magoc lau ñatô gauc gêm bu inlu ñgac mbectoma lu nañ sêkôm gêñ dalô bu sêhôn gêtêc gêñ dalô nañ Moses kôm. Alic Eks 7:11, 22; ma 9:11.

¹⁴ Ma am daôm, yom nañ am kêdôhôn ma kêñ whiñ su, nañ sap dôñ. Nahu bu lau nañ sêndôhôn am, nañ am kêyalê ñac ti ñac si lêñ gitêñ su. ¹⁵ Têñ ndoc am mbo balê, nañ am kêyalê Anötö ndê yom dabuñ nañ sêto yêc nañ. Yom dau gitôm bu kêñ gauc têñ yac e dakêñ whiñ Yisu Kilisi ma datap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-nga sa. ¹⁶ Ma Anötö ndê yom hoñ nañ sêto yêc nañ, iñ ndê Nalau gêm gôliñ lau dec sêto. Bocdinañ yom dau iñ ñayham bu tandôhôn têñ lau, tu datôc lau si giso asê ma tamatôc ñac-nga, ma tu dawhê Anötö ndê lêñ gitêñ sa-nga. ¹⁷ Yac dakôm bocdinañ tu bu Anötö ndê lau sêñyalê iñ ndê yom hoñ tidôn, ma yom dau nem ñac sa e sêkôm si gêñ sambob ñapep eñ.

4

¹ Am kêyalê bu Yisu Kilisi oc mbu meñ ti ñaclai atu bu nem gôliñ gêñ hoñ, ma iñ oc êñsahê lau tali ma lau batê pi ñac si mêtê. Yêc iñ aᅅgô-nga, ma yêc Anötö aᅅgô-nga, aö bu wandic yomsu am bocdec bu. ² Nem mêtê lau, ma whê Anötö ndê yom sa têñ ñac tôm têm hoñ. Kêñ puc lau bu sêkôm sac dom, ma ñac nañ sêkôm giso, nañ tôc ñac si giso asê e sêkac si ñalôm kwi. Êmgilí lau hoñ bu sêlhac ñaᅅga. Puc daôm dôñ ma lhac ñaᅅga ti atac pa su. Ma whê gêñ hoñ sa yêc awê têñ lau. ³ Bu têm oc meñ sa, nañ lau oc sêtec bu sêᅅgô yom ñandô pi Anötö ndê lêñ. Magoc ñac oc atac whiñ bu sêᅅgô yom nañ puc ñac dôñ bu sêkôm mêtê sac-sac tôm ñac dau si atac whiñ. Tu dinañ-nga dec ñac oc sêsap kêdôhônwaga tasan dôñ, ma sêhê daᅅga ñac si yom ñapep eñ. ⁴ Ñac oc sêpôc daᅅgasuñ ahuc têñ yom ñandô, ma tac whiñ bu sêᅅgô lau andô si miñ ñambwa-ñambwa.

⁵ Magoc am ñgac daôm ᅅgô. Yob daôm bu kôm gêñ hoñ ti gauc eñ. Hôc ñawapac ti atac pa su, hoc ñawaê ñayham asê têñ lau, ma kôm am nem gwelen nem akiñ Anötö-nga hoñ ñapep ma ti atac whiñ.

⁶ Ma aö dauñ dec, kasahê bu têm meñ kêpiñ bu wahu nom dindec siñ. Anen

têm wambo nom-nga gitôm laclhu wain-nga nañ sêkêc pi alta ti da têñ Anötö, ma kêpiñ bu pacndê. ⁷ Aö galhac ñaᅅga ma gac siñ tu Anötö ndê yom ñayham-nga, aö kati e gahôc asê ñabatiñ su, ma gakôc anen gakêñ whiñ dôñ. ⁸ Pômdau, yac neñ ñgac gitêñ êmatôc yac-nga kêmasañ ñaôli ñayham bu kêñ têñ lau gitêñ têñ bêc ñambu-nga. Ma malô aö watap ñaôli ñayham dau sa. Magoc aö tañwasêñ dom. Lau hoñ nañ sêkêñ bata Yisu bu mbu meñ, nañ oc sêtap si ñaôli ñayham sa bocdinañ.

Pol tac whiñ bu Timoti têñ iñ ndi

⁹ Aö tac whiñ bu am êmasañ daôm ñagahô ma têñ aö mwen. ¹⁰ Bu aö kakiñ Kresens têñ gameñ Galesia-nga gi, ma Taitus têñ gameñ Dalnesia-nga gi. Ma Demas hu aö siñ ma kôlhô têñ malac Tesalonika gi, ñahu bu iñ tac whiñ gêñ nom-nga hôc gêlêc su. ¹¹⁻¹² Aö kakiñ Tikikus têñ malac Epesas gi su, ma Luk tawasê dec mbo whiñ aö. Têñ ndoc am mwen, goc kôc Mak whiñ am, bu iñ ñgac ñayham bu nem aö sa tu anen gwelen-nga. ¹³ Ma kôc anen ñakwê baliñ nañ gahu siñ whiñ Kapus yêc malac Troas, ma kôc anen bapia tilhuñ. Ma aö tac whiñ ñandô bu am kôc anen bôc ñamlic ñatô, nañ sêto Anötö ndê yom pi, nañ whiñ.

¹⁴ Aleksanda, ñgac pec ain-nga dinañ, iñ kêñ kisa aö ma kôm mêtê sac daêsam têñ aö. Pômdau oc kêñ ñagêyô têñ iñ, êᅅkuc iñ ndê mêtê sac. ¹⁵ Yob daôm tu iñ-nga, bu iñ kêñ kisa yac tu gwelen ñawaê ñayham-nga, ma kalhac lau ahuc bu sêᅅgô dom.

¹⁶ Têñ ndoc ñamata-nga nañ lau Rom-nga sêmatôc anen yom, nañ lau dañ sêpuc aö dôñ dom, hoñ sêhu aö siñ. Magoc aö waten Anötö bu suc ñac si giso kwi. ¹⁷ Têñ ndoc dinañ Pômdau dau kalhac whiñ aö ma puc aö dôñ, dec gam mêtê hoñ timala ma ñlau gameñ apa-nga hoñ nañ sêmbo andu sêmatôc yom-nga, nañ sêᅅgô. Ma iñ kêgaho aö su yêc layon

whasuŋ.* ¹⁸ Ma aö gakêŋ whiŋ bu iŋ oc nem aö si yêc gêŋ hoŋ naŋ lau sac bu sêkôm têtŋ aö, ma kêtŋ aö wandöc ŋayham yêc iŋ ndê gameŋ undambê-ŋga. Dahoc iŋ ndê waê asê kwahic dec ma tôm bêc hoŋ ndi. Yomandô!

Yom ŋambu-ŋga

¹⁹ Kôm aneŋ acsalô ŋayham têtŋ Prisila lu iŋ nakweŋ Akwila ma têtŋ lau hoŋ naŋ sêmbo Onesiporas ndê andu. ²⁰ Erastas gacgeŋ mbo malac Korin, ma gahu Tropimus siŋ mbo malac Miletus, bu iŋ gêmbac. ²¹ Aö tac whiŋ bu am mweŋ ŋagahô, ma hôc asê dindec muŋ su, naŋ goc ndoc uhô-ŋga. Yubelas lu Pudens, ma Lainas lu Klaudia ma asidôwai gameŋ dindec-ŋga hoŋ sêkêŋ si acsalô têtŋ am. ²² Pômdau whiŋ am ma iŋ ndê mwasiŋ puc mac hoŋ dôŋ.

* **4:17** Pol sôm bu Pômdau gêm iŋ sa bu layon seŋ iŋ dom. Têtŋ têtŋ dinaŋ lau naŋ sêkêŋ kisa lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêkêŋ daêsam têtŋ layon seŋ ŋac. Tigeŋ ŋac sic yao bu sêkêŋ lau Rom-ŋga têtŋ layon dom. Pol iŋ ŋgac Rom-ŋga (Apo 16:37) ma tu dinaŋ-ŋga lau atu-tu gauc gêm bu Pol ndê yom dinaŋ iŋ gitôm yom gôliŋ, ma lau sac naŋ sêkêŋ kisa iŋ, naŋ iŋ gêm dôhônŋ ŋac pi layon.

Pol ndê bapia têt Taitus Yom whê bapia dindéc sa-nga

Taitus in ngac Israel-nga dom, magoc in ngô nawaê nayham nan Pol hoc asê, dec kêt whin Yisu Kilisi. Tinambu in kêsêlên whin Pol, ma kôm gwelen nawaê nayham-nga whin in. In pi malac Jerusalem whin Pol lu Banabas têt têt nan inlu si sêlic lau aposel yêc dinan (Gal 2:1; Apo 15:2). Pol kêkin Taitus têt malac Korin tidim lu (2 Kor 7:6-7; 8:6, 16), ma tinambu inlu sêkôm gwelen sêmbo nduc Krit. Pol hu Taitus sin mbo nduc Krit tu yob lau sêkên whin-nga nan sêmbo dinan (Taitus 1:5), ma tinambu in to bapia dindéc têt Taitus.

Yêc bapia dindéc Pol to yom pi lêt bu Taitus ênyalin lau bata sa tu sênem gôlin lau sêkên whin-nga. In kêt puc Taitus pi kêdôhônwaga tasan, ma whê in ndê gauc sa pi yom tu êndôhôn têt lau sêkên whin-nga, ma pi mêtê nayham ma lêt gitên tu sênkuc-nga. Yom atu nan Pol tac whin bu lau sêkên whin-nga gauc nem napan, nan bu nac sêti lau wakuc na Nalau Dabu ndê naclai (2:14; 3:1-8).

Pol gic hu ndê bapia têt Taitus

¹ Aô Pol, Anötö ndê ngac akin ma Yisu Kilisi ndê †aposel, gato bapia dindéc. Aô gati aposel bu wapuc lau nan Anötö kêyalin nac sa, nan dôn, tu bu sêkên whin Yisu nanga, ma sênyalê yom nandô nan tôc Anötö ndê lêt gitên têt nac tu sênkuc-nga. ² Ma lau nan sêkên whin ma danga wambu yom nandô dau, nan sêkên bata mwasiñ dandôc tanli napan-nga. Anötö gic bata mwasiñ dau têt yac muñ su, têt ndoc in kêt undambê ti nom su dom. Ma yac tanjalê bu Anötö gitôm dom bu ênsau yac, ma boc-dinan yom bocke nan in kêmatin tidôn, nan oc nandô sa. ³ Yac neñ Anötö Nem Yac Si-nga kêyalin ndoc sa bu yom pi mwasiñ dau meñ sa tiawê,

dec kwahic dec gic atu aô ma kêt yom dau sip aô aman bu wahoc asê têt lau.

⁴ Bapia dindéc gato têt am Taitus, nan aô galic am gitôm aô atuñ nandô tu hêclu neñ dakên whin-nga. Mwasin ti yom malô têt am, akên Daman Anötö lu yac neñ †Ngac Nem Yac Si-nga Yisu Kilisi.

Taitus ndê gwelen

⁵ Aô gahu am sin mbo nduc Krit, nahu bu aô tac whin bu am mbo whin lau sêkên whin-nga ma ndic dabin gwelen natô. Ma êmyalin lau bata sa tôc malac ndi, tôc nan gasôm têt am muñ su. ⁶ Lic bu nmalac bocke nan am bu kêt ti ngac bata, nan ndê lêt bocdec. In ngac nan ndê giso mbasi, ma in gêm awê tigen. In ndê balêkoc sêkên whin Yisu, sêngô yom, ma sêsa si lêt malô. Ma bocdinan lau dan oc tôc dom bu sêngôlin yom pi nac. ⁷ Bu ngac nan ti gôlôwac dabuñ si ngôlôn, nan yob Anötö dau ndê gêt, ma bocdinan lic bu in ngac nan kôm giso dan dom. Lau sêtoc dau sa-nga, lau atac nandê-nga, lau sêndic lau bambalin-nga, lau sênom gêt ênin nac-nga, ma nac nan atac whin mone kêlêc, nan si dan oc tôc dom bu ti ngac bata. ⁸ Ngac nayham bu am kêt ti ngac bata, nan nmalac kôc lau sa ma êmwasiñ nac-nga, in atac whin mêtê nayham ti gêt nayham hon, in nmalac gauc nawa, ma in sa ndê lêt gitên ti dabuñ ma timêtê dau napep. ⁹ In sap yom nandô dakên whin-nga tôc aposel sêndôhôn, nan dôn. Ma bocdinan dec in gitôm bu whê yom sa napep bu puc lau dôn, ma tôc lau nan sêsen yom nandô, nan si giso asê.

¹⁰ Bu lau sêsen yom nandô-nga daêsam dec sêmbo. Nac lau whapan nambwa nan sêndôhôn yom tasan tu sênsau lau-nga. Ma mêtê kain dinan, lau nan sêsap lau Israel-nga si †pwac sêse namlic natô su-nga dôn, nan sêkôm hêc gêlêc su. ¹¹ Sôm têt lau dinan bu sênem dau dôn. Bu yom nan sêndôhôn, nan yom so, ma kênsôn lau daêsam si sêkên whin. Ma sêndôhôn yom dau tu sêkôc awa-nga nambwa. ¹² Nac dau si propet dan hoc yom asê pi nac ma sôm, "Lau Krit nac lau tasan ma lau sinjêlêc. Nac lau

oyom dinda, ma êlêmê seŋ gêŋ ŋawahô.”
 13 Yom dau in yom ŋandô. Bocdinaŋ sôm yom sêmbalaŋ-ŋga solop têt lau Krit naŋ sêndôhôn yom tasaŋ, bu sênem dau kwi ma sêkêŋ whiŋ yom ŋandô. 14 Ma sêhu lau andô Israel-ŋga si miŋ ŋambwa-ŋambwa hoŋ siŋ, ma sêsôc lau naŋ sêhu yom ŋandô siŋ, naŋ si ŋagôliŋ ŋambwa ŋapu tiyham dom.

15 Lau naŋ si ŋalôm ŋawasi, naŋ si gêŋ hoŋ oc ŋawasi bocdinaŋ. Magoc lau ti ŋalôm ŋadômbwi naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, naŋ si gêŋ daŋ oc ŋawasi yêc Anötö aŋgô-ŋga dom. Ŋac si gauc ti ŋalôm ŋadômbwi sa ma tisac su. 16 Lau kaiŋ dinaŋ sêsôm bu sêŋyalê Anötö, magoc ŋac si mêtê tôc asê bu sêŋyalê in daŋ dom. Ŋac lau sac sambuc, ma lau daŋgapêc-ŋga. Oc tôm bu ŋac sêkôm gêŋ ŋayham daŋ dom.

2

Pol kêŋ yom têt Taitus bu êndôhôn têt lau

1 Taitus, êmdôhôn lau êmkuc yom ŋandô naŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ sêŋkuc. 2 Êmdôhôn launŋac akwa-kwa bu sênôm gêŋ êŋiŋ ŋac-ŋga dom ma sêmbo gauc ŋawa eŋ, sêtimêtê dau ŋapep, ma sêsa si lêŋ solop eŋ. Puc ŋac dôŋ bu sêsap yom ŋandô dakêŋ whiŋ-ŋga ma mêtê atac whiŋ lau-ŋga dôŋ, ma sêlhac ŋaŋga. 3 Ma ŋalêŋ tigeŋ dinaŋ, êmdôhôn lauwhê akwa-kwa bu sêsa si lêŋ gitôm lauwhê dabuŋ andô, sêsôm yom bambaliŋ pi lau dom, sênôm wain êŋlêc dom, ma sêti kêdôhônwaga mêtê ŋayham-ŋga. 4 Bocdinaŋ ŋac oc sêtôm bu sêndôhôn lauwhê wakuc bu atac whiŋ si launŋaci ti balêkoc, 5 sêtimêtê dau ŋapep, sêsa lêŋ ŋayham ma ŋawasi, sêkôm si gwelêŋ andu-ŋga ŋapep eŋ ma ti atac whiŋ, ma sêsôc si launŋaci ŋapu. Ŋac bu sêkôm bocdinaŋ, dec oc tôm dom bu lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêsu Anötö ndê yom susu.

6 Ma êmgilí balêi wakuc bu sênem gôliŋ si lêŋ ŋapep. 7 Am daôm yob nem lêŋ hoŋ bu ti dôhôn ŋayham bu balêi sêlic ma sêŋkuc. Gêŋ bocke naŋ am bu êmdôhôn

têt ŋac, naŋ am daôm kôm muŋ, goc ŋac sêlic ma sêŋkuc. Kôm ti ŋandô ma ti nem ŋalôm sambuc eŋ. 8 Yob nem whamsuŋ bu sôm yom ŋayham eŋ têt ndoc am bu êmdôhôn ŋac, ma bocdinaŋ lau daŋ oc sêtôm dom bu sêpu am nem yom. Ma bocdinaŋ lau naŋ sêkêŋ kisa am, naŋ oc tôm dom bu sêtap yom daŋ sa bu sêŋgôliŋ pi yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga, ma tu dinaŋ-ŋga ŋac oc maya dau.

9 Sôm têt lau akiŋ ŋambwa naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, bu sêsôc si ŋadaui si yom hoŋ ŋapu, ma sêsôm yom sac daŋ pi ŋac dom. Sênem akiŋ ŋapep, tu bu si ŋadaui sêlic ŋac ŋayham-ŋga. 10 Ŋac sênem kaŋ si ŋadaui si gêŋ dom, dec ŋadaui oc atac lu-lu dom bu sêkêŋ gêŋ sip ŋac amba bu sêyob. Ŋac bu sêkôm si mêtê hoŋ ŋapep, dec lau daêsam oc tac whiŋ bu sêŋgô yom naŋ tandôhôn pi yac neŋ Anötö, naŋ gêm yac si.

Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-ŋga ŋa-ŋandô

11 Bu Anötö kêkiŋ Kilisi sip nom meŋ ma mbac ndu tu lau hoŋ-ŋga, ma bocdinaŋ in ndê mwasiŋ atu nem lau si-ŋga meŋ sa tiawê. 12 Ma mwasiŋ dau gêm yac sa tu lêŋ dambo nom-ŋga, ma kêdôhôn yac bu dapuc dômwêŋ mêtê sac nom-ŋga hoŋ, ma datimêtê dauŋ bu dasa lêŋ gitêŋ ti dabuŋ eŋ. 13 Dasap lêŋ dau dôŋ, ma dahôn bêc ŋayham naŋ dakêŋ batan dambo, naŋ yac neŋ Anötö tiwaê ma Ŋgac Nem Yac Si-ŋga Yisu Kilisi, oc mbu meŋ ti ŋawasi atu. 14 Yisu Kilisi kêŋ dau tu yac-ŋga, bu nemlhi yac ma êŋgapwêc yac su yêc sakiŋ mêtê sac-ŋga, ma bu kôm yac dati in dau ndê lau wakuc. Ma in atac whiŋ bu yac dambo ti lêŋ ŋawasi ma dakêŋ neŋ ŋalôm sambuc tu dakôm mêtê ŋayham-ŋga.

15 Taitus, êmdôhôn yom hoŋ dindêc têt lau sêkêŋ whiŋ-ŋga. Êmgilí ŋac ti ŋaŋga bu sêsôc yom dau ŋapu, ma lau naŋ sêkôm giso, naŋ êmatôc ŋac ti ŋaclai bocdinaŋ. Ma yob daôm ŋapep bu lau daŋ sêpu am dom.

3

Lau sêkên whiŋ-nga si lêt wakuc

¹ Whê sa tiyham têt lau sêkên whiŋ-nga, bu mêtê ŋayham bocdec gic ŋac ŋawaê. Sêsôc gôliŋwaga ti lau bata ŋapu, ma daŋga wambu yom ŋapep. Ma ŋac sêhê gauc pi mêtê ŋayham e sêkôm ŋapaŋ. ² Ŋac sêsôm yom sac-sac pi lau dom, sêseŋ dau dom, ma sêkôm mêtê malô têt lau hoŋ. Ma sêmbo ti sêŋgwiniŋ dau ma sêtoc lau hoŋ sa ŋapep. ³ Bu kwahic dec yac dasa neŋ lêt tiwakuc. Magoc muŋ-nga, yac dakêt whiŋ su dom, ma dasa lêt gauc mbasi-nga. Yac lau daŋaŋpêc-nga, ma mêtê ŋalôm ŋagalac-nga ti mêtê nom-nga kôm yac neŋ gauc kêŋsôn e tam akiŋ mêtê sac dau tac ŋawaê. Dambo ti dalic lau ŋatô sac ma tam lêmuiŋ ŋac, ma mêtê atac tec asidôwai-nga gêm yac hoŋ ahuc. ⁴ Tigeŋ tiŋambu yac neŋ Anötö Nem Yac Si-nga ndê lêt tawalô ti atac whiŋ yac-nga meŋ tiawê. ⁵ Inŋ gêm yac si, tu yac neŋ lêt ŋayham daŋ-nga dom, magoc tu inŋ dau ndê mêtê tawalô yac-nga. Inŋ gêm yac si ŋalêt bocdec. Inŋ kêgwasiŋ yac neŋ mêtê sac hoŋ su dec yac dati lau wakuc, ma Ŋalau Dabuŋ wê yac dasa neŋ lêt tiwakuc. ⁶ Yomandô. Tu Yisu Kilisi yac neŋ Ŋgac Nem Yac Si-nga, dec Anötö kêmwasiŋ yac kêlêc ma kêŋ Ŋalau Dabuŋ dau sip yac neŋ ŋalôm. ⁷ Inŋ kôm bocdinaŋ dec sam yac bu lau gitêt, kêkuc inŋ ndê lêt êmwasiŋ yac-nga. Ma kwahic dec yac dawêkaiŋ gameŋ dandöc taŋli ŋapaŋ-nga, naŋ dakêt batanŋ dambo. ⁸ Yom hoŋ dinaŋ inŋ yom ŋandô ma ŋayham tu dakêt whiŋ-nga.

Aö tac whiŋ bu am puc aneŋ yom hoŋ dôn têt gôlôwac dabuŋ, bu lau hoŋ naŋ sêkên whiŋ Anötö, naŋ sêyob dau ŋapep bu sêkôm mêtê ŋayham ŋapaŋ. Lêt dinaŋ inŋ lêt ŋayham ma oc êmwasiŋ lau hoŋ.

⁹ Am ndic ahê lau naŋ êlê mê sêseŋ dau tu yom gauc mbasi-nga, ma tu yom pi abaji si ŋaê-nga. Ma ndic ahê lau naŋ sêwhê dau kôc ma sêseŋ dau pi lau Israel-nga si yomsu. Ŋahu bu ŋac si yom hoŋ dinaŋ ŋandô mba, ma oc nem lau sa dom.

¹⁰ Asa naŋ bu kôm mêtê whê lau kôc-nga, naŋ sôm inŋ. Inŋ bu kôm tiyham, goc sôm inŋ tidim lu-nga. Ma inŋ bu sôc ŋapu dom, dec am ti lau sêkên whiŋ-nga hoŋ apuc dômwêm inŋ. ¹¹ Am kêyalê su, bu ŋamalac kaiŋ dinaŋ ndê lêt kêŋsôn, ma inŋ kôm sac. Inŋ kic dau ndê yom tu tap Anötö ndê matôc sa-nga, ŋahu bu inŋ sap lêt naŋ inŋ kêyalê bu lêt so, naŋ dôn.

Yom ŋambu-nga

¹² Malô waŋkiŋ Atemas me Tikikus têt am loc, ma têt ndoc inŋlu si daŋ hôt asê am, naŋ êmsalê seŋ bu têt malac Nikopolis mweŋ ŋagahô ma lic aö. Ŋahu bu aö gauc gêm bu wambo malac dindê têt ndoc uhô-nga. ¹³ Têt ndoc Senas, ŋgac êmatôc yom-nga, lu Apolos bu sêhu nduc Krit siŋ, naŋ goc kôm gêt hoŋ bu êmasaŋ inŋlu si seŋ gwanaŋ. Ma bocdinaŋ inŋlu oc sêpôn da gêt daŋ dom. ¹⁴ Êmdôhônŋ yac neŋ lau sêkên whiŋ-nga bu sêkôm gwelêŋ ŋayham tu bu sêkôm kwa dau ma sênem lau naŋ sêpôn da dau, naŋ sa-nga. Ma bocdinaŋ ŋac si sêkên whiŋ oc nem ŋandô. ¹⁵ Lau hoŋ naŋ sêmbo sêwhiŋ aö, naŋ sêkên si acsalô têt am. Ma aö wandac am bu kêŋ aneŋ acsalô têt lau sêkên whiŋ-nga hoŋ naŋ atac whiŋ yac. Pômdau ndê mwasiŋ whiŋ mac hoŋ.

Pol ndê bapia têt Pilemon Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pilemon dau inj ngac kêt whinj Pômdau-nga nan ndöc malac Kolosi, ma inj ngac ti lêlôm. Mun-nga Pilemon gêmli ngac dan ñaê Onesimus bu ti inj ndê ngac aking nambwa, magoc malô inj sinj Pilemon ma kölhö gi mbo malac dan. Tinambu Onesimus ngô ñawaê ñayham nan Pol hoc asê e inj gêm dau kwi ma kêt whinj Yisu. Inlu sêmbo sêwhinj dau e Pol bu ênking Onesimus mbu têt Pilemon ndi, dec to bapia dindéc têt inj. Lau Rom-nga si yomsu dan yêc bocdec bu, ngac aking bocke nan sinj ndê ñadau ma kölhö su yêc inj, nan tôm bu ñadau ndic inj ndu. Tu dinan-nga dec Pol to bapia ma ndac Pilemon bu kôc Onesimus sa ti atac ñayham, ma lic inj tôm ngac aking dom, magoc tôm asidôwa kêt whinj-nga dan. Bu kwahic dec ngac dau kêt whinj Yisu Kilisi.

Pol whê bapia dindéc ñahu sa

¹ Aô Pol, nan gandöc gapocwalô tu Yisu Kilisi-nga, alu Timoti yac neñ asidôwa, ato bapia dindéc têt Pilemon, alu mba silip ñayham nan kôm Anötö ndê gwelenj whinj alu. ² Ma yac ato têt lau sêkêt whinj-nga nan êlêmê sêkac sa bu sêlic om sêmbo am nem andu, ma têt yac neñ lhuñwê Apia, ma têt Akipus yac neñ asidôwa nan kôm gwelenj whinj yac tôm Anötö ndê ngac sinj-nga ñayham. ³ Mwasinj ti yom malô akêt Damanj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi, têt mac hoñ.

Pol gêm danje Anötö tu Pilemon-nga

⁴ Yêc anej mbec hoñ ñalôm, aô gauc gêm am, ma gam danje anej Anötö tu am-nga. ⁵ Nahu bu aô ganjô bu am kêt whinj Pômdau Yisu ñanga, ma am atac whinj Anötö ndê lau dabuñ hoñ. ⁶ Aô gatenj mbec bu mwasinj ñayham hoñ nan yac datap sa yêc Kilisi, nan oc lhac am nem gauc ñamata tôm bêc hoñ.

Ma bocdinañ am nem kêt whinj oc nem ñandô daêsam ma nem lau daêsam sa. ⁷ O anej asidôwa, ñawaê pi am nem mêtê atac whinj lau sêkêt whinj-nga ti gêm ñac sa-nga, dec kôm aô atac ñayham atu ma puc aô dôn.

Pol gêm malô Pilemon ndê ñalôm tu Onesimus-nga

⁸ Aô bu wandac am tu gêt dan-nga. Gitôm bu wandic atu am bu kôm gêt dau tu Kilisi ndê ñaê-nga. ⁹ Magoc tu mêtê atac whinj dau-nga, dec wasôm nambwa têt am. Am kêtalê aô su, aô ngac andô Pol nan gandöc gapocwalô tu Yisu Kilisi-nga. ¹⁰ Aô bu wanem aô neñ balê Onesimus awha têt am. Inj ngô mêtê nan aô gahoc asê yêc gapocwalô, ma kêt whinj dec aô gasam inj bu aô atuñgac. ¹¹ Mun-nga inj gêm aking am, tigenj inj hu am sinj dec am gêlic inj bu ngac aking sac. Magoc kwahic dec inj ti ngac aking ñayham tôm bu oc nem alu lu-lu sa. ¹² Aô tac whinj inj ñandô, magoc kwahic dec wanjing inj mbu têt am loc. ¹³ Aô gandöc gapocwalô tu gwelenj ñawaê ñayham-nga, ma aô tac whinj bu wakôc Onesimus dôn gacgenj mbo whinj aô bu nem aô sa. Am bu lic ñayham bu hu inj sinj bu mbo whinj aô, dec am oc nem aô sa ñandô. ¹⁴ Magoc aô gatec bu wakac am bu hu inj sinj têt aô. Aô atac whinj bu am kôm tu am daôm nem atac whinj-nga. Tu dinan-nga dec aô oc wakôc inj dôn bu mbo whinj aô lec dom, bu aô ganjô yom gatô yêc am su dom.

¹⁵ Mboe Anötö gêlic ñayham bu Onesimus hu am sinj ñasawa apê, tu bu inj tap señ ndöc tali ñapan-nga sa, ma bocdinañ inj oc mbu loc ma mbo whinj am ñapanj enj. ¹⁶ Ma inj oc mbo whinj am gitôm ngac aking nambwa dom. Kwahic dec inj hôc gêlêc ngac aking, inj ti am nem asidôwa tac whinj-nga solop. Aô atac whinj inj ndu andô, magoc aô kayalê bu am oc atac whinj inj hôc gêlêc. Nahu bu inj am nem ngac aking, ma inj am nem asidôwa kêt whinj Pômdau-nga whinj.

¹⁷ Bocdinañ am bu lic aô tôm nem asidôwa dan, dec kôm inj sa tôm am kôm aô dauñ sa. ¹⁸ Giso me têt bocke nan inj kôm têt am, nan hu sinj sip aô amanj. ¹⁹ Aô Pol

gato yom dindec ña aö dauñ aman, ma aö wasôm têtñ am bu aö oc waô inñ ndê têtñ am. Magoc gauc nem bu am daôm nem têtñ yêc aö bocdinañ, ñahu bu tu aö-ñga dec am tap señ mbo tamli-ñga sa.

²⁰ O aneñ asidôwa, aö wandac am bu kôc Onesimus sa tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-ñga, dec oc kôm aneñ ñalôm tighô.

²¹ Aö gato bapia dindec têtñ am, ma gakêñ whiñ bu am oc sôc aneñ yom ñapu, ma kôc Onesimus sa ti atac whiñ, hóc gêlêc gêñ nañ aö gandac, nañ su.

Yom ñambu-ñga

²² Ma gêñ dañ tiyham. Aö wandac am bu êmasañ am nem andu ñalôm dañ gwanañ, tu aö waloc wambo-ñga. Ñahu bu aö gakêñ whiñ bu Anötö oc ñgô mac nem mbec, dec gakêñ batañ bu wahu gapocwalô siñ ma wati ñacleñ mac.

²³ Epapras nañ ndöc gapocwalô whiñ aö tu Yisu Kilisi-ñga, nañ kêñ ndê acsalô têtñ am. ²⁴ Ma Mak lu Aristakus, ma Demas lu Luk nañ sêkôm gwelenñ sêwhiñ aö, nañ bocdinañ.

²⁵ Pômdau Yisu Kilisi ndê mwasiñ puc mac hoñ nem ñalôm dôñ.

Hibru Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ŋamalac naŋ to bapia dindéc, naŋ to ndê ñaê dom, magoc inŋ kêyalê lau Israel-nga si lêng ti sakinŋ akwa, ma yom naŋ sêto yêc Yom Lênsêm Akwa, naŋ tidônŋ. Lau ñatô gauc gêm bu mboe Banabas to, ma ñatô gauc gêm bu ñgac danŋ ñaê Apolos to, tigenŋ yac tanyalê dom bu asa solop to bapia dau.

Bapia dindéc hêganônŋ lau Israel-nga naŋ sêkênŋ whinŋ Yisu Kilisi. Lau dau sêtap kisa daêsam sa tu ñac si sêkênŋ whinŋ-nga, dec ñatô gauc gêm bu sêmbu sêtênŋ si lêng akwa sem akinŋ Anötö-nga sêndi. Tu dinaŋ-nga, ñamalac naŋ to bapia dindéc, naŋ bu puc ñac si sêkênŋ whinŋ Kilisi dôŋ. Inŋ tôc asê tiawê bu Yisu ndê waê hóc gêlêc Anötö ndê aŋela si, ma hóc gêlêc Moses ndê bocdinaŋ. Ma Yisu inŋ ti dabunŋsiga atu pwac wakuc-nga, naŋ hóc gêlêc lau Israel-nga si lau dabunŋsiga pwac akwa-nga su. Ma Yisu ndê sakinŋ pwac wakuc-nga dau, hóc gêlêc dabunŋsiga pwac akwa-nga si sakinŋ su bocdinaŋ.

Bapia dindéc whê sa bu lêng tigenŋ yêc bu lau sêti lau gitênŋ yêc Anötö anŋô-nga, naŋ sêkênŋ whinŋ Yisu Kilisi dau. Tu dinaŋ-nga dec ñamalac naŋ to bapia dindéc, naŋ bu êngilí lau bu sêsap si sêkênŋ whinŋ Yisu dôŋ ñanŋa. Inŋ to yom pi lau hoŋ naŋ sêkênŋ whinŋ Anötö têtŋ Abraham ndê têtŋ ma meŋ, ma toc ñac sa ti dôhônŋ ñayham bu lau têtŋ kwahic dec-nga sêŋkuc. Ma inŋ tôc lêng ñayham têtŋ lau sêkênŋ whinŋ-nga bu sêlhac ñanŋa têtŋ ndoc ñawapac me kisa tap ñac sa, ma sêsap mêtê atac whinŋ asidôwai-nga dôŋ.

Yisu tôc Anötö ndê ñawasi asê

¹ Muŋ-nga Anötö hoc inŋ ndê yom asê têtŋ abanŋi Israel-nga tidim daêsam ma

ñalênŋ daêsam, ña inŋ ndê lau propet. ² Magoc tinŋambu inŋ kêkinŋ inŋ dau Atunŋgac sip nom meŋ, ma Atu dau hoc Anötö ndê yom asê têtŋ yac. Anötö kêŋ undambê ti nom ma gêtŋ hoŋ ña Atu dau, ma kêŋ inŋ ti ñadau bu wêkainŋ gêtŋ hoŋ. ³ Atu dau ndê yom ña-ñaclai yob gêtŋ hoŋ, ma ti ñac si ñahu sêmbo-nga. Inŋ kôc Damba Anötö anŋô solop, ma dalic Anötö ndê ñawasi atu yêc inŋ. Inŋ sip nom meŋ ma kêmasanŋ lêng bu êngwasinŋ yac neŋ mêtê sac ñ adômbwi su, goc mbu pi undambê gi ndôc Anötö ñaclai ti ñawasi ñadau ndê andô-nga.

Anötö toc Atu sa hóc gêlêc aŋela su

⁴ Ñalênŋ dinaŋ Anötö toc inŋ ndê Atu sa hóc gêlêc aŋela hoŋ su, ma ñaê ti waê naŋ Anötö kêŋ têtŋ inŋ, naŋ hóc gêlêc aŋela hoŋ si su bocdinaŋ. ⁵ Gauc nem yom naŋ Anötö gic bata pi kinŋ naŋ oc wêkainŋ Dawid ndê pônŋ kinŋ-nga, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aô neŋ atunŋgac solop, ma aô gati am Damam. [BW 2:7]

Ma sêto yom kainŋ tigenŋ pi inŋ bocdec bu: Aô wati inŋ Damba, ma inŋ oc ti aô Atunŋgac. [2 Sam 7:14]

Yom lu dinaŋ gic waê Anötö Atu solop, magoc Anötö sôm yom kainŋ dinaŋ pi aŋela danŋ dom.

⁶ Ma têtŋ ndoc Anötö kêkinŋ Atu mbêc dau sip nom meŋ, naŋ inŋ sôm yom pi inŋ tôc sêto yêc bocdec bu:

Anötö ndê aŋela hoŋ sêpônŋ haduc têtŋ inŋ ma sêtoc inŋ sa sêndic ñawaê. [Diut 32:43 LXX]*

⁷ Aŋela dau sem akinŋ Anötö, tôc yom naŋ inŋ sôm pi ñac bocdec bu:

Inŋ kêkinŋ inŋ ndê aŋela bu sênem akinŋ inŋ gitôm mbu ma gitôm ya ñawahô. [BW 104:4]

⁸ Magoc inŋ toc inŋ Atunŋgac sa kêlêc, ma sôm yom pi inŋ bocdec bu:

O Anötö, am nem gôlinŋ oc yêc titêtŋ-titêtŋ, ma am oc nem gôlinŋ am nem lau ti lêng gitênŋ eŋ.

* 1:6 Yom naŋ sêto yêc Yom Lênsêm Akwa, naŋ sêto ña Yom Hibru, ma tinŋambu lau Israel-nga sem kwi sip Yom Grik, ma sêsam trenslesen dau bu 'Septuagint.' Mac bu alic 'LXX' yêc whinŋ ñabatŋ danŋ ñanamba, naŋ tôc asê bu yom dau meŋ akênŋ Septuagint. Têtŋ ñatô yom naŋ yêc Septuagint ma yom naŋ yêc Hibru Baibel sêso dau.

⁹ Am tac whiņ lēņ gitēņ ma tec lēņ sac, ma tu dinaņ-ņga dec Anötö, am nem Anötö, toc am sa hóc gêléc nem asidôwai hoņ su, ma kēņ atac ņayham kêsâlê am ahuc, gitôm in kęc ndip kwi pi am e gêm am ahuc. *[BW 45:6-7]*

¹⁰ Ma sêto yom daņ tiyham pi Atuņgac, naņ yęc bocdec bu:

O Pômdau, tēņ tēm ņamata-ņga andô, am kêmasaņ nom ti gēņ hoņ, ma undambê in am amam ņa-gwelen.

¹¹ Nom ti undambê oc sêniņa, magoc am oc mbo. Gameņ lu dinaņ oc sêtisac gitôm ņakwê akwa. ¹² Am oc kôc undambê ti nom su, tôm ņamalac daņ kôc ndê ņakwê akwa su ma kêlhuņ sa. Tigeņ am oc nem daôm kwi dom, ma am nem tēm mbo-ņga oc pacndê dom bocdinaņ. *[BW 102:25-27]*

¹³ Ma yom daņ tiyham Anötö sôm gic waê in Atuņgac bocdec bu:

Am ndöc aô amaņ andô-ņga e nditôm aô wakēņ nem ņacyo sêsôc am gahim ņapu. *[BW 110:1]*

In sôm yom kaina bocdinaņ pi aņela si daņ dom. Mba! ¹⁴ Anötö ndê aņela ņac ņalau naņ sem akiņ in, ma in kêkiņ ņac bu sênem akiņ lau naņ sêwêkaiņ mwasiņ sêndöc tali-ņga.

2

Dayob dauņ bu daso mwasiņ dandöc taņli-ņga dom

¹ Tu dinaņ-ņga dec yom naņ Anötö ndê Atu hoc asê, ma yac daņgô ņawaê su, naņ dakôc tidôņ lhac neņ gauc ņapaņ, bu daso Anötö ndê mwasiņ dom. ² Gauc nem abani Israel-ņga naņ aņela sêhoc Anötö ndê yomsu asê tēņ ņac. Yom dau in yom ņambwa dom. Bu ņac si asa naņ kęgili yomsu dau ņadaņ, me daņgapêc tēņ Anötö, naņ tap ņagêyô sa tu gēņ dinaņ-ņga. ³ Bocdinaņ yac lau tēm kwahic dec-ņga bu dapuc dômwêņ Anötö ndê mwasiņ atu naņ kôm tu nem yac si-ņga, dec ņalêņ mba bu dalhö su yęc in ndê matôc. Pômdau Yisu hoc yom asê pi mwasiņ dau su, ma lau naņ sêņgô sa

in whasuņ solop, naņ sic dulu tēņ yac ma sêpuc dôņ bu yomandô. ⁴ Ma Anötö dau puc yom dau dôņ bocdec bu. In kēņ ņaclai tēņ lau naņ sêhoc yom dau asê bu sêkôm gēņ dalô ti gēņ atu-tu tidau-tidau, ma in puc ņac dôņ ņa ņalau Dabuņ ndê mwasiņ tidau-tidau, naņ gic sam tēņ ņac tôm in ndê atac whiņ.

Yisu meņ ti ņamalac bu kôm Anötö ndê lēņ nem yac si-ņga ņandô sa

⁵ Yom pi tēm wakuc, naņ yac asôm asê su. Ma tēņ ndoc dau meņ sa, naņ goc aņela daņ oc sênem gôliņ dom. ⁶ Magoc gauc nem yom naņ ņamalac daņ sôm tēņ Anötö, naņ sêto yęc bocdec bu:

Yac ņamalac yac sake dec am gauc gêm yac ņapaņ?

Ma tu sake-ņga am yob Adam ndê wakuc yac?

⁷ ņawasi ti waê naņ am kēņ tēņ yac, naņ kêpiņ bu tap aņela dau si sa.

⁸ Ma am kēņ gēņ hoņ sêsôc yac ņapu. *[BW 8:4-6]*

Yom naņ sôm bu Anötö kēņ gēņ hoņ sêsôc yac ņamalac ņapu, naņ hêganôņ gēņ hoņ naņ Anötö kēņ. Tigeņ kwahic dec dalic gitôm gēņ hoņ sêsôc yac ņapu su dom. ⁹ Magoc yac dalic Yisu, naņ Anötö kêkiņ sip nom meņ, dec hu ndê waê naņ hóc gêléc aņela si su, naņ siņ, ma meņ ti ņamalac. Ma in mbac ndu tu lau hoņ si sac-ņga, kêkuc Anötö ndê lēņ êmwasiņ lau-ņga, dec Anötö uņ in sa tiyham, ma kēņ waê ti ņawasi atu tēņ in. ¹⁰ Bu Anötö tac whiņ bu êmasaņ lēņ bu lau daêsam sêti in atuņgaci ti atuwêi, ma sêtap in ndê ņawasi sa. Ma lēņ dau ņandô sa bocdec bu, Yisu ti ņamalac ma hóc ņandê atu e mbac ndu. Ma ņalêņ dinaņ Anötö gêlic in gitôm solop bu ti ņadau nem lau si-ņga. Anötö kêmasaņ gēņ hoņ, ma gēņ hoņ sêmbo tu in-ņga, ma bocdinaņ lēņ kaina dinaņ gic in ņawaê solop.

¹¹ Yisu kêkuc lēņ dinaņ bu kôm lau sêti dabuņ, ma lau naņ sêti dabuņ kwahic dec sêsam Anötö bu ņac si Damba sêwhiņ in. Tu dinaņ-ņga Yisu maya dau dom bu sam ņac bu in ndê asii ti lhuwêi. ¹² Tôm yom naņ sêto yęc, naņ sôm bocdec bu:

Aö oc wahoc am nem waêm asê têtj aö neñ asidôwai ti lhuñwêi, ma wanem wê wampinñ am-nga yêc gôlôwac dabuñ anğô-nga. [BW 22:22]

¹³ Ma yom danñ tiyham sôm: Aö oc wakêtñ whinñ Anötö. [Ais 8:17] Ma danñ tiyham yêc bocdec bu: Alic aö dec galhac gawhinñ balêkoc nanñ Anötö kêtñ têtj aö. [Ais 8:18]

¹⁴ Balêkoc nanñ Yisu sôm yom dinanñ hêganônñ ñac, nanñ ñamalac ti dac ma ñamsôm. Tu dinanñ-nga dec inñ ti ñamalac gitôm ñac, ma mbac ndu gitôm ñamalac. Ma inñ ndê mbac ndu ma tisa akêtñ lau batê-nga ña-ñahu andô, nanñ bu ku Sadañ, nanñ ti ñaclai dambac ndu-nga ñadau, nanñ dulu. ¹⁵ Ma lau nanñ sêtöc dambac ndu e gêtñ dau kôm ñac sêmbo sêtôm lau nanñ sêndöc gapocwalô ñapanñ, nanñ Yisu ndê gwelenñ dinanñ kêgapwêc ñac su.

¹⁶ Gêtñ dau töt dau yêc awê bu inñ kôm tu bu nem anjela sa-nga dom, magoc inñ kôm bu nem Abraham ndê wakuc sa.

¹⁷ Nalêtñ tigenñ yêc bu Yisu nem inñ ndê asii ti lhuwêi nom-nga sa ñapep, ma nem akinñ ñac yêc Anötö anğô-nga gitôm dabuñsiga ñayham nanñ tôm bu tawalô ñac, ma tôm bu êmasanñ lêtñ bu Anötö suc ñac si sac kwi-nga. Ma ñalêtñ dau bocdec, têtñ ndoc inñ mbo nom, nanñ inñ ti ñamalac ma mbo gitôm ñac, ma kêsahê gêtñ hoñ gitôm ñac sêñsahê. ¹⁸ Bu inñ dau kêsahê ñawapac lêtôm-nga su, ma tu dinanñ-nga inñ gitôm bu nem yac lau nom-nga sa têtñ ndoc lêtôm tap yac sa.

3

Yisu ndê waê hóc gêlêc Moses ndê su

¹ Bocdinanñ aneñ asidôwai dabuñ, nanñ datap Anötö ndê galem undambê-nga sa dawhinñ dauñ, akôc gauc pi Yisu. Inñ têtñ yac meñ gitôm aposel gêm Anötö anğô, ma ti yac neñ ðdabuñsiga atu nanñ kalhac Anötö anğô-nga tu yac-nga, tôm yom nanñ yac dakêtñ whinñ ti dahoc asê. Kwahic dec aö bu wasôm têtñ mac bu akêtñ inñ lhac nem gauc ñamata. ² Anötö kêtjaliniñ Yisu sa ma inñ gêm ndê gwelenñ ñapep e gic dabinñ,

tôm Moses gêm inñ ndê gwelenñ ma gêm akinñ Anötö ndê lau Israel-nga ñapep eñ. ³ Magoc Anötö po Yisu ndê waê sa hóc gêlêc Moses ndê su, ma tu dinanñ-nga dec akêtñ Yisu lhac nem gauc ñamata. Nalêtñ tigenñ, yac datoc ñamalac nanñ kwê andu, nanñ sa hóc gêlêc andu nanñ inñ kwê, nanñ su. ⁴ Bu andu danñ dau kwê dau dom, ñamalac kwê-nga mbo. Magoc gêtñ hoñ ñahu, nanñ Anötö dau.

⁵ Moses kôm inñ ndê gwelenñ hoñ ñapep mbo Anötö ndê lau Israel-nga ñalôm, ma hoc yom asê gwananñ pi gêtñ nanñ tinambu Anötö oc töt tiawê. Inñ kôm gwelenñ dau gitôm Anötö ndê ñgac akinñ ñambwa.

⁶ Magoc Kilisi inñ Anötö ndê Atunğac solop, ma kôm ndê gwelenñ ñapep ma yob Anötö ndê lau gitôm ñac si ñagôlônñ. Ma yac bu dasap neñ dakêtñ whinñ dönñ ñanğa ti neñ ñalôm pêtñ dönñ, ma mayanñ dauñ dom pi mwasiñ nanñ tankwê bu datap sa tu Yisu-nga, dec yac oc dati Anötö ndê lau solop.

Puc dasap neñ dakêtñ whinñ dönñ-nga

⁷ Tu dinanñ-nga dec akôc gauc ñapep pi yom nanñ Nalau Dabuñ sôm, nanñ sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec mac bu anğô Anötö awha,

⁸ nanñ ayob bu asônñ danamsunñ ahuc têtñ inñ dom, tôm lau Israel-nga sêkôm têtñ ndoc sêtap lêtôm sa, ma sêli dau sa têtñ inñ yêc gameñ sawa. ⁹ Yêc dinanñ mac apami sêlic gêtñ dalô nanñ aö gakôm têtñ ñac gitôm yala 40, tigenñ sêtec aö ma sêñsahê aö ñapanñ ña ñac si mêtê sac.

¹⁰ Tu dinanñ-nga dec aö atac ñandê têtñ lau têtñ dinanñ-nga, ma gasôm têtñ dauñ, “Ñac si ñalôm ñadandi ñapanñ, ma sêsap aö dönñ dom. Ma sêsa aneñ lêtñ dom.”

¹¹ Ma tu aneñ atac ñandê-nga dec kamatiñ yom tidônñ bocdec bu, “Ñac oc sêtap têtñ nanñ aö kayalinñ sa tu sêñwhanñ dau-nga, nanñ sa dom.” [BW 95:7b-11]

¹² Bocdinanñ aneñ asidôwai, mac tigenñ-tigenñ ayob daôm bu mêtê sac êngalôm nem ñalôm e akêtñ whinñ gwalec, ma akac daôm su yêc Anötö Tali Nadau dom.

¹³ Anġilí nem asidôwai hoŋ bu sêsap lêŋ gitêŋ dôŋ ma sêyob dau têŋ mêtê sac, bu kôm ñac si daŋ ndê ñalôm ñadandi sa e iŋ hu Anötö ti ndê lêŋ siŋ dom. Akôm bocdinaŋ tôm bêc hoŋ, bu Anötö kêŋ ñasawa têŋ yac bu dasôc iŋ ndê yom ñapu têŋ têm kwahic dec-ŋga. ¹⁴ Bu têŋ têm yac dakêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ dalhac ñaŋga ma taŋkwê Yisu ti dakêŋ whiŋ iŋ ti neŋ ñalôm sambuc. Magoc yac bu dakôm bocdinaŋ dom e dahu nom dindec siŋ, dec oc tôm dom bu dawêkaiŋ Anötö ndê mwasiŋ atu, naŋ gic lau naŋ sêti Kilisi ndê, naŋ ñawaê. ¹⁵ Gauc nem yom naŋ Anötö sôm bocdec bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, naŋ ayob bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ iŋ dom, tôm lau Israel-ŋga sêkôm têŋ ndoc sêli dau sa têŋ iŋ. [BW 95:7b-8]

¹⁶ Anġô su naŋ! Lau naŋ sêŋgô Anötö awha magoc sêli dau sa têŋ iŋ, ñac asa? Ñac lau naŋ Moses wê ñac sêsa akêŋ gameŋ Isip-ŋga sêmeŋ. ¹⁷ Ma lau naŋ Anötö tac ñandê têŋ ñac gitôm yala 40, ñac asa? Ñac lau naŋ sêkôm sac ñapaŋ, ma sêmbac ndu sêyêc gameŋ sawa. ¹⁸ Ma lau bocke dec Anötö kêmatiŋ yom tidôŋ pi ñac, ma sôm bu ñac oc sêtap têm naŋ iŋ kêyaliŋ sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom? Iŋ sôm yom dinaŋ hêganôŋ lau naŋ daŋgapêc têŋ iŋ. ¹⁹ Yom dau tôc tiawê têŋ yac bu ñac sêtôm dom bu sêtap iŋ ndê têm sêŋwhaŋ dau-ŋga sa, ñahu bu ñac sêkêŋ whiŋ dom.

4

Anötö oc kêŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêŋwhaŋ dau

¹ Yom naŋ Anötö gic bata pi têm tu iŋ ndê lau sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ gacgeŋ yêc. Tu dinaŋ-ŋga dayob dauŋ ñapep bu Anötö lic yac hoŋ datôm bu datap mwasiŋ dau sa, ma yac neŋ daŋ so gêŋ dau dom. ² Bu ñawaê ñayham pi gêŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ yac daŋgô su, gitôm abaŋi Israel-ŋga sêŋgô yom naŋ iŋ gic bata têŋ ñac. Ñac sêŋgô, magoc sêkêŋ whiŋ dom, ma bocdinaŋ yom dau gêm ñac sa dom. ³ Bu yac lau naŋ dakêŋ whiŋ, naŋ datôm

bu datap Anötö ndê mwasiŋ taŋwhaŋ dauŋ-ŋga sa, magoc lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ oc sêso, tôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Tu aneŋ atac ñandê-ŋga dec kamatiŋ yom tidôŋ bocdec bu, “Ñac oc sêtap têm naŋ aô kayaliŋ sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom.” [BW 95:11]

Têm dau Anötö kêmatiŋ tidôŋ têŋ ndoc iŋ kêŋ undambê ti nom, ma gic dabiŋ gêŋ hoŋ. ⁴ Bu yêc Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ sêto yom daŋ pi bêc ti-7-ŋga bocdec bu:

Têŋ bêc ti-7-ŋga Anötö ndê gwelenŋ hoŋ pacndê, ma iŋ kêwhaŋ dau. [Gen 2:2]

⁵ Ma iŋ sôm yom pi lau daŋgapêc, tôm yom naŋ gato yêc ñahô-ŋga su, naŋ yêc bocdec bu:

Ñac oc sêtap têm naŋ aô kayaliŋ sa tu sêŋwhaŋ dau-ŋga, naŋ sa dom. [BW 95:11]

⁶ Bocdinaŋ Anötö ndê mwasiŋ taŋwhaŋ dauŋ-ŋga gacgeŋ yêc tu bu lau têm kwahic dec-ŋga sêtap sa-ŋga. Anötö gic bata mwasiŋ dau têŋ abaŋi Israel-ŋga, ma sêŋgô ñawaê ñayham pi gêŋ dau, magoc sêtap sa dom, ñahu bu ñac daŋgapêc têŋ iŋ. ⁷ Ma tiŋambu yala daêsam giŋga su, goc Anötö sôm ndê yom sa Kiŋ Dawid whasuŋ, tôm gato su bocdec bu:

Acsalô lec mac bu aŋgô Anötö awha, naŋ ayob bu asôŋ daŋamsuŋ ahuc têŋ iŋ dom. [BW 95:7b-8]

Gêŋ dau tôc asê bu Anötö kêmatiŋ têm wakuc bu lau sêŋgô iŋ awha ma sêsôc ñapu, dec sêtap iŋ ndê mwasiŋ sêŋwhaŋ dau-ŋga sa. Ma têm dau, iŋ bêc dau dindec.

⁸ Yom hoŋ dinaŋ hêganôŋ têm naŋ Josua wê abaŋi Israel-ŋga sêsôc gameŋ Kanan-ŋga si dom. Bu bocdinaŋ, dec Anötö oc sôm yom tiŋambu, pi têm daŋ tiyham tu dakêŋ daŋaŋ iŋ ndê awha-ŋga lec dom. ⁹ Tu dinaŋ-ŋga taŋyalê bu Anötö ndê lau si têm sêŋwhaŋ dau-ŋga gacgeŋ yêc, tôm bêc ti-7-ŋga naŋ Anötö dau kêwhaŋ dau. Ma yac lau têm kwahic dec-ŋga datôm bu datap têm dau sa. ¹⁰ Bu asa naŋ tap Anötö ndê mwasiŋ êŋwhaŋ

dauŋ-nga sa, naŋ kêwhaŋ dau yêc iŋ dau ndê gwelen,* tòm Anötö dau kêwhaŋ dau têtŋ ndoc iŋ ndê gwelen kêtŋ undambê ti nom-nga pacndê. ¹¹ Tu dinaŋ-nga dec taŋsahê ŋaŋga bu datap mwasiŋ dinaŋ sa, ma dayob dauŋ ŋapep bu yac neŋ daŋ daŋgapêc têtŋ Anötö ndê yom, ma peŋ tòm abaŋi Israel-nga dom.

¹² Yac datôm dom bu taŋsau Anötö. Bu iŋ ndê yom iŋ gitôm gêtŋ tali, ma kôm gwelen ti ŋaclai mbo. Yom dau iŋ ŋamata hôc gêlêc bien ŋamata daŋga lu-lu su, naŋ gitôm bu kuŋ yac ma sê yac neŋ ŋalôm ŋagêtŋ hoŋ kic-kic. Ma ŋalêtŋ tigen Anötö ndê yom gitôm bu êŋsahê yac neŋ gauc ti gêtŋ hoŋ naŋ yêc yac neŋ ŋalôm ma kôm gwelen pi yac neŋ gatun. ¹³ Gêtŋ nom-nga me undambê-nga daŋ oc tòm bu siŋ dau têtŋ Anötö dom. Kwahic dec iŋ gêlic gêtŋ hoŋ yêc awê eŋ, ma têtŋ têtŋ ŋambu-nga yac tigen-tigen oc dalhac iŋ aŋgô-nga bu dawhê gêtŋ hoŋ naŋ dakôm, naŋ sa têtŋ iŋ.

Yisu ti yac neŋ dabuŋsiga atu

¹⁴ Yac neŋ dabuŋsiga atu mbo, naŋ Yisu, Anötö Atu dau. Iŋ pi undambê gi su ma kalhac Anötö aŋgô-nga. Bocdinaŋ iŋ ŋayham bu yac gauc nem iŋ ŋapaŋ tu bu puc yac dôŋ ma dasap yom ŋandô naŋ lau sêkêtŋ whiŋ-nga sêhoc asê pi Kilisi, naŋ dôŋ ŋaŋga. ¹⁵ Bu yac neŋ dabuŋsiga dau kêsahê lêtôm ti saê hoŋ tòm yac taŋsahê, magoc iŋ kôm sac daŋ dom. Bocdinaŋ dec iŋ gitôm andô bu tawalô yac ma nem yac sa. ¹⁶ Tu dinaŋ-nga datigasuc yac neŋ mwasiŋ ŋadau Anötö ti neŋ atac pa su, tu bu datap iŋ ndê tawalô sa-nga, ma tu datap iŋ ndê mwasiŋ sa bu puc yac dôŋ têtŋ têtŋ bocke naŋ lêtôm me saê tap yac sa.

* **4:10** Lau daêsam gauc gêm bu yom dau hêganôŋ lau sêmbac ndu ma sêŋwhaŋ dau yêc gwelen nom-nga lec dom. Iŋ hêganôŋ lau naŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ŋac si-nga sa, ma sêŋyalê bu iŋ gêlic ŋac tòm lau gitêtŋ tu ŋac si sêkêtŋ whiŋ-nga. Bocdinaŋ sêŋwhaŋ dau yêc gwelen naŋ ŋac dau sêkôm muŋ-nga, naŋ sêŋsahê bu sêti lau gitêtŋ ŋa ŋac dau si licwalô, ma ŋa lêtŋ yomsu-nga. * **5:6** Aron ti lau Israel-nga si dabuŋsiga hoŋ sêsa akêtŋ Liwai ndê toŋ, magoc Yisu sa akêtŋ Juda ndê toŋ kêtŋ iŋ apaŋgac Kiŋ Dawid. Melkisedek bocdinaŋ iŋ sa akêtŋ Liwai ndê toŋ dom. Iŋ Kiŋ Salem-nga (alic Gen 14:18), magoc Anötö sam iŋ bu Anötö ŋaclai ti ŋawasi ŋadau ndê dabuŋsiga. Tu dinaŋ-nga dec ŋgac naŋ to Hibru sam Yisu bu dabuŋsiga kêtŋ Melkisedek.

5

Yom pi dabuŋsiga nom-nga

¹ Lau Israel-nga sêŋyaliŋ lau sa sêti si dabuŋsiga atu-tu bu sênem akiŋ Anötö sênem ŋac aŋgô, ma bu sêkêtŋ da tidau-tidau ma da ya ô lau si sac ŋagêyô-nga. Ma ŋgac bocke naŋ sêŋyaliŋ iŋ sa ti dabuŋsiga atu, naŋ ŋamalac gitôm iŋ ndê asidôwai Israel-nga. ² Iŋ ndê gauc ti licwalô gitôm ŋac si, ma bocdinaŋ iŋ gitôm bu tawalô ti kôm mêtê malô têtŋ lau gauc pôc ma lau naŋ sêŋkuc Anötö ndê lêtŋ ŋapep dom. ³ Ma tu iŋ gitôm iŋ ndê asidôwai nom-nga, dec iŋ gic waê bu kêtŋ da ya ô dau ndê sac ŋagêyô, ma tu lau si-nga bocdinaŋ. ⁴ Gwelen dabuŋsiga-nga iŋ gwelen tiwaê, ma oc tòm dom bu ŋamalac daŋ kôc gwelen dau sa tòm iŋ dau ndê atac whiŋ. Anötö bu êŋyaliŋ iŋ sa tòm iŋ kêgalêm ti kêtŋyaliŋ Aron sa, dec oc tòm bu iŋ ti dabuŋsiga atu.

Kilisi ndê gwelen dabuŋsiga-nga

⁵ ŋalêtŋ tigen Kilisi po dau sa bu ti dabuŋsiga atu dom. Magoc Anötö dau kêtŋyaliŋ iŋ sa, ma sôm yom têtŋ iŋ, tòm sêto yêc bocdec bu:

Acsalô lec am ti aô neŋ atunŋac solop, ma aô gati am Damam. [BW 2:7]

⁶ Ma Anötö ndê yom daŋ tiyham naŋ sôm têtŋ Kilisi bocdec bu:

Am dabuŋsiga mbo ŋapaŋ-nga, naŋ kêtŋkuc dabuŋsiga atu Melkisedek.* [BW 110:4]

⁷ Têtŋ ndoc Yisu meŋ mbo nom tòm ŋamalac, naŋ iŋ teŋ mbec daêsam ti tasulu, ma mbwêc awha atu têtŋ Anötö, naŋ ndê ŋaclai yêc tòm bu êŋgaho iŋ su yêc ŋandê dambac ndu-nga. Ma tu iŋ toc Anötö sa ma sôc iŋ ndê yom hoŋ ŋapu-nga, dec Anötö kôc iŋ ndê mbec sa. ⁸ Yisu iŋ Anötö ndê Atu yomandô, tigen iŋ meŋ ti ŋamalac, ma ŋandê naŋ iŋ hôc dec

kêdôhôn in pi lêñ danan wambu Anötö-nga. ⁹ Lêñ dinan gic dabin in bu ti lau nan danğa wambu in, nan si nahu sêtap Anötö ndê mwasin nem nac si, ti sêndöc tali napan-nga sa. ¹⁰ Ma bocdinan dec Anötö kêyalin in sa ti lau si dabunsga atu, nan kêkuc Melkisedek.

Dayob daun bu dakên whin tòm balêkoc dedec napan dom

¹¹ Yom daêsam yêc tu yac asôm pi Melkisedek lu Kilisi-nga, magoc yac alic bu mac nem danamsun kwa nanğa, ma oc tòm dom bu mac anyalê yom dau napep. ¹² Bu mac akên whin nasawa balin su, ma oc tòm bu mac andôhôn yom nandô pi Kilisi têt lau natô. Magoc mbasi. Mac nem gauc sa dom pi Anötö ndê yom nan sêndôhôn têt lau sêkên whin-nga wakuc, ma tu dinan-nga mac apônda lau bu sêndôhôn mac tiyham. Mac atôm balêkoc dedec nan sênôm su napan, ma sêtôm dom bu sênen gö me bockoc. ¹³ Ma lau nan sêtôm balêkoc dedec nan sênôm su nambwa, nan sêtôm dom bu sênjalê mêtê bocke in mêtê gitên me mêtê sac. ¹⁴ Magoc lau nan sêsap Anötö ndê yom dôn ma sêndôhôn napan, nan sêtôm bu sênjalê nayham ma sac, ma sêtôm lau atu-tu nan sênen gêt danen-nga nanğa.

6

¹⁻² Gauc nem yom pi Kilisi nan tandôhôn têt lau nan sêkên whin tiwakuc. Tandôhôn nac bu sênem si nalôm kwi, ma sêhu mêtê sac nan gic waê bu sêninğa, nan sin, ma sêkên whin Anötö. Tandôhôn nac pi busanğu ma pi mêtê dakên aman sac lau-nga, yom datisa akên lau batê-nga, ma yom pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, nan in oc kic nac si yom pi gameñ bocke bu sêndöc napan-nga. Magoc yom hon dinan gic lau sêkên whin-nga wakuc nawaê, ma aô tac whin bu dasôm yom kain dinan napan dom. Aô tac whin bu dalam yom nan gic lau sêkên whin nanğa-nga nawaê. ³ Ma Anötö bu lic nayham, dec yac oc dakôm bocdinan.

Puc dahu nen dakên whin sin dom-nga

⁴ Namalac nan bu kêt whin Yisu, magoc tinambu puc dômbwê in, nan dec oc nalên nawapac bu danem in kwi tiyham. Yomandô. Asa nan kêyalê Kilisi ndê nawaê nayham tidôn su, ma tap mwasin undambê-nga sa, ma kôc Nalau Dabun su, ⁵ ma ngô Anötö ndê yom ma kêsahê bu yom nayham, ma gêlic Anötö ndê nac lai atu nan in oc têt tiawê têt têt nambu-nga, ⁶ magoc tinambu tec gêt hon dinan ma hu ndê kêt whin sin, dec oc nalên nawapac bu danem in kwi tiyham. Bu in kêsahê mwasin hon dinan su, magoc tinambu puc dômbwê, nan tòm in dau bu ndic Anötö ndê Atu pi a gicso tidim tilu-nga, ma su in susu yêc lau hon anğô-nga. Ma tu dinan-nga dec in gic waê bu ninğa.

⁷ Namalac nan kêsahê Anötö ndê mwasin tidau-tidau, ma sa ndê lêñ kêkuc Anötö ndê atac whin, nan gitôm ôm nan u gic sip napan e gêm nandô nayham tu nadau-nga. Anötö oc nem mbec namalac kain dinan. ⁸ Ma ôm nan u gic sip napan, magoc kwañ nakwa-nakwa nambwa hóc ahuc, nan ôm nadau oc lic bu nom sac, ma pucbo in bu tisac, ma kêt ya nen su.

⁹ O yac mba lau atac whin-nga, yac asôm yom dinan bu akên puc mac, magoc yac akên whin bu mac oc asa nem lêñ napep, ma akôm mêtê nan gic lau nan sêtap Anötö ndê mwasin nem nac si-nga sa su, nan nawaê. ¹⁰ Bu Anötö kôm mêtê gitên en, ma gwelen nan mac akôm napan am in anğô, tu bu anem akin lau dabun, ma atôc nem atac whin nac-nga asê, nan in oc têt dom bu êñlin sin. ¹¹ Yac atac whin bu mac lau tigen-tigen asap nem lêñ nayham dinan dôn napan. Akôm bocdinan e mac nem têt ambo nom-nga pacndê, dec mac oc atap mwasin atu nan mac akên batam ambo, nan sa. ¹² Yac atec bu mac lic nakam sa e mac nem akên whin nandô mba. Akôc gauc pi lau nan sêlhac ti atac lu-lu dom, ma sêsap si sêkên whin dôn e sêtap mwasin atu nan Anötö gic bata têt nac, nan sa. Anğuc lau kain dinan si lêñ, bu in dôhôn nayham.

Yom nan Anötö gic bata, nan tidôn su

¹³ Gauc nem yom nan Anötö gic bata têt Abraham. Anötö puc yom dau dôn ña in dau ndê ñaê, ñahu bu ñaê dan nan hóc gêlêc in ndê ñaê su, nan yêc dom. In gic bata yom têt Abraham, tòm sêto yêc bocdec bu:

¹⁴ Yomandô aô wanem mbec am, ma wakôm am nem wakuc sêñsôwec sêti daêsam ñandô. *[Gen 22:17]*

¹⁵ Ma tinambu Abraham kalhac ti atac lu-lu dom, ma hôn yom dau ña-ñandô e in tap sa.

¹⁶ Mac anyalê lau nom-nga si lêt sêmatin yom tidôn-nga. Nac oc sêta ñamalac nan ndê ñaclai hóc gêlêc ñac dau si su, nan ndê ñaê asê tu bu sêpuc si yom dôn-nga. Ma ñalêt dinan oc tòm dom bu ñamalac dan sêo ñac si yom me sêsen su. ¹⁷ Ma ñalêt tigen Anötö puc yom nan in gic bata têt Abraham, nan dôn ña in dau ndê ñaê. Nahu bu in bu têt asê têt yac lau nan dawêkain yom nan in gic bata têt Abraham, nan ña-ñandô, bu in gitôm dom bu kac ndê awha kwi-kwi pi lêt nan in gic bata tu êmwasiñ yac-nga. ¹⁸ Nalêt dinan Anötö gic bata yom, ma puc yom dau dôn. In gitôm dom bu sen gêt lu dinan su, me êñsau yac. Ma bocdinan yom dau gitôm bu puc yac lau nan datêt Anötö ta, ma tankwê in bu nem yac sa, nan dôn. Dalhac ñanga, ma dahôn ñandô ñayham nan dakêt batan dambo, nan ti atac pa su.

¹⁹⁻²⁰ Nandô ñayham nan dakêt batan dambo, nan ñahu Yisu Kilisi. Ma yac neñ dakêt batan in gitôm ñga ñadehe nan ndöc ten, ma ten yac dôn dalhac ten. Ma po ñga-nga sô yac dôn tam damin Yisu. Ma tòm lau Israel-nga si dabunsigna ñamata-nga sip po balin ñambu-nga yêc Anötö ndê lôm dabun bu sôc Nalôm Dabun Andô ndi, dec Yisu mun yac pi undambê gi su, ma kalhac Anötö anğô-nga gitôm yac neñ dabunsigna atu. Bu in ti yac neñ dabunsigna nan kêtuc Melkisedek, ma in oc mbo ñapan.

7

Yom pi dabunsigna atu Melkisedek

¹ Melkisedek in Kin Salem-nga, ma Anötö, Nac lai ti Nawasi Naudu ndê dabunsigna atu. In tap Abraham sa ma gêm mbec in têt ndoc Abraham ku kin nan sêngaho in nêsip Lot su, nan dulu, ma kêsêlêt bu mbu têt in ndê gameñ ndi.

² Ma Abraham whê wapa nan in kêtaho su yêc kin dinan amba, nan kóc gi ton amanlu, dec kêt ton dan têt Melkisedek, ma in dau kóc ton 9. Nae Melkisedek ñahu bu Kin Lêt Gitêt-nga, ma ñaê Kin Salem-nga ñahu bu Kin Yom Malô-nga.

³ Yêc Anötö ndê yom nan sêto yêc, nan datap yom dan sa pi Melkisedek dinda me damba me apai si ñadênan dom. Ma datap yom dan sa pi in ndê bêt dinda kóc in-nga me bêt mbac ndu-nga dom. Magoc tòm Anötö ndê Atu nan mbo ñapan, ma in ndê têt oc pacndê dom, nan dalic Melkisedek gitôm dabunsigna mbo ñapan-nga.

Melkisedek hóc gêlêc lau dabunsigna akêt Liwai ndê ton, nan su

⁴ Alic gêt nan têt asê bu Melkisedek in dabunsigna ti waê atu. Abraham in lau Israel-nga hon si damba, magoc in toc Melkisedek sa têt ndoc in whê wapa nan in kêtaho su yêc ñacyo amba, nan kóc gi ti ton amanlu, ma kêt ton dan têt in.

⁵ Ma gauc nem lau akêt Liwai ndê ton, nan sêti dabunsigna. Lau Liwai dau, ti lau Israel-nga hon sêsa akêt Abraham, magoc ñac si yomsu dan sôm tidôn bu lau Liwai si asidôwai sêwhê si gêt kóc ndi ton amanlu, ma sêkêt ton dan têt lau Liwai. ⁶ Magoc Melkisedek, nan sa akêt Liwai ndê ton dom, nan kóc wapa ton dan yêc ñac hon apangac Abraham, ñac nan Anötö kêtatin pwac whin in. Ma tinambu Melkisedek gêm mbec Abraham.

⁷ Ma yac hon tanyalê bu ñamalac nan gêm mbec lau ñatô, nan ndê waê hóc gêlêc lau nan in gêm mbec, nan si su. ⁸ Ma alic su nan. Lau dabunsigna akêt Liwai ndê ton sêkêt wapa ton dan yêc ñac si asidôwai Israel-nga, magoc ñac sêmbac ndu. Magoc Melkisedek kóc wapa ton dan yêc ñac hon si apangac Abraham, ma datap yom dan sa pi Melkisedek ndê bêt mbac ndu-nga yêc Anötö ndê yom

nañ sêto yêc, nañ dom. ⁹ Ma gêñ dañ whiñ. Liwai ndê lau wakuc nañ sêti dabuñsiga ma sêkôc wapa toñ dañ yêc lau Israel-nga, nañ oc tòm bu dasôm bu ñac dau sêtoc Melkisedek sa, ma sêkêñ wapa toñ dañ têtñ in. Nahu bu lau Liwai si apanğac Abraham kêtñ wapa toñ dañ têtñ Melkisedek gêm ñac hoñ aᅅgô. ¹⁰ Bu têtñ têtñ Melkisedek tap Abraham sa, nañ Liwai dau yêc Abraham ndê dac dôtñ yêc.

Yisu ndê gwelen dabuñsiga-nga hôt gêlêc lau Liwai si su

¹¹ Aron ma lau hoñ akêtñ Liwai ndê toñ nañ sêti dabuñsiga Israel-nga, nañ si sakiñ nahu yêc pwac akwa yomsu-nga. Magoc sakiñ dau gitôm dom bu ndic dabiñ Anôtô ndê lau. Tu dinan-nga dec Anôtô kêtñ Yisu ti dabuñsiga nañ ndê sakiñ kêtñc lau Liwai si dom, magoc kêtñc Melkisedek ndê. ¹² Anôtô kêtñ sakiñ wakuc ô lau Liwai si, ma bocdinañ dec in gic waê bu kêtñ yomsu wakuc bu puc sakiñ wakuc dau dôtñ. ¹³ Bu Yisu, nañ yom dindêc hêganôtñ, nañ sa akêtñ Liwai ndê toñ dom. In sa akêtñ lau Israel-nga si toñ dañ dau-nga, nañ si dañ ti dabuñsiga dom. ¹⁴ Mba. Yac tanyalê su bu yac neñ Pômdau sa akêtñ Juda ndê toñ. Ma Moses to yom dañ nañ hêganôtñ lau akêtñ Juda ndê toñ bu sêti dabuñsiga-nga lec dom. ¹⁵ Magoc Yisu ti dabuñsiga kêtñc Melkisedek, dec têtñc asê tiawê bu in dabuñsiga pwac wakuc-nga. ¹⁶ Yisu ti dabuñsiga kêtñc yomsu nañ kêtñ gwelen dau têtñ Liwai ndê wakuc tawasê, nañ dom. Magoc in ti dabuñsiga tu ñaclai mbo tali ñapan-nga nañ Anôtô kêtñ têtñ in-nga. ¹⁷ Bu Anôtô ndê yom whê gêñ dau sa, têtñc sêto yêc bocdec bu:

Am dabuñsiga mbo ñapan-nga, kêtñc dabuñsiga atu Melkisedek. [BW 110:4]

¹⁸ Bocdinañ yomsu akwa nañ hêganôtñ lau Liwai si gwelen dabuñsiga-nga, nañ Anôtô señ su. Nahu bu yomsu dau ndê ñanğa mba, ma têtñc dom bu nem lau dañ sa. ¹⁹ Yomandô. Sakiñ pwac akwa-nga dinan gic dabiñ gêñ dañ me kôm tisolop su dom. Magoc Kilisi ndê sakiñ dabuñsiga-nga hôt gêlêc sakiñ akwa dinan su, ma

gêm ñandô ñayham tu dakêtñ batan-nga, ma ti lêtñ datigasuc Anôtô-nga.

²⁰ Ma Anôtô sôtñ tidôtñ bu Yisu oc ti dabuñsiga bu mbo ñapan. In kêtñc yom bocdinañ pi lau dabuñsiga nañ sêsa akêtñ Liwai ndê toñ, nañ dom. ²¹ Magoc in kêtñc yom têtñ Yisu, têtñc sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôtñ yom tidôtñ su, ma in oc señ yom dau su dom. Yom dau bocdec bu, "Am dabuñsiga mbo ñapan-nga." [BW 110:4]

²² Bocdinañ Anôtô kêtñc yom pwac wakuc nañ hôt gêlêc pwac akwa su. Ma in sôtñ yom tidôtñ pi Yisu, dec kêtñc yom in sa ti pwac wakuc dau ñadau.

²³ Dabuñsiga daêsam sem gwelen sêmbo pwac akwa ñapu, nahu bu dañ bu mbac ndu, nañ dañ oc kêtñc in ndê mala. ²⁴ Magoc Yisu ndê gwelen dabuñsiga-nga oc yêc ñapan, nahu bu in mbo tali ñapan. ²⁵ Ma bocdinañ lau nañ sêtigasuc Anôtô tu in-nga, nañ Yisu gitôm andô bu nem ñac si. Nahu bu in mbo tali ñapan, ma têtñc bu nem ñac awha têtñc Anôtô.

²⁶ Gauc nem yac neñ dabuñsiga atu Yisu. In dabuñ, in ndê giso mbasi, in ndê lêtñ ñawasi eñ, ma Anôtô toc in sa hôt gêlêc lau sac nom-nga ma kêtñc in sa pi undambê gi. Tu dinan-nga dec in dabuñsiga ñayham solop, ma gitôm andô bu nem yac sa. ²⁷ Dabuñsiga nom-nga h oñ sêkêñ da ya tu sac-nga têtñc bêtñc hoñ. Sêkêñ tu ñac dau si sac-nga mun, goc sêkêñ tu lau ñatô si-nga kêtñc. Magoc Yisu in bocdinañ dom, bu in dau ndê sac mbasi, ma in kêtñc dau ti da tu lau si sac-nga dim tigeñ eñ. ²⁸ Bu Moses ndê yomsu kêtñc yom in sa sêti lau Israel-nga si dabuñsiga atu-tu, nañ sêpônđa gauc ti licwalô, têtñc ñac si asidôwai nom-nga. Magoc Yisu, nañ tinambu Anôtô sôtñc yom tidôtñ dec kêtñc yom in sa ti yac neñ dabuñsiga, nañ Anôtô dau ndê Atu. Ma i ñ gic dabiñ Anôtô ndê lêtñc nem yac si-nga, dec ti dabuñsiga ñayham andô, nañ oc mbo ñapan.

8

Yisu in dabuñsiga pwac wakuc-nga

¹ Yom hoŋ naŋ yac asôm, naŋ ŋahu bocdec. Yac neŋ †dabuŋsiga atu mbo, naŋ ndöc Anötö Nŋawasi ti Nŋaclai Nŋadau ndê andô-ŋga yêc undambê. ² Ma inŋ gêm ndê sakinŋ mbo lôm dabuŋ naŋ ŋamalac sêkwê, naŋ dom, magoc mbo lôm dabuŋ ŋandô naŋ Pômdau dau kwê kalhac undambê. ³ Dabuŋsiga atu-tu hoŋ naŋ lau Israel-ŋga sênyalinŋ ŋac sa, naŋ si gwelenŋ bu sêkêŋ da danŋe ti da ya ô sac-ŋga. Tu dinaŋ-ŋga dec Yisu, naŋ ti yac neŋ dabuŋsiga atu, naŋ gic waê bu kênŋ da bocdinaŋ. ⁴ Inŋ bu mbo nom, dec oc ti dabuŋsiga dom, bu dabuŋsiga nom-ŋga naŋ sêkôm gwelenŋ sêkêŋ da-ŋga tôm yomsu sôm, naŋ dec sêmbo. ⁵ Ma lôm dabuŋ naŋ dabuŋsiga nom-ŋga sêkôm gwelenŋ sêmbo, naŋ gitôm ŋagatu ŋambwa, naŋ gêm dôhônŋ lôm dabuŋ undambê-ŋga. Bu têtŋ ndoc Moses bu kwê bac dabuŋ sa, naŋ Anötö gic atu ma whê sa têtŋ inŋ bocdec bu:

Yob daôm bu êmasaŋ gêtŋ hoŋ êŋkuc ŋagatu naŋ gatôc têtŋ am yêc Lôc Sainai. *[Eks 25:40]*

⁶ Magoc sakinŋ naŋ Anötö kênŋ têtŋ Yisu, naŋ hôc gêlêc dabuŋsiga pwac akwa-ŋga si sakinŋ. Bu pwac wakuc naŋ Yisu ti ŋa-ŋgac ŋalhu-ŋga, naŋ hôc gêlêc pwac akwa su. Ma gêtŋ naŋ pwac wakuc gic bata bu datap sa, naŋ hôc gêlêc pwac akwa ndê su.

⁷ Anŋô su naŋ. Pwac ŋamata-ŋga bu ŋa-giso mbasi, dec Anötö oc gauc nem bu êmatinŋ pwac wakuc dom. ⁸ Magoc Anötö gêlic ŋagôlinŋ pwac akwa-ŋga bu gitôm dom, dec sôm yom pi pwac wakuc, tôm sêto yêc bocdec bu:

Pômdau sôm, “Alic su naŋ. Bêc oc meŋ sa, naŋ aô oc wamatinŋ pwac wakuc wawhinŋ lau Israel-ŋga ma lau †Juda-ŋga.* ⁹ Oc tôm pwac naŋ kamatinŋ gawhinŋ ŋac si apaï têtŋ ndoc aô amaŋ wê ŋac sêsa akêŋ gameŋ Isip-ŋga sêmênŋ, naŋ dom.

Ŋac sêsôc aô neŋ yom pwac dinaŋ-ŋga ŋapu dom, ma tu dinaŋ-ŋga dec aô

Pômdau gasôm bu wapuc dômwênŋ ŋac.

¹⁰ Magoc têtŋ têtŋ pwac akwa-ŋga pac-ndê, naŋ aô Pômdau, oc wamatinŋ pwac wakuc wawhinŋ lau Israel-ŋga, naŋ bocdec bu. Aô oc wakêŋ neŋ yomsu sip ŋac si ŋagulu, ma wato sip ŋac si ŋalôm. Aô oc wati ŋac si Anötö, ma ŋac oc sêti aô neŋ lau.

¹¹ Têtŋ dinaŋ, oc tôm dom bu ŋamalac danŋ êndôhônŋ inŋ ndê asidôwai me lau meŋpaŋ inŋ-ŋga, ma sôm têtŋ ŋac, ‘Anŋyalê Anötö ma akôc inŋ sa ti mac nem Pômdau.’ Nŋahu bu aô neŋ lau hoŋ oc sênyalê aô, lau tiwaê, ma lau waêmbe sêwhinŋ.

¹² Ma aô oc taŋwalô ŋac, ma wasuc ŋac si giso kwi, ma gauc nem ŋac si sac tiyham dom.” *[Jer 31:31-34]*

¹³ Anötö sam gêtŋ dau bu pwac wakuc, ma ŋalêŋ dinaŋ inŋ tôc asê bu pwac ŋamata-ŋga tiakwa su. Ma gêtŋ naŋ tiakwa su, naŋ kêtŋ bu hê su ninŋa.

9

Israel si lôm dabuŋ ŋasakinŋ

¹ Têtŋ têtŋ Anötö kêmatinŋ pwac ŋamata-ŋga whinŋ lau Israel-ŋga, naŋ inŋ kênŋ yomsu pi lêtŋ sênem akinŋ inŋ-ŋga, ma pi †bac dabuŋ naŋ sêkwê yêc nom. ² Ŋalôm lu sêyêc bac dabuŋ ŋalôm. Ŋalôm ŋamata-ŋga sêsam bu Ŋalôm Dabuŋ, ma yakainŋ ti denŋ da-ŋga ma bolom da-ŋga sêyêc ŋalôm dinaŋ. ³ Ma sêkêŋ po balinŋ d aŋ kêgalêŋ bu whê ŋalôm ŋamata-ŋga ma tilu-ŋga kôc. Ma ŋalôm tilu-ŋga sêsam bu Ŋalôm Dabuŋ Andô. ⁴ Yêc ŋalôm tilu-ŋga, alta gol naŋ sêkêŋ da ŋamalu ŋayham pi, ma apa pwac yomsu-ŋga sêyêc. Apa dau sêmasaŋ ŋa a, ma sêmpanŋ ahuc ŋa gol. Sêkêŋ lônŋ gol danŋ ti bolom mana, ma Aron ndê tôc naŋ muŋ-ŋga ŋasili puc pi meŋ, ma hoc lu naŋ Anötö to yomsu amanlu pi, naŋ sêyêc apa pwac-ŋga dau ŋalôm. ⁵ Sêmasaŋ aŋela ŋagatu lu naŋ sêsam bu aŋela Anötö ndê ŋawasi-ŋga, naŋ sêlhac apa dau ŋahô.

* **8:8** Lau hoŋ naŋ Anötö kêyalinŋ ŋac sa sêti inŋ ndê, naŋ dasam ŋac bu lau Israel-ŋga. Magoc muŋ-ŋga sêwhê dau kôc gi toŋ lu, naŋ sêsam bu Israel ma Juda, ma toŋ tigenŋ-tigenŋ sênyalinŋ dau si kinŋ sa tu nem gôlinŋ ŋac-ŋga. Alic 1 Kinŋ 11:9-13, 31-39; 12:20-24; Ais 11:12; ma Jer 3:18.

Sêmasañ inlu ñamakê galam kêgatöc apa dau ñampêlhu nañ sêsam bu Anötö ndê pôn suc sac kwi-nga, nañ ahuc. Ma gêñ daêsam yêc, magoc tòm dom bu yac awhê sa yêc bapia dindec.

⁶ Têñ ndoc sêmasañ gêñ honñ dinañ su, nañ dabuñsiga sem si gwelen sêsôc sêsa sêmbô ñalôm ñamata-nga tòm bêc honñ.

⁷ Magoc ðdabuñsiga ñamata-nga tawasê sôc ñalôm tilu-nga, ma sôc tidim tigen yêc yala tigen ñalôm. Ma têñ bêc tigen dinañ, in sôc gi ma kôc dac tôhôn, bu kêñ ti da tu sac-nga. In kêñ tu dau-nga, ma tu sac nañ Anötö ndê lau sênyalê dom ma sêkôm-nga. In bu kôc dac dom, dec oc tòm dom bu in sôc ndi. ⁸ Ñalên dinañ Ñalau Dabuñ bu whê yom sa têñ yac pi pwac akwa bocdec bu. In tôc asê bu ñalên mba bu lau sêsôc Ñalôm Dabuñ Andô sêndi, têñ tèm dabuñsiga sêñkuc sakin pwac akwa-nga, ma lôm dabuñ pwac akwa-nga kalhac dôn kalhac.

⁹ Sakin pwac akwa-nga dinañ in ti dôhôn têñ yac lau tèm kwahic dec-nga. Ma tôc asê têñ yac bu da danje ti da ya nañ dabuñsiga sêkên tu lau-nga, nañ gitôm dom bu kôm lau dau si ñalôm timalô tu ñac si sac-nga. ¹⁰ Bu sakin dinañ ti ña-yomsu honñ hêganônñ gêñ daneñ ti danôm-nga, ma lau Israel-nga si lên sêngwasin dau ñawasi sa yêc Anötö anğô-nga. Ma gêñ honñ dinañ in gêñ ñamlic-nga ñambwa, bu yêc e pwac wakuc nañ Anötö kêñ tu nem gôlin yac-nga, nañ meñ sa su nañ.

Dac Pwac Akwa ma Pwac Wakuc-nga

¹¹ Magoc Kilisi meñ ti dabuñsiga atu, nañ ndê sakin ña-ñandô ñayham meñ sa su. Ma lôm dabuñ nañ in sôc gi, nañ ñayham kêlêc ma hóc gêlêc lôm dabuñ nañ ñamalac amba sêkwê kalhac nom dindec, nañ su. ¹² In gacgeñ sôc lôm dau Ñalôm Dabuñ Andô gi, magoc in kôc makao ñatu me naniñ gapoc si dac bu kêñ ti da ô sac-nga dom. In sôc gi tidim tigen, ma kêñ dau ndê dac tu bu nemlhi yac neñ sac ñatôp, dec kêmasañ lên dambo tanli ñapan-nga.

¹³ Pwac akwa yomsu-nga sôm bu lau Israel-nga si dabuñsiga sêkôc naniñ gapoc ti makao gapoc ñadac, ma sêngaluñ whiñ makao ñatu dinda nañ sêpec ti da ya nañ ñagasi, goc sêmbalip pi lau bu kôm ñac sêti dabuñ ma ñamlic ñawasi sa yêc Anötö anğô-nga.*

¹⁴ Magoc Kilisi, nañ ndê giso mbasi andô, ma kêñ dau ti da têñ Anötö tòm Ñalau mbo ñapan-nga puc in dôn, nañ ndê dac hóc gêlêc dac pwac akwa-nga, ma gêm yac sa ñandô. Ñahu bu in ndê dac kêmasañ yac neñ ñalôm ñawasi sa, ma kêgwasiñ m êtê sac nañ gic waê lên dandinan-nga, nañ su. Ma bocdinañ datôm bu danem akiñ Anötö Tali Ñadau ti atac pa su eñ. ¹⁵ Kilisi kêmasañ lên dinañ, ma bocdinañ kwahic dec in kalhac Anötö ma lau nom-nga ñalhu bu ti pwac wakuc ñadau. In ndê mbac ndu gêmlihi lau nañ sêmbô pwac akwa ñapu, nañ si sac ñatôp, ma kêgapwêc ñac su yêc sakin mêtê sac-nga. Ma tu dinañ-nga ñac oc sêtap gameñ sêndöc t ali-nga nañ Anötö gic bata têñ ñac, ma kêgalêm ñac sa bu sêwêkaiñ, nañ sa.

¹⁶⁻¹⁷ Gauc nem lau nom-nga si lên sêmatin pwac pi wapa lêñsêm-nga. Lau nañ bu sêwêkaiñ ñamalac dan ndê wapa lêñsêm, nañ oc sêtap gêñ dan sa dom e sênyalê pi ñandô bu ñamalac dau mbac ndu su. In bu mbo tali, nañ pwac dinañ ñayom oc gacgeñ lhac. ¹⁸ Tu dinañ-nga dec pwac akwa yomsu-nga sôm bu lau Israel-nga sêndic domba ti makao ndu, ma ñadac ti pwac dau ñahu. ¹⁹ Bu Moses to Anötö ndê yomsu pwac-nga honñ sip bapia, ma sam asê têñ lau Israel-nga. Goc in kôc makao ñatu [ma naniñ] ñadac ma kêgaluñ whiñ bu, sô domba ñamliclhu kokoc pi a ñasangac dan, goc kêñ sip dac ti bu ma kêbalip pi bapia dau ma pi lau honñ. ²⁰ Ma sôm, “Pwac nañ Anötö kêmatin whiñ mac ma gic atu mac bu asôc ñapu, nañ ñadac dau dindec.” ²¹ Ma ñalên tigen in kêbalip dac pi lau Israel si bac sênem akiñ Anötö-nga, ma pi dabuñsiga si lôñ ti laclhu sakin dabuñ-

* **9:13** Ñac si mêtê dinañ hêganônñ ñamalac nañ kêmasec awhê me ñac batê, dec kôm in ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga. Alic Nam 19:1-22 yêc Yom Lêñsêm Akwa.

nga hon. ²² Yomandô! Moses ndê yomsu pi lau Israel-nga si lêñ sêmasañ dau ñawasi sa-nga, gic atu ñac bu sêmbalip dac pi gêñ hon bocdinañ. Ñac bu sêndic makao ti domba ndu ma sêkêc dac siñ dom, dec Anötö oc suc ñac si sac kwi dom.

Kilisi kêñ dau ti da dec gêm yac si

²³ Lau Israel-nga si bac ti gêñ sênem akin Anötö-nga, nañ gitôm ñagatu ñambwa bu tôc gêñ ñandô undambê-nga asê têt yac. Ma lau Israel-nga sem dabuñ gêñ nom-nga dinañ ma sêkôm gêñ dau ñawasi sa yêc Anötö aṅgô-nga ña domba ti makao si dac. Magoc Kilisi ndê dac hôc gêlêc dac dinañ su, dec kêñ ñawasi atu têt gêñ ñandô undambê-nga. ²⁴ Bu Kilisi sôc lôm dabuñ nañ ñamalac sêkwê, nañ dom. Ma lôm nañ in sôc, nañ gitôm gêñ ñandô undambê-nga ñagatu ñambwa dom. Mba. In sôc undambê dau gi, ma kalhac Anötö aṅgô-nga gêm yac hon aṅñ.

²⁵ Ma Israel si dabuñsiga atu nañ sôc Ñalôm Dabuñ Andô ti yala ti yala, nañ kôc dau ndê dac dom. Magoc Kilisi sôc undambê tidim tigen eñ, ma kôc dau ndê dac solop. ²⁶ In kêñ dau ti da gitôm dabuñsiga nom-nga sêkêñ da ñapañ ma ñapañ, nañ dom. Bu bocdinañ, dec têt ndoc Anötö kêñ undambê ti nom ma meñ, nañ in oc hôc ñandê tidim daêsam bocdinañ. Magoc Kilisi gitôm dabuñsiga nom-nga dom. In meñ ma kêñ dau ti da tidim tigen, tu bu êṅgaho lau nom-nga si sac ñagêyô su pi dau. ²⁷ Yac lau tigen-tigen tac waê bu dambac ndu tidim tigen, ma tiñambu yac oc dalhac Anötö aṅgô-nga bu êṅsahê yac. ²⁸ Ma ñalêñ tigen Kilisi mbac ndu tidim tigen eñ, bu êṅgaho lau daêsam si sac ñagêyô su. Ma in oc mbu meñ tiyham bu hôc ñandê tu sac-nga tiyham dom, magoc tu bu kêñ Anötö ndê mwasin gêm lau si-nga ña-ñandô têt lau nañ sêkêñ whiñ ti sêkêñ bata in bu mbu meñ.

10

Kilisi gic da lau nom-nga tidim tigen eñ

¹ Pwac akwa yomsu-nga in gitôm ñagatu ñambwa bu tôc gêñ ñayham nañ oc meñ sa, nañ asê têt yac. Magoc in gêñ ñandô dau dom. Yomsu dau sôm bu lau Israel-nga sêkêñ da tôm yala hon, dec tôc asê bu da kain dinañ gitôm dom bu señ lau si sac su, me ndic dabiñ ñac bu sêtigasuc Anötö. ² Da kain dinañ bu nditôm bu ndic dabiñ lau, dec oc sêkêñ ñapañ dom. Ma in bu nditôm bu kôm ñac si ñalôm ñawasi sa yêc Anötö aṅgô-nga, dec ñac oc ñalôm ñawapac tu ñac si giso-nga tiyham dom. ³ Magoc sêkêñ da dau tôm yala hon, dec kêñ gauc ñac bu ñac si sac yêc ñac dôn yêc. ⁴ Nahu bu makao gapoc ti naniñ si dac gitôm dom bu señ sac su.

⁵ Tu dinañ-nga dec têt ndoc Kilisi meñ mbo nom, nañ sôm yom asê têt Anötö, tôm sêto yêc muñ su bocdec bu:

Am atac whiñ bu sêndic makao ti domba ma sêkêñ ti da têt am lec dom. Magoc am kêmasañ aô dauñ neñ ñamlic ti ñandô.

⁶ Da ya ti da bocke nañ sêkêñ tu sac-nga, nañ gic am tanôm dom bocdinañ.

⁷ Ma aô gasôm bu, “O Anötö, lic aô dec gameñ bu wakôm am nem atac whiñ ñandô sa, tôm yom nañ sêto pi aô muñ su, yêc bapia tilhuñ.” [BW 40:6-8]

⁸ Moses ndê buku yomsu-nga tôc bocdec bu. Sêkêñ makao ti domba ti da, ma sêkêñ da ya ti da tidau-tidau tu sac-nga. Magoc Kilisi dau sôm bu Anötö atac whiñ bu sêkêñ da hon dinañ dom, ma gic in tandô dom bocdinañ. ⁹ Ma tiñambu Kilisi sôm têt Anötö bu in dau meñ su, bu kôm Anötö ndê atac whiñ ñandô sa. Bocdinañ dec in señ lêñ akwa da-nga su, ma kêmasañ lêñ wakuc. ¹⁰ Ma Anötö ndê atac whiñ, nañ Kilisi kôm ñandô sa, nañ bocdec bu. Yisu Kilisi kêñ dau ti da tidim tigen, dec kêmasañ lêñ bu dati lau dabuñ.

¹¹ Dabuñsiga pwac akwa-nga sêlhac ti sem gwelen tôm bêc hon, ma sêkêñ da kain tigen ñapañ, nañ tôm dom bu señ sac su. ¹² Magoc Yisu, nañ ti yac neñ dabuñsiga atu, kêñ dau ti da dim tigen eñ, tu sac têt hon-nga, goc gi ndôc Anötö

ndê andô-nga. ¹³⁻¹⁴ Nahu bu da tigen dinan kêmasan lêng bu seŋ lau nan in bu kôm nac sêti lau dabuŋ, nan si sac su, ma gic dabiŋ nac bu sêmbo tali napan. Ma kwahic dec in hôŋ bu Anötö kên in ndê nacyo hon sêsôc in gahi napu.

¹⁵ Ma Nalau Dabuŋ hoc yom nandô asê pi gêŋ dau whiŋ, tôm yom dan nan sêto yêc bocdec bu:

¹⁶ Magoc têng têm pwac akwa-nga pac-ndê, nan aô Pômdau, oc wamatiŋ pwac wakuc wawhiŋ lau Israel-nga, nan bocdec bu. Aô oc wakên aô neŋ yomsu sip nac si nagulu, ma wato sip nac si nalôm. *[Jer 31:33]*

¹⁷ Ma tiŋambu in gic têku yom ma sôm yom bocdec:

Aô wasuc nac si giso kwi, ma gauc nem nac si sac tiyham dom. *[Jer 31:34]*

¹⁸ Bocdinaŋ, Pômdau sôm bu suc yac neŋ sac kwi, ma tu dinan-nga dec dapônda dabuŋsiga dan bu kên da tu sac-nga tiyham dom.

Kilisi kêmasan seŋ datigasuc Anötö-nga

¹⁹ Tu dinan-nga asidôwai, datigasuc Anötö ti neŋ atac pa su, gitôm dasôc Nalôm Dabuŋ Andô dandi, tu dac nan Yisu kêc siŋ-nga. ²⁰ Muŋ-nga, po baliŋ dan kêgalên nan kalhac lau ahuc bu sêsôc Nalôm Dabuŋ Andô sêndi dom. Magoc Yisu ndê namlic ô po dau su, ma in mbo tali napan, dec in ti seŋ wakuc datigasuc Anötö-nga. ²¹ Ma in yac neŋ dabuŋsiga tiwaê, nan gêm gôliŋ Anötö ndê lau hon. ²² In ndê dac kêgwasiŋ yac neŋ sac hon su, dec dambo ti nalôm nawapac tu yac neŋ sac-nga tiyham dom. Ma bu nawa kêgwasiŋ yac neŋ namlic nawasi sa su. Tu dinan-nga dec datigasuc Anötö ti neŋ nalôm nawasi, ma dakên whiŋ ti neŋ nalôm pêŋ dôŋ.

Puc dalhac nanga-nga

²³ Yac lau dakên whiŋ-nga dahoc yom asê ma dasôm bu dakên batan nandô nayham nan Anötö gic bata têng yac. In gitôm dom bu kac ndê awha kwi-kwi, ma tu dinan-nga tankwê nandô dau ti atac lu-lu dom. ²⁴ Ma dakôc gauc pi lêng bu dapuc

dauŋ dôŋ bu atac whiŋ asidôwai, ma dakôm mêtê nayham eŋ. ²⁵ Dahu mêtê dapitigen-nga siŋ tôm lau natô sêkôm, nan dom. Mba. Dakac sa dapitigen, ma tangilí dauŋ bu dalhac nanga. Mac anyalê bu Yisu ndê bêc mbu meŋ-nga meŋ kêpiŋ su, ma bocdinaŋ dec akôm asiŋ su eŋ.

²⁶ Anŋô napep! Yac bu tanyalê Anötö ndê yom nandô tidôn su, magoc tiŋambu dalic sac gitôm gêŋ nambwa ma dakôm, dec da dan yêc nan tôm bu seŋ yac neŋ sac dinan nagêyô su-nga, yêc dom.

²⁷ Namalac nan sa lêng kaiŋ dinan, nan bu ndê gauc sa, dec oc töc dau nalên sac pi gêŋ nan gic in nawaê bocdec bu, in oc tap Anötö ndê matôc sa, ma sip ya atu nan Anötö kêmasan tu in ndê nacyo-nga ndi.

²⁸ Gauc nem namalac nan kêgili Moses ndê yomsu. Namalac lu me tö bu sêpuc si yom dôŋ ma sêtôc asê bu yomandô bu namalac dau kôm giso, dec yomsu dau sôm bu tawalô in dom, sêndic in ndu eŋ. ²⁹ Bocdinaŋ mac gauc gêm bocke pi namalac nan kêyalê su bu Kilisi ndê dac pwac wakuc-nga kôm in ti dabuŋ, magoc tiŋambu in pu gêŋ dau ma gêlic gitôm gêŋ nambwa? Nalên dinan in pu Anötö ndê Atu, gitôm in kwê in dôŋ yêc in gahi napu gitôm gêŋ napopoc, ma in pu Anötö ndê Nalau êmwasiŋ yac-nga whiŋ. Namalac nan kôm bocdinaŋ oc tôm dom andô bu êŋlêc Anötö ndê matôc. In oc tap matôc sac sambuc sa. ³⁰ Bu yac tanyalê Pômdau, nan sôm yom bocdec bu:

Gweleŋ sac nagêyô-nga yêc aô aman, ma aô dauŋ oc wakên. *[Diut 32:35]*

Ma sêto yom dan whiŋ, nan yêc bocdec bu:

Pômdau oc êŋsahê ti êmatôc in ndê lau. *[Diut 32:36]*

³¹ Oyaê, namalac nan sip Anötö Tali Nadau amba bu tap in ndê matôc sa, nan töc dau man.

³² Gauc nem têm nan mac akên whiŋ tiwakuc, ma akôc nawaê nayham sa gitôm nawê bu pô nem nalôm. Têng ndoc dinan, nawapac daêsam tap mac sa tu akên whiŋ Kilisi-nga, magoc mac alhac nanga. ³³ Têm natô lau sêkên kisa mac,

ma sêsu mac susu yêc lau honj anjô-nga. Ma tèm njatô mac alhac awhinj lau nanj sêhóc wapac kainj dinanj ma apuc njac dôj. ³⁴ Ma lau sêkênj whinj-nga nanj sêkênj njac sêndöc gapocwalô, nanj mac tamwalô njac, ma am njac sa bocdinañ. Ma têtj ndoc lau sêngaho mac nem wapa ti gêtj honj su, nanj mac ambo ti atac njayham eñ. Nahu bu mac anjyalê bu mac nem awa njandô yêc njapanj-nga yêc undambê.

³⁵ Bocdinañ asap nem akênj whinj Pômdau dôj, ma atac lu-lu dom, dec mac oc atap mwasiñ atu sa. ³⁶ Alhac njanga ti njalôm pêñ dôj, ma akôm gêtj honj njapep tôm Anötö ndê atac whinj. Ma bocdinañ mac oc atap njandô njayham nanj inj gic bata, nanj sa. ³⁷ Bu njasawa sauñ eñ, tôm yom nanj sêto yêc nanj sôm bocdec bu:

Inj nanj dakênj batanj bu meñ, nanj oc meñ. Ma inj oc meñ njagahô eñ.

³⁸ Ma aneñ lau gitênj oc sêndöc tali tu si sêkênj whinj-nga. Magoc njac nanj sêhu siñ, nanj aô oc walic njac sac sambuc. *[Hab 2:3-4]*

³⁹ Magoc yac datôm lau nanj sêhu si sêkênj whinj siñ ma sêmbo señ sêninga-nga dom. Mba. Yac dalhac njanga ma dakênj whinj dandic njawaê, e datap mwasiñ dandöc tanjli njapanj-nga njandô sa.

11

Abanji Israel-nga si lêtj sêkênj whinj-nga ti dôhônj têtj yac

¹ Yac bu dakênj whinj njanga, dec yac oc atac lu-lu dom tu gêtj nanj dakênj batanj dambo, me tu gêtj nanj tanônj dalic dom-nga. ² Abanji Israel-nga sêkênj whinj njalênj dinanj, ma tu dinanj-nga dec Anötö toc njac sa. ³ Yac dakênj whinj, dec tanjyalê bu munj-nga, gêtj nanj kwahic dec tanônj dalic, nanj njadañ yêc dom, magoc meñ hóc asê nj Anötö ndê yom.

⁴ Tu Abel ndê kênj whinj-nga dec Anötö gêlic da nanj inj kênj bu njayham, hóc gêlêc Kein ndê su. Ma tu Anötö kóc Abel ndê da sa-nga, dec tóc asê bu inj gêlic Abel bu njac gitênj. Ma inj mbac ndu su, magoc inj ndê lêtj kênj whinj-nga dinanj gacgeñ kalhac tôm dôhônj njayham.

⁵ Ma Inok kênj whinj, dec sêto yom pi inj ma sêsôm bu Anötö gêlic inj njayham. Ma tu inj ndê kênj whinj-nga, dec Anötö kóc inj su yêc nom ti tali, ma sêlic inj tiyham dom.

⁶ Njamalac danj bu kênj whinj dom, dec gêtj honj nanj inj kôm, nanj njadañ oc tôm dom bu ndic Anötö tandô njayham. Bu asa nanj bu tigasuc Anötö, nanj kênj whinj bu inj mbo yomandô, ma kênj whinj bu inj oc êmwasiñ lau nanj sêkênj dau sambuc tu sêngsalê inj-nga.

⁷ Ma têtj ndoc Anötö kênj puc Noa pi gêtj nanj inj tandô gêlic su dom, magoc tinambu oc meñ hóc asê, nanj Noa kênj whinj Anötö, ma toc inj sa ti sôc inj ndê yom njapu. Inj sô wanj atu danj bu nem inj ti ndê b alêkoc sa. Tu inj ndê lêtj kênj whinj-nga dec inj tóc lau nanj sêmbo nom têtj tèm dinanj, nanj si giso asê tiawê, ma Anötö kênj inj wêkainj lêtj dati lau gitênj tu dakênj whinj-nga.

⁸ Abraham kênj whinj Anötö têtj ndoc Anötö kêgalêm inj sa ma kêkinj inj têtj gameñ nanj inj gic bata têtj inj, nanj gi. Inj gêm gauc gameñ dau, magoc danja wambu Anötö ma gi. ⁹ Ma yom tigeñ nanj Anötö gic bata têtj Abraham, nanj gic Aisak lu Jakob njawaê bocdinañ. Magoc Abraham, ma Aisak lu Jakob nanj sênkuc inj, nanj sêti nom njadaui dom, sêndöc bac po gitôm lau apa. Magoc Abraham kênj whinj yom nanj Anötö gic bata têtj inj.

¹⁰ Nahu bu inj kênj bata bu ndöc malac atu nanj oc yêc njapanj, nanj Anötö dau kwê sa kêkuc njagatu nanj inj dau gauc gêm tidônj.

¹¹ Abraham ti njamalac andô su, ma inj nawhê Sara dau inj awhê gapoc, magoc inj kênj whinj yom nanj Anötö gic bata têtj inj, dec Anötö kênj njac lai têtj inj bu kwê balêkoc asê. ¹² Abraham ndê tèm pacndê su, tigeñ tu inj kênj whinj-nga, dec lau tonj atu sêsa akênj njac tigeñ dinanj. Inj ndê lau wakuc dinanj sêtôm tata umbonj-nga, ma ganjgac gwêc-nga, nanj gitôm dom bu dasê sa.

¹³ Têtj tèm abanji Israel-nga sêmbo tali, nanj njac si danj tap njandô nanj Anötö gic bata têtj njac, nanj sa dom. Njalênj dinanj dec sêsa si lêtj sêkênj whinj-nga e sêmbac ndu. Tu njac si sêkênj whinj-nga dec tôm

sêlic gêñ ñandô dau gatuc-gatuc ma sêkên bata bu sêtap ñandô sa. Ma ñac sêlic dandi sêtôm lau nañ sem apa nom. ¹⁴ Ma lau nañ gauc gêm bu ñac lau kainñ dinañ, nañ sêtôc asê bu ñac sêñsalê si malac ñandô sêndöc-nga. ¹⁵ Añañi Israel-nga bu sêlic gameñ nañ sêhu siñ su tôm si malac ñandô, dec oc tôm bu sêmbu sêndi sêndöc dinañ. ¹⁶ Magoc mba. Ñac atac whiñ malac dañ, nañ hóc gêlêc inñ dindec su. Malac dau yêc undambê, ma Anötö kwê malac dau sa su tu ñac-nga. Tu dinañ-nga dec inñ maya dau dom bu ñac sêsam inñ bu ñac si Anötö.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham kên whiñ Anötö têtñ ndoc inñ kêsahê inñ, ma sôm têtñ inñ bu kên Aisak ti da têtñ inñ. Anötö gic bata yom têtñ Abraham muñ su, ma sôm bu lau oc sêsam lau wakuc nañ sêsa akên Aisak, bu Abraham ndê gôlôwac ñandô. Magoc inñ sap ndê kên whiñ dôtñ dec bu kên ndê atu tigenñ dinañ ti da. ¹⁹ Inñ gauc gêm bu Anötö gitôm bu oc uñ lau batê sa. Ma gêtñ nañ hóc asê, nañ gitôm inñ kôc Aisak mbu akên lau batê-nga meñ tiyham.

²⁰ Ma tiñambu, têtñ ndoc nañ Aisak gêm mbec Jakob lu Iso, nañ dec kên whiñ bu Anötö gitôm bu kôm inñ ndê mbec ñandô sa. ²¹ Ma Jakob bocdinañ kên whiñ Anötö. Têtñ ndoc inñ kêsahê bu inñ ndê têtñ kêpiñ bu pacndê, nañ inñ gêm mbec Josep atu lu. Ma inñ gic señeñ dau ña ndê töt ma kêpiñ Anötö. ²² Josep kên whiñ bu Anötö oc êñgaho lau Israel-nga su yêc gameñ Isip-nga, dec têtñ ndoc inñ ndê têtñ kêpiñ bu pacndê, nañ sôm yom asê pi gêtñ dau, ma gic atu ñac bu sêkôc inñ ndê ñakwa whiñ ñac, têtñ ndoc ñac bu sêlhö sêndi.

²³ Ma Moses damba lu dinda sêkên whiñ Anötö, dec sêsiniñ inñ gitôm ayô tö têtñ ndoc dinda kôc inñ. Ñahu bu inñ sêlic bu inñ balêkoc ti añañ, ma sêtôc dau tu yom nañ kiñ Isip-nga gic atu nañ-nga dom. ²⁴ Ma têtñ ndoc Moses tiatu, nañ inñ kên whiñ Anötö dec tec bu sêsam inñ bu Parao atuwê ndê balê. ²⁵ Inñ tec bu mbo ti atac ñayham tôm ñasawa apê tu mêtê sac-nga whiñ Parao ndê lau, ma gêlic ñayham bu hóc ñandê ti ñawapac whiñ Anötö ndê lau. ²⁶ Inñ gêlic lêtñ mayañ-nga nañ gic waê

Anötö ndê Mesaya bu ñayham hóc gêlêc lau Isip si awa ti gêtñ ñayham-ñayham honñ su. Ñahu bu inñ takwê ndê ñaôli ñayham, nañ inñ oc tap sa tiñambu. ²⁷ Inñ kên whiñ, dec hu gameñ Isip-nga siñ, ma töt dau tu kiñ Isip-nga ndê atac ñandê-nga dom. Inñ puc dau dôtñ ma kalhac ñanga, ñahu bu inñ gêlic Anötö, nañ lau dañ sêlic su dom. ²⁸ Inñ kên whiñ Anötö dec sôm têtñ lau Israel-nga bu sêmasañ Pasowa tôm Anötö sôm, ma sêsê domba ñadac pi gatam ñac si andu-nga. Ma ñalêtñ dinañ añañ nañ gic balêkoc ñac mbêc Isip-nga honñ ndu, nañ kêlêc lau Israel-nga si andu honñ.

²⁹ Lau dau sêkên whiñ Anötö nañ gêlêc Gwêc Koc sa, dec sêlom gitôm sêñsêlêtñ sêmbu gameñ basô si. Magoc têtñ ndoc lau Isip-nga bu sêlom sêñkuc ñac, nañ gwêc kêgatôc ñac ahuc e sênom gwêc su ma siña.

³⁰ Tiñambu lau Israel-nga sêkên whiñ Anötö, dec sêñsêlêtñ sêñgihi malac Jeriko tôm bêc 7 e malac dau ñatunbôm ku sa. ³¹ Magoc Anötö señ awhê mockainñ-nga Rahab su whiñ lau dangapêc malac dinañ-nga dom. Ñahu bu muñ-nga Rahab dau töt asê bu inñ kên whiñ Anötö, têtñ têtñ inñ kôc lau Israel-nga si lau sêtip gameñ Kanan-nga sa ti yom malô.

³² Ma lau sêkên whiñ ñanga-nga daêsam sêmbu, tôm Gideon, Barak, Samson, Jepta, Dawid, ma Samuel ti Anötö ndê lau propet ñatô. Magoc ñasawa mba bu wasôm yom pi ñac tigenñ-tigenñ. ³³ Ñatô sêkên whiñ ñanga, dec sêku kiñ gameñ ñatô-ñ ga dulu. Ñatô sem gôliñ lau Israel-nga ti sêñgilí ñac bu sêsa si lêtñ gitêtñ. Ma Anötö gic bata yom têtñ ñac bu yob ñac. Tu lau ñatô si sêkên whiñ-nga dec Anötö kêgapic layon si whasunñ ahuc, ³⁴ ma kêgaho ya ña-ñandê su yêc ñatô, ma yob ñatô bu sêlhö su yêc ñacyo si bienñ. Lau ñatô ñac lau licwalô mba, magoc tu ñac si sêkên whiñ-nga, dec Anötö kên ñanga têtñ ñac. Ñac sêti lau siñ-nga ti ñaclai atu, ma sêku lau apa si lau siñ-nga dulu. ³⁵ Lauwhê ñatô sêkên whiñ Anötö, dec inñ uñ ñac si balêkoc ñac nañ sêmbac ndu su, nañ

sa sêmen sêmba sêwhiŋ ɲac tiyham. Ma lau sêkêŋ whiŋ-ɲga ɲatô, naŋ sic ɲac ɲa sô e sêmbac ndu. Magoc lau dau sêtec bu sêsêc si sêkêŋ whiŋ ahuc tu bu sênem dau si yêc ɲandê dinaŋ, ɲahu bu sêkêŋ bata bu Anötö gitôm bu oc uŋ ɲac sa, ma kêŋ ɲac sêmba ɲayham eŋ. ³⁶ ɲatô, lau sêsu ɲac susu, ma sêhi ɲac ɲa sô, ma ɲatô sêsô ɲac dôn ma sêkêŋ ɲac sêndöc gapocwalô. ³⁷ Sêtec ɲatô ɲa hoc ndu, sêhê ɲatô ɲa sege kic gi lu, ma ɲatô naŋ lau siŋ sêkuŋ ɲac ndu ɲa bien baliŋ. ɲac sêsôc ɲakwê sac-sac naŋ sêmasaŋ ɲa domba ti naniŋ ɲamlic, sêpônda dau ɲandô, ma lau sêkêŋ kisa ɲac ti sêkôm ɲac ɲayom. ³⁸ ɲac sêŋgihi sêmba gameŋ sawa ti gameŋ lôc-ɲga gitôm lau waêmbe, ma sêndöc hoc ɲasuŋ ti suŋ naŋ yêc nom. Magoc tu ɲac si sêkêŋ whiŋ-ɲga dec Anötö gêlic ɲac ɲayham kêlêc, hôc gêlêc lau nom-ɲga hoŋ su.

³⁹ ɲawaê pi lau hoŋ dinaŋ si sêkêŋ whiŋ yêc tu bu whê ɲac sa têtŋ yac-ɲga. Magoc ɲac si daŋ gêlic ɲandô naŋ Anötö gic bata têtŋ ɲac, naŋ dom. ⁴⁰ ɲahu bu lêtŋ ɲayham andô naŋ Anötö kêmasaŋ bu êmwasiŋ yac lau têtŋ kwahic dec-ɲga, naŋ gic waê ɲac lau dau sêwhiŋ. Ma yac hoŋ oc datap sa dawhiŋ dauŋ.

12

Taŋtiŋ Yisu ma dalhac ɲaŋga

¹ Lau hoŋ dinaŋ sêmuŋ yac su, ɲac lau toŋ atu andô, ma sêtôc lêtŋ dakêŋ whiŋ-ɲga ɲayham têtŋ yac tu taŋkuc-ɲga. Tu dinaŋ-ɲga dec dakac dauŋ su yêc gêtŋ hoŋ naŋ kalhac yac ahuc tu taŋkuc Yisu-ɲga, ma yêc mêtê sac naŋ bu êntôm yac ma kôm yac dapêŋ. Ma tanti ɲaŋga dapêŋ lêtŋ naŋ Anötö gic bata tu tanti daho-ɲga ma dahu siŋ dom. ² Tanti ma taŋtiŋ Yisu, bu iŋ ti yac neŋ dakêŋ whiŋ ɲahu, ma iŋ oc ndic dabiŋ yac neŋ dakêŋ whiŋ. Iŋ kêyalê bu iŋ ndê mbac ndu oc ti lêtŋ atac ɲayham-ɲga tiŋambu, ma tu dinaŋ-ɲga iŋ puc dau dôn tu hôc ɲandê a gicso-ɲga, ma hêgo dau tu maya atu naŋ gic lêtŋ dinaŋ ɲawaê, naŋ dom. Ma kwahic dec iŋ pi undambê g i ndöc Anötö ndê pôn atu ɲa-andô-ɲga. ³ Akôc gauc pi Yisu, ma

pi lêtŋ kisa-ɲga naŋ lau sac sêkôm têtŋ iŋ. Iŋ hôc kisa dau magoc kalhac ɲaŋga, dec têtŋ dôn ɲayham têtŋ mac bu aŋkuc, ma bu nem mac sa bu kwampac sa ma ahu nem akêŋ whiŋ siŋ dom.

Anötö kêmatôc lau naŋ iŋ atac whiŋ

⁴ Mac ahôc ɲawapac tu saê ti kisa naŋ lau sac sêkêŋ têtŋ mac-ɲga, magoc sêkôm e sêkêc mac nem daŋ ndê dac siŋ su dom. ⁵ Bocke? Mac aŋliŋ Anötö ndê yom, naŋ kêgilí mac bu alhac ɲaŋga, naŋ siŋ, a? Yom dau sam mac bu Anötö atui awhê ma ɲgac, ma sêto yêc bocdec bu:

Aneŋ balêkoc awhê ma ɲgac, Pômdau bu êmatôc mac, me bu kêŋ ɲawapac têtŋ mac bu whê nem gauc sa pi nem giso, naŋ alic têtŋ gêtŋ ɲambwa dom, ma lic ɲakam sa tu aŋkuc iŋ-ɲga dom. ⁶ ɲahu bu Pômdau kêmatôc lau naŋ iŋ atac whiŋ ɲac, ma lau naŋ iŋ kôc ɲac sa sêti iŋ ndê balêkoc, naŋ iŋ kêŋ ɲandê têtŋ ɲac. [*Prov 3:11-12*]

⁷ Mac anyalê bu dambai nom-ɲga hoŋ sêmatôc si balêkoc tu bu sêndôhôn ɲac bu sêŋkuc lêtŋ ɲayham-ɲga. Ma bocdinaŋ Anötö bu êmatôc mac, naŋ alhac ɲaŋga. Bu gêtŋ dau têtŋ asê bu iŋ gêlic mac bu iŋ ndê balêkoc solop. ⁸ Ma Anötö kêŋ ɲawapac têtŋ iŋ ndê balêkoc hoŋ tu bu êndôhôn ɲac-ɲga. Iŋ bu kêŋ têtŋ mac dom, dec oc têtŋ asê bu mac atôm balêkoc ɲasawa-ɲga, ma Anötö ndê balêkoc solop dom. ⁹ Ma têtŋ ndoc damaŋi nom-ɲga sêmatôc yac, naŋ dalic ɲac sac dom, magoc datoc ɲac sa. Bocdinaŋ dasôc Damaŋ undambê-ɲga ɲapu hôc gêlêc damaŋi nom-ɲga su dandic ɲawaê. ɲahu bu iŋ ti ɲadau yac neŋ gatun, ma iŋ kêmatôc yac tu bu daso mwasiŋ dandöc taŋli-ɲga dom. ¹⁰ Damaŋi nom-ɲga gauc gêm bu sêndôhôn yac tu bu dasa lêtŋ ɲayham-ɲga, ma ɲac si matôc iŋ gêtŋ ɲasawa apê-ɲga eŋ. Magoc A nôtö kêyalê gêtŋ bocke naŋ oc nem yac sa ɲandô, dec kêmatôc yac tu bu dati lau dabun-ɲga, datôm iŋ dau. ¹¹ Têtŋ ndoc yac bu dahôc ɲawapac tu êmatôc yac-ɲga, naŋ oc kôm yac atac ɲayham dom, magoc oc kêŋ ɲandê têtŋ yac. Magoc tiŋambu yac taŋyalê bu ɲawapac dau gêm yac sa bu

dambo ti yom malô, ma kêdôhôn yac bu dasa neŋ lêŋ gitêŋ eŋ.

¹² Tu dinaŋ-ŋga dec mac nem lau naŋ si amba tibalê, me gahiduc tigolon tu wapac naŋ sêhôn-ŋga, naŋ apuc ŋac dôn bu sêlhac ŋaŋga tiyham. ¹³ Amasaŋ seŋ gahim-ŋga tisolop, bu lau gahi sac naŋ sêŋkuc mac, naŋ sêpeŋ ma sêtisac dom, magoc ŋayham sa tiyham.

Dayob daŋ bu daso Anötö ndê mwasin dom

¹⁴ Anŋahê ŋaŋga bu ambo awhin lau hoŋ ti yom malô, ma bu asa nem lêŋ dabuŋ eŋ. Bu asa naŋ sa lêŋ dabuŋ dom, naŋ oc tôm dom bu lic Pômdau ma mbo whin in. ¹⁵ Ayob daôm ŋapep bu mac nem daŋ so Anötö ndê mwasin dom, ma bu ŋasili mêtê sac-ŋga léc tiyham yêc mac-ŋga dom. Bu mêtê sac dau gitôm gêŋ ŋamakic ma oc kêŋ ŋawapac têŋ lau daêsam, ma kôm ŋac ŋadômbwi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga. ¹⁶ Ayob bu mac nem daŋ sa lêŋ mockain-ŋga dom, me gauc nem gêŋ nom-ŋga êŋlêc dom, ma êŋlhin Anötö sin gitôm Iso, naŋ hu ndê wapa lêŋsêm ŋgac mbêc-ŋga sin, tu neŋ gêŋ dim tigen-ŋga. ¹⁷ Mac aŋyalê su, bu tiŋambu in tac whin bu wêkain ndê gêŋ lêŋsêm dau tiyham, dec ndac damba Jakob bu nem mbec in. Magoc damba tec in dec kôm dom. In taŋ dau ndu, ma kêsahê ŋaŋga bu kac damba ndê ŋalôm kwi, magoc tôm dom.

Lôc Sainai ma Lôc Sayon sêti dôhôn pwac lu-ŋga

¹⁸ Lau Israel-ŋga sêtigasuc Lôc Sainai tu sêtap pwac akwa sa-ŋga. Magoc lôc naŋ mac atigasuc tu akôc pwac wakuc-ŋga, naŋ lôc kain daŋ dau-ŋga. Lôc Sainai dau kalhac nom, ma lau Israel-ŋga sêlic ya atu, ma ŋasec ti sômôm ma mbu lalahi atu gêm, yêc lôc dinaŋ. ¹⁹ Ma ŋac sêŋgô Anötö ndê dahuc ma in dau ndê awha, e sêtöc dau ma sêteŋ bu sêŋgô tiyham dom. ²⁰ Bu Anötö gic yomsu ŋac ma sôm bu ŋamalac me bôc bocke bu meŋ êmpin lôc dau, naŋ sêtuc in ŋa hoc ndu. Lau Israel-ŋga sêlic bu yomsu dau kêŋ ŋawapac atu têŋ ŋac. ²¹ Ma Moses

gêlic gêŋ hoŋ dinaŋ ma kôm in töc dau ma kêtitec ŋandô.

²² M agoc tu mac nem akêŋ whin-ŋga dec tôm mac ahôc asê Lôc †Sayon, naŋ malac Jerusalem wakuc naŋ yêc undambê, ma Anötö Tanli ŋadau ndê malac. Mac ahôc asê aŋela tausen ma tausen naŋ sêkac sa sêmbo gameŋ dinaŋ ti atac ŋayham atu. ²³ Ma mac asôc Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ŋalôm, ma ambo awhin yac lau naŋ in gêlic yac datôm in ndê balêkoc mbêc, ma to yac neŋ ŋaê sa yêc undambê. Mac atigasuc Anötö dau, naŋ oc êŋsahê lau hoŋ pi ŋac si mêtê. Ma mac ahôc asê gameŋ naŋ lau gitêŋ naŋ Anötö gic dabin ŋac, naŋ si gatu sêmbo. ²⁴ Ma mac atigasuc Yisu, naŋ ti pwac wakuc ŋa-ŋgac ŋalhu-ŋga. Ma mac atap mwasin atu sa, tu dac naŋ in kêc sin tu êŋgwasin mac nem sac su-ŋga. Muŋ-ŋga, Abel ndê dac ta yom pi têŋ Anötö bu kêŋ ŋagêyô ô in ndê dac. Magoc Yisu ndê dac ti ŋahu datap mwasin sa yêc Anötö-ŋga, dec hôc gêlêc Abel ndê su.

Dalic Anötö ndê puc gitôm gêŋ ŋambwa dom

²⁵ B oc dinaŋ apôc daŋamsuŋ ahuc têŋ yom naŋ Anötö sôm têŋ mac, naŋ dom. Lau Israel-ŋga sêŋgô Anötö awha kêŋ puc ŋac yêc nom, ma ŋac naŋ sêtec bu sêŋgô in ndê y om, naŋ sêlhô su yêc in ndê matôc dom. Boc dinaŋ yac lau naŋ Anötö kêŋ puc yac akêŋ undambê, naŋ bu dapuc dômwêŋ in, dec oc tôm dom andô bu dalhô su in ndê matôc.

²⁶ Têŋ ndoc Anötö sôm yom yêc Lôc Sainai, naŋ in awha kôm nom wiwic sa. Ma tiŋambu, têŋ ndoc daŋ tiyham in gic bata yom, tôm sêto yêc bocdec bu:

Têm daŋ tiyham aô oc waŋwic gameŋ tiyham, magoc waŋwic gameŋ nom-ŋga tawasê dom, undambê whin.
[Hag 2:6]

²⁷ In sôm bu kôm gêŋ dau dim daŋ tiyham, ma yom dau hêganôn têŋ naŋ in oc êŋwic gêŋ undambê ti nom-ŋga hoŋ naŋ in kêŋ. Ma gêŋ naŋ bu yêc ŋapaŋ-ŋga dom, naŋ oc wiwic sa e niŋga. Ma ŋalêŋ dinaŋ, gêŋ naŋ wiwic dom oc gacŋ sêlhac.

²⁸ Anötö gic bata têtj yac bu yac oc dawêkaij gamej nañ oc wiwic ma niñga dom. Tu dinañ-nga dec danem danje iñ, ma danem akiñ iñ ñalêtj ñayham nañ tòm bu ndic iñ tandô ñayham. Dakôm ti datoc iñ sa ma datöc iñ, ²⁹ ñahu bu yac neñ Anötö ndê ñaclai gitôm ya atu, nañ gitôm bu neñ gêtj sambob su.

13

Sakiñ nañ gic Anötö tandô ñayham

¹ Ambo ti atac whiñ asidôwai ñapan. ² Anlhiñ daôm siñ dom bu akôc lau anğô batac sa ma andic ya ñac. Ñahu bu lau ñatô nañ sêkôm bocdinañ, dec sic ya anjela magoc sem gauc. ³ Ma gauc nem lau sêkêtj whiñ-nga nañ sêndöc gapocwalô, ti ñac nañ lau sêkêtj kisa ñac, ma anem ñac sa gitôm mac daôm ahôc ñawapac dinañ awhiñ.

⁴ Mac hoñ atoc lêtj lauwhê ti ñgac sênem dau-nga sa ñapep andic ñawaê. Awhê ma ñgac bocke nañ sem dau sa su, nañ sêmbo sêwhiñ dau ti sêsa lêtj ñawasi eñ. Ñahu bu lau hoñ nañ sêkôm mêtê mockaiñ-nga, me sêndic sêmbôcwalô kic, nañ oc sêtap Anötö ndê matôc sa.

⁵ Ayob daôm bu mêtê atac whiñ mone-nga nem mac nem ñalôm ahuc dom. Ambo ti atac ñayham pi gêtj bocke nañ Anötö kêtj têtj mac. Bu Anötö dau sôm bu yob mac, tòm yom nañ sêto yêc, nañ bocdec bu:

Aô wahu am siñ me wapuc dômwên am dañ dom. *[Diut 31:6, 8]*

⁶ Tu dinañ-nga dec ñalôm pêtj dôtj ma dasôm yom asê tòm sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu:

Pômdau oc nem aô sa, ma bocdinañ aô oc watöc dañ dom. Asa oc tòm bu kac aô su yêc Pômdau ndê atac whiñ? *[BW 118:6-7]*

⁷ Gauc nem mac nem lau bata nañ sêndôhôn Anötö ndê yom têtj mac. Akôc gauc pi ñac si lêtj ñayham nañ sêsap dôtj e si têtj pacndê, ma anjuc ñac si lêtj

sêkêtj whiñ-nga. ⁸ Yisu Kilisi oc kac dau kwi-kwi dom. Ñalêtj nañ iñ mbo muñ-nga, nañ iñ mbo kwahic dec, ma oc mbo bocdinañ ñapan.

⁹ Ayob daôm bu yom ti mêtê wakuc nañ so yom ñandô, nañ êñsôn mac nem gauc e hê mac su yêc Kilisi dom. Tamkwê Anötö ndê mwasiñ bu puc nem gatôm dôtj, ma gauc nem gêtj daneñ-nga me ñagôliñ pi gêtj daneñ-nga êñlêc dom. Bu lau nañ sêmbo pwac akwa ñapu ma gauc gêm gêtj kaiñ dinañ kêlêc, nañ gêm ñac sa bu sêti lau gitêtj yêc Anötö anğô-nga dom.

¹⁰ Yac tam akiñ Anötö dambo pwac wakuc ñapu, ma lau nañ sem akiñ Anötö sêmbo pwac akwa ñapu, nañ sêtôm dom bu sêwêkaiñ pwac wakuc dindec ñamwasiñ. ¹¹ Domba ti makao nañ dabuñsiga ñamata-nga Israel-nga kôc ñadac ma sôc lôm dabuñ Ñalôm Dabuñ Andô gi bu kêtj ti da ô lau si sac ñagêyô,

nañ lau sêkôc ñamsôm su yêc malac ma sêpec su giñga yêc gameñ ñamakê-nga.*

¹² Ma ñalêtj tigeñ Yisu hóc ñandê ma mbac ndu yêc malac Jerusalem ñamakê, tu bu kôm lau sêti dabuñ tu iñ dau ndê dac nañ kêtj siñ-nga. ¹³ Bocdinañ dahu lau Israel-nga si sakiñ pwac akwa-nga siñ gacgeñ, gitôm yac dasa yêc malac Jerusalem, ma datêtj Yisu dandi, ma dahôc yom mayañ-nga nañ ñacyo sêmbaliñ pi yac tu dakêtj whiñ Yisu-nga, nañ dawhiñ. ¹⁴ Ñahu bu gameñ nom-nga nañ kwahic dec ti yac neñ malac dambo-nga, nañ malac yêc ñapan-nga dom. Ma yac tankwê malac ñandô nañ oc meñ sa tiñambu.

¹⁵ Tu Yisu-nga dec tampiñ Anötö tòm bêc hoñ. Yac lau hoñ nañ dasôm bu dakêtj whiñ Yisu, nañ tac waê bu tampiñ Anötö, ma yac neñ yom tampiñ iñ-nga gitôm da danje ñayham. ¹⁶ Anlhiñ daôm siñ dom bu akôm mêtê ñayham eñ, ma bu akêtj nem gêtj tu anem lau ñatô sa-nga. Mêtê dau iñ gitôm da nañ Anötö gêlic ñayham whiñ. ¹⁷ Danam wambu

* **13:11** - alic Lev 16:27. Yom pi lau Israel-nga si Om Atu Sêkêtj Da ô Sac Ñagêyô-nga (Day of Atonement), nañ sêto yêc Lev 16:1-34. Hib 13:12 bu têtj asê tiawê bu Yisu ndê mbac ndu hóc gêlêc da nañ dabuñsiga Israel-nga sêkêtj ti yala ti yala (Hib 7:11-9:18), ma bu êñgiliñ lau sêkêtj whiñ-nga bu sêñkuc Yisu ti atac pa su eñ.

lau bata naŋ sêyob mac lau akêŋ whiŋ-ŋga, ma asôc ŋac ŋapu, tu bu sêkôm si gwelenj ti atac ŋayham-ŋga. Bu ŋac sem gwelenj pi Anötö ndê yom bu sêpuc mac nem gatôm dôŋ, ma tiŋambu Anötö oc kip ŋac sa ŋapep pi gwelenj dau. Mac bu daŋam wambu ŋac ŋapep dom, dec oc kôm ŋac ŋalôm ŋawapac, ma oc tôm dom bu sênem mac sa ŋapep.

¹⁸ Ateŋ mbec tu yac-ŋga, bu yac aŋsahê ŋaŋga bu asa mba lêŋ gitêŋ eŋ, ma yac ambo ti atac pa su pi yac mba lêŋ. ¹⁹ Ma ateŋ mbec ŋaŋga bu Pômdau nem aö sa bu watap seŋ watêŋ mac waloc-ŋga sa ŋagahô.

Yom ŋambu-ŋga

²⁰ Yac neŋ Pômdau Yisu ma ŋgac ŋayham yob domba-ŋga kêc ndê dac siŋ tu êmatinj pwac yêc ŋapaŋ-ŋga, dec Anötö uŋ in sa akêŋ lau batê-ŋga. Ma aö bu waterj Yom Malô Ŋadau, Anötö dau, ²¹ bu ndic dabiŋ mac bu akôm mêtê ŋayham eŋ ma asa nem lêŋ hoŋ tôm in ndê atac whiŋ. Ma tu Yisu Kilisi ndê ŋaê-ŋga, dec aö waterj in bu puc yac hoŋ dôŋ tu bu gêŋ hoŋ naŋ dakôm, naŋ ndic in tandô ŋayham. Datoc Yisu ndê waê sa tôm bêc sambob. Yomandô.

²² O asidôwai. Aö gato bapia apê dindec bu waŋgilí mac bu asap lêŋ ŋayham dôŋ ŋapaŋ. Ma kwahic dec aö bu waterj mac bu akôc aneŋ yom hoŋ sa ma asôc ŋapu.

²³ Aö wakêŋ ŋawaê têŋ mac bu sêhu yac neŋ asidôwa Timoti siŋ su yêc gapocwalô. In bu hôc asê aö ŋagahô, dec alu oc aloc ma alic mac. ²⁴ Akêŋ aneŋ acsalô ŋayham têŋ mac nem lau bata hoŋ, ma têŋ A nötö ndê lau dabuŋ hoŋ bocdinaŋ. Ma lau gameŋ Itali-ŋga sêkêŋ si acsalô têŋ mac whiŋ.

²⁵ Anötö ndê mwasinj whiŋ mac hoŋ.

Jems ndê bapia Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ŋamalac naŋ to bapia dindéc, naŋ ndê ɲaê Jems. In ɲgac bata naŋ yob lau sêkêŋ whiŋ Yisu-nga naŋ sêndôc malac Jerusalem (Apo 15:13). Lau tigauc daêsam gauc gêm bu Jems in Pômdau Yisu asi (Mak 6:3).

Jems to bapia dindéc têt lau sêkêŋ whiŋ Yisu Kilisi-nga naŋ sêndôc babalip yêc lau naŋ lau Israel dom, naŋ si gameŋ. In sam ɲac bu lau naŋ sêsa akêŋ gôlôwac Israel-nga si toŋ 12 (1:1), ma bocdinaŋ lau ɲatô gauc gêm bu mboe in to bapia dindéc têt lau Israel-nga naŋ sêlhô su yêc malac Jerusalem têt ndoc lau sêkêŋ kisa ɲac (Apo 8:1; 11:19). Ma lau ɲatô gauc gêm bu bapia dindéc gic waê lau sêkêŋ whiŋ-nga hoŋ, lau Israel-nga, ma lau gameŋ apa-nga sêwhiŋ.

In ndê bapia dau hêganôn lêt ti sakin ɲayham naŋ gic lau sêkêŋ whiŋ-nga ɲawaê. In bu kêt ɲac bu sêtôc si sêkêŋ whiŋ ɲandô tiawê, ma bu sêhu mêtê sac-sac hoŋ siŋ. Jems bu tôc asê bu lau si sêkêŋ whiŋ in gêt naŋ sêsôm ɲa whasuŋ ɲambwa dom, magoc lau naŋ sêkêŋ whiŋ ɲandô, naŋ si lêt ti sakin oc tôc gêt dau asê tiawê.

Jems gic hu ndê bapia

¹ Aô Jems naŋ gam akin Anötô lu Pômdau Yisu Kilisi, gato yom dindéc têt mac lau akêŋ whiŋ Yisu-nga, naŋ asa akêŋ gôlôwac Israel-nga toŋ 12, mac lau naŋ andôc babalip yêc lau apa si gameŋ. Acsalô têt mac hoŋ.

Dahôc ɲawapac ti atac lu-lu dom

² O aneŋ asidôwai. Gêt wapac me lêtôm bu tap mac sa, naŋ alic nditôm gêt atac ɲayham-nga. ³ Mac anyalê bu gêt bocke naŋ kêsahê mac nem akêŋ whiŋ, naŋ gêm mac sa bu alhac ɲaŋga. ⁴ Ma mac bu ati lau alhac ɲaŋga-nga, dec oc ndic dabiŋ mac atôm gwalam akwa akêŋ

whiŋ-nga, ma mac oc apônda gêt dan dom. ⁵ Magoc mac nem asa bu pônnda gauc, naŋ têt Anötô bu kêt gauc têt am, ma in oc kêt. Bu Anötô in mwasiŋ ɲadau, ma oc lic ɲamalac naŋ têt gêt têt in, naŋ sac dom, in oc kêt gêt têt in ti atac whiŋ. ⁶ Magoc têt ndoc am têt gêt dau, naŋ têt ti atac lu-lu dom. Têt ti kêt whiŋ bu am oc tap ɲandô sa. Asa naŋ têt gêt ti atac lu-lu, naŋ gitôm gwêc naŋ mbu gêli sa ma pi sip ɲapaŋ. ⁷ In ɲamalac kain dinaŋ, gauc nem bu in oc kêt gêt dan yêc Pômdau dom. ⁸ In ɲamalac gauc lu-lu-nga, ma kôm ndê gêt hoŋ bambaliŋ.

Dahê gauc pi mone ti wapa ɲapaŋ dom

⁹ Mac asidôwai naŋ lau waêm mba ma lau ɲalôm sawa, aô wasôm têt mac bu atac ɲayham sa, bu Pômdau gêlic mac atôm lau tiwaê tu mac nem akêŋ whiŋ-nga. ¹⁰ Ma mac lau ti lêtôm, Anötô bu êŋgwiniŋ mac, goc atac ɲayham sa. Ahê gauc pi mac nem mone ti wapa dom. Bu gêt dau oc niŋga gitôm a ɲamlha ɲayham, naŋ ¹¹ ac pi ti ɲandê atu, ma pec e ɲamlha kêsôlô, dec ɲamlha ɲayham dau pacndê. Ma ɲalêt tigen, lau ti lêtôm naŋ sem gwelen ɲapaŋ tu sêtap mone sa-nga, naŋ oc sêniŋga bocdinaŋ.

Lêtôm ti saê

¹² Asa naŋ bu lhac ɲaŋga têt ndoc in kêsahê lêtôm ti saê, naŋ oc tap Anötô ndê mwasiŋ sa, bu ɲawapac dau kôm in hu ndê kêt whiŋ siŋ dom, ma Anötô oc kêt in ndôc tali ɲapaŋ. ɲaôli dau dinaŋ Anötô gic bata su bu kêt têt lau naŋ atac whiŋ in naŋ.

¹³ ɲamalac dan bu lêtôm tap in sa, naŋ hê gauc bu Anötô kêt lêtôm têt in lec dom. Bu gêt dan gitôm dom bu êntôm Anötô, ma Anötô dau kêtôm ɲamalac dan dom. ¹⁴ Mba! Lêtôm ɲahu sip ɲamalac dau ndê atac galac, naŋ kêt gauc têt in ma kêtôm in bu kôm sac. ¹⁵ Ma ɲamalac naŋ sôc atac galac ɲapu, naŋ kôm mêtê sac. Ma ɲamalac naŋ kôm mêtê sac, naŋ wêkain seŋ mbac ndu-nga.

¹⁶ Bocdinaŋ aneŋ asidôwai atac whiŋ-nga, ayob daôm bu lau dan sêŋsau mac dom. Lêtôm meŋ akêŋ Anötô dom. Mba!

17 Daman undambê-nga, nan kên nâwê hon sêlhac umbon, nan mwasiñ nayham hon nâdau, ma gên nayham hon nan datap sa, nan meñ akên in ndê. Tôm bêc hon ac pi ma sip tiyham, ma ac ña-ayun yêc teñ dom. Magoc Anötö gitôm ac ña-ayun dom. In kôm gên nayham eñ tu êmwasiñ yac-nga, ma kac ndê awha kwi-kwi dom. 18 Ma in kên in ndê yom ñandô sip yac neñ ñalôm tu bu kôm yac dati lau wakuc, datôm gên hon nan in kên, nan si ñandô mbêc.

Dangô mêtê ti dakôm ñandô sa

19 O aneñ asidôwai atac whiñ-nga, angô su nan. Atisa ñagahô tu asôm daôm nem yom-nga dom, magoc akên ñanam lau ñatô si yom ñapep muñ. Ma ayob daôm bu atac ñandê ñagahô dom. 20 Bu ñamalac si atac ñandê kalhac ñac ahuc e sêso lên gitên nan Anötö tac whiñ. 21 Tu dinañ-nga dec aô wasôm têt mac bu mêtê ñadômbwi ma mêtê sac hon nan kêsôwec tiatu yêc gameñ nom-nga, nan ahu siñ! Anñwiniñ daôm ma akôc Anötö ndê mêtê nan sic dulu têt mac su, nan sa sip nem ñalôm e tidôn, bu yom dau gitôm bu nem mac si.

22 Mac bu angô Anötö ndê yom ñambwa, dec oc añsau daôm. Angô ma akôm ñandô sa! 23 Asa nan ngô mêtê magoc kôm ñandô sa dom, nan gitôm ñamalac nan tôc gwaniñ sip busunôm bu lic dau angô andô. 24 In gêlic su, goc sa gi ma ñagahô kêlhiñ angô andô siñ. 25 Magoc asa nan tôc gwaniñ Anötö ndê yomsu ñandô* nan kêgapwêc yac su yêc mêtê sac, ma sôc ñapu ti gauc gêm ñapan, nan Anötö oc nem mbec gên hon nan in kôm.

26 Asa nan gauc gêm bu in gêm akiñ Anötö ñapep, magoc gêm gôlin dau ndê êmbala dom, nan kêsau dau. Ma gên hon nan in kôm bu nem akiñ Anötö, nan gitôm gên ñambwa ma gic Anötö tandô ñayham dom. 27 Mac bu anem akiñ

Anötö ñalên gitên nan in oc lic ñayham, goc akôm gên bocdec. Anem mosibu ti lauwhê sawa nan sêhóc ñawapac, nan sa. Ma ambo ahê têt mêtê ñadômbwi nom-nga hon.

2

Datoc lau hon sa

1 O aneñ asidôwai, mac nan akên whiñ yac neñ ñawasi ñadau Pômdau Yisu Kili. Atoc lau tiwaê ma lau waêmbe hon sa ñalên tiger. 2 Mboe mac akac daôm sa tu alic om-nga, ma ñamalac lu sêsôc sêmeñ. Ngac ñac sôc ñakwê ñawasi ti gôlôn gol, magoc ngac ñac in ngac ñalôm sawa nan sôc ñakwê akwa gwelen-nga. 3 Mac oc akôm sake? Mboe mac oc atoc ngac ti ñakwê ñawasi sa, ma asôm têt in bu, “Am ndöc pôn ñayham dindec,” a? Ma asôm têt ngac ñalôm sawa, “Am lhac ñambu-nga dê,” me “Ndöc nom dindec yêc yac gahiñ-nga,” a? 4 Mac bu akôm bocdinañ ma atoc mac nem lau ñatô sa hóc gêlêc lau ñatô su, dec mac atôm lau sêmatôc yom-nga nan si gauc tisac.

5 O aneñ asidôwai atac whiñ-nga, angô su nan. Lau nan lau nom-nga sêlic bu lau ñalôm sawa, nan Anötö tac whiñ bu ênyaliñ ñac sa bu sêkên whiñ ñanga, dec sêti lau ti lêlôm yêc in angô-nga. Ma in oc kên ñac sêwêkain gameñ undambê-nga nan in gic bata bu kên têt lau nan atac whiñ in. Yom dau in yom ñandô. 6 Magoc mac apu lau ñalôm sawa. Ma lau ti lêlôm nan mac atoc ñac sa, nan sêtoc mac sa ô dom. ñac sêlic ñayham bu sêngwiniñ mac, ma ñac bu sêtap yom ñac sa pi mac, dec ñac oc sêwê mac atêt lau sêmatôc yom-nga andi. 7 Yomandô! Ma têt ndoc lau dau sêngwiniñ mac, nan sêpu mac nem ñadau ndê ñaê ñayham whiñ.

8 Anötö ndê yomsu nan sêto yêc bocdec bu, “Atac whiñ lau meñpan am-nga gitôm mac atac whiñ daôm,” nan tiñamata yomsu hon nan sêhêganôn ñamalac si

* **1:25** Ngac nan to Hibru tôc asê bu yomsu amanlu gitôm dom bu ndic dabiñ lau bu sêti lau gitên (7:19; 10:1). Bocdinañ lau daêsam gauc gêm bu yom nan Jems to pi Anötö ndê yomsu ñandô, nan hêganôn yomsu amanlu dom, magoc hêganôn ñawaê ñayham. Bu ñawaê ñayham whê sa bu Yisu gic dabiñ yomsu pwac akwa-nga hon (Mat 5:17) ô yac, ma ñalau Dabuñ gêm gôlin lau sêkên whiñ-nga ma gêm ñac sa bu sêsa lên gitên tôc yomsu sôm (Rom 8:2-4).

lêñ sêmbô sêwhiñ dandi-nga ma piñ ñac hoñ dôñ sêpitigen. Mac bu danjam wambu yomsu dau, dec mac oc atoc nem asidôwai sa ñapep. ⁹ Magoc mac bu atoc lau tiwaê sa ma apu lau waêmba, dec mac akôm sac, ma yomsu dau kêmatôc mac, ma tôc asê bu mac lau anğili yomsu-nga. ¹⁰ Aö wasôm têñ mac, bu asa nañ danğa wambu yomsu hoñ ñapep, magoc kêgili yomsu ñalhô atêc dan, nañ gitôm ñamalac nañ kêgili yomsu hoñ. ¹¹ Anötö dau kêñ yomsu dan bocdec, 'I' "Kôm gêñ mockaiñ-nga dom," ma kêñ dan tiyham bocdec, 'I' "Ndic ñamalac ndu dom." Am bu kôm mêtê mockaiñ-nga dom, tigen am bu ndic ñamalac dan ndu, nañ dec am gitôm ñamalac kêgili yomsu hoñ-nga.

¹² Mac anğyalê su bu ñasawa saun Anötö oc êñsahê mac, êñkuc yomsu nañ in kêñ bu êñgapwêc yac su. Bocdinañ dec asôm yom ti akôm nem mêtê hoñ ñapep eñ. ¹³ Mac bu tamwalô lau dom, dec Anötö oc tawalô mac dom têñ in ndê bêc matôc-nga. Tamwalô lau, ma mac oc atap in ndê matôc sa dom.

Dakôm mêtê ñayham tôc yac neñ dakêñ whiñ asê

¹⁴ O aneñ asidôwai. Ñamalac dan bu sôm, "Aö gakêñ whiñ Yisu Kilisi," magoc kôm mêtê ñayham dom, dec in ndê kêñ whiñ ñandô mba, ma oc nem in si dom. ¹⁵ Mac bu alic awhê me ngac kêñ whiñ-nga dan nañ pônđa ñakwê ti gêñ daneñ-nga, dec mac oc akôm sake? ¹⁶ Mac bu asôm têñ in bu, "Am ndi ti yom malô, ma oc ñayham bu am tap nem gêñ daneñ-nga ti ñakwê sa," magoc akêñ gêñ dan bu anem in sa dom, dec mac nem akêñ whiñ oc ñandô mbasi. ¹⁷ Bocdinañ, asa nañ sôm bu in kêñ whiñ, magoc kôm ñasakiñ dom, nañ ndê kêñ whiñ gitôm gêñ batê.

¹⁸ Mboe ñamalac dan oc sôm, "Aö gakêñ whiñ, dec gitôm," ma dan oc sôm bu, "Aö gakôm mêtê ñayham, dec gitôm." Oyaê! Am bu ñamalac nañ mêtê ñayham mbasi, dec ñalêñ bocke aö oc wanğyalê bu am kêñ whiñ ñandô? Magoc lic mêtê ñayham dec aö gakôm gambo, oc tôc aneñ gakêñ whiñ asê têñ am. ¹⁹ Bocke?

Am toc daôm sa bu am kêñ whiñ bu Anötö tigen dê mbo, a? Aluê! Ñalau sac sêkêñ whiñ bocdinañ sêwhiñ, ma sêtöc dau ñandô!

²⁰ Am ñamalac gauc mbasi-nga! Am nem kêñ whiñ nañ mêtê ñayham mbasi, nañ ti gêñ ñambwa. Gauc nem yom bocdec. ²¹ Abañ Abraham in bu kêñ in ndê atu Aisak ti da pi alta, ma tu dinañ-nga dec Anötö gêlic in bu ngac gitêñ. ²² Mac hoñ alic su nañ. Abraham ndê kêñ whiñ ti in ndê gwelen sêpuc dau dôñ. Ma in ndê gwelen ti sakiñ gic dabiñ in ndê kêñ whiñ. ²³ Yom nañ sêto yêc nañ sôm bu, "Abraham kêñ whiñ Anötö dec Anötö gêlic in ti ngac gitêñ." Yom dau ñandô sa pi gêñ nañ in kôm, ma Anötö dau sam Abraham bu in ndê silip.

²⁴ Bocdinañ mac hoñ alic! Dakêñ whiñ ñambwa kôm yac dati lau gitêñ yêc Anötö anğô-nga dom. Gêñ nañ dakôm tu danan wambu Anötö-nga, ma yac neñ dakêñ whiñ, nañ lu-lu sêkôm yac dati lau gitêñ. ²⁵ Ma gêñ dan tiyham. Gauc nem awhê sen-nga Rahab. In gêm yaom lau Israel-nga nañ sêtip gameñ Kanan-nga, ma kêmasañ ñac si lêñ bu sêlhö sêndi. Ma tu dinañ-nga Anötö gêlic in bu awhê gitêñ.

²⁶ Ñamalac nañ wayahô mbasi, nañ in gêñ batê. Ma yac bu dakêñ whiñ magoc dakôm mêtê ñayham dom, dec yac neñ dakêñ whiñ gitôm gêñ batê bocdinañ.

3

Dayob êmbalañ

¹ Aneñ asidôwai, anğô su nañ! Têñ Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga, nañ in oc kip yac lau nañ andôhôn in ndê mêtê têñ lau, nañ sa ñapep pi yac mba gwelen dau. Tu dinañ-nga mac nem asa bu ti kêdôhônwaga mêtê-nga, nañ kôc gauc pi yom dau muñ su nañ. ² Mêtê sac kôm yac hoñ dapeñ ñalêñ daêsam. Ñamalac nañ gitôm bu yob ndê êmbala e sôm yom so dan dom, nañ ñamalac gitêñ, ma gitôm bu nem gôlin in ndê ñamlic ñagêñ hoñ ñapep.

³ Lau nañ sêndöc hosi ñahô, nañ sêkêñ ain sôc hosi whasuñ, bu sênem gôlin hosi ma sêkac in kwi êñkuc ñac si atac

whiņ. ⁴ Ma akôc gauc pi waņ atu-tu. Mbu ñadinda peņ lac sac andô, magoc gôliņ atêc dinaņ kên iņ kêtî kêkuc ñgac gôliņ-ņga ndê atac whiņ. ⁵ Ñalêņ tigeņ, yac êmbalaņ iņ gêņ saun andô daņ yêc ñamlic ñagêņ hoņ, magoc iņ yom datoc dauņ sa-ņga daêsam ñahu. Mac anyalê bu ya ñamsi saun daņ gitôm bu ti ya atu ma neņ pwa atu daņ su. ⁶ Ma yac êmbalaņ dau gitôm ya. Yêc yac neņ ñamlic ñagêņ hoņ, sac ñahu yêc êmbalaņ, ma yac bu dayob ñapep dom, dec sac oc êņsôwec e nem ñamlic sambuc ahuc ma kôm yac neņ têm dambo tanli-ņga hoņ tisac. Ma sac naņ ñahu yêc êmbalaņ, naņ meņ akêņ ya lambwam-ņga.

⁷ Lau ñatô sêkôc bôc ti mbac ma sêyob e gêņ dau timalô. Ma gitôm bu sêkôm mboc ma gêņ gwêc-ņga timalô bocdinaņ. ⁸ Magoc lau daņ sêtôm dom bu oc sênem malô êmbala. Bu ñamalac êmbala iņ gêņ sac naņ yêc teņ dom, ma ñamalic sac gêm iņ ahuc. ⁹ Yac tam danġe yac neņ Pômdau ti Damaņ undambê-ņga ña êmbalaņ, magoc ñamalac naņ Anötô kêmasaņ bu sênem iņ aņġô sêmbo nom, naņ yac dapucbo ñac ña gêņ tigeņ dinaņ. ¹⁰ Aņġô su naņ. Mbec ti yom sac, lu-lu sêsa akêņ whaņsun tigeņ. O aneņ asidôwai, mêtê dau iņ sac sambuc! ¹¹ Mac gauc gêm bocke? Oc tôm bu gwêc ma bu ñayham tu danôm-ņga lu-lu sêsa akêņ bubata tigeņ? Mba! ¹² O aneņ asidôwai. Gitôm dom bu datap bu danôm-ņga sa yêc gwêc ñalôm. Ma gêņ daņ tiyham. Oc datap wa ñandô sa yêc a kiņ, me a kiņ ñandô yêc wa? Mba.

Lau tiguauc sêkôm mêtê ñayham

¹³ Mac nem asa iņ ñamalac tiguauc, naņ toc dau sa pi ndê gauc dom, magoc kôm mêtê ñayham ma sa lêņ gitêņ eņ, tu bu tôte gêņ dau asê. ¹⁴ Tigeņ mac lau naņ asa lêņ atoc daôm sa tu ahôc gêlêc asidôwai-ņga, me mêtê lêmun-ņga bu yêc mac nem ñalôm, naņ atoc daôm sa me aņsau daôm bu mac lau tiguauc lec dom. ¹⁵ Bu lau naņ sêkôm mêtê lêmun-ņga ti mêtê sêhôt gêlêc dau-ņga, naņ si gauc meņ akêņ Anötô ndê dom. Mêtê dau ñahu

yêc nom, kêkuc ñamalac nom-ņga si gauc ñambwa, ma meņ akêņ Sadaņ ndê. ¹⁶ Mêtê lêmun-ņga ti ahôc gêgêlêc daôm-ņga bu yêc mac nem ñalôm, dec mac oc apiņ daôm dôn ñapep dom, ma mêtê sac tidau-tidau oc nem mac ahuc. ¹⁷ Asa naņ kôc gauc ñayham yêc Anötô ndê, naņ gêņ ñamata-ņga iņ oc kôm mêtê ñawasi eņ. Iņ oc yob dau bu tac ñandê ñagahô dom, ma iņ oc ti ñamalac atac whiņ lau ti sôt yom ñapu-ņga. Iņ ñamalac tawalô lau-ņga ma ndê gwelen oc nem ñandô daêsam. Iņ oc kôm mêtê ñayham têņ lau tiwaê ma têņ lau waêmba sêwhiņ, ma oc êņsau lau daņ dom. ¹⁸ Lau naņ sêkôm gêņ malô ma sêhê wamba lau, naņ sêtôm lau naņ sêsô gêņ ñawhê ñayham sip si ôm. Ma ñac si gwelen dau oc nem ñandô bu ñac ma lau daêsam sêtap lêņ gitêņ sa.

4

Lêņ atac whiņ gêņ nom-ņga-ņga

¹ Akôc gauc pi gêņ naņ kôm mac atac ñandê ti asôm daôm. Aô wasôm têņ mac, bu mêtê dau meņ akêņ mac nem ñalôm akwa, naņ kac mac tu asa lêņ atac whiņ gêņ nom-ņga-ņga. ² Gêņ naņ mac atac whiņ, naņ mac atap sa dom, ñahu bu mac ateņ têņ Anötô dom. Mac tamgatu gêņ dau ñapaņ e mac atac ñandê sa ti asôm daôm, ma mac oc akôm mwasac e nditôm bu andic ñamalac ndu. Magoc mac atôm dom bu akôc gêņ naņ mac atac whiņ. ³ Ma têm ñatô mac ateņ gêņ têņ Anötô, magoc iņ kêņ têņ mac dom. Mac atap sa dom, ñahu bu mac ateņ gêņ dau tu bu amwasin daôm-ņga ñambwa, ma gauc dinaņ iņ solop dom.

⁴ Mac atôm lau mockain-ņga, bu mac ahu Anötô sin ma asap gêņ nom-ņga dôn. Mac aņġô! Asa naņ tac whiņ gêņ nom-ņga hôt gêlêc, naņ Anötô ndê silip dom, iņ Anötô ndê ñacyo. ⁵ Anötô ndê yom naņ sêto yêc, naņ whê sa bu Ñalau naņ Anötô kêņ mbo yac neņ ñalôm, naņ gêm lêmun yac neņ gatuņ ma tac whiņ ñandô bu dasap iņ dôn ñapaņ. Gauc nem yom dau ñapep, bu iņ yom ñambwa dom. ⁶ Anötô kêņ ndê mwasin têņ yac tu bu puc yac dôn

pi lèn sac-nga. Tu dinan-nga sêto yom yêc bocdec bu:

Anötö kêgwiniñ lau nañ sêtoc dau sa, magoc kêmwasinj lau nañ sêngwiniñ dau. *[Prov 3:34]*

⁷ Bocdinañ asôc Anötö ñapu. Apuc daôm dôñ têt Sadan bu êntôm mac dom. Amasuc inj su ma inj oc lhö su yêc mac. ⁸ Atigasuc Anötö dec inj oc tigasuc mac. Mac lau nañ akôm mêtê sac, nañ anğwasinj amam ma ahu mêtê dau siñ. Ma mac lau nañ anğuc Anötö ti gauc lulu, nañ amasan nem ñalôm ñawasi sa. ⁹ Anem daôm kwi ma atan tu mac nem sac-nga. Mac nem mbwac nem dau kwi ti danğibo, ma mac nem atac ñayham nem dau kwi ti atac ñawapac. ¹⁰ Anğwiniñ daôm yêc Pômdau anğô-nga, goc inj oc toc mac sa.

Anğôliñ yom pi nem asidôwai dom

¹¹ O asidôwai, anğôliñ yom pi daôm dom. Asa nañ gêm dôhôn dau pi ndê asidôwa dan, nañ gêlic asidôwa dau sac ma sôm yom pu inj-nga, nañ pu yomsu ma gêlic yomsu dau sac whiñ.* Ma am bu pu yomsu, dec am sôc yomsu dau ñapu dom. ¹² Anötö nañ kêt yomsu, nañ ndê ñaclai yêc bu nem lau si, me señ ñac su. Ma inj tawasê oc êñsahê lau hoñ pi ñac si mêtê. Bocdinañ am asa dec gauc gêm bu êmsahê nem asidôwai?

Datoc dauñ sa dom

¹³ Aö wasôm yom pi lau nañ gauc gêm bu sêti ñadau dau. Mboe ñamalac dan oc sôm yom bu, “Kwahic dec me lañsê, aö watêtñ malac atu dan wandi, wanem gwelen nditôm yala dan sambuc, ma watap mone daêsam sa.” ¹⁴ Mac atôm dom bu anğyalê gêt nañ oc hóc asê têtñ lañsê. Mac alic nem têt ambo tamli-nga bu inj gêtñ atu, a? Mba! Inğ gitôm yawalec nañ puc pi meñ magoc ñasawa sauñ enğ hê su. ¹⁵ Gauc nem bu ati ñadau tu amasan daôm nem lêtñ asa-nga dom, magoc asôm yom bocdec bu, “Pômdau bu lic ñayham, dec yac oc ambo tanğli ma akôm gêtñ bocdec me gêtñ bocdê.” ¹⁶ Magoc mac lau

wachuc nañ êlêmê atoc daôm sa, ma mac nem mêtê dau inj mêtê sac. ¹⁷ Bocdinañ asa nañ kêtñyalê lêtñ ñayham magoc kôm dom, nañ kôm sac.

5

Jems kêtñ puc lau ti lêtñôm

¹ Mac lau ti lêtñôm nañ ac mone ti wapa daêsam sa, nañ anğô! Apuc danğibo sa ma atan pi ñawapac nañ gic waê bu tap mac sa têtñ bêt ñambu-nga. ² Awa ti wapa ma ñakwê nañ mac ac sa tu daôm-nga, nañ hóc gêtñ su ma yêc ñambwa e da nôm ma sop señ su. ³ Oyaê! Bêt ñambu-nga meñ kêtñ su, magoc mac akôm bu andic nem awa silba ma gol sa ñapan. Mac oc atap matôc sa tu mac nem awa nañ hêko wêmbwa e da nôm su. Ma tu gêtñ dinan-nga dec mac nem ñamsôm oc tisac whiñ, gitôm ya gêtñ mac. ⁴ Anğô! Mac anğamiñ ñaôli ñayham têtñ lau nañ sêkôm gwelen têtñ mac. Ma Pômdau Ñaclai Ñadau ngô ñawaê ma oc êmatôc mac pi gêtñ dau. ⁵ Mac ambo nom ti amwasinj daôm kêtñ, atôm bôt nañ señ gêtñ ñawahô e sêtôtñ atu, ma sêtñyalê dom bu ñasawa sauñ ñac si ñadaui oc sêndic ñac ndu ma sêneñ. ⁶ Mac êlêmê amatôc lau gitêtñ ma akic yom bu andic ñac ndu, magoc lau dau sêkêtñ kisa mac dom.

Dahôc ñawapac ti atac pa su

⁷ Bocdinañ asidôwai, ahôn Pômdau ndê bêt mbu meñ-nga ti nem atac pa su. Lau nañ sêsô gêtñ sip ôm, nañ sêhôn gêtñ dau bu nem ñandô. Sêmbo ti atac pa su ma sêhôn u bu ndic ma ac bu pi tôm ñandoc. ⁸ Ma mac bocdinañ. Ndoc meñ kêtñ bu Pômdau oc mbu meñ, dec apuc daôm dôñ bu alhac ñanğa, ma ahôn inj ti nem atac pa su.

⁹ O asidôwai, asec daôm dom. Mac bu asec daôm, dec oc atap Anötö ndê matôc sa, bu inj ndê bêt êmatôc lau-nga meñ kêtñ, gitôm inj dau meñ kalhac mac nem andu ñagatam.

¹⁰ Asidôwai, akôc gauc pi propet akwa-kwa. Ñac sêhôt ñawapac daêsam,

* **4:11** Lau atu-tu gauc gêm bu Jems kôt gauc pi yomsu tigen bu ‘Atac whiñ nem asidôwai tôm am tac whiñ daôm,’ dec to yom dinan. Yomsu dau yêc Lev 19:18; ma Jem 2:8.

magoc sêhoc yom asê sem Pômdau anğô ti atac pa su. Gauc nem ñac si lêt dinañ ma anğuc. ¹¹ Lau nañ sêhoc ñawapac ti atac pa su, nañ yac tampiñ ñac. Mac anğô miñ pi Job, nañ hóc ñawapac daêsam, magoc gêt dau ku in dudu dom, in kalhac ñaŋga. Ma mac aňyalê bu tiñambu Pômdau gêm in sa tiyham. Yomandô! Pômdau in tawalô yac ma atac apu yac ñandô.

¹² O aneñ asidôwai, ayob daôm tu gêt atu dindec-ñga. Mac bu akôm gêt dañ, dec asôm, "Aêc," ma yom dau gitôm. Mac bu akôm dom, dec asôm, "Mba," ma mac nem yom dau gitôm. Atóc amam pi undambê me pi nom me pi gêt dañ tu bu andic señeñ nem yom-ñga dom. Mac bu akôm bocdinañ, dec oc atap Anötö ndê matôc sa.

Yom dateñ mbec-ñga

¹³ Mac nem asa bu tap ñawapac sa, nañ teñ mbec. Ma mac nem asa nañ atac ñayham sa, nañ nem wê ma êmpiñ Pômdau. ¹⁴ Mac nem asa bu gêmbac, nañ kêt yom têt gôlôwac dabuñ si lau bata sêmeñ, ma sêteñ mbec tu in-ñga ma sêmbac ndip kwi pi in ñagôlôn sênem Pômdau anğô. ¹⁵ Mbec nañ mac ateñ ti akêt whiñ, nañ oc nem ñamalac gêmbac dau sa. Pômdau oc nem in sa ma kôm in ñayham sa tiyham. Ma in ndê sac bu yêc, goc teñ mbec tu gêt dau-ñga whiñ, ma Pômdau oc suc kwi. ¹⁶ Bocdinañ asa nañ kôm sac, nañ hoc ñayom asê têt asidôwa dañ, ma asidôwa dau teñ mbec tu in-ñga. Akôm bocdinañ, ma ateñ mbec pi mac nem asidôwai nañ gêmbac, bu akôm ñac ñayham sa tiyham. Mbec nañ ñamalac gitêt dañ teñ, nañ mbec ti ñaclai, ma oc nem ñandô. ¹⁷ Gauc nem propet Elaija. In ñamalac gitôm yac. In teñ mbec bu u ndic dom, dec u gic dom gitôm yala tö ma ayô 6. ¹⁸ Goc in teñ mbec tiyham, dec Anötö kêt u gic ma gêt ôm-ñga sem ñandô tiyham.

Danem lau nañ sêhu Anötö ndê lêt siñ, nañ sa

¹⁹ Aneñ asidôwai. Mac nem dañ bu hu Anötö ndê lêt ti yom ñandô siñ, ma dañ bu nem in ndê ñalôm kwi ma kôc in mbu

meñ tiyham, ²⁰ dec aňyalê gêt bocdec. Asa nañ gêm ñamalac sac kwi bu hu mêtê sac siñ, nañ kêtaho in su yêc señ mbac ndu-ñga, ma gêm in sa bu tap ñagêtô sa tu in ndê sac daêsam-ñga dom.

Pita ndê bapia ñamata-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ngac nañ to bapia dindéc inñ Pita, Yisu ndê aposel danñ. Inñ to têtñ lau sêkêtñ whinñ-nga nañ sêmbo babalip tòm gameñ honñ nañ lau Rom-nga sem gôlinñ. Lau dau sêhóc ñawapac daêsam, ma lau sêkêtñ kisa ñac tu sêkêtñ whinñ Yisu-nga.

Pita tac whinñ bu puc ñac dônñ, bu sêlhac ñannga ma ti atac ñayham tu mwasiñ atu ti ñawasi atu nañ Anötö gic bata tu ñac-nga yêc undambê. Tòm Anötö uñ Yisu sa akêtñ lau batê-nga, nañ oc kôm têtñ ñac bocdinañ. Inñ to yom pi ñandê ti ñawapac daêsam nañ Yisu hóc têtñ ndoc inñ mbo nom, ma sôm bu lau nañ sênkuc Yisu, nañ sêwêkainñ inñ ndê lêtñ dinañ. Inñ whê sa bu ñawapac tidau-tidau gitôm bu puc ñac dônñ, ma tinambu têtñ ndoc Pômdau mbu meñ, nañ ñac oc sêtap waê atu sa. Ma Pita to yom pi lêtñ ñayham ma dabuñ bu lau sêkêtñ whinñ-nga sênkuc.

Pita gic hu ndê bapia ñamata-nga

¹ Aö Pita, Yisu Kilisi ndê aposel, gato bapia dindéc têtñ mac lau nañ Anötö kêyalinñ mac sa, mac lau nañ ambo nom atôm lau apa, ma andöc babalip yêc gameñ Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ma Bitinia-nga. ² Damañ Anötö kêyalê gêtñ honñ muñ su, dec kêyalinñ mac sa bu Yisu Kilisi ndê dac êngwasiñ mac nem sac honñ su, ma bu Ñalau Dabuñ kôm mac ati lau dabuñ, nañ danam wambu Kilisi ñapep. Mwasiñ ti yom malô akêtñ Anötö êñsalê mac ahuc.

Yom pi Anötö ndê mwasiñ atu nem yac si-nga

³ Tampiñ Anötö, yac neñ Pômdau Yisu Kilisi ndê Damba. Nahu bu inñ tawalô yac ndu andô, dec kôm yac datiwakuc. Gêtñ dau ñandô sa bocdec bu, inñ uñ Yisu sa akêtñ lau batê-nga, ma piñ yac dônñ tam daminñ inñ, ma bocdinañ dec yac dakêtñ batanñ ñandô ñayham kêlêc, nañ bu oc

dandöc tanli ñapanñ. ⁴ Ma dawêkainñ gêtñ lêtñsêm ñayham, nañ ndê ñawasi oc ñinnga dom, ma tòm dom bu tisac me hê su. Anötö po gêtñ dau sa gwananñ tu mac-nga yêc undambê. ⁵ Mac atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nga sa su, ma inñ kêmasanñ mwasiñ dau ña-ñandô su ma hêtñ têtñ bu têtñ ñandô dau asê tiawê têtñ bêtñ ñambu-nga. Ma tu mac nem akêtñ whinñ-nga, dec Anötö ndê ñaclai oc yob mac e atap ñandô dau sa.

⁶ Aö kayalê bu mac ambo ti atac ñayham atu ñapanñ tu Anötö ndê mwasiñ honñ dinañ-nga. Magoc aö kayalê bu ñawapac daêsam tap mac sa têtñ ñasawa dindéc, dec kôm mac nem ñalôm ñawapac whinñ. Mac ac waê bu atap gêtñ dau sa, magoc inñ gêtñ ñasawa apê-nga enñ. ⁷ Mac anyalê bu lau sêpec gol tu bu ñadômbwi ñinnga ma gol ñawasi solop gacgeñ yêc. Ma ñalêtñ tigenñ, ñawapac nañ tap mac sa, nañ meñ bu êñsahê mac nem akêtñ whinñ. Anötö gêlic mac nem akêtñ whinñ bu gêtñ ñandô, gitôm gêtñ ñaôli atu, nañ hóc gêlêc gol nañ oc ñinnga whinñ nom dindéc, nañ su. Ma mac bu ahóc ñawapac ma asap nem akêtñ whinñ dônñ ñannga, dec têtñ ndoc Yisu Kilisi mbu meñ têtñ bêtñ ñambu-nga, nañ inñ oc toc mac sa ma kêtñ waê ti ñawasi ñayham têtñ mac. ⁸ Mac nem danñ gêlic Yisu pi tandô dom, têtñ ñamata-nga e meñ têtñ kwahic dec, magoc mac atac whinñ inñ ma akêtñ whinñ inñ ambo. Ma mac nem atac ñayham tu inñ-nga inñ gêtñ atu andô, ma hóc gêlêc ñamalac si gauc me yom tu awhê sa-nga. ⁹ Ma ndoc meñ kêpinñ bu mac atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nga ña-ñandô sa, nañ ti mac nem akêtñ whinñ ñahu.

Propet sêhoc Anötö ndê lêtñ nem yac si-nga asê

¹⁰⁻¹¹ Lau propet sêhoc yom asê muñ su, pi mwasiñ nañ mac atap sa su. Kilisi ndê Ñalau mbo ñac si ñalôm, ma kêgilí ñac bu sêhoc yom asê pi Anötö ndê lêtñ nem lau si-nga. Ñalau dau hoc asê têtñ ñac gwananñ su, bu Anötö ndê Mesaya oc hóc ñandê, ma tinambu tap ñawasi atu sa. Magoc ñac sênnyalê têtñ ti ndoc ma ñalêtñ su dom, ma tu dinañ-nga dec

sêkôm njanğa bu sêkip nahu sa. ¹² Njalau tîc asê têtj lau propet bu yom nanj sêhoc asê, nanj tu nğac dau-nğa dom, magoc sêhoc asê gwananğ tu sênem mac sa-nğa. Ma lau nanj sêhoc nğawaê nğayham asê têtj mac, nanj sêwhê yom dau sa nğ Njalau Dabunğ nanj Anötö kêtj sip akêtj undambê meñ, nanj ndê nğaclai. Gêtj hoñ nanj propet sêhoc asê, nanj Anötö ndê anğela bocdinañ tac whiñ ndu andô bu sênğyalê ma sêlic nğandô.

Dasa lêtj dabunğ dandic nğawaê

¹³ Tu dinañ-nğa dec akîc gauc nğapep pi lêtj bocke inğ lêtj solop tu asa-nğa, ma ambo ti nem gauc nğawa. Akêtj batam nğapanğ ti tamkwê mwasiñ atu nanj mac oc atap sa têtj bêt nanj Yisu oc hoc dau asê. ¹⁴ Mac ati Anötö ndê balêkoc solop, dec danğam wambu inğ nğapep, ma ahu mêtê sac hoñ nanj mac akôm têtj ndoc mac am gauc Anötö, nanj siñ. ¹⁵ Anötö nanj kêgalêm mac sa ati inğ ndê, nanj inğ dabunğ andô. Tu dinañ-nğa dec ayob daôm nem lêtj hoñ bu akôm mêtê dabunğ eñ, atôm inğ dau. ¹⁶ Bu sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu:

Aö Anötö dabunğ, bocdinañ asa nem lêtj dabunğ eñ. *[Lev 11:44-45]*

¹⁷ Ambo nom atôm lau apa, ma atîc Anötö ma atoc inğ sa nğapep. Nahu bu Anötö, nanj mac ata bu Damanğ, nanj oc toc nğamalac danğ sa hîc gêtêc danğ dom, têtj ndoc inğ êñsahê lau hoñ pi nğac si lêtj. Inğ oc êñsahê lau hoñ nğ dîhîñ tigeñ. ¹⁸ Muñ-nğa mac atôm lau akinğ mêtê sac-nğa, tu lêtj gauc mbasi-nğa nanj apami sic dulu têtj mac. Magoc Anötö gêmlihi ti kêgapwêc mac su yêc sakinğ mêtê sac-nğa dinañ. Inğ gêmlihi mac su, nğ gêtj nanj oc niñga whiñ nom dindec gitôm gol me silba, nanj dom. Mba. Mac anyalê su bu ¹⁹ inğ gêmlihi mac su nğ Kilisi ndê dac, nanj hîc gêtêc gêtj nğoli atu-tu nom-nğa hoñ su. Kilisi kêtj dau ti da gitôm domba nğawasi nğayham nanj nğasac mbasi. ²⁰ Anötö kêyalinğ inğ sa têtj ndoc inğ kêtj undambê ti nom su dom, ma tîc inğ asê tiawê têtj têm nğambu-nğa dindec, tu mac-nğa. ²¹ Ma tu gêtj nanj Kilisi dau kîc tu mac-nğa, dec mac akêtj whiñ Anötö,

nanj unğ inğ sa akêtj lau batê-nğa, ma kêtj nğawasi atu têtj inğ. Bocdinañ kwahic dec Anötö ti mac nem akêtj whiñ nahu, ma mac akêtj batam bu atap mwasiñ atu nanj inğ gic bata têtj mac, nanj sa.

²² Mac asîc yom nğandô nğapu su, dec ahu lêtj ti mêtê nğadîmbwi hoñ siñ su, tu bu anğkuc mêtê nğandô atac whiñ asidîwai-nğa. Bocdinañ kwahic dec aö wateñ mac bu akêtj nem nğalîm sambuc bu akîc mêtê dau nğandô sa-nğa. ²³ Bu mac atiwakuc su. Mac atiwakuc nahu sip gêtj nom-nğa nanj gic waê bu niñga, nanj danğ dom. Mba. Mac atiwakuc nahu sip Anötö ndê Yom nanj gitôm gêtj tali, ma oc yêc nğapanğ eñ. ²⁴ Tîc yom nanj sêto yêc bocdec bu:

Nğamalac nom-nğa hoñ sêtîc kwanğ, ma nğac si waê gitôm nğaola îc-nğa. Kwanğ yêc nğasawa apê ma tibasîc, ma nğaola bocdinañ kêsîc.

²⁵ Magoc Pîmdau ndê yom yêc nğapanğ. *[Ais 40:6-8]*

Ma Pîmdau ndê yom dau, inğ nğawaê nğayham nanj sêhoc asê têtj mac su.

2

¹ Tu dinañ-nğa dec ahu mêtê sac-sac hoñ siñ. Mêtê alic lau sac-nğa hoñ, mêtê anğsau lau-nğa, mêtê dasîc yom nğayham magoc dakîc nğandô sa dom-nğa, mêtê lêmunğ-nğa ti lêtj dapu lau-nğa tidau-tidau, nanj ahu hoñ siñ. ² Akîc nğanja bu akîc Anötö ndê yom sa sip nem nğalîm e tidîñ, nğalêtj tigeñ tîc balêkoc dedec tac whiñ bu sênîc su. Ma tîc dinda ndê su gêm balêkoc dedec sa bu sêtîatu, dec Anötö ndê yom oc kîc mac nem akêtj whiñ êñsîwec tiatu ma alhac nğanja e atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si-nğa nğ-nğandô sa. ³ Mac anyalê Pîmdau su ma anğsahê su bu inğ ndê mwasiñ inğ nğayham, bocdinañ dec ahu mêtê sac hoñ siñ, ma anğsalê gêtj tu puc gatîc dîñ-nğa.

Yisu ti hoc nğamata-nğa andu-nğa

⁴ Atigasuc Pîmdau Yisu nanj gitôm hoc tali nanj Anötö kêyalinğ sa ti hoc nğamata-nğa bu kwê ndê andu lhac nğahîc-nğa. Nğamalac sêtîc inğ, magoc Anötö dau kêyalinğ inğ sa, ma gêtj inğ nğayham kêlêc.

⁵ Mac bocdinaŋ atôm hoc tali naŋ Anötö bu kwê sa ti Nalau Dabuŋ ndê andu. Ma inŋ kêyalinŋ mac sa ati lau dabuŋ, bu anem akinŋ inŋ atôm inŋ ndê lau dabuŋsiga. Ma mac nem gwelenŋ ɲandô, naŋ bu akêŋ daôm sambuc atôm da naŋ inŋ oc lic ɲayham, ma kôc sa tu Yisu Kilisi-ɲga.

⁶ Tôm yom naŋ Anötö sôm pi Kilisi, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Alic su naŋ! Aô gakêŋ hoc daŋ kalhac Lôc †Sayon, naŋ aô dauŋ kayalinŋ sa ma galic ɲayham kêlêc bu ti hoc ɲamata-ɲga andu-ɲga.

Asa naŋ kêŋ whinŋ inŋ, naŋ oc maya dau dom. [Ais 28:16]

⁷ Mac akêŋ whinŋ dec alic hoc dau ɲayham kêlêc. Magoc lau naŋ sêkêŋ whinŋ dom, naŋ sêtec hoc dau tôm sêto yêc bocdec bu:

Hoc naŋ lau sêkwê andu-ɲga sêtec, naŋ kwahic ti hoc ɲamata-ɲga yêc andu dau. [BW 118:22]

⁸ Ma yom daŋ tiyham yêc bocdec:

Inŋ hoc naŋ lau daêsam oc sêtinŋ gahi pi ma sêpenŋ. [Ais 8:14-15]

ɲac sêpenŋ, ɲahu bu sêtec yom pi Kilisi, tôm yom naŋ Anötö hoc asê gwananŋ su.

Anötö ndê lau si lêŋ

⁹ Magoc Anötö, naŋ kêgalêm mac sa bu ahu ɲasec sinŋ ma ambo inŋ ndê ɲawê atu ɲalôm, naŋ kêyalinŋ mac sa muŋ su ati inŋ ndê, ma bu ati gôlôwac dabuŋ toŋ tigenŋ, ma anem akinŋ inŋ gitôm lau dabuŋsiga naŋ sem akinŋ ɲac si Kinŋ. Inŋ kôc mac sa ati inŋ dau ndê lau, tu bu ahoc yom asê pi gêŋ atu-tu hoŋ naŋ inŋ kôm tu mac-ɲga. ¹⁰ Muŋ-ɲga mac Anötö ndê lau dom, magoc kwahic dec ati Anötö ndê lau solop. Ma muŋ-ɲga mac atap inŋ ndê tawalô sa dom, magoc kwahic dec mac atap sa su.*

¹¹ Aneŋ lau atac whinŋ-ɲga. Nom dindéc ti mac nem malam ɲandô dom, magoc mac ambo atôm lau apa. Aô bu wanem la mac bu akôm mêtê sac-sac ɲalôm akwa-ɲga ɲandô sa dom. Bu mêtê kainŋ dinaŋ

gitôm ɲacyo naŋ gic sinŋ têtŋ mac ɲapanŋ, ma gitôm bu seŋ mac nem gatôm su.

¹² Mboe lau naŋ sêkêŋ whinŋ dom, naŋ oc sêŋgôlinŋ yom pi mac, ma sêsôm bu mac lau akôm sac-ɲga. Magoc ambo awhinŋ ɲac ma ayob bu akôm mêtê ɲayham eŋ, dec ɲac oc sêlic bu mac nem lêtŋ ti sakinŋ hoŋ ɲayham, ma mboe oc ti lêtŋ bu sênem dau kwi ma sêkôc Anötö sa ti ɲac si Pômdau, ma sêmpinŋ inŋ têtŋ ndoc inŋ mbu têtŋ yac meŋ.

Dasôc gôlinŋwaga ti ɲadaui ɲapu

¹³ Tu Pômdau-ɲga dec asôc lau hoŋ naŋ sem gôlinŋ sêmbo nom, naŋ ɲapu. Asa naŋ ti mac nem kinŋ atu, naŋ asôc inŋ ɲapu. ¹⁴ Ma lau naŋ kinŋ dau kêkinŋ bu sênem gôlinŋ gameŋ ɲatô, naŋ asôc ɲac ɲapu bocdinaŋ. Inŋ kêkinŋ ɲac bu sêkêŋ ɲagêyô têtŋ lau naŋ sêkôm sac, ma bu sêtoc lau naŋ sêkôm ɲayham, naŋ sa. ¹⁵ Bu Anötö tac whinŋ bu mac akôm mêtê ɲayham eŋ, e lau gauc mbasi-ɲga naŋ sêŋyalê inŋ ti ndê yom dom, naŋ sêŋgapic whasuŋ ahuc, ma tôm dom bu sêŋgôlinŋ yom pi mac. ¹⁶ Ambo atôm lau akinŋ ɲambwa dom, magoc ambo atôm lau naŋ sêti ɲadau dau. Magoc gauc nem bu yom dau kêŋ ɲasawa têtŋ mac bu asa lêtŋ sac-ɲga dom. Mba. Bu kwahic dec mac ati Anötö dau ndê lau akinŋ, dec asa nem lêtŋ anŋkuc inŋ ndê atac whinŋ. ¹⁷ Atoc lau hoŋ sa ɲapep, ambo ti atac whinŋ asidôwai sêkêŋ whinŋ-ɲga hoŋ, atôc Anötö ti asôc inŋ ɲapu ɲapep, ma atoc nem kinŋ nom-ɲga sa.

¹⁸ Mac lau naŋ am akinŋ ɲadaui, asôc ɲac ɲapu ma atoc ɲac sa ɲapep. Akôm ɲalêtŋ tigenŋ têtŋ ɲadaui ɲayham naŋ sêyob mac ɲapep, ma têtŋ ɲadaui sac naŋ si ɲalôm apê, naŋ bocdinaŋ. ¹⁹⁻²⁰ Mac bu akôm sac dom, magoc sêkêŋ ɲandê têtŋ mac tu anŋyalê Anötö ma anŋkuc inŋ-ɲga, dec ahôc gêŋ dau, ma gauc nem bu Anötö gitôm bu êmwasiŋ mac ô ɲandê dinaŋ. Magoc mac bu akôm sac ma sêndic mac,

* **2:10** Pita kôc gauc pi yom naŋ propet akwa Hosea to muŋ su. Anötö sôm têtŋ Hosea bu sam inŋ ndê balêkoc daŋ bu 'Aneŋ lau dom' (Hos 1:9; 2:23b), ma daŋ bu 'Lau naŋ aô atac whinŋ ɲac dom' (Hos 1:6; 2:23a). Balêkoc lu dinaŋ sêti dôhônŋ lau Israel-ɲga naŋ daŋgapêc têtŋ Anötö. Magoc tinambu inŋ tawalô lau Israel-ɲga, dec sam ɲac bu 'Aneŋ lau' (Hos 2:1, 23b) ma 'Lau atac whinŋ-ɲga' (Hos 2:1, 23a).

naŋ tamkwê mwasiŋ daŋ ô ñandê dau dom, bu iŋ lëŋ solop bu sêmatôc mac.

Taŋkuc Kilisi ndê dôhôn hóc ñandê-ŋga

²¹ Bu lau naŋ Anötö kêgalêm ñac sa, naŋ sic waê bu sêhóc ñawapac kain dinaŋ. Nahu bu Kilisi hóc ñandê tu mac-ŋga bocdinaŋ, dec tôc dôhôn têt mac bu aŋkuc-ŋga. ²² Tôm yom naŋ sêto yêc naŋ sôm bocdec bu:

Iŋ kôm sac daŋ dom, ma sôm yom sac daŋ sa whasuŋ dom. *[Ais 53:9]*

²³ Têt ndoc lau sêsôm yom sac-sac pi iŋ ti sêpu iŋ, naŋ iŋ sôm yom sac daŋ ô dom. Ma têt ndoc sêkêt iŋ hóc ñandê, naŋ gic ndoc ñac bu kêt ñagêyô-ŋga dom. Mba. Iŋ kêt dau sambuc sip Anötö amba, naŋ oc êmatôc gêt hoŋ ñalêt gitêt. ²⁴ Iŋ hóc yac neŋ sac ñagêyô pi dau ñamlic, têt ndoc iŋ mbac ndu pi a gicso dau. Iŋ kôm bocdinaŋ tu bu yac dahu mêtê sac siŋ gitôm lau batê sêhu gêt nom-ŋga siŋ, ma dambo taŋli ti dasa lêt gitêt eŋ. Mêtê sac iŋ gitôm gêmbac atu naŋ kôm yac hoŋ, magoc ñandê atu naŋ Yisu hóc, naŋ kôm yac ñayham sa tiyham. ²⁵ Bu muŋ-ŋga mac akôm mêtê sac tidau-tidau tôm domba naŋ si ñadau mbasi, ma sêmbo babalip. Magoc kwahic dec mac ambu atêt ñgac ñayham yob domba-ŋga, naŋ yob mac nem gatôm ñapep eŋ.

3

Lauwhê ma laungac si lêt ñayham

¹ Aö bu wanem la mac lauwhê whiŋ bocdec bu, asôc nem akweŋi ñapu ñapep. Ma ñalêt dinaŋ mac naŋ nem akweŋi sêkêt whiŋ yom ñandô dom, naŋ mboe mac nem lêt ñayham oc nditôm bu nem ñac kwi ma sêkêt whiŋ. Nac oc sênem dau kwi nahu sip yom daêsam naŋ mac bu asôm tu bu anem ñac kwi-ŋga dom. ² Mba. Sêkac dau kwi nahu sip ñac sêlic bu mac atoc Pômdau sa ñandô, ma asa nem lêt ñawasi eŋ.

³ Mac lauwhê aŋgô. Akôc gauc ñapep pi gêt awê-ŋga tôm anem bochiŋ kêclaun, me gôlôn ñamlic-ŋga ti ñakwê ñaôli atu-tu. Bu gêt dinaŋ ñadaŋ oc kôm

mac ati lauwhê ti aŋôm yêc Anötö aŋgô-ŋga dom, ma bocdinaŋ gauc nem êŋlêc dom. ⁴ Gêt naŋ kôm mac ati lauwhê ti aŋôm yêc Anötö aŋgô-ŋga, naŋ lêt ñayham ti lêt malô naŋ yêc siŋ dau yêc nem ñalôm. Mêtê kain dinaŋ Anötö tac whiŋ hóc gêlêc, ma oc tôm dom bu ñiŋga. ⁵ Bu lauwhê dabuŋ muŋ-ŋga-ŋga naŋ sêkêt whiŋ Anötö, naŋ sêŋkuc lêt tigeŋ dinaŋ. Nac sêsôc si ñgaci ñapu, dec sêti lauwhê ti aŋgô. ⁶ Gauc nem Sara, naŋ sôc iŋ nakweŋ Abraham ñapu ma sam iŋ bu ndê ñadau. Ma mac bu akôm mêtê ñayham eŋ, ma atôc daôm tu gêt daŋ-ŋga dom, naŋ mac atôm Sara ndê atuwêi.

⁷ Ma aö bu wanem la mac lau-ŋgac whiŋ bocdec bu. Mac aŋyalê su bu mac nem lauwhê si licwalô gitôm mac nem dom. Bocdinaŋ ayob bu asa lêt ti gauc tu ambo awhiŋ ñac-ŋga, ma bu atoc ñac sa ñapep. Ma gauc nem bu mac hoŋ oc atap Anötö ndê mwasiŋ andôc tamli-ŋga sa awhiŋ daôm. Mac laungac aŋkuc lêt dinaŋ, dec gêt daŋ oc lhac mbec naŋ atêt têt Anötö, naŋ ahuc dom.

Lêt ñayham bu lau sêkêt whiŋ-ŋga hoŋ sêŋkuc

⁸ Aö bu wasôm yom ñatô tiyham naŋ gic waê mac hoŋ. Ambo awhiŋ daôm ti ñalôm tigeŋ. Tamwalô nem asidôwai naŋ sêhóc ñawapac, ma anem ñac sa bu atôc nem atac whiŋ ñac-ŋga asê. Ma ahu gauc atoc daôm sa-ŋga hoŋ siŋ. ⁹ Lau bu sêpu mac me sêkôm mêtê sac tidau-tidau têt mac, naŋ ayob bu akôm ô dom. Magoc asôm yom ñayham ma anem mbec lau dau. Nahu bu Anötö kêgalêm mac sa bu atap iŋ dau ndê mbec ñamwasiŋ sa. ¹⁰ Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec:

Asa naŋ tac whiŋ bu mbo ñayham tôm iŋ ndê têt mbo tali-ŋga, naŋ yob whasuŋ têt yom sac-sac ma yom tasan hoŋ. ¹¹ Iŋ puc dômbwê mêtê sac hoŋ ma kôm mêtê ñayham eŋ, ma êŋsahê ñaŋga bu sa ndê lêt hoŋ malô eŋ.

¹² Nahu bu Pômdau tatiŋ lau gitêt ma kêt daŋga ñac si mbec. Magoc iŋ

atac tec ma anjô yaê lau sêkôm sac-
nga. [BW

34:12-16]

*Lau nanj sêsa lêtj gitêtj, nanj oc sêtap
kisa sa*

¹³ Mac bu akêtj nem njalôm sambuc tu akôm mêtê njayham-nga, dec asa oc kêtj sac mac? ¹⁴ Magoc mac bu ahôc njawapac ma atap kisa sa tu asa lêtj gitêtj-nga, nanj atôc daôm ti ahêgo daôm dom, bu mac atap Anötö ndê mwasiñ sa su. ¹⁵ Apo Kilisi sa ti Pômdau ndöc nem njalôm. Akôc gauc njapanj pi Anötö ndê mwasiñ njayham nanj mac tamkwê ambo, dec têtj bocke lau bu sêndac mac pi gêtj dau, nanj mac atôm bu awê gêtj dau njahu sa têtj njac. ¹⁶ Magoc akôm gêtj dau ti asap lêtj malô dôñ, ma atoc lau honj sa. Ayob daôm bu asa nem lêtj honj njapep eñ, dec oc tôm bu ambo ti atac pa su bu mac nem giso mbasi. Ma lau nanj sêpu lêtj njayham nanj mac asa tu akêtj whiñ Kilisi-nga, nanj oc maya dau tu njac si yom-nga. ¹⁷ Anötö bu kêtj njasawa têtj lau bu sêkêtj njawapac têtj mac tu akôm mêtê njayham-nga, nanj njayham, hóc gêlêc sêkêtj njawapac têtj mac tu akôm mêtê sac-nga.

Kilisi ndê mbac ndu na-ñandô

¹⁸ Bu Kilisi dau mbac ndu tidim tigenj tu lau honj si sac-nga. Kilisi in njac gitêtj, tigenj in hóc njawapac dau ô yac lau dakôm sac-nga, bu êmasañ lêtj datigasuc Anötö-nga. In mbac ndu gitôm njamalac ti njamlic nom-nga, magoc Anötö uñ in sa ti njalau. ¹⁹ Ma ti njalau dec in gi hoc ndê tisa njawaê asê, têtj njalau nanj sêndöc gapocwalô. ²⁰ Njalau dinañ,* njac dangapêc têtj Anötö têtj Noa ndê têtj. Têtj têtj dinañ Anötö kôc ndê njalôm dôñ, ma hôñ Noa bu ndic dabinj wañ atu nanj in sô. Ma wañ dau gêm lau 8 solop si têtj ndoc bu sunj atu. ²¹ Bu dau tôm d ôhônj tu busañgu nanj gêm mac lau têtj kwahic dec-nga si. Busañgu dau gêm mac sa bu kêtjwasiñ njadômbwi njamlic-nga

* **3:20** Yom dau njahu yêc awê dom. Lau njatô gauc gêm bu njalau dinañ, njac anjela sac nanj dangapêc têtj Anötö têtj Noa ndê têtj, dec in kêtj njac sêndöc gapocwalô njapanj (alic Gen 6:1-3; ma 2 Pit 2:4). Ma lau njatô gauc gêm bu njac lau nom-nga nanj dangapêc têtj Anötö têtj Noa ndê têtj, nanj si njalau. Ma yom nanj Yisu hoc asê têtj njalau dinañ, nanj bu têtj asê têtj njac bu in ku njac ti in ndê njacyo honj dulu, têtj ndoc in mbac ndu pi a giso dau ma tisa tiyham.

su njambwa dom. Magoc bu dau gêm mac si bu in piñ mac dôñ am damiñ Yisu Kilisi tu in ndê tisa akêtj lau batê-nga, ma têtj asê bu mac amatiñ pwac awhiñ Anötö bu asa nem lêtj njawasi eñ ambo in anjô-nga. ²² Ma Kilisi dau pi undambê gi su, ma ndöc Anötö ndê andô-nga, ma anjela ma gôlinj ti njac lai honj sêsôc in njapu.

4

Lau sêkêtj whiñ-nga si lêtj

¹ Kilisi hóc njandê ma mbac ndu tôm njamalac, ma boc-dinañ dec akôc gauc pi in ndê lêtj dinañ, ma amasañ daôm bu anjuc in. Bu asa nanj têtj dau dom bu hóc njandê tu Kilisi-nga, nanj têtj asê bu in tec lêtj mêtê sac-nga. ² Ma boc-dinañ mêtê sac njalôm njagalac-nga oc tôm dom bu nem gôlinj in tiyham, ma in oc sa ndê lêtj honj tôm Anötö ndê atac whiñ, e in ndê têtj mbo tali-nga pacndê. ³ Bu têtj baliñ hic su mac akôm mêtê sac tidau-tidau, tôm lau nanj sem gauc Anötö, nanj sêkôm. Lau kainj dinañ sêngamiñ dau têtj mêtê sac danj dom. Sêkôm mêtê njalôm njagalac-nga ti mockainj-nga maya pac, señ asam ti sênôm gêtj êñiñ njac-nga njapanj, ma sêkôm mêtê sac tu sênem akind gwam-nga. ⁴ Ma kwahic dec sêlic bu mac lau akêtj whiñ-nga ahu njac si mêtê wachuc ti lêtj sêkôm mêtê sac bambaliñ-nga siñ su, dec njac gauc gêm yom daêsam ma sêmbaliñ yom njamalic daêsam pi mac, tu sêpu mac-nga. ⁵ Magoc Anötö oc êñsu lau dau pi njac si mêtê têtj in ndê bêtj êmatôc lau-nga. In kêtjmasañ dau su bu êñsahê lau nanj sêmbac tali ti njac nanj sêmbac ndu su. ⁶ Tu yom dinañ-nga dec sêhoc njawaê njayham asê têtj lau. Ma lau nanj sêmbac ndu su, nanj si sêmbac ndu kêtjuc lêtj matôc-nga nanj lau nom-nga honj sic waê bu sêtap sa tu sêkôm sac-nga. Magoc tu njac sêngô njawaê njayham su-nga, dec njac si gatu gitôm bu oc mbo tali whiñ Anötö.

7 Têm meñ kêpiñ su bu gêñ kwahic dec-nga hoñ oc niñga. Bocdinañ atimêê daôm ñapep ma ambo ti gauc ñawa tu ateq mbec-nga. 8 Asap mêtê atac whiñ asidôwai-nga dôñ hóc gêlêc mêtê ñayham hoñ su. Bu asa nañ mêtê atac whiñ-nga gêm in ahuc, nañ tòm bu suc sac bocke nañ in ndê asidôwai sêkôm têt in ñapañ, nañ kwi. 9 Akôc lau sa ti andic ya ñac, ma akôm ti atac ñayham eq. 10 Anötö gic sam in ndê mwasiñ têt mac hoñ bu akôm gwelen tidau-tidau. Akôc mwasiñ dau sa ñambwa dom, magoc mac tigen-tigen anem akiñ nem asidôwai ñapep tòm mwasiñ dau puc mac dôñ. 11 Am asa nañ tap mwasiñ hoc yom asê-nga sa, nañ sôm yom tòm Anötö dau sôm yom sa am whamsuñ. Am asa nañ bu nem akiñ gôlôwac dabuñ, nañ nem akiñ tòm licwalô nañ Anötö kêñ têt am. Ma tu sakiñ tidau-tidau nañ mac hoñ akôm-nga, nañ dec lau oc sêmpiñ Anötö tu Yisu Kilisi-nga. Datoc in sa tu in ndê ñawasi ti ñaclai-nga tòm têt hoñ ndi. Yomandô.

Lau nañ sêkên whiñ Kilisi oc sêtap kisa sa

12 O aneq lau atac whiñ-nga. Asö tu ñawapac ti kisa nañ kwahic dec mac ahóc, nañ-nga dom. Alic tòm gêñ wakuc nañ am gauc ñahu, nañ dom. 13 Magoc atac ñayham bu mac awêkain Kilisi ndê lêt hóc ñandê-nga. Ma bocdinañ têt ndoc in mbu meñ, ma lau hoñ sêlic in ndê ñawasi atu, nañ mac oc atac ñayham atu bocdinañ. 14 Lau bu sêpu mac tu Kilisi ndê ñaê-nga, nañ gauc nem mwasiñ atu nañ mac atap sa su, bu Anötö ndê Ñalau ti ñawasi atu mbo whiñ mac.

15 Aö gasôm yom dec hêganôn ñandê ti ñagêyô nañ lau sêhóc tu sic yomsu nom-nga popoc-nga dom. Mba. Bu mêtê dandic ñamalac ndu-nga, danem kañ gêñ-nga ma tanjalôm lau dañ si yom-nga, nañ gic waê lau sêkên whiñ-nga dom. 16 Magoc mac bu ahóc ñandê tu añkuc Kilisi-nga, nañ mayam daôm dom, magoc ampñ Anötö bu in hê Kilisi ndê ñaê pi mac. 17 Bu ñawapac bocke nañ tap yac sa têt têt kwahic-nga, nañ meñ bu êñsahê Anötö ndê lau yac muñ. Bocdinañ

oc ñalêt mba bu lau nañ sêkên whiñ Anötö ndê ñawaê ñayham dom, nañ sêñlêc saê ti ñawapac têt têt ñambu-nga. 18 Tòm yom nañ sêto yêc nañ sôm bu:

Lau gitêt nañ sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa, nañ sêñlêc ñawapac dom. Bocdinañ lau nañ dañgapêc têt Anötö ma sêkôm sac ñapañ, nañ oc sêlhö su dom andô. *[Prov 11:31]*

19 Bocdinañ Anötö bu kêñ ñasawa têt lau bu sêkên ñawapac têt mac lau nañ ati in ndê, nañ gauc nem yom daêsam e ahu mêtê ñayham siñ dom. Magoc akêt daôm sambuc asóc in amba ñapu, bu in kêmasañ mac ti gêñ hoñ, ma oc hu mac siñ dom.

5

Pita gêm la lau bata ma lau wakuc ti lau hoñ

1 Kwahic dec aö bu wanem la lau bata nañ sêyob mac. Aö dauñ ñgac bata dañ, ma aö dauñ galic Kilisi hóc ñandê ma mbac ndu. Ma aö oc wawêkain in ndê ñawasi nañ oc meñ sa tiawê têt bêc in mbu meñ-nga. 2 Mac lau bata, ayob Anötö ndê domba nañ sêmbo mac nem gôlin ñapu, nañ ñapep. Akôm tu lau sêñyalin mac sa ti sêkac mac-nga dom, me tu akôc ñaôli-nga dom, magoc ayob ñac ti atac ñayham ma ti nem ñalôm sambuc tu anem akiñ Anötö-nga. 3 Ma atôc dôhôn ñayham têt Anötö ndê domba nañ sêmbo mac ñapu. Mac ñadau ñac, magoc atoc daôm sa me akôm gêñ ti ñaŋga têt ñac dom. 4 Ma têt ndoc Yisu, nañ ti lau sêyob domba-nga hoñ si ñgac atu, nañ mbu meñ, nañ in oc kôc mac sa ma kêñ ñaôli ñayham ti ñawasi atu têt mac, nañ oc niñga dom.

5 Mac lau wakuc, dañam wambu ti asóc nem lau bata ñapu. Ma mac lau hoñ akôc gauc daêsam pi daôm me apo daôm sa hóc gêlêc nem asidôwai dom, magoc ambo ti aŋgwinin daôm. Bu Anötö ndê yom dañ, sêto yêc bocdec bu:

Anötö kégwiniḡ lau naḡ sêtoc dau sa, magoc kêmwasiniḡ lau naḡ sêḡgwiniḡ dau. *[Prov 3:34]*

⁶ Tu dinaḡ-ḡga dec ambo Anötö ndê ḡaclai ḡapu ma aḡgwiniḡ daôm, ma bocdinaḡ têḡ ndoc naḡ inḡ ḡêlic ḡayham, dec inḡ oc po nem waêm sa. ⁷ ḡêḡ bocke naḡ kêḡ wapac mac, naḡ akêḡ sip Anötö amba, ḡahu bu inḡ gauc ḡêm mac ḡapaḡ, ma tac whiḡ bu nem mac sa.

⁸ Atimêtê daôm ḡapep ma anem ali, bu mac nem ḡacyo Sadaḡ kêsâlê ḡasawa tu bu êntôm mac-ḡga ḡapaḡ. Inḡ ḡitôm layon naḡ taḡ atu ma kêsêlêḡ kêḡihi ḡapaḡ ma kêsâlê ḡêḡ tu neḡ-ḡga. ⁹ Alhac ḡaḡga ma asap nem akêḡ whiḡ dôḡ bu akêḡ ḡasawa daḡ têḡ Sadaḡ dom, ma amasuc inḡ su. Ma gauc nem bu mac nem asidôwai sêkêḡ whiḡ-ḡga naḡ sêmbo nom ḡagameḡ hoḡ, naḡ sêḡsahê ḡawapac kainḡ tigeḡ tôm mac.

¹⁰ Anötö inḡ mwasiḡ hoḡ ḡadau naḡ kêḡgalêm mac sa bu piḡ mac dôḡ anem damiḡ Kilisi, ma awêkaiḡ inḡ ndê ḡawasi naḡ oc niḡga dom. ḡasawa sauḡ inḡ oc êḡgaho mac su yêc ḡawapac naḡ kwahic dec mac ahôc, ma inḡ oc ndic seḡeḡ mac ma puc mac dôḡ ḡa inḡ ndê ḡaclai, bu alhac ḡaḡga. ¹¹ Inḡ ndê ḡaclai atu oc yêc ḡapaḡ. Yomandô.

Pita gic bata ndê yom

¹² Sailas naḡ galic ḡitôm aneḡ asidôwa ḡandô tu puc aô dôḡ-ḡga, naḡ ḡêm aô sa dec alu ato bapia apê dindec têḡ mac. Bapia dau bu puc yom pi Anötö ndê mwasiḡ dôḡ bu ḡêḡ ḡandô, ma êḡḡilí mac bu tamkwê mwasiḡ dau ḡapaḡ.

¹³ Lau sêkêḡ whiḡ-ḡga naḡ sêndôc malac Babilon,* naḡ Anötö kêḡgalêm sa sêti inḡ ndê lau sêwhiḡ mac, naḡ sêkêḡ si acsalô têḡ mac. Ma Mak, naḡ galic ḡitôm aneḡ balê, naḡ bocdinaḡ. ¹⁴ Akam daôm aḡkuc lau sêkêḡ whiḡ-ḡga si lêḡ. Yom malô têḡ mac hoḡ naḡ akêḡ whiḡ Kilisi.

* 5:13 Pita to yom pi malac Babilon, magoc lau daêsam gauc ḡêm bu yom dau hêḡanôḡ malac Rom.

Pita ndê bapia tilu-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pita to ndê bapia tilu-nga hêganônɔ lau sêkênɔ whiɔ-nga naɔ sêmbo babalip yêc nom ɔagameɔ tidau-tidau. Inɔ to bu kênɔ puc ɔac pi kêdôhônɔwaga tasanɔ daêsam naɔ sêhônɔ asê. Lau dau sêndôhônɔ lau bu Yisu oc mbu meɔ dom, ma sêsôm bu mêtê sac inɔ mêtê ɔayham.

Pita po lau sêkênɔ whiɔ-nga sa tu ɔac si lônɔ ti sakinɔ-nga ma kêgilí ɔac bu sêlhac ɔaɔga tu Yisu-nga. Inɔ whê sa bu Yisu mbu meɔ ɔagahônɔ dom, ɔahu bu Anôtô atac whiɔ bu lau honɔ sênem dau kwi, ma sêtap Anôtô ndê mwasiɔ nem ɔac si-nga sa, dec tinɔambu Yisu oc mbu meɔ. Ma inɔ kênɔ puc lau pi ɔagêyô sac naɔ gic waê kêdôhônɔwaga tasanɔ, ma pi lau honɔ naɔ sêtec yom ɔandônɔ ma sêsap mêtê sac dônɔ.

Pita gic hu ndê bapia tilu-nga

¹ Aô Saimon Pita, Yisu Kilisi ndê aposel ti ndê ɔgac akinɔ, gato bapia dindéc tênɔ mac lau naɔ akênɔ whiɔ inɔ. Anôtô kêmwasinɔ mac awhiɔ yac ɔa mwasiɔ ɔayham kêlêc, dec dati lau dakênɔ whiɔ-nga. Ma yac dakênɔ whiɔ bocdec bu, Anôtô gêlic yac datôm lau gitênɔ tu Yisu Kilisi, yac neɔ Anôtô ma ɔgac Gêm Yac Si-nga, naɔ ndê lônɔ gitênɔ-nga. ² Yac atenɔ mbec bu Anôtô kênɔ gauc tênɔ mac bu aɔyalê inɔlu yac neɔ Pômdau Yisu Kilisi, e inɔlu si mwasiɔ ti yom malô êɔsalê mac ahuc.

Anôtô ndê kêyalinɔ ti kêgalêm yac sa ɔandônɔ

³ Anôtô kêgalêm yac sa, ɔahu sip inɔ dau ndê ɔawasi atu ti ndê mêtê gitênɔ. Ma inɔ kêmwasinɔ yac ɔa inɔ dau ndê ɔaclai atu, dec puc yac dônɔ bu dambo tanɔli ti datoc inɔ sa ɔapep ɔa yac neɔ lônɔ honɔ. Ma yac datôm bu dakôm bocdinaɔ, ɔahu bu inɔ ndê ɔaclai gêm yac sa bu tanɔyalê inɔ tidônɔ. ⁴ Ma tu inɔ dau ndê ɔawasi ti mêtê gitênɔ-nga, dec inɔ gic bata bu kênɔ mwasiɔ atu

ma ɔayham kêlêc tênɔ yac. Ma mwasiɔ dau oc kôm gwelenɔ yêc yac neɔ ɔalôm, tu bu nem yac kwi-nga e dasa neɔ lônɔ gitênɔ ti dabunɔ eɔ ma datôm inɔ dau, ma dalhônɔ su yêc lônɔ dandinɔ-nga naɔ gic waê lau naɔ sêsap mêtê ɔalôm ɔagalac-nga dônɔ.

⁵ Tu yom honɔ dinaɔ-nga dec ayob daôm ɔapep bu mac nem akênɔ whiɔ ti gênɔ ɔandônɔ mbasi-nga dom. Asa nem lônɔ akênɔ whiɔ-nga ti nem ɔalôm sambuc, ma asap mêtê ɔayham dônɔ. Ma ati lau tiguaɔ tu lônɔ ɔayham bu asa-nga. ⁶ Atimêtê daôm ɔapep, ma alhac ɔaɔga eɔ. Asa nem lônɔ honɔ ɔapep eɔ, tu bu atôc asê bu mac atoc Anôtô sa. ⁷ Ma asap mêtê atac whiɔ nem asidôwai-nga dônɔ e andic dabinɔ nem lônɔ atac whiɔ lau honɔ-nga. ɔalônɔ dinaɔ dec mac nem akênɔ whiɔ oc ti gênɔ ɔandônɔ mbasi-nga dom. ⁸ Mêtê honɔ dinaɔ bu êɔsôwec tiatu-tiatu ɔapanɔ e tidônɔ mac ɔandônɔ, dec mac nem gauc aɔyalê yac neɔ Pômdau Yisu Kilisi-nga oc ti gênɔ ɔambwa ma ɔandônɔ mbasi-nga dom. ⁹ Bu asa naɔ sôm bu inɔ kêyalê Pômdau, magoc kôm mêtê ɔayham-ɔayham dinaɔ dom, naɔ gitôm ɔamalac tandônɔ pec naɔ gêlic gameɔ dom, ma inɔ kêlhinɔ sinɔ bu sac honɔ naɔ inɔ kôm muɔ-nga, naɔ Anôtô suc kwi su ma kêgwasiɔ inɔ ndê ɔalôm ɔawasi sa.

¹⁰ Tu dinaɔ-nga aneɔ asidôwai, aɔsahê ɔaɔga bu asap mêtê ɔayham honɔ dinaɔ dônɔ, tu bu tôc asê bu Anôtô kêyalinɔ ti kêgalêm mac sa ɔambwa lec dom. ɔahu bu mac bu asap mêtê dau dônɔ, dec oc tôm dom bu mac apeɔ. ¹¹ Ma bocdinaɔ Anôtô oc kôc mac sa atôm lau ti waê atu, bu ambo gameɔ naɔ yac neɔ Pômdau ti ɔgac Gêm Yac Si-nga Yisu Kilisi gêm gônɔ, naɔ oc yêc ɔapanɔ.

Pita tec bu sêɔlhinɔ yom ɔandônɔ sinɔ

¹² Tu dinaɔ-nga dec aô bu wakênɔ puc mac bu gauc nem yom honɔ dinaɔ ɔapanɔ. Aô kayalê bu mac akôc yom ɔandônɔ sa ma aɔyalê tidônɔ su. ¹³ Magoc aô galic ɔayham bu wakênɔ puc mac tôm aneɔ têm wambo tanɔli-nga honɔ bu aɔlhinɔ yom dau sinɔ dom. ¹⁴ Bu Pômdau Yisu Kilisi hoc asê tênɔ aô bu aneɔ têm wahu nom dindéc sinɔ-nga meɔ kêpinɔ su. ¹⁵ Bocdinaɔ kwahic dec aô tac whiɔ ɔandônɔ bu mac aɔyalê

yom honj dindéc tidôñ sambuc yêc nem ñalôm, bu têtñ ndoc aô bu wahu mac siñ, nañ mac oc gauc nem yom dindéc ñapañ, ma akôm ñandô sa.

Pita puc lau aposel ti propet si yom dôn bu yom ñandô

¹⁶ Yom nañ yac lau aposel ahoc asê têtñ mac pi Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaclai ti ndê bêc mbu meñ-nga, nañ ñahu sip yom ñambwa nañ ñamalac gauc kê dom. Mba. Yac dauñ alic inñ ndê ñaclai ti ñawasi atu su. ¹⁷⁻¹⁸ Bu yac ambo awhiñ Kilisi yêc lôc dabuñ, ma añgô inñ Damba Anötö Ñawasi Ñadau ndê awaha nañ sa akêñ undambê. Anötö dau toc Kilisi sa, ma po inñ ndê waê sa têtñ ndoc inñ sôm yom pi inñ bocdec bu, “Aô neñ atungac dau dindéc. Aô galic inñ ñayham, ma atac whiñ inñ ndu andô.”

¹⁹ Gêñ honj nañ yac alic ti añgô, nañ puñ yom nañ propet akwa-kwa sêhoc asê ti sêto muñ su, nañ dôn têtñ yac. Bocdinañ atôc gwaniñ yom dau ñapep, bu whê nem gauc sa pi yom ñandô, gitôm ya ñawê nañ pô gameñ ñasec. Ma asap yom dau dôn e Kilisi mbu meñ, ma tôc gêñ honj tiawê têtñ mac, gitôm Têtênda bêbêc-nga pi meñ ma bêc wakuc meñ sa. ²⁰ Ma añyalê gêñ atu dan bocdec bu, yom honj nañ Anötö ndê propet sêto, nañ ñadañ ñahu yêc ñac dau-nga dom. ²¹ Bu yom nañ propet sêhoc asê, nañ ñahu yêc ñamalac dom, magoc sêhoc Anötö dau ndê gauc ti yom asê tôm Ñalau Dabuñ kac ñac.

2

Kêdôhônwaga tasanj oc sêmenj

¹ Magoc propet tasanj sêmbu lau Israel-nga ñalôm, sêwhiñ Anötö ndê propet ñandô, ma ñalêñ tigenj kêdôhônwaga tasanj oc sêtisa yêc mac lau akêñ whiñ-nga nem toñ ñalôm bocdinañ. Ñac oc sêñsau bu sêndôhônj yom ñandô, magoc yom dau inñ yom tasanj, ma gitôm bu tim lau e sêñinga gacgeñ. Yom ñandô pi Pômdau nañ gêmlihi ñac su, nañ ñac oc sêsêc ahuc, ma bocdinañ dec têtñ bêc ñambu-nga, Anötö oc tiñ ñac su sêñinga ñagahô eñ. ² Ñac oc sêtim lau daêsam

nañ sêkêñ whiñ gwalec, e sêñkuc ñac ma sêkôm mêtê mayañ-nga tidau-tidau tôm ñac dau sêkôm. Ma tu ñac si lêtñ dinañ-nga, dec lau ñatô oc sêpu yac lau dakêñ whiñ-nga neñ lêtñ yom ñandô-nga. ³ Ñac lau atac whiñ mone-nga, dec ñac oc gauc kê miñ tu sêndôhônj mac-nga, ma sêmbac-sêmbac yom mac bu anemlihi ñac. Magoc yom matôc-nga nañ Anötö kêmatiñ tidôn muñ su tu sêñinga-nga, nañ hônj ñac gitôm ñacyo nañ yêc bêc dom, magoc gêm neneñ ñac mbo.

Lau sac oc sêwê Anötö ndê matôc sa dom

⁴ Akôc gauc pi yom dindéc. Añela nañ sêkôm sac, nañ Anötö hu ñac si yom siñ dom, magoc kêñ ñac sêndôc gapocwalô lambwam-nga, bu sêndôc ñasec ñalôm e tôm bêc matôc-nga hóc asê. ⁵ Ma lau nañ sêkôm sac têtñ têtñ ñamata-nga, nañ Anötö hu ñac si yom siñ dom bocdinañ. Mba. Inñ kêñ bu suñ atu ma señ lau sac honj su siñga, magoc Noa nañ tôc lêtñ gitêñ ti ndê gôlôwac 7, nañ Anötö gêm ñac sa. ⁶ Ma gauc nem malac atu Sodom ma Gomora ti lau honj nañ sêndôc dinañ, nañ Anötö kêñ ya gêñ su e ñadaê ñambwa yêc. Gêñ dau tôm dôhônj pi gêñ nañ lau nañ sêsap mêtê sac dônj, nañ oc sêtap sa têtñ bêc ñambu-nga. ⁷ Têtñ ndoc dinañ Anötö kêgaho Lot su yêc malac Sodom, bu inñ ñgac gitêñ nañ ñalôm ñawapac ñandô tu lau sac malac dinañ-nga si mêtê ñadômbwi tidau-tidau-nga. ⁸ Yomandô. Lot inñ ñgac gitêñ ma ndê ñalôm ñawasi. Ma mêtê sac nañ inñ ñgô ti gêlic yêc malac dinañ tôm bêc honj, nañ kêñ wapac inñ ndê ñalôm. ⁹ Yom honj dinañ tôc asê bu lau nañ sêsap Anötö ti ndê lêtñ dônj, nañ Pômdau gitôm bu nem ñac si yêc ñawapac ti saê nañ tap ñac sa. Ma inñ gitôm bu hê lau sac si yom dônj e inñ kêñ ñagêyô têtñ ñac têtñ bêc ñambu-nga. ¹⁰ Ma inñ oc kêñ ñagêyô sac sambuc têtñ lau nañ sêñkuc mêtê ñalôm akwa-nga nañ kôm ñac ñadômbwi sa yêc inñ añgô-nga, ma sêtec bu sêsôc Pômdau me lau dan ñapu.

Kêdôhônwaga tasanj si lêtñ

Kêdôhônwaga tasan nan sêmbu sêwhin mac, nan sêtoc dau sa ma sêkôm gêñ hon yêc lau anjô-nga ti maya pac. Nac sêtoc dau dom tu sêsôm yom sac-sac pi Anötö ndê lau ti nawasi.* 11 Anötö dau ndê anjela nan si najlai ti nanga hóc gêlêc nac lau dau si su, nan sêngôlin yom me sêsôm yom sac dan pi lau ti nawasi yêc Pômdau anjô-nga dom. 12 Magoc kêdôhônwaga tasan dinañ sêsôm yom sac-sac daêsam pi Anötö ndê gêñ nan sênyalê nahu dom. Nac sêtôm bôclai nan sênyalê lêng malô ti gauc nayham dan dom, nan lau sêlô sip huc ma sic ndu. Ma tôm bôclai sic waê bu sêninga, dec kêdôhônwaga tasan dinañ oc sêninga bocdinañ.

13 Anötö oc kêñ najyêyô sac têng nac ô sac nan sêkôm têng lau. Nac atac whin mêtê sênôm ti sêneñ asam-nga, ma maya mbasi dec sêkôm têng acsalô eñ. Têng ndoc sêndöc ti señ gêñ sêwhin mac, nan sêhu si mêtê sac siñ dan dom, ma bocdinañ sêkôm mac nem waêm nayham tisac. 14 Nac lau tagatu mockain-nga, nan si nalôm ti gauc sap mêtê sac dön napan. Nac sêtim lau nan si sêkên whin babalê, ma sêhê nac bu sêkôm sac sêwhin nac. Ma nac lau gwalam akwa tu tagatu lau si gêñ-nga. Bocdinañ dec sic waê bu sêtap Anötö ndê atac nandê sa. 15 Nac sêhu lêng solop siñ gacgeñ, ma sênkuc Beo atungac Balam ndê lêng. Ngac dau atac whin mone hóc gêlêc, dec kôm sac tu tap awa sa-nga. 16 Ma tu in ndê lêng dinañ-nga dec Anötö kêñ donki dan sôm in. Donki dau in gêñ sôm yom-nga dom, tigen Anötö kôm in sôm yom tôm namalac, bu lhac propet dau ndê lêng gauc mbasi-nga ahuc.

17 Lau dinañ sêtôm bubata nan tibasô ma yawalec nan mbu oc soc su ninga najahô eñ. Anötö kêmasañ gameñ nasec atu dan tu nac sêndöc-nga. 18 Nac sêsôm yom nambwa-nambwa tu sêtoc dau sa-nga. Ma sênsahê bu sêtim lau sêkên whin-nga wakuc bu sêmbu sêtêng lêng sac-nga nan nasawa apê eñ sêhu siñ su, nan

sêndi. Nac sêngilí lau kain dinañ bu sêsa lêng nalôm najalac-nga, nan meñ akên nalôm akwa. 19 Nac sêndôhôn lau dau bu yao dan yêc dom, dec sêtôm bu sêkôm gêñ tôm si atac whin. Magoc nac dau nac lau akin nambwa ma mêtê sac ti nac si nadau. Tôm mac anyalê su, gêñ sake nan ndê najlai gêm gôlin yac, nan ti yac neñ nadau ma tam akin in. Tu mêtê sac dinañ-nga, dec sic waê bu sêninga.

20 Bu lau nan sênyalê yac neñ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-nga Yisu Kilisi, nan sêhu lêng sêninga-nga siñ su. Magoc nac bu sêmbu sêtêng lêng sac-nga dau tiyham, goc mêtê sac ku nac dulu. Nac sêkôm dandi sêtisac sambuc, hóc gêlêc namata-nga su. 21 Nac bu sênyalê lêng gitêng dan su dom, nan oc nayham hóc gêlêc sênyalê su ma sêhu siñ, ma sêpuc dômbwê Pômdau ndê yomsu dabuñ nan aposel sic dulu têng nac. 22 Gauc nem yom gôlin lu nan lau sêsôm bocdec bu, "Giam dan guluc ma kac dau kwi gi gêñ tiyham," ma "Bôc nan sêngwasin najwasi sa, nan mbu gi gic matob tiyham." Yom gôlin lu dinañ hêganôn lau tasan dinañ solop. Nahu bu sênyalê Pômdau su, magoc sêmbu sêtêng lêng sac-nga tiyham.

3

Pômdau ndê béc mbu meñ-nga

1 O aneñ lau atac whin-nga, kwahic dec aô gato bapia tilu-nga têng mac. Bapia lu-lu bu sêpuc yom nandô nan akôc sa su, nan dön yêc nem gauc napan, ma bu êngilí mac bu akôc gauc nayham eñ. 2 Aô tac whin bu mac akôc gauc tiyham pi yom nan propet dabuñ sêhoc asê muñ su, ma pi yom nan yac neñ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-nga gic atu ma kêñ têng lau aposel bu sêndic dulu têng lau.

3 Gêñ atu nan aô bu wakên puc mac pi, nan bocdec bu. Gauc nem bu têng têm nambu-nga lau oc sêmeñ nan sêkôm gêñ hon tôm nac dau si atac whin, ma sêsu mac susu ma sêpu Anötö ndê lêng. 4 Nac oc sêsôm, "Yisu sôm bu oc mbu

* 2:10 Lau ti nawasi - yêc ndê bapia, Pita to yom tigen nan 'nawasi.' Lau natô gauc gêm bu yom dau hêganôn anjela, magoc lau natô gauc gêm bu yom dau hêganôn lau sêkên whin-nga, me lau sêkên whin-nga si lau bata.

meñ ma kôm gêñ hoñ tiwakuc, a? In mbo nde? Têñ ndoc damañi sêmbac ndu ma meñ têñ kwahic dec, nañ dalic bu gêñ dañ tiwakuc dom, ma gêñ hoñ yêc tôm têm ñamata-nga andô, têñ ndoc nom ti gêñ hoñ sêhóc asê ma kêselêñ meñ.”

⁵ Lau nañ sêsôm yom kainñ dinañ, sêsêc Anötö ndê ñaclai, nañ sêñyalê su, nañ ahuc. Bu ñac sêñyalê su bu wandêc dañ su Anötö sôm yom ña whañsunñ ñambwa ma undambê hóc asê, ma inñ sôm bu bu lêc dau sa ndi poc dau-nga, e gameñ tibasô yêc bu ñasawa. ⁶ Ma tiñambu inñ kêñ bu dau dinañ sunñ e señ nom ti gêñ hoñ su siñga. ⁷ Ma Anötö kêmatinñ yom tidônñ whiñ, bu ya oc neñ undambê ti nom kwahic dec-nga su, têñ bêc nañ inñ oc êmatôc lau hoñ, ma señ lau sac su sêñinga.

⁸ O aneñ lau atac whiñ-nga. Anñhinñ siñ dom bu Pômdau gêlic bêc tigenñ gitôm yala 1,000, ma yala 1,000 gitôm bêc tigenñ.

⁹ Lau ñatô sêlic bu Pômdau mbu meñ ñagahô dom, dec sêkôc gauc so ma sêsôm bu yom ñatô nañ inñ gic bata su, nañ inñ oc kôm ñandô sa ñagahô dom. Magoc mba. Inñ kôc ndê ñalôm dônñ tu mac-nga, ñahu bu inñ tec bu lau dañ sêñinga, magoc tac whiñ bu lau hoñ sêñem si ñalôm kwi ma sêhu sac siñ. Tu dinañ-nga dec inñ mbu meñ ñagahô dom.

¹⁰ Magoc Pômdau ndê bêc mbu meñ-nga oc hóc asê ñapuc mbasi tôm lau kañ si ndoc sêmeñ-nga. Undambê oc hê su ti ñakêcsia atu, ma ya oc neñ nom ti gêñ hoñ nañ yêc nom ti umboñ ñapu, nañ su sêñinga. ¹¹ Akôc gauc ñapep. Gêñ hoñ oc sêñinga ñalêñ dinañ, ma bocdinañ dec mac gauc gêm bu lêñ bocke solop gic waê yac lau dakêñ whiñ-nga bu tañkuc? Solop bu mac asa lêñ dabuñ, ma akôm mêtê nañ Anötö tac whiñ eñ. ¹² Ahônñ Anötö ndê bêc ñambu-nga ti añkuc lêñ bocdinañ, ma akôm gêñ hoñ tu bu bêc dau hóc asê ñagahô-nga.* Têñ bêc dinañ

ya oc neñ gêñ undambê-nga ti gêñ nom-nga hoñ su. ¹³ M agoc Pômdau gic bata nom ti undambê wakuc têñ yac, nañ oc ti lau gitêñ si gameñ sêmbo-nga. Kwahic dec yac tañkwê bu dambo dinañ, ma dahônñ bu gêñ dau hóc asê.

¹⁴ Aneñ lau atac whiñ-nga, mac akêñ Batam gêñ dau ambo, ma tu dinañ-nga dec akêñ nem ñalôm sambuc bu asa nem lêñ hoñ gitêñ eñ, e bêc ñambu-nga hóc asê. Ma bocdinañ dec Pômdau oc tap giso dañ sa yêc mac-nga dom. Inñ oc lic bu mac nem lêñ hoñ ñawasi, ma mac oc atôm bu ambo inñ añañgô-nga ti yom malô. ¹⁵ Anyalê bu Pômdau gic têku inñ ndê têm mbu meñ-nga ma kôc ndê ñalôm dônñ, tu bu kêñ ñasawa têñ lau daêsam bu sêñem dau kwi ma sêtap inñ ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa. Anötö kêñ gauc ñayham têñ yac neñ asidôwa atac whiñ-nga Pol, dec inñ to yom kainñ tigenñ têñ mac. ¹⁶ Yêc inñ ndê bapia hoñ inñ to yom pi gêñ hoñ dindêc. Yom ñatô nañ inñ to sip ndê bapia, nañ ñahu sip ñalôm gi, ma lau gauc babalê nañ sêkêñ whiñ gwalec, nañ sêñsônñ Pol ndê yom ñatô ma sêñsônñ Anötö ndê yom nañ sêto yêc, nañ ñatô bocdinañ. Tu ñac si lêñ dinañ-nga dec ñac oc sêñinga.

¹⁷ O aneñ lau atac whiñ-nga nañ asap Kilisi dônñ ambo. Aô gakêñ puc mac gwanañ su, ma bocdinañ dec ayob daôm ñapep bu lau nañ sêsôc Anötö ndê yom ñapu dom, nañ sêñsônñ mac, me sêkac mac su yêc Kilisi dom. ¹⁸ Asap yac neñ Pômdau ma Ngac Gêm Yac Si-nga Yisu Kilisi ndê mwasiñ dônñ, bu nem ñandô daêsam yêc mac nem ñalôm, ma mac nem gauc anyalê inñ-nga êñsôwec tiatu-tiatu ndi e ati gwalam akwa akêñ whiñ-nga. Datoc inñ ndê waê sa kwahic dec ma tôm bêc sambob. Yomandô.

* **3:12** Yêc ñabatinñ 9 Pita sôm bu Pômdau gic têku inñ ndê têm tu mbu meñ-nga bu kêñ ñasawa têñ lau bu sêkac si ñalôm kwi. Ma yêc Mat 24:14 Yisu sôm bu bêc ñambu-nga oc hóc asê dom e ñawaê ñayham nem nom ñagameñ hoñ ahuc. Pita gêm la lau dau bu sêsa lêñ gitêñ eñ, tu bu lau sêlic ma sêkêñ whiñ Yisu-nga. Yac dakôm bocdinañ, ma datenñ mbec ti dapuc gwelenñ ñawaê ñayham-nga dônñ, dec bêc ñambu-nga dau oc hóc asê ñagahô.

Jon ndê bapia ñamata-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ngac nañ to bapia dindéc, nañ whê dau sa yêc bapia dau ñalôm dom, magoc lau tiguaç daêsam sêsôm bu Jon, Yisu ndê aposel nañ to Jon ndê ñawaê ñayham, nañ to bapia dindéc whiñ. In to bapia dindéc gic lau sêkêñ whiñ-nga hoñ ñawaê. Lau ñatô gauc gêm bu Jon to bapia dindéc têt ndoc in ti ñamalac andô ma ndöc malac Epesas, ma bocdinañ in to bu lau gameñ Esia-nga sêsam muñ.

Jon kêt puc lau sêkêñ whiñ-nga pi kêdôhônwaga tasan nañ sêsôm bu ñamalac si ñamlic ma gêt nom-nga hoñ tisac su. Bocdinañ sêsôm yom pi Anötö ndê Atu (Mesaya) bocdec bu, oc tòm dom bu in sip nom ma mbo tòm ñamalac. Ma sêsôm bu Yisu in ñamalac ñambwa, ma sêkêñ whiñ dom bu in Anötö ndê Atu me Anötö ñandô. Ñac sêtoc lau si gauc sa kêlêc ma sêsôm bu datap gauc sa, dec tòm bu dambo dawhiñ Anötö. Ma sêlic ñamalac si lêt gitôm gêt ñambwa, dec sêhêgo dau pi mêtê atac whiñ-nga dom, ma gauc gêm bu oc tòm bu lau sêkêñ whiñ-nga sêkôm mêtê sac ñapan.

Jon kêt puc in ndê lau bu sêsôc yom tasan kaiñ dinañ ñapu dom, ma sêsap yom ñandô pi Yisu Kilisi ma mêtê atac whiñ-nga dôn ñanga.

Anötö ndê Atu meñ mbo nom ti ñamalac ñandô

¹⁻² Yac bu ahoc yom ñandô asê têt mac, pi Yisu nañ dasam bu 'Yom Tanli-nga.' In yac neñ dambo tanli ñapan-nga ñahu, nañ mbo whiñ Damañ Anötö têt têt ñamata-nga andô, ma tiñambu hoc dau asê têt yac. In meñ mbo nom whiñ yac, dec yac alic in pi tanôn, amasec in ña aman, ma añgô in dau ndê yom. Ma bocdinañ dec yac bu apuc yom pi tanli ñahu dau dôn bu yom ñandô. ³ Aêc! Yac ahoc yom asê têt mac, pi in nañ yac alic ti

añgô su. Yac atac whiñ bu mac akôc yom dau sa, dec yac hoñ oc dapin dauñ dôn ti dasap yom ñandô pi Yisu dôn. Ma yom ñandô dau oc pin yac hoñ dôn danem damin Damañ Anötö lu in ndê Atu, Yisu Kilisi. ⁴ Yac ato yom dindéc têt mac, ma akêt batan bu mac oc akôc sa, dec oc kôm yac hoñ datisambuc.

Tañosêlêt dambo Anötö ndê ñawê ñalôm

⁵ Ñawaê nañ Yisu dau gic dulu têt yac, nañ yac ahoc asê têt mac bocdec bu, Anötö in Ñawê Ñadau, ma mêtê ñasec-nga dañ yêc in-nga dom. ⁶ Bocdinañ yac bu dasôm bu dati Anötö ndê lau, tigen dasa lêt ñasec-nga, goc yac lau tasan, ma tanjuc yom ñandô dom. ⁷ Magoc yac bu dasa neñ lêt dambo ñawê ñalôm gitôm Anötö dau mbo ñawê ñalôm, dec ñawê dau pin yac dôn dawhiñ dauñ, ma in ndê Atungac Yisu ndê dac oc êngwasin yac neñ sac hoñ su. ⁸ Yac bu dasôm bu yac neñ sac mbasi, dec oc tansau dauñ, ma yom ñandô yêc yac neñ ñalôm dom. ⁹ Magoc yac bu dapu dauñ ma dahoc neñ sac asê têt Anötö, dec dakêt whiñ bu in oc suc yac neñ sac kwi, ma êngwasin yac neñ ñalôm ñawasi sa tiyham. Bu Anötö kôm gêt gitêt en, ma dakêt whiñ bu gêt bocke nañ in kêmatin tidôn bu kôm, nañ in oc kôm. ¹⁰ Yac bu dasôm bu yac neñ sac mbasi, nañ tôc asê bu dalic Anötö ndê yom gitôm yom tasan, ma in ndê yom ñandô dañ yêc yac neñ ñalôm dom.

2

Yisu gêm yac awhañ têt Damañ

¹ O aneñ balêkoc, aö atac whiñ bu mac ahu mêtê sac sin gacgeñ, ma tu dinañ-nga dec aö gato yom dindéc têt mac. Tigen yac neñ dañ bu kôm sac ma pu dau, goc yac neñ ngac nem yac awhañ-nga mbo bu nem yac sa. In ngac gitêt Yisu Kilisi, ma in oc lhac ñalhu ma nem yac awhañ têt Damañ. ² In kêt dau ti da ma mbac ndu ô yac, ma gêmlihi yac neñ sac ñatöp su. Magoc in kôm gêt dau tu yac tanwasêt-nga dom, in gêmlihi lau nom-nga hoñ si sac ñatöp bocdinañ.

³ Yac bu daŋaŋ wambu iŋ ndê yomsu, dec oc tôc asê bu taŋyalê iŋ tidôn. ⁴ Asa naŋ sôm bu, “Aô kayalê iŋ tidôn,” tigen daŋga wambu iŋ ndê yomsu dom, naŋ kôm tasaŋ, ma yom ŋandô yêc iŋ ndê ŋalôm daŋ dom. ⁵ Magoc asa naŋ kôc Anötö ndê yom sa ma daŋga wambu, naŋ Anötö ndê mêtê atac whiŋ-ŋga gêm ŋandô su yêc iŋ ndê ŋalôm. Ma yac taŋyalê bu dati Anötö ndê lau ŋalêŋ bocdec. ⁶ Yac bu dasôm bu dati iŋ ndê lau, naŋ goc dasa lêŋ gitêŋ tôm Kilisi dau maŋ.

Yisu ndê yomsu pi mêtê atac whiŋ-ŋga

⁷ Aneŋ lau atac whiŋ-ŋga. Aô bu wapuc yomsu naŋ mac akôc su têŋ ndoc mac akêŋ whiŋ tiwakuc, naŋ dôŋ, magoc aô bu wato tôm yomsu wakuc dom. Iŋ yomsu akwa naŋ mac aŋgô têŋ ndoc lau sêhoc yom pi Yisu asê têŋ mac. ⁸ Magoc kwahic dec aô bu wato yomsu dau tiwakuc tiyham têŋ mac. Yisu ndê lêŋ hoŋ tôc yomsu ŋa-ŋandô asê, ma mac nem lêŋ wakuc kôm yomsu dau ŋandô sa bocdinaŋ. Bu têm ŋasec-ŋga kêpiŋ bu pacndê, ma ŋawê ŋandô dau po asê su.

⁹ Asa naŋ sôm bu iŋ mbo ŋawê ŋalôm, tigen atac whiŋ iŋ ndê asidôwai dom, naŋ gacgeŋ mbo ŋasec ŋalôm. ¹⁰ Magoc asa naŋ tac whiŋ iŋ ndê asidôwai, naŋ mbo ŋawê ŋalôm, ma tu dinaŋ-ŋga gêŋ daŋ oc kôm iŋ peŋ dom. ¹¹ Aô wasôm tiyham, bu asa naŋ gêlic iŋ ndê asidôwa sac, naŋ mbo ŋasec ŋalôm. Iŋ kêsêlêŋ mbo ŋasec, ma ŋasec dau kôm iŋ tandô tipec e iŋ kêyalê gameŋ naŋ iŋ kêsêlêŋ mbo, naŋ dom.

¹² O aneŋ balêkoc, aô gato yom dindec têŋ mac, ŋahu bu Anötö suc mac nem sac kwi su tu Yisu ndê ŋaê-ŋga. ¹³ Ma aô gato yom têŋ mac lau andô, bu mac aŋyalê iŋ naŋ mbo têŋ têm ŋamata-ŋga ma mbo ŋapaŋ. Ma aô gato yom têŋ mac lau batac, bu mac aku Sadaŋ dulu su. O aneŋ balêkoc, mac aŋyalê Damaŋ tidôn su, dec aô gato yom têŋ mac. ¹⁴ Mac lau andô,

mac aŋyalê iŋ naŋ mbo têŋ têm ŋamata-ŋga, ma mbo ŋapaŋ, ma bocdinaŋ dec aô gato yom têŋ mac. Ma mac lau batac, mac alhac ŋaŋga ma daŋam wambu Anötö ndê yom naŋ tidôn yêc nem ŋalôm, ma mac aku Sadaŋ dulu su. Tu dinaŋ-ŋga dec aô gato yom dindec têŋ mac.

Dasap gêŋ nom-ŋga dôŋ dom

¹⁵ Asa naŋ tac whiŋ gêŋ nom-ŋga, naŋ Damaŋ Anötö ndê atac whiŋ yêc iŋ ndê ŋalôm dom. Bocdinaŋ atac whiŋ nom ti gêŋ nom-ŋga dom. ¹⁶ Ŋahu bu lau naŋ atac whiŋ gêŋ nom-ŋga kêlêc, naŋ sêsa lêŋ ŋalôm ŋagalac-ŋga, ŋac tagatu gêŋ, ma sêtoc dau sa tu ŋac si gêŋ nom-ŋga-ŋga. Mêtê kaiŋ dinaŋ iŋ mêtê nom dindec-ŋga ŋambwa, naŋ ŋadaŋ meŋ akêŋ Damaŋ Anötö dom. Mba! ¹⁷ Ma nom dindec ti mêtê nom dindec-ŋga gic waê bu niŋga, tigen asa naŋ sap Anötö ti iŋ ndê lêŋ gitêŋ dôŋ, naŋ oc niŋga dom, iŋ oc mbo tali ŋapaŋ.

*Kilisi ndê Nacyo**

¹⁸ O aneŋ balêkoc atac whiŋ-ŋga, têm kwahic dec-ŋga ti têm ŋambu-ŋga. Mac aŋgô su bu Kilisi ndê ŋacyo oc meŋ, ma kwahic dec Kilisi ndê ŋacyo daêsam sêhoc asê yac su. Ma bocdinaŋ dec taŋyalê bu têm ŋambu-ŋga dau dindec. ¹⁹ Lau dinaŋ muŋ-ŋga sêmbo sêwhiŋ yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga, magoc sêhu yac siŋ, dec taŋyalê bu ŋac yac neŋ lau solop dom. Ŋac bu yac neŋ lau solop, oc sêhu yac siŋ dom.

²⁰ Tigen Yisu kêŋ Ŋalau Dabuŋ sip mac nem ŋalôm su, ma mac hoŋ aŋyalê su bu yom bocke iŋ yom ŋandô. ²¹ Aô gato bapia dindec têŋ mac tu wawhê yom ŋandô sa têŋ mac-ŋga dom. Mba! Mac aŋyalê yom ŋandô su, ma yom tasaŋ daŋ meŋ akêŋ Yom Ŋandô Ŋadau Anötö dom. ²² Aô bu watôc ŋgac tasaŋ-nda asê têŋ mac. Asa naŋ sôm bu Yisu iŋ †Mesaya dom, naŋ Kilisi ndê ŋacyo, ma sêc yom ŋandô pi Damaŋ Anötö lu Atu ahuc. ²³ Bu asa naŋ sôm bu Yisu iŋ Anötö ndê Atu

* **2:17** Kilisi ndê ŋacyo - yêc Yom Grik sêto ‘anti-kristos.’ Yom dau danem kwi bu ‘Iŋ naŋ bu kôc †Mesaya (Kilisi) ndê mala,’ ma yom dau hêganônŋ lau tasaŋ naŋ sêŋsau lau bu ŋac Mesaya dau, ma sêcêc yom ŋandô pi Yisu ahuc. Jon to yom ŋatô pi ŋac yêc 1 Jon 4:1-6.

dom, nañ ti Damba ndê gêñ dom. Magoc asa nañ kêñ whiñ bu Yisu in Anötö Atu, nañ ti Damba ndê gêñ. ²⁴ Ayob daôm ñapep bu yom ñandô nañ mac aŋgô têtñ ndoc mac akêñ whiñ tiwakuc, nañ tidôñ yêc nem ñalôm ñapañ. Yom dau bu yêc nem ñalôm ñapañ, dec yom dau piñ mac dôñ am damiñ Atungac ma piñ mac dôñ am damiñ Damba whiñ. ²⁵ Ma bocdinañ mac oc atap mwasin dandöc tañli ñapañ-nga sa, tòm in gic bata têtñ yac su.

²⁶ Aö gato yom dindec bu wakêñ puc mac pi lau nañ bu sêñsau mac. ²⁷ Aŋgô su nañ! Ñalau nañ gêm gôliñ lau tasan dinañ, in Ñalau Dabuñ dom. Magoc Yisu kêñ Ñalau Dabuñ têtñ mac su, ma in Ñalau Yom Ñandô-nga. Ma in mbo nem ñalôm ñapañ bu êndôhôn mac pi gêñ hoñ. Tu dinañ-nga mac apônda lau tu sêndôhôn mac-nga dom. Bocdinañ aŋkuc yom nañ Ñalau Dabuñ kêñ têtñ mac, ma asap Yisu dôñ ñapañ.

Anötö ndê Balêkoc

²⁸ Aneñ balêkoc, aö wasôm têtñ mac bu asap Kilisi dôñ. Ma boc-dinañ têtñ ndoc in mbu meñ ma hoc dau asê, nañ yac oc dalhac in aŋgô-nga ti atac pa su ma mayañ dauñ dom. ²⁹ Mac aŋyalê su bu in ndê lêtñ hoñ in lêtñ gitêñ eñ, ma bocdinañ aŋyalê bu lau hoñ nañ sêsa lêtñ gitêñ, nañ Anötö kôm ñac sêtiwakuc sêti in ndê balêkoc su.

3

¹ Alic su nañ. Damañ Anötö tac whiñ yac ndu andô, dec sam yac bu in ndê balêkoc. Ma yac dati in ndê balêkoc su yomandô. Magoc lau nom dindec-nga sêñyalê yac bu Anötö ndê balêkoc dom, ñahu bu ñac sêñyalê in dom boc-dinañ. ² O aneñ lau atac whiñ-nga, kwahic dec yac tañyalê su bu dati Anötö ndê balêkoc, magoc ñalêñ bocke nañ yac oc dambo têtñ têtñ ñambu-nga, nañ Anötö têtñ asê têtñ yac su dom. Tigen têtñ ndoc Yisu mbu meñ, nañ yac oc dalic in ndê ñawasi ti lêtñ nañ in dau mbo, ma tañyalê bu yac oc dambo ñalêñ kain tigen. ³ Ma lau hoñ nañ sêkêñ bata gêñ dinañ, nañ sêmasañ dau

si ñalôm ñawasi sa, ma sêsa lêtñ ñawasi tòm in dau.

⁴ Asa nañ kôm sac, nañ kêgîli Anötö ndê yomsu. Bu sac ñahu sip yac dakôm gêñ nañ so Anötö ndê yomsu. ⁵ Magoc mac aŋyalê bu Yisu sip meñ bu kôc yac neñ sac su. Ma in dau ndê sac mbasi. ⁶ Bocdinañ asa nañ sap Yisu dôñ, nañ hu mêtê sac siñ ndic ñawaê. Magoc asa nañ kôm sac ñapañ, nañ ndê gauc sa pi Yisu dom, ma kêyalê in dom.

⁷ Aneñ balêkoc, ayob daôm bu ñamalac dan êñsau mac pi mêtê sac dom. Asa nañ kôm mêtê ñayham, nañ ti ñamalac gitêñ kêkuc Yisu dau ndê lêtñ gitêñ. ⁸ Magoc asa nañ kôm sac, nañ ti Sadañ ndê. Bu Sadañ dau kôm sac têtñ têtñ ñamata-nga andô ma kôm ñapañ e meñ. Anötö ndê Atu sip nom meñ nañ ñahu bocdec bu, tu bu señ Sadañ ndê gwelen su. ⁹ Ñamalac bocke nañ Anötö kôm in tiwakuc, nañ puc dômbwê mêtê sac. Ñahu bu Anötö ndê yom yêc in ndê ñalôm gitôm gêñ ñawhê ñayham. Yomandô! Gitôm dom bu in sap mêtê sac dôñ, ñahu bu Anötö kôm in tiwakuc su. ¹⁰ Tu dinañ-nga dec tañyalê yêc awê lau bocke nañ sêti Anötö ndê balêkoc, ma ñac nañ sêti Sadañ ndê. Lau nañ sêsap lêtñ gitêñ dôñ dom, ma ñac nañ sêtec si asidôwai, nañ sêti Anötö ndê balêkoc dom.

Mêtê atac whiñ asidôwai-nga

¹¹ Yom atu nañ sêhoc asê têtñ mac têtñ ndoc mac akêñ whiñ tiwakuc, nañ bocdec bu, yac atac whiñ neñ asidôwai sêkêñ whiñ-nga dandic ñawaê. ¹² Aŋkuc Kein dom, bu in kêkuc lêtñ atac whiñ-nga dom. In Sadañ ndê atu, ma gic asi Abel ndu. Ñahu bu in dau ndê lêtñ sac, ma in gêm lêmun Abel ndê lêtñ solop.

¹³ O asidôwai. Lau nom-nga bu sêtec mac, nañ ahêgo daôm dom. ¹⁴ Yac tañyalê bu dahu señ dambac ndu-nga siñ, ma dambo señ dandöc tañli-nga. Ñahu bu yac atac whiñ asidôwai. Lau nañ atac whiñ asidôwai dom, nañ gacgeñ sêmbu señ sêmbac ndu-nga. ¹⁵ Asa nañ atac tec in ndê asidôwa, nañ Anötö gêlic in gitôm ñgac ndic ñamalac ndu-nga. Ma mac aŋyalê su bu asa nañ gic ñamalac ndu,

nañ wêkainj gameñ dandöc tanjli napan-nga dom.

¹⁶ Yac tanyalê mêtê atac whiñ-nga nahu bocdec bu. Yisu Kilisi dau mbac ndu tu yac-nga. Bocdinañ dakêñ dauñ sambuc tu danem asidôwai sa-nga e tôm dambac ndu tu nac-nga. ¹⁷ Asa nañ gêlic asidôwa dañ pônnda dau, ma ndê gêñ yêc tu nem in sa-nga, magoc tawalô in ma gêm in sa dom, nañ tôc asê bu Anötö ndê mêtê atac whiñ-nga yêc in ndê ñalôm dom. ¹⁸ O aneñ balêkoc, yham dom bu dasôm bu yac atac whiñ asidôwai ña yom ti whañsun ñambwa. Danem ñac sa, goc tôc asê bu yac atac whiñ ñac yomandô.

Dalhac ti atac pa su yêc Anötö anğô-nga

¹⁹⁻²⁰ Bocdinañ, yac bu atac whiñ neñ asidôwai, goc tanyalê tidôn bu tanjuc lêt yom ñandô-nga. Magoc yac bu ñalôm ñawapac yêc Anötö anğô-nga tu mêtê ñatô nañ dakôm-nga, nañ goc gauc nem yom bocdec bu. Anötö kêyalê yac neñ ñalôm ti gêñ hoñ, ma in ndê tawalô in gêñ atu. Ma yom dau gitôm bu kôm yac ñalôm pêñ dôñ. ²¹ O aneñ lau atac whiñ-nga, yac bu ñalôm lu-lu tu neñ lêt-nga dom, dec oc tôm bu datigasuc Anötö ti atac pa su. ²² Ma tanyalê bu gêñ nañ daten, nañ in oc kêt têt yac. Nahu bu yac dasôc in ndê yomsu ñapu, ma dakôm mêtê nañ in gêlic ñayham. ²³ Ma in ndê yomsu dau bocdec bu. Dakêñ whiñ in ndê Atu Yisu Kilisi, ma atac whiñ neñ asidôwai tôm in gic atu yac. ²⁴ Lau hoñ nañ dañga wambu Anötö ndê yomsu, nañ sêmbo in ñalôm, ma in mbo ñac ñalôm. Ma tanyalê bu in mbo yac ñalôm, tu Nalau Dabuñ nañ in kêt têt yac-nga.

4

Tañsahê ñalau hoñ

¹ O aneñ lau atac whiñ-nga, akêñ whiñ lau hoñ nañ sêsam dau bu Anötö ndê propet, nañ dom. Mba! Ayob daôm ñapep, bu propet tasan daêsam sêhóc asê su. Bocdinañ anjahê ñac si yom, tu bu alic bu Anötö ndê Nalau gêm gôlinj ñac, me mba. ² Ma mac oc anjalê Anötö ndê Nalau ñalên bocdec. Asa nañ sôm bu

Yisu Kilisi meñ ti ñamalac ñandô ma mbo nom, nañ Anötö ndê Nalau gêm gôlinj in. ³ Tigenj lau hoñ nañ sêsêc yom ñandô pi Yisu ahuc, nañ sêkôc Anötö ndê Nalau dom. Nalau nañ gêm gôlinj ñac, nañ Kilisi ndê ñacyo ndê. Mac anğô su bu Kilisi ndê ñacyo oc meñ, ma in meñ hóc asê nom su.

⁴ Aneñ balêkoc, mac ati Anötö ndê, ma mac aku ñac lau tasan dinañ dulu su. Nahu bu Anötö ndê Nalau nañ mbo mac nem ñalôm, nañ hóc gêlêc Sadañ, nañ mbo lau nom-nga si ñalôm, nañ su. ⁵ Lau tasan dinañ si nahu yêc nom, ma sêsôm yom nom-nga ñambwa. Ma lau nom-nga sêkôc ñac si yom sa. ⁶ Magoc ñac sêkôc yac mba yom sa dom, nahu bu ñac sêti Anötö ndê lau dom. Yac ati Anötö ndê, ma lau hoñ nañ sênjalê Anötö, nañ sêkôc yac mba yom sa. Nalên dinañ dec yac tanyalê lau asa nañ Anötö ndê Nalau Yom Nandô-nga gêm gôlinj ñac, ma lau asa nañ Sadañ ndê ñalau yom tasan-nga gêm gôlinj ñac.

Mêtê atac whiñ-nga nahu Anötö dau

⁷ O aneñ lau atac whiñ-nga, yac atac whiñ neñ asidôwai dandic ñawaê, bu mêtê atac whiñ-nga meñ akêñ Anötö dau. Lau hoñ nañ atac whiñ asidôwai, nañ Anötö kôm ñac sêtiwakuc, ma ñac sênjalê in tidôn. ⁸ Asa nañ tac whiñ ndê asidôwai dom, nañ kêyalê Anötö dom, bu Anötö in mêtê atac whiñ-nga nahu. ⁹ Ma in tôc in ndê mêtê atac whiñ yac-nga yêc awê bocdec bu. In kêt in ndê Atu tigenj sip nom meñ, bu yac datap senj dandöc tanjli-nga sa yêc in. ¹⁰ Yac neñ mêtê atac whiñ Anötö-nga nañ ti mêtê atac whiñ-nga ña-ñahu andô dom. Tigenj Anötö ndê mêtê atac whiñ yac-nga, nañ mêtê atac whiñ-nga ña-ñahu andô. Bu in kêt ndê Atu sip nom meñ, ma kêt dau ti da bu nemlhi yac neñ sac ñatôp.

¹¹ O aneñ lau atac whiñ-nga, Anötö tac whiñ yac ndu andô, ma bocdinañ yac atac whiñ neñ asidôwai dandic ñawaê. ¹² Ñamalac dañ gêlic Anötö su dom, tigenj yac bu atac whiñ neñ asidôwai ñandô, dec Anötö mbo yac neñ ñalôm, ma in ndê mêtê atac whiñ-nga gêm ñandô su yêc yac neñ ñalôm.

¹³ Yac tanjalê bu dambo in ɲalôm ma in mbo yac ɲalôm, tu Ɗalau Dabuɲ naɲ in kên tɛɲ yac-ɲga. ¹⁴ Damaɲ Anötö kêkin ndê Atu sip nom meɲ bu nem lau nom-ɲga si. Yac alic su, dec ahoc asê tɛɲ lau bu yomandô. ¹⁵ Ma asa naɲ kên whiɲ ma sôm asê bu Yisu in Anötö ndê Atu, naɲ mbo Anötö ɲalôm ma Anötö mbo in ɲalôm. ¹⁶ Yac tanjalê ti dakên whiɲ su, bu Anötö atac whiɲ yac ndu andô. Bu Anötö in mêtê atac whiɲ-ɲga ɲahu, ma asa naɲ sap mêtê atac whiɲ-ɲga dôn, naɲ mbo Anötö ɲalôm, ma Anötö mbo in ɲalôm. ¹⁷ Ma ɲalêɲ dau dinaɲ in ndê mêtê atac whiɲ-ɲga gic dabiɲ dau yêc yac neɲ ɲalôm, ma yac dasa neɲ lɛɲ gitôm in ndê, tôm yac neɲ tɛm dambo nom-ɲga hoɲ. Tu dinaɲ-ɲga dec yac oc dalhac ti atac pa su tɛɲ bêc Anötö êmatôc yac-ɲga. ¹⁸ Tɛɲ ndoc Anötö ndê mêtê atac whiɲ-ɲga gic dabiɲ dau su yêc yac neɲ ɲalôm, naɲ yac datôc dauɲ tiyham dom. Magoc asa naɲ tôtec dau tu Anötö ndê bêc matôc-ɲga, naɲ tôtec asê bu Anötö ndê mêtê atac whiɲ-ɲga gic dabiɲ dau yêc in ndê ɲalôm su dom.

¹⁹ Yac tanjuc mêtê atac whiɲ-ɲga, ɲahu bu Anötö atac whiɲ yac muɲ su. ²⁰ Asa naɲ sôm bu, “Aô atac whiɲ Anötö,” tigen tec in ndê asidôwa, naɲ kôm tasan. Ɗahu bu asa naɲ tec asidôwa naɲ in gêlic su, naɲ gitôm dom bu tac whiɲ Anötö naɲ in gêlic su dom. ²¹ Ma Anötö gic yomsu yac bocdec bu, “Asa naɲ atac whiɲ aô, naɲ atac whiɲ in ndê asidôwai maɲ.”

5

Dakên whiɲ Yisu Kilisi, Anötö Atu

¹ Lau hoɲ naɲ sêkên whiɲ bu Yisu in Mesaya dau, naɲ Anötö kôm ɲac sêtiwakuc sêti in ndê balêkoc. Ma asa naɲ tac whiɲ Damba, naɲ tac whiɲ lau naɲ sêti in ndê balêkoc, naɲ sêwhiɲ. ² Ma yac datôc asê bu yac atac whiɲ Anötö ndê balêkoc ɲalêɲ bocdec bu, yac atac whiɲ Anötö dau, ma dasôc in ndê yomsu ɲapu. ³ Yomandô! Yac atac whiɲ Anötö ɲalêɲ bocdec bu, daɲaɲ wambu in ndê yomsu. Ma in ndê yomsu kên wapac yac dom. ⁴ Lau hoɲ naɲ Anötö kôm ɲac sêtiwakuc,

naɲ sêku ɲaclai sac nom-ɲga dulu. Ma gêɲ naɲ ku ɲaclai sac nom-ɲga dulu, naɲ yac neɲ dakên whiɲ. ⁵ Seɲ tigen yêc bu daku ɲaclai sac nom-ɲga dulu, naɲ dakên whiɲ bu Yisu in Anötö ndê Atu.

Gêɲ naɲ sêpuc yom ɲandô pi Yisu dôn

⁶ Yisu Kilisi sip nom meɲ, ma bu ti dac whê in sa bu Anötö Atu. Bu ɲambwa dom, magoc bu ma dac whiɲ. Ma Ɗalau Dabuɲ, naɲ Ɗalau Yom Ɗandô-ɲga, naɲ puɲ yom ɲandô pi in dôn bocdinaɲ. ⁷ Bocdinaɲ, gêɲ tôtec sêwhê in sa, ⁸ naɲ Ɗalau, bu, ma dac. Ma gêɲ tôtec dinaɲ sêpuc dau dôn. ⁹ Yac dakôc yom naɲ lau sêhoc asê pi Yisu, naɲ sa, ma bocdinaɲ yom bocke naɲ meɲ akên Anötö, naɲ dakôc sa eɲ, bu Anötö ndê yom hôtec gêlic ɲamalac si yom. Ma Anötö kên gêɲ tôtec dinaɲ tu bu whê in ndê Atu sa tɛɲ yac. ¹⁰ Asa naɲ kên whiɲ Anötö ndê Atu, naɲ kôtec Anötö ndê yom pi in ndê Atu sa sip in ndê ɲalôm. Magoc asa naɲ kên whiɲ Anötö dom, naɲ tôtec asê bu in gêlic Anötö ndê yom gitôm yom tasan. Ɗahu bu in kên whiɲ gêɲ naɲ Anötö kên bu whê in ndê Atu sa, naɲ dom.

Mwasin dandôc tanli ɲapaɲ-ɲga

¹¹ Ma yom naɲ Anötö hoc asê tɛɲ yac naɲ bocdec bu. In kêmwasiɲ yac ɲa mwasin dandôc tanli ɲapaɲ-ɲga, ma datap mwasin dau sa yêc in ndê Atu. ¹² Asa naɲ kên whiɲ Anötö ndê Atu, naɲ tap seɲ ndôc tali-ɲga sa. Tigen asa naɲ kên whiɲ in ndê Atu dom, naɲ tap seɲ ndôc tali-ɲga sa dom.

¹³ Mac lau naɲ akên whiɲ Anötö ndê Atu. Aô gato yom dindec, ɲahu bu aô atac whiɲ bu mac anyalê tidôn bu mac atap mwasin andôc tamli-ɲga sa su. ¹⁴ Bocdinaɲ tɛɲ ndoc naɲ yac bu daten mbec tɛɲ Anötö, naɲ daten ti atac pa su. Ma yac bu daten gêɲ naɲ gi tap in ndê atac whiɲ sa, naɲ yac tanjalê bu in oc ɲgô yac neɲ mbec. ¹⁵ Ma yac bu tanjalê bu in kên daɲga yac neɲ mbec su, goc tanjalê bu gêɲ naɲ daten, naɲ in oc kôm ɲandô sa.

Daten mbec pi lau naɲ sêkôm sac

¹⁶⁻¹⁷ Mac bu alic nem asidôwa daɲ kôm sac, goc aten mbec tɛɲ Anötö bu nem in

kwi e in mbu meŋ mbo seŋ dandöc taŋli-ŋga tiyham. Mêtê hoŋ naŋ so Anötö ndê lêŋ, naŋ mêtê sac, ma in gêlic bu gêŋ ŋambwa dom. Magoc sac hoŋ gic waê lambwam dom. Ateŋ mbec tu lau naŋ sêkôm sac kaiŋ dinaŋ-ŋga. Mêtê sac daŋ yêc, naŋ gic waê lambwam solop.* Ateŋ mbec tu lau naŋ sêkôm sac kaiŋ dinaŋ-ŋga dom, bu oc nem ŋac sa dom.

Yom ŋambu-ŋga

¹⁸ Taŋyalê bu lau hoŋ naŋ Anötö kôm ŋac sêtiwakuc su, naŋ sêhu mêtê sac siŋ. Anötö ndê Atu yob ŋac ŋapep ma Sadaŋ gitôm dom bu êmasec ŋac. ¹⁹ Ma yac taŋyalê bu yac dati Anötö ndê balêkoc su, magoc lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêmbo Sadaŋ ndê gôliŋ ŋapu. ²⁰ Ma yac taŋyalê bu Anötö ndê Atu sip nom meŋ ma whê yac neŋ gauc sa bu taŋyalê Anötö Yom ŋandô ŋadau. Ma yac dambo in ŋalôm, ma dambo in ndê Atu, Yisu Kilisi ndê ŋalôm bocdinaŋ. In dau Anötö ŋandô, ma ti yac neŋ dandöc taŋli ŋahu.

²¹ Aneŋ balêkoc, ayob daôm ŋapep bu anem akiŋ anötöi gwam dom.

* **5:16-17** Lau ti gauc mêtê-ŋga gauc gêm bu Jon ndê yom pi sac naŋ gic waê lambwam solop, naŋ ŋahu bocdec bu. Lau naŋ sêkôm mêtê sac ŋapaŋ ma sêlic bu gêŋ ŋambwa, naŋ gitôm sêpuc dômbwê Anötö ti in ndê yom, ma sêpu Yisu ndê mbac ndu tu ŋac si sac-ŋga (Hib 6:4-6; 10:29-31). Tu ŋac si sac dinaŋ-ŋga dec ŋac sic waê bu sêsip lambwam sêndi. ŋac si ŋalôm ŋadandi sa su, ma yac bu daten mbec tu ŋac-ŋga, dec oc nem ŋac sa dom. Alic yom naŋ Yisu sôm pi sac naŋ Anötö oc suc kwi dom (Mat 12:31; ma Mak 3:29).

Jon ndê bapia tilu-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Lau tigauc daêsam sêsôm bu Jon, nañ Yisu ndê aposel dan, nañ to bapia dindéc, magoc in sam dau bu 'ngac bata' dan, ma to dau ndê ñaê dom. In to bapia dindéc têt awê dan ti ndê balêkoc (1, 4-5), ma yêc bapia dau ñambu-nga, Jon kêt acsalô têt awê dau akêt in dôwawê dan ndê balêkoc (13). Lau daêsam gauc gêm bu yom pi awê lu dinañ hêganôn gôlôwac dabuñ toñ lu, ma yom pi inlu si balêkoc, nañ hêganôn lau sêkêt whiñ-nga nañ sêmbo gôlôwac dau ñalôm.

Jon to bapia dindéc tu puc ñac dôn bu sêsap yom ñandô ma mêtê atac whiñ-nga dôn. In kêt puc ñac pi lau nañ sêndôhôn yom tasan, nañ sêsêc yom ñandô pi Yisu ahuc, ma sêsôm bu Yisu in Anötö ndê Atu dom. Jon sôm têt lau sêkêt whiñ-nga bu sêmbo ahê lau kain dinañ hoñ.

Jon gêm mbec lau

¹ Aô ngac bata dec, gato yom têt am awê nañ Anötö kêyalin am sa su, ma têt am nem balêkoc. Yac hoñ dasap yom ñandô dôn, ma tu dinañ-nga aô tac whiñ mac kêlêc. Aô tanwasên dom, lau hoñ nañ sênjalê yom ñandô, nañ atac whiñ mac sêwhiñ. ² Nahu bu yom ñandô yêc yac neñ ñalôm, ma oc yêc yac ñalôm ñapan. ³ Damañ Anötö lu in ndê Atu Yisu Kilisi si mwasin ti tawalô ma yom malô whiñ yac lau nañ dasap yom ñandô ti mêtê atac whiñ-nga dôn.

Yom ñandô ma mêtê atac whiñ-nga

⁴ Aô gatap mac nem balêkoc ñatô sa, ma aô galic bu ñac sêsa lêt yom ñandô-nga sênkuc yomsu nañ Damañ Anötö kêt têt yac. Tu dinañ-nga aô atac ñayham atu. ⁵ O awê ñayham, kwahic dec aô bu wateñ mac bu asap yomsu dau dôn ñapan. Yac hoñ dakôc yomsu dau sa, têt ndoc yac dakêt whiñ tiwakuc. Ma

bocdinañ dec aô gato têt yomsu wakuc dom. Ma yomsu dau bocdec bu, yac atac whiñ neñ asidôwai dandic ñawaê. ⁶ Ma mêtê atac whiñ-nga ñahu bocdec bu, yac dasa neñ lêt ti danañ wambu Anötö ndê yomsu. Yomsu dau mac ango têt ndoc mac akêt whiñ tiwakuc, ma yêc bocdec bu, asa nem lêt ti asap mêtê atac whiñ-nga dôn.

⁷ Lau tasan daêsam sêmbo nom, nañ sêsôm bu Anötö ndê Mesaya meñ mbo nom ti ñamalac ñandô dom, ma bocdinañ sêsêc yom ñandô pi Yisu ahuc. Asa nañ sôm yom dinañ, in tasan dinda ma Kilisi ndê ñacyo. ⁸ Bocdinañ ayob daôm ñapep bu sênjsau mac e aso ñandô ñayham nañ mac am gwelen atu bu atap sa-nga, nañ dom. Alhac ñannga, tu bu atap ñandô dau sa. ⁹ Bu asa nañ kêdôhôn yom nañ so yom ñandô pi Yisu Kilisi, nañ meñ akêt Anötö ndê dom. Magoc asa nañ sap yom ñandô pi Yisu dôn ñapan, nañ ti Damba ndê, ma ti Atu ndê gêt whiñ. ¹⁰ Asa nañ bu têt mac meñ, magoc êndôhôn yom ñandô pi Yisu dom, nañ akôc in sa pi nem andu dom, ma akam in dom. ¹¹ Bu asa nañ kôc ñamalac kain dinañ sa, nañ wêkain in ndê gwelen sac dinañ whiñ.

Yom ñambu-nga

¹² Yom daêsam yêc bu wakêt têt mac, tigen aô bu wato sip bapia dindéc dom. Aô gakêt batan bu wandic mac kêsi, goc danem yom-galôm anôn andô pitigen. Ma boc-dinañ yac oc datisambuc. ¹³ Am dôwamwê nañ Anötö kêyalin sa yêc gameñ dindéc, nañ ndê balêkoc sêkôm acsalô ñayham têt mac.

Jon ndê bapia titö-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Ñamalac nañ to bapia dindéc, nañ sam dau bu 'ngac bata' dan, tòm ñamalac nañ to 2 Jon. Inñ to bapia dindéc têtñ ngac kêtñ whiñ-nga dan ñaê Gaius.

Jon kêkiñ lau ahen-nga ñatô sêsa si bu sêkôm gwelen sêwhiñ lau sêkêtñ whiñ-nga toñ dan yêc gameñ Esia-nga. Magoc ngac dan ñaê Diotrepe kêtñ kisa Jon ndê lau, ma kêmasuc lau nañ sêkôc lau dau sa, nañ su yêc gôlôwac dabuñ dinañ. Jon to bapia dindéc tu puc Gaius dônñ ma kêpiñ inñ bu inñ puc lau ahen-nga dau dônñ.

Jon to yom têtñ inñ ndê silip Gaius

¹ Aö ngac bata dec, gato yom dindéc têtñ Gaius, aneñ silip. Hêclu dasap yom ñandô dônñ, ma tu dinañ-nga dec aö atac whiñ am kêlêc. ² Aneñ ngac atac whiñ-nga, aö gateñ mbec têtñ Anötö bu yob am bu mbo ñayham eñ, ma bu nem mbec am nem gwelen honñ, tòm inñ yob am gatôm ñapep. ³ Asidôwai ñatô sêhóc asê aö, ma sêsôm asê bu am sa nem lêtñ kêkuc yom ñandô ñapanñ, ma gêtñ honñ nañ am kôm, nañ puc yom ñandô dônñ. Ñac si yom dinañ kôm aö tac ñayham atu. ⁴ Têtñ ndoc aö ganğô ñawaê bu aneñ balêkoc ñatô sêñsêlêñ ti sêsap yom ñandô dônñ, goc aö atac ñayham kêlêc.

Jon kêpiñ Gaius ndê mêtê nem lau sa-nga

⁵ O aneñ ngac atac whiñ-nga, am gêm asidôwai nañ sem gwelen ñawaê ñayham-nga, nañ sa ñalêñ ñayham eñ. Am kêyalê lau dau muñ su dom, magoc têtñ ndoc ñac sic am kêsi, nañ am yob ñac ñapep. ⁶ Ñac sic miñ têtñ gôlôwac dabuñ yêc gameñ dindéc, pi am nem mêtê atac whiñ-nga. Ñayham kêlêc bu am toc lau kaiñ dinañ sa gitôm Anötö ndê lau akiñ, ma gêm ñac sa ña gêtñ tu puc ñac dônñ têtñ ndoc sêñsêlêñ-nga.

⁷ Lau dau sêsa tu Yisu ndê ñaê-nga bu sênem mêtê, ma ñac takwê lau sambuc bu sênem ñac sa dom. ⁸ Ma tu dinañ-nga yac lau dakêtñ whiñ-nga danem lau mêtê-nga kaiñ dinañ sa dandic ñawaê. Dakôm bocdinañ dec tòm yac dakôm gwelenñ yom ñandô-nga dawhiñ ñac.

Diotrepe ndê mêtê sac

⁹ Aö gato yom pi lau ahen-nga dinañ têtñ am nem gôlôwac dabuñ su, tigenñ Diotrepe, ngac nañ toc dau sa bu ngac ñamata-nga, nañ kôc aneñ yom sa dom. ¹⁰ Bocdinañ aö bu watêtñ mac waloc, goc wasôm inñ ndê mêtê sac asê yêc lau sêkêtñ whiñ-nga honñ anğô-nga. Inñ kêgôliñ yom sac pi yac, ma tec bu kôc asidôwai sa. Ma lau nañ atac whiñ bu sêkôc asidôwai sa, nañ inñ kalhac ñac ahuc, ma kêmasuc ñac su yêc gôlôwac dabuñ.

Anötö ndê lau sêkôm mêtê ñayham

¹¹ O aneñ ngac atac whiñ-nga, kôm mêtê ñayham eñ, ma êmkuc lau nañ sêkôm mêtê sac, nañ dom. Asa nañ kôm mêtê ñayham, nañ meñ akêtñ Anötö ndê, magoc asa nañ kôm mêtê sac, nañ kêyalê Anötö dom. ¹² Lau honñ sêsôm yom ñayham pi Dimitrias, ma inñ ndê mêtê gitêtñ tôc asê bu inñ kêkuc yom ñandô. Ma yac bocdinañ bu apuc inñ dônñ têtñ am bu ngac ñayham, ma am kêyalê bu yac mba yom inñ yom ñandô.

Yom ñambu-nga

¹³ Aneñ yom daêsam yêc bu wakêtñ têtñ am, tigenñ aö gatec bu wato têtñ am. ¹⁴ Aö gakêtñ batanñ bu ñasawa sauñ aö oc walic am, ma hêclu dasôm yom anğonñ pitigenñ. ¹⁵ Yom malô whiñ am. Am nem asidôwai nañ sêmbo dec, nañ sêkôm acsalô ñayham têtñ am. Ma ñac sêndac am bu sam yac mba asidôwai nañ sêmbo dinañ, nañ si ñaê, ma kôm acsalô têtñ ñac bocdinañ.

Jud ndê bapia Yom whê Jud ndê bapia sa-nga

Jud sam dau bu 'Jems asi.' Lau daêsam gauc gêm bu Jems dau in Yisu asi (Mat 13:55; Mak 6:3), nan ti lau sêkên whin-nga Jerusalem-nga si nagôlôn (Apo 15:13; Gal 1:19). Jud to bapia dindêc têt lau sêkên whin-nga, magoc gamej ti malac bocke nan nac sêmbo, nan in têt asê yêc bapia dindêc dom.

In to bapia dindêc tu bu kêt puc lau sêkên whin-nga pi kédôhônwaga tasan nan sênsôn yom pi Anötö ndê mwasin, ma sêndôhôn lau bu gitôm bu sêkôm mêtê sac daêsam, ma Anötö oc suc kwi. In bu puc lau sêkên whin-nga dôn bu sêlhac nannga ma sêkôc yom tasan dinan sa dom.

Jud ndê yom namata-nga

¹ Aô Jud, Yisu Kilisi ndê ngac akin ma Jems asi. Aô gato bapia dindêc têt mac lau nan Daman Anötö tac whin mac ndu andô, ma kêgalêm mac sa ati in ndê, ma pin mac dôn am damin Yisu Kilisi tu yob mac-nga. ² Anötö ndê tawalô, ti yom malô ma in ndê atac whin nem mac hon ahuc ênlêc.

Jud kêt puc nac pi lau nan sêndôhôn mêtê tasan

³ O anen lau nayham, anen nalôm kac aô bu wato yom têt mac pi Anötö ndê lêt nem yac si-nga, nan tap yac sa su. Magoc kwahic dec aô galic bu nawapac dan hôt asê, ma tu dinan-nga dec gato yom dindêc hêganôn nawapac dau. Aô bu wapuc mac dôn bu alhac nannga ma asap Anötö ndê yom nandô dakên whin-nga dôn. In kêt yom dau têt in ndê lau dabun bu sêyob napep. ⁴ Nawapac dau

hêganôn lau sac natô nan sêtec Anötö ndê lêt, nan sêsôc mac nem gôlôwac dabun nalôm sêmen sêsin sêmbo, ma sêndôhôn mêtê tasan. Nac sêsôm gitôm bu dakôm mêtê sac napan, ma Anötö oc suc kwi. Bocdinan sênsôn yom pi Anötö ndê tawalô, ma sêsêc yac nen Nadau tigen, Pômdau Yisu Kilisi ahuc. Lau kain dinan, nac Anötö ndê lau dom, ma mu-nga in ndê propet sêto yom pi nagêyô nan in oc kêt têt nac.

Nagêyô nan Anötö kêt têt lau sac

⁵ Yom pi nagêyô dinan mac anyalê su, tigen aô wasôm tiyham bu mac gauc nem napep. Mu-nga Pômdau kêgaho lau Israel-nga su yêc gamej Isip-nga. Magoc tinambu nac si lau natô sêkên whin in dom ma sêli dau sa têt in, dec in sen nac su. ⁶ Ma gauc nem anela nan danga wambu Anötö dom, ma sêhu gamej nan Anötö kêt tu nac-nga yêc undambê, nan sin. Bocdinan in sô nac dôn na sen nannga bu sêmbo gamej nasec-nga napan, e sêtap matôt sa têt bêt atu nan oc men sa tinambu. ⁷ Ma gauc nem lau nan mu-nga sêndôc malac Sodom ti Gomora ma malac natô nan sêyêc malac lu dinan namakê. Nac sêkôm mêtê nalôm nagalac-nga ma mêtê mockain-nga tidau-tidau, ma tu dinan-nga Anötö sen nac su. Gêt dinan ti dôhôn ma kêt puc yac pi nagêyô nan lau sac oc sêtap sa yêc ya nan sa napan.

⁸ Ma lau tasan nan sêmbo mac nem gôlôwac dabun nalôm, nan sêsa lêt sac-nga gitôm lau namata-nga dinan. Lêt sêkôm sac-nga kalhac nac si gauc napan, ma nac si mêtê sac kôm nac nadômbwi sa yêc Anötö angô-nga. Sêtoc dau sa ma sêsôc Anötö ma lau bata napan dom, ma sêsôm yom sac bu sêngwinin Anötö ndê lau ti nawasi.* ⁹ Magoc gauc nem Anötö ndê anela namata-nga Maikel. Têt ndoc inlu Sadan sêsen dau pi Moses ndê namlan, nan in yob dau ndê whasun bu

* **1:8** Lau ti nawasi - yêc ndê bapia, Jud to yom tigen nan 'nawasi.' Lau natô gauc gêm bu yom dau hêganôn anela, magoc lau natô gauc gêm bu yom dau hêganôn lau sêkên whin-nga, me lau sêkên whin-nga si lau bata. Pita to yom kain tigen yêc 2 Pit 2:10. † **1:9** Yom nan Maikel sôm têt Sadan nan sêto yêc Sek 3:2. Tigen yom pi Moses dinan yêc Yom Lênsêm Akwa dom, magoc yêc lau Israel-nga si buku akwa dan.

sôm yom sac pi Sadañ dom. Magoc in sôm yom têt in bocdec bu, “Pômdau dau goc sôm am.”†

Lau tasan si mêtê

¹⁰ Magoc lau tasan nan sêmbo sêwhin mac, nan sêsôm yom sac-sac pi gêt dabun nan sênjalê dom. Tigen mêtê sac nom-nga, nan tidôn nac su, nan sênkuc gitôm bôc gapun nan gauc mbasi. Ma tu mêtê sac dinañ-nga dec nac oc sêninnga.

¹¹ Oyaê! Lau dinañ oc sêtisac. Nac sênkuc Kein ndê lêt. Ma nac sêkôm gêt tu sêkôc awa-nga nambwa, ma bocdinañ sênkuc Balam ndê giso. Ma nac sêli dau sa têt Anötö ti in ndê lau bata, ma bocdinañ nac oc sêninnga gitôm Kora.

¹² Têt ndoc mac lau akêt whin-nga akac sa bu anet gêt ma atet mbec, nan nagahô lau sac dinañ sêsôc sêmey ma set gêt sêwhin mac. Magoc nac maya dau tu nac si mêtê sac-nga dom, ma bocdinañ nac sêkôm gôlôwac dabun si naê nayham tisac. Nac sêmwasin dau ma gauc gêm lau natô dom. Nac lau sêhôn-sêhôn nambwa sêtôm yawalec nan puc pi met ma mbu soc su ginnga. Ma nac sêtôm a nan gêm nandô tôm nandoc dom dec lau sêlêt su, ma bocdinañ a dau gitôm a nan mbac tidim lu. ¹³ Nac si lêt gitôm gwêc nadinda, ma nac si mêtê mayan-nga gitôm napwic nan gwêc nampon dau hu pi baö. Magoc nac maya dau dom. Ma nac sêtôm tata nan sêlhac si mala solop dom, ma bocdinañ Anötö kêyalin nac si mala sa yêc gameñ nasec-nga bu nac sêmbo napan.

¹⁴ Ngac namata-nga Adam ndê apannac ti-7-nga nan sêsam bu Inok,‡ nan hoc yom asê mun su pi lau sac dinañ bocdec bu, “Alic su nan. Pômdau oc met whin in ndê anela dabun tausen ma tausen. ¹⁵ In oc ênsahê lau hon pi nac si mêtê, ma lau hon nan sêtéc Anötö ndê lêt, nan in oc kêt nagêyô atu têt nac tu nac si mêtê sac-nga, ma tu yom sac nan sêsôm pi in-nga.”

¹⁶ Lau tasan dinañ êlêmê sêtucdin tu gêt hon-nga, ma sêpu lau natô. Ma

sêkôm mêtê sac tidau-tidau gitôm nac dau si atac whin. Sêsôm yom sêtéc dau sa-nga, ma sêmbac-sêmbac yom lau bu sêkêt gêt têt nac.

Jud to yom puc nac dôn-nga

¹⁷ O anet lau, gauc nem yom nan Pômdau Yisu Kilisi ndê lau taposel sêhoc asê gwanañ su. ¹⁸ Nac sêsôm têt mac bocdec bu, “Têt têt nambu-nga, lau oc sêtisa, nan sêtet b ôlê lau sêkêt whin-nga, ma sêkôm mêtê sac sênkuc nac dau si nalôm nan tec Anötö ndê lêt.” ¹⁹ Yom dau hêganôn lau dinañ, nan sêwhê mac n em gôlôwac dabun kôc, ma sênkuc mêtê nom-nga napan sêtôm lau gauc mbasi-nga. Bu Nalau Dabun mbo nac si nalôm dom.

²⁰ Tigen mac lau nayham. Akôm bocdinañ dom. Asap yom dabun dakêt whin-nga dôn, bu puc mac dôn ma alhac nannga. Ma atet mbec na Nalau Dabun ndê naclai. ²¹ Ambo ti Anötö ndê mêtê atac whin-nga nem mac ahuc, ma akêt batam Pômdau Yisu Kilisi ndê tawalô nan yac oc datap sa têt ndoc in kôc yac sa dandôc tanli napan yêc undambê.

²² Tamwalô lau nan atac lu-lu, ma anem nac sa. ²³ Mac nem lau natô sêsip mêtê sac nalôm su, dec sic waê bu sêsip ya lambwam-nga sêndi. Akôm bu anem nac si nalôm kwi, dec oc nditôm mac angho nac su yêc ya dau. Tamwalô lau nan sêkôm sac ma akôm bu anem nac sa, magoc atôc nac si sac ma ayob daôm napep bu sac dau kôm mac apan dom.

Jud gic bata in ndê yom

²⁴⁻²⁵ Tu yac net neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga, tampin yac net Anötö nandô tigen nan gêm yac si. In gitôm bu yob mac ma nem mac sa bu apan dom. In kêtwasin mac nem sac hon su, dec mac atôm bu alhac anôm sawa ma atac nayham atu yêc in anghô-nga ti in ndê nawasi atu. Dapo in ndê waê sa, bu in ndê nawasi ti naclai ma nannga atu andô. Ma in mbo bocdinañ têt têt namata-nga, kwahic dec, ma oc mbo napan. Yomandô.

‡ 1:14 Inok ndê min sêto yêc Gen 5:18-24. Yom nan in sôm nan sêto yêc Yom Lênsêm Akwa dom, magoc yêc lau Israel-nga si bapia akwa dan.

Revelesen (Gêñ nanj Yisu hoc asê têñ Jon) Yom whê bapia dindec sa-nga

Lau tigauc sêsôm bu Jon, nanj to bapia dindec (1:1-2, 4), nanj inj ngac tigenj nanj to Jon ndê ñawaê ñayham ma Jon ndê bapia tö. Têñ ndoc inj to bapia dindec, nanj lau sêkêñ whiñ-nga sêtap kisa atu ti ñawapac daêsam sa. Nacyo sêkêñ Jon dau ndöc nduc Patmos tu inj ndê gwelenj ñawaê ñayham-nga. Jon to bapia dindec, tu bu puc lau sêkêñ whiñ-nga dônj bu sêlhac ñanğa ma sêhu si sêkêñ whiñ sinj dom.

Gêñ daêsam nanj Jon to sip bapia dindec, nanj inj sôm bu Nalau Dabuñ kôm inj ndê gatu kainj danj sa, ma Anötö hoc asê têñ inj gitôm gêñ ñagatu. Mac oc alic bu Jon to namba 7 ma namba 12 tidim daêsam yêc bapia dindec ñalôm. Lau Israel-nga sêlic namba 12 bu gêñ atu, ma hêganônj lau Israel-nga si tonj 12. Ma namba 7 hêganônj gêñ nanj ñayham sambuc, ma ñac sêsôm bu Anötö ndê namba.

Yom daêsam hêganônj gêñ nanj oc menj sa têñ têm ñambu-nga. Sadañ oc kôm gwelenj ñanğa bu êntôm lau nom-nga, magoc tinjambu Anötö oc êngwiniñ inj ti lau honj nanj sêñkuc inj, ma señ ñac su. Ma lau sêkêñ whiñ-nga nanj sêlhac ñanğa ma sêhu si sêkêñ whiñ sinj dom, nanj oc sêtap mwasiñ atu sa, ma Anötö oc kôc ñac sa sêndöc malac Jerusalem wakuc.

Yom ñamata-nga

¹ Yom dindec ñahu Yisu Kilisi, nanj hoc asê têñ Jon. Yom dau hêganônj gêñ honj nanj kêpiñ bu hóc asê. Anötö kêñ yom dau têñ Yisu Kilisi bu tóc asê têñ lau nanj sem akinj inj. Ma Yisu kêkiñ inj ndê anjela danj bu hoc yom dau asê têñ inj ndê ngac akinj Jon. ² Ma Jon to yom dindec pi gêñ honj nanj inj gêlic, ma puc yom dau dônj bu

yom ñandô nanj menj akêñ Anötö lu Yisu Kilisi dau.

³ Yom nanj yêc bapia dindec, nanj bu tóc gêñ nanj oc hóc asê têñ têm ñambu-nga, nanj asê, gitôm yom nanj propet akwa-kwa sêhoc asê muñ su. Ma ndoc menj kêpiñ bu gêñ honj dau ñandô sa. Bocdinañ lau nanj sêsam yom dindec asê, ma lau nanj sêngö ma sêkôc sa tidônj sip ñac si ñalôm, nanj honj oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sa.

Jon kêkiñ yom têñ gôlôwac dabuñ tonj

⁴ Aö Jon, gato yom dindec têñ Kilisi ndê gôlôwac dabuñ tonj ⁷ nanj sêmbo gameñ Esia-nga. Mwasinj ti atac malô têñ mac akêñ Damañ Anötö nanj mbo têñ ñamata-nga, kwahic dec mbo, ma oc menj tinjambu-nga, ma akêñ ñalau ⁷ nanj sêlhac inj ndê pônj kinj-nga ña-ndö-nga, ⁵ ma akêñ Yisu Kilisi. Yisu inj ngac ñamata-nga bu tisa akêñ lau batê-nga, ma inj gêm gôlinj kinj nom-nga honj. Inj kalhac ñanğa bu hoc yom ñandô asê pi Anötö. Ma inj tac whiñ yac, dec kêc ndê dac sinj bu êngapwêc yac su yêc yac neñ sac. ⁶ Ma inj kôc yac sa datôm lau tonj tigenj nanj dambo inj ndê tğôlinj ñapu, ma datôm lau dabuñ-siga bu danem akinj inj ndê Damba Anötö. Inj ñaclai ti ñawasi ñadau, dec dahoc inj ndê waê asê tôm bêc honj. Yomandô! ⁷ Alic su nanj. Inj oc sip whiñ dao menj, ma lau honj oc sêlic inj. Aêc, ma lau nanj sic inj ndu, nanj oc sêlic inj sêwhiñ. Lau nom-nga honj oc sêtanj atu tu inj-nga. Yomandô andô!

⁸ Pômdau Anötö sôm, “Aö Nyclai Nadau. Têñ ñamata-nga aö gambo, kwahic dec aö gambo, ma aö oc wambu wameñ tiyham. Aêc, aö gac hu gêñ honj, ma wandic dabiñ gêñ honj.”

Yisu hoc dau asê têñ Jon

⁹ Aö Jon, mac nem asidôwa gato yom dindec. Yac dati Yisu ndê lau, ma dambo inj ndê gôlinj ñapu. Tu dinañ-nga lau sêkêñ kisa yac, magoc tamasañ dauñ bu dalhac ñanğa. Muñ-nga lau sêmasuc aö ma sêkêñ aö gandöc nduc nanj sêsam bu Patmos. Nahu bu aö galhac ñanğa ma gapuc Anötö ndê yom dônj, ma gahoc yom ñandô asê pi Yisu. ¹⁰ Aö gandöc Patmos,

ma têt lau sêkêt whiŋ-ŋga si bêc sênem akin Pômdau-ŋga dan, Nalau Dabuŋ kôm aô gatun kain dan sa. Ma aô ganŋô awha atu dan gitôm dahuc tan yêc aô nambu-ŋga. ¹¹ Ma awha dau sôm, “Gêŋ nan am oc lic, nan to sip bapia, ma êmkin têt gôlôwac dabuŋ ton 7 nan sêndöc malac 7, nan Epesas, Smena, Pegamam, Tayatira, Sadis, Piladelpia ma Laodisia.”

¹² Aô ganŋô yom dau, goc gakac dauŋ kwi bu walic bu asa sôm yom dau. Ma aô galic yakain 7 nan sêmasan ŋa gol. ¹³ Ma yêc yakain 7 dau ŋalhu aô galic ŋgac dan gitôm Namalac ndê Atu. In sôc ŋakwê baliŋ nan sip têt in gahi, ma kic po nan ŋawasi gitôm gol kêgihi in ŋabapo. ¹⁴ In kêclaun sêp sambuc, ma in tandô ŋawê gitôm ya. ¹⁵ In gahiapa ŋawasi gitôm ain yanŋan ŋaê brons nan sêpec sa ya ma ŋamsic. Ma in awha ŋakêcsia gitôm bu nan hêc atu. ¹⁶ In anŋô andô ŋawasi atu gitôm ac ŋawê. Yêc in amba andô-ŋga in kôc tata 7, ma bien baliŋ ti ŋamata yêc danŋa-danŋa sa akêt in whasuŋ.

¹⁷ Têt ndoc aô galic in aô gahu dauŋ gasip nom gayêc in gahi-ŋga gitôm ŋgac batê dan. Magoc in kêt amba andô-ŋga sac aô, ma sôm, “Tôc daôm dom. Aô gati ŋamata gêŋ hon, ma aô gati ŋambu gêŋ hon. ¹⁸ Aô Anötö nan gambo tanli. Muŋ-ŋga aô gambac ndu, tigen lic! Kwahic dec aô gambo tanli, ma wambo tanli napan. Ma aô gakôc ki gatam-ŋga bu wanŋapwêc lau su yêc lambwam ma yêc lau batê si gameŋ.

¹⁹ “Bocdinaŋ to yom pi gêŋ nan am gêlic su, pi gêŋ nan kwahic dec ŋandô sa, ma pi gêŋ nan oc ŋandô sa tiŋambu. ²⁰ Tata 7 nan yêc aman andô-ŋga, ma yakain gol 7 nan aô wawhê ŋahu sa têt am. Tata 7 dinaŋ sêti dôhôn anela 7 nan sêyob gôlôwac dabuŋ ton 7, ma yakain 7 sêti dôhôn gôlôwac dabuŋ ton 7 dinaŋ-ŋga.”

2

Jon to yom têt gôlôwac dabuŋ yêc malac Epesas

¹ Ma in sôm têt aô, “To yom têt anela nan yob gôlôwac dabuŋ Epesas-ŋga bocdec bu:

Yom dindéc meŋ akêt in nan kôc tata 7 yêc amba andô-ŋga, ma kêsêlêŋ mbo yakain gol 7 ŋalhu. ² Mac lau Epesas-ŋga. Aô kayalê mac nem mêtê hon su, ma mac akôm gwelen atu ayêŋ daôm su, ma mac alhac ŋanŋa tu ahôc ŋawapac-ŋga. Ma aô kayalê bu mac atac tec lau sac ma amasuc ŋac su. Ma lau nan sêŋsau ma sêsam dau bu aposel, nan mac anŋahê ŋac, ma anŋyalê ŋac bu lau tasan. ³ Mac alhac ŋanŋa ma ahôc ŋawapac ti kisa tu aneŋ ŋaê-ŋga, magoc mac kwampac sa dom. Gêŋ hon dinaŋ mac akôm ŋayham.

⁴ Tigen mac nem mêtê so dan yêc nan aô galic yham dom. Namata-ŋga mac atac whiŋ aô ŋandô. Tigen kwahic dec mba! ⁵ Bocdinaŋ gauc nem mac nem mêtê ŋamata-ŋga dinaŋ, nan kwahic dec mac ahu siŋ su. Ma anem nem ŋalôm kwi ma akôm mêtê ŋayham gitôm ŋamata-ŋga. Bu mba, dec aô watêŋ mac wameŋ, ma wakôc mac nem yakain su.

⁶ Magoc aô galic ŋayham bu mac atac tec Nikolai* ndê lau si lêt sac, gitôm aô dauŋ gatec.

⁷ Asa ndê danŋasuŋ yêc, nan ngô yom dindéc nan Nalau Dabuŋ sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabuŋ. Lau hon nan sêlhac ŋanŋa ma sêku sac dulu, nan wakêt ŋac sêŋbo Anötö ndê †Paradais ma sêneŋ ŋandô yêc A Tanli-ŋga.

Jon to yom têt gôlôwac dabuŋ yêc malac Smena

⁸ “Ma to yom têt anela nan yob gôlôwac dabuŋ Smena-ŋga bocdec bu:

Yom dindéc meŋ akêt in nan tiŋamata gêŋ hon ma tiŋambu gêŋ hon, in nan mbac ndu ma tisa ma mbo tali tiyham. ⁹ Aô kayalê bu mac lau Smena-ŋga ahôc ŋawapac atu, ma mac andôc nom atôm lau ŋalôm

* **2:6** Nikolai kédôhôn lau bu sêlic mêtê sac gitôm gêŋ ŋambwa. In sôm bu Kilisi ndê lau gitôm bu sênem akin anötöi gwam, ma sêkôm mêtê mockain-ŋga.

sawa. Tigen yêc Anötö anğô-nga mac ati lau ti lélôm. Aö kayalê yom hoj nan lau nan sêsap lau Israel-nga si sakin akwa dôn, nan sêsôm pi mac. Nac lau dau sêtoc dau sa bu nac lau Israel-nga nan Anötö kêyalin nac sa sêti in ndê lau. Tigen mba! Nac Sadañ ndê lau solop. ¹⁰ Atöc daôm dom pi nawapac nan oc meñ. Anğô! Sadañ tac whin bu ênsahê mac, ma in ndê lau oc sêkên mac nem lau natô sêndöc gapocwalô. Tigen mac oc ahôc nawapac tôm bêc 10 ma pacndê. Mac bu ahôc nawapac e tôm lau sêndic mac ndu, magoc alhac nanga ma ahu aö sinj dom. Ma bocdinañ aö wakên mac andöc tamli napan, nan ti mac nem naöli.

- ¹¹ Asa ndê danğasun yêc, nan ngô yom dindec nan Nalau Dabun sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabun. Lau hoj nan sêlhac nanga ma sêku sac dulu, nan oc sêtap nandê sa têt bêc nan lau sêmbac ndu tidim tilu-nga,† nan dom.

Jon to yom têt gôlôwac dabun yêc malac Pegamam

¹² “Ma to yom têt anjela nan yob gôlôwac dabun Pegamam-nga bocdec bu: Yom dindec meñ akên in nan hóc bien baliñ nan namata yêc danğadanga.

¹³ Aö kayalê mac lau Pegamam-nga nem gameñ, nan lau daêsam sêmbo Sadañ ndê gôlinj napan. Tigen mac asap aö dôn napan, ma ahu nem akên whin aö-nga sinj su dom. Yêc Sadañ ndê malac dinañ, lau sic aneñ ngac akin Antipas ndu. Nahu bu in hoc yom nandô asê pi aö, ma sêc aö ahuc dom. Ma mac bocdinañ, têt ndoc dinañ aö galic bu mac ahu aö sinj dom.

- ¹⁴ Tigen mac akôm gêt natô nan aö galic bu solop dom. Mac nem lau natô sênkuc Balam ndê yom. Têt têt namata-nga Balam kédôhôn lau Israel si ngac bata Balak bu êntôm lau Israel-nga bu sêkôm mêtê sac.

Nac senj gêt daneñ-nga nan lau sêkên ti da têt anötö gwam. Ma sêkôm mêtê sac mockain-nga whin. Ma kwahic dec mac nem lau natô sênkuc mêtê kainj dinañ. ¹⁵ Ma gêt danj tiyham. Mac nem lau natô sênkuc yom nan Nikolai kédôhôn têt lau. ¹⁶ Bocdinañ anem daôm kwi. Bu mba, dec nasawa saun aö watêt mac waloc, ma wandic lau nan sêsa lêt kainj dinañ na bien baliñ nan sa yêc aö whansun.

- ¹⁷ Asa ndê danğasun yêc, nan ngô yom dindec nan Nalau Dabun sôm têt Anötö ndê gôlôwac dabun. Lau hoj nan sêlhac nanga ma sêku sac dulu, nan wakên nac seneñ gêt daneñ-nga nan kwahic dec yêc sinj dau yêc undambê, gitôm gakên †mana têt lau Israel-nga senj yêc gameñ sawa. Ma aö wakên hoc sêsêp tigen-tigen têt nac tôm ndi. Yêc hoc tigen-tigen aö wato naê wakuc pi, nan lau danj sênyalê dom. Asa nan kôc hoc dau nadañ, nan oc ênyalê.

Jon to yom têt gôlôwac dabun yêc malac Tayatira

¹⁸ “Ma to yom têt anjela nan yob gôlôwac dabun Tayatira-nga bocdec bu:

Yom dindec meñ akên Anötö ndê Atu, in nan ndê tandô nawê gitôm ya nawahô, ma gahi gitôm brons nan nawasi atu. ¹⁹ Aö kayalê mac lau Tayatira-nga nem mêtê hoj su, bu mac akên whin aö nanga, ma asap mêtê atac whin-nga dôn. Aö kayalê bu mac alhac nanga ma am akin aneñ lau. Ma kwahic dec mac akôm gêt dinañ hóc gêlêc namata-nga su.

- ²⁰ Tigen mac nem mêtê danj aö galic yham dom. Awhê sac danj mbo mac nem gôlôwac dabun nalôm, nan gitôm kwin sac Jesebel. In sam dau bu aneñ propet awhê danj, magoc in kédôhôn aneñ lau bu sêkôm mêtê mockain-nga, ma bu seneñ gêt daneñ-nga nan lau sêkên ti da têt

† 2:11 Bêc nan lau sêmbac ndu tidim tilu-nga - bêc nan Anötö oc êmatôc lau hoj, ma lau sac oc sêsip ya atu nan sa napan sêndi bu sêhóc nandê napan. Alic yom natô yêc Rev 20:14; ma 21:8.

anötöi gwam. Inj kôm mêtê sac bocdinañ, magoc mac asoc inj su yêc mac nem gôlôwac dabuñ dom. ²¹ Aö gakêñ ñasawa têtñ inj bu nem dau kwi, tigenñ inj sap inj ndê mêtê sac dôñ ñapañ. ²² Alic su nañ! Kwahic dec aö wakêñ ñandê atu têtñ inj, ma têtñ lau nañ sêkôm mêtê mockain-ña sêwhinñ inj, nañ bocdinañ. Ñac bu sênem dau kwi dom, dec ñac oc sêhóc ñawapac atu. ²³ Ma aö oc wandic inj ndê balêkoc ndu sêwhinñ. Tu dinañ-ña dec Kilisi ndê lau hoñ oc sênjalê bu aö kayalê ñamalac si gauc ti ñalôm hoñ. Ma aö wakêñ ñagêyô têtñ mac hoñ tôm ndi, êñkuc mêtê nañ mac lau tigenñ-tigenñ akôm.

²⁴ Mac lau Tayatira-ña ñatô asóc awhê sac dinañ ndê yom ñapu dom. Ma yom nañ sêsam bu Sadañ ndê yom nañ yêc sinñ dau, nañ mac akip sa dom. Bocdinañ aö oc wakêñ ñawapac wakuc têtñ mac ahóc dom. ²⁵ Gêñ tigenñ aö atac whinñ, nañ asap mêtê ñayham nañ mac akôm ambo, nañ dôñ e wambu wameñ.

²⁶ Asa nañ bu lhac ñaña ma ku sac dulu, ma sôc aneñ yom ñapu e bêc ñambu-ña, nañ wakêñ ñaclai têtñ inj bu nem gôlinñ lau sambuc, ²⁷ gitôm Damañ kênñ ñaclai têtñ aö dauñ. Tôm yom nañ sêto yêc nañ sôm bocdec bu: Inj kôc têtñ kinñ-ña bu nem gôlinñ lau sambuc ti ñaclai atu, ma inj oc ku ñac dulu gitôm ñac dañ tuc lônñ andô dañ popoc. *[BW 2:9]*

²⁸ Ma asa nañ bu lhac ñaña, nañ aö dauñ oc wambo wawhinñ inj ti ñawasi atu gitôm tata bêbêc-ña. ²⁹ Asa ndê dangasunñ yêc, nañ ngô yom dindec nañ Ñalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ.

3

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Sadis

* **3:5** Buku Tanli-ña - lau hoñ nañ sêkên whinñ Yisu ma sêtap Anötö ndê mwasinñ dandöc tanli ñapañ-ña sa, nañ si ñaê yêc Buku Tanli-ña dau. Buku ñatô sêyêc undambê, nañ sêto yom yêc ñalôm pi gêñ ñayham ma sac hoñ nañ yac tigenñ-tigenñ dakôm (Rev 20:12-13). Sêto yom pi Buku Tanli-ña dau yêc Pil 4:3; Rev 13:18; 17:8; 20:12, 15; ma 21:27.

¹ “Ma to yom têtñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Sadis-ña bocdec bu:

Yom dindec meñ akêñ inj nañ mbo whinñ Anötö ndê ñalau 7 ma kôc tata 7. Aö kayalê mac lau Sadis-ña nem mêtê hoñ. Lau ñatô gauc gêm bu mac alhac ñaña ma akôm Anötö ndê gwelenñ. Tigenñ mba! Mac atôm lau batê! ² Yêc aneñ Anötö añañ-ña aö galic bu mac ac dabinñ mac nem gwelenñ ñapep dom. Bocdinañ tampo sa ma atisa! Mac nem akêñ whinñ kêpinñ bu oc pacndê. Bocdinañ apuc nem akêñ whinñ dôñ mañ. ³ Gauc nem yom hoñ nañ mac añañ ti akôc sa su. Ma anem nem ñalôm kwi ma dañam wambu yom dau. Mac bu anem ali dom, dec wambu wameñ gitôm ñac kañ, ma mac oc añañalê ndoc wameñ-ña dom.

⁴ Magoc aö kayalê lau Sadis-ña ñatô nañ sêkôm mêtê sac dom, dec galic ñac tôm lau ti ñakwê ñawasi. Aö oc wakêñ ñakwê sêsêp têtñ lau dinañ sêsôc, bu aö galic ñac ñayham, ma ñac oc sêmbo sêwhinñ aö ñapañ. ⁵ Ma lau ñatô nañ sêlhac ñaña ma sêku sac dulu, nañ wakêñ ñakwê sêsêp têtñ ñac bocdinañ. Ma yêc Damañ ti inj ndê añela añañ-ña, aö wasam ñac si ñaê asê, ma watôc asê bu sêti aneñ lau solop. Ma ñac si ñaê oc yêc Buku Tanli-ña* ñapañ.

⁶ Asa ndê dangasunñ yêc, nañ ngô yom dindec nañ Ñalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ.

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Piladelpia

⁷ “Ma to yom têtñ añela nañ yob gôlôwac dabuñ Piladelpia-ña bocdec bu: Yom dindec meñ akêñ ñac dabuñ nañ sôm yom ñandô eñ. Inj kôc Kinñ Dawid ndê ki gatam-ña, ma gatam bocke nañ inj gêlêc su, nañ lau dañ sêtôm bu sêndic ahuc dom. Ma gatam nañ inj gic ahuc, nañ lau dañ sêtôm bu sêkac

sa dom. ⁸ Mac lau Piladelpia-nga. Aö kayalê mac nem mêtê hoj su. Mac lau ti licwalô atu dom, tigen aö kayalê bu mac danam wambu anej yom, ma asêc anej ñaê ahuc dom. Bocdinañ alic su nañ! Kwahic dec aö walêc gatam dan su bu wanem mac sa-nga, ma lau dan oc sêtôm dom bu sêndic ahuc. ⁹ Lau nañ sêsap lau Israel-nga si sakin akwa dôñ, nañ sêtoc dau sa bu ñac lau Israel-nga nañ Anötö këyalin ñac sa. Magoc mba. Ñac lau tasan, ma Sadañ ndê lau ñac. Aö wanğwiniñ ñac e sêtên mac sêmen ma sêhu dau sêyêc mac gahim-nga. Ma têtñ ndoc dinañ ñac hoj oc sênjalê tidôn bu mac lau nañ aö atac whin mac ndu andô.

- ¹⁰ Mac apuc daôm dôñ ma alhac ñanğa têtñ ndoc ñawapac ti kisa tap mac sa, tôm aö gac atu mac muñ su. Bocdinañ aö wayob mac têtñ ndoc ñawapac-nga nañ oc hóc asê bu êñsahê lau nom-nga hoj. ¹¹ Ndoc menj kèpiñ bu aö wambu wamenj. Bocdinañ akóc yom ñandô dôñ ma ayob ñapep, bu lau dan sênem kan nem ñaôli ñayham dom. ¹² Lau nañ sêlhac ñanğa ma sêku sac dulu, nañ aö wakênj ñac sêndöc anej Anötö anğô-nga ñapanj tôm alhö ñanğa nañ sêlhac inj ndê lôm dabuñ. Lau dinañ oc sêmbo sêwhin Anötö yêc malac Jerusalem wakuc, nañ inj oc kênj sip akênj undambê menj, dec aö oc wato anej Anötö ndê ñaê ma inj ndê malac wakuc dau ñaê pi ñac. Ma aö wato aö dauñ neñ ñaê wakuc pi ñac whin.
- ¹³ Asa ndê danğasun yêc, nañ ngô yom dindec nañ Ñalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ.

Jon to yom têtñ gôlôwac dabuñ yêc malac Laodisia

- ¹⁴ “Ma to yom têtñ anela nañ yob gôlôwac dabuñ Laodisia-nga bocdec bu: Yom dindec menj akênj Yom Ñandô Ñadau. Inj sôm yom ñandô enj, ma bocdinañ yac dakênj whin inj ndê yom ma atac lu-lu dom. Ma inj gêm gôlinj gênj hoj nañ Anötö kênj. ¹⁵ Aö kayalê

mac lau Laodisia-nga nem mêtê hoj. Mac asôm bu akênj whin aö, tigen mac akênj whin aö ti nem ñalôm sambuc dom. Mac lau tasan! Mac bu ahu aö sinj gacgenj, me akênj whin aö ti nem ñalôm sambuc, dec oc ñayham. ¹⁶ Tigen mba! Mac anşau bu anşuc aö. Bocdinañ oc wasen mac su tôm ngac nañ kêsahê gênj sac yêc inj whasun dec kêlôwê sa. ¹⁷ Mac asôm bu mac ati lau ti lêlôm ma lau tiwaê nañ apônđa gênj dan dom. Tigen mac anyalê dom bu yêc Anötö anğô-nga mac atôm lau ñalôm sawa, ma lau tandô pec, ma lau ñakwê mbasi. ¹⁸ Bocdinañ anğô anej yom dindec. Mac bu ati lau ti lêlôm, dec atênj aö amenj, ma aö wakênj gol ñandô ñayham têtñ mac anemlhi. Ma anemlhi ñakwê sêsêp asôc-nga bu ambo ñamlic ñambwa dom ma mayam pac. Ma anemlhi malasin bu anğwasin tanôm e tanôm ñawa sa.

- ¹⁹ Lau nañ aö atac whin, nañ bu sêkôm gênj giso, dec aö wasôm ñac ma wamatóc ñac tu bu sêhu mêtê sac dau sinj. Boc-dinañ anğô anej yom. Anem daôm kwi ma akôm ñanğa bu anşuc aö. ²⁰ Alic! Aö gatôm mac nem silip dan nañ menj kalhac am nem andu ñagatam ma kêmati gatam mbo. Ma bocdinañ asa nañ ngô aö awhañ ma gêlêc gatam dau su têtñ aö, nañ aö oc wasóc watênj inj wandi, ma alu anej gênj awhin dauñ.
- ²¹ Aö gaku ñaclai sac-nga hoj dulu, dec Damañ kóc aö sa gandöc gawhin inj yêc inj ndê pônj kin-nga. Ma ñalênj tigen lau hoj nañ sêlhac ñanğa ma sêku sac dulu, nañ wakóc ñac sa bu sênem gôlinj sêwhin aö yêc anej pônj kin-nga.
- ²² Asa ndê danğasun yêc, nañ ngô yom dindec nañ Ñalau Dabuñ sôm têtñ Anötö ndê gôlôwac dabuñ.”

4

Jon gêlic gênj atu undambê-nga

¹ Dinañ su, goc aö galic gatam dañ nañ kac sa su yêc undambê. Ma awha nañ aö gangô muñ su gitôm dahuc tañ, nañ sôm têtñ aö bu, “Pwi mweñ, ma gêtñ nañ oc hóc asê tiñambu-nga, nañ watôc têtñ am.” ² Têtñ dinañ Nalau Dabuñ kôm aö gatuñ kain dañ sa, ma aö galic pôtñ kin-nga dañ kalhac undambê, ma pôtñ ñadau ndôc ñahô. ³ Ma inñ nañ ndôc, nañ ndê ñawasi atu, gitôm †hoc ñayham lu nañ sêsam bu jasper ma kanelian. Ma gasuñ bu êp nañ ñadalô ñayham ma ñawasi gitôm hoc ñayham emerel, nañ kêgihi pôtñ atu dau ahuc. ⁴ Ma aö galic pôtñ 24 sêlhac sêtñgihi pôtñ atu, ma lau bata 24 sêndôc ñahô. Nac sêsôc ñakwê sêsêp, ma sanem gol yêc ñac si ñagôlôn tôm gi.

⁵ Ma aö galic sickac, ma gangô wapap gic ti ñakêcsia atu sa akêtñ pôtñ atu. Ma lam ti ñawê atu 7 sêlhac pôtñ ña-ndô-nga. Lam 7 dinañ Anötö ndê ñalau 7. ⁶ Ma yêc pôtñ dau ña-ndô-nga aö galic gêtñ ñawasi atu poc gitôm bugicton, ma ñawa gitôm glas.

Ma aö galic añela atu hale sêlhac sêtñgihi pôtñ atu. Nac sem gêtñ tali ñatô anğô, ma tandô daêsam sêyêc ñac ñabapo ti ñadômbwê. ⁷ Añela hale dinañ anğô andô bocdec. Añela ñamata-nga ndê anğô gitôm layon, tilu-nga gitôm makao, titô-nga gitôm ñamalac, ma añela tihale-nga ndê anğô gitôm macmpon nañ hu mbo lólôc. ⁸ Nac tigen-tigen si ñamakê 6, ma tandô daêsam sem ñac ahuc, yêc ñamakê ñapu-nga whiñ. Ma ñac sêmpin Anötö ma sêsôm, “O Pômdau Anötö, Nanga Nadau, am dabuñ, dabuñ, ma dabuñ eñ. Am mbo têtñ ñamata-nga, kwahic dec am mbo, ma tiñambu am oc mbu mweñ.” Nalêtñ dinañ ñac sêmpin inñ acsalô ma ôbwêc hon, sêtñwhañ dau dom.

⁹ Têm bocke nañ añela hale dinañ sêsôm yom dinañ sêmpin inñ nañ ndôc pôtñ atu ma mbo tali ñapan, ma sem danje inñ ti sêtoc inñ ndê waê sa, goc ¹⁰ lau bata 24 sêhu dau sêsip nom ma sêpôtñ

haduc têtñ inñ. Ma sêkêtñ ñac si sanem sêyêc pôtñ atu ndô-nga, ma sêsôm yom bocdec bu, ¹¹ “O Pômdau yac mba Anötö. Am gêtñ hon ñadau. Am kêmasañ gêtñ hon ma kêtñ gêtñ hon sêmbo tali, tôm am daôm tac whiñ. Tu dinañ-nga dec am ñayham kêlêc, ma gic waê bu yac ampin am ti apo nem waêm sa, ma atoc am sa tu am nem ñawasi ti ñaclai atu-nga.”

5

†Anötö ndê Domba ma bapia tilhuñ

¹ Aö tanhê inñ nañ ndôc pôtñ atu, ma galic bapia tilhuñ dañ yêc inñ amba andô-nga, ma yom yêc bapia dau danja lulu. Bapia dau sêtñluñ sa, ma sêkêtñ gêtñ ñabalêp 7 pi ñadali bu kôc dôn.* ² Ma aö galic añela ñanga dañ, nañ mbwêc awha atu bocdec bu, “Asa inñ ñamalac gitêtñ, gitôm bu kôc gêtñ ñabalêp su ma kac bapia dau sa?” ³⁻⁴ Inñ mbwêc yom dinañ asê, tigen yêc undambê, ma yêc nom ma nom ñapu-nga, sêtap ñamalac gitêtñ dañ sa dom, nañ gitôm bu kac bapia dau sa ma sam. Têtñ ndoc aö galic bu sêtap ñamalac gitêtñ dañ sa dom, nañ aö gatañ atu andô. ⁵ Magoc lau bata 24 si dañ sôm têtñ aö, “Am tañ dom! Lic su nañ. Ñamalac gitêtñ dañ mbo, nañ ku ñaclai sac-nga ti ñaclai dambac ndu-nga dulu su, ma inñ gitôm bu kôc gêtñ ñabalêp 7 su, ma kac bapia dau sa. Inñ nañ sêsam bu ‘Layon nañ sa akêtñ Juda ndê ton,’ ma ‘Dawid ndê Wakuc,’ nañ gitôm.”

⁶ Têtñ dinañ aö galic Domba dañ nañ ña-angô gitôm sic inñ ndu su, magoc mbo tali tiyham. Inñ kalhac ñalhu kêpin pôtñ atu, ma añela hale ti lau bata 24 sêtñgihi inñ ahuc. Inñ ndê ñapo 7, ma tandô 7, nañ sem dôhôn Anötö ndê ñalau 7 nañ inñ kêtñ ñac sêsa sêtêtñ nom ñabatijn hon. ⁷ Ma Domba dau gi kôc bapia dau su yêc inñ nañ ndôc pôtñ atu ndê amba andô-nga. ⁸ Inñ kôc sa su goc añela hale ti lau bata 24 sêpôtñ haduc têtñ inñ. Yêc ñac hon si amba sêkôc gêtñ wê-nga nañ sêsam bu hap,†

* **5:1** Têtñ têtñ Jon to bapia dindec, nañ lau nañ bu sêkêtñ bapia dañ têtñ lau ñatô, nañ sêkêtñ gêtñ ñabalêp gitôm lêtñ me nomdac pi bapia dau bu sêsap dôn. Ma bocdinañ lau bambalin gitôm dom bu sêkac bapia dau sa ma sêsam e hóc asê ñamalac nañ bapia dau gic inñ ñawaê. † **5:8** Hap - gêtñ gitôm gita ti wac daêsam, nañ lau sêndic têtñ ndoc sênem wê-nga. Alic Rev 14:2; ma 15:2.

ma sùc nanj sêmasan ja gol, nanj sêkên gên namalu nayham sip e menhu. Gên namalu dinan, nanj mbec honj nanj Anötö ndê lau dabunj sêtenj têtj inj. ⁹ Ma nac sem wê wakuc danj bocdec, “Am gitênj andô, gitôm bu kôc bapia ma kac gênj nabalêp su. Nahu bu lau sic am ndu, ma am nem dac gêmlihi lau su sêti Anötö ndê lau. Am gêmlihi lau yêc nom najamenj honj, ma yêc lau titonj-titonj ma awha têtjtêtj honj nanj sêmbo nom. ¹⁰ Ma am kôm nac sêti lau tonj tigenj, bu sênem akinj yac nej Anötö sêtôm lau †dabujsiga, ma nac oc sênem gôlinj sêmbo nom.”

¹¹ Têtj dinanj aô galic ti ganjgô anjela daêsam ma daêsam ma daêsam, oc tôm dom bu dasê sa. Nac sêngihi pônj atu ma anjela hale ti lau bata ahuc. ¹² Ma nac sem wê ja awha atu bocdec bu, “O Domba nayham kêlêc, am nanj lau sic am ndu. Yac ampinj am, bu am gênj honj nadau, ma am nem naclai, ti gauc, ma licwalô, ma waêm ti jawê ma jawasi atu hóc gêlêc su.”

¹³ Têtj dinanj aô ganjgô gênj tali honj nanj sêmbo undambê ti nom ma nom najapungga, ma nanj sêmbo gwêc. Nac honj sem wê bocdec bu, “Kwahic dec, ma tôm bêc honj, yac ampinj inj nanj ndöc pônj atu, ma yac ampinj Domba. Bu injlu si waê, ti jawê ma jawasi, ma naclai atu andô!” ¹⁴ Ma anjela hale sêsôm, “Yomandô!” Ma lau bata honj sêhu dau sêyêc nom ma sêmpinj injlu.

6

Anötö ndê Domba kac bapia tilhunj sa

¹ Dinanj su, goc aô galic Anötö ndê Domba dau kôc gênj nabalêp namata-nga su yêc bapia tilhunj. Ma anjela hale si danj ta yom ja awha atu gitôm wapap, ma sôm, “Mwenj!” ² Dec aô tanjhê gamenj, ma galic hosi sêsêp danj. Ma aô galic ngac nanj ndöc hosi nahô, nanj kôc bakôc sôp-nga danj. Anötö kênj sanem danj têtj inj, goc inj sa ti naclai atu bu ku nacyo dulu.

³ Goc Anötö ndê Domba kôc gênj nabalêp tilu-nga su, ma aô ganjgô anjela tilu-nga sôm, “Mwenj!” ⁴ Ma hosi kokoc danj sa menj. Anötö kênj bienj balinj danj têtj

ngac nanj ndöc hosi nahô, ma kênj naclai têtj inj bu kôc yom malô su yêc lau nom-nga, bu kôm nac sêndic dandi ndu.

⁵ Goc Anötö ndê Domba kôc gênj nabalêp titö-nga su, ma anjela titö-nga sôm, “Mwenj!” Dec aô tanjhê gamenj ma galic hosi yeyec danj. Ma ngac nanj ndöc hosi nahô kôc gênj danem dôhônj gênj-nga yêc inj amba. Gênj kainj dinanj dakôc bu danem dôhônj gênj bu njadehe me lolo. ⁶ Ma awha danj sa akênj pônj atu nanj kalhac anjela hale njalhu, nanj sôm, “Kênj tôbôm sa bu lau nom-nga sêpônnda gênj sênenj-nga, ma nac oc sênem dôhônj gênj bu lau sênemlihi gênj danenj-nga njagec-njagec ja jaôli atu. Tigenj kôm ôm a †olib-nga ti ôm wain-nga tisac dom.”

⁷ Têtj dinanj Anötö ndê Domba kôc gênj nabalêp tihale-nga su, ma anjela tihale-nga sôm, “Mwenj!” ⁸ Goc aô tanjhê gamenj, ma galic hosi yanyan danj. Ma ngac nanj ndöc nahô, nanj sêsam inj ndê jaê bu ‘Mbac Ndu,’ ma danj tiyham, nanj ndê jaê ‘Lambwam’ kékuc inj. Ma Anötö kêkinj injlu bu sêwhê lau nom-nga honj kôc ndi tonj hale, ma sêndic tonj danj ndu. Injlu oc sêngilî sinj, ma sêkênj tôbôm ma gêmbac atu ma bôclai bu sêsenj lau tonj tihale-nga dinanj su.

⁹ Têtj ndoc Anötö ndê Domba kôc gênj nabalêp ti-5-nga su, nanj galic lau njatô si gatu sêmbo Anötö ndê alta najapu. Lau dinanj, munj-nga lau nom-nga sic nac ndu, njahu bu sêkênj whinj Anötö ndê yom, ma sêhoc inj ndê yom asê. ¹⁰ Ma nac sêta awha atu têtj inj, “O Pômdau Dabunj ma Yom Nandô Nadau. Têtj bêc bocke am oc êmatôc lau sac nom-nga, ma kênj najâyô têtj nac ô yac mba dac nanj nac sêkêc sinj su?” ¹¹ Sêsôm yom dinanj su, ma Anötö kênj njakwê sêsêp balinj têtj nac tôm gi. Ma inj sôm têtj nac bu, “Mac nem asidôwai njatô sem akinj aô sêmbo, nanj lau nom-nga oc sêndic nac ndu gitôm nac sic mac ndu. Bocdinanj ahônj malô e gênj dinanj pacndê su.”

¹² Aô tanjhê Anötö ndê Domba ma inj kôc gênj nabalêp ti-6-nga su, goc tiyhô atu gêm, ma aô galic ac tiyec gitôm sêcyaê, ma ayô tikoc gitôm dac. ¹³ Ma tata

umboŋ-ŋga sêpeŋ sêsip nom gitôm mbu puc atu ma kêwic ahi goc ŋalôwê sêpeŋ sêsip nom si. ¹⁴ Ma umboŋ giŋga tôm mbu soc po daŋ su, ma lôc ti nduc hoŋ siŋga bocdinaŋ. ¹⁵ Tu dinaŋ-ŋga lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, naŋ sêtöc dau ŋandô, ma sêŋsalê gameŋ bu sêsiŋ dau. Kiŋ ma lau bata, ma lau siŋ-ŋga, ma lau ti lêlôm ma lau ti licwalô atu, ma lau naŋ sem akiŋ ŋadaui ti lau naŋ sêmbo ŋambwa, naŋ hoŋ sêlhö bambaliŋ. Ma sêŋsalê mala sêsiŋ dau kwi-ŋga sêsöc hocsuŋ ti hoc naŋ sêyêc gameŋ lôc-ŋga, naŋ ŋapu. ¹⁶ Ma ŋac sêta yom têtŋ lôc ti hoc bu êŋgatöc ŋac si e iŋ naŋ ndöc pônŋ atu, naŋ oc tôm dom bu lic ŋac, ma bocdinaŋ ŋac oc sêtap Anötö ndê Domba ndê atac ŋandê sa dom. ¹⁷ Sêkôm gêŋ dinaŋ, ŋahu bu bêc dinaŋ ti bêc sêtap ŋandê sa tu ŋac si sac-ŋga, ma lau sac daŋ oc sêtôm dom bu sêŋlêc Anötö ndê matöc.

7

Sêpuc ŋadalô pi lau Israel-ŋga 144,000

¹ Dinaŋ su, goc aö galic aŋela hale naŋ sêyob mbu. Ŋac sêlhac nom ŋabatiŋ hale ma sêkôc ŋaclai bu sêlhac mbu nom-ŋga hale ahuc, tu bu sêpuc ŋadinda e sêkôm nom me gwêc me a tisac dom. ² Anötö kêŋ ŋaclai têtŋ ŋac bu sêyob mbu e tiŋambu sêhu mbu nom-ŋga siŋ bu kôm nom ma gwêc tisac. Ma aö galic aŋela daŋ tiyham naŋ sa akêŋ gameŋ ac pi-ŋga meŋ, ma yêc iŋ amba iŋ kôc Anötö Tanli Ŋadau ndê gêŋ dapuc ŋadalô-ŋga.* Iŋ mbwêc ŋa awha atu têtŋ aŋela hale dinaŋ ma sôm, ³ “Akôm nom ti gwêc ma a tisac dom, e yac apuc yac neŋ Anötö ndê ŋadalô pi iŋ ndê lau akiŋ si sêcbala su.”

⁴ Iŋ sôm yom dinaŋ su, goc aö gaŋgô lau naŋ sêpuc ŋadalô pi ŋac si sêcbala, naŋ si namba, naŋ gitôm 144,000. Ma lau dinaŋ sêmeŋ akêŋ lau Israel-ŋga si gôlôwac toŋ 12. ⁵ Yêc Juda ndê toŋ, sêkeŋ ŋadalô pi lau 12,000, ma pi lau 12,000 yêc Ruben ndê, 12,000 yêc Gad ndê,

⁶ 12,000 yêc Aser ndê, 12,000 yêc Naptali ndê, 12,000 yêc Manase ndê, ⁷ 12,000 yêc Simeon ndê, 12,000 yêc Liwai ndê, 12,000 yêc Isaka ndê, ⁸ 12,000 yêc Sebulun ndê, 12,000 yêc Josep ndê, ma pi lau 12,000 yêc Benjamin ndê toŋ.

Lau daêsam sêmpiŋ Anötö

⁹ Tiŋambu aö taŋhê gameŋ ma galic lau daêsam andô, gitôm dom bu lau daŋ sêsê ŋac sa. Sêmeŋ akêŋ nom ŋagameŋ hoŋ, ma akêŋ lau titonŋ-titonŋ hoŋ, ma akêŋ lau awha têtŋtêtŋ. Ma sêlhac pônŋ atu ti Anötö ndê Domba aŋgô andô-ŋga. Ŋac hoŋ sêsöc ŋakwê sêsêp, ma sêhóc tômtôm ŋalaun. ¹⁰ Ma sêmbwêc ŋaŋga bu, “Yac tampiŋ yac neŋ Anötö naŋ ndöc pônŋ atu, ma iŋ ndê Domba, bu mwasiŋ nem lau si-ŋga yêc iŋlu.”

¹¹ Ma aŋela hoŋ naŋ sêlhac sêŋgihi pônŋ atu ti aŋela hale ma lau bata ahuc, naŋ sêhu dau aŋgô sip nom sêyêc pônŋ atu ndö-ŋga. Ma sêmpiŋ Anötö, ¹² ma sêsôm, “Yomandô! Yac neŋ Anötö ndê ŋawasi ti gauc ma waê ti ŋaclai ma licwalô hóc gêlêc gêŋ hoŋ su. Bocdinaŋ tampiŋ iŋ, ma danem daŋge iŋ kwahic dec ma tôm bêc hoŋ. Yomandô!”

¹³ Têtŋ dinaŋ lau bata si daŋ meŋ ma ndac aö bocdec bu, “Lau ti ŋakwê sêsêp dindê, ŋac lau asa, ma sêmeŋ akêŋ nde?”

¹⁴ Ma aö gaô iŋ ndê awha ma gasôm, “O ŋgac atu, am daôm kêyalê.” Dec iŋ sôm têtŋ aö, “Lau dinaŋ sêmbo nom têtŋ ndoc ŋawapac atu hóc asê, ma kwahic dec sêmeŋ sêmbo lec. Sêŋgwasiŋ si ŋakwê sip Anötö ndê Domba ŋadac, ma ŋakwê dau sêp sambuc. ¹⁵ Tu dinaŋ-ŋga sêlhac Anötö ndê pônŋ atu ndö-ŋga yêc iŋ ndê lôm dabuŋ, ma sem akiŋ iŋ acsalô ma ôbwêc. Ma iŋ naŋ ndöc pônŋ atu, naŋ oc mbo whiŋ ŋac ma yob ŋac. ¹⁶ Tôm dom bu sêpônnda gêŋ sêneŋ-ŋga ti sênom-ŋga tiyham. Ma ac oc pec ŋac dom, ma gêŋ ŋandê daŋ oc tap ŋac sa dom. ¹⁷ Ŋahu bu Anötö ndê Domba naŋ mbo pônŋ atu ŋalhu, naŋ oc ti ŋac si ŋgac yob ŋac-ŋga, ma wê ŋac sêsa bu sênom bu yêc

* **7:2** Têtŋ têtŋ dinaŋ lau sêkêŋ gêŋ ŋabalêp gitôm lêlêp me nomdac pi bapia bu sêsap dônŋ, ma sêpuc ŋadalô daŋ pi lêlêp dau bu töt asê bu ŋac sêti bapia dau ŋadau. Sêmasaŋ gôlônŋ amanatu-ŋga (ring) me gêŋ daŋ naŋ sênomŋ ti kôm bu sêpuc ŋadalô dau.

bubata tanli-nga. Ma Anötö dau oc pun ñac tasulu su yêc ñac tandô.”

8

Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp ti-7-nga su

¹ Têñ dinañ Anötö ndê Domba kôc gêñ ñabalêp ti-7-nga su yêc bapia, ma gameñ undambê-nga ñañen sa gitôm acgatu ñasawa dañga. ² Ma aö galic añela 7 nañ sêlhac Anötö aᅅgô-nga, ma in kên dahuc têtñ ñac hoñ tôm gi. ³ Ma añela dañ tiyham meñ kalhac alta gol kêpiñ pôn atu. In kôc lôñ gol dañ, ma sêkên gêñ ñamalu ñayham daêsam têtñ in. Goc in kêgaluñ whiñ Anötö ndê lau dabuñ si mbec yêc lôñ dau, ma kêc pi alta ti da têtñ Anötö. ⁴ Ma ñawasu akên gêñ ñamalu ti lau dabuñ si mbec, sa akên lôñ nañ yêc añela amba, ma pi têtñ Anötö aᅅgô-nga. ⁵ Pacndê, goc in kôc ya ñanda akên alta, ma kên sip lôñ gêñ ñamalu-nga e meñhu, ma tuc sip gameñ nom-nga gi. Ma aö gaᅅgô ñakêcsia atu, ma sickac ti wapap gic ma tiyhô gêm.

Añela hale sêyu dahuc

⁶ Têtñ dinañ añela 7 nañ sêkôc dahuc, nañ sêmasañ dau bu sêyu. ⁷ Añela ñamata-nga yu in ndê, ma sêmbaliñ u ñalhuc gitôm ais, ma ya nañ sêᅅgaluñ whiñ dac nañ sip nom gi. Ma ya dau gêñ gameñ nom-nga ti a daêsam su. Aö galic gitôm sêwhê gameñ nom-nga ti a hoñ kôc gi ñatoñ tö, ma toñ dañ ya gêñ su, ma lu sêyêc ñayham. Ma kwañ batac-batac, nañ ya gêñ hoñ su.

⁸ Goc añela tilu-nga yu dahuc, ma sêmbaliñ gêñ dañ gitôm lôc atu ti ya sip gwêc gi. Ma tiyham aö galic gitôm sêwhê gwêc kôc gi toñ tö, ma toñ dañ gêm dau kwi ti dac, ma toñ lu sêyêc ñayham. ⁹ Ma i ti gêñ tali hoñ nañ sêmbo gwêc ti dac, nañ sêmbac ndu. Ma wañ nañ sêpoc gwêc bocdinañ, toñ dañ siñga su, toñ lu sêpoc ñayham.

¹⁰ Têtñ ndoc añela titö-nga yu ndê dahuc, nañ tata atu dañ peñ sip akên umboñ. Tata dau ñawê atu, ma peñ

sip nom ma kôm bu ti bubata daêsam sêtisac. Aö galic gitôm sêwhê bu ti bubata hoñ kôc gi toñ tö, ma toñ dañ tisac. ¹¹ Sêsam tata dau ñaê bu ‘Ñamakic.’ Ma yêc bu nom-nga hoñ, toñ dañ ñamakic sa ma toñ lu sêyêc ñayham. Ma lau hoñ nañ sênôm bu ñamakic dinañ, nañ sêmbac ndu.

¹² Goc añela tihale-nga yu ndê dahuc, ma ac ti ayô ma tata ñatô sêtisac. Tu dinañ-nga têtñ acsalô, ac pô gameñ gitôm acgatu ñasawa 8, ma ñasec sa gitôm acgatu ñasawa hale. Ma têtñ ôbwêc bocdinañ, ayô ti tata ñawê mba gitôm acgatu ñasawa hale.

¹³ Aö galic gêñ hoñ dinañ su, ma aö gaᅅgô macmpon dañ nañ hu mbo umboñ, ma tañ ña awha atu bocdec bu, “Oyaê! Oyaê! Oyaê! Añela hale sêyu dahuc su, ma añela tö sêmbo dôñ sêmbo. Bocdinañ mac lau nom-nga oc atap ñawapac sa tiyham.”

9

Añela ti-5-nga yu dahuc

¹ Goc añela ti-5-nga yu ndê dahuc, ma aö galic tata dañ peñ yêc umboñ sip nom gi. Ma Anötö kên ki têtñ in bu yôb suñ baliñ sac nañ sêsam bu Abis,* nañ ñagatam. ² Goc in gêlêc gatam dau su, ma yawasu pi akên suñ baliñ dinañ meñ. Yawasu dau atu andô, gitôm yawasu têtñ ndoc lau sêkêc pwa atu dañ. Yawasu dau gêm ac ahuc ma kôm umboñ ñasec sa. ³ Ma aö galic wakô sêsip akên yawasu sêmeñ. Ñac si ñaclai gitôm gapiᅅgap bu sêkên ñandê atu têtñ lau nom-nga. ⁴ Magoc Anötö gic yao ñac bu sêkôm kwañ ma gêñ batac-batac ma a tisac dom, ma sêkôm lau nañ añela sêpuc Anötö ndê ñadalô pi ñac sêcbala su, nañ sêtisac dom. Magoc lau ñatô, nañ wakô dinañ oc sêkôm ñac sêtisac. ⁵ Ñac sêkôc ñaclai bu sêkên ñandê atu têtñ lau dinañ gitôm ayô 5, magoc ñac oc sêndic ñac ndu dom. Ma ñandê dau gitôm gapiᅅgap señ lau. ⁶ Têtñ ndoc dinañ lau oc sêtec bu sêmbo tali.

* 9:1 Ñaê ‘Abis’ (Abyss) kêkuc Yom Grik. Suñ baliñ dinañ ti ñalau sac si gapocwalô.

Ñac oc tac whiñ bu sêmbac ndu, tigen ñac oc sêmba tali ma sêhóc ñandê ñapañ.

⁷ Aö galic wakô dinañ sêtom hosi nañ sêmasañ tu sêndic siñ-nga. Gêñ gitôm guluj gol sac ñac si ñagôlôn, ma ñac si anğô gitôm ñamalac. ⁸ Ñac si kêclaun baliñ gitôm lauwhê si, ma ñac si ñalhó atu gitôm layon si. ⁹ Ma yêc ñac si ñabapo aö galic gêñ ñaŋga gitôm lautuc ain. Ma têtñ ndoc ñac sêhu sêmba lólôc, ñac si ñamakê ñakêcsia atu gitôm hosi daêsam sêhê kaleta ma sênti bu sêndic siñ. ¹⁰ Ñac si ñaŋguc gitôm gapiŋgap si ñaŋguc bu sêtiñ ñamalac. Ñaclai atu yêc ñac si ñaŋguc, bu sêkêñ ñandê têtñ lau gitôm ayô amanđañ. ¹¹ Ñac si kiñ iñ aŋela sac suñ baliñ-nga. Yêc Yom †Hibru sêsam iñ ndê ñaê bu Abadon, ma yêc Yom Grik sêsam iñ bu Apolion.† ¹² Ñawapac dinañ ti ñawapac ñamata-nga. Ma ñawapac lu sêyêc dôn sêyêc.

Ñela ti-6-nga yu dahuc

¹³ Têtñ dinañ aŋela ti-6-nga yu ndê dahuc. Ma aö gangô awha ñañ sa akêñ alta gol nañ kalhac Anötö anğô-nga. Ñapo hale sêyêc alta dau ñakêcsu hale, ma awha dau sa akêñ ñapo dau ñalhu, ¹⁴ ma ta yom têtñ aŋela nañ yu dahuc bocdec bu, “Sa têtñ aŋela hale nañ sêsô ñac dôn sêmba bu atu Yupretes, nañ ndi, ma êmgapwêc ñac su.” ¹⁵ Muñ-nga Anötö kêyalin ndoc ñañ sa bu aŋela hale dinañ sêndic lau sac ndu, ma ñac sêhôn ndoc dau sêmba Bu Yupretes. Goc aŋela dau sa gi ma kêgapwêc aŋela hale dinañ su, bu sêwhê lau nom-nga kôc ndi toñ tö. Ma toñ ñañ oc sêndic ñac ndu, ma toñ lu sêhu ñac siñ.

¹⁶⁻¹⁷ Têtñ dinañ aö galic gêñ ñagatu ñañ, lau siñ-nga daêsam kêlêc sêndôc hosi ñahô. Ma awha ñañ sam ñac si namba asê têtñ aö, nañ gitôm 200 milien. Ma aö galic lautuc ñaŋga sêyêc ñac ñabapo. Lautuc dinañ ñadalô kokoc gitôm ya, ma ñamayan gitôm umbon, ma yanñañ gitôm gêñ ñandê ñaê †solpa. Ma aö galic hosi si ñagôlôn gitôm layon si, ma ya ti yawasu ma solpa sa akêñ ñac si whasuñ.

¹⁸ Gêñ tö dinañ, ya ti yawahô ma solpa, nañ sêsa hosi whasuñ nañ tôm ñawapac atu bu señ lau nom-nga ñatô su. Lau toñ ñañ oc sêmbac ndu, magoc toñ lu oc sêmba tali. ¹⁹ Hosi dinañ sêkôc ñaclai atu yêc ñac si whasuñ, ma yêc ñac si ñaŋguc whiñ. Bu ñac si ñaŋguc gitôm mboc ñagôlôn bu señ lau ma kôm ñac sêtisac.

²⁰ Ñawapac tö dinañ kôm lau toñ ñañ sêmbac ndu. Ma lau ñatô nañ sêmbac ndu dom, nañ sêlic su, magoc sem si ñalôm kwi dom. Mba! Ñac sêsap ñac si mêtê sac dôn ñapañ. Ñac sem akiñ ñalau sac ma anötöi gwam nañ sêmasañ ña gol ti silba ma brons ti hoc ma ña a. Gwam hoñ dinañ gitôm dom bu sêlic gameñ me sêngô yom, ma sêñsêlêñ dom, tigen lau nom-nga sem akiñ ñac ñapañ. ²¹ Ma ñac sêkôm mêtê sac daêsam tôm sic ñamalac ndu, sêpec balö, sêkôm mêtê mockaiñ-nga, ma sem kañ gêñ. Ñac sêlic ñawapac dau, magoc sem dau kwi dom, ñac sêsap si mêtê sac dinañ dôn ñapañ.

10

Ñela kêñ bapia sauñ ñañ têtñ Jon

¹ Têtñ dinañ aö galic aŋela ñaŋga ñañ sip akêñ undambê meñ. Iñ ndê ñakwê gitôm dao, ma gasuñ bu êp ñañ yêc iñ ñagôlôn ñahô-nga. Iñ ndê anğô andô ñawasi gitôm ac, ma iñ gahi gitôm alhö ti ya. ² Ma iñ kôc bapia sauñ ñañ kac sa su, yêc iñ amba. Iñ sip gi ma kêñ gahi gasê-nga kalhac nom, ma gahi andô-nga kalhac gwêc. ³ Ma iñ mbwêc ñaŋga, gitôm layon ñañ tañ. Têtñ ndoc iñ mbwêc, nañ aö gangô awha 7 sêta yom, nañ ñakêcsia gitôm wapap gic. ⁴ Aö gangô awha 7 dinañ su, ma bu wato ñac si yom sip bapia, tigen awha ñañ akêñ undambê sôm têtñ aö bu, “To yom nañ am ngô akêñ awha wapap-nga 7, nañ dom. Mba! Kôc dôn ma sêc ahuc yêc am-nga.”

⁵ Goc aŋela nañ kalhac nom ti gwêc, nañ têtñ iñ amba andô-nga pi undambê. ⁶ Iñ bu sôm yom ma puc dôn ña Anötö ndê ñaê, dec sôm, “Aö wasôm yom ñandô yêc

† 9:11 Abadon ma Apolion - ñaê lu dinañ ñahu tigen. Danem kwi bu ‘Ndic Ndu’ me ‘Señ su.’

in nan mbo tali napan, nan angô-nga, in nan kên undambê ma nom ti gwêc, ma gêñ hoñ nan sêmbo gameñ dinañ. Dahôn têt dan tiyham dom, ⁷ bu gêñ hoñ nan Anötö kêmatin tidôn muñ su, ma yêc sin dau e meñ têt kwahic dec, nan oc meñ sa tiawê. Têt bêt nan añela ti-7-nga yu dahuc, nan gêñ hoñ dinañ oc nandô sa tøm in hoc asê gwanan su têt lau propet nan sem akiñ in.”

⁸ Dinañ su, goc awha akên undambê nan aö ganğô su, nan sôm yom têt aö tiyham bocdec bu, “Am sa têt añela nan kalhac nom ma gwêc, nan ndi, ma kôc bapia nan kac sa yêc in amba, nan su.” ⁹ Bocdinañ aö gatêt añela dau ga, ma gandac bapia sauñ dinañ. Ma in sôm têt aö, “Am kôc su, ma neñ. Yêc whamsun am oc êmsahê ñaganda gitôm lêp. Tigen bapia dau oc kôm am nem ñatac yham dom.” ¹⁰ Aö gakôc bapia sauñ dau su yêc in amba, ma ganğ. Yêc whansun aö kasahê bu ñaganda gitôm lêp, tigen tiñambu sip aö ñatac gi ma kôm aö ñatac yham dom. ¹¹ Goc Anötö sôm têt aö, “Am oc hoc yom asê tiyham gitôm propet, ma sôm yom pi lau daêsam, pi lau titon-titon ma lau awha têtñ, ma pi kin sêwhin.”

11

Anötö ndê propet lu

¹ Dinañ su, goc Anötö kên gakoc baliñ dan têt aö bu wanem dôhôn gêñ. Ma in sôm têt aö, “Am ndi, ma nem dôhôn aneñ lôm dabuñ, ma alta nan kalhac dê. Ma lau nan sêtoc aö sa ma sêten mbec têt aö sêmbo dindê, nan sê ñac sa. ² Tigen nem dôhôn gameñ yêc lôm dabuñ ñabatêmdö dom, bu aö gakên gameñ dinañ têt lau sambuc ti ñac si gameñ. Ma ñac oc sênem gôlin aneñ malac dabuñ, ma sêngwinin aneñ lau gitôm ayô 42. ³ Magoc aö wakên ñaclai têt aneñ propet lu, dec inlu oc sêsôc ñakwê yeyec ma sêsôm aneñ yom asê gitôm bêt 1,260.”

⁴ Propet lu dau sêlhac Pômdau, nan gêm gôlin nom sambuc, nan angô-nga, sêtôm a olib lu, ma sêtôm yakain lu. ⁵ Lau nan bu sêkôm inlu ña yom, nan oc sêmbac ndu ñalên bocdec. Ya oc sa

yêc inlu whasun ma neñ ñac su. ⁶ Ma têt ndoc sêhoc Anötö ndê yom asê, nan sêkôc ñaclai bu sêsôm u ndic dom yêc umboñ. Ma sêkôc ñaclai bu sênem bu kwi ti dac, ma bu sêkên ñawapac tidau-tidau têt lau nom-nga têt ndoc bocke nan inlu atac whin nan.

⁷ Têt inlu si têt sêhoc Anötö ndê yom asê-nga pacndê su, nan aö galic bu gêñ sac dan pi akên sun baliñ sac dinañ meñ, ma gic sin têt inlu. Ma in ku inlu dulu ma gic inlu ndu. ⁸ Ma inlu si ñamlañ sêyêc ñambwa sêyêc malac atu dau ñamalac lôm. Yêc malac atu dau lau sic inlu si Pômdau ndu pi a gicso dau, ma bocdinañ lau ñatô sem malac dau ñaê kwi ma sêsam bu Sodom ma Isip. ⁹ Têt dinañ, lau akên nom ñagameñ hoñ, ma akên lau titon-titon ma awha têtñ hoñ tahê inlu si ñamlañ gitôm bêt tøm ma ñadanga. Ma ñac sêkên yao bu lau dan sêñsuhun inlu dom. ¹⁰ Lau sac nom-nga sêtisambuc bu inlu sêmbac ndu, ma ñac sêkên gêñ ñayham-ñayham têt dandi ti atac ñayham atu. Nahu bu muñ-nga propet lu dinañ sêkên ñawapac têt ñac.

¹¹ Aö galic bu inlu sêyêc boc-dinañ tøm bêt tøm ma ñadanga, goc Anötö kên in ndê wayahô tali-nga têt inlu dec sêtisa tiyham ma sêlhac. Ma lau hoñ nan sêlic, nan sêtôc dau nandô. ¹² Ma aö ganğô Anötö ta yom awha atu têt inlu ma sôm bu sêpi sa sêtên in sêmen. Goc dao dan kôc inlu sa sêpi undambê si, ma inlu si ñacyo sêlic. ¹³ Têt têt dinañ tiyhô atu gêm, ma malac atu dau ñagameñ ñatô sêtisac. Gitôm sêwhê malac dau kôc ti gameñ 10, ma gameñ 9 sêyêc ñayham, ma gameñ ti-10-nga tisac. Ma lau 7,000 sêmbac ndu. Gêñ dau kôm lau nan sêmbo tali, nan sêtôc dau atu, ma sêtoc Anötö undambê-nga ndê waê ti ñaclai atu sa.

¹⁴ Dinañ ti ñawapac tilu-nga, ma titö-nga kêpin bu hêt asê.

Dahuc ti-7-nga tan

¹⁵ Têt dinañ añela ti-7-nga yu dahuc, ma aö ganğô awha daêsam sêta yom ñanga yêc undambê bocdec bu, “Kwahic dec yac neñ Pômdau lu in ndê Mesaya

sem gôlinj nom ñagameñ sambuc. Ma gôlinj dau oc pacndê dom.”

¹⁶ Ma lau bata 24 nañ sêndöc ñac si pônj yêc Anötö anğô-ñga, nañ sêhu dau anğô sip nom, ma sêmpinj in, ¹⁷ ma sêsôm, “O Pômdau Anötö Ñaclai Ñadau, am nañ mbo têtj ñamata-ñga, ma kwahic dec mbo. Yac bu anem danje am bu am gêm gôlinj nom ti am nem ñaclai atu. ¹⁸ Lau nom-ñga atac ñandê sa, magoc kwahic dec ñac oc sêñsahê am nem atac ñandê. Ndoc meñ su, bu am êmsahê lau nañ sêmbac ndu su. Ma am oc kêtj ñagêyô ñayham têtj lau hoñ nañ sem akinj am, lau propet ti am nem lau dabuñ, ma têtj lau hoñ nañ sêtoc nem ñaê sa, lau tiwaê, ma lau waêmba sêwhinj. Tigenj lau nañ sêkôm nom tisac, nañ am oc señ ñac su.”

¹⁹ Ñac sêmpinj Anötö su, goc gatam yêc Anötö ndê lôm dabuñ undambê-ñga kac sa, ma aö galic apa Anötö ndê pwac dabuñ-ñga yêc lôm dabuñ ñalôm. Ma sickac ti wapap gic, ma aö ganğô ñantinj atu, ma tiyhô gêm ma u gic ñalhuc atu ma ñanğa gitôm ais.

12

Awhê danj, ma Akô

¹ Têtj dinanğ gêtj dalô atu danğ hóc asê yêc undambê, ma kôm aö gasö. Aö galic awhê danğ, ma ac kêtjihi in ahuc gitôm ñakwê. Ayô yêc in gahi ñapu, ma tata 12 sac in ñagôlônğ gitôm kinj si sanem. ² Awhê dau daê, ma in ndê ndoc kóc balêkoc-ñga meñ sa. Tu dinanğ-ñga dec in kêsahê ñandê atu, ma tañ asê. ³ Ma gêtj dalô danğ tiyham hóc asê yêc undambê. Aö galic gêtj kokoc atu gitôm akô danğ. In ndê ñagôlônğ 7, ma ñapo 10. Ma sanem kinj-ñga 7 sac in ndê ñagôlônğ 7. ⁴ Ma in ndê ñanğuc gic tata umbonğ-ñga daêsam sa, ma kêbalip ñac sêsip nom si. Tata toñ lu gacgeñ sêlhac umbonğ, ma toñ danğ in kêbalip sip nom gi. Goc in gi kalhac awhê dau anğô-ñga, ma hônğ bu in kóc balêkoc su, goc in neñ.

⁵ Ma awhê dau kóc balêkoc ñgac* danğ. In ñgac nañ oc nem gôlinj lau nom-ñga hoñ ti ñaclai atu, gitôm in kóc tóc kinj-ñga ain tu êmatóc ñac-ñga. Akô tac whinğ bu neñ balêkoc dau, tigenğ gitôm dom. Ñahu bu sêngaho balêkoc dau su pi undambê gi, bu mbo whinğ Anötö nañ ndöc pônğ atu. ⁶ Ma balê dinda kölhö kêtji gi mbo gameñ sawa. Anötö kêtjalinğ gameñ sa gwananğ yêc dindê, bu yob awhê dau gitôm béc 1,260.

⁷ Têtj dinanğ aö galic sinğ atu yêc undambê. Anötö ndê anjela ñamata-ñga Maikel ti in ndê anjela sic sinğ têtj akô, ma akô ti ndê anjela sac sic sinğ ô. ⁸ Magoc akô ndê ñaclai gitôm dom, dec in ti ndê anjela sac si mala sêmbo undambê-ñga mba. ⁹ Anötö ndê anjela sêsoc ñac su ma sêmbalinğ ñac sêsip nom si. In akô akwa dinanğ, nañ dasam in ndê ñaê bu Sadanğ me ñgac yeyec. In êlêmê kêsau lau nom-ñga ma kêtôm ñac bu sêkôm mêtê sac.

¹⁰ Têtj ndoc dinanğ aö ganğô awha atu danğ yêc undambê, nañ sôm, “Kwahic dec Anötö ndê ndoc bu nem gôlinj nom sambuc-ñga, nañ hóc asê su, ma in tóc in ndê ñaclai asê yêc awê. In ndê gwelenğ nem lau si-ñga kwahic dec ñandô sa, ma lau hoñ oc sêlic †Mesaya ndê ñaclai. Têtj ñamata-ñga Sadanğ kalhac Anötö anğô-ñga têtj acsalô ma ôbwêc hoñ, ma kêtgôlinğ yom pi yac neñ asidôwai. Magoc kwahic dec Anötö kêmasic in su yêc undambê. ¹¹ Dac nañ Anötö ndê Domba kéc sinğ, nañ puc yac neñ asidôwai dôñ, ma sêhoc Anötö ndê yom ñandô asê. Ma tu dinanğ-ñga ñac sêku Sadanğ dulu. Sêlhac ñanğa ma sêtoc dau dom bu lau sêndic ñac ndu. ¹² Bocdinanğ mac lau undambê-ñga, atac ñayham ma atisambuc. Tigenğ ñawapac atu gic mac lau nom ti gwêc-ñga ñawaê. Oyaê. Sadanğ sip têtj mac meñ, ma in tac ñandê atu andô. Ñahu bu in kêtjalê bu in ndê têtj tiapê su.”

¹³ Têtj ndoc akô gêtjic bu sêsoc in su sip nom gi, nañ in gic hu kêbulu awhê nañ kóc balêkoc ñgac nañ. ¹⁴ Tigenğ Anötö kêtj ñamakê lu têtj awhê dau gitôm macmponğ

* **12:5** Awhê dinanğ in ti dôhônğ Anötö ndê lau. Ma balê dau Yisu. Ma akô dinanğ in ti dôhônğ Sadanğ. In kêsahê bu señ Yisu su magoc gitôm dom. Dec tinjambu in kêtj kisa Yisu ndê lau, magoc Anötö yob ñac.

atu danj ndê, bu hu sa ndi mbo inj ndê mala nanj Anötö kêyalinj sa su yêc gamej sawa. Yêc dinanj Anötö oc yob inj tòm yala tö ma ayô 6, bu akô dau kôm inj tisac dom. ¹⁵ Têj dinanj akô kac whasuj sa ma guluc bu atu sa bu hêc awê dau su. ¹⁶ Magoc Anötö gêm awê dau sa ma kôm nom hóc kóc, e bu nanj sa akêj akô whasuj nanj sip nom ñalôm gi. ¹⁷ Têj dinanj akô tac ñandê têtj awê dau, ma hu inj sij sa gi, bu ndic sij têtj inj ndê lau wakuc ñatô. Nac lau nanj danja wambu Anötö ndê yomsu ti sêsap Yisu ndê yom ñandô dôj. ¹⁸ M a akô dau gi kalhac kêpij gwêc ñadali.

13

Gêj sac atu danj pi akêj gwêc ñalôm mej

¹ Ma aô galic gêj sac atu danj pi akêj gwêc ñalôm mej. Inj ndê ñagôlônj 7, ma ñapo 10, ma sanem 10 sac ñapo ñahô tòm gi. Ma aô galic ñaê sac sambuc 7 sêyêc inj ndê ñagôlônj 7 dinanj. ² Gêj sac dau ña-angô gitôm pôsip pôm atu ñaê lepat, ma gahi gitôm bea ndê, ma whasuj atu gitôm layon ndê. Ma akô nanj kalhac gwêc ñadali, nanj kêj ndê ñaclai ti licwalô têtj gêj sac dinanj, bu nem gôlinj lau sac nem inj angô. ³ Aô galic gamboc atu yêc gêj sac ndê ñagôlônj danj, nanj gitôm sic inj ndu su, magoc gêj dau tisa ma ñayham sa tiyham. Lau sac nom-nga honj nanj sêlic gêj dau, nanj sêhêdaê ma sêjkuc gêj sac dau. ⁴ Ma sêlic bu akô kêj inj ndê ñaclai têtj gêj sac, dec ñac sêtoc akô sa ma sem akinj inj, ma sem akinj gêj sac dau whinj. Ma sêsôm têtj dandi, "Aluê! Gêj sac dinanj hóc gêlêc gêj honj su. Ñamalac danj gitôm dom bu ndic sij têtj inj!"

⁵ Gêj sac dau kóc ñaclai bu sôm yom toc dau sa-nga ma yom sac-sac gitôm ayô 42. ⁶ Dec gêj sac dau kac whasuj sa bu sôm yom sac s ambuc pi Anötö, ma pi inj ndê ñaê, ma pi undambê, ma pi lau nanj sêndöc undambê whinj. ⁷ Ma inj kóc ñaclai bu ndic sij têtj Anötö ndê lau dabuj ma ku ñac dulu. Inj kóc ñaclai atu bu nem gôlinj lau honj, lau akêj nom ñagamej honj, ma akêj lau titonj-titonj, ma awê têtjtêtj. ⁸ Ma lau nom-nga honj

nanj si ñaê yêc Buku Tanji-nga dom, nanj oc sêtoc gêj sac sa ma sênem akinj inj. Anötö ndê Domba yob Buku Tanji-nga dau. Inj Domba nanj nom dindec mbasi ej, ma Anötö kêyalinj inj sa ma kêyalê bu tinambu, lau oc sêndic inj ndu.

⁹ Asa ndê danjasuj bu yêc, nanj ngô yom dindec. ¹⁰ Yomandô! Njawapac daêsam oc sêhóc asê. Lau ñatô sic ñawaê bu sêndöc gapocwalô, ma ñatô oc sêndic ñac ndu ña bienj baliñ. Bocdinañ mac lau dabuj, alhac ñanja ma ahu nem akêj whinj sij dom.

Gêj sac tilu-nga pi sa akêj nom ñalôm

¹¹ Têj dinanj aô galic gêj sac danj tiyham pi sa akêj nom ñalôm mej. Inj ndê ñapo sauñ lu, gitôm domba ñatu danj ndê. Magoc inj ndê awê atu gitôm layon ndê. ¹² Gêj sac ñamata-nga nanj sic inj pi ñagôlônj magoc ñayham sa tiyham, nanj kêj ndê ñaclai atu têtj gêj sac tilu-nga dinanj, dec inj gêm gôlinj gêm inj angô, ma kêgilí lau nom-nga honj bu sênem akinj gêj sac ñamata-nga dinanj. ¹³ Ma gêj sac tilu-nga kôm gêj dalô atu-tu. Inj sôm, ma ya sip akêj undambê mej, ma lau honj sêlic. ¹⁴ Inj kóc ñaclai bu kôm gêj dalô nem gêj sac ñamata-nga angô, gêj sac nanj sic inj ña bienj baliñ, magoc mbo tali. Bocdinañ inj kôm gêj dalô ma kêsau lau nom-nga nanj sêkêj whinj Yisu dom, ma kêj yatu têtj ñac bu sêmasañ gêj sac ñamata-nga ndê ñagatu. ¹⁵ Ma inj kóc ñaclai bu yu wayahô sôc gêj ñagatu, dec gêj dau sôm yom asê. Ma lau nanj sem akinj gêj ñagatu dom, dec inj gic ñac ndu. ¹⁶ Inj kac lau honj ma sôm ñanja bu sêkôc ñadalô danj pi ñac si amba andô-nga me pi ñac si sêcbala. Lau tiwaê ma lau waêmba, lau ti lêlôm ma lau ñalôm sawa, lau nanj sem akinj ñadaui ti lau nanj sêmbô ñambwa, lau honj inj kac ñac bu sêkôc ñadalô dinanj. ¹⁷ Ma inj gic yao bu asa nanj kóc ñadalô dom, nanj gitôm dom bu nemlhi gêj, ma gitôm dom bu kêj gêj têtj lau bu sênemlhi. Ma ñadalô dau dinanj, inj gêj sac ñamata-nga ndê ñaê me ñaê ñanamba.

¹⁸ Gêj sac ñanamba dau ñahu yêc sij dau. Asa nanj ñamalac ti gauc atu,

nañ êñsahê bu kip namba dau ñahu sa. Namba dau in ñamalac dañ ndê namba, ma in ndê namba 666.

14

Jon gêlic Anötö ndê Domba ti in ndê lau

¹ Tiñambu aö galic Anötö ndê Domba kalhac Lôc †Sayon. Ma lau 144,000 nañ inlu damba si ñaê kalhac ñac si sêcbala, nañ sêlhac sêwhin in. ² Ma aö gangô awha dañ sa akêñ undambê. Awaha dau gitôm bu hêc ñakêcsia, ma gitôm wapap nañ gic atu, ma gitôm hap nañ lau wê-nga sic. ³ Lau 144,000 dinañ sêlhac pônñ atu, ti añela atu hale ma lau bata 24 si anğô-nga, ma sem wê wakuc dañ. Anötö gêm lau dinañ si yêc ñamalac nom-nga hoñ ñalôm, ma ñac tawasê sênğyalê wê dau. ⁴ Ñac lau dinañ sem dabuñ dau ñapep, ma mêtê sac nañ kôm ñamalac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga,* nañ sêkôm dañ dom. Gameñ bocke nañ Anötö ndê Domba bu ndi, nañ ñac sênğkuc in. Domba dau gêmlihi ñac su yêc ñamalac nom-nga, ma kênñ ñac sêlhac inlu Anötö anğô-nga gitôm gênñ ñandô mbêc. ⁵ Ñac sêsôm yom tasan dañ dom, ma ñac si giso mbasi.

Añela tö si yom

⁶ Aö tanhê gameñ tiyham ma galic añela dañ hu mbo umboñ, nañ kôc ñawaê ñayham bu hoc asê tênñ lau yêc nom ñagameñ hoñ, ma tênñ lau titoñ-titoñ ma awaha tênñtên hoñ. Ñawaê ñayham dau oc yêc ñapanñ, ma oc pacndê dom. ⁷ In sôm ña awaha atu, “Atoc Anötö sa ma anem akiñ in, bu in kênñ undambê ti nom, ma gwêc ti bubata hoñ. Ma kwahic dec in ndê ndoc êmatôc lau-nga meñ sa su. Bocdinañ atôc in, ma apo in ndê waê sa.”

⁸ Dinañ su, ma añela tilu-nga meñ ma sôm, “Malac atu Babilon† tisac su. Anğô su nañ! Babilon tisac sambuc. In hu Anötö sin ma kôm mêtê sac, ma hê lau daêsam sêsa in ndê lênñ sac sênğkuc in, e

ñac si gauc timboloc tôm lau nañ sênôm wain ma kênñ in ñac.”

⁹ Ma aö galic añela titö-nga meñ kêkuc añela lu dinañ, ma in sôm ña awaha atu, “Mac lau hoñ nañ atoc gênñ sac ma in ndê ñagatu sa, ma akôc in ndê ñadalô pi nem sêmbalam me amam, nañ anğô. ¹⁰ Mac oc anñahê Anötö ndê atac ñandê. Yomandô! In ndê atac ñandê atu gitôm wain ñanğa nañ in kêc sip laclhu bu mac anôm. Mac oc alhac Anötö ndê Domba ma añela dabuñ anğô-nga, ma atap nem ñagêyô sac sa. Gênñ ñandê solpa ma ya oc kênñ ñandê atu tênñ mac. ¹¹ Y omandô! Lau hoñ nañ sem akiñ gênñ sac me in ndê ñagatu, ma sêkôc in ndê ñaê ñanamba pi ñac si ñamlic, nañ oc sêtap ñawapac atu dinañ sa. Gameñ nañ ñac sêmbo, nañ yawasu oc pi ñapanñ, ma oc pacndê dom. Ñac oc sênñsahê ñandê atu dau tôm acsalô ti ôbwêc hoñ, ma ñac oc sênñwhañ dau dom.”

¹² Yom dec kênñ puc mac lau nañ dañam wambu Anötö ndê yomsu ma akêñ whinñ Yisu. Alhac ñanğa, ma ahu nem akêñ whinñ sinñ dom!

¹³ Dinañ su, goc aö gangô awaha dañ sa akêñ undambê, nañ sôm tênñ aö bu, “To yom bocdindec. Tênñ kwahic dec ma ndi, lau hoñ nañ sêsap si sêkênñ whinñ Pômduu dôn e sêmbac ndu, nañ oc sêtap Anötö ndê mwasiñ atu sa.” Ma Ñalau Dabuñ sôm, “Yomandô! Ñac oc sênñwhañ dau yêc gwelenñ nañ sêlhac ñanğa ma sêkôm. Ma ñac si gwelenñ ña-ñandô oc êñğkuc ñac pi undambê ndi.”

Anötö ndê añela sic gênñ ñandô nom-nga sa

¹⁴ Tênñ dinañ aö galic dao sêsêp dañ, ma ñamalac dañ gitôm Ñamalac ndê Atu ndöc dao ñahô. Sanem gol dañ sac in ñagôlônñ, ma in kôc bienñ mbwê-alô ma ñamata sac andô. ¹⁵ Ma añela dañ sa akêñ Anötö ndê lôm dabuñ, ma ta yom awaha atu tênñ in nañ ndöc dao

* **14:4** Jon to yom ma sôm bu lau dau sêyêc sêwhinñ lauwhê dom, dec sêmbo ñawasi yêc Anötö anğô-nga. Magoc lau tigauc daêsam gauc gêm bu yom dau hêganônñ mêtê sac tidau-tidau nañ kôm ñamalac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga. Awê hu ñac nañ sem dau su, nañ bu sêyêc sêwhinñ dau, dec Anötö oc lic sac dom. † **14:8** Tiñambu Jon to yom pi malac atu Babilon, ma gêm dôhôn in pi awê mockainñ-nga dañ. Asam yêc Rev 17-19, ma alic footnote yêc Rev 17:1.

nahô bocdec bu, “Kwahic dec ôm nom-nga nandô sa, ma gêñ hoñ tilôwê su. Bocdinañ dec kôc nem bien sa ndi, ma ndic gêñ nandô sa pitigeñ.” ¹⁶ Dec inñ nañ ndôc dao nahô, nañ sip têtñ nom gi, ma tim gêñ nandô nom-nga ña inñ ndê bien dinañ, goc gic hoñ sa sêpitigeñ.

¹⁷ Ma añela dañ tiyham sa akêñ lôm dabuñ undambê-nga meñ, nañ kôc bien mbwê-alô dañ ñamata sac andô. ¹⁸ Ma añela dañ tiyham nañ yob ya yêc Anötö ndê alta, nañ sa meñ, ma mbwêc awha atu têtñ añela nañ hóc bien ñamata bu, “Kôc nem bien, ma sôc ôm wain-nga nañ yêc nom, nañ ndi, ma ndic wain nandô sa. Bu wain nandô kwahic dec ñalôwê sa su.” ¹⁹ Dec añela dau sip nom gi ma tim wain nandô nom-nga ña inñ ndê bien. Ma inñ gic sa pi gameñ sênem kiñ wain ñakwi-nga. Gêñ dinañ ti dôhôn Anötö ndê atac nandê pi lau sac nom-nga. ²⁰ Ma aö galic bu sem kiñ wain nandô nom-nga dinañ yêc malac atu ñamakê. Ma dac atu sa meñ, ma hêc sa ñasawa baliñ gitôm 300 kilometa, ma suñ ñagaponñ atu. Ñagaponñ dau, hosi dañ bu lom, dec oc meñ têtñ inñ tôkwa.

15

Añela 7 ma ñawapac 7

¹ Dinañ su, ma aö galic gêñ dalô atu dañ tiyham yêc undambê, dec gasö nandô. Añela 7 sêkôc ñawapac atu 7 bu sêkêñ pi lau sac nom-nga, nañ ti ñawapac ñambu-nga nañ Anötö oc kêtñ. Bu ñawapac 7 dinañ oc ndic dabiñ inñ ndê atac nandê pi lau nom-nga e nom ñatêm pacndê. ² Ma aö galic gêñ dañ gitôm gwêc nañ ñawa gitôm glas, ma ya yêc ñalôm. Ma lau nañ sêku gêñ sac atu d ulu, nañ sêlhac gwêc dau ñamakê. Ñac lau nañ sêtec bu sênem akiñ gêñ sac dau me sêtoc inñ ndê ñagatu sa, ma sêkôc inñ ndê ñaê ñanamba dom, ma ñalêñ dau dec sêku inñ dulu. Ñac sêkôc gêñ wê-nga ñaê hap nañ Anötö dau kêtñ têtñ ñac. ³ Ma ñac sem Anötö ndê ñgac akiñ Moses ndê wê ma Anötö ndê Domba ndê wê. Ñac sem bocdec, “O Pômdau Anötö Ñanğa. Am kôm gêñ atu-tu ti gêñ ñayham daêsam. O Kiñ atu,

nañ gêm gôliñ nem lau tôm têtñ hoñ, am nem lêtñ inñ lêtñ nandô ma gitêtñ eñ. ⁴ O Pômdau, am tigeñ dabuñ. Bocdinañ solop bu lau hoñ sêtôc am, ma sêtoc am nem waêm sa. Lau akêñ gameñ hoñ oc sêmeñ ma sênem akiñ am, bu kwahic dec sêlic yêc awê bu am kôm gêñ hoñ ñalêñ gitêtñ eñ.”

⁵ Dinañ su, ma aö galic lau Israel-nga si ðbac dabuñ ñagatam kac sa yêc undambê. Bac dau ti lau Israel-nga si lôm dabuñ yêc gameñ sawa, nañ sêkêñ Anötö ndê yomsu yêc ñalôm. ⁶ Ma añela 7 sêsa akêñ lôm dabuñ dau sêmeñ, ma sêkôc ñawapac atu 7. Ñac sêsôc ñakwê ñawasi sêsêp, ma sêkic po gol kêgihi ñac ñabapo. ⁷ Ma añela atu hale si dañ kôc sùc 7 nañ sêmasañ ña gol, ma kêtñ têtñ añela 7 dinañ. Anötö nañ mbo tali ñapan, nañ kêtñ ñawapac tidau-tidau nañ tôc inñ ndê atac nandê asê, nañ sip sùc 7 dinañ e meñhu. ⁸ Têtñ dinañ yawasu atu nañ meñ akêñ Anötö ndê ñawasi ti licwalô, nañ gêm lôm dabuñ ñalôm ahuc. Ma tu dinañ-nga gitôm dom bu lau dañ sêsôc lôm dabuñ sêndi e añela 7 sêndic dabiñ si gwelen sêkêñ ñawapac 7-nga dinañ pacndê.

16

Sùc ñawapac-nga 7

¹ Têtñ dinañ aö ganğô awha atu dañ yêc lôm dabuñ ta yom têtñ añela 7 dinañ bocdec bu, “Andi, ma ñawapac tôc Anötö ndê atac nandê asê-nga nañ yêc mac nem sùc, nañ atac sa sip nom ndi.”

² Dec añela ñamata-nga tisa ma pô inñ ndê sùc tuc, ma kêtñ ñawapac dañ sip nom gi. Ma lau nañ sêkôc gêñ sac ndê ñadalô ma sêpôn haduc têtñ inñ ndê ñagatu, nañ gamboc andô gêm ñac ahuc ma sêñsahê nandê atu.

³ Goc añela tilu-nga pô inñ ndê sùc tuc sip gwêc, ma gwêc gêm dau kwi ti dac yeyec gitôm ñgac batê dañ ndê dac. Ma gêñ tali gwêc-nga hoñ sêmbac ndu.

⁴ Añela titô-nga pô inñ ndê sùc tuc sip bu ti bubata, dec sêti dac. ⁵ Ma aö ganğô añela nañ yob bu, nañ sôm, “O Pômdau

dabuñ ñandô, am nan mbo têt ñamata-nga, ma kwahic dec mbo. Am kêmatôc lau, ma kêñ ñagêyô têt ñac ñalêñ gitêñ. ⁶ Nahu bu lau dinañ sêkêc am nem lau propet ti lau dabuñ si dac siñ. Ma kwahic dec am kêñ dac têt ñac sênôm. Ñagêyô dau gic ñac ñawaê solop.” ⁷ In sôm yom dinañ su, goc aô ganğô awha dañ sa akêñ alta, nan ô yom ma sôm, “Aêc, Pômdau Anötö Ñaclai Ñadau. Am kêkuc yom ñandô ma kêmatôc lau, ma kêñ ñagêyô solop têt ñac.”

⁸ Têt dinañ añela tihale-nga pô in ndê sùc tuc pi ac, dec ac pec lau nom-nga gitôm ya gêt ñac. ⁹ Ñac sênşahê ñandê atu ma sêtisac ñandô. Magoc ñac si ñalôm ñadandi ma ñac sem dau kwi dom, ma sêtoc Anötö nan kêñ ñawapac dau têt ñac, nan sa dom. Mba! Ñac sêsôm yom sac sambuc pi in ndê ñaê.

¹⁰⁻¹¹ Goc añela ti-5-nga pô in ndê sùc tuc pi gêt sac ndê pôn atu, ma gameñ hoñ nan gêt sac gêm gôlin, nan ñasec sa. Gamboc sac daêsam sem lau sac nom-nga ahuc, ma sênşahê ñandê atu e kôm ñac sêsen êmbala. Magoc ñac sem dau kwi ma sêhu si mêtê sac siñ dom. Sêsôm yom sac-sac pi Anötö undambê-nga bu in kêñ ñawapac dinañ têt ñac.

¹² Ma añela ti-6-nga pô in ndê sùc tuc sip bu atu Yupretes, dec bu dau pa. Bocdinañ kin nan sêmeñ akêñ gameñ ac pi-nga, nan si sen yêc bu sêlom bu dau.

¹³ Ma aô galic ñalau sac tö, nan sêtôm pocwê. Dañ sa akêñ akô whasun, ma dañ sa akêñ gêt sac whasun. Ma ñalau sac titö-nga sa akêñ propet tasan* whasun.

¹⁴ Sadañ ndê ñalau sac tö dinañ sêkôm gêt dalô atu-tu. Ma sêsa si bu sêndic kin nom-nga hoñ sa, bu sêndic siñ têt têt Anötö Ñaclai Ñadau ndê bêc atu hóc asê.

¹⁵⁻¹⁶ Ma ñac sic kin hoñ sa sêmbo gameñ nan yêc Yom Hibru sêsam bu Amagedon.

* **16:13** Jon sam gêt sac tilu-nga nan sa akêñ nom ñalôm (Rev 13:11-18) bu propet tasan. Nahu bu in kôm gêt dalô atu-tu bu êñsau lau nom-nga. Alic Rev 19:20. * **17:1** Yêc 17:5 Jon whê sa bu yom nan in to pi lauwhê

mockaiñ-nga ñadinda, nan hêganôn malac Babilon, ma Rev 18:1-24 tóc ñalêñ nan Anötö oc kêñ ñagêyô têt in, nan asê. Lau ñatô gauc gêm bu in to yom dau pi malac Rom. Ma lau ñatô sênşyalê bu yom dau gitôm yom gôlin dañ, ma hêganôn lau hoñ nan sêtec bu sêsôc Anötö ñapu ma sêkêñ kisa in ndê lau, tôm lau Babilon-nga sêkôm têt lau Israel-nga muñ su. Mêtê mockaiñ-nga ti dôhôn pi mêtê sac nan lau kain dinañ sêkôm (alic Ais 23:16-17; ma Nah 3:4). Jon sôm bu awhê mockaiñ-nga ndôc kêpin bu daêsam, tôm malac Babilon dau (Jer 51:13).

Pômdau sôm yom bocdec, “Ayob daôm ñapep! Aô wakêñ puc pi ndoc wameñ-nga dom, aô wameñ gitôm ñgac kañ. Mac lau nan anem ali ma amasan daôm ñapep ambo, mac oc atac ñayham tu atap Anötö ndê mwasiñ sa-nga. Tigen lau nan sêmasan dau dom têt bêc aô wambu wameñ, nan ñac oc maya dau atu, gitôm lau nan sêmbo ñamlic ñambwa.”

¹⁷ Têt dinañ añela ti-7-nga pô in ndê sùc tuc pi umboñ. Ma awha atu dañ akêñ pôn atu yêc lôm dabuñ ta yom ma sôm, “Gêt hoñ pacndê su!” ¹⁸ Ma sickac ti wapap gic ti ñakêcsia atu, ma tiyhô gêm. Tiyhô dau atu andô. Têt lau ñamata-nga si têt e meñ têt kwahic dec, tiyhô dañ gêm atu gitôm in dinañ dom. ¹⁹ Anötö gauc gêm malac atu Babilon ndê lau si mêtê sac, dec kêmatôc ñac gitôm in kêñ in ndê tac ñandê atu sip laclu dañ ma kêñ têt ñac bu sênôm. Ma tu dinañ-nga tiyhô atu dau gêm e gic malac atu Babilon kôc gi toñ tö. Ma lau nom-nga si malac hoñ sêtisac bocdinañ. ²⁰ Ma nduc ti lôc hoñ siñga. ²¹ Ma u ñalhuc ñanga gitôm hoc ais sip meñ tuc lau. Ais dinañ atu sac ma ñadehe gitôm 40 kilogram tôm gi. Gêt dau kêñ ñawapac atu têt lau nom-nga, ma sêsôm yom sac sambuc pi Anötö.

17

Awhê mockaiñ-nga ma gêt sac

¹ Ma añela nan sêkôc sùc 7, nan si dañ têt aô meñ ma sôm, “Mweñ ma lic! Ñagêyô nan Anötö oc kêñ têt lauwhê mockaiñ-nga hoñ ñadinda,* nan ndôc gameñ nan bu daêsam sêpoc, n añ aô bu watôc têt am. ² Kin nom-nga daêsam sêtêt awhê mockaiñ-nga dinañ si, ma sêkôm mêtê mockaiñ-nga sêwhin in. Ma lau nom-nga sênkuc in ndê mêtê sac

sêwhiņ, e ɲac si gauc timboloc gitôm lau naņ sênôm wain ɲaņga ma kêņiņ ɲac.”

³ Têņ dinaņ Ƴalau Dabuņ kôm aö gatun kaiņ daņ sa, ma aņela dau kôc aö gasa gameņ sawa ga. Ma yêc dindê aö galic awhê daņ ndôc gêņ sac kokoc ɲahô. Gêņ sac dinaņ ndê ɲagôlôn 7, ma ɲapo 10, ma aö galic ɲaê sac-sac gêm iņ ɲamlic sambuc ahuc. ⁴ Awhê dau sôc ɲakwê ɲayham dadalô kokoc ma ɲamayaņ. Ma iņ kêgôlôn dau ɲa gol, ma hoc ɲayham, ma ɲa gêņ ɲawasi gwêc-ɲga naņ sêsam bu pearl. Súc gol daņ yêc iņ amba, ma iņ ndê mêtê sac ti mêtê ɲadômbwi atu naņ iņ kôm, naņ sip súc dau ɲalôm e meņhu. ⁵ Ma iņ ndê ɲaê naņ ɲahu yêc siņ dau, naņ sêto pi iņ sêcbala bocdec bu:

Malac atu Babilon.
Lauwhê mockaiņ-ɲga ma mêtê
ɲadômbwi nom-ɲga hoņ
Ƴadinda.

⁶ Iņ awhê naņ kêgilí lau nom-ɲga bu sêndic Anötö ndê lau dabuņ naņ sêhoc yom asê pi Yisu, naņ ndu. Ma aö galic bu dac naņ sêkêc siņ, naņ kôm awhê dinaņ ndê gauc tisac, gitôm iņ nôm wain ɲaņga. Aö galic iņ ma gasö ɲandô.

⁷ Goc aņela ndac aö bocdec bu, “Bocke dec am sö? Kêņ daņam aö, dec oc wawhê gêņ sac ti ɲagôlôn 7 ma ɲapo 10, ma awhê naņ ndôc gêņ sac dau ɲahô, naņ ɲahu sa têņ am. ⁸ Gêņ sac dinaņ iņ mbo muņ-ɲga, magoc kwahic dec iņ aņgô mba. Ma tiņambu iņ oc pi sa akêņ suņ baliņ sac ma Anötö oc seņ iņ su niņga gacgeņ. Ma lau nom-ɲga oc sêhêdaê ɲandô têņ têm sêlic gêņ sac dau. Ƴahu bu ɲamata-ɲga gêņ sac dau mbo, ma kwahic dec aņgô mba, tigeņ tiņambu oc mbu meņ tiyham. Anötö kêyalê lau sac nom-ɲga dinaņ gwanaj su, têņ ndoc iņ kêņ undambê ti nom, dec iņ to ɲac si ɲaê sip Buku Tanli-ɲga dom.

⁹ “Lau naņ sêkôc gauc ɲapep, naņ oc sêņyalê gêņ dau ɲahu. Gêņ sac ndê ɲagôlôn 7 sem dôhôn lôc 7 naņ awhê dau ndôc. ¹⁰ Ma sem dôhôn kiņ 7 whiņ. Kiņ amañdaņ si ndoc pacndê su, ma kwahic dec kiņ ti-6-ɲga gêm gôliņ mbo, ma kiņ ti-7-ɲga ndê ndoc yêc dôņ yêc. Tiņambu

kiņ dau oc meņ, magoc iņ oc nem gôliņ ɲasawa baliņ dom. ¹¹ Ma gêņ sac naņ muņ-ɲga mbo, ma kwahic dec aņgô mba, naņ oc ti kiņ ti-8-ɲga. Iņ oc mbo whiņ kiņ 7 si toņ, magoc iņ gic waê bu Pômdau oc seņ iņ su niņga. ¹² Ma ɲapo 10 naņ am gêlic, naņ sêti dôhôn kiņ 10 naņ si ndoc sênem gôliņ-ɲga yêc dôņ yêc. Tigeņ têņ ndoc gêņ sac mbu meņ bu nem gôliņ, naņ kiņ 10 dinaņ oc sênem gôliņ sêwhiņ iņ. Magoc ɲac si ndoc dau oc apê eņ. ¹³ Ƴac hoņ oc sêpiņ dau dôņ, ma sêkêņ ɲac si ɲaclai têņ gêņ sac ma sêsôc iņ ɲapu. ¹⁴ Ma ɲac oc sêndic siņ têņ Anötö ndê Domba ti iņ ndê lau. Tigeņ Domba dau oc ku ɲac dulu. Ƴahu bu Anötö ndê Domba iņ kiņ hoņ si Kiņ, ma iņ pômdau hoņ si Pômdau. Ma iņ ndê lau oc sêlhac sêwhiņ iņ. Ƴac lau naņ iņ kêyalij ɲac sa sêti iņ ndê, ma kêgalêm ɲac sa, ma sêsap si sêkêņ whiņ iņ dôņ ɲapaņ.”

¹⁵ Ma aņela dau gic têku yom ma sôm têņ aö, “Am gêlic bu daêsam naņ awhê mockaiņ-ɲga ndôc. Bu dinaņ sem dôhôn lau titon-titon ma lau awha têtētêņ, ma lau akêņ nom ɲagameņ hoņ. ¹⁶ Ma am gêlic gêņ sac ti iņ ndê ɲapo 10 naņ sêti dôhôn kiņ sac 10 dinaņ. Ƴac oc sêkêņ kisa awhê mockaiņ-ɲga dau, ma sêkôm iņ tisac. Ƴac oc sêkôc iņ ndê ɲakwê su, sêneņ iņ ndê ɲamsôm, ma sêkêņ ya neņ iņ su. ¹⁷ Ƴac oc sêkôm bocdinaņ, ɲahu bu Anötö dau kêņ gauc sip ɲac si ɲalôm bu sêkêņ si ɲaclai têņ gêņ sac ma sêsôc iņ ɲapu, ma sêkêņ kisa awhê mockaiņ-ɲga. Anötö k êyalij ɲagêyô dinaņ sa gwanaj su, ma kiņ sac dinaņ oc sêkôm iņ ndê yom ɲandô sa. ¹⁸ Awhê mockaiņ-ɲga naņ am gêlic su, iņ ti dôhôn malac atu naņ kiņ nom-ɲga hoņ s êsôc iņ ndê ɲagôliņ sac-ɲga ɲapu.”

18

Babilon tisac

¹ Dinaņ su, ma aö galic aņela daņ tiyham sip akêņ undambê meņ. Iņ ndê ɲaclai atu, ma iņ ndê ɲawê ti ɲawasi atu pô nom. ² Ma iņ mbwêc awha atu, “Malac atu Babilon tisac su. Aêc, tisac su ma tigasaņ. Kwahic dec lau daņ oc sêndôc

malac dau tiyham dom, ma oc ti ñalau sac si gameñ, ma mbac nañ señ gêñ ñasu, nañ si gameñ. ³ Malac dau tisac, ñahu bu in wê lau nom-nga sêsa señ sac-nga gitôm awhê mockain-nga dan. Kiñ nom-nga sêkôm mêtê sac sêwhiñ in, ma lau nom-nga bocdinañ. Ñac sêñkuc in ndê mêtê sac e ñac si gauc timboloc tôm lau nañ sênôm wain ma kêñiñ ñac. Ma lau sêtidulu gêñ-nga sêtap awa atu sa tu in ndê mêtê êmwasiñ dau ña gêñ ñayham-ñayham-nga.”

⁴ Ma aõ gangô awaha dan tiyham akêñ undambê nañ sôm yom bocdec, “O aneñ lau. Angô! Alhõ su yêc malac dinañ ma ambo awê, mboe mac añkuc in ndê mêtê sac ma atap ñawapac atu sa tôm in dau. ⁵ Alhõ su, ñahu bu in ndê sac pi e gi suñ undambê sa, ma Anötö gauc gêm mêtê sac hoñ dinañ. ⁶ Kwahic dec sac nañ malac dau kôm têt lau, nañ oc sêo tidim lu mbu têt in. In oc êñsahê ñawapac atu, nañ hóc gêlêc ñawapac nañ in kêñ têt lau, nañ su. Oc nditôm in nôm gêñ yêc dau ndê laclhu ñawapac-nga nañ in kêñ têt lau sênôm. ⁷ Têt ñamata-nga in toc dau sa, ma kêmwasiñ dau ña gêñ ñayham-ñayham. Tigeñ kwahic dec in oc êñsahê ñawapac ti ñandê atu ô gêñ ñayham dinañ su. Tôm ñasawa baliñ lec in sôm yom pi dau bocdec bu, ‘Aõ gambo gatôm kwîn, ma oc wambo ñayham eñ. Watañ dangibo gitôm awhê sawa dan dom.’ ⁸ Tu dinañ-nga, yêc bêc tigeñ ñalôm, ñawapac daêsam oc nem in ahuc. In ndê lau oc sêpônnda gêñ danen-nga, daêsam oc sêmbac ndu ma daêsam oc sêtañ dangibo, ma Pômdau Anötö oc kêñ ya neñ in su. Anötö in Ñaclai Ñadau, ma in oc êmatôc in, ma kêñ ñawapac hoñ dinañ têt in.

⁹ “Ma kiñ nom-nga nañ sêkôm mêtê sac sêwhiñ in, ma sêpo dau sa ña in ndê gêñ ñayham-ñayham, nañ oc sêlic yawasu atu nañ sa akêñ in. Ma ñac oc sêtañ atu pi in. ¹⁰ Ñandê nañ in hóc, nañ oc kôm ñac sêtôc dau atu, ma ñac oc sêlhac ahê ma sêtañ bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê! O malac atu Babilon. Muñ-nga am malac ti ñaclai atu! Tigeñ acgatu ñasawa tigeñ lec am

tisac, ma gacgeñ giñam su!’

¹¹ “Ma lau sêtidulu gêñ-nga bocdinañ. Ñac hoñ oc sêtañ atu tu in-nga. Ñahu bu in giñga su, ma lau mba bu sênemlhi ñac si wapa tiyham. ¹² Muñ-nga lau Babilon-nga semlhi ñac si gêñ kain gitôm gol, silba, ma ðhoc ñayham-ñayham, pearl, ma po ñawasi ti ñadalô ñayham-ñayham. Ma semlhi a ñayham tidau-tidau, ma gêñ daêsam nañ lau sêmasañ ña a ñayham-ñayham, ma ña elepan ñapo ti ain, brons, ma hoc ñawasi. ¹³ M a semlhi gêñ nañ dakêñ sip gêñ danen-nga gitôm msê, ma semlhi a ñakwi ti gêñ ñamalu ñayham ñaôli atu-tu, wain, olib ñakwi, bolom ma plawa. Ma semlhi makao, domba, hosi, ma kaleta. Ma semlhi lau ñatô tu bu sêti ñac si lau akiñ ñambwa-nga.

¹⁴ “B ocdinañ lau wapa-nga dinañ oc sêsôm, ‘Gêñ ñayham-ñayham hoñ nañ am tac whiñ, nañ kwahic dec giñga su. Am nem mone ti ñawasi hoñ pacndê sambuc.’ ¹⁵ Lau nañ sêtidulu gêñ dau ma sêtap mone daêsam sa yêc Babilon, nañ oc sêlhac ahê ti sêtôc dau atu, ma sêhu dangibo atu asê ti sêtañ. ¹⁶ M a ñac oc sêmbwêc, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! Ñamata-nga am nem lau sêsôc ñakwê ñayham gitôm kiñ si. Ma g ol ti pearl ma hoc ñayham-ñayham daêsam ti nem gôlôn atu. ¹⁷ Tigeñ acgatu ñasawa tigeñ ma gêñ ñayham hoñ dinañ siñga su.’

“Ma lau nañ sem gôliñ wañ atu gwêc-nga, ma lau nañ sêkôm gwelen sêmbowañ, ma lau nañ sêpi wañ sêsôc sêsa tu sêtap awa sa-nga, nañ hoñ oc sêlhac ahê ma tahê. ¹⁸ Têt ndoc sêlic yawasu atu nañ pi akêñ malac dau, nañ ñac oc sêsôm, ‘Malac dan hóc gêlêc malac atu dinañ su dom. Yomandô!’ ¹⁹ Ñac si ñalôm oc ñawapac atu e sêkêñ kop pi ñac ñagôlôn. Ma ñac oc sêtañ atu ti sêmbwêc bocdec bu, ‘Oyaê, Oyaê, malac atu! Ñamata-nga in malac ti lêlôm. Ma wañ ñadau hoñ nañ sêkôc wapa sêsôc sêsa ñapan, nañ sêtap mone atu sa yêc in. Magoc acgatu ñasawa tigeñ lec ma in giñga su.’ ”

²⁰ Ma aõ gangô awaha dan sôm yom bocdec bu, “Mac lau undambê-nga hoñ

atac ñayham atu! Anötö ndê lau †apospel, ti lau propet, ma lau dabuñ ñatô, mac hoñ atisambuc! Kwahic dec Anötö kên ñagêyô têtñ malac atu Babilon, ô mêtê sac nañ Babilon kôm têtñ mac.”

²¹ Têtñ dinañ añela ñaŋga dañ hóc hoc atu dañ sa, goc tuc sip gwêc gi, ma sôm, “Ñalêtñ tigenñ Anötö oc tóc inñ ndê ñaclai asê ma señ malac atu Babilon su. ²² Lau dañ oc sêmbo malac dau ñalôm tiyham dom. Oc tôm dom bu dañgô lau wê-ñga sêyu gasuc me dahuc ma sêndic hap tiyham. Ma lau nañ sêkôm gwelenñ tidau-tidau me lau nañ sêmasañ bolom, nañ si dañ oc sêmbo tiyham dom. ²³ Lam dañ oc ñawê sa dom, ma lauwhê ti ñgac oc sênem dau tiyham dom. Muñ-ñga lau Babilon-ñga nañ sêtidulu gêtñ, nañ sêti lau tiwaê nom-ñga. Ma Babilon ndê mêtê sac gic wasu lau hoñ e ñac si gauc kênşônñ ma wê ñac sêsa señ sac-ñga. ²⁴ Ma yêc malac dau, lau sêkêc Anötö ndê lau propet ti ndê lau dabuñ si dac siñ, tôm ñac sic Anötö ndê lau ñatô ndu yêc nom ñagameñ hoñ.”

19

Lau undambê-ñga sêmpiñ Anötö

¹ Têtñ dinañ aö ganğô ñ akêcsia atu yêc undambê g itôm lau daêsam sêm bwêc bocdec, “Haleluya! Tampinñ yac neñ Anötö, bu inñ ndê ñaclai ti waê ma ñawasi atu, ma mwasiñ nem lau si-ñga yêc inñ tawasê. ² Tampinñ inñ, bu inñ kêmatôc lau ñalêtñ gitêtñ ma ti yom ñandô. Bu malac atu Babilon inñ gitôm awhê mockaiñ-ñga dañ, ma inñ ndê mêtê sac tidau-tidau kôm gameñ nom-ñga hoñ sêtisac. Ma kwahic dec Anötö kêmatôc malac dau ma kên ñagêyô atu ô inñ ndê lau akinñ si dac.” ³ Ma ñac hoñ sêm bwêc tiyham ma sêsôm, “Haleluya! Yawasu atu oc pi akêtñ Babilon ñapañ.” ⁴ Ma lau bata 24 ti añela atu hale sêpônñ haduc ma sêm piñ Anötö nañ ndöc ndê pônñ atu. Ma sêm bwêc bocdec, “Yomandô! Haleluya!”

⁵ Têtñ dinañ aö ganğô awha dañ s a akêtñ pônñ atu, nañ sôm, “O Anötö ndê lau akinñ! Mac lau hoñ nañ atoc inñ sa ma asôc inñ ñapu, mac lau tiwaê ma lau waêmba hoñ ampinñ yac neñ Anötö!” ⁶ Ma aö ganğô awha daêsam sêm bwêc yom tiyham. Ñakêcsia dau gitôm bu hêc atu, ma gitôm wapap gic. Ma sêsôm, “Haleluya! Yac neñ Pômdau, Anötö Ñaclai ñadau, gêm gôlinñ gêtñ hoñ. ⁷ Datoc inñ ndê waê sa ti atac ñayham atu! Bu ndoc meñ sa bu Anötö ndê Domba nem inñ ndê awhê.* Awhê dau kêmasañ dau su, ⁸ ma Anötö kên ñakwê ñayham ma ti ñawasi atu têtñ inñ bu sôc.” Ñakwê ñayham dinañ gêm dôhônñ mêtê gitêtñ hoñ nañ Anötö ndê lau dabuñ sêkôm.

⁹ Goc añela dinañ sôm têtñ aö, “To yom dindec, ‘Atac ñayham mac lau hoñ nañ Anötö kêgalêm mac sa bu aneñ Domba ndê mwasiñ nem awhê-ñga.’ ” Ma inñ gic têtñ yom ma sôm, “Yom dindec inñ Anötö ndê yom ñandô.” ¹⁰ Aö ganğô yom dinañ su, goc gahu dauñ gayêc inñ gahi-ñga bu wampinñ inñ. Magoc inñ kalhac aö ahuc ma sôm, “Mba! Kôm bocdinañ dom! Bu aö ñgac akinñ ñambwa, gitôm am, ma gitôm am nem asidôwai hoñ nañ sêsap yom ñandô pi Yisu dôñ. Pônñ hamduc têtñ Anötö ma nem akinñ inñ tigenñ! Bu yom ñandô nañ lau sêhoc asê pi Yisu, nañ ti lau propet si yom, nañ ñahu andô.”

Siñ atu têtñ bêc ñambu-ñga

¹¹ Têtñ dinañ aö galic undambê kac sa, ma hosi sêsêp dañ kalhac aö añônñ-ñga. Ma ñgac nañ ndöc hosi dau ñahô, nañ sêsam inñ ndê ñaê bu “Ñgac sôm yom ñandô ti kôm ndê yom ñandô sa-ñga.” Inñ kêmatôc yom ma gic siñ têtñ lau ñalêtñ gitêtñ. ¹² Inñ tandô gitôm ya ñawê, ma sanem kinñ-ñga daêsam sac inñ ñagôlônñ. Ma ñaê nañ Anötö to pi inñ, nañ ñamalac dañ sênnyalê dom. Inñ tigenñ kêyalê. ¹³ Aö galic ñakwê baliñ nañ inñ sôc, nañ dac hi ahuc.† Sêsam inñ ndê ñaê bu, “Anötö ndê Yom.” ¹⁴ Ma lau siñ-ñga undambê-ñga

* **19:7** Awhê nañ Domba oc nem, nañ gêm dôhônñ lau hoñ nañ sêkênñ whinñ Yisu, nañ sêti inñ ndê gôlôwac dabuñ.
† **19:13** Lau ñatô gauc gêm bu dac dinañ inñ ndê ñacyo si dac - alic Rev 14:14-20; ma Ais 63:1-3. Ma ñatô gauc gêm bu Yisu dau ndê dac, nañ inñ ndê ñacyo sêkêc siñ.

sêndöc hosi sêsêp, sêsôc ñakwê sêsêp ñawasi ñayham, ma sêñkuc in. ¹⁵ Aö galic bien ñamata sa yêc in ndê whasun bu ndic lau sac nom-nga, ma in kôc tôc kin-nga ti ñaclai atu bu êngwiniñ ñac ma ku ñac dulu. Anötö Ñaclai Ñadau in tac ñandê atu pi lau nom-nga, ma ñgac dinan oc kwê ñac dôn, gitôm lau sêkwê wain ñandô dôn e ñakwi sa. ¹⁶ Ma aö galic bu sêto ñaê dan pi in ndê ñakwê, ma pi in apuhu bocdec bu, “Kin hon si Kin, ma pômdau hon si Pômdau.”

¹⁷ Têñ dinan aö galic anela dan kalhac ac ñahô. Ma in mbwêc awaha atu têt mbac hon nan sêhu sêmbo lôlôc bocdec bu, “Akac daôm sa amen, bu anen mwasiñ atu nan Anötö kêmasañ. ¹⁸ Amen ma anen lau sac nom-nga si ñamsôm. Kin ti lau bata sin-nga ma lau atu-tu, ma lau sin-nga ti ñac si hosi, lau akiñ ti lau nan sêmbo ñambwa, ma lau tiwaê ma lau waêmba, lau hon dinan mac amen anen ñac si ñamsôm.”

¹⁹ Ma aö galic gêt sac ñamata-nga, ma kin nom-nga, ma ñac si lau sin-nga hon sêkac dau sa bu sêndic sin têt in nan ndöc hosi sêsêp ñahô ti in ndê lau. ²⁰ Magoc sêkôc gêt sac dau dôn, ma propet tasan whin. Propet tasan dinan, in gêt sac tilu-nga nan kôm gêt dalô atu-tu gêm gêt sac ñamata-nga anğô. In kôm gêt dalô dinan ma kêsau lau nan gêt sac ndê ñadalô kalhac ñac si sêcbala ma sêpôn haduc têt in ndê ñagatu. Têt ndoc sêlô gêt sac lu dinan dôn, nan ñac sic inlu ndu dom. Sêmbo tali, ma sêmbalin inlu sêsip sê atu ya-nga, nan gêt ñandê solpa golom napan. ²¹ Ma bien ñamata sa akêt ñgac nan ndöc hosi ñahô whasun, ma gic inlu si lau hon ndu. Ma mbac hon sêhu sêsip ma sen ñac si ñamsôm. Sen ma sen ma sen, e sêlic ña tandô.

20

Yala 1,000

¹ Ma aö galic anela dan sip akêt undambê men. In anela nan kôc ki bu yob sun balin sac ñagatam. Ma in

* **20:8** Gog ma Magog - ñaê lu dinan hêganôn lau hon nan danğapêc têt Anötö ma sêkêt kisa têt in ndê lau. Alic yom ñatô yêc Ese 38-39.

kôc sen gapocwalô-nga atu dan yêc in amba. ²⁻³ In sip nom gi ma kôc akô dôn, mboc akwa nan dasam bu ñgac yeyec me Sadan. In kôc in ma sô in dôn ña sen dinan, goc kêbalin in sip sun balin gi. Ma in kêlahi gatam ahuc ma sap dôn. Sadan oc ndöc gapocwalô dinan gitôm yala 1,000. Bocdinan oc tôm dom bu in sa ndi bu êñsau lau nom-nga tiyham e yala 1,000 dinan pacndê su. Ma tinambu Anötö oc êngapwêc in su ma in oc sa awê men ma mbo ñasawa apê.

⁴ Aö tanhê undambê tiyham, ma galic lau nan Anötö kêt ñaclai têt ñac bu sêmatôc lau, nan sêndöc si pôn atu. Ma aö galic lau ñatô. Mun-nga lau dinan sêlhac ñanga ma sêpuc Anötö ndê yom dôn, ma sêhoc yom asê pi Yisu. Ñac sêpôn haduc têt gêt sac ma têt in ndê ñagatu dom, ma sêkôc in ndê ñadalô pi ñac si sêcbala me amba dom. Ma tu dinan-nga lau ñatô sêkêt kisa ñac ma sêtim ñac si ñagôn kic. Magoc kwahic dec Anötö un ñac sa sêmbo tali tiyham, bu sênem g ôlin sêwhin Yisu gitôm yala 1,000. ⁵ Dinan ti têt lau ñamata-nga sêtisa-nga. Lau ñatô nan sêmbac ndu su, nan oc sêtisa dom e yala 1,000 dinan pacndê. ⁶ Lau nan sêtisa têt têt ñamata-nga dinan, ñac lau dabun ma sêtap Anötö ndê mwasiñ atu sa. Ñac oc sêti lau dabunsa bu sêlhac Anötö lu Yisu anğô-nga, ma ñac oc sênem gôlin sêwhin in gitôm yala 1,000. Ma ñac oc sêmbo ñayham têt bêt Anötö êmatôc lau, bêt nan lau sêmbac ndu tidim tilu-nga.

Sadan ndê têt pacndê

⁷ Tinambu, têt yala 1,000 dinan pacndê su goc Anötö oc êngapwêc Sadan su yêc gapocwalô. ⁸ Ma in oc sa ndi bu êñsau lau nan sêmbo nom ñagamen hon, ma ndic ñac sa bu sêndic sin têt Anötö ndê lau. Sadan oc ndic lau daêsam andô sa, nditôm ganğac gwêc-nga, oc dasê sa nditôm dom. Anötö ndê ñacyo dinan sêtôm Gog ma Magog.* ⁹ Aö galic ñac sêti akêt gameñ hon ma sêñsêlêt tawahô sa e sêhoc asê gameñ nan Anötö ndê lau

sêndöc. Gameñ dinañ malac atu nañ Anötö tac whiñ. Ma sênggihi Anötö ndê lau ahuc bu sêndic ñac, magoc Anötö kêñ ya sip akêñ undambê meñ gêñ ñac hoñ su. ¹⁰ Ma têtñ dinañ in kêtñ ñagêyô atu têtñ Sadan nañ kêsau ñac. In kêbaliñ in sip sê atu ya ti gêtñ ñandê solpa-nga, nañ muñ-nga sêmbaliñ gêtñ sac lu propet tasan sêsip si su. Yêc gameñ dindê ñac oc sêñsahê ñandê atu andô ñapañ têtñ acsalô ma têtñ ôbwêc, oc pacndê dom.

Anötö oc êmatôc lau batê

¹¹ Dinañ su, goc aô galic pôn sêsêp atu, ma Pômdau dau ndöc ñahô. Ma umboñ ma nom giñga su yêc in aŋgô-nga, ma pacndê sambuc. ¹² Goc aô galic lau batê hoñ nañ sêtisa tiyham. Lau tiwaê, ma lau waêmbe sêwhiñ, hoñ sêtisa s êmbo tali tiyham, ma sêlhac Anötö ndê pôn atu ñandô-nga. Muñ-nga, têtñ ndoc lau dinañ sêmbô tali, nañ yom pi ñac si mêtê, ma gêtñ hoñ nañ sêkôm, nañ sêto sip buku yêc undambê. Ma kwahic dec Anötö kac buku hoñ dinañ sa, ma Buku Tanli-nga whiñ, bu êmatôc ñac hoñ êñkuc mêtê bocke nañ sêkôm têtñ têtñ sêmbô tali. ¹³ Lau hoñ nañ sêmbac ndu sêsip gwêc si, nañ sêtisa yêc gwêc ñalôm. Ma lau batê sêsa akêñ gameñ bocke nañ sêmbac ndu sêyêc nañ. Ma Anötö kêmatôc ñac hoñ tôm gi, kêkuc gêtñ bocke nañ ñac sêkôm su. ¹⁴ Pacndê su, goc in kêbaliñ in ndê ñacyo lu nañ sêsam bu, “Ñaclai Dambac Ndu-nga” ma “Ñaclai Lambwam-nga,” nañ sêsip sê atu ya-nga ñalôm si. Ya atu dinañ ti gameñ bu lau sac sêmbac ndu tidim tilu-nga. ¹⁵ Ma lau hoñ nañ si ñaê yêc Buku Tanli-nga dom, nañ Anötö kêbaliñ ñac sêsip ya atu sêwhiñ.

21

Malac Jerusalem Wakuc

¹ Têtñ ndoc dinañ aô galic undambê wakuc, ma nom w akuc, bu nom ti gwêc ñamata-nga ma undambê ñamata-nga siñga su. ² Ma aô galic malac dabuñ Jerusalem wakuc, nañ Anötö kêñ sip akêñ undambê meñ. In kêgôlôn malac wakuc dau ña gôlôn ñayham kêlêc, gitôm

sênggôlôn awhê dan tu bu nem ñgac-nga. ³ Ma aô gangô awha atu dan sa akêñ pôn atu meñ, nañ sôm, “Kwahic dec Anötö ma in ndê lau oc sêmbô sêwhiñ dau. In dau oc ndöc whiñ ñac ti ñac si Anötö, ma ñac sêti in ndê lau. ⁴ Ñawapac têtñ akwa-nga hoñ pacndê su. Anötö oc puñ tasulu su yêc in ndê lau tandô. Ma ñac oc sêmbac ndu me sêhóc ñandê tiyham dom, ma ñac oc tasulu sa me sêtan danñgibo tiyham dom.”

⁵ Ma in nañ ndöc pôn atu, nañ sôm têtñ aô, “Kwahic dec aô oc wamasan gêtñ hoñ tiwakuc. Am to yom nañ aô wasôm têtñ am, bu aneñ yom in yom ñandô, ma am to sip bapia bu lau sêsam ma sêkêñ whiñ.”

⁶ Goc in sôm têtñ aô, “Aô gac hu gêtñ hoñ, ma wandic dabiñ gêtñ hoñ. Aêc, aô gati ñamata gêtñ hoñ, ma aô gati ñambu gêtñ hoñ. Ma kwahic dec gêtñ hoñ ñandô sa su. Lau hoñ nañ bu yô ñac, nañ wakêñ bu têtñ ñac sênôm yêc Bubata Tanli-nga. Aô wakêñ bu dau têtñ ñac ñambwa. ⁷ Lau hoñ nañ sêlhac ñanga ma sêku sac dulu, nañ oc sêwêkaiñ gêtñ wakuc hoñ dindêc. Aô wati ñac si Anötö, ma ñac oc sêti aneñ balêkoc awhê ma ñgac. ⁸ Tigeñ lau nañ sêtöc dau ma sêsêc si sêkeñ whiñ Yisu ahuc, ma lau nañ sêkeñ whiñ dom, lau nañ sêkôm mêtê sac ti mêtê mockaiñ-nga, ñac nañ sic ñamalac ndu, lau m bectoma, lau nañ sem akiñ gwam, ma lau nañ sêkôm tasan, lau kaiñ dinañ hoñ oc sêwêkaiñ gameñ ya-nga, nañ ya sa ñapañ, ma gêtñ ñandê solpa oc tuñ ñac. Gêtñ dinañ ti ñac si sêmbac ndu tilu-nga.”

⁹ Aô gangô yom dinañ su, goc añela dan têtñ aô meñ. In añela 7 nañ sêkôc sùc ñawapac ñambu-nga-nga, nañ si dan. Ma in sôm têtñ aô bu, “Mweñ, ma lic! Aô watôc têtñ am, awhê nañ Anötö ndê Domba oc nem.” ¹⁰ Goc Ñalau kôm aô gatun kaiñ dan sa, ma añela dau kôc aô sa ma kêtñ aô galhac lôc atu dan ñahô. Ma malac dabuñ Jerusalem, nañ Anötö kêñ sip akêñ undambê meñ, nañ in têtñ têtñ aô. ¹¹ Anötö ndê ñawasi gêm malac dau ahuc. Ma malac dau ñawasi sa gitôm hoc ñayham jaspera ma ñawa gitôm glas. ¹² Aô galic tuñ baliñ dan kêgihi malac

dau, ma gatam 12, ma aņela 12 naņ sêyob gatam. Ma yêc gatam 12 aö galic ņae 12. Lau Israel-ņga si gôlôwac toņ 12 si ņae dinaņ. ¹³ G atam tö sêyêc tuņ têt ac pi-ņga, gatam tö têt ac sip-ņga, gatam tö yêc ņamakê danņa, ma gatam tö yêc danņa. ¹⁴ Tuņ dau sêkwê sac hoc atu 12 ņahô. Ma aö galic Anötö ndê Domba ndê lau aposel 12 si ņae sêyêc hoc 12 dinaņ.

¹⁵ Aņela naņ sôm yom dau têt aö, naņ kôc gêt danem dôhôn gêt-ņga dan naņ sêmasaņ ņa gol, bu nem dôhôn malac, ma tuņ ti gatam. ¹⁶ In gêm dôhôn malac, ma tap sa bu malac ņa-baliņ-ņga gitôm dôn 12,000, ma gic pôc-ņga gitôm dôn 12,000, ma pi lôlôc-ņga gitôm dôn 12,000.* ¹⁷ Ma in gêm dôhôn tuņ dau ņadandi, naņ gitôm dôn 144.† In kêkuc dôhôn naņ ņamalac sênem dôhôn gêt-ņga, ma gêm dôhôn malac dau. ¹⁸ Tuņ dinaņ, sêmasaņ ņa hoc ņawasi jaspera. Ma malac dau sêmasaņ ņa gol ņawasi atu ma ņawa gitôm glas. ¹⁹⁻²⁰ Ma hoc atu-tu 12 naņ tuņ sac ņahô, naņ sêngôlôn ņa †hoc ņayham-ņayham. Sêngôlôn hoc ņamata-ņga ņa hoc ņayham naņ sêsam bu jaspera, ma hoc tilu-ņga sêngôlôn ņa sapaya, ma hoc titô-ņga e têt hoc a tu ti-12-ņga, naņ sêngôlôn ņa aget, emerel, oniks, kanelian, krisolait, beril, topas, krisopras, yasint, ma ametis. ²¹ Ma gatam 12 dinaņ sêmasaņ ņa gêt ņawasi gwêc-ņga 12 naņ sêsam bu pearl. Ma seņ atu naņ gic malac dau kôc, naņ sêmasaņ ņa gol ņawasi atu, ma ņawa gitôm glas.

²² Aö taņhê malac, ma galic bu Anötö ndê lôm dabuņ dan kalhac dom. Nahu bu Pômdau Anötö Țaclai Țadau, lu in ndê Domba sêndôc malac dau ņalôm, ma lau malac-ņga sêpônđa lôm dabuņ dan tu bu sênem akiņ Anötö-ņga dom. ²³ Ma ac ti ayô mba, nahu bu Anötö dau ndê ņawasi pô malac, ma in ndê Domba ndê ņawê ti lam malac-ņga. ²⁴ Lau akêt gameņ hoņ oc sêņsêlêņ sêmbo ņawê atu naņ sa akêt malac dau. Ma kiņ nom-ņga oc sêsôc malac dau sêndi ti ņac si waê ti ņawasi tôhôn. ²⁵ Ôbwêc ti ņ asec pacndê

sambuc, ma tu dinaņ-ņga oc sêsêc gatam ahuc dom. ²⁶ Gêt ņawasi ma gêt tiwaê akêt nom ņagameņ sambob, naņ Anötö oc kôc sa sôc malac dau ndi. ²⁷ Magoc gêt ņadômbwi dan oc sôc ndi dom. Lau naņ sêkôm mêtê sac ma lau tasan dan oc sêsôc sêndi dom. Lau naņ si ņae yêc Anötö ndê Domba ndê Buku Taņli-ņga, naņ tawasê oc sêsôc sêndi.

22

Bu Taņli-ņga

¹ Goc aņela dinaņ têt Bu Taņli-ņga têt aö, naņ ņawa gitôm glas. Bu dau hêc sa yêc Anötö ma Domba si pôn atu, ² ma k eseleņ kêkuc seņ atu naņ gic malac dau kôc. Ma A Taņli-ņga kalhac bu dau ņamakê danņa lu-lu, ma gêm ņandô tôm ayô hoņ. Ma lau nom-ņga hoņ naņ sêndôc malac Jerusalem wakuc, naņ oc gêm bac kôm ņac dom, bu A Taņli-ņga dau ņalauņ oc kôm ņac ņamlic ņayham ņapan. ³ Têt têt ņamata-ņga Anötö pucbo nom tu ņamalac si sac-ņga, tigen têt têt ņambu-ņga ņawapac dau oc pacndê sambuc. Anötö lu Domba si pôn kiņ-ņga oc lhac malac lôm, ma in ndê lau oc sênem akiņ in yêc dindê. ⁴ Țac oc sêlic in aņgô andô, ma in ndê ņae oc yêc ņac si sêcbala. ⁵ Gameņ oc ņasec sa tiyham dom, bu ôbwêc pacndê, ma lau oc sêpônđa lam ņawê ti ac ņawê dom. Nahu bu Pômdau Anötö ndê ņawê oc pô ņac. Ma lau dinaņ oc sêmbo ti sênem gôliņ sêtôm kiņ ņapan.

Pômdau Yisu oc mbu meņ

⁶ Aö galic gêt hoņ dinaņ su, goc aņela dau sôm têt aö, “Yom hoņ dindê in yom ņandô, ma yom ņayham tu lau hoņ sêkêt whiņ-ņga. Pômdau Anötö naņ kêt in ndê Țalau puc lau propet dôn, naņ kwahic dec kêkiņ in ndê aņela bu têt gêt hoņ dindê asê têt in ndê lau akiņ. Ma gêt dau kêpiņ bu oc ņandô sa.”

⁷ Ma Yisu sôm, “Aņgô! Kêpiņ su oc wambu wameņ. Asa naņ kôc yom naņ Anötö hoc asê gwanan yêc buku dindê,

* **21:16** Dôn dinaņ sêsam bu ‘Stedia,’ ma stedia 12,000 dinaņ gitôm 2,200 kilometa. † **21:17** Dôn dinaņ sêsam bu ‘Kyubit,’ ma kyubit 144 gitôm 65 mita.

nañ sa ma danğa wambu, nañ oc tap Anötö ndê mwasiñ atu sa.”

⁸ Aö Jon gañgô ma galic gêñ hoñ nañ gato sip bapia dindéc. Ma têtñ ndoc añela tôc gêtñ hoñ dau asê têtñ aö su, nañ aö gahu dauñ gayêc inñ gahi-ñga bu wampinñ inñ. ⁹ Tigeñ inñ sôm têtñ aö, “Kôm bocdinañ dom! Pônñ hamduc têtñ Anötö ma êmpinñ inñ tigeñ! Aö ngac akinñ ñambwa, gatôm am, ma gatôm am nem asidôwai lau propet, ma gatôm lau nañ danğa wambu yom hoñ nañ yêc buku dindéc.”

¹⁰ Goc inñ sôm têtñ aö, “Ndoc meñ kêpinñ. Bocdinañ yom nañ Anötö hoc asê yêc buku dindéc nañ, siñ kwi dom, magoc kêñ yêc lhu bu lau sêsam. ¹¹ Lau nañ sêsap mêtê sac ma mêtê ñadômbwi dôñ, nañ oc sêkôm sêmbo e Yisu mbu meñ. Magoc lau nañ sêsa lêtñ gitêtñ ma lêtñ dabuñ, nañ sêsap si lêtñ ñayham dau dôñ mañ e Yisu mbu meñ.”

¹² Ma Yisu sôm, “Am ngô! Kêpinñ su oc wambu wameñ, ma wakêtñ ñagêyô ñayham me sac têtñ lau hoñ êñkuc mêtê nañ ñac sêkôm. ¹³ Ñamata-ñga têtñ gêtñ hoñ, ma têtñ gêtñ hoñ ñambu-ñga, aö dec gambo. Aêc, aö gati ñamata gêtñ hoñ, ma gati ñambu gêtñ hoñ. Aö gac hu gêtñ hoñ, ma wandic bata gêtñ hoñ. ¹⁴ Mac lau nañ ambo ahê mêtê sac hoñ, dec tôm mac añgwasiñ nem ñakwê ñawasi sa, nañ oc atap Anötö ndê mwasiñ atu sa. Inñ oc kêñ mac aneñ ñandô yêc A Tanli-ñga, ma mac oc asôc malac Jerusalem wakuc ñagatam andi. ¹⁵ Magoc lau sac oc sêsôc sêndi dom. Lau mbectoma, lau nañ sêkôm mêtê

mockainñ-ñga, ñac nañ sic ñamalac ndu, ma lau nañ sem akinñ anötöi gwam, ti lau nañ sêkôm tasanñ ma ñac nañ atac whinñ mêtê tasanñ, lau hoñ dinañ oc gacgeñ sêmbo awê gitôm giam pôm.

¹⁶ “Aö Yisu dec, kakinñ aneñ añela bu hoc yom hoñ dindéc asê têtñ mac, bu andic dulu têtñ Anötö ndê lau dabuñ hoñ. Aö Dawid ndê Ñahu, nañ gambo gamuñ inñ, ma Dawid ndê Wakuc bocdinañ. Ma aö gatôm Têtênda, tata bêbêc-ñga nañ ñawasi atu.”

¹⁷ Ñalau Dabuñ, lu awhê nañ oc nem Anötö ndê Domba, nañ sêsôm bu, “Mweñ!” Ma am asa nañ ngô yom dindéc, nañ sôm, “Mweñ!” Am asa nañ bu yô am, nañ mweñ, ma nôm Bu Tanli-ñga nañ am oc kôc sa ñambwa, ñaôli mba. ¹⁸ Tigeñ aö wapuc yom hoñ nañ Anötö hoc asê gwanañ yêc buku dindéc, nañ dôñ. Ñamalac danñ bu ndic têtñ yom dindéc ña inñ dau ndê yom, dec Anötö oc kêñ ñawapac hoñ nañ gato ñayom sip buku dindéc, nañ têtñ inñ. ¹⁹ Ma ñamalac danñ bu kôc yom ñalhó danñ su yêc yom nañ Anötö hoc asê gwanañ yêc buku dindéc, dec Anötö oc señ inñ su bocdinañ, ma inñ oc so gêtñ ñayham-ñayham nañ buku dindéc tôc asê. Inñ oc wêkainñ ndê mala yêc malac dabuñ dom, ma neñ ñandô yêc A Tanli-ñga dom.

²⁰ Inñ nañ hoc yom ñandô asê pi gêtñ hoñ dindéc, nañ sôm, “Yomandô! Kêpinñ su aö oc wambu waloc.”

Yomandô! Mweñ Pômdau Yisu!

²¹ Pômdau Yisu ndê mwasiñ ndi têtñ Anötö ndê lau hoñ. Yomandô!